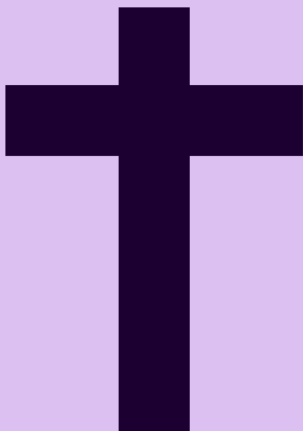

Kukwe kuin
ngöbökwe

New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

Kukwe kuin ngöbökwé

New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe

Contents

MATEO	1
MARCOS	80
LUCAS	129
JUAN	210
HECHOS	268
ROMANOS	337
1 CORINTIOS	371
2 CORINTIOS	400
GALATAS	420
EFESIOS	432
FILIPENSES	443
COLOSENSES	451
1 TESALONICENSES	458
2 TESALONICENSES	464
1 TIMOTEO	468
2 TIMOTEO	477
TITO	483
FILEMÓN	487
HEBREOS	489
SANTIAGO	514
1 PEDRO	523
2 PEDRO	532
1 JUAN	537
2 JUAN	545
3 JUAN	547
JUDAS	549
APOCALIPSIS	552

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Mateokwe

Mateo

Ni iti kädian nämane Mateo käkwe tarä ne tikani. Niara kädian nämane Leví arato. Mateo abko ni israelita käräbare Jesukwe ja töitikakäre jabe. Jesu ngämi Mateo kärere, känenkri niara abko ngwian käräkä gobran romanobokrä, akwa Jesukwe käräbare ja töitikakäre jabe, ye btäräbe nikani Jesu jiebti. Kä ye ngwane nitre romanobo nämane gobrane nitre israelitabti.

Jesukwe dre dre nuenbare abko Mateokwe tuani ja okwä jenbti, ye abko tikani tarä nebtä. Erere arato, Jesukwe kukwe diribare ño ño abko kukwei nuani kwe, ye abko tikani taräbtä kwe. Mateo käkwe tarä ne tikani bäri nitre israelitakrä, ñobtä ñan angwane niaratre nämane ni ngibiare iti ja diantarikä. Ni jatadre iti nitre israelita Diantarikä abko Ngöbökwie niebare kira. Ni ye abko kä Mesías hebreore amne kä Kristo griegore. Ni Diantarikä juandre Ngöbökwie ye abko Jesu ara abko Mateo tö namani mikai gare nitre israelitareye tarä nebti.

*Jesu mräkä känekäne
(Lucas 3.23-38)*

¹ Jesukristo mräkä känekäne jrei Davikri amne Abrahamkri abko nere:

² Abraham abko Isaac rün,

Isaac abko Jacob rün,

Jacob abko Judá rün amne

Judá etbakantre mda mda rün arato,

³ Judá abko Fares amne Zara rün amne,

Fares btä Zara meye abko Tamar,

Fares abko Esrom rün amne,

Esrom abko Aram rün,

⁴ Aram abko Aminadab rün amne,

Aminadab abko Naasón rün amne,

Naasón abko Salmón rün,

⁵ Salmón abko Booz rün,

(Booz ne meye abko Rahab. Rahab ne abko ñakare israelita.)

Booz abko Obed rün,

(Obed meye abko ni ñakare israelitare kädian nämane Rut.)

Obed abko Isai rün amne,

⁶ Isai abko jrei David rün.

Jrei David abko Salomón rün.

(Salomón ne meye abko nämane käne Uriabe.)

⁷ Salomón abko Roboam rün,

Roboam abko Abías rün,

Abías abko Asa rün,

⁸ Asa abko Josafat rün amne,

Josafat abko Joram rün amne,

Joram abko Uzías rün,

⁹ Uzías abko Jotam rün amne,

Jotam abko Acáz rün amne,

Acáz abko Ezequías rün,

¹⁰ Ezequías abko Manasés rün amne,

Manasés abko Amón rün amne,

Amón abko Josías rün,

¹¹ Josías abko Jeconías amne mräkä mda mda rün,
(Jeconías näire abko nitre israelita jänikani ngite kä Babiloniate.)

¹² Abti nukaninta kä Israelite,
yehti abko Jeconías abko Salatiel rün,

Salatiel abko Zorobabel rün,
¹³ Zorobabel abko Abiud rün amne,

Abiud abko Eliaquim rün amne,
Eliaquim abko Azor rün,

¹⁴ Azor abko Sadoc rün,
Sadoc abko Aquim rün amne,

Aquim abko Eliud rün,
¹⁵ Eliud abko Eleazar rün amne,

Eleazar abko Matán rün amne,
Matán abko Jacob rün,

¹⁶ Jacob abko José rün.

José ne mden abko ben María namani.

María ne mden abko Jesu meye amne,
Jesu ne mden abko ie nita Kristo niere.

¹⁷ Ne aisete Abraham näire nebebe jrei David näire nitre israelita ja mräkärebe namani ni jätäbti nibkä ja täritäri. Yehti David näire abti nitre israelita jänikani ngite kä Babiloniate, ye näire nitre israelita ja mräkärebe namani ni jätäbti nibkä ja täritäri arato. Abti nitre israelita jänikani ngite kä Babiloniate ye täbti nitre ja mräkärebe namani ni jätäbti nibkä ja täritäri nebe Kristo därebare ye näire.

Jesukristo därebare
(Lucas 2.1-7)

¹⁸ Jesukristo därebare abko nakaninkä krörö: Jesu ngämi därebe, känenkri María, Jesu meye abko nämane mikani jakrä kwärirkwäri Josébe. Akwa María ngämi nebe Josébe, ye känenkri María ñan namani mobe, bren kwe kisete Ngöbö Üai Deme köböire. ¹⁹ Angwane José, ben María rabadre, José ye abko nämane nüne metre Ngöbö ngwärekre amne ñan tö namani María mikai ene ni jökrä ngwärekre, aisete María tuadremetre kwe kä bube tiebe abko namani nütüre.

²⁰ Ye erere José jatanina nuene, btäräbe angele ni Dänkienkwe jatani, kärke niebare krörö köböire ie:

José, jrei David mräkä, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä María kare ngäbti ja nän mukore, ñöbtä ñan angwane ngäbäkre rabadi kwe, ye abko namani btä Ngöbö Üai Deme di kri köböire. ²¹ Mdakäre abko, ngäbäkre däredi brare Mariäkwe ye abko makwe kädian Jesu,* ñöbtä ñan angwane juta kwe ngite ngite kukwe kämekäme kisete, ye abko niarakwe dianditari, aisete makwe kädian kore. Abko kore se, niebare angelekre Joséye.

²² Ni Dänkien abko kärke blitabare kira niara kukwei niekä köböire, ye erere rabadre bare täte, abkokäre kukwe nakaninkä kore. Kukwe niebare ni Dänkienkwe abko tä tikani krörö niara Kukweibtä:

²³ Meri iti kaibe deme ñan rabadi mobe bren kwe kisete amne ngobo rabadi iti kwe.

Ngäbäkre ye abko kädiandi Emanuel, *Isaías 7.14*
abko niebare ni Dänkienkwe. (Emanuel abko “Ngöböta nibe” nieta.)

* **1:21** Jesu abko käta ni Dänkien Ngöbö tä ni dentari niere hebreore.

²⁴ Yebti José nukaninta ngwäte angwane, angelekwe dre dre nuemna ie, ye erere nuenbare kwe, kākwe María kani ngäbti ja nän mukore. ²⁵ Akwa María ngobo ngämi däreere kwe, ye känenkri namanintre ñakare jabe abti ngobo därebare kwe. Ngäbäkre ye abko Josékwe kädiani Jesu.

2

Nitre ja töitikaka mukebtä nükani Jesu mike ütiäte jae

¹ Jesu därebare juta Belénte kä Judeate angwane, ni iti kädian nämane Herodes nämane jreire. Jesu därebare, abti nitre töbtä nünanka mobe kä Judeabtä kä driri nükani juta Jerusalén yete. Nitre ye abko nämane ja töitike mukebtä abko nükani, ² kākwe kukwe ngwianintari krörö:

¿Jrei nitre israelitakwe därebare abko tä mdente? Muke kwati kākwe niara därebare mikaba gare, ye abko nunkwe tuaba nūke käin kä driri yete, aisete nun jatani mike ütiäte jae, niebare kwetre.

³ Nitre töbtä ja töitikaka mukebtä kākwe kukwe niebare kore, ye gani jrei Herodekwe angwane, niara namani töbike kri. Erere arato, nitre nünanka juta Jerusalénte namani töbike kri arato. ⁴ Abtä jrei ye kākwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käräbare amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre käräbare kwe arato, bti kukwe ngwianintari krörö kwe ietre:

¿Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre mdente metre? niebare kwe ietre.

⁵ Angwane niaratre kākwe niebare mda Herodeye:

Jrei däredre juta Belénte kä Judeate abko gare nunye, ñobtä ñan angwane ni Ngöbö kukwei niekä kākwe tikani krörö:

⁶ Belén, ma abko juta chi kä Judä kánti nete.

Akwa ma abko ütiäte kri, juta mda mda ngätäite kä Judä ye kánti, ñobtä ñan angwane gobran kri däredi yete abko kākwe nitre israelita tikwetikwe ngibiadibti, *Miqueas 5.2*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, niebare kwetre Herodeye.

⁷ Yebti Herodekwe nitre töbtä ye käräbare tiebe, bti muke tuani ñongwane metre kwetre abko ngwianintari kwe ietre. ⁸ Angwane Herodekwe niebare ietre:

Mun nän Belén sete amne ngäbäkre ye tä mdente abko munkwe ngwiantari kuin jökrä. Abti kwan munye angwane, tä mdente abko mun jatata niere tie, ti rikadre mike ütiäte siba abkokäre, niebare kwe ietre.

Bti juani kwe Belén. ⁹ Jrei Herodes kākwe blitabare ünän kore, yebti nitre töbtä ye nikanani ta; nikanintre ta angwane muke tuani nūke käin kä driri kwetre, ye ara nikaninta niaratre jie ngwenante abti batibe ngäbäkre nämane, ye kánti muke ye namani nünaninkä käin. ¹⁰ Nitre töbtä kākwe muke tuani kore angwane, kä namani nuäre kri btäre. ¹¹ Nikanintre gwä angwane, ngäbäkre ye nämane gwi meye Mariäbe, btä okwä namani. Angwane namani ngukudokwäbti temen, kākwe ngäbäkre ye mikani ütiäte jae. Yebti kaja ngwian nämane kwetre, ye jue tikani kwetre, bti oro amne kri ngwäri ütiäte kri rä bäne bäne kädianta incienso amne mirra biani ngwarbe kwetre ngäbäkre yeye. ¹² Yebti jatanintre nikenka angwane, ñan rikadreta Herodes kánti ta abko Ngöbökwé mikani gare köböre ietre, aisete nikaninta ji mdabti nebata ja käite.

Jesu jänikani ngitie Egipto

¹³ Abti nitre töbtä ye nikaninante angwane, angele ni Dänkienkwe nükani blite köböre Josébe, kākwe niebare ie:

Näin krö amne ngäbäkre ye btä meye kwe, ye ben nän ngitie jötrö Egipto sete. Ye kanti mun raba nüne abti tikwe kukwe mda niedi mae abko makwe ngibia, ñobtä ñan angwane Herodes bike ngäbäkre ye känentari kämikadre. Abko kore se, niebare angelekwé Joséye.

¹⁴ Ye btäräbe José nükani dikekä krö, nikani jibti Egipto kukwäre ngitie ngäbäkre yebe amne ngäbäkre ye meyebe kä ikote deo. ¹⁵ Ye kanti namanintre nünentbe abti Herodes krütani. Kukwe nakaninkä kore, angwane kukwe niebare krörö ni Dänkienkwe niara kukwei niekä köböire ye namani bare: Ti Odei nämáne Egipto, tikwe käräbaretá mento, *Oseas 11.1*
abko niebare kwe.

¹⁶ Nitre töbtä abko käkwe Herodes ngökani, ye gani Herodekwe angwane, Herodes matä namani kri krübäte, aiseté ñongwane nitre töbtä käkwe muke tuani abko niebare kwetre Herodeye, yebtä Herodekwe töbikabare, käkwe ngäbäkre kiakia därebe nebebe kä kubu ie nämáne nüne Belén amne Belén kenta temen abko Herodekwe kämikamna jökrä. ¹⁷ Herodekwe ngäbäkre kiakia kämikamna jökrä kore, ye köböire abko ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämáne Jeremías käkwe Ngöbö kukwei tikani abko namani bare krörö:

¹⁸ Ni kukwei ruen ngetrekä krikri krübäte juta Ramate, ye abko Raquel ngäbriänkä kiakia kämikani jökrä kán, mden abko tä müaire ye. Niara moto mika tö nebeta jáme, akwa ngäbriänkä kämikani jökrä kán, aiseté moto ñan rabadreta jáme, *Jeremías 31.15*
abko tikani kore, mden erere namani bare.

Jesu jänikani nüne juta Nazarete

¹⁹ Abti Herodes krütani angwane, angele ni Dänkienkwe nükani bliteta köböire Josébe Egipto, ²⁰ käkwe niebare ie:

Näin krö amne ngäbäkre ye btä meye kwe ye ben nänta kä Israelite, ñobtä ñan angwane nitre tö namani ngäbäkre ye kämikai abko krütanina jökrä, aiseté mun rikata, niebare angelekwé Joséye.

²¹ Ye btäräbe José nükani dikekä krö, bti nikani jibti ngäbäkre yebe amne ngäbäkre ye meyebe nebeta kä Israelite. ²² José nikaninta kore, nikani, nikani, nikani akwa ni iti kädian nämáne Arquelao nämáne gobrane mda rün mrö Herodes täte, ye gani kwe angwane, kä jürä namani kri btä. Abtä ñan nikani nebe kä Judeate. Angwane niara ñan rabadre nüne yete abko Ngöbökwé mikani gare köböire ie, abtä käkä Galilea, kanti nikani jirekäbe.

²³ Namani Galilea angwane, nikani nüne juta Nazarete. Jesu abko nazarebo niedre btä abko nitre Ngöbö kukwei niekä köböire Ngöbökwé kukwe niebare, ye erere namani bare jökrä kore.

3

Juan Bautista käkwe ji tikani Jesu käne (*Marcos 1.1-8; Lucas 3.1-17; Juan 1.19-28*)

¹ Abti kä nikanina raire ta angwane, batibe ni iti kädian nämáne Juan Bautista* jatani dirire kä kaibete kä Judea kanti. ² Juan nikani dirire krörö: Ngöbö kä káinbti kebera nuke gobrane ni ngätäite, aiseté kukwe kámekáme kite temen, bti ja töi kwiteta Ngöbö kukwäre abko nikani niere kore. ³ Juan ne mden abko btä Ngöbökwé kukwe niebare kira niara kukwei niekä Isaiás köböire abko krörö:

Ni iti näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, käkwe niedi krörö:

* **3:1** Kukwe Bautista käta ni ngökaka ñöte niere. Juan kädian nämáne Bautista ñobtä ñan angwane niara nämáne ni ngökó ñöte.

Ji ukateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja tõi mike kuin biare ni Dänkien käne munkwe.

Ji ukateta niken metre ta, ye kwrere ja tõi ukete metre ni Dänkien käne munkwe abko näin niere,
Isaiás 40.3

abko Ngöbökwie niebare kore Juanbtá Isaiás köböire.
⁴ Juan abko nämane kameo drüen dikani dänre kite jabtá amne nämane mäkete nbikwatabti jae amne mrö kweta nämane kwe abko tröda btá munkö känsenta.† ⁵ Juan nämane dirire kore angwane, ni kwati nünanka juta Jerusalén amne kä Judeate btá ni kwati nünanka kánimekänime Nõ Jordán bäre temen abko nükani jökrá niara kukwei nuen. ⁶ Angwane nitre ye abko namani ja ngite niere Ngöböye angwane, Juan namani ngökö Nõ Jordánte. ⁷ Akwa Juan nämane nitre ngökö ñöte, ye kánti nitre bariseo amne nitre saduseo nükani kwati siba abko btá Juan okwá namani angwane, Juankwe niebare krörö ietre:

†Mun abko tbi krübáte kwrere! ¿Ngöbö kebera mun mike ja ngie nuen kri krübáte, yebtá nirekwe mun mikani mokre amarebti mun kite nuke siba nete ye? ⁸ Munkwe ja tõi kwitadreta era metre Ngöbö kukwäre bkäná tödekakäre bti abko erere munkwe nuna ni mda mda okwábtí. ⁹ Erere arato, munkwe ñan töbika krörö jabtá: Nun abko Abraham mráká, aisete Ngöbökwie ñan nun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan nütü, ñöbtá ñan angwane já tuen temen sete, se abko ngwarbe, akwa Ngöbö raba kwite Abraham mrákäre arato abko ti tö nibi niei metre kore munye. ¹⁰ Mdakäre abko, kri mden mden ñan ngwá nebe kuin, ye abko kráke ú mikanina biare tikakakrá ngátrite ta. Abti tikakata jökrá angwane, ñukwá mikata btá, ye kwrere jire Ngöbökwie mun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan ja tõi kwitadre Ngöbö kukwäre angwane.

¹¹ Nire nire káta ja tõi kwiteta Ngöbö kukwäre, káta kukwe kámekáme kite temen, ye abko tita ngökö ñö aibe te, akwa ni jatadi iti ti jiebtí abko bári di kri ti ngwá, aisete ti abko ja ñan rúkadre töre jire chi tie sandalia ngwena kráke. ‡ Ni ye abko kákwe Ngöbö Úai Deme mikadi nüne munbtá amne mun mikadi deme kwe. ¹² Ne abko, niarakwe dre nuendi abko ti bike niere munye abko krörö: Nura kádianta trigo juankata mürete amne trigo kwá kuinkuin aibe úkákrota jenena, bti úkata gwi. Kwata abko kukwata ñukwá jutrate, ye kwrere ni ye abko tá juto biare ni Ngöbökwie erere úkákroka jökrá núnakäre jabe amne tá juto biare ni kukwe kámekáme nuenká abko erere kitakäre ñukwá jutra nótöte ñakare te ja tare nikakäre kárekäre. Munkwe ñan ja tõi kwitadre Ngöbö kukwäre ne ngwene, kukwe rakadiká kore munbtá arato. Abko kore se, niebare Juankwe ietre.

Juankwe Jesu ngökani ñöte
(Marcos 1.9-11; Lucas 3.21-22)

¹³ Kä ye ngwane abko, Jesu nämane Galilea, nikani nebe Juan kánti Nõ Jordánte mda, Juankwe ngökadre ñöte abkokäre. ¹⁴ Akwa namanina yete angwane, Juan ñan tö namani ngökai ñöte, kákwe niebare ie:

Ma bári útiáte ti ngwá, aisete makwe ti ngökadre ñöte bá amarebti ma kite ja mike ngökadre ñöte tie se, niebare kwe Jesuye.

¹⁵ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Jándrán mden mden tuen kuin Ngöböye, yebtá abko nikwe Ngöbö Kukwei mikadre táte, aisete makwe ti ngökadre ñöte, niebare kwe Juanye.

† **3:4** Juan nämane ja ngwá kite kore, ye kwrere nitre Ngöbö kukwei nieká kirakira nämane ja ngwá kite arato. ‡ **3:11** sandalia ngwena. Jesu náire ni klabore abko bári ene ni mda mdakrá. Niaratre aibe nämane sandalia ngwena ni mdakrá, aisete Juan nämane ja bá mike bári ene ni klabore ngwá.

Ye erere nūkaninbti Juanye angwane, Jesu ngōkani ñōte kwe. ¹⁶ Jesu ngōkani ñōte, jataninta ñōte kāin angwane, kā kāin se namani tuen ñākānintbe ie angwane, Ngōbö Üai jatani ütū bā kwrere timonkwāre, nūkani mate Jesubti, namani tuen ie. ¹⁷ Ye btārābe ni kukwei jarabare kā kāinbti, kākwe niebare:

Ni ne abra ti Ngobo tikwe. Niara tare kri tikwe. Niara kāi nuāre kri tibtä, niebare kore kā kāinbti.

4

Diablukwe Jesu nuaninte ja kāne (Marcos 1.12-13; Lucas 4.1-13)

¹ Yebti diablukwe Jesu nuadrete ja kāne, abkokāre Ngōbö Üai nikani ngwena kā kaibete mda. ² Ye kānti kōbö gre ketebu dibire rare Jesukwe mrōbare ñakare amne mrō jatani krübāte ie. ³ Angwane diablu jatani nūke Jesu ken, Jesu nuatekāre ja kāne, kākwe niebare ie:

Ma abko Ngōbö Odei era metre bkānā ne ngwane, jā se kwite mrōre jae, niebare kwe ie.

⁴ Akwa Jesu kākwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngōbö Kukwei tā tikani krörō:

Ñan mrō aibehti ni rabadre nūne, akwa kukwe kwatirekwatire niebare Ngōbökwē, yebti ni rabadre nūne, *Deuteronomio 8.3*
abko tā tikani Ngōbö Kukweibtä, niebare Jesukwe ie.

⁵ Yebti diablu nikani Jesu ngwena juta deme Jerusalén mda, kānti nikani Jesu ngwena mobe ju blitakrā Ngōböbe bti kāin, ⁶ kākwe niebare ie:

Ma abko Ngōbö Odei era metre bkānā ne ngwane, ja tākete timon nete, ñōbtā ñan angwane Ngōbö Kukwei tā tikani krörō mabtā:

Ngōbökwē angeletrē juandi ma ngibiare abko kākwe ma kadi ngābti kisete, ma ngoto ñan matadre jāte temen abkokāre, *Salmos 91.11-12*
aisete ja tākete timon, ma abko Ngōbö Odei ara mikakāre gare ni jōkrāye, niebare diablukwe Jesuye.

⁷ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ngōbö Kukwei tā tikani abko kāta niere krörō arato:

Ni Dānkien Ngōbö kākwe ja kukwei mikadre tāte ya, ñakare ya amne niara di tārā ja kukwei ngwiandre bare ya, ñakare ya abko makwe ñan nuate ja kāne ja gakāre ben, *Deuteronomio 6.16*
abko tā tikani kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mikai tāte, niebare kwe diabluye.

⁸ Yebti mrā, ngitio bāri mente kāin, yebti diablu nikani Jesu ngwena mda. Ye kānti abko diablukwe juta kā jōkrābti temen mikani tuadre Jesuye amne, jāndrān ütiāte krikri juta kwatirekwatire te, ye abko mikani tuadre jōkrā kwe arato ie. ⁹ Bti niebare kwe ie:

Ma rabadi ngukudokwābti temen ti ngwārekri kākwe ti mikadi ütiāte jae ne ngwane, tikwe juta se btā jāndrān ütiāte krikri se biandi jōkrā mae, niebare mda kwe Jesuye.

¹⁰ Abtä Jesukwe niebare ie:

Satana, nān mento nete, ñōbtā ñan angwane Ngōbö Kukwei tā tikani abko kāta niere krörō:
Ni Dānkien Ngōbö aibe mikadre ütiāte jae amne niara aibe krāke sribidre, *Deuteronomio 6.13*
abko nieta kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mika tāte, niebare mda kwe diabluye.

¹¹ Angwane diablukwe kä mikaninkä Jesubtä, bti angele nükani ruäre abko namani Jesu die mike.

*Jesu nikani Ngöbö kukwei kuin dirire kena
(Marcos 1.14-15; Lucas 4.14-15)*

¹² Yebti Juan Bautista kitani ngite kä teri gani Jesukwe angwane, Jesu nikaninta Galilea, ¹³ akwa ñan namani nüne mda juta Nazarete, akwa nikani nüne juta Capernaümte Ñö Okwä Kri Galilea köräbti. Ñö Okwä Kri Galilea, ye bare temen abko Zabolón btä Neftalí mräkätre käkwe nünabare kira, kánti juta Capernaüm nämane Jesu näire abko te Jesu nikani nüne. ¹⁴ Kukwe niebare Ngöbökwé niara kukwei niekä Isaías köböire rabadre bare, abkokäre Jesu nikani nüne yete. Kukwe ye abko tä tikani krörö:

¹⁵ Kä Zabolónkwe amne kä Neftalíkwe abko tä Ñö Jordán kwärä nakriri amne tä Ñö Okwä Kri köräbare.

Kä ye abko tä kä Galileate arato, kánti nitre ñakare israelitare tätre nüne.

¹⁶ Nitre israelita ye abko nämane näin kä ikote, akwa ñotra trä kri dirare jatabare ietre.

Erere arato, niaratre nämane nüne kä ikote mento Ngöböye angwane, Ngöbö trä ngitianinkä ngwen kräke, kukwe metre Ngöbökwé mikakäre gare ietre, *Isaías 9.1-2*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere namani bare.

¹⁷ Kä ye ngwane mentokwäre Jesu nikani dirire, kä nikani niere krörö: Ngöbö kä käinbti kebera nüke gobrane nibti, aisete munkwe kukwe kämekäme kita temen, bti ja töi kwiteta Ngöbö kukwäre munkwe abko Jesu nikani niere kore.

*Jesukwe ni käräbare nibkä ja töitike jabe
(Marcos 1.16-20; Lucas 5.1-11)*

¹⁸ Abti bati Jesu nämane dikekä Ñö Okwä Kri Galilea köräbare angwane, ni ja etbare nämane nibu ñö köräbti, btä okwä namani. Ni ye abko iti kädian nämane Simón, akwa kädian nämane Pedro arato amne, etba kwe kädian nämane Andrés. Niaratre abko gwa gaka, aisete nämane krade kite ñöte, btä Jesu okwä namani. ¹⁹ Angwane Jesu nikani kánti, käkwe niebare ietre:

Mun brän tibe amne munta gwa gaen ño, ye kwrere tikwe mun mikadi ni ngwianka Ngöböye, niebare Jesukwe ietre.

²⁰ Ye btäräbe, niaratre käkwe krade kitani temen, bti nikani Jesube.

²¹ Yebti Jesu nikani mda mentokwäre se kwrere angwane, ni ja etbare nämane nibu mda, btä okwä namani. Nitre ye abko iti kädian nämane Santiago amne etba kwe abko kädian nämane Juan. Niaratre nibu abko Zebedeo ngäbriänkä. Nitre nibu ye abko nämane rute rünbe krade gudike, btä Jesu okwä namani angwane, Jesukwe käräbare ja töitike jabe arato. ²² Ye btäräbe niaratre käkwe ru amne rün mikaninte yete, bti nikani Jesube.

*Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta
(Lucas 6.17-19)*

²³ Abti Jesu nikani dikekä kä jökräbti temen kä Galileate angwane, Ngöbö kä käinbti kebera gobrane nibti abko nikani dirire sinagogate* kä ketareketare te. Erere arato, ni bren bätäkä ngwarbe abko Jesu namani miketa kuinta. ²⁴ Yebtä abko blita namani jökrä kä Siriate angwane, ni

* **4:23** Sinagoga abko ju kánti nitre israelita nämane gätäre köbö jadükakräte ñäkäkäre Ngöbö Kukweibtä amne Ngöbö mikakäre kri. Ye kánti nitre israelita nämane kukwe ükete jakrä arato. Nitre israelita nämane nüne juta kwatirekwatire, kántikánti sinagoga nämane.

bren ño ño erere jänamani kite jökrä Jesuye. Erere arato, ni bren üai käme kisete jänamani nuke Jesuye amne kä nõtöte nibti amne ni ruen ñakare ngrabare jänamani nuke jökrä Jesuye angwane, Jesu namani miketa kuinta jökrä. ²⁵ Yebtä abko, ni kwati nünanka kä Galileate juta ketareketare te Decápolite amne nitre Jerusalénbo btä ni nünanka kä Judeate amne ni nünanka Ñö Jordánbtä kä driri abko namani dikekä kwati Jesu jiebti.

5

Kukwe diribare Jesukwe ngitiobtä (Lucas 6.20-23)

¹ Nitre namani dikekä kwati dikaro Jesube namani tuen ie angwane, nikani mintokwäre nebe ngitiobtä, kánti namani takänintbe temen. Angwane nitre ja töitikaka ben kákwe krötabare ken. ² Angwane Jesu nikani dirire krörö ietre:

³ Nire nire kätä ja mike bobre Ngöböbtä, ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane Ngöbö kä káinbti tä gobrane bti.

⁴ Nire nire tätre ja müaire, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé moto mikadita jáme.

⁵ Nire nire ñan tä bike kri ni mda mda okwäbti abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé kä temen ne biandi ie.

⁶ Mröta nebe krübäte nie amne tomna tä nebe krübäte nie, ye kwrere nire nire abko ie nuna metre Ngöbö ngwärekre ye mdei krübäte ie, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mikadi nüne metre täte jökrä.

⁷ Nire nire abko ie ni mda mda tä nebe ruentari tare, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane niara rabadi ruentari tare Ngöböye arato.

⁸ Nire nire kätä ja töi ngibiare kuin deme, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane niaratre kákwe Ngöbö tuadi.

⁹ Nire nire kätä sribire ni mda mda mikakäre ja maketa, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane niaratre abko ja ngäbriänkä niedi Ngöbökwé ietre.

¹⁰ Nire nire kätä nüne metre Ngöbökrä abtä tä ja tare nike, ni ye abko Ngöbökwé die mikadi amne kä rabadi nuäre btä, ñobtä ñan angwane Ngöbö kä káinbti tä gobrane bti.

¹¹ Amne ni mdakwe ñäkä taretare munye amne mun mika ja tare nike amne tödekäbtä tibti ni mda mdakwe kukwe käme nie ngwarbe batakä ngwarbe mun rüere, ye ngwane Ngöbökwé mun die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä. ¹² Mun raba ja tare nike kore angwane, munkwe kä ngwian bäri nuäre jabtä amne kä raba juto munbtä, ñobtä ñan angwane munkwe ja tare nikadi ye ütiäre abko Ngöbökwé jändrän kuin biandi munye kä káinbti sete. Munkwe kä ngwandre nuäre kore jabtä arato, ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekä kira abko rüe kákwe mikani ja tare nike kore arato.

Mren amne ñotra trä (Marcos 9.50; Lucas 14.34-35)

¹³ Mdakäre abko, mren abko kuin ngri ngibiakrä amne jändrän mikakrä bänante, ye kwrere mun abko mren kwrere kä nebtä, akwa bänän riadrekrä rabadre tibo amne ñan bänän rabadreta mren kwrere. Mren bänän rabadre tibo, ye abko rikadre ngwarbe, aisete ñan rabadre kuin mda, aisete kitadrekrä

amne ni jökrä rabadre dikekä bti ta. Ne aisete mren bänän kuin ye kwrere munkwe ja ngibia, ni mda mda rabadre Ngöbö tuen munbtä abkokäre.

¹⁴ Mdakäre abko, ñotra träte käta nebe tuen nie kä ikote, ye kwrere munta ñotra trä kwrere kä nebtä amne juta mikata ngitio kribti käin, ye abko ñan raba ja rükente ni okwä bäre kä ikote, ye kwrere munta kä nebtä. ¹⁵ Erere arato, ñotra jutra mikata angwane, mikata ñakare kaja täni, akwa mikata mobe üräbtä käin trä rabadre ngitie jökrä gwita temen, ni jökrä gwi, ie kä rabadre tuen abkokäre. ¹⁶ Ye kwrere arato, munta nüne Ngöbö träte, ye rabadre tuen ni mda mdaye, abkokäre munkwe ja tõi mika nüne era metre Ngöbökrä mun rabadre ñotra trä ye kwrere ni mda mda okwäbti amne, munkwe jändrän kuinkuin nuendre kore ni mda mda okwäbti, ye köböire abko jatadi mun Rün kä käinbti ye käikitekä siba.

Jesu jatani Ngöbö Kukwei mikakäre bare täte

¹⁷ Mdakäre abko, ti jatani nete, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikakäre ngwarbe. Erere arato, Ngöbö kukwei niekä mda mda käkwe Ngöbö Kukwei tikani ye abko ti ñan jatani mikakäre ngwarbe, akwa ti jatani kukwe ye mikakäre bare täte jökrä. ¹⁸ Ye abko, ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Kä käinta amne kä temen ne tädi kore angwane, tarä okwä bäri kiakia tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye abko ñan diandrekä jire chi kwati abti jändrän jökrä mikanintbe Ngöbökwé rabadi bare täte jökrä ie. ¹⁹ Ne aisete, kukwe biani nuendre Ngöbökwé nie, yebtä kukwe bäri chi tä tikani abko nire nire ñan tä mike täte amne ni mda mda käkwe ñan mikadre täte abko dirita ietre arato, ne ngwane ni ye abko rabadi bäsi ütiäte ñakare kä käinbti, Ngöböta gobrane ye kánti; akwa nire nire tä kukwe ye mike täte amne ni mda mdakwe mikadre täte arato abko tä dirire ietre, ni ye abko rabadi ütiäte kri kä käinbti sete, Ngöböta gobrane ye kánti. ²⁰ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre btä nitre bariseo tätre nüne ño, yebti ta munkwe ñan nünandre bäri era metre Ngöbö okwäbti ne ngwane, Ngöbö kä käinbti tä gobrane ye kánti mun ñan rabadi nüne.

Ñan ni mda kämikadre (Lucas 12.57-59)

²¹ Mdakäre abko, mun mräkä kirakira abko ie Ngöbö Kukwei diribare krörö abko munkwe kukwei nuanina: Makwe ñan ni mda kämika, niebare ietre amne nire nire käta ni mda kämike abko dokwäre mikadre ja ngie nuen. ²² Akwa ti abko käta niere krörö munye: Nire nire rabadre romon mräkäkrä, ye dokwäre Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen. Nire nire abko käkwe “Ma ngwarbe, dokwä tõi ñakare,” niedre kwe mräkäye, ye dokwäre abko jarikadre ngite Sanedrin ngwärekre kukwe ükatekäre kräke. Amne nire nire käkwe niedre mräkäye: “Ma ngututu käme ngwarbe,” niedre kwe, ni ye abko rabadi mikani biare kitadre Ngöbökwé ñukwä jutrate kä ja tare nikakrä ye kánti mräkä ye dokwäre.

²³ Ne aisete, ma rika jändrän ngwena kukwadre Ngöböye ñukwä gräbti ja ngite ütiäre ju blitakrä Ngöböbe kánti ne ngwane, ma rabara yete, ye btäräbe ma mräkä iti romon makrä, ye rükata töre mae, ²⁴ ne ngwane jändrän ye makwe mikate ñukwä grä ken yete, abti ma jana ja mäketä käne ma mräkäbe, bti ma jatata, käkwe jändrän ye bian kukwadre Ngöböye.

²⁵ Mdakäre abko, nane rürümon ütiä mabti ni mdakwe abtä ni ye jata niken ma kite ngise kritoboye angwane, mun ngämi nebe kritobo kánti, känenkri makwe kukwe ükate ben, niara ñan rikadre ma ngwena kritobo kánti abkokäre, ñobtä ñan angwane makwe ñan nuendre kore ne ngwane, nane ni ye rikadre ma ngwena nebe kritobo ngwärekre amne kritobo abko

käkwe ma kitadre ngise guardiaye amne nane guardiakwe ma kitadre ngite kä teri. ²⁶ Ye kánti abko makwe ñan ngwian biandre täte jökrä ja ütiäre, känenkri ma ñan tikadreteta jire chi abko ti tö nibi niei metre munye.

Ni gure ñan rabadre ja mike gure ni mdabe

²⁷ Mdakäre abko, Ngöbö Kukwei tä tikani abko mun tärä kukwei nuen abko krörö: Mata gure, makwe ñan ja mika gure bati bati abko niebare kore. ²⁸ Akwa ti abko bike niere krörö munye: Nire nire käkwe meri tuadre ja käne amne tö rabadre ie jakrä, ni ye käkwe meri ye mirira ja ken ja töite, aisete ngite Ngöböye abko tita niere munye. ²⁹ Ne aisete, ma okwä küde ruenkri, köböite makwe ja mika ngite Ngöbö rüere ne ngwane, ma okwä ye makwe dianka mento jae, bti makwe kitaka mobe, ñobtä ñan angwane ma ngrabare chi ye abko diandrekä mento ye abko rabadre bäri kuin makrä amne ñan ma ngrabare rikadre ngöi jökrä kä ja tare nikakrä kánti. ³⁰ Erere arato, ma kise ruenkri, köböite makwe ja mika ngite Ngöbö rüere ne ngwane, makwe ja kise ye tikaka ta, bti makwe kitaka mobe mentokwäre, ñobtä ñan angwane ma ngrabare chi diandrekä mento ye abko rabadre bäri kuin makrä amne ñan ma ngrabare rikadre ngöi jökrä kä ja tare nikakrä kánti.

Meri ñan tuametre

(Mateo 19.9; Marcos 10.11-12; Lucas 16.18)

³¹ Mdakäre abko, kukwe diribare krörö Ngöbö Kukweibtä abko garera munye: Nire nire tö rabadre meri kwe tuaimetre, ye ngwane täräkwatera biandre kwe merire kweye, niarata merire kwe ye tuametre era metre abko mikakrä gare. ³² Akwa ti abko käta niere krörö: Meri ja mike ngite ñakare brare mda mdabe, akwa brare kwe käkwe tuadremetre, ye ngwane merire ye käkwe ja mikadre gure brare mdabe angwane, ni gure käta ja mike ngite bati bati ni mda mdabe, ye kwrere brare käne köböite meri ye rabadre ja mike ngite. Erere arato, meri tuanimetre brarekwe, ye ben ni mdakwe ja mikadre gure ne ngwane, ni gure käta ja mike ngite bati bati ni mda mdabe, ye kwrere ja mikadi ngite kwe.

Ja kukwei biandre ño era metre

³³ Mdakäre abko, kukwe niebare mun mräkä kirakiraye abko munkwe kukwei nuanina arato abko krörö: Jändrän jökrä rabadre bare täte mae mata niere ni Dänkien käbti, ye erere makwe ja kukwei mika täte jökrä, käkwe ñan ja kukwei kitadre temen, niebare kira. ³⁴ Akwa ti abko käta niere krörö munye: Munkwe ñan ja kukwei bian jändrän käbti. Erere arato, kä kánta se käbti tita ja kukwei bien, munkwe ñan nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko tä gobrane kä käinbti yete, aisete bäri ütiäte. ³⁵ Erere arato, kä temen ne käbti tita ja kukwei bien, munkwe ñan nie, ñobtä ñan angwane kä temen ne abko Ngöbökwere arato. Erere arato, Jerusalén se käbti tita ja kukwei bien, munkwe ñan nie, ñobtä ñan angwane juta Jerusalén abko juta Jrei kri Ngöbökwere kräke, aisete bäri ütiäte arato. ³⁶ Mdakäre abko, mun dokwä jen munkwe ye käbti, munta ja kukwei bien, munkwe ñan nie, ñobtä ñan angwane mun di ñakare jire ja dokwä drüen mikakäre krati ngwen amne drüne. ³⁷ Ne aisete, munkwe “jän” nie ne ngwane, munkwe “jän” nie kwatibe; munkwe “ñakare” nie ne ngwane munkwe “ñakare” nie kwatibe arato. Yebti munkwe kukwe mda niedre ne ngwane, munkwe ja mikadre ngite.

Ñan ja ngie mikadre

(Lucas 6.29-30)

³⁸ Ngöbö Kukwei tä tikani abko mun tärä kukwe nuen abko krörö: Ni iti käkwe ni okwä diandrete ne ngwane, niara okwä diandrete ie ja dokwäre

arato. Erere arato, ni tu diandreka kwe ne ngwane, tu diandreka ie ja dokwäre arato abko munkwe kukwe nuani. ³⁹ Akwa ti abko kata niere krörö munye: Nane ni mdakwe kukwe nuen blo ma rüere, akwa makwe ñan ja ngie mika amne jirekabe makwe jändrän kuin nuen krörö kräke: nane ni mdakwe ma meta ngwäre küde ruenkri yehtë ma mikakäre ngwarbe jae, ne ngwane makwe ja ngwäre kwäräkri mika ie. ⁴⁰ Erere arato, nane ni mdakwe ma kita ngise, bti tö raba dän denkä ötati makän ne ngwane, dän mdara jire makwe, ye makwe bian ie arato. ⁴¹ Mdakäre abko, nane ni mdakwe tribe ngwiamna milla krati jakrä mae ne ngwane, ja moto kuinbti ma rika tribe ngwana milla krobu kräke. ⁴² Erere arato, nane ni mdakwe jändrän makwe kärä mae angwane, makwe bian ie. Nane ni mdakwe jändrän kärä ütiädre mae ne ngwane, makwe bian ie abko ti tö niei kore munye.

Nikwe ni rüe taredre
(Lucas 6.27-28,32-36)

⁴³ Mdakäre abko, Ngöbö Kukwei tä tikani abko mun tarä kukwe nuen abko krörö: Makwe ma mräkä tare amne ma rüe abkobtä makwe bätä ngwian abko munkwe kukwe nuanina kore. ⁴⁴ Akwa ti abko bike niere krörö munye: Munkwe mun rüe tare amne nire nire tä näin kisere mun jiehti mun mikakäre ja tare nike, ye abko kräke munkwe blita Ngöböbe. ⁴⁵ Munkwe nuendre kore ne ngwane, mun Rün tä kä käinbti sete, ye kwrere mun rabadi amne mun rabadi niara ngäbriänkäre era metre arato. Munkwe nuendre kore, ñobtä ñan angwane mun Rün kä käinbti tä ñänä mike nüke käin ye abko tä trä ngitiekä jökrä ni käme kräke amne ni kuin kräke. Erere arato, tä nü mike näkäen temen, ye abko ni nünanka metre niara ngwärekre kräke tä näkäen amne ni nünanka käme niara rüere kräke tä näkäen arato.

Mun Rün abko kata ni jökrä tarere kore, ye kwrere munkwe nuendre arato, ⁴⁶ ñobtä ñan angwane ¿nire nire kata mun tarere ye aibe munkwe taredre angwane, Ngöbökwé ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane nitre ngwian käräkä gobran romanobokrä abko tä nebe tuen käme dikaro munye, ye abko tä nuene kore abko kwrere munkwe nuendre siba. ⁴⁷ ¿Erere arato, mun mräkä aibe ie munkwe köbö ngwiandretari, ye angwane munta jändrän nuene bäri kuin ni mdakrä ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare abko tuen ngututüre munye abko kata nuene kore, ye kwrere munkwe nuendre siba. ⁴⁸ Ne aisete mun Rün kä käinbti abko kuin era metre, ye kwrere munkwe nüna.

6

Ngwian biandre tiebe

¹ Mdakäre abko, munkwe ñan jändrän kuinquin nuen tuadre ni jökräye ja bä mikakäre kuin ni mda mda okwäbti, ñobtä ñan angwane munkwe nuendre kore ne ngwane, mun Rün tä kä käinbti ye käkwe ñan sribi ye ütiä biandre jire chi munye. ² Ne aisete munkwe jändrän bian ni bobre die mikakrä angwane, ñan mun rika niere kä jökräbti temen kwäräkwarä mikakäre gare. Nitre ja bä mikaka kuin kata jändrän bien kore amne tätre niken mike gare sinagoga amne tätre niken ji ngrabare temen mike gare. Yehtë abko ni mda mda käkwe niaratre käikitadrekä abkokäre tätre nuene, aisete tätre jändrän kuin nuene kore, ye abko ütiä nena kwetre abko tita niere metre, aisete munkwe ñan jändrän nuen niaratre kwrere. ³ Ne aisete nane munkwe ni bobre die mika angwane, makwe ñan nie jire chi ma kukwe muko bäri kuinye, ⁴ akwa makwe nuen kaibe kä bube. Makwe nuendre kore ne ngwane, ma Rün, ie jändrän kaibe tiebe tuen, ye käkwe sribi makwe ye ütiä biandi mae.

Blitadre ño Ngöböbe
(Lucas 11.2-4)

⁵ Mdakäre abko, mun rika blite Ngöböbe angwane, nitre ja bä mikaka metre tä niken blite krikri Ngöböbe sinagagate. Erere arato, tätre nebe nünaninkä jibtä blitare Ngöböbe. Ye abko, ni jökrä käkwe tuadre blite Ngöböbe, ie töta nebe, käta nuene kore. Ye kwrere munkwe ñan nuen, ñobtä ñan angwane tätre nuene kore ye abko ütiä nena kwetre abko tita niere metre munye. ⁶ Ne aisete, ma rika blite Ngöböbe angwane, makwe ja ketaka kaibe kä teri gwi, käkwe jukwe dika jabti, bti ma Rün Ngöbö tuen ñakare mae, ben makwe blita kaibe angwane, ma Rün ie jändrän nuenta kaibe makwe abko tuen, käkwe ütiä biandi mae. ⁷ Erere arato, mun rika blite Ngöböbe angwane, nitre ñakare israelitare tä kukwe arabe niere bäre bäre, yebtä abko ngöbötre ngwarbe käkwe kukwe nuadre amne die mikadre kwetre tä nebe nütüre, aisete tätre blite kore, ye kwrere munkwe ñan blita Ngöböbe amne munkwe ñan kukwe arabe nie bäre bäre ngwarbe. ⁸ Munkwe ñan ja mika niaratre kwrere, ñobtä ñan angwane munta dre dre mdei nike, ye mun ngämi kärere mun Rünye, ye känenkri tärä nebe gare ie. ⁹ Ne aisete, munkwe blitadre Ngöböbe angwane, munkwe blitadre krörö ben:

Nun Rün kä käinbti, ma aibe kä raba mikani ütiäte ni jökräkwe.

¹⁰ Jakwe gobrane nun ngätäite nete.

Erere arato, ma töta nebe dre dre nuein kä käinbti, erere tä nebe bare täte jökrä, ye kwrere raba nebe bare täte jökrä kä nebtä arato.

¹¹ Mdakäre abko, makwe mrö bian täte nünankrä nunye mtare.

¹² Amne ni mdata ja mike ngite nun rüere abko nunta den bti ta, ye kwrere makwe nun ngite ma rüere, ye dianka mento nunbtä arato.

¹³ Amne kukwe kämekäme tö nun nuaite ja käne ma rüere, ye kanti makwe ñan nun jie ngwian.

Akwa makwe nun ngibia nun rüere diablu ngäniene, ñobtä ñan angwane ma aibe tä gobrane amne ma aibe di kri amne ma aibe raba käikitaninkä kärekäre. Abko kore se. Amen.

¹⁴ Munkwe blitadre kore Ngöböbe, ñobtä ñan angwane ni mda tä ja mike ngite mun rüere angwane, munta den jökrä bti ta ne ngwane, munta ja mike ngite Ngöbö tuen Rün rüere, ye mun Rün kä käinbti käkwe diandikä jökrä mento munbtä arato. ¹⁵ Akwa ni mda tä ja mike ngite mun rüere abko munkwe ñan diandre bti ta amne mun rabadre romon janknu kräke ne ngwane, mun ngite Ngöbö rüere, ye mun Rün kä käinbti käkwe ñan diandrekä mento munbtä arato.

Ja bäindre ño Ngöbökrä

¹⁶ Mdakäre abko, munkwe ja bäin Ngöbökrä angwane, munkwe ñan ja bä mika diäne nitre ja bä mikaka metre käta nuene ye kwrere, ñobtä ñan angwane nitre bikaka metre, ye tätre ja bäine angwane, ni jökrä käkwe gadre, abkokäre tätre nebe ja bä mike diäne tuadre ni mda mdaye, akwa tätre nuene kore ye abko ütiä nena kwetre abko tita niere metre munye. ¹⁷ Ne aisete makwe ja üka bäin Ngöbökrä angwane, makwe ja ngwäre bätäte amne makwe ja ükate kuin. ¹⁸ Mata ja bäine ye ñan gadre mabtä ni mda mdakwe amne, ma Rün tuen ñakare mae aibe käkwe gadre kaibe, abkokäre makwe nuen kore. Ye ngwane abko ma Rün, ie jändrän kaibe tiebe tuen, ye abko käkwe ütiä biandi mae.

Jändrän kuin kä käinbti, jiebti ni rankwadre
(Lucas 12.33-36)

¹⁹ Mdakäre abko, munkwe ñan jändrän ütiäte kri ükärö kabre jakrä kä nebtä, ñobtä ñan angwane kä u käta jändrän juen ngwarbe. Erere arato,

jändrän tä niken ngwarbe amne gokä tä niken jändrän goire, aise te munkwe ñan jändrän ükacrö kabre jakrä kä nebtä. ²⁰ Akwa jändrän kuinkuin ütiäte krikri rabadre bäri kabre munkrä kä käinbti abko kräke munkwe sribi, ñobtä ñan angwane kä käinta kä ü ñakare jändrän rüere, erere arato jändrän niken ngwarbe ñakare amne ni gokä ñakare arato, aise te munkwe sribi jändrän kä käinbti ye ükacrökäre kabre jakrä, ²¹ ñobtä ñan angwane jändrän ütiäte krikri tädi ükani mdente jakrä munkwe, ye kanti mun töi tädi arato.

²² Mun okwä abko ñotra kwrere munkrä. Ne aise te ma okwä kuin dirare ne ngwane kä trä kuin tä tuen mae, ye kwrere abko ma töita mikani kwatibe Ngöböbti ne ngwane, Ngöbö trä kuin tä nüke gare kuin mae. ²³ Akwa ma okwä käme ne ngwane, kä rabadu tuen kä iko kwrere ma bäre temen mae, ne aise te kä trä ngwen tarä mabtä, akwa kä trä ye rabadre tuen drüne kwrere mae, ye abko kä iko ara jire abko rabadre tuen bäri drüne mda mae. Ye kwrere ma töi ñan tä mikani kwatibe Ngöböbti ne ngwane, bäri ma rabadre nüne kä ikote amne Ngöbö trä kuin ñan rabadre nüke gare jire chi mae.

²⁴ Mdakäre abko, ni ñakare jire abko rabadre sribire bkänkä nibu kräke ja näire, ñobtä ñan angwane sribi bkänkä iti rabadre tare kwe amne mdabtä mäta rabadre; iti kukwei mikadre täte jökrä kwe, akwa mda abko ñan kukwei mikadre täte kwe. Ne aise te ni ñan raba ja töi mike kwatibe sribire Ngöbökrä, ja töi mikare kwatibe ngwian ganankrä kwärä jae.

*Ñan töbikadre dikaro mröbtä amne dänbtä
(Lucas 12.22-31)*

²⁵ Ne mden kiseté, ti bike niere krörö munye: Munkwe mrö ño kwetadre nünankrä amne munkwe dre ñadre tomnane nünankrä jae, yebtä munkwe ñan töbika dikaro. Erere arato, munkwe dän ño kitadre jabtä, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ñobtä ñan angwane nita nüne kä nebtä angwane, nünandre metre Ngöböbe abko bäri ütiäte mrökrä amne ni ngrabare ye abko bäri ütiäte dänkrä, aise te munkwe ñan töbika krübäte dikaro jändrän yebtä. ²⁶ Nukwä tä nikenkä käinta, se mika ñäräre munkwe. Nukwä tä nura nökö ñakare jakrä amne tä ngwä ötö ñakare arato amne ju ñakare kwe mrö ükacrä jakrä, akwa mun Rün kä käinbti käta mrö bien ietre kwetadre. Mun abko bäri ütiäte nukwä kräke, ¿se abko mun Rün käkwe ñan mrö biandre munye ya amarebti munta töbike krübäte dikaro se? ²⁷ Munkwe ñan töbikadre krübäte dikaro kore, ñobtä ñan angwane ni tö rabare ja tuai bäri kri, akwa di ñakare ja mike niren taiti mda kukwäne.

²⁸ Mdakäre abko, ¿ñobtä munta töbike krübäte dikaro dänbtä jakrä se? Kri blü tä niren ño, yebtä munkwe töbika. Tä sribire ñakare jakrä, tä dän dike ñakare jakrä, ²⁹ akwa jrei kri Salomón abko nämane jändrän jökrä tuäretuäre bkäne, akwa dän tuäretuäre kri blü se kwrere abko Salomónkwe kitani ñakare jabtä. ³⁰ Kri blü tä neme jötrö köböitibe, abti jändrinane angwane mikata ngire ñukwäte, akwa Ngöböta ngibiare kuin, ¿ye mun abko ie dän ñan biandre Ngöbökwé ya amarebti munta tödeke ñakare täte Ngöböbti ye? ³¹ Munkwe ñan töbika dikaro, kä rika kukwe ngwentari krörö jae au: ¿Nikwe mrö ño kwetadi amne nikwe dre ñadi tomnane? Erere arato, ¿nikwe dän ño kitadi jabtä se? munkwe ñan nie kore jae au. ³² ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare abko bäri tä nakwen kiseré jändrän ye jiebti, akwa mun käta dre mdei nike, ye abko garera jökrä Ngöbö mun Rün kä käinbti seye amne niarakwe jändrän ye biandi munye, aise te munkwe ñan töbika dikaro jändrän nünankrä yebtä jakrä. ³³ Ne aise te, jändrän jökrä Ngöbökwé tä mikani jenena munkrä, ye munkwe kánántari káne amne, mun rabadre nüne metre Ngöbö ngwäreki, ye munkwe kánántari arato angwane, jändrän jökrä mdei nikata munkwe ye Ngöbökwé biandi munye arato. ³⁴ Mdakäre abko, köbö mdara jire jatadi

jetbe angwane, dre dre rakadikā, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ñobtä ñan angwane köbö jetbe ye abko jatadi kukwe mdara jire ngwena töbikakrä munye, aisete köbö kwatirekwatire te kukwe tarä keta kabre ni mikakäre töbika, aisete kukwe jatadre mate ño ño munbtä jetbe, yebtä munkwe ñan töbika dikaro.

7

Ñan ñäkädre ni mda mda rüere (Lucas 6.37-38,41-42)

¹ Mdakäre abko, Ngöbökwe ñan kukwe ükadrete mun rüere, abkokäre munkwe ñan bika kri, kākwe ñākā blo ni mda mda rüere, ² ñobtä ñan angwane munkwe ñäkädre ño ño ni mda mda rüere, ye kwrere Ngöbökwe kukwe ükadite munkrä. Erere arato, munkwe ñäkädre krübäte ni mda mda rüere ne ngwane, Ngöbökwe kukwe ükadite krübäte mun rüere amne, munkwe ñäkädi chi ni mda rüere ne ngwane, ye näre Ngöbökwe kukwe ükadite mun rüere.

³ Mdakäre abko, kukwe käme btä nita ja mike ngite kri, ye abko ti bike hä mike kri oto kri kwrere amne kukwe chi ye abko ti bike hä mike kä büre chi ye kwrere abko krörö: ¿Kri oto bäri kri tä ma okwäte, ye ño abko ma töbikare ñakare jae amarebti kä büre chi ma mräkä okwäte, abkobtä mata nebe ja ngwen ruen tare yere? ⁴⁻⁵ ¿Ye ñobtä kri oto bäri kri tä ma okwäte abko mata dianka nütüre ñakare jae amarebti, kä büre chi ma mräkä okwäte abko ie mata niere: Ti mräkä, kä büre ma okwäte ye, ti tuemetre denkä jae, mata niere ie? ¡Ye ñan ngwarbe, mata ja hä mike kuin ma mräkäbtä, këta kukwe nuene kore yera! Kri oto kri ma okwäte ye ara jire makwe dianka käne jae. Yebti kä raba tuenta kuin mae angwane, batibe makwe kä büre chi ma mräkä okwäte ye dianka mda ie. Ye kwrere, munta kukwe nuene bäri kämekäme abko okwäbti, ni mdata ja mike ngite chi abko mun ñan bika bäri kise ngwen ni yebtä. Munkwe ñan ñäkä jire chi ni yebtä, akwa kukwe käme, yebtä mun raba moto ulire, bti kukwe ye tuemetre jire jökrä käne, abti mun raba mun mräkä die mike.

⁶ Ni ruäre abko krübäte amne romon dikaro nukro kwrere. Ni ye ie munkwe ñan jändrän kuin Ngöbökwe bian, ñobtä ñan angwane nane rikwitadre mun rüere amne nukro kākwe ni tikadrekä kiakia ngrabare tubti, ye kwrere jatadre nuene munbtä. Erere arato, ni tarä ruäre abko mtü kwrere këta jändrän ütiäte ni mdakwe perla ütiäte kri kwrere mike ngwarbe jae. Ni ye abko ie jändrän kuin Ngöbökwe ütiäte kri tä munkwe ye abko munkwe ñan kita temen kräke, ñobtä ñan angwane ñan rabadi ütiäte kräke, aisete dikadikä jökrä bti ta kwe.

Jändrän kärädre janknu Ngöböye (Lucas 11.9-13; 6.31)

⁷ Käre munkwe jändrän kärä Ngöböye amne Ngöbökwe biandi munye. Erere arato, munkwe jändrän känantari Ngöbö kënti amne kwandi munye. Erere arato, nita neme jukwebtä jändrän kärere ni mdaye, ye kwrere käre munkwe jändrän kärä jukwebtä Ngöböye angwane, Ngöbökwe jukwe tikadi, kākwe biandi munye, ⁸ ñobtä ñan angwane nireta jändrän kärere, ye erere bianta ie amne, nireta jändrän känentari jakrä, ye erere tä kwen ie amne nireta ñäke jukwebtä abko ie Ngöböta jukwe tike amne tä jändrän bien ietre.

⁹ Ngöböta jändrän bien kore, yebtä abko ti bike kukwe hä mike krörö mda: ¿Mun mden ie ngäbäkre munkwe tä ban ribere kwetadre jae amne munta jä bien kwetadre ie? ¹⁰ Erere arato, ¿mun mden ie ngäbäkreta gwa kärere kwetadre jae amne munta tbi krübäte bien kwetadre ie? ¹¹ Mun abko moto käme, akwa ngäbäkre munkwe, ie jändrän kuin bian gare munye. ¿Se mun Rün kä käinbti bäri moto kuin munkrä se abko munkwe jändrän kuin kärädre

ie abko ñan biandre kwe munye ya? ¡Jänri! Munkwe dre dre kärädre ie, erere biandi kwe munye.

¹² Mdakäre abko, ni mda mdakwe jändrän kuin nuendre munkrä, ie mun töta nebe, ye kwrere munkwe jändrän kuin nuen ni mda mdakrä, ñobtä ñan angwane munkwe nünandre kore angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye amne kukwe tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe, ye mun rabare mike täte metre.

Jukwe krä chi
(Lucas 13.24)

¹³ Mdakäre abko, mun tö näin Ngöbö kánti ne ngwane, jukwe krä chi abko kánti ta mun rika, ñobtä ñan angwane jukwe kwata kri amne ji kwata kri abko käta niken ni ngwana kä ja tare nikakrä kánti amne ni kwati tä niken jukwe kwata kri yete ta amne ji kwata kri yehti. ¹⁴ Akwa jukwe amne ji käta niken ni ngwana nüne kärekwäre Ngöböbe abko krä chi amne ni ñan raba dikekä nüäre bti, ye abko nebe tare ni kwati kräke, aisete ni braibe tä niken jukwe krä chi yete ta amne ji krä chi yehti.

Jesukwe ni töi bä mikani kri ngwäbtä
(Lucas 6.43-44)

¹⁵ Mdakäre abko, nitre ni ngökaka tä näin blite Ngöbö käbti tä niere, ye ngäniene munkwe ja ngibia, ñobtä ñan angwane obeja jäme kwrere tätre ja bä mike, bti tätre nüke mun kánti, akwa era metre niaratre töi abko lobo krübäte kwrere jire, bti tätre nüke. ¹⁶ Niaratre tä nüne ño, yehtë rükadre gare munye abko ti bike bä mike krörö: Kri mden mden tukwätetukwäte btä nita uba ngwä ötö ñakare. Erere arato, kri ochitukwä krie kwrere, btä ni higo ngwä ötö ñakare jire chi arato, ¹⁷ aisete kri kuin uba o higokrie kwrere abko käre ngwäta nebe kuin amne kri käme abko käre ngwäta nebe käme. ¹⁸ Ye abko, kri kuin ñan ngwä rabadre käme jire chi amne kri käme abko ñan ngwä rabadre kuin jire chi arato. ¹⁹ Kri mden kämekäme abko ngwä nebe ñakare kuin kuin abko erere tikakata, bti kitata ñukwäte abko garera munye. ²⁰ Ne aisete, nitre ni ngökaka ye tätre nüne ño, yehtë rüka gare munye.

²¹ Mdakäre abko, ñan ni jökrä käkwe niedi krörö tie: Ti Dänkien, niedi kwe tie abko köböire näin kä käinbti, akwa ti Rün tä kä käinbti abko tö dreye, ye erere nire näin tä nuene, käta mike täte, ni ye kwrere aibe näin kä käinbti. ²² Ne aisete Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke, ye näire ni kwati rabadi niere tie: Ti Dänkien, munkwe Ngöbö kukwei kuin mikani gare ma käbti amne munkwe üai kämekäme juantari mento ma käbti. Erere arato, munkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare kabre ma käbti arato, aisete nun rabadre nüne kärekwäre kä käinbti mabe abko ni kwati rabadi niere kore tie. ²³ Akwa ye ngwane tikwe niedi krörö ietre: ¡Mun gare ñakare jire chi tie amne, mun abko kukwe nuenkä kämekäme, aisete nän mobe mento tibtä! tikwe niedi ietre.

Ju mikaka nibu
(Marcos 1.22; Lucas 6.47-49)

²⁴ Ye mden tita dirire abko ni iti tä ti kukwei nuen amne tä mike täte, ni ye abko ti bike bä mike krörö: Ni iti töbtä käkwe ju mikani jäkwata ribi bti. ²⁵ Yehti ñü jatani jobe temen amne ñö nikani niren niren kri jate amne müre nükani mate ribi krübäte ju yehtë, akwa ju ye mikani jäkwatabti, aisete namani janknu amne ñan nikani temen. Ni ti kukwei mikaka täte abko ti tö nibi bä mikai kore. ²⁶ Akwa tita kukwe dirire ne ni iti käkwe kukwe nuadre, akwa ti kukwei mikadre täte ñakare kwe, ni ye abko ti bike bä mike krörö: Ni iti töi ñakare käkwe ju mikani angwane, ju ye abko mikani ümanbti kwe. ²⁷ Yehti ñü jatani jobe temen amne ñö nikani niren kri jate amne müre nükani

mate ribi krübäte ju yehtë, kákwe ju kwitaninkä jökrä temen, kákwe ju juani ngwarbe jökrä kán. Ye kwrere abko nire nire ñan tä ti kukwei mike täte abko ti tö nibi bä mikai kore. Abko kore se.

²⁸ Jesu kákwe blitabare ünän jökrä kore angwane, ni kwati nämáne näin ben, ye ñan töi namani krütäre jökrä kukwe diribare kwe yehtë, ²⁹ ñöbtä ñan angwane ni töbtä di kri kákwe diri ja di ngöi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre amne, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre abko nämáne dirire, ye kwrere Jesukwe diribare ñakare. Yehtë abko ñan töi namani krütäre Jesu kukweibtä.

8

Ni iti kwata bren lebra kisete abko Jesukwe mikani quinta (*Marcos 1.40-45; Lucas 5.12-16*)

¹ Jesu nämáne ngitiöbtä, yehti nikaninta nebeta ngitiöbtä ngüsürüi mda angwane, ni kwati nikani niara jiehti. ² Ye btäräbe ni iti bren lebra kisete, abtä ngütüete abko jatani Jesu ngäbti angwane, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngwäreki, kákwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma tö ti mikaita quinta ne ngwane, ma di tärä nuendre gare tie, aisete makwe ti mikata quinta, ie ti tö nibi, niebare kwe ie.

³ Angwane Jesukwe kise mikani btä, kákwe niebare mda ie:

Ma rabata quinta, ie ti tö nibi, aisete gwängwarbe ma bike nebata quinta, niebare kwe ie.

Ye btäräbe ni ye kwata ngütüete namaninta quinta jökrä ngrabare.

⁴ Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

Tikwe ma mirita quinta, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata quinta mike tuare ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye amne ni bren kore tä nebata quinta abko kákwe jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwena biandre Ngöböye. Yehtë abko ma nenante quinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwena. Abko kore se, niebare kwe ie.

Rükä dänkien romanobo kákwe tödekani metre Jesubti (*Lucas 7.1-10; Juan 4.43-54*)

⁵ Yehti Jesu nikani nebe juta Capernaümte angwane, rükä dänkien romanobo jatani iti nuke Jesu kánti ja di käräkäre ie, ⁶ kákwe niebare krörö:

Ti Dänkien, sribikä tikwe bren jume dikaro tikän amne ruen ñakare ngrabare abko kisete ja tare nike krübäte abko ti ki niere mae, makwe mikadre quinta abkokäre, niebare kwe Jesuye.

⁷ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ye ti näin miketa quinta makrä mtare, niebare kwe ie.

⁸ Abtä niarakwe niebare mda Jesuye:

Ti Dänkien, ni ütiäte ñakare ti ne kwrere abko gwiriete ni ütiäte ma ye kwrere nin rükadre jire chi ruen tie. Akwa sribikä tikwe rabadreta quinta abko makwe niedre jirekäbe nete angwane, rabadita quinta abko gare tie abko ti tö nibi ribei mae, ⁹ ñöbtä ñan angwane ni mda bäri ütiäte ütiäte, ben tita sribire, kätä dre nuemna tie, erere tita nuene. Erere arato, nitre rükä tä sribire tibe abko, tita juen, ye tä niken jötrö ngwarbe. Jakwe, tita niere ie, jötrö ngwarbe tä kite. Mdakäre abko, ni klabore tikwe, ie sribi ne nuene, tita niere, jötrö ngwarbe tä nuene. Ne aisete, tita dre niere, erere tä nebe bare täte jökrä. Ye kwere arato, makwe dre dre niedre sribikä bren tikwebtä abko erere rabadi bare täte mae ruen tie, aisete tita ja di ribere kore mae. Abko kore se, niebare kwe Jesuye.

¹⁰ Yebtä abko, Jesu ñan töi namani krütare mda ni ye kukwei nuare kore angwane, nitre nämane näin Jesube, ie Jesukwe niebare krörö mda:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ni tödeke kwatibe Ngöböbti ni ne kwrere, nin ngämi kwen jire tie nitre israelita ngätaite, amarebti ni menteni nünanka juta mdara jire te tä tödeke kwatibe Ngöböbti nüke kwen mtare tie nere. ¹¹ Nebtä abko ti bike kukwe metre niere krörö munye: Nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen abko näin nebe mröre ketetibe Abrahambe, Isaabe amne Jacobobe kä käinbti sete, Ngöböta gobrane ye kanti. ¹² Akwa mun israelita ye ara jire rabadre käne Ngöbö kanti kä käinbti sete, akwa ñan rabadre bare kore, akwa kä bäri iko te Ngöbökwé mun kitadi ju bäre niara okwä bäre mento. Ye kanti mun rabadi ja müaire krikri be amne ja tare nikabtä mun rabadi ulire dikaro. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

¹³ Yebti rükä dänkien ye ie Jesukwe niebare:

Ti di tärä ni sribikä makwe mikakrä quinta kore nibi era makrä, ye erere nibira quinta, aiseté nänta ja gwiriete, niebare Jesukwe ie.

Ye erere bkänä sribikä namaninta quinta batibe.

*Jesukwe Simón köbrän merire mikaninta quinta
(Marcos 1.29-31; Lucas 4.38-39)*

¹⁴ Abti Jesu nikani Pedro gwiriete angwane, Pedro köbrän merire abko nämane bren drangwan kisete, abtä nämane kitaninbe jänbti temen, kanti Jesu namani. ¹⁵ Jesu namani kanti angwane, Jesukwe nuaninbtä jirekäbe kisebtä. Ye btäräbe drangwan nikaninbe batibe btä, namanintabe quinta, aiseté nükani dikekäta krö, kä nikani mrö känene Jesu bukakrä.

*Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta
(Marcos 1.32-34; Lucas 4.40-41)*

¹⁶ Yebti kä jatanina iko angwane, ni kwati nämane ja tare nike üai käme kisete abko jänikani Jesu kanti angwane, Jesu nikani üai käme ye juentari mento, erere üai käme ngitiani jökrä mento btäre. Erere arato, ni bren ño ño erere jänikani Jesu kanti yete abko Jesukwe mikaninta quinta jökrä arato.

¹⁷ Kukwe nakaninkä kore, ye abko ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Isaías abko köböire Ngöbö käkwe kukwe krörökrörö niebare kira Jesubtä abko erere rabadre bare, abkokäre kukwe nakaninkä kore se:

Niarakwe bren dianinkä nibtä amne, ni mikaninta quinta jökrä kwe, *Isaías*

53.4

abko Ngöbökwé niebare kore Jesubtä Isaías köböire abko erere namani bare.

*Ni rikadre Jesu jiebti abko tare
(Lucas 9.57-62)*

¹⁸ Yebti ni jatani nüke kwati dikaro Jesu bäre temen namani tuen ie angwane, ja ngwiamna Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri kwe. ¹⁹ Ye btäräbe ni iti Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä käkwe krötabare Jesu ken, käkwe niebare ie:

Dirikä, ma näin mdente erere, ye kanti ti rikai siba mabe, niebare kwe Jesuye.

²⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Nukro känsenta, kwe kä mkä tärä nünankrä amne, nukwä nikenkä käinta abko juda tärä kwe nünankrä arato, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko kwe kä ñakare jire chi jadükakrä. Ne aiseté ma tö jatai tibe ne ngwane, ma rabadre juto biare nüne ti kwrere arato, niebare Jesukwe ie.

²¹ Yebti ni mda nämane näin Jesube käkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ti tuemetre nikenta ken ja gwiriete, abti ti rün krütadi, tikwe doboi mikadi, ye täbti ti näin mabe, niebare kwe Jesuye.

²² Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko tä ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwäreki, ye tuametre ni ngwäkäre doboi mike amne ma abko jata janknu ti jiebt, niebare Jesukwe ie.

Jesukwe müre amne ñö mikani kwekbe
(*Marcos 4.35-41; Lucas 8.22-25*)

²³ Yebti Jesu nakwani rute amne nitre ja töitikaka ben abko nikani siba niarabe. ²⁴ Nikanina ñöbti se kwrere angwane, batibe müre jatani mate ribi krübäte ñübe mni mni, ye abko namani ñö kite jökrä rute, aiseite ru jatani niken ñöte nguse, akwa Jesu abko nämane kibien. ²⁵ Yebtä abko nitre ja töitikaka ben nikani gaenkrö, käkwe niebare ie:

¡Nun Dänkien, ni dentari! Ni kite niken ñöte nguse, namani niere Jesuye.

²⁶ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¡Se ñöbtä munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti amarebti mun nibi nek-wetekä krübäte dikaro ja jiebti ye! niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ñäkäbare kore ietre, bti nükani dikekä krö, käkwe ñäkäbare müreye amne ñöye. Ye btäräbe müre amne ñö namani kwekbe jökrä. ²⁷ Yebtä abko, nitre ja töitikaka Jesube ñan töi namani krütare mda Jesubtä, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni ne abko ni ñö amarebti müre amne ñö käta kukwei mike täte jökrä se? namani niere jae kwärikwäri.

Ni Gadarabo nibu, btä Jesukwe üai käme juanintari mento
(*Marcos 5.1-20; Lucas 8.26-39*)

²⁸ Yebti Jesu nikani nebe Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri käkä Gadara kanti angwane, ni nibu btä üai käme nämane nüne abtä nämane nüne kä mkäte rökabti abko jatani nuke Jesu ken. Nitre nibu btä üai käme nämane nüne ye abko nämane romon krübäte, aiseite nämane nüne rökabti, ye kántita ni ñakare jire iti ie ja namani nuke töre dikekä yere. ²⁹ Akwa Jesu nikani yere angwane, nitre nibu ye namani niere krörö Jesuye:

Jesu Ngöbö Odei, ¿ye ñöbtä ma kite nun nike nete ye? ¿Ngöbökwé kä kitani nun mikakäre ja ngie nuen, ye känenkri ma kitera nun mike ja tare nike ya ñö yere? namanintre niere Jesuye.

³⁰ Kä ye kanti abko kánime se kwrere mtü nämane kabre mröre ³¹ angwane, üai käme käkwe niebare Jesuye:

Ma bike nun juentari mento nitre nebtä ne ngwane, mtü tuen sete sebtä makwe nun juan, niebare kwe ie.

³² Angwane Jesukwe niebare üai kämeye:

Mun nän mento nitre nebtä, niebare mda kwe.

Ye btäräbe üai käme ye nakwaninkäbe mentokwäre nitre yebtä, bti nikanintre jökrä mtü kabre yebtä. Ye btäräbe mtü jökrä käkwe ja tákäninte, nikani betekä jökrä ja jiebti kä btä motokwäre, nikani ngítiekä jökrä ñöte, kanti müre neketani jökrä. ³³ Angwane nitre mtü ngibiaka nämane yete abko ngítiani jökrä, nikanintre nebeta jutate angwane, nitre nibu btä üai käme nämane abko btä kukwe nakaninkä ñö ñö amne kukwe nakaninkä ñö ñö mtübtä ye abko tanbare jökrä kwetre jutate yete. ³⁴ Yebtä abko nitre nünanka juta yete nikani kwatü Jesu kanti, namanintre Jesu kanti angwane, Jesukwe kä mikadrekä kä ye kanti abko namani ribere ie.

9

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta kuinta
(*Marcos 2.1-12; Lucas 5.17-26*)

¹ Yebti Jesu nakwaninta rute nitre ja tōitikaka benbe, bti nikanintreta mda Nō Okwā Kri Galilea kwārā nakri amne nikani nebeta ja kāite Capernaúmte.

² Abti ni iti ruen ñakare ngrabare abko kisete ñan dikaka kā abko nāmane mikani jänkwaterabi abko ni mda mda nūkani ngwena Jesuye. Nitre nūkani ni bren ngwena amne ni bren ye namani tōdeke kwatibe Jesubti namani tuen ie angwane, Jesukwe niebare ni bren yeye:

Ma ngite Ngōbö rüere, ye tikwe dininkā mabtā, aisete kā raba nuāre mabtā ti mrākā, niebare kwe ie.

³ Angwane Kukwe Biani Ngōbökwē Moiséye dirikātre nāmane ruāre yete abko namani tōbike krōrō Jesubtā: Ni noko kākwe ñāri kore se abko ñāri Ngōbö ara jire rüere kwe, namanintre nütüre Jesubtā. ⁴ Akwa niaratre namani tōbike kore ye abko gani Jesukwe, abtā niebare kwe ietre:

¿Ye ñobtā amarebti mun tōi kāmekāme dikaro kore ye? ⁵ ¿Dre abko bāri nuāre niedre: Ma ngite Ngōbö rüere ye tikwe dininkā mabtā abko bāri nuāre niedre ya? o ¿Nāin krō, nānta abko bāri nuāre niedre ya? Ye abko, ma ngite Ngōbö rüere ye tikwe dininkā mabtā abko bāri nuāre niere, ñobtā ñan angwane raba bare ya, ñakare ya ñan jatadre munye. ⁶ Akwa ti Ni Kā Nebtā Ngobo, ne ie Ngōbökwē ja di biani mun ngite Ngōbö rüere diankakāre munbtā kā nebtā, ye abko ti bike bā mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Ye btārābe ni ruen ñakare ngrabare ye ie Jesukwe niebare:

Nāin krō. Jänkwatera makwe ye den kisete amne nānta ja gwiriete, niebare kwe ie.

⁷ Angwane jōtrō ngwarbe ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrō krō amne nikaninta ja gwiriete. ⁸ Nitre nāmane yete okwābti kukwe nakaninkā kore, yebtā abko namanintre nekwetekā krübāte, akwa Ngōbökwē ja di biani kri ni kā nebtāye namani tuen ietre, abtā namani Ngōbö kākitekā.

Jesukwe Mateo kārābare ja tōitike jabe

(Marcos 2.13-17; Lucas 5.27-32)

⁹ Abti Jesu nikaninta angwane, kā jändrān ūtiā biankrā gobran romanobokrā, kānti ni nāma tākānintbe iti jändrān ūtiā kārere. Ni kādian nāmane Mateo, ye abko ti ara, btā Jesu okwā rababa. Angwane Jesukwe nieba tie:

Brān tibe, nieba kwe tie.

Angwane jōtrō ngwarbe ti Mateo rükaba dikekā krō, rikaba Jesu jiebti.

¹⁰ Yebti Jesu nāma mrōre ti gwiriete angwane, nitre jändrān ūtiā kārākā gobran romanobokrā rükaba kwati amne ni mda mda nāma tuen kāme ni israelita ruāreye abko rükaba amne rababa tākānintbe jōkrā mesabtā mrōre ketetibe Jesube amne nitre ja tōitikaka Jesube ye ben gwaire arato. ¹¹ Jesu nāma mrōre kore, ye tuaba nitre bariseokwe angwane, nieba kore kwetre nun ja tōitikaka Jesube yeye:

¿Nitre jändrān ūtiā kārākā gobran romanobokrā abko kāme amne ni mda mda kukwe nuenkā kāmekāme se gare ñakare dirikā munkwe seye ya amarebti tā mrōre jāme ketetibe ben se? nieba kwetre.

¹² Nitre bariseo kākwe ñākāba kore, ye jaraba Jesuye angwane, Jesukwe ja bā mikaba ni krākā bianka kwrere amne nitre jändrān ūtiā kārākā amne nitre kukwe nuenkā kāmekāme, ye bā mikaba ni bren kwrere, kākwe nieba krōrō mda ietre:

Ni kuin bren ñakare ye abko ñan tā ni krākā bianka ribere jabtā, akwa ni bren bren abtā tā ni krākā bianka ribere jabtā abko ti tō nibi niei munye.

¹³ Ne aisete Ngōbö Kukwei tā tikani krōrō ti bike niere, nebtā mun rika ja tōitike gwi:

Munkwe ni mda mda ngwiandre ruentari tare jae, ye abko ie ti tō bāri.

Akwa mun tädre jäändrän bien jirekäbe kukwadre tie, ye abko ie ti ñan tö bäri,

Oseas 6.6

niebare Ngöbökwé. Yehtë mun rika ja töitike, ñöhtë ñan angwane ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwäreki mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye mden abko ti jatani kärere Ngöbö kukwäre. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

Ñöhtë nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja bäine

(Marcos 2.18-22; Lucas 5.33-39)

¹⁴ Yehti nitre nänkä Juan Bautistabe käkwe krötaba Jesu ken, käkwe nieba ie:

Nun nänkä Juanbe htä nitre bariseo, nunta ja bäine Ngöbökrä, ¿se ñöhtë abko nitre ja töitikaka mabe abko ja bäine ñakare Ngöbökrä sere? nieba kwetre Jesuye.

¹⁵ Abtä Jesukwe kukwe hä mikaba ietre, käkwe ja hä mikaba ni ja mikaka gure kwrere amne nitre ja töitikaka ben abko hä mikaba kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, käkwe nieba ietre:

Ni iti tä niken ja mike gure angwane, tä kukwe muko kwekwe nübaire kä ngwiankäre nuäre gwaire jabtä, ¿ye ngwane ni ja mikaka gure ye tädre siba bentre angwane, kukwe muko ye raba moto ulire ja bäine ya? Ñakare, akwa ni ja mikaka gure ye järikadre kukwe muko okwähti, ye ngwane rabadre ja bäine abko kore rakadikä nitre ja töitikaka tibe yehtë.

¹⁶ Mdakäre abko, ti bike kukwe mdara jire hä mike krörö munye:

Dän ngututu gudikadre dän kukwän btinhti angwane, dän kukwän btin tä dän ngututu kwaenkä bäri mda abko kisete dän ngututu rötadreteta angwane, rötadrete bäri kri mda, aisete ni ñan raba dän ngututu gudike dän kukwän btinhti. ¹⁷ Erere arato, chibo kwata dikani kira uba döi ngwäre, te ni ñan raba uba döi mräre keke mikadre kwaka, ñöhtë ñan angwane uba döi bänän jatadre dime amne rikadre nokrekä, ye käkwe chibo kwata ngututu trekadre amne rikadre ngwarbe uba döi kwaka ben ngöi jökrä arato. Mden kisete, uba döi mräre mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata htinte, uba döi amne chibo kwata ñan rikadre ngwarbe. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre nänkä Juanbe yeye.*

Ngäbäkre krütani abko Jesukwe mikaninta nire amne meri bren abko mikaninta quinta kwe

(Marcos 5.21-43; Lucas 8.40-56)

¹⁸ Jesu nämä blite kore, ye htäräbe ni iti ji dokwäte nitre israelita ngätäite jataba, rikaba ngitiekä ngukudokwähti temen Jesu ngwäreki, käkwe nieba krörö ie:

Ti ngänkän küre gwä tikän, akwa ma rikadre tibe, käkwe kise mikadre bti angwane, rükadreta nire nibi ruen tie, aisete ti ki ma kärere htä ye, nieba kwe Jesuye.

¹⁹ Ye mden kisete, Jesu rikaba dikekä amne rikaba ni ji dokwäte yebe amne, nun ja töitikaka Jesube rikaba siba ben arato.

²⁰ Angwane abko meri rikaba iti Jesu jiehti. Meri ye abko kä kwä jätähti kubura nikani bren dbä tibiäre abko kisete nämane ja tare nike. Meri ye abko käkwe krötaba ja ken Jesu trökri, käkwe dän Jesubtä nuabtaba tiebe körähtä,

* **9:17** Kukwe diribare Jesukwe abko dän btin amne chibo kwata btin kwrere. Erere arato, kukwe diribare mekera abko dän ngututu amne chibo kwata ngututu kwrere, aisete nitre ja töitikaka Jesube nin rabadre Jesu kukwei mike täte gwaire kukwe diribare mekera ye ben, ñöhtë ñan angwane kukwe diribare Jesukwe abko hä jene kukwe mdakrä aisete.

21 ñobtä ñan angwane rababa töbike krörö: Tikwe dän körä aibe nuadrebtä Jesubtä angwane, ti rabadreta quinta, nibi ruen tie, rababa nütüre kore, aiseté dän nuabtaba kwe Jesubtä. 22 Meri ye kákwe dän nuabtaba Jesubtä angwane, Jesu rikwitateba ja jiebtí, kákwe niara tuaba ja káne, bti nieba krörö kwe ie:

Ti mrákä, makwe tödiri kwatibe tibti, köböire ma nibirate quinta, aiseté makwe ká ngwian nuäre jabtä, nieba Jesukwe ie.

Ye btäräbe meri ye rababata kuin batibe.

23 Yebti Jesu rikaba janknu mentokwäre nebe ni ji dokwäte ye gwiriete angwane, nitre nörä jükaka dobo mikakrä ye namanina biare nörä jüke dobobti, btä Jesu okwä rababa. Erere nitre mürü ngwäkä müaikä nämáne ngetrekä krikri be, btä Jesu rababa. 24 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ngäbäkre merire noko küre ñakare, akwa tä kibien, aiseté mun nän jökrä mento nete, nieba kwe ietre.

Abtä nitre ye rababa Jesu kötaire jökrä mda. 25 Akwa Jesukwe juantariba jökrä mento, bti Jesu rikaba nebe gwi, kákwe mürü ngwäkä ye kaba küdebtí angwane, ngäbäkre merire ye rükabata krö batibe. 26 Kukwe rakakaba kore ye abko kädrie rikaba batibe jökrä ká ngrabare temen Galileate.

Ni nibu ie ká tuen ñakare abko Jesukwe mikaninta quinta

27 Ni ji dokwäte gwiriete Jesu nämá, yebti rikabata angwane, ni nibu ie ká tuen ñakare abko rikaba ngwänenkä kri krörö Jesu jiebtí:

¡jrei David tukwe mrákä, nun ngwen ruentari tare jae! rikaba niere Jesu jiebtí. 28 Yebti Jesu rikaba gwä angwane, nitre nibu ie ká tuen ñakare ye kákwe krötäba Jesu ken angwane, Jesukwe nieba ietre:

¿Ti di tärä mun okwä mikakräta quinta ye abko era munkrä amne yebti munta tödeke ya? nieba Jesukwe ietre.

Niaratre kákwe nieba mda:

¡jánri nun Dänkien! nieba kwetre Jesuye.

29 Angwane Jesukwe kise mikaba niaratre okwäbtä, bti nieba kwe mda ietre:

Munta tödeke ño tibti, ye erere raba bare munkrä, nieba Jesukwe.

30 Ye btäräbe niaratre okwä rababata kuin batibe amne ká rababa tuenta kuin ietre. Yebti Jesukwe mäträba krörö mda btäre:

Tikwe mun okwä mirita quinta, ye munkwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, nieba kwe ietre.

31 Akwa niaratre nikaninta krire ji ngrabare angwane, Jesukwe mikabata quinta ño ye tanbare jökrä kwetre ká ngrabare temen Galilea yete.

Ni kukwe ñakare abko Jesukwe mikani blite

32 Nitre nibu ye rikabata krire, ye btäräbe ni mdara jire jatäba nüke Jesu kánti ni iti kukwe ñakare abko btä üai káme nämáne nüne abko rükaba ngwena Jesu kánti. 33 Jesukwe üai káme juantariba mento ni yebtä, ye btäräbe rababa blite kuin angwane, ni nämá kwati yete abko ñan töi rababa krütäre mda, ká rababa niere krörö:

Kukwe nibi nakenkä ni okwäbti noko kwrere ni ngämi tuen jire chi bati ká Israelite nete, rababa niere kore.

34 Akwa nitre bariseo abko rababa niere krörö:

Üai káme dänkien kri ara jire kákwe ja di bini ie, ye mden diebtí abko üai káme junintari mento kwe ye, rababa niere kore Jesubtä.

Sribikä ñakare bökän Ngöbökrä

35 Yebti sinagoga nämá juta krikrite amne juta kiakiate Galilea, kántikánti Jesu rikaba dikekä kwäräkwarä dirikäre mda. Ngöbö jatanina nüke gobrane

nibti abko kukwe kuin btä Jesu nāma dirire angwane, ni bren bātākā ngwarbe kisete nāmane ja tare nike abko Jesu rababa miketa quinta. ³⁶ Akwa ni nāmane kwati dikaro rababa tuen Jesuye angwane, nitre ye rababa ruentari tare kri Jesuye, ñobtä ñan angwane obeja ngibiaka ñakare abko jāndrān krübāte tā nike bāri amne di ñakare ja ngibiakrā rüe ngāniene, aibe kisete tā nebe dräre, ye kwrere jire nitre ye rababa tuen Jesuye. ³⁷ Abtä nun ja tōitikaka ben, ie nieba krörö kwe:

Nura nena biare kabre ötadre, ye kwrere ni kwati tā juto biare ngwiandre Ngöböye, akwa sribikā ñakare bökān, ³⁸ aisete sribi Bkänkā Ngöbö kākwe sribikā mda mda juandre jōtrö sribire abko munkwe ribe ie, nieba Jesukwe nunye.

10

Jesukwe nitre ja tōitikaka ben juani Ngöbö kukwei dirire
(*Marcos 3.13-19; 6.7-13; Lucas 6.12-16; 9.1-6*)

¹ Yebti nun ni jätäbti nibu ja tōitikaka Jesube abko Jesukwe kārāba, bti ja di bianba kwe nunye üai kāme juantarikrā mento. Erere arato, ni bren bātākā ngwarbe abko munkwe mikadreta quinta, abkokāre ja di bianba kwe nunye.

² Nun ni jätäbti nibu ja tōitikaka Jesube abko nere:

Bāri kāne abko Simón (Simón ne arabe kādian nāmane Pedro arato)
amne Andrés. Andrés ne abko Simón etba,
Santiago amne etba kwe Juan.

Niaratre nibu ne abko Zebedeo ngobo.

³ Felipe amne Bartolomé; Tomás amne ti Mateo.

Ti ne mden nāmane jāndrān ütiā kārere gobran romanobokrā.
Santiago (Santiago ne abko Alfeo ngobo) amne Lebeo. Lebeo ne arabe kādian nāmane Tadeo arato.

⁴ Simón cananista amne mrā abko Judas Iscariote. Judas ne mden kākwe Jesu kitani ngise rüeye mrā.

⁵ Jesukwe nun ni jätäbti nibu juanba dirire angwane, nun tōi tikaba krörö kwe:

Nitre ñakare israelita tā nüne, ye kantikānti mun ñan rika. Erere arato, nitre Samariabo tā nüne, ye kantikānti mun ñan rika. ⁶ Akwa nitre israelita tā nianinte obeja kwrerekwrere, ye ara jire kanti mun rika, ⁷ kākwe diri krörö ietre: Ngöbö kebera nūke gobrane nibti, munkwe nie ietre. ⁸ Amne ni bren bren abko munkwe mikata quinta. Erere arato, ni krūtanikrūtani abko munkwe mikata nire amne, ni ngütüete ngrabare lebra kisete abko munkwe mikata quinta amne nire nire btä üai kāmekāme tā nüne abko munkwe juantari mento btātre. Mdakāre abko, tikwe ja di bini munye sribi ne nuenkrā, ye abko tikwe bini ngwarbe munye, aisete munkwe sribi ne nuen angwane, munkwe ñan ütiā kārā arato.

⁹ Mdakāre abko mun rika angwane, mun ñan rika ngwian orore, platare amne cobrere ngwena jire chi jae. ¹⁰ Ye kwrere arato, mun ñan rika mrö ngwena droere jae amne, mun rika dān jabtābe te amne mun ñan rika dān mdara jire ngwena kitadre jabtā. Erere arato, mun ñan rika sandalia mda mda ngwena jae amne mun ñan rika mōkān mda ngwena biare jae, ñobtä ñan angwane ni sribikā mun kwrere abko nitre mun kukwei kaka ngäbti abko kākwe bukadre aisete.

¹¹ Mdakāre abko, mun rika nebe juta krite ya o juta chite, ye kanti nire tā biare mun kaen ngäbti tōi kuinbti abko munkwe kānā iti. Ye kanti mun raba nūnentbe. Munkwe nūnantbe niara ye aibe gwiriete abti mun rika ta. ¹² Akwa mun rika nebe gwi angwane, ni nūnanka gwi ye ie munkwe köbö ngwiantari

jäme amne, ¹³ nitre nünanka ju yete, ie munkwe köbö ngwianditari, ye abko kadre ngäbti kwetre ne ngwane rabadi nünentbe jäme yete, akwa ñan kadre ngäbti kwetre ne ngwane, munkwe ñan ja kukwe gadrete ngwarbe arato. ¹⁴ Erere arato, nane ju mdente mun rika nebe amne juta mdente mun rika nebe, ye kánti nire nire ñan tó raba mun kain ngäbti ja gwiriete amne ñan tó raba mun kukwei tibtä mikai era ne ngwane, munkwe kä mikaka jirekåbe ju o juta yete, kåkwe dobro mnü ngrükate ja ngotobtä, niaratre ngite au Ngöbö ngwårekri bå mikakåre ietre. ¹⁵ Ni yebtä ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngöbökwå kukwe ükadite ni jökrå kråke, ye näire abko Ngöbökwå nitre ye mikadi ja tare nike bäri kri krübåte. Ngöbökwå nitre juta Sodomabo amne nitre Gomorrabo mikani ja tare nike, yebti ta Ngöbökwå niaratre mikadi ja tare nike abko ti bike niere era metre kore munye, nieba Jesukwe nunye.

Nitre ja töitikaka Jesube kåkwe ja tare nikadi Jesu dokwåre

¹⁶ Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

¡Olo ketete ti kukweiyå munkwe! Ni mda mda abko krübåte lobo kwrere abko ngätåite tita mun juen obeja kwrere, akwa tbi tä juto biare mokrere jabti, ye kwrere munkwe dikaka mokrere kwårå jabti, akwa munkwe dikaka jäme ütå jäme ye kwrere arato. ¹⁷ Munkwe ñan dikaka okwå kware, ñobtä ñan angwane nitre rikri tä ji dokwåte jutate jutate, ye ie mun kitadi ngise amne niaratre kåkwe mun ngö tikakamna sinagogate yete. ¹⁸ Mdakåre abko, tödekabtä tibti mun jånåin ngite gobran ngwårekri amne jrei ngwårekri amne ye kánti munkwe blitadre tibtä nitre ñakare israelitare ngwårekri, abkokåre mun jånåin ngite yete. ¹⁹⁻²⁰ Akwa nitre kukwe ükatekå, ngwårekri mun järika ngite angwane, munkwe blitadre ño jakrå amne munkwe dre niedre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ñobtä ñan angwane mun järabara ja ngwårekri yete angwane, ñan munkwe blitadi kaibe au jakrå akwa, Ngöbö mun Rün abko Üai kwe ara jire kåkwe kukwe biandi munye ja kwetakrå jakrå amne blitadi kwe mun köböire munkrå.

²¹ Mdakåre abko, nitre tödekaka tibti abko etba kwekwe tödeke ñakare tibti abko kåkwe kitadi ngise müre ketadre amne ngåbåkre tödekaka tibti abko rün kwe amne meye kwe kåkwe kitadi ngise müre ketadre arato. Erere arato, ngåbåkre rün amne meye tödekaka tibti ye abko ngobo kwekwe tödekaka ñakare tibti rikwitadi rüere, kåkwe kitadi ngise müre ketadre. Ne abko rabadi nakenkå kore nitre tödekaka tibti btå. ²² Angwane, ni kwati mätå rabadi munbtå tödekabtä tibti, akwa nire nire kåkwe nünandikå dite jabtå, kåkwe ñan ti rükandrete abti krütadre, ni ye abko Ngöbökwå dianditari. ²³ Ne aisete juta te mun raba, ye kánti mun rüå raba nåin kisere mun jiebti mun mikåkåre ja tare nike tödekabtä tibti ne ngwane, mun gitia juta mdate. Mun ngåmi dikekå juta kwatirekwatire te kå ngrabare temen kå Israelite, ye kånenkri ti Ni Kå Nebtä Ngobo abko jatadita ne abko ti tö nibi niei metre kore munye.

Ñan ni mda jürå ngwiandre jabtå

²⁴ Mdakåre abko, ni ja töitikaka ye abko ñakare bäri ütiåte ni dirikå ye kråke amne ni klåbore ye ñakare bäri ütiåte bkånkå kwe ye kråke. ²⁵ Ne aisete ni dirikå ti kwrere kåkwe ja tare nikadre ño, ye kwrere ni ja töitikaka ben tädre juto biare ja tare nike. Erere arato, sribi bkånkå kåkwe ja tare nikadre ño, ye kwrere ni klåbore kwe tädre juto biare ja tare nike sribi bkånkå ye kwrere. ¿Ti abko ju dånkien kwrere akwa ti abko Beelzebú* ara nieta tibtä mtare, se

* **10:25** Beelzebú. Nitre israelita nåmane Satana kåden Beelzebú arato, aisete Beelzebú abko Satana ara.

mun ti mräkäre ñan kädiandre kore arato ya? Jänri, kädiandre jökrä kore ni mdakwe, nieba Jesukwe.

*Ñan kä jürä ngwiandre blite Jesubtä
(Lucas 12.2-7)*

²⁶ Yehti Jesukwe nieba krörö mda nunye:

Ni kwati rabadi mun rüere tikwe nini munye, akwa munkwe ñan ni mda mda ye jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane jändrän nuenta kaibe tiebe ye abko ñan tä nebe kärekäre tiebe. Erere arato, jändrän rükaninte kaibe, ye abko ñan tä nebe rükaninte kärekäre, ²⁷ aisete tita kukwe niere kaibe kä ikote kwrere munye, ye abko mun rika kädriere ni jökrä ngwäreki kä ngwenbti amne, blitata tiebetiebe ni olote, kwrere jire tita blite munbe, ye abko mun rika niere jubti käin amne munkwe ngrate kriki kukwe nuadre ni mda mdaye. ²⁸ Mdakäre abko, ni mda raba mun ngrabare aibe kämike, akwa ñan raba mun üai mike ja tare nike kärekäre, aisete munkwe ñan ni mda jürä ngwian jabtä; akwa Ngöbö abko raba mun üai kite mun ngrabare ye ben ngöi kä ja tare nikakrä kënti, Ngöbö ye aibe abko jürä ngwian jabtä munkwe.

²⁹ Ye abko, nukwä kiakia rürümointa kubu abko ütiä bianta bäri brai, aisete ngwian bianta mnamube ütiäre, akwa Ngöböta nukwä ye tarere, aisete mun Rün kä käinbti ñan töta nebe nukwä ye tuaimetre ngataen angwane, ñan tä ngataen jire chi kwati kä nebtä. ³⁰ Amne mun ara jire abko dokwä drüen kratirekratire abko tä gare jökrä Ngöböye, ³¹ aisete Ngöbökrä mun abko bäri ütiäte kri nukwä kabre bti ta, aisete mun raba ja tare nike angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä.

*Nikwe ñan Jesu rükandrete
(Lucas 12.8-9)*

³² Mdakäre abko, nire nire tä nekete tibe abko niedre metre kwe ni mda mda ngwäreki, ni ye abko jen tikwe abko tikwe niedi arato Ngöbö ti Rün ngwäreki kä käinbti sete. ³³ Akwa nire nire käkwe ti rükandrete ni mda mda ngwäreki, ni ye abko gare ñakare tie abko tikwe niedi Ngöbö ti Rün ngwäreki kä käinbti sete arato.

*Ni kwati rabadi rüre jabe kwärikwäri Jesu dokwäre
(Lucas 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Erere arato, ti jatani kä nebtä, ye abko ñan ti jatani ni jökrä mikakäre nüne jame jabe kwärikwäri abko munkwe nütü; akwa ti jatani abtä ni kwati tädi rüre jabe kwärikwäri. ³⁵ Ne aisete ti dokwäre ngäbäkre rikwitaita rün kwe rüere amne ti dokwäre ngäbäkre merire rikwitaita meye kwe rüere. Erere arato, bosi rikwitaita bie rüere arato. ³⁶ Ne aisete nitre ja mräkäre gwi arabe rikwitaita ja rüere kwärikwäri ti dokwäre, ñobtä ñan angwane ruäre abko rabadi tödeke tibti, ruäre ñakare.

³⁷ Mdakäre abko, nire nire këta rün amne meye tarere bäri tikrä, ni ye abko ñan rabadre jire chi tikwe. Erere arato, nire nire këta ngobo amne ngänkän tarere bäri tikrä, ni ye abko ñan rabadre jire chi tikwe. ³⁸ Erere arato, ni kämikata niken krusobtä angwane, nita niken kruso doboko ngwena au jakrä, ye kwrere nire nire käkwe ñan kötä mikadre au jakrä ja tare nikakäre tikrä amne krütakäre tikrä ne ngwane, ni ye ñan rabadre jire chi tikwe.

³⁹ Ne aisete, nire nire ie ja kwata rabadi ruentari tare, käkwe ja ngibiadi au nünakäre nuäre kä nebtä, ni ye abko käkwe ñan nünandi kärekäre Ngöböbe; akwa nire nire ie ja kwata rabadi ruentari tare ñakare ja tare nikakäre ti dokwäre, ni ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

⁴⁰ Mdakäre abko, nire nire käkwe mun kadre ngäbti, ni ye abko këta ti ne ara jire kaen ngäbti, ñobtä ñan angwane mun tä näin blite tikrä aisete. Erere

arato, nire nire kākwe ti kadre ngābti, ni ye abko kāta Ngōbö ti juanka kaen ngābti arato. ⁴¹ Erere arato, ni Ngōbö kukwei niekā rükadre angwane, niara abko Ngōbö kukwei niekā abtä nirekwe kadi ngābti ja gwiriete, ye ütiäre abko ni Ngōbö kukwei niekā ie jändrän biandre Ngōbökwē, ye kwrere Ngōbökwē biandi arato ni niara kaka ngābti yeye. Erere arato, ni nüne metre Ngōbö ngwārekri, ye nire nire kākwe kadre ngābti ja gwiriete angwane, niara nüne metre abtä tā kaen ngābti, aiseite ni nüne metre Ngōbö ngwārekri, ie sribi ütiä biandi Ngōbökwē, ye kwrere biandi kwe arato ni niara kaka ngābti yeye. ⁴² Erere arato, nitre bobre bobre tödekaka tibti ne ie nire nire kākwe ñō tibo aibe biandi chi tomnane, akwa ye abko Ngōbökwē ütiä biandi ie abko ti tö nibi niei metre kore munye. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

11

Jesukwe blitabare Juan Bautistabtä (Lucas 7.18-35)

¹ Nun ni jätābti nibu abko töi tikaba ünän jōkrä kore Jesukwe, yebti Jesu rikaba Ngōbö kukwei kuin ye dirire amne mike gare kã ngrabare temen kã Galileate. ² Kã ye ngwane abko Juan Bautista nämāne ngite kã teri angwane, Kristo namani sribi kri ñān tuabare nuene kri abko gani kwe. Abtä nitre nänkã Juanbe abko Juankwe juani ruäre nebe Jesu kãnti. ³ Ye erere bkänã nitre ye nikani, nikani nebe Jesu kãnti angwane, nieba krörö kwetre Jesuye:

Ma abko ni Dianinkã juandre Ngōbökwē rükadre ni ngätäite niebare, ye erere ma ara nükani ya o nunkwe ni mdara jire ngibiadre abko nun juanba ngwentari mae, nieba kwetre ie.

⁴ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Tita dre dre niere abko kukwei nuri munkwe amne tita dre dre nuene tuata munkwe, ye erere mun nän niereta Juanye. ⁵ Amne munkwe nie krörö ie arato: Ni okwã kã drümente abko ie kã nibi tuenta kuin amne ni nakwente abko nibi dikekãta kuin kröta. Erere arato, ni bren bren lebra kisete abko kwata nibi nebeta kuin jōkrä amne ni olo ngidianinte abko ie ni kukwei nibi ruenta kuin. Erere arato, ni krütānikrütāni abko nibi nüketa nire amne ni bobre bobre abko ie Ngōbö kukwei kuin mika nibi gare abko munkwe nie Juanye. ⁶ Erere arato, nire nire kãta tödeke tibti amne ti ne ara nükani tä nütüre amne ñān tä trö kwite tie, ni ye abko ie Ngōbökwē ja di biandi amne ni yebtä kã rabadi nuäre tikwe nini abko munkwe nie kore Juanye. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

⁷ Yebti nitre juani Juankwe ye nikaninta angwane, nitre nämāne yete ye ben Jesu rikaba blite krörö Juanbtä:

¿Mun nikani ni ñō tuakäre kã kaibete? ¿Mikã juankata mürekwe nekwäre sekwäre, ye kãta ni töi kwitaka jene jene nekwäre sekwäre bã mike, ni ye kwrere tua nikani munkwe ya? ⁸ ¿Mun nikani ni kore tuen ñakare ne ngwane, mun nikani ni ñō tuakäre? ¿Ni ja ükaninte kuin kākwe dän ütiäte kri kitani jabtã nämāne yete abko mun nikani tuen ya? Ñakare, ñobtä ñān angwane ni dän ütiäte kri kitani jabtã, ni ye kwrere abko tä nüne jrei gwiriete amne ñān tä nüne kã kaibete abko garera munye ruen tie. ⁹ ¿Akwa mun nikani ni ñō mike ñāräre metre kã kaibete? ¿Mun nikani ni Ngōbö kukwei niekā mike ñāräre ñān ñān? Jänri, mun nikani ni kore mike ñāräre, akwa Juan ye abko bāri Ngōbö kukwei niekā kri abko mun nikani tuen. ¹⁰ Juan ye mdenbtã tärã tä tikani krörö Ngōbö Kukweibtã. Ngōbökwē niebare: Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma kãne, ji ükateta biare ye kwrere, *Malaquías*

abko tā tikani kore Ngöbö Kukweibtä Juanbtä.

¹¹ Ne aisete, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ni jökrä därebare kä nebtä, ye ngätäite ni ñakare jire iti abko bäri ütiäte Juan Bautistakrä; akwa nire nire bäri bobre, ütiäte ñakare, bti Ngöböta gobrane, ni ye abko bäri ütiäte Juankrä. ¹² Juan Bautista nükani, ye ngwane mentokwäre abti kä nuke mtare abko Ngöbö rükadre gobrane nibti abko tā niren mentokwäre Ngöbö di kribti, akwa Ngöböta gobrane nibti ye rüe tarä arato abko töta nebe juain ngwarbe. ¹³ Mdakäre abko, Ngöbö Kukwei jire jökrä tā blite tibtä, yebti Juan jatani nuke. ¹⁴ Ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías abko rükadreta nieta Ngöbö Kukweibtä, ye abko Juan ye ara btä tā niere kore abko tita niere munye. Ne abko mun mden mden tö raba ti kukwei mikai era käkwe mika era.

¹⁵ Nire nire käta ti kukwei nuen, ye käkwe ti kukwei ketate ja olote.

¹⁶ Mdakäre abko, mun nünanka kä ne näire abko ti bike bä mike krörö: Kä jändrän rürümoinkrä jutate, kánti ngäbäkre tā nebe tākänintbe temen, käta ñäke krikri mräkä mda mdaye, yebtä ti bike mun bä mike krörö: ¹⁷ Ngäbäkre tā niere mräkäye: Nunkwe nöra jürü tarä mikakrä munye, akwa mun ñan tö nibi tarä mikai, abtä ka ni moto mikakrä ulire abko nunkwe nini mda, akwa munkwe müaniri ñakare arato abko ngäbäkreta niere. Ye mden kwrere munta niere Juanbtä amne tibtä, aisete tita mun bä mike kore. ¹⁸ Juan nükani angwane, üai käme tā btä, aisete ñan tā mröre kri amne ñan tā dö ñaen, munta niere rüere. ¹⁹ Yebti ti, Ni Kä Nebtä Ngobo rükaba mda angwane, ti abko mröre büle krikri amne ti dö ñaen krübäte munta niere tibtä. Mdakäre abko, ti ja getaka ni diän diän ben amne nitre jändrän ütiä kārākä gobran romanobokrä tā tuen käme munye abko ben tita ja gete, abtä munta ñäke ti rüere arato. Ye mdenbtä abko mun ngäbäkre kwrere tita niere, akwa ni nüne töbtä era metre Ngöbö diebti nun kwrere, yebtä abko nun abko ni jen Ngöbökre era metre abko nunta bä mike.

*Jesukwe ñäkäbare nitre israelita rüere
(Lucas 10.13-15)*

²⁰ Yebti juta kánti sribi kri ñan tuabare nuenbare kabre Jesukwe, akwa nitre nünanka yete käkwe ja töi kwitaninta ñakare Ngöbö kukwäre, yebtä abko Jesukwe ñäkäba ietre, käkwe nieba krörö:

²¹ ¡Aingwaree mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate! Mun bobre jakän, ñöbtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare tikwe mun ngätäite, ne kwrere nuendre juta Tiro amne Sidón kánti, akräke nitre yete käkwe ja töi kwitadreta Ngöbö kukwäre amne, dän ngutu jüräre kitadre kwe-tre jabtä amne rabadre tākänintbe ngübrünite ja moto ulire kukwe kämekäme nuenbtä bä mikakrä. ²² Ye mden kisete, Ngöbökre kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöbökre mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate mikadi ja tare nike bäri kri nitre nünanka juta Tirote amne Sidónite ye kräke.

²³ ¿Amne mun nünanka juta Capernaúmte, mun ye abko Ngöbökre mikadi bäri ütiäte, munta nütüre ya? Ñakare, ñöbtä ñan angwane Ngöbökre mun ye kitadikä kä ja tare nikakrä kánti, ñöbtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare namani bare mun ngätäite nete, ye kwrere rabadre bare juta Sodomate, akräke juta ye tädre mtare. ²⁴ Ye mden kisete, Ngöbökre kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöbökre mun mikadi ja tare nike bäri nitre nünanka juta Sodoma ye kräke abko tita niere metre munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

*Jesu aibe ie Rün gare metre
(Lucas 10.21-22)*

²⁵ Yebti Jesukwe blitaba Ngöböbe, kākwe nieba krörö:

Ti Rün, ma abko kā käin amne kā temen Dänkien. Tita ma kākitekā, ñobtä ñan angwane nitre bikaka töbtä krikri abko okwäte makwe kukwe metre makwe ye rükaninte, akwa ni bobre bobre tōi ñakare ñakare ruen ie abko ietre makwe mikani gare, ²⁶ ma tō namani ño, erere makwe nuenbare. Yebtä tita ma kākitekā, nieba Jesukwe Rün Ngöböye.

²⁷ Yebti nitre nāma Jesu kukwe nuen, ye ie Jesukwe nieba mda:

Ti Rün kākwe jändrän jökrā mikani gare tie. Niara aibe ie ti gare. Erere arato, ti Rün gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti niara Odei ne aibe ie niara gare amne ti tō rabare mikai gare nire nireye, ye erere ie rabadi gare. ²⁸ Mun mden mden dräre amne tribe doboko mun kötärā, mun ye abko jakwe jökrā tie amne tikwe mun mikadi jadüke. ²⁹ Amne kri oto mākāta nbi dokwäbtä tā niken ngwena, ye kwrere ti bike sribi tikwe bien ngwiandre munye, ye abko munkwe ka ngäbti abti munkwe ja tōitika tibe, ñobtä ñan angwane ti abko moto jāme amne tita bike tidrā ni mda mdabtä, yebtä munkwe ja tōitika tibe amne munkwe jadükadi jāme, ³⁰ ñobtä ñan angwane ja tōitika tibe ye abko kri oto doboko mākāta nbi dokwäbtä abko tā niken ngwena, ye kwrere tita tribe mike mun kötärā ngwiandre munye, ye abko jufo amne nuäre ngwiandre. Abko kore se, nieba Jesukwe.

12

*Jesu abko bäri ütiäte köbö jadükakrä yebti ta
(Marcos 2.23-28; Lucas 6.1-5)*

¹ Abti bati Jesu rikaba dikekā nura ngätäite köbö jadükakrä näire mda angwane, nun ja tōitikaka ben, ie mrö rababa krübäte. Abtä nun rikaba trigo ngwä ötö ji ngrabare amne nun rikaba kwete. ² Angwane nitre bariseo nāma nāin siba nunbe kākwe nun tuaba amne nieba kwete Jesuye:

Jändrän ñan nuendre jire chi köbö jadükakrä näire nieta abko nitre ja tōitikaka mabe nibi nuene tuen sete, nieba kwetre ie.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Bati David btä rükā kwekwe ie mrö namani krübäte angwane, kukwe nuenbare krörö kwetre: Ju nuäre ngwiandre kanti ban deme nāmane mikani Ngöbö ngwärekrei, ye kanti David nikani gwä, ban diani kwe, bti kwetani kwe rü muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btä nitre nāmane ben kākwe ñan kwetadre jire chi, ñobtä ñan angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre aibe kākwe kwetadre niebare Ngöböke, akwa niaratre kākwe kwetani, akwa namani ngite ñakare. Kukwe yebtä mun tarā ñāke Ngöbö Kukweibtä ruen tie.

⁵ Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe kanti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tā sribire köbö jadükakrä näire, akwa Kukwe Biani Ngöböke Moiseye ye kätä mike ngite ñakare arato, yebtä abko mun tarā ñāke arato ruen tie. ⁶ Ye abko, ju blitakrä Ngöböbe abko ütiäte kri, akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre ñakare ngite, akwa nita iti nete abko bäri ütiäte ju blitakrä Ngöböbe ye krāke abko ti tō nibi niei munye. ⁷ Ngöbö Kukwei kätä niere krörö ne abko ngāmi nūke gare munye. Ngöböke niebare:

Munkwe ni mda mda ngwiandre ruentari tare jae, ye abko ie ti tō bäri. Akwa mun tädre jändrän bien jirekābe kukwadre tie, ye abko ie ti ñan tō bäri,

Oseas 6.6

niebare Ngöböke. Kukwe ye ngāmi nūke gare metre munye ruen tie, ñobtä ñan angwane rabadre gare metre munye, akrāke ni ja mike ngite ñakare ye munkwe ñan kitadre ngise ngwarbe, munta nitre ja tōitikaka tibe kite ngise ye kwrere. ⁸ Akwa köbö jadükakrä näire yebti ta ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko

bäri ütiäte, aisete nitre ja töitikaka tibe rabadre dre dre nuene köbö jadükakrä näire abko ti di tärä niere ietre. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

*Jesukwe ni mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire
(Marcos 3.1-6; Lucas 6.6-11)*

⁹ Yebti Jesukwe kä mikakaba kä ye kánti, bti rikaba sinagoga mdate. ¹⁰ Sinagoga ye kánti Jesu rababa angwane, ni iti küde ngrötani kwärä nämä yete angwane, nitre bariseo tö rababa Jesu kitai ngise, kákwe nieba ie:

¿Kukwe Biani Ngöbökke Moiséye tä kä bien nie ni bren miketa kuinta köbö jadükakrä näire ya? nieba kwetre Jesuye.

¹¹ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

¿Mun mden kwe obeja tädre krati abko köbö jadükakrä näire betadrekä nguse munkän, ye mun ñan janandre dentari jakrä ya? Jänri, mun janandre dentari jakrä. ¹² Ni bäri ütiäte obejakrä, ye mdenbtä abko ni rabadre ni bren miketa kuinta köbö jadükakrä näire abko Kukwe Biani Ngöbökke Moiséye këta köböi bien nie, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

¹³ Ye btäräbe Jesukwe nieba ni kise ngrötani yeye:

Küde ngököte, nieba kwe ie.

Ye btäräbe ni ye kákwe küde ngökateba angwane, kise rababata kuin jökrä ie, kise kuin kwäräkri ye kwrere kise rababata. ¹⁴ Yebtä abko nitre bariseo rikaba ju bäre mda amne Jesu kämikadre ño kwetre abko rikaba kädriere kena jabe kwärikwäri.

Jesu dianinkä Ngöbökke

¹⁵ Nitre bariseo rababa kukwe miketbe kore Jesu rüere, ye gaba Jesukwe angwane, kä mikakaba kwe yete, akwa rikaba angwane, ni rikaba kwati ben. Ye ngwane abko ni bren bren erere Jesu rababa miketa kuinta jökrä.

¹⁶ Akwa Jesu kákwe ñan ja kädriemna ni mda mda ngwärekrei nitre mikaninta kuinta kwe yeye. ¹⁷ Kukwe niebare krörö Ngöbökke niara kukwei niekä Isaías köböire rabadre bare, abkokäre kukwe rakakaba kore:

¹⁸ Monso tikwe abko tä nete ne tuen.

Tikwe niara ne dianinkä jenena jakrä.

Niara tare kri tikwe amne käi nuäre kri tibtä.

Niara nebtä tikwe ja Üai mikadi nüne amne nitre ñakare israelitare, kräke Ngöböta kukwe miketbe kuin abko mikadi gare kwe ietre.

¹⁹ Erere arato, niarakwe ñan ñäkädi ja dokwäre amne kukwe ñan jaradre ji ngrabare ngrente ja dokwäre.

²⁰ Nitre bobre bobre tä mikä kroko trekani kwrere, ye abko niarakwe ñan juandi ngwarbe.

Erere arato, ñotra jutra mikata krire amne ngübü aibe tä nebe neen krä chi käne, ye kwrere nitre tödekaka krire niarabti tä, ye abko niarakwe ñan di gadrekäta jire chi abti Ngöbö jatadi kukwe ükete metre nikrä ni rüebe.

²¹ Amne nitre ñakare israelitare abko kákwe tödekadi niarabti, *Isaías 42.1-4* abko niebare kore Isaiakwe abko erere rababa bare Jesubtä.

*Beelzebú nämane Jesubtä nie namani rüere
(Marcos 3.20-30; Lucas 11.14-23; 12.10)*

²² Yebti ni iti ie kä tuen ñakare amne kukwe ñakare arato abko btä üai käme nämane nüne abko järükaba Jesu kánti angwane, Jesukwe mikabata kuinta, aisete kä rababa tuenta ie, rababa blite kuin amne üai käme juantariba mento btä Jesukwe arato. ²³ Yebtä abko nitre nämä Jesube yete abko ñan töi rababa krütare jökrä Jesubtä, kä rababa niere:

¿David mräkäkri Ngöbökwe ni diandrekä iti abko rükadre niebare, ni ye abko Jesu noko ara ya ño amarebti se? rababa niere.

²⁴ Akwa kukwe ye jarabare nitre bariseoye angwane, rababa niere krörö Jesu rüere:

Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, ye aibe kákwe ja di biani ni nokoye abko diebti tä üai kämekäme juentari mento se, rababa niere Jesu rüere.

²⁵ Nitre bariseo rababa töbike blo kore Jesu rüere, ye Jesukwe gaba btätre, abtä nieba kwe mda ietre:

Kä mdenite erere kánti nitre núnanka yete kákwe ja ñäkädrebt ketebu rükäre jabe kwärikwäri, ye ngwane nitre ye tä kä juen ngwarbe au jakän. Erere arato, juta amne ni ja mräkäre núnanka ketetibe kákwe ja ñäkädrebt ketebu rükäre ja rüere kwärikwäri, ye ngwane nitre ye ñan rabadre nüne jire chi mda ketetibe, aiseté juta amne ju juandre ngwarbe au jakän kwetre. ²⁶ Ye kwrere arato, Satana ara kákwe ja juandretari mento angwane, Satana ara jire tätre rüre ja rüere ñan ñan. Satana kákwe ja ñäkädrebt ketebu ja rüere kwärikwäri au, ye ngwane Satana di tädre kri janknu ya niere tie munkwe. ²⁷ Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, diebti tita üai käme juentari mento munta niere tibtä, aiseté nitre reketaka munkri ye abko ie nireta ja di bien üai käme juantarikrä mento abko ti tö nibi ngwiaintari munye. Niaratre tä üai käme juentari arato, aiseté munta ñäke blo tibtä abko bä mikata niaratrebtä, aiseté mun kitadre ngise kwetre ruen tie. ²⁸ Akwa tita üai käme juentari mento Ngöbö Üai Deme diebti era metre, ye ngwane Ngöbö nukanina gohrane mun ngätäite abko bä mikata tikwe.

²⁹ Kukwe nebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö: Satana abko ni dite kwrere. Ni dite tä ju jen kwe ngbiare ni gokä ngäniene angwane, ni dite núnanka gwi ñan makärete angwane, ni gokä ñan raba jire iti, kä rabadre jändrän kwe denkä kän. Akwa makärete angwane, ni gokä rabadre jändrän kwe denkä jire jökrä kän. Ye kwrere ni ye btä üai käme tä abko ju Satanakwe kwrere. Ti bäri dite Satanakrä aiseté, ti raba üai käme juentari mento nibtä Satanakän, ni gokäta jändrän denkä ni dite kán ye kwrere.

³⁰ Ye abko nire nire ñan tä nekete tibe, ni ye abko tä rüre ti rüere amne, nire nire ñan tä sribire gwaire tibe abko tä sribi tikwe metekä jirekäbe tikän. ³¹ Ne aiseté ti bike niere krörö munye: Ni kä nebtä kákwe ja mikadre ngite ño erere Ngöbö rüere amne ñäkädre taretare kwe Ngöbö rüere, akwa ye Ngöbö kwe diandrekä mento btätre; akwa ñäkädre käme taretare kwe Ngöbö Üai Deme ara jire rüere ne ngwane, Ngöbö kwe ñan diandrekä jire chi mento btä. ³² Erere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo, rüere nire nire kákwe ñäkädre taretare, akwa ye abko Ngöbö kwe diandikä mento btä; akwa nire nire kákwe ñäkädre käme taretare Ngöbö Üai Deme ara jire rüere ne ngwane, Ngöbö kwe ñan kukwe ye diandrekä jire chi mento btä, aiseté rabadi ngite kärekäre Ngöböye kä ne ngwane amne kärekäre rabadi ngite janknu Ngöböye abko ti tö nibi niei munye, nieba Jesukwe.

*Jesukwe kukwe bä mikani kri ngwä kuin amne kri ngwä käme btä
(Lucas 6.43-45)*

³³ Yebti Jesukwe niaratre kukwei bä mikani kri ngwä kwrere, kákwe nieba mda ietre: Kri kuin aibe ngwäta nebe kuin amne kri käme aibe ngwäta nebe käme arato, aiseté kri ngwä ño ño yebtä abko kri mden kuin amne mden käme abko tä nuke gare nie. ³⁴ Mun abko tbi krübäte kwrere jire, aiseté mun moto amne mun töi kämekäme, ye abko munkwe kukwe kuin niedre ño se. Ni moto ño amne ni töi ño, ye kwrere nita blite. ³⁵ Ne aiseté ni moto kuin ne ngwane, nita blite kuin ni mda mda die mikakrä, akwa ni moto käme ne ngwane nita

blite ngwarbe diän diän jirekåbe, ye abko ñan tä ni mda mda die mike, ñobtä ñan angwane niara abko töi käme, yebe tä nüne. ³⁶ Akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Kä mrå angwane, Ngöbö jatadi kukwe ükete ni jökrå kråke angwane, ñobtä munkwe kukwe diän diän niebare ngwarbe ye abko mikadi gare jökrå Ngöbö ngwårekri. ³⁷ Ne aisetse mun kukwei jen munkwe ye ara jire köböire mun ngite ñakare, niedi Ngöbökwse munye o, mun ngite, niedi kwe munye arato. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

*Sribi kri ñan tuabare käråbare Jesuye
(Marcos 8.12; Lucas 11.29-32)*

³⁸ Yehtë abko nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwse Moiséye dirikåtre kåkwse nieba mda Jesuye:

Dirikå, Ngöbökwse ma juani bkånå ya, ñakare ya abko nun tö nibi gai metre, aisetse sribi kri ñan tuabare nuene jötrö nun okwåbti tuadre nunye nete, nieba kwetre Jesuye.

³⁹ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Mun nünanka kä ne ngwane abko moto kämekåme amne munta Ngöbö tarere munta niere, akwa kåre munta niara tuemetre, abtä tikwe sribi kri ñan tuabare aibe nuendre mun okwåbti, ie mun töta nebe, akwa sribi kri ñan tuabare ye tikwe ñan nuendre jire chi mun okwåbti, munta ribere ye kwrere. Akwa Ngöbö nåmane Jonåbe, kåkwse sribi kri ñan tuabare nuenbare Jonåkrå, ye kwrere aibe Ngöbökwse bå mikadi mun kråke. ⁴⁰ Jonås kåkwse nünabare köbömå dibire rare gwa kri teri, ye kwrere arato ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne rabadi köbömå dibire rare dobote nguse. ⁴¹ Ngöbökwse kukwe ükadite ni jökrå kråke kä mrå angwane, nitre nünanka kira juta Nínivete abko kåkwse mun nünanka mtare ye kitadi ngise, ñobtä ñan angwane Jonås nikani Ngöbö kukwei niere nitre Níniveboye angwane, niaratre kåkwse Ngöbö kukwei mikani täte amne kukwe kämekåme kitani jökrå temen kwetre Jonås kukwei köböire. Akwa tita nete mtare abko båri ütiåte kri Jonåkrå amne mun ñan tö ti kukwei mikai era jae, aisetse rakadikå kore munbtå. ⁴² Erere arato, Ngöbökwse kukwe ükadite ni jökrå kråke kä mrå angwane, jreina nünanka mobe mötarikri* nükani kira basare jrei Salomönye ye kåkwse mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Salomón nåmane kukwe töbtå töbtå niere, ye jreina mobe jatani kukwe nuen jakrå, akwa tita nete abko båri ütiåte kri Salomónkrå abko mun ñan tö ti kukwei nuai, aisetse rakadikå kore munbtå, nieba Jesukwe.

*Üai käme tä niken mento, bti tä nüketa nitbtå
(Lucas 11.24-26)*

⁴³ Yehti Jesukwe nieba:

Mdakåre abko, ni iti btå üai käme tädre nüne, abti üai käme ye juandretari mento btå, üai käme rikadre ngwarbe kwåråkwårå kä kånene jadükåkrå jae kä kaibete, akwa kä ñan kwandre jire chi ie jadükåkrå. ⁴⁴ Abtä rabadre töbike krörö: Ni nåmane ju kwrere tikwe abko te ti nåmane nüne, ye kånti ti bike nikenta, üai käme rabadre nütüre. Ye erere bkånå, üai käme ye rikadreta ni ye kånti, rabadreta yete angwane kä sökaninkå merebe gwita temen amne kä ükaninte kuin gwita, akwa kä tökare, ni ñakare nüne gwí, kwrere jire ni ye kwandre üai käme. ⁴⁵ Angwane jötrö ngwarbe üai käme ye rikadre betekå, kåkwse üai båri kämekåme niaråkrå kånåndre krå kükü mda ja mukore, bti

* **12:42** Jreina nünanka mobe mötarikri. Jreina ne abko nåmane gobrane kä kådian nåmane Saba kånti. Kukweta tikani btå 1 Reyes 10.1-13 yehtë.

rikadre nünenta jökrä ni yebtä. Üai käme ye rabadrera nünenta kore ni yebtä angwane, ni ye rabadre ja tare nike bäri krübäte mda üai käme kiseté, ye kwrere rakadikä mun nünanka kä ne ngwane yebtä. Abko kore se, nieba Jesukwe.

*Nire abko Jesu mräkä era metre
(Marcos 3.31-35; Lucas 8.19-21)*

⁴⁶ Jesu näma blite kore angwane, niara meye btä etbakantre rükaba jiebti abko tö rababa blitai ben, akwa niara meye btä etbakantre rababa ju bäre, ⁴⁷ aisete ni iti käkwe nieba Jesuye:

Ma meye amne ma etbakantre tä ju bäre nokote abko tö nibi blitai mabe, nieba kwe ie.

⁴⁸ Abtä Jesukwe nieba mda ni yeye:

¿Nire abko ütiäte tikrä ti meye kwrere amne nire abko ütiäte tikrä ti etbakantre kwrere amarebti ye? nieba kwe.

⁴⁹ Bti nitre ja töitikaka ben näma yete, yebtä kise kitaba kwe, käkwe nieba mda:

Nire nire ütiäte ti meye tikwe kwrere amne ti etbakantre kwrere era metre abko erere tä nete ne, ⁵⁰ ñobtä ñan angwane ti Rün kä käinbti ye nire nire këta kukwei mike täte, ni ye abko ti etba tikwe, ti ngwai tikwe amne ti meye tikwe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

13

*Dobo ketabkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Marcos 4.1-9; Lucas 8.4-8)*

¹ Abti Jesu rikaba ju bäre angwane, rikaba Ñö Okwä Kri Galilea, kënti rababa tākānintbe ñö okwä körābti. ² Ye ngwane abko, ni kwati kākwe ja ükākroba niara kukwei nuakäre. Abtä Jesu rankwaba rute, rababa tākānintbe amne, nitre kākwe ja ükākroba kwati btä ye abko rababa jökrä ñö körābäre jateta temen. ³ Angwane Jesukwe kukwe keta kabre bä mikaba dirikäre ietre, kākwe nieba krörö:

Bati ni nikani iti nura metekä. ⁴ Nura metaninkä kwe angwane nura ruäre nikani mate ji ngrabare temen, ye abko nukwä jatani, kākwe kwetani jökrä kän. ⁵ Nura ruäre abko nikani mate jäkwatābti temen, ye kënti abko dobo ñakare bökän, aisete nura ye nükani mure jötrö, akwa dobo ñakare mente nguse, ⁶ bti ñänä jatani ngire, kākwe nura mu ye kukwani jökrä amne ngätri ñakare arato, aisete ngrötāninkä jökrä. ⁷ Nura ruäre abko nikani mate kökrä kukwätetukwäte ngätāite, ye abko nükani mure arato, akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötrö nura mu yebti ta, kākwe kämikani. ⁸ Akwa nura ruäre abko nikani mate dobo kuinte, ye abko nükani mure amne, rirabare tuärebe amne ngwä namani kabrekabre btä. Datire datire ngwä namani gre ketarike, ruäre abko ngwä namani gre ketamä amne ruäre abko ngwä namani gre bti krä jätä btä. Ne abko nakaninkä kore. ⁹ Nire nire këta ti kukwei nuen, ye abko olo tärä ne ngwane, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre, nieba Jesukwe ni kwati yeye.

*Ñobtä Jesukwe kukwe bä mikani
(Marcos 4.10-12; Lucas 8.9-10)*

¹⁰ Angwane nun ja töitikaka Jesube kākwe krötāba ja ken ben, kākwe nieba krörö ie:

Ñobtä mata kukwe bä mike bti mata dirire nitre kwati seye, nunkwe nieba Jesuye.

¹¹ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa Ngöböta mike gare munye, akwa nitre se abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aiseté tita dirire kore. ¹² Mdakäre abko, nire nire ie Ngöbö Kukwei nuke gare, ye abko ie Ngöbökwé ja kukwei biandi bäri mda amne Ngöbö Kukwei rabadi gare bäri kabre mda ie; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöbökwé diandikä jökrä kän. ¹³ Ye mden kisete, tita kukwe hä mike btä tita dirire nitre kwati seye, ñobtä ñan angwane nitre se ie kä tuen kuin kwrere, akwa tita sribi nuene okwäbti abko tuen ñakare ietre.

Erere arato, ni kukwei ruen kuin ietre kwrere, akwa tita blite abko ñan tä nebe nuke gare ietre.

¹⁴ Kukweta nakenkä kore nitre sebtä mtare angwane, kukwe niebare ni Ngöbö kukwei niekä Isaiakwe abko tä neme bare abko krörö:

Munkwe ti kukwei nuadi blite bäri, akwa tita dre niere ñan rükadi gare munye.

Erere arato, tita sribi nuene mun okwäbti, ye abko munkwe tuadi bäri, akwa drekäre tita sribi ye nuene abko ñan jatadre munye, ¹⁵ ñobtä ñan angwane nitre noko käkwe ja dokwä mikanina ribi ti kukwei kräke, aiseté ñan tö namani sribi tikwe tuai.

Erere arato, ñan tö namani ti kukwei nuai, käkwe ja olo gu dikani ti kukwei ngäniene amne, ñan tö namani sribi tikwe tuai, abkokäre ja okwä jue mikani kwetre.

Mdakäre abko, ti kukwei ñan rükadre gare ietre amne tikwe ñan diandretari, abkokäre nuenbare kore kwetre, *Isaiás 6.9-10*

niebare Isaiakwe. ¹⁶ Akwa mun abko btä kä rabadre nuäre, ñobtä ñan angwane mun abko okwä tä rä sribi tikwe tuakäre amne mun olo tä rä ti kukwei nuakäre, ye abko käi rabadre nuäre munbtä. ¹⁷ Ne aiseté ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Sribi tikwe tuata ja okwä jenbti munkwe amne ti kukwei nuata ja olo jenbti munkwe, ye abko nitre Ngöbö kukwei niekä kwati nünanka kira amne nitre nünanka metre Ngöbö ngwäre kri kwati abko tö namani tuai amne tö namani kukwei nuai, akwa erere tuani ñakare kwetre amne kukwe nuani ñakare kwetre kira, nieba Jesukwe nunye.

Dobo ketabkä tä dre niere abko nere

(Marcos 4.13-20; Lucas 8.9-15)

¹⁸ Jesukwe nieba mda:

Mdakäre abko, ni nura metakaka, btä tikwe kukwe hä miri ye abko tä dre niere metre abko kukwe nuen munkwe. ¹⁹ Ngöbö kite gobrane ni ngätäite, ye abko nire nire käta kukwe nuen, akwa ñan tä nuke gare ie, ni ye abko nura nikani mate ji ngrabare ye kwrere, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä nebe nura kwrere btä, akwa diablu tä kite, käta Ngöbö Kukwei ye denkä jökrä töite, mden nini tikwe ye. ²⁰ Amne ni ruäre abko käta Ngöbö Kukwei nuen, ye btäräbe käta nebe nuäre btä kare ngäbti, ni ye abko nura nikani mate jäkwatäbti ye kwrere, ²¹ ñobtä ñan angwane nura nikani mate jäkwatäbti abko ngätri ñan nämäne bökän, ye kwrere jire ni ruäre tä Ngöbö Kukwei kaen ngäbti, bti hä jötrö tä näin Ngöböbe, akwa tädre niken ja tare nike tödekäbtä Ngöböbti, ye btäräbe tä Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tä nikenta ja jiebti. ²² Amne ni ruäre abko tä Ngöbö Kukwei nuen, akwa tä nakwen bäri jändrän kä nebtä jiebti, erere tä ja toi mike bäri sribi kä nebtä jiebti amne tä ngwian tarere bäri, ye abko käta ngökö. Ne aiseté ni ye abko nura nikani mate kökrä tukwätetukwäte ngätäite amne ngatani, ye tä nakenkä ni yebtä, aiseté nura ngatani ngwä namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tä sribi nuene ñakare Ngöbökrä. ²³ Akwa ni ruäre tä Ngöbö Kukwei nuen amne tä nuke gare ie,

kāta niken sribi kuinkuin nuene bātākā ngwarbe Ngöbökrā, ye abko nura nikani mate dobo kuinte abko rirabare kuin amne ngwā kuinkuin namani gre ketarike, ruäre gre ketamā, ruäre abko gre bti krā jātä, kwrere jire ni ye tä sribi nuene Ngöbökrā abko kukwe kore bā miri tikwe ye, nieba Jesukwe nunye.

Jesukwe kukwe bā mikani trigo amne nura kāmēntā

²⁴ Yebti ni jen Ngöbökwē rabadre nūne ni kāmēkāmē ngātāite abti kā mrā angwane Ngöbökwē mikadi nūne jenena jabe, ye bā mikakāre Jesukwe nieba krörö ni kwati yeye:

Ngöböta kite gobrane nibti ye rüere abko kukweta niken nakenkā, ne kwrere ti bike niere munye: Bati ni iti kākwe trigo nurai kuin metaninkā tirete jakrā, ²⁵ akwa ni jökrā nikani kibien angwane, kā bkānkā ye rüe jatani tiebe kākwe nura kāmē nökani trigo nurai kuin ye ngātāite, bti nikaninta. ²⁶ Yebti trigo rirabare, namani ngwäre angwane, nura kāmē ye ngwā namani arato abko sribikātre kākwe gani. ²⁷ Angwane sribikātre ye nikani kā bkānkā kānti, kākwe niebare ie: Nun dānkien, makwe trigo nurai kuin metaninkā tirete jakrā, ²⁸ se ño kānti abko nura kāmē se namanina tirete mae arato se? niebare kwetre. ²⁸ Abtä kā bkānkā kākwe niebare ietre: Ti rüe nükani iti nura kāmē metekā tiebe tirete tie kwrere ye, niebare kwe. Angwane sribikātre ye kākwe niebare mda ie: ²⁹ Nun rikadre nura kāmēkāmē se erere jākekā jökrā, ie ma tö nibi ya? niebare kwetre. ²⁹ Akwa kā bkānkā kākwe niebare mda ietre: Ñakare. Mun ñan rika jākekā, ñobtä ñan angwane mun rikadre nura mu kāmēkāmē ye jākekā mtare angwane, trigo mu kuin ye rākādrekā ben gwaire siba. ³⁰ Ne aisete tuadremetre niren ketetibe abko trigo öta näire angwane, tikwe trigo ötaka juandi ye abko kākwe nura kāmēkāmē ye erere ükadikrö kāne jenena mento, bti mākādite jökrā kwetre, kākwe kukwadi ñukwāte amne trigo ngwā kuinkuin ye erere abko ötadi kwetre, bti ju nura ngwā ükākā tikwe, ye kānti kitadi gwi kwetre tikrā, niebare kā bkānkākwe abko nakaninkā kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe kukwe bā mikani mostasa nuraibtā amne lebadurabtā
(*Marcos 4.30-34; Lucas 13.18-21*)

³¹ Yebti Jesukwe kukwe mdara jire bā mikaba, kākwe nieba:

Ngöböta kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti kākwe mostasa nurai nökani tirete jakrā. ³² Nura jökrā munkwe, ngātāite mostasa nurai ye abko bāri kiakia, akwa nökadre tirete angwane, rabadre bāri kri nura jökrā bti ta angwane, nukwā jatadre nūne mostasa krie ye küde ngrabare, ye kwrere jire kāne Ngöböta kite gobrane ni braibe bti, akwa mrā angwane Ngöbö rabadri gobrane ni kwatibti abko bā mikata nura chi yebtä, nieba Jesukwe.

³³ Erere arato, Jesukwe kukwe mdara jire bā mikaba, Ngöböta gobrane ni braibe bti kāne, akwa mrā rabadri gobrane ni kwatibti ye bā mikakāre, kākwe nieba krörö:

Ngöböta kite gobrane nibti, ye abko rabadri niren lebadurata niren ye kwrere abko krörö: Meri iti kākwe lebadura kitani chi arina kabre te, bti mritani kwe abti lebadura nikani arina kabre ye ñäre jökrā, nieba Jesukwe.

³⁴ Jesukwe kukwe bā mikaba jökrā kore, btā blitaba kwe ni kwatibe amne niara nāmāne dirire angwane, kāre kukwe bā mikaba kwe, aibe bti diriba kwe. ³⁵ Jesukwe diriba kore, yebtä abko ni Ngöbö kukwei niekā kira kākwe kukwe niebare abko erere rababa bare abko krörö:

Tikwe kukwe bā mikadi, bti tikwe blitadi amne, Ngöbökwē kā dātebare kena, abti kā nūke mtare kukwe ruäre nāmāne kalbe tiebe Ngöbökwē abko tikwe niedi,

abko ni Ngöbö kukwei niekä käkwe niebare kore Jesubtä, ye erere rababa bare.

Kukwe nura kuin amne nura käme ye tä dre niere abko Jesukwe niebare

³⁶ Yehti Jesukwe nitre kwati ye mikateba yete, bti rikabata nebata gwi. Angwane nun ja töitakaka ben käkwe krötaba ken, käkwe nieba ie:

Nura mu kämekäme namani tirete makwe nini, ye abko tä dre niere metre abko makwe niedreta nunye abko nun tö nibi ribei mae, nunkwe nieba Jesuye.

³⁷ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko nura kuin metakaka ³⁸ amne kä temen ne abko tire kwrere. Nire nire bti Ngöböta gobrane ye abko trigo nurai mu kwrere amne nire nire tä nekete diablukri ye abko nura kämekäme mu ye kwrere. ³⁹ Amne ti rüe nura kämekäme metakaka ye abko diablu ara jire amne, kä nura öta näire ye abko kä mrä kä ne näin ta abko hä mikata amne nitre nura ngwä ötaka ötaka abko angeletre Ngöbökwä. ⁴⁰ Amne nura kämekäme ötata, bti kitata ñukwäte kukwadre, ye kwrere rakadikä kä mrä angwane, ⁴¹ aisete kä mrä angwane ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne käkwe angeletre tikwe juandi angwane, nitre bti Ngöböta gobrane, ye ngätäite nire nire köböite ni mda mda tä ja mike ngite Ngöbö rüere amne nire nire kukwe nuenkä kämekäme Ngöbö rüere abko angeletre ye käkwe ükadikrö jökrä, ⁴² bti ñukwä jutra ngire krübäte te nitre ye kitadi jökrä kwetre. Ye kanti abko ni jökrä rabadi ja müaire krikri be amne tu ngöbe rabadi cherere jabtä ja tare nika kisete. ⁴³ Angwane nitre nünanka metre Ngöbö ngwäreki abko btätre kä rabadi nuäre amne ñänä träta nebe dirare, ye kwrere jire kä rabadi btätre kä nuärete Rün Ngöbö kwe kanti. Nire nire kätä ti kukwei nuen käkwe kukwe ne ketate ja olote. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

Jesukwe kukwe bä mikani ngwian kabrebtä amne perlabtä

⁴⁴ Yehti Jesukwe nieba krörö mda:

Kä gobrankrä Ngöbökwä abko ngwian kabre tädre rükaninte dobote nguse ye kwrere abko krörö: Ni iti nämane sribire ye kanti ngwian kabre ütiäte kri ye kwani ie angwane, niara käkwe ngwian ye ükaninta känime kä ye kanti. Abti nikani, käkwe jändrän kwe erere rürümoinare jökrä, bti nikani käkwe kä ye kökani jakrä, niara rabadre ngwian kabre ye bkäne abkokäre. ⁴⁵ Mdakäre abko, ni bti Ngöböta gobrane, ngätäite kukweta nakenkä krörö arato: Ni iti jändrän ütiäte ütiäte rürümoinkä rikai perla kuin * känene kökadre jae. ⁴⁶ Erere bkänä, perla kuin ütiäte kri kwani ie angwane, nikani käkwe jändrän kwe erere rürümoinare jökrä, bti nikani käkwe perla ye kökani jakrä.

Jesukwe kukwe bä mikani kradebtä

⁴⁷ Erere arato, krade kitata ñöte angwane gwa bätäkä ngwarbe tä niken te, ye kwrere ti bike Ngöbö gobrain bä mike abko krörö: ⁴⁸ Nitre gwa gaka tä krade kite ñöte gwaye. Yehti gwa tarä niken kabre kradete angwane, tädre jake jate ñö köräbti. Tarä nebe ngwena ñö köräbti angwane, tätre niken ükekrö. Gwa kuinquin erere tätre ükekrö kutiate jakrä amne gwa kämekäme abko erere tätre kitekä. ⁴⁹ Ye kwrere kukwe rakadikä kä mrä angwane. Angeletre jatadi, käkwe nitre moto kämekäme Ngöbö rüere diandikä jenena nitre nünanka metre Ngöbö ngwäreki ye bäre mento, ⁵⁰ bti nitre moto kämekäme Ngöbö rüere ye angeletre käkwe kitadi ñukwä jutrate. Ye kanti niaratre rabadi ja müaire krikri be amne tu ngö rabadi cherere jabtä ñukwä jutrate ja tare nika kisete. ⁵¹ Yehti Jesukwe nieba mda:

* **13:45** perla. Jändrän kädianta perla ye abko jä kwrere amne bäri ütiäte kri.

¿Tikwe kukwe nini, ye nü gare jökrä munye ya? nieba kwe nunye.
Jänri, nunkwe nieba käre.

⁵² Angwane Jesukwe nieba krörö mda nunye:

Ngöböta gobrane ño nibti, yebtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre mden mden tätre ja töitike, ye ngwane ni ju bkänkä ye kwrere jire tätre nebe, ñöbtä ñan angwane jändrän ño ño tä ükani kwetre gwi, ye ngätäite jändrän mden abko mräre amne mden abko kira diankata kwetre abko tä mike gare ietre, ye kwrere nitre dirikä käta kukwe mräre amne kukwe nakaninkä kira dirire, nieba Jesukwe nunye.

*Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete
(Marcos 6.1-6; Lucas 4.16-30)*

⁵³ Jesukwe kukwe bä mikaba jökrä kore, bti blitaba ünän jökrä kwe, bti kä mikakaba kwe kä ye kanti amne rikabata ja käite. ⁵⁴ Rikaba nebata ja käite Nazaret angwane, rikaba dirire sinagoga angwane, ni jökrä ñan töi rababa nebe krütare niara kukwei nuare, kä rababa niere jae kwärikwäri:

¿Ni noko käkwe ja töitikani mdente amarebti kukwe gare krübäte dikaro ie se? ¿Erere arato, sribi kri ñan tuabare se abko tä nuene ño amarebti tära nebe bare ie se? ⁵⁵ José sribikä kri kukwäntä abko ngobo kwrere nibi nunye. Erere arato, niara meye abko María amne etbakantre abko Santiago, José, Simón amne Judas ñan ñan. ⁵⁶ Mdakäre abko, ¿niara se ngwai tätre nüne jökrä ni ngätäite nete ruen tie ya amarebti mtare di kri dikaro se abko kwani mdenkri ie se? nitre nünanka Jesu käite ye rababa niere Jesubtä.

⁵⁷ Amne Jesu kukwei namani tare btätre. Abtä Jesukwe nieba krörö ietre:

Ni Ngöbö kukwei niekä mikata ütiäte kä mda mdabti, akwa ja käite btä mräkä juete abko mikata ütiäte ñakare nieta. Ye kwrere, mun ñan tä ti mike ütiäte jae. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

⁵⁸ Angwane nitre nünanka kä ye kanti ñan rababa tödeke Jesubti. Abtä sribi kri ñan tuabare abko Jesukwe nuenba ñakare kabre kä ye kanti.

14

*Juan Bautista müre ketani
(Marcos 6.14-29; Lucas 9.7-9)*

¹ Kä ye ngwane abko, Herodes Antipas nämane gobrane kä Galileate angwane, Jesu namani sribi kri ñan tuabare nuene abko gani kwe.

² Angwane nitre sribikä Herodekrä, ie Herodekwe niebare krörö Jesubtä:

Juan Bautista tikwe kämikamna, ye ara jire Ngöbökwé mikaninta nire, aiseti di tära sribi kri ñan tuabare nuenkrä ye, niebare kwe sribikäye.

³⁻⁴ Herodes käkwe niebare kore, ñöbtä ñan angwane niara etba Felipe nän muko kädian nämane Herodías abko diani kwe kän. Yebtä abko Juan Bautista käkwe niebare Herodeye: Ma etba nän muko se makwe ñan mikadre jire ja ken kän, Juan nämane niere. Ye dokwäre abko Juan Bautista kamna ngite Herodekwe, bti kitamna ngite kä teri kwe, ye nukaninta töre ie, käkwe ñäkäbare kore. ⁵ Herodes tö namani Juan müre ketai ñäkä dokwäre jae Herodíabtä, akwa ni kwati nämane Juan mike ütiäte jae ni Ngöbö kukwei niekä kwrere, aiseti nitre ye abko jürä namani Herodebtä. Abtä Juan müre ketani ñakare kwe.

⁶ Akwa bati Herodes därebare ye köböi erere nukaninta angwane, Herodekwe bieta nuenbare jae kä ngwiankäre nuäre jabtä. Ye erere ni jökrä nükani angwane, Herodías ngänkän bati nikani tära mike kwäräkwärä se kwrere nitre nübaibare Herodekwe ye okwäbti. Herodías ngänkän namani

tärä mike nuäre kwäräkwarä, ye abko käi namani nuäre krübäte Herodebtä, ⁷käkwe ja kukwei biani krörö ie:

Ma tö dreye erere makwe kärä tie angwane, tikwe biandi mae, niebare kwe ie.

⁸ Angwane Herodías ye abko käkwe ngänkän ye töi diani, aisete niebare krörö kwe Herodeye:

Makwe Juan Bautista dokwä mika blatote. Makwe bian tie nete, ie ti tö nibi, niebare kwe Herodeye.

⁹ Yehtë abko, Herodes moto namani ulire mda, akwa nitre nübaibare kwe ye okwähti ja kukwei biani kwe, aisete ñan tö namani ja kukwei kitaita temen, käkwe Juan dokwä biamna blatote Herodías ngänkänye. ¹⁰ Ye erere bkänä, Juan Bautista nämane ngite kä teri abko Herodekwe dokwä tikakamna, erere dokwä tikaninkä, ¹¹ bti Juan dokwä ye mikani blatote, jänikani, biani Herodías ngänkän bati yeye angwane, niara käkwe bianinbe meye Herodíaye mda.

¹² Yehti Juan nämane ngite, ye kánti nitre nänkä ben nikani nebe angwane, Juan ngwäkä jänikani kwetre, bti doboi mikani kwetre. Abti Juan müre ketanina abko nikani niere Jesuye mda.

*Jesukwe ni mili krärike bukani
(Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-15)*

¹³ Juan Bautista ara nukaninta nire abko Herodes namani nütüre Jesubtä, ye gaba Jesukwe angwane, kä mikakaba kwe kä ye kánti mda amne rankwaba rute, bti rikaba kä kaibete Nö Okwä Kri Galilea kwärä nakri. Angwane nun aibe rikaba Jesube, akwa Jesu rikaba ye nitre nünanka ja ken juta ngrabare yere käkwe gaba angwane, rikaba jökrä kä nõtähti ta nebe Jesu ngähti. ¹⁴ Yehti Jesu rikaba nebe ñö körähti angwane nämä rute, rankwaba timon, ye btäräbe nitre rababara kwati yete ngibiare ngähti, btä okwä rababa. Angwane rababa tuen bobre Jesuye amne nitre bren bren ngwian nämane kwetre, ye Jesukwe mikabata kuinta jökrä kräke. ¹⁵ Yehti kä jatäba dere angwane, nun ja töitikaka Jesube käkwe krötäba ja ken ben, käkwe nieba ie:

Kä kitera dere amne nita kä kaibete nete. Ne kánti mrö ñakare, aisete nitre noko rikadre mrö kökö jae jutate, abkokäre juenta jirekäbe, nunkwe nieba.

¹⁶ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Ñobtä niaratre rikadreta, ie mun tö nibi. Niaratre buke munkwe, nieba kwe nunye.

¹⁷ Abtä nunkwe nieba mda ie:

Ban kunrikebe amne gwa krobu aibe tä nikwe, ¿se abko ni kwati se bukadre ño te? nunkwe nieba Jesuye.

¹⁸ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Ban kunrike amne gwa krobu ye ngwen tie nete, nieba kwe.

Ye erere nunkwe bianba ie. ¹⁹ Angwane nitre nämä kwati yete, ye Jesukwe juanba täke jökrä temen temen mikähti, bti ban kunrike btä gwa krobu, ye Jesukwe dianba kisete, käkwe nikraba kä käinhti amne kuin nieba btä kwe Ngöböye, bti ötakaba oto kiakia kwe, bti bianba kwe nun ja töitikaka benye angwane, nunkwe dräiba jökrä nitre kwati yehti. ²⁰ Nitre kwati ye käkwe mröba trinetrine jökrä, bti ni jökrä käkwe mröba ünän angwane, ban btä gwa oto rabäteba abko nun ja töitikaka Jesube käkwe ükäröba kutia kwä jätähti kubu jire. ²¹ Nitre kwati käkwe mröba yete abko ni brare brare aibe nämä mili krärike jire käkwe mröba amne, nitre merire merire btä ngäbäkre bati kiakia käkwe mröba arato, akwa ye tanba ñakare abko rakakaba kore se.

Jesukwe dikakabare ñöbti
(Marcos 6.45-52; Juan 6.16-21)

²² Yehti nun ja töitikaka Jesube abko rikadre niara käne nebe Ñö Okwä Kri Galilea ye kwärä nakri, ie Jesu tö namani, aisete nun juanba rute kwe, akwa niara abko rababa nitre kwati ye juenta. ²³ Abti nitre kwati ye nikaninante jökrä angwane, Jesu nikani kaibe nebe ngitiobti blitakäre Ngöböbe. Yehti kä namanina iko angwane, Jesu nämane kaibe ngitiobti blite Ngöböbe. ²⁴ Angwane ru te nun nämä näin ye abko rikabara mente ñöbti amne kä jate abko rababa mobe köre. Angwane ñö jatapa romon, rababa ru kitekä nekwäre sekwäre, ñöbtä ñan angwane müre rababa mate nun ngäbti, ye abko rababa ñö kitekä kore, kä rababa ru ngrükete nunbe.

²⁵ Yehti kä jatabara ngwen ja ken dekä angwane, batibe Jesu rikaba dikekä ñöbti nun ngäbti. ²⁶ Jesu jatapa dikekä ñöbti, yehtä nun ja töitikaka ben okwä rababa angwane, nun rekwetakaba krübäte amne nun rababa ngrente kriki be amne kä jürä rababa krübäte nunbtä käkwe nieba:

¡Ni bākāi kite ni ngäbti ye! nun rababa niere.

²⁷ Akwa Jesu abko käkwe nieba nunye:

Mun ñan rekwetaka ngwarbe. Tita näin, aisete munkwe ñan ti jürä ngwian, nieba kwe nunye.

²⁸ Angwane Pedro käkwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ma ara tä dikekä ñöbti bkänä ne ngwane, ti rikadre dikekä siba ñöbti nebe ma kánti abko niere tie, nieba kwe ie.

²⁹ Jakwe, nieba Jesukwe ie.

Ye erere bkänä, Pedro nämä rute, rankwaba timon ñöte, rikaba dikekä ñöbti Jesu kukwäre. ³⁰ Akwa müre rababa mate dite Pedrobtä rababa tuen Pedroye, abtä rekwetakaba mda. Ye btäräbe jatapa niken neen ñöte nguse, abtä ngrateba kri krörö kwe Jesuye:

¡Ti dentari ti Dänkien! nieba kwe Jesuye.

³¹ Ye btäräbe Jesukwe kaba küdehti, käkwe nieba mda ie:

¡Ye ñöbtä mata tödeke chi dikaro tibtı ye! Ti di tärä täte ma mikakrä dikekä ñöbti abko makwe ñan miri era jae ye, nieba Jesukwe Pedroye.

³² Yehti Jesu rankwaba rute Pedrobe angwane, müre rabababe kwekbe jökrä.

³³ Angwane nun nämä rute ye erere rababa jökrä ngukudokwäbti temen Jesu ngwäreki, käkwe nieba ie:

¡Ma abko Ngöbö Odei era metre bkänä! nunkwe nieba Jesuye.

Jesu btä nitre ja töitikaka ben nükani juta Genesarete
(Marcos 6.53-56)

³⁴ Yehti nun rikaba nebe Ñö Okwä Kri Galilea ye kwärä nakri kä Genesarete. ³⁵ Angwane nitre nünanka yete, ie Jesu rükaba gare, aisete jötrö ngwarbe Jesu nükani abko mikaba gare kwetre jabtä kä ngrabare temen kä ye kánti. Angwane ni kwati rükaba mräkä bren bren ngwena Jesu kánti, Jesukwe mikadre kuinta abkokäre. ³⁶ Angwane nitre bren bren ye abko Jesukwe tuadremetre dän körä aibe nuenbtä jabtä amne rabadreta kuinta abko mräkä rababa ribere ie. Ye erere bkänä, nitre bren bren rababa dän körä aibe nuenbtä Jesubtä angwane, rababa nebata kuinta batibe jökrä abko rakakaba kore.

15

Dre dre tä ni mike ngite Ngöbö ngwäreki niebare Jesukwe
(Marcos 7.1-23)

¹ Abti bati nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre nämane Jerusalén abko rükaba Jesu kanti, käkwe kukwe ngwiantariba krörö ie:

¿Nun mräkä kirakira käkwe kukwe ükaninte nuendre, ² se ñobtä abko nitre ja töitakaka mabe kätä kite temen se? ¿Ni rabadre dbe Ngöbö ngwärekre, abkokäre ni ngämi mröre, känenkri köbötikadre abti mrödre abko tä ükaninte kore amarebti nitre ja töitakaka mabe abko ñan tä köbötkie jire chi mrökrä sel nieba kwetre Jesuye.

³ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati munye arato abko krörö: ¿Ñobtä kukwe biani Ngöbökwe nuendre nie abko munta kite jökrä temen, bti kukwe ükaninte au jakrä munkwe abko mikata bäri ütiäte jae munkwe? Ye niere tie. ⁴ Tita ngwentari, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe niebare krörö:

Mun rün btä mun meye mika ütiäte jae munkwe

Exodo 20.12;

Deuteronomio 5.16

amne,

nire nire käkwe ñäkädre tare rün amne meye rüere, ni ye abko kämikadre,

Exodo 21.17; Levítico 20.9

niebare Ngöbökwe. ⁵ Akwa mun abko tä niere krörö: Ni iti käkwe niedre rünye amne meye: Jändrän tikwetikwe se erere tikwe biani jökrä Ngöböye, aisete ti ñan raba mun die mike jire chi bti, niedre kwe, ye abko dbe, munta niere.

⁶ Ne aisete nire nire käkwe nuendre kore, ni ye abko ñan rabadre rün amne meye die mike jire chi mda abko dbe Ngöbökrä munta niere, ye ngwane Ngöbökwe kukwe biani nuendre abko munta kite temen, kukwe ükaninte munkwe mikakäre ütiäte jae. ⁷ ¿Mun ngwarbe ja bä mike kuin nete! Munta ja bä mike kuin, ye mdenbtä abko ni Ngöbö kukwei niekä Isaías käkwe niebare krörö:

⁸ Juta ne kätä ti mike ütiäte ja kada aibebti, aisete tä ti tarere ñakare era metre.

⁹ Tätre ti käikitekä ngwarbe amne, kukwe ükaninte au jakrä kwetre, aibe tätre dirire ti Kukwei täte,

Isaías 29.13

niebare kore Isaiakwe munbtä, nieba Jesukwe ietre.

¹⁰ Yebti Jesukwe ni jökrä käräba, käkwe nieba krörö ietre:

Ti bike kukwe niere, ne kukwei nuen munkwe angwane, munkwe mika nuke gare jae abko krörö: ¹¹ Mrö jökrä kwetata nikwe, ye abko ñan tä ni mike ngite Ngöbö ngwärekre, akwa kukwe jökrä käme nita niere ja kadabti ye abra tä ni mike ngite Ngöbö ngwärekre, nieba Jesukwe ni kwatiye.

¹² Yebtä abko nun ja töitakaka Jesube käkwe krötäba ja ken ben, käkwe nieba ie:

¿Makwe blitaniri ye abko nitre bariseo käkwe kukwe nuri abtä moto nibi romon jökrä, ye makwe gari ya? nunkwe nieba Jesuye.

¹³ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre ye abko ti bike bä mike kri mu kwrere amne, kri mden mden abko ti Rün kä käinbti käkwe nökanie ñakare, ye abko jākädikä ngätri ngöi jökrä, bti kitadikä mento, ye kwrere rakadikä niaratrebtä. ¹⁴ Erere arato, ni ie kä tuen ñakare, kwrere jire nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre tätre dikekä, ñobtä ñan angwane Ngöbö gare ñakare ietre amarebti tö Ngöbö kukwei dirire ni mda mdaye. Ne aisete tuemetre dikekä kore, ñobtä ñan angwane ni nibu ie kä tuen ñakare rikadre ja jie ngwana kwärkwäri, ye ngwane niaratre nibu betadrekä gwaire kä mkäte nguse, nieba Jesukwe.

¹⁵ Angwane Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Makwe kukwe bä miri mröbtä, ye abko makwe dre nini abko niereta nunye, nieba kwe ie.

¹⁶ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

¿Munta näin raire tibe, akwa tita dre niere abko ñan tä nūke gare jire chi munye arato ya? ¹⁷ Tikwe kukwe nini abko krörö: ¿Nita mrö kwete, ye abko tä niken jökrä ni bülete, akwa nita nainkrö angwane, mrö ye kitakata jökrä ta, ye abko gare ñakare munye ya? ¹⁸ Nita mröre abti nita kitekäta, akwa kukwe kämekäme nita niere ja kadabti, ye abko tä ni töite amne ni motote abko erere nita niere, aiseite kukwe kämekäme nieta nikwe ye abra tä ni mike ngite Ngöbö ngwärecri, ¹⁹ ñöbtä ñan angwane kukwe kämekäme abko tä ni töite amne ni motote abko erere nita niere amne nita nuene. Abtä nita ja mike ngite Ngöbö ngwärecri abko krörö: nita ni mda mda kämike, ni gure käta ja mike gure bati bati tiebe ni mda mdabe. Erere arato, ni merire brare ja mike ngite bätäkä ngwarbe jabe kwärikwäri amne ni jändrän goire ni mda mdakän amne ni blite ngwarbe ni mda mda rüere, erere arato ni ñäke ni mda mdabtä. ²⁰ Munta kukwe nuene kore angwane, munta ja mike ngite Ngöbö ngwärecri, akwa munkwe köbötkadre mrörkä abko ükaninte kira ye erere munkwe ñan mikadre täte, yebtä mun ñan rabadre ngite jire chi Ngöbö ngwärecri. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

*Meri ñakare israelitare käkwe tödekani Jesubti
(Marcos 7.24-30)*

²¹ Yebti Jesu näma yete, ye kanti kä mikakaba kwe, bti rikaba juta Tiro amne juta Sidón kukwäre. ²² Rababa yete angwane, meri iti Canaánbo, ñakare israelitare nünanka kä ye kanti käkwe krötaba Jesu ken, kä rababa ngrente krikri be krörö:

Ti Dänkien, ma jrei David tukwe mräkä. Ti ngwen ruentari tare jae, ñöbtä ñan angwane ti ngänkän tikwe btä üai käme tä nüne, käta mike ja tare nike krübäte tikän. Yebtä ti die mike, rababa niere.

²³ Akwa Jesukwe ñäkäba ñakare jire chi meri ye käre. Abtä nun ja töitakaka ben käkwe krötaba Jesu ken, käkwe ribeba krörö ie:

Meri se nibi ngrente krübäte dikaro ni jiebti, aiseite ngänkän kwe miketa quinta makwe, bti juenta jirekäbe, nunkwe nieba Jesuye.

²⁴ Angwane Jesukwe nieba meri yeye:

Juta israelita tä nianinte obeja kwrere, ye aibe kräke Ngöbökwete ti juani die mike, nieba kwe ie.

²⁵ Akwa meri ye abko rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärecri, käkwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ti die mike, rababa niere.

²⁶ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Mun ñakare israelitare abko käme nukro kwrere nieta nitre israelitakwe munbtä, aiseite tikwe ma die mikadre angwane, bäsi ban dianka ngäbäkre nikwe kän, bti kita nukroye, ye kwrere tikwe nuendre, nieba kwe meri yeye.

²⁷ Angwane meri ye käkwe nieba mda Jesuye:

Jän, ti abra nukro kwrere bkänä nitre israelita okwäte ti Dänkien. Akwa nukro bkänkä tä niken mröre mesabtä angwane, mrö büre tä betekä timon-timon abko tätre kwete, ye kwrere tita nete mtare amne makwe ti die mika chi abko ie ti tö nibi, nieba kwe Jesuye.

²⁸ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ti mräkä, mata tödeke kri era metre tibti, nibi tuen tie, aiseite tikwe ma die mikadre, ie ma tö nibi, ye erere bikera nebe bare makrä, nieba Jesukwe ie.

Ye btäräbe meri ye ngänkän rababata quinta batibe abko rakakaba kore.

*Ni mili kräbkä bukani Jesukwe
(Marcos 8.1-10)*

²⁹ Yebti Jesukwe kä mikakaba kä ye kanti angwane, rikaba nebe Nõ Okwä Kri Galilea ye köräbti. Abti rikaba mda ngitiobti, kanti rababa täkänintbe. ³⁰ Jesu rababa täkänintbe, ye kanti ni kwati käkwe ja ükäröba btä. Nitre käkwe ja ükäröba kwati Jesubtä ye rikaba mräkä bren bren krörökrörö ngwena Jesuye: ni ngüre bren abko kisete näin nakwente, ni okwä kä drünente abtä kä tuen ñakare ie amne ni küde ngrötani aisete küde ruen ñakare ie. Erere arato, ni kukwei ñakare amne ni bren bätäkä ngwarbe bren mda mda kisete abko jarababa kwetre, käkwe mikaba Jesu ngotobtä temen angwane, Jesukwe mikabata kuinta jökrä. ³¹ Ne aisete ni kukwei ñakare abko rababa blite amne ni küde ngrötani abko rababa nebata kuinta amne ni nakwente abko rababa dikekäta kuin amne ni okwä kä drünente abko ie kä rababa tuen. Yebtä nitre kwati ye ñan töi rababa krütare mda kukwe ye tuare amne rababa Ngöbö nitre israelitakwe ye käikitekä jökrä.

³² Yebti Jesukwe nun ja töitikaka ben käräba, bti nieba kwe nunye:

Nitre tä kwati nete se nibi tuen bobre tie, ñobtä ñan angwane kä nena köbömä jire tätre tibe nete amne mrö ñakare kwetadre ietre. Abtä ti ñan tö nibi juenta mröi ja gwiriete. Nane di krütadre amne kä rötadrete bti ji ngrabare, abtä ti ñan tö nibi juenta mröi, nieba kwe nunye.

³³ Abtä nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba mda ie:

Nete kä kaibete amne ni mda nüne ñakare känime nete, ¿se abko mrö kwandre mdente nie ni kwati se bukakrä jökrä? nunkwe nieba Jesuye.

³⁴ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

¿Banta kunbe munkwe? nieba kwe nunye.

Angwane nunkwe nieba mda ie:

Banta kun kükü be nunkwe amne gwa kiakia tä ruäre nunkwe, nunkwe nieba ie.

³⁵ Angwane Jesukwe ni jökrä mikaba täke temen, ³⁶ käkwe ban kun kükü ye dianba kisete amne gwa kiakia ye dianba kisete kwe arato, käkwe kuin nieba btä Ngöböye, bti ban amne gwa ötakaba oto kiakia, käkwe bianba nun ja töitikaka ben yeye angwane, nunkwe dräiba nitre kwati yebti. ³⁷ Angwane nitre kwati ye käkwe mröba trinetrine jökrä, bti ban amne gwa oto rabateba ye abko nun ja töitikaka Jesube käkwe ükäröbata kutia kwä kükü jire. ³⁸ Nitre kwati käkwe mröba ye abko ni brare aibe mili kräbkä käkwe mröba amne, nitre merire amne ngäbäkre kiakia näma yete käkwe mröba arato, akwa tanba ñakare.

³⁹ Yebti Jesukwe nitre kwati ye juanbata jökrä ja gwiriete, bti Jesu rankwaba rute nun ja töitikaka benbe, bti nun rikaba nebe käkä Magdala ye kanti.

16

*Sribi kri ñan tuabare käräbare Jesuye
(Marcos 8.11-13; Lucas 12.54-56)*

¹ Jesu rababa Magdala yete angwane, nitre bariseo amne nitre saduseo rababa Jesu kanti ja tuakäre ben, akwa Jesukwe ja dokwä mikadre kö okwäte, abkokäre rikaba kanti. Jesu abko juani era metre Ngöbökwä ye, ñakare ye abko Jesukwe hä mikadre, käkwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre ökwäbti abko rikaba niere Jesuye. ² Akwa Jesukwe nieba krörö ietre:

Käta kite dere angwane, munta niere krörö: Kä jübateniri tain käinta, aisete kä rabadi kuin moren jetbe, munta niere. ³ Erere arato, dekä angwane munta niere krörö: Mtare kä hä nibi tain käinta amne kä nibi mütare, aisete kä rabadi käme ñüre, munta niere. Kä bäta nebe ño käinta abtä kä rabadi ño

köbö kwatirekwatire tä nuke gare kuin munye, ¿se ñobtä abko Ngöböta sribi ño ño nuene ti köböire mtare kä ne ngwane abko ñan tä nuke gare munye se? ⁴ Mun nünanka kä ne ngwane abko moto kämekäme amne munta Ngöbö tarere munta niere, akwa käre munta niara tuemetre, abtä tikwe sribi kri ñan tuabare aibe nuendre mun okwäbti, ie mun töta nebe. Akwa sribi kri ñan tuabare ye tikwe ñan nuendre jire chi mun okwäbti, munta ribere ye kwrere. Akwa Ngöbö nämane Jonábe, kákwe sribi kri ñan tuabare nuenbare kräke, ye kwrere aibe Ngöbökwé bá mikadi mun kräke. Abko kore se, nieba Jesu ietre. Bti Jesukwe kä mikakaba btätre yete amne rikaba kä mdabti.

Dirikätre blo, yehtë Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani mokre (Marcos 8.14-21)

⁵ Yehti nun ja töitikaka Jesube rababa Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri angwane, nun rikadre ban ngwena abko käi rikwitakaba nunbti. ⁶ Ye btäräbe Jesukwe nieba krörö nunye:

Olo ketete ti kukweye munkwe. Lebadura nitre bariseokwe amne nitre saduseokwe, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, nieba kwe nunye.

⁷ Angwane nun ja töitikaka Jesube kä rababa blite krörö:

¡Nun ñan ki ban ngwena abtä Jesuta blite kore! nun rababa niere jae kwäräkwäri.

⁸ Nun rababa blite kore, ye gaba Jesukwe. Abtä nieba kwe mda nunye:

¿Ye ñobtä munta tödeke ñakare dikaro tibti, kä nibi ban ñakare niere dikaro kore ye? ⁹ Ban kunrike be te tikwe ni brare brare aibe mili krärike jire bukaba angwane, ban oto rabateba abko ükkröbata kutia kobe, ye munkwe tuaba ja okwä jenbti. ¿Akwa ti di tärä mun buakrä ñan nükani gare munye amne töre ñakare munye arato ya ño ye? ¹⁰ ¿Ere arato, ban kun kükü be te tikwe ni brare brare aibe buri mili kräbkä jire amne ban oto nebe abko ürürö kutia kobe, ye nebe töre ñakare munye arato ya ño ye? ¹¹ ¿Ban ñakare nieta munkwe, ñan yehtë tita blite abko ñan nü gare munye ya? Lebadura nitre bariseokwe btä nitre saduseokwe abko ngäniene munkwe ja ngibiadre kuin tikwe nini munye, akwa ñan tita blite lebadura bante yehtë, nieba Jesukwe nunye.

¹² Angwane batibe ñan Jesu nämä blite lebadura bante btä, akwa kukwe diri nämä nitre bariseokwe amne nitre saduseokwe, ye abko Jesu nämä bá mike lebadura kwrere abko ngäniene nunkwe ja ngibiadre kuin abko Jesu nämä niere nun ja töitikaka benye abko rükaba gare nunye.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé, niebare Pedrokwe (Marcos 8.27-30; Lucas 9.18-21)

¹³ Yehti Jesu rikaba nebe juta Cesarea Filipote kántita nun ja töitikaka benbe angwane, nieba krörö kwe nunye:

¿Ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko nire nieta tibtä ni mda mdakwe? nieba kwe nunye.

¹⁴ Angwane nunkwe nieba mda ie:

Ma abko Juan Bautista nükaniinta nire nieta ni ruärekwé amne ni mda abko käta ma Elías nükaniinta niere mabtä. Ni mda abko ma ni Ngöbö kukwei niekä Jeremías nükaniinta nire ara niere, akwa ni mda abko tä niere Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nükaniinta nire nieta kwe mabtä, nunkwe nieba Jesuye.

¹⁵ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

¿Mun abko käta ti nire niere tibtä? nieba kwe nunye.

¹⁶ Angwane jötrö Simón Pedro kákwe nieba Jesuye:

Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara amne ma abko Ngöbö nire Odei abko nunta niere, nieba kwe Jesuye.

¹⁷ Angwane Jesukwe nieba mda Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, kä raba nuäre mabtä amne Ngöbökwé ja di biani mae, ñobtä ñan angwane makwe kukwe nini tie, ye abko ñan ni kä nebtä köböire namani gare mae, akwa ti Rün tä kä káinbti ara jire kákwe mikani gare mae amne makwe nini tie. ¹⁸ Mdakäre abko, ti bike Pedro niere mae amne já yehti nitre gätäkä ti kábti kákwe tödekadi amne rikadi niren kwati amne gata di kri krübäte ye abko kákwe ñan nitre gätäkä ti kábti ye ganaindre jire chi. ¹⁹ Erere arato, Ngöbö kä káinbti tä gobrane, ye kánti ni kwati rabadi núke, abkokäre tikwe llabe biandi mae jukwe tikadre niaratre ngwiankäre nebe kä ye kánti Ngöböta gobrane. Makwe dre dre mákadrete kä nebtä, ye abko rabadira mákáninte káne kä káinbti Ngöbökwé amne, makwe dre dre tikadrete kä nebtä abko rabadira tikaninte káne kä káinbti sete Ngöbökwé. Abko kore se, nieba Jesukwe Simón Pedroye.

²⁰ Yehtë nun ja töitkaka Jesube, ie nieba krörö kwe:

Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara tä nete, ye munkwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, nieba kwe nunye.

*Jesu müre ketadi, niebare káne kwe
(Marcos 8.31–9.1; Lucas 9.22–27)*

²¹ Ye ngwane mentokwäre nun ja töitkaka Jesube, ie Jesu rikaba niere krörö: Ti rikadre Jerusalén, akwa ni nain nebe sete angwane, nitre unbre ji dokwäte btä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre ye kákwe ti mikadi ja tare nike kri krübäte, kákwe ti müre ketadi, akwa köbömakäre angwane, ti rükadita nire, nieba Jesukwe nunye.

²² Abtä Pedro kákwe Jesu ngwianba kaibe mentokwäre, bti rikaba máträre krörö btä:

¡Ti Dänkien, Ngöbö se okwäbti kukwe kore ñan rakadrekä jire chi mabtä náre! nieba kwe Jesuye.

²³ Akwa Jesu rikwitateba, kákwe Pedro tuaba ja káne, bti nieba mda kwe ie: ¡Satana, nán mento tibtä nete! Tikwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, abkokäre ma kite ñáke kore tie ñan ñan. Kukwe mden tä nebe tuen dre Ngöböye, ye kwrere tuen ñakare mae amne, ni kä nebtä ie jándrän tuen dbe abko erere tä tuen mae, aiseté makwe ñan ñákä kore tie, nieba Jesukwe.

²⁴ Yehti nun ja töitkaka Jesube, ie Jesukwe nieba mda:

Nire nire tö ja töi mikai kwatibe nánkrä tibe, ni ye abko tö dre dreye jakrä abko raba káikwitekä jabti amne köbö kwatirekwatire ja kwata raba ruentari tare ñakare ie núnakäre tikrá abko jata ti jiehti, ²⁵ ñobtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrá abko krütadi kárekäre, erere rabadi kárekäre Ngöbö okwä bäre mento akwa, nire nire krütadi ti dokwäre abko rabadi dianintari núnakäre kárekäre Ngöböbe. ²⁶ Ye abko, ni rabadre jándrän jökrä bkáne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane níkwé ñan núnandre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie. Erere arato, níkwé núnandre kárekäre Ngöböbe, ye abko ni ñan raba kökö jire chi jakrá, ñobtä ñan angwane jándrän ñakare jire abko ni rabadre bien Ngöböye nuna kárekäre ben ye ütiäre. ²⁷ Akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita Ngöbö di kri bá nuärebti amne ti jatadita angeletere tikwe ben, ye ngwane abko ni itire itire kákwe dre dre nuenbare, ye erere tikwe kukwe úkadite kräke, kákwe ütiä biandi ietre.

²⁸ Akwa mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, kánenkri ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita gobrane, ye abko munkwe tuadi ja okwä jenbti abko ti tö nibi niei metre munye. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitkaka benye.

17

Jesu bā nikwitani
(*Marcos 9.2-13; Lucas 9.28-36*)

¹ Yehti kā rikaba kōbö ti ta mda angwane, Jesukwe Pedro, Santiago amne Santiago etba Juan aibe ngwianba jabe abko ben rikaba ngitio bāri mente kāin yehti. ² Niaratre nāmanena ngitio yehti kāin angwane, batibe Jesu bā nikwitani bā jene niaratre okwābti, aiseite nānā trā dirare ye kwrere Jesu ngwāre bā namani amne, dān Jesubtā abko trā namani ngwen būrere kā trā dirare kwrere. ³ Ye btārābe Moisés btā Elías namani gōkōkā yete blite Jesube, btā okwā namani. ⁴ Angwane Pedro kākwe niebare Jesuye:

Ti Dānkien, nunta nete abko kāi nibi nuāre tibtä, aiseite ma tō ne ngwane nunkwe ju mikadi kiakia komā munkrā: kwati makrā, kwati Moisékrā amne kwati Eliākrā, niebare Pedrokwe.

⁵ Pedro nāmane blite kore Jesube, ye btārābe müta trā ngwen jatani jūben niaratrebti angwane, müta yete abko ni kukwei jarabare krōrō ietre:

Ni ne abko ti Odei tare kri tikwe. Niara kāi nuāre krübāte tibtä, aiseite niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütate.

⁶ Ni kukwei namani kore mütate, ye jarabare nitre ja tōitikaka Jesube yeye angwane, kā jūrā namani krübāte btātre, abtä nikaninbe ngitiekā ngwārere temen. ⁷ Ye btārābe Jesukwe krōtabare ken, kākwe nuaninbtā, bti niebare kwe ietre:

Nāin krō. Mun nān rekwetaka, niebare kwe ietre.

⁸ Ye btārābe niaratre kākwe nikrabareta angwane, ni mda nākare amne Jesu aibe nāmane kaibe, btā okwā namani. ⁹ Yehti Jesu nikaninta niaratrebe ngitiobtā motokwāre angwane, Jesukwe niebare ietre:

Ti Ni Kā Nebtä Ngobo ne ngāmi krūte, bti nūketa nire, ye kānenkri kukwe turi munkwe ngitiohti kāin sete, ye munkwe nān nie jire chi ni mda mdaye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹⁰ Abtä nitre nimā ja tōitikaka ben ye kākwe niebare mda ie:

Ma krütadi bti rükadita nire mata niere ne ngwane, nōbtā abko Elías rükadre Ni Dianinkā Ngōbōkwe kāne kukwe ūkatekāre biare krāke abko Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye dirikātre kāta niere? niebare kwetre Jesuye.

¹¹ Amne Jesukwe niebare mda ietre:

Elías rükadre kāne ye abra era bkānā. Erere arato, niara rükadre, kākwe jāndrān jōkrā ūkadrete kuin metre, ye abra era bkānā. ¹² Akwa Elías abko nūkanina, akwa Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye dirikātre, ie niara nān nūkani gare, aiseite tō namani dre dre nuein btā, erere nuenbare kwetre amne mrā mūre ketani kwetre. Ye kwrere arato ti Ni Kā Nebtä Ngobo ne kākwe ja tare nikadi kri niaratre kisete arato abko ti tō nibi niei munye. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja tōitikaka ben yeye.

¹³ Angwane Jesu nāmane blite Juan Bautistabtā abko nūkani gare ietre.

Jesukwe ūai kāme juanintari ngābākrebtā
(*Marcos 9.14-32; Lucas 9.37-45*)

¹⁴ Yehti nitre nāma kwati ngitiohtā ngūsūrūri, ye kānti Jesu rikabata angwane, ni iti kākwe krōtaba ken amne rikababe ngitiekā ngukudokwābti temen ngwārekri, kākwe nieba krōrō ie:

¹⁵ Ti Dānkien, ngābākre tikwe noko ngwen ruentari tare jae tikrā, nōbtā nān angwane tā nikenkā krübāte temen tikān abko kisete tā ja tare nike kri. Erere arato, tā kite nikenkā temen angwane, tā niken mate nūkwāte, ere angwane abko tā niken temen nōte tikān ¹⁶ abko nitre ja tōitikaka mabe, ie

ti nü ngwena, akwa ñan di nibi mikakäreta kuinta, aisete miketa kuin tikrä abko tita ribere mae, nieba kwe Jesuye.

¹⁷ Abtä Jesukwe nieba mda:

¡Aingwaree, ti moto iko munbtä! Mun ye ño abko moto kämekäme dikaro abti munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuäi mda munbe amarebti ye? nieba kwe.

Ye btäräbe Jesukwe nieba mda:

Ngäbäkre ye ngwen tie, nieba kwe.

¹⁸ Ye erere bkänä, ngäbäkre järükaba Jesu kánti angwane, Jesukwe ngrateba üai kämenbti, käkwe üai käme ye juantariba ngäbäkre yebtä amne ngäbäkre ye rababata kuinta batibe.

¹⁹ Yebti nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba kaibe ie:

¿Nöbtä üai käme ñan niki mento nunye ngäbäkre sebtä ruen? nunkwe nieba.

²⁰ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Munta tödeke ñakare bkänä Ngöböbti, ye mden kisete üai käme ñan niki mento nunye. Ye munkwe tödekadre chi mostasa nurai chi ye näre, akwa munkwe tödekadre era metre Ngöböbti, ye ngwane mun rabadre niere ngitio nokoye: Ja denkä mento yete, bti ma rika kä mdabti, munkwe niere ie, ye erere ngitio noko rikadre mento amne jändrän ñan rabadre jire tare nuendre munkrä, ye abko ti tö niei metre kore nunye. ²¹ [Akwa üai käme ne kwrere juantarikrä mento abko blitadre Ngöböbe amne ja bäindre Ngöbökrä käne aibe köböire munkwe juandretari mento.] Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.*

²² Yebti nun näma dikekä gwaire Jesube kä Galilea kántita temen mda angwane niarakwe nieba nunye:

Ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise ni mdaye ²³ amne niaratre käkwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane ti rükadita nire, nieba Jesukwe nunye.

Jesukwe kukwe nieba kore nunye, yebtä abko nun moto rababa ulire jökrä.

Ju blitakrä Ngöböbe ye ütiä biandre

²⁴ Abti Jesu amne nun ja töitikaka ben rababata juta Capernaúmte angwane, nitre ngwian käräkä ju blitakrä Ngöböbe kräke, ye rikaba nebe Pedro kánti, käkwe nieba krörö ie:

¿Dirikä makwe ye tärä ju blitakrä Ngöböbe ye ütiä bien arato ya? nieba kwe.

²⁵ Angwane Pedro käkwe nieba mda ie:

¡Jänri, tärä ütiä bien yeri! nieba kwe.

Yebti Pedro rikaba nebeta gwi angwane, Jesu ara jire käkwe ñäkäba käne ie, käkwe nieba:

Simón, kukwe nebtä mata töbike ño abko ti tö nibi ngwiantari mae abko krörö: ¿Jrei krikri kä nebtä ye abko käta ja ütiä biamna nireye? ¿Ngäbäkre jen kwrere käkwe ja ütiä biandre ie nieta kwe ya? o ¿Ni mda mda abko käkwe ja ütiä biandre nieta kwe? abko niere tie Simón, nieba Jesukwe Pedroye.

²⁶ Angwane Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Ni mda mda abko käkwe ja ütiä biandre nieta kwe ne abko, nieba Pedrokwe.

Angwane Jesukwe nieba mda:

Ngäbäkre jreikwe abko käkwe ja ütiä biandre ñakare kore ñan ñan. Ye mden kisete, ju blitakrä ti Rün Ngöböke noko tikwe ütiä biandre ñakare arato abko rabadre dbe, ruen tie. ²⁷ Akwa nikwe ñan ja ütiä biandre angwane, ni

* **17:21** Versículo ne abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä, akwa jatani Marcos 9.29 yekri.

mda mda rabadre töbike blo ni btä abko ngäniene nän gwa kite Ñö Okwä Kri Galilea sete. Makwe kötu kita ñöte angwane, gwa mden raba käne kötubtä, ye makwe dian jate. Gwa ye abko kadate ngwian tädi abko kwandi mae, aisete ngwian tädi täte ma amne ti ütiä biankrä. Ngwian yehti ma rika ja ütiä bien amne makwe ti ütiä bian arato. Abko kore se, nieba kwe Pedroye.

18

*Nire bäri ütiäte niebare Jesukwe
(Marcos 9.33-37; Lucas 9.46-48; 17.1-2)*

¹ Abti kä ye ngwane nun ja töitikaka Jesube käkwe krötaba ken mda, bti nunkwe nieba ie:

¿Ngöböta gobrane nunbti, ne ngätäite nire abko bäri ütiäte ruen? nunkwe nieba Jesuye.

² Angwane Jesukwe ngäbäkre chi käräba iti, bti mikaba tākänintbe nun ngätäite kwe, ³käkwe nieba krörö:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngäbäkre kiakia tä ja mike bobre, ne kwrere munkwe ñan ja mikadre bobre Ngöböbtä ne ngwane, Ngöbökre ñan gobrande jire chi munbti. ⁴Ne aisete, ni bti Ngöböta gobrane, ye ngätäite nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä abko tä ja mike bobre ngäbäkre chi ne kwrere, ye abko bäri ütiäte.

⁵ Ye abko, nire nire käta ni ja mikaka bobre Ngöböbtä ngäbäkre chi ne kwrere ye kaen ngäbti ti käbti, ye ngwane ti ne ara jire kata ngäbti kwe.

⁶ Akwa nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrere, ye nirekwe ngwiandreta ti käikwitekä jabt, kanti rabadre kukwe nuene bäri käme mda, ni ye abko Ngöbökre mikadi ja tare nike krübäte. Mden kisete, ni ye ngämi ni tödekaka tibti ngwen ti käikwitekä jabt, känenkri jäkwata kri nura ukwakrä ye makädre ngärä, bti kitadre mrente nguse kanti müre reketadre abko rabadre bäri kuin kräke. Ye kwrere ni ye ñan rabadre ni tödekaka tibti ngwen ti käikwitekä jabt.

⁷Ni kä nebtä, kräke kukwe tarä keta kabre käta ni nuente ja käne abko nita ja mike ngite, ye abko käme nikrä bkänä, akwa ye abko tä käre. Akwa nire nire köböite ni mda mda tä ja mike ngite Ngöbö rüere, jni ye abko bobre jakän! ñöbtä ñan angwane Ngöbökre niara mikadi ja ngie nuen krübäte ni mda mda ye dokwäre. ⁸Ne aisete ma kise ya o ma ngoto ya, köböite makwe ja mika ngite Ngöbö rüere ne ngwane, makwe tikaka ta jae, bti makwe kitaka mobe ja okwä bäre mento abko bäri rabadre kuin, ñöbtä ñan angwane makwe nünandre deme kise kwäräbe amne ngoto kwäräbe rikakäre nüne Ngöböbe kä käinbti abko bäri kuin angwane, ñan ma kise krobu amne ma ngoto krobu ben ngöi jökrä Ngöbökre ma kitadre ñukwä jutra ngitiekä kärekäre te. ⁹Erere arato, ma okwä köböite ma raba ja mike ngite Ngöbö rüere, ne ngwane makwe ja okwä ye diante kwati mento, bti makwe kitaka mobe arato, ñöbtä ñan angwane ma okwä kwatibe ben ma rikadre nüne kärekäre Ngöböbe, ye abko rabadre bäri kuin makrä amne, ñan ma okwä kubu ben ngöi ma kitadre kärekäre ñukwä jutrate kä ja tare nikakrä kanti. Ye mdenbtä tita kukwe bä mike kore mae, nieba Jesukwe nunye.

¹⁰Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Nitre tödekaka tibti tä ja mike bobre Ngöböbtä, ye abko ngäbäkre kiakia kwrere, se munkwe ñan bätä ngwian btä tikän, ñöbtä ñan angwane käre angeletre niaratrekwe tä ti Rün ngwärekre kä käinbti.

*Obeja nianinte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Lucas 15.3-7)*

11 Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatani ni nianinte ye diantarikäre. 12 Yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö munye: Ni iti kwe obeja tädre gre ketarike, akwa obeja krati rikadre ngwarbe kwäräkwarä kån, ye ngwane obeja rabadre gre ketabkä bti krä jätäbti krä ökån (99), ize ñan mikadre kwe ja ngbiare kaibe ngitiobti, bti rikadre obeja nianinte krati ye känentari ya? Jänri, rikadre obeja nianinte ye känentari. 13 Abti obeja ye kwandretari ie angwane, obeja kratibe ye abko bäri käi rabadre nuäre btä obeja gre ketabkä bti krä jätäbti krä ökån yebti ta abko ti tö nibi niei metre. 14 Ye kwrere arato, mun Rün tä kä känbti sete abko ñan tö nitre tödekaka tibti tä ja mike bobre Ngöbötä ngäbäre kiakia kwrere se tuai nente jire iti jakån. Abko kore se, nieba Jesukwe.

*Ja mräkä tödekaka Jesubti töi diandre ño
(Lucas 17.3)*

15 Yebti Jesukwe nieba mda:

Ma mräkä mden erere käkwe ja mika ngite ma rüere angwane, ma rika käkwe blita kaibe ben amne ja mikani ngite ño ma rüere kwe, ye makwe mika gare ie. Yebti ja ngite niedre kwe mae amne kukwe ükadrete kwe mabe, ne ngwane mun nibirate kuin jabtä. 16 Akwa ñan tö raba ma kukwei nuai amne ñan tö raba kukwe ükaite mabe ne ngwane, makwe ni mda kånä iti, nibu ja mukore abko ben ma rika bliteta ma mräkä yebe. Abti makwe blitadi ño ben, ye abko rabadi gare metre ni nibuye, ni nimäye. 17 Akwa ma näin ni mda mda ngwana jabe, ye okwäbti ma mräkä ñan tö raba kukwe ükaite janknu mabe ne ngwane, nitre gätäkä ti käbti tä ja ükekrö ye ie makwe mika gare gätäte; akwa nitre gätäkä ye käkwe blitadre ma mräkä yebe, akwa ñan tö rabadre kukwe ükaite janknu mabe ne ngwane, ni tödekaka ngöbö ngwarbehti, kwrere jire raba tuen munye amne ni ngututu jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä ye kwrere jire raba mun okwäte arato.

18 Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Munkwe dre dre makädite kä nebtä, ye abko rabadi makäninte kä känbti Ngöbökwé amne munkwe dre dre tikadrete kä nebtä abko rabadi tikaninte Ngöbökwé kä känbti sete. 19 Ye kwrere arato, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Mun nibu käkwe kukwe ükadrete jabe kwärükwäri kä nebtä käkwe ja töi mikadre gwaire, bti mun tö rabadre dreye, ye abko munkwe kärädre Ngöböye, käkwe blitadre ben amne ti Rün kä känbti sete käkwe biandi munye, 20 ñobtä ñan angwane ni tädre nibu ya o nimä ja ükaninkrö gätäre ti käbti ye abko ti tädi siba ketetibe hentre. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Kukwe blo diandre jabtä ta kwärükwäri

21 Angwane Pedro rikaba, käkwe kukwe ngwiantariba Jesuye, käkwe nieba: Ti Dänkien, zti mräkä iti käkwe kukwe nuendre blo ti rüere, se abko tikwe diandre bäbe bti ta ruen? zTikwe diandre bä kükü bti ta ya? nieba kwe Jesuye.

22 Abtä Jesukwe nieba mda Pedroye:

Ñan makwe diandre bä kükübe bti ta abko ti bike niere mae, akwa makwe diandre gre ketamä bti bä jätäbti bä kükü (77) bti ta. 23 Ne aisete ni bti Ngöböta gobrane, ngätäite kukweta nakenkä krörö abko ti bike bä mike: Bati jrei nämane iti abko nikani rürümon ütiä ükete sribikä kwekwe ben. 24 Nikani rürümon ütiä ükete krörö, ye btäräbe sribikä iti kwe abko bti rürümon ütiä nämane millone kabre krübäte abko jänükani jrei ye kanti. 25 Akwa sribikä ye abko ie ngwian ñan namani jire chi ja ütiä biankrä jrei yeye. Abtä jrei ye käkwe sribikä ye rürümoimna meri kwe amne ngäbriänkä kwekwe amne jändrän kwekwe erere ben ngöi rürümoimna jreikwe rürümon ütiäre. Amne sribikä ye abko rabadre ni klaboré ni mdakrä kore, jreikwe sribi ütiä diandre

rürümon ütiäre abkokäre. ²⁶ Akwa sribiká ye nikani mate ngukudokwábtí temen jrei ye ngwärekre, ká namani ribere kisere krörö jrei yeye: Makwe ti ngibia bätäre abko ti tö nibi ribei mae amne rürümon ütiä tibti ye tikwe ütiä biandita jökrá mae, niebare kwe jreiye. ²⁷ Angwane sribiká ye namani ruentari tare jrei yeye, kákwe rürümon ütiä kabre ye diani jökrá bti ta, kákwe tikaninte.

²⁸ Yebti sribiká ye nikaninta angwane, sribi muko kwe abko bti rürümon ütiä námame chi kwe abko ben namani ngätäi. Angwane sribiká ye nikani beteká, kákwe sribi muko kwe ye kani roro mkábtí, nikani roro mká kekete se kwrere, ká namani niere: ¡Rürümon ütiä mabti, ye makwe ütiä bianta jökrá tie! namani niere ie. ²⁹ Akwa sribiká ye nikani mate ngukudokwábtí temen sribi muko ye ngwärekre, ká namani ribere kisere krörö ie: Makwe ti ngibia bätäre abko ti tö nibi ribei mae amne rürümon ütiä tibti ye tikwe ütiä biandita jökrá mae, niebare kwe sribi mukoye. ³⁰ Akwa sribiká ye ñan tö namani sribi muko kwe ye ngwen ruentari tare jae, kákwe kitani ngite ká teri, bti rürümon ütiä ye biandreta jökrá kwe angwane batibe tikadreteta, abkokäre kitani ngite kwe.

³¹ Sribiká kákwe nuenbare kore, ye abko matani tare sribiká mda mdabtä. Abtä sribiká kákwe dre nuenbare ye abko sribiká mda mda ye nikani, kákwe niebareta jökrá jreiye. ³² Abtä jrei ye kákwe sribiká ye kárámna mda. Nükani jrei kánti angwane, niebare kwe ie: ¡Ma moto káme! Rürümon ütiä kabre krübäte mabti abko tikwe diandre mabti ta abko ma rababa ribere kisere tie, erere tikwe nuenba makrá. ³³ Tikwe ma ngwianba ruentari tare jae, kákwe rürümon ütiä kabre diani mabti ta, ye kwrere makwe sribi muko makwe ye ngwiandre ruentari tare jae arato bá amarebti makwe kitani ngite rürümon ütiä chi dokwäre se, niebare jreikwe ie. ³⁴ Yebti jrei moto namani romon krübäte sribiká ye kráke, kákwe kitani ngite. Ye kánti ngö tikadreká krübäte mikakäre ja ngie nuen abti rürümon ütiä biandreta jökrá kwe jreiye amne batibe rabadre tikaninte abkokäre abko nakaninká kore.

³⁵ Ye kwrere arato, mun mráká mden mden kákwe kukwe nuendre blo mun rüere, akwa munkwe ñan diandre bti ta ja moto kuinbti, ye ngwane ti Rün tá ká káinbti se kákwe ñan mun ngite niara rüere diandreká jire chi munbtá arato. Abko kore se, nieba Jesukwe.

19

Meri tuadremetre ya, ñakare ya (Marcos 10.1-12; Lucas 16.18)

¹ Jesu náma Galilea yete, kákwe blitaba ünán jökrá kore, bti ká mikakaba kwe ká ye kánti, bti rikaba nebe ká Judeate, Nö Jordánbtá ká driri. ² Angwane nitre rikaba kwati Jesube amne Jesukwe ni bren bren mikabata quinta ká ye kánti.

³ Ye ngwane abko nitre bariseo rükaba ruäre Jesu kánti abko tö rababa Jesu nuaite ja káne, kákwe nieba krörö ie:

¡Kukwe mden erere nuendre merikwe angwane, rabadre tuen káme nie, yebtä nikwe meri nikwe tuadremetre ye abko dbe abko Ngöbö Kukwei tá niere ya? nieba kwetre Jesuye.

⁴ Abtä Jesukwe nieba mda ietere:

Ngöbö Kukwei káta dre niere kukwe yebtä abko btá mun tará ñáke, aiseté gare kuin munye ruen tie abko krörö: Kena deká Ngöbökwé ká dátebare angwane, “ni brare btá ni merire dátebare kwe,” abko ie niebare krörö:

⁵ Ne aiseté ni brare kákwe ja mikadre gure angwane, rikadre nüne jenena rünbtá amne meyebtä mento merire kwebe.

Angwane ni nibu ye abko rabadi ni itibe kwrere,

Génesis 2.24

abko niebare Ngöbökwe ietre. ⁶ Ye kwrere ni nibu ye ñan rabadi ni nibu kwrere mda, akwa rabadi ni itibe kwrere. Ye mden kiseti, Ngöbökwe ni mikani ni itibe kwrere, ye ni ñan rabadre denkä jire chi jene jene mentokwäre, aiseti ni brare käkwe ñan meri tuadremetre, niebare kwe.

⁷ Abtä nitre bariseo käkwe nieba mda Jesuye:

Mata niere kore, ¿se ñobtä abko meri tuadremetre angwane, tärä biandre ie bti juandretari abko Moisékwe köböi biani nunye arato? nieba kwetie ie.

⁸ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun dokwäkä ribi ribi Ngöbökrä, ye mdenbtä abko munkwe meri tuadremetre abko Moisékwe köböi biani munye ye. Akwa kena Ngöbökwe ñan kukwe mikanintbe kore, ⁹ aiseti ti bike niere krörö munye: Meri ja mike ngite ñakare brare mda mdabe, akwa brare kwe käkwe tuadremetre, bti ja mikadre gure meri mdabe kwe, ye ngwane ni brare ye tä ja mike ngite meri yebe meri käne kwe rüere. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

¹⁰ Angwane nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba ie:

Meri nikwe abko rabadre ni mdabe aibe dokwäre ni rabadre tuemetre amne kukwe mda mda dokwäre ñakare ne ngwane, nikwe ñan ja mikadre gure jirekäbe abko bäri kuin ñan ñan, nunkwe nieba Jesuye.

¹¹ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Munkwe kukwe nini, ye abko era bkänä, akwa ni kwati ñan raba kaen ngäbti mikakäre täte, aiseti nire nire ie Ngöbökwe ja di biandre kukwe ye mikakäre täte aibe tä kaen ngäbti. ¹² Ne aiseti kukwe tärä kabre btä ni brare brare kwati ñan tä ja mike gure abko krörö: Ni ruäre tä däre kise tökare biare, abtä ñan tä ja mike gure amne tä nebe kaibe kärekäre. Akwa ni ruäre abko ni mdara jire käta dätäre kaibe, abtä tä nebe kise tökare amne ñan töta nebe ja gurebtä, aiseti tä nebe nüne kaibe; akwa ni ruäre abko ñan tä ja mike gure jirekäbe nünakäre Ngöbö gobranka kä käinbti ye kräke, aiseti nire nire tö raba kukwe ne kaen ngäbti nünakäre kore Ngöbökrä, ye käkwe ka ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

*Jesukwe ja di biani ngäbäkre kiakiaye
(Marcos 10.13-16; Lucas 18.15-17)*

¹³ Yehti ngäbäkre jirikaba ruäre nebe Jesu kanti abko Jesukwe kise mikadre bti, käkwe blitadre Ngöböbe kräke, akwa nun ja töitikaka Jesube rababa ñäke nitre ngäbäkre ngwianka yeye. ¹⁴ Abtä Jesukwe nieba nunye:

Ngäbäkre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji öta käne, ñobtä ñan angwane nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrerekwrere, ni yehti abko Ngöböta gobrane, aiseti munkwe ñan ji öta käne, nieba Jesukwe.

¹⁵ Yehti Jesukwe kise mikaba ünän jökrä ngäbäkrehti, ja di biankäre ietre, bti kä mikakaba kwe.

*Ni bati jändrän bkänkä kabre käkwe blitabare Jesube
(Marcos 10.17-31; Lucas 18.18-30)*

¹⁶ Yehti ni rikaba iti nebe Jesu kanti, käkwe nieba krörö ie:

Dirikä, ¿sribi mden bäri kuin nuendre tikwe abko ütiäre ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? nieba kwe Jesuye.

¹⁷ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

¿Ye ñobtä abko sribi mden bäri kuin nuendre btä mata kukwe ngwentari tie ye? Ni kuin abra tärä itibe abko Ngöbö ara, akwa ma tö nünai kärekäre Ngöböbe ne ngwane, kukwe biani nuendre nie Ngöbökwé, ye makwe mika täte jökrä, nieba Jesukwe ie.

¹⁸ Angwane ni bati ye käkwe nieba mda Jesuye:

¿Kukwe mden mden mikadre täte tikwe? nieba kwe ie.
Jesukwe nieba mda ie:

Makwe ñan ni mda kāmika.

Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan go.

Makwe ñan blita ngwarbe ni mda mda rüere kitakäre ngite.

¹⁹ Erere arato, ma rün amne ma meye mika ütiäte jae.

Amne mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Exodo 20.12-16;

Deuteronomio 5.16-20; Levítico 19.18

nieba kwe ie.

²⁰ Angwane ni ye kākwe nieba mda Jesuye:

Makwe kukwe nini, ye erere tita mike täte jökrä. ¿Se abko tikwe dre neundre mda se? nieba kwe ie.

²¹ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ma tö rabai metre Ngöbö ngwäreki ne ngwane, jändrän tä makwe ye erere nän rürümoine jökrä, bti makwe ngwian ye dräi ni bobre bobrebtu angwane, ma rabadi jändrän ütiäte kri bkäne kabre kä känbtu sete. Makwe jändrän rürümoine ünän jökrä kore, bti ma jata ti jiebtu. Abko kore se, nieba kwe ni bati yeye.

²² Jesukwe nieba kore ie angwane, niara abko jändrän bkäne kabre krübäte, aiseite moto rötateba jändrän kwekwe ye jiebtu amne moto rababa ulire, ben rikabata.

²³ Yebtu nun ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe nieba:

Ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Ni jändrän bkänkä krikri ye kākwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti abko tare krübäte kräke, ²⁴ aiseite ti bike niereta mda bati munye: Aku okwä chi, yete ta kameo krikri ye ara rikadre nuäre, akwa nitre jändrän bkänkä kri ye kākwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti, ye abko bäri tare kräke, nieba Jesukwe nunye.

²⁵ Kukwe yebtä nun ja töitikaka Jesube ñan töi rababa krütare mda Jesu kukwei nuare. Abtä nunkwe nieba mda ie:

¿Ni jändrän bkäne kri ñan rabadre dianintari nini makwe, se nire abko rabadi dianintari amarebtu se? nunkwe nieba ie.*

²⁶ Angwane Jesukwe nun tuaba ja käne, kākwe nieba mda nunye:

Mun kä nebtä ye kräke abko kukwe ye tare, akwa Ngöbö abko kräke jändrän ñakare tare jire chi, aiseite niara aibe raba ni dentari, nieba Jesukwe.

²⁷ Abtä Pedro kākwe nieba mda Jesuye:

¿Nunkwe jändrän jökrä mikaninte, bti nunta näin ma jiebtu, se abko Ngöbökwé dre biandi ütiäre nunye? nieba kwe.

²⁸ Angwane Jesukwe nieba mda:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngöbökwé jändrän jökrä ükadite btin kä mrä ngwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne rabadi tākänintbe kürä gobrankräfti kä nuärete, ye ngwane mun ja töitikaka tibe ye abko rabadi tākänintbe gwaire siba tibe kürä kwä jätäbtu kubu yebtu. Ye kanti abko juta keta jätäbtu ketebu nitre israelitakwe abko kräke munkwe kukwe ükadite siba tibe. ²⁹ Amne nänbtä ti jiebtu, nire nire kākwe ju mikaninte amne etbakantre amne ngwai mikaninte kwe, erere arato rün, meye amne ngäbriänkä kwekwe mikaninte kwe amne kä kwe erere mikaninte jökrä kwe nänbtä ti jiebtu, nitre ye abko ie Ngöbökwé jändrän biandi gre ketarike rike bäri mda amne Ngöbökwé mikadi nüne kärekäre jabe arato. ³⁰ Akwa ni kwati tuen

* **19:25** Jesu näire ni ngwian bkäne kri abko nämane ngwian bkäne, ñöbtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aiseite bäri Ngöbö kukwe muko, aiseite rabadre dianintari käne, nitre israelita nämane nütüre Jesu näire. Ne aiseite, nitre ja töitikaka Jesube abko ñan töi namani krütare Jesu kukweibtä.

bäri ütiäte ütiäte kä ne ngwane, ye abko rabadi ütiäte ñakare Ngöbö ngwärekre; akwa ni kwati tuen ngwarbe, ütiäte ñakare kä ne ngwane, ye abko rabadi bäri ütiäte Ngöbö ngwärekre. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitkaka benye.

20

Sribikä uba gräte, btä Jesukwe kukwe bä mikani

¹ Yebti Ngöbö abko ñan tä sribi ütiä bien ni kä nebtä kwrere abko Jesukwe bä mikaba mda, käkwe nieba krörö: Ngöböta gobrane ño ni kwe ngätäite abko ti bike bä mike ni kä bkänkä kwrere. Bati ni kä bkänkä nikani dekä ni känene sribikäre jakrä uba gräte. ² Ye erere sribikä kwani ie angwane, sribi ütiä biandre nuäi köböiti, ye erere ükaninte kwe bentre, bti juani kwe sribire uba gräte.

³ Yebti ñänä okwä krä ökän näre angwane, nikaninta jutate. Nikani nebete yete angwane, ni mdara jire nämane nūnaninkä ngwarbe kwani ie ⁴ angwane, niebare kwe ietre: Uba gräta tikwe sete, ye te mun nän sribire siba amne sribi ütiä bianta ño, ye näre tikwe ütiä biandi munye, niebare kwe ietre. Ye erere bkänä, nitre ye nikani sribire.

⁵ Yebti ñänä ruäre näre angwane, kä bkänkä ye nikaninta jutate ni mda mda känene. Erere arato ñänä okwä krämä dere angwane, nikaninta amne nitre kwani ie yete, erere juani sribire kwe arato uba gräte. ⁶ Yebti ñänä okwä krärike näre dere angwane, kä bkänkä ye nikaninta jutate amne ni mda nämane ngwarbe abko kwani ie angwane, niebare kwe ietre: ¿Ñöbtä munta sribire ñakare amarebti munta ngwarbe nete köböiti jire se? niebare kwe ietre. ⁷ Angwane nitre ye käkwe niebare mda kä bkänkäye: Sribi bkänkä nun känene ñakare sribikäre jakrä, ¿se abko nunkwe sribidre mdente? niebare kwetre ie. Angwane kä bkänkä käkwe niebare ietre: ¡Mun nän sribire jötrö arato uba gräte tikrä sete! niebare kwe ietre. Ye erere bkänä nitre ye nikani sribire.

⁸ Yebti kä jatanina iko dere angwane, kä bkänkä ye käkwe niebare nitre sribikä ye dänkienye: Sribikätre ye kärere jökrä, bti makwe sribi ütiä bian ietre. Akwa nitre nü sribire bäri mrä, ye ara jire ie makwe sribi ütiä bian käne. Abti nitre niki sribire bäri käne ye abko ie makwe sribi ütiä bian mrä, niebare kwe ie. ⁹ Ye erere bkänä, nitre nükani sribire mrä ñänä okwä krärike dere, ye ie sribi ütiä köböiti biani täte jökrä.

¹⁰ Yebti nitre nikani sribire bäri käne dekä ye nikani sribi ütiä tuen jae angwane, sribi ütiä biandi bäri kabre ietre namani nütüre, akwa sribi ütiä biandre nuäi köböiti, ye erere biani täte ietre. ¹¹ Sribi ütiä dianina kore kwetre angwane, nikani ñake kä bkänkä ye rüere, ¹² kä namani niere: Nitre nü mrä köre käkwe sribiniri ñänä okwä kratibe, akwa nun abko käkwe sribiniri tare ñänä ngirete ta nebebe kä dere. ¿Se ñöbtä abko munkwe sribi ütiä bini ja näre nunye niaratrebe se? niebare kwetre. ¹³ Abtä kä bkänkä ye käkwe niebare krörö sribikä iti ie: Ja mräkä, ñan tita kukwe nuene blo ma rüere ruen tie, ñöbtä ñan angwane sribi ütiä bianta nuäi köböiti, ye erere tikwe biandi mae abko nikwe ürüte kore dekä, ye tä töre mae ruen tie. ¹⁴ Ne aisete sribi ütiä makwe, ye erere kaen ngäbti, bti ma rikata ja gwiriete, ñöbtä ñan angwane nitre nü sribire mrä dere abko ie tikwe sribi ütiä bini ja kwrere mabe, ye abko kukwe tikwe, ¹⁵ ñöbtä ñan angwane ngwian ye abko tikwe, aisete ti tö rabadre dre dre nuein bti, ye erere ti rabadre nuene ruen tie. ¿Akwa tita ja moto mike kuin sribikä mrä se kräke, yebtä ma nibi mokrere ben ya ño ye? niebare kwe abko nakaninkä kore. Ne ngörä.

¹⁶ Ne aisete nire nire rabadre mrä, ye abko rabadita käne amne nire nire tä käne ye abko rabadi mrä, [ñobtä ñan angwane Ngöböta ni kwati nūbaire, akwa ni braibe abko diankata jakrä kwe.] Abko kore se, nieba Jesukwe.*

*Jesu müre ketadi abko niebare bämäkäre kwe
(Marcos 10.32-34; Lucas 18.31-34)*

¹⁷ Yehti Jesu rikabara ji ngrabare Jerusalén kukwäre angwane, nun ni jätäbti nibu ja töitikaka ben, ye abko käräba kaibe mento kwe, käkwe nieba nunye:

¹⁸ Mtare nita näin Jerusalén kukwäre. Ni näin nebe Jerusalén, ye kánti ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienye amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre yeye. Niaratre ye abko käkwe ti kitadi ngise müre ketadre amne, ¹⁹ nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise amne niaratre käkwe ti mikadi yakrä kri jae amne ti kwata metadi krübäte kwetre. Yehti ti müre ketadi krusobtä kwetre, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

*Juan btä Santiago meye käkwe kukwe ribebare Jesuye
(Marcos 10.35-45)*

²⁰ Abti Zebedeo ngäbriänkä nibu Santiago btä Juan abko ben meye jataba käkwe krötäba Jesu ken angwane, rikaba ngítiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekri ja di käräkäre ie. ²¹ Angwane Jesukwe nieba ie:

¿Ma tö nibi dreye amarebti ye? nieba kwe ie.

Angwane Zebedeo ngäbriänkä ye meye käkwe nieba krörö mda ie:

Ma raba gobrane angwane, makwe ngäbäkre tikwe noko mika bäri ütiäte, käkwe mika tākänintbe ití ja küde ruenkri amne ití ja küde ngeberekri abko ti tö nibi ribei mae, nieba kwe Jesuye.

²² Abtä Jesukwe nieba mda Zebedeo ngobo nibu yeye:

¿Tikwe ja tare nikadi kri krübäte, ye kwrere munta biare ja tare nike siba ya? nieba kwe ietre.

Jänri, nieba kwetre ie.

²³ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Munkwe ja tare nikadi kri ti kwrere arato, akwa nire rabadre tākänintbe ti küde ruenkri amne nire rabadre ti küde ngeberekri, ye abko ñan tä ti kisete akwa tä ti Rün kisete. Ye aisete, nire nire kräke kä ye tä ükaninte ti Rünkwe abko erere ie biandi kwe, aisete ti ñan raba bien munye, nieba kwe ietre.

²⁴ Jesu näma blite kore, ye nun ni jätä ja töitikaka ben käkwe gaba angwane, Juan btä Santiago ye kräke nun moto rababa romon mda. ²⁵ Abtä Jesukwe nun käräba, käkwe nieba krörö nunye:

Nitre ñakare israelitare käta gobrane angwane, tätre kukwe miketbe tare ni mda mda mikäkäre ja ngoto täni. Erere arato, nitre ütiäte krikri ñakare israelitare abko ni mda mdakwe mikadre ütiäte jae, abkokäre tätre bike krikri, ye abko gare kuin munye. ²⁶ Akwa mun ja töitikaka tibe, ye ngätäite abko ñan rabadre bare jire chi kore, aisete nun ngätäite abko kukwe rabadre bä jene abko krörö: Nire nire tö rabai bäri ütiäte kri mun ngätäite ye abko käkwe sribidre ni bobre kwrere ni mda mdakrä ²⁷ amne, nire nire mun ngätäite tö rabai bäri käne jändrän jökräbtä, ni ye abko rabadre ni klabore kwrere ni mda mdakrä, ²⁸ ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatani kore ye kwrere, ñobtä ñan angwane ñan ni mda mdakwe sribidre tikrä, abkokäre ti jatani, akwa ti jatani sribikäre ni mda mda kräke amne ti jatani ja mike müre ketadre

* **20:16** Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin btä.

ni kwati kökatarikäre Ngöbökrä. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Ni nibu okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuin
(*Marcos 10.46-52; Lucas 18.35-43*)

²⁹ Yebti nun nämä Jericó, bti nun rikaba ta angwane, ni kwati rikaba siba Jesube. ³⁰ Angwane ni okwä kä drünente nämä nibu takänintbe jibtä. Jesu rikaba ta ji yebti gaba kwetre angwane, rikaba ngwänenkä kri krörö Jesu jiebt:

¡Jrei David tukwe mräkä, nun ngwen ruentari tare jae! rababa niere.

³¹ Angwane nitre nibu ye käkwe kada ketadre, abkokäre nitre kwati rababa ngren ngren bti, akwa niaratre abko rababa ngwänenkä bäri krikri mda, kä rababa niere:

¡Nun Dänkien, ma abko jrei David tukwe mräkä, nun ngwen ruentari tare jae! rababa niere Jesu jiebt.

³² Abtä Jesu rababa nünaninkä, käkwe nitre nibu okwä kä drünente ye käräba, ye erere rükaba Jesu kánti angwane, Jesukwe nieba ietre:

¿Tikwe dre nuendre munkrä, ie mun tö nibi? nieba Jesukwe ietre.

³³ Angwane niaratre käkwe nieba mda ie:

Nun Dänkien, makwe kä mikadre tuen nunye, ie nun tö nibi, nieba kwetre Jesuye.

³⁴ Angwane nitre nibu ye rababa ruentari tare Jesuye, käkwe kise mikaba okwäbtä. Ye btäräbe kä rababa tuen kuin batibe ietre angwane, rikaba siba Jesube.

21

Jesu nikani nebe Jerusalén
(*Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19*)

¹ Abti nun jatabara neme ja ken Jerusalén angwane, nun rababa juta Betfagé kánti Ngítio Oliböbtä. Ye kánti Jesukwe nun ja töitikaka ben juanba nibu, ² käkwe nieba krörö ietre:

Juta tuen kánime ni ngware ta. Se kánti mun nän. Mun rabadi sete angwane, buro möre tädi mäkäninte kwandi munye angwane, buro ye abko ngäbäli tädi btä kwandi munye. Buro möre ye tikate munkwe, mun jata ngwena tie. ³ Akwa nane nitre yete käkwe ñäkä munye dokwäre angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dänkien tö nibi ie, aiseite nun bike niken ngwena, akwa gwängwarbe juandita kwe munkrä, nie kore, nieba Jesukwe nitre nibu yeye.

Bti juani kwe. ⁴ Kukwe rababa bare kore, kukwe niebare kira ni Ngöbö kukwei niekäkwe rabadre bare abkokäre. Kukwe ye tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

⁵ Nitre nünanka juta Siónte, ye ie niere krörö:

Jrei munkwe kitera nüke tuen sete. Tä näin bobre buro ngäbälibti.

Buro tribe ngwianka abko ngäbälibti tä näin ye, *Zacarias 9.9*
abko nämame tikani kore abko erere rabadre bare, abkokäre Jesukwe nitre juanba kore.

⁶ Ye erere bkänä, ni ja töitikaka Jesube juanba nibu kwe, ye abko käkwe dre nuendre nieba kwe ietre, ye erere nuenba kwetre, ⁷ kä rikaba buro möre ye ngwena ngäbäli ben gwaire, käkwe dän jabtä ye tikateba ötati, bti kitaba buro ngäbäli ye tröbti kwetre ja täkräre Jesuye angwane, Jesu rankwaba buro ngäbäli yebti. ⁸ Ye ngwane abko nitre nämä kwati krübäte amne ni ruäre rababa dän jakwe metete ji ngrabare temen dikakakrä Jesuye amne, ni ruäre abko rababa kri küde tikekä, bti rababa mike ji ngrabare temen dikakakrä

Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere. ⁹ Angwane nitre näma näin ruäre Jesu känenkri amne ruäre Jesu jiebt, ye abko rababa ngrente ja dibti, kä rababa niere krörö:

¡Hosana! ¡jrei David tukwe mräkä, ma kite ni Dänkien Ngöbö käfti!

Ma ye aibe raba mikani ütiäte.

¡Hosana! ¡Ari Ngöbö kri kä káinbti käikitekä bäri krikri!

Salmos 118.26

abko nitre ye rababa niere.

¹⁰ Yebti Jesu rikaba nebe Jerusalén angwane, jötrö kä rababa nokre jabtä jutate yete amne ni kwati rababa niere krörö:

¿Nire nü amarebti se? rababa niere jae kwärikwäri.

¹¹ Angwane nitre nämáne yete kákwe niebare ietre:

Ni Ngöbö kukwei niekä kädianta Jesu abko nü nete. Niara abko Nazarebo kä Galileate abko mden nü nete, niebare kwetre.

Jesukwe nitre juantari ju blitakrä Ngöböbe kánti

(Marcos 11.15-19; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22)

¹² Yebti ju blitakrä Ngöböbe, ye bäre Jesu rikaba angwane, nitre näma jändrän rürümoine yete amne ruäre abko näma jändrän kökö abko Jesukwe juantariba jökrä mento. Erere arato, nitre näma ngwian kwite* ni mda mdakrä abko kán Jesukwe mesa kwitakaba temen se kwrere amne ütü rürümoinkä kwe ja tákra nämáne, ye abko Jesukwe kwitakaba jökrä temen se kwrere arato. ¹³ Yebti Jesukwe nieba nitre jändrän rürümoinkä yeye:

Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ju tikwe ne abra tä blitakrä tibe,

Isaiás 56.7

niebare Ngöbökwé, akwa mun abko tä ju ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, nieba Jesukwe.

¹⁴ Ye ngwane abko nitre okwä kä drünente amne nitre näin nakwente nakwente rababa nüke ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu kánti angwane, Jesu rababa miketa kuinta jökrä. ¹⁵ Akwa sribi kri ñan tuabare Jesu rababa nuene, ye abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikäre kákwe tuaba angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye kántita abko ngäbäkre rababa ngrente krikri, kä rababa niere: ¡Hosana, jrei David tukwe mräkä abko tä nete! Ari käikitekä abko ngäbäkre rababa niere, ye kukwei jaraba ietre angwane, moto rababa romon, ¹⁶ kákwe nieba Jesuye: ¡Ngäbäkre tä ma käikitekä kore ye kukwei ruen ñakare mae ya amarebti ye! nieba kwetre Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Jänri, kukwei ruen tie. ¿Akwa kukwei kore btä Ngöbö Kukwei tä tikani, yebtä munta ñäke ñakare ya amarebti ye? Ngöbö Kukwei káta niere krörö:

Ngäbäkre kiakia kákwe kantadre mae amne ngäbäkre kiantä kiantä arato abko ma tö namani kukwei nuai,

Salmos 8.2

abko nieta kore, nieba Jesukwe.

¹⁷ Yebti Jesukwe kä mikakaba nitre yebtä, bti rikabata juta bäre mento angwane, rikaba nebe juta Betaniate, kánti kibiaba kwe.

Jesukwe ñäkäbare higokrieje

(Marcos 11.12-14,20-26)

¹⁸ Yebti dekä angwane, Jesu rikabata juta Jerusalén kukwäre angwane mrö rababa ie. ¹⁹ Angwane higokrie näma kánime jibtä, btä okwä rababa angwane, rikaba nebe higokrie ye kánti. Rababa higokrie ye kánti angwane, higo kä aibe kwanba btä ie, akwa ngwä abko ñakare. Abtä Jesukwe nieba krörö higokrie yeye:

* **21:12** ngwian kwite. Ngwian kä mdabti kwita nämáne ngwian ju blitakrä Ngöböbe yebe.

!Ma ñan ngwä rabata jire chi mda! nieba kwe ie.

Jötrö higokrie ye bä grötakaba nõtare. ²⁰ Kukwe rakakaba kore nun okwäbti, yebtä abko nun ja töitikaka Jesube ñan töi rababa krütare mda, käkwe nieba Jesuye:

¿Ñobtä makwe ñäri jirekåbe higokrie seye amarebti jötrö ngwarbe bä ngrokå nõtare mda se? nunkwe nieba ie.

²¹ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Munkwe tödekadre kwatibe Ngöböbti amne munkwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäråkwärå, ye ngwane ñan kukwe nuni higokriebtä tikwe, ye kwrere aibe rabadre bare munye, akwa mun rabadre niere ngitio nokoye: Ja denkä mento yete. Ma rika mrente, munkwe niedre ie, ye erere rabadre bare munye. ²² Munkwe tödekadre kwatibe Ngöböbti, käkwe blitadre ben angwane, dre dre munkwe kärådre ie, ye rükadre mun kisete. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

*Nire diebti Jesu nämåne sribire abko ngwianintari ie
(Marcos 11.27-33; Lucas 20.1-8)*

²³ Yebti ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu rikabata mda. Jesu nämå dirire yete angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dånkientre amne nitre unbren ji dokwåte ye jataba nũke Jesu kånti, käkwe nieba ie:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? nieba kwetre ie.

²⁴⁻²⁵ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöbökwå juani ya o ni kå nebtåkwå mikani sribire ya? Ye niere tie munkwe. Nirekwe juani, ye munkwe niedi tie ne ngwane, nire diebti tita sribi ne nuene abko tikwe niedi munye arato, nieba kwe ietre.

Yebtä abko rikabata blite jabe kwårikwåri, kå rababa niere krörö: Ngöbökwå juani, nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöbökwå juani munta niere, ¿se ñobtå abko munkwe ñan kukwei mikani era jae? niedre kwe nie. ²⁶ Akwa, ni kå nebtåkwå mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, ñobtå ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekå era metre, ye abko ni jökrå kåta mike era, aisete nitre ye abko nita jürå ngwen, aisete Juan mikani sribi ye nuene ni kå nebtåkwå abko ni ñan raba niere jire chi, rababa niere jae kwårikwåri.

²⁷ Abtä nieba krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñåkare nunye, nieba kwetre.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkåre abko tikwe ñan niedre munye arato, nieba Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bä mikani ngåbåkre nibubtä

²⁸ Yebti Jesukwe nieba mda nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dånkientreye amne nitre unbren ji dokwåteye:

¿Kukwe ne raba tuen ño nunye? Bati ni nämåne iti abko ngobo nibu kwe. Bati nikani, käkwe niebare ngobo itiyå: Ma rika sribire mtare tirete tikrä uba gråte, nieba kwe ie. ²⁹ Akwa ngobo käkwe niebare ie: Ti ñan tö nibi rikai sribire tirete, niebare kwe rũnye. Akwa yebti ja töi kwitaninta kwe amne nikani sribire.

³⁰ Yebti ngåbåkre ye rün nikani, käkwe niebare kwrere ngobo mdaye angwane, ni ye ngobo käkwe niebare ie: Jån, ti nån sribire türete makrä, niebare kwe rũnye. Akwa ñan nikani sribire abko nakaninkå kore se. ³¹ Ye

abko, ¿ngäbäkre nibu ne mden käkwe rün kukwei mikani täte? nieba Jesukwe ietre.

Angwane niaratre käkwe nieba:

Ngäbäkre käne ye mden käkwe rün kukwei mikani täte, nieba kwetre Jesuye.

Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre jändrän ütiä kārākā gobran romanobokrā abko tā nebe tuen käme munye amne meri bti kā ngwarbe ngwarbe abko tā nebe tuen käme munye arato, akwa niaratre abko bti Ngöbö kā käinbti rabadi gobrane bäri käne mun ye ngwā, ³² ñobtä ñan angwane Juan Bautista nükani ji kuin era metre Ngöbökwē mike gare munye angwane, munkwe ñan niara kukwei mikani era jae, akwa nitre jändrän ütiä kārākā amne meri bti kā ngwarbe ngwarbe abko käkwe niara kukwei mikani era amne kani ngäbti kwetre, aisetē niaratre abko ngäbäkre käne ye kwrere. Akwa kukwe nuenbare Juankwe abko munkwe tuani, akwa munkwe ñan Juan kukwei mikani era jae, käkwe trö kwitani ñakare kukwe kämeye, aisetē mun ye abko ngäbäkre mda ye kwrere. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

*Nitre ji dokwäte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Marcos 12.1-12; Lucas 20.9-19)*

³³ Ti bike kukwe mda jire bä mike ne kukwe nuen munkwe: Bati ni kā bkänkā nämāne iti, käkwe uba nurai nökanī, bti ki mikani kwe amne kā ükaninte biare uba ñoi ngwäre kwe. Ju mikani nura ngibiabtikā kräke kwe, bti biani kwe ni mda mdaye sribikrä. Kä biani sribikrä kwe abko ütiäre uba doi biandreta ruäre ie. Yebti nikani kā mdabti. ³⁴ Abti uba ngwā ötadre abko käi nükani angwane, sribikā käkwe uba biandreta ruäre kā bkänkāye ye abko kā bkänkā käkwe sribikā kwekwē juani tuenta jakrä. ³⁵ Akwa sribikätre kā bkänkäkwē ye nikani nebe angwane, sribikätre ubabtä ye ie neketaninte, nikani sribikā iti mete ja ñäte kwäräkwärä se kwrere. Iti mda abko kämikani kwetre amne iti mda abko tākāni jäbti kwetre kämikakäre.

³⁶ Yebti kā bkänkā käkwe sribikätre juani bäri mda uba tuenta ruäre jakrä, akwa sribikätre ubabtä ye käkwe nuenbareta kwrere arato btätre. ³⁷ Abtä mrä angwane, kā bkänkā ye käkwe odei jen kwe ara jire juani, kā namani töbike krörö: Ti odei ne aibe abko mikadi ütiäre sribikätrekwe, aisetē ti bike juen, namani nütüre. ³⁸ Ye erere bkänä juani kwe, akwa kā bkänkā ye odei nikani tuen sribikätre ubabtä yeye angwane, niebare kwetre jae kwäräkwärä:

Ni se abko rabadi jändrän rünkwe bkäne jökrä, aisetē ari kämike amne ni rabadi kā ne bkäne jökrä, niebare kwetre.

³⁹ Ye erere bkänä, kā bkänkā odei ye neketaninte ietre, nikani ngwena uba grä bäre mento, bti kämikani kwetre se kwrere.

⁴⁰ ¿Yebti kā bkänkā rikadre mda angwane, dre nuendre kwe sribikätre käme yebtä raba ruen munye? nieba Jesukwe.

⁴¹ Angwane nitre yete ye käkwe nieba mda:

Kä bkänkā ye ie sribikā moto kämekäme ye rabadre ruentari tare ñakare, käkwe kämikadre jire jökrä. Abti sribikā mden mden käkwe nura ütiä biandre ie nura ngwā ötä näire, ye ie tire ye biandre kwe mda, nieba kwetre.

⁴² Bti Jesukwe ja bä mikaba jä kwrere amne, nitre dirikā krikri abko bä mikaba ju mikaka kwrere, käkwe nieba ietre:

Kukwe nebtä Ngöbö Kukwei tā tikani abko btä mun tärä ñäke ruen tie abko krörö:

Jä ütiäre kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäre ju mikakrä metre.

Ye abko namani tuen bäri nuäre nie,

Salms 118.22-23

abko tä tikani kore. ⁴³ Ne aisete ti bike niere krörö munye: Munkwe sribibare ñakare era metre, sribikätre käme ye kwrere, aisete Ngöbökwe ñan gobrandre munbti amne juta mda käkwe sribidre era metre Ngöbökrä, ye abko bti Ngöbö rabadi gobrane. ⁴⁴ Angwane ni ütiäte kri jä kwrere tikwe nini, ye abko btä nire nire ritadrete amne rikadre temen jä yebti angwane, jä ye käkwe ni ye ötadibtä kiakia jökrä ngrabare. Erere arato, nire nire bti jä ye rikwitadrekä angwane, gütadikä mnüne jökrä jä ye täni arato. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

⁴⁵ Jesukwe kukwe bä mikaba btä blitaba kwe ye abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre rüere amne nitre bariseo rüere nämä blite gaba kwetre. ⁴⁶ Angwane niaratre tö rababa Jesu kitai ngite kä teri, akwa Jesu abko Ngöbö kukwei niekä abko ni kwati nämä mike era jae, abtä ni kwati ye jürä rababa btätre.

22

Ni ja mikaka gure, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Lucas 14.15-24)

¹ Yebti Jesu rikaba bliteta amne kukwe mda bä mikaba kwe, käkwe nieba krörö:

² Ngöbö kä kämbti käta gobrane ño nibti abko ti bike bä mike krörö: Bati jrei nämäne iti abko ngobo jatani ja mike gure angwane, jrei ye käkwe mrö sribebare kri kä ngwiankäre nuäre jabtä. ³ Yebti nitre nübaibarera kwe kä ngwen nuäre jabtä ye abko sribikätre juani kärere kwe, akwa nitre nübaibare kwe ye ñan tö namani näin. ⁴ Abtä sribikä mdara jire juani jreikwe, käkwe niebare krörö ietre: Nitre nübaibare tikwe, ye ie munkwe nie krörö: Tikwe nbi kämikamna amne tikwe jändrän mda mda köteköte kämikamna kwetadre, aisete mrö nena biare jökrä amne nitre nübaibare tikwe ye jata kä ngwen nuäre jabtä tibe, munkwe nie ietre, niebare kwe sribikätre yeye.

⁵ Ye erere sribikätre nikani, käkwe niebare, akwa nitre nübaibare jreikwe ye käkwe sribikätre ye kukwei mikani ngwarbe. Ni ruäre nikani jirekäbe tirete amne ni ruäre abko nikani jändrän mda mda nuene. ⁶ Akwa ni ruäre abko ie sribikätre jreikwe ye neketaninte, nikani mete kwäräkwärä se kwrere, bti mrä kämikani kwetre. ⁷ Abtä jrei ye moto namani romon krübäte. Abtä rükä kwekwe ye juani kwe, käkwe nitre moto kämekäme ye kämikani jökrä, bti juta ye kukwani jökrä kwetre sribikätre kwe ye dokwäre.

⁸ Yebti jrei ye käkwe niebare sribikätre mda mdaye: Ti ngobo tikwe bike ja mike gure, kräke mrö nena biare jökrä kä ngwiankäre nuäre jabtä, akwa nitre nübaibare tikwe abko rükadre kä ngwen nuäre jabtä, akwa ti kukwei kitani temen kwetre, yebtä abko moto käme bä mikani kwetre jabtä. ⁹ Mtare nun näin ji kri ngrabare sere amne nire nire kwan ji ngrabare munye, ye erere munkwe nübai jökrä kä ngwen nuäre jabtä tibe nete, niebare jreikwe sribikäye. ¹⁰ Ye erere bkänä, sribikätre ye nikani ji ngrabare angwane, nire nire kwani ietre ji ngrabare, ye erere ükaninkrö jökrä kwetre, ni moto käme amne ni moto kuin, ni ño erere jänikani jökrä kwetre angwane, ju kä ngwiankrä nuäre jabtä, ye te ni namani iti jökrä.

¹¹ Yebti nitre nübaibare kä ngwen nuäre jabtä, ye namanina jökrä gwi angwane, jrei nikani mike ñäräre. Jrei namani gwi angwane, ni nämäne iti yete abko dän kitadre jabtä nänkä kä ngwiankrä nuäre jabtä ni ja mikaka gure kanti, ye abko nämäne ñakare btä. ¹² Abtä jrei ye käkwe niebare ni yeye: Ja mräkä, dän kitadre jabtä makwe abko ñakare mabtä, ye abko ma nü ño gwi nete siba, niebare kwe ie. Angwane ni ye rababa kwekbe jirekäbe. ¹³ Angwane nitre mrö mikaka mesabtä mesabtä, ye ie jreikwe niebare: Ni

noko ngoto amne kise mäkete, bti munkwe kitaka kä bäri iko te ju bäre sere. Ye kánti niara rabadi ja müaire krikri be amne tu ngö rabadi cherere jabtä ja tare nika kiseté, ¹⁴ñobtä ñan angwane Ngöböta ni kwati nübaire, akwa ni braibe abko diankata jakrä kwe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Ja ütiä biandre gobrane ya, ñakare ya

(Marcos 12.13-17; Lucas 20.20-26)

¹⁵Yehti nitre bariseo kákwe gätábare angwane, tö namani Jesu tuai ja dokwä mike kö okwäte, aiseté Jesukwe ñákadre blo gobran romanobo rüere abtä kitadre ngise kwetre, abkokäre ja töi mikani kwatibe kwetre Jesu rüere, ¹⁶kákwe nitre reketaka jakri juani ruäre nitre reketaka Herodekri ben gwaire niekäre krörö Jesuye:

Dirikä, mata kukwe era erere niere, ye gare kuin nunye amne ji Ngöbökwé abko dirita era metre arato makwe, ye gare nunye arato. Erere arato, ni mda mda tä ño niere ma rüere diribtä kore, ye abko ñakare ütiäte makrä, ñobtä ñan angwane ñan mata blite ni mda mda moto mikakäre nuäre, ye garera nunye. ¹⁷Ne aiseté kukwe nebtä makwe dre niedre abko nun tö nibi gai abko krörö: ¿Emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abko dbe ya, ñakare ya niere nunye? nieba kwetre Jesuye.

¹⁸Nitre ye nämä töbike blo Jesu rüere, ye Jesukwe gaba btätre. Abtä nieba mda kwe ietre:

Mun ngwarbe ja bä mike kuin tibtä nete. ¿Se ñobtä tikwe ja dokwä mikadre kö okwäte au, abkokäre mun kite kukwe ngwentari kore tie ye? ¹⁹Ngwian bti munta ja ütiä bien, ye mike tuadre tie, nieba Jesukwe ietre.

Ye erere bkänä, ngwian denario bianba kwetre Jesuye. ²⁰Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

¿Nire bä amne nire kätä tikani ngwian nebtä? nieba Jesukwe ietre.

²¹Angwane niaratre kákwe nieba mda Jesuye:

Emperador César bä amne kätä btä, nieba kwetre.

Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändrän Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, nieba kwe ietre.

²²Jesukwe ñákäba kore ietre, ye kukwei nuaba kwetre angwane, ñan töi rababa krütäre Jesu kukweibtä, ñobtä ñan angwane ja kitani ngite ñakare Ngöbö rüere o César rüere aiseté. Yehti niaratrekwe kä mikakaba Jesubtä yete, rikabata jökrä.

Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye

(Marcos 12.18-27; Lucas 20.27-40)

²³Abti köbö ye arabe näire, nitre saduseo rikaba ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadreta nire Ngöbökwé abko ñan nämane mike era, aiseté jataba kukwe ngwentari Jesuye, kákwe nieba ie:

²⁴Dirikä, Moisékwe niebare krörö: Ni iti tädre gure, akwa ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe, meri ye abko yäräkwé diandre jae mda. Yehti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngobo kwrere, niebare Moisékwe. ²⁵Ye erere bati nun ngätäite nete nitre ja etbarebe nämane ni kükü. Nitre ye etba mubai kákwe ja mikani gure, akwa ngäbäkre ngämi nebe kwetre angwane, ni ye krütani, aiseté merire namani kaibe ie, ye abko namani etba siba kräke. ²⁶Ye erere bkänä meri ye namani yärä mda yebe, akwa brare krütani kán arato. Abtä meri ye namani yärä mdabe, akwa brare krütaninta kán arato. Ye kwrere nikani nakenkä janknu ja täritäri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrä meri ye kiseté. ²⁷Abti mrä angwane, meri ye krütani arato. ²⁸Akwa ni

krütani rükadreta nire mata niere, aisete ni brare ni kükü, ben meri ye namani jökrä, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrä angwane, meri ye rabadi nire nän mukore abko niere nunye, nieba kwetre Jesuye.

²⁹ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ngöbö Kukwei gare ñakare munye amne Ngöbö di kri gare ñakare munye arato, aisete munta töbike ngwarbe blo kore. ³⁰ Ni krütanikrütani rükadita nire angwane, ni merire, brare käkwe ñan ja mikadre gure, ñobtä ñan angwane niaratre abko rabadi angele kä känbti kwrere. ³¹ Mdakäre abko, ni krütanikrütani rükadreta nire abko Ngöbö ara jire käkwe niebare kira, niara nämane blite Moisébe angwane. Yebtä mun tarä ñäke ruen tie. Ngöbö Kukwei kätä niere krörö: ³² Ti abko Ngöbö Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare Ngöbökwé Moiséye. Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöbökwé niebare kore Moiséye. Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aisete Abraham, Isaac amne Jacob tä nüne janknu Ngöbö ngwärekre abko gare nie, nieba Jesukwe nitre saduseoye.

³³ Jesukwe blitaba kore, ye nitre kwati käkwe kukwe nuaba ünän jökrä angwane, Jesukwe diriba ño, yebtä niaratre toi ñan rababa krütare Jesu kukweibtä.

Kukwe mden bäri ütiäte mikadre täte

(Marcos 12.28-34)

³⁴ Jesukwe nitre saduseo kada ketaba kwäräbe jökrä kore, ye abko nitre bariseo käkwe gaba angwane, ja ükkröbata kwetre Jesu kánti mda.

³⁵ Angwane ni bariseo abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä arato nämä iti yete abko tö rababa Jesu tuai ja dokwä mike kö okwäte, käkwe nieba krörö ie:

³⁶ Dirikä, ¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, ye mden abko bäri ütiäte? nieba kwe Jesuye.

³⁷ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Makwe ma Dänkien Ngöbö tare ja di ngöi jökrä, ja üai ngöi jökrä amne ja toi ngöi jökrä abko nieta kore, ³⁸ aisete kukwe ye abko bäri ütiäte amne tä bäri käne arato kukwe jökrä mda mda ngätäite. ³⁹ Akwa kukwe tarä kwati mda abko bäsi kukwe käne ye kwrere arato abko kätä niere krörö: Mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato abko nieta kore Ngöbö Kukweibtä. ⁴⁰ Munkwe kukwe ketebu ye mikadre täte ne ngwane, kukwe mda mda biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, ye munkwe mikadre täte jökrä. Erere arato, kukwe biani Ngöbökwé nie ja kukwei niekä niekä köböire, ye munkwe mikadre täte jökrä arato. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöbökwé däredre?

(Marcos 12.35-37; Lucas 20.41-44)

⁴¹ Yebti nitre bariseo nämä ja ükaninkrö Jesu kánti yete angwane, ⁴² Jesukwe nieba mda ietre:

¿Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre nirekri nütüta munkwe? nieba Jesukwe ietre.

Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre jrei Davikri, nieba kwetre Jesu käre.

⁴³ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre Davikri munta niere, ¿ye ñobtä abko Ngöbö Üai köböire Davikwe “ti Dänkien” niebare Ni Dianinkä Ngöbökwé yebtä? Ni ngätäite nete ni ñakare jire iti kätä “ti dänkien” niere ngäbäkre kweye, akwa David abko käkwe niebare krörö:

⁴⁴ Ti Dänkien Ngöbö käkwe nieba ti Dänkienye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1*

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöbökwé yehtë. ⁴⁵ David ara jire käkwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöbökwéhtë, ¿se ñöhtë abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko jatadre Davikri nieta munkwe se, ñöhtë ñan angwane nita Dänkien niere ñakare jire ni mräkä bäri mrä nigrä yeye? nieba Jesukwe nitre bariseoye.

⁴⁶ Angwane nitre bariseo ye ñan kukwe gitiaba jire kwati mda Jesu käre, ñöhtë ñan angwane kukwe niedre ño ño ñan rababa gare jire chi ietre aiseté. Abti köbö ye näire mentokwäre ni ñakare jire iti, ie ja rababa nüke töre kukwe ngwentari Jesuye ja gäkäre ben.

23

*Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani mokre
(Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Yehti nitre nämä yete btä nitre ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe nieba mda:

² Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre amne nitre bariseo abko tätre dirire Moisés täte, aiseté niaratre aibe kukwei ütiäte abko niaratre tä niere jabtä. ³ Ne aiseté nitre ye kukwei mika täte munkwe amne dre nuemna kwetre, erere munkwe nuen. Akwa niaratre tä nüne ño, ye kwrere munkwe ñan nuna, ñöhtë ñan angwane niaratre tä kukwe niere abko erere tätre nuene ñakare, akwa tätre jändrän mda nuene.

⁴ Mdakäre abko, tribe kri doboko abko ni ñan raba kaenkä, ye kwrere jire tätre kukwe taretare ükete nuendre munye, bti tätre kite ni mda mda kötäkä. Abti niaratre ñan töta nebe kise mikai jire chi tribe yehtë ni mda mda die mikakäre. ⁵ Erere arato, niaratre tä jändrän nuene, ye abko ni mda mda käkwe tuadre abko ie töta nebe abko krörö: kaja chi te Ngöbö Kukwei tä tikani tarähtë abko mikata ja oköhtë amne küdehtë, akwa niaratre abko kaja kriki be tätre mäketé ja oköhtë amne ja küdehtë tuadre ni mda mdaye. Erere arato, kö kitani kabre dän köräbare abko tätre kite jabtä bikakäre bäri deme. ⁶ Erere arato, niaratre nübaita bietabtä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tö takäi temen. Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagogate, kanti töta nebe rabai takänintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tätre nebe takänintbe. ⁷ Mdakäre abko, ni ütiäte kriki, ie köbö ngwiandretari, ye kwrere ni jökrä käkwe köbö ngwiandretari käne ietre kä jändrän rürümoinkrä ye kántita temen, ie töta nebe. Erere arato, ni mda mdakwe kädiandre dirikä abko ie töta nebe.

⁸ Akwa dirikä niedre munye mun mräkäkwe ye abko munkwe ñan ribe jae, ñöhtë ñan angwane Dirikä itibe tä munkwe abko Ngöbö ara amne mun abko ja etbare jökrä. ⁹ Mdakäre abko, Ngöbö mun Rün itibe abko tä kä käinbti sete, aiseté ni mda mda kä nehtë abko mun rün munkwe ñan nie ietre mikakäre täte Ngöbö kwrere. ¹⁰ Erere arato, mun abko ni mda mda jie ngwianka niedre munye abko munkwe ñan ribe jae, ñöhtë ñan angwane mun Jie Ngwianka era metre abko tarä munkwe. Mun Jie Ngwianka ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwé.

¹¹ Mdakäre abko, nire nire tö rabai bäri ütiäte mun ngätäite, ni ye abko käkwe ja mika sribikä ni mda mdakrä, ¹² ñöhtë ñan angwane nire nire tö ja mikai kri au, ni ye abko Ngöbökwé mikadi bobre ja ngwäreki, akwa nire nire käkwe ja mikadre bobre, ye abko Ngöbökwé mikadi ütiäte kri ja ngwäreki.

¹³ ¡Aingwareel! Mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre amne mun bariseo kätä ja bä mike kuin. Mun ye abko bobre jakän, ñöhtë ñan angwane Ngöbö rükadre gobrane ni jökrähti, ye ngäniene munta jukwe dike jite, Ngöbö

ñan rabadre gobrane btitre abkokäre. Ngöböta gobrane nibti, ye kánti mun ñan tö rikai amne ni mda mda tö rikai abko mun ñan tä tuemetre niken arato, aisete mun bobre jakän. ¹⁴ [¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye diriká amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñobtä ñan angwane munta ja bá mike kuin abko krörö: Meri kán brare krütani abko kán munta ju denká, abti munta nebe bike kuinkuin, káta nebe blite raire Ngöböbe ni jökrá ngwäreki, akwa munta kukwe nuene kore, akwa yebtä Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen kri.]* ¹⁵ ¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye diriká amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñobtä ñan angwane munta ja bá mike kuin abko krörö: Munta niken ká mdabti amne munta niken mrenbti ká mda mda kánti ni mda mda kánene töi kwitakäre jakri. Ye erere tará nebe nekete munkri angwane, kukwe dirita munkwe ietre abko erere tátre nuene. Abtä mun köböite tátre ja mike ngite bári krübáte mun ngwá.

¹⁶ ¡Aingwaree! Mun okwáta ká drünente káta ni mda mda jie ngwena. Mun ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane munta niere krörö angwane munta ni mda mda mike ja mike ngite Ngöbö rüere: Ju blitakrá Ngöböbe se kábtí nire kákwe ja kukwei biandre abti kitadre temen kwe, ye ngwane rabadre ngite ñakare Ngöböye, munta niere. Akwa ju blitakrá Ngöböbe kánti, orota mikani, oro ye kábtí ja kukwei biandre abti ja kukwei kitadre temen kwe, ye ngwane rabadre ngite Ngöböye abko munta niere angwane, munta dirire blo. ¹⁷ ¡Mun ngwarbe töi ñakare amne mun abko ni okwá ká drünente kwrere, aisete Ngöbö Kukwei gare ñakare metre munye, káta kukwe niere kore! ¿Dre bári útiáte? ¿Oro tá mikani ju blitakrá Ngöböbe kánti ya o ju blitakrá Ngöböbe ara jire köböire oro tá nebe deme Ngöbö ngwäreki ya? Ju blitakrá Ngöböbe abko bári útiáte, akwa útiáte ñakare munta niere.

¹⁸ Erere arato, ñukwá grá jándrán kukwakrá Ngöböye, ye kábtí nire kákwe ja kukwei biandre abti ja kukwei kitadre temen kwe, ye ngwane ñan rabadre ngite Ngöböye, munta niere. Akwa jándrán kukwata ñukwá grábtí ye ara jire kábtí nirekwe ja kukwei biandre abti ja kukwei kitadre temen kwe, ye ngwane rabadre ngite Ngöböye munta niere. ¹⁹ ¡Ká iko mun okwáte Kukwe Ngöbökwébtí ñan ñan! ¿Dre bári útiáte? ¿Jándrán biandre Ngöböye kukwadre abko bári útiáte ya o ñukwá grá köböire jándrán bianta Ngöböye abko tá nebe deme Ngöbö ngwäreki abko bári útiáte ya? Ñukwá grá abko bári útiáte. ²⁰ Ne aisete nire nire káta ja kukwei bien ñukwá grá kábtí, ye abko ñan ñukwá grá aibe kábtí tá ja kukwei bien, akwa jándrán jökrá tá mikani ñukwá grábtí ye kábtí tá ja kukwei bien. ²¹ Erere arato, nire nire káta ja kukwei bien ju blitakrá Ngöböbe kábtí, ye abko ñan ju ye aibe kábtí tá ja kukwei bien, akwa Ngöbö ara jire tá nüne ju yete abko kábtí tá ja kukwei bien arato. ²² Amne nire nire káta ja kukwei bien ká káinbti se kábtí, ye abko kúrá gobrankrá Ngöbökwé bti Ngöböta tákáninbte ká káinbti, aisete Ngöbö ara jire kábtí tá ja kukwei bien arato, nieba Jesukwe.

²³ Yebti Jesukwe nieba mda:

¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye diriká amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñobtä ñan angwane munta ja bá mike kuin abko krörö: Kri mu útiáte ñakare kádianta menta, anís amne comino abko munta úkete keta jätá jätá, abti munta mike keteti jenena Ngöbökrá. Akwa jándrán bári útiáte kri nuendre abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye tá dirire abko munta nuene ñakare abko krörö: Kukwe úkadrete era metre ni mda

* **23:14** Versículo 14 abko ñan tá tikani manuscrito kuinkuinbtá. Tá tikani Marcos 12.40 abko tikani nete.

mdakrä amne ni mda mda ngwiandre ruentari tare jae, erere arato tödekadre kwatibe Ngöböbti, ye abko munkwe nuendre jändrän kiakia nuenta munkwe ye ben gwaire, akwa ye kwrere munta nuene ñakare. ²⁴ Ne aisete mun abko ni okwä kä drünete kwrere. Ngöbö tö dreye gare ñakare metre munye, akwa munta ja mike Ngöbö kukwei dirikätre, käta ni mda mda jie ngwena blo. Kä u kiakia jätäteta deme bätäreka dendente ta, ye kwrere jire kukwe kiakia bäsi ütiäte ñakare bökan Ngöbö Kukwebtä, bti munta mokrere krübäte, akwa kukwe bäri ütiäte nuendre tä tikani Ngöbö Kukweibtä ye abko kameo krikri ñaka ngöi jökrä, kwrere jire munta nuene kukwe ütiäte krikribtä, aisete munta mike ütiäte ñakare.

²⁵ ¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñöbtä ñan angwane munta ja bä mike kuin abko krörö: Mun abko baso amne siä bätäteta btärita aibe amne terita abko tä nebe dobrore kwrere jire, aisete mun töita gobtä amne jändrän ni mda mdakwe abko ie mun töta nebe jökrä jakrä. ²⁶ Mun bariseo, munta ni okwä kä drünete kwrere, aisete ti bike niere krörö munye: Baso amne blato bätäteta kuin jökrä terita amne btärita tä nebe merebe jökrä, ye kwrere jire munkwe ja töi ara jire mika kuin merebe amne mun ngrabare rabadi kuin merebe jökrä Ngöbö ngwäreki arato.

²⁷ ¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñöbtä ñan angwane munta ja bä mike kuin abko krörö: Ni doboi mikata abko kanti kä ükateta abti jükata bäta nebe ngwen büreere bäne, akwa ni krütani aibe kroko tä nguse amne jändrän kämekäme rä kure dbe ñakare Ngöbö ngwäreki tä nguse, ye kwrere jire munta nebe. ²⁸ Ye abko, mun abko kä ükateta kuin rökabti amne jükata tä nebe bäne btärita kwrere jire abko krörö: Munta ja bä mike ni moto kuin kwrere ni mda mda okwäte, akwa mun moto amne töi abko te jändrän kämekäme tä munkwe, aisete munta bike deme amne kukwe jökrä käme btä mun töita, aisete mun röka jükani ye kwrere.

²⁹ ¡Aingwaree! Ngöbö bike mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä amne mun bariseo mike ja ngie nuen kri, ñöbtä ñan angwane munta ja bä mike kuin abko krörö: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko kräke munta kä ükete kuin rökabti niaratre mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ni ruäre käkwe nünabare metre Ngöbö ngwäreki abko doboibti munta kä ükete bä nuäre nuäre, ³⁰ bti munta niere krörö: Ni mräkä kirakira käkwe nitre Ngöbö kukwei niekä kämikani, ye ngwane ni tädre nüne akräke nikwe ñan kämikadre jire chi gwaire bentre, munta niere jabtä. ³¹ Munta blite kore, yebtä mun mräkä kirakira käkwe nitre Ngöbö kukwei niekä kämikani, ye arabe mräkäkri mun jatani abko tä nüke gare munye ñan ñan. ³² Mun mräkä kirakira käkwe kukwe mikaninthe ño mun käne nitre Ngöbö kukwei niekä rüere, ye kwrere munkwe mika nebe bare täte jökrä tibtä arato.

³³ ¡Mun abko tbi bökan krübäte ye kwrere jire! Ne aisete Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen kä ja tare nikakrä kanti. Yebtä munkwe ñan kwäräbedre jire chi. ³⁴ Ne aisete nitre Ngöbö kukwei niekä amne nitre töbtä töbtä amne nitre Ngöbö kukwei dirikä ye abko tikwe juandi Ngöbö Kukwei niekäre munye nete, akwa munkwe müre ketadi amne munkwe metadi krusobtä ruäre. Ruäre abko sinagoga kantikanti munkwe kwata metadi amne ruäre rikadi ngitie amne jiebtä mun näin kisere juta kwatirekwatire te niaratre mikakäre ja tare nike. ³⁵ Ne aisete nitre nünanka metre Ngöbö ngwäreki abko kämikani mun mräkä kirakirakwe, ye dokwäre Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen kri krübäte. Abel käkwe nünabare metre, ye näire mentokwäre ni müre ketani nebe Berequías ngobo Zacarías näire amne Zacarías abko müre ketani munkwe ju blitakrä Ngöböbe kanti ñukwä grä amne kä deme te ruäre.

³⁶ Nitre müre ketani kore, ye dokwäre abko Ngöbökwe nitre nünanka kä ne ngwane mikadi ja ngie nuen kri krübäte abko ti bike niere metre munye.

*Jesukwe nitre Jerusalénbo müaibare
(Lucas 13.34-35)*

³⁷ Ye btäräbe Jesukwe nitre Jerusalénbo müaiba, käkwe nieba krörö:

¡Aingwaree, mun nünanka Jerusalén nete! Käre munta nitre Ngöbö kukwei niekä müre kete amne nitre juanta Ngöbökwé ja kukwei ngwena abko müre ketata jäbti. Ye abko, kwita ngäbäli kiakia ngibiare ja ngike täni, ye kwrere käre ti tö namani mun ngibiai, akwa mun ñan tö namani ti tuai ja ngibiare.

³⁸ Ye mden kisete, ju munkwe nete ne rabadi tökare jökrä mun täbtä nete abko tita niere munye, ³⁹ ñobtä ñan angwane mtare mentokwäre ti ngämi kiteta, känenkri munkwe ñan ti tuadre jire chi mda, yebti munkwe ti tuadi angwane munkwe niedi krörö:

Ni kitera nüke ni Dänkien Ngöbö käbti raba mikani ütiäte kri, munkwe niedi kore ti ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe.

24

*Dre rakadikä kä mrä känenkri
(Marcos 13.1-23; Lucas 21.5-24; 17.22-24)*

¹ Yehti Jesu näma ju blitakrä Ngöböbe bäre, rikabata akwa ngämi nikenta mente, känenkri nun ja töitikaka ben käkwe krötaba ken amne nun rababa näkwiteta ja jiehti, kä rababa ju blitakrä Ngöböbe ye driereta ie tuadre. ² Ye erere bkänä Jesukwe ju ye mikabata ñäräre, käkwe nieba krörö nunye:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ju kuin btä mun okwä nibi, köböitira jire ju se juandi ngwarbe jire jökrä, aisete jä ketani jabti jabti se juandi jökrä temen abko ti tö nibi niei munye, nieba Jesukwe nunye.

³ Yehti nun rikaba ta nakri Jesube nebe Ngitio Olibothi, ye kanti Jesu rababa takänintbe angwane, nun ja töitikaka ben käkwe krötaba ken, käkwe nieba kaibe ie:

¿Ngöbökwé kä ne juandi ngwarbe jökrä makwe nini, ye abko rakadikä ñongwane? Erere arato, ma jatadreta bobuta amne kä ne rikai ta, ye abko hä mikadi ño nunye abko makwe niedre nunye, ie nun tö nibi, munkwe nieba Jesuye.

⁴ Abtä Jesukwe nieba krörö nunye:

Bäri käne abko, nitre ni ngökaka, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ⁵ ñobtä ñan angwane ni jatadi kwati ti käbti käkwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara tä nete, niedi kwetre, ye käkwe ni kwati ngökadi.

⁶ Mdakäre abko, munkwe kukwe krörö gadi: Nitre tädi rüre jabe kwärikwäri nete sete abko gadi munkwe amne blita rabadi kabre rübtä, akwa mun ñan rekwetaka, ñobtä ñan angwane kukwe ye rakadikä kore abko erere rabadi nakenkä. Akwa ye ngwane kä mrä ngämi nüke abko raba gare munye, ⁷ ñobtä ñan angwane juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärikwäri amne nitre nünanka kä ketareketare te rabadi rüre jabe kwärikwäri. Erere arato, ni kwati rabadi mrö nike krübäte amne dobo rabadi nakaenkä kä ketareketare temen kwäräkwärä arato. ⁸ Akwa ye ngwane abko ja tare nika jatadi krire kena kä nebtä.

⁹ Ye ngwane mun abko mikadi ja tare nike tödekabtä tibti amne mun ruäre abko müre ketadi amne munta tödeke tibti, ye dokwäre ni kwati nünanka kä ketareketare temen mätä rabadi munbtä. ¹⁰ Erere arato, kä ye ngwane ni kwati käta ja tödekaka tibti niere abko käkwe trö kwitadita tie, käkwe ti rükandite amne mätä rabadi jabtä kwärikwäri, käkwe ja kitadi ngise ngwarbe kwärikwäri. ¹¹ Erere arato, ni kwati jatadi ja hä mike ni Ngöbö kukwei

niekã era metre kwrere ye kãkwe ni kwati ngökadi krübãte. ¹² Ni kwati rabadi kukwe nuene kãmekãme krübãte, aisetẽ bãsi ni jökrã ñan rabadi ja tarere kwãrikwãri mda. ¹³ Akwa nire nire kãkwe nũnandrekã dite jabtã, kãkwe ñan ti rükandrete nebebe kã mrã, ni ye abko rabadi dianintari Ngöbökwe. ¹⁴ Mdakãre abko, Ngöbö kebera nũke gobrane nibti, ye abko kukwe kuin abko tita niere, ne abko rabadi diribare kã jökrãbti temen Ngöböta sribire ño ni ngãtäite mikakãre gare angwane, batibe kã mrã jatadi nũke.

¹⁵ Mdakãre abko, ni iti ngwarbe kãme kãkwe jãndrãn deme Ngöbökwẽ mikadi ngwarbe jae, ye mdenbtã abko ni Ngöbö kukwei niekã kãdian nãmane Daniel kãkwe tãrã tikani kira. Drebtã tita blite rũka gare munye, ñobtã ñan angwane ni ye tãdi nũnaninkã kã deme ju blitakrã Ngöböbe ye kãnti, Daniel kãkwe kukwe tikani ye kwrere. ¹⁶ Angwane mun tãdre Judeate ye abko gitia mintokwãre ¹⁷ amne mun mden mden tãdre jubti kãin* ye abko ñan rika jãndrãn tuenta jire chi gwi jae amne mun gitia jirekãbe. ¹⁸ Mun mden mden tãdre sribire tirete ye abko ñan rika dãn tuenta jire chi gwi jae, akwa mun gitia gwãngwarbe jirekãbe. ¹⁹ Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngãbãkre kiakia kianbtã, ye abko bobre jakãn, ñobtã ñan angwane niaratre ñan raba ngitie jötrö.

²⁰ Akwa mun gitiadre ye abko ñan rakadrekã kã ñũre nãire abko munkwe ribe Ngöböye, ñobtã ñan angwane tare nãin jötrö kã ñũre nãire amne mun gitiadre ñan rakadrekã köbö jadũkakrã nãire.† ²¹ Munkwe ribe kore Ngöböye, ñobtã ñan angwane kã dãtebare kena angwane ja tare nika ñakare krübãte kore abko erere ja tare nikadi kri krübãte kã ye ngwane. Yebti ñan ja tare nikadreta mda ye kwrere. ²² Ye abko, Ngöbökwẽ ñan köbö krötadre jötrö kãne ja tare nikakrã, ye ngwane ni ñan rabadre dianintari jire iti, akwa ni dianinkã jakrã Ngöbökwẽ abko Ngöböta tarere, aisetẽ köbö ja tare nikakrã krötadi jötrö kwe. ²³ Ne aisetẽ, kã ye ngwane kukwe raba nakenkã kore angwane, nane ni mdakwe niedre krörö munye: ¡Ni Dianinkã Ngöbökwẽ abko tã nete tuen! niedi kwe, o ¡Ni Dianinkã Ngöbökwẽ tã sete tuen! niedre kwe, akwa munkwe ñan kukwei mika era, ²⁴ ñobtã ñan angwane kã ye ngwane ni kwati jatadi ja bã mike Ni Dianinkã Ngöbökwẽ kwrere amne ni kwati jatadi ja bã mike ni Ngöbö kukwei niekã kwrere, kãkwe sribi krikri ñan tuabare nuendi kabre bãtãkã ngwarbe ni mda mda ngökakãre amne rabadre ni dianinkã jen jakrã Ngöbökwẽ ara jire ngökö, ne ngwane ngökadre kwetre, akwa ñan rabadi ngökö. ²⁵ Ne aisetẽ kukwe ye ngãmi nakenkã, kãnenkri tita mun mike mokre biare.

²⁶ Ne aisetẽ ni mdakwe nie krörö munye: Ni Dianinkã Ngöbökwẽ abko tã kã kaibete sete, nie kwe angwane, mun ñan rika tuen kãnti. Erere arato, nie krörö munye: Ni Dianinkã Ngöbökwẽ abko tã ja rũkaninte nete, nie kwe angwane, munkwe ñan kukwei mika era, ²⁷ ñobtã ñan angwane merata trã ngitie kã ngen kãinta angwane, trãta jataen batibe nindrini amne kã driri, ye kwrere arato, ti Ni Kã Nebtã Ngobo ne jatadita angwane, ni jökrã kãkwe gadi batibe jökrã. ²⁸ Ye abko, ni ngwãkã tã mdente, btã jũden rabadi ja ukekrö ngwãkã kwete abko nita tuen, ye kwrere ti jatadita ni jökrã kãkwe gadi.

Jesukristo jatadita

(Marcos 13.24-37; Lucas 17.26-30,34-36; 21.25-33)

* **24:17** tãdre jubti kãin. Ju nitre israelitare abko kiare bti kãin, aisetẽ nuãre dikakrã bti ta. † **24:20** mun gitiadre ye abko ñan rakadrekã köbö jadũkakrã nãire. Nitre israelita ñan rikadre mente köbö jadũkakrãte abko ukaninte kwetre. Rikadre mente angwane, ja mikadre ngite kwe, aisetẽ Jesukwe niebare kore nũtũta.

²⁹ Ja tare nikadi kri nini tikwe, yehti btäräbe ñänä se rötadite amne kä rabadi iko jökrä. Erere arato, sö se ñan trä rabadre mda amne muke käinta se abko rabadi betekä timontimon amne jändrän kä käinbti se abko rabadi grükekä arato. ³⁰ Angwane ti, Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita abko bä mikadi kore kä käinbti sete abko ni jökrä käkwe tuadi. Ye ngwane abko ni kä jökräbti temen rabadi nekwetekä krübäte ja jiehti, käkwe ja müaidi angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bä nuärehti mütabti abko ni jökrä käkwe tuadi. ³¹ Angwane tikwe angeletre tikwe juandi drü jüke krikri käkwe ni dianinkä jen jakrä ükadikrö jökrä ketetibe. Ni dianinkä jen jakrä nünanka nindrini, kä driri, sekri, nekri abko ükadikrö jökrä kwe.

³² Mdakäre abko, higokrie btä kukweta nakenkä ño, yehtä munkwe ja töitika abko krörö: Higo küdeta niren mräre mda amne käta nebe mräre btä arato angwane, kä töre tarä kite nüke ja ken abko munta gaen, ³³ ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkä jökrä mun okwäbti angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo nükerate ja ken jukwebtä abko rabara gare munye. ³⁴ Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre nünanka kä nebtä ngämi krüte jökrä, ye känenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikä jökrä.

³⁵ Mdakäre abko, kä käinta se btä kä temen ne abko Ngöbökwé gadikä jökrä, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kärekäre.

³⁶ Akwa ti jatadreta köbö mdente amne ñänä okwä nuäi, ye abko gare ñakare jire chi ni mda mdaye, angele kä käinbti ie gare ñakare amne Ngöbö Odei ie gare ñakare arato, akwa Ngöbö ni Rün aibe ie tä gare kaibe. ³⁷ Mdakäre abko, kukwe nakaninkä ño ño Noé näire angwane ni jökrä nämane nüne jäme, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä abko krörö: ³⁸ Kä ye ngwane abko nü ngämi näkäen temen, känenkri abti Noé nikani rute, ye ngwane ni jökrä tö namani nünai ño, erere nämane nüne, aisete nämane mröre, dö ñäen amne nämane ja mike gure. ³⁹ Ne aisete nämane jäme, te batibe nü jatani jobe temen, käkwe ñö mikani niren kri abko nikani nitre ye ngwana jökrä abko müre neketani ñöte, ñöbtä ñan angwane niaratre kwani jäme nüye, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä kore arato.

⁴⁰ Ye abko ti bike bä mike krörö munye: Ti jatadita ye ngwane ni tädi nibu sribire jäme tirete abko btäräbe iti jänäin amne iti abko mikadite. ⁴¹ Erere arato, meri tädi nibu trigo ukwe jäme abko btäräbe iti jänäin amne iti abko mikadite. ⁴² Ti mun Dänkien jatadita ñongwane, ye abko gare ñakare munye, aisete munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti.

⁴³ Kukwe mdara jire rabadre gare munye arato abko krörö: Ni gore rükadre kä ñongwane, ye rabadre gare ju bkänkäye akräke ju bkänkä käkwe kraidre gwi angwane, jändrän ñan goidre jire kän kwe. ⁴⁴ Ni gore rükadre ñongwane gare ñakare, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadre ñakare jötrö mun tädi nütüre, aisete mun tädi ngibiare ngäbti ñakare angwane, batibe rükadita, aisete munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti.

*Sribikä kuin amne sribikä käme, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Lucas 12.41-48)*

⁴⁵ Kukwe ye abko ti bike bä mike krörö: Sribikä kuin bti bkänkä rabadre tödeke amne sribikä töbtä ye abko bkänkä tä mikete ju ngibiare jakrä amne sribikä ye abko kä mrökrä erere käita nüke angwane, mrö tarä nebe biare kwe ni gwi bukrä, sribikä kore yehtä abko ti bike niere krörö munye: ⁴⁶ Sribikä kisete bkänkä tä sribi mike, bti bkänkä tä niken kä mdabti, bti tä kite nüketa angwane tä kwen sribi ye nuene täte bkänkäye, sribikä yehtä abko kä rabadre nuäre, ⁴⁷ ñöbtä ñan angwane sribikä kore abko sribikä kuin abko

ie bkänkä kākwe jändrän kwe mikadi gare jökrä ngibiadre jakrä abko ti tö nibi niei metre kore munye.

⁴⁸ Akwa sribikä moto käme ye abko rabadre töbike krörö: Ti dänkien nikani amne ñan rükadreta jötrö, rabadre nütüre, ⁴⁹ kä rikadre sribikä mda mda ngö tikekä amne nitre dröbaka dröbaka, ben rikadre ja gete amne rikadre mröre, dö ñaen krübäte, ⁵⁰ aiseite tädre jäme, ñan tädre bkänkä ngibiare ngäbti amne kä nuäi angwane bkänkä rükadreta, ye ñan tädre gare ie. Akwa batibe bkänkä rükadita ⁵¹ angwane, bkänkä ye kākwe mikadi ja tare nike krübäte amne nitre ja bä mikaka kuin abko mikadre ja ngie nuen, ye ben ketetibe ja tare nikadi kwe. Angwane batibe sribikä ye rabadi ja müaire amne tu ngö rabadi cherere jabtä ja tare nika kisetete. Munkwe ñan ti ngibiadre ngäbti ne ngwane, kukwe rakadrekä kore munbtä arato. Abko kore se, nieba Jesukwe.

25

Meri ni jätä gure ñakare

¹ Mdakäre abko, kä ye ngwane ni bti Ngöböta gobrane abko btä kukweta nakenkä ni ja mikaka gure kwrere abkobtä ti bike bä mike abko krörö: Bati ni iti nikani ja mike gure angwane, meri bati bati ni jätä* kākwe ja mikani juto niara ngibiare ngäbti kä ngwiankäre nuäre jabtä ben amne ñotra diani kisetekisete kwetre abko ben nikani ni ja mikaka gure ye ngäbti. ² Akwa meri nirike abko töi ñakare amne meri nirike mda abko töbtä, ³ aiseite meri töi ñakare ye abko nikani ñotra aibe ngwena; ⁴ akwa meri nirike töbtä ye abko nikani aseite ngwena biare boteate kekadre ñotrate jae. ⁵ Abti meri ni jätä ye namani ni ja mikaka gure ye ngibiare ngäbti, akwa ni ye abko ñan namani nūke jötrö angwane, meri ye ie köbö jatani abti mrä angwane nikaninta kibien jökrä mda.

⁶ Yebti kä jatanina nūke ruäre deo angwane, batibe ni kukwei jarabare ngwänenkä krörö ietre:

¡Ni ja mikaka gure kitera nūke! ¡Mun jakwe kaen ngäbti! ni kukwei jarabare kore ietre.

⁷ Ye btäräbe meri bati bati ni jätä ye naninkrö jötrö, kä nikani ñotra mike biare nänkrä ni ja mikaka gure ye ngäbti. ⁸ Akwa meri nirike töi ñakare ye kākwe niebare meri nirike töbtä yeye:

Aseite kitera krüte ñotrate nunkän amne ñotra nibi nötöte nunkän, aiseite aseite ngwianta munkwe ye munkwe bian ruäre nunye, niebare kwetre.

⁹ Abtä meri nirike töbtä ye kākwe niebare mda ietre:

Nunkwe ñan aseite biandre munye, ñobtä ñan angwane nunkwe biandre munye angwane, ñan rabadre täte ni jökrä kräke, aiseite aseite rürümointa ye kánti mun rikadre kökö jötrö jakrä abko rabadre bäri kuin, niebare kwetre ietre.

¹⁰ Ye erere bkänä, meri nirike töi ñakare ye nikani aseite kökö jae. Ye btäräbe ni ja mikaka gure nūkani angwane, meri nirike töbtä abko nikani nebe gwi kä ngwiankäre nuäre jabtä ni ja mikaka gure yebe angwane, jukwe dikaninbe kwe. ¹¹ Yebti meri nirike töi ñakare ye jatani nūke mda, kä namani niere krörö jukwebtä:

Nun Dänkien, jukwe tike nunye, namani niere.

¹² Akwa ni ja mikaka gure ye kākwe niebare mda ietre:

Era metre mun gare ñakare tie, aiseite tikwe ñan jukwe tikadre munye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

* **25:1** Meri bati bati ni jätä ne abko nämane meri ja mikaka gure kukwe muko abko nämane näin niara mukore.

¹³ Ye abko, nane kukwe rakadrekä kore munbtä, ye känenkri munkwe mokre jabti, käkwe ti ngibia ngäbti, ñobtä ñan angwane köbö mdente amne ñänä okwä nuäi angwane ti jatadita abko gare ñakare munye aisete.

*Ngwian ngibiaka kuin, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Lucas 19.11-27)*

¹⁴ Mdakäre abko, kä ye ngwane ni bti Ngöböta gobrane abkobtä kukweta nakenkä krörö arato: Bati ni nämane iti abko jatani niken mente kä mdabti. Jatanina niken jibti, käkwe sribikä kwekwe käräbare, bti ngwian biani ngibiadre kwe jakrä ietre. ¹⁵ Akwa ni itire itire töi ño ño ye erere btä ngwian biani kwe ietre, aisete ni iti, ie ngwian biani mili krärike kwe amne sribikä mda abko ie biani mili krobu kwe amne sribikä mda abko ie biani mili krati kwe, abti nikani.

¹⁶ Yebti sribikä ie ngwian biani mili krärike, ye nikani sribire ngwian yebti, aisete ngwian mili krärike yebti ngwian mda ganaibare mili krärike kwe. ¹⁷ Ye kwrere arato, sribikä ie ngwian biani mili krobu, ye nikaninbe sribire ngwian yebti arato, aisete ngwian mili krobu, yebti ngwian mda ganaibare mili krobu kwe. ¹⁸ Akwa sribikä ie ngwian biani mili krati, ye abko nikani, käkwe ngwian bkänkäwe ye nökani jirekäbe dobote nguse.

¹⁹ Yebti kä nikanina raire ta angwane, sribikä bkänkä nükaninta. Angwane ngwian biani kwe ngibiadre sribikäye, yebtä nikani kukwe ükete bentre. ²⁰ Angwane sribikä ie ngwian biani mili krärike kwe ye ara jire nükanikäne, käkwe ngwian mili krärike ye bianinta bkänkäye amne ngwian mda biani mili krärike kwe arato, käkwe niebare bkänkäye: Ti Dänkien, makwe ngwian bianba mili krärike tie, akwa ngwian yebti abko tikwe ngwian mda ganaibare mili krärike arato makrä abko tä nete ne, niebare kwe bkänkäye.

²¹ Abtä sribikä bkänkä käkwe niebare mda ie: Bäri kuin. Ma abko sribikä kuin amne ma kuin tödekakrä. Ngwian braibe bti makwe sribibare kuin tikrä, aisete tikwe sribi bäri kri mikadi ma kisete mda, aisete jakwe kä ngwen nuäre jabtä tibe, niebare kwe ie.

²² Angwane sribikä ie ngwian biani mili krobu kwe ye ara jire nükanimda, käkwe ngwian mili krobu ye bianinta bkänkäye amne ngwian mda biani mili krobu kwe arato, käkwe niebare ie: Ti Dänkien, makwe ngwian bianba mili krobu tie, akwa ngwian yebti abko tikwe ngwian mda ganaibare mili krobu arato makrä abko tä nete ne, niebare kwe bkänkäye. ²³ Abtä sribi bkänkä käkwe niebare mda ie: Bäri kuin. Ma abko sribikä kuin amne ma kuin tödekakrä. Ngwian braibe, bti makwe sribibare kuin tikrä, aisete tikwe sribi bäri kri mikadi ma kisete mda, aisete jakwe kä ngwen nuäre jabtä tibe, niebare kwe ie.

²⁴ Akwa sribikä ie ngwian biani mili krati bkänkäwe, ye nükanimda angwane niebare krörö kwe ie: Ti Dänkien, ma töta nüna ni mda mda aibe diebti, ye gare kuin tie, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä nura nökö amne ma abko tä ngwä öto kabre kän kä ütiäre, akwa ma abko nura nökö ñakare. Erere ni mda mda tä nura metekä amne mata ngwä öto kabre kän kä ütiäre, akwa ma abko nura metekä ñakare jakrä. ²⁵ Ye mdenbtä ma jürä rababa tibtä. Abtä tikwe ngwian makwe ye nökaba jirekäbe dobote nguse, akwa ngwian makwe erere tä jökrä nete ne, niebare kwe bkänkäye.

²⁶ Abtä bkänkä käkwe niebare romone ie: Ma abko sribikä käme amne kä krene mabtä. Tita nura nökö ñakare, akwa tita ngwä öto ni mda mdakan amne ti nura metekä ñakare, kändi tita ngwä öto ni mda mdakan gare kuin mae mata niere, ²⁷ aisete ma rikadre käkwe ngwian tikwe ye mikadre bankote tikrä, abti ti jatadre nuketa angwane ngwian mda biandre tie

ngwian tikwe ye bärire mda näre abko makwe ñan ngwian mikani bankote tikä, niebare kwe sribikä yeye.

²⁸ Abti nitre nämane yete, ie sribi bkänkä käkwe niebare: Ngwian mili krati tä ni nokokwe, se denkä kån munkwe, bti sribikä kwe ngwianta mili krä jätä, seye bian munkwe, ²⁹ ñobtä ñan angwane nire nire kwe jändrän tärä kabre abko ie jändrän biandi bäri mda amne rabadi jändrän bkäne bäri kabre mda; akwa nire nire jändrän bkäne chi ye abko kån jändrän chi ye diandikä jökrä.

³⁰ Ye mden kisete, sribikä käme krene noko kitekä kä bäri iko te ju bäre sere munkwe. Ye kanti niara rabadi ja müaire amne tu ngö rabadi cherere jabtä ja tare nika kisete. Abko kore se, niebare sribikä bkänkäkw.

Kä mrä näire Jesukwe kukwe ükadite ni jökrä kräke

³¹ Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita ja di kri bä nuärebti angwane, angeletre tikwetikwe rabadi jökrä bäre temen angwane, kürä gobrankrä bti ti rabadi täkänintbe kä bä nuärete. ³² Ye ngwane abko nitre nünanka kä jökräbti temen rükadi ja ükekrö ti ngwärekrei angwane, ni obeja ngibiaka käta obeja erere ükekrö jenena amne kabra erere tä ükekrö jenena, ye kwrere jire tikwe ni ükadikrö ketebu jene jene. ³³ Amne ni jen tikwe obeja kwrere erere tikwe mikadi ja küde ruenkri amne ni ñakare tikwe kabra kwrere abko tikwe mikadi ja küde ngeberekri, ni obeja ngibiaka käta nuene obeja amne kabrabtä ye kwrere.

³⁴ Yebti nitre tädi jrei küde ruenkri, ye ie jreikwe niedi krörö: Mun die mikani ti Rünkwe ye erere jakwe jökrä nete. Ngöbökwkä kä dätebare kena angwane, kä ye kanti niarata gobrane ye abko niarakwe kä ükaninte biare munkrä ne mun jakwe kaen ngäbti, ³⁵ ñobtä ñan angwane mrö rababa tie angwane, munkwe ti bukaba; tomna rababa tie angwane, munkwe tomna bianba tie; ti nämä dikekä ngwarbe krö kwäräkwärä ni menteni kwrere angwane, munkwe kä bianba kibiakrä tie. ³⁶ Erere arato, ti jatani bütie ngitiete angwane, munkwe dän biani tie; ti nämane nebe bren bren angwane, mun nämane nebe basare tie amne ti kita nämane ngite kä teri angwane, mun nämane nebe ti tuenbti tuenbti, aisetu mun jakwe kä gobrankrä ne kanti nünakäre tibe, niedi jreikwe nitre niara küde ruenkri yeye.

³⁷ Angwane nitre nünanka metre ye käkwe niedi krörö jrei yeye: Nun Dänkien, ¿ñongwane nunkwe ma tuani mröi amne nunkwe ma bukani? ¿Erere arato, ñongwane nunkwe ma tuani tomna mdei nike amne nunkwe tomna biani ñadre mae? ³⁸ ¿Mdakäre abko, ñongwane nunkwe ma tuani dikekä ngwarbe krö kwäräkwärä ni menteni kwrere amne nunkwe kä biani kibiakrä mae amne, ñongwane nunkwe ma tuani ja bütie nike angwane, nunkwe dän biani mae? ³⁹ ¿Erere arato, ñongwane nunkwe ma tuani bren o ngite kä teri angwane, nun nämane niken ma tuenbti tuenbti? niedi kore kwetre jrei yeye.

⁴⁰ Abtä jrei ye käkwe niedi mda ietre: Ti mräkäre bäri bobre, kräke munkwe jändrän kuin nuenbare kore, ye ti ne ara jire munkwe die mikani abko ti tö niä niei metre kore munye, niedi kore Jreikwe.

⁴¹ Yebti nitre tädi jrei küde ngeberekri abko ie Jreikwe niedi krörö: Mun nena biare ja tare nikakäre, aisetu ñukwä jutra ngitiekä kärekäre tä ükaninte biare diablu amne üai kämekäme kwe mikakäre ja tare nike, se kanti nän siba amne kä mikekä tibtä nete, ⁴² ñobtä ñan angwane mrö rababa tie angwane, munkwe ñan ti bukaba; tomna rababa tie angwane, munkwe ñan tomna bianba tie. ⁴³ Ti nämä dikekä ngwarbe krö kwäräkwärä ni menteni kwrere angwane, munkwe ñan kä bianba kibiakrä tie. Erere arato, ti jatani bütie ngitiete angwane, munkwe ñan dän biani tie; ti nämä nebe bren bren amne

ti kita nāmane ngite kā teri angwane, mun ñan nāmane niken ti tuenbti, niedi Jreikwe nitre yeye.

⁴⁴ Abtā niaratre kākwe niedi krörö: Nun Dānkien, ¿ñongwane nunkwe ma tuani mrö nike, tomna mdei nike amne ñongwane nunkwe ma tuani ja бүtie nike? ¿Erere arato, ñongwane nunkwe ma tuani dikekā ngwarbe krö kwäräkwärä ni menteni kwrere amne ñongwane nunkwe ma tuani bren bren amne ngite kā teri, akwa nunkwe ñan ma die mikani, mata niere ye? niedi kwe jrei yeye. ⁴⁵ Angwane jrei ye kākwe niedi krörö mda ietre: Ti mräkätre bāri bobre bobre abko krāke munkwe ñan jāndrän kuin nuenbare jire chi, aisete ti ne ara jire krāke munkwe ñan jāndrän kuin nuenbare arato abko ti tö nibi niei metre kore munye, Jreikwe niedi nitre yeye. ⁴⁶ Yebti nitre ye abko nāin kā ja tare nikakrä kärekäre ye kánti amne nitre nūnanka metre metre abko nāin nūne kärekäre Ngöböbe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

26

*Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe
(Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53)*

¹ Jesukwe diribare ünän jökrä, yebti nun ja töitikaka ben ie nieba krörö kwe:

² Bieta Pascua abko köböi nebera köböbube, ye garera munye angwane, Pascua ye näire abko ti Ni Kā Nebtä Ngobo ne kitadi ngise müre ketadre krusobtä, nieba Jesukwe nunye.

³ Ye erere bkänä, kā ye ngwane abko nitre ji dokwäte nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diärebtü amne nitre unbre ji dokwäte kākwe ja ükaninkrö gätäbtä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kädian nāmane Caifás gwiri-ete. ⁴ Ye kánti ni ngökadre ño kwetre köböire Jesu kadre ngite kwetre, bti müre ketadre kwetre abko nikani ükete Jesu rüere. ⁵ Akwa nane ni kwati krübäte nāmane Jerusalén Pascua köböikrä kākwe rüdre bentre Jesu dokwäre, aisete Pascua näire ñan nuendre, niaratre namani niere.

*Meri iti kākwe ñö rä bāne kekani Jesubti
(Marcos 14.3-9; Juan 12.1-8)*

⁶ Kā ye ngwane abko Jesu nāma juta Betaniate Simón juete. Jesu ngāmi Simón ye miketa quinta, kānenkri Simón ye abko kädian nāmane lebroso arato abko kánti Jesu nāma. ⁷ Ye btäräbe meri jatapa iti nūke Jesu ken angwane, jā bā ngwen kädianta alabastro abko dätebare boteare abko krati meri ye nāma nāin ñö rä bāne ütiäte kri ngwena abko rükaba Jesu kánti. Jesu abko nāma tākānintbe mesabtä angwane, meri ye kākwe ñö rä bāne ye kekaba Jesu dokwäbti. ⁸ Merikwe ñö rä bāne ütiäte kri ianteba Jesubti nun okwäbti angwane, nun ja töitikaka Jesube moto rababa romon, kā rababa niere krörö:

¿Se ñöbtä meri se tä ñö rä bāne ütiäte kri iente ngwarbe se? ⁹ Ñö rä bāne se rürümoinde ngwian kabre btä kwe abti ni bobre bobre die mikadre kwe bā amarebti ininte ngwarbe kwe se, nun rababa niere.

¹⁰ Nun rababa ñāke kore ye kukwei jaraba Jesuye. Abtä nieba kwe nunye:

Meri ne kākwe jāndrän kuin nuni tikrä. ¿Se ñöbtä abko mun nibi nike krübäte dikaro? ¹¹ Nitre bobre bobre tädi käre mun ngätäite nete abko munkwe die mikadre, akwa ti abko ñan tädi kärekäre munbe nete, aisete niarakwe ti miri ütiäte kore abko tä dbe. ¹² Meri ne kākwe ñö rä bāne kiri ti ngrabare, yebti abko ti miri juto biare kwe doboi mikadre. ¹³ Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Kukwe kuin tibtä ye kädriedi mdente mdente erere, ye kánti meri ne kākwe jāndrän kuin nuni tikrä mtare ne kädriedi arato, aisete jāndrän kuin nuni meri nekwe, yebtä rükadita töre. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

Judakwe Jesu kitani ngise

(Marcos 14.10-11; Lucas 22.3-6)

¹⁴ Abti nun ja tōitikaka Jesube ni jātābti nibu, ye ngātāite ni iti kādian nāmane Judas Iscariote abko rikaba nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre ye kānti, ¹⁵ kākwe niebare krōrō ietre:

Ti tō Jesu kitai ngise munye, akwa ζye abko munkwe ūtiā biandre nuāi tie? niebare kwe.

Angwane nitre ji dokwāte ye kākwe ngwian mnūne biani gre ketamā Judaye Jesu ūtiāre. ¹⁶ Ye nāire mentokwāre Judas namani kā kuin ngibiare kisere jae, Jesu kitakāre ngise.

Jesukwe mrōbare mrā nitre ja tōitikaka benbe

(Marcos 14.12-25; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

¹⁷ Yebti bieta Te Lebadura Ņakare Bante kweta nāmane ye kōbōi kena rūkaba angwane, nun ja tōitikaka Jesube kākwe krōtaba ken kākwe nieba ie:

ζMrō kwetadre bieta Pascuakrā ye abko nunkwe sribedre mdente makrā, ie ma tō nibi? nieba nunkwe ie.

¹⁸ Angwane Jesukwe nieba krōrō nunye:

Mun nān juta Jerusalén sete, ye kānti ni kwandi iti munye abko ie munkwe nie krōrō: Dirikā nunkwe kākwe niemna krōrō mae: Kā kitera nūke ja ken ti kāne, aisete mrō Pascuakrā abko ti tō kwetai ketetibe nitre ja tōitikaka tibe ben, aisete ti nāin mrōre niaratrebe ma juete, tikwe nini abko munkwe nie ie. Abko kore se, nieba Jesukwe nunye.

¹⁹ Ye erere bkānā, Jesukwe nun juanba mrō ūkete biare, ye kwrere nun janama nuene, kākwe mrō sribeba kwetadre bieta Pascuakrā.

²⁰ Yebti kā jatabara diore dere angwane, Jesu nāma tākānintbe mesabtā nun ja tōitikaka ni jātābti nibu ben. ²¹ Nun nāma mrōre angwane, Jesukwe nieba krōrō:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krōrō: Mun iti tā nete kākwe ti kitadi ngise ti rūeye, nieba kwe nunye.

²² Yebtā abko nun moto rababa ulire jōkrā angwane, nun itire itire rikaba niere ja tāritāri Jesuye:

Ti Dānkien, ζtikwe nuendi ya gwari? nun rababa niere.

²³ Abtā Jesukwe nieba mda nunye:

Ni iti kāta ban mīke tibo gwaire tibe blato kwatibe te, ye abko kākwe ti kitadi ngise, ²⁴ akwa ti, Ni Kā Nebtā Ngobo abko mūre ketadi űo, ye tā tikani Ngōbō Kukweibtā abko erere rakadikā. ¡Akwa ni ti kitaka ngise abko űan bobre jakān ya! Ni ye nin dāredre nāre abko dārebare, nieba Jesukwe.

²⁵ Angwane Judas kā nāmane Jesu kite ngise tiebe ye kākwe nieba mda Jesuye:

Dirikā, ζtikwe ma kitadi ngise ya? nieba kwe.

Abtā Jesukwe nieba mda ie:

Ma ara kākwe ti kitadi ngise erere makwe nini metre, nieba kwe ie.

²⁶ Yebti nun nāma mrōre jōkrā angwane, Jesukwe ban dianba kunti kisete, kākwe kuin nieba btā Ngōbōye, bti ōtabtāba kwe, bti bianba kwe nun ja tōitikaka benye, kākwe nieba:

Ban ne abko ti ngātā ara. Ne kaen ngābti munkwe, bti munkwe kweta, nieba kwe nunye.

²⁷ Yebti uba dōi nāma basote abko Jesukwe dianba kisete, bti kuin nieba btā kwe Ngōbōye, bti bianba kwe nunye, kākwe nieba:

Uba dōi tā basote ne űaen ja tāritāri munkwe. ²⁸ Uba dōi ne abko ti dārie tikwe ara. Ngōbōkwe kukwe ūkadite btin munbe ye abko rabadi bare tāte jōkrā ti dārie nebti. Erere arato, ti dārie rimiadite ni kwati krāke kōbōire ni

kwati ngite Ngöbö rüere ye Ngöbökwé diandiká mento btá. ²⁹ Akwa Ngöböta gobrane ye kánti tikwe uba döi btin ñadita munbe, akwa ti ngámi ñaen munbe, káenankri tikwe ñan ñadreta jire chi abko ti tö nibi niei munye. Abko kore se, nieba kwe nunye.

³⁰ Yebti nunkwe ka Salmobtä nieba ünän jökrá, bti nun rikaba Ngítio Olibobti.

*Pedro kákwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe
(Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38)*

³¹ Angwane Jesukwe nieba nunye:

Kukwe rakadiká tibtä, yebtä mtare deo mun gitiadi iti iti kwärákwärá tibtä mentokwäre, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei káta ti bá mike obeja ngibiaka kwrere amne mun abko obeja tikwe kwrere abko krörö:

Tikwe obeja ngibiaka kámikadi angwane, obeja kwe abko gitiadi kratikrati kwärákwärá,

Zacarias 13.7

abko Ngöbö Kukwei tä niere kore munbtá.

³² Akwa ti müre ketadi, bti ti rükadita nire angwane, ti nän mun ngábtí Galilea, kánti ni rabadita ketetibe jökrá, nieba Jesukwe nunye.

³³ Abtä Pedro kákwe nieba Jesuye:

Ni mda mda kákwe ñan tödekadre mabti, aiseté gitiadi mabtä mento, akwa ti abko kákwe ñan nuendi jire chi kore, nieba kwe.

³⁴ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Mtare deo antlan ngámi ngwáne, káenankri makwe ti rükandite bämä jire abko ti tö nibi niei metre mae, nieba kwe Pedroye.

³⁵ Abtä Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Ti kámikadre gwaire mabe ya ño, akwa tikwe ñan ma rükandite jire chi, nieba kwe.

Amne nun ja töitíkaka Jesube abko rababa ñáke gwaire jökrá Pedro kwrere siba.

*Jesu nikani blite Ngöböbe Getsemaní
(Marcos 14.32-42; Lucas 22.39-46)*

³⁶ Yebti nun ja töitíkaka Jesube, ben Jesu rikaba nebe káká Getsemaní kánti angwane, Jesukwe nieba nunye:

Táke temen yete munkwe amne ti abko bike niken kánime nokore blite Ngöböbe, nieba kwe.

³⁷ Yebti Pedro amne Zebedeo ngobo nibu Juan amne Santiago aibe ngwianba kwe jabe. Yebti Jesu moto jatani ulire amne moto namani bete krübáte ja jiebti, ³⁸ kákwe niebare nitre nimá yeye:

Ti moto nibi ulire krübáte dikaro tie, aiseté ti kebera krüte nibi ruen tie, aiseté mun raba ti ngibiare nete, akwa munkwe ja ngwáteri siba tibe amne munkwe ñan kibia, niebare kwe ietre.

³⁹ Ye btärábe Jesu nikani bá mente temen se kwrere, kánti nikani ngítieká ngukudokwábtí temen, kákwe ja okokrá mikani nebe dobobtä temen amne blitabare krörö kwe Ngöböbe:

Ti Rün tikwe, ti kíte ja tare nike kri krübáte jakán, akwa tikwe ñan ja tare níkadre kore, ie ma tö ne ngwane, makwe dian ti báre. Akwa ma tö dreye tikrá, ye erere raba bare tibtä amne ñan ti töi abko erere rabadre bare, niebare kwe Rün Ngöböye.

⁴⁰ Yebti nitre nimá ja töitíkaka Jesube náma, ye kánti Jesu nikaninta angwane, niaratre námáne kibien kuin jökrá, btá Jesu namaninta angwane, Jesukwe niebare Pedroye:

¿Ñaná okwá kratibe abko te ká ñan nü munye ja ngwátere blitakäre Ngöböbe gwaire tibe ya? ⁴¹ Diablu jatadi mun nuente ja káne ye ngwane,

munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre munkwe ja ngwätei amne munkwe blita jakrä Ngöböbe, ñobtä ñan angwane mun tõi abko tä biare jändrän kuin nuene, akwa mun di ñakare, aiseite munkwe blita jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁴² Yebti Jesu nikani bliteta bobukäre Ngöböbe, käkwe niebare krörö:

Ti Rün, tikwe ja tare nikadre kri krübäte jakän, ye makwe dian ti bäre, akwa tikwe ja tare nikadre kri, abti makwe diandrekä tibti, ye ngwane ma tö dreye, ye erere raba bare tibtä, niebare Jesukwe Rün Ngöböye.

⁴³ Yebti nitre nimä ja töitikaka Jesube, ye kánti Jesu nikaninta angwane, namani kibien kuin jökrä, ñobtä ñan angwane köbö namani krübäte ietre, aiseite okwä kwata namani neketekäbe jabtä köbö kisete, btä Jesu namaninta. ⁴⁴ Abtä Jesukwe ñan ñäkäbare mda ietre angwane, nikani bliteta bämäkäre Ngöböbe amne Jesukwe blitabare ño käne, ye kwrere blitabareta kwe Ngöböbe. ⁴⁵ Abti nitre nimä ja töitikaka Jesube, ye kánti Jesu nikaninta angwane, Jesukwe niebare ietre:

¿Mun tä kibien amne mun tä jadüke janknu ya? Nitre kukwe kämekäme nuenkä abko kisete ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise ye abko käi nūra, ⁴⁶ aiseite ni ti kitaka ngise tiebe ti rüeye abko nükera tibtä, aiseite näin krö, bränta, niebare kwe ietre.

Jesu kani ngite

(Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11)

⁴⁷ Jesu nämä blite kore, ye btäräbe ni iti ja töitikaka ben kädian nämä Judas Iscariote ye ara jataba nüke Jesu kánti. Judas ye abko nämä näin ni kwati ben. Nitre jataba ben ye abko nämä näin ngitra ngwena kisete amne ruäre abko nämä näin krito ngwena kisete. Nitre ye abko nämä näin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Dänkien käbti amne nitre unbren ji dokwäte käbti arato. ⁴⁸ Angwane Judas, Jesu kitaka ngise, ye abko käkwe nitre tõi dianina käkwe niebare ietre:

Nire demain tikwe mun okwäbti ye abko Jesu ara, aiseite munkwe niara ye ka ngite, niebare kwe ietre.

⁴⁹ Ye erere bkänä, Judas jataba nüke, ye btäräbe rikaba Jesu kánti, käkwe nieba krörö ie:

¡Ñantöre Dirikä! nieba kwe.

Bti Jesu demainba kwe.

⁵⁰ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ja mräkä ma tö nibi dre nuein, ye erere makwe mika nebe bare jötrö, nieba kwe Judaye.

Angwane nitre jataba Jesu rüere ye käkwe krötaba Jesu ken, rankwaba btä, käkwe kaba ngite.

⁵¹ Ye btäräbe ni iti ja töitikaka Jesube käkwe ngitra diankaba kwatate, bti ni klabori ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienkwe ye olo tikakaba ta kwe ie. ⁵² Abtä Jesukwe nieba ie:

Ngitra ye miketa jötrö kwatate yete, ñobtä ñan angwane ni rükä ngitrabti abko kämikata ngitrabti arato, aiseite ngitra ye üketa. ⁵³ ¿Tikwe ja di kärädre ti Rünye angwane, gwängwarbe niarakwe angele juandre kabrekabre krübäte rüre ti dokwäre, ye gare ñakare mae ya amarebti ye? ⁵⁴ Akwa tikwe ja di kärädre kore ti Rünye angwane, Ngöbö Kukwei tä tikani tibtä abko erere ñan rabadre bare, aiseite tikwe ñan angele kärädre ti Rünye rükäre ti dokwäre, nieba Jesukwe nun ja töitikaka ben yeye.

⁵⁵ Yebti nitre rikaba Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe nieba krörö:

¿Ñobtä abko bäsi ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? Käre

köbö kwatirekwatire tita dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita temen, akwa mun ñakare ti kaen ngite. ⁵⁶ Akwa nitre Ngöbö kukwei niekä kákwe tarä tikani tibtä, ye erere rabadre bare täte jökrä tibtä, abkokäre mun nüke ti kaen ngite kore, nieba Jesukwe ietre.

Jesukwe ñäkäba kore, ye btäräbe nun ja töitikaka ben kákwe kä mikakaba batibe jökrä amne nun gitiaba iti iti kwäräkwärä amne nunkwe Jesu mikateba kaibe rüeye.

Jesu jänikani Sanedrin ngwärekre

(Marcos 14.53-65; Lucas 22.54-55,63-71; Juan 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Yebti nitre Jesu kaka ngite ye nikani Jesu ngwana nebe Caifás gwiriete. Caifás abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien. Angwane Caifás gwiriete abko Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre nämáne ja úkaninkró ketetibe nitre unbre ji dokwätebe abko kánti Jesu jänikani. ⁵⁸ Jesu jänikani angwane, Pedro abko jatani bä mente temen siba Jesu jiebti. Yebti nikani nebe ju bäre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kánti. Pedro nikani siba ki teri angwane, guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä nämáne tákänintbe, ye kánti Pedro namani tákänintbe siba amne dre rakadikä mda Jesubtä abko tö namani tuai, aisete nikani yete. ⁵⁹ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Sanedrin namani kukwe kánene ngwarbe Jesu rüere Jesu kitakäre ngise müre ketadre, ⁶⁰ akwa kukwe era erere ñan namani kwen ietre Jesu rüere. Ni kwati namani nüke blite ngwarbe Jesu rüere, akwa kukwe ñan namani kwen jire chi ietre Jesu kitakäre ngise. Yebti ni mdara jire namani nibu ⁶¹ abko kákwe niebare krörö Jesu rüere:

Ni noko kákwe nieba krörö: Ju blitakrä Ngöböbe se ti raba juen ngwarbe jökrä, abti köbömäkäre angwane, ti raba miketa täte, nieba kwe nun okwäbti, niebare kwetre.

⁶² Yebtä abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye nukani dikekä krö, kákwe niebare Jesuye:

¿Kukwe nie nibi ma rüere, se ño metre amarebti ma nibi kwekbe jirekäbe ye? niebare kwe ie.

⁶³ Akwa Jesu abko namani kwekbe janknu. Abtä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kákwe niebare mda Jesuye:

Ngöbö nire tä nüne se kábti makwe kukwe era erere nie tie abko krörö: ¿Ma abko Ni Dianinkä Ngöböke ara ya amne ma abko Ngöbö Odei ara ya? ye niere nunye, niebare kwe Jesuye.

⁶⁴ Angwane Jesukwe niebare mda:

Jän ti abko ni ño nini makwe, ye kwrere bkänä, akwa ti bike kukwe mdara jire niere arato mun jökräye abko krörö: Kä bäri útiäte kri Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye küde ruenkri munkwe Ni Kä Nebtä Ngobo tuadi tákänintbe. Erere arato, jatadita mütabti káinta sete amne munkwe tuadi, niebare Jesukwe.

⁶⁵ Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye moto namani romon, kákwe dän ngianinkä seen jabtä romone, kákwe niebare krörö:

¡Ni ne káta ñäke taretare Ngöbö rüere! ¿Se abko ni mda mda kákwe niara kitadre ngise amne batibe ngite, nikwe niedre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane niarakwe ñari tare Ngöbö rüere, ye nunkwe kukwe nurira ñan ñan.

⁶⁶ ¿Munkwe töbikadi ño mda kräke? niebare kwe.

Angwane nitre jökrä nämáne yete kákwe niebare:

Niarata ja mike ngite, aisete krütadre jirekäbe, niebare kwetre mda.

⁶⁷ Ye btäräbe nitre ye kákwe káli kitani Jesu ngwärebtä amne nikani mete ja káne amne ni mda mda abko namani Jesu mete ngwärebtä mikakäre ngwarbe jae, ⁶⁸ kä namani niere ie:

Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwe bkänä ne ngwane, nirekwe ma miti ngwärebtä ye niere metre nunye, namanintre niere Jesu mikakäre yakrä jae.

Pedro käkwe Jesu rükaninte

(Marcos 14.66-72; Lucas 22.54-62; Juan 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Kukwe nämane nakenkä kore Jesubtä angwane, Pedro abko namani takäninthe ju bäre. Ye btäräbe meri sribikä yete jatani nuke Pedro ken, käkwe niebare ie:

Jesu Galileabo se ben ma nämane dikekä siba arato, niebare kwe ie.

⁷⁰ Akwa nitre nämane yete, ye ngwärekre jökrä Pedrokwe ja rükaninte, käkwe niebare:

Mata blite drebtä abko ñan nebe nuke gare tie, niebare kwe.

⁷¹ Yebti Pedro nikani, namani nünaninkä jukwete kibtä, kánti meri sribikä mdara jire ie niara jatabare angwane, ni ye käkwe niebare ni mda mdaye:

Jesu Nazarebo abko ben ni noko nämane dikekä siba, niebare kwe.

⁷² Angwane ja rükanrete kwärä Pedrokwe ja kukwe biani, kä namani niere krörö:

Ni kädekata Jesu makwe, ni ye gare ñakare jire chi tie, namani niere.

⁷³ Yebti nitre nämane yete käkwe krötabare mda Pedro ken, käkwe niebare ie:

Ma ye tä nekete arato Jesube kwrere, ñöbtä ñan angwane mata blite ño, ye aibebti ma reketaka niarakri abko ma nibi bä mike jabtä, niebare kwetre Pedroye.

⁷⁴ Angwane Pedrokwe ja kukwei bianinta amne niarakwe ñan kukwe niedre metre ne ngwane, Ngöbökwe ngürün mikadre btä namani niere, käkwe niebare mda:

Ni kädekata Jesu munkwe, ni ye abko gare ñakare jire chi tie, niebareta kwe.

Ye btäräbe antlankwe ngwänänbare. ⁷⁵ Angwane Jesukwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nukaninta töre ie: Antlan ngämi ngwäne, känenkri makwe ti rükandite bämä jire, niebare Jesukwe ie, ye nukaninta töre ie angwane, nikani mentokwäre se kwrere, käkwe ja müaibare kri kä bäre mento.

27

Jesu jänikani ngite Pilato ngwärekre

(Marcos 15.1; Lucas 23.1-2; Juan 18.28-32)

¹ Kä jatani ngwen dekä angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda ma diäre dänkientre amne nitre unbre ji dokwäte nitre israelita ngätäite ye käkwe kukwe ükaninte Jesu müre ketakäre. Yebtä abko ja töi mikani kwatibe jökrä kwetre, ² käkwe Jesu kise mäkäninte jökrä, bti jänikani ngite Pilato ngwärekre. Pilato abko gobran romanobo.

Judas Iscariote käkwe ja müre ketani

³ Angwane Judas Jesu kitaka ngise tiebe ye abko Jesu kitani ngite müre ketadre gani kwe angwane, ja namani ruen ngite krübäte ie. Abtä nikaninta, käkwe ngwian mnüne gre ketamä ye bianinta jökrä nitre ji dokwäteye amne nitre unbre ji dokwäte yeye, ⁴ käkwe niebare ietre:

Jesu abko ngite ñakare, akwa tikwe kitaba ngise müre ketadre. Yebtä abko tikwe ja mikaba ngite Ngöbö rüere, aisete ti bike ngwian bienta jirekabe munye, niebare kwe.

Akwa nitre ye käkwe niebare Judaye:

Mata kukwe niere ye abko ngwarbe, ütiäte ñakare nunkrä, ñöbtä ñan angwane ye abko kukwe kaibe makwe. Abko kore se, niebare kwetre Judaye.

⁵ Angwane ju blitakrä Ngöböbe ye kánti Judakwe ngwian ye kitani temen, bti Judas nikani, kákwe ja müre ketani kôte. ⁶ Abtä nitre ji dokwäte nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diärebtí ye kákwe ngwian ye úkaninkró, kákwe niebare krörö:

Ni müre ketadre abko ütiä biani ngwian nebti, aisete ngwian biani Ngöbökrä ye ben ketetibe ni ñan raba ngwian ne mike, niebare kwetre.

⁷ Abti ja töi mikani kwatibe kwetre kä kókakrä ngwian yebti. Kä kádeka nämáne ni kantra sribekä abko käi nie nämáne, ye abko kókani kwetre ngwian yebti nitre menteni doboi mikakrä, ⁸ aisete kä ye abko kädianta krörö: Ni Müre Ketani Käi abko nieta kore abko kä nüke mtare.

⁹ Kä kókani kore kwetre angwane, kukwe niebare ni Ngöbö kukwei niekä kira Jeremiákwe namani bare abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Niara ütiä mikani nuäi nitre israelitakwe, ye erere ngwian mnünebe biani gre ketamá niara ütiäre amne, ¹⁰ ngwian yebti abko kä kádekata Ni Kantra Sribekä Käi nieta abko kókani, ni Dänkian Ngöbö kákwe nuemna ño tie, ye erere namani bare, *Jeremías 19.1-13; 32.6-9*
abko niebare kore Jeremiákwe, ye erere namani bare.

Jesu Pilato ngwärecri

(Marcos 15.2-5; Lucas 23.3-5,13-25; Juan 18.29-19.16)

¹¹ Jesu abko jänamani gobran Pilato ngwärecri angwane gobran ye kákwe niebare ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Jän. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

¹² Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä nitre unbre ji dokwäte namani Jesu kite ngise krübäte, akwa Jesu abko namani kwekbe jirekäbe. ¹³ Abtä Pilato kákwe niebare krörö ie:

¿Kukwe nie nibi bätäkä ngwarbe ma rüere ye jaraen ñakare mae ya amarebti ma nibi kwekbe jirekäbe? niebare kwe Jesuye.

¹⁴ Akwa Jesu namani kwekbe janknu, nin ñäkäbare jire chi kwe Pilato käre. Abtä gobran Pilato ye ñan töi namani krütare mda Jesubtä.

Jesu kitani ngite müre ketadre

(Marcos 15.6-15; Lucas 23.13-25; Juan 18.39-19.16)

¹⁵ Kä kwatirekwatire bieta Pascua näire abko nitre ngite ye ngätäite nire tikadreteta abko nitre israelita kwati nämáne niere abko erere käre gobran ye nämáne tikete. ¹⁶ Ne aisete kä ye ngwane ni iti ja mikana ngite kri krübäte abko nämáne kitani ngite kä teri yete. Ni ye abko kädian nämáne Barrabás. ¹⁷ Gobran Pilato ye ñan töi namani krütare mda Jesubtä. Yebti ni jökrä namani ja úkaninkró yete, ie Pilato kákwe niebare mda:

Tikwe nire tikadreteta munkrä ie mun tö nibi. Barrabás ya o Jesu Ni Di-aninkä Ngöbökwé nieta se tikadreteta, niere tie munkwe, niebare Pilatokwe.

¹⁸ Pilato abko kákwe niebare kore, ñobtä ñan angwane nitre ji dokwäte ye namani mokrere Jesube, abtä kitani ngite kwetre abko ganina Pilatokwe btätre, aisete niebare kore kwe. ¹⁹ Yebti kürä kukwe úkatekrä gobrankwe, yebti Pilato nämáne tákänintbe angwane, merire kwe kákwe kukwe juani krörö kräke: Ni ye abko töi metre amne ngite ñakare, aisete makwe ñan kukwe nuen káme rüere, ñobtä ñan angwane ni yebtä tikwe ja kábätiri krübäte deo abko Pilato merirei ye kákwe niemna kore ie.

²⁰ Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre unbre ji dokwäte kákwe nitre kwati ye töi kwitani jakri amne Barrabás abko

tikadreteta amne Jesu abko müre ketadre abko ni jökrä käkwe niedre, niebare kwetre ie. ²¹ Abtä gobran ye käkwe niebareta mda ietre:

¿Ni nibu tä ngite kä teri nete, ne mden tikadreteta ie mun tö nibi? niebare kwe.

Angwane ni jökrä israelita nämane yete käkwe niebare:

¡Barrabás ye tiketeta! namanintre niere. ²² Angwane Pilatokwe niebare mda ietre:

¿Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé nieta, sebtä abko tikwe dre nuendre, ie mun tö nibi amarebti yere? niebare kwe.

Angwane ni jökrä käkwe niebare:

¡Jesu ye müre kete krusobtä! namanintre niere mda.

²³ Abtä Pilato käkwe niebare mda ietre:

¿Drebtä ni nekwe ja mikani ngite amarebti, mun nibi müre ketamna krusobtä tie yere? niebare kwe ietre.

Yebtä namani ngrente bäri jume mda, kä namani niere:

¡Müre kete krusobtä, müre kete krusobtä! namanintre niere Pilatoye.

²⁴ Abtä ni jökrä ñan namani tuen töi kwitare jire chi Pilatoye angwane, niarakwe kukwe niebare, yebtä bäri ni jökrä jatani kä mike bäri nokre. Abtä Pilato käkwe ñö káräbare, bti ja kise bätäninte kwe nitre israelita ngwärekre, käkwe niebare krörö ietre:

Jesu müre ketadi, yebtä ti ñan rabadre ngite, ñobtä ñan angwane ye abko kukwe munkwe, aisete mun rabadi ngite Jesu dokwäre, niebare kwe.

²⁵ Angwane nitre israelita käkwe niebare krörö mda Pilato käre:

Jesu müre ketadi ye abko nun amne ngäbäkre nunkwe abko rabadi ngite Ngöböye, aisete nunkwe kötä mikadi ie, niebare kwetre Pilatoye.

²⁶ Angwane Pilatokwe Barrabás tikaninte. Akwa Jesu abko kwata metamna köbti kwe amne biani kwe rükä romanoboye müre ketadre krusobtä. ²⁷ Ye erere bkänä, nitre rükä gobrankwe ye nikani Jesu ngwena nebe ju gobrankwe kánti angwane, nitre rükä käkwe ja ükaninkrö jökrä Jesu bäre mikakäre yakrä jae, ²⁸ käkwe dän tikaninte btä, bti dän bä tain drüne kita nämane jabtä jreikwe, ye kwrere kitani Jesubtä. ²⁹ Erere arato, jrei kri käkwe korona mikadre ja dokwäbti, ye kwrere kri tukwä krübäte sribebare koronare kwetre, bti mikani Jesu dokwäbti kwetre, bti mökän mikani krati Jesu kise ruenkri kwetre niara mikakäre yakrä jae jrei di kri kwrere. Yebti namanintre jökrä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekre, kä namani niere krörö ie mikakäre ngwarbe jae:

¡Ma jrei nitre israelitakwe, nunta ma mike ütiäte kri mtare! namanintre niere.

³⁰ Kä namani käli kite Jesubtä amne mökän mikani kisete kwetre ye arabebti namanintre Jesu mete dokwäte. ³¹ Jesu mikani yakrä kore kwetre jae, bti dän bä tain drüne ye tikaninteta Jesubtä kwetre, bti dän Jesukwe ara kitaninta btä kwetre. Yebti nikanintre ngwena müre ketadre krusobtä.

Jesu metani krusobtä

(Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27)

³² Yebti namanina ji ngrabare angwane, ni iti nünanka juta Cirenete abko kädian nämane Simón abko namani ngätäi bentre angwane, Simón ye mikani kruso ngwena Jesukrä rükäkwe. ³³ Bti nikanintre nebe käkä Gólgota kánti. Kä Gólgota ye abko “Ni dokwä kroko käi” nieta abko kánti nikanintre nebe Jesube. ³⁴ Angwane krikä kwaka mritani uba döibe mni mni biani ñadre kwetre Jesuye. Jesu käkwe dö ye bänän nuani angwane, nin ñani jire chi mda kwe. ³⁵ Angwane nitre rükä romanobo käkwe Jesu metani krusobtä. Yebti tö namanintre dän Jesukwe ñäkäitbe jabti, käkwe ja gani dän yebtä. ³⁶ Yebti

nitre rükä ye namanintre tākānintbe temen Jesu ngibiabtikäre. ³⁷ Angwane ñobtä Jesu kitani ngise müre ketadre abko nämane tikani kri kukwänbtä abko mikani krusobtä Jesu dokwä kánti käin abko btä kukwe nämane tikani krörö: “NI NE ABKO JESU. NIARA ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko nämane tikani kore.

³⁸ Jesu metani krusobtä angwane, nitre gokä metani nibu krusobtä käin arato niarabe gwaire. Iti mikani niara küde ruenkri amne iti abko mikani niara küde ngeberekri. ³⁹ Angwane nire nire namani kite dikekä Jesu bäre, kä namani dokwä ngrüketbe ñäkäre kwärä Jesuye, Jesu mikakäre ngwarbe jae, ⁴⁰ kä namanintre niere ie:

Ju blitakrä Ngöböbe se makwe juandi ngwarbe abti köbömäkäre makwe mikadreta täte jökrä, makwe niebare, aisete ma Ngöbö Odei bkänä ne ngwane, ja denkä au mento krusobtä yete, bti ma jatata timon, namanintre niere Jesuye.

⁴¹ Erere arato, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre amne nitre unbre ji dokwäte abko namanintre Jesu mike yakrä jae, kä namani niere krörö ie:

⁴² Ni mda mda dianintari kwe, ¿se ñobtä abko ñan nebe ja dentari au se? Niara abko Jrei nitre israelitakwe nieta kwe jabtä, aisete ja diandrekä au krusobtä mento kwe sete angwane, nunkwe mikadi ütiäte jae. ⁴³ Mdakäre abko, niarakwe ja töi mikani kwatibe Ngöböbtä, aisete Ngöbö tö era metre ie bkänä ne ngwane, Ngöbö ara jire käkwe diandikä gwängwarbe krusobtä mento mtare. Niara nämane ja Ngöbö Odei niere jabtä amarebti nibi kwekbe krusobtä käin se, namanintre niere Jesuye.

⁴⁴ Angwane nitre gokä nämane metani kruso mda mdabtä käin arato Jesu ken, ye namani ñäke arato Jesuye, mikakäre yakrä jae.

Jesu krütani

(Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30)

⁴⁵ Yebti ñänä ruäre angwane, kä ngidianinte mda amne kä namani iko jökrä temen nükebe ñänä okwä krämä dere. ⁴⁶ Ñänä okwä krämä nükani, ye btäräbe Jesukwe ngratebare kri ja dibti, käkwe niebare krörö:

Elí, Elí ¿lama sabactani? niebare kwe.

Kukwe niebare kore Jesukwe ye abko “Ngöbö tikwe, Ngöbö tikwe, ¿ñobtä makwe kä mirikä tibtä jakän amarebti yere?” niebare kwe. ⁴⁷ Jesukwe ñäkäbare kore, ye abko nitre ruäre nämane yete käkwe kukwe nuani angwane, namanintre niere:

¿Ñan tä ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías kärere jabtä, ja die mikakäre ya? namanintre niere kore.

Niebare kore kwetre, ñobtä ñan angwane Jesukwe “Elí” niebare angwane, namani ruen “Elías” kwrere ietre aisete.

⁴⁸ Ye btäräbe nitre ye nikani betekä iti, käkwe jändrän dän kukwän kwrere kä dianta esponja abko mritaninkä uba ñöi dimente, bti mäkäninte kwe nörä kräbtä, bti biani kwe ñadre tomnane Jesuye. ⁴⁹ Akwa ni mda mda abko käkwe niebare krörö ni yeye:

Elías rükadre dentari ya ño ari ngibiare, aisete tuemetre yete, niebare kwetre.

⁵⁰ Ye btäräbe Jesukwe ngratebareta jume ja dibti bobuta, käkwe ja üai mikaninta Ngöbö kisete angwane krütani. ⁵¹ Jesu krütani, ye btäräbe dän ngutu ngetbo, bti ju blitakrä Ngöböbe nämane ñäkänintbe abko nianinkä kumu käin nükebe temen amne dobo abko namani nakenkä amne jäkwata abko ngetrani. ⁵² Angwane kä mkä kánti nitre nämane doboi mikani, ye mkä ngitianinkä jökrä angwane, ni kwati käkwe nünabare deme Ngöbökrä abko

nāmane doboi mikani ye nūkaninta nire ⁵³ abko kākwe kā mikaninkā rōkabti yete. Yebti Jesu nūkaninta nire arato angwane, niaratre nikani nebe juta demente Jerusalén. Ye kānti ni kwati kākwe tuani.

⁵⁴ Ye ngwane nitre rūkā dānkien romanobo amne nitre rūkā mda mda nāmame Jesu ngibiarebti, ye okwābti dobo namani nakaenkā amne kukwe mda mda namani nakenkā bātākā ngwarbe niaratre okwābti angwane, kā jūrā namani krübāte btātre, kākwe niebare:

¡Ni noko abko Ngöbö Odei era metre bkānā! niebare kwetre.

⁵⁵ Amne meri ruäre nāmame dikekā kwäräkwarā Jesube kā Galileate, kā nāmame Jesu die mike sribibtā, ye abko nūkani siba Jerusalén abko namani bā mente temen se kwrere okwā Jesubtā. ⁵⁶ Meritre ye abko kādian nāmame María Magdalabo amne María Santiago amne José meye, erere arato Zebedeo ngābriānkā Juan amne Santiago mdara jire abko meye nāmame siba arato.

Jesu doboi mikani

(Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42)

⁵⁷ Yebti kā jatani dere angwane, ni iti ngwian bkānkā kri kādian nāmame José nūnanka juta Arimateate abko nūkani. José ye abko nāmame dikekā siba Jesube. ⁵⁸ José ye abko nikani Pilato kānti, kākwe Jesu ngwākā kārābare Pilatoye. Ye erere Pilatokwe Jesu ngwākā biamna Joséye. ⁵⁹ Ye erere bkānā, Josékwe Jesu ngwākā diani timon angwane, dān kādianta lino abko nāmame merebe, te ngwākā mrianinte kwe. ⁶⁰ Yebti kā muani btin jākwatate ni doboi mikakrā Josékwe, ye kānti Jesu doboi mikani kwe. Jesu doboi mikanina angwane, kā mkā ye dikaninta kuin jite kwe jākwata kribti, bti nikaninta. ⁶¹ Akwa María Magdalabo amne María mda nāmame yete, ye abko namani tākāntibe yete Jesu doboi mikani ye kānti.

Guardia mikani rōka ngibiarebti

⁶² Jesu doboi mikani, yebti jāndrinane köbö jadükakrā näire, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre amne nitre bariseo nikanintre gwaire nebe Pilato kānti, ⁶³ kākwe niebare krörö ie:

Nun dānkien, ni ngwarbe ni ngökaka müre ketaba jāndrin kādianta Jesu, ye abko nāmame nūne angwane, nieba krörö kwe: Ti müre ketadi, akwa köbömākäre angwane ti rükadita nire, nieba kwe, ye abko nūta tōre nunye.

⁶⁴ Ne aisete, makwe guardia mikadre rōka ye ngibiarebti kuin nebebe köbömā näre abko nun tō nibi niei mae, ñobtā ñan angwane nane nitre ja tōitikaka Jesube kākwe ngwākā goidre abti nūkaninta nire tādre nāin niere ni mda mdaye, nane nitre ja tōitikaka ben abko rikadre ni ngökö bāri mda, ye abko rabadre bāri kāme, aisete nun tō nibi niei kore mae ye, niebare kwetre Pilatoye.

⁶⁵ Abtā Pilatokwe niebare mda ietre:

Nitre rūkā tārā guardiare munkwe yete, ye abko ben mun rika, kākwe kā tārā mika gare kuin rōka yebti ni mda mda mikakäre mokre amne munkwe rōka ye ngibiadre bāri kuin. Abko kore se, niebare Pilatokwe ietre.

⁶⁶ Ye erere bkānā, nitre ye nikani amne jākwata mikani rōkabti, yebtā kā tārā mikani gare kuin kwetre, ni mdakwe ñan Jesu ngwākā goidre abkokäre. Erere arato, nitre rūkā mikaninte ruäre guardiare kwetre rōka ngibiarebti yete.

¹ Yebti köbö jadükakrä nikani ta, abti kä jatani ngwen krire bämante deka angwane, María Magdalabo amne María mdara jire ye nikaninta doboti. ² Ye btäräbe dobo namani nakaenkä kri krübäte, ñobtä ñan angwane angele ni Dänkien Ngöböke nämane kä käinbti abko nükani kä temen nebtä. Angele ye abko nikani nebe rökabti angwane, jäkwata kri mikani kä mkäbti ye abko angele kwe dianinkä mento, bti namani tākānintbe jäkwata yebti. ³ Angele ye abko bä namani trä ngitiekä mera trä kwrere amne dän btä abko bä namani ngwen büre täräkwata kwrere. ⁴ Angele ye jatabare nitre rükä nämane guardiare rökabti yeye angwane, niaratre namani nekwetekä krübäte, aiseite namani grükekä jökrä ngrabare amne kä nōtaninte jökrä bti, aiseite namanintre kitaninte temen ni ngwäkäre kwrere.

⁵ Angwane angele kākwe niebare meritre yeye:

Mun ñan rekwetaka. Jesu müre ketani krusobtä abko munta näin tuenta kanti, ye gare kuin tie, ⁶ akwa Jesu nürate nire, aiseite ñakare nete, niarakwe niebare munye ye kwrere nibi bare, aiseite kä mkä aibe nebe tökare niara täbtä nete mun jakwe tuen. ⁷ Bti nitre ja töitikaka Jesube ye ie mun rika niereta jötrö krörö: Jesu nürate nire, bike niken Galilea ja ükärökäreta ketetibe munbe, kanti munkwe ja tuadita ben abko munkwe nie kore ietre amne kukwe ne aibe tä niedre tikwe munye. Abko kore se, niebare angele kwe meritre yeye.

⁸ Ye erere bkänä, meritre nämane doboti ye nikaninta jötrö angwane, kä jürä namani krübäte btätre, akwa erere arato kä namaninta nuäre krübäte btätre, aiseite nikanintre betekä kukwe ngwenante nun ja töitikaka Jesube ye kräke. ⁹ Niaratre nämane näin betekä ji ngrabare angwane, batibe Jesu ara nükan ngätäi bentre, kākwe “Ñantöre” niebare ietre. Ye btäräbe niaratre kākwe krötäbare Jesu ken, nikani ngitiekä Jesu ngotobtä temen, kākwe Jesu ngoto kani ja käne angwane, mikani ütiäte kwetre jae. ¹⁰ Angwane Jesukwe niebare ietre:

Mun ñan rekwetaka tibtä. Ti mräkätre ja töitikaka tibe abko rikadre ti ngäbti kä Galileate. Ye kanti ti tuadita kwetre abko mun nän niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe meritre yeye.

¹¹ Nitre merire nikani kukwe ngwena kore, akwa nämane ji ngrabare angwane, nitre rükä mikani guardiare röka ngibiarebti abko bti kä nükan ruenta amne nikani betekä nebata jutate Jerusalén amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre, ie kukwe nakaninkä ño ño, ye erere niebare jökrä kwetre. ¹² Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre ye abko nikani blite mda nitre unbre ji dokwäte yebe ja töi mikakäre kwatibe gwaire bentre. Angwane niaratre kākwe ngwian biani kabre nitre rükä nämane guardiare rökabti yeye niaratre näkwitakäre, ¹³ kākwe niebare ietre:

Mun nämane kibien deo angwane nitre ja töitikaka Jesube jananbare Jesu ngwäkä goireta rökabti, munkwe nie ni mda mdaye. ¹⁴ Erere arato, gobran Pilato kākwe kukwe ye gadi angwane, nunkwe blitadi ben niara näkwitakäre. Ye köböire abko kukwe ñan rabadre jire chi mun rüere amne nun rüere, niebare kwetre guardiaye.

¹⁵ Ye erere bkänä, nitre rükä nämane guardiare ye kākwe ngwian kabre ye kani ngäbti. Abti niaratre kākwe dre niedre niebare ietre, ye erere nikanintre niere, aiseite nitre ja töitikaka Jesube abko kākwe Jesu ngwäkä goibare abko nie nikani kore kena nitre israelita ngätäite, ye erere nieta janknu abti kä nüke mtare.

Kukwe mrä Jesukwe

(Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49; Juan 20.19-23)

¹⁶ Nitre merire kākwe kukwe nieba nun ja tōitikaka Jesube yeye angwane, nun ni jātābti iti abko rikaba bkānā Jesu ngābti Galilea angwane, ngitio mdenbti nun rikadre niebare Jesukwe, ye kānti nun rikaba. ¹⁷ Nun rikaba nebe yete angwane, Jesu jataba nunye angwane, Jesu ara nūkaninta nire ye nun ruāre krāke űan rababa nebe era, akwa nun jōkrā rababa Jesu kākitekā.

¹⁸ Angwane Jesukwe krōtaba nun ken, kākwe nieba krōrō nunye:

Kā kāinta se amne kā temen ne Ngōbōkwe mikani gare jōkrā tie, ¹⁹ aisetē mun nān, amne nitre nūnanka kā jōkrābti temen, ye kānti mun nāin ti mike gare ietre amne munkwe niaratre mika ja tōitikaka siba tibe amne munkwe niaratre ngōka űōte ni Rūn kābti, Ngōbō Odei kābti amne Ngōbō Ūai Deme kābti. ²⁰ Amne kukwe diribare tikwe munye, ye erere munkwe diri jōkrā ietre amne niaratre kākwe ti kukwei ye mikadre tāte jōkrā arato, abkokāre munkwe diri ietre. Ti abko tādi kārekāre munbe kōbō kwatirekwatire nebebe kā mrā. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Abko kukwe nakaninkā kore se. Ne ngōrā.

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Marcokwe Marcos

Tärä ne tikaka abko kädian nämane Marcos. Niara kädian nämane Juan Marcos arato. Marcos abko nikani ñakare Jesu mukore nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu kwrere, akwa niara abko Pedro kukwe muko nütüta, aiseite Pedro käkwe Marcos die mikani tärä ne tike abko ni kwati tä nütüre. Erere arato, Marcos abko Jerusalénbo, aiseite Jesukwe dre dre nuenbare amne dre dre niebare kwe abko nükani gare ie.

Nitre ñakare israelitare nünanka juta Romate, ye kräke Marcokwe tärä ne tikani, kukwe kuin Jesukristobtä mikakäre gare ietre. Nitre romanobo nämane nitre tödekaka Jesubti mike ja tare nike kri juta Romate, aiseite nane Marcos käkwe tärä ne tikani niaratre die mikakäre nünenkä dite Jesukrä.

Tärä nebtä abko Ngöbö Odei Jesu nükani nüne kä nebtä angwane, kukwe kuin kuin nuenbare kwe ni kwatikä niaratre okwäbti abko Marcos tö namani mikai gare ni jökräye. Erere arato, Jesu mikani ja tare nike kri, bti krütani krusobtä, yebtä Marcos tä blite bäri kabre. Erere arato, Jesukwe ja tare nikani kri, bti krütani, abti nukaninta nire, aiseite niara bäri dite ni rüe Satana ye ngwä amne tä ni die mikaka mtare abko Marcos tö namani mikai gare tärä nebtä.

Marcos ne mdenbtä abko kukweta tikani Hechos 12.12,25; 13.5,13; 15.36-39 amne 2 Timoteo 4.11. Marcos käkwe tärä ne tikani ñongwane metre gare ñakare nie, akwa tikani kä 50-70 angwane nütüta.

Juan Bautista käkwe ji tikani Jesu käne (Mateo 3.1-12; Lucas 3.1-9,15-17; Juan 1.19-28)

¹ Kukwe kuin nuenbare Ngöbö Odei Jesukristokwe abko nakaninkä ño kena ja täritäri abko ti bike tike täräbtä. Jesukristo nämane nüne ño abko ti bike tike täräbtä.

² Bati kira Ngöbökwé Juan ni ngökaka ñöte juandi ni mike biare niara Odei kakäre ngäbti, ye Ngöbökwé niebare niara Odeiyé angwane, tikamna krörö täräbtä kwe ja kukwei niekä kädian nämane Isaiaye:

Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma käne, ji ükateta biare ye kwrere. *Malaquías 3.1*

³ Ni ye näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, käkwe niedi krörö:

Ji ükateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja töi mike kuin biare munkwe.

Ji ükateta niken metre ta, ye kwrere ja töi ükete metre ni Dänkien käne munkwe, niebare kwe *Isaiás 40.3*
abko tikani kore täräbtä Isaiakwe Juanbtä.

⁴ Ye erere bati, Juan ni ngökaka ñöte nükani kä kaibete, kä nikani niere: Munta kukwe kämekäme nuene, yebtä mun moto raba ulire. Kukwe käme kite jire jökrä temen munkwe, bti mun jata ja mike ngökäre ñöte. Munkwe ye nuendi angwane, Ngöbökwé mun ngite ye diandikä jire jökrä munbtä, bti tikwe mun ngökadi ñöte, niebare Juankwe. Ngöbö Kukwei tikani Isaiakwe Juanbtä abko erere namani bare. ⁵ Ye ngwane, nitre nünanka käkä Judeate btä juta Jerusalénte nükani kwati Juan kukwei nuakäre, kä namanintre ja ngite niere Ngöböye angwane, Juan namani ngökö Ñö Jordante.

⁶ Juan abko nämane kameo drüen dikani dänre * kite jabtä amne nämane mäketi nibi kwatabti jae amne mrö kweta nämane kwe abko tröda btä munkö känsenta. ⁷ Juan nämane ñäke angwane, käre namani niere krörö: Ni jatadi iti ti jiebti abko bäri di kri ti ngwä, aisete ja ñan rükadre töre jire chi tie sandalia tikete ni ye ngotobtä. † ⁸ Tita mun ngökö ñö aibe te, akwa ni ye abko käkwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne munbtä. Abko kore se, niebare Juankwe.

Juankwe Jesu ngökani ñöte
(Mateo 3.13-17; Lucas 3.21-22)

⁹ Juan nämane nitre ngökö ñö Jordánte angwane, Jesu nämane juta Nazarete kä Galilea yete. Jatani nüke Juan kánti angwane, Juankwe ngökani ñöte, ¹⁰ jatani gökókäta ñöte käin, ye btäräbe kä käin ñäkänintbe Ngöbökwé namani tuen ie, bti Ngöbö Üai jatani ütö bö kwrere nüke mate btä, namani tuen ie jabtä. ¹¹ Ngöbö kukwei jarabare krörö kä käinbti: Ma ti Ngobo tikwe. Ma tare kri tikwe. Ma käi nuäre kri tibtä, niebare kore kä käinbti Jesuye.

Diablukwe Jesu nuaninte ja käne
(Mateo 4.1-11; Lucas 4.1-13)

¹² Yehti Ngöbö Üai nikani Jesu ngwena nebe kä kaibete. ¹³ Kä ye kánti Jesukwe nünantbebare köbö gre ketebu jändrän känsenta käite. Ye ngwane abko, Satana namani Jesu nuente ja käne, akwa Jesukwe ñan Satana mikani täte. Yehti angele nukani ruäre abko namani Jesu die mike.

Jesu nikani Ngöbö kukwei kuin dirire kena
(Mateo 4.12-17; Lucas 4.14-15)

¹⁴ Yehti abko, Juan kitani ngite kä teri. Yehti Jesu nikani Galilea, namani kukwe kuin Ngöbökwé niere krörö: ¹⁵ Ti rabadre gare kä nebtä köböi kitani Ngöbökwé abko nūra amne Ngöbö kitera gobrane nibti. Kukwe kämekäme kita temen munkwe, bti kukwe kuin Ngöbökwé nebti tödeka munkwe, Jesu namani dirire kore.

Jesukwe ni käräbare nibkä ja töitike jabe
(Mateo 4.18-22; Lucas 5.1-11)

¹⁶ Abti bati Jesu nikani Ñö Okwä Kri Galilea köräbare, nikrabare kwe angwane, ni jatabare nibu ie. Iti abko kädian nämane Simón. Etba kwe abko kädian nämane Andrés. Niaratre abko gwa gaka abko nämane krade kite ñöte, btä Jesu okwä namani. ¹⁷ Jesukwe niebare ietre:

Mun brän tibe amne munta gwa gaen ño, ye kwrere tikwe mun mikadi ni ngwianka Ngöböye, niebare kwe ietre.

¹⁸ Ye btäräbe, niaratre käkwe krade kitani temen, bti nikani Jesube.

¹⁹ Nebti Jesu nikani mda mentokwäre ñö köräbare angwane, ni iti kädian nämane Santiago amne etba kwe abko kädian nämane Juan abko nämane krade gudike rute. Niaratre nibu ye abko Zebedeo ngäbriänkä, btä Jesu okwä namani angwane, ²⁰ Jesukwe käräbare ja töitike jabe arato. Niaratre käkwe sribikä aibe mikaninte rute rün Zebedeobe, bti nikanintre Jesube.

Jesukwe üai käme juanintari mento
(Lucas 4.31-37)

²¹ Yehti nikani jökrä juta kädian nämane Capernaúmte. Abti köbö jadükakräte angwane, Jesu nikani sinagoga yete, kánti nikani dirire. ²² Jesu namani dirire, yehtä ni jökrä ñan töi namani krütare, ñobtä ñan angwane ni

* **1:6** kameo drüen dikani dänre. Kukwe tä tikani Mateo 3.4 btä, yehtä ñäke. † **1:7** sandalia tikete. Jesu näire ni klaboré kökani ni mdakwe abko bäri ene. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aisete Juan nämane ja bö mike bäri ene ni klaboré ngwä.

töbta di kri kākwe diri ja di ngöi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre amne, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre nāmane dirire, ye kwrere Jesukwe diribare ñakare. ²³ Angwane ni nāmane iti sinagoga yete, btā ūai kāme nāmane nūne. Te batibe ni ye kākwe ngratebare krörö mda:

²⁴ ¡Jesu Nazarebo, nun tuemetre kaibe nete! ¿Ye ñöbtā abko ma kite ja mike kukwe nunkwete ta yere? ¿Ma kite nun gaenkā ya ño yere? Jesu, ma gare kuin tie. Ma abko Ni Deme Ngöbökwe gare tie, niebare ūai kāmenkwe Jesuye.

²⁵ Abtā Jesukwe niebare mda ūai kāmeye:

¡Ūai kāme, kada mkā kete makwe! Ni ye tuemetre gwāngwarbe. Nān mento btā, niebare kwe.

²⁶ Ūai kāme ye kākwe ni ye ngrūkaninte jume ngrabare, bti ngratebare kri kwe, bti ngitiani mento ni yebtā. ²⁷ Nebtā ni jökrā tōi ñan namani krütare Jesubtā, kā namani niere jae kwārikwāri: ¡Ni neta kukwe btin dirire ño ño amarebti niara di tarā ūai kāme juentari jötrö au, tā ñāke kwatibe ūai kāme juantarikrā mento amne ūai kāme tā niara kukwei mike tāte sere! abko namanintre niere kore jae kwārikwāri.

²⁸ Kukwe nakaninkā kore, abtā Jesu kādrie nikani jötrö ngwarbe, niken kā ketareketare te kā Galilea yete.

Jesukwe Simón köbrān merire mikaninta quinta (Mateo 8.14-15; Lucas 4.38-39)

²⁹ Jesu nāmane sinagoga kānti. Nikani angwane, nikani Santiagobe btā Juanbe nebe Simón btā Andrés kānti. ³⁰ Namani kānti angwane, Simón köbrān merire abko nāmane bren drangwan kisete, niebare kwetre Jesuye.

³¹ Abtā Jesu nikani mike ñārāre mda, nikani nebe jänbtā ken se kwrere, kākwe Simón köbrān kani küdebti, bti ganinkrö krö kwe. Ngöbö diebti drangwan nikaninbe batibe btā, namanintabe quinta, bti nikani mrö kēnene niaratre bukakrā.

Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta (Mateo 8.16-17; Lucas 4.40-41)

³² Kā jatanina iko angwane, † ni kwati nūnanka juta yete nūkani Simón kānti mrākā bren bren ngwena amne mrākā nāmane ja tare nike ūai kāme kisete abko jänikani Jesuye mikadreta quinta kwe abkokāre. ³³ Ni namani kwati krübāte ja ūkaninkrö jukwebtā angwane, ³⁴ Jesu namani ni bren bātākā ngwarbe miketa quinta. Arato ūai kāme juantari mento kwe ni kwatibtā. Jesu nāmane sribire Ngöbö diebti abko nāmane gare ūai kāmeye, aisete Jesukwe ūai kāme kukwei ötani jökrā arato.

Jesu nikaninta Ngöbö Kukwei dirire (Lucas 4.42-44)

³⁵ Abti de, kā nāmane diore angwane, Jesu naninkrö, nikani kā kaibete blitakāre Ngöböbe. ³⁶⁻³⁷ Simón btā kukwe muko mda mda nūkani ngwāte angwane, nikanintre Jesu kānentari kisere. Te kwanintari ietre angwane, niebare kwetre Jesuye:

Ni kwati nibi ma kānentari kisere, niebare kwetre ie.

³⁸ Jesukwe niebare mda ietre:

Ti jatani blitakāre kukwe kuin Ngöbökwetbā juta mda mdate arato, aisete mun ani juta mdabti nokore temen, niebare kwe ietre.

† **1:32** Kā jatanina iko, yebti nitre israelita nikani mrākā bren bren ngwena nebe Jesuye, ñöbtā ñan angwane ñānā nikani timon dere angwane köbö jadükakrā nikani ta abko nāmane ngbiare aisete.

³⁹ Ye erere bkänä, Jesu nikani dikekä kä jökräbti temen kä Galileate angwane, namani blite kukwe kuin Ngöbökwebtä sinagogate kä ketareketare te. Arato üai käme nibtä abko namani juentari mento btä.

Ni iti kwata bren lebra kisete abko Jesukwe mikani kuinta
(Mateo 8.1-4; Lucas 5.12-16)

⁴⁰ Kukwe namani bare kore angwane, ni iti bren lebra kisete, abtä ngütüete ngrabare jatani Jesu ngäbti angwane, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekre, käkwe niebare ie:

Ma tö ti mikaita kuinta ne ngwane, makwe ti mikata kuinta, ie ti tö nibi, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Abtä ni ngütüete ye namani ruentari tare kri Jesuye, käkwe kise mikani ni yebti, bti niebare kwe ie:

Ma rabata kuinta, ie ti tö nibi, aisete gwängwarbe ma bike nebeta kuinta, niebare Jesukwe ie.

⁴² Ye btäräbe ni kwata ngütüete ngrabare lebra kisete ye kwata namaninta kuinta jökrä ngrabare. ⁴³⁻⁴⁴ Bti Jesukwe niebare ie:

Ma nibira kuinta jökrä, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata kuinta mike tuadre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye. Erere arato, ni bren kore tä nebeta kuinta abko käkwe jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwena biandre Ngöböye, ma rabadre dbe niara ngwärekre abkokäre. Yebtä abko ma nenante kuinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwena. Abko kore se, niebare kwe ie.

⁴⁵ Akwa Jesukwe niara mikani kuinta, ye nikani kädriere ni jökrä ben. Yebtä abko, ni kwati tö namani ja tuai Jesube. Abtä Jesu ñan namani dikekä jäme juta ngwäre temen, aisete namani ja gwirie miketbe bäri kä kaibete juta bäre akwa, ni kwati krübäte namani nuke niara kanti.

2

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta kuinta
(Mateo 9.1-8; Lucas 5.17-26)

¹ Abti Jesu nukaninta gwi juta Capernaüm yete. Ye abko gani ni Capernaümbokwe ² angwane, ni nukani kwati gwi nukebe jukwebtä, aisete kä ñan namani kwen rabakäre Jesu kanti gwi. Angwane Jesu nämane dirire Ngöbö Kukweibtä ni kwati yeye. ³ Angwane ni jatani nibkä ni bren ngwena iti ja ñäte Jesuye. Ni bren ye abko ni ruen ñakare ngrabare abko kisete dikekä ñakare abko jatani ngwena ja ñäte Jesuye. ⁴ Akwa ni nämane kwati dikaro aisete, ñan namani neme Jesu kanti. Abtä nikanintre jubti käin, käkwe ju mkä tikaninkä, bti ni bren ye gibianinkä jänkwa ngöi ju mkäte ta timon kwetre Jesu ngwärekre. ⁵ Nitre nukani ni bren ngwena amne ni bren ye nämane tödeke kwatibe Jesubti namani tuen Jesuye angwane, Jesukwe niebare ni bren yeye:

Tikwe ma ngite Ngöbö rüere ye dininkä mento mabtä ti mräkä, niebare kwe ie.

⁶ Yebtä abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämane siba, kä namani töbike krörö mda Jesu kukweibtä: ⁷ Ngöbö aibe tä ni ngite niara rüere denkä mento nibtä amarebti, ¿se ñöbtä abko ni se tä ñäke kore Ngöbö rüere sere? namanintre töbike kore Jesubtä. ⁸ Namanintre töbike kore, ye abko gani Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

¿Ñöbtä munta töbike kore tibtä yere? ⁹ ¿Dre abko bäri nuäre niedre ni ruen ñakare ngrabare nokoye? ¿Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niedre ya? o ¿Näin krö, jänkwa makwe ye den kisete, bti

nän dikekä abko bäri nuäre niedre ya? Ye abko, ma ngite Ngöbö rüere ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niere, ñobtä ñan angwane raba bare ya, ñakare ya ñan jatadre munye. ¹⁰ Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ie Ngöbökwé ja di biani mun ngite Ngöbö rüere diankakäre mento munbtä kä nebtä, ye abko ti bike bä mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Bti niebare kwe ni ruen ñakare ngrabare yeye:

¹¹ Näin krö. Jänkwata makwe ye den kisete amne nänta ja gwiriete, niebare kwe ie.

¹² Angwane jötrö ngwarbe ni jökrä okwäbti, ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrö krö, käkwe jänkwata diani kisete, bti nikaninta. Yebtä ni jökrä ñan töi namani krütare, aisete namani Ngöbö käikitekä, kä namani niere: Kukwe ne kwrere ñan tuabare erere nakaka mtare, namanintre niere kore jae kwärikwäri.

*Jesukwe Leví käräbare ja töitike jabe
(Mateo 9.9-13; Lucas 5.27-32)*

¹³ Abti Jesu nikaninta Ñö Okwä Kri Galilea köräbare mda angwane, ni nükani kwati niara kanti angwane, niara namani dirire ietre. ¹⁴ Yebti nikani mentokwäre angwane, kä jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä, kanti ni nämane tākänintbe iti jändrän ütiä kärere. Ni ye abko Alfeo ngobo kädian nämane Leví abko nämane jite, btä Jesu okwä namani angwane, Jesukwe niebare Levíye:

Brän tibe, niebare kwe ie.

Angwane jötrö ngwarbe Leví nikani dikekä krö, nikani Jesu jiebti.

¹⁵ Abti Jesu nikani mröre Leví kanti angwane, nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä nämane kwati amne ni mda mda nämane tuen käme ni israelita ruäreye nämane arato, ñobtä ñan angwane ni kwati ye kwrere nämane näin Jesube. Nitre ye abko bäri käme nie namani nitre bariseokwe abko ben Jesu btä nitre ja töitikaka ben nämane tākänintbe mröre ketetibe.

¹⁶ Jesukwe mröbare kore nitre bariseo Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre ruäre okwäbti, abtä niebare kwetre nitre ja töitikaka Jesubeye:

¿Nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä abko käme amne ni mda mda kukwe nuenkä kämekäme se gare ñakare ni seye ya amarebti tä mröre jame ketetibe ben se? niebare kwetre ietre.

¹⁷ Nitre bariseo käkwe ñäkäbare kore, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe ja bä mikani ni kräkä bianka kwrere amne nitre jändrän ütiä käräkä amne nitre kukwe nuenkä kämekäme, ben nämane mröre ye bä mikani ni bren kwrere, käkwe niebare krörö mda ietre:

Ni kuin bren ñakare ye abko ñan tä ni kräkä bianka ribere jabtä, akwa ni bren bren abtä tä ni kräkä bianka ribere jabtä abko ti tö nibi niei munye. Ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwärekre mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye mden abko ti jatani kärere Ngöbö kukwäre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

*Ñobtä nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja bäine
(Mateo 9.14-17; Lucas 5.33-39)*

¹⁸ Abti bati nitre nänkä Juan Bautistabe btä nitre bariseo nämane ja bäine ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre angwane, ni mdara jire käkwe tuani, aisete jatani, käkwe niebare krörö Jesuye:

¿Ñobtä nitre nänkä Juanbe btä nitre bariseobe käta ja bäine Ngöbökrä amarebti, nitre ja töitikaka mabe ja bäine ñakare Ngöbökrä sere? niebare kore kwetre Jesuye.

19 Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, kākwe ja bä mikani ni ja mikaka gure kwrere amne nitre ja tōitikaka ben abko bä mikani kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, kākwe niebare ietre:

Ni iti tā niken ja mike gure angwane, tā kukwe muko kwekwe nūbaire kā ngwiankāre nuāre gwaire jabtā, ye ngwane ni ja mikaka gure ye tādre siba bentre angwane, kōkukwe muko ye raba moto ulire ja bāine ya? Nākare. Ni ja mikaka gure ye tā siba bentre angwane, kukwe muko nān raba nebe moto ulire ja bāine. 20 Akwa ni ja mikaka gure ye jārīkadre kukwe muko okwābti, ye ngwane rabadre ja bāine abko kore rakadikā nitre ja tōitikaka tibe yebtā.

21 Mdakāre abko, dān ngututu gudīkadre dān kukwān btinbtī angwane, dān kukwān btin tā dān ngututu kwaenkā bāri mda abko kisete dān ngututu rōtadreteta angwane, rōtadrete bāri kri mda, aisete ni nān raba dān ngututu gudike dān kukwān btinbtī. 22 Erere arato, chibo kwata dikani kira uba dōi ngwāre, te ni nān raba uba dōi keke mikadre kwaka, nōbtā nān angwane chibo kwata ngututu rōtadrete, rikadre ngwarbe uba dōi kwaka ben ngōi jōkrā arato. Mden kisete, uba dōi mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata btinte. Ne abko kore, niebare Jesukwe ni mda mdaye.*

Jesu abko bāri ūtiāte kōbō jadūkakrā yebti ta

(Mateo 12.1-8; Lucas 6.1-5)

23 Abti bati Jesu nikani dikekā nura ngātāite kōbō jadūkakrā nāire mda angwane, nitre ja tōitikaka ben nāmane nāin siba, kā nikani trigo ngwā ōtō ji ngrabare kwetadre jae. 24 Abtä nitre bariseo kākwe niebare Jesuye:

Jāndrān nān nuendre jire chi kōbō jadūkakrā nāire nieta abko nitre ja tōitikaka mabe nibi nuene tuen sete, niebare kwetre Jesuye.

25-26 Abtä Jesukwe niebare mda kāre:

Bati David btā rūkā kwekwe ie mrōi namani krübāte angwane, kukwe nuenbare krōrō kwetre: Ju nuāre ngwīandre kānti ban deme nāmane mikani Ngōbō ngwārekri, ye kānti David nikani gwā, ban diani kwe, bti kwetani kwe rū muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btā nitre nāmane ben kākwe nān kwetadre jire chi, nōbtā nān angwane nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre aibe kākwe kwetadre niebare Ngōbōkwe, akwa niaratre kākwe kwetani, akwa namani ngite nākare Ngōbōye. Abiatar nāmane sribire nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkien angwane kukwe ne nakaninkā. Kukwe yebtā mun tārā nāke Ngōbō Kukweibtā ruen tie.

27 Ye erere, Ngōbōkwe kōbō jadūkakrā mikani jadūkakrā nie, nān Ngōbōkwe ni dātebare kukwe driebare munkwe kōbō jadūkakrābtā mikakrā tāte.

28 Amne kōbō jadūkakrā nāire yebti ta abko ti Ni Kā Nebtā Ngobo abko bāri ūtiāte, aisete nitre ja tōitikaka tibe rabadre dre dre nuene kōbō jadūkakrā nāire abko ti di tārā niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

3

Jesukwe ni mikaninta quinta kōbō jadūkakrā nāire

(Mateo 12.9-14; Lucas 6.6-11)

1 Abti kōbō jadūkakrā mdara jire te Jesu nikaninta sinagoga mdate angwane, ni iti kūde ngrōtani kwārā nāmane yete. Arato nitre bariseo nāmane yete. 2 Jesukwe ni ye mikadreta quinta kōbō jadūkakrāte ne ngwane, Jesukwe ja mikani ngite Ngōbō rüere niedre kwetre Jesu rüere ni mda mdaye,

* 2:22 Kukwe diribare Jesukwe abko dān btin amne chibo kwata btin kwrere. Erere arato, kukwe diribare ja bāinbtā nitre bariseokwe abko dān ngututu amne chibo kwata ngututu kwrere, aisete nitre ja tōitikaka Jesube nin rabadre Jesu kukwei mike tāte gwaire kukwe diribare nitre bariseokwe amne Juankwe ye ben, nōbtā nān angwane kukwe diribare Jesukwe abko bā jene kukwe mdakrā aisete.

abkokäre nitre bariseo namani ngibiaretari kisere ni küde ngrötani yebtä.

³ Angwane Jesukwe niebare ni küde ngrötani kwära yeye:

Jakwe ni jökrä ngwärekre nete, niebare kwe ie.

⁴ Erere bkänä, ni ye nikani angwane, Jesukwe niebare krörö mda nitre bariseoye:

¿Köbö jadükakrä, yebtä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye käta dre niere? ¿Jändrän kuin nuendre ni mdakrä ya? ¿Kukwe käme nuendre ni mdabtä ya? ¿Ni bren mikadreta quinta ya? ¿Ni bren kämikadre ja okwäbti ya? Dre nuendre metrerere niere tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Akwa namanintre kwekbe jökrä niara kukweibtä, ñobtä ñan angwane ñan tö namani ja kitai ngise au. ⁵ Nitre bariseo moto ribi, aisete ni bren ñan namani ruentari tare ie. Abtä Jesu namani ulire krübäte, käkwe mikani ñäre romone ja bäre temen, bti niebare kwe ni küde ngrötani yeye:

Küde ngököte, niebare kwe ie.

Ye btärabe ni ye käkwe küde ngökatebare angwane, kise namaninta kuin jökrä ie. ⁶ Yebtä abko, nitre bariseo nikani ju bäre amne Jesu kämikadre ño ja ñäte nitre reketaka jrei Herodes ben abko nikani kädriere jötrö jabe kwärikwäri.

Ni kwati bren bren nükani Jesu kánti

⁷ Abti Jesu btä nitre ja töitikaka ben nikaninta Ñö Okwä Kri Galilea köräbti rabakäre kaibe, akwa ni nikani kwati jiebti. ⁸ Jesu nämane jändrän kuinquin nuene, abkotari ni Galileabo, ni Judeabo, ni juta Jerusalénbo, ni Idumeabo, ni nünanka Ñö Jordán bti kä driri, ni juta Tirobo bäre temen, btä juta Sidónbo bäre temen nükani kwati ja tuakäre Jesube. ⁹ Ni nükani kwati dikaro abko nane rabadre Jesu kete dime ja ngätäite, aisete Jesukwe ru chi mikamna biare krati jakrä nitre ja töitikaka benye. ¹⁰ Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta kwati, abkotari ni mda mda bren rabadreta quinta abkokäre tö namani kise mikai Jesubtä, aisete namanintre ja kitekäbe kwärikwäri rabakäre Jesu kánti.

¹¹ Ye ngwane Jesu namani tuen üaitre kämeye angwane, ni btä nämane ye namanintre ngwen ja mike bobre ngukudokwäbti Jesu ngwärekre, kä namani ngrente krörö: ¡Ma Ngöbö Odei abko gare nunye! namani ngrente kore.

¹² Jesu Ngöbö Odei, ye abko Jesu ñan tö namani mikai gare jötrö ngwarbe ni jökräye, aisete Jesu käkwe ñan ja kädriemna ni mda mda ngwärekre üai kämeye. Ye ngwane Jesukwe ni kwati mikaninta quinta btä üai käme juanintari mento ni kwatibtä kwe.

Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu ja töitikakäre jabe

(Mateo 10.1-4; Lucas 6.12-16)

¹³ Abti Jesu nikani mintokwäre nebe ngitiohti angwane, tö namani nire nire ngwiain jabe, erere käräbare kwe abko nikanintre ben mintokwäre.

¹⁴ Ni ngwiani jabe Jesukwe, ne ngätäite ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe abko rabadre ja töitike ben, bti juandre ja kukwei kädriere kwe, abkokäre dianinkä kwe. ¹⁵ Ni dianinkä ni jätäbti nibu Jesukwe abko ie ja di biani kwe üai käme juantarikrä mento nibtä

¹⁶ abko nere: Simón

(ni ye Jesukwe kädiani Pedro mda),

¹⁷ Santiago btä etba kwe Juan. Ne abko Zebedeo ngäbriänkätre, ne arabe Jesukwe kädiani Boanerges. (Ne abko kukwe unsuni ngö käinta kwere, aisete kädiani Ununi Ngobo arato;)

¹⁸ btä Andrés, Felipe, Bartolomé,

Mateo, Tomás, Santiago,

Santiago ne abko Alfeo ngobo;
btä Tadeo btä Simón Zelote.

¹⁹ Mrä abko, Judas Iscariote. Judas ne mden käkwe Jesu kitani ngise rüeye mrä.
Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu kore.

*Beelzebú nämane Jesubtä nie namani rüere
(Mateo 12.22-32; Lucas 11.14-23; 12.10)*

²⁰ Nebti Jesu nikaninta gwä angwane, ni nukaninta kwati kánti ja tuakäre ben abko ñan namani niara btä nitre ja tóitakaka ben tuemetre mröre jire chi. ²¹ Jesu mräkäkwé kukwe ne gani angwane, kä namani jáme Jesu dokwäbti namani nütüre, aiseite nikani niara jiebti, tó namani Jesu ngwianta ja gwiriете.

²² Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nünanka juta Jerusalén abko nükani ruäre Jesu kánti, kä namani niere ni jökräye:

Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, ye mden käkwe ja di biani ni nokoye abko diebti tä üai kämekäme juentari mento se, namanintre niere kore Jesubtä.

²³ Abtä Jesukwe dirikä ye käräbare, käkwe kukwe bä mikani krörö mda ietre:

¿Satana kädianta Beelzebú arato ye abko raba ja juentari au ya? Ñakare.

²⁴ Erere arato, gobran btä ni nünanka kä ketetibe te rikwitare ja rüere kwärikwäri, ne ngwane gobran kä ye kánti ñan rabadre gobrane mda. ²⁵ Ne ben, ni jakwebe nüne ju kwatibe te rikwitare ja rüere angwane, ñan rabadre nüne ketetibe käre. ²⁶ Ye mden kwrere abko, Satana rikwitareta ja rüere au ne ngwane, kä rükadre mrä käne, akwa Satana ñan tä rüre jabe au, aiseite ti ñan tä üai käme juentari mento nibtä Satana diebti, aiseite munta blite ngwarbe.

²⁷ Yehti Jesukwe kukwe mda bä mikani, käkwe Satana bä mikani ni dite kwrere amne ja bä mikani ni gokä kwrere kwe, käkwe niebare:

Satana abko ni dite kwrere. Ni dite tä ju jen kwe ngibiare ni gokä ngäniene, aiseite ni dite nünanka gwi ñan makärete angwane, ni gokä ñan raba jire iti, kä rabadre jändrän kwe denkä kän, akwa makärete angwane, ni gokä rabadre jändrän kwe denkä jire jökrä kän. Ye kwrere ni ye btä üai käme tä abko ju Satanakwe kwrere. Ti bäri dite Satanakrä aiseite, ti raba üai käme juentari mento nibtä Satanakän, ni gokäta jändrän denkä ni dite kän ye kwrere.

²⁸⁻³⁰ Jesu abko btä üai käme nämane, nie namani Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikäkwé, mdenbtä Jesukwe ñäkäbare krörö ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nire nire käkwe ñäkädre blo Ngöbö rüere, btä ja mikadre ngite ño erere Ngöbö rüere kwe, yebtä Ngöbö raba ni ngite ye denkä mento btä; akwa nire nire käkwe ñäkädre blo Ngöbö Üai Deme rüere, ne ngwane ni ye rabadre ngite kärekäre Ngöböye, aiseite ni ngite ye ñan diandrekä btä kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

*Nire abko Jesu mräkä era metre
(Mateo 12.46-50; Lucas 8.19-21)*

³¹ Kä namani jáme Jesu dokwäbti, Jesu mräkä namani nütüre, aiseite Jesu meye amne etbakantre nükani ju bäre temen jiebti, käkwe kärämna ngwian-dreta ja gwiriете. ³² Angwane ni nämane tākänintbe Jesu bäre temen käkwe niebare ie:

Ma meye amne ma etbakantre tä ju bäre nokote abko tó nibi blitai mabe, niebare kwetre Jesuye.

³³ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Nire abko ti meye amne nire abko ti etbakantre amarebti tö nibi blitai tibe ye? niebare kwe.

³⁴ Bti ni nämane tákänintbe, ye Jesukwe mikani ñäräre kuin, kákwe niebare ietre:

Ti meye tikwe amne ti etbakantre era metre abko erere tä nete ne, ³⁵ ñobtä ñan angwane nire nire kätä Ngöbö kukwei mike täte, ni ye abko ti etba tikwe, ti ngwai tikwe amne ti meye tikwe. Abko kore se, niebare Jesukwe.

4

Dobo ketabká, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.1-9; Lucas 8.4-8)

¹ Abti bati Jesu nikaninta dirire mda Ñö Okwä Kri Galilea köräbti angwane, ni kwati kákwe ja úkaninkrö Jesubtä niara kukwei nuakäre. Abtä Jesu nakwani rute, namani tákänintbe. Nitre kákwe ja úkaninkrö kwati btä ye abko namani jökrä ñö köräbti jateta temen. ² Angwane Jesukwe kukwe keta kabre bä mikani dirikäre ietre, kákwe niebare krörö:

³ ¡Olo ketete munkwe! Bati ni nikaní ití nura metekä. ⁴ Nura metaninkä kwe angwane nura ruäre nikani mate jí ngrabare temen, ye abko nukwä jatani, kákwe kwetani jökrä kán. ⁵ Nura ruäre abko nikani mate jákwatabti temen, ye kánti abko dobo ñakare bökán, aiseté nura ye nukani mure jötrö, akwa dobo ñakare mente nguse, ⁶ bti ñaná jatani ngire, kákwe nura mu ye kukwani jökrä amne ngätri ñakare arato, aiseté ngrötaninkä jökrä. ⁷ Nura ruäre abko nikani mate kökrä tukwäte tukwäte ngätäite, ye abko nukani mure arato. Akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötrö nura mu yebti ta, kákwe kámikani, aiseté ñan ngwä namani. ⁸ Akwa nura ruäre abko nikani mate dobo kuinte, ye abko nukani mure amne, rirabare tuärebe amne ngwä namani kabrekabre btä. Datire datire ngwä namani gre bti krä jätä, ruäre abko ngwä namani gre ketamá, ruäre abko ngwä namani gre ketaríke. Ne abko nakaninkä kore se.

⁹ Nire nire kätä ti kukwei nuen, ye abko olo tarä ne ngwane, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre. Abko kore se, niebare kwe ni kwati yeye.

Ñobtä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.10-17; Lucas 8.9-10)

¹⁰ Yebti Jesu namani kaibe angwane, ni ja töitíkaka ni jätäbti nibu ben btä ni mda mda nämane näin siba Jesube kákwe niebare ie:

¿Makwe kukwe bä miri, ye dre nini kore makwe yere? niebare kore kwetre Jesuye.

¹¹ Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa tita mike gare munye, akwa ni kwati mda abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aiseté tita kukwe bä mike kore, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadre bare abkokäre:

¹² Kukwe bä mikata kore tikwe, ye jatadre ni mda mdaye, akwa ñan rükadre gare.

Ne ben, kukwe nieta tikwe jaradre ie, akwa tebaidre ñakare kwetre.

Yebtä ñan jatadreta Ngöbö kukwäre.

Arato niaratre ngite Ngöbö rüere, ye Ngöbökwé ñan diandrekä mento btä,

Isaiás 6.9-10

abkokäre tita kukwe bä mike kore, niebare kwe ietre.

Dobo ketabká tä dre niere abko nere (Mateo 13.18-23; Lucas 8.9-15)

¹³ Jesukwe kukwe hä mikani, ye ñan nükani gare metre nitre ja töitakaka benye. Abtä niebare kwe ietre:

¿Tikwe kukwe hä miri nura metaninkäbtä ñan nü gare munye, ye kukwe mda mda bäri tare hä mikadre tikwe abko rükadre gare ño munye amarebti yere? ¹⁴ Ye mden kisete, kukwe hä miri tikwe käta ño niere metre abko ti bike mike gare munye. Ni Ngöbö kukwei ngwianka, ye abko ni nura metakaka kwrere. ¹⁵ Nura nikani ngitiekä ji ngrabare, ye nukwä jatani, käkwe kwetani jökrä. Ye kwrere abko, ni ruäreta Ngöbö Kukwei nuen, akwa ñan tä nuke gare metre ie. Btä räbe Satana tä kite, käta Ngöbö Kukwei denkä jökrä kän, mden nini tikwe ye.

¹⁶ Amne ni ruäre abko käta Ngöbö Kukwei nuen, ye btä räbe käta nebe nuäre btä kare ngäbti, ni ye abko nura nikani mate jäkwatabti ye kwrere, ¹⁷ ñobtä ñan angwane nura nikani mate jäkwatabti abko ngätri ñan nämäne bökä, ye kwrere jire ni ruäre tä Ngöbö Kukwei kaen ngäbti, bti hä jötrö tä näin Ngöböbe, akwa tädre niken ja tare nike tödekäbtä Ngöböbti, ye btä räbe tä Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tä nikenta ja jiebtä. ¹⁸⁻¹⁹ Amne ni ruäre abko tä Ngöbö Kukwei nuen, akwa tä nakwen bäri jändrän kä nebtä jiebtä, erere tä ja töi mike bäri sribi kä nebtä jiebtä amne, tä ngwian tarere bäri amne töta nebe rabei jändrän mda mda bkäne, ye abko käta ngökö. Ne aisete ni ye abko nura nikani mate kökrä tukwäte tukwäte ngätäite amne ngatani, ye tä nakenkä ni yebtä, aisete nura ngatani, ngwä namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tä sribi nuene ñakare Ngöbökrä. ²⁰ Akwa ni ruäre tä Ngöbö Kukwei nuen amne tä kaen ngäbti, käta niken sribi kuinkuin nuene bätäkä ngarwe Ngöbökrä, ye abko nura nikani mate dobo kuinte abko rirabare kuin amne ngwä kuinkuin namani gre bti krä jätä, ruäre gre ketamä, ruäre abko gre ketarike, kwrere jire ni ye tä sribi nuene Ngöbökrä abko kukwe kore hä miri tikwe ye, niebare Jesukwe nitre ja töitakaka benye.

*Jesukwe ja kukwei hä mikani ñotra kwrere
(Lucas 8.16-18)*

²¹ Jesukwe kukwe hä mikani krörö mda ni kwati yeye, käkwe niebare: ¿Ñotra jutra mikata gwi, ye jue mikata kaja täni ya? Ñakare. ¿Mikata jän täni jae ya? Ñakare. Ñotra mikata, ye mikata üräbtä käin trä rabadre ngitie jökrä gwita temen, ni jökrä gwi, ie kä rabadre tuen abkokäre. ²² Ye kwrere abko, Ngöbö Kukwei ñotra kwrere, aisete Ngöbö Kukwei nieta kaibe tikwe mtare abko batira jire kädriedi ji krihti ni mda mdabe. Erere arato, Ngöbö Kukwei täibe mtare abko batira jire niedi ni kwati ngwärekre, ñotra mikata üräbtä käin trä rabadre jökrä gwita temen ye kwrere. ²³ Ni kukwei ruen munye angwane, munkwe kukwe ne ketate olote. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

²⁴ Bti Jesukwe kukwe hä mikani mda, käkwe niebare: Olo ketete kuin kukwe neye munkwe. Ti kukwei mikare täte ño munkwe, ye kwrere Ngöbökre ti kukwei mikadi gare mda munye. Arato niarakwe ti kukwei mikadi gare bäri mda munye. ²⁵ Mdakäre abko, nire nire ie Ngöbö Kukwei nuke gare, ye abko ie Ngöbökre ja Kukwei biandi bäri mda; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöbökre diandikä jökrä kän, niebare Jesukwe ietre.

Ngöböta gobrane ño ni kwe ngätäite abko Jesukwe hä mikani nuräbtä

²⁶ Jesukwe kukwe mdara jire niebare krörö ni kwati yeye ño okwä kri köräbti: Ngöbö gobrainta kite niren ño ni kwe ngätäite abko ti bike hä mike nura metakata btä. ²⁷ Ni nura metakaka käta nura metekä, bti tä nikenta gwä. Bti dibire rare tä kibien ya, tä ngwäte ya ño, akwa nura abko tä nuke mure, bti tä niren ño gare ñakare ie. ²⁸ Akwa nurata nuke mure ja di jenbti,

ye erere batibe nura muta nūke chi, bti tā niken niren, bti tā nebe blūre, bti ngwāta nebe btā. ²⁹ Ye bti ngwāta neme nōtare jōkrā angwane, kā nura ōtakrā tā nūke. Angwane nura bkānkā tā ōtamna sribikātre kweye, ye erere ōtata niken. Ye abko, nurata nūke mure, bti ngwāta neme nōtare kaibe amne ōtata űo, ye kwrere Ngōbō gobrain tā kite niren ni kwe ngātāite. Ne abko kore, niebare Jesukwe ni kwatiye.

Jesukwe kukwe bā mikani mostasa nuraibtā
(Mateo 13.31-32; Lucas 13.18-19)

³⁰ Mdakāre abko, űNgōbōta kite gobrane nibti ye abko tikwe bā mikadre dre kwrere ruen munye? ³¹ Ngōbōta kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti kākwe mostasa nurai nōkani tirete jakrā. Nura jōkrā munkwe, ngātāite mostasa nurai ye abko bāri kiakia, ³² akwa nōkadre tirete angwane, rabadre bāri kri nura jōkrā bti ta angwane, kūdetā nebe ngetre kwārākwarā, aisete nukwā raba kite nūne kūdetē kāinta kā tiborete, ye kwrere jire kāne Ngōbōta kite gobrane ni braibe bti, akwa mrā angwane Ngōbō rabadi gobrane ni kwatibti abko bā mikata nura chi ye bti.

Jesu nāmane kukwe bā mike jirekābe, btā nāmane dirire
(Mateo 13.34-35)

³³ Jesu nāmane kukwe bā mike jāndrān mda mdabtā, erere nāmane dirire, akwa kukwe bāri tare abko űān nāmane dirire ni kwatiye. ³⁴ Kukwe bā mika nāmane jirekābe Jesukwe, btā nāmane dirire ni mda mdaye, akwa nāmane nebe kaibe nitre ja tōitikaka benbe angwane, kukwe bā mika nāmane ni mda mdaye kwe abko nāmane dre niere metre abko nāmane mike gare jōkrā ietre.

Jesukwe mūre amne űō mikani kwekbe
(Mateo 8.23-27; Lucas 8.22-25)

³⁵ Jesukwe blitabare kukwe keta kabrebtā, ye nāirerabe kā jatani iko angwane, niebare kwe nitre ja tōitikaka benye:

Brān űō okwā kri kwārākri, niebare kwe ietre.

³⁶ Erere bkānā, ru te Jesu nāmanena, arabe te jānikani. Arato ru mda mda nikani siba ben. Ni nāmane kwati, ye abko namani jōkrā űō okwā kōrābti ie. ³⁷ Niaratre nikani, nikani te batibe mūre jatani mate ribi krūbāte, kā nikani űō mike nakwen kukwāne, aisete namani űō kite nakwen jōkrā rute, kā namani ru krien űōte nguse. ³⁸ Akwa Jesukwe ja dokwākrā mikani, bti nāmane kibien kuin ru kōrekri. Ye nitre ja tōitikaka ben nikani, kākwe ganinkrō, bti niebare kwetre Jesuye:

¡Dirikā, ni kite niken űōte nguse dbe makrā ya, amarebti ma nibi kibien dikaro yere! niebare kwetre Jesuye.

³⁹ Abtā Jesu naninkrō, kākwe űākābare krōrō mūreye amne űōye:

Kwekbe munkwe, niebare kwe.

Ye btārābe kā namaninta kwekbe jōkrā. űō abko namani nenta jirekābe jōkrā. ⁴⁰ Jesukwe niebare nitre ja tōitikaka benye:

¡Ngōbōta mun ngibiare, bti munta tōdeke yera, amarebti mun moto nibi bete dikaro ja tari yere! niebare Jesukwe ietre.

⁴¹ Akwa namanintre nekwetekā Jesubtā, tōi űān namani krūtare, kā namani niere jae kwārīkwāri:

űNi se abko, ni űō amarebti, mūreta mike tāte btā űōta mike tāte sere? namanintre niere jae kwārīkwāri.

5

Ni Gadarabo btā Jesukwe űai kāme juanintari mento
(Mateo 8.28-34; Lucas 8.26-39)

¹ Yebti Jesu nikani nitre ja tötikaka benbe nebe Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri kākä Gadara kánti. ²⁻³ Niara nakwani timon, ye btäräbe ni nükani iti Jesu kánti abko btä üai káme nämane. Mden kisete nämane nüne rökabti abko nikani Jesu ngäbti. Ni ye abko, ni krübäte üai káme kisete, aisete mäkäte nämane kadenanbti, akwa ñan nämane neketete jire chi ni mda mdaye, ⁴ ñobtä ñan angwane küde mäkäte nämane kadenanbti ie angwane, nämane kadena ötöte jökrä ja küdebtä. Ne ben ngoto mäkäte nämane ie angwane, nämane kadena ötöte kia bürere jökrä ja ngotobtä, aisete ñan namani nuene ni mda mdakrä. Käre mäkäte nämane, akwa nämane ngitieta ben gwaire. ⁵ Dibire rare ni ye nämane niken ngwäenikä krikri be rökabtita btä ngudrebtita ja metare kwärä jäbti ngrabare. ⁶ Jesu jatabare mente ie se kwrere angwane, niara nakwaninkä, nikani betekä Jesu ngäbti, namani kánti angwane, nikani ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwäreki ja mikakäre bobre Jesubtä. ⁷⁻⁸ Jesukwe niebare üai kämeye mda:

Nän mento ni nebtä, niebare kwe.

Abtä ni yekwe ngratebare kri mda, käkwe niebare:

Jesu, ma Ngöbö Kri Kä Käinbti Odei, ¿ye ñobtä ma kite ti nike nete ye? Ngöbö se okwäbti, makwe ñan ti mika ja tare nike abko ti tö nibi ribei mae, niebare kwe.

⁹ Abtä Jesukwe niebare mda üai kämeye:

¿Ma kä ño?

Üai káme ye käkwe niebare mda Jesuye:

Nun kabre jae, aisete ti kä Kabre, niebare kwetre.

¹⁰ Bti namani ribere kisere mda Jesuye:

Makwe ñan nun juantari mento kä mdabti, üaitre káme namani ribere kisere Jesuye.

¹¹ Ye kánti abko, mtü nämane kabre krübäte mröre bä känime ngudrebtäta,

¹² aisete namani ribere Jesuye:

Mtüta sere, sebtä nun juen, namani niere ie.

¹³ Ye erere, Jesukwe üai káme juantari mento ni yebtä abko juani mda kwe mtübtä. Üai káme nikani mento ni yebtä, bti nikani mda mtübtä angwane, mtü nikani betekä jökrä ja jiebti kä btä motokwäre, nikani ngitiekä jökrä ñöte, kánti müre neketani jökrä. Mtü mili krobu näre müre neketani jökrä kore.

¹⁴ Yebtä abko, mtü ngibiakatre ngitiani, nikani kukwe ne niere jutate ta btä ji ngrabare. Abtä ni jatani kwati mda kukwe nakaninkä ye tuakäre.

¹⁵ Nükanintre Jesu kánti angwane, ni btä üai káme nämane kabre abko ja ngwä kitani kwe, nämane tākānintbe temen, kä ruen kuin bti, btä nükanintre. Abtä Jesu di kri nükani gare ietre, aisete Jesu jürä namani ni jökräbtä. ¹⁶ Ni btä üai káme nämane kabre btä kukwe nakaninkä, erere arato kukwe nakaninkä ño ño mtübtä abko nitre tuakatuaka namani taentari jire jökrä ja täritäri ni jökrä yeye. ¹⁷ Yebtä abko, Jesu jürä namani kri btä, aisete Jesukwe kä mikarekä, rikadre kä mdabti abko ni jökrä namani ribere Jesuye.

¹⁸ Ye erere bkänä, Jesu nakwaninta rute angwane, ni btä üai káme juantari mento kwe, ye abko Jesu rikadre ngwena jabe abko namani ribere Jesuye, ¹⁹ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ma raba jirekabe nete. Ma Dänkienkwe dre nuni makrä btä ma tareniri ño kwe, ye nän niereta jire jökrä ma mräkäye ja gwiriete, niebare kore Jesukwe ie.

²⁰ Ye erere bkänä, Jesukwe kukwe kuin nuenbare ni yekrä, ye niara nikani niere ni jökräye juta kwatirekwatire te kä kädian nämane Decápolite. Yebtä ni jökrä tõi ñan namani krütare kukwebtä abko nakaninkä kore se.

Jesukwe Jairo ngänkän mikaninta nire amne meri bren abko mikaninta kuinta kwe

(Mateo 9.18-26; Lucas 8.40-56)

²¹ Yebti Jesu jataninta rute nuketa Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri. Jesu nämane ñö okwä köräbare angwane, ni nukaninbe ja ükekrö kwati ja tuakäre ben. ²² Angwane ni nukani iti abko kädian nämane Jairo. Jairo abko nämane ji dokwäte sinagogate. Jesu jatabare ie angwane, nikaninbe ja mike bobre ngukudokwäbti Jesu ngotobtä, ²³ kä namani ribere kisere Jesuye:

Ngäbäkre chi merire tikwe kite krüte tikän abko rabadreta kuinta tikrä, abkokäre ti ki ma kärere kise mike bti jakrä, niebare kwe ie.

²⁴ Ye erere Jesu nikaninbe ben angwane, ni kwati nikani siba, kä namani kete dime ja ngätäite. ²⁵ Angwane nitre nikani kwati Jesube, ye ngätäite meri nämane näin iti siba abko kä kwä jätäbti kubura nämane bren dbä tibiere köbö kwatirekwatire ²⁶ abko kisete nämane ja tare nike. Käre nikani kräkä bianka kwati kanti angwane, kräkä bian nämane ie, akwa nämane kitetebe bäri mda. Ngwian nämane kwe, erere ganinte jökrä kwe kräkäbtä jakän, akwa nikani bäri bren jume mentokwäre. ²⁷⁻²⁸ Akwa Jesu nämane ni miketa kuinta kädrie namani meri ye okwäbti. Abtä nikani siba, namani ja ken Jesube angwane, namani nütüre: Tikwe dän Jesubtä se aibe nuadrebtä angwane, ti rabadreta kuinta, namani nütüre. Ne erere ni kwati ngätäite ta, krötäbare ja ken Jesu trökri kwe, bti dän Jesubtä nuaninbtä tiebe kwe. ²⁹ Ye btäräbe namaninta kuinta batibe se kwrere, aisete ja namani ruenta kuin jökrä ngrabare ie. ³⁰ Jesu die näkäninbe ruäre abko Jesukwe gani angwane, ni nämane kwati bäre temen mikani ñäräre kwe, bti niebare kwe ietre:

¿Nirekwe dänkä nuribtä tibtä ye? niebare kwe.

³¹ Abtä nitre ja töitikaka ben käkwe niebare mda ie:

¿Ni nibi kwati ma bäre temen, kä nibi ma kete dime ja ngätäite ñan tuen mae ya, amarebti nirekwe dän mabtä nuribtä ma nibi niere yere? niebare kwetre Jesuye.

³² Akwa nirekwe dän nuaninbtä Jesubtä abko Jesu tö namani gai aisete, kä namani mike ñäräre janknu ja bäre temen. ³³ Jesu namani nikren dikaro, abtä meri ye moto namani bete, aisete namani grükekä jökrä ngrabare, nikani ja mike bobre ngukudokwäbti Jesu ngwäreki, bti jakwe dän nuaninbtä Jesubtä, käkwe ja mikaninta kuinta, niebare metre kwe Jesuye.

³⁴ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ti mräkä, makwe tödiri kwatibe tibti, köböire ma nibirate kuinta, aisete nänta jäme, niebare kore kwe ie.

³⁵ Jesu nämane blite kore angwane, ni ji dokwäte sinagogate, ye jiebti ni ruäre mda nukani kukwe ngwena, käkwe niebare ie:

Ma ngänkän kürera makän. Makwe ñan dirikä nika mda, niebare kwe ie.

³⁶ Ne jarabare Jesuye, abtä Jesukwe niebare ni ji dokwäte yeye:

Ma ñan rekwetaka ngäbäkre jiebti jakän. Makwe tödeka kwatibe janknu tibti, niebare kwe ie.

³⁷ Bti Jesu nikani, käkwe Pedro, Santiago, btä Juan, Santiago etba aibe ngwiani jabe, ben nikani. ³⁸ Namanintre ni ji dokwäte juete angwane, ni nämane kwati ngetrekä jume ja dibti, aisete kä nämane nokre gwä, btä namanintre. ³⁹ Niara nikani gwä angwane, ngäbäkre krütanina namani gare Jesuye, akwa niebare kwe nitre ngetrakaka ie:

Ngäbäkre merire ye kürera munta nütüre, akwa tä kibien. ¿Ñobtä mun ngetrakwe nibi nokre kore gwi yere? niebare kwe ietre.

⁴⁰ Yebtä ni jökrä namani Jesu kötaire ñäkäbtä kore, akwa Jesukwe ni nämane gwi ye juani jökrä ju bäre, bti ngäbäkre meye, rün btä ni ja töitikaka nimä nämane näin Jesube aibe ben nikani nebe ngäbäkre ngwäkä ye kánti. ⁴¹ Namanintre kánti angwane, Jesukwe ngäbäkre merire ngwäkä kani küdebtä, bti ñäkäbare arameo kwe ie krörö:

Talita, kumi, niebare kwe ie. (Ne abko nieta: Ngäbäkre merire chi, näin krö, tita niere mae.)

⁴² Ne btäräbe, ngäbäkre merire ye nükani krö, nikaninbe dikekäta. Yebtä nitre nämane kwati, ye töi ñan namani krütare jire chi kukwe nakaninkä yebtä. Ngäbäkre merire ye abko kä kwä jätäbti kubu ie. ⁴³ Jesukwe ngäbäkre mikaninta nire, bti bukamna kwe. Akwa nitre kukwe tuakatuaka abko käkwe ñan kukwe ye kädriedre jire chi ni mda mdabe, niebare kwe ietre. Ne abko nakaninkä kore.

6

Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete (Mateo 13.53-58; Lucas 4.16-30)

¹ Yebti Jesu nikaninta ja käite juta Nazarete nitre ja töitikaka benbe. ² Abti köbö jadükakrä nükani angwane, nikani dirire sinagoga. Angwane ni kwati nämane kukwe nuen. Ruäre abko ñan töi nämane krütare Jesu kukweibtä, kä namanintre niere jae kwärikwäri:

¿Ni nokokwe ja töitikani mdente amarebti töbtä dikaro sere? Arato, töi ngütiekä dikaro dirikrä, btä tä sribi kri ñan tuabare nuene Ngöbö diebti. ¿Se abko ño kánti gare ie amarebti sere? ¿Niarata bike kri ñan ñan? ³ Niara María ngobo sribikä kri kukwäntä ara. Niara abko Santiago, José, Judas btä Simón etba ara. Niara ngwai tä nüne jökrä kä ne kánti arato, namanintre niere jirekäbe jae kwärikwäri.

Ne aiseté Jesu kukwei namani tare btä. ⁴ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni Ngöbö kukwei niekä mikata ütiäte kä mda mdabti, akwa ja käite amne mräkä kwekwe ngätäite amne mräkä juete abko mikata ütiäte ñakare nieta. Ye kwrere mun ñan tä ti mike ütiäte jae. Abko kore se, niebare kwe ietre.

⁵⁻⁶ Nitre Nazarebo käkwe ñan Jesu kukwei mikani ütiäte abko namani teбайдre kri Jesukrä. Abtä ni bren bren nämane ruäre, aibehti Jesukwe kise mikani abko namaninta kuinta, akwa sribi kri nuenbare ñakare mda kwe kä ye kánti.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben juani Ngöbö kukwei dirire (Mateo 10.5-15; Lucas 9.1-6)

Yebti Jesu nikani dirire janknu juta kwatirekwatire Galileate angwane, ⁷ ni ja töitikaka ben ni jätäbti nibu käräbare kwe, ie Ngöbö di biani kwe üai käme juantarikrä, bti juani nibu nibu kwe Ngöbö Kukwei dirire. ⁸⁻⁹ Akwa rikadre känenkri abko töi diani krörö kwe:

Mun rikadre angwane, mun ñan rika mrö ngwena, mun ñan rika kra ngwena, mun ñan rika ngwian ngwena, akwa mökän aibe järika munkwe jae amne sandalia mun ngotobtä aibe te mun rika. Arato, dän jabtäbe, te mun rika, ñobtä ñan angwane munkwe nünentbe nirebe abko käkwe mun die mikadre jändrän jökrä yebtä. ¹⁰ Ne mden kisete, juta mdente mun rika, ye kánti munkwe nünantbe ju kwatibe te, bti mun rika ta juta mdate. ¹¹ Akwa nane juta mden kánti mun ñan ka ngäbti, btä mun ñan kukwe nua tö raba angwane, munkwe dobro ja ngotobtä ye bäbrükate nitre nünanka juta yete okwäbti, niaratre ngite au Ngöbö ngwäreki bä mikakrä tuare ietre. Yebtä

abko, kukwe era erere ti bike niere munye. [Ngöbökwe ni jökrä mikadi ja tare nike, ye ngwane nitre Sodomabo btä Gomorrabo abko Ngöbökwe ngwiandi ja tare nike krübäte bkänä, akwa ni kä ye kanti tä mun kukwei nuen ñakare abko Ngöbökwe ngwiandi ja tare nike bäri krübäte mda. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.]*

¹² Ye erere bkänä, nitre ja töitkaka Jesube nikani, kä namani niere krörö: Kukwe kämekäme kite temen munkwe, bti tödeke Ngöböbti munkwe, namanintre niere. ¹³ Ye ngwane, üai käme juanintari mento ni kwatibtä kwetre. Arato ni bren bren mikaninta kuinta kwetre aseite kekare kwärä ni bren bren yebti.†

Juan Bautista müre ketani
(Mateo 14.1-12; Lucas 9.7-9)

¹⁴ Kä ye ngwane abko, jrei kädian nämane Herodes Antipas nämane gobrane angwane, Jesu nämane dre dre nuene gani kwe, ñöbtä ñan angwane ni jökrä nämane Jesu käikitekä kä ketareketare Galileate. Yebtä ni ruäre namanintre niere krörö Jesubtä: Ngöbökwe Juan Bautista mikaninta nire, aiseite di tarä sribi kri ñan tuabare nuenkrä ye, namanintre niere.

¹⁵ Ni mda mda abko namani niere: Ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías ara se, namanintre niere.

Ni mdara jire abko namani niere: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko kwrere sere, namanintre niere.

¹⁶ Blita namani Jesubtä, ye namani gare Herodeye angwane, niebare kwe: Juan dokwä tikakamna tikwe, ara nukaninta nire mtare, niebare Herodekwe.

¹⁷⁻¹⁹ Ñöbtä jrei Herodes käkwe Juan dokwä tikakamna abko nakaninkä krörö: Herodes käkwe niebare kore, ñöbtä ñan angwane niara etba Felipe nän muko kädian nämane Herodías abko diani kwe kän. Yebtä abko Juan Bautista käkwe niebare Herodeye: Ma etba nän muko se makwe ñan mikadre jire ja ken kän, Juan nämane niere. Ye dokwäre abko Juan Bautista kamna ngite Herodekwe, bti kitamna ngite kä teri kwe, ye nukaninta töre ie, käkwe ñäkäbare kore. Ye mdenbtä Herodías abko tö namani Juan müre ketai, akwa ñan namani nuene kräke, ²⁰ ñöbtä ñan angwane Juan abko ni era metre nünanka deme Ngöbö ngwärekre nämane gare Herodeye, abtä nämane mike ütiäte, aiseite jrei Herodes nämane Juan ngibiare Herodías ngäniene. Arato kä nämane nebe nuäre Herodebtä Juan kukwei nuare, akwa nämane nebe töbike kri btä.

²¹ Te bati, Herodes därebare köböi nükani angwane, Herodekwe sribikä bäri ütiäte rikri käräbare, btä nitre rükä rükä dänkien käräbare kwe. Arato ni ütiäte rikri Galileate käräbare kwe mröre jae. Ye ngwane köbö kuin nükani Herodiäkrä. ²²⁻²³ Herodías ngänkän bati nikani tarä mike kwäräkwärä se kwrere nitre nubaibare Herodekwe ye okwäbti. Herodías ngänkän namani tarä mike nuäre kwäräkwärä, ye abko käi namani nuäre krübäte Herodebtä amne ni mda mda nämane mröre ben yebtä. Abtä Herodekwe niebare Herodías ngänkánye:

Ngöbö se okwäbti, ma tö dre dre ie, erere kärere jökrä tie angwane, tikwe biandi mae. Kä te tita gobrane, ye ma tö käräi ruäre ta tie angwane, tikwe biandi mae. Dre erere ma tö käräi tie, tikwe biandi mae. Ne tita niere mae Ngöbö se okwäbti, niebare kwe bäre bäre ngäbäkre merire yeye.

* **6:11** Kukwe corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin btä. † **6:13** aseite kekare ni bren bren yebti. Aseite kekani ni bren brenbti, Ngöbö di nämane ni yebtä Ngöbö Üai köböire bä mikakäre ietre.

²⁴ Dre kärädre kwe abko ñan nükani gare ie. Abtä nikani, kákwe niebare meye:

¿Tikwe dre kärä ruen? niebare kwe meye.

Meyekwe niebare mda ie:

Juan Bautista dokwä kärere ie, niebare mda kwe ie.

²⁵ Ye erere bkänä, Herodías ngänkän nikaninbe mda. Namaninta jrei Herodes kánti, kákwe niebare ie:

Gwängwarbe, makwe Juan Bautista dokwä mika blatote. Makwe bian tie nete, ie ti tö nibi, niebare kwe Herodeye.

²⁶ Yebtä abko, Herodes moto namani ulire mda, akwa nitre nübaibare kwe ye okwäbti ja kukwei biani kwe Herodías ngänkánye, aisete ñan tö namani ja kukwei kitaita temen. ²⁷ Yebtä jrei Herodes kákwe, ni rükä juani iti abko kákwe Juan dokwä tikarekä, bti jatadre ngwena niebare kwe ie. ²⁸ Ye erere Juan nämane ngite, ye kánti ni rükä nikani, kákwe Juan dokwä tikaninkä, bti mikani blatote kwe, jänikani, biani kwe Herodías ngänkän bati yeye angwane, niara kákwe bianinbe meye Herodiaye mda.

²⁹ Juan müre ketani, ye nitre ja töitikaka ben kákwe gani angwane, Juan ngwäkä jänikani kwetre, bti doboi mikani kwetre.

Jesukwe ni mili krärike bukani

(Mateo 14.13-21; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14)

³⁰ Jesukwe nitre ja töitikaka ben töi diani, bti juani kwe kä ketareketare Galileate. Abti nukaninta jökrä kánti angwane, dre dre nuenbare kwetre btä diribare ño ño kwetre, ye kädribare jire jökrä kwetre Jesube. ³¹ Ye ngwane, ni kwati nämane nüke basare ietre, namani nikenta, täte ni mda namani nüke, namani nikenta aibe janknu, aisete kä ñan namani mrökrä ietre. Abtä Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Brän jadüke chi kä kaibete, niebare kwe ietre.

³² Ye erere bkänä, nakwani jökrä rute, bti nikanintre kä kaibete.

³³ Nikanintre angwane, Jesu ara namani tuen bäsi obeja ngibiaka ñakare raba ngwarbe ye kwrere, namani tuen Jesuye, aisete namani tuen bobre ie. Abtä nikani kukwe dirire kabre bätäkä ngwarbe ietre. ³⁵ Bti kä jatani dere nitre ja töitikaka Jesube okwäbti angwane, nikanintre, kákwe niebare krörö Jesuye:

³⁴ Jesu nikani mate, nakwani timon angwane, ni nämane kwati ngibiare ngäbti. Nitre ye abko namani tuen bäsi obeja ngibiaka ñakare raba ngwarbe ye kwrere, namani tuen Jesuye, aisete namani tuen bobre ie. Abtä nikani kukwe dirire kabre bätäkä ngwarbe ietre. ³⁵ Bti kä jatani dere nitre ja töitikaka Jesube okwäbti angwane, nikanintre, kákwe niebare krörö Jesuye:

Kä kitera dere. Nita kä kaibete nete, ³⁶ aisete nitre se juen mrö kökö jae. Käñime nere ya, jutate ya, mdente erere juen mrö kökö jae, niebare kwetre Jesuye.

³⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Niaratre buke munkwe, niebare kwe ietre.

Niaratre kákwe niebare mda:

¿Ni iti kákwe ngwian ganandre sö krä kwä jire abko näre bti, nun rikadre ban kökö nitre kwati se bukakrä jökrä bäre sera? niebare kwetre.

³⁸ Jesukwe niebare ietre:

¿Ban tä kunbe munkwe? Ye mun nän tuen, niebare kwe ietre.

Erere janbare tuen, bti jatanintre nüketä, kákwe niebare:

Banta kunrike btä gwa krobu, niebare kwetre Jesuye.

³⁹ Jesukwe nitre juani täke ketareketare temen ja täritäri mikä rerebarebti.

⁴⁰ Erere nitre namani tákäninbe gre ketarike ja täritäri, ruäre abko namani

tākānintbe gre ketebu bti ni jätä ja täritäri. ⁴¹ Bti Jesukwe ban kunrike btä gwa krobu diani kisete, nikrabare kä käinbti kwe, bti kuin niebare btä Ngöböye kwe, bti ban ñäkānintbe kwe, biani kwe nitre ja tōitikaka benye ni jōkrä bukakrä. Erere gwa krobu te ni jōkrä bukani arato. ⁴² Ni kwati kākwe mrōbare, namanintre trinetrine jōkrä, ⁴³ bti ban oto btä gwa oto namaninte abko ūkaninkrōta kutia kwä jätäbti kubu jire mda. ⁴⁴ Ni kwati kākwe mrōbare, ye abko ni brare brare aibe mili krārike. Meri btä ngäbākre nāmane kwati abko tanbare ñakare.

Jesukwe dikakabare ñōbti
(Mateo 14.22-27; Juan 6.16-21)

⁴⁵ Nebti ni nāmane kwati, ye Jesu jämi juenta ja gwiriete kwäräkwarä, känenkri nitre ja tōitikaka ben juani rute kwe, bti juani Ñō Okwä Kri Galilea kwärä nakri ja ngbiare juta Betsaidate. ⁴⁶ Jesukwe ni kwati ye juaninta jōkrä ja gwiriete, bti niara nikani mintokwäre mda blitakäre Ngöböbe. ⁴⁷ Kä jātani iko angwane, nitre ja tōitikaka Jesube namani ru ngwena Ñō Okwä Kri Galilea te ruäre. Jesu abko namani kaiibe, nāmane jate abko okwäbti ⁴⁸ müre namani mate ribi krübäte nitre ja tōitikaka ben ngäbti, aisete namani ñō sökō tare rubtä, namani tuen Jesuye. Kä jātānina ngwen ja ken dekä angwane, batibe Jesu nikani dikekä ñōbti kukwäre. Jātānina nūke ru ken, tō namani näin ru bäre ta, akwa jatabare nitre ja tōitikaka benye angwane, ⁴⁹ ni bākāi nāmane dikekä ñōbti, namanintre nütüre, aisete nekwetaninkätre, kākwe ngratebare, ñōbtä ñan angwane ⁵⁰ Jesu jatabare ietre angwane, nekwetaninkä jōkrä. Abtä Jesu kākwe niebare ietre:

Ti ara tä näin. Mun ñan rekwetaka, niebare kwe ietre.

⁵¹ Bti Jesu nikani rute käin, btäräbe müre nōtaninkäbe. Abtä nitre ja tōitikaka Jesube ñan tōi namani krütare, ⁵² ñōbtä ñan angwane ñan namani Jesu kukwei kaen ngäbti metre, aisete Jesukwe ban ñäkānintbe Ngöbö diebti angwane, niara ñakare niaratre kwrere abko ñan nükani gare ietre.

Jesu btä nitre ja tōitikaka ben nükani juta Genesarete
(Mateo 14.34-36)

⁵³ Yehti niaratre nükani Ñō Okwä Kri Galilea kwärä nakri juta Genesarete, kanti ru mäkānintre kwetre ñō köräbtä, ⁵⁴ bti nakwanintre timon. Btäräbe nitre nūnanka yete, ie Jesu nükani gare, ⁵⁵ aisete jōtrō ngwarbe nikanintre betekä juta ngwäre. Jesu namani niken mdente mdente, ye nükani gare ni bren bren mräkäye angwane, namanintre ni bren bren ye tike jänbti jänbti Jesu kukwäre. ⁵⁶ Jesu namani niken juta kiakiate, namani niken juta krikrite, namani niken kä kiakiate, mdente erere ni bren bren mika namani jite jite mräkäkwe Jesu ngäbti. Angwane nitre bren bren ye abko Jesukwe tuadremetre dän körä aibe nuenbtä jabtä amne rabadreta kuinta abko mräkä namani ribere Jesuye. Ye erere bkänä, nitre bren bren namani dän körä aibe nuenbtä Jesubtä angwane, namani nebeta kuinta batibe jōkrä abko nakaninkä kore.

7

Dre dre tä ni mike ngite Ngöbö ngwäreki niebare Jesukwe
(Mateo 15.1-20)

¹ Abti bati nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikätre nāmane Jerusalén, nükani Jesu kanti Capernaümte. ² Ye ngwane, Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikätre kirakira kākwe köbōtikamna bti mrömna kwetre nitre israelitaye, ye kwrere nitre ja tōitikaka Jesube nikani mröre abko ruäre

käkwe ñan köbötikani nitre bariseo okwäbti. Abtä namani ñäke btä. ³ (Nitre israelita ngämi mröre abko känenkri köbötikadre kuin abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre kirakira käkwe ükaninte nuendre kore, ñobtä ñan angwane kore rabadre dbe Ngöbö ngwärekre, erere nitre bariseo btä nitre israelita këta mike täte jökrä. ⁴ Nitre israelita tä nebe jädrän kökö jae, bti tä nüketä gwi angwane, ñan köbötikadre këne kwetre, ñan mröre kwetre. Arato kukwe mda mda mikata täte kwetre abko nere: baso bätädrete, mrü bätädrete, unkwen bätädrete, jän bätädrete. Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre kirakira abko käkwe kukwe ükaninte nuendre ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekre nitre israelitaye, erere tä nuene janknu ja täritäri.) ⁵ Ne mdenbtä abko, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre jatani, käkwe niebare Jesuye:

Nun mräkä kirakira käkwe kukwe ükaninte nuendre, ¿se ñobtä abko nitre ja töitikaka mabe këta mike ñakare täte se? Ni rabadre dbe Ngöbö ngwärekre, abkokäre ni ngämi mröre, känenkri köbötikadre abti mröre abko tä ükaninte kore amarebti nitre ja töitikaka mabe abko ñan tä köbötike jire chi mrökrä se, niebare kwetre Jesuye.

⁶ Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ngwarbe ja bä mike kuin. Mun ye mdenbtä Isaías käkwe Ngöbö Kukwei niebare metre munbtä abko tä tikani krörö:

Juta ne këta ti mike ütiäte ja kada aibebti, aisete tä ti tarere ñakare era metre.

⁷ Tätre ti käikitekä ngwarbe amne kukwe ükaninte au jakrä kwetre, aibe tätre dirire ti Kukwei täte, *Isaías 29.13*
niebare Isaiakwe munbtä.

⁸ Ye abko, kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie abko munta kite jökrä temen, amne kukwe ükaninte ni kä nebtäkwe abko mikata bäri ütiäte jae munkwe.

⁹ Ye abko, kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie, erere munta mike ngwarbe jae, akwa kukwe ükaninte au jakrä munkwe abko mikata täte munkwe. ¹⁰ Ye mdenbtä, Ngöbökwé ja kukwei tikamna krörö taräbtä Moiséye:

Mun rün btä mun meye mika ütiäte jae munkwe.
Nire nire käkwe ñäkädre tare rün amne meye rüere, ni ye abko kämikadre,

Exodo 21.17; Levítico 20.9

abko tikamna Ngöbökwé Moiséye. ¹¹ Akwa mun abko tä niere krörö: Ni iti käkwe niedre rünye amne meye: Jändrän tikwetikwe se erere Korban, * aisete tikwe biani jökrä Ngöböye, aisete ti ñan raba mun die mike jire chi bti, niedre kwe, ye abko dbe, munta niere. ¹² Nire nire käkwe niedre kore angwane, ñan ni rün btä ni meye die mikadre jire chi mda kwe abko munta dirire kore. Ye kwrere munta Ngöbö Kukwei mike ngwarbe jae. ¹³ Ye abko, kukwe ükaninte au jakrä munkwe abko mikata täte munkwe, btä kukwe mda mda ne kwrerekwrere, munta nuene janknu ja täritäri. Akwa munta ye nuene angwane, munta Ngöbö Kukwei kite temen. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätreye.

¹⁴ Yebti Jesukwe ni jökrä käräbareta mda, bti niebare kwe ietre:

Ti bike kukwe niere, ne kukwei nuen munkwe angwane, munkwe mika nüke gare jae abko krörö: ¹⁵ mrö jökrä kwetata nikwe, ye abko ñan tä ni mike ngite Ngöbö ngwärekre, akwa kukwe jökrä këme ni töibtä, nita nuene ye abra

* **7:11** Korban abko këta “jädrän biandre Ngöböye” niere hebreore. Ngäbäre ngwarbe ñan tö namani rün btä meye die mikai angwane, nämane korban niere ngwian ganaibare kwe yebtä. Abtä ngwian ganaibare kwe, yebti ñan rün btä meye die mikadre, akwa biandre Ngöböye. Ye abko nämane dbe abko nitre dirikä nämane niere, akwa Ngöböta ni rün btä ni meye die mikamna nie.

tä ni mike ngite Ngöbö ngwärecri. Abko kore se, niebare Jesukwe. ¹⁶ [Ni kukwei ruen munye angwane, munkwe kukwe ne ketate olote. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre kwatiye.]†

¹⁷ Yebti Jesu nikaninta gwä nitre ja töitikaka benbe. Ni mda mda nämane kwati abko namani jökrä ju bäre. Jesu namaninta gwi angwane, nitre ja töitikaka ben kärke niebare ie:

¿Kukwe diriniri makwe, ye ño yere? niebare kwetre Jesuye.

¹⁸ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Abko kukwe ñan nü gare munye arato ya? Mrö jökrä kwetata nikwe, ye ñan tä ni mike ngite Ngöbö ngwärecri, ¹⁹ ñobtä ñan angwane nita mrö kwete, ye abko tä niken jökrä ni bülete, akwa nita nainkrö angwane, nita mrö ye kitekäta jökrä, ¿ye abko gare ñakare munye ya? (Ne aisete, mrö jökrä kuin kwetadre, niebare Jesukwe.) ²⁰ Kukwe kämekäme ni töibtä, nita nuene, ye käta ni mike ngite Ngöbö ngwärecri, ²¹ ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme abko tä ni töite amne ni motote abko erere nita nuene abtä nita ja mike ngite Ngöbö ngwärecri abko krörö: Ni merire brare ja mike ngite bätäkä ngwarbe jabe kwärikwäri amne ni jändrän goire ni mda mdakän. Erere arato, nita ni mda mda kämike, ni gure käta ja mike gure bati bati tiebe ni mda mdabe. ²² Nita gore, jändrän ni mda mdakwe, ie ni tö jökrä jakrä, nita kukwe kämekäme aibe nuene, nita ni ngökö, ni diän diän, ni tö rabai ni mda mda kwrere, nita ñäke ni mdabtä, nita bike kri, ni töbike ñakare metre ja käne. ²³ Kukwe kämekäme keta kabre nita nuene, ñobtä ñan angwane ye tä ni töibtä, käta ni mike ngite Ngöbö ngwärecri. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Meri ñakare israelitare kärke tödekani Jesubti
(Mateo 15.21-28)*

²⁴ Abti Jesu nikani juta Tiro bäre temen. Namani yete angwane nikani gwä, akwa ñan tö namani ja mikai tuare ni nünanka kä yete ie, aisete nikani tiebe, akwa nitre kä ye kanti kärke gani. ²⁵⁻²⁶ Ye kanti meri nämane iti abko ngänkänbtä üai käme nämane nüne. Meri ye abko griega amne Sirofeneciabo. Niara ñakare israelita. Jesu nukani gani kwe angwane, jötrö ngware nikani, kärke ja mikani bobre ngukudokwäbti Jesu ngwärecri, bti niebare kwe ie:

Üai käme juentari ngäbäkre tikwe sebtä, namani kärere kisere Jesuye.

²⁷ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Tikwe kukwe kri nuendre makrä, ye abko mrö ngäbäkrekrä kita nukro ngäbäli kiakia ie kän, ye kwrere tikwe nuendre nitre israelitabtä, aisete ti ñan raba üai käme juentari ngäbäkrebtä makrä, ñobtä ñan angwane ma abko nukro ngäbäli kiakia ye kwrere aisete.

²⁸ Meri ye kärke niebare mda Jesuye:

Jän, ti dänkien, akwa mrö büreta betekä timon ngäbäkre kisete abko nukro ngäbäli kiakia tä kwete mesa täni. Ye mden kisete, tita kukwe ribere mae nete, niebare kwe ie.

²⁹ Jesukwe niebare mda ie:

Mata kukwe era niere. Ngöböta sribire ño ni kwe ngätäite tä gare kuin mae, nibi tuen tie. Arato mata tödeke kwatibe Ngöböti, nibi tuen tie. Ye köböire tikwe üai käme junina mento ma ngänkänbtä, aisete nibirate quinta, aisete nänta ja gwiriete. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

³⁰ Ye erere bkänä, meri ye nikaninta, namaninta gwi angwane, üai käme nikanina mento ngänkänbtä aisete, nämane jäme jänbti, btä namaninta. Ne abko nakaninkä kore.

† 7:16 Kukwe tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin btä.

Ni olo ngidianinte amne kukwe ritete abko Jesukwe mikaninta kuinta

³¹ Jesu nämane juta Tiro bäre temen, nikaninta angwane, nikani juta Sidón kánti ta, nikani kä kädian nämane Decápolis kánti. Te nükani, namani Nõ Okwá Kri Galilea btá. ³² Ye kánti ni iti abko olo ngidianinte amne kukwe ritete jänükani mrákákwe Jesuye. Angwane Jesukwe kise mikadre bti mikakäre kuinta abko mrákákwe ribebare kisere ie. ³³ Ye kánti ni nämane kwati Jesu bäre ta, aisete Jesukwe ni ye ngwiani mento, bti kise kriani olote kwárikwári kwe, tüdrá abko nuaninbtá kálibti kwe, ³⁴ nikrabare kä káinbti kwe blitakäre Ngöböbe, bti büre jakáni nga kwe, bti ñákábare krörö arameo kwe ni neye: ¡Efata! niebare Jesukwe ie. (Kukwe arameo ne abko káta: ¡Olo ngiente túta niere mae! niere).

³⁵ Ye btáräbe ni ye olo gu ngitianinta, tüdrá namaninta kuinta amne namani blite kuin metre. ³⁶⁻³⁷ Kukwe nakaninká kore, ye Jesukwe ñan kádriemna jire chi ni mda mdabe, akwa ni nämane yete, okwábti Jesukwe kukwe kri nuenbare, ye tõi ñan namani krütare, kä namanintre niere: Ni seta jändrän kuinquin nuene ño, amarebti ni olo ngidianinte ie tá ni kukwei mike ruenta. Ni kukwei ñakare abko tá kukwe tike sere, namanintre niere kore. Mden kisete, kukwe nakaninká ñan kádriedre abko Jesu namani niere ietre, akwa bäri namani kádriere ni mda mdabe.

8

Ni mili kräbká bukani Jesukwe

(Mateo 15.32-39)

¹ Kä ye ngwane, bati ni nukaninta ja úkekrö kwati Jesubtä abko kán mrö krütani jókrá. Abtä Jesukwe nitre ja tóitikaka ben káräbare, bti niebare kwe ietre:

² Köbömära jire ni kwati tá tibe nete, ie mrö ñakare kwetadre, aisete nibi tuen bobre tie. ³ Ni ruäre nünanka mente jatani tá nete. Tikwe juandreta mröi ja gwirieta angwane, nane kä rötarete bti ji ngrabare, aisete nibi tuen bobre tie. Ti ñan tö juainta mröi, niebare Jesukwe ietre.

⁴ Nitre ja tóitikaka ben kákwe niebare mda ie:

Nita kä kaibe nete. ¿Ká krörö kánti abko ni bukare drete sere? niebare kwetre ie.

⁵ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Banta kobe munkwe?

Niaratrekwe niebare mda ie:

Banta kun kükübe nunkwe, niebare kwetre Jesuye.

⁶ Jesu kákwe tákámna temen nitre nämane yeye, bti ban kun kükü diani kisete kwe, kuin niebare btá kwe Ngöböye, ñákánintbe kwe, bti ngökani kwe nitre ja tóitikaka benye dräidre ni nämane kwati yehti. Erere bkänä, ban dräibare kwetre. ⁷ Gwa kiakia nämane krobu, krämä kwetre, btá Jesukwe kuin niebare Ngöböye, bti ngökani kwe nitre ja tóitikaka benye, bti juani dräire kwe arato. ⁸ Ni jókrá kákwe mröbare, namanintre trinetrine jókrá, bti ban oto namaninte, ye abko nitre ja tóitikaka Jesube kákwe úkaninkröta kutia kwá kükü. ⁹ Ni kwati kákwe mröbare, ye abko ni brare brare aibe mili kräbká näre amne meri btá ngábakre nämane kwati abko tanbare ñakare. Ni jókrá kákwe mröbare trine, bti Jesukwe juaninta ja gwirieta, ¹⁰ bti niara btá nitre ja tóitikaka ben nakwani rute, nikani kä kädian nämane Dalmanuta kánti.

Sribi kri ñan tuabare káräbare Jesuye

(Mateo 16.1-4; Lucas 12.54-56)

¹¹ Jesu btá nitre ja tóitikaka ben namani Dalmanuta angwane, nitre bariseo nükani ja kwete ben amne Jesukwe ja dokwá mikadre kö okwäte, abkokäre

nükani ja kwete ben. Jesu abko juani era metre Ngöbökwe ya, ñakare ya abko Jesukwe bā mikadre, kākwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre okwābti abko nükani ribere Jesuye.

¹² Ye namani tare kri Jesubtä, aisete büre jākāni nga kwe, bti niebare mda kwe ietre:

¡Jo! ¿Ye ñobtä mun nünanka kā ne ngwane tä kukwe ye kwrere ribere dikaro tie yere? Ngöbö tö dre nuein, ye tikwe nin niedi jire chi munye, niebare Jesukwe ietre.

¹³ Kukwe namani tare kri Jesubtä. Yebti nitre bariseo mikaninte känime kwe, nakwaninta rute, bti nikaninta ja jiebti ño okwā kri kwärā nakri.

Dirikätre blo, yebtä Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani mokre (Mateo 16.5-12)

¹⁴ Nāmane Dalmanuta angwane abko nitre ja töitikaka Jesube, bti kā nikwi-taninkā ban ngwiandre jabe, abkokānti namanina rute angwane, banbe nāmane kuntibe kwetre. ¹⁵ Ye ngwane, Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani mokre, kākwe niebare ietre:

Lebadura nitre bariseokwe btā nitre reketaka Herodebe, ye ngāniene munkwe ja ngibia kuin, niebare Jesukwe.

¹⁶ Abtä nitre ja töitikaka Jesube namani niere jae kwärrikwäri:

Ni ñan ki ban mda ngwena, abtä Jesuta blite kore, namani niere jae kwärrikwäri.

¹⁷ Ye gani Jesukwe, abtä niebare kwe ietre:

¿Ti abko nire metre ngāmi nūke gare munye ya? ¿Ti raba mrö bien munye Ngöbö diebti ngāmi nūke gare munye ya? ¿Ye ñobtä ban ñakare munye, munta niere dikaro jae abko mun töi ngitiekā ñakare arato ya? ¹⁸ ¿Kā tuen munye amarebti tita dre nuene abko nūke gare ñakare munye yere? ¿Ni kukwei ruen munye amarebti mun ti kukwei tebaire ñakare yere? ¿Tikwe dre nuenba, ye töre ñakare munye ya? ¿Ye ñobtä abko ban ñakare mun nibi niere yere? ¹⁹ ¿Ni mili krārike jire bti tikwe ban kunrikebe drāiba, ye rabateba abko ükkröbata kutia kobe munkwe? niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Niaratre kākwe niebare mda:

Ban rabateba abko ükkröbata kutia kwā jätäbti kubu nunkwe, niebare kwe Jesuye.

²⁰ Bti Jesukwe niebare mda ietre:

¿Ere arato, ni mili krābkā jire bti tikwe ban kun kükübe drāiba, ye rabateba abko munkwe ükkröbata kutia kobe? niebare kwe ietre.

Niaratre kākwe niebare mda Jesuye:

Ban rabateba abko ükkröbata kutia krikri kwā kükü nunkwe, niebare kwetre.

²¹ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Tikwe jändrän ne nuenba mun okwābti amarebti, ¿se ñobtä abko drebtā tita blite abko ngāmi nūke gare metre munye? Abko kore se, niebare kwe ietre.

Ni iti, ie kā tuen ñakare abko Jesukwe mikaninta quinta

²² Yebti Jesu btā nitre ja töitikaka ben nikani mate juta Betsaidate angwane, ni iti, ie kā tuen ñakare jänükani mrākākwe Jesuye. Jesukwe okwā nuadrebtā ja kisebti mikakāre quinta abko mrākā namani ribere kisere ie. ²³ Ni ie kā tuen ñakare, ye Jesukwe kani küdebti, nikani ben mento juta bäre, namani juta bäre angwane, Jesukwe kāli mikani ni ye okwābtā, bti kise mikani okwābtā kwe, kākwe niebare ie:

¿Kā nibi tuen mae ya?

²⁴ Ni ye kākwe niebare:

Ni nibi tuen kri kwrere dikekā tie, niebare kwe ie.

²⁵ Ni ye, ie kä namani tuen diore, abtä Jesukwe kise mikaninta mda bati okwäbtä angwane, okwä namaninta kuin jökrä, aisete kä namani tuenta kuin jökrä ie. ²⁶ Bti Jesukwe niebare ie:

Tikwe ma okwä mirita kuinta, ye makwe ñan kädrie jire chi ni mda mdabe juta Betsaide. Nänta jirekäbe ja gwiriete, niebare kwe ie.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé, niebare Pedrokwe
(Mateo 16.13-20; Lucas 9.18-21)

²⁷ Yehti juta kiakia tä juta Cesarea Filipo bäre temen, ye kukwäre Jesu nikani nitre ja töitikaka benbe sribikäre juta kiakia yete. Namanintre dikekä ji ngrabare angwane, Jesukwe niebare ietre:

¿Ti ne abko nire nieta ni mda mdakwe tibtä? niebare kwe ietre.

²⁸ Niaratre käkwe niebare mda Jesuye:

Ma abko Juan Bautista nükaninta nire nieta ni ruärekwé amne ni mda abko käta ma Elías nükaninta niere mabtä. Akwa ni mda abko tä niere Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nükaninta nire nieta kwe mabtä, niebare kwetwe ie.

²⁹ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mun abko käta ti nire niere tibtä? niebare kwe ietre.

Pedro abko käkwe niebare Jesuye:

Ma abko ni Dianinkä juani Ngöbökwé nun ngätäite, niebare kwe ie.

³⁰ Jesukwe niebare mda nitre ja töitikaka benye:

Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko, munkwe ñan kädrie jire chi ni mda mdabe, niebare kwe ietre.

Jesu müre ketadi, niebare käne kwe
(Mateo 16.21-28; Lucas 9.22-27)

³¹ Ye känti mentokwäre Jesu nikani dirire nitre ja töitikaka benye angwane, nikani niere:

Nitre unbre ji dokwäte, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, käkwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mikadi ja tare nike kri amne trö kwitadi kwetwe tie, käkwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire, niebare kwe ietre.

³² Kukwe ne rakadrekä ño Jesubtä, erere niebare metre ta kwe nitre ja töitikaka benye. Abtä Pedrokwe Jesu käräbare, nikani kaiibe ben mentokwäre, bti nikani mäträre btä. ³³ Abtä Jesu nikwitaninte, käkwe nitre ja töitikaka ben mikaninta ñäräre, bti ñäkäbare krörö kwe Pedroye:

Satana, nän mento tibtä nete. Tikwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, abkokäre ma kite ñäke kore tie ñan ñan. Ni kä nebtä ie jändrän tuen dbe abko erere tä tuen mae, aisete makwe ñan ñäkä kore tie, niebare Jesukwe Pedroye.

³⁴ Bti Jesukwe nitre ja töitikaka ben btä ni mda mda nämane yete, ye käräbare, bti niebare kwe ietre:

Nire nire tö ja töi mikai kwatibe nänkra tibe, ni ye abko tö dreye jakrä abko raba käikwitekä jabti amne ja kwata raba ruentari tare ñakare ie nünakäre tikrä abko jata ti jiehti, ³⁵ ñöbtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrä abko krütadi kärekäre, erere rabadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento akwa, nire nire krütadi ti dokwäre amne kukwe kuin Ngöbökwé tibtä ye dokwäre abko rabadi dianintari nünakäre kärekäre Ngöböbe.

³⁶ Ye abko, ni rabadre jändrän jökrä bkäne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane nikwe ñan nünanadre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie. ³⁷ Erere arato, nikwe nünanadre kärekäre, ye abko ni ñan raba kökö jire chi jakrä, ñöbtä ñan angwane jändrän ñakare jire abko ni rabadre bien Ngöböye nüna kärekäre ben ye ütiäre. ³⁸ Ne aisete, nire nire käta ti rükente amne kukwe dirita tikwe ne rükente nitre tödekaka ñakare Ngöböbti käta kukwe kämekäme

nuene ye ngwärekre, ni ye abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, tikwe ni ye rükandite arato. Ti jatadita angwane ti jatadita ti Rün di kri hä nuärebt, erere arato angele deme Ngöbökwé hä nuärebt, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye btä ni mda mda nämane yete ye.

9

¹ Yebti Jesukwe niebare mda:

Mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, känenkri Ngöböta gobrane ño ja dibti ni kwe ngätäite, ye abko munkwe tuadi ja okwä jenbti abko ti tö nibi niei metre munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni jökrä nämane yete ye.

Jesu hä nikwitani

(Mateo 17.1-13; Lucas 9.28-36)

² Yebti kä nikani köbö ti ta mda angwane, Jesukwe Pedro, Santiago amne Juan aibe ngwiani jabe abko ben nikani ngitio bäri mente käin yebti. Niarate nämane ngitio yebti käin angwane, Jesu hä nikwitani hä jene niarate okwäbti, ³ Angwane dän Jesubtä namani trä ngitiekä jökrä ngrabare, namani ngwen büre. Ni ñakare jire iti kä raba dän bätete ngwen büre dikaro erere dän hä namani Jesubtä. ⁴ Ye btäräbe Elías btä Moisés namani gökökä yete blite Jesube, btä okwä namani. ⁵ Pedrokwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, nunta nete abko käi nibi nuäre tibtä, aiseite ma tö ne ngwane nunkwe ju mikadi kiakia komä munkrä: kwati makrä, kwati Moisékrä amne kwati Elíakrä, niebare Pedrokwe.

⁶ Pedro abko käkwe ñäkäbare kore, ñobtä ñan angwane nitre ja töitikaka Jesube abko namani nekwetekä, aiseite ño niedre kwetre abko ñan namani nüke gare ietre. Abtä Pedro namani ñäke kore. ⁷ Ye btäräbe müta jatani jüben niaratrebt angwane, müta yete abko ni kukwei jarabare krörö ietre:

Ni ne abko ti Odei tare kri tikwe. Niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütat. ⁸ Ye btäräbe nitre ja töitikaka käkwe nikrabareta ja bäre angwane, ni mda ñakare amne Jesu aibe nämane kaibe, btä okwä namani.

⁹ Yebti Jesu nikaninta niaratrebe ngitiobtä motokwäre angwane, Jesukwe niebare ietre:

Ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne ngämi krüte, bti nüketa nire, ye känenkri kukwe turi munkwe ngitiobti käin sete, ye munkwe ñan nie jire chi ni mda mdaye. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

¹⁰ Ja rükadreta nire niebare Jesukwe, ye niaratre käkwe ngibiabare tiebe, akwa ye abko dre niebare Jesukwe abko ñan nükani gare ni nimä ja töitikaka benye, aiseite namani ngwentari jirekäbe jae kwärükwäri. ¹¹ Abtä niaratre käkwe niebare mda ie:

¿Ma krütadi bti rükadita nire mata niere ne ngwane, ñobtä abko Elías rükadre bäri Ni Dianinkä Ngöbökwé käne kukwe ükatekäre biare kräke Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre käta niere? niebare kwetre Jesuye.

¹² Amne Jesukwe niebare mda ietre:

Elías rükadre käne ye abra era bkänä. Erere arato, niara rükadre Ni Dianinkä Ngöbökwé käne, käkwe jändrän jökrä ükadrete kuin metre. Akwa ti tö kukwe mda ngwaintari munye: ¿Ñobtä ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, mikadi ja tare nikadi kri amne ti mikadi ngwarbe ni mdakwe abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä? Yebtä töbika munkwe. ¹³ Akwa Elías abko nükani, * akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, ie niara ñan nükani gare, aiseite tö namani

* **9:13** Elías abko nükani. Jesu nämane blite Elíabtä angwane, nämane blite Juan Bautistabtä era metre. Ñäke Mateo 17.12,13 yebtä.

dre dre nuein btä, erere nuenbare kwetre amne mrä müre ketani kwetre, nämane tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere namani bare jökrä btä.

Jesukwe üai käme juanintari ngäbäkrebtä
(Mateo 17.14-21; Lucas 9.37-43)

¹⁴ Jesu jatani nüketa möta nitre ja töitikaka nimä ben angwane, nitre ja töitikaka ben ni ökän namani abko ben Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirikätre nämane ruäre abko nämane ja kwete amne, ni mda mda nämane kwati, btä Jesu nükäninta. ¹⁵ Jesu nükäninta, ye ni nämane kwati käkwe gani angwane, töi ñan namani krütare, kä nikani betekä jökrä köbö ngwentari Jesuye. ¹⁶ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Drebtä munta ja kwete nete? niebare kwe ietre.

¹⁷⁻¹⁸ Jötrö ngwarbe ni nämane kwati, ye ngätäite ni nämane iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, üai kämenta jadenkä ngäbäkrebtä tikän abko kisete kukwe ngitie ñakare. Tä niken mdente erere, ye kanti tä neketete üai käme yeye, tä kaenkä kainta bti tä kite temen, tä nikrenkä jökrä ngrabare, däbe tä nebe betekä kadate angwane, tä nebe tu ukwe jökrä jabtä. Mden abko makwe mikadreta quinta tikrä, abkokäre ti ki ngwena mae yere. Akwa nitre ja töitikaka mabe aibe tä nete, ie tikwe üai käme juantarimna ngäbäkrebtä jakrä, akwa ñan niki mento ietre, niebare kwe Jesuye.

¹⁹ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

¡Aingwaree, ti moto iko munbtä! Munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuäi mda munbe amarebti ye? niebare Jesukwe.

Ye btäräbe Jesukwe niebare mda:

Ngäbäkre ye ngwen tie, niebare kwe.

²⁰ Erere ngäbäkre ye jänikani Jesuye, jänikani nebe ken angwane, Jesu jatabare üai kämeye, ye btäräbe üai käme käkwe kä ötanintbe ngäbäkre yebti, nikani ngitiekä temen, namani ja den ngwarbe jabti tata nekwäre, sekwäre, nekwäre, sekwäre. Däbe namani betekä kadate. ²¹⁻²² Ye ngwane Jesukwe niebare ngäbäkre ye rünye:

¿Kä kobera üai käme nikani jadenkä kore ngäbäkre nebtä? niebare kwe rünye.

Niarakwe niebare mda Jesuye:

Nämane chi angwane, üai käme nikani jadenkä btä tikän yere, abko täbe känime. Üai käme töta nebe müre ketai, käta kite ñukwäte, tä kite ñöte tikän, aisete ma di tärä mikakräta quinta tikrä, ne ngwane nun ngwen ruen bobre jae. Nun die mike. Üai käme juentari mento btä, niebare kwe Jesuye.

²³ Jesukwe niebare mda ie:

Nirekwe tödekadre kwatibe tibti, kräke jändrän jökrä nuäre nuene. ¿Se ñobtä abko ti di tärä üai käme juantarikrä mata ngwentari tie yere? niebare kore Jesukwe ie.

²⁴ Abtä ngäbäkre rünkwe ñäkäbare jume ja dibti krörö mda Jesuye:

Tita tödeke mabti, akwa mtare ti tö nibi tödekai bäri kwatibe mabti, yebtä ti die mika makwe, niebare kwe Jesuye.

²⁵ Ye btäräbe ni jatani nüke ja ükekrö bäri kabre mda, namani tuen Jesuye. Abtä jötrö ñäkäbare krörö kwe üai kämeye:

Üai käme, ma ngäbäkre ne kukwe ötaka amne ma ngäbäkre ne olo dikatekä, ma yeye tita niere, nan mento ngäbäkre nebtä. Ma ñan jata jadenkäta jire chi mda btä, tita niere mae, niebare Jesukwe üai kämeye.

²⁶ Angwane üai kämenkwe ngratebare kri ngäbäkre yebtä, bti kä ötanintbe bti kwe bobuta, nikani ngitiekä temen angwane, üai käme nikani mento.

Ngäbäkre abko namani kwekbe temen ngwäkäre kwrere ni kwati ye okwäbti. Abtä namanintre niere: ¡Aiteeje! Ngäbäkre krüta tare yera, ni kwati namani niere kore. ²⁷ Akwa Jesu nikani, käkwe ngäbäkre ye kani küdebt, bti ganinkrö krö kwe. Ngäbäkre ye nukaninbe dikekäta krö. Namani kuin jökrä abko nakaninkä kore.

²⁸ Yebti Jesu namaninta kaibe gwi nitre ja töitikaka benbe angwane, niebare mda kwetre Jesuye:

Nunkwe üai käme junintari mento, ¿ye ñobtä ñan niki mento nunye ruen? niebare kwetre ie.

²⁹ Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe blitadre Ngöböbe btä ja häindre Ngöbökrä käne, aibe köböire üai käme ye kwrere mun raba juentari mento. Ye munkwe nuni ñakare kore, mden kisete ñan niki mento munye, niebare kwe ietre.

Jesu krütadi niebare bobukäre kwe

(Mateo 17.22-23; Lucas 9.43-45)

³⁰ Jesu btä nitre ja töitikaka ben nämane Cesarea Filipino kántita temen, nikaninta angwane nikaninta kä Galilea kántita. Akwa ni mda mdakwe ñan gadre ie tö namani, ³¹ ñobtä ñan angwane Jesu nämane dirire krörö kaibe nitre ja töitikaka benye:

Ni mda mda abko ie ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, ne biandi müre ketadre, akwa köbömä angwane, ti rükadita nire, niebare kwe.

³² Jesukwe dre niebare kore ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, akwa namani ja gaire, aiseté ñan namani ngwentarita Jesuye.

Nire bäri ütiäte niebare Jesukwe

(Mateo 18.1-9; 10.42; Lucas 9.46-50; 17.1-2)

³³ Abti nukaninta mda juta Capernaümte. Namaninantre ja gwiriete angwane, Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

¿Drebtä mun täni ja kwete ji ngrabare yere? niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Namanintre kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane niaratre ngätäite nire bäri ütiäte, abköbtä nämane näin ja kwete ji ngrabare, aiseté namanintre kwekbe.

³⁵ Drebtä namanintre ja kwete namanina gare Jesuye, aiseté Jesu namani takänintbe, käkwe niebare mda ietre:

Mun jakwe ti ken nete. Nire nire tö ja tuai bäri ütiäte kri ni mda mdakrä Ngöbö okwäbti, ye käkwe ja mika bäri bobre ni mda mdakrä amne ja mika ni sribikä ene kwrere ni mda mdakrä, niebare Jesukwe.

³⁶ Bti Jesukwe ngäbäkre chi käräbare nüke nitre ja töitikaka ben ngätäite, bti kukwe ye bä mikakäre, ngäbäkre ye diani kisete kwe, bti niebare kwe ietre:

³⁷ Nire nire käta ti tarere metre abko käkwe ngäbäkre ne kwrere kadre ngäbti ti käbti. Nirekwe kadre ngäbti kore, ye ngwane ñan ngäbäkre aibe kata ngäbti kwe angwane, ti kata ngäbti kwe arato. Ye kwrere arato, nire nire käkwe ti kadre ngäbti kuin abko käta Ngöbö ti juanka kaen ngäbti arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Nireta rüre ñakare Jesu rüere abko tä nekete Jesukri

(Lucas 9.49-50)

³⁸ Ye ngwane Juan abko käkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, nunkwe ni turi iti üai käme juentari ma käbti, akwa nekete ñakare nibe, aiseté ñan üai käme juandretari mda kwe ma käbti, nunkwe nini ie, niebare kwe Jesuye.

³⁹ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ñan ñäkä kore ie amne ñan bika kri niarabtä munkwe, ñobtä ñan angwane nirekwe sribi kri ñan tuabare nuendre ti käbti, yebti ñan tä näin ñäke blo ti rüere, akwa tä blite kuin tibtä. ¿Se ñobtä abko, munkwe ñan üai

kāme juantarimna mda ti kābti ie yere? ⁴⁰ Ni ja rüere ñakare nibe, ye abko tā nekete nibe, aisete munkwe ñan ñākā ie.

⁴¹ Jesukwe niebare:

Munta ti mike tāte, abtä nirekwe ñö aibe biandre chi tomnane munye, akwa ni ñö bianka munye tā nekete nibe, ni yeye Ngöbökwé sribi kuin ye ütiā biandi abko ti tö nibi niei metre munye. ⁴² Akwa nire nire kāta ja mike bobre Ngöböbtā ngābākre ne kwrere, ye nirekwe ngwiandreta ti kāk>witekā jabti, kānti rabadre kukwe nuene bāri kāme mda, ni ye abko Ngöbökwé mikadi ja tare nike krübāte kā nakebtā. Mden kisete, ni ye ngāmi ni tödekaka tibti ngwen ti kāk>witekā jabti, kānenkri jā oto kri doboko nura ukwakrā ye mākādre ngārā, bti kitadre mrente nguse kānti müre reketadre abko rabadre bāri kuin krāke. Ye kwrere ni ye ñan rabadre ni tödekaka tibti ngwen ti kāk>witekā jabti aisete.

⁴³ Ye kwrere mun kise mden köböite makwe ja mika ngite Ngöbö rüere ne ngwane, munkwe ja kise ye tikaka ta abko bāri rabadre kuin, ñöbtā ñan angwane munkwe nūnandre deme kise otore kwārā rikakāre nūne Ngöböbe kā kāinbti abko bāri kuin angwane, ñan mun kise krobu ngöi jökrā ben mun rikadre ja tare nike kākerekāre ñukwā jutra nōtöte ñakare köbö kwatirekwatire ye te. ⁴⁴ [Kā nakebtā, yete jāndrān jökrā tā niken ngwarbe amne nginta kwete kākerekāre. Ye kwrere abko ñukwā jutra ngitiekā kāre, ni kāme Ngöbö ngwārekri mikakāre ja tare nike kākerekāre.]†

⁴⁵ Erere arato, mun ngoto mdenkri, köböite mun raba ja mika ngite, ne ngwane munkwe tikaka ta jae abko bāri rabadre kuin, ñöbtā ñan angwane mun ngoto kwārābe akwa mun rabadre nūne metre Ngöbökrā abtä munkwe nūnandre kākerekāre ben, ye abko rabadre bāri kuin munkrā amne, ñan mun ngoto krobu ben ngöi Ngöbökwé mun kitadre kā ja tare nikakrā kānti. ⁴⁶ [Kā nakebtā yete jāndrān jökrā tā niken ngwarbe amne nginta kwete kākerekāre. Ye kwrere abko, ñukwā jutra ngitiekā kāre, ni kāme Ngöbö ngwārekri mikakāre ja tare nike kākerekāre.]‡

⁴⁷ Erere arato, mun okwā köböite mun raba ja mika ngite Ngöbö rüere, ne ngwane munkwe ja okwā ye diante kwati mento, bti munkwe kitaka mobe arato, ñöbtā ñan angwane Ngöböta gobrane, ye kānti mun okwā kwatibe ben mun rikadre nūne kākerekāre ben, ye abko rabadre bāri kuin munkrā amne, ñan mun okwā kubu ben ngöi mun kitadre kā ja tare nikakrā kānti. ⁴⁸ Kā nakebtā yete jāndrān jökrā tā niken ngwarbe amne nginta kwete kākerekāre. Ye kwrere abko, ñukwā jutra ngitiekā kāre, ni kāme Ngöbö ngwārekri mikakāre ja tare nike kākerekāre.

⁴⁹ Jāndrān kukwadre Ngöböye, btā mren mikata mikakāre bānānte, ye kwrere abko munkwe ja tare nikadi mun mikakāre metre. ⁵⁰ Mdakāre abko, mren abra kuin jāndrān jökrā mikakrā bānānte, akwa mren bānān riadrekā, ye ngwane ñan bānān rabadreta kuin mda. Ye kwrere munta bike kri jabtā kwārikwāri angwane, mun ñan raba sribi nuene Ngöbökrā, aisete mun rabadre ngwarbe mren bānān riadrekā kwrere. Mden kisete munkwe ti mikadi tāte metre, ye köböire mun rabadi nūne jāme jabe kwārikwāri. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

10

*Meri tuadremetre ya, ñakare ya
(Mateo 19.1-12; Lucas 16.18)*

† 9:44 Kukweta tikani corcheta ngātāite abko ñan tā tikani manuscrito bāri kuinquin btā. ‡ 9:46 Kukweta tikani corcheta ngātāite abko ñan tā tikani manuscrito bāri kuinquin btā.

¹ Jesu nămane Capernaúm, nikani mda nitre ja tōitikaka benbe kā Judeate. Arato nikani Nō Jordánbtă kā driri. Ye kănti ni nūkaninta ja ũkekrōta kwati Jesubtă abko, ie Jesu nămanena dirire ño, erere nikani dirireta ietre. ² Ye ngwane, nitre bariseo nūkani ruäre abko tō namani ja gain Jesube niara kităkäre ngite, kăkwe niebare ie:

¿Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye kăta dre niere abko nikwe mikadre tăte ya? ¿Ni gure kăkwe ja tuametreta, ye abko dbe ya ño niere nunye? niebare kwetre Jesuye.

³ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Ni gure kăkwe ja tuametreta, ye nuemna Moisékwe munye ya ño arato? niebare kwe ietre.

⁴ Niaratrekwe niebare mda Jesuye:

Ni gure kăkwe ja tuadremetre abko dbe niebare Moisékwe, akwa nita ja tuemetre abko tikadre tărăbtă biandre meriye, niebare Moisékwe, niebare kore nitre bariseokwe ie.

⁵ Abtă Jesukwe niebare mda ietre:

Mun dokwă ribi ribi Ngōbōkră. Ye mdenbtă ni gure kăkwe ja tuadremetre abko Ngōbōkwe tikamna tărăbtă Moiséye munkră yere. ⁶ Akwa Ngōbōkwe kă dătebare kena btă abko tikamna krōrō kwe tărăbtă Moiséye arato: Ngōbōkwe ni brare btă ni merire dătebare.

⁷ Ne aiseti ni brare kăkwe ja mikadre gure angwane, rikadre nūne jenena rŭnbtă amne meyebtă mento merire kwebe.

⁸ Angwane ni nibu ye abko rabadi ni itibe kwrere, *Génesis 2.24* abko tikamna kore kwe tărăbtă Moiséye. Ye kwrere ni nibu ye ñan rabadi ni nibu kwrere mda, akwa rabadi ni itibe kwrere. ⁹ Ye mden kisete, Ngōbōkwe ni mikani ni itibe kwrere, ye ni ñan rabadre denkā jire chi jene jene mentokwäre, aiseti ni brare kăkwe ñan meri tuadremetre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

¹⁰ Yehti Jesu namanina gwi angwane, kukwe ngwianintari nitre bariseokwe, ye arabe nitre ja tōitikaka ben nikani ngwentarita ie. ¹¹ Abtă Jesukwe niebare nitre ja tōitikaka benye mda:

Ni brare kăkwe merire kwe tuadremetre, bti meri mdara jire ben ja mikadre gure kwe, ni ye kăkwe ja mikadre ngite merire kăne rüere. ¹² Ye erere arato, ni merire kăkwe brare kăne kwe tuadremetre, bti rabadre brare mdabe, meri ye abko kăkwe ja mikadre ngite brare kăne rüere. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ja di biani ngăbăkre kiakiaye
(Mateo 19.13-15; Lucas 18.15-17)

¹³ Yehti ngăbăkre jănikani mrăkăkwe Jesuye abko bti Jesukwe kise mikadre ja di biankäre ietre. Akwa nitre ja tōitikaka Jesube namani ñăke ngăbăkre mrăkăye. ¹⁴ Ye gani Jesukwe angwane, namani romon nitre ja tōitikaka benkră, kăkwe niebare mda ietre:

Ngăbăkre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji ōta kăne, ñobtă ñan angwane nire nire kăta ja mike bobre Ngōbōbtă ngăbăkre ne kwrerekwrere, ni yehti abko Ngōbōta gobrane, aiseti munkwe ñan ji ōta kăne. ¹⁵ Nire nire ñan tă ja mike bobre Ngōbōbtă ngăbăkre chi kwrerekwrere, ni yehti Ngōbōkwe ñan gobrandi amne ñan nūnandi kărekäre Ngōbōbe kwe abko ti tō niei metre munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁶ Bti Jesukwe ngăbăkre diani kisete, kise mikani dokwăbti kwe, bti ja di kărăbare krăke kwe Ngōbōye.

*Ni jändrän bkänkä kabre käkwe blitabare Jesube
(Mateo 19.16-30; Lucas 18.18-30)*

¹⁷ Yebti Jesu jatani nikenta mda angwane, ni jatani iti betekä, nükani ngitiekä ngukudokwäbti temen ngwärecri, käkwe niebare ie:

Dirikä kuin, ¿tikwe dre nuendre abko ütiäre ti rabadre nüne käreäre Ngöböbe? niebare kwe Jesuye.

¹⁸ Jesukwe niebare mda ie:

Ngöbö aibe kuin, yebti ni mda ñakare jire kuin. ¿Ye ñobtä abko mata ti kuin niere tie ye? niebare Jesukwe ie.

¹⁹ Bti Jesukwe niebareta ie:

Ma tö nünai käreäre Ngöböbe angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye garera mae abko erere makwe mika täte abko krörö:

Makwe ñan ni mda kämika.

Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan go.

Makwe ñan blita ngwarbe ni mda mda rüere kitakäre ngite.

Makwe ñan ni ngöka jändrän diankakäre kän.

Erere arato, ma rün amne ma meye mika ütiäre jae.

Exodo 20.12-16;

Deuteronomio 5.16-20

Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie kore, erere makwe mikadre täte jökrä, niebare kwe ie.

²⁰ Ni yekwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, makwe kukwe nini, ye ti nämane bati ngäbkrere angwane, ti nikani mike täte jökrä abti kä nüke tie mtare, niebare kwe ie.

²¹ Niara namani ruentari tare kri Jesuye, käkwe mikani ñäräre, bti niebare kwe ie:

Jändrän tä keteti nuendre mae. Jändrän tä makwe ye erere nän rürümoine jökrä, bti makwe ngwian ye dräi ni bobre bobrebti angwane, ma rabadi jändrän ütiäre kri bkäne kabre kä kämbti sete. Makwe jändrän rürümoin ünän jökrä kore, bti ma jata ti jiebti. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

²² Yebtä ni ye moto namani ulire Jesu kukwei nuare, ñobtä ñan angwane niara abko jändrän bkäne kabre krübäte, aiseté moto nótaninte jändrän kwekwe ye jiebti amne moto namani ulire, ben nikaninta.

²³ Nikaninta angwane, Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani ñäräre, bti niebare kwe ietre:

Ni jändrän bkänkä krikri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti abko tare krübäte kräke, niebare kwe.

²⁴ Kukwe niebare Jesukwe, yebtä nitre ja töitikaka ben namani töbike kri, ñobtä ñan angwane ni jändrän bkänkä kri nämane nüne metre Ngöbö ngwärecri, nämane nütüre. Ye aiseté Jesukwe niebareta mda ietre:

Ti mräkä tikwe, ni ye btä Ngöböta gobrane, yebe ketetibe tare krübäte ni jändrän bkänkä krikri neme ketetibe. ²⁵ Aku okwä chi, yete ta kameo krikri ye ara rikadre nuäre, akwa nitre jändrän bkänkä kri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti, ye abko bäri tare kräke.

²⁶ Kukwe yebtä bäri nitre ja töitikaka Jesube ñan töi namani krütäre mda, käkwe niebare:

¿Ni jändrän bkäne kri ñan rabadre dianintari nini makwe, se nire abko rabadi dianintari amarebti se? namanintre niere jae kwärikwäri.*

* **10:26** Jesu näire abko ni ngwian bkäne kri abko nämane ngwian bkäne, ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aiseté bäri Ngöbö kukwe muko, aiseté rabadre dianintari käne, nitre israelita nämane nütüre, aiseté nitre ja töitikaka Jesube abko ñan töi namani krütäre Jesu kukweibtä.

²⁷ Abtä Jesukwe mikani ñäräre, bti niebareta kwe ietre:

Mun kä nebtä, ye kräke abko kukwe ye tare, akwa ñakare Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko kräke jändrän ñakare tare jire chi, niebare Jesukwe.

²⁸ Jötrö ngwarbe Pedrokwe niebare mda ie:

Nunkwe jändrän jökrä mikaninte, bti nunta näin ma jiebti, ¿se abko Ngöbökrä dre biandi ütiäre nunye? niebare kwe Jesuye:

²⁹ Jesukwe niebare mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nänbtä ti jiebti amne Ngöbö kukwe kuin kabtä ngäbti, nire nire käkwe ju mikaninte o etbakantre o ngwai mikaninte kwe, erere arato meye o rün o ngäbriänkä o kä kwe erere mikaninte jökrä kwe nänbtä ti jiebti, nitre ye abko, ie Ngöbökrä jändrän biandi gre ketarike rike bäri mda amne Ngöbökrä mikadi nüne kärekrä jabe arato. ³⁰ Nitre ye tä nüne kä nebtä angwane abko ie Ngöbökrä jändrän biandi gre ketarike rike bäri mda abko krörö: Rabadi ju bkäne bäri kabre mda. Erere arato, etba btä ngwai rabadi bäri mda kwe. Arato meye, ngäbriänkä rabadi kwati kwe. Arato kä sribikrä biandi bäri kabre kwe ie. Arato ja tare nikadi kwe tikrä, akwa kä jatadi mrä angwane, nünandi kärekrä Ngöbökrä kä käinbti kwe. ³¹ Akwa ni kwati tuen bäri ütiäre ütiäre kä ne ngwane, ye abko rabadi ütiäre ñakare Ngöbö ngwärekrä; akwa ni kwati tuen ngwarbe, ütiäre ñakare kä ne ngwane, ye abko rabadi bäri ütiäre Ngöbö ngwärekrä sete. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Jesu müre ketadi abko niebare bämäkäre kwe
(Mateo 20.17-19; Lucas 18.31-34)*

³² Abti Jesu nämane näin juta Jerusalén kukwäre angwane, nikani bä mente nitre ja töitikaka ben käne. Angwane nitre ja töitikaka ben ñan töi namani krütare Jesubtä angwane, ni mda mda nämane näin jiebti köre, abkobtä kä jürä namani. Te Jesukwe nitre ja töitikaka ben ni jatäbti nibu käräbareta mda kaibe mento, bti dre dre rakadikä btä abko nikani niere jökrä ietre krörö:

³³ Mtare nita näin Jerusalén kukwäre. Ni näin nebe Jerusalén ye kánti ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise nitre blitaka Ngöbökrä ni mda mda diäre dänkienye amne Kukwe Biani Ngöbökrä Moiséye dirikatre yeye. Niaratre ye abko käkwe ti kitadi ngise müre ketadre amne, nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise. ³⁴ Niaratre käkwe ti mikadi yakrä kri jae, käli kitadi tibtä kwetre amne ti kwata metadi krübäte kwetre. Yebti ti müre ketadi kwetre, akwa köbömkäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Santiago btä Juan tö namani rabai gobrane siba Jesube
(Mateo 20.20-28)*

³⁵ Yebti Zebedeo ngäbriänkä nibu Santiago btä Juan namani bike kri, käkwe krötabare Jesu ken, bti niebare kwetre ie:

Dirikä, nun tö jändrän ribei mae abko erere makwe nuendre, ie nun tö nibi abko nun ki kärere mae, niebare kwetre Jesuye.

³⁶ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Dre nuendre tikwe munkrä, ie mun tö nibi amarebti yere? niebare kwe ietre.

³⁷ Niaratrekwe niebare mda Jesuye:

Ma rabadi gobrane kri ja di jenbti ni jökrä ngwärekrä, ye ngwane makwe nun mika bäri ütiäre, käkwe nun mika tākänintbe iti ja küde ruenkri amne iti ja küde ngeberekri abko nun tö ribei mae, niebare kwetre ie.

³⁸ Abtä Jesukwe niebare mda Zebedeo ngobo nibu yeye:

¡Jo! Munta kukwe tare krübäte ribere tie gare ñakare jire chi munye. ¿Tikwe ja tare nikadi kri krübäte, ye kwrere munta biare ja tare nike siba ya? niebare kwe ietre.

³⁹ ¡Jänri! niebare kwetre Jesuye.

Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ja tare nikadi kri ti kwrere arato, ⁴⁰ akwa nire rabadre tákänintbe ti küde ruenkri amne nire rabadre ti küde ngeberekri, ye abko ñan tá ti kisete, akwa tá Ngöbö kisete. Ye aisete nire nire kräke kä ye tá úkaninte ti Rünkwe abko erere ie biandi kwe, aisete ti ñan raba bien munye. Abko kore se, niebare Jesukwe Santiagoye btá Juanye.

⁴¹ Jesu nämane blite kore, ye ni mda mda ja töitikaka Jesube kákwe kukwe ye gani angwane, moto namani romon Santiagokrä btá Juankrä. ⁴² Abtä Jesukwe käräbare, bti nikani niere ietre:

Nitre ñakare israelitare káta gobrane angwane, tâtre kukwe miketbe tare ni mda mda mikakäre ja ngoto táni. Erere arato, nitre ütiáte krikri ñakare israelitare abko ni mda mdakwe mikadre ütiáte jae, abkokäre tâtre bike krikri, ye abko gare kuin munye. ⁴³ Akwa mun ja töitikaka tibe, ye ngätáite abko ñan rabadre bare jire chi kore, aisete mun ngätáite abko kukwe rabadre bá jene abko krörö: Nire nire tö rabai bäri ütiáte kri mun ngätáite ye abko kákwe sribidre ni bobre kwrere ni mda mdakrä ⁴⁴ amne, nire nire mun ngätáite tö rabai bäri káne jändrän jökräbtá, ni ye abko rabadre ni klabore kwrere ni mda mdakrä. ⁴⁵ Munkwe nünandre kore, ñobtä ñan angwane ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ñan jatani ni mda mda mikakäre sribire jakrä, akwa ti jatani sribikäre ni mda mdakrä amne ti jatani ja mike müre ketadre ni kwati kökatarikäre Ngöbökrä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuinta
(Mateo 20.29-34; Lucas 18.35-43)

⁴⁶ Yebti Jesu nükani juta Jericóte nitre ja töitikaka benbe, nikani ta angwane, ni mda mda nikani kwati jiebtí arato nitre ja töitikaka benbe. Niara abko nämane näin káne angwane, ni nämane iti abko kädian nämane Bartimeo (ne abko Timeo ngobo nieta) abko okwä kä drünente, aisete nämane tákänintbe jibtá ngwian kärere jakrä. ⁴⁷ Jesu Nazarebo jatani ta gani kwe angwane, namani ngrente ja dibti krörö jite yete Jesuye:

¡Jesu, ¡rei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere jite.

⁴⁸ Ni kwati namani kada ketamna ie akwa, niara namani ngwänenkä bäri krikri mda, kä namani niere:

¡rei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere bäri mda kore.

⁴⁹ Abtä Jesu namani nünaninkä kákwe niebare:

Ni ye kärere munkwe, niebare kwe.

Erere ni mdakwe niebare ni okwä kä ikote yeye:

Jesuta ma kärere, aisete kä ngwen nuäre jabtá. Näin krö. Brän jötrö kánti, niebare kwetre ie.

⁵⁰ Ye btäräbe, ni okwä kä drünente ye kákwe ja tákäninte káinta, tö namani näin jötrö, aisete dán nga ótati kitani temen kwe, bti nikani nebe Jesu ken.

⁵¹ Angwane Jesukwe niebare ie:

Tikwe dre nuendre makrä, ie ma tö nibi, niebare kwe ie.

Ni ye kákwe niebare mda Jesuye:

Ti Dänkien, kä rabadre tuen tie, ie ti tö nibi, niebare kwe.

⁵² Jesukwe niebare mda ie:

Ma nibi tödeke kwatibe Ngöböbti, ye köböire ma okwä nibirate kuin, aisete nänta, niebare Jesukwe ie.

Ye btäräbe kä namani tuen kuin jökrä ie, bti nikani siba Jesube.

11

Jesu nikani nebe Jerusalén (Mateo 21.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19)

¹ Bti Jesu btá nitre ja tóitikaka ben nukanina ja ken Jerusalén angwane, ni namani juta Betania amne juta Betfagé kánti Ngítio Olibobtä. Ye kánti, Jesukwe nitre ja tóitikaka ben juani nibu, ² kákwe niebare ietre:

Juta tuen kánime ni ngware ta. Se kánti mun nán. Mun raba yete angwane, buro ngábáli nákwita ngámi kwan mäkáninte munye, ye tikate munkwe, bti mun jata ngwena tie. ³ Akwa ¿Ñobtä munta tikete? nie munye angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dánkien tö nibi ie, aisete nun bike niken ngwena, akwa gwängwarbe juandita kwe munkrä, munkwe nie kore, niebare Jesukwe ietre.

⁴ Erere nikanintre angwane, buro nämáne mäkáninte jukwebtä jite, btá namanintre abko tikaninte kwetre. ⁵ Abtä ni ruäre nämáne yete kákwe ñákábare krörö ietre:

¿Munta dre nuene yete amarebti yere? ¿Nirekwe buro ye tikatemna munye, amarebti munta tikete yere? niebare kwetre ietre.

⁶ Jesukwe ño niemnabare ietre, erere niebare kwetre, aisete buro tuanimetre ngwiandre ietre. ⁷ Nikanintre buro ngwena, nükani nebe Jesu kánti angwane, dán jakwe mikani ótati buro ngábáli ye tróbtí kwetre ja tákräre Jesuye, bti Jesu nakwani buro yehti, bti nikani mda Jerusalén. ⁸ Ye ngwane ni kwati namani Jesu ngbiare jite, kákwe dán jakwe metaninte ji ngrabare temen dikakakrä Jesuye. Ni ruäre abko kákwe kriküde tikaninkä Jerusalén bäre temen abko namani mike ji ngrabare temen dikakakrä Jesuye kakäre ngábtí jrei kwrere. ⁹ Angwane nitre nämáne nän ruäre Jesu kánenkri amne ruäre abko nämáne nän Jesu jiehti, ye abko namani ngrente ja dibti, ká namani niere krörö:

¡Hosana! ¡Ari Ngöbö káikitekä gwaire jökrä!

Ni ne kite ni Dánkien Ngöbö kábtí.

Ma ye aibe raba mikani útiáte.

¹⁰ Ni mräkä jrei David námáne gobrane kira, ye kwrere Ngöbökwé ni ne mikadi gobrane ni ngátáite nete.

¡Hosana! ¡Ari Ngöbö kri ká káinbti káikitekä bäri krikri! *Salmos 118.25-26*
abko namani ñáke kore Jesu ngábtí.

¹¹ Jesu namani Jerusalén angwane, nikani ju blitakrä Ngöböbe kánti angwane, mikani ñäräre kuin jökrä bäre ta kwe, bti ká jatanina dere, aisete nikaninta nitre ja tóitikaka ni jatábtí nibu yebe nebebe juta Betania kibiakäre yete.

Jesukwe ñákábare higokrieve (Mateo 21.18-19)

¹² Abti jándrinane Jesu námáne Betania, nikaninta Jerusalén angwane, mrö namani ie, ¹³ nigrabare kwe angwane, higokrie abko ká namani tuen mobe ie se kwrere. Higokrie ye abko ngwá námánena, namani nútüre, aisete nikani mike ñäräre btá. Namani kánti angwane, higokrie ye ngwá rabadre abko kái ngámi, aisete ngwá ñakare btá angwane, ká aibe kabre btá. ¹⁴ Abtä Jesukwe ñákábare tare higokrie yeye:

Ma ñan ngwá raba jire mda kwetadre ni mdaye, niebare kwe higokrie yeye nitre ja tóitikaka ben okwábtí.

Bti nikaninta janknu ji ngrabare Jerusalén.

Jesukwe nitre juantari ju blitakrä Ngöböbe kánti (Mateo 21.12-17; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22)

15 Nükani Jerusalén angwane, nikanintre nebe ju blitakrä Ngöböbe kánti. Ju bäre temen nitre nämane jändrän rürümoine* yete amne ruäre abko nämane jändrän kökö abko Jesukwe juanintari jökrä mento. Erere arato, nitre nämane ngwian kwite ni mda mdakrä abko kån Jesukwe mesa kwitaninkä temen se kwrere amne ütü rürümoinkä kwe ja täkrä nämane, ye abko Jesukwe kwitaninkä jökrä temen se kwrere arato. 16 Bti nire nire tö namani jändrän ngwiain ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye abko Jesu ñan namani tuemetre nuke jire chi kä ye kánti, kä ngbiakäre deme Ngöbökrä.

17 Yebti Jesu nikani dirire krörö mda nitre ju blitakrä Ngöböbe dänkientre rüere, käkwe niebare:

Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ju tikwe ne abra tä blitakrä tibe nitre nünanka kä jökräbti kräke, *Isaiás 56.7* nieta Ngöbökwé ja Kukweihtä. Akwa mun abko tä ju blitakrä Ngöböbe ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe.

18 Jesu namani dirire bä jene abko namani tuen kuin ni jökräye, aisete ñan töi namani krütare Jesu kukweihtä. Ye mden kisete Jesu jürä namani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre yebtä amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, yebtä Jesu jürä namani arato, aisete namani ji kånene jae Jesu kämikakäre. 19 Yebti kä jatani dere angwane, Jesu btä nitre ja töitikaka ben nikaninta juta Jerusalén bäre mentokwäre.

Nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti abko Jesukwe diribare higo kriebtä

(Mateo 21.20-22)

20 Yebti jändrinane Jesu nikaninta dekä angwane, higokrie ngwä ñakare, ye namanina nõtare jökrä nukebe dobote temen. 21 Higokrie, ie Jesukwe ñäkäbare nitre ja töitikaka ben okwäbti ye nukaninta töreta Pedroye, käkwe niebare Jesuye:

¡Jo! Dirikä, higokrie ie makwe ñäkäba jändrin, ye nibira nõtare jökrä nukebe dobote temen tuen, niebare kwe ie.

22 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö di tarä jändrän jire jökrä nuenkrä, yebti munkwe tödeka kwatibe, ye ngwane mun rabadre kukwe nuene jire jökrä ti kwrere. 23 Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nirekwe niedre ngitio nokoye: Ja denkä mento yete. Ma rika mrente, niedre kwe ngitio nokoye, tödekare kwärä Ngöböbti amne Ngöbö di tarä sribi ye nuendre, ye munkwe mikadre ngwarbe ñakare jae angwane, mun rabadre ñäke kore ngitioye angwane, ye erere rabadre bare munye. 24 Ne aisete, dre dre munkwe kärädre Ngöböye, erere biandi kwe munye, bti munkwe tödekadre kwatibe kore, ne ngwane Ngöbökwé biandi munye.

25 Mdakäre abko, mun rika blite Ngöböbe angwane, ni mdakwe kukwe nuenbare blo munbtä, ye töre käre munye btä mun moto romon kräke, ye ngwane kukwe ye käikwitaka jabti munkwe angwane, mun Rün kä känbti käkwe mun ngite niara rüere ye diandrekä jire jökrä munbtä. 26 [Akwa ni mdakwe kukwe nuenbare blo munbtä, ye töre käre munye, btä mun moto romon kräke, ye munkwe ñan käikwitadrekä jabti angwane, mun Rün kä känbti käkwe mun ngite niara rüere ye ñan diandrekä munbtä arato. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.]†

* **11:15** jändrän rürümoine. Nitre isralita nünanka ñakare juta Jerusalén nükani Jerusalén jändrän biankäre Ngöböye angwane, ñan nükani obeja, ütü amne nbi kwekwe ngwena kukwakrä, akwa nämane kökö Jerusalén yete ju blitakrä Ngöböbe kánti. † **11:26** Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

*Nire diebti Jesu nāmane sribire abko ngwianintari ie
(Mateo 21.23-27; Lucas 20.1-8)*

²⁷ Yebti Jesu nikani janknu nebe Jerusalén. Nikani dikekā ju blitakrā Ngöböbe bare temen angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre btā Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikātre, arato nitre unbre ji dokwāte kākwe krōtabare Jesu ken, ²⁸ kākwe niebare ie:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? niebare kwetre Jesuye.

²⁹⁻³⁰ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöbökwé juani ya o ni kā nebtākwe mikani sribire ya? Ye niere tie munkwe. Nirekwe juani, ye munkwe niedi tie ne ngwane, nire diebti tita sribi ne nuene abko tikwe niedi munye arato, niebare kwe ietre.

³¹ Yebtā abko nikani blite jabe kwārikwāri, kā namani niere krörö: Ngöbökwé juani nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöbökwé juani munta niere, ¿se ñöbtā abko munkwe ñan kukwei mikani era jae? niedre kwe nie. ³² Akwa, ni kā nebtākwe mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, aiseté nīkwe ño niedre ie ruen, namanintre niere kore jae kwārikwāri.

Niaratre kākwe blitabare kore, ñöbtā ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekā era metre ni jōkrā nāmane mīke era. Mden kisete ni mdakwe juani niedre kwetre angwane, ni jōkrā rabadre ja rūere ben abko jūrā namani btā, aiseté ño niedre kwetre ñan namani nūke gare ietre. ³³ Abtā niebare krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñakare nunye, niebare kwetre.

Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkāre abko tikwe ñan niedre munye arato. Abko kore se, niebare kwe ietre.

12

*Nitre ji dokwāte, btā Jesukwe kukwe bā mikani
(Mateo 21.33-46; Lucas 20.9-19)*

¹ Yebti Jesu nikani kukwe bā mīke krörö mda ietre: Bati ni nāmane iti, kākwe uba nurai nōkani, bti ki mikani kwe amne kā ūkaninte biare uba ñōi ngwāre kwe. Ju mikani nura ngbiabtikā krāke kwe, bti biani kwe ni mda mdaye sribikrā. Kā biani sribikrā kwe abko ūtiāre uba dōi biandreta ruāre ie. Yebti nikani kā mdabti. ² Abti uba ngwā ōtadre abko kāi nūkani angwane, sribikā kākwe uba biandreta ruāre kā bkānkāye ye abko kā bkānkā kākwe sribikā kwe juani iti tuenta jakrā. ³ Akwa ni juani kā bkānkākwe ye nikani nebe angwane, sribikātre ubabtā ye ie neketaninte, nikani mete ja ñāte kwārākwarā se kwrere, bti juanintarita kwetre. Nin uba dōi biani jire chi kwetre kā ūtiāre, bti juanintarita kise tōkare kwetre. ⁴ Yebti kā bkānkā kākwe sribikā mdara jire juani uba tuenta ruāre jakrā akwa, ni ye neketaninte sribikāye, metani jōkrā dokwākāte kwetre, bti ñākābare diān kwetre ie, bti nikaninta ngwarbe arato. ⁵ Yebti abko, kā bkānkā kākwe sribikā mdara jire juani abko mūre ketani sribikātrekwe ja ñāte arato. Abtā niarakwe sribikā mda mda juani kwati mda uba dōi tuen jae kā ūtiāre, akwa neketaninte sribikātreye, nikani kwata mete kwārākwarā se kwrere, ruāre abko mūre ketani kwetre, akwa nin uba dōi biani jire kwetre ietre.

⁶ Abtā mrā angwane, ni kā bkānkā, ie ni namanina itibe juandre uba dōi tuen jakrā. Ye abko odei itibe tare kri kwe aibe namani ie. Namani nūtūre: Ti odei ne aibe abko mikadi ūtiāte sribikātrekwe, aiseté ti bike juen, namani

nütüre. Erere juani kwe. ⁷ Akwa kä bkänkä odei nikani ngitiekä rün käite angwane, sribikätre ye käkwe niebare jae kwärikwäri:

Ni se abko rabadi jändrän rünkwe bkäne jökrä, aisetere ari kämike amne ni rabadi kä ne bkäne jökrä, niebare kwetere.

⁸ Ye erere bkänä, ni kä bkänkä odei itibe ye neketaninte sribikätreye, müre ketani kwetere, bti ngwäkä kitaninkä kä ye bäre mento kwetere. Ne ngörä.

⁹ ¿Ne ngwane, uba bkänkä käkwe dre nuendre sribikätre käme yebtä raba ruen munye? Niara rikadre, käkwe sribikätre ye kämikadre jökrä, bti uba grä ye biandre ni mda mdaye kwe sribikrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁰⁻¹¹ Bti Jesukwe ja bä mikani jä kwrere amne nitre dirikä krikri abko bä mikani ju mikaka kwrere, käkwe niebare ietere:

Ngöbö Kukwei käta niere krörö gare munye, raba ruen tie:

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre.

Ye abko namani tuen bäri nuäre nie, *Salmos 118.22-23*
abko nieta kore Ngöbö Kukweibtä, niebare Jesukwe ietere.

¹² Jesukwe kukwe bä mikani, ye abko nitre dänkien krikri btä dirikätre krikri yebtä matani tare, ñobtä ñan angwane Jesukwe niaratre bä mikani sribikätre käme ye kwrere abko gani kwetere jabtä. Abtä tö namani Jesu kitai ngite, akwa ni mda mda jürä namani btä, aisetere kä mikaninkä Jesubtä yete kwetere, nikaninta mentokwäre.

Ja ütiä biandre gobranye ya, ñakare ya
(Mateo 22.15-22; Lucas 20.20-26)

¹³ Abti Jesukwe ñäkäre blo emperador César rüere abtä kitadre ngise, ye abko nitre dirikä krikri btä nitre dänkin krikri tö namani, abkokäre nitre bariseo btä nitre reketaka jrei Herodekri juani kwetere ja gaen Jesube.

¹⁴ Erere nikanintre, namani Jesu kánti angwane, niebare kwetere ie:

Dirikä, mata kukwe era erere niere, ye gare kuin nunye. Ni mda mda tä ño niere ma rüere diribtä kore, ye abko ñakare ütiäte makrä, ñobtä ñan angwane ñan mata blite ni mda mda moto mikakäre nuäre, akwa ji Ngöbökwere abko dirita era metre makwe, ye garera nie. ¿Akwa emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abko dbe ya, ñakare ya niere nunye? niebare kwetere Jesuye.

¹⁵ Akwa namanintre bike moto kuin abko ganina btätre Jesukwe. Abtä niebare mda kwe ietere:

¿Se ñobtä tikwe ja dokwä mikadre kö okwäte au, abkokäre mun kite kukwe ngwentari kore tie ye? Ngwianta munkwe, ye ngwen kunti tuadre tie, niebare Jesukwe ietere.

¹⁶ Ye erere bkänä, ngwian denario biani kwetere Jesuye angwane, Jesukwe niebare mda ietere:

¿Nire bä amne nire käi tä tikani ngwian nebtä? niebare kwe.

Niaratrekwe niebare mda:

Emperador César bä amne käi tä btä, niebare kore kwetere Jesuye.

¹⁷ Abtä Jesukwe niebare mda ietere:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändrän Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, niebare kwe.

Ye kwrere Jesukwe ja kitani ngite ñakare Ngöbö rüere amne César rüere, akwa kukwe niebare kwe abko bäri nuäre btä bäri metre aisetere, nitre bariseo btä nitre reketaka Herodekri ñan töi namani krütare Jesubtä.

Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye
(Mateo 22.23-33; Lucas 20.27-40)

¹⁸Yebti nitre saduseo nikani ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadreta nire Ngöbökwé abko ñan nämane mike era, aisete jatani kukwe ngwentari Jesuye, kákwe niebare ie:

¹⁹Dirikä, Ngöbökwé tikamna krörö täräbtä nunkrä Moiséye: Ni iti tädre gure, akwa ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe. Meri ye abko yäräkwe diandre jae mda. Yebti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngobo kwrere abko tikani täräbtä Moisékwé nunkrä.

²⁰Ne aisete bati nitre ja etbarebe nämane ni kükü. Nitre ye etba mubai kákwe ja mikani gure, akwa ngäbäkre ngämi nebe kwetre angwane, ni ye krütani. ²¹Merire namani ie abko namani yärä mda yebe, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, brare krütani kän arato. Meri ye namaninta kaibe bobukäre. Namani yärä mdara jire ben, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, krütani kän arato. ²²Ye kwrere nikani nakenkä janknu ja tärätäri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrä meri ye kisete, akwa nin ngäbäkrei ngibiabare jire iti kwe. Abti mrä meri ye krütani abko kukwe nakaninkä kore nieta. ²³Akwa ni krütani rükadreta nire mata niere, aisete ni brare ni kükü ben meri ye namani jökrä, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrä angwane, meri ye rabadi nire ñan mukore abko niere nunye, niebare kore nitre saduseokwe Jesuye.

²⁴Jesukwe niebare mda ietre:

¿Ngöbö Kukwei gare ñakare munye amne Ngöbö di kri gare ñakare munye arato, aisete munta töbike ngwarbe blo kore ñan ñan? ²⁵Tita niere kore, ñöbtä ñan angwane ni krütanikrütani rükadita nire angwane, ni merire, brare kákwe ñan ja mikadre gure, ñöbtä ñan angwane niaratre abko rabadi angele kä känbti kwrere.

²⁶Mdakäre abko, ni krütanikrütani rükadreta nire abko btä ti tö nibi kukwe nie munye. Kira, kri chi namani jutra ngitiekä, te Ngöbökwé blitabare Moisébe: Ti abko Ngöbö Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare kwe Moiséye abko btä mun tärä ñäke. ²⁷Ye abko, Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöbökwé niebare kore Moiséye. Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aisete Abraham, Isaac amne Jacob tä nüne janknu Ngöbö ngwärekrei abko gare nie. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre saduseoye.

*Kukwe mden bäri ütiäte mikadre täte
(Mateo 22.34-40)*

²⁸Nitre saduseokwe kukwe ngwianintari Jesuye abko, btä Jesu nämane blite angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nükani kukwe nuen. Jesukwe kukwe kani ngäbti kuin, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nämane iti ye okwäbti. Abtä niebare krörö kwe Jesuye:

¿Kukwe biani keta kabre Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, ye mden abko bäri ütiäte abko nikwe mikadre täte bäri? niebare kwe Jesuye. ²⁹Jesukwe niebare mda ie:

Kukwe bäri ütiäte mikadre täte bäri niebare Ngöbökwé Moiséye abko nieta krörö: Mun israelita olo ketete ti kukweiyé munkwe. Ni Dänkien Ngöbö abko itibe. Yebti ngöbö ñakare jire mda. ³⁰Amne ni Dänkien Ngöbö aibe tare ja üai ngöi jökrä, ja töi ngöi jökrä amne ja di ngö jökrä. ³¹Kukwe ketebu bäri ütiäte mikadre täte abko krörö: Mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato. Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie bäri ütiäte nere. Nebti kukwe mda mda tärä nuendre, akwa ñakare bäri ütiäte, niebare Jesukwe ie.

³² Abtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä kākwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, mata kukwe era erere niere metre. Erere makwe kukwe nini, ye abra era bkänä. Ngöbö abko itibe. Nebti ngöbö ñakare jire mda ³³ amne niara taredre kri. Arato niarabe taredre käre ja moto kuinbti. Arato niarabe tädre käre ni töibtä köbö kwatirekwatire. Erere arato, nikwe sribidre ja di ngöi jökrä niarakrä. Mdakäre abko, nita ja tarere ño au, ye kwrere nikwe ni mda mda taredre, nini makwe, ye abra era bkänä, aisete Ngöbö ngwärekre ye bäri ütiäte jändrän kämikata kukwakrä Ngöböye ye ngwä. Erere arato, Ngöbö ngwärekre ye bäri ütiäte jändrän jökrä bianta Ngöböye ye ngwä.

³⁴ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä ye kākwe Jesu kukwe kani ngäbti kuin dikaro namani tuen Jesuye. Abtä niebare mda kwe ie:

Ngöbö kebera nūke gobrane mabtä, nibi tuen tie, niebare Jesukwe ie.

Yebti nitre dirikä krikri, ie nin ja nükani töre mda kukwe ngwentari mda ja gakrä Jesuye.

¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöbökwé däredre?

(Mateo 22.41-46; Lucas 20.41-44)

³⁵ Yebti ju blitakrä Ngöböbe ye bäre temen Jesu nämane dirire angwane, niebare kwe ni kwatiye:

Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre jrei David tukwekri nieta abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre kätä niere. Ye ñöbtä abko munta niere kore abko ti tö ngwiantari. ³⁶ ¿Ye ñöbtä abko Ngöbö Üai Deme köböire Davikwe “ti Dänkien” niebare Ni Dianinkä Ngöbökwé yebtä? Ni ngätäite nete ni ñakare jire iti kätä “ti dänkien” niere ngäbäkre kweye, akwa David abko kākwe niebare krörö:

Ti Dänkien Ngöbö kākwe nieba ti Dänkienye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kánti jakwe täke nete.

Ye kánti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos*

110.1

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöbökwé yebtä. ³⁷ David ara jire kākwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöbökwébtä. ¿Se ñöbtä abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko jatadre Davikri nieta munkwe se, ñöbtä ñan angwane nita “Dänkien” niere ñakare jire ni mräkä bäri mrä nükä yeye? niebare Jesukwe.

Jesukwe diribare kore, ye ni nämane kwati olote namani ngitie nuäre, aisete kä namani nuäre btä Jesu kukwei nuäre.

Jesukwe ni mikani mokre Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre ngäniene

(Mateo 23.1-36; Lucas 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesu nämane dirire angwane niebare kwe:

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñöbtä ñan angwane niaratre tä dän nga ütiäte kri kite jabtä, bti ni jökrä kākwe köbö ngwiantretari käre ietre kä jändrän rürümoinkrä ye kántita temen, ie töta nebe. ³⁹ Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagocate, kánti töta nebe rabai takänintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kánti tätre nebe takänintbe. Erere arato, niaratre nübaita bietabtä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kánti tö takäi temen.

⁴⁰ Erere arato, meri kän brare krütani abko kän tätre ju denkä, abti tätre bike kuin, kätä blite raire Ngöböbe, akwa yebtä Ngöbökwé mikadi ja tare nike krübäte, aisete munkwe ja ngibia kuin Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre ngäniene. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Meri bobre kākwe sentabo ngörä kubu biani Ngöbökrä

(Lucas 21.1-4)

⁴¹ Yebti ju blitakrä Ngöböbe bäre temen jändrän dätebare ngwian ükärökrä nämáne mikani ngwian biandre Ngöbökrä ngwäre, ye kánti Jesu nikani, namani tákänintbe. Angwane ni kwati namani nuke ngwian kite jändrän ngwian ükärökräte. Erere arato, ni ngwian bkänkä kabrekabre namani nuke kwati, namani ngwian kite kabre yete okwäbti. ⁴² Te batibe meri bobre kán brare krütani abko jatani, kákwe ngwian sentabo kwrere kitani kubube arato kajate Ngöbökrä Jesu okwäbti. ⁴³ Angwane Jesukwe nitre ja töitikaka ben käräbare, bti niebare kwe mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Meri bobre kán brare krütani se kákwe ngwian bini bäri kabre ni ngwian bkáne krikri kákwe ngwian kiti kajate Ngöbökrä se ngwä, ⁴⁴ ñóbtä ñan angwane niaratre káta ngwian namaninte ie aibe bien, akwa meri bobre ye abko kákwe ngwian ngörä nünankrä kwe erere bini jökrä, aisete niarakwe ngwian bini bäri kabre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

13

Ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe, niebare Jesukwe

(Mateo 24.1-2; Lucas 21.5-6)

¹ Jesu nämáne ju blitakrä Ngöböbe kántita, jatani nikenta angwane ni iti ja töitikaka ben kákwe niebare ie:

¡Jo! Dirikä, ju krikri be bá nuäre nuäre janknu. Já krikri ketani jabti jabti tuen, niebare kwe Jesuye.

² Jesukwe niebare mda ie:

Ju kuinquin mun okwä nibi btä, ye abko köböitira jire ju se juandi ngwarbe jire jökrä, aisete já ketani jabti jabti se juandi jökrä temen, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Dre rakadikä kä mrä känenkri

(Mateo 24.3-28; Lucas 21.7-24; 17.22-24)

³ Yebti Jesu nikani ju blitakrä Ngöböbe btä nakri, kánti namani tákänintbe Ngitio Olibo bti káin, okwä namani ju blitakrä Ngöböbe kukwäre angwane, Pedro, Santiago, Juan btä Andrés kákwe niebare kaibe ie:

⁴ Ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe nini makwe, ¿ye abko rakadikä ñongwane nun tö gai? Arato kukwe ye rakadrekä ñongwane amne bá mikadi ño nunye abko makwe niedre nunye, ie nun tö nibi, niebare kwetre Jesuye.

⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Bäri káne abko, nitre ni ngökaka ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ⁶ ñóbtä ñan angwane ni jatadi kwati ti kábti kákwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara tá nete, niedi kwetre, ye kákwe ni kwati ngökadi.

⁷ Mdakäre abko, munkwe kukwe krörö gadi: nitre tädi rüre jabe kwärikwäri nete sete abko gadi munkwe angwane mun ñan rekwetaka, ñóbtä ñan angwane kukwe ye rakadikä kore abko erere rabadi nakenkä. Akwa ye ngwane kä mrä ngämi nuke abko raba gare munye, ⁸ ñóbtä ñan angwane juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärikwäri amne nitre nünanka kä ketareketare te rabadi rüre jabe kwärikwäri. Erere arato, dobo rabadi nakaenkä kä ketareketare temen kwäräkwärä amne ni kwati rabadi mrö nike krübäte arato. Akwa ye ngwane abko ja tare nika jatadi krire kena kä nebtä, niebare Jesukwe.

⁹ Bti Jesukwe niebareta mda nitre ja töitikaka benye:

Munkwe ñan dikaka okwä kware mun rüe ngätäite, ñóbtä ñan angwane nitre israelita kákwe mun kitadi ngise sinagoga yete nitre kriboreye. Ne kánti mun kwata metadi kwetre. Erere arato, ¡rei kri amne gobran kri ñakare israelita, ye ngwärekwäri mun jänäin ngite tödekabtä tibti, akwa ye ngwane abko

tikwe dre dre nuenbare abko kräke kä rabadi kuin munye blitakäre tibtä nitre ye ngwärekrei, abkokäre mun jänäin ngite. ¹⁰ Angwane kä ne ngämi niken ta, känenkri kukwe kuin tibtä, ye rabadi diribare ni kä jökräbtiye angwane batibe ti jatadita. ¹¹ Akwa mun järekiadi ngite nitre kritobore ngwärekrei angwane, munkwe dre niedi ja kriere, yebtä munkwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai Deme tädi munbe. Mden kisete munkwe ño niedre, ye niarakwe mikadi gare munye, erere munkwe nie ja kriere.

¹²⁻¹³ Kukwe ye rakadikä kore munbtä, ñobtä ñan angwane ni kwati mäta rabadi tibtä abko mäta rabadi munbtä tödekabtä tibti arato. Aisete ni tödekaka tibti abko etba kwe käkwe kitadi ngise müre ketadre; ngäbäkre tödekaka tibti abko rün kwe käkwe kitadi ngise müre ketadre tödekabtä tibti. Erere arato, ngäbäkrekwe rün kwe kitadi ngise müre ketadre tödekabtä tibti abko rabadi nakenkä kore ja täritäri nitre tödekabtä tibti yebtä; akwa nire nire tä nüne angwane, ti ñan rüandite ni jökrä ngwärekrei kwe, ni ye abko tikwe dianditari.

¹⁴ Yebti Jesukwe niebareta mda ietre:

Ti bike kukwe niere, btä munkwe töbikadre kri abko krörö: Ni iti ngwarbe käme käkwe jändrän deme Ngöbökre mikadi ngwarbe jae, btä Ngöbö mäta jatadi tikani Danielikwe abko kä nin te rabadre abko te rabadi. Ni ye kwrere rüka mun okwäbti, ye ngwane abko mun tädre Judeate ye abko gitia mintokwäre. ¹⁵ Amne mun mden mden tädre jubti käin* ye abko ñan rika jändrän tuenta jire chi gwi jae amne mun gitia jirekäbe; ¹⁶ amne mun mden mden tädre sribire tirefe ye abko ñan rika dän tuenta jire chi gwi jae, akwa mun gitia gwängwarbe jirekäbe. ¹⁷ Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngäbäkre kiakia kianbtä, ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ngitie jötrö. ¹⁸ Akwa mun gitiadre ye abko ñan rakadrekä kä nüre näire abko munkwe ribe Ngöböye, ñobtä ñan angwane tare näin jötrö kä nüre näire aisete. ¹⁹ Munkwe ribe kore Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöbökre kä dätebare kena angwane ni kä nebtä ngämi ja tare nike krübäte dikaro abti kä nüke mtare abko erere ja tare nikadi kri krübäte kä ye ngwane. Yebti ñan ja tare nikadreta mda ye kwrere.

²⁰ Ye abko, Ngöbökre ñan köbö krötadre jötrö käne ja tare nikakrä, ye ngwane ni ñan rabadre dianintari jire iti, akwa ni dianinkä jakrä Ngöbökre abko Ngöböta tarere, aisete köbö ja tare nikakrä krötadi jötrö kwe.

²¹ Ne aisete, kä ye ngwane kukwe raba nakenkä kore angwane, nane ni mdakwe niedre krörö munye: ¡Ni Dianinkä Ngöbökre abko tä nete tuen! niedi kwe, o ¡Ni Dianinkä Ngöbökre tä sete tuen! niedre kwe, akwa munkwe ñan kukwei mika era, ²² ñobtä ñan angwane kä ye ngwane ni kwati jatadi ja bä mike Ni Dianinkä Ngöbökre kwrere amne ni kwati jatadi ja bä mike ni Ngöbö kukwei niekä kwrere. Niaratre käkwe sribi rikriki ñan tuabare nuendi kabre bätäkä ngwarbe ni mda mda ngökakäre amne rabadre ni dianinkä jen jakrä Ngöbökre ara jire ngökö, ne ngwane ngökadre kwetere, akwa ñan rabadi ngökö. ²³ Ne aisete kukwe ye ngämi nakenkä, känenkri tita mun mike mokre biare, abtä munkwe ñan dikadrekä okwä kware, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Jesukristo jatadita

(Mateo 24.29-35,42,44; Lucas 21.25-36)

²⁴ Jesukwe niebareta ietre:

Ja tare nikadi kri nini tikwe, yebti ñanä se rötadite amne kä rabadi iko jökrä. Erere arato, sö se ñan trä rabadre mda ²⁵ amne muke käinta se abko rabadi betekä timontimon amne jändrän kä käinbti se abko rabadi grükekä arato.

* **13:15** tädre jubti käin. Ju nitre israelitare abko kiare bti käin, aisete nuäre dikakrä bti ta.

²⁶ Ye angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bä nuärebti mütabti kä käinbti sete abko ni jökrä käkwe tuadi. ²⁷ Angwane tikwe angeletre juandi, käkwe ni dianinkä jen jakrä ükadikrö jökrä ketetibe. Ni dianinkä jen jakrä nünanka nindrini, kä driri, sekri, nekri abko ükadikrö jökrä kwe.

²⁸ Bti Jesukwe niebareta mda:

Mdakäre abko, higokrie btä kukweta nakenkä ño, yebtä munkwe ja töitika abko krörö: Higo küdeta niren mräre mda amne käta nebe mräre btä arato angwane, kä töre tärä kite nüke ja ken abko munta gaen, ²⁹ ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkä jökrä mun okwäbti angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo nükerate ja ken jukwebtä abko rabara gare munye. ³⁰ Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre nünanka kä nebtä ngämi krüte jökrä, ye känenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikä jökrä. ³¹ Mdakäre abko, kä käinta se btä kä temen ne abko Ngöbökwé gadikä jökrä, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kärekäre.

³² Akwa ti jatadreta köbö mdenite amne ñänä okwä nuäi ti jatadreta ye abko gare ñakare jire chi ni mda mdaye, angele kä käinbti ie gare ñakare amne Ngöbö Odei ie gare ñakare arato, akwa Ngöbö ni Rün aibe ie tä gare kaibe.

³³ Ye kwrere arato, ti jatadita ñongwane gare ñakare munye. Mden kisete, munkwe ja mika juto käre ti ngibiare ngäbti amne munkwe blita käre Ngöböbe, ³⁴ ñobtä ñan angwane ti näinta, bti ti jatadita, ye abko rakadikä ño ti bike bä mike krörö munye: Ni iti jatani yäke mente kä mdabti käkwe sribikä kwekwe mikaninte ju ngibiare jakrä, bti sribi biani jene jene kwe ietre angwane, jukwe ngibiaka abko ie ju ngibiamna kuin kwe jakrä. Ni ye namani niara ngibiare ngäbti.

³⁵ Ye kwrere abko, ti ju bkänkä kwrere käta mun mikete, aisete munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti, ñobtä ñan angwane mun Dänkien ju bkänkä rükadita dere ya, kä ruäre ya, kä ngwen ja ken dekä ya o kä ngwenbti dekä ya, ñongwane abko gare ñakare jire chi munye. ³⁶ Ye mden kisete, nane batibe ti jatadreta ñongwane abko, ie mun kwan jäme ngwarbe, mden känenkri munkwe ti ngibia ngäbti käre. ³⁷ Munkwe ti ngibia ngäbti tita niere munye, ye ñan mun aibeye tita niere amne ni jökrä käkwe ti ngibiadre ngäbti abkokäre tita niere munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

14

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe
(Mateo 26.1-5; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53)

¹ Yebti Pascua* köböi namanina köböbube. Pascua köböi angwane abko bieta Te Lebadura Ñakare Bante kweta nämane Ngöbö mikakäre ütiäte nämane bämän krati angwane, ye känenkri ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre abko käkwe Jesu kadre ngite müre ketadre ño tiebe abko namanintre ngibiaretari kisere. ² Akwa nane ni kwati krübäte nämane Jerusalén Pascua köböikrä käkwe rüdre bentre Jesu dokwäre, aisete Pascua näire ñan nuendre, niaratre namani niere.

Meri iti käkwe ñö rä bäne kekani Jesubti
(Mateo 26.6-13; Juan 12.1-8)

* **14:1** Pascua. Nitre israelita käkwe Pascua köböi mikani ütiäte, ñobtä ñan angwane kira nämane ngite kä Egiptote angwane, Ngöbökwé tikaninte Pascua köböibtä. Pascua abko käta "niken bäre ta" niere. Köbö yebtä angele ni kämikaka nikani nitre israelita bäre ta amne kämikani ñakare kwe, aisete Ngöbökwé köbö Pascua mikamna ütiäte nitre israelitaye.

³ Kä ye ngwane abko, Jesu nämane Betaniate tākānintbe mesabtā mröre ni kādian nämane Simón kānti. Jesu ngāmi Simón ye miketa quinta, kānenkri kādian nämane lebroso arato abko kānti Jesu nämane. Angwane batibe meri nūkani iti ñō rā bāne ūtiāte kri kādian nämane nardo ngwena jā bā ngwen kādianta alabastro dātebare botearre te. Nardo ye abko ñan nämane mritani jire ñōbe abko meri ye jatani ngwena. Meri ye abko kākwe ñō rā bāne jue tikani, bti kekani kwe Jesu dokwābti se kwrere. ⁴ Yebtā ni nämane siba gwi abko ruäre moto namani romon. Abtā namani niere jae kwārikwāri: ¿Se ñōbtā meri se tā ñō rā bāne ūtiāte kri iente ngwarbe se? ⁵ Ngwian ganainta bāsi kā kwati jire nāre, btā ñō rā bāne se rūrūmoindre, bti ni bobre bobre die mikadre bā amarebti ininte ngwarbe kwe se, namanintre niere kore jae kwārikwāri meri yebtā, bti namani ngren ngren bti.

⁶ Abtā Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ñan meri ne nika. ¿Se ñōbtā abko mun nibi nike krübāte dikaro? Meri ne kākwe jāndrān kuin nuni tikrā, ⁷ ñōbtā ñan angwane nitre bobre bobre tādi kāre mun ngātāite nete, ye abko mun tō rabadre die mikai ñongwane, erere munkwe die mikadre; akwa ti abko ñan tādi kārekāre munbe nete. ⁸ Ne aisetē jāndrān kuin rabadre bare tikrā meri neye, erere nuni kwe tikrā, ñōbtā ñan angwane ñō rā bāne kiri kwe ti ngrabare, yebti abko ti miri juto biare kwe doboi mikadre. ⁹ Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörō: Kukwe kuin tibtā ye kādriedi mdente mdente erere, ye kānti meri ne kākwe jāndrān kuin nuni tikrā mtare ne kādriedi arato, aisetē jāndrān kuin nuni meri nekwe, yebtā rükadita tōre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Judakwe Jesu kitani ngise

(Mateo 26.14-16; Lucas 22.3-6)

¹⁰ Yebti, ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diäre dānkientre btā Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye dirikātre abko kākwe Jesu kadre ngite müre ketadre ño tiebe abko namanintre ngibiaretari kisere. Ye ngwane ni ni jātābti nibu ja tōitikaka Jesube abko iti kādian nämane Judas Iscariote abko nikani nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diäre dānkientre kānti Jesu kitakāre ngise ietre. ¹¹ Judas nikani Jesu kite ngise gani kwetre angwane, kā namani nuäre btātre, kākwe ngwian bian braibare Judaye, bti Judas nikani. Ye ngwane Judas namani kā kuin ngibiare kisere jae, Jesu kitakāre ngise.

Jesukwe mrōbare mrā nitre ja tōitikaka benbe

(Mateo 26.17-29; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

¹² Abti bāmān krati lebadura ñakare bante kweta nämane Ngōbō mikakāre ūtiāte jae, ye kōböi nūkaninta kena. Kōbö ye nāire kordero kāmika nämane kwetadre Pascua kōböite angwane, nitre ja tōitikaka Jesube kākwe niebare ie: ¿Mrō kwetadre Bieta Pascuakrā ye abko nunkwe sribedre mdente makrā, ie ma tō nibi? niebare kwetre Jesuye.

¹³ Abtā nitre nibu ja tōitikaka Jesube, ie Jesukwe niebare:

Mun nān juta Jerusalén sete. Ye kānti ni brare tādi iti ñō ngwena kantrate abko rükadi ngātāi munbe ji ngrabare. Ni ye rika mdente gwā, kānti mun rika. ¹⁴ Mun rika nebe gwi angwane, munkwe nie krörō ju bkānkāye: Dirikākwe mrō Pascua kōböikrā kwetadi nitre ja tōitikaka benbe abkokrā kāta ūkaninte mdente, ngwiantarimna kwe, munkwe nie kore ie. ¹⁵ Angwane ju mikani bobu jabtī kāin, te kā tādira ūkaninte biare mrōkrā, kānti mun jānāin kwe. Ye kānti munkwe mrō sribe biare nunkrā. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁶ Erere bkānā, nitre nibu ja tōitikaka nikani, namani jutate Jerusalén angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, erere kwani ietre, kānti

mrö sribebare kwetwe kwetadre Pascuate. ¹⁷ Yebti kä jatanina diore dere angwane, Jesu nikani mröre mda nitre ja töitikaka benbe. ¹⁸ Nämame mröre angwane, niebare kwe ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Mun mrökä tibe ketetibe, ne ngätäite nita iti käkwe ti kitadi ngise ti rüeye gare kuin tie, niebare Jesukwe.

¹⁹ Abtä nitre ja töitikaka ben namani ulire jökrä batibe, kä namani niere itire itire ja täritäri Jesuye:

¿Tikwe nuendi ya gwari? namani ngwentari itire itire Jesuye.

²⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ni jätäbti nibu, ye ngätäite nita iti käta ban mike tibo gwaire tibe blato kwatibe te, ye abko käkwe ti kitadi ngise. ²¹ Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo abko müre ketadi ño, ye tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere rakadikä. Akwa ni ti kitaka ngise abko ñan bobre jakän ya! Ni ye nin däredre näre abko därebare, niebare Jesukwe ietre.

²² Yebti nämame mröre jökrä angwane, Jesukwe ban diani kunti kisete, käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, bti biani kwe nitre ja töitikaka benye, käkwe niebare ietre:

Ban ne abko ti ngätä ara. Ne kaen ngäbti munkwe, bti munkwe kweta, niebare kwe ietre.

²³ Bti uba döi nämame basote abko Jesukwe diani kisete, bti kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti biani kwe ietre. Niaratre jökrä käkwe ñani, ²⁴ bti Jesukwe niebare ietre:

Uba döi ne abko ti därie tikwe ara amne Ngöbökwé kukwe ükadite btin munbe ye abko rabadi bare täte jökrä ti därie nebti. Erere arato, ti därie rimiadite ni kwati kräke. ²⁵ Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngöböta gobrane ye kanti tikwe uba döi btin ñadita, akwa ti ngämi ñaen yete, känenkri tikwe ñan ñadreta jire chi abko ti tö nibi niei munye. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Pedro käkwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe

(Mateo 26.30-35; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38)

²⁶ Yebti Jesu btä nitre ja töitikaka ben käkwe ka Salmobtä niebare ünän, bti nikanintre Ngitio Olibobti. ²⁷ Angwane Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Mun jökrä gitiadi iti iti kwäräkwärä tibtä mentokwäre gare kuin tie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö, käta ti bä mike obeja ngibiaka kwrere amne mun abko obeja tikwe kwrere:

Tikwe obeja ngibiaka kämikadi angwane, obeja kwe abko gitiadi kratikrati kwäräkwärä,

Zacarias 13.7

abko Ngöbö Kukwei tä niere kore munbtä.

²⁸ Akwa ti müre ketadi, bti ti rükadita nire angwane, ti näin mun ngäbti Galilea, kanti ni rabadita ketetibe jökrä, niebare Jesukwe.

²⁹ Abtä Pedro abko käkwe niebare mda Jesuye:

Ni jökrä käkwe ñan tödekadre mabti abko gitiadi, akwa ti abko ñan gitiadre jire chi mabtä, niebare kwe ie.

³⁰ Jesukwe niebare mda Pedroye:

Mtare deo, antlan ngämi ngwäne bobu, känenkri ma reketaka tibe abko makwe rükandite bämä jire abko ti tö nibi niei metre mae, niebare kwe Pedroye.

³¹ Akwa Pedro abko namani ja kwete janknu Jesube, kä namani niere: Ti müre ketadre siba mabe akwa ti reketaka mabe, tikwe ñan rükandrete jire chi, Pedro namani niere.

Erere ni mda mda ja töitikaka Jesube namani niere gwaire jökrä Jesuye.

Jesu nikani blite Ngöböbe Getsemani

(Mateo 26.36-46; Lucas 22.39-46)

³² Yehti Jesu btä nitre ja töitikaka ben nikani nebe kākä Getsemani kanti angwane, Jesukwe niebare ietre:

Tāke temen yete munkwe. Ti bika niken blite Ngöböbe, niebare kwe ietre.

³³ Yehti Pedro, Santiago btä Juan aibe ngwiani kwe jabe. Angwane Jesu moto jatani ulire amne moto namani bete krübāte ja jiehti, ³⁴ kākwe niebare nitre ja töitikaka ben nimā yeye:

Ti moto nibi ulire krübāte dikaro tie, aiseite ti kebera krüte nibi ruen tie, aiseite mun raba ti ngibiare nete, akwa munkwe ja ngwātei siba tibe amne munkwe ñan kibia, niebare kwe ietre.

³⁵ Ye btārābe Jesu nikani bā mente temen se kwrere, kanti namani kitanintbe ngwārere timonkwāre temen angwane, niara müre ketadre ye abko Ngöbökwē diandre niarabti ta abko btä blitabare krörö kwe Ngöböbe:

³⁶ Tata tikwe, ma raba jāndrān jōkrā nuene, aiseite tikwe ja tare nikadre, bti ti müre ketadre, ye ma tō diain ti bāre angwane, makwe dian ti bāre. Akwa ma tō dreye tikrā, ye erere raba bare tibtä amne ñan ti tōi abko erere rabadre bare, niebare kwe Rün Ngöböye.

³⁷ Bti nitre mikaninte nimā kwe ja ngibiare, kanti nikaninta angwane, nāmane kibien kuin jōkrā, btā namaninta angwane, niebare kwe Pedroye:

¿Ñānā okwā kratibe abko te kā ñan nū mae ja ngwātere blitakāre Ngöböbe ya? niebare kwe ie.

³⁸ Bti niebareta kwe ietre:

Diablu jatadi mun nuente ja kāne, ye ngwane munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokāre munkwe ja ngwāte amne munkwe blita jakrā Ngöböbe, ñobtä ñan angwane mun tōi abko tā biare jāndrān kuin nuene, akwa mun di ñakare, aiseite munkwe blita jakrā Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

³⁹ Yehti Jesu nikani bliteta bobukāre Ngöböbe angwane, ño niebare kāne kwe Ngöböye, ye arabe nikani niereta ja tāritāri bobukāre. ⁴⁰ Yehti nitre nimā ja töitikaka Jesube, ye kanti Jesu nikaninta angwane, namani kibien kuin jōkrā, ñobtä ñan angwane kōbö namani krübāte ietre, aiseite okwā kwata namani neketekābe jabtä kōbö kisete, btä Jesu namaninta angwane, ño niedre kwetre Jesuye ñan namani nūke gare ietre.

⁴¹ Yehti Jesu nikaninta bāmākāre bliteta Ngöböbe. Blitabareta kwe Ngöböbe, bti jatani nūketa angwane, niebare kwe ietre:

¿Mun tā kibien amne mun tā jadūke janknu ya? Munkwe kibianirira dbe. Nitre kukwe kāmekāme nuenkā abko kisete ti Ni Kā Nebtä Ngobo ne kitadi ngise ye abko kāi nūra, ⁴² aiseite ni ti kitaka ngise tiebe ti rūeye abko nūkera tibtä, aiseite nāin krō, brānta, niebare Jesukwe ietre.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11)

⁴³ Jesu nāmane blite kore, ye btārābe ni ja töitikaka ben ni jātābti nibu, ye ngātāite ni iti kādian nāmane Judas Iscariote ye ara jatani nūke Jesu kanti. Judas ye abko nāmane nāin ni kwati jie ngwena. Nitre jatani Judabe ye abko nāmane nāin ngitra ngwena kisete amne ruāre abko nāmane nāin krito ngwena kisete. Nitre ye abko nāmane nāin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre dānkien kābti amne Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikātre ye kābti amne nitre unbre ji dokwāte kābti arato. ⁴⁴ Angwane Judas, Jesu kitaka ngise ye abko kākwe nitre tōi dianina kākwe niebare ietre:

Nire demain tikwe mun okwābti ye abko Jesu ara, aiseite munkwe niara ye ka ngite. Mun rika ngwena, niebare kwe ietre.

⁴⁵ Ye erere bkänä, Judas jatani nuke, ye btäräbe nikani Jesu kanti, kärke niebare krörö ie:

¡Dirikä! niebare kwe.

Bti Jesu demainbare kwe. ⁴⁶ Angwane nitre jatani Jesu rüere ye kärke krótani Jesu ken, nakwani btä, kärke kani ngite. ⁴⁷ Ye btäräbe ni ja töitikaka Jesube nämane iti kärke ngitra dianinkä kwatate, bti ni klabore ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienkwe ye olo tikaninkä ta kwe ie. ⁴⁸ Yebti nitre nikani Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe niebare krörö:

¿Ñobtä abko bäsi ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? ⁴⁹ Käre köbö kwatirekwatire tita dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita temen mun ngätäite, akwa mun ñakare ti kaen ngite. Akwa dre dre rakadrekä tibtä tä tikani mekera Ngöbö Kukweibtä abko erere rabadre bare tibtä, abkokäre munta ti kaen ngite mtare, niebare Jesukwe.

⁵⁰ Jesukwe ñäkäbare kore, ye btäräbe nitre ja töitikaka ben kärke kä mikaninkä batibe jökrä btä amne ngitiani iti iti kwäräkwarä amne niaratre kärke Jesu mikaninte kaibe rüeye.

⁵¹ Jesu jänikani angwane abko, ni bati nämane näin ja mrianinte dän aibe te abko nikani siba Jesu jiebti. Ni ye gani Jesu rüekwe angwane neketaninte ietre, ⁵² akwa niarakwe dän jabtä tikanintbe, bti ngitiani bütiere.

Jesu jänikani Sanedrin ngwäre kri

(Mateo 26.57-68; Lucas 22.54-55,63-71; Juan 18.12-14,19-24)

⁵³ Angwane Jesu jänikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien gwiriete. Jänamani angwane, ni blitaka ni mda mda diäre dänkientre kärke ja úkaninkrö, btä nitre unbre ji dokwäte kärke ja úkaninkrö. Arato Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nükani ja úkekrö bentre. ⁵⁴ Jesu jänikani angwane, Pedro abko jatani bä mente temen siba Jesu jiebti. Yebti nikani nebe ju bäre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kanti. Pedro nikani siba ki teri angwane, guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä nämane tákänintbe, ye kanti Pedro namani tákänintbe siba ñukwäbtä, ñukwä träse.

⁵⁵ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre sribikä Sanedrinbe namani kukwe kánene Jesu rüere Jesu kitakäre ngise müre ketadre. Akwa kukwe era erere ñan namani kwen ietre Jesu rüere, ⁵⁶ ñobtä ñan angwane ni kwati namani kukwe ngwarbebe niere Jesu rüere, aiseite ja kukwei ñan namani nukebti gwaire jökrä ietre.

⁵⁷ Yebtä ni ruäre kärke kukwe kánäbare ngwarbe mda Jesu kitakrä ngise bäri abko namani niere krörö:

⁵⁸ Ju blitakrä Ngöböbe mikani ni kä nebtäkwé, se abko tikwe juandi ngwarbe jökrä, abti köbömkäre angwane, tikwe ju mdara jire mikadita täte, akwa ñan ni kä nebtäkwé mikadi, nieba kwe nun okwäbti, niebare kwetre Jesu rüere.

⁵⁹ Kukwe kánäbare ngwarbe kwetre ni ngökakrä Jesu rüere, akwa ñan namani nukebti gwaire jökrä ietre.

⁶⁰ Yebtä abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nükani dikekä krö ni jökrä ngätäite, kärke niebare Jesuye:

¿Kukwe nie nibi ma rüere, se ño metre amarebti ma nibi kwekbe jirekäbe ye? niebare kwe Jesuye.

⁶¹ Akwa Jesukwe nin ñäkäbare käre, namani kwekbe jirekäbe. Abtä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kärke niebareta bobukäre Jesuye: ¿Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara ya amne ma abko Ngöbö Kri Odei ara ya? niebare kwe Jesuye.

⁶² Jesukwe niebare mda ie:

Jän. Ti abko niara ara amne kä bäri ütiäte kri Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye küde ruenkri munkwe Ni Kä Nebtä Ngobo tuadi tākānintbe. Erere arato, jatadita mütabti käinta sete angwane munkwe tuadi, niebare Jesukwe.

⁶³ Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien ye moto namani romon, kākwe dān ngianinkä seen jabtä romone, kākwe niebare krörö:

ǂTä ñāke kore, se abko ni mda mda kākwe niara kitadre ngise amne batibe ngite, nikwe niedre ya? ⁶⁴ Ñakare, ñobtā ñan angwane niarakwe ñari tare Ngöbö rüere, ye nunkwe kukwe nurira ñan ñan, aiseite munkwe töbikadi ño mda kräke, niebare kwe.

Ni jökrä kākwe niebare:

Niara ngite, aiseite müre ketadre, namanintre niere gwaire jökrä.

⁶⁵ Ye ngwane ni ruäre namani käli kite Jesubtä. Ni ruäre abko namani dān kukwän mäke Jesu okwäbti, bti namani mete, namani mete, bti namani niere ie:

Ma Ngöbö Odei mata niere, aiseite nirekwe ma miti, niere metre nunye, namani niere ie.

Angwane guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä abko namani Jesu mete arato.

Pedro kākwe Jesu rükaninte

(Mateo 26.69-75; Lucas 22.54-62; Juan 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Jesu nämāne gwi Sanedrin ngwärekre angwane, Pedro abko nämāne ju bäre ngüsrüta temen angwane, ni merire iti sribikä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkienkwe abko jatani angwane, ⁶⁷ Pedro nämāne tākānintbe ñukwäbtä ñukwä trāse, btä meri ye okwä namani, mikani ñäräre kuin kwe, bti niebare kwe ie:

Jesu Nazarebo se ben ma nämāne dikekä siba arato, niebare kwe ie.

⁶⁸ Angwane Pedrokwe ja rükaninte, kākwe niebare mda ie:

Ni kädianta makwe, ye gare ñakare jire chi tie, aiseite mata blite drebtä, ye ñan nebe nūke gare tie, niebare kwe.

Bti naninkrö, nikani jukwebtä angwane, btäräbe antlankwe ngwänānbare.

⁶⁹ Bä raire erere, meri sribikä ye arabe jataninta angwane, okwä namaninta Pedrobtä bobukäre angwane, namani niere ni mda mdaye:

Ni noko reketaka Jesube arato se, namani niere.

⁷⁰ Akwa Pedrokwe ja rükaninteta.

Bti bä raire erere angwane, nitre nämāne yete kä namani niere Pedroye:

Ma Galileabo, ñobtā ñan angwane ma blite niaratre kwrere, bä amarebti rä jire mata nekete ñakare Jesube, ma nibi niere yere, namanintre niere ie.

⁷¹ Angwane Pedrokwe ja kukwei bianinta amne niarakwe ñan kukwe niedre metre ne ngwane, Ngöbökre ngürün mikadre btä namani niere, kākwe niebare mda:

Ni kädekata Jesu munkwe, ni ye abko gare ñakare jire chi tie, niebareta kwe.

⁷² Ye btäräbe antlankwe ngwänānbare bobukäre angwane, Jesukwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nūkaninta töre ie: antlan ngāmi ngwāne bobu, känenkri makwe ti rükaninte bāmā jire, niebare Jesukwe ie, ye nūkaninta töre ie angwane, niara moto nōtaninte, kākwe ja müaibare kri.

15

Jesu jänikani ngite Pilato ngwärekre

(Mateo 27.1-2,11-14; Lucas 23.1-5; Juan 18.28-38)

¹ Kä nūkani ngwen dekä angwane, nitre sribikä Sanedrinbe amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre, nitre unbre ji dokwäte btä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikätre kākwe ja ükaninkrö ketetibe jökrä

mda, kākwe Jesu mākātemnabare, bti jānikani ngite Pilato ngwārekri kwetre.

² Angwane Pilatokwe niebare ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkānā ya? niebare kwe Jesuye.

Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Jān. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

³ Angwane ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre namani kukwe niere bātākā ngwarbe Jesu rüere kitakrā ngise. ⁴ Abtā Pilatokwe niebareta Jesuye:

Kukwe keta kabre, btā ma ngite nie nibi ma rüere. ¿Se ñobtä abko ma nibi kwekbe dikaro yere? niebareta Pilatokwe Jesuye.

⁵ Akwa Jesu namani kwekbe janknu, nin ñākābare jire chi kwe Pilato kāre. Jesu ñan tō namani rabai tikaninte namani tuen Pilatoye, aisetē Pilato ñan tōi namani krūtare mda Jesubtä.

Jesu kitani ngite müre ketadre

(Mateo 27.15-31; Lucas 23.13-25; Juan 18.38-19.16)

⁶ Kā kwatirekwatire bieta Pascua näire ni ngite ngätāite nire tikadrete Pilatokwe, kārā nāmāne ie abko erere nāmāne tikete ⁷ abko erere ye näire ni kādian nāmāne Barrabās abko nāmāne ngite ni mda mdabe. Ni ye abko nāmāne ja rüere gobran romanobobe angwane, ni müre ketani kwe abtā nāmāne ngite. ⁸ Ye ngwane ni nükani kwati niere Pilatoye:

Kāre mata ni ngite tikete iti kā kwatirekwatire. Ye kwrere makwe ni ngite tikadrete iti abko nun nibi ribere mae, niebare kwetre ie.

⁹ Pilatokwe niebare mda ietre:

¿Jrei nitre israelitakwe ye tikadrete tikwe abko ie mun tō nibi ya? niebare kwe ietre.

¹⁰ Pilato abko kākwe niebare kore, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre namani mokrere Jesube, abtā kitani ngite kwetre abko ganina Pilatokwe btātre, aisetē niebare kore kwe. ¹¹ Akwa ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre namani ni jōkrā tōi den jakri abko kākwe Barrabās tikatemna abkokāre. ¹² Akwa Pilato tō namani Jesu tikaite, kākwe niebare mda ietre:

¿Jrei nitre israelitakwe nieta munkwe, sebtā abko tikwe dre nuendre, ie mun tō nibi amarebti yere? niebare kwe ietre.

¹³ Jōtrō ngwarbe ni jōkrā namani ngrente, kā namani niere Pilatoye:

¡Müre kete krusobtä! namanintre niere gwaire jōkrā.

¹⁴ Abtā Pilatokwe niebareta mda ietre:

¿Drebtā ni nekwe ja mikani ngite amarebti, mun nibi müre ketamna krusobtä tie yere? niebare Pilatokwe ietre.

Yebtā namani ngrente bāri jume mda, kā namani niere:

¡Müre kete krusobtä, müre kete krusobtä! namanintre niere Pilatoye.

¹⁵ Akwa Pilato tō namani ni jōkrā moto mikai nuāre, aisetē Barrabās tikaninte kwe, akwa Jesu abko kwata metamna köbti kwe amne biani kwe rükā romanoboye müre ketadre krusobtä.

¹⁶ Nitre rükā nikani Jesu ngwana mda ju gobrankwe ye kānti. (Kā ye abko kādian nāmāne pretorio). Angwane nitre rükā kākwe ja ūkaninkrō jōkrā ketetibe Jesu mikakāre yakrā jae, ¹⁷ kākwe dān bā tain kita nāmāne jabtā jreikwe, ye kwrere kitani Jesubtä, bti jrei kri kākwe korona kitadre ja dokwābti, ye kwrere kri tukwā krübāte sribebare koronare kwetre, bti mikani Jesu dokwābti kwetre. ¹⁸ Yebti namanintre Jesu mike yakrā jae, kā namani niere:

¡Ma jrei nitre israelitakwe, nunta ma mike ütiāte kri mtare! namani niere kore Jesuye.

¹⁹ Bti nikanintre Jesu mete dokwäte ta kritobti, nikasi käli kite Jesubtä, bti nierare namanintre nebe ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekre. ²⁰ Jesu mikani yakrä kore kwetre jae, bti dän bä tain drüne ye tikaninteta Jesubtä kwetre, bti dän Jesukwe ara kitaninta btä kwetre. Yebti nikanintre Jesu ngwena müre ketadre krusobtä.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27)

²¹ Jesu jänikani kwetre angwane, ni iti kädian nämane Simón abko Alejandro btä Rufo rün Cirenebo nämane Jerusalén bäre, jataninante, nükani ngätäi bentre angwane, kruso btä Jesu müre ketadre abko nitre rükä romanobo käkwe Simón mikani ngwena Jesukrä. ²² Bti nikanintre nebe kākä Gólgota kánti. Kä Gólgota ye abko “Ni dokwä kroko käi” nieta abko kánti nikanintre nebe Jesube. ²³ Angwane krikä kwaka kädianta mirra mritani uba döibe mni mni biani ñadre kwetre Jesuye, akwa Jesukwe ñan kani ngäbti. ²⁴ Ye btäräbe nitre rükä romanobo käkwe Jesu metani krusobtä, bti tō namanintre dän Jesukwe ñäkätbe jabti, käkwe ja gani dän yebtä.

²⁵ Ñänä okwä krä ökän näre dekä angwane, Jesu metani krusobtä nitre rükäkre. ²⁶ Angwane “NI NE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE,” tikani kore kri kukwänbtä metani Jesu dokwä kánti käin krusobtä. Ye abko ñobtä Jesu nämane ja ngie nuen krusobtä gadre abkokäre. ²⁷ Jesu metani krusobtä angwane, nitre gokä metani nibu krusobtä käin arato niarabe gwaire. Iti mikani niara küde ruenkri amne iti mikani niara küde ngeberekri. ²⁸ [Ne abko nämane tikani krörö kira Ngöbö Kukweibtä, Ni kämekäme ngätäite niarakwe ja ngie nuadi siba, nämane tikani abko erere namani bare kore.]*

²⁹ Angwane nire nire namani kite dikekä Jesu bäre, kä namani dokwä ngrüketbe ñäkäre kwärä Jesuye, Jesu mikakäre ngwarbe jae, kä namanintre niere ie:

¡Jan jan! Ju blitakrä Ngöböbe se makwe juandi ngwarbe abti köbömäkäre makwe mikadreta täte jökrä, makwe niebare, ³⁰ aisete ja denkä au mento krusobtä yete, bti ma jatata timon, namanintre niere Jesuye.

³¹ Ye erere arato, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikätre namani Jesu mike yakrä jae, aisete namanintre niere kwrere arato jae kwärikwäri Jesubtä:

Ni mda mda dianintari kwe, ¿se ñobtä abko ñan nebe ja dentari au se? ³² ¡Ni se Ni Dianinkä Ngöbökre mikadre jrei nitre israelitakwe nieta kwe jabtä, aisete ja diandrekä au krusobtä mento kwe sete angwane, nunkwe mikadi ütiäte jae! namanintre niere kore jae kwärikwäri.

Ye kwrere arato, ni nämane nibu ja tare nike krusobtä käin Jesube gwaire, ye namani Jesu mike yakrä jae siba.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30)

³³ Bti ñänä nükani ruäre käin angwane, kä ngidianinte mda. Kä namani iko jökrä temen. Kä namani iko nebebe ñänä okwä krämä dere. ³⁴ Ñänä okwä krämä nükani, ye btäräbe Jesukwe ngratebare kri ja dibti krörö: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? niebare kwe. (Ne abko: Ngöbö tikwe, Ngöbö tikwe, ¿ñobtä makwe kä mirikä tibtä jakän amarebti yere? nieta.) Abko mden niebare Jesukwe.

* 15:28 Versículo 28 abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin btä.

³⁵ Jesukwe ñäkäbare kore, ye abko nitre ruäre nämane yete käkwe kukwe nuani angwane, namanintre niere:

Ñan tä ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías kärere jabtä, ja die mikakäre ya? namanintre niere kore.

Niebare kore kwe, ñobtä ñan angwane Jesukwe “Eloi” niebare angwane, namani ruen “Elías” kwrere ietre aisetse.

³⁶ Ye btäräbe, ni nämane yete, ngätäite ni nikani betekä iti, käkwe jändrän dän kukwän kwrere kä dianta esponja abko mritaninkä uba ñoi dimente, bti mäkäninte kwe nöra kräbtä, jatani ben, biani kwe ñadre tomnane Jesuye. Bti ni ye käkwe niebare:

Tuemetre yete. Elías rükadi den timon krusobtä yete ni okwäbti ya, ari ngibiaretari, niebare kwe.

³⁷ Akwa Jesu abko käkwe ngratebare bäri kri ja dibti mda, btäräbe krütani.

³⁸ Jesu krütani, ye btäräbe dän ngutu ngetbo, bti ju blitakrä Ngöböbe nämane ñäkänintbe abko nianinkä kumu käin nükebe temen. ³⁹ Jesukwe ngratebare, bti krütani ño nitre rükä dänkien romanobo okwäbti. Abtä niebare mda kwe:

Ni ne abko Ngöbö Odei era metre bkänä, niebare kwe.

⁴⁰ Ye ngwane, ni merire merire nämane ruäre, namani bä mente temen se kwrere okwä Jesubtä siba. Nitre merire nämane, ye ngätäite María Magdalabo nämane, btä José btä Santiago bäri bati meye María nämane, arato Salomé nämane. ⁴¹ Meri ye abko, Jesu nämane nüne Galilea angwane nämane nekete ben angwane, nämane niara die mike. Ye ngwane meri mda mda nämane kwati siba abko nämane nekete Jesube, aisetse nikani gwaire Jesube nebe Jerusalén. Meri ye abko nämane siba okwä Jesubtä.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42)

⁴² Ye ngwane abko, köbö jadükakrä känenkri, ni jökrä nämane sribi nuene biare jakrä jadüka mäträ, aisetse kä jatani dere angwane, ⁴³ José Arimateabo abko ie ja nukani töre, nikani Pilato kanti, käkwe Jesu ngwäkä käräbare ie. José Arimateabo abko ni ütiäte kri sribikä siba Sanedrinbe. Ni ye abko, Ngöbö rükadre gobrane ni kwe ngätäite diribare Jesukwe nämane ngibiare kisere arato, aisetse nikani Jesu ngwäkä kärere Pilatoye. ⁴⁴ Josékwe Jesu ngwäkä käräbare Pilatoye angwane, Pilatokwe ja ngwiani nikenkä, ñobtä ñan angwane Jesu krütani jötrö krübäte, käkwe ni rükä romanobo dänkien käräbare iti, bti Jesu krütanina bkänä abko ngwianintari kwe ie. ⁴⁵ Nitre rükä dänkien käkwe Jesu krütanina bkänä niebare Pilatoye angwane, batibe Pilatokwe Jesu ngwäkä biamna Joséye. ⁴⁶ José käkwe dän bäri ütiäte kädianta lino kökani, bti Jesu ngwäkä krusobtä käin diani timon, mrianinte kwe dante, bti kä muanina biare jäkwatate ni doboi mikakrä, te Jesu doboi mikani kwe, bti jä kri münaninkä kwe abko mikani kä mkä juere kwe Jesu doboibti.

⁴⁷ Angwane María Magdalabo btä María, José meye, nikani siba, okwäbti Jesu doboi mikani.

16

Jesu nükaninta nire

(Mateo 28.1-10; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10)

¹ Yehti köbö jadükakrä nikanina ta angwane, María Magdalabo, María Santiago meye, btä Salomé käkwe jändrän rä mane kökani mda mikadre Jesu ngwäkä ngrabare. ² Abti ñänä jatani gökoka krire käin hämänte dekä angwane, nükanintre mda Jesu doboibti jändrän rä mane mikakäre ngrabare.

³ Nikanina nebe ja ken doboibti angwane, nikani niere jae kwärükwäri:

ǃjä kri dikaro mikani dobohti ye, nirekwe mikadikä mento nie amarebti yere? namani niere kore jae ji ngrabare.

⁴ Namanina kánti angwane, nikrabare kwetre angwane, jä kri abko ñakare täte kä mkäbti amne kä mkäbe tökare se kwrere, btä okwä namanintre. ⁵ Bti nikanintre nikrenkä nguse kä mkäte angwane, ni bati btä dán nga ngwen bürere abko angele aibe nämane tákänintbe niaratre küde ruenkri, btä okwä namani angwane nekwetaninkä ni yebtä. ⁶ Akwa angelekwe niebare nitre merire yeye:

Mun ñan rekwetaka tibtä. Jesu Nazarebo müre ketani krusobtä, doboi mikani nete abko munta näin tuenta kánti, ye gare kuin tie, akwa Jesu ye nürate nire, aiseite ñakare nete amne kä mkä be nebe tökare niara täbti, mun jakwe tuen. ⁷ Mun rikata, kákwe nie krörö nitre ja töitikaka Jesube yeye btä Pedroye: Jesu nürate nire, bike niken Galilea ja ükärökäreta ketetibe munbe, kánti munkwe ja tuadita ben, niebare kwe munye ye kwrere, munkwe nie kore ietre, niebare angelekwe nitre merire yeye.

⁸ Yebti nitre merire nimä ye nikaninta angwane, nikani betekä ngitieta dobohti mentokwäre, ñobtä ñan angwane nekwetaninkä krübäte. Moto namani bete tükü tükü. Mden kisete namanintre grükekä jökrä ngrabare angwane, kä jürä namani krübäte dikaro btätre, aiseite kukwe nakaninkä ño ño nin niebare jire chi kwetre ni mda mdaye abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Ne abko kore.

Jesukwe ja mikaninta tuadre María Magdalaboye

⁹ Bämänte dekä, Jesu nükaninta nire angwane, María Magdalabo, btä üai käme nämane krä kükü juantari Jesukwe, ye ara jire, ie ja mikani tuare käne Jesukwe. ¹⁰ Yebti nitre ja töitikaka Jesube nämane diäne müen abko, ie Jesu nükaninta nire, María jananbare niere. ¹¹ Jesu nükaninta nire jakwe tuani niebare Mariakwe, akwa María nämane blite ngwarbe namanintre nütüre btä, aiseite ñan kukwei mikani era kwetre.

Nitre nibu ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe ja mikaninta tuadre

¹² Abti ni nibu ja töitikaka Jesube nikani juta Jerusalén bäre mento angwane, batibe Jesukwe ja bä kwitani jene, kákwe ja mikani tuare ietre ji ngrabare, ¹³ bti nikani mda, kákwe niebare nitre ja töitikaka Jesube mda mda yeye, akwa ñan kukwei mikani era kwetre arato.

Jesukwe sribi biani nitre ja töitikaka benye

¹⁴ Abti nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti iti nämane mröre angwane, batibe Jesu nükanini ja mike tuare ietre. Akwa Jesu nükaninta nire, ye ni tuakatuaka kákwe niebare nitre ja töitikaka ben yeye abko ñan kukwei kani ngäbti jire chi kwetre, yebtä Jesukwe ñäkäbare ietre.

¹⁵ Bti Jesukwe niebare mda ietre:

Kukwe kuin tibtä, ye mun rika mike gare kä ketareketare temen.

¹⁶ Munkwe kukwe ye mikadi gare, ye nire nire kákwe kadi ngäbti angwane, ja ngökadi ñöte kwe ti käbti, ni ye abko Ngöbökwe dianditari, akwa nire nire kákwe ñan kukwe ye kadre ngäbti abko ñan diandretari kwe, akwa Ngöbökwe mikadi ja tare nike kri.

¹⁷ Angwane, nitre tödekaka tibti abko kákwe jändrän nuendi krörö ti diebti:

Üai käme juanditari mento nibtä kwe, ni kukwei jenena gare ñakare ietre abko bti blitadi kwe Ngöbö Üai köböire. ¹⁸ Nane tbi krübäte diandre kisete kwe, arato nane kräkä krübäte ni kämikakrä ñadre kwe, akwa ñan jraindre kisete. Mräkäre abko, ni bren bren bti kise mikadi kwe abko rabadita kuinta ti diebti. Ye abko, nitre tödekaka tibti, ie kukwe rabadi bare kore. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Jesu nikaninta kä käinbti

¹⁹ Ni Dänkien Jesu käkwe blitabare ünän kore nitre ja töitikaka benbe, bti Ngöbökwē kaninkä käin, nikani ben kä käinbti, kánti mikani tákäninte kwe ja küde ruenkri. Ye kwrere mikani bäri ütiäte kwe jae. ²⁰ Abti nitre ja töitikaka Jesube abko nikani mda kä ketareketare te. Kukwe kuin nuenbare Jesukwe abko nikanintre mike gare ni jökräye. Angwane jändrän ñan rabadre bare ja di jenbti abko namani nebe bare ietre Jesu diebti, niaratre kukwei rabadre era ni mda mdakrä, abkokäre ni Dänkien Jesu namani die mike kore abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Ne ngörä.*

* **16:20** Versículo 9-20 abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Lucakwe

Lucas

Ni kädian nämáne Lucas abko kákwe tarä ne tikani niara kukwe muko Teófilo kräke. Teófilo abko ni romanobo útiáte kri nútüta. Jesukwe dre dre nuenbare amne dre dre diribare kwe rabadre gare metre Teófiloye, abkokäre Lucakwe tarä ne tikani kräke.

Jesu jatani ni jökrä diantarikäre abko Lucas tä mike gare tarä nebtä. Ñan Jesu jatani nitre israelita aibe kräke, akwa Jesu därebare kä nebtä ni jökrä die mikakäre abko Lucas tä niere. Erere arato, Jesukristo jatani niara Rün Ngöbö mike gare ni jökräye abko Lucas tö namani mikai gare bäri.

Lucas abko sribi muko Pablokwe abko gare nie, ñobtä ñan angwane tä tikani kore Colosenses 4.14; Filemón 24 amne 2 Timoteo 4.11. Lucas abko ñakare israelitare nútüta amne niara abko kräkä bianka tä gare nie. Lucas kákwe tarä ne tikani juta Romate kä 60-79 ne ngwane nútüta. Lucas kákwe tarä Hechos tikani Teófiloye arato.

Kukwe känkäne

¹⁻²Ngöbökwé kukwe mikanintbe ño ño abko erere namani bare Jesu köböire ni ngätäite, ye abko nitre nikani dikekä käne Jesube kákwe tuani ja okwä jenbü. Kukwe kuin Jesubtä, ye abko ni tuakatuaka ye nämáne sribire mikakäre gare. Erere arato, jändrän kuin nakaninkä ño ño Jesubtä ye ni tuakatuaka kákwe niebare nunye, erere ni kwati kákwe tikani taräbtä. ³⁻⁴Ye kwrere ti tö namani tikai arato, aiseke kä nera kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä abko ti nikani ngwentari kuin, aiseke mtare ti tö tikai metre ja täritäri makrä, ti kukwe muko útiáte Teófilo, jändrän nakaninkä ño ño Jesubtä diribarera mae, ye rabadre gare bäri kuin mae, abkokäre tita kukwe ne tike krörö mae:

Juan Bautista däredi abko niebare Zacariäye

⁵Bati jrei kädian nämáne Herodes Kri nämáne gobrane kä Judea yete angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kädian nämáne Zacariás nämáne nüne yete. Niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämáne Abías tukwe mräkä. Niara abko sribikä ju blitakrä Ngöböbe kánti. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Abías mräkäkri, ye ben nämáne sribire. Meri Zacariakwe kädian nämáne Elisabet abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämáne Aaron tukwe mräkä arato. ⁶Niaratre nibu nämáne nüne era metre Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita dre nuemna, erere nämámentre mike täte metre. Mden kisete kukwe kwani ñakare ni mda mdaye kitakrä ngite. ⁷Ye kwrere nämámentre Ngöbö Kukwei mike täte, akwa Zacariás btä Elisabet nämáne bati angwane namani jabe, akwa Elisabet küde mriani jabtä, aiseke ngäbäkre ñakare kwetre. Mdakäre arato, namanina unbre jökrä.

⁸Akwa batira jire Abías tukwe mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämáne sribire ju blitakrä Ngöböbe kánti, ben Zacariás nämáne sribire gwaire angwane, ⁹námámentre ni den iti ja ngätäite kri ngwäri mnü rä bäne kukwe Ngöbö ngwärekre. Ne abko námámentre nuene käre köbö kwatirekwatire. Te Zacariás kábä namani sribi yebtä, ñobtä ñan angwane kä ngidianinkä aiseke. Ne erere niara diani sribi ye nuenkä kwetre kä demente ju blitakrä Ngöböbete. ¹⁰Ye erere kä nükani angwane, Zacariás nikani kri ngwäri mnü kukwe kä demente angwane, ni kwati mda namani blite Ngöböbe ju bäre.

¹¹ Zacarías nãmane kri ngwãri mnü kukwe jãme, te batibe angele ni Dãnkienkwe jatabare ie. Angele ye nãmane ñukwã grã kri mnü rã bãne kukwakrã ne kwãrãkri, niara kũete ruenkri se kwrere. Btã okwã namani angwane, ¹² jaitteeje, ni rã nekwetaninkã ya! Namani grũkekã jõkrã ngrabare. ¹³ Btãrãbe angelekwẽ niebare ie:

Zacarías ma ñan rekwetaka tibtä. Ma btã Elisabet kãkwe ngãbãkre kãrãbare Ngõböye, erere Ngõbökwẽ mun kukwei nuanina, aisetẽ meri makwe Elisabet yekwe ngãbãkre brare ngibiadi. Ye makwe kãdian Juan. ¹⁴ Ngãbãkre dãredi ye kã rabadi nuãre mabtã amne, ni kwati mda mda, btã kã rabadi nuãre siba, ¹⁵ ñobtä ñan angwane niara rabadi ütiãte kri ni Dãnkien ngwãrekri. Mdakãre abko, niarakwe nin uba dõĩ btã dõ kwakakwaka mda ñadre jire chi. Arato niara ngãmi dãrere, kãnenkri Ngõbö Üai Deme tãdira tãte btã. ¹⁶ Juan rabadi ütiãte kri ni Dãnkien ngwãrekri, ñobtä ñan angwane niarakwe ni israelita kwati mikadita ja mãketa niaratre Dãnkienbe.

¹⁷ Ne abko Ngõbö kukwei niekã kãdian nãmane Elías nãmane sribire mekera Ngõbö Üai kõböire amne Ngõbö diebti, ye kwrere Juankwe sribidi niara Dãnkien kãnenkri, nitre israelita mikakãre biare niaratre Dãnkien kaen ngãbti. Mdakãre abko, ni kwati tã ja rüere ngãbriãnkãtrebe, arato ngãbriãnkã tã ja rüere rünbe abko ie ja mäkãmnanãta jabe kwãrikwãri kwe. Erere arato, ni kwati tã ja dokwã mike ribi Ngõbökrã abko ie ja tõi kwitamnãta kwe tõdekakãre Ngõböbti. Ye kwrere, Juankwe ni kwati mikadi juto, ne abko kwe rabadre biare ni Dãnkien kaen ngãbti. Ne mden kisete, kã rabadi nuãre ni kwatibtä, niebare angelekwẽ Zacaríasye.

¹⁸ Zacarías kãkwe ngwianintari mda ie:

Ne abko ño sere ti tõ nibi gai bãri metre tie. Nun nena unbre, dokwã ngwen bürere jakãn. ¿Se ño amarebti, ngãbãkre dãredre nunkwe sere? niebare kwe ie.

¹⁹ Angwane angele kãkwe niebare mda ie:

Ti kã Gabriel. Ti ne mdenta sribire Ngõbö ngwãrekri kã kãinbti. Niarakwe ti juni blite mabe kukwe kuin ne mikakãre gare mae. ²⁰ Akwa makwe ñan ti kukwei miri era, aisetẽ mtare mentokwãre ngãbãkre makwe ngãmi dãrere, kãnenkri ma kukwei rõtadi. Akwa kukwe ne rabadi bare tãte jõkrã angwane, batibe ma kukwei gitiadita. Abko kore se, niebare kwe ie.

²¹ Kukwe ne nãmane nakenkã angwane, nitre nãmane ju bãre temen Zacarías ngibiare abko namanintre niere jae kwãrikwãri:

¿Ne ñobtä amarebti, Zacarías nibi ngrõtõte krübãte kã demente nere? namanintre niere jae kwãrikwãri.

²² Abti raire erere angwane Zacarías jataninta ju bãre. Niara tõ namani blitai bentre, akwa nin kukwe namani ngitieta jire chi angwane, Ngõbökwẽ kukwe mikani tuare jabtã ie kã demente aisetẽ, namanime blite jirekãbe kisebti kore mda abko nũkani gare ietre.

²³ Kã kitani sribikãre namani bare angwane, Zacarías nikaninta ja gwiri-ete. ²⁴⁻²⁵ Abti mda Elisabet namani bren, bren kwe kisete. Yebtã niara namani ja bãine dikakabtã sõ krãrike gwĩ. Nin namani nãin kwãrãkwãrã. Namani nütüre: Ti Dãnkien kãkwe ti die mikaba, aisetẽ tita ngãbãkre ngibiare. Kã nãirare ni kwati kãkwe ti mikaba ngwarbe, ñobtä ñan angwane ngãbãkre ñakare tikwe. Mtare ñan rabare ñãke tibtä, ñobtä ñan angwane tita ngãbãkre ngibiare aisetẽ, nütübare kore kwe.

Jesu dãredi Mariãkwe abko angele nũkani niere ie

²⁶⁻²⁷ Nebti Elisabet bren sõ krã tira angwane, Ngõbökwẽ angele Gabriel juani mda kã Galilea yete nebe juta Nazarete, kukwe mike gare meri iti kãdian nãmane Mariãye. Ni merire ne abko bati kaibe, deme arato; ja

mike gure ñakare jire chi, akwa nāmanena mikani jakrā kwārikwāri ni kādian nāmane Josébe. José abko jrei David tukwe mrākā. ²⁸ Ne erere angele nūkani María kānti, kākwe niebare ie:

Ñantöre mae. Ngöböta ja moto mike bāri kuin makrā meri mda mda ngwā, aiseite niarata ma die mike, niebare angelekwe ie.

²⁹ Mariakwe angele ne mikani ñārare angwane, nekwetaninkā niara kukweibtä. Abtä namani nütüre: ¿Se ñöbtā angele kākwe köbö ngunintari kore tie sere? namani nütüre. ³⁰ Angwane angele kākwe niebare mda ie:

María, ma ñan kā jürā ngwian jabtā. Ma kāi nuāre Ngöböbtā. ³¹ Makwe ngābākre brare ngibiadi iti abko makwe kādian Jesu. ³² Niara rabadi ütiāte kri. Niara kādiandi Ngöbö Kri Kā Käinbti Odeire amne niara mrākā jrei David tukwe nāmane gobrane kira, tāte niarakwe gobrandi.

³³ Niara rabadi gobrane kärekarē nitre israelita ngätāite amne gobrain ñan krütadi jire chi, niebare kore angelekwe ie. ³⁴ Mariakwe niebare mda angele yeye:

¿Ti ngāmi ja mike gure, amarebti mata niere kore tie yere?

³⁵ Angele kākwe niebare mda ie:

Ne ñöbtā tita niere raba ruen mae, ñöbtā ñan angwane Ngöbö Üai Deme rükadi mabtā. Ye ngwane Ngöbö Kri Kā Käinbti di tādi mabtā arato. Ye mden kisete ngābākre dāredi makwe, ye abko deme amne Ngöbö Odei jen kwe. Mdakāre abko ti bike kukwe mda niere mae abko krörö: ³⁶ Ma mrākā Elisabet kākwe ngābākre ngibiadi. Niara nena biyore akwa, sö krā tira tā bren, bren kwe kisete arato. Meri ne mden di ñakare ngābākre ngibiakrā, aiseite odei neme ñakare jire chi, nieta btā amarebti tā kore. ³⁷ Tita niere mae, Ngöbö di tārā jändrän jökrā nuenkrā abko rabadre gare mae, aiseite niara di tārā kukwe ne ngwiankrā bare mabtā arato raba gare mae, abkokāre tita niere mae. Ne abko kore, niebare kore angelekwe Mariāye.

³⁸ Mariakwe niebare mda ie:

Makwe kukwe nini tie, ne erere raba bare jire jökrā tibtä angwane, ti Dänkien tö ti mikai dre dre nuene, erere ti tö nuein tie. Abko kore se, niebare kwe angele yeye.

Bti angele nikaninta kā käinbti.

María nikani basare Elisabeye

³⁹ Nebti María nikani jötrö ngwarbe Zacarías btā Elisabet kānti kukwe niebare ie Elisabebtä tuakāre. Zacarías amne Elisabet abko nāmane nüne mintokwāre kā Judea yete. ⁴⁰⁻⁴¹ María namani Zacarías kānti, nikani gwā, kākwe köbö ngwianintari Elisabeye. María kukwei jarabare Elisabeye angwane, btārābe ngābākrekwē betatebare Elisabebtä amne Ngöbö Üai Deme nūkaninbe tāte btā. ⁴²⁻⁴⁴ Yebtä kā namani nuāre Elisabebtä, kākwe ñākābare jume mda Mariāye:

¡jo! Ngöböta kukwe kuin nuene era metre makrā ni merire jökrā ngwā. Ye kwrere ngābākre ngāmi dārere makwe, krāke Ngöböta kukwe kuin nuene arato. Angwane meri ti ne kwrere ie basa dre sera amarebti Ngöböta kukwe kuin nuene makrā, ma ye abko nūke basare tie. Ne ñöbtā ñan angwane ma abko ti Dänkien meye aiseite. ¿Se ñöbtā ma nūke basare tie sere? Ne ñöbtā raba ruen mae, ñöbtā ñan angwane makwe köbö ngunintari tie, btārābe ngābākrekwē bitite tibtä, kā ngwini juto jabtā kwe ma kukweibtä aiseite.

⁴⁵ Ngöbö köböire kāta neme nuāre mabtā, ñöbtā ñan angwane Ngöbökwē ja kukwei niebare mae ngābākre makwebtā abko namani era makrā angwane, dre dre niebare kwe mae, ye erere rabadi bare jire jökrā ie, aiseite tita niere mae. Abko kore se, niebare kwe Mariāye.

⁴⁶ Abtä Mariákwe niebare mda:
Ti bike ti Dänkien Ngöbö käikitekä.

⁴⁷ Ngöbö ti Diantarikä kai nibi nuäre kri tibtä,

⁴⁸⁻⁴⁹ ñobtä ñan angwane ti bobre, ütiäte ñakare, akwa ti Dänkien Ngöbö kákwe ti tarebare kri.

Ngöbö Di Kri kákwe kukwe nuenba kri tikrä.

Nebtä mtare mentokwäre, Ngöbökwé kukwe nuenba kuin krübäte tikrä abko ni jökrä rabadi niere tibtä.

Ma abko deme käre Ngöbö.

⁵⁰ Ni nünanka kira amne ni nünanka kä ne ngwane kätä Ngöbö mike ütiäte jae amne tä niara jürä ngwen jabtä.

Ni ye abko tä ruentari tare kärekwäre Ngöböye abko krörö:

⁵¹ Ngöbökwé sribi kri nuenbare ja di kribti amne, nire nire nämáne bike krikri Ngöbö rüere abko Ngöbökwé juani ngwarbe.

⁵² Erere arato, gobran krikri abko kitani timon, akwa ni bobre bobre abko Ngöbökwé mikani ütiäte kri, kákwe die mikani.

⁵³ Mdakäre abko, nitre tu neketebe mrö miare abko ie jändrän kuinkuin biani täte kwe amne, nitre jändrän bkáne kabre abko kán jändrän dianinkä jökrä kwe.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ngöbökwé nitre israelita dianinkä sribikä jabe abko die mikani kwe amne ngwiani ruentari tare kwe jae ño kukwe úkaninte kwe ni ruai mrö kánekwéne ye kwrere.

Mdakäre abko, Abraham btä Abraham ngäbriänkätre ja täritäri kädianta nitre israelita die mikadi Ngöbökwé.

Mden erere ni käi kwitakata ñakare jabtä Ngöbökwé amne ni die mikata kärekwäre kwe ja täritäri. Abko kore se,

niebare Mariákwe.

⁵⁶ Yebti Mariákwe nünabare sö krämä Elisabet kánti, bti jataninta ja gwiriete Nazarete.

Juan Bautista därebare Elisabekwe

⁵⁷ Abti mda ja ngibia käi nukani Elisabeye angwane, ngäbäkre brare därebare iti kwe. ⁵⁸ Ne gani Elisabet mräkätrekwe btä kukwe muko mda mda kákwe gani angwane, jatanintre käi ngwen nuäre jabtä ben, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé kukwe kuin nuenbare Elisabekrä, aisete niaratrekwe käi ngwiani nuäre jabtä arato. ⁵⁹ Kwäira erere angwane, ngäbäkre ne kwata tikaninkä ñäräkrä mikakrä, ne abko kwe rabadre juta israelitare siba abkokäre. Ye ngwane niara kädian jababare rünti mräkätrekwe, ⁶⁰ akwa meye Elisabet abko ñan tö namani, kákwe niebare mda:

¡Ñakare! Ngäbäkre ne kädian Juan, niebare kore meyekwe.

⁶¹ Zacarías mräkätre kákwe niebare:

¿Ma mräkä mden mden kädian tarä kore abko erere ma tö nibi ma ngobo kädian sere? niebare kwetre mda ie.

⁶² Ne ngwane ngäbäkre rün abko tö namani ngobo ne kädian ño abko tö namanintre gai, aisete Zacarías kákwe ngäbäkre kä tikadre kri kukwänbtä abko niebare kisebti kwetre ie. ⁶³ Abtä Zacaríakwe kri kukwän käräbare ietre, ngobo käi tikakäre btä. Ne erere tikani kwe kri kukwänbtä: Ngäbäkre kädian Juan, tikani kore kwe. Nebtä namanintre töbike kri mda. ⁶⁴ Te batibe, Zacarías kukwe ngitianinkä se kwrere, kákwe Ngöbö käikitaninkä mda.

⁶⁵ Yebtä abko, mräkätre nekwetaninkä, töi ñan namani krütare batibe Zacaríabtä amne ngäbäkre kwebtä. Kukwe ne nakaninkä Zacarías juete abko kädrie namani jire jökrä ngwitäräta temen kä kiakiate Judea yete.

66 Angwane ni jökrä kākwe kukwe ne gani angwane abko ngäbäkře ne ñakare ngäbäkře mda mda kwrere, ñobtä ñan angwane ni Dänkien nāmane niarabe namani tuen ietre, aisete namanintre töbıke krörö: ¿Ngäbäkře se rabadi ño sere? namanintre töbıke ngäbäkře chi Juanbtä.

Zacariäkwe Ngöbö demainbare

67 Yehti Juan rün Zacariäs kukwe ngitianinkäta angwane, Ngöbö Üai Deme nükani btä angwane, Ngöbökwę dre nuendi nitre israelitakrä abko niebare krörö kwe:

68 Ngöbö nitre israelitakwe, ma ti Dänkien.

Tita ma demaine, ñobtä ñan angwane ma kitera nitre israelita jen makwe dentari, 69 kākwe ni Diantarikä di kri juni nun kräke.

Niara abko jrei David tukwe sribikä makwe ye mräkä.

70 Mekera makwe ni Diantarikä juandi abko makwe niebare nitre israelitaye ma kukwei niekä deme köböire abko mden nere:

71 Nitre ja rüere nun israelitabe btä nitre mäta nunbtä, ye ngäniene makwe nun ngibiadi amne nun dianditari kwe abko makwe niebare nunye.

72 Erere arato, nun ruai mrö känkäne, ye rabadi ruentari tare mae, makwe niebare ietre.

Mden kisete makwe kukwe ükaninte kuin metre nun ruai mrö känkänebe, ye ñan käi rikwitadrekäta jire mabti, makwe niebare ietre.

73 Ti Dänkien, makwe ja kukwei biani kwatıbe nun ruai mrö Abrahamye kira abko krörö:

74-75 Ni rüe jürä ñan rabadre mda nibtä amne, ni rabadre nüne jäme amne deme sribikäre makrä, abkokäre makwe ni dianditari ni rüe ngäniene, makwe niebare Abrahamye abko erere mata ngwena bare.

76 Bti Zacariäkwe niebare krörö Juanye:

Ma ti ngobo chi tikwe, ma rabadi ünän angwane, ma abko Ngöbö Kri Kä Käinbti kukwei niekä, niedi mabtä, ñobtä ñan angwane makwe nitre israelita töi mikadi biare ni Dänkien käne ño, ji ukateta niken kuin ni dänkien jrei käne ye kwrere.

Ma nändi nitre israelita mike biare abko krörö:

77 Makwe Ngöbö kukwei niedi kore nitre israelitaye angwane, ni ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwę diandikä jire jökrä btä, ñan ja tare nikadre kwetre abkokäre, abko erere makwe niaratre mikadi biare ni Dänkien käne.

78 Ye kwrere Ngöbökwę nuendi, ñobtä ñan angwane nitre israelita ruentari tare kri Ngöböye aisete.

Ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie, ye kwrere abko Ngöbökwę ni Diantarikä juandi, kākwe Ngöbö mikadi gare metre nie.

79 Ño kä ikote käta nebe tuen ñakare nie, angwane kä jüräta nebe krübäte nibtä, ye kwrere ni ie Ngöbö gare ñakare abko gata jürä krübäte btä.

Ni ye abko, ie ni Diantarikä juandi Ngöbökwę abko kākwe Ngöbö mikadi gare metre, ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie ye kwrere.

Ye köböire abko, ni rabadre nüne jäme Ngöbö ngwärekre kä nebtä amne ñan kä jürä rabadre mda nibtä, abkokäre ni Diantarikä juandi kwe. Abko kore se,

niebare Zacariäkwe ngäbäkře chi Juanbtä.

80 Ngäbäkře Juan ne abko nikani niren, nikani niren ja töi metrehti. Niara namani ünän angwane, nikani nüne kä kaibete. Namani nüne yete abti kä nükani ie blitakäre Ngöböbtä nitre israelita ngätäite.

2

Jesu därebare juta Belénte
(Mateo 1.18-25)

¹ Ne ngwane emperador romanobo kädian nämane Augusto César käkwe ni jire jökrä kä tikamna täräbtä kä jökräbti temen gadre jae. ² Kä ye ngwane abko, ni iti kädian nämane Cirenio nämane gobrane käkä Siria yete angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe krire kena. ³ Ye mdenbtä ni jökrä nikani ja käite, ruäre ja gwiriete ja kä tikakäre täräbtä.

⁴ Ne mden erere, José abko nikani Belén ja kä denkä täräbtä. Niara nämane nüne juta Nazaret kä Galilea yete. Niara abko, jrei David tukwe kira mräkä, aisete niara gwirie jen kwe abko Judea juta Belénte. Juta Belén kanti jrei David tukwe därebare kira akwa, José nämane nüne Nazaret angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe, aisete niara nikaninta Belén ja kä diankakäreta täräbtä. ⁵ Niara btä María nämane mikani jakrä kwärikwäri, jänikani kwe siba jabe Belén. María abko ñan mobe, bren kwe kisete, akwa jänikani kwe nebe Belén. ⁶ Namani Belén, btäräbe ja ngibia käi nükani Maríaye. ⁷ Ngäbäkre mubai därebare brare Maríakwe, mrianinte kwe dän kukwänte. Angwane kri kukwän sribebare jändrän bukakrä, te mikani kwe, ñobtä ñan angwane ju ütiä biandre kibiakrä ñan kwani jire chi ietre nünantbekrä ngäbäkre kwe yebe.

Jesu därebare abko angele nükani niere obeja ngibiakatreye

⁸⁻⁹ Kä ye ngwane, nitre nämane obeja ngibiare jakrä dibire ta juta Belén kenta temen. Nämänentre jäme, te batibe angele jatabare iti ietre se kwrere. Btäräbe kä trä Ngöbökwé niabare ngwen jökrä niaratre bäre temen. Abtä nekwetaninkä amne moto namani bete krübäte. ¹⁰⁻¹¹ Btäräbe angele kwe niebare ietre:

Mun ñan rekwetaka tibtä, ñobtä ñan angwane ti ki kukwe kuin mike gare munye. Kukwe ne abko, ni jökräkwé käi ngwiandi nuäre kri jabtä, ñobtä ñan angwane mtare ngäbäkre däreniri iti juta Belén, David käite sete. Ngäbäkre ne abko mun Diantarikä. Niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwé amne niara abko ni jökrä Dänkien. ¹² Mdakäre abko, ti kukwei metre ya, ñakare ya rükadre gare krörö munye: Mun rika mike ñäräre. Ngäbäkre ye kwandi mrianinte dän kukwänte. Kri kukwän sribebare jändrän bukakrä te tädi mikani, kwandi munye ngwane, ti kukwei metre gadi munkwe. Ne abko kore, niebare kwe ietre.

¹³ Ye btäräbe, angele mda mda mata namani kwati angele ne kanti okwäbtitre se kwrere, kä namanintre Ngöbö käikitekä krörö:

¹⁴ Ngöbö kri kä käinbti, ma aibe ütiäte kri.

Nunta ma käikitekä, ñobtä ñan angwane makwe ngäbäkre ne juni kä nebtä, aisete kä jämenta kä temenbtä ni ngätäite.

Erere mata blite jäme nitre nebe kä temenbtä,

namanintre niere kore obeja ngibiakatre okwäbti, bti nikanintreta kä käinbti.

¹⁵ Nikanintreta jökrä angwane, obeja ngibiakatre namani blite jabe kwärikwäri, kä namani niere:

Dreta nakenkä Belén sete abko ni Dänkienkwe miri gare nie, ye brän mike ñäräre, niebare kwetwe jae kwärikwäri.

¹⁶ Erere bkänä, nikanintre jötrö ngwarbe Belén. Namanintre yete angwane, ngäbäkre kwani ietre mikani kri kukwänte. María btä José abko nämane täkänintbe ken, btä namanintre. ¹⁷ Ngäbäkre jatabare ietre, bti nikani angwane, angele käkwe kukwe niebare ietre ngäbäkre yebtä, ye kädriebare

kwetre ni mda mdabe. ¹⁸ Kukwe ye gani ni kwatikwe angwane, tõi ñan namani krütare erebe jökrä. ¹⁹ Akwa kukwe niebare ie obeja ngibiakatrekwe, yebtä abko María namani töbike kri kaibe. ²⁰ Obeja ngibiakatre käkwe kukwe tuani amne ni kukwei nuani kwetre, yebtä nikani Ngöbö käikitekäta ja jiebti se kwrere. Angele käkwe kukwe niebare ietre, ye erere nakaninkä jökrä btätre.

María btä José nikani Jesu ngwena ju blitakrä Ngöböbe kánti Jerusalén

²¹ Köbö kwäira erere angwane, María btä José käkwe ngäbäkre ne mikani kwata tikadrekä ñäräkrä mikakrä angwane, kädiani Jesu kwetre arato, angele kwe nuemna Mariäye, niara ngämi bren, bren kwe kisete ye känenkri. Ye erere abko nämane ja töibtä kwe, erere nuenbare kwetre.

²²⁻²⁴ Abti köbö ja mikakräta dbe Ngöbö ngwärekre mikani nuendre Ngöbökre nitre israelitaye, ye nükani Mariäye angwane, nikani Josébe ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete, ja mikakäreta dbe Ngöbö ngwärekre. Ne erere niaratre nikani ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete ütü kiare kubu o ütü ngäbäli kubu bien kukwadre María kräke Ngöböye, Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye mikakäre täte jökrä. Erere arato, María btä José nikanintre Jerusalén angwane, nikanintre ngäbäkre mubai Mariäkwe ngwena siba jabe mikakäre gare Ngöböye, ñobtä ñan angwane “Ngäbäkre mubai jire jökrä abko rün btä meye käkwe mikadre gare Ngöböye” abko Dänkien Ngöbö käkwe nuemna kore nitre israelitaye ja Kukweibtä, erere nuenbare kwetre ju blitakrä Ngöböbe yete.

²⁵ Kä ye ngwane abko, ni nämane nüne iti juta Jerusalén yete abko kädian nämane Simeón. Ni ye abko nämane nüne era metre Ngöbö ngwärekre amne Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye nämane mike täte arato. Erere arato, Ni Dianinkä Ngöbökre käkwe nitre israelita moto mikadi jäme abko Simeón nämane ngibiare ngäbti amne Ngöbö Üai Deme nämane btä. ²⁶ Mdakäre abko, Ni Dianinkä Ngöbökre ne ngämi tuen, känenkri ñan jraindre abko Ngöbö Üai Deme käkwe mikani gare ie.

²⁷ Ye näire Ngöbö Üai Deme käkwe Simeón tõi mikani niken ju blitakrä Ngöböbe ye kánti. Angwane María btä José nikani ngäbäkre Jesu ngwena yete arato, Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ngäbäkre mubaibtä mikakäre täte angwane, ²⁸ nikanintre gwäkäre angwane, Simeón ne jatani nemente, käkwe Jesu diani, ketani jabtä kwe, bti Ngöbö käikitaninkä okwäbti kwe se kwrere, käkwe niebare krörö:

²⁹⁻³⁰ Ti Dänkien Ngöbö, makwe kukwe niebare tie, erere mtare nibira bare mae.

Ne aisete ti sribikä makwe ne tuemetre jraine jäme jakän, ñobtä ñan angwane makwe ni juani nitre Diantarikä, ni ye mden abko tikwe turira.

³¹ Ni ne mden abko makwe juani ni jökrä kräke.

³² Mdakäre abko, ñotra trä kakata ni käne kä ikote, ye kwrere ma ño abko niarakwe mikadi gare nitre ñakare israelitareye.

Ni kwati käkwe nitre israelita mikadi ütiäte, ñobtä ñan angwane niara därebare nitre israelita ngätäite aisete. Abko kore se, niebare Simeónkwe Ngöböye.

³³ Abtä José btä Jesu meye abko tõi ñan namani krütare Simeón kukwei nuare Jesubtä. ³⁴⁻³⁵ Nebti Simeón käkwe ja di käräbare Ngöböye kräketre angwane, niebare kwe Jesu meye Mariäye:

Ngöbökre ngäbäkre ne juani akwa niara ünän angwane, ni kwati ütiäte ñakare abko rabadi mikani ütiäte amne ni kwati ütiäte abko rabadi mikani

ütiäte ñakare niara köböire. Mdakäre abko, ni kwati moto ño ño abko Ngöbökwé niara mikani mikakäre gare amne, ni kwati tá töbike ño ño Ngöböbtá abko niarakwe mikadi gare. Abtä ni kwati rabadi ja rüere ben, aiseite ño ni gitiaka nguse ngitrabti tá ja tare nike krübáte, ye kwrere ma moto ötadite niara jiebti. Abko kore se, niebare Simeónkwe Mariáye.

³⁶⁻³⁷ Ne kánti abko, ni kädian námáne Aser tukwe abko mráká kädian námáne Fanuel abko ngánkán Ngöbö kukwei nieká kädian námáne Ana námáne siba ju blitakrá Ngöböbe kántita. Ana abko námáne bati ngábákrere angwane, namani gure akwa núnabare ká kwá kükúbe kwe brarebe amne brare krütani kán, bti namani kai-be. Ana ne abko namanina dokwá ngwen búrere, ká namani gre ketabká bti kobkára ie, námáne siba ne náire. Batibe nikani ju blitakrá Ngöböbe kántita. Ye kánti námáne käre köbö kwatirekwatire Ngöbö káikiteké amne, námáne ja báine Ngöbökrá amne námáne blite Ngöböbe. ³⁸ Ne aiseite Simeón námáne blite Mariábe ngábákre Jesubtä, ne btárábe Ana mata nükani, ká nikani Ngöbö káikiteké ngábákre Jesubtä. Erere arato, nitre israelita núnanka Jerusalén námáne ni ni diantariká ngibiare ngábti abko erere ben Ana nikani blite ngábákre Jesubtä.

³⁹ Nebti Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, erere Mariá btá José kákwe mikani táte jókrá, bti nikaninta ngobo kwebe ja káite, juta Nazarete Galilea. ⁴⁰ Namaninta ja káite, kánti ngábákre Jesu nikani niren kuin dite ngrabare amne, namani niren bári töbtá. Ne abko Ngöbö namani ja moto mike kuin kráke, aiseite namani niren kore.

Ju blitakrá Ngöböbe, kánti Jesukwe ja mikaninká blitakäre diriká krikri be

⁴¹ Jesu námáne niren angwane, bieta ban te lebadura mikani ñakare kweta námáne kädianta Pascua, bieta ne käre nuen námáne ká kwatirekwatire juta Jerusalén. Kánti käre ká kwatirekwatire Jesu meye btá José námáne niken siba. ⁴² Ne erere bati, ká kwá jätábti kubu Jesuye angwane, Pascua köböi nukaninta mda. Ye náire abko, José btá Mariá námáne niken käre ká kwatirekwatire, ye erere nikaninta mda Jesube.

⁴³ Abti Pascua köböi nikani ta angwane, José btá Mariá ngidianinká, nikaninta ja gwirie kukwäre amne Jesu ngábákrere namani Jerusalén abko nin gani kwetre. ⁴⁴ Akwa Jesu námáne náin ja kukwe muko ngátáite námáenentre nútüre, aiseite namanintre náin jáme. Te nánbarera köböiti jire kwetre ji ngrabare angwane, nikani Jesu kánentari mráká btá kukwe muko ngátáite nekwäre sekwäre. ⁴⁵ Nikani kánentari, nikani kánentari se kwrere, akwa nin kwanintari jire ietre. Abtä nikanintreta ja jiebti nebata Jerusalén Jesu kánentari.

⁴⁶ Ká nikani köbömä ta angwane, nikanintre nebata Jerusalén, nikanintre nebata amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikátre námáne ju blitakrá Ngöböbe báre abko ngátáite Jesu námáne tákánintbe. Niara námáne nitre diriká kukwei nuen. Erere arato námáne kukwe ngwentari kabre mda ietre.

⁴⁷ Kukwe ngwiantari namani Jesukwe ne abko, ni töbtá töbtá raba blite, se kwrere namani blite. Mden kisete ni niara kukwei nuaka nuaka ñan töi namani krütare kukweibtä. ⁴⁸ Jesu námáne blite kore, btá meye amne José nikani nebata angwane, ñöbta abko námáne blite diriká krikri be abko ñan töi namani krütare tuare ja káne, bti meyekwe niebare mda ie:

Ti ngobo tikwe, ¿ñöbtá mata nuene kore nunbtá yere, amarebti ma rún noko btá ti mata nun ngwen ja kánentari kri töbikare kwärá ja jiebti yere? niebare Mariákwe Jesuye.

⁴⁹ Abtä Jesukwe niebare mda meye:

¿Ye ño munta ti kánentari krübáte dikaro kore yere? ¿Ti tädre ti Rún gwiriete arato, ye gare ñakare munye ya amarebti yere? niebare kwe ie.

⁵⁰ Jesukwe ñäkäbare ne abko dre niebare kwe niara Rün kwebtä ñan namani nuke gare ietre. ⁵¹ Bti Jesu nikaninta meyebe btä Josébe juta Nazarete. Jesu meye btä José nämane dre dre niere ie, erere nämane mike täte jire jökrä. Akwa kukwe nakaninkä Jesubtä Jerusalén, abkobtä meye nämane töbike kri kaibe mda. ⁵² Jesu abko nikani niren bäri kri amne nikani töi ngitiekä bäri kri arato. Mdakäre abko, Ngöbö nämane niara ngibiarebti kuin janknu amne ni kwati namani niara tarere kri arato.

3

*Juan Bautista käkwe ji tikani Jesu käne
(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)*

¹ Abti kä kwä jätäbti kwärikera emperador Tiberio nikani gobrane ne ngwane, ni nämane gobrane kräke abko nere: Gobernador Poncio Pilato nämane gobrane käkä Judeate. Dänkien tetrarca Herodes Antipas abko nämane gobrane käkä Galileate. Herodes etba kädian nämane Felipe abko nämane gobrane käkä Itureate btä käkä Traconite yete amne dänkien tetrarca Lisaniyas abko nämane gobrane käkä Abilenete. ² Kä ne ngwane Anás btä Caifás nämane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. Te bati Zacariyas ngobo kä Juan abko ben Ngöbökwé blitabare kä kaibete. ³ Abtä Juan nikaninbe Ngöbö kukwei niere krörö nitre nünanka Ñö Jordän ngrabare yeye: Kukwe kämekäme nuenta munkwe, yebtä mun moto raba ulire, bti mun jata Ngöböye amne mun jata ja mike ngökadre ñöte tie. Ye ngwane mun ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwé diandikä jire jökrä munbtä, Juan namani niere. ⁴ Ye abko, Juan nikani ñäke ño abko nämanena tikani Ngöbö Kukweibtä tärä Isaiäbtä abko krörö:

Ni iti näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, käkwe niedi krörö:

Ji ukateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja töi mike kuin biare ni Dänkien käne munkwe.

Ji ukateta niken metre ta, ye kwrere ja töi ukete metre ni Dänkien käne munkwe, ⁵ ño kä ngitio ngürebtä möta, te dobo keka kabre ukate ruäre ngitio mintrinibe amne raba kiare, ji rabadre metre jreikrä abkokäre. Ye kwrere arato, ngitio kriki btä ngitio kiakia tikakata, bti ukateta kiare jökrä, ji rabadre metre dänkien jreikrä abkokäre.

Mdakäre abko, ji tolentolen tikakata niken metre tata amne ji turureturu ukateta niken kiare, ye kwrere munkwe ja töi ukate kuin biare ni Dänkien käne.

⁶ Ne abko ni Diantarikä juandi Ngöbökwé, ye ni nünanka kä jökräbti käkwe tuadi, niarakwe niedi, *Isaias 40.3-5*
abko Ngöbökwé tikamna kore Isaiäye.

⁷ Ye erere Juan nämane blite angwane, ni namani kite kwati ja mike ngökadre ñöte Juanye abko ie Juan namani ñäke krörö:

Mun abko tbi krübäte kwrere. ¿Ngöbö kebera mun mike ja ngie nuen kri krübäte, yebtä nirekwe mun mikani mokre amarebti mun kite nuke siba nete ye? ⁸ Munkwe ja töi kwitadre era metre Ngöbö kukwäre bkänä tödekakäre bti abko erere munkwe nuna ni mda mda okwäbti. Erere arato, munkwe ñan nie au jabtä: Nun abko Abraham mräkä, aisete Ngöbökwé ñan nun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan nie au jabtä, ñobtä ñan angwane jä tuen temen sete, se abko ngwarbe akwa Ngöbö raba kwite Abraham mräkäre abko ti tö nibi niei metre kore munye. ⁹ Mdakäre abko, kri mden mden ñan ngwä nebe kuin, ye abko kräke ü mikanina biare tikakakrä ngätrite ta. Abti tikakata jökrä angwane, kitata ñukwäte, ye kwrere jire Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan ja töi kwitadre Ngöbö kukwäre angwane.

10 Abtä ni nämane yete kākwe niebare Juanye:

Ni nun kwrere abko kākwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bā rabadre nunbtā, niere nunye niebare kwetre Juanye.

11 Juankwe niebare mda ietre:

Mun mdenkwe dānta ötabu, ye abko ni dān ñakare, ie munkwe dān jakwe bian ötati. Erere arato, mun mden mrö bkāne, mrö ye abko munkwe ni mrö nikaka buka te siba, ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtā, niebare kwe ietre.

12 Ne ngwane nitre israelita jändrän ütiä kārākā gobran romanobokrā, ye nūkanintre siba ja ngökakäre ñöte arato, kākwe niebare Juanye:

¿Nun abko kākwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bā rabadre nunbtā? niebare kwetre Juanye.

13 Juankwe niebare mda ietre:

Gobranta ngwian kārāmna nuäi nuäi ni mda mdaye, ye erere munkwe kārā. Akwa munkwe ñan ngwian dianka bāri bti ni mda mdakān, ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtā, niebare kore kwe ietre.

14 Erere arato, nitre rükā nūkani ruäre, kākwe niebare Juanye:

¿Nun abko kākwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bā rabadre nunbtā? niebare kwetre ie.

Juankwe niebare mda ietre:

Ni mda mda rätākāta munkwe amne munta ngwian btā jändrän kwekwe denkā kān, ye kwrere munkwe ñan nuen jire chi mda. Erere arato, munkwe ñan ni mda mda kita ngise ngwarbe amne sribi ütiä bianta nuäi nuäi munye, yebe ben munkwe nūna jāme. Ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtā. Abko kore se, niebare kwe ietre.

15 Kä ye ngwane abko, ni jökrā nämane Ni Dianinkā Ngöbökwē ngibiare ngäbti kisere, aisetē nane Juan abko Ni Dianinkā Ngöbökwē ara nūkani, nitre israelita jökrā namani nütüre, btā nämane töbike kri. **16** Ye mden kisete Juankwe niebare ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te bkānā, akwa ni jatadi iti ti jiebti abko bāri di kri ti ngwā. Niara abko Ni Dianinkā Ngöbökwē, aisetē sandalia ngotobtä yebtä nin ja nūke töre jire chi tie kö tikarete ie. * Ni ye abko kākwe Ngöbö Üai Deme mikadi nūne munbtā amne Ngöbö Üai Deme rabai ñukwā jutra kwrere munbtā, mun mikakäre deme Ngöbökrā. **17** Ne abko, niarakwe dre nuendi abko ti bike niere munye abko krörö: Niara tā jändrän ngwana kisete trigo juankakrā. Trigo juandikā kwe angwane, trigo kuinkuin erere ükadikrö jenena kwe amne trigo kwata abko ükadikrö jenena kwe. Yebti ñukwā nötöte ñakare abko te trigo kwata ye kukwadi kwe. Tita mun bā mike trigo kwrere amne trigo kwata kwrere. Abko kore se, niebare Juankwe nitre israelitaye.

18 Ye kwrere Juan namani blite ni kwati ben töi diankäre, kā namani kukwe kuin Ngöbökwē mike gare ietre kore.

19 Akwa kā ye ngwane abko, jrei Herodes kākwe etba kwe kädian nämane Felipe abko merie kädian nämane Herodías diani etba kān. Erere arato, nämane kukwe kāmekāme nuene bātākā ngwarbe Ngöbö rüere. Abtä Juankwe ñākābare Herodeye **20** abko dokwäre Juan kitani ngite kā teri kwe ne ngwane, ja mikani ngite bāri kri mda kwe Ngöbö rüere.

*Juankwe Jesu ngökani ñöte
(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)*

* **3:16** sandalia tikete. Jesu näire ni klabore kökani ni mdakwe abko bāri ene ni mda mdakrā. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aisetē Juan nämane ja bā mike bāri ene ni klabore ngwā.

²¹ Akwa Juan kita ngämi ngite kä teri, känenkri nämane ni ngökö ñöte angwane, Jesu ngökani ñöte kwe arato. Jesu jämi nikenta jate angwane, nämane blite Ngöböbe, btäräbe jukwe tika kwrere kä ngitiani kä käinbti, ²² amne Ngöbö Üai Deme, jatani tuen ütö bä kwrere timonkwäre, nikani mate Jesubti. Ne btäräbe ni kukwe jarabare krörö kä käinbti: Ma abko ti Ngobo tikwe. Ma tare kri tikwe. Ma käi nuäre kri tibtä, niebare kore kä käinbti timonkwäre Jesuye.

Jesu mräkä känekäne
(Mateo 1.1-17)

²³ Kä kwä gre bti kwä jätära Jesuye kwrere angwane, jatani sribi Ngöbö Kukweibtä kömiketbe kena. Jesu abko José ngobo ngobo nütü nämane ni jökräkwe amne José abko Elí ngobo.

²⁴ Elí abko Matat ngobo,
Matat abko Levi ngobo,
Levi abko Melqui ngobo,
Melqui abko Jana ngobo,
Jana abko José mdara jire ngobo,

²⁵ José abko Matatías ngobo,
Matatías abko Amós ngobo,
Amós abko Nahum ngobo,
Nahum abko Esli ngobo,
Esli abko Nagai ngobo,

²⁶ Nagai abko Maat ngobo,
Maat abko Matatías mdara jire ngobo,
Matatías abko Semei ngobo,
Semei abko José mdara jire ngobo,
José abko Judá ngobo,

²⁷ Judá abko Joana ngobo,
Joana abko Resa ngobo,
Resa abko Zorobabel ngobo,
Zorobabel abko Salatiel ngobo,
Salatiel abko Neri ngobo,

²⁸ Neri abko Melqui mdara jire ngobo,
Melqui abko Adi ngobo,
Adi abko Cosam ngobo,
Cosam abko Elmodam ngobo,
Elmodam abko Er ngobo,

²⁹ Er abko Josué ngobo,
Josué abko Eliezer ngobo,
Eliezer abko Jorim ngobo,
Jorim abko Matat mdara jire ngobo,

³⁰ Matat abko Levi mdara jire ngobo,
Levi abko Simeón ngobo,
Simeón abko Judá mdara jire ngobo,
Judá abko José mdara jire ngobo,
José abko Jonán ngobo,

Jonán abko Eliaquim ngobo,
³¹ Eliaquim abko Melea ngobo,
Melea abko Mainán ngobo,
Mainán abko Matata ngobo,

Matata abko Natán ngobo,
³² Natán abko David ngobo,
 David abko Isaí ngobo,
 Isaí abko Obed ngobo,
 Obed abko Booz ngobo,
 Booz abko Salmón ngobo,
 Salmón abko Naasón ngobo,
³³ Naasón abko Aminadab ngobo,
 Aminadab abko Aram ngobo,
 Aram abko Esrom ngobo,
 Esrom abko Fares ngobo,
 Fares abko Judá mdara jire ngobo,
³⁴ Judá abko Jacob ngobo,
 Jacob abko Isaac ngobo,
 Isaac abko Abraham ngobo,
 Abraham abko Taré ngobo,
 Taré abko Nacor ngobo,
³⁵ Nacor abko Serug ngobo,
 Serug abko Ragau ngobo,
 Ragau abko Peleg ngobo,
 Peleg abko Heber ngobo,
 Heber abko Sala ngobo,
³⁶ Sala abko Cainán ngobo,
 Cainán abko Arfaxad ngobo,
 Arfaxad abko Sem ngobo,
 Sem abko Noé ngobo,
 Noé abko Lamec ngobo,
³⁷ Lamec abko Matusalén ngobo,
 Matusalén abko Enoc ngobo,
 Enoc abko Jared ngobo,
 Jared abko Mahalaleel ngobo,
 Mahalaleel abko Cainán mdara jire ngobo,
³⁸ Cainán abko Enós ngobo,
 Enós abko Set ngobo,
 Set abko Adán ngobo,
 Adán abko Ngöbökwe dätebare.

4

Diablukwe Jesu nuaninte ja käne *(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)*

¹ Jesu nämane Nö Jordánbtä, kánti Juankwe ngökani ñöte angwane, Ngöbö Üai Deme nämánena täte btä, kä níkani Jesu ngwena kä kaibete mda. ² Ne kánti Jesukwe nünantbebare köbö gre ketebu angwane, diablu namani núke Jesu nuente ja käne. Köbö gre ketebu Jesukwe mröbare ñakare jire chi, akwa kä ye namani bare angwane, btäräbe mrö namani dikaro ie. ³ Ne aisete diablu jataninta, kákwe niebare ie:

Ma abko Ngöbö Odei era metre ne ngwane, jä se kwite mröre jae, niebare kwe ie.

⁴ Akwa Jesu kákwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ñan mrö aibehti ni rabadre nüne, akwa kukwe kwatirekwatire niebare Ngöbökwe, yebti ni rabare nüne, *Deuteronomio 8.3*
 abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, niebare Jesukwe ie.

⁵ Nehti ngitio bäri mente käin, yebti diablu nikani Jesu ngwena mda. Ye kánti, jötrö ngwarbe kä jökrä amne juta kä jökräbti temen mikani tuadre kwe Jesuye, ⁶⁻⁷ bti niebare kwe ie:

Jändrän ne biani jökrä tie amne ti tö rabai bien nireye, erere tikwe biandre jökrä aisete, makwe ja mikadi ngukudokwäbti temen ti ngwärekrei, käkwe ti mikadi ütiäte jae angwane, kä jökrä tä ti kisete btä jändrän jökrä ütiäte krikri tä kä nebtä, se tikwe biandi jire jökrä mae, niebare diablukwe Jesuye.

⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:
 Ni Dänkien Ngöbö aibe mikadre ütiäte jae. Niara aibe kräke sribidre, *Deuteronomio 6.13*
 abko nieta kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mikai täte, niebare Jesukwe diabluje.

⁹⁻¹¹ Nehti diablu nikani Jesu ngwena juta Jerusalénte mda, kánti nikani Jesu ngwena mobe ju blitakrä Ngöböbe bti käin, bti niebare kwe ie:

Ma abko Ngöbö Odei era metre bkänä ne ngwane, ja täkete timon nete, ñöbtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä tikani krörö mabtä:

Ngöbökwe angeletré juandi ma ngibiarebti abko käkwe ma kadi ngäbti kisete, ma ngoto ñan matadre jäte temen, abkokäre angeletrékwe ma ketadite kaintabe kisete, *Salmos 91.11-12*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä mabtä, aisete ja täkete timon, ma Ngöbö Odei ara mikakäre gare ni jökräye, niebare diablukwe ie.

¹² Abtä Jesukwe niebare mda diabluje:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani abko käta niere krörö arato:
 Ni Dänkien Ngöbö käkwe ja kukwei mikadre täte ya, ñakare ya amne, niara di tärä ja kukwei ngwiandre bare ya, ñakare ya abko makwe ñan nuate ja käne ja gakäre ben, *Deuteronomio 6.16*
 abko tä tikani kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mikai täte. Abko kore se, niebare Jesukwe diabluje.

¹³ Nehti diablukwe Jesu nuaninte ünän jökrä ja käne, bti nikani mentokwäre, köbö bäri kuin Jesu nuatekäreta, ye ngibiare jae mda.

Jesu nikani Ngöbö kukwei kuin dirire kena
 (Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

¹⁴ Nehti Jesu nikaninta Galileate angwane, Ngöbö Üai Deme di namani kri btä, aisete namani dre dre nuene, abkobtä ni jökrä namani kädriere juta ketareketare temen. ¹⁵ Erere arato, sinagoga juta ketareketare te, kántikánti Jesu namani niken dirire. Kukwe diri nämane kwe, yebtä ni jökrä namani niara käikitekä.

Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete
 (Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)

¹⁶ Jesu nämane Galilea, nikaninta juta Nazarete niara rirabare ye kánti. Namaninta yete angwane, köbö jadükakrä näire niara nämane niken sinagoga, kánti nämane niken käre. Ye erere, bati köbö jadükakräte nikaninta, kánti namani nünaninkä ñäkäkäre Ngöbö Kukweibtä. ¹⁷ Ne btäräbe, ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaias käkwe tärä tikani abko ngökani Jesuye. Jesu nikani täräkwan ne metete angwane, batibe tärä krörö kwani ie, bti nikani ñäke btä:

18 Dänkien Ngöbökwe ti dianinkä ja kukwei kuin mikakäre gare ni bobre bobreye, aisete ja Üai mikani tibtä kwe sribi nuenkäre.

Ngöböta biare ni ngite ngite tikatekäre abko ti juani niere kwe ietre.

Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä rabadre tuenta abko ti juani niere kwe ie.

Erere arato, nire nire tä ja tare nike ni mda mda ngoto täni kwrere abko ti juani tikete kwe kä rabadre nuäre btä abkokäre.

19 Mdakäre abko, Dänkien Ngöböta ja moto mike kuin ni kräke abko ti juani niere kwe, *Isaiás 61.1-2*

abko tarä yebtä Jesukwe ñäkäbare.

²⁰ Bti tarä, btä Jesukwe ñäkäbare, ye mrianinkäta kwe, ngökaninta kwe sinagoga ngibiaka yeye, bti namaninta takänintbe dirikäre se kwrere. Angwane Jesukwe ño niedi mda abko ni jökrä namani ngibiare, aisete okwä namani kwekbe jökrä Jesubtä Jesu kukwei ngibiare se kwrere. ²¹ Ne btäräbe Jesukwe niebare mda:

Kukwe btä tikwe ñäri gwä, ye abko mtare mentokwäre nibira bare jökrä, niebare Jesukwe.

²² Jesu namani kukwe kuinkuin niere dikaro, yebtä ni jökrä ñan töi namani krütare, aisete namanintre Jesu kädriere kuin jökrä. Akwa yebti, namanintre niere krörö jae kwärikwäri Jesubtä:

¿Ni noko ñan José ngobo ya amarebti nibi dirire kore jabtä noko? namanintre niere Jesu rüere. ²³ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni kräkä bianka, btä nita töbike blo, ie nita niere krörö: ¡A! Ma kräkä bianka kri era metre ne ngwane, makwe ja mika kuinta au angwane, nunkwe ma mikai era jae abko nieta. Ne kwrere munta töbike tibtä, ye gare kuin jabtä tie. Ye kwrere, Ngöbökwe ma juani ni die mikakäre mata niere jabtä, aisete ye bä mike tuadre abko munta nütüre tibtä. Mdakäre abko, sribi kri nuenta Ngöbö diebti, erere namani bare mae Capernaúm kädrieta nun okwäbti, ye kwrere nuene ja käite nete nun kräke tuadre nunye, ne munkwe niedi tie, ye gare kuin tie arato. ²⁴ Mden kisete ti bike kukwe era erere niere munye: Ni Ngöbö kukwei niekä, ye abko ja käite mikata ütiäte ñakare jae mräkäkwé abko krörö: ²⁵ Bati ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías* nämane nüne abko näire Ngöbökwe kä mikani bäri moren kä komä bti ötare amne nin ñü näkäni jire chi temen, aisete mrö nikani kri kä jökräbti temen Israel kanti. ²⁶ Kä ye ngwane abko, meri kán brare krütani krütani nämänena kabre nitre israelita ngätäite, akwa nin Ngöbökwe Elías juani nüne merite israelita ye kanti, ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nämane Elías mike ütiäte jae. Akwa meri nämane iti kán brare krütani arato, akwa ñakare israelitare nämane nüne mobe Israel bäre juta Sareptate juta kri Sidón bäre abko kanti Ngöbökwe Elías juani nüne.

²⁷ Ye kwrere arato, ni Ngöbö kukwei niekä nämane nüne kira kädian nämane Eliseo abko näire ni ngütüete ngrabare lebra kisete nämänena kwati nitre israelita ngätäite abko nin mikaninta kuinta jire iti Ngöbökwe, ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nämane Eliseo mike ütiäte jae. Akwa ni menteni ñakare israelitare nünanka mobe kä Siria kanti ngütüete jökrä ngrabare arato abko kädian nämane Naamán aibe mikaninta kuinta Ngöbökwe.† Mräkä israelitakwe mikani ñakare era jae, aisete Ngöbökwe die mikani ñakare. Ye kwrere tä nakenkä tibtä nete. Abko kore se, niebare Jesukwe.

²⁸ Nebtä ni Jesu kukwei nuaka nuaka sinagogate namanintre moto romon krübäte jökrä kräke, ²⁹ aisete ni jökrä namani ja rüere Jesube, kä nikani kitekä

* 4:25 Elías. Ma raba ñäke kukwe nebtä tarä 1 Reyes 17.7-24 ye kanti. † 4:27 Eliseo. Ma raba ñäke kukwe nebtä tarä 2 Reyes 5.1-14 ye kanti.

romone ja käne juta bäre mento nebe kä oko romonbtä ngitiobti. Ne kánti abko Nazaret nämane. Kánti tö namanintre Jesu kitai jräte. ³⁰ Akwa Jesu abko nikaninta jáme ni kwati ye ngätäite ta mentokwäre.

*Jesukwe üai käme juantari mento
(Marcos 1.21-28)*

³¹ Nebti Jesu nikaninta mda motokwäre juta Capernaúmte Galilea. Abti köbö jadükakrä näire nämane niken sinagogate, kánti namani dirire ni nämane ja üekkrö yeye ³² amne, niaratre jökrä ñan töi namani krütare kukwe diribare kwe yebtä, ñobtä ñan angwane ni töbtä di kri kákwe diri ja di ngöi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre. ³³ Jesu nämane dirire angwane, ni nämane iti sinagoga yete, btä üai käme nämane nüne. Te batibe ni ye kákwe ngratebare kri ja dibti Jesuye:

³⁴ ¡Jesu Nazarebo, nun tuemetre kaibe nete! ¿Ye ñobtä abko, ma kite ja mike kukwe nunkwete yere? ¿Ma kite nun gaenkä ya ño yere? Jesu, ma gare kuin tie. Ma abko Ni Deme Ngöbökwé gare tie, niebare üai kämenkwe Jesuye.

³⁵ Abtä Jesukwe niebare mda üai kämeye:

¡Üai käme, kada mkä kete makwe! Ni ye tuemetre gwängwarbe. Nän mento btä, niebare kwe.

Ye btäräbe, ni jökrä ngwärekrei, üai käme ni yebtä kákwe nitani temen, bti nikani mento, akwa ñan ni ye mikani bren kwe.

³⁶ Nebtä ni jökrä töi ñan namani krütare Jesubtä, kä namani niere jae kwärükwäri:

¿Ni neta kukwe ño ño dirire amarebti niara di tärä üai käme juentari jötrö au, tä ñäke kwatibe üai käme juantarikrä mento amne, üai käme tärä niken mento ie sere? namanintre niere kore Jesubtä.

³⁷ Yebtä abko, Jesu kädrie namani kä jökräte juta Capernaúm kántita temen.

*Jesukwe Simón köbrän merire mikaninta quinta
(Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31)*

³⁸ Jesukwe diribare ünän sinagoga yete, bti nikani nebe Simón kánti mda angwane, Simón köbrän merire abko nämane bren jume drangwan kisete. Angwane Jesukwe mikadreta quinta abko mräkä namani ribere ie. ³⁹ Ye erere Jesu nikani, namani jänbtä Simón köbrän merire ye ken, kákwe drangwan juantari Simón köbränbtä. Ye btäräbe, drangwan nikaninbe batibe btä, namaninta kuin batibe, namanintabe quinta amne nükani dikekäta krö, nikani mrö känene niaratre bukakrä.

*Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta
(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)*

⁴⁰ Nebti ñänä jatanina niken timon dere[†] angwane, ni kwati nämane ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko mräkä namani niken ngwena Jesuye. Ye abko, Jesu namani kise mike bti angwane, namani nebeta quinta jökrä.

⁴¹ Erere arato, ni kwati btä üai käme nämane nüne abko kisete bren jänükani siba Jesuye. Ni ye abko, btä üai käme nämane niken mento, kä namani ñäke krikri be krörö Jesuye:

¡Jesu, ma Ngöbö Odei, ye gare kuin tie! üai käme namani niere kore Jesuye.

Abtä Jesukwe kada ketamna üai kämeye. Nin Jesu namani üai käme tuemetre ñäke jire chi mda, ñobtä ñan angwane Jesu abko Ni Dianinkä

[†] **4:40** ñänä jatanina niken timon dere, yebti nitre israelita nikani mräkä bren bren ngwena nebe Jesuye, ñobtä ñan angwane ñänä nikani timon dere angwane, köbö jadükakrä nikani ta abko nämane ngbiare aisete.

Ngöbökwe abko namanina gare kuin üai kämeye, aisete ñan niedre kwe gadre ni jökräye, abkokäre Jesukwe kada ketani.

Jesu nikaninta Ngöbö Kukwei dirire
(*Marcos 1.35-39*)

⁴² Jändrinane dekä, Jesu nikani kä kaibete juta bäre mento rabakäre kaibe akwa, ni kwati namani känentari kisere kwäräkwärä, te nikani nebe Jesu jiehti. Namanintre Jesu kánti angwane, Jesu ñan rikadre, ie tö namani, kä namani Jesu ketete kisere. ⁴³ Akwa Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö kite gobrane ni ngätäite, ye tikwe mikadre gare juta ketareketare te, abkokäre Ngöbökwe ti juani, aisete ti ñan rabadre kwekbe kä ketetibe kánti. Abko kore se, niebare kwe.

⁴⁴ Ye erere bkänä, Jesu namani niken kukwe ye mike gare nitre israelitaye sinagogate kwäräkwärä kä Judeate. §

5

Jesukwe ni käräbare nimä ja töitike jabe
(*Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20*)

¹ Abti bati, kä jatani ngwen dekä angwane, Jesu nämane Ñö Okwä Kri Genesaret (arabe kädianta Ñö Okwä Kri Galilea) ye köräbti angwane, ni kwati tö namani Ngöbö Kukwei nuai, kä namani Jesu kete dime ja ngätäite namani ruen Jesuye. ² Ne btäräbe ni gwa gaka nämane ruäre krade bätete, käkwe ru jakwe mikaninte krobu ñö köräbti, btä Jesu okwä namani. ³ Jesu nikani, nakwani ru krati te. Ru te Jesu nakwani, ye abko ru Simónkwe. Jesu namanina rute, ru ngwiamna bäri ñöte kwe Simónye, bti namani tákänintbe Ngöbö Kukwei dirire ni kwatiye. ⁴ Jesukwe diribare ünän angwane, niebare kwe mda Simónye:

Ñö okwä bäri mente nguse, ye kánti ru ngwena, bti munkwe krade kita ñöte gwa gakra, niebare Jesukwe Simónye.

⁵ Abtä Simónkwe niebare Jesuye:

Dirikä, deo abko kä kuin gwa gakra. Nunkwe sribinirira kri dibire ta. Nin nun kábä nibi jire chi, akwa mata ti juen gwa gaenta, aisete ti bike niken, niebare kwe ie.

⁶ Ye kwrere bkänä, Simón nikani sribi mukobe, namanintre ñö okwä nguse kánti, käkwe krade kitani ñöte angwane, batibe gwa neketaninte kabrekabre krade ietre se kwrere. Krade namani nötöte bee kisete gwa täni. ⁷ Amne sribi muko kwekwe nämane ru mdate abko namanintre kärere, kä namani kise minienkä ietre abko rikadre die mike gwa ükekrö abkokäre. Erere sribikä nämane ru mdate, ye nikani gwa ükekrö siba amne gwa ükaninkrö ru krobu bti tabe kwetre. Gwa namani ñakare rute ya, aiseté bäsi ru namani niken neen jökrä ñöte nguse gwa däbä täni Simón okwäbti. ⁸ Yebtä ja namani ruen käme btä ngite Jesu ngwärecri Simón Pedroye, aisete nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärecri, käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma deme ti ngwä. Ti abko moto kämekäme dikaro, aisete nän mento tibtä, niebare Simónkwe Jesuye.

⁹⁻¹⁰ Simónkwe ñäkäbare kore Jesuye, ñöbtä ñan angwane Simón btä Zebedeo ngäbriänkätre kädian nämane Santiago btä Juan abko käkwe ñan gwa gabare jire erere gwa gani kwetre aisete, Jesu diebtibe gwa gani kabre kore kwe nükani gare ietre aisete, töi ñan namani krütare. Kwrere ni mda mda nämane

§ 4:44 kä Judeate. Manuscrito bäri kuinkuin, yebtä Judea tä tikani. Manuscrito ñakare bäri kuin, btä Galilea tä tikani.

nāin siba Simónbe ñan tōi namani krütare arato, gwa gani kabre kwetre yebtä. Simónkwe ñākābare kore Jesuye, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Simón, ma abko gwa gaka, akwa mtare mentokwäre ma jatadi ni gaen Ngöbökrä, aiseite ma ñan rekwetaka tibtä, niebare kwe ie.

¹¹ Yebti Simón, Santiago btä Juan nikani ru ngwenante nebe ñö köräbti jate, kākwe jändrän jökrä kwe mikaninte, bti nikanintre Jesube.

Ni iti kwata bren lebra kisete abko Jesukwe mikani quinta
(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)

¹² Bati Jesu nämane jutate angwane, ni iti bren lebra kisete, abtä ngütüete ngrabare nükani abko ie Jesu jatabare angwane, nikani ngitiekä ngwäre timonkwäre Jesu mikakäre ütiäte, kākwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma tō ti mikaita quinta ne ngwane, makwe ti mikata quinta, ie ti tō nibi, niebare kwe ie.

¹³ Angwane Jesukwe kise mikani btä, kākwe niebare mda ie:

Ma rabata quinta, ie ti tō nibi, aiseite gwängwarbe ma bike nebata quinta, niebare Jesukwe ie.

Ye btäräbe ni kwata ngütüete ngrabare ye kwata namaninta quinta jökrä ngrabare. ¹⁴ Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

Tikwe ma mirita quinta, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata quinta mike tuare ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye amne ni bren kore tä nebata quinta abko kākwe jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwena biandre Ngöböye ma rabadre dbe niara ngwärekre abkokäre. Yebtä abko ma nenante quinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwena. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

¹⁵ Jesukwe ja dokwä tākāni kore ni mikaninta quinta kwe yebe, akwa kukwe nakaninkä, yebtä abko bäri ni jökrä namani Jesu kädriere niken juta ngrabare temen, abkotari ni mda mda namani nüke ja ükekrö kwati mda Jesu kukwe nuakäre, ruäre bren abko Jesukwe mikadreta quinta abkokäre namanintre nüke. ¹⁶ Akwa Jesu abko nämane niken käre kä kaibete blitakäre Ngöböbe.

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta quinta
(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)

¹⁷ Bati Jesu nämane dirire mda angwane, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nünanka juta ketareketare te Galilea amne Judea ngrabare temen, ruäre abko nünanka juta Jerusalénte nükani, namani tākānintbe Jesu kukwei nuen. Ye ngwane Dänkien Ngöbö di kri nämane Jesubtä ni bren bren mikakäreta quinta. ¹⁸ Jesu nämane dirire gwi angwane, ni ruen ñakare ngrabare abko kisete ñan dikaka kä, mikani jänkwatabti abko ni mda mda nükani ngwena ja ñäte, tō namanintre niken ngwena nebe gwi Jesu ngwärekre. ¹⁹ Akwa ni namani kwati dikaro aiseite, ñan namani tuen ngwiane gwä ietre. Abtä nikanintre jubti käin, kākwe ju mkä tikaninkä abko te ta ni bren ye gibianinkä köbtä käin timon kwetre, nükani ngitiekä temen Jesu ngwärekre ni kwati okwäbti se kwrere. ²⁰ Nitre nükani ni bren ngwena amne ni bren ye namani tōdeke kwatibe Jesubti namani tuen ie, kākwe niebare ni bren ye:

Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä ti mräkä, niebare kwe ie.

²¹ Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre btä nitre bariseo namani töbike krörö Jesubtä: Ngöbö aibe tä ni ngite niara rüere denkä mento nibtä amarebti, ise ñobtä abko ni se tä ñäke kore Ngöbö rüere se! namanintre

töbike kore Jesubtä. ²² Akwa niaratre namani töbike kore ye abko gani Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

¿Ñobtä munta töbike kore tibtä yere? ²³ ¿Dre abko bäri nuäre niedre? ¿Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niedre ya? o ¿Näin krö, nän dikekä abko bäri nuäre niedre ya? ²⁴ Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ie Ngöbökwé ja di biani mun ngite Ngöbö rüere diankakäre mento munbtä kä nebtä, ye abko ti bike bä mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Bti niebare kwe ni ruen ñakare ngrabare yeye:

Näin krö. Jänkwata makwe ye den kisete amne nänta ja gwiriete, niebare kwe ie.

²⁵ Btaräbe, ni jökrä okwäbti, ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrö krö, käkwe jänkwata bti nämane temen diani kisete, bti nikaninta ja gwiriete Ngöbö käikitekä kwärä se kwrere. ²⁶ Yebtä ni nämane kwati ye ñan töi namani krütare amne namani Ngöbö käikitekä jökrä, kä namani niere krörö jae kwärükwäri:

¡Aiteje, mtarebra ñan nikwe jändrän kuin turi ya! Jändrän ne kwrere ni ngämi tuen jire bati, erere nikwe tua mtare yera, ni jökrä namani niere kore jae kwärükwäri.

Jesukwe Leví käräbare ja töitike jabe

(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)

²⁷ Nebti Jesu nämane jutate, nikaninta angwane, kä jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä, ye kanti ta nikani mda amne, ni kädian nämane Leví nämane tākānintbe jändrän ütiä kärere yete, kanti Jesu nikani mate angwane, Jesu okwä namani kwekbe Levíbtä, käkwe niebare ie:

Brän tibe, niebare kwe Levíye.

²⁸ Angwane jötrö ngwarbe Levíkwé jändrän jökrä mikaninte, nükani dikekä krö, bti nikani Jesu jiebti.

²⁹ Abti Leví tö namani Jesu mikai ütiäte, käkwe bieta köböi kitani ja juete mda Jesukrä. Ye ngwane ni jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä namani kwati tākānintbe, btä ni mda mda nämane tākānintbe mröre siba mesabtä Jesube. ³⁰ Yebtä abko, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre reketaka jakri bariseobe abko namanintre ñake nitre ja töitikaka Jesube rüere, käkwe niebare ietre:

Nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä abko käme amne ni mda mda kukwe nuenkä kämekäme amarebti munta mröre siä kwatibe te amne munta dö ñaen bentre sere, niebare kwetre.

³¹ Nitre bariseo käkwe ñäkäbare kore, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe ja bä mikani ni kräkä bianka kwrere amne nitre jändrän ütiä käräkä amne nitre kukwe nuenkä kämekäme, ben nämane mröre ye bä mikani ni bren kwrere kwe, käkwe niebare krörö mda ietre:

Ni kuin, bren ñakare ye abko ñan tä ni kräkä bianka ribere jabtä, akwa ni bren bren abtä tä ni kräkä bianka ribere jabtä abko ti tö nibi niei munye. ³² Ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwäreki mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye mden abko ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, niaratre käkwe ja ngite niedre Ngöböye, bti kukwe kämekäme kitadre temen kwetre amne tödekadre Ngöböbti kwetre, abkokäre ti jatani. Abko kore se, niebare kwe nitre bariseoye.

Ñobtä nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja bäine

(Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22)

³³ Abti nitre bariseo käkwe niebare krörö Jesuye:

Nitre nänkä Juan Bautistabe btä nitre nänkä nun bariseobe abko käre tä ja bäine Ngöbökrä, käre tä blite Ngöböbe. ¿Se ñobtä abko, nitre ja töitikaka mabe abko käre mröre, käre dö ñaen akwa, ja bäine ñakare Ngöbökrä sere? niebare kwetre ie.

³⁴ Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, käkwe ja bä mikani ni ja mikaka gure kwrere amne, nitre ja töitikaka ben abko bä mikani kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, käkwe niebare nitre bariseoye:

Ni iti tä niken ja mike gure angwane, tä kukwe muko kwekwe nübaire kä ngwiankäre nuäre gwaire jabtä, ye ngwane ¿ni ja mikaka gure ye tädre siba bentre angwane, kukwe muko ye raba moto ulire ja bäine ya? Ñakare.

³⁵ Akwa ni ja mikaka gure ye jirikadre kukwe muko okwäbti, ye ngwane rabadre ja bäine abko kore rakadikä nitre ja töitikaka tibe yebtä, niebare Jesukwe ietre.

³⁶ Kukwe ngwianintari ja bänbtä, abtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö dän btinbtä amne uba döi btinbtä, käkwe niebare:

Ni ñakare jire iti käta dän btin tikekä, bti tä dän ngututu gudike, ñobtä ñan angwane nikwe dän btin kukwän tikadrekä, ye ngwane dän btin juandre ngwarbe. Erere arato, dän ngututu gudikadre kukwän btin bti, ye ñan rabadre kuin. ³⁷ Erere arato, chibo kwata dikani kira uba döi ngwäre, te ni ñan raba uba döi mräre keke mikadre kwaka, ñobtä ñan angwane uba döi bänän jatadre dime amne rikadre nokrekä, ye käkwe chibo kwata ngututu trekadre amne rikadre ngwarbe uba döi kwaka ben ngöi jökrä arato. ³⁸ Mden kisete, uba döi mräre mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata btinte, uba döi amne chibo kwata ñan rikadre ngwarbe. ³⁹ Mdakäre abko, nita uba döi sribebare kira ñaen, yebti ni ñan töta nebe uba döi mrä ñaen mda, ñobtä ñan angwane ni uba döi kira ñaka, ye käta uba döi kira abko bäri bänänte niere. Ye kwrere arato, mun ñan tö kukwe btin dirita tikwe kaen ngäbti, tuen tie. Mun ñan tö kukwe ngututu diribare kira tuaimetre, kukwe dirita tikwe kakrä ngäbti, aisetete tita kukwe ne niere munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

6

Jesu abko bäri ütiäte köbö jadükakrä yebti ta (Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)

¹ Abti bati Jesu nikani dikekä nura ngätäite köbö jadükakrä näire mda angwane, nitre ja töitikaka ben nämane näin siba, kä nikani trigo ngwä ötö ji ngrabare kwetadre jae; nikani münente, münente, nikani kwete ji ngrabare.

² Yebtä abko, nitre bariseo nämane näin ruäre, käkwe niebare nitre ja töitikaka Jesubeye:

¿Ye ñobtä jändrän ñan nuendre jire chi köbö jadükakrä näire nieta abko mun nibi nuene sere? niebare kwetre ietre.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Bati David btä rükä kwekwe, ie mrö namani krübäte angwane, kukwe nuenbare krörö kwetre: Ju nuäre ngwiandre kánti ban deme nämane mikani Ngöbö ngwäreki, ye kánti David nikani gwä, ban diani kwe, bti kwetani kwe rü muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btä nitre nämane ben käkwe ñan kwetadre jire chi, ñobtä ñan angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre aibe käkwe kwetadre niebare Ngöböke, akwa niaratre käkwe kwetani, akwa namani ngite ñakare. Ngöbö Kukwei yebtä mun tarä ñäke ruen tie.

⁵ Ye kwrere abko, köbö jadükakrä näire yebti ta abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko bäri ütiäte, aisetete nitre ja töitikaka tibe rabadre dre dre nuene köbö jadükakrä näire abko ti di tarä niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

*Jesukwe ni mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire
(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)*

⁶ Abti köbö jadükakrä mdara jire te, Jesu nikani sinagogate, kánti namani dirire angwane, ni iti küde ruenkri ara jire ngrótani ie nãmame yete. ⁷ Ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre btä nitre bariseo nãmame yete arato. Jesukwe ni ye mikadreta kuinta köbö jadükakräte ne ngwane, Jesukwe ja mikani ngite Ngöbö rüere niedre kwetre Jesu rüere ni mda mdaye, abkokäre namanintre Jesu ngibiaretari kisere ni küde ngrótani yebtä. ⁸ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre amne nitre bariseo nãmame töbike ño Jesubtä, ye Jesukwe gani btätre, kákwe niebare krörö ni küde ngrótani yeye: Jakwe ni jökrä ngwäreki nete, niebare kwe ie.

Erere ni ye nikani, namani nünaninkä ni jökrä ngwäreki se kwrere angwane, ⁹ Jesukwe niebare nitre bariseoye amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätreye:

¿Köbö jadükakrä, yebtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye këta dre niere? ¿Jändrän kuin nuendre ni mdakrä ya? ¿Kukwe këme nuendre ni mdabtä ya? ¿Ni bren mikadreta kuinta ya? ¿Ni bren tuametre krüte ja okwäbti ya? Dre nuendre metrere niere tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

¹⁰ Bti Jesukwe mikani ñäräre jire jökrä ja bäre temen, bti niebare kwe ie: Küde ngököte, niebare Jesukwe ie.

Ye erere ni ye kákwe küde ngökaninte angwane, küde namaninta kuin batibe ie. ¹¹ Yebtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre btä nitre bariseo kákwe kë mikaninkäbe romone, mäta namani kri Jesubtä, kë namani niere jae kwärikwäri:

¿Nikwe dre nuendi ni noko kitakrä ngite ruen? namanintre niere jae kwärikwäri Jesu rüere.

*Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu ja kukwei ngwianka
(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)*

¹² Abti bati Jesu nikani blite Ngöböbe ngitiobti käin. Ye kánti kë nükanin gwen ie blitabtä Ngöböbe. ¹³ Kä nükanin gwen dekä angwane, Jesukwe nitre nänkä ben ye käräbare ja kánti, bti nitre ye ngätäite ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ja kukwei ngwianka. ¹⁴ Ni dianinkä Jesukwe abko nere:

Simón, (ne mden Jesukwe kädiani Pedro arato); btä niara etba kwe Andrés; arato Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé;

¹⁵ btä Mateo, Tomás, btä Alfeo ngobo Jacobo; arato Simón Zelote

¹⁶ btä Jacobo etba kwe Judas btä Judas Iscariote. (Judas Iscariote ne mden kákwe Jesu kitani ngise müre ketadre.)

*Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta
(Mateo 4.23-25)*

¹⁷ Nebti Jesu nãmame ngitiobti ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ye ben, nikaninta motokwäre, namaninta kiabti ngüsürüri. Ye kánti ni kwati nänkä ben, btä ni kwati nünanka kë ketareketare kë Judeate, juta Jerusalente amne ni nünanka mren köräbare juta kädianta Tiro amne Sidón ye ken, kákwe ja ükaninkrö kwati Jesu ngibiare ngäbti, btä Jesu nükaninta. ¹⁸ Ni nükanin kwati ne abko jatani Jesu kukwei nuakäre. Ni bren bren abko Jesukwe mikadreta kuinta, abkokäre jatani. Ni ruäre abko nãmame ja tare nike üai këme kisete abko namani nebata kuinta Jesu diebti. ¹⁹ Erere arato, Jesu die namani kri ni mikare kuinta, abkotari ni jökrä bren bren tö namani Jesu nuainbtä, erere namani nuenbtä angwane, namanintre kuinta Jesu diebti.

Jesukwe diribare ni kwatiye

(Mateo 5.1-12)

²⁰ Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta, yehti nitre ja tōitikaka ben amne ni mda mda nāmane nāin ben, ye mikani nārāre jōkrā kwe, bti niebare kwe ietre:

Mun bobre bobre, ye abko Ngōbōkwe die mikadi amne kā rabadi nuāre munbtā, űobta űan angwane Ngōbō tā gobrane munbti.

²¹ Mun ruāre tā mrō nike mtare, ye abko Ngōbōkwe die mikadi amne kā rabadi nuāre munbtā, űobta űan angwane mun ye abko ie Ngōbōkwe mrō biandi ere.

Mun ruāre tā ja müaire kā nebtā kukwe bātākā ngwarbe btā, ye abko Ngōbōkwe die mikadi amne kā rabadi nuāre munbtā, űobta űan angwane mun ye abko kākwe kōtadi bānānte mrā.

²² Mdakāre abko, ti Ni Kā Nebtā Ngobo Kwrere ne mikabtā tāte, ni mda mdakwe bātā ngwiandi munbtā, űan tō rabadi mun tuai ketetibe jabe, kākwe mun juanditari amne űākādi taretare kwe munye.

Ni moto kāmekāme btā űākā raba kāmekāme, ye kwrere jire űākā rabadi munbtā, mun ye abko Ngōbōkwe die mikadi amne kā rabadi nuāre munbtā, aisete mun űan raba ulire.

²³ Munkwe ja tare nika kore angwane, munkwe kā ngwian bāri nuāre jabtā amne mun rika nakwenkā kwārākwarā, űobta űan angwane munkwe ja tare nikadi ye űtiāre abko Ngōbōkwe jādrān kuin biandi munye kā kāinbti sete. Munkwe kā ngwiandre nuāre kore jabtā arato, űobta űan angwane nitre mun mikaka ja tare nike, ye mrākā kirakira kākwe nitre Ngōbō kukwei niekā kira abko mikani ja tare nike kore arato, niebare Jesukwe.

²⁴ Bti ni ngwian bkāne krikri btā Jesukwe blitabare krōrō:

Mun ngwian bkāne krikri tōdeke űakare Ngōbōbti akwa, ngwian kabre munkwe aibehti munta tōdeke, aisete kā nuāre kā nebtā aibe tā munkwe, űobta űan angwane mrā abko jādrān Ngōbōkwe űan rabadi jire chi munkrā.

²⁵ Ye abko, mun ngwian bkāne krikri kāta mrōre trinetrine mtare kā nebtā, aisete munta nūne jāme, mun Ngōbō Kukwei tōbikaire űakare. Mun ye abko kākwe mrō nikadi tare jakān.

Erere arato, mun ngwian bkāne krikri kāta kōtō kuin bānānte mtare, akwa mun Ngōbō kāi ngwen nuāre űakare jabtā.

Ye aisete mun ye abko moto rabadi ulire ulire ja müaire tare jakān.

²⁶ Mdakāre abko, kira nitre ni ngōkaka jatani ja Ngōbō kukwei niekā niere, mika nāmane űtiāte űtiāte ni jōkrākwe, ye kwrere mun mikata űtiāte űtiāte jae mtare.

Akwa mtare munta Ngōbō mike űakare űtiāte jae, aisete mrā angwane, Ngōbōkwe űan mun mikadi űtiāte jae.

Mun ye abko bobrera jakān. Abko kore se, niebare Jesukwe ni ngwian bkāne krikribtā.

Nikwe ni rüe taredre

(Mateo 5.38-48; 7.12)

²⁷ Jesukwe niebare:

Mun ti kukwei nuaka nete, ye ie ti bike niere krōrō: Munkwe mun rüe tare. Nire nire mātā munbtā abko krāke munkwe jādrān kuin nuen.

²⁸ Nire nire kākwe mun rātākā taretare, ye krāke munkwe jādrān kuinquin kārā Ngōböye. Nire nire kākwe mun mikadre ja tare nike krübāte, ye krāke munkwe blita Ngōböbe. ²⁹ Erere arato, nane ni mdakwe ma meta ngwāre küde ruenkri yebtā ma mikakāre ngwarbe jae ne ngwane, makwe ja ngwāre kwārākri mika demaindre ie ja mākākāreta ben. Akwa makwe

ñan ja ngie mika. Erere arato, nirekwe dän bári kuin makwe ja mriatekrä tä mabtä ye dianka makän angwane, dän raba ötadi mabtä, ye makwe bian ie arato. ³⁰ Nirekwe jändrän munkwe kärä munye, ye erere munkwe bian ie. Erere arato, nirekwe jändrän jen munkwe dianka munkän, munkwe ñan ja ngie mika amne munkwe ñan käräta ie. Munkwe kukwe ne nuendre kore angwane, munkwe mun rüe taredre. ³¹ Ni mda mdakwe jändrän kuin nuendre munkrä, ie mun töta nebe, ye kwrere munkwe jändrän kuin nuen ni mda mdakrä.

³² Mdakäre abko, ni moto kämekäme tä ni niara tarekätarekä tarere, ye kwrere munkwe ni mun tarekätarekä aibe taredre arato angwane, ¿Ngöbökwe ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bä jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³³ Erere arato, ni jändrän kuinquin nuenkä aibe kräke ni moto kämekäme tä jändrän kuinquin nuene, ye kwrere ni jändrän kuin nuenkä munkrä aibe kräke munkwe jändrän kuin nuendre angwane, ¿Ngöbökwe ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre nuendre munkwe ni moto kämekäme ngwä kore? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³⁴ Ne kwrere arato, ni moto kämekäme aibe tä ngwian bien ütiädre jae kwärikwäri, bti tädre tödeke ngwian jakwebti kwärikwäri. Ye kwrere ni ie mun tö rabadre ja di käräi amne ngwian tädrera kwe mun die mikakrä aiseite aibe ie, munkwe ngwian biandre ütiädre angwane, ¿Ngöbökwe ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bä jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya?

³⁵ Ne mden kisete, munkwe ñan mun mräkä aibe die mikadre, akwa munkwe mun rüe taredre amne munkwe jändrän kuin nuen mun rüe die mikakrä. Erere arato, munkwe ngwian bian ütiädre mun rüeye angwane, munkwe ñan biandre ütiä diankräta töre kwärikräta jae. Munkwe nuendre kore ne ngwane, Ngöbökwe sribi mun rüekrä ye ütiä biandi kri munye kä käinbti. Erere arato, mun rabadi Ngöbö Kri Kä Käinbti ngobore, ñobtä ñan angwane ni diän diän kräke Ngöbö ütiäte ñakare amne ni moto kämekäme tä nüne Ngöbö rüere, akwa Ngöbö mandama kräke, aiseite ye kwrere mun rabadre arato. ³⁶ Ni jökrä ruentari tare Ngöbö mun Rünye, ye kwrere munkwe ni jökrä ngwian ruentari tare jae, niebare Jesukwe.

*Ñan ñäkädre ni mda mda rüere
(Mateo 7.1-5)*

³⁷ Jesukwe niebare:

Ngöbökwe ñan kukwe ükadrete mun rüere, abkokäre munkwe ñan bika kri, käkwe ni mda mda bä mika käme ja käne. Erere arato, Ngöbökwe ñan mun mikadre ngite, käkwe mun mikadre ja tare nike kärekäre, abkokäre munkwe ñan bika kri, käkwe ni mda mda mika ngite ngwarbe. Ni mdakwe ja mika ngite mun rüere, ye munkwe dian jabti ta angwane, mun ngite Ngöbö ngwäreki, ye Ngöbökwe diandikä jire jökrä munbtä arato. ³⁸ Ye kwrere arato, niretä jändrän mdei nike, ie munkwe jändrän bian ngwarbe angwane, Ngöbökwe jändrän biandi munye. Ye abko, munkwe jändrän ñäkädi kuin täte, ye kwrere Ngöbökwe jändrän biandi kuin täte munye. Ye mden kisete, munkwe jändrän biandre ngwarbe ño ni mda mdaye, ye kwrere Ngöbökwe jändrän biandi munye arato, niebare Jesukwe.

³⁹⁻⁴⁰ Bti Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda:

¿Ni ja töitikaka, ye bári töbtä kri ni dirikä ie yekrä ya? Ñakare, akwa ni ja töitikaka, ye käkwe ja töi tikadre ünän jökrä angwane, batibe rabadre töbtä

diriká ie ye kwrere, aisete mun ngámi ja tóitike ünán, kánenkri mun abko ni krörókröró kwrere: ¿Ni ie ká tuen ñakare, ye raba ni mda niara kwrere jie ngwen kuin ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni nibu ie ká tuen ñakare ja kwrere rikadre ja jie ngwena kwárikwári ye ká oko romon mdente tuen ñakare ietre, aisete betadreká jráte amne rikadre ngwarbe gwaire. Ne aisete, mun ngámi ja tóitike ünán, kánenkri munkwe ñan bika kri, ká rika ni mda mda jie ngwena, niebare kwe.

⁴¹ Jesukwe kukwe mda bá mikani kröró, kákwe kukwe káme nikwe bá mikani kri oto bári kri kwrere amne, kukwe káme nuenta ni mdakwe abko bá mikani ká búre chi kwrere, kákwe niebare:

¿Kri oto bári kri tá ma okwáte, ye ño abko ma tóbikare ñakare jae amarebti ká búre chi ma mráká okwáte, abkobtä mata nebe ja ngwen ruen tare yere?

⁴² ¿Ye ñobtä kri oto bári kri tá ma okwáte abko mata dianka nútüre ñakare jae amarebti, ká búre chi ma mráká okwáte abko, ie mata niere: Ti mráká, ká búre ma okwáte ye, ti tuemetre denká jae, mata niere ie? ¡Ye ñan ngwarbe, mata ja bá mike kuin ma mrákábtá, káta kukwe nuene kore yera! Makwe kri oto kri ma okwáte, ye ara jire dianka káne jae, bti ká raba tuenta kuin mae angwane, batibe makwe ká búre chi ma mráká okwáte ye dianka mda ie. Ye kwrere, munta kukwe nuene bári kámekáme abko okwábti, ni mdata ja mike ngite chi abko munkwe ñan bika bári kise ngwen btá. Munkwe ñan ñáká jire chi ni yebtä, akwa kukwe káme, yebtä mun raba moto ulire, bti kukwe ye tuemetre jire jókrá káne, abti mun raba mun mráká die mike, niebare Jesukwe.

Jesukwe ni tói bá mikani kri ngwábtá
(Mateo 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Bti Jesukwe kukwe mda bá mikani abko kröró:

Kri ngwá kuin kwetadre ñan ngwáta nebe káme. Erere arato, kri ngwá káme kwetata ñakare, ye ñan ngwáta nebe kuin. ⁴⁴ Ye mden kisete, ngwáta kuin ya, káme ya, yebtä kri kuin ya, káme ya tá núke gare nie. Ne aisete, ¿kri tukwáte tukwáte btá nita higo ngwá kuin kwetadre ötó ya? Ñakare. Erere arato, ¿kri mda mda tukwáte tukwáte btá nita uba ngwáká úkekró ya? Ñakare.

⁴⁵ Ye kwrere jire abko, ni moto kuin ne ngwane, nita blite kuin ni mda mda die mikakáre, akwa ni moto káme ne ngwane nita blite ngwarbe dián dián jirekábe, ye abko ñan tá ni mda mda die mike, ñobtä ñan angwane niara abko tói káme, yebe tá nüne. Ne aisete ni moto ño amne ni tói ño, ye kwrere nita blite, niebare Jesukwe.

Ju mikaka nibu
(Mateo 7.24-27)

⁴⁶⁻⁴⁷ Bti Jesukwe niebare mda:

Mun ti kukwe nuaka nuaka nete, ye ngátáite ni ruäre káta ti Dánkien, niere tie akwa, tita kukwe nuemna abko erere tá nuene ñakare. Ni ye kwrere abko, ti bika bá mike ni kröró btá munye: ⁴⁸ Bati ni námáne iti, ká nikani ju mike ño kórábtá. Káne ká muani mente nguse nguse kwe, bti úrá kuin nókani kwe ju gráre, bti ju mikani kuin jákwatabti kwe. Abti bati ñú jatani temen, ño nikani niren niren jate, jatani mate dite jubtä se kwrere, akwa ju mikani kuin kwe, aisete nin ño nikani ngwena kán. Ye kwrere abko ni ti kukwe nuaka nuaka abko ie tita dre dre nuemna, erere tá nuene, ni ye abko ni iti kákwe ju mikani kuin ye kwrere. ⁴⁹ Akwa ni mda ra jire kákwe ju mikani ño kórábtá arato abko kákwe úrá nókani kánime úmante abko ñú jatani temen, ño nikani niren niren kri jate, jatani mate dite jubtä. Ju ye abko namani jueme, aisete ño jatani mate btá, nikaninbe temen, nikani ngwarbe jire jókrá. Ye kwrere abko, ni ti kukwe nuaka nuaka abko ie tita dre dre nuemna akwa tá nuene ñakare, ni

ye abko ni iti kākwe ju mikani jueme, nikani temen ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

7

Rükä dänkien romanobo kākwe tödekani metre Jesubti (Mateo 8.5-13; Juan 4.43-54)

¹ Jesukwe blitabare ünän ni kwatibe, yebti nikani mda juta Capernaúnte. ² Ye kánti rükä dänkien romanobo nāmáne nüne iti. Ni ye abko kwe, ni nāmáne iti sribiká jakrá. Sribiká ye abko mika nāmáne útiáte kri kwe abko nákáni bren jume, namani tu neketebe kán. ³ Ne btárábe Jesu nāmáne Capernaúnte kádrie namani jabtá ni rükä dänkien ye okwábti. Jótrö ngwarbe, niara kākwe nitre unbre ji dokwáte nitre Capernaúmbó ngátáite juani Jesu kárere sribiká jakwe miketa kuinta. ⁴⁻⁵ Erere nitre unbre ji dokwáte ye jatani, nükani Jesu kánti, ká namani ribere kisere krörö Jesuye:

Nitre rükä dänkien abko ñakare israelita. Niara romanobo bkáná akwa, ni israelita tare kri kwe. Niara arabe kākwe ngwian biani sinagoga jue útiá biankrá nunkrá Capernaúm nete, aisete niara útiáte, aisete makwe sribiká kwe mikadreta kuinta kráke, ie nun tö nibi abko namanintre ribere kisere kore ie.

⁶ Te Jesu nikanini bentre, nikanina nebe nitre rükä dänkien ye gwiríe ken angwane, nitre rükä dänkien ye kākwe kukwe muko juani ruáre Jesu ngábti ja kukwei niere, kākwe niebare Jesuye:

Nitre rükä dänkien kākwe ja kukwei niemna mae abko nun ki niere ma ngábti abko krörö: Ti Dänkien, ni útiáte ñakare ti ne kwrere abko gwiríete ni útiáte ma ye kwrere nin rükadre jire chi ruen tie, aisete makwe ñan ja níkadre díkaro rükákáre ti gwiríete, nibi ruen tie. ⁷ Ma bári útiáte, ye mdenbtá abko nin ja nuke töre jire chi tie, niken ma kárere au sribiká tikwe miketa kuinta, aisete tikwe ni mda aibe juni ma kárere. Akwa sribiká tikwe rabadreta kuinta abko makwe niedre jirekábe menteninbe angwane, rabadita kuinta abko gare tie abko ti tö nibi ribei mae, ⁸ ñóbtá ñan angwane ni mda bári útiáte útiáte, ben tita sribire, káta dre nuemna tie, erere tita nuene. Erere arato, nitre rükä tá sribire tibe abko tita juen, ye tá niken jótrö ngwarbe. Jakwe, tita niere ie, jótrö ngwarbe tá kite. Mdakáre abko, ni klabore tikwe, ie sribi ne nuene, tita niere, jótrö ngwarbe tá nuene. Ne aisete, tita dre niere, erere tá nebe bare táte jókrá. Ye kwrere arato, makwe dre dre niedre sribiká bren tikwebtá abko erere rabadi bare táte mae ruen tie, aisete tita ja di ribere kore mae, niemna kore nitre rükä dänkienkwe mae, niebare rükä dänkien kukwe mukokwe Jesuye.

⁹ Yebtá Jesu ñan töi namani krütare mda, kākwe ni nāmáne nāin ben mikani ñáräre jókrá, bti niebare kwe ietre:

Ni tödeke kwatibe Ngöböbti ni ne kwrere, nin ngāmi kwen jire tie nitre israelita ngátáite amarebti ni menteni nūnanka juta mdara jire te tá tödeke kwatibe Ngöböbti nuke kwen mtare tie nere, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

¹⁰ Bti Jesu nikaninta ja jiebti amne ni Jesu káráká káráká abko nikaninta janknu, nikani nebata nitre rükä dänkien kánti angwane, ni klabore nitre rükä dänkienkwe, ye namaninante kuinta, btá nikani nebata abko nakaninká kore.

Meri ngobo itibe krütani kán abko Jesukwe mikaninta nire

¹¹ Nebti Jesu nikanini mda juta chi kádian nāmáne Naín kánti nitre ja töitíkaka benbe angwane, ni mda mda nikani kwati siba ben. ¹² Nikani ngítieká jukwebtá juta chi Naín yete angwane, mürü ngwáká jájatani doboi mikadre,

jänükani ngätäi ben. Mürü ngwäkä ye abko, meri kân brare krütani abko ngobo ngörä itibe kwe ben nämane nüne abko krütani kân. Mden abko ngwäkä ngwian nämane abko ben ni mda mda nämane näin kwati uliere siba, nükani ngätäi ji ngrabare Jesube. ¹³ Meri ngobo ngörä itibe kwe krütani kân, meri ye abko jatabare Jesuye amne namani ruentari tare kri Jesuye, käkwe niebare ie:

Ma bobre, ngäbäkre krüta tare makân ne abko, akwa makwe ñan müai jakân, niebare kwe meri yeye.

¹⁴ Ne btäräbe jänkwata bti mürü ngwäkä ngwian nämane, ye ken Jesukwe krötäbare, bti kise mikani jänkwatabtä kwe mürü ngwäkä yeye. Abtä ni mürü ngwäkä ngwianka namani nünaninkä jökrä angwane, Jesukwe niebare mürü ngwäkä yeye:

Ngäbäkre, nüketa nire tita niere mae, niebare kwe ie.

¹⁵ Erere bkänä, mürü ngwäkä ye nukanintabe nire batibe. Ngäbäkre ye nükani tükänintbe krö, bti nikaninbe bliteta se kwrere. Bti Jesukwe bianinta meyeye ni kwati okwäbti. ¹⁶ Yebtä abko, ni jökrä namani nekwetekä, akwa namanintre Ngöbö käikitekä, kä namani niere krörö Jesubtä:

Ni Ngöbö kukwei niekä kri nuke ni ngätäite nete mtare, köböire Ngöböta ni jen kwe die mike, namanintre niere, kä ngwiare nuäre jabtä Ngöbö käikitarekä kwärä se kwrere.

¹⁷ Jesukwe mürü ngwäkä mikaninta nire, ye abko kädrie namani batibe jökrä Judeate ta temen btä kä kiakia te Judea bäre temen abko nakaninkä kore.

Jesukwe blitabare Juan Bautistabtä (Mateo 11.2-19)

¹⁸ Kukwe kuin ne namani bare Jesuye, ne abko nitre nänkä Juan Bautistabe nikani, käkwe niebare jire jökrä ie. Abtä Juankwe nitre nänkä ben, ye käräbare nibu ja kânti, ¹⁹ bti ni nibu ye juani kwe ni Dänkien Jesu kânti abko ni Dianinkä juandre Ngöbökwé ne abko Jesu ya, ñakare ya abko tö namani gai. Ñakare ne ngwane, ni mdara jire ngibiadre ngäbti ya, ño abko tö namani gai, käkwe ni juani nibu kukwe ye ngwentari Jesuye. ²⁰ Erere bkänä, ni nibu ye nükani Jesu kânti, käkwe niebare krörö ie:

Ni Dianinkä juandre Ngöbökwé rükadre ni ngätäite niebare, ye erere ma ara nükani ya o nunkwe ni mdara jire ngibiadre abko nun juanba ngwentari mae, niebare kwetre Jesuye.

²¹ Jesukwe kukwe kani ngäbti ñakare jötrö, akwa ne btäräbe ni kwati nämane ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko Jesukwe mikaninta kuinta. Ni ruäre abko, btä üai käme nämane, kisete nämane ja tare nike abko Jesu namani juentari mento btä. Erere arato, ni kwati ie kä tuen ñakare abko ie Jesu namani kä mike tuenta ni juani nibu Juankwe ye okwäbti. ²² Bti Jesukwe niebare krörö mda ni nibu yeye:

Tita dre dre nuene tuata munkwe amne tita dre dre niere abko kukwei nuri munkwe, ye erere mun nän niereta Juanye. Amne munkwe nie krörö ie arato: Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä nibi tuenta kuin amne, ni nakwente abko nibi dikekäta kuin kröta. Erere arato, ni bren bren lebra kisete abko kwata nibi nebeta kuin jökrä amne ni olo ngidianinte abko ie ni kukwei nibi ruenta kuin. Erere arato, ni krütanikrütani abko nibi nüketa nire amne ni bobre bobre abko ie Ngöbö kukwei kuin mika nibi gare abko munkwe nie Juanye. ²³ Erere arato, nire nire käta tödeke tibti amne ti ne ara nükani tä nütüre amne ñan tä trö kwite tie, ni ye abko ie Ngöbökwé ja di biandi amne kä rabadi nuäre btä tikwe nini abko munkwe nie kore Juanye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nibu yeye.

²⁴ Ni juani nibu Juankwe nikaninta angwane, nitre nämane yete ye ben Jesu rikaba blite krörö Juanbtä:

¿Mun nikani ni ño tuakäre kä kaibete? ¿Mikä juankata mürekwe nekwäre sekwäre, ye käta ni töi kwitaka jene jene nekwäre sekwäre bä mike, ni se kwrere tua nikani munkwe ya? ²⁵ ¿Mun jananbare Juan mike ñäräre angwane, ni ja ükaninte kuin käkwe dän ütiäte kri kitani jabtä nämane yete abko mun jananbare mike ñäräre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni dän ütiäte kri kitani jabtä, ni ye kwrere abko tä nüne jame jrei gwiriete amne ñan tä nüne kä kaibete abko garera munye ruen tie. ²⁶ ¿Akwa mun nikani ni ño mike ñäräre metre? ¿Mun nikani ni Ngöbö kukwei niekä mike ñäräre ñan? Jänri, mun nikani ni kore mike ñäräre. Akwa Juan ye abko bäri Ngöbö kukwei niekä kri abko mun nikani tuen.

²⁷ Juan ye mdenbtä tärä tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä: Ngöbökwie niebare:

Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma käne, ji ükateta biare ye kwrere, *Malaquías*

3.1

abko tä tikani kore Juanbtä.

²⁸ Ne mden kiseti, ti bike kukwe niere krörö munye: Ni jökrä därebare kä nebtä, ye ngätäite ni ñakare jire iti abko bäri ütiäte Juankrä; akwa niere niere bäri bobre, ütiäte ñakare, bti Ngöböta gobrane, ni ye abko bäri ütiäte Juankrä, niere Jesukwe.

²⁹ Jesukwe Juan mikani bäri ütiäte kore, abtä ni kwati Jesu kukwei nuaka nuaka amne nitre ngwian käräkä gobran romanobokrä nämane yete käkwe kukwe mikanintbe Ngöbökwie ni dantarikrä diribare Juankwe, ye abko era bä mikani, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe ja mikani ngökadre ñöte Juanye aiseti. ³⁰ Akwa nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwie Moiséye dirikätre namani yete Jesu kukwei nuen arato amne kukwe mikanintbe Ngöbökwie ni dantarikrä diribare Juankwe, ye abko niaratre namani mike ngwarbe jae, ñobtä ñan angwane ñan ja mikani ngökadre ñöte kwetre Juanye, ñobtä ñan angwane nin namani moto ulire kukwe kämekämenbtä aiseti. ³¹ Ni jökrä käkwe töbikabare ñakare ja kwrere Juanbtä kore, abtä Jesukwe niebareta ietre:

Ne mdenbtä abko ni nünanka kä ne näire abko ti bike bä mike krörö: Kä jändrän rürümoinkrä jutate, kanti ngäbäkre tä nebe takänintbe temen, käta ñäke krikri mräkä mda mdaye, yebtä ti bike ni nünanka kä ne näire bä mike krörö:

³² Ngäbäkre tä niere mräkäye: Nunkwe nöra jürü tärä mikakrä munye, akwa mun ñan tö nibi tärä mikai. Abtä ka ni moto mikakrä ulire abko nunkwe nini mda, akwa munkwe müaniri ñakare arato abko ngäbäkreta niere. Ye mden kwrere munta niere Juanbtä amne tibtä, aiseti tita nitre ye bä mike kore,

³³ ñobtä ñan angwane Juan Bautista nükani angwane, üai käme tä btä, aiseti ñan tä mröre kri amne ñan tä dö ñaen, munta niere rüere. ³⁴ Yebti ti, Ni Kä Nebtä Ngobo rükaba mda angwane, ti abko mröre büle krikri amne ti dö ñaen krübäte munta niere tibtä. Mdakäre abko, ti ja getaka ni diän diän ben amne nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä tä tuen käme munye abko ben tita ja gete, abtä munta ñäke ti rüere arato. Ye mdenbtä abko mun ngäbäkre kwrere tita niere. ³⁵ Akwa ni nüne töbtä era metre Ngöbö diebti nun kwrere, yebtä abko nun abko ni jen Ngöbökwie era metre abko nunta bä mike. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ñö rä bäne ütiäte kri kekani Jesu ngotobti

³⁶ Nebti bati, bariseo kädian nämane Simón käkwe Jesu ngwiani mröre ja gwiriete. Erere Jesu nikani, namani takänintbe mesabtä Simón juete angwane, ³⁷ meri bti kä ngwarbe nämane nüne juta ne arabe kanti abko Jesu

nükani mröre Simón gwiriete gani kwe. Angwane ñö rä bäne ütiäte kri kädian nämane nardo nämane já bá ngwen kädianta alabastro dätebare boteare te, ye jänükani kwe Jesu kánti. ³⁸Müare kwärä nikani ngitiäkä Jesu ngotobtä temen, kä nikani Jesu ngoto bätete ni klabore kwrere, akwa ja okwä ñöibti bätäninte kwe. Jesu ngoto bätäninte ünän kwe, bti rötaninta kwe ja dokwä drüenbti, ngoto demainbare kwe, bti ñö rä bäne kekani kwe Jesu ngotobti, namani Jesu tarere kri mikakäre tuare ie. ³⁹Ye abko nakaninkä Simón, Jesu nübaikä mröre ja kánti ye okwäbti. Abtä Simón namani töbike krörö mda Jesubtä: ¡Jo! Ni noko Ngöbö kukwei niekä bkänä ne ngwane, ni ñö tä nuenbtä ngotobtä gadre kwe. Amne meri se bti kä ngwarbe ni jökrä tä kädriere kämekäme rükadre gare bti ie arato bá amarebti se, Simón namani nütüre kore Jesubtä. Ne Jesukwe gani Simónbtä, ⁴⁰abtä niebare mda kwe bariseo yeye:

Simón, ti tö kukwe ngwiantari kwati mae, niebare Jesukwe ie.

Simón kákwe niebare mda Jesuye:

¿Abko dre? niebare kwe ie.

⁴¹Ne btäräbe, Jesu nikaninbe kukwe bá mike meri yebtä Simónye:

Bati ni nämane iti abko ngwian bkäne kri. Ni ye abko nämane ngwian bien ütiädre ni mda mdaye. Ni ye abko, ie ni nibu kákwe ngwian käräbare ütiädre ie. Ni iti, bti rürümon ütiä nämane sientö krärike jire amne ni mda abko, bti rürümon ütiä nämane gre ketarike. ⁴²Rürümon ütiä nämane krörö ni nibubti, akwa nin ngwian namani kwenta jire ietre biandreta ja ütiäreta. Abtä ngwian bkänkä kákwe niebare ietre: Tikwe ngwian bianba ütiädre munye, akwa ngwian ñakare munye biandreta ja ütiäre tie, aisetö ti bike rürümon ütiä munbti ye káikwitekä jabtí jökrä, niebare kore kwe ni nibu yeye. ¿Ni nibu ne mdenkwe ni ngwian bkänkä taredi bäri ruen mae? niebare Jesukwe Simónye.

⁴³Simónkwe niebare mda Jesuye:

Ni bti bäri rürümon ütiä kri káikwitaninkä jabtí ngwian bkänkákwe, ni ye abko káta ngwian bkänkä tarere bäri raba ruen tie, niebare kwe Jesuye.

⁴⁴Bti meri ye nükani Jesu ngoto bätete, ye Jesukwe mikani ñäräre, kákwe niebare Simónye:

Simón, ti nü gwi ma kánti nete, makwe ti miri ngwarbe jae, kákwe nin ñö bini jire chi tie ja ngoto bätätekrä ti kakrä ngäbti, akwa meri ne nü, kákwe ti ngoto bätrite ja okwä ñöibti, bti rütüta kwe ja dokwä drüenbti, mike ñäräre makwe, btä makwe töbika. ⁴⁵Erere arato, ti ki gwäkäre mae angwane, nin makwe ti demainiri jire ti kakrä ngäbti kuin, akwa ti ki gwäkäre amne, meri ne nikirabe ti demaine ngotobtä abti kä nüke nere. ⁴⁶Mdakäre abko, ti nü amne nin makwe olibo kói ütiä brai kiri ti dokwäbti ti kakrä ngäbti kuin, akwa meri ne abko kákwe ñö rä bäne ütiäte kri kiri ti ngotobti. ⁴⁷Era metre meri ne kákwe ja mikani ngite kabre Ngöbö rüere bkänä akwa, tikwe niara ngite dininkä jire jökrä btä. Mdenbtä abko tä ti tarere bäri makrä bá mirita kore kwe, ni bti ngwian ütiä káikwitaninkä jabtí ngwian bkänkákwe ye kwrere abko ti tö nibi niei mae Simón, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare bökän diankata nibtä, ni ye abko ñan tä ni tarere dikaro. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye.

⁴⁸Bti Jesukwe niebare mda meri yeye:

Ma ngite kukwe kämekämenbtä, ye tikwe dininkä jökrä mabtä, niebare Jesukwe ie.

⁴⁹Abtä ni mda mda nämane siba yete, ye namani niere krörö jae kwäríkwäri:

¿Ni noko nire amarebti tä ni ngite denkä nibtä tä niere sere? namanintre niere kore Jesubtä.

⁵⁰ Akwa Jesu abko nikani niere janknu krörö meri yeye:

Ma nibi tödeke kwatibe tibti, köböire kukwe káme káme btä ma ngite, ye tikwe dininkä mabtä, aisetse nänta jäme, niebare Jesukwe ie.

8

Nitre merire Jesu die mikaka

¹ Nebti Ngöbö jatanina nuke gobrane nibti abko kukwe kuin Jesu nikani niere juta krikrite amne juta kiakiate kä Galileate ta temen. Ye ngwane, nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu nämane näin siba ben. ² Erere arato, ni merire merire bren bren mikaninta kuinta Jesukwe, ruäre abko btä üai käme juantari kwe, ye abko nämane näin ruäre. Ni merire nämane näin siba Jesube abko nere: María Magdalabo, María ne mdenbtä Jesukwe üai käme krä kükü juantari mento. ³ Arato Juana nämane näin siba. Juana ne abko ni iti kädian nämane Chuza merie. Chuza abko ju ngibiabtikä jrei Herodes Antipas kräke. Arato Susana nämane näin siba. Ye ngwane meri mda mda nämane näin kwati siba abko jändrän nämane kwekwe, erere bti nämane Jesu btä nitre ja töitikaka ben die mike.

Dobo ketabkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

⁴ Ne ngwane bati ni nünanka juta ketareketare Galilea temen namani nuke ja üekrö kwati ja tuakäre Jesube abko ie Jesukwe kukwe bä mikani krörö: ⁵ Bati ni nikani iti nura metekä. Nura metaninkä kwe angwane, nura ruäre nikani mate ji ngrabare temen. Nura ye abko ni jatani, kärke rätäbare jökräbti. Bärire mda abko nukwä jatani, kärke kwetani jökrä kän. ⁶ Nura ruäre abko nikani mate jäkwatäbti temen abko nükani mure, akwa dobo nötare dikaro, aisetse ngrötaninkä jökrä. ⁷ Nura ruäre abko nikani mate kökrä tukwätetukwäte ngätäite, ye abko nükani mure arato, akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötö nura mu yehti ta, kärke kämikani. ⁸ Akwa nura nikani mate dobo kuinte, ye abko nükani mure amne rirabare tuärebe, bti ngwä nikani nebe btä btä amne datire datire ngwä namani gre ketarike. Ne abko nakaninkä kore, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

Ye btäräbe, Jesukwe näkäre jume ja dibti krörö mda ni kwati yeye:

Nire nire käta ti kukwei nuen, ye abko olo tärä ne ngwane, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Nöbtä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)

⁹ Jesukwe kukwe bä mikani kore ne ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, kärke niebare ie:

Makwe kukwe bä miri, ye abko dre bä miri kore makwe yere, niebare kwetre Jesuye.

¹⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa Ngöböta mike gare munye, akwa ni mda mda abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aisetse tita kukwe bä mike kore, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadre bare abkokäre:

Nebtä nikradre bäri kwetre, akwa kukwe ño ñan jatadre metre ietre amne ni

kukwei nuadre bäri kwetre akwa, ñan rükadre gare ietre, *Isaías 6.9* abkokäre tita kukwe bä mike kore ietre, Ngöbö kukwei niekä kirakira kärke niebare ni nebtä ye kwrere.

Dobo ketabkä tä dre niere abko nere (Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20)

¹¹ Kukwe nini tikwe ye abko tā kukwe krörö bā mike: Ngöbö Kukwei abko nura kwrere. ¹² Amne nura nikani ngitiekā ji ngrabare temen, ye abko ni ruäre tā Ngöbö Kukwei nuen akwa, diablu tā kite, kāta Ngöbö Kukwei ye denkā jökrā töite, ni ye kākwe ñan Ngöbö Kukwei mikadre era amne ñan rabadre dianintari abkokäre, mden nini tikwe ye. ¹³ Amne ni ruäre abko kāta Ngöbö Kukwei nuen amne kāta nebe nuäre btā kare ngābti. Ni ye abko nura nikani mate jākwatābti ye kwrere, ñobtä ñan angwane nura nikani mate jākwatābti abko ngātri ñan nāmāne bökān, ye kwrere jire ni ruäre tā Ngöbö Kukwei kaen ngābti, bti bā jötrö tā tödeke Ngöböbti. Tādre niken ja tare nike tödekābtā Ngöböbti amne kāta Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tā nikenta ja jiebtī. ¹⁴ Amne ni ruäre abko tā Ngöbö Kukwei nuen, akwa tā nakwen bāri jāndrān kā nebtā jiebtī amne, tā ngwian tarere bāri amne jāndrān nuäre nuäre kā nebtā yebtā tā ja kite, ye abko kāta ngökö. Ne aisetē ni ye abko nura nikani mate kökrā tukwätetukwäte ngätāite amne ngatani, ye tā nakenkā ni yebtā, aisetē nura ngatani ngwā namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tā sribi nuene ñakare Ngöbökrā. ¹⁵ Akwa nura nikani ngitiekā dobo kuinte, ye abko ni tōi kuin amne tā biare, kāta Ngöbö Kukwei nuen angwane, tā ketete dime jabtä amne tā nūnenkā dite btā. Ni ye abko nura ngwāta neme kuin ötata kabre, ye kwrere jire ni yeta jāndrān kuin nuene Ngöbökrā. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ja kukwei bā mikani ñotra kwrere
(Marcos 4.21-25)

¹⁶ Jesukwe niebareta:

Ni ñakare jire iti kāta ñotra jutra mike abti tā jue miketa kaja tāni. Erere arato, ñan tā mike jān tāni jae, akwa ñotra jutra mikata angwane, mikata ürābtā kāin trā rabadre ngitie jökrā gwita temen, ni jökrā gwī, ie kā rabadre tuen abkokäre. ¹⁷ Ye kwrere arato, tita kukwe jire jökrā dirire kaibe tiebe munye mtare, akwa batira jire munkwe mikadi gare ni jökrāye. Erere arato, kukwe diribare tiebe tikwe, batira jire rabadi gare metre ja ngwärekrei jökrā. ¹⁸ Ne aisetē olo ketete kuin ti kukweye munkwe, ñobtä ñan angwane nire nire ie Ngöbö Kukwei nūke gare, ye abko ie Ngöbökwē ja Kukwei biandi bāri mda; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöbökwē diandikā jökrā kān. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nire abko Jesu mrākā era metre
(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)

¹⁹ Ye ngwane, Jesu meye amne etbakantre abko nikani jiebtī ja tuakäre ben angwane, ni nāmāne kwati Jesu bāre temen, aisetē niaratre ñan namani nebe Jesu kānti. ²⁰ Angwane ni iti kākwe niebare Jesuye:

Ma meye amne ma etbakantre tā ju bāre nokote abko tö nibi blitai mabe, niebare kwe ie.

²¹ Jesukwe niebare ni jökrāye:

Nire nire tā Ngöbö Kukwei nuen, erere tā mike tāte, ni ye abko ti meye tikwe amne ti etbakantre tikwe era metre, niebare kwe.

Jesukwe müre amne ñö mikani kwekbe
(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)

²² Abti bati Ñö Okwā Kri Galilea kānti Jesu nakwani rute, kākwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Brān ñö okwā kwārā sekri, niebare kwe.

Ye erere nikanintre. ²³ Nikanintre ñöbti angwane, Jesu nikani kibien. Batibe müre jatani mate ribi krübāte ñö okwā ye kānti, ye abko namani ñö

kite jökrä rute, aisetu ru jatani niken ñöte nguse se kwrere. ²⁴ Yebtä abko nitre ja töitikaka ben nikani gaenkrö, käkwe niebare ie:

¿Dirikä, ni kite niken ñöte nguse! niebare kwetre Jesuye.

Angwane Jesu nükaninta krö, käkwe ñäkäbare müreye amne ñöye. Ye btäräbe, müre amne ñö namani kwekbe jökrä. ²⁵ Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

¿Munta tödeke kwatibe Ngöböbti ya ño yere? niebare kwe ietre.

Akwa niaratre abko namani nekwetekä krübäte amne töi ñan namani krütäre, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni ne abko ni ño amarebti tä ñäke müreye amne ñöye amne, tä niara kukwei mike täte se? namani niere jae kwärikwäri.

*Ni Gadarabo btä Jesukwe üai käme juanintari mento
(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)*

²⁶ Nebti niaratre nikani janknu rute ñöbti nebe käkä Gadarete Nö Okwä Kri Galilea kwäräkri. ²⁷ Jesu nämane rute, nikani jate angwane, juta yete ni nämane iti abko btä üai käme nämane abko jatani Jesu ngäbti. Raire abko ni ye nämane dän kite ñakare jabtä amne nämane nüne ñakare gwí, akwa nämane nüne rökabti. ²⁸ Jesu jatabare ie angwane, nikani ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwäreki, käkwe ngratebare kri krörö:

Jesu, Ngöbö Kri Kä Käinbti Odei, ¿ye ñöbtä ma kite ti nike nete ye? Makwe ñan ti mika ja tare nike abko ti tö nibi ribei mae, namani niere Jesuye.

²⁹ Üai käme rikadre mento btä abko Jesukwe niebarera ie, aisetu namani ñäke krikri kore. Batire batire üai käme nämane niken ni yebtä angwane, ñan gitiadre künken, abkokäre kise amne ngotokwä mäkäte nämane jökrä ie kadenanbti, akwa nämane kadena ötöte jökrä angwane, üai käme nämane niken ngwena kä kaibete. ³⁰ Ni ye abko ie Jesukwe niebare:

¿Ma kä ño? niebare kwe ie.

Angwane üai kämentre käkwe niebare mda ie:

Ti kä Kabre, niebare kwetre.

(Ja kä Kabre, niebare kwe, ñöbtä ñan angwane üai käme nämane kabre btä aisetu.)

³¹ Ye mden käkwe ñan ja juamna kä ja tare nikakrä te Kä Timonbti Jesuye.

³² Ye kánti abko mtü nämane kabre krübäte mröre bä kánime ngudrebtäta, aisetu üai kämenkwe ja juamna mtü yebtä Jesuye, erere Jesukwe juani mtübtä.

³³ Üai käme nämane nibtä, ye abko nikani mento btä, bti nikani mda mtü kabre yebtä. Ye btäräbe mtü kabre ye nikani betekä jökrä ja jiebtí kä btä motokwäre, nikani ngitiekä jökrä ñöte, kánti müre neketani jökrä.

³⁴ Nitre mtü ngibiaka abko okwäbti kukwe nakaninkä kore. Yebtä abko niaratre nikani betekä ngitie, kä nikani kukwe ye niere jökrä juta ngrabare temen amne juta bäre mento arato. ³⁵ Abtä kukwe nakaninkä ño abko ni kwati nükaní tuen, kánti nikanintre nebe Jesu kánti angwane, ni btä üai käme nämane abko nikani mento, ni ye abko käkwe dän kitani jabtä amne kä namani ruenta kuin bti nämane takänintbe Jesu ken, btä namanintre angwane, kä jürä namani kri btätre. ³⁶ Angwane ni btä üai käme nämane ye abko namaninta kuinta ño abko nitre tuakatuaka namani niere jökrä ni mda mdaye. ³⁷ Yebtä abko, Jesu di kri krübäte gani kwetre, aisetu kä jürä namani kri nitre Gadaraböbtä, aisetu jötrö ngwarbe Jesu rikadre kä mdabti abko namanintre ribere ie. Ye erere Jesu nakwaninta rute nitre ja töitikaka benbe, bti nikaninta.

³⁸ Akwa Jesu ngämi nikenta, känenkri ni btä üai käme nikani mento ye abko Jesu rikadre ngwena jabe abko namani ribere Jesuye, akwa niara rabadre jirekäbe yete, Jesukwe niebare ie. Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

³⁹ Nanta jirekabe ja gwiriete amne Ngöbökwe dre nuni makrä, ye erere makwe nie jökrä ni mda mdaye. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Ye erere bkänä, Jesukwe dre nuenbare niara kräke, erere nikani niere jökrä juta ngrabare temen.

Jesukwe Jairo ngänkän mikaninta nire amne meri bren abko mikaninta kuinta kwe

(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)

⁴⁰ Yehti Jesu nikani nebeta Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri mda angwane, ni nämane kwati ngibiare ngäbti, aisete kä namani nuäre btätre Jesu kare ngäbta. ⁴¹ Ye btäräbe ni kädian nämane Jairo nükani Jesu kanti. Jairo abko nämane sinagoga dänkiene juta yete abko jatani, nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä, kä namani Jesu ngwen kisere nebe ja gwiriete. ⁴² Ngänkän itibe kwe abko ie kä kwä jätäbti kubu abko jatani krüte kän, aisete namani Jesu ngwen ja kanti. Ye erere Jesu nikani angwane, ni nikani kwati krübäte ben, kä namani kete dime ja ngätäite, namani ruen ie.

⁴³ Angwane nitre nikani kwati Jesube, ye ngätäite meri nämane näin iti siba abko kä kwä jätäbti kubura nämane bren dbä tibiare abko kisete nämane ja tare nike amne, ngwian nämane kwe, erere ganinte jökrä kwe kräkäbtä jakrä akwa, ñakare namani nökröta nitre kräkä biankaye. ⁴⁴ Te meri ye abko nikani, käkwe krötabare ja ken Jesu trökri, käkwe dän Jesubtä nuaninbtä tiebe köräbtä. Ye btäräbe namaninta kuinta batibe se kwrere. ⁴⁵ Angwane Jesukwe niebare: ¿Nirekwe dänkä nuribtä tibtä ye? niebare kwe.

Akwa ni jökrä namani ja rükente. Abtä Pedrokwe niebare Jesuye:

Dirikä, ni kwati nibi ma kete dime ja ngätäite, kä nibi ma kitekä nekwäre, sekwäre. ¿Ye ñöbtä abko nirekwe ma nuribtä ma nibi niere yere? niebare Pedrokwe ie.

⁴⁶ Akwa Jesukwe niebareta mda:

Ni iti käkwe ti nuribtä tikwe gari, ñöbtä ñan angwane Ngöbö di tä tibtä abko niki ruäre mento tibtä, nibi ruen tie, niebare kwe.

⁴⁷ Angwane meri ye käkwe ja rükandrete ño mda ñan namani nüke gare ie, akwa kä jürä namani btä. Abtä namani grüekä jökrä ngrabare, nikani, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä angwane, ñöbtä Jesu nuaninbtä kwe amne namaninta kuinta ño abko niebare jökrä kwe ni jökrä ngwäreki Jesuye. ⁴⁸ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti mräkä, makwe tödiri kwatibe tibti, köböire ma nibirate kuinta, aisete nanta jäme, niebare kwe meri yeye.

⁴⁹ Jesu nämane blite kore angwane, sinagoga dänkien ye jiebti ni mdara jire nükani kukwe ngwena, käkwe niebare ie:

Ma ngänkän kürera makän. Makwe ñan dirikä nika mda, niebare kwe ie.

⁵⁰ Blitabare kore kwe, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ma ñan rekwetaka ngäbäkre jiebti jakän, akwa makwe tödeka kwatibe janknu tibti angwane, ma ngänkän rabadita kuinta, niebare kwe ie.

⁵¹ Yehti nikanintre nebe gwi angwane, Jesukwe Pedro, Santiago, Juan amne meri bati ye rün amne meye aibe tuanimetre niken nebe gwi jabe.

⁵² Angwane ni jökrä nämane meri bati krütani ye uliere amne müaire kriki be gwi, btä Jesu namani. Akwa niarakwe niebare ietre:

Ngäbäkre merire ye kürera munta nütüre, akwa tä kibien, aisete munkwe ñan müai mda, niebare kwe ietre.

⁵³ Akwa meri ye krütani bkänä namani gare ietre, aisete namanintre Jesu kötaire jökrä. ⁵⁴ Akwa Jesu nikani, käkwe meri ngwäkä ye kani küdebti, bti ñäkäbare krörö kwe ie:

Ti ngänkän, ¡Näin krö! niebare Jesukwe ie.

⁵⁵ Ye btäräbe üai nukanintabe btä, aisete nukanintabe nire angwane, nukaninbe tákänintbeta krö, bti Jesukwe bukamna mrákäye. ⁵⁶ Meri bati mikaninta nire kore Jesukwe, yebtä abko rün amne meye ñan tõi namani krütare mda. Akwa kukwe nakaninkä ño, ye abko ñan kädriedre jire kwetre ni mda mdabe, Jesukwe niebare ietre.

9

Jesukwe nitre ja tóitíkaka ben juani Ngöbö kukwei dirire (Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

¹ Yebti Jesukwe nitre ja tóitíkaka ben ni jätäbti nibu ükaninkrö, bti Ngöbö die biani kwe ietre üai káme bätäkä ngwarbe juantarikrä mento amne ni bren bren mikakräta quinta arato. ² Bti Ngöböta gobrane ni ngätáite kädriedre kwetre amne ni bren bren mikadreta quinta kwetre, abkokäre Jesukwe juani. ³ kákwe niebare krörö ietre:

Mun ñan rika tribe ngwena jire chi mda jabtä ji ngrabarekäre abko krörö: Mun ñan rika mökän amne kra ngwena jae. Erere arato, mun ñan rika mrö, ngwian amne dän mda ngwena jae, ñobtä ñan angwane munkwe tödekadre Ngöböbti, ie ti tö aisete. ⁴ Ju mdente mun raba nünentbe, ye aibe kánti mun raba. Mun ñan rika ju kwatirekwatire te, akwa mun raba ju kwatibe te, abti mun rikata. ⁵ Akwa juta kánti mun ñan ka tö raba ngäbti ni mdakwe, ye kánti namani käre ká mikaka, akwa munkwe dobro mnü ngrükate ja ngotöbtä, nitre ye ara jire ngite Ngöböye ja tõi jenbti bä mikakrä ietre, niebare Jesukwe ietre.

⁶ Ye erere nitre ja tóitíkaka Jesube nikani juta kwatirekwatire ká ngrabare temen kukwe kuin Jesubtä ye kädriere amne, nikani ni bren bren miketa quinta arato.

Jesu abko nire jrei Herodes tö namani gai (Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-19)

⁷ Kukwe namani nakenkä kore Jesu köböire, ye gani Herodekwe angwane, nire köböire nämáne nakenkä ñan namani nuke gare ie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé Juan Bautista mikaninta nire abko ni ruäre namani niere Jesubtä.

⁸ Akwa Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämáne Elías abko nukaninta ni ruäre namani niere. Mdakäre abko, Ngöbö kukwei niekä kira mda abko nukaninta nire, ni mda namani niere Jesubtä. ⁹ Abtä Herodekwe niebare:

¿Tikwe Juan dokwä tikakamna, aisete ni ye ñakare Juan amarebti nire abko btä blitata krübäte dikaro kore ne? niebare Herodekwe.

Yebtä abko Herodes tö namani ja tuai Jesube.

Jesukwe ni mili krärike bukani (Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14)

¹⁰ Abti nitre juani ja kukwei ngwianka Jesukwe ye nukaninta jökrä Jesu kánti angwane, dre dre nuenbare kwetre, ye erere niebare jökrä kwetre Jesuye. Abti Jesukwe káräbare jenena angwane, nikani ngwena ká kaibete juta Betsaidate. ¹¹ Akwa Jesu nikani ye abko ni kwati kákwe gani angwane, nikani niaratre jiebtä amne, Jesukwe kani ngäbti kuin, bti Ngöböta gobrane ni ngätáite, yebtä Jesukwe blitabare bentre amne ni bren bren abko mikaninta quinta kwe. ¹² Yebti ká jatanina dere angwane, nitre ja tóitíkaka Jesube ni jätäbti nibu nikani, kákwe niebare ie:

Nita ká kaibete nete, jändrän ñakare kwetadre, aisete nitre se juenta jökrä jadúke amne mrö kánene jae juta kántikánti sete ká ngrabare temen, niebare kwetre Jesuye.

¹³ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Niaratre buka munkwe, niebare kwe ietre.

Abtä niebare kwetre ie:

¿Banta kunrikebe amne gwata krobube nikwe, se abko biandre ño ietre? ¿Ni kwati se kräke, ni rikadre mrö kökö ya? niebare kwetre mda Jesuye.

¹⁴ Ye ngwane abko, ni brare aibe nämane mili krärike jire, akwa Jesukwe niebare mda nitre ja töitikaka benye:

Nitre ye mika tākānintbe gre ketebu bti ni jätä jätä ja täritäri, niebare kwe ietre.

¹⁵ Ye erere Jesu kukwei mikani täte kwetre, kākwe nitre mikani tākānintbe jökrä temen temen. ¹⁶ Bti Jesukwe ban kunrike amne gwa krobu diani kisete, kākwe nikrabare kä käinbti, kuin niebare kwe btä Ngöböye, bti ñākānintbe kiakia kwe, bti biani kwe nitre ja töitikaka ben yeye dräidre ni kwati yehti.

¹⁷ Angwane ni jökrä kākwe mröbare, namani trinetrine, bti ban amne gwa oto namaninte abko ükaninkrö kutia kwä jätäbti kubu jire.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé, niebare Pedrokwe
(Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29)

¹⁸ Yehti bati Jesu nämane blite kaibe Ngöböbe angwane, nitre ja töitikaka ben nämane yete ben abko ie niebare krörö kwe:

¿Ti ne abko nire nieta ni mda mdakwe tibtä? niebare kwe.

¹⁹ Angwane nitre ja töitikaka ben kākwe niebare ie:

Ma abko Juan Bautista nūkaninta nire nieta ni ruärekwé amne ni mda abko käta ma Elías nūkaninta niere mabtä. Akwa ni mda abko tä niere Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nūkaninta nire nieta kwe mabtä, niebare kwetre ie.

²⁰ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Amne mun abko käta ti nire niere tibtä? niebare kwe ietre.

Angwane Pedro abko kākwe niebare Jesuye:

Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara, niebare kwe ie.

Jesu müre ketadi, niebare käne kwe
(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30-9.1)

²¹ Pedrokwe niebare kore, abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Akwa kukwe ye abko ñan niedre jire kwetre ni mda mdaye, niebare kwe ietre.

²² Bti Jesukwe niebare krörö ietre:

Nitre unbre ji dokwäte, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, kākwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mikadi ja tare nike kri amne trö kwitadi kwetre tie, kākwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire, niebare kwe nitre ja töitikaka benye.

²³ Yehti Jesukwe niebare ni jökrä nämane yete yeye:

Nire nire tö ja töi mikai kwatibe nänkra tibe, ni ye abko tö dreje jakrä abko raba käikwitekä jabtí amne, köbö kwatirekwatire ja kwata raba ruentari tare ñakare ie nūnakäre tikrä abko jata ti jiehti, ²⁴ ñobtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrä abko krütadi kärekäre, erere rabadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. Akwa nire nire krütadi ti dokwäre abko rabadi dianintari nūnakäre kärekäre Ngöböbe. ²⁵ Ye abko, ni rabadre jändrän jökrä bkäne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane nikwe ñan nūnandre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie. ²⁶ Ne aisete, nire nire käta ti rükente amne kukwe dirita tikwe ne rükente angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, tikwe ni ye rükandite arato. Ti jatadita angwane, ti jatadita ja di kri bä nuärebti amne Ngöbö di kri bä nuärebti, erere arato angele deme Ngöbökwé bä nuärebti. ²⁷ Akwa mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, känenkri Ngöböta

gobrane ño nibtä, ye abko munkwe tuadi ja okwä jenbti abko ti tö nibi niei metre munye, niebare Jesukwe ni jökrä nämane yete yeje.

Jesu bä nikwitani

(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)

²⁸ Jesukwe kukwe niebare kore, yehti kwäirare Jesu nikani ngitiobti bli-takäre Ngöböbe angwane, Pedro, Santiago amne Juan nikani siba ben. ²⁹ Jesu nämane blite Ngöböbe, te batibe ngwäre bä nikwitani jene amne dän btä abko trä namani ngwen büre mere trä bä kwrere. ³⁰ Ye btäräbe ni nibu namani gökökä yete blite Jesube. Ni nibu ye abko Moisés amne Elías. ³¹ Niaratre nämane ye bäre temen kä trä namani kuin bä nuäre amne Jesu tädi Jerusalén, kanti näinta kä käinbti abko btä nämane blite kä ye kanti. ³² Ye ngwane abko Pedro, Santiago amne Juan okwä namani doboko köbö kisete angwane, batibe nukaninta ngwäte angwane, Jesu bä dite amne nuäre tuani kwetre. Erere arato, Moisés amne Elías tuani kwetre. ³³ Ni nükani nibu Jesu kanti, ye jatanina nikenta angwane, Pedrokwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, nita nete abko käi nibi nuäre tißtä, aiseite ma tö ne ngwane, nunkwe ju mikadi kiakia komä munkrä: kwati makrä, kwati Moisékrä amne kwati Elíakrä, niebare kwe.

Pedro abko käkwe ñäkäbare kore akwa, drebtä nämane blite abko ñan nämane gare ie.

³⁴ Pedro nämane blite kore, ye btäräbe müta jatani jüben niaratrebti angwane, kä jürä namani krübäte niaratre nimäbtä. ³⁵ Angwane müta yete ni kukwei jarabare krörö ietre:

Ni ne abko ti Odei tikwe. Ne mden tikwe dianinkä jakrä, aiseite niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütate.

³⁶ Ni kukwei jarabare kore angwane, ni nibu ye nikaninta angwane, Jesu aibe namaninta kaibe. Kukwe nakaninkä kore, ye abko nitre ja töitikaka Jesube käkwe tuani, akwa ükani kaibe kwetre jakrä, aiseite kä ye ngwane niebare ñakare kwetre ni mda mdaye.

Jesukwe üai käme juantari ngäbäkrebtä

(Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)

³⁷ Jesu nämane ngitiobti nitre ja töitikaka nimäbe, bti jändrinane jataninta motokwäre angwane, ni nükani kwati ngäbti. ³⁸ Ni kwati ye ngätäite ni nämane iti käkwe ngratebare jume, käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, ti ngobo ngöra itibe tikwe noko jakwe tuen kanti tikrä abko tita ribere kisere mae, ³⁹ ñobtä ñan angwane üai käme ie niarata neketete, käta mike ngrente kri amne, btäräbe tä kä ötöte bti amne tä kitekä nekware, sekware amne däbe tä neme betekä kadate. Erere arato, ñan tä nebe gibiekä, ye abko tä mike ja tare nike tikän. ⁴⁰ Abtä nitre ja töitikaka mabe käkwe üai käme juandretari mento btä abko tikwe ribeba kisere ietre, akwa üai käme ñan rikaba mento ietre, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¡Aingwaree, ti moto iko munbtä! Mun ye ño abko moto kämekäme dikaro abti munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuäi mda munbe amarebti ye? niebare Jesukwe.

Ye btäräbe Jesukwe niebare mda:

Ngäbäkre ye ngwen tie, niebare kwe.

⁴² Ye erere, ngäbäkre jänikani nebe ja ken Jesube angwane, üai kämenkwe kitaninta temen amne kä ötaninteta bti kwe, akwa Jesukwe ngratebare üai kämenbti, btäräbe ngäbäkre ye namaninta kuinta angwane, Jesukwe bianinta

rünye. ⁴³Ngöbö di kri köböire ngäbäkre namaninta kuinta, yebtä abko ni jökrä ñan töi namani krütare.

*Jesu krütadi niebare bobukäre kwe
(Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32)*

Ni jökrä ñan töi namani krütare kore angwane, Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

⁴⁴Olo ketete kuin ti kukweiyi munkwe amne munkwe ñan käikwitaka jabti. Jötrö ti, Ni Kä Nebtä Ngobo biandi müre ketadre ni mda mdaye, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵Akwa dre niebare kore kwe, ye abko ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, ñobtä ñan angwane kukwe niebare Jesukwe, yebtä abko Ngöbö ngämi töi tikekä, aisete ñan nükani gare ietre. Mdakäre abko, namaninta ja gaire kukwe ye ngwiantarita Jesuye, aisete namaninta kwekbe jökrä.

*Nire bäri ütiäte niebare Jesukwe
(Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37)*

⁴⁶Ye ngwane abko, nitre ja töitikaka Jesube mden bäri ütiäte, abkobtä nikani ja kwete kwärikwäri mda. ⁴⁷Angwane nämane töbike ño, ye gani btä Jesukwe. Abtä Jesukwe ngäbäkre chi käräbare, mikani takänintbe ja ken kwe, ⁴⁸bti niebare krörö kwe ietre:

Nireta ütiäte ñakare ni mda mda okwäte ngäbäkre chi ne kwrere, ye nireta kaen ngäbti ti käbti, ye abko ti ara jire kata ngäbti kwe amne, nireta ti kaen ngäbti ja dänkiene, ye abko Ngöbö ti juanka abko kata ngäbti kwe arato. Ne aisete mun jökrä ngätäite, nire nire tuen ütiäte ñakare munye, ni ye abko bäri ütiäte Ngöbö ngwärekre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

*Nireta rüre ñakare Jesu rüere abko tä nekete Jesukri
(Marcos 9.38-40)*

⁴⁹Angwane Juan abko käkwe niebare:

Dirikä, nunkwe ni tuaba iti üai käme juentari ma käbti, akwa niara tä nekete ñakare nibe, aisete ñan üai käme juandretari mda kwe ma käbti, nunkwe nieba ie, niebare kwe Jesuye.

⁵⁰Abtä Jesukwe niebare mda:

Nireta sribire ñakare mun rüere, ye abko tä nekete munkri, aisete munkwe ñan sribi ye kwrere dokwä takä mda kän, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö Kukwei kädriere

⁵¹Abti Jesu rikadreta kä käinbti abko köböi jatani nüke ja ken, aisete niarakwe ja töi mikani kwatibe nikenta Jerusalén. ⁵²Angwane Jesukwe ni juani ruäre ja käne kä känene juta Samariate nünantbekrä jae. Akwa ⁵³Jesu nämane näin Jerusalén kukwäre, ye gani nitre Samariabokwe angwane, Jesu kani ngäbti ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane nitre israelita amne nitre Samariabo nämane rüre jabe kwärikwäri aisete. ⁵⁴Nitre Samariabo käkwe ñan Jesu kani ngäbti, ye gani Santiagokwe amne Juankwe angwane, niebare kwetre Jesuye:

Dänkien, niaratre ñan tö ma kain ngäbti, ye dokwäre Ngöbökwé ñukwä kä käinbti juandre käkwe nitre se gadrekä jökrä abko nunkwe kärädre Ngöböye, ¿ie ma tö nibi ya? niebare kwetre ie.

⁵⁵Abtä Jesu nikwitaninte, käkwe mäträbare btäre. ⁵⁶Yebti nikanintre juta mdate.

*Ni rikadre Jesu jiebti abko tare
(Mateo 8.19-22)*

⁵⁷ Niaratre nämane dikekä ji ngrabare angwane, ni iti käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente erere, ye kánti ti rikai siba mabe, niebare kwe.

⁵⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Nukro kãnsenta, kwe kä mkä tärä nünankrä amne, nukwä nikenkä kãinta abko juda tärä kwe nünankrä arato, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko kwe kä ñakare jire chi jadükakrä. Ne aisetu ma tö jatai tibe ne ngwane, ma rabadre juto biare nüne ti kwrere arato, niebare kwe.

⁵⁹ Bti Jesukwe niebare ni mdaye:

Brän tibe, niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tuemetre nikenta ken ja gwiriete, abti ti rün krütadi, tikwe doboi mikadi, ye täbti ti näin mabe, niebare kwe ie.

⁶⁰ Abtä Jesukwe niebare ie:

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko tä ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwärecri, ye tuemetre ni ngwäkäre doboi mike. Ma abko Ngöböta gobrane ño nibtä, ye abko ma rika kädriere ni mda mdabe, niebare Jesukwe ie.

⁶¹ Abti ni mdara jire käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tö rikai mabe akwa, ti ngämi niken kãnenkri ti tö rikai ja tuaita niere ti mräkäye, niebare kwe.

⁶² Abtä Jesukwe niebare ni neye:

Ni sribikä tä niken dobro tikekä aradorebti akwa tä nikrenta ja jiebti, ye ñan tä sribire kuin metre, aisetu sribi rabai ngwarbe, aisetu nire nire töita niken jändrän mda mda jiebti, ni ye kwrere abko ñakare kuin sribikä kä gobrankrä Ngöbökwetä. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

10

Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö Kukwei kädriere

¹ Yebti ni Dänkienkwe ni mdara jire dianinkä gre ketamä bti ni jätä. Jesu rikadre juta mdente mdente, ye kánti Jesukwe ni ye juani nibu nibu ja kãnenkri. ² Akwa kãne abko ni kwati nämane juto biare kukwe kuin mike era, abkobtä kukwe bä mikani krörö, käkwe niebare ietre:

Nura nena biare kabre ötare, ye kwrere ni kwati tä juto biare ngwiandre Ngöböye, akwa sribikä ñakare bökän, aisetu sribi Bkänkä Ngöbö käkwe sribikä mda mda juandre jötrö sribire abko munkwe ribe ie. ³ Akwa mun ñan. Obeja ngäbälita niken lobo ngätäite, ye kwrere tita mun juen ni krübäte krübäte ngätäite. ⁴ Mdakäre abko, mun rika angwane, mun ñan rika ngwian ngwena jabtä. Mun ñan rika kra ngwena jae amne mun ñan rika sabato mda ngwena jae. Erere arato, munkwe ñan kä gate ngwarbe köbö ngwentari ji ngrabare ni mda mdaye nünankakäre raire ji ngrabare.

⁵ Akwa ju mdente mun rika nebe, kánti munkwe köbö ngwiantari kãne, käkwe nie krörö: Kä jäme Ngöbökwé raba munbtä, nie munkwe. ⁶ Angwane ni nünanka gwi yete tädi biare kä jäme Ngöbökwé ye kaen ngäbti ne ngwane, kadi ngäbti kwe; ñakare ne ngwane, ñan kadre ngäbti kwe. ⁷ Ju mdente mun raba, ye kánti mun raba nünentbe. Munkwe ñan ja kwita ju mda mdate. Mdakäre abko, mrö mden mden kwetata kwetre, erere te mun buka angwane, munkwe kweta, ñobtä ñan angwane ni sribikä abko ie sribi ütiä biandre abko erere munkwe mrödi sribi munkwe ütiäre. ⁸ Erere arato, juta mdente mun raba, ye kánti mrö mden mden te mun buka, ye munkwe kweta jäme jökrä. ⁹ Angwane ni bren bren tärä juta yete ne ngwane, munkwe mikata kuinta amne, Ngöbö kebera nüke gobrane ngätäite abko munkwe nie ietre.

¹⁰ Akwa juta mden kánti mun raba angwane, nitre yete kákwe ñan mun ka ngábtí, yebtä abko mun rikata jibti ñákäre kwärä krörö: ¹¹ Dobro mnü juta munkwete nete neketaninkä nun ngotobtä abko nunta ngrükete mun ngwärecri jökrä nete. Ne abko mun ñan tö Ngöbö kukwei kain ngábtí, aiseté mun ara jire ngite Ngöböye ja töi jenbti bá mikakrä, ye raba gare munye. Akwa Ngöbö kebera nüke gobrane mun ngätäite, ye raba gare munye, aiseté munkwe nie kore ietre. ¹² Akwa köbö mrä näire, nitre Sodomabo kákwe ja tare nikadí, yebti ta nitre nünanka juta yete kákwe ja ngie nuadi abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe nitre juani kwe yeye.

Jesukwe ñäkäbare nitre israelita rüere

(Mateo 11.20-24)

¹³ Bti Jesukwe niebare mda:

¡Aingwaree mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate! Mun bo-bre jakän, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare tikwe mun ngätäite, ne kwrere nuendre juta Tiro amne Sidón kánti, akräke nitre yete kákwe ja töi kwitadreta Ngöbö kukwäre amne, dán ngutu jüräre kitadre kwetretre jabtä amne rabadre takänintbe ngübrunte ja moto ulire kukwe kámekáme nuenbtä bá mikakrä.

¹⁴ Ye mden kisete, Ngöböke kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöböke mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate mikadi ja tare nike bäri kri nitre nünanka juta Tirote amne Sidónte ye kräke. ¹⁵ Amne mun nünanka juta Capernaúmte, ma kánti nete tikwe sribi kri ñan tuabare nuenbare kabre, ¿yebtä Ngöböke mun mikadi bäri ütiäte, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane Ngöböke mun ye kitadikä kä ja tare nikakrä kánti.

¹⁶ Yebti Jesukwe niebareta mda nitre juani kwe yeye:

Nirekwe mun kukwei mikadre era ye kákwe ti ne ara jire kukwei kadi ngábtí; akwa nirekwe ñan mun kukwei mikadre era, ye abko ti ne ara jire ñan kukwei kadi ngábtí kwe amne nire ñan tö rabadre ti kukwei kain ngábtí, ye abko Ngöbö ti juanka ñan kadi ngábtí kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ni juani gre ketamá bti ni jätä nükaninta Jesu kánti

¹⁷ Abti nitre gre ketamá bti ni jätä juani Jesukwe ye jatani nüketa mda angwane, kä namani nuäre krübäte btäre, kákwe niebare Jesuye:

Dänkien, nunkwe üai káme juantariba mento nibtä angwane, ma kábtí üai káme nibi nun kukwei mike täte jökrä kore, niebare kwetre ie.

¹⁸ Angwane Jesukwe niebare ietre:

Munta kukwe era erere niere, ñobtä ñan angwane merata trä ngitiekä jötrö, ye kwrere Satana kä káinbti jataninbe timon sribi munkwe köböire, rababa tuen tie. ¹⁹ Ye abko, üai káme krübäte tbi kwrere amne drike kwrere, kräke tikwe ja di biani munye ganainkäre amne, mun rüe Satana kákwe ñan mun mikadre bren, abkokäre tikwe ja di biani munye ganainkäre. ²⁰ Akwa üai káme káta mun kukwei mike täte, ye munkwe ñan käi ngwian nuäre bäri jabtä, akwa munkwe nünandre käre käre Ngöbö, aiseté mun käi nena tikani taräbtä kä káinbti, ye abko bäri käi ngwian nuäre jabtä munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Jesu aibe ie Rün gare metre

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Yebti, Ngöbö Üai Deme namani täte Jesubtä, köböire kä namani nuäre kri btä, kákwe niebare:

Ti Rün, ma abko kä káin amne kä temen Dänkien. Tita ma käikitekä, ñobtä ñan angwane nitre bikaka töbtä krikri abko okwäte makwe kukwe metre

makwe ye rükaninte, akwa ni bobre bobre töi ñakare ñakare ruen ie abko ietre makwe mikani gare, ma tö namani ño, erere makwe nuenbare. Yebtä tita ma käikitekä, niebare Jesukwe Rün Ngöböye.

²² Yebti nitre nämä Jesu kukwe nuen, ye ie Jesukwe niebare mda:

Ti Rün käkwe jändrän jökrä mikani gare tie amne ti abko nire ngobo era metre gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti Rün aibe ie ti gare. Erere arato, ti Rün abko gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti niara Odei ne aibe ie niara gare amne ti tö rabare mikai gare nire nireye, ye erere ie rabadi gare, niebare Jesukwe.

²³ Yebti Jesu nikwitaninte, käkwe niebare kaibe nitre ja töitikaka benye:

Tita sribi kuin nuene bätäkä ngwarbe, ye abko munta tuen ja okwä jenbti, ye munkwe käi ngwian nuäre kri jabtä, ²⁴ ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare tuata munkwe, ye abko nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira amne jrei kwati kirakira tö namani tuai, akwa tuani ñakare kwetre. Erere arato, ti kukwei nuata munkwe, ye niaratre tö namani kukwei nuai, akwa erere kukwei nuani ñakare kwetre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ni Samariabo moto kuin

²⁵ Yebti bati, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nämane iti, namani nünaninkä krö, käkwe kukwe ngwianintari ja gakäre Jesube, käkwe niebare ie:

Dirikä, ¿tikwe dre nuendre köböire ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe Jesuye.

²⁶ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye btä mata ñäke, ye käta dre niere arato? niebare kwe ie.

²⁷ Angwane dirikä ye käkwe niebare:

Ngöbö Kukweita niere krörö: Makwe ma Dänkien Ngöbö tare ja üai ngöi jökrä, ja di ngöi jökrä amne ja töi ngöi jökrä. Erere arato, mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato, nieta Ngöbö Kukweibtä, niebare kwe Jesuye.

²⁸ Jesukwe niebare mda ie:

Kukwe era erere nini makwe. Ye kwrere makwe nuendre ne ngwane, ma rabadi nüne kärekäre Ngöböbe, niebare kwe ie.

²⁹ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä käkwe kukwe ngwianintari, yebti tö namani bikai deme, käkwe niebare Jesuye:

¿Ti mräkä mden abko tikwe taredre metre ruen? niebare kwe mda Jesuye.

³⁰ Abtä ni menteni amne ni rüe abko ni mräkä metre, ye Jesukwe bä mikani, käkwe niebare krörö ie:

Bati ni nämane iti Jerusalén, nikani motokwäre juta Jericó kukwäre angwane, batibe nitre gokä jatani, käkwe jändrän goibare jökrä kån amne, dån btä dianinkä jökrä kån kwetre, bti metani kwetre, namani bä ngwäkäre angwane, mikaninte jite kwetre se kwrere, bti ngitiani. ³¹ Ye ngwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatani iti ji ye arabebti angwane, ni bä ngwäkäre nämane jite. Yebtä okwä mata namani akwa, nikani mobe menteninta temen bäre se kwrere, bti nikani janknu ta. ³² Yebti ni levita sribikä ju blitakrä Ngöböbe jatani iti mda, nükani ja ken ni bä ngwäkäre yebe angwane, mikani ñäräre jirekäbe kwe, akwa nikani janknu ta arato.

³³ Akwa yebti ni jenena Samariabo jatani iti mda ji ye arabebti abko okwä mata namani ni bä ngwäkäre btä angwane, namani ruen bobre ie, ³⁴ käkwe krötabare ken, bti olibo köi amne uba döi mikani trämbti kwe kräkäi mikakäre amne träin mrianinte kwe, bti mikani buro jakwebti kwe, bti nikani ngwena nebe ju ni basakakrä kánti. Ye kánti ngibiabare kwe ye näire. ³⁵ Yebti

jändrinane dekä angwane, ngwian ganaindre köböbu näre ye ni Samariabo käkwe biani ju bkänkäye, käkwe niebare ie: Makwe ni ne ngibia tikrä. Nane makwe ngwian gate bäri mda niarakrä ne ngwane, ti jatadita, käkwe ütiä biandi mae, niebare kwe ie. Abko kukwe nakaninkä kore. ³⁶ Ne aisete ni iti goibare nitre gokäkwe angwane, ni nikani nimä. ¿Nitre nimä ye ngätäite, ni mden käkwe ni mda tuani kanti ja mräkä kwrere ruen? niebare Jesukwe ie.

³⁷ Angwane Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikä käkwe niebare mda Jesuye:

Ni ie ni bren namani ruen bobre, ye abko käkwe ni bren tarebare mräkä kwe kwrere, niebare kwe.

Abtä Jesukwe niebare ie:

Ni Samariabokwe kukwe nuenbare kuin mräkä mdakrä, ye kwrere nan nuene arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Dre bäri ütiäte niebare Jesukwe

³⁸ Yehti Jesu nikani janknu ta nitre ja töitikaka benbe amne nükani juta mdate, kanti meri iti kädian nämane Marta nämane nüne. Marta ne abko käkwe Jesu kani ngäbti ja gwiriete. ³⁹ Marta etba nämane iti abko kädian nämane Maria. Maria ye abko nikani, namani tākänintbe Jesu ngotobtä Jesu kukwei nuen. ⁴⁰ Akwa Marta abko namani sribi kabre gwita ye aibe btä töbike, aisete namani sribire janknu, bti nikani, käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿ti mräkäkwe ti mirite sribire kaibe, se ütiäte ñakare makrä ya? Niara juen jötrö ti die mike, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Marta, ma nibi töbike krübäte dikaro sribibtä, kä nibi ma nike. Erere arato, jändrän keta kabre, btä mata töbike, ⁴² akwa jändrän ketetibe bäri ütiäte, ye mden abko Mariakwe känäniri jakrä, käta ti kukwei nuen. Ye abko ni ñakare jire abko rabadre denkä kän. Abko kore se, niebare kwe Martaye.

11

Blitadre ño Ngöböbe (Mateo 6.9-15; 7.7-11)

¹ Bati Jesu nämane blite Ngöböbe kä mda kanti, käkwe blitabare ünän angwane, ni iti ja töitikaka ben abko käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, blitadre ño Ngöböbe abko Juan Bautistakwe diribare nitre ja töitikaka benye, aisete makwe diridre nunye arato, niebare kwe Jesuye.

² Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun rika blite Ngöböbe angwane, munkwe nie krörö:

Ti Rün kä känbti, ma kä aibe raba mikani ütiäte ni jökräkwe.

Jakwe gobrane nun ngätäite nete.

Ma tö dreye kä känbti, erere tä neme bare mae kä känbti, erere raba bare mae kä nebtä nun ngätäite arato abko nunta ribere mae.

³ Köbö kwatirekwatire makwe mrö bian täte nunye.

⁴ Nun ngite kukwe kämenbtä ye denkä mento nunbtä, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä ja mike ngite nun rüere, käre nunta den jabti ta köbö kwatirekwatire.

Amne kukwe kämekäme tö nun nuaite ja käne ma rüere, ye kanti makwe ñan nun jie ngwian,

abko munkwe blita kore Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁵ Bti Ngöböta juto biare ni kukwei kaen ngäbti, ye abko Jesukwe bä mikani, käkwe niebare krörö mda ietre:

Nane mun kukwe muko jatadre iti kā ruäre deo, kākwe niedre: Ja mräkä, ban ngwen kumā ütiädre tie, ⁶ ñobtä ñan angwane gwä ti kukwe muko nū basare jire tie, akwa bukakrä ñan nebe tie. Äbtä ti ki ban tärire mae, tikwe ñan ja gaidre krübäte abkokäre, niedre kwe mae. ⁷ Angwane ni tädre gwi kākwe ñan niedre: Ti nibira jānbtī ngābäkrebe, aisetē ti ñan raba nainkröta krö jāndrän biankäre mae, aisetē makwe ñan ti nika, niedre ñakare jire kwe kukwe kare ngäbti. ⁸ Akwa niara ñan kādriedre blo, abkokäre rükadre krö amne jāndrän jökrä kärädre ie kukwe mukokwe, ye erere biandre jökrä kwe ie. Ye abko ñan niara kukwe muko, aisetē nuendi kore kwe akwa, ñan ñākädre rüere äbtä rabadre ja gaire, abkokäre nuendi kore kwe.

⁹ Blitadre Ngöböbe, ye mdenbtä abko ti tö kukwe mda niei krörö munye arato: Käre munkwe jāndrän kärä Ngöböye amne Ngöböke biandi munye. Erere arato, munkwe jāndrän kānāntari Ngöbö kānti amne kwandi munye. Erere arato, nita neme jukwebtä jāndrän kärere ni mdaye, ye kwrere käre munkwe jāndrän kärä jukwebtä Ngöböye angwane, Ngöböke jukwe tikadi, kākwe biandi munye, ¹⁰ ñobtä ñan angwane nireta jāndrän kärere, ye erere bianta ie amne, nireta jāndrän kānentari jakrä, ye erere tä kwen ie amne, nireta ñäke jukwebtä abko ietre Ngöböta jukwe tike amne tä jāndrän bien ietre.

¹¹ Mdakäre abko, Ngöböta jāndrän bien kore, yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö mda: ¿Mun mden ngābäkre rünre, ie ngābäkreta gwa kärere kwetadre jae angwane, tä tbi krübäte bien kwetadre ie? ¹² Erere arato, ¿mun mden ngābäkre rünre, ie ngābäkreta kwi mrüke kärere angwane, tä drike bien kwetadre ie? Ni ñakare jire iti kätä jāndrän krübäte bien ngābäkre kweye. ¹³ Mun abko moto käme, akwa ngābäkre munkwe, ie jāndrän kuin bian gare munye. Se abko mun Rün kā kāinbtī bäri moto kuin munkrä abko ie munkwe niara Üai Deme kärädre angwane, biandi kwe munye. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Beelzebú nāmane Jesubtä nie namani rüere

(Mateo 12.22-30; Marcos 3.20-27)

¹⁴ Äbti bati ni iti btä üai käme nāmane, kākwe kukwe ötani abko btä Jesukwe üai käme juantitari mento. Ye erere üai käme nikani mento btä angwane, namani bliteta kuin. Yebtä abko ni kwati ñan töi namani krütare mda.

¹⁵ Akwa ni ruäre namani niere:

Üai käme dänkien kādianta Beelzebú, ye mden kākwe ja di biani niaraye abko diebti tä üai kāmekāme juentari mento se, namani niere Jesubtä.

¹⁶ Akwa era metre Jesu namani sribire Ngöbö diebti rabadre era kräke, abkokäre Ngöböta kā kāinbtī kākwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre okwäbti Ngöbö nāmane ben bä mikakäre abko ni ruäre namani kärere Jesuye.

¹⁷ Angwane nitre namani töbike blo Jesu rüere, ye ganina btäre Jesukwe. Äbtä niebare kwe ietre:

Juta amne ni mräkä mden erere kätä ja ñäketbe ketebu rükäre jabe kwärikwäri, ye abko tä ja juen ngwarbe au. ¹⁸ Ye kwrere abko, ¿Satana amne üai käme kwekwe kākwe ja ñäkäretbe ketebu jene jene ja rüere au, ye angwane tädre dite ya? Ñakare. Ye abko, tita üai käme juentari Beelzebú diebti munta niere tibtä, ye mdenbtä abko tita ñäke kore. ¹⁹ Üai käme dänkien kādianta Beelzebú, diebti tita üai käme juentari mento munta niere tibtä, aisetē ¿nitre reketaka munkri ye abko ie nireta ja di bien üai käme juantarikrä mento abko ti tö nibi ngwiaintari munye? Niaratre kākwe mun kitadre ngise ruen tie.

²⁰ Akwa tita üai käme juentari mento Ngöbö Üai Deme diebti era metre, ye ngwane Ngöbö nūkanina gobrane mun ngätäite abko bä mikata tikwe.

²¹ Akwa ti bike kukwe mdara jire niere munye ūai kämenbtä abko krörö: Ni dite kri kwe jändrän tärä kabre rükrä, bti tä jändrän jakwe erere ngibiare kuin jäme gwi abko ūai käme kwrere. ²² Akwa ni mda bäri dite ti kwrere jatadre rüre, kākwe ganaindre kwäräbe angwane, jändrän rükrä ni ditekwe, bti tädre tödeke abko diandrekä jökrä ni dite ye kän amne jändrän kwekwe diandrekä jökrä kän, bti dräidre jökrä jabti kwe.

²³ Ye abko nire nire ñan tä nekete tibe, ni ye abko tä rüre ti rüere amne, nire nire ñan tä sribire gwaire tibe abko tä sribi tikwe metekä jirekäbe tikän, niebare Jesukwe.

Ūai käme tä niken mento, bti tä nüketä nibtä

(Mateo 12.43-45)

²⁴ Yebti Jesu nikani blite krörö mda ūai kämenbtä:

Ni iti btä ūai käme tädre nüne, abti ūai käme ye juandretari mento btä, ūai käme rikadre ngwarbe kwäräkwarä kă känene jadükakrä jae kă kaibete, akwa kă ñan kwandre jire chi ie jadükakrä, abtä rabadre töbike krörö: ¡A! Ni nämane ju kwrere tikwe abko te ti nämane nüne, ye kánti ti bike nikenta, ūai käme rabadre nütüre. ²⁵ Ye erere bkänä, ūai käme ye rikadreta ni ye kánti, rabadreta yete angwane kă sökaninkä merebe gwita temen amne kă ūkaninte kuin gwita, kwrere jire ni ye kwandre ūai käme. ²⁶ Angwane jötrö ngwarbe ūai käme ye rikadre betekä, kākwe ūai bäri kämekäme niarakrä kändre krä kükü mda ja mukore, bti rikadre nüenta jökrä ni yebtä. Ūai käme ye rabadra nüenta kore ni yebtä angwane, ni ye rabadre ja tare nike bäri krübäte mda ūai käme kisete, niebare kore Jesukwe ni jökräye.

²⁷ Jesu nämane blite kore, ye btäräbe meri nämane iti ni mda mda ngätäite kākwe ñäkäbare jume ja dibti mda:

Ma meye kwe ma därebare amne ma mikani kianbtä kwe, meri ye abko Ngöbö diebti abko kă nuäre kri btä, niebare kwe.

²⁸ Abtä Jesukwe niebare:

Nire nire tä Ngöbö Kukwei nuen amne tä mike täte, ni ye abko Ngöbö diebti kăta neme bäri nuäre btä abko ti tö nibi niei, niebare kwe.

Sribi kri ñan tuabare käräbare Jesuye

(Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)

²⁹ Yebti ni nikani ja ūkekrö bäri kwati mda Jesu bäre temen angwane, Jesu nikani niere krörö ietre:

Mun nünanka kă ne ngwane abko moto kämekäme, abtä tikwe sribi kri ñan tuabare aibe nuendre mun okwäbti, ie mun töta nebe, akwa sribi kri ñan tuabare ye tikwe ñan nuendre jire chi mun okwäbti, munta ribere ye kwrere. Akwa Ngöbö nämane Jonäbe, kākwe sribi kri ñan tuabare nuenbare Jonäkrä, ye kwrere aibe Ngöbökwé bā mikadi mun kräke, ³⁰ ñobtä ñan angwane kukwe nakaninkä Jonäbtä kākwe nitre Nínivebo töi kwitani, abtä Jonäs kukwei mikani era kwetre, ye kwrere Ngöböta sribire era metre ti Ni Kă Nebtä Ngobo köböire abko Ngöbökwé bā mikadi metre munye.

³¹ Erere arato, Ngöbökwé kukwe ūkadite ni jökrä kräke kă mrä angwane, jreina nünanka mobe mötarikri* nükani kira basare jrei Salomónye ye kākwe mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Salomón nämane kukwe töbtä töbtä niere, ye jreina mobe jatani kukwe nuen jakrä, akwa tita nete abko bäri ūtiäte kri Salomónkra abko mun ñan tö ti kukwei nuai, aisete rakadikä kore munbtä. ³² Erere arato, munta nüne kă ne ngwane abko, btä Ngöbökwé kukwe ūkadite kă mrä angwane, nitre Nínivebo kākwe mun kitadi ngise arato,

* **11:31** Jreina nünanka mobe mötarikri. Jreina ne abko nämane gobrane kă kädian nämane Saba kánti. Kukweta tikani btä 1 Reyes 10.1-13 yebtä.

ñobtä ñan angwane Jonákwe Ngöbö kukwei niebare angwane, nitre Nínivebo kákwe ja tói kwitani Ngöböbtä, kákwe Ngöbö kani ngäbti, akwa tita nete abko bäri ütiäte Jonákrä, káta Ngöbö kukwei niere munye abko mun ñan tö kukwei nuai amne mun ñan tö ja tói kwitai Ngöböbtä, ye dokwäre abko Ngöbökwete kukwe ükadite munbtä, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bá mikani ñotra jutrabtä
(Mateo 5.15; 6.22-23)

³³ Bti Jesukwe ja bá mikani ñotra jutra kwrere, kákwe niebare mda:

Ni ñakare jire iti káta ñotra jutra mike, abti tá mike ká mkáte nguse. Erere arato, ñan tá mike kaja táni, akwa tá mike üräbtä káin, ye abko ni rikare gwákäre angwane, ká rabadre tuen kuin nie abkokäre. ³⁴ Ye kwrere ma okwá abko ñotra kwrere níkrakrä ja bäre temen, aiseite ma okwá kuin ne ngwane, káta tuen kuin mae. Ye kwrere abko makwe nünandre metre, ie Ngöbö tö ne ngwane, ni ie ká tuen kuin káta dikeká metre ñotra trábtí, ye kwrere ma rabadi nüne ká ngwen Ngöbökwete. Akwa ma okwá bren angwane, ká ñan raba tuen kuin mae ne ngwane, mata ká ikote. Ye kwrere abko makwe kukwe kuin Ngöbökwete mikadre ngwarbe jae ne ngwane, ma tói rabadi káme amne ma rabadi nüne ká ikote Ngöbö rüere. ³⁵ Ne aiseite munkwe ja ngibia kuin au, ñotra trá kuin tá munkwe ne ngwane, munta ká trá ngwen Ngöbökwete, ye ngwane mun ñan rabadre ká ikote Ngöbö rüere. ³⁶ Munkwe ja tói mikadre nüne metre Ngöbö ngwärekre angwane, munkwe ñan nünandi ká ikote kwrere amne, ji Ngöbökwete rabadi gare kuin munye, ká trá kuin tuen nie ye kwrere ne ngwane, munta ká ngwen Ngöbökwete amne ká iko ñakare mun töibtä, aiseite jändrän jökrä Ngöbökwete rabai gare kuin munye, káta nebe tuen kuin ñotra tráte munye ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesukwe ñákábare nitre bariseoye amne nitre dirikáye
(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

³⁷ Jesukwe blitabare ünán angwane, ni bariseo kákwe ngwiani mröre ja kánti. Ye erere Jesu nikani, namani tákäninbe mesabtä mda. ³⁸ Akwa ni rikadre mröre, kánenkre köbötikadre káne ja ngibiakäre dbe Ngöbö ngwärekre námáne úkaninte nitre israelítakwe, erere Jesukwe köbötíkani ñakare. Yebtä abko bariseo ye ñan tói namani krütare Jesubtä. ³⁹ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun bariseo abko baso amne siá bätäteta btárita aibe amne terita abko tá nebe dobrore kwrere jire, aiseite mun töita gobtä amne mun tói kámekáme. ⁴⁰ Mun tói ngítieká ñakare metre Ngöbö Kukweibtä. ¿Ngöbökwete mun ngrabare dátebare, kákwe mun tói, mun moto dátebare ñakare arato ya? ⁴¹ Munkwe jändrän jakwe bian ni bobre bobre die mikakrä, ye ngwane mun tói rabadi merebe arato baso amne siá bätäteta btárita amne terita arato ye kwrere, niebare Jesukwe bariseoye.

⁴² Bti Jesukwe niebare:

¡Aingwaree mun bariseo! Käre munta kri mu chi, ütiäte ñakare kádianta menta amne kri mda mu kádianta ruda amne kri mu mda mda kuin kwetadre amne kuin krákäre, akwa ütiäte ñakare úkekrö keta jätä, bti munta mike keteti jenena biandre Ngöbökrä. Akwa jändrän bäri kuin ütiäte nuendre ni bobre kráke amne Ngöbö taredre abko erere munta nuene ñakare. Ye kwrere jändrän bäri ütiäte abko munta nuene ñakare, aiseite munkwe jändrän ketebu ye nuendre amne mikadre táte keteti munkwe, akwa jändrän bäri ütiäte abko nuendre bäri munkwe.

⁴³ ¡Aingwaree mun bariseo! Käre ja tákrä ni ütiäte ütiäte kráke sinagogate, kánti mun töta nebe rabai käre ja mikakrä ütiäte. Erere arato, ni mda

mdakwe mun mikadre ütiäte jae, käkwe köbö ngwianretari käne munye ji ngrabare mrö rürümoinkrä kánti, ie mun töta nebe ja mikakrä ütiäte.

⁴⁴ ¡Aingwaree mun bariseo! Kä ni doboi mikakrä, kánti kä ükateta kuin ruäre, aisete dobo mikani gare ñakare amne, ni raba dikekä jáme bti ta abtä ja mikata ngite amne tä dbe ñakare Ngöbö ngwäreki, ye kwrere jire mun bá kuin metre, akwa munta ni mda kite ja mike ngite abko gare ñakare ni mda mdaye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

⁴⁵ Abtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämane yete abko iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, mata ñäke kore, ye abko mata ñäke nun rüere arato, niebare kwe.

⁴⁶ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

¡Aingwaree mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre! Käre munta tribe mike kabre ni mda mda tröbtä, tä nebe doboko krübäte kräke, akwa nin munta die mike jire chi abko krörö: Kukwe ükateta kabre nuendre ni jökräye munkwe, ye abko tribe doboko kwrere, akwa munta ja kukwei mike täte ñakare jire chi, niaratre kitakäre kukwe kuin nuene Ngöbökrä.

⁴⁷ Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani mun mräkäkwé abko doboibti kä ükateta kuin munkwe. ⁴⁸ Ye abko, mun mräkäkwé kukwe nuenbare abko dbe munkrä tuen munbtä, aisete mun mräkäkwé ni Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani amne mun abko tä doboi ükateta kuin nuäre, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁹ Munta töbike kore, ye mdenbtä abko Ngöbö töbtä kri käkwe niebare: Tikwe ja kukwei niekä niekä juandi amne ja kukwei ngwianka ngwianka tikwe juandi arato, ye abko müre ketadi ruäre amne ruäre abko jiebti rikai kisere mikakäre ja tare nike. ⁵⁰⁻⁵¹ Ne aisete nitre ti kukwei niekä däre metaninkä temen, yebtä Ngöbökwé kukwe ükadite munkrä abko krörö: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani Abel näire nebebe Zacariás näire. Zacariás ye abko kämikani kwetre ñukwä grä amne ju blitakrä Ngöböbe te ruäre. Abtä Ngöbökwé kukwe ükadite niaratre kämikakabe. Erere arato, yebtä Ngöbökwé kukwe ükadite ni kä ne ngwanebe abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

⁵² Bti Jesukwe niebare mda:

¡Aingwaree mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre! Munta kukwe era metre Ngöböbtä rükente ni mda mda käne. Mun ñan tö kukwe era metre mikai gare kuin jae amne mun ñan tä dirire era metre arato ni mda mdaye, aisete rükadre ño Ngöbö kánti ñan rükadre gare ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

⁵³ Nebti Jesu nikaninta mda angwane, nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre moto namani romon krübäte Jesu kukweibtä. Abtä nikanintre kukwe ngwentari kabre Ngöbö kukweibtä ie, ⁵⁴ ye abko Jesukwe ja kitadre au kö okwäte ja kukweibtä, abtä kitadre ngise kwetre, abkokäre namanintre kukwe ngwentari kore ie.

12

*Nikwe ñan bikadre deme, niebare Jesukwe
(Mateo 10.26-31)*

¹ Ye ngwane ni jatani nüke ja ükekrö bäri kwati mda Jesu kánti, aisete ni namani kwati krübäte, kä namani ja kitekabe kwärikwäri. Angwane nitre ja töitikaka Jesube, ie Jesu nikani niere krörö:

Lebadura mikata bante tä ngitie jökrä te, ye kwrere jire nitre bariseo töi kämekäme, käta bike kuin deme ye abko käta ngitie ni mda mda töite, käta ni mda mda töi mike ja kwrere, aisete munkwe ja ngibia kuin nitre bariseo

ngäniene, ² ñobtä ñan angwane kukwe ñakare jire tiebe abko ni mdakwe ñan gadre. Erere arato, jändrän ñakare jire gore abko ni mdakwe ñan gadre. ³ Ne aisete jändrän jökrä nieta kaibe munkwe akwa, ni jökrä kākwe kukwe nuadi. Erere arato, kukwe nieta tiebe kaibe gwi munkwe abko kädriedi ji kribti temen ja ngwärekreji jökrä, aisete munkwe ñan bika deme nitre bariseo se kwrere.

⁴ Ye abko, mun ti kukwe muko tikwe, ie ti tö niei krörö: Ni mda raba mun ngrabare aibe kāmike, akwa yehti ñan raba jändrän nuene munbtä, aisete munkwe ñan ni mda jürä ngwian jabtä; ⁵ akwa nire jürä ngwiandre era metre munkwe jabtä abko ti bike niere munye: Ngöbö aibe jürä ngwian munkwe jabtä, ñobtä ñan angwane mun krütadre, bti Ngöbö di tarä mun kitakrä kä ja tare nikakrä kanti aisete. ⁶ Akwa mun bäri tare kri Ngöbökwē abko ti bike bä mike krörö munye: Nukwä kiakia rürümointa kwärike abko ütiä bianta bäri brai, aisete ngwian bianta mnamube ütiäre, akwa nukwä kiakia ye kaita nikwitekä ñakare Ngöböbti. ⁷ Amne mun ara jire abko dokwä drüen kratirekratire abko tä gare jökrä Ngöböye, aisete Ngöbökrä mun abko bäri ütiäte kri nukwä kabrekabre bti ta, aisete mun raba ja tare nike angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Nikwe ñan Jesu rükandrete
(Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ Bti Jesukwe niebare mda:

Ti tö kukwe krörö niei mda munye: Nire nire tä nekete tibe abko niedre metre kwe ni mda mda ngwärekreji, ni ye abko jen tikwe abko ti, Ni Kä Nebtä Ngobo kākwe niedi arato angelekre Ngöbökwē ngwärekreji. ⁹ Akwa nire nire kākwe ti rükandrete ni mda mda ngwärekreji, ni ye abko gare ñakare tie abko tikwe niedi angelekre Ngöbökwē ngwärekreji arato. ¹⁰ Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo, rüere nirekwe ñäkäre blo, akwa ja töi kwitadreta kwe angwane, Ngöbökwē kukwe kame ye diandrekäta btä; akwa nirekwe ja dokwä mikadre ribi, kākwe Ngöbö Üai Deme mikadre ngwarbe jae, ye aibe Ngöbökwē ñan ngite diandrekäta jire btä.

¹¹ Mdakäre abko, sinagoga kanti mun järika nitre israelitakwe kukwe ükatekäre amne nitre kritobore ñakare israelitare, ye ngwärekreji mun järika kukwe ükatekäre angwane, munkwe blitadre ño jakrä amne munkwe dre niedre, yehtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹² ñobtä ñan angwane munkwe dre niedre jakrä, ye abko Ngöbö Üai Deme kākwe mikadi gare munye abko erere munkwe niedi jakrä kritobo ngwärekreji, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe ñan töbikadre jändrän bkäne kabre jakrä

¹³ Angwane nitre nämane kwati, ye ngätäite ni nämane iti kākwe niebare Jesuye:

Dirikä, jändrän namani nun rün mröye, se ti etbakwe dräidre jabti tibe niere ie, niebare kwe ie.

¹⁴ Abtä Jesukwe niebare ie:

Ja mräkä, ¿nirekwe ti mikani kritobore mun ngätäite jändrän dräikäre munbti amarehti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

¹⁵ Ni ye tö namani jändrän rünkwe diain kabre jae, aisete Jesukwe niebare mda ietre:

Ni rabadre jändrän bkäne kabre, ñan ye köböire kä rabai nuäre nibtä, aisete mun tö jändrän bkäne kabre jakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia, niebare kwe.

¹⁶ Bti Jesukwe kukwe ye bä mikani krörö:

Bati ni nāmane iti abko jāndrān bkāne kabre krūbāte. Batira jire nura nōkani kwe, abti ngwā ōtani kabrekabre kwe. ¹⁷ Yehti ni jāndrān bkānkā kabre ye namani tōbike mda: Jāndrān ngwā ōtani kabre krūbāte tikwe noko amne ju űakare tikwe űakrā. űTikwe űkadi mdenete? namani nūtūre. ¹⁸ Te batibe niebare kwe jae: űAl Tikwe dre nuendi nūra gare tie. Ju chi tā tikwe nura űakrā noko tikwe dikandite, bti tikwe ju mikadi bāri kri mda ju chi noko tāte abko te tikwe mrō noko űkadi jōkrā jāndrān jakwebe. ¹⁹ Bti tikwe niedi krōrō jae au: Ti nena jāndrān bkāne kabre amne jāndrān nena nūnankrā raire tie, aisete mtare mentokwāre ti bike jadūke, ti bike mrōre, dō űaen amne ti bike kā ngwen nuāre jabtā kwārākwarā mda ruen tie, nūtūbare kwe. ²⁰ Akwa ye btārābe Ngōbōkwe niebare ie: űMa tōi űakare! Mtare deo ma krūtadi angwane, űjāndrānta űkani kabre makwe, se abko rabadi nirekrā? niebare Ngōbōkwe ie.

²¹ Ye kwrere tā nakenkā munbtā. Munkwe jāndrān űkadre kabre jakrā kā nebtā, akwa jāndrān kuin tā biandre Ngōbōkwe munye, ye abko munkwe kānāndre űakare jakrā, angwane mun rabadi bobre Ngōbō ngwārekri angwane, kukwe ne kwrere rakadikā munbtā, niebare Jesukwe ni jōkrāye.

űNan tōbikadre dikaro mrōbtā amne dānbtā
(Mateo 6.25-34)

²² Yehti Jesu nikwitaninte, kākwe niebare nitre ja tōitikaka benye:

Tikwe kukwe nini, yehtā munkwe mrō űo kwetadre nūnankrā amne munkwe dān űo kitadre jabtā, yehtā munkwe űan tōbika dikaro abko ti tō nibi niei munye, ²³ űobtā űan angwane nita nūne kā nebtā angwane, nūnandre metre Ngōbōbe abko bāri űtiāte mrōkrā amne ni ngrabare ye abko bāri űtiāte dānkrā, aisete munkwe űan tōbika krūbāte dikaro jāndrān yehtā.

²⁴ Ye abko, nukwā kwerbo tā nūne űo, ye mika űārāre munkwe. Kwerbo tā nura nōkō űakare, tā ngwā ōtō űakare, ju űakare kwe mrō űakrā jakrā, akwa Ngōbōta mrō bien kwetadre ietre. űMun abko bāri űtiāte nukwā krāke, se abko mun Rūn kākwe űan mrō biandre munye ya amarebti munta tōbike krūbāte dikaro se! ²⁵ Erere arato, munkwe űan tōbikadre krūbāte dikaro kore, űobtā űan angwane ni tō rabare ja tuai bāri kri, akwa di űakare ja mike niren taiti mda kukwāne. ²⁶ Jāndrān ne abko chi akwa, mun di űakare nuenkāre, űse űobtā abko jāndrān bāri taretare nuendre abko btā munta tōbike krūbāte dikaro se?

²⁷ Mdakāre abko, űűobtā munta tōbike krūbāte dikaro dānbtā jakrā se? Kri blū tā niren űo, yehtā munkwe tōbika. Tā sribire űakare, tā dān dike űakare jakrā, akwa jrei kri Salomōn abko nāmane jāndrān jōkrā tuāretuāre bkāne, akwa dān tuāretuāre kri blū se kwrere abko Salomōnkwe kitani űakare jabtā. ²⁸ Kri blū tā neme jōtrō kōbōitibe, abti jāndrinane angwane űakare ngire űukwāte, akwa Ngōbōta űkete tuāretuāre. űYe mun abko ie dān űan biandre Ngōbōkwe ya amarebti munta tōdeke űakare tāte Ngōbōbti ye? ²⁹ Munkwe dre kwetadi amne munkwe dre űadi tomnane, yehtā munkwe űan tōbika krūbāte dikaro amne mun űan raba ulire, ³⁰ űobtā űan angwane ni kwati kā nebtā tā tōdeke űakare Ngōbōbti abko bāri tā nakwen kisere jāndrān ye jiehti. Akwa mun kāta dre mdei nike, ye abko garera jōkrā Ngōbō mun Rūn kā kāinbti seye amne niarakwe jāndrān ye biandi munye, aisete munkwe űan tōbika dikaro jāndrān nūnankrā yehtā jakrā. ³¹ Akwa jāndrān Ngōbōkwe tā kā kāinbti, ye munkwe kānāntari angwane, jāndrān jōkrā mdei nikata munkwe ye Ngōbōkwe biandi munye arato.

Jāndrān kuin kā kāinbti, jiehti ni rankwadre
(Mateo 6.19-21)

³² Ne aisete mun obeja kiakia tikwe, munkwe űan kā jūrā ngwian jabtā, űobtā űan angwane jāndrān jōkrā kā kāinbti, kānti Ngōbō mun Rūnta gobrane

abko mikani gare ja moto kuinbti kwe munye. ³³ Ye aisete, jändränä munkwe, ye erere munkwe rürümoin jökrä, bti munkwe ngwian dräi ni bobre bobrebt angwane, Ngöböta jändrän kuin ütiäte kri ngibiare munkrä kä kainbti, ye känantari jakrä munkwe. Erere arato, jändrän kuinquin ütiäte krikri rabadre munkrä kä kainbti, ye munkwe känantari jakrä, ñobtä ñan angwane Ngöböta jändrän kuin ütiäte kri ngibiare kä kainbti munkrä, ye kanti ni gore ñan rabadre gwi amne kebekwe ñan juandre ngwarbe munkän arato, aisete munkwe jändrän ütiäte kri kä kainbti känantari bäri kabre jakrä. ³⁴ Munkwe nuendre kore, ñobtä ñan angwane jändrän ütiäte krikri tädi ukani mdente jakrä munkwe, ye kanti mun toi tädi arato, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe Jesu ngibiadre ngäbti kisere

³⁵⁻³⁶ Bti Jesukwe niebare mda ietre:

Ti bike kukwe mdara jire niere munye abko krörö: Munkwe dän kita biare jabtä amne munkwe ñotra jutra mika biare ti ngibiakäre ngäbti, ni klabore tä bkänkä ngibiare ngäbti ye kwrere, ñobtä ñan angwane ni mdara ja mike gure angwane, sribikätre bkänkä tä nuke kä ngwen nuäre jabtä, akwa sribikätre kwe abko tä biare ngibiare ngäbti jukwe tikakäre ie, ye kwrere munkwe ja mika biare ti ngibiare ngäbti. ³⁷ Ye abko, nitre sribikä tä kwen ngwäte bkänkäye, ye abko kaita neme nuäre btä, aisete sribikä kwandre ngwäte bkänkäye ne ngwane, bkänkä ara jire käkwe dän sribikä kitadi jabtä, bti sribikä kwekwe mikadi tākänintbe mesabtä kwe, mrö mikadi kwetadre kwe ietre mikakäre ütiäte. Ye kwrere munkwe ti ngibiadre ngäbti angwane, ti rükadita angwane, tikwe mun mikadi ütiäte arato abko ti tö niei metre munye. ³⁸ Ne aisete, nitre sribikä ye bkänkä rükadreta kä ruäre angwane ya o kä ngwen ja ken dekä angwane rükadreta ya, akwa sribikä kwe tä biare ngibiare ngäbti, ye abko bäri käi rabadre nuäre sribikätre yebtä, erere munkwe ti ngibiadre ngäbti kisere angwane, bäri käi rabadi nuäre munbtä arato.

³⁹ Kukwe mdara jire rabadre gare munye arato abko krörö: Ni gore rükadre kä ñongwane, ye rabadre gare ju bkänkäye akräke ju bkänkä käkwe kraidre gwi angwane, jändrän ñan goidre jire kän kwe. ⁴⁰ Ni gore rükadre ñongwane gare ñakare, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mun tädi ngibiare ngäbti ñakare angwane, batibe rükadita, aisete munkwe mokre jabtä ti ngibiakäre ngäbti, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Sribikä kuin amne sribikä käme, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 24.45-51)

⁴¹ Angwane Pedrokwe niebare mda Jesuye:

Ti Dänkien, ¿makwe blitaniri, ye makwe nini kaibe nunkrä ya o makwe nini ni jökrä kräke? niebare kwe ie.

⁴² Angwane ni Dänkien käkwe niebare mda:

Ni sribikä kuin tä biare abko bkänkä tä mikete sribikätre mda mda ngibiare amne mrödre ñongwane erere kaita nuke angwane, tä sribikä mda mda buke. ⁴³ Ni sribikä mikateta ja täte bkänkäkwe angwane, sribi mikateta kisete bkänkäkwe erere tä nuene täte jökrä, bti bkänkä tä nuketa, käta kukwe ükete kuin kräke, ⁴⁴ käkwe ni sribikä kuin kore ye abko mikadi jändrän jökrä ngibiabtikä jakrä, aisete käta neme nuäre btä abko ti tö niei metre munye.

⁴⁵ Akwa sribikä mikadrete sribire ja täte bkänkäkwe ye abko rabadre töbike krörö: Ti bkänkä ñan rükadreta jötrö, rabadre nütüre, kä rikadre sribikä mda mda merire, brare ngötekekä kwäräkwarä amne, rikadre mröre, dö ñaen amne rikadre dröbare jirekabe angwane, ⁴⁶ bkänkä rükadreta ñongwane gare

ñakare ie. Ne aisete tädre jãme angwane, batibe bkãnkã jatadre nuketa, yebtä abko bkãnkãkwe mikadi ja tare nuke kri, sribikã dokwã ribi mda mda ben.

⁴⁷ Mdakãre abko, ni sribikã abko bkãnkã tö dreye gare kuin ie, akwa bkãnkã kwe mikata tãte ñakare kwe, aisete metadi tare krübãte kwe. ⁴⁸ Akwa sribikã mda abko, bkãnkã tö dreye metre gare ñakare ie, kãkwe ja mikadre ngite, yebtä mikadre ja ngie nuen, akwa metadre bã rãkã, ñobtä ñan angwane kukwe gare ñakare ie aisete. Ne mden kisete, nire nire abko ie sribi ya, jãndrãn mda mda ya bianta kabre, ye ie kãrãta bãri mda btã. Erere arato, nirebti tödekata sribi nuenbtã abko ribeta bãri mda btã, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Ni kwati rabadi rüre jabe kwãrikwãri Jesu dokwãre
(Mateo 10.34-36)*

⁴⁹⁻⁵¹ Yebti Jesukwe niebare mda ietre:

Tikwe ja tare nikadi kri angwane ti krütadi, akwa ye ngãmi nakenkã, kãnenkri ti moto neme nuãre ñakare. Mdakãre abko, ñan ti jatani mun mikãkãre nüne jãme jabe kwãrikwãri abko munkwe nütü, akwa ti jatani ñukwã bukete mun ngãtãite kã nebtã, ye abko ti tö nena tuai jutra ngitiekã. Ti jatani, abtä ni kwati rabadi nikwite ja rüere kwãrikwãri. ⁵² Mtare mentokwãre ni ruãre rabadre tödeke ñakare tibti kãkwe rüdi mrãkã tödekaka tibti ben, aisete ni ja mrãkãre tãdi nüne nirike gwi, ye abko nimã rabadi rüre mrãkã nibu rüere. Erere arato, ni nibu ye rabadi rüre mrãkã nimã ye rüere. ⁵³ Angwane ngãbãkre rün rabadi rüre ngobo kwebe amne ngãbãkre rabadi rüre rün kwebe. Erere arato, meye rabadi rüre ngãnkãn kwebe amne ngãbãkre merire rabadi rüre meye kwebe. Ye kwrere arato, bi rabadi rüre bosibe amne bosi rabadi rüre bibe. Ne abko rabadi nakenkã kore munbtã tödekabtã tibti, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Dreta nakenkã rükadre gare
(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)*

⁵⁴ Bti ni nãmane kwati yete, ye ie Jesukwe niebare mda:

Mütata kite jüben nindrini angwane, ñü rãkãndi temen munta niere, erere ñüta nãkãen. ⁵⁵ Erere arato, müreta kite mate mötarikri angwane, kã rabadi ngire krübãte munta niere, erere kãta neme ngire. ⁵⁶ Ye aisete ngwarbe munta bike töi ñakare, ñobtä ñan angwane jãndrãnta tuen kã kãinbti amne kã temenbtã, ye abko tãdre dre bã mike tã nuke gare kuin jökrã munye. ¿Ye ñobtä abko dreta nakenkã kã ne ngwane mun nãire Ngöbö diebti mun okwãbti abko tã nuke gare ñakare munye? ¿Ye ñan ngwarbe munta bike töi ñakare ya?

*Nikwe kukwe ükadrete jötrö ni rüebe
(Mateo 5.25-26)*

⁵⁷ Mdakãre abko, kukwe raba ja rüere kwãrikwãri munkwe angwane, ükadrete ño kuin, ye erere munkwe ükate jabe kwãrikwãri. ⁵⁸ Akwa nane ma rükewe ma kita ngise kritobo ñakare israelitareye ne ngwane, ma ngãmi nebe kritobo ngwãrekri, kãnenkri makwe kukwe ükate ma rüebe ji ngrabare, mun ñan rabadre kritobo ngwãrekri abkokãre, ñobtä ñan angwane ma rabadre kritobo ngwãrekri angwane, niarakwe ma köböi biandi guardiaye amne guardiakwe ma kitadi ngite kã teri. ⁵⁹ Ye kãnti abko makwe ñan ngwian biandre tãte jökrã ja ütiãre, kãnenkri ma ñan tikadreteta kwe abko ti tö niei munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nãmane kwati yete yeye.

13

Ni jökrã kãkwe kukwe kãme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngãbti

¹ Kã ye ngwane ni israelita nãmane ruãre Jesu kãnti yete kãkwe niebare ie:

KrIRE nITRE Galileabo nÄmane jÄndrÄn jakwe kÄmike kukwadre Ngöböye, Ngöbö kÄikitakakÄre ju blitakrä Ngöböbe kÄnti angwane, Pilatokwe kÄmikamna, erere rükÄ romanobo kwekwe kÄkwe kÄmikani.

² AbtÄ Jesukwe niebare ni jökrÄye:

¿NITRE Galileabo kÄmikani kore, aiseTE niaratre abko bÄri kukwe kÄmekÄme nuenkä nITRE Galileabo mda mdakrä, munta nütüre ya? ³ Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Akwa munkwe ñan ja töi kwitadre, kÄkwe ñan kukwe kÄme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngÄbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, kÄkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwÄ bÄre mento kÄrekÄre.

⁴ Erere arato, nITRE ni jÄtÄbti ni kwÄ, bti ki Siloéte nikani temen, kÄkwe kÄmikani, ¿niaratre ye abko nÄmane Ngöbö Kukwei mike täte ñakare, abtÄ nÄmane ja mike ngite bÄri Ngöbö rüere nITRE Jerusalénbo mda mdakrä, munta nütüre ya? ⁵ Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Munkwe ñan ja töi kwitadre, kÄkwe ñan kukwe kÄme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngÄbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, kÄkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwÄ bÄre mento kÄrekÄre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietRE.

⁶ YeBTI nITRE israelitakwe ñan Ngöbö kadre ngÄbti ne ngwane, NgöbökwE jIandre ngwarbe abko mikakÄre mokre, Jesukwe kukwe mda bÄ mikani ietRE angwane, nITRE israelita krikri bÄ mikani higo krie kwrere kwe amne Ngöbö bÄ mikani kÄ bkÄnkÄ kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nÄmane iti kÄkwe higo krie nökani uba nurai ngätÄite. Abti higo ngwÄ namanina ya abko nikani tuenta, akwa higo ngwÄ kwani ñakare ie. ⁷ AbtÄ nura ngibiabtikÄ nÄmane kwe yete, ie niebare kwe: Higo ne ngwÄ nena btÄ ya abko ti nükani tuen kÄ komÄ jire ja täritÄri akwa, ngwÄta kwen ñakare tie amne tä kÄ den ngwarbe jae, aiseTE makwe tikaka jirekÄbe, niebare kwe sribikÄye.

⁸ Akwa nura ngibiabtikÄ kÄkwe niebare ie: Ti dÄnkien, makwe higo krie ye tuametre kÄ nete. Tikwe dobo muandi dokwÄ bÄre temen, bti tikwe abono mikadi btÄ. ⁹ Ye ngwÄ rabadi btÄ akwa, nane ngwÄ ñan rabadre btÄ ne ngwane, makwe tikaka ngÄtrite ta, niebare sribikÄkwE bkÄnkÄye. Ne abko nakaninkÄ kore abko erere rabadre nakenkä munbtÄ. Abko kore se, niebare Jesukwe ietRE.

Jesukwe meri bren mikaninta quinta köbö jadükakrä näire

¹⁰ Bati köbö jadükakrä näire, Jesu nikani dirire mda sinagogate angwane, ¹¹ meri bren nÄmane iti yete. Meri ye abko kÄ kwÄ jÄtÄbti kwÄ kwÄra nikani bren. Üai kÄme nikani btÄ, kÄkwe trö dötaninkÄ, aibe kiseTE ñan namani nünenkä metre krö. ¹² Meri ye abko nÄmane siba yete, btÄ Jesu okwÄ namani angwane, kÄrÄbare kwe, bti niebare kwe ie:

Ti mrÄkä, ma bikera nementa quinta mtare, niebare kwe ie.

¹³ Bti kise mikani kwe meri bren yeBTI. Ye btÄrÄbe meri ye namani nünaninkÄta metre krö batibe, kÄ nikani Ngöbö kÄikitakÄ kwÄrÄkwÄrä se kwrere.

¹⁴ YeBTÄ abko, sinagoga ye dÄnkien namani romon, ñobtä ñan angwane Jesukwe meri bren mikaninta quinta köbö jadükakrä näire, kÄkwe niebare ni jökrÄye:

KÄ tÄrÄ köbö ti sribikrä, aiseTE köbö ti ye näire mun bren bren jata ja mikakÄreta quinta, akwa köbö jadükakrä näire, mun bren bren ñan jata ja mikakÄreta quinta, niebare kwe ni jökrÄye.

¹⁵ AbtÄ ni DÄnkienkwe niebare mda ie:

¿mun ngwarbe ja bÄ mike kuin! ¿Buey amne buro mäkäTeta mun itire itirekwe angwane, köbö jadükakrä näire munta tikete ñakare, bti munta niken ngwena tomna ñaen ñakare ya? Mun jökrÄ tä niken jÄndrÄn ye ngwena tomna ñaen ye munta sribire ruen tie. ¹⁶ Ye aiseTE meri ne jatani Abraham mrÄkäkri.

Niara abko bāri ūtiāte jāndrān ye ngwā abko kā kwā jātābti kwā kwāra neketaninte Satanaye abtā bren, ¿se abko űan diandrekāta kōbō jadūkakrā nāire Satana kisete ya? niebare Jesukwe ietre.

¹⁷ Jesukwe űākābare kore angwane, Jesu rūe namanintre ja gaire jōkrā, akwa ni mda mda abko btā kā namani nuāre jāndrān kuin nuen namani Jesukwe ye tuare.

Jesukwe kukwe bā mikani mostasa nurai amne lebadura btā
(Mateo 13.31-33; Marcos 4.30-32)

¹⁸ Erere arato, Jesukwe niebare:

¿Ngōbōta gobrane űo nibti? ¿Ngōbōta kite gobrane nibti, ye abko tikwe bā mikadre dre kwrere ruen munye? ¹⁹ Ngōbōta kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti kākwe mostasa nurai nōkani ju bāre jakrā abko nikani niren kri krikri kwrere angwane, nukwā namani nūne kri ye kūdebti, ye kwrere jire kāne Ngōbōta kite gobrane ni braibe bti, akwa mrā angwane Ngōbō rabadi gobrane ni kwatibti abko bā mikata nura chi yebtā.

²⁰ Ye ngwane Jesukwe kukwe mdara jire bā mikani krōrō:

¿Ngōbōta kite gobrane nibti ye abko tikwe bā mikadre dre kwrere ruen munye? ²¹ Ngōbōta kite gobrane nibti ye abko rabadi niren lebadurata niren ye kwrere abko krōrō: Meri iti kākwe lebadura kitani chi arina kabre te, bti mritani kwe abti lebadura nikani arina kabre ye űāre jōkrā, niebare Jesukwe.

Jukwe krā chi
(Mateo 7.13-14, 21-23)

²² Yebti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwāre mda angwane, nikani dirire juta kwatirekwatire te ji ngrabare. ²³ Angwane bati ni iti kākwe niebare ie: Ti Dānkien, ¿ni braibe rabadi dianintari ya?

Abtā Jesukwe niebare mda ni jōkrāye: ²⁴ Munkwe ja di mika kri rikakāre gwā jukwe krā chite ta, űobtā űan angwane mrā ni kwati tō rabadi nāin gwā akwa űan rabadi, ²⁵ űobtā űan angwane ju bkānkā kākwe jukwe dikadi jite, ye ngwane mun rabadi ju bāre abko rabadi ju bkānkā ye kārere, kā rabadi niere krōrō ie: Ti Dānkien, jukwe tike nunye, mun rabadi niere. Akwa niarakwe niedi munye: Mun gare űākare tie amne mun kā mdenbo gare űākare tie, niedi kwe munye. ²⁶ Angwane mun rabadi niere krōrō ie: Nunkwe mrōbare amne nunkwe tomna űani gwaire mabe. Erere arato, makwe diribare nun kānti, ¡ye tōre űākare mae ya! munkwe niedi. ²⁷ Akwa ju bkānkā kākwe niedi munye: Mun gare űākare tie amne mun kā mdenbo gare űākare tie. Mun kukwe kāmekāme nuenkā nān mobe mento tibtā, niedi kwe munye.

²⁸ Ye ngwane abko, Ngōbōta gobrane, ye kānti Abraham, Isaac, Jacob amne Ngōbō kukwei niekātre tādi jōkrā, btā mun okwā rabadi angwane, munkwe ja mūadi krikri be amne mun moto rabadi romon krūbāte ju bkānkākrā, űobtā űan angwane mun abko tādi kitaninkā ju bāre. ²⁹ Mun tādi ngwarbe ju bāre, ye ngwane abko nitre nūnanka mintokwāre, mōtarikri, kā driri amne nindrini abko rūkadi jōkrā, rabadi tākānintbe mrōre gwaire jōkrā Ngōbōta gobrane ye kānti. ³⁰ Ye ngwane abko, ni ruāre ūtiāte kri mtare abko rabadi ni bobre kwrere mrā amne, ni ruāre bobre mtare abko rabadi ūtiāte kri mrā. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesukwe nitre Jerusalēnbo mūaibare
(Mateo 23.37-39)

³¹ Kā ye ngwane abko, nitre bariseo nūkani ruāre, kākwe niebare Jesuye: Herodes tō ma kāmikai, aisete nān ngitie mento nete, niebare kwetre.

³² Angwane Ngōbō űan tō ne ngwane, Herodes űan rabadre Jesu kāmike ja tōi jenbti, ye mikakāre gare ietre, abkokāre Jesukwe niebare mda ietre:

Herodes abko nukro kãnsenta kwrere, ye ie mun nãn niere krörö: Mtare, jetbe tikwe üai kãme juanditari nibtä amne tikwe ni bren bren mikadita kuinta amne münkme tikwe sribidi ünãn. ³³ Akwa mtare, jetbe, münkme ti nãn sribire janknu ji ngrabare. Abti ti nãn nebe Jerusalén, munkwe nie ie, ñobtä ñan angwane ni Ngöbö kukwei niekã abko ñan krütadre juta Jerusalén bare mento, aisete ti nãn kãnti. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Ye btãrãbe Jesukwe nitre Jerusalénbo müaiba, kãkwe niebare krörö:

¡Aingwaree, mun nũnanka Jerusalén nete! Kãre munta nitre Ngöbö kukwei niekã müre kete amne nitre juanta Ngöbökwẽ ja kukwei ngwena abko müre ketata jãbti. Ye abko, kwita ngãbãli kiakia ngibiare ja ngike tãni, ye kwrere kãre ti tã namani mun ngibiai, akwa mun ñan tã namani ti tuai ja ngibiare, ³⁵ aisete ju munkwe nete ne rabadi tãkare jãkrã mun tãbtã abko tita niere munye amne, mtare mentokwãre ti ngãmi kiteta, kãnenkri munkwe ñan ti tuadre jire chi mda, yebti munkwe ti tuadi angwane munkwe niedi krörö:

Ni kitera nũke ni Dãnkien Ngöbö kãbti raba mikani ütiãte kri abko munkwe niedi ti ngãbti. Abko kore se, niebare Jesukwe.

14

Ni nũen ngrabare abko Jesukwe mikaninta kuinta

¹ Bati kõbö jadũkãkrã nãire, Jesu nikani mröre bariseo ütiãte kri kãnti angwane, nitre bariseo mda mda namani ngibiaretari kisere kitakãre ngite.

² Angwane ni nãmane iti yete abko nũen jãkrã ngrabare, aisete nãmane bren, btã Jesu okwã namani, ³ kãkwe niebare Kukwe Biani Ngöbökwẽ Moiséye dirikãtreye amne nitre bariseoye:

¿Kõbö jadũkãkrã nãire ni raba ni bren miketa kuinta ya, ñakare ya? niebare kwe.

⁴ Angwane niaratre namani kwekbe jãkrã. Abtä Jesukwe ni bren kãrãbare ja ken, mikaninta kuinta kwe, bti juaninta kwe. ⁵ Yebti Jesukwe niebare mda nitre bariseoye:

Buro ya o nbi betadrekã nguse munkãn kõbö jadũkãkrã nãire, ye mun rikadre jãtrö ngwarbe dantarita, ye ngwane munta sribire. ¿Akwa ni bãri ütiãte jãndrãkrã abko tikwe mirita kuinta abtä ti ngite munta nũtüre ya? niebare kwe ietre.

⁶ Angwane nitre bariseo namaninta kwekbe jãkrã, ñobtä ñan angwane kukwe kwani ñakare ietre.

⁷ Angwane nitre nũbaibare mröre siba abko nikani ja tãkrã ni ütiãte ütiãte krãke mesabtã kãnene jae, bti namani nebe tãkãninbe Jesu okwãbti. Abtä Jesukwe kukwe bã mikani ietre, kãkwe niebare krörö:

⁸ Nane ni iti rika ja mike gure, kãnti ma nũbai kã ngwiankãre nuãre jãbtã siba angwane, ja tãkrã ni ütiãte krãke, yete ma ñan raba tãkãninbe, ñobtä ñan angwane nane ni mda bãri ütiãte makrã nũbaibare arato abko jatadre nũke angwane, ⁹ ni mun nũbaikã ye jatadre, kãkwe niedre mae: Ja tãkrã kãnti mata tãkãninbe, ye bien ni neye, niedre kwe mae angwane, ma rikadre nebe tãkãninbe mrã kõre, ye abko rabadre gãdre kri makrã. ¹⁰ Ne aisete ma nũbaikã kãnti ma rika angwane, ja tãkrã mrã kãnti ma raba tãkãninbe. Yebti ni ma nũbaikã ye jatadre, kãkwe niedre krörö mae: Ja mrãkã, ja tãkrã ni ütiãtekrã tã mesabtã ne kãnti jakwe siba, niedre kwe mae, ye ngwane ma rabadre ütiãte ni mesabtã ye okwãbti abko rabadre bãri kuin. ¹¹ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nire nire tã bikai kri au abko Ngöbökwẽ mikadi bobre amne, nire nire tã ja mikai bobre abko Ngöbökwẽ mikadi ütiãte kri, niebare Jesukwe.

¹² Yebti Jesukwe niebare niara nũbaikã yeje:

Makwe mrö sribe kri kä ngwiankrä nuäre jabtä, o ma rika ni mda mda buke mröte dere, ye ngwane ma kukwe muko, ma etba, ma mräkä mda mda amne nitre ngwian bkänkä kri nünanka känime ma bäre temen, ye aibe makwe ñan nūbai mröre jabe, ñobtä ñan angwane niaratre bukadre makwe ye ütiäre ma kärädreta kwetwe mröre jae, aisete makwe mrö biani ye ütiä biandita kwe mae, aisete nitre ngwian bkäne kri aibe ñan nūbai makwe. ¹³ Akwa ma rika mrö sribere kri kä ngwiankrä nuäre jabtä angwane, makwe ni bobre nūbai. Erere arato, ni bren bren ngrabare, ni nakwente amne ni okwä kä drünente nūbai makwe mröre jae angwane, ¹⁴ kä rabadi nuäre mabtä, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ma buketa jire mrö ye ütiäre, akwa nitre metre Ngöbö ngwärekre rükaita nire kä mrä angwane, ye näire Ngöbö kwe ütiä biandi mae. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bä mikani ja bukabtä
(Mateo 22.1-10)

¹⁵ Ni metre metre Ngöbö ngwärekre rükadita nire, btä Jesukwe blitabare kore, yebtä abko nitre nämane mesabtä ye ngätäite ni iti kākwe niebare mda Jesuye:

Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite angwane, nire tädi mröre yete abko btä kä rabadi nuäre krübäte, niebare kwe.

¹⁶ Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, kākwe nitre israelita ütiäte kri bä mikani ni nūbaibare känkäne kwrere, kākwe niebare mda:

Yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö munye: Bati ni iti kākwe mrö sribebare kri kwetadre, kākwe ni kwati nūbaimna mröre jae. ¹⁷ Ye erere mrö namanina biare kwetadre angwane, ni ye kākwe niebare sribikä kweye: Nitre nūbaibare tikwe, ye nän kärere amne makwe nie krörö ietre: Mrö nibira biare kwetadre, aisete mun jakwe mröre, makwe nie ietre, niebare kwe sribikä kweye.

¹⁸ Ye erere bkänä, sribikä ye nikanina akwa, nitre nūbaibare abko kwe kukwe mdara jire nämanena nuendre, aisete ñan rikadre namani niere. Ni iti kākwe niebare: Gwä tikwe kä kürü abko ti bike niken tuenbti, aisete ti ñan rikadre, ye abko munkwe dian tibti ta, niebare kwe. ¹⁹ Ni mda abko kākwe niebare: Tikwe buey kürü krä jätä sribikrä jae abko tä sribire kuin ya, ñakare ya abko ti bike niken nuente, aisete ti ñan rikadre, akwa munkwe dian tibti ta, niebare kwe. ²⁰ Ni mdara jire abko kākwe niebare: Gwä tikwe ja miri gure, aisete ti ñan rikadre, niebare kwe.

²¹ Angwane sribikä ye nikaninta, kākwe niebareta jökrä bkänkäye. Abtä sribikä bkänkä moto namani romon krübäte, kākwe niebare sribikä kweye: Nän jötrö ji kri ngrabare amne ji krä kiakiabti juta ngrabare nokore ni bobre känkene, ni bren bren ngrabare känkene amne ni okwä kä drünente känkene. Erere arato, ni nakwente känkene. Ma jata ngwena mröre nete, niebare kwe sribikäye.

²² Ye erere bkänä, sribikä janabare. Abti bä raire angwane, sribikä jataninta, kākwe niebare bkänkäye: Ti dänkien, makwe ni kärämna tie, erere tikwe käränirira, akwa kä tä ni mda mdakrä, niebare kwe. ²³ Angwane sribikä bkänkä kākwe niebare mda ie: Nän ni mda mda känkene ji ngrabare jita bäre mento sere. Ma jata ngwena nūke nete, ñan tö raba kite akwa, ma jata ngwena ni mikakrä bäri kwati gwi ti kanti nete, ²⁴ ñobtä ñan angwane nitre nūbaibare känkäne tikwe, ye abko ñan rükadre jire iti mröre tibe mesabtä, niebare kwe. Ye kwrere Ngöbö kwe mun ütiäte ütiäte kärädi nüne ja kanti angwane, nane mun ütiäte ütiäte ñan rabadre kanti, akwa ni bobre bobre rabadi. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Nire nire tö näin Jesube kākwe töbikadre kuin ja kāne
(Mateo 10.37-38)

²⁵ Jesukwe mröbare ünän kore, bti nikani ta angwane, ni nikani kwati jiebti. Abtä niara nikwitaninte, kākwe niebare ietre:

²⁶ Nire nire tö näin tibe rabakäre ja töitikaka tibe abko kākwe ti taredre bäri jändrän jökrä bti ta. Akwa nire nire tä rün, meye, merire kwe, brare kwe, etba, ngwai kwe tarere bäri amne tä ja tarere bäri au ne ngwane, ñan rabadre ja töitikaka tibe. ²⁷ Erere arato, ni kāmikata niken krusobtä angwane, nita niken kruso doboko ngwena au jakrä, ye kwrere nire nire kākwe ñan kötä mikadre au jakrä ja tare nikakäre tikrä amne krütakäre tikrä ne ngwane, ni ye ñan rabadre ja töitikaka tibe.

²⁸ Ye abko ti bike bä mike krörö: Nane ni iti rikadre ju mike nura ngibiabtikrä angwane, ngwian tärä täte ju ye mikakrä bare täte jökrä ya, btä tä töbike kāne, abti ngwian tärä täte ye ngwane tä ju mike. ²⁹ Akwa ngwian ñakare täte ju mikakrä, akwa ju kōmikadretbe kwe abti rabadre ötare ñan rabadre käte ie. Yebtä abko ni jökrä rabadri ni ye kötaire, ³⁰ kä rabadre niere: ¡A! Ni se nikani ju mike akwa, namani bare ñakare ie abko ni jökrä rabadre niere kötaire kwärä kore btä. Ye kwrere mun mden tö näin tibe kākwe töbika kuin ja kāne.

³¹ Yebtä ti bike kukwe mdara jire bä mike abko krörö: Jrei tädre iti kwe rükä tädre mili krä jätä abko jatadre niken rüre jrei mda rüre. Akwa jrei mda ye abko kwe rükä tädre mili krä gre, aisetje jrei kwe rükä mili krä jätäbe ye rabadre töbike kāne, rükä mili krä gre ye ganaindi kwäräbe kwetre ya abko rabadre töbike. ³² Akwa nane rükä mili krä jätä ben jrei ye kākwe ñan ganandre, rabadre tuen ie angwane jrei kwe rükä mili krä gre ye tädre mente angwane, ñan rüdre kwe, aisetje ja mäkädreta jirekabe kwe abkokäre nitre juandre niere kwe jrei mda yeye. ³³ Ye kwrere abko, nire nire tö näin tibe rabakäre ja töitikaka tibe, akwa ñan tö jändrän jakwe mikaite jökrä ne ngwane, ñan rabadre ja töitikaka tibe. Ne aisetje mun mden tö raba näin tibe kākwe töbika kuin kāne. Abko kore se, niebare Jesukwe ni jökräye.

Jesukwe kukwe bä mikani mrenbtä
(Mateo 5.13; Marcos 9.50)

³⁴ Yebti nire nire tö näin Jesube abko Jesukwe bä mikani mrenbtä, kākwe niebare mda:

Mren abra kuin jändrän jökrä mikakrä bänänte, akwa bänän riadrekä rabadre tibo, ye abko rikadre ngwarbe, aisetje ñan rabadre kuin mda, ³⁵ amne ñan rabadre kuin dobokrä amne ñan rabadre kuin abono sribekrä, aisetje rabadre ngwarbe. Abtä kitadrekä jirekabe. Tita kukwe niere ne mun mden mden tö näin tibe kākwe ketate ja olote, bti töbika kuin btä munkwe, niebare Jesukwe ni jökräye.

15

Obeja nianinte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 18.10-14)

¹ Angwane ni kwati ngwian kārākā gobran romanobokrä amne ni kwati mda mda namani tuen moto kāmekāme nitre bikaka metre Ngöbö ngwärekiye, ye namani nūke Jesu ken niara kukwei nuakäre. ² Abtä nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikātre namani ñāke tiebe Jesu rüre, kā namani niere jae kwārikwāri:

Nitre kukwe kāmekāme nuenkā se kwrere abko ni noko tä kaen ngābti jökrä amne tä mröre ketetibe ben, abtä tä ja mike ngite Ngöbö rüre ñan ñan, namanintre niere Jesubtä.

³ Angwane Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda ietre, nitre namani tuen kämekäme abko ütiäte Ngöbökrä era metre mikakäre gare:

⁴ Ni iti mun ngätäite abko kwe obeja tädre gre ketarike abko riadrete krati kån, ye ngwane niarakwe ñan obeja gre ketabkä bti krä jätäbti krä ökän (99) ye mikadrete ja ngibiare kaibe kä kaibete, bti obeja kratibe nianinte, çye niara ñan rikadre känentari kisere ya? ⁵ Kwandretari ie angwane, kä rabadre nuäre btä, käkwe kitadre ja kötäbti ta, bti rikadre ngwenante ⁶ ja gwiriete angwane, niara kukwe muko nünanka känimekänime abko kärädre jökrä kwe, bti niedre kwe ietre: Obeja nianinte krati tikän abko kuninantari tie, aiseté ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe. ⁷ Ye kwrere abko, ni iti kukwe kämekäme nuenkä ni ne kwrere kätä ja töi kwite, kätä kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti, ye abko kaita neme bäri nuäre Ngöböbtä kä känbti sete ni gre ketabkä bti ni jätäbti ni ökän kätä Ngöbö mike täte era metre nütüta jabtä munkwe kwrere ye abko ie Ngöbö garera, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bä mikani ngwian nianinte btä

⁸ Bti Jesukwe niebare mda:

Ye kwrere arato, meri tädre iti, kwe ngwian tädre kun jätä abko riadrete kunti kån angwane, meri ye käkwe ñotra mikadre, bti rikadre kä sökökä gwita ngwian ye känantarikäre. ⁹ Abti kwandretari ie angwane, kukwe muko merire merire nünanka känimekänime abko kärädre kwe, bti niedre kwe ietre: Ngwian nianinte tikän abko kuninantari tie, aiseté ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe kukwe mukoye. ¹⁰ Ye kwrere abko ni kukwe kämekäme nuenkä kätä ja töi kwite, kätä kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti abko kaita nebe nuäre angeletre Ngöbökwetä kä känbti sete, ye abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bä mikani ni bati diänbtä

¹¹ Yehti Jesukwe kukwe mdara jire niebare angwane, nitre bariseo romon kräke abko bä mikani ngäbäkre mubai kwrere kwe amne nitre kukwe kämekäme nuenkä abko bä mikani ngäbäkre diän kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nämane iti abko kwe ngäbriänkä nämane nibu. ¹² Ni ye abko ngobo bäri bati nikani, käkwe niebare ie: Tata, jändränä biandre tie makwe, ye erere makwe bian jötrö tie, niebare kwe rünye. Abtä rünkwe jändrän jakwe ye dräibare niaratre nibuhti.

¹³ Yehti kä ngämi niken raire ta angwane, ni bäri bati ye käkwe jändrän jakwe erere rürümoinbare jökrä, bti ngwian diani kwe, bti nikani mobe kä mdabti, kanti nikani kukwe nuene ngwarbe diän diän. Abtä ngwian ganinte jökrä jakän kwe. ¹⁴ Ngwian krütanina jökrä kån, ye btäräbe kä ye kanti mrö nika jatani krübäte, aiseté niara nikani mrö nike krübäte arato.

¹⁵ Angwane ni nämane iti juta yete abko israelita ñakare akwa, niara nikani sribi kärere jakrä ie. Erere bkänä, sribi bäri käme krübäte ni israelitakrä abko biani kwe ie, käkwe niara mikani mtü ngibiare. ¹⁶ Nämane sribire angwane, mtü buka nämane algarobate kwe abko niara tö namani nebe kwetai siba akwa, ñan namani bien jire chi kwetadre ie, aiseté mrö namani krübäte ie.

¹⁷ Abtä bati namani töbike: ¡Jo! Ni kwati tä ganane ti rün kanti kwe mrö tarä kabre kwetadre amne ti abko kite jraine jakän mrö miare nete, ¹⁸ aiseté ti bike nikenta ti rün gwiriete, käkwe niedi krörö ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, ¹⁹ aiseté makwe ñan ti kata ngäbti ja ngobo kwrere ja juete, akwa nita ganane mae, ye kwrere makwe ti mika ganane jae, tikwe niedi kore tataye, namani nütüre.

²⁰ Ye erere bkänä, nikaninta jibti, nikani nebeta rün gwiriete. Nämame se kwrere angwane, jatabare rünye amne namani ruen bäri bobre

ie, aisete nikani betekä ngäbti, käkwe küde kitani ngärä demaine kwärä. ²¹ Angwane ngobokwe niebare ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, aisete ti ma ngobo makwe, ye makwe niedre ñakare mda ruen tie, niebare kwe rünye. ²² Akwa rün abko käkwe niebare sribikätre rwenie: Dän bäri kuinkuin känene. Munkwe kita btä amne anio ni bä mikakrä ütiäte kita kisebtä munkwe, btä sandalia kita ngotobtä munkwe niara ñan bä rabadre ni klabore kwrere abkokäre. ²³ Bti nbi ngäbäli bäri kuin ngibiata jenena mun rika tuen. Munkwe kämika kwetadre. Ngäbäkre tikwe nüta ye ari käi ngwen nuäre kri jabtä, ²⁴ ñobtä ñan angwane ni krüta kwrere jire ngäbäkre tikwe ne nianinkä ti okwäte, akwa nüta mtare. Niara nianinte tikän, akwa nürate, aisete ari käi ngwen nuäre jabtä, niebare kwe. Ye erere, ni jökrä nikani kä ngwen nuäre jabtä.

²⁵ Angwane ngäbäkre mubai abko nämane tirete, jataninta gwäkäre mda, nükani bä känime se kwrere angwane, tän ngö amne ka kukwei jarabare ie amne tarä mika nämane namani ruen ie. ²⁶ Abtä ni sribikä rünkwe käräbare iti kwe, bti niebare kwe ie: ¿Dreta nakenkä gwi? niebare kwe ie. ²⁷ Angwane sribikä ye käkwe niebare ie: Käre ma rünta nbi ngäbäli bäri köte ngibiare jenena, ye abko kämikamna, ñobtä ñan angwane ma etba nikani abko nüta. Niara tä kuin, aisete kä nibi nokre gwi ye, niebare kwe ie mda.

²⁸ Yebtä abko ngäbäkre mubai ye mäta namani kri krübäte, ñan tö namani rikai gwä. Abtä rün nikani kánti ju bäre, kä namani ngwen kisere nebata gwi. ²⁹ Angwane niebare kwe rünye: Tikwe sribibarera kä kobe makrä, ye gare kuin mae. Erere arato, tikwe ñan ma kukwei kitabare temen. Käre tita ma kukwe mike täte jökrä, akwa ma ngämi chibo ngäbäli bien jire krati tie kwetadre, kä ngwiankrä nuäre jabtä ti kukwe mukobe. ³⁰ Akwa ma ngobo ngutu ngwarbe jananbare, meri bti kä ngwarbe ngwarbe, btä ngwian makwe ganinte jökrä makän abko kräke makwe nbi ngäbäli bäri kuin kämikamna kä ngwiankrä nuäre jabtä, niebare kwe rünye.

³¹ Abtä rünkwe niebare ie: Ma ti ngobo tikwe, käre mata nüne gwi tibe nete amne jändrän jire jökrä tä tikwe, se abko jökrä makwe. ³² Akwa ni krüta kwrere jire ma etba nianinkä ti okwäte abko nüta, nämane nianinte tikän, akwa nürate, ye abko käi ngwianre nuäre jabtä nikwe, abkokäre tikwe mrö sribemna, niebare kwe ngobo mubaiye. Abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe nitre bariseoye amne kukwe biani Ngöbökre Moiseye dirikätreye.

16

Jesukwe kukwe bä mikani ni ju ngibiabtikä btä

¹ Jesukwe kukwe mda niebare krörö nitre ja töitikaka benye:

Bati ni ngwian bkänkä kri nämane iti abko kräke ni mda nämane jändrän ngibiabtikä. Ni jändrän ngibiabtikä ye abko ñan nämane sribire kuin, aisete jändrän jatani nente kri sribi bkänkäkän niebare kwetre ie. ² Abtä sribi bkänkä käkwe sribikä kwe ye käräbare, bti niebare kwe ie: ¿Mata jändrän ngibiarebti ño tikrä amarebti ma kädrieta nüke blo tibe nete? Mata sribire ño ño tikrä, ye niere jökrä tie, ñobtä ñan angwane makwe ñan jändrän ngibiadrebti jire mda, niebare kwe ie.

³ Abtä ni jändrän ngibiabtikä ye namani töbike kri krörö mda: Sribi bkänkä bike sribi denkä tikän mtare, nebti tikwe ja nuendi mda. Ti di ñakare sribi taretare nuenkäre amne, tita neme ja gaire ngwian kärere ngwarbe jakrä ni mda mdaye, namani nütüre. ⁴ Te töi ngitianinkä krörö: Sribi diandrekä tikän angwane, ni mda mda tädre biare ti kaen ngäbti ja gwiriye, abkokäre ti bike kukwe ne nuene, namani nütüre.

⁵ Erere bkänä, ni mda mda bti rürümon ütiä nãmame sribi bkänkäkwe, erere kãrãbare kwe ja kãnti. Erere ni nükani kãne, ie niebare kwe: ¿Rürümon ütiãta nuãti mabti ti bkänkäkwe, niebare kwe ie? Angwane ni ye kãkwe niebare: Olibo kõi galon sientõ krã kwã ütiãta tibti, niebare kwe. ⁶ Abtä ni jãndrãn ngibiabtikã kãkwe niebare ie: Makwe olibo kõi diani ütiãdre angwane, makwe tãrã úkaninte, ye makwe úkateta, aisete jõtörõ ngwarbe makwe olibo kõi mika galon sientõ krãbkãbe tãrã mdabtä, niebare kwe. ⁷ Yebti ni mda nükani abko ie niebare kwe: ¿Ma abko bti rürümon ütiãta nuãti ti bkänkäkwe? niebare kwe. Angwane ni ye kãkwe niebare ie: Trigo sako mili kratõ ütiãta tibti, niebare kwe. Angwane ni jãndrãn ngibiabtikã kãkwe niebare ie: Tãrã biani kãne mae, ye úkateta amne makwe trigo mika sako sientõ krã kwãbe, niebare kwe ie.

⁸ Yebtä abko ni jãndrãn ngibiabtikã abko ni ngökaka akwa, sribi bkänkã kãkwe niara kãikitaninkã töbikabtä kuin jakrã kore, ñobtä ñan angwane jãndrãn nuenta au jakrã, abkokrã ni tõi kãmekãme kã nebtã bãri tã juto biare jãndrãn úkete kuin jakrã ni jen Ngöbökwe ngwã. ⁹ Ne aisete mun kukwe muko rabadre bãri kwati munkwe, abkokãre jãndrãn kabre munkwe tuen ütiãte ñakare Ngöböye, ye munkwe drãni ni bobre bobrebtõ. Yebti jãndrãn krütãdre jökrã munkãn angwane, ju nünankrã kãrekãre kã kãinbti ye kãnti Ngöbö tãdira biare mun kakãre ngãbti.

¹⁰ Mdakãre abko, nire nire kãta jãndrãn braibe ngibiare kuin era metre, ni yebti abko tödekata jãndrãn kabre ngibiabtä kuin era metre arato. Erere arato, ni ni ngökaka jãndrãn braibe btã abko kãkwe ni ngökadre jãndrãn kabrebtã arato. ¹¹ Ne aisete jãndrãn kã nebtã ütiãte ñakare bökan akwa, mun ñan tö ngibiai kuin era metre, ¿se abko Ngöbökwẽ tödekadre munbti, kãkwe mun mikadre jãndrãn bãri ütiãte kri ngibiarebti? ¡Ñakare jire!

¹² Mdakãre abko, ¿jãndrãn jenena ni mdakwe munkwe ñan ngibiadre kuin era metre, se abko nirekwe jãndrãn biandre ngibiadre jakrã munye?

¹³ Ne aisete ni klabore ñakare jire abko rabadre sribire bkänkã nibukrã ja nãire, ñobtä ñan angwane sribi bkänkã iti rabadre tare kwe amne mda btã mãtã rabadre; iti kukwei mikadre tãte jökrã kwe, akwa mda abko ñan kukwei mikadre tãte kwe. Ne aisete ni ñan raba ja tõi mike kwatibe sribire Ngöbökrã, ja tõi mikare kwatibe ngwian ganankrã jae kwãrã. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁴ Ye ngwane abko, nitre bariseo ngwian tarekãtarekã kãkwe Jesu kukwei nuani. Abtä namani Jesu kukwe mike yakrã jae. ¹⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ngwarbe tã bike deme ni mda mda okwãbti, akwa mun moto ño ño gare kuin jökrã Ngöböye. Ye abko, jãndrãn ütiãte kri nikrã abko tã nebe tuen bãri kãme Ngöböye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

¹⁶ Yebti Jesukwe kukwe mda niebare krörõ:

Kukwe Biani Ngöbökwẽ Moiséye amne kukwe tikani nitre Ngöbö kukwei niekãkwe, ye namani mrã Juan Bautista nãire. Abti mtare mentokwãre Ngöböta gobrane ño ni ngãtãite abko kukwei kuin dirita niken mda amne, Ngöbökwẽ gobrandre nibtã, ye ni kwati tö Ngöbö mikai nuene jabtä ja di jenbti. ¹⁷ Akwa nane Kukwe Biani Ngöbökwẽ Moiséye ye abko ñakare ütiãte mda munkrã, mun rabadre nütüre, akwa era metre ütiãte, ñobtä ñan angwane kã kãinta amne kã temen ne juandre ngwarbe jökrã Ngöbökwẽ, akwa nin tãrã okwã bãri chi tã tikani btã diandikã kwitakãre jene, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwẽ Moiséye abko ütiãte aisete.

¹⁸ Mdakãre abko, ni brare kãkwe merire kwe tuadremetre, bti meri mdara jire ben ja mikadre gure kwe, ni ye kãkwe ja mikadre ngite merire kãne rüere.

Erere arato, meri tuanimetre brarekwe, ye ben ni mdakwe ja mikadre gure ne ngwane, ni gure káta ja mike ngite bati bati ni mda mdabe, ye kwrere ja mikadi ngite kwe, niebare Jesukwe.

Kukwe bá mikani ni ngwian bkánká kribtä amne Lázarohtë

¹⁹ Abti Jesukwe kukwe mdara jire bá mikani krörö:

Bati ni námáne iti abko ngwian bkáne kabre krübáte, aisete námáne dán kuinkuin útiáte krikri kite jabtá amne käre námáne mrö sribere krikri köbö kwatirekwatire ká ngwiankrá nuäre jabtá kukwe mukobe. ²⁰ Ká ye kánti abko, ni bobre námáne iti arato abko kádian námáne Lázaro. Lázaro ye abko ngütüete jókrá ngrabare abko námáne nebe tákánintbe jukwebtä ni ngwian bkánká kabre ye kánti. ²¹ Angwane mrö büre námáne beteká timontimon mesabtá, ye abko ni bobre ye tö namani nebe kwetái trine ni ngwian bkánká kabre ye kánti. Angwane nukro abko námáne nebe Lázaro träin báse.

²² Yehti bati ni bobre ye krütani angwane, angele nikani ngwena ká nuäre kánti yete, mikani mröre ketetibe kwetre Abrahambe. Abti ni ngwian bkánká kabre ye krütani mda abko mrákákwe doboi mikani jirekábe. ²³ Angwane ni ngwian bkánká kabre ye nikani ká ja tare nikakrá kánti. Ye kánti námáne ja tare nike krübáte, kákwe nikrabare amne Lázaro námáne tuen tákánintbe Abraham ken ie se kwrere. ²⁴ Angwane ngwánánkábare krörö kwe Abrahamye: ¡Rua Abraham, ti ngwen ruen bobre jae! Tita ja tare nike krübáte ñukwá jutrate nete, aisete Lázaro juen ja kise judabti aibe mike tibo ñöte sete, bti jata keteká ti tüdrá mikakäre tibore nete niere ie, niebare kwe Abrahamye.

²⁵ Akwa Abraham kákwe niebare ie: Ti bräi tikwe, ma námáne nüne angwane, ma námáne jándrän bkáne kabre, bti ma námáne ká ngwen nuäre jabtá amne, Lázaro abko námáne ja tare nike kri. Mtare niarata kuin jáme amne ma tá ja tare nike. ²⁶ Mdakäre abko, ká oko kri krübáte ni jiete, ¿ne abko ni rikadre ño ja kánti kwárikwári? Ni nekri ñan raba nebe mun kánti yete amne mun ñan raba núke nun kánti nete arato, niebare Abrahamkwe ie.

²⁷⁻²⁸ Abtä ni ngwian bkánká kabre kákwe niebare mda Abrahamye: Rua Abraham, ti etbata nirike ti rün juete, ye ñan jatadre siba ja tare nika ne kánti, abkokäre Lázaro juen dirire ietre tikrá abko tita ribere mae, niebare kwe Abrahamye. ²⁹ Abtä Abrahamkwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye tará kwetre amne nitre Ngöbö kukwei nieká kákwe tará tikani tá kwetre arato, ye abko mikadre táte kwetre, angwane nünandre metre amne ñan rikadre ká ja tare nika kánti mabe, niebare kwe ie. ³⁰ Angwane ni ngwian bkánká kabre kákwe niebare mda: Rua Abraham, tará tá ti mrákákwe ye aibe ñan rabadre dbe kráke, aisete ni krütanina abko rükadreta nire rikadre dirireta ietre abko kukwei mikadre era kwetre amne kukwe káme kitadre temen kwetre ruen tie, niebare kwe Abrahamye. ³¹ Akwa Abraham kákwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye amne nitre Ngöbö kukwei nieká kákwe tará tikani tá niaratre kisete abko ñan tá mike táte, ye kwrere ni krütanina rükadreta nire, rikadre dirireta ietre abko ñan kukwei mikadre táte kwetre arato. Abko kore se, niebare Abrahamkwe ie, abko nakaninká kore. Ne ngörá, niebare Jesukwe ni jókräye.

17

*Ja mikadre mokre kukwe káme ngániene
(Mateo 18.6-7,21-22; Marcos 9.42)*

¹ Bti Jesukwe niebare nitre ja töitíkaka benye:

Käre ni mda mda jatadi, kä rabadre ni nuente ja käne, kākwe ni mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, akwa aingwaree ni ni mda ngwianka ja mike ngite Ngöbö rüere. Ni ye abko bobre jakän,² ñobtä ñan angwane niara ngämi ni mda mike kukwe käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri ja oto kri trigo ukwakrä ye makädrete rorobtä, bti kitadre ñöte abko rabadre bäri kuin kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mikadre ja tare nike bäri ni mikabtä kukwe käme nuene ye dokwäre aiseté.³ Ne aiseté munkwe ja ngibia kuin.

Mdakäre abko, ma mräkäkwe ja mika ngite ma rüere angwane, makwe mäträ btä, abti ja töi kwitata kwe amne moto raba ulire btä ne ngwane, ja mikani ngite kwe, ye makwe dian bti ta.⁴ Ye abko, ja mika ngite bä kükü ma rüere kwe, akwa rikata bä kükü arato niereta krörö mae: Tikwe ja mikaba ngite ma rüere, ye kwrere tikwe ñan nuendre mda, nie kwe mae, angwane ja mikani ngite kwe ma rüere, ye makwe dianta jökrä bti ta, niebare Jesukwe.

Nikwe tödekadre metre Ngöböbti

⁵ Angwane nitre Jesu kukwei ngwianka kākwe niebare mda ie:

Dänkian, nun die mike tödeke bäri Ngöböbti, niebare kwetre.

⁶ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe tödekadre bäri chi Ngöböbti mostasa nura chi näre, akwa munkwe tödekadre kwatibe bti angwane, munkwe niedre kri ngätri bäri mente nguse nokoye: Ja jakéka au yete, bti ma raba mrente sete, munkwe niedre kri yeye, ye erere mun kukwei mikadre täte kwe, niebare kwe ietre.

Sribidre krörö Ngöbökrä

⁷ Nebti Jesukwe blitabare kukwe mdabtä, kākwe niebare:

Mdakäre abko, mun iti kwe ni klaboré tädre abko rikadre dobo ükete sribikrä o tädre obeja ngibiare. Ni klaboré ye jatädreta dere gwäkäre angwane, bkänkä kākwe ñan niedre ie: Ma dräre, aiseté jakwe mröre mesabtä nete, ñan niedre jire kwe ie.⁸ Akwa niedre krörö ie: Dän mda kite jabtä, bti makwe mrö sribé tikrä. Makwe ti buka amne makwe tomna bian tie. Tikwe mrödi amne tikwe tomna ñadi ünän, yehti makwe mrödi amne makwe tomna ñadi, niedre kwe ie.⁹ Erere arato, bkänkäkwe sribi nuemna ie, erere nuendre kwe amne niara ñan käikitadrekä bkänkäkwe.¹⁰ Ne kwrere arato, Ngöbökwé dre nuemna, ye erere munkwe nuendre täte jökrä angwane, munkwe niedre krörö ie: Nun abko ni klaboré ütiäte ñakare makwe Ngöbö, ñobtä ñan angwane sribi nuemna aibe nunkwe nuenbare, aiseté munkwe nie kore. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni ni jätä bren lebra kisete mikaninta quinta

¹¹ Yehti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwäre mda angwane, nikani kä Samaria amne kä Galilea ngätäite ta.¹² Angwane nikani nebe ja ken juta mdabe. Ye kánti ni bren lebra kisete nämáne ni jätä, jatani niara ngäbti abko nükani bä mente temen se kwrere,¹³ kä namani ngrente krikri be krörö:

Jesu, dirikä, nun ngwen ruen bobre jae. Nun mikete quinta, namanintre niere.

¹⁴ Jesu okwä namani btäre angwane, niebare kwe ietre:

Ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ye kánti mun nän ja kwata mike tuare ietre, niebare kwe ietre.

Erere bkänä nikanintre, nämáne näin ji ngrabare angwane, batibe namaninante quinta jökrä ngrabare gani kwetre.¹⁵ Nitre namaninta quinta, ye ngätäite ni jataninta itibe ja jiehti, jatani ngrente krikri be Ngöbö käikitadrekä kwärä.¹⁶ Jatani nüketa Jesu kánti angwane, nikani ngitiekä ngwäreré timonkwäre Jesu ngotobtä, kuin niekäre ie. Ni ye abko, ni Samariabo aibe nükantä Jesu kánti kuin niekäre ie.¹⁷ Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni ni jätä nibita kuin jökrä ñan ñan, ¿akwa ni ni ökän abko ame ¹⁸ amarebti ni menteni ñakare israelitare aibe nüketa itibe Ngöbö käikitekä noko? niebare kwe.

¹⁹ Yebti Jesukwe niebare ni yeye:

Makwe tödiri kwatibe Ngöböbti, köböire ma nibita kuinta, aiseite näinta krö, bti nänta, niebare kwe ie.

*Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite
(Mateo 24.23-28,36-41)*

²⁰ Angwane nitre bariseo nämane yete käkwe niebare Jesuye:

Ngöbö rükadi gobrane ñongwane ni ngätäite abko nunkwe gadi ño, niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ni ngätäite, ye abko ñan tuadre jire chi ja okwä jenbti, ²¹ aiseite Ngöböta gobrane nete, sete, mun ñan rabadre niere, ñobtä ñan angwane Ngöbö nena gobrane munbti, akwa ye ñan raba tuen ja okwä jenbti, niebare kwe nitre bariseoye.

²² Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Batira jire kä jatadi angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita ye mun tö rabadi tuai batibe siba, akwa munkwe ñan tuadre. ²³ Angwane ni ruäre rabadi niere munye: Ni Kä Nebtä Ngobo tä nete, Ni Kä Nebtä Ngobo tä sete, rabadi niere, akwa mun ñan rika tuen kánti amne ni ye kwrere, jiebti mun ñan rika, ²⁴ ñobtä ñan angwane merata trä ngitiekä ngwen käinta tä jataen batibe jökrä kwäräkwarä, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, ni jökrä käkwe gadi batibe jökrä aiseite. ²⁵ Akwa käne tikwe ja tare nikadi kri bätäkä ngwarbe amne nitre nünanka kä ne ngwane käkwe mikadi ngwarbe jae.

²⁶ Akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe nakaninkä ño ño Noé näire angwane ni jökrä nämane nüne jäme, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä abko krörö: ²⁷ Kä ye ngwane abko ñü ngämi näkäen temen, känenkri abti Noé nikani rute, ye ngwane ni jökrä tö namani nünai ño, erere nämane nüne, aiseite nämane mröre, dö ñaen amne nämane ja mike gure. Te batibe ñü jatani jobe temen, käkwe ño mikani niren kri abko nikani nitre ye ngwena jökrä abko müre neketani ñöte. ²⁸ Ye kwrere nakaninkä krörö Lot näire arato: Ni jökrä nämane mröre, dö ñaen, jändrän kökö, jändrän rürümoine, nura nökö amne ju mike. Ni jökrä nämane töbike jändrän ye aibehtë. ²⁹ Angwane Lot nikaninta mräkäbe juta Sodoma bäre mento, ye btäräbe Ngöbökte ñukwä kä käinbti juani asufrebe mni mni, käkwe nitre Sodomabo kämikani jökrä. ³⁰ Ye kwrere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä kore.

³¹ Kä ye ngwane abko, nitre tädre jubti käin* amne jändrän tädre gwi kwe ñan rika tuenta ngwiandre jae, akwa gitia jirekäbe amne, ni tädre sribire tirete ye abko ñan rika jändrän tuenta jire chi gwi, akwa gitia gwängwarbe jirekäbe. ³² Angwane kukwe nakaninkä ño meri Lokwebtä, ye munkwe ngwianta töre jae, käkwe jändrän munkwe taredre ñakare, ³³ ñobtä ñan angwane nire nire abko ie ja kwata rabadi ruentari tare abko krütadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä biare krüte Ngöbökrä abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. ³⁴ Erere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita, ye ngwane ni tädi nibu kibien jänbti deo abko jänäim iti amne iti abko mikadite. ³⁵ Erere arato, meri tädi nibu trigo ukwe gwaire abko jänäim iti amne iti abko

* **17:31** tädre jubti käin. Ju nitre israelitare abko kiare bti käin, aiseite nuäre dikakrä bti ta.

mikadite, niebare Jesukwe. ³⁶ [Erere arato, ni tädi nibu sribire tirete abko jänäin iti amne iti abko mikadite, niebare Jesukwe.]†

³⁷ Angwane nitre ja töitikaka Jesube käkwe niebare mda ie:

¿Kukwe ye abko rakadikä mdente, Dänkien? niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni ngwäkä tädi mdente, btä jüden rabadi ja ükekrö ngwäkä kwete, ye kanti rakadikä. Abko kore se, niebare kwe ietre.

18

Nikwe blitadre janknu Ngöböbe abko Jesukwe bä mikani

¹ Yebti nitre ja töitikaka Jesube ñan di krütadre blitabtä Ngöböbe, abkokäre Jesukwe kukwe mda bä mikani dirikäre ietre, ² käkwe niebare krörö: Bati ni iti nämane kritobore juta kwati kanti. Kritobo ye abko nämane Ngöbö jürä ngwen ñakare amne nämane ni mda mda mike ütiäte ñakare jae. ³ Juta ye arabe kanti meri kän kwäräi krütani nämane iti arato abko ben ni mda nämane rüre. Abtä meri ye nikani janknu kritobo kanti kukwe ükatemna jakrä ie. ⁴ Akwa kä raire kritobo ye käkwe kukwe ükaninte ñakare meri ye kräke. Akwa yebti kritobo namani töbikere: Tita Ngöbö jürä ngwen ñakare amne tita ni mda mda mike ütiäte ñakare jae, ⁵ akwa meri kän kwäräi krütani se käkwe ñan ti nikadre krübäte mda, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, niara ñan jatadreta mda abkokäre, ñobtä ñan angwane tädre nüke janknu kore, käkwe ti moto mikadre iko. Erere arato ni mda mda käkwe ñan töbikadre blo tibtä, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, kritobo namani nütüre, abko nakaninkä kore. Ne ngörä.

⁶ Kritobo moto käme akwa, töbikabare kore kwe. ⁷ ¿Akwa Ngöbö abko moto kuin, se abko ni dianinkä jen jakrä kwe käta blite dibire rare ben abko ñan ngie mikadre kwe ya? ¿Niarakwe ñan juandretari jirekabe ja jiebt! ⁸ Ngöbö abra kuin käkwe ni kwekwe die mikadre jötrö. ¿Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita angwane, ni tödekaka tibti tädi blite janknu Ngöböbe kwandi ruäre tie nete ya? abko ti tö ngwaintari munye, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Ni bikaka metre amne ni ngwian käräkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani

⁹ Abti ni ruäre, ie ja nämane nebe ruen metre amne dbe Ngöbö ngwäreki nämane Jesu kanti abko ietre ni mda mda nämane tuen käme, abtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö ietre: ¹⁰ Bati ni nikani nibu ju blitakrä Ngöböbe kanti blitakäre Ngöböbe. Ni iti abko bariseo amne ni mda abko ngwian käräkä gobran romanobokrä. ¹¹ Angwane bariseo ye namani nünaninkä blitakäre Ngöböbe, käkwe niebare jabtä: Ngöbö, tita kuin niere mae, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä gore, tä kukwe nuene kämekäme amne tä ja mike gure bati bati, ye kwrere tita nuene ñakare. Erere arato, ti ñakare ni ngututu käme ngwian käräkä noko kwrere. ¹² Mdakäre abko, tita ja bäine bobu bämän kratirekratire makrä amne, jändrän bianta keta jätä jätä tie amne jändrän ganainta keta jätä jätä tikwe abko tita bien keteti makrä, ye abko tita nuene kore makrä, niebare kwe Ngöböbe.

¹³ Akwa ni ngwian käräkä ye abko namani bä mente temen se kwrere amne ja ñan namani nüke töre ie nikren kä kämbti, kä namani ja mete mäträte namani ulire kukwe käme nuenbtä bä mikakäre, käkwe blitabare krörö Ngöböbe: Ngöbö, ti abko kukwe kämekäme nuenkä krübäte, aiseti ti ngwen ruentari tare jae amne ti ngite denkä mento tibtä, namani niere Ngöböbe abko kukwe nakaninkä kore. Ne ngörä.

† 17:36 Kukweta corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquinbtä.

¹⁴ Kukwe yebtä ti bike kukwe ütiäte niere munye abko krörö: Ni ngwian dianka jämi niken ja gwiriete, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare amne kani ngäbti kwe, akwa bariseo abko ñan mikani metre ja ngwäreki kwe amne kani ngäbti ñakare kwe, ñobtä ñan angwane nirekwe ja mikadre kuin deme au abko Ngöbökwie mikadi ene, akwa nirekwe ja mikadre bobre Ngöbö ngwäreki abko Ngöbökwie mikadi ütiäte jae. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Jesukwe ja di biani ngäbäkre kiakiaye
(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)

¹⁵ Ye ngwane abko ngäbäkre kiakia, bti Jesukwe kise mikadre ja di biankäre ietre, abkokäre jänikani mräkäkwe Jesuye. Akwa nitre ja töitikaka ben käkwe gani angwane, namani ñäke ngäbäkre mräkäye. ¹⁶ Abtä Jesukwe ngäbäkre kiakia käräbare, bti niebare kwe:

Ngäbäkre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji öta käne, ñobtä ñan angwane nire nire këta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrerekwrere, ni yebti abko Ngöböta gobrane, aisetu munkwe ñan ji öta käne. ¹⁷ Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nire nire ñan tä ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre chi kwrerekwrere, ni yebti Ngöbökwie ñan gobrandi amne ñan nünandi kärekäre Ngöböbe kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Ni jändrän bkänkä kabre käkwe blitabare Jesube
(Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31)

¹⁸ Yebti ni iti ji dokwäte käkwe kukwe ngwianintari krörö Jesuye: Dirikä kuin, ¿tikwe dre nuendre abko ütiäre ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe.

¹⁹ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ngöbö aibe kuin, yebti ni mda ñakare jire kuin. ¿Ye ñobtä abko mata ti kuin niere tie ye? ²⁰ Akwa ma tö nünai kärekäre Ngöböbe angwane, Kukwe Biani Ngöbökwie Moiséye nuendre nie, ye gavera mae abko erere makwe mika täte abko krörö:

Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan ni mda kämika.

Makwe ñan go.

Makwe ñan blita ngwarbe ni mda mda rüere kitakäre ngite.

Erere arato, ma rün amne ma meye mika ütiäte jae,

Exodo 20.12-16;

Deuteronomio 5.16-20

niebare Ngöbökwie Moiséye abko gare kuin mae ruen tie, niebare Jesukwe ie.

²¹ Angwane ni ye käkwe niebare:

Makwe kukwe nini, ye ti nämäne bati ngäbäkrere angwane, ti nikani mike täte jökrä abti kä nuke mtare tie, niebare kwe.

²² Niebare kore kwe, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän tä keteti nuendre mae. Jändrän tä makwe ye erere nän rürümoine jökrä, bti makwe ngwian ye dräi ni bobre bobrebtu angwane, ma rabadi jändrän ütiäte kri bkäne kabre kä käinbti sete. Makwe jändrän rürümoine ünän jökrä kore, bti ma jata ti jiebtu. Abko kore se, niebare kwe ie.

²³ Jesukwe kukwe niebare kore ie angwane, niara abko jändrän bkäne kabre krübäte, aisetu moto namani ulire Jesu kukwei nuare. ²⁴ Yebti namani tuen ulire dikaro Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ni jändrän bkänkä krikri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwie gobrandre bti abko tare krübäte kräke. ²⁵ Era metre, aku okwä chi, yete ta kameo krikri ye ara rikadre nuäre, akwa nitre jändrän bkänkä kri ye käkwe ja

mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti, ye abko bäri tare kräke, niebare Jesukwe.

²⁶ Angwane nitre Jesu kukwei nuaka käkwe niebare mda ie:

¿Ni jändrän bkäne kri ñan rabadre dianintari nini makwe, se nire abko rabadi dianintari amarebti se? niebare kwetre Jesuye.*

²⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän tare nuene abtä ñan neme bare ni kä nebtäye, ye abko nuäre nuendre Ngöbökrä, niebare kwe.

²⁸ Angwane Pedro käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿nunkwe jändrän jakwe jakwe erere mikaninte jökrä, bti nunta näin ma jiebtí, aisete se abko Ngöbökwé dre biandi ütiäre nunye? niebare kwe.

²⁹ Abtä Jesukwe niebare ie:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngöböta gobrane, ye nireta kaen ngäbti, abtä ju mikaninte kwe o rün, meye o etbakantre mikaninte kwe, erere arato, meri kwe o ngäbriänkä kwekwe mikaninte kwe, ³⁰ nitre ye abko ie Ngöbökwé jändrän biandi bäri kabre mda kä ne ngwane amne mikadi nüne kärekäre jabe kwe arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Jesu müre ketadi abko niebare bämäkäre kwe

(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)

³¹ Yebti Jesukwe nitre ja töitíkaka ben ni jätäbti nibu käräbare kaibe jenena, käkwe niebare ietre:

Nita näin Jerusalén kukwäre. Angwane nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe tarä tikani ño ti Ni Kä Nebtä Ngobo nebtä, ye erere rabadi bare jökrä tibtä abko krörö: ³² Nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise amne niaratre käkwe ti mikadi yakrä jae, ñäkädi taretare kwe tie amne käli kitadi tibtä kwetre, ³³ bti ti kwata metadi krübäte kwetre. Yebti ti müre ketadi kwetre, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Akwa niaratre abko töi namani braibe, aisete drebtä Jesu nämane blite ñan namani nüke gare ietre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuinta

(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

³⁵ Abti Jesu nikanina mate ja ken juta Jericóte mda angwane, ni nämane iti abko okwä kä drünente nämane tákänintbe jibtä ngwian kärere jakrä, kánti ta Jesu nikani nebe. ³⁶ Angwane batibe ni ye ie ni namani ruen näin kwati dikaro ji ngrabare niara bäre temen. Abtä dre namani nakenkä amarebti ni nikani kwati dikaro, niebare kwe. ³⁷ Angwane Jesu Nazarebo jatani ji ngrabare yete, niebare ie. ³⁸ Abtä niarakwe ngratebare kri krörö:

¡Jesu, ¡rei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani ngrente jite.

³⁹ Abtä nitre nämane näin Jesu käne kä namani kada ketamna ie, akwa niara namani ngwänenkä bäri krikri mda, kä namani niere:

¡rei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere.

⁴⁰ Angwane Jesu namani nünaninkä, käkwe ngwiamna nüke ja kánti. Erere jänükani Jesu ken angwane, Jesukwe niebare ie:

* **18:26** Jesu näire abko ni ngwian bkäne kri abko nämane ngwian bkäne, ñöbtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aisete bäri Ngöbö kukwe muko, aisete rabadre dianintari käne, nitre israelita nämane nütüre. Ne aisete nitre ja töitíkaka Jesube abko ñan töi namani krütare Jesu kukweibtä.

⁴¹ ¿Tikwe dre nuendre makrä, ie ma tö nibi? niebare kwe ie.

Ni okwä kä drünente ye käkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, kä rabadre tuen tie, ie ti tö nibi, niebare kwe Jesuye.

⁴² Angwane Jesukwe niebare ie:

Ma nibi tödeke kwatibe Ngöböbti, ye köböire ma okwä nibirate quinta, aisete kä raba tuen mae, niebare kwe ie.

⁴³ Ye btäräbe kä namani tuen kuin batibe ie, bti nikani siba Jesube Ngöbö käikitekä angwane, ni jökrä käkwe kukwe ye tuani abko namani Ngöbö käikitekä arato.

19

Zaqueo tö namani ja tuai Jesube

¹ Abti Jesu nikani nebe juta Jericóte mda angwane, nikani ji ngrabare jutate. ² Juta yete abko, ni nämane iti abko kädian nämane Zaqueo. Niara abko nämane nitre ngwian käräkä gobran romanokrä dänkiene aisete, nämane ngwian bkäne bäri kabre krübäte. ³ Nire abko Jesu, Zaqueo tö namani tuai, akwa Zaqueo abko chi amne ni namani kwati, aisete niara okwä ñan namani nebe Jesubtä. ⁴ Abtä nikani betekä käne amne okwä rabadre Jesubtä, abkokäre ji kánti ta Jesu rikadre, ye kánti Zaqueo nikani kribtä käin Jesu ngbiare jite.

⁵ Zaqueo nämane, ye kánti Jesu nikani nebe angwane, batibe Jesukwe nikrabare kribtä käin, käkwe niebare Zaqueoye:

Zaqueo, ti rabadi ma juete mtare, aisete jakweta jötrö timon, niebare kwe ie.

⁶ Ye erere Zaqueo jataninta jötrö timon amne kä namani juto btä Jesu kare ngäbti ja gwiriete. ⁷ Jesu nikani Zaqueo kánti ni mda mda okwäbti, yebtä abko ni jökrä namani ñäke Jesu rüere, kä namani niere:

¡Jo! Jesu bike niken ni kukwe kämekäme nuenkä gwiriete, namanintre niere Jesubtä.

⁸ Ye erere Jesu nämane mröre Zaqueo kánti angwane, Zaqueo namani nūnaninkä, käkwe niebare ni Dänkienye:

Ti Dänkien, jändrän jökrä tä tikwe, ye tikwe biandi ruäre ta ni bobre bobreye amne, nire nire kán tikwe ngwian dianinkä bäri mda ne ngwane, tikwe ngwian dianinkä kán ye bärire mda tikwe ngwian mda biandita ketabkä ietre abko ti tö niei metre mae, niebare kwe Jesuye.

⁹ Abtä Jesukwe niebare Zaqueoye:

Mtare ma amne ma mräkä nibira dianintari abko mata bä mike kore. Zaqueo ne abko Abraham mräkä arato, akwa nämane mente Ngöböye. ¹⁰ Ni nianinte niara kwrere abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatani kánántarikäre amne diantarikäre, mden erere nibi bare mtare Zaqueobtä. Abko kore se, niebare kwe ie.

Ngwian ngibiaka kuin, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 25.14-30)

¹¹ Jesu nämane blite kore, ye abko ni niara kukwei nuaka nuaka, ie Jesukwe kukwe bä mikani, ñobtä ñan angwane nikanina nebe kánime Jerusalén ken, aisete Ngöbö jatadre gobrane gwängwarbe niaratre ngätäite abko ni ruäre nämane nütüre, akwa nämane töbike blo, aisete Jesukwe kukwe krörö bä mikani ietre töi tikakakäre metre. ¹² Jesukwe niebare:

Bati ni nämane iti. Niara abko jrei mräkä amne niara mikadre gräbti jreire, abkokäre nikani mobe kä mdate. Abti mikadrera jreire, abti jatadreta gobrane, abkokäre jatani niken. ¹³ Akwa ngämi niken, känenkri ni klabore kwekwe käräbare ni jätä kwe, bti ngwian biani kabre kwe ja näre näre itire

itire ietre, kākwe niebare: Ti bike niken mente, aiseti ti mikakäre nüketa, munkwe sribi nuen ngwian nebti ti käne, abti ti jatadi nüketa, niebare kwe ietre, bti nikani. ¹⁴ Akwa nitre ye bti jrei ye nämane gobrane abko mätä namani kri ni yehtë, kākwe ni mdara jire juani ni ye jiebti blitakäre krörö niara rüere: Nun ñan tö ni ne tuai jreire ja ngätäite, niedre kwetre, abkokäre juani jiebti.

¹⁵ Akwa ni ye mikani jreire, bti jatani nüketa ja käite. Nükaninta angwane, ni klabore kwekwe, ie ngwian biani kwe sribikrä ye abko itire itire kākwe ngwian ganaibare nuäi mda ngwian kwebti abko tö namani gai, kākwe käräbare jökrä nüke ja kanti. ¹⁶ Ye erere ni nükani iti käne kākwe niebare ie: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba keta jätä mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁷ Angwane jrei ye kākwe niebare ie: Ma sribikä kuin krübäte. Jändrän braibe, btä mata sribire kuin era metre, aiseti ti raba tödeke mabti tä gare tie, aiseti juta keta jätä, bti tikwe ma mikadi gobrane tikrä, niebare kwe ie.

¹⁸ Yebti ni klabore mda jatani, kākwe niebare jreiyi: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba ketarike mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁹ Angwane jrei ye kākwe niebare krörö mda ie arato: Kore ne ngwane, tikwe ma mikadi gobrane juta ketarikebti tikrä, niebare kwe ie.

²⁰ Yebti ni klabore mdara jire nükani jrei kanti, kākwe niebare ie: Ti dänkien, tikwe ngwian makwe ukaba dän kukwänte jirekäbe abko tä nete ne. Tikwe sribibare ñakare bti, ²¹ ñobtä ñan angwane mata mokrere krübäte jändrän makwebti amne ma käbare, aiseti ma ngwian bien ñakare, kanti mata ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne mata ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ma abko nura metekä ñakare jakrä. Ye mdenbtä ma jürä rababa krübäte tibtä, kākwe ngwian ukaba jirekäbe, niebare kwe jreiyi.

²² Abtä jreikwe niebare mda ie: Ma sribikä käme. Ti ño ño makwe nini tie, ye kwrere tikwe kukwe ukadite makrä. Tita mokrere krübäte jändrän tikwebti amne ti käbare, aiseti ti ngwian bien ñakare, kanti tita ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne tita ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ti abko nura metekä ñakare jakrä, ye gare kuin mae. ²³ ¿Se ñobtä abko ma ñan jananbare ngwian tikwe mike bankote abko ti rükadreta angwane, ngwian mda biandre chi btä tie? niebare jreikwe sribikä ngwarbeye.

²⁴ Bti ni mda mda nämane yete, ie jreikwe niebare: Ngwianta ni nokokwe, se denkä kän, bti sribikä kuin kākwe ngwian ganaibare keta jätä mda, seye bien munkwe, niebare kwe. ²⁵ Abtä ni mda mda ye kākwe niebare jreiyi: Nun dänkien, ni noko nena ngwian bkäne kabre krübäte, ¿se ñobtä abko mda biandre ie? niebare kwetre. ²⁶ Abtä jreikwe niebare mda ietre: Ti tö kukwe era erere niei krörö munye: Nire nire jändrän bkäne kabre abko ie mda biandi bäri; akwa nire nire kwe jändrän ñakare abko kän jändrän chi kwe diandikä jökrä kän. ²⁷ Mdakäre abko, nire nire namani ti rüere, ñan tö namani ti tuai jreire ye abko mun jata ngwena nüke ti kanti nete, bti munkwe kämika ti ngwäreki nete. Abko kore se, niebare jreikwe abko kukwe nakaninkä kore se. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Jesu nikani nebe Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

²⁸ Jesukwe blitabare ünän kore, bti nikani janknu mda Jerusalén kukwäre. ²⁹ Nikanina mate ja ken juta Betfagébe amne juta Betaniabe, Ngitio Olibo kanti angwane, nitre ja töitikaka ben käräbare nibu kwe, ³⁰ bti niebare kwe ietre:

Juta tuen kánime ni ngware ta. Se kánti mun nán. Mun raba yete angwane, buro ngábali nákwita ngámi kwan mákáninte munye, ye tikate munkwe, bti mun jata ngwena tie nete. ³¹ Akwa ¿Ñobtä munta tikete? nie munye angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dänkien tö nibi ie, aisete nun bike niken ngwena, munkwe nie kore, niebare Jesukwe ietre.

³² Erere bkänä, nitre ja töitikaka Jesube nikani, nikani nebe angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, ye erere kwani ietre. ³³ Námáne buro tikete angwane, buro bkänkätre jataní, kákwe niebare ietre:

¿Ñobtä munta buro ye tikete nunkán ye? niebare kwetre.

³⁴ Angwane niebare kwetre buro bkänkäye:

Nun Dänkien tö nibi ie, kákwe kárániri, aisete nunta tikete, niebare kwetre.

³⁵ Yebti nikanintre buro ngwena, nikani nebe Jesu kánti angwane, dán jakwe mikani ótati buro ngábali ye tröbti kwetre ja tákräre Jesuye, bti Jesu nakwani buro yebti. ³⁶ Bti Jesu nikani janknu mentokwäre angwane, ni jökrá namani dán jakwe metete ji ngrabare temen Jesu kakäre ngábtí jrei kwrere.

³⁷ Angwane Jesu nikanina Ngítio Olibobti káin, jatanina niken motokwäre amne, nitre námáne náin ben, btá ká namani nuäre, ká nikani ngrente krikri be Ngöbö káikitareká, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare Jesukwe tuani kwetre yebtä, ³⁸ ká namani niere:

Jrei ne kite ni Dänkien Ngöbö kábtí.

Ma ye aibe raba mikani útiáte.

¡Ká raba jáme ká káinbti amne, nunta Ngöbö ká káinbti káikitaká!

Salmos

118.26

namanintre niere.

³⁹ Kukwe yebtä, nitre bariseo námáne ruäre ni mda mda ngátáite yete kákwe niebare Jesuye:

Diriká, nitre nánká mabe se kákwe kada ketadre niere ietre, niebare kwetre.

⁴⁰ Akwa Jesu kákwe niebare nitre bariseoye:

Nitre noko rabadre kwekbe angwane, já oto kabre nere temen kákwe ngradrete Ngöbö káikitakáre, aisete ngwarbe tikwe kada ketamna ietre abko ti tö nibi niei metre munye, niebare kwe ietre.

⁴¹ Yebti Jesu namanina Jerusalén ken, okwá namani juta Jerusalénbtá angwane, müaibare kwe, ⁴² kákwe niebare:

Nirekwe ká jáme biandre mun núnanka Jerusalénte yeye, ye rúkadre gare mtare munye náre, akwa tá rúkaninte mun okwá báre, aisete tuen ñakare munye. ⁴³ Batira jire ká jatadi káme mun rüere angwane, mun rúekwe ki mikadi mun báre temen amne, mun rüe rabadi jökrá mun báre temen, kákwe rüdi mun rüere angwane, ⁴⁴ mun juandi ngwarbe jökrá kwetre amne, nitre núnanka nete noko kámikadi kwati kwetre. Erere arato, já mikani jure amne kire noko dikandite jökrá kwetre arato, ñobtä ñan angwane Ngöbö nükani basare munye, mun diantarikäre akwa, ñan nükani gare munye, aisete rakadiká kore mun núnanka Jerusalénte yebtä, niebare Jesukwe.

Jesukwe nitre jándrán rürümoinká juanintari

(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)

⁴⁵ Jesu nükani Jerusalén, bti nikani ju blitakrá Ngöböbe ye báre angwane, nitre námáne jándrán rürümoine yete abko Jesu nikani juentari jökrá nekwäre, sekwäre mentokwäre, ⁴⁶ kákwe mátrábare krörö btátre:

Ngöbö Kukwei tá tikani krörö:

Ju tikwe ne abra tá blitakrá tibe,

Isaías 56.7

nieta Ngöbö Kukweibtä, akwa mun abko tä ju blitakrä Ngöböbe ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁷ Yebti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu namani dirire käre köbö kwatirekwatire. Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre, erere arato nitre unbre ji dokwäte nitre israelita ngätäite abko nämene ji känene jae Jesu kämikakäre. ⁴⁸ Akwa ji ñan namani kwen ietre Jesu kämikakrä, ñobtä ñan angwane Jesu namani blite, ye abko ni jökrä nämene biare kukwe nuen, aisetse Jesu kämikadre ño kwetre abko käi ñan namani kwen ietre.

20

*Nire diebti Jesu nämene sribire abko ngwianintari ie
(Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33)*

¹ Bati ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu nämene dirire ni kwatiye amne nämene kukwe kuin Ngöböke mike gare angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre nikani nitre unbre ji dokwätebe, ² käkwe niebare Jesuye:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? niebare kwetre Jesuye.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöböke juani ya o ni kä nebtäkwe mikani sribire ya? niebare kwe ietre.

⁵ Yebtä nikaninta blite jabe kwärikwäri, kä namani niere krörö:

Ngöböke juani, nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöböke juani munta niere, ¿se ñobtä abko munkwe ñan kukwei mikani era jae? niedre kwe nie. ⁶ Akwa ni kä nebtäkwe mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, ñobtä ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekä era ni jökrä kräke, aisetse ni mda mdakwe ni kämikadre jäbti ñäkäbtä kore rüere, namanintre niere jae kwärikwäri.

⁷ Abtä niebare krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñakare nunye, niebare kwetre.

⁸ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkäre abko tikwe ñan niedre munye arato, niebare kwe ietre.

*Nitre ji dokwäte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 21.33-46; Marcos 12.1-12)*

⁹ Yebti nitre nämene yete, ie Jesu nikani kukwe bä mike Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätrebtä amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientrebtä, käkwe niebare krörö:

Bati ni nämene iti käkwe uba nurai nökan, bti biani kwe ni mda mdaye sribikrä. Kä biani sribikrä kwe abko ütiäre uba döi biandreta ruäre ie. Yebti nikani raire kä mdabti. ¹⁰ Abti uba ngwä ötadre abko käi nukani angwane, sribikä käkwe uba biandreta ruäre kä bkänkäye, ye abko kä bkänkä käkwe sribikä kwe juani iti tuenta jakrä. Akwa sribikätre ubabtä ye käkwe sribikä ye metani ja ñäte kwäräkwarä se kwrere, bti juanintarita kise tökare kwetre.

¹¹ Yebti kä bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta ruäre jakrä, akwa sribikätre ubabtä käkwe sribikä ye metani ja ñäte arato, käkwe ñäkäbare diän diän ie, bti juanintarita kise tökare kwetre arato. ¹² Yebti uba bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta, akwa sribikä mda mda ye käkwe metani arato, bti kitaninkä kwetre uba grä bäre mento.

¹³ Yebti ni uba bkänkä käkwe niebare jae: ¿Mtare tikwe dre nuendre mda? namani nütüre. Te batibe töi ngitianinkä, käkwe niebare: Ti odei tare kri tikwe abko ti bike juen. Nane niara mikadre ütiäte jae sribikätrekwe, raba ruen tie, aiseti ti bike niara juen, niebare kwe jae. ¹⁴ Ye erere bkänä juani kwe. Akwa kä bkänkä ye odei nikani tuen sribikätre ubabtä yeye angwane, niebare kwetre jae kwärikwäri: Ni se abko rabadi jändrän rünkwe bkäne jökrä, aiseti ari kämike amne ni rabadi kä ne bkäne jökrä, niebare kwetre. ¹⁵ Ye erere niaratre nikani kä bkänkä odei ye ngwena uba grä bäre mento, bti kämikani kwetre se kwrere abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Bti Jesukwe niebare ni jökräye:

¿Ne ngwane, uba bkänkä käkwe dre nuendre sribikä yebtä raba ruen munye? ¹⁶ Niara rikadre, käkwe sribikätre ye kämikadre jökrä, bti uba grä ye biandre ni mda mdaye kwe sribikrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ye jarabare ni jökräye angwane, niebare kwetre:

¡Kukwe ñan rakadrekä jire kore! niebare kwetre.

¹⁷ Akwa Jesu käkwe mikani ñäräre, bti niebare kwe ietre:

Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä ne kätä dre niere abko niere tie munkwe:

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre. *Salmos 118.22*

nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁸ Angwane ni ütiäte kri jä kwrere tikwe nini, ye abko btä nire nire ritadrete amne rikadre temen jä yebti angwane, jä ye käkwe ni ye ötadibtä kiakia jökrä ngrabare. Erere arato, nire nire bti jä ye rikwitadrekä angwane, gütadikä mnüne jökrä jä ye täni arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹ Yebtä abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre, rüere Jesukwe kukwe bä mikani kore gani kwetre jabtä. Abtä jötörö ngwarbe tö namani Jesu kain ngite ye näire, akwa ni nämane kwati Jesu kukwei nuen, ye abko jürä namani btäre, aiseti namani kwekbe.

*Ja ütiä biandre gobranye ya, ñakare ya
(Mateo 22.15-22; Marcos 12.13-17)*

²⁰ Angwane ni juani ruäre kwetre Jesu ngibiaretari mda. Niaratre abko namani bike moto jäme, akwa Jesu ngwiandre kukwe nainte kwetre, abtä kitadre ngise kwetre gobernador romanobo ngwärekri, abkokäre namani bike moto jäme. ²¹ Namani Jesu kanti angwane, niebare kwetre ie:

Dirikä, mata kukwe niere amne mata dirire, ye abko era metre gare kuin nunye amne, ma ñan tä dirire ni ruäre aibe moto mikakrä nuäre, akwa ji Ngöbökwé abko dirita era metre makwe, ye garera nie. ²² Ye aiseti nun tö kukwe ngwiantari mae abko krörö: ¿Emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abko dbe ya, ñakare ya niere nunye? niebare kwetre Jesuye.

²³ Angwane tö namani Jesu ngökai, ye gani Jesukwe btäre, käkwe niebare ietre:

²⁴ Ngwian ye mike tuadre kunti tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Erere biani tuadre kwetre Jesuye angwane, Jesukwe niebare mda ietre:

¿Nire bä amne nire käi tä tikani ngwian nebtä? niebare kwe.

Angwane niebare kwetre ie:

Emperador César bä amne käi tä btä, niebare kwetre mda Jesuye.

²⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändrän Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

²⁶ Jesukwe kukwe kani ngäbti kuin ni jökrä okwäbti, yebtä abko tõi ñan namani krütare amne, kukwe kwani ñakare ietre Jesu kitakrä ngise, aisete namanintre kwekbe jökrä.

*Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye
(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)*

²⁷ Yebti nitre saduseo nikani ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadreta nire Ngöbökwé abko ñan nämáne mike era, aisete jatani kukwe ngwentari Jesuye, kákwe nieba ie:

²⁸ Dirikä, Ngöbökwé tikamna krörö täräbtä nunkrä Moiséye: Ni iti tädre gure akwa, ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe. Meri ye abko yäräkwe diandre jae mda. Yebti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngobo kwrere abko tikani täräbtä Moisékwe nunkrä. ²⁹ Ne aisete nun tõi nibi kukwe ne ngwianintari krörö mae: Bati nitre ja etbarebe nämáne ni kükü. Nitre ye etba mubai kákwe ja mikani gure, akwa ngäbäkre ngämi nebe kwetre angwane, ni ye krütani. ³⁰ Merire namani ie abko namani yärä mda yebe, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, brare krütani kán arato. Meri ye namaninta kaibe bobukäre. ³¹ Namani yärä mdara jire ben, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, krütani kán arato. Ye kwrere nikani nakenkä janknu ja täritäri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrä meri ye kisete, akwa nin ngäbäkrei ngibiabare jire iti kwe. ³² Abti mrä meri ye krütani abko kukwe nakaninkä kore nieta. ³³ Akwa ni krütani rükadreta nire mata niere, aisete ni brare ni kükü, ben meri ye namani jökrä, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrä angwane, meri ye rabadi nire nän mukore abko niere nunye, niebare kwetre Jesuye.

³⁴ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kä ne ngwane, ni brare amne ni merire kätä ja mike gure, ³⁵ akwa kä mrä, ni rükadreta nire angwane, nire nire tuen ütiäte Ngöböye nünakäre käreäre jabe abko ni merire, brare kákwe ñan ja mikadre gure. ³⁶ Ni ñan krütadre mda, akwa ni rabadre angeletre Ngöbökwé kwrere. Erere arato, ni rükadita nire angwane, ni rabadi Ngöbö odeire jökrä, aisete ni rabadi ja etbare amne ja ngwaire, aisete ñan ja mikadre gure.

³⁷ Akwa kri chi namani jutra ngitiekä, ye kánti ni rükadreta nire era metre abko Moisékwe bä mikani, kákwe niebare: Ni Dänkien Ngöbö abko Ngöbö Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare kwe. ³⁸ Ye abko, Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöbökwé niebare kore Moiséye. Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aisete Abraham, Isaac amne Jacob tä nüne janknu Ngöbö ngwärekre abko gare nie. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁹ Ye ngwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämáne yete, btä kái namani nuäre, ñobtä ñan angwane ni rükadreta nire abko era kräke. Yebtä abko niebare kwetre:

Dirikä, makwe blitaniri kuin krübäte, niebare kwetre Jesuye.

⁴⁰ Angwane kä jürä namani ni jökräbtä, kákwe kukwe ngwianintari ñakare mda Jesuye ja gakäre ben.

*¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöbökwé däredre?
(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)*

⁴¹ Yebti Jesukwe kukwe ngwianintari krörö mda nitre Saduseo yeye:

¿Ñobtä Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre jrei David tukwekri nieta munkwe ⁴² amarebti David ara jire käkwe kukwe tikani krörö tarä Salmobtä?: Ti Dänkien Ngöbö käkwe nieba ti Dänkienye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

⁴³ Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1*

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöbökwé yebtä. ⁴⁴ David ara jire käkwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöbökwébtä, ¿se ñobtä abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko jatadre Davikri nieta munkwe se? Tita ngwentari kore, ñobtä ñan angwane nita Dänkien niere ñakare jire ni mräkä bäri mrä nikrä yeye, niebare Jesukwe.

Jesukwe ni mikani mokre Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre ngäniene (Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)

⁴⁵ Ni jökrä nämane Jesu kukwei nuen angwane, batibe Jesukwe niebare mda nitre ja töitakaka benye:

⁴⁶ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane niaratre tä dän nga ütiäte kri kite jabtä, bti ni jökrä käkwe köbö ngwiandretari käne ietre kä jändrän rürümoinkrä ye kántita temen, ie töta nebe. Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagogate, kanti töta nebe rabai takänintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tätre nebe takänintbe. Erere arato, niaratre nübaita bietabtä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tö takäi temen. ⁴⁷ Erere arato, meri kän brare krütani abko kän tätre ju denkä abti tätre bike kuin, këta blite raire Ngöböbe, akwa yebtä Ngöbökwé mikadi ja tare nike krübäte, aisete munkwe ja ngibia kuin Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre ngäniene. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

21

Meri bobre käkwe sentabo ngörä kubu biani Ngöbökrä (Marcos 12.41-44)

¹ Ye ngwane abko, nitre ngwian bkäne krikri namani nuke ngwian kite kajate Ngöbökrä ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu okwäbti. ² Angwane meri bobre kän brare krütani abko jatani, käkwe ngwian sentabo kwrere kitani kubube arato kajate Jesu okwäbti. ³ Abtä Jesukwe niebare:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Meri bobre kän brare krütani se käkwe ngwian bini bäri kabre ni ngwian bkäne krikri se ngwä, ⁴ ñobtä ñan angwane niaratre këta ngwian namaninte ie aibe bien, akwa meri bobre ye abko käkwe ngwian ngörä nünankrä kwe erere bini jökrä, aisete niarakwe ngwian bini bäri kabre, niebare Jesukwe.

Dre rakadikä kä mrä känenkri (Mateo 24.1-28; Marcos 13.1-23)

⁵ Angwane ju blitakrä Ngöböbe mikakrä bä nuäre amne, ni ruäre käkwe jändrän tuäretuäre biani Ngöböye, bti ju mikani tuäre, yebtä abko ni ruäre nämane blite mda. Abtä Jesukwe niebare ietre:

⁶ Köböitira jire ju tuata munkwe se juandi ngwarbe jire jökrä, aisete jä ketani jabti jabti se juandi jökrä temen, niebare Jesukwe.

⁷ Abtä nitre nämane yete käkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, ¿ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe nini makwe, ye abko rakadikä ñongwane nun tö gai? Arato kukwe ye kebera nakenkä abko bä mikadi ño nunye abko makwe niedre nunye, ie nun tö nibi, niebare kwetre ie.

⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Bäri kāne abko, nitre ni ngökaka ye ngāniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane ni jatadi kwati ti käfti kākwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwē ara tā nete amne, kā mrä nükerä ja ken, niedi kwetre. Akwa niaratre ye abko ni ngökaka, aise te mun ñan rika niaratre jiebtä. ⁹ Erere arato, munkwe kukwe krörö gadi: Nitre tädi rüre jabe kwärükwäri ga munkwe angwane, munkwe ñan kā jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko rakadikä kāne kore abko erere rabadi nakenkä, akwa ye ngwane kā mrä ñan jatadi jötrö, niebare Jesukwe.

¹⁰ Yebti Jesu nikani blite janknu, kākwe niebare:

Kä mrä ngāmi nüke juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärükwäri amne nitre nünanka kā ketareketare te rabadi rüre jabe kwärükwäri amne, ¹¹ dobo rabadi nakaenkä kri krübäte, mrö nika rabadi kri krübäte amne bren nika rabadi krübäte kā ngrabare temen amne Ngöbökwē jändrän kri kri krübäte mikadi tuadre kainta, abtä kā jürä rabadi kri ni kwatibtä.

¹² Akwa kukwe ye ngāmi nakenkä, kānenkri ni kwati jatadi mun rüere. Sinagoga nitre israelitakwe kantikānti mun jänāin kritobo ngwäreki kwetre, bti mun kitadi ngite kā teri kwetre. Erere arato, jrei amne gobran, ie mun kitadi ngise tödekabtä tibti. ¹³ Akwa ye ngwane, tikwe dre dre nuenbare abko kräke kā rabadi kuin munye blitakäre tibtä nitre ye ngwäreki. ¹⁴ Mun jä ngāmi niken kritobo ngwäreki, kānenkri munkwe ja kwetadi ño ja dokwäre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹⁵ ñobtä ñan angwane tikwe ja kukwei töbtä kri mikadi gare munye blitakäre ja dokwäre, ye kākwe mun rüe kukwe ötädi jökrä angwane, rabaditre kwekbe jökrä mun kāne.

¹⁶ Akwa ye ngwane abko, mun rün, mun meye, mun etba, mun ngwai, mun mräkä mda mda amne mun kukwe muko abko rikwitadi mun rüere, ye kākwe mun kāmikadi ruäre. ¹⁷ Angwane ni jökrä mäta rabadi kri munbtä tödekabtä tibti. ¹⁸ Akwa mun ñan riadrete, abkokäre Ngöbökwē mun ngibiadi kuin jökrä, ¹⁹ aise te munkwe nünanka dite jabtä angwane, mun rabadi dianintari, niebare Jesukwe.

²⁰ Yebti Jesukwe niebare krörö mda:

Nitre rükä raba tuen jökrä juta Jerusalén se bäre temen munye angwane abko, juta se juan kebera ngwarbe, ye rabara gare munye. ²¹ Ye ngwane mun tädre Judeate ye abko gitia mintokwäre amne nire nire tädre juta Jerusalénte abko gitia juta bäre mento amne, nire nire tädre Jerusalén bäre abko ñan rika ngitieta juta Jerusalénte, ²² ñobtä ñan angwane kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye rabadre bare jökrä, abkokäre Ngöbökwē nitre nünanka kā nebtä mikadi ja ngie nuen kri köbö ye näire. ²³ Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngäbäkre kiakia kianbtä, ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ngitie jötrö, iye abko ñan bobre jakän ya! Kä ye ngwane abko ja tare nika rabadi kri krübäte kā nebtä amne nitre israelita kākwe ja ngie nuadi kri krübäte. ²⁴ Ne aise te ni ruäre kāmikadi ngitrabti amne ni ruäre abko jänāin ngite juta mda mdate angwane, nitre ñakare israelitare, kräke Ngöbökwē köbö kitani nuäi, ye näre juta Jerusalén mikadi ja ngoto täni kwetre.

Jesukristo jatadita

(Mateo 24.29-35, 42-44; Marcos 13.24-37)

²⁵ Kä mrä angwane, Ngöbökwē sribi kri ñan tuabare nuendi abko bä mikadi kwe ñänānbtä, söbtä amne mukebtä. Angwane ni kā nebtä töi rabadi ngwarbe kwärükwäri amne mren rabadi romon krübäte, aise te ngö rabadi nebe kri krübäte. Yebtä abko, ni jökrä rabadi töbiki kri. ²⁶ Erere arato, ni kwati rabadi nekwetekä krübäte amne kā rabadi nööte bti, ñobtä ñan

angwane kukwe rakadikā ño kā nebtā abko rabaditre tōbike, ñobtā ñan angwane jāndrān jōkrā kainta se rabadi grūkekā ye abko jūrā rabadi kri ni kwatibtä. ²⁷ Angwane ti Ni Kā Nebtā Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bā nuārebtī mutabti kā kāinbtī sete abko ni jōkrā kākwe tuadi. ²⁸ Ne aisetē, kukwe nini tikwe ye erere rabara nakenkā mun okwābtī angwane, munkwe kā ngwian nuāre jabtā, ñobtā ñan angwane Ngōbō kebera nūke mun tikiteta, aisetē munkwe kā ngwian nuāre jabtā, niebare Jesukwe.

²⁹ Ye btārābe, kukwe yebtā Jesukwe kukwe bā mikani krōrō mda, kākwe niebare:

Higokrie amne kri mda mda, ye mika ñārāre munkwe, btā munkwe tōbika.

³⁰ Kri ye tā mutu ngitiekā angwane, kā tōre tārā kite nūke ja ken munta gain, ³¹ ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkā jōkrā mun okwābtī angwane, Ngōbō kebera nūke gobrane ye rabara gare munye. ³² Ti bike kukwe era erere niere munye abko krōrō: Nitre nūnanka kā nebtā ngāmi krūtē jōkrā, ye kānenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikā jōkrā. ³³ Mdakāre abko, kā kainta se btā kā temen ne abko Ngōbōkwe gadikā jōkrā, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kārekāre, niebare Jesukwe.

³⁴ Yehti Jesukwe niebare mda:

Munkwe ja ngibia au, munkwe ñan ja tōi mika jāndrān diān diān nuenbtā amne, munkwe ñan drōba nika amne munkwe ñan tōbika jāndrān kā nebtā ye aibehtā, ñobtā ñan angwane munkwe ñan ja ngibiadre au ne ngwane, mun kwandre jāme kōbō ye nāire aisetē. ³⁵ Amne jāndrān ngwarbe tā niken jāme, bti batibe tā neme kō okwāte, ye kwrere mun ñan tādre jāme, abkokāre munkwe mokre jabtī, ñobtā ñan angwane nire nire kā nebtā tādi jāme, tādi ti ngibiare ngābtī ñakare angwane, ti jatadita. ³⁶ Akwa kārekāre mun abko kākwe ja mika biare ti ngibiare ngābtī amne munkwe blita Ngōbōbe jakrā angwane, kukwe jatadi taretare yebtā munkwe kwārābedi jōkrā amne, mun rabadi biare rabakāre ti Ni Kā Nebtā Ngobo ne ngwārekri. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁷⁻³⁸ Kā ye ngwane abko, kāre kōbō kwatirekwatire Jesu namani dirire ju blitakrā Ngōbōbe ye bāre amne, ni kwati namani nūke dekā niara kukwei nuen, akwa deo abko Jesu nāmame niken kibien Ngitio Olibo kānti.

22

Jesu rūe tō namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5,14-16; Marcos 14.1-2,10-11; Juan 11.45-53)

¹ Kā ye ngwane, bieta Te Lebadura Ñakare Bante kweta nāmame Ngōbō mikakāre ūtiāte. Bieta ye arabe kādian nāmame Pascua* abko erere kōbō jatanina nūketa ja ken. ² Angwane nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre amne Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye dirikātre abko kākwe Jesu mūre ketadre ño abko namanintre ngibiaretari kisere, akwa ni nāmame kwati nekete Jesukri abko jūrā namani btātē. ³ Angwane nitre ja tōitikaka Jesube ni jātābtī nibu, ye ngātāite ni iti kādian nāmame Judas Iscariote abko btā Satana nikani. ⁴ Ne aisetē nikani nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre kānti amne nitre ju blitakrā Ngōbōbe guardia dānkientre kānti angwane, Jesu kitadre ngise kwe ietre kāmikadre abko nikani kādriere bentre. ⁵ Angwane

* **22:1** Pascua. Nitre israelita kākwe Pascua kōbōi mikani ūtiāte, ñobtā ñan angwane kira nitre israelita nāmame ngite kā Egiptote angwane, Ngōbōkwe tikaninte Pascua kōbōibtā. Pascua abko kātā “niken bāre ta” niere. Kōbō yebtā angele ni kāmikaka nikani nitre israelita bāre ta amne kāmikani ñakare kwe, aisetē Ngōbōkwe kōbō Pascua mikamna ūtiāte nitre israelitaye.

kä namani nuäre kri btätre, kākwe ngwian bian braibare Judaye, ⁶ ye abko nūkaninbti Judaye angwane, Judakwe kitadre ngise ño rüeye ni mda mda okwä bäre abko Judas namani ngibiare kisere jae mda.

Jesukwe mröbare mrä nitre ja töitikaka benbe

(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

⁷ Nebti bieta Te Lebadura Ñakare Bante Kweta nämane ye nūkani mda. Kōbö ye näire kordero kāmika nämane kwetadre Pascua köböite abko köböi nūkaninta. ⁸ Abtä Jesukwe Pedro amne Juan käräbare, bti niebare kwe ietre:

Mun nän mrö sribere kwetadre Pascuate, niebare kwe ietre.

⁹ Niaratre kākwe niebare mda Jesuye:

¿Nunkwe mrö sribedre mdente, ie ma tö nibi? niebare kwetre ie.

¹⁰ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Mun rika nebe jutate. Ye kanti ni brare tädi iti ño ngwena kantrate abko rükadi ngätäi munbe ji ngrabare. Ni ye rika mdente gwä, kanti mun rika.

¹¹ Mun rika nebe gwi angwane, munkwe nie krörö ju bkänkäye: Dirikākwe mrö Pascua köböikrä kwetadi nitre ja töitikaka benbe abkokrä käta ūkaninte mdente, ngwiantarimna kwe, munkwe nie kore ie. ¹² Angwane ju mikani bobu jabti kاین, te kä kri tädira ūkaninte biare mrökrä, kanti mun jänain kwe. Ye kanti munkwe mrö sribe biare jändrän jökrä ūkate biare. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹³ Ye erere bkänä nikanintre angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, erere kwani ietre, kanti mrö sribebare kwetre kwetadre Pascuate.

¹⁴ Ye erere, mrö käi nūkani angwane, Jesu nikani, namani täkänintbe mesabtä nitre niara kukwei ngwiankabe angwane, ¹⁵ niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri bäri ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai munbe gwaire abko erere käi nüra mtare. ¹⁶ Ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai kore munbe, ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, känenkri tikwe ñan mrö Pascuakrä ne kwetadreta jire mda, akwa batibe kukwe bä mikata mrö Pascuakrä nebti rabadi bare angwane, tikwe kwetadita, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

¹⁷ Bti uba döi nämane basote diani kisete kwe, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti niebare kwe nitre ja töitikaka benye:

Uba döi ne ñaen ja täritäri munkwe, ¹⁸ ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, ye känenkri tikwe ñan uba döi ñadreta jire mda abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹ Yehti Jesukwe ban diani kunti kisete, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti ötäninbtä kwe, bti biari kwe nitre ja töitikaka benye, kākwe niebare ietre:

Ban ne abko ti ngätä ara. Ne mden abko tita bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban ne kweta kore ti ngwiankrä töre jae, niebare Jesukwe.

²⁰ Ye kwrere arato, uba döi nämane basote abko Jesukwe diani kisete, kākwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Uba döi ne abko ti däre tikwe ara. Ti krütadi angwane, ti däre rimiadite munkrä, köböire Ngöbökwé kukwe ūkaditeta btin munbe, ye mden abko uba döi ne tä bä mike. ²¹ Akwa ni ti kitaka ngise ti rüeye abko tä mröre ketotibe tibe mesabtä nete. ²² Ne abko, ji ūkaninte Ngöbökwé ti Ni Kä Nebtä Ngobe ne käne ye erere tikwe mikadre täte jökrä, jakwa ni ti kitaka ngise abko ñan bobre jakän ya! niebare Jesukwe.

²³ Angwane nitre ja töitikaka Jesube namani niere jae kwärikwäri:

¿Nirekwe niara kitadi ngise rüeye ruen? namanintre niere.

¿Nire bäri ūtiäte?

24 Ye ngwane abko, nitre ja tōitikaka Jesube mden bāri ūtiāte abko btā nikani ja kwete. 25 Abtā Jesukwe niebare ietre:

Nitre Ngōbō mikaka ngwarbe jae ye mikata jreire abko tā nebe ja bā mike krübāte ni mda mda okwāte. Erere arato, nitre mikata ni mda mda dānkieni abko krübāte arato, akwa ni se bāri moto kuin, nieta btā abko kaita nebe juto btātre. 26 Akwa mun ngātāite abko nān rabadre bare kore, nōbtā nān angwane ni bati mikata sribi ngwarbe nuene, ye kwrere nire nire rabadre bāri ūtiāte mun ngātāite abko rabadi ni bati ye kwrere. Erere arato, mun mden rabadre ji dokwāte abko kākwe ja mika ni klabore kwrere. 27 Ye abko, ti biki kukwe niere munye: ¿Nita tākānintbe mrōre mesabtā angwane, ni mrō mikaka mesabtā, ni nibu ye abko mden bāri ūtiāte? Ni mrōkā mesabtā abko bāri ūtiāte ni sribikā mrō sribekā ye krāke raba ruen tie, akwa ni sribikā ye kwrere tita mun ngātāite nete, erere munkwe nūna arato.

28 Tikwe ja tare nikaba angwane, kāre mun nāma ketetibe tibe, 29 aisete ti Rūnkwe kā biani gobrankrā tie, ye kwrere tita bien munye arato, 30 tikwe gobrandi Ngōbōbe, ye kānti munkwe mrōdre amne munkwe dō nādre ketetibe tibe ti kukwe muko kwrere, abkokāre tita kā gobrankrā bien munye. Ye ngwane, mun ja tōitikaka tibe ye abko rabadi tākānintbe kūrā kwā jātābti kubu yehti. Ye kānti abko juta keta jātābti ketebu nitre israelitakwe abko krāke munkwe kukwe ūkadite siba tibe, niebare Jesukwe ietre.

*Pedro kākwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe
(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)*

31 Yehti ni Dānkien kākwe niebare mda:

Simón, Satana tō mun jōkrā nuaite krübāte ja kāne, kākwe mun kōböi kārāba Ngōbōye, 32 akwa makwe tōdekadre janknu Ngōbōbti, abkokāre tikwe blitaba Ngōbōbe makōrā Simón. Ne aisete ma tōi rikwitata ti kukwāre angwane, makwe ma mrākā mda mda nete se die mika nūnenkā dite jabtā, niebare Jesukwe Simónye.

33 Abtā Simónkwe niebare mda ie:

Ti Dānkien, ma kitadre ngite ya o ma kāmikadre ya, ye kānti tita juto biare niken gwaire mabe, niebare kwe Jesuye.

34 Abtā Jesukwe niebare mda ie:

Pedro, ti bike kukwe era erere niere mae abko krōrō: Antlan ngāmi ngwāne dekā, ye kānenkri ti gare nākare mae, makwe niedi bāmā jire. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Kā taretare kite jōtrō

35 Yehti nitre ja tōitikaka Jesube, ie Jesukwe niebare:

Tikwe mun juanba Ngōbō Kukwei kādriere angwane, mun nān rikadre ngwian ngwena jae amne, mrō, sabato ye nān jārīkadre munkwe jae, tikwe nieba munye. ¿Ye ngwane munkwe ja tare nikani jāndrān ye miare ya? niebare Jesukwe ietre.

Angwane, Nākare, niebare kwetre.

36 Abtā Jesukwe niebare ietre:

Kore tikwe mun juanba akwa, mtare abko ngwian tārā munkwe angwane, mun jata ngwena jae amne mun jata mrō ngwena jae arato, akwa mun mdenkwe ngitra nākare abko kākwe dān jakwe rūrūmoin, bti munkwe ngitra kōka jae, nōbtā nān angwane kā taretare kite munkrā, nōbtā nān angwane

37 Ngōbō Kukweita tikani krōrō tibtā:

Ni ngututu kwrere jire niara namani tuen ni mda mdaye, *Isaías 53.12*
abko tikani kira tibtā, ye abko rabadre bare tāte jōkrā tibtā. Abko kore se,
niebare Jesukwe ietre.

³⁸ Abtä nitre ja töitikaka ben kākwe niebare ie:
 Ni Dänkien, ngitra tarä kumu nikwe nete, niebare kwetre.
 Angwane Jesukwe niebare ietre:
 Kada kete munkwe. Tikwe dre nini ñan nü gare munye, niebare kwe ietre.

Jesu nikani blite Ngöböbe Getsemani
(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)

³⁹ Yebti Jesu nāmane niken käre Ngitio Olibo kánti, ye erere nikaninta mda angwane, nitre ja töitikaka ben ni jätäbti iti nikanintre jökrä ben.

⁴⁰ Namaninta ngitiobti angwane, niebare kwe ietre:
 Kukwe taretare kite mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre munkwe blita jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁴¹ Yebti jä kitata tä niken mate nuäi temen, ye näre Jesu nikani mentokwäre se kwrere, kánti namani ngukudokwäbti temen blitakäre Ngöböbe, ⁴² kākwe niebare ie:

Ti Rün, kukwe kite tare ti rüere ti mikakrä ja tare nike, ye ma tö diain ti bäre ne ngwane, makwe dian ti bäre, akwa ma tö dreye tikrä, ye erere raba bare tibtä amne ñan ti töi abko erere rabadre bare, niebare kwe Rün Ngöböye.

⁴³ [Ye btäräbe angele nāmane kä káinbti, nukani Jesu die mike. ⁴⁴ Angwane Jesu namani ja tare nike bäri krübäte, akwa bäri namani blite ja dibti Ngöböbe, aisete krübärie namani ngitiekä abko namani näkäenkä krikri be däri kwrerekwrere abko namani niken mate temen.]†

⁴⁵ Yebti Jesukwe blitabare ünän Ngöböbe angwane, nikaninta nitre ja töitikaka ben ye kánti amne niaratre namani ulire krübäte, aisete nāmane kibien kuin jökrä, btä Jesu namaninta. ⁴⁶ Abtä niebare kwe ietre:

¿Ye ñobtä munta kibien? Diablu jatadi mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre näin krö, blite jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

Jesu kani ngite
(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

⁴⁷ Jesu nāmane ñäke kore nitre ja töitikaka benye, te batibe ni mda nukani kwati kánti. Nitre ye ngätäite abko, ni iti ja töitikaka Jesube kädian nāmane Judas abko nāmane näin ji ngwena käne, nikani nebe Jesu kánti angwane, krötābare Jesu ken kwe, Jesu demainkäre ngwärebtä. ⁴⁸ Akwa Jesukwe niebare ie:

Judas, ¿ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ma tö nibi demaine kore kitakäre ngise ñan ñan? niebare kwe ie.

⁴⁹ Angwane nitre ja töitikaka Jesube mda mda okwäbti kukwe ye nikani nakenkä angwane, niebare kwetre Jesuye:

Ni Dänkien, nun bibe nitre se tikekä ngitrabti, niebare kwetre.

⁵⁰ Yebti ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien, kwe ni klabore nāmane abko olo küde ruenkri tikaninkära ta ie ni itikwe se kwrere. ⁵¹ Akwa Jesukwe niebare ietre:

Nitre ye tuemetre, niebare Jesukwe.

Bti ni klabore ye olobtä Jesukwe kise mikani angwane, namaninta kuin batibe. ⁵² Yebti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä amne nitre unbre ji dokwäte nikani Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe niebare:

¿Ñobtä abko bäsi ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? ⁵³ Ju blitakrä

† **22:44** Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquinbtä.

Ngöböbe kánti käre ti nämane nebe ketetibe munbe angwane, mun ti kaen ñakare ngite amarebti mtare mun kite kore ye. Akwa mtare diablu tä dikekä ká ikote, diebti ká nüra munkrä, aiseite mun nüke ti kaen ngite kore mtare, niebare Jesukwe ietre.

Pedro kákwe Jesu rúkaninte

(Mateo 26.57-58,69-75; Marcos 14.53-54,66-72; Juan 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Yehti Jesu kani ngite, jánikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dánkien juete angwane, Pedro nikani bá mente jiebti se kwrere. ⁵⁵ Jesu jánikani ngite, ye kánti namanintre angwane, ni ruäre kákwe ñukwä bukaninte ju bäre, bti namanintre tákánintbe ñukwä bäre temen mda angwane, Pedro nükani, namani tákánintbe siba niaratre ngätáite ñukwä träse. ⁵⁶ Angwane meri sribikä námene ñukwä träse yete abko ie Pedro jatabare tákánintbe ñukwäbtä amne okwä namani kwekbe btä, kákwe niebare:

Ni se námene dikekä Jesube arato, niebare kwe ie.

⁵⁷ Abtä Pedrokwe ja rúkaninte, kákwe niebare:

Niara gare ñakare tie. ¿Ye ño abko mata ñáke kore ye?

⁵⁸ Yehti bá derare angwane, ni mdara jire okwä namani Pedrobtä, kákwe niebare:

Mata nekete arato Jesube, niebare kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebare ie:

Tita nekete ñakare niarabe. Makwe ñan ñákä ngwarbe, niebare kwe ie.

⁵⁹ Yehti ká nikani ñänä okwä krati näre ta mda angwane, ni mdara jire jatani ñáke kisere Pedroye, ká namani niere:

Ni ne abko Galileabo, aiseite niara ne námene näin siba Jesube, namani niere.

⁶⁰ Angwane Pedrokwe niebare:

Drebtä mata blite ñan nebe nüke gare tie, niebare kwe.

Pedro námene ja rükente kore, ye btäräbe antlankwe ngwänänbare se kwrere ⁶¹ angwane, ni Dánkien níkwitaninte, kákwe Pedro mikani ñäräre ja káne angwane, ni Dánkien kákwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nükáninta töre ie: Antlan ngämi ngwäne, kánenkri makwe ti rükandite bämä jire, niebare ni Dánkienkwe ie, ye nükáninta töre ie. ⁶² Angwane nikani mentokwäre, kákwe ja müaibare kri ká bäre mento.

Nitre guardia kákwe Jesu mikani yakrä jae

(Mateo 26.67-68; Marcos 14.65)

⁶³⁻⁶⁴ Jesu jánikani ngite, ye kánti nitre mikani Jesu ngibiabtikä abko kákwe dän kukwän mákáni Jesu okwäbti, bti namanintre mete amne namanintre mike yakrä jae, ká namani niere ie:

Nirekwe ma miti niere metre, namanintre niere Jesuye.

⁶⁵ Erere arato, namanintre ñáke kámekáme amne taretare Jesuye, mikakäre ene jae.

Jesu jánikani Sanedrin ngwärekri

(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24)

⁶⁶ Yehti ká jatani ngwen dekä angwane, nitre námene sribire Sanedrinbtä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dánkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre kákwe ja úkaninkrö jókrä amne, ye ngwärekri Jesu jánikani. Namani kánti angwane niebare kwetre ie:

⁶⁷ Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara ne ngwane, niere nunye, niebare mda kwetre Jesuye.

Angwane Jesukwe niebare:

Tikwe jän niedre munye angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era.
 68 Erere arato, tikwe kukwe ngwiandretari munye angwane, munkwe ñan
 ti kukwei kadre ngäbti. 69 Akwa mtare Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä
 ye küde ruenkri kä ni ütiäte krikrä, kanti Ni Kä Nebtä Ngobo rabadi tākäninte
 gobrane Ngöböbe gwaire, niebare Jesukwe.

70 Angwane ni jökrä kākwe niebare mda Jesuye:

¿Mata niere kore, aisete ma Ngöbö Odei bkänä ñan ñan? niebare kwetre ie.
 Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mun ara jire kätä ti Ngöbö Odei niere, ye aisete ñan ye kwrere bkänä ya?
 niebare kwe ietre.

71 Angwane niebare kwetre:

Niarakwe ñäri kore, kākwe ja miri ngite au, nikwe kukwe nuri. ¿Se abko ni
 mdara jire kändre blite mda rüere ya? niebare kwetre jae kwärikwäri.

23

Jesu jänikani Pilato ngwärekre

(Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38)

1 Yebti ni jökrä nämane yete abko nikani Jesu ngwana mda Pilato ngwärekre.

2 Angwane nikani Jesu kite ngise krörö Pilatoye:

Ni noko tä kukwe miketbe blo nun israelita rüere abko nunkwe gaba btä.
 Nunkwe ñan ja ütiä biandre emperador romanoboye tä niere. Mdakäre
 abko, niara Ni Dianinkä Ngöbökwé amne niara abko jrei tä niere emperador
 rüere, niebare kwetre Pilatoye.

3 Abtä Pilatokwe niebare Jesuye:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe.

Jesukwe niebare Pilatoye:

Jän. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

4 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne ni mda
 mda, ie Pilatokwe niebare:

Ni ne ja mike ngite ñakare abtä ñan kämikadre, nibi tuen tie, niebare kwe
 ietre.

5 Akwa ni jökrä namani ja nike kisere, kä namani niere ie:

Ni noko tä kukwe dirire abko kätä nun kwite jökrä ja rüere kwärikwäri. Käne
 nikani dirire Galileate sere, abti mtare kite nuke dirire arato Judeate nere,
 namanintre niere Pilatoye.

Jesu jänikani jrei Herodes Antipas ngwärekre

6 Jesukwe sribi nuenbare kena Galileate niebare, ye jarabare Pilatoye
 angwane, Jesu abko Galileabo ya ngwianintari kwe. 7 Jesu abko Galileabo
 gani kwe amne, kä ye kanti Herodes nämane gobrane arato aisete kukwe
 ükadrete nitre Galileabokrä, aisete Herodes nämane Jerusalén, ye kanti Pi-
 latokwe Jesu juani. 8 Jesu jatabare Herodeye angwane, käi namani nuäre
 Herodebtä, ñöbtä ñan angwane kä raire nämane ni kukwei nuen blite Jesubtä,
 aisete tö namani ja tuai ben amne tö namani Jesu tuai sribi kri ñan tuabare
 nuene keteti ja okwäbti, 9 kākwe kukwe ngwianintari kabre ie. Akwa Jesukwe
 ñan kukwe kani ngäbti jire chi. 10 Kä ye kanti abko, nitre blitaka Ngöböbe
 ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre
 nämane siba yete abko namani Jesu kite ngise kisere Herodeye. 11 Angwane
 Herodes btä rükä namani Jesu mike ngwarbe amne namani mike yakrä jae,
 kākwe dän bäri kuin kita nämane jabtä jreikwe, kwrere kitani kwetre Jesubtä.
 Bti Herodekwe juaninta Pilato kanti, ñöbtä ñan angwane namani tuen ngite

ñakare ie aisete. ¹² Ne känenkri abko, Herodes nämane ja rüere Pilatobe akwa, ja mäkäninta kwetre köbö ye näire.

Jesu kitani ngite müre ketadre

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39-19.16)

¹³ Yehti Pilatokwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütiäte ütiäte ükaninkrö nitre israelita mda mdabe, ¹⁴ käkwe niebare ietre: Ni ne nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere, abtä mun ki ngwena tie nete, munkwe nini. Akwa tikwe kukwe ngunintari ie mun okwäbti amne, kukwe btä munta kite ngise abko erere ja mike ngite ñakare tuen tie. ¹⁵ Erere arato, Herodeye kuni ngite ñakare, aisete juninta jirekäbe kwe tie nete. Ni ne ja mike ngite ñakare. ¿Se ñöbtä müre ketadre? ¹⁶ Aisete ti bike kwata metamna köbti jirekäbe, bti tikwe tikaditeta. Abko kore se, niebare Pilatokwe ietre.

¹⁷ [Bieta Pascuate abko, käre gobran romanobo käkwe ni ngite tikadrete.]*

¹⁸ Pilatokwe blitaba kore, abtä ni jökrä namani ngrente, kä namani niere:

¡Barrabás tiketeta nunkrä amne ni ye abko ngwena müre ketadre! namanintre niere.

¹⁹ Barrabás ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne niarakwe ni mda kämikani arato. Abtä nämane kitani ngite kä teri abko ni jökrä namani tikatemna. ²⁰ Akwa Pilato abko tö namani Jesu tikaiteta, käkwe ñäkäbaretä bobuta ietre. ²¹ Akwa niaratre käkwe ngratebare bäri ja dibti mda, kä namanintre niere:

¡Müre kete krusöbtä! ¡Müre kete krusöbtä! namanintre niere.

²² Abtä Pilatokwe niebareta bämäkäre ietre:

¿Drebtä ni nekwe ja mikani ngite? Niara ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. ¿Se abko drebtä müre ketadre? Aisete ti bike kwata metamna köbti jirekäbe, bti tikwe tikaditeta, niebare kwe.

²³ Akwa ni jökrä namani Jesu kämikamna kisere krusöbtä, kä namani ngrente bäri krikri. Te Pilato töi kwitani kwetre Jesu rüere, aisete tö nämane dreye, erere namanina kwetre. ²⁴ Ne aisete, niaratre tö namani dreye, ye erere Pilatokwe köböi biani ietre. ²⁵ Angwane niaratre namani Barrabás tikatemna, ye erere nuenbare kwetre. Barrabás ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne ni kämikani kwe, abtä nämane ngite kä teri abko Pilatokwe tikaninteta amne nitre israelita tö namani Jesu kämikani abko erere kämikamna Pilatokwe.

Jesu metani krusöbtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27)

²⁶ Abti Jesu jänikani mda müre ketadre krusöbtä angwane, ni Cirenebo kädian nämane Simón nämane Jerusalén bäre, jataninta, nükani ngätäi bentre ji ngrabare angwane, kruso mikani Simón kötäkä nitre rükäkwe abko nikani ngwena Jesu jiehti. ²⁷ Ye ngwane ni nikani kwati jiehti angwane, meri nikani kwati siba abko namani uliere krübäte. Abtä nämane näin müen krikri be Jesu jiehti. ²⁸ Abtä Jesukwe mikani ñäre ja käne, käkwe niebare ietre:

Mun merire Jerusalénbo, munkwe ñan ti müai, akwa munkwe ja müai au amne munkwe ngäbäkre jakwe müai jakrä, ²⁹ ñöbtä ñan angwane kä taretare jatadi angwane, niedi krörö nitre merirebtä: Meri kaibe ngäbäkre ngibiare ñakare amne ngäbäkre mike ñakare kianbtä abko btä käta nuäre kri niedi, ñöbtä ñan angwane ngäbäkre ñakare munkwe krütadre munkän kukwe taretare näire aisete. ³⁰ Ye ngwane abko ni jökrä rabadi niere ngitioye:

* **23:17** Versículo 23.17 ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquinbtä.

Ngitio ngidien järäre nunbti amne nun doboi mike nun rüe ngäniene, *Oseas 10.8*

rabadi niere. ³¹ ¿Ye abko ti kri niki kwrere btä tätre kukwe nuene käme kore se abko mun israelita kri nõtare kwrere abko btä ñan nuendre kwetre arato ya? niebare Jesukwe meritre yeje.

³² Jesu jänikani müre ketadre krusobtä angwane, ni mda käkwe ja mikani ngite abko jänikani nibu kämikadre gwaire ben krusobtä. ³³ Ye erere käkä Calavera kánti Jesu jänamani angwane, metani krusobtä amne ni ja mikaka ngite metani kruso mda mdabtä arato abko nikani iti küde ruenkri amne iti küde ngeberekri. ³⁴ Angwane Jesukwe niebare Ngöböje:

Ti Rün, nitre tä ja mike ngite ti rüere ne makwe dian bti ta amne makwe ñan mika ja ngie nuen ti dokwäre, ñobtä ñan angwane niaratre tä dre nuene gare ñakare metre ietre, niebare Jesukwe.

Angwane nitre rükä abko käkwe ja gani dän Jesukwe ñäkätbekrä jabti. ³⁵ Ye ngwane ni nämane kwati okwä Jesubtä angwane, nitre ütiäte ütiäte nitre israelita ngätäite namani Jesu mike ngwarbe jae, kä namani niere jae kwärükwäri:

Niarakwe ni mda mda dianintari, aiseti niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwä bkänä ne ngwane, ja diandretari au krusobtä mento kwe, namani niere Jesubtä.

³⁶ Erere arato, nitre rükä romanobo namani Jesu mike yakrä, kä namani krötö Jesu ken amne namani uba ñöi dime bien ñadre ie, ³⁷ kä namani niere: Ma ñakare Jrei nitre israelitakwe bkänä, ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja diandretari au mento, namanintre niere Jesuye.

³⁸ Angwane Jesu dokwä kánti käin abko kukwe tikani krörö kri kukwänbtä abko nämane mikani “NI NE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko namani tikani. ³⁹ Angwane ni kukwe käme nuenkä nämane mikaninkä krusobtä käin, ye abko iti namani ñäke diänbe Jesuye arato, kä namani niere:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwä bkänä, ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja diandretari au amne makwe nun diandretari arato, namani niere Jesuye.

⁴⁰ Abtä ni iti mda nämane krusobtä käin arato ye käkwe niebare kukwe muko yeje:

¿Mata ja tare niki ja kwrere ni nokobe, akwa Ngöbö jürä ñakare mabtä ñan ñan? ⁴¹ Ni nibu ne käkwe ja mikani ngite abtä nita ja ngie nuen ye tä dbe. ¿Akwa ni noko ja mike ngite ñakare, akwa tä ja tare niki, se tuen mae ya? niebare kwe ie.

⁴² Bti niebare mda kwe Jesuye:

Jesu, ma raba gobrane angwane, makwe ti ngwianta töre jae amne makwe ti die mika, niebare kwe ie.

⁴³ Jesukwe niebare mda ie:

Era metre mtare ma rabadi kä kuinte tibe, niebare kwe ie.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Yehti ñänä ruäre angwane, kä ngidianinte mda amne kä namani iko jökrä temen nebebe ñänä okwä krämä dere, aiseti ñänä trä namani ñakare. Erere arato, dänkwän ngetbo, bti ju blitakrä Ngöböje nämane ñäkänintbe, ye nianinkäbe ötöbu ta se kwrere. ⁴⁶ Angwane Jesukwe ngratebare kri, käkwe niebare:

¡Ti Rün, ti bike ja üai mike gare mae! niebare kwe.

Ye btäräbe krütani. ⁴⁷ Jesu krütani kore nitre rükä romanobo dänkien okwäbti angwane, Ngöbö käikitaninkä kwe, käkwe niebare:

Ni ne abko ni metre amne ngite ñakare bkänä ñan ñan, niebare kwe.

⁴⁸ Ye ngwane ni nämane kwati yete okwäbti kukwe nakaninkä kore. Abtä moto namani ulire, kä nikani ja mete mäträte, nikaninta mentokwäre.

⁴⁹ Angwane nitre ja getaka getaka Jesube amne nitre merire merire Galileabo nikani siba Jesube abko namanintre bä mente temen se kwrere okwä Jesubtä.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ye ngwane abko, ni iti sribikä Sanedrinbe kädian nämane José nünanka juta Arimateate kä Judeate nämane. José ne abko moto kuin amne nämane nüne metre Ngöbö ngwärecri. Erere arato, Ngöbö rükadre gohrane ni kwe ngätäite diribare Jesukwe abko José nämane ngibiare kisere amne, Sanedrin käkwe kukwe nuenbare Jesubtä, ye ñan namani dbe kräke. ⁵² Ye mden kisete, Jesu krütani angwane, niara nikani, käkwe Jesu ngwäkä käräbare Pilatoye. Erere Pilatokwe köbö biani ie angwane, ⁵³ José nikani, Jesu ngwäkä diani krusobtä timon kwe, mrianinte kwe dân bäri ütiäte kädianta lino ye te, bti kä nämane muani jäkwatate ni doboi mikakrä akwa, ni doboi mika ngämi te, ye kanti Jesu doboi mikani kwe. ⁵⁴ Köbö ye ngwane abko, nitre israelita nämane jändrän ükete biare köbö jadükakrä ngibiakäre ngäbti, erere köbö jadükakrä jatanina nuke. ⁵⁵ Angwane José nikani Jesu doboi mike angwane, nitre merire Galileabo nikani siba Jesu mukore nebe Jerusalén, ye abko Jesu doboi mikadi mdente Josékwe abko nikani tuen angwane, Jesu doboi mikani mdente metre, ye tuani kwetre. ⁵⁶ Bti nikaninta, namaninta gwi angwane, ño rä bäne amne kri ngwäri mnü rä bäne sribebare kwetre mikakäre Jesu ngwäkä ngrabare. Yebti kukwe nämane ükaninte ño Ngöbökwé köbö jadükakräbtä, ye erere nitre merire ye käkwe jadükani.

24

Jesu nikaninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

¹ Akwa ñänä jatani gökökä krire käin bämänte dekä angwane, nitre merire ye nikaninta dobohti mda, kä nikani ño rä bäne amne kri ngwäri mnü rä bäne sribebare kwetre ye ngwena mikadre Jesu ngwäkä ngrabare. ² Namanintre dobohti angwane, jä mikani kä mkäte Jesu doboibti ye namanina dianinkä mento amne ñakare täte, btä namanintre. ³ Angwane nikanintre nikren kä mkäte nguse se kwrere angwane, jjo! ni Dänkien Jesu ngwäkä kwani ñakare nguse ietre. ⁴ Yebtä abko töi ñan namani krütare. Ye btäräbe ni btä dân ngwen büre namanintre nünaninkä nibu niaratre ken, btä okwä namani. ⁵ Angwane kä jürä namani kri btätre, abtä nikaninbe mate ngukudokwäbti temen, käkwe ja okokrä mikani dobohtä temen. Akwa angele nibu ye käkwe niebare meritre yeye:

¿Nöbtä munta näin ni nire känentari mürükra ngätäite ye? ⁶ jNi känantarita näin munkwe, ye nürate nire, aisete ñakare nete! Niara nämane Galilea munbe angwane, dre niebare kwe, ye munkwe ngwianta töre jae abko krörö: ⁷ Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise nitre kukwe kämekäme nuenkäye, bti niaratre käkwe müre ketadi krusobtä, akwa mukirare angwane, rükadita nire, niebare kwe munye, niebare kwetre meritreye.

⁸ Angwane batibe Jesu kukwei nukaninta töre meritre yeye angwane, ⁹ nämane dobohti, nikaninta Jerusalén. Namaninta gwi angwane, kukwe nakaninkä ño ño, ye erere niebare jökrä kwetre nitre Jesu kukwei ngwianka

ni jätábtí ití yeye amne ni mda mdaye. ¹⁰ Nitre merire nükani kukwe ngwena nitre Jesu kukwe ngwiankaye abko María Magdalabo, Juana, Santiago meye kädian nämane María, amne meri mda mda abko nükani kukwe ngwena. ¹¹ Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka abko ie meritre ye namani tuen ñäke ngwarbe, aiseté ñan tö namani kukwei mikai era. ¹² Akwa Pedro abko nikani betekä dobobti, namani yete kákwe nikrabare nguse amne, dän te Jesu mrianinte aibe nämane nguse, btä okwä namani angwane, nikaninta akwa kukwe nakaninkä, yebtä toi ñan namani krütare mda.

Ji juta Emaús kukwäre, kánti Jesukwe blitabare ni nibu ben

¹³ Jesu nukaninta nire, ye näire nitre nänkä ben nikani nibu juta Emaús kukwäre. Emaús ye abko nämane kilometro krä jätábtí krati Jerusalén bäre mento, kánti nikanintre. ¹⁴ Nikanintre angwane kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä, yebtä nikani blite jökrä ji ngrabare. ¹⁵ Niaratre nämane näin blite jabe kwárikwári angwane, Jesu ara jire kákwe krötabare ken amne nikani gwaire bentre mda. ¹⁶ Jesu namani tuen ietre, akwa Ngöbökwe ñan Jesu mikani gare ietre. ¹⁷ Angwane Jesukwe niebare ietre:

¿Mun ye tä näin dre kädriere ji ngrabare ye? niebare kwe ietre.

Abtä namanintre nūnaninkä moto ulire. ¹⁸ Angwane ni ití kädian nämane Cleofas kákwe niebare Jesuye:

¿Ni nämane kwati ngätäite ma nämane siba Jerusalén angwane kukwe rakakaba mukira, ye abko ma aibe ie gare ñakare ya? niebare kwe ie.

¹⁹ Jesukwe niebare mda ie:

Dre nakaninkä niere tie, niebare kwe ie.

Niara kákwe niebare mda ie:

Kukwe rakakaba Jesu Nazarebobtä. Niara abko ni Ngöbö kukwei niekä amne di krihti nämane sribi kri nuene amne nämane blite kuin Ngöbö Kukweibtä abko Ngöbö amne ni jökrä namani nütüre btä. ²⁰ Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütíate ni israelita ngätäite kákwe kitani ngise nitre romanoboye müre ketadre amne metadre krusobtä abko erere nuenbare kwetre btä. ²¹ Niarakwe ni israelita dianditari nitre romanobo ngoto täni amne ni rabadi tikaninte abko nun nämane nütüre, aiseté nun nämane tödeke bti akwa, köbömära kukwe rakakaba kore btä nun okwäbti.

²² Akwa mtare nitre merire tä nun ngätäite niki dekä doboibti angwane, nūta, kákwe nun ngwini nikenkä, ²³ ñobtä ñan angwane janintre doboibti amne, Jesu ngwäkä kuni ñakare ietre, akwa Jesu nūrate nire, nini ietre angeletrekwe abko nü niereta gwi abtä nun nekwekä. ²⁴ Angwane nun kukwe muko ruäre niki doboibti kukwe ye mike ñäräre, akwa nitre merire kákwe dre nini, ye kwrere täni bkänä btä nibitre, akwa Jesu turi ñakare kwetre abko tä nakenkä. Abko kore se, niebare kwetre Jesuye.

²⁵ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mun ye ño amarebti mun toi braibe dikaro amne, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko mun ñan tä mike era! ²⁶ ¿Ni Dianinkä Ngöböke ne mika ngämi ütíate Ngöböke, känenkri ja tare nikadre kri kwe, nieta kore Ngöbö Kukweibtä, ye gare ñakare munye ya? niebare kwe ietre.

²⁷ Yebti tarä tikani Moisékwe nebebe tarä tikani kira nitre Ngöbö kukwei niekákwe abko nämane blite ño ño Jesubtä, yebtä Jesukwe blitabare. ²⁸ Yebti juta kánti nikanintre ye kánti namani angwane, Jesu jatani niken janknu ta bä mikani kwe, ²⁹ akwa niaratre abko namani Jesu ketete nebe jabe jirekäbe, kä namani niere ie:

Kä kitera dere amne kä kite iko, aisete ma raba jirekä nunbe nete, namani niere ie.

Ye erere Jesu nikani, namani gwi bentre.

³⁰ Yehti namanina tåkänintbe mesabtä angwane, Jesukwe ban diani kunti kisete, käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ñäkänintbe kwe, käkwe biani ietre.

³¹ Ye ngwane Jesu ara namani bentre gani kwetre, akwa Jesu abko käkwe ja ganinkäta okwäte. ³² Abtä niebare kwetre jae kwärikwäri:

¿Niara ki blite ji ngrabare nibe Ngöbö Kukweibtä angwane, kä nibi nuäre krübäte nibtä, aisete ni nibi grüekä jökrä ngrabare niara kukwei nuäre ñan ñan? namani niere jae kwärikwäri.

³³ Yehti jötrö ngwarbe Cleofas amne kukwe muko kwe nikaninta ja jiehti Jerusalén. Nikanintre nebebe Jerusalén angwane, nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti iti nämane ja úkaninkró ni mda mdabe, ³⁴ ye käkwe niebare Cleofas amne kukwe muko kwe ngäbti:

¿Jesu núkaninta nire bkänä! Niarakwe ja miri tuadre Simónye, niebare kwetre ietre.

³⁵ Angwane Cleofas amne kukwe muko kwe btä kukwe nakaninkä ño ji ngrabare abko niebare jökrä kwetre. Erere arato, Jesukwe ban ñäkänintbe btü angwane, Jesu núkaninta gare ietre, niebare kwetre.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja kukwei ngwiankaye
(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

³⁶ Kukwe nakaninkä ño ño btätre, yehti nämane blite, btäräbe Jesu núkaninbe niaratre ngätäite se kwrere, käkwe köbö ngwianintari krörö ietre: Kä jáme Ngöbö kwe raba munbtä, niebare kwe ietre.

³⁷ Angwane ni úaibe namani tuen ietre namanintre nútüre, aisete namanintre nekwetekä krübäte. ³⁸ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¿Ñobtä munta töbibe ngwarbe kwäräkwarä amarebti mun nibi nekwetekä krübäte dikaro ye? ³⁹ Ti abko Jesu ara. Ti kise amne ti ngoto träin mike ñäräre munkwe amne, ti nuenbtä munkwe amne ti mike ñäräre munkwe, ñobtä ñan angwane ti ngätä amne ti kroko tarä, ye tuen angwane, ti ñakare ni úai gadi munkwe, ñobtä ñan angwane ni úai abko ngätä amne kroko ñakare, niebare kwe ietre.

⁴⁰ Niebare kore kwe ietre, ye btäräbe ja kise amne ja ngoto mikani tuadre kwe ietre. ⁴¹ Akwa niaratre btä kä namani nuäre krübäte amne töi ñan namani krütare, aisete namanina Jesu tuenta, akwa ñan namani nebe era kräke. Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mrö tarä munkwe nete ya? niebare kwe ietre.

⁴² Angwane gwa kukwani nämane kwetre abko oto biani kwetre Jesuye.

⁴³ Jesukwe kani ngäbti, bti kwetani kwe niaratre okwäbti. ⁴⁴ Bti niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri ti nämane mun ngätäite angwane, kukwe rakadrekä ño ño tibtä abko tikwe nieba munye, mden erere namani bare tibtä. Kukwe Biani Ngöbö kwe Moiséye tä tikani tibtä amne nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tarä tikani tibtä amne Salmobtä tarä nämane tikani ño tibtä, ye erere rabadi bare jökrä, tikwe nieba, mden erere namanina bare, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵ Yehti Jesukwe niaratre töi tikani Ngöbö Kukweibtä mda, ⁴⁶ käkwe niebare krörö ietre:

Ngöbö Kukweita tikani krörö tibtä: Ti, Ni Dianinkä Ngöbö kwe krütadi akwa köbö mära angwane rükadita nire. ⁴⁷ Angwane ni kä jökräbti käkwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti kwetre, Ngöbö kwe niaratre ngite

kukwe käme nuenbtä diandrekä mento btä abkokäre, ye abko tä tikani kore tibtä Ngöbö Kukweibtä. Kukwe ye diri rikadre ti käbti käne Jerusalén, bti kä mda mdabti. ⁴⁸ Ne aise te kukwe nakaninkä ño tibtä, munkwe tuani ja okwä jenbti, ye munkwe kädrie ni mda mdabe. ⁴⁹ Angwane ti Rünkwe ni köböi mikani munye abko tikwe juandi täte munbtä, akwa niara di kä käinbti rükadre täte jökrä munbtä, ye abko munkwe ngibia Jerusalén nete, aise te mun raba jökrä nete. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

*Ngöbö nikani Jesu ngwenante kä käinbti
(Marcos 16.19-20)*

⁵⁰ Abti Jesu nikani ngwena juta Jerusalén bäre mento angwane, nikani nebe juta Betaniate. Ye kanti Jesukwe kise kaninkä käin ja di biankäre ietre.

⁵¹ Jesu nämane ja di bien kore ietre, btäräbe Jesu jänikani kä käinbti se kwrere.

⁵² Yebti niaratre abko käkwe Jesu käikitaninkä yete, bti kä namani nuäre btäre amne nikaninta Jerusalén. ⁵³ Yebti ju blitakrä Ngöböbe, kanti namanintre Ngöbö käikitekä käre köbö kwatirekwatire abko nakaninkä kore se. Ne ngöra.

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Juankwe Juan

Tärä ne abko tikani Juankwe. Juan nikani Jesu mukore nitre ja tötikaka ni jätäbti iti mda mdabe. “Ni iti ja tötikaka Jesube abko Jesu nämane tarere kri,” abko tä tikani Juan 13.23; 19.26; 20.2; 21.7,20,24 ye kanti. Ni ja tötikaka Jesube btä tä blite, ye abko Juan ara nütüta. Juan abko ni israelita amne Jesukwe niara btä etba kwe Santiago käräbare ja tötikakäre jabe. Niara btä Santiago abko gwa gaka amne nämane nüne Nö Okwä Kri Galilea ken. Juankwe tärä ne tikani kä 80-90 angwane nütüta.

Ñobtä Juankwe tärä ne tikani abko Juan ara käkwe mikani gare nie Juan 20.30-31 kanti kukwe krörö tä tikani: “Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Jesu ara amne niara abko Ngöbö Odei, ye abko rabadre era munkrä amne munkwe tödekadre bti, abkokäre tikwe kukwe ne tikani,” abko Juankwe tikani. Ngöbö abko Jesu Rün ara abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä. Erere arato, Jesu amne Ngöbö, Jesu Rün, abko tä ketetibe gwaire abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä.

Juan namanina unbre angwane, nitre romanobo käkwe niara kitani ngite kä butu kädianta Patmos yete. Juan nämane nüne yete ngwane, Jesukristo käkwe tärä kädianta Apocalipsis tikamna ie. Erere arato, tärä kädianta 1 Juan, 2 Juan amne 3 Juan abko tikani kwe arato.

Kristo jatani kä nebtä

¹ Kena dekä, kä ne date ngämi, känenkri ni kädekata Kukwe nämänena. Niara nämane nüne Ngöböbe amne niara abko Ngöbö ara arato. ² Kena dekä kä ne date ngämi, känenkri niara nämane ketetibe Ngöböbe. ³ Niara köböire Ngöbökwé jändrän jökrä datebare amne jändrän ñakare jire chi abko niarakwe datebare ñakare.

⁴ Niara di nämänena ni mikakäre nire Ngöbökrä amne niara abko ñotra ni jökrä kräke abko krörö: ñotra käta ji metre mike gare nie kä ikote, ye kwrere niarakwe ji Ngöbökwé mikani gare nie. ⁵ Nita nüne mente Ngöböye amne nita nüne kä iko diablukwe te abko kräke ni kädekata Kukwe ye tä trä ngitieä amne kä iko abko di ñakare kä trä ye ötatekrä.

⁶ Bati ni nämane iti abko kädian nämane Juan Bautista. Ni ye abko Ngöbökwé juani ⁷ blitakäre käne angwane, kukwe gare ño ie ni ñotra kwrere yebtä, ye erere niedre kwe, ni jökrä käkwe tödekadre ni yebti abkokäre. ⁸⁻⁹ Juan ye abko juani käne Ngöbökwé blitakäre ni ñotra kwrere yebtä, akwa Juan abko ñakare ni ñotra kwrere. Akwa ñotra era metre tä trä ngitieä ni jökräbtä ji metre Ngöbökwé mikakäre gare ietre, ye abko jatanina nuke abko Juan jatani niere käne.

¹⁰ Ni kädekata Kukwe ye abko käkwe jändrän jökrä amne ni jökrä datebare, akwa nukani kä nebtä nitre töi kämekäme ngätäite angwane, niara abko ni jökrä ye datekä ara abko ñan nukani gare ietre. ¹¹ Nükani nüne mräkä kwe israelita ngätäite, akwa mräkä kwe käkwe kani ngäbti ñakare. ¹² Akwa nire nire käkwe niara kani ngäbti käkwe tödekani bti, ye abko ie kä biani kwe rabakäre Ngöbö ngäbriänkäre. ¹³ Nitre tä Ngöbö ngäbriänkäre ye abko ñan ni därebare rün btä meyekwe, köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre. Erere arato, ñan rün btä meye töi köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre amne ñan ni brare tö namani meriye abko köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre, akwa ja töi jenbti Ngöbökwé mikani ja ngäbriänkäre.

¹⁴ Ni kádekata Kukwe ye nãmane Ngöbö kãnti. Ngöbökwé juani ni ngátãite, nükani dãrere ni kwrere amne, ngrabare namani ni kwrere amne núnabare kwe ni ngátãite nete. Niara ütãite kri bã nuãre, ye abko nunkwe tuaba. Niara abko Ngöbö Odei itibe amne Ngöbö niara Rün kãkwe mikani ütãite kri abko nunkwe tuaba. Ngöbökwé niara mikani ütãite kri abko kwe niara moto namani kuin ni jökrã krãke amne kukwe era erere mikani gare kwe nie.

¹⁵ Niara ye mdenbtã Juankwe blitabare angwane, nikani ngrente krikri be, kãkwe niebare krörö:

Ni se mdenbtã tikwe blitaba angwane, tikwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiebti abko bãri ütãite ti ngwã, ñobtä ñan angwane niara abko nãmanena nüne bãri kãne tikrã, tikwe nieba, niebare Juankwe Jesubtä.

¹⁶ Niarata ni tarere kri krübãte ja moto kuinbti, ye mdenbtã abko jãndrän kuin biani kwe nie ja tãritãri abko krörö: ¹⁷ Kukwe Biani Ngöbökwé nuendre nie, ye abko biani mekera kwe Moisés köböire, ye abko jãndrän kuin biani ngwarbe kãne Ngöbökwé nikrã; akwa Ngöbö moto kuin ni krãke kãta ni tarere amne tã kukwe era erere mike gare nie, ye abko namani bare era metre nikrã Jesukristo köböire, ye abko jãndrän mdara jire bãri kuin biani ngwarbe kwe nikrã. ¹⁸ Ne abko, ni ñakare jire iti kãkwe Ngöbö tuani ja okwã jenbti, akwa Ngöbö Odei itibe tare kri kwe tã nüne ketetibe Rün kwebe. Niara abko Ngöbö ara arato abko kãkwe Ngöbö mikani gare nie.

*Ja ñakare Ni Dianinkã Ngöbökwé abko Juankwe niebare
(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17)*

¹⁹ Juankwe blitabare Jesubtä angwane, kukwe nakaninkã krörö btã: Bati nitre israelita ji dokwãte nãmane Jerusalén kãkwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diãre amne nitre levita ju blitakrã Ngöböbe ye ngibiabtikã juani ruãre, Juan abko Ni Dianinkã Ngöbökwé ya, ñakare ya ngwentari ie. Ye erere nikanintre nebe Juan kãnti, kãkwe ngwianintari kore ie angwane, Juan kãkwe kukwe niebare metre krörö ietre:

²⁰ Ti abko ñakare Ni Dianinkã Ngöbökwé, niebare kwe ietre.

²¹ Abtä niebareta kwetere Juanye:

¿Ma abko nire amarebti? ¿Ni Ngöbö kukwei niekã kira juandre mda Ngöbökwé Ni Dianinkã Ngöbökwé kãnenkri kãdian nãmane Elías abko mare ya? niebare kwetere mda Juanye.

Angwane Juankwe niebare mda:

Ti abko ñakare Elías, niebare kwe ietre.

Angwane niaratre nikani kukwe ngwentari kisere mda Juanye, kãkwe niebare ie:

¿Ngöbökwé ja kukwei niekã mdara jire Moisés kwrere juandre nieta Ngöbö Kukweibtã, ye abko ma ara ya? niebare kwetere.

Ñakare, niebare Juankwe ietre.

²² Abtä niebareta kwetere Juanye:

Ma abko nire, ye makwe niedre nunye, ñobtä ñan angwane nitre nun juanka, krãke nun rikadre kukwe ngwenante, aiseté ma abko nire ye makwe niedre au jakrã abko erere nunkwe niedre, niebare kwetere Juanye.

²³ Abtä Juankwe niebare mda ietre:

Kira ni Ngöbö kukwei niekã kãdian nãmane Isaías kãkwe niebare krörö: Ni iti tã niken ngrente krikri kã kaibete, kãta niken niere:

Ji úkateta kuin metre jrei kri krãke, ye kwrere jire ja mika juto ni Dãnkien
kãne munkwe. *Isaías 40.3*

Ni btã Isaías kwe blitabare abko ti ara, niebare Juankwe ietre.

²⁴ Angwane nitre bariseo juani ruãre abko namani yete siba ²⁵ kãkwe kukwe ngwianintari krörö mda Juanye:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé, ma ñakare Elías amne ma ñakare ni Ngöbö kukwei niekä Moisés kwrere mata niere, ¿se ñobtä abko mata ni mda mda ngökö ñöte se? ¿Nirekwe kä biani mae ni ngökakäre ñöte se? niebare kwetwe ie.

²⁶ Juankwe niebare mda ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te, akwa mun ngätäite nita iti abko gare ñakare munye. ²⁷ Ni ye abko jatadi ti jiebtü amne, ni klaboré aibe kätä sandalia tikete ni mdakrä, * akwa ti abko bäri ene ruen tie, aiseté ti abko ja ñan rükadre töre jire chí tie sandalia tikete ni ye ngotobtä, niebare kwe.

²⁸ Kukwe ye abko nakaninkä jökrä kore käkä Betábara kánti Nö Jordántä kä driri, Juan nämáne ni ngökö ñöte ye kánti.

Jesu abko Kordero Ngöbökwé

²⁹ Yebti jändrinane angwane, Jesu jatani Juan kukwäre, ye jatabare Juanye angwane, niebare kwe ni jökräye:

Kordero Ngöbökwé[†] kite tuen sete se. Se mike ñäräre munkwe. Ni se mden ni ngite kukwe kámekáme nuenbtä Ngöbö rüere diankaka nißtä. ³⁰ Ni se mden, btä ti nämáne blite, kákwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiebtü abko bäri ütiate ti ngwä, ñobtä ñan angwane niara abko nämánena nüne bäri káne tikrä, tikwe nieba angwane, ³¹ niara abko Ngöbö Odei ara ñan nämáne gare tie, akwa rükadre gare juta israelitaye, abkokäre Ngöbökwé ti juani ni ngökö ñöte, niebare Juankwe.

³² Erere arato, Juankwe kukwe niebare metre Jesubtä krörö:

Ngöbö Üai Deme nämáne kä käinbti jataba ütü kwrere timonkwäre, rikaba mate niarabtä, tikwe tuaba. ³³ Akwa ye ngwane, niara abko Ngöbö Odei ngämi nuke gare tie, akwa Ngöbö ti juanka ni ngökö ñöte, ye kákwe niebare krörö tie: Ngöbö Üai rika timonkwäre angwane, raba mate nirebtä ma okwäbti, ni ye abko kákwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne nißtä, nieba kwe tie.

³⁴ Ye erere tikwe Ngöbö Üai tuaba nuke btä, aiseté niara abko Ngöbö Odei ara tita niere. Abko kore se, niebare Juankwe.

Jesukwe nitre ja töitíkaka ben käräbare

³⁵ Yebti jändrinane angwane, Juan nämáne ni ngökö ñöte, ye kánti namaninta angwane, nitre nänkä Juanbe namani nibu ben yete. ³⁶ Ye btäräbe Jesu jatani tuen dikekä Juanye se kwrere angwane, Juankwe niebare:

¡Kordero Ngöbökwé kite tuen sere se! niebare kwe nitre nibu ye okwäbti.

³⁷ Juankwe niebare kore, ye jarabare nitre nibu yeye angwane, nikani Jesu jiebtü mda. ³⁸ Jesukwe mikaninta ñäräre ja jiebtü, kákwe niebare ietre:

¿Mun ye tö nibi dreye? niebare kwe ietre.

Angwane nitre nibu ye kákwe niebare mda:

Dirikä, ¿mata nüne mdente? niebare kwetwe ie.

³⁹ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Tita nüne mdente brän tuen, niebare kwe ietre.

* **1:27** sandalia tikete. Jesu näire ni klaboré kökani ni mdakwe abko bäri ene. Niaratre aibe nämáne sandalia ni mdakwe tikete, aiseté Juan nämáne ja bä mike bäri ene ni klaboré ngwä. **† 1:29** Kordero Ngöbökwé. Jesu bä mikani kordero kwrere, ñobtä ñan angwane bäri káne, Ngöbökwé kordero kámikamna nitre israelitaye kukwadre Ngöböye ja ngite ütäre Pascua näire. Jesu nükani ja biánkäre müre ketadre ni ngite ütäre. Erere arato, kordero abko kwekbe, rüre ñakare ja dokwäre, ye kwrere Jesu nämáne arato. Kukwe nebtä ñäke Isaías 53.7; Jeremías 11.19.

Ye erere nikanintre angwane, Jesu nämane mdente ye abko tuani kwetre. Angwane ye näire ñänä okwä namanina kräbkä dere amne niaratre namani Jesu kanti ye näire dere.

⁴⁰ Ni nibu käkwe Juan kukwei nuani, nikani Jesu jiebti, ni ye abko iti kädian nämane Andrés. Andrés ye abko Simón Pedro etba. ⁴¹ Andrés nikaninta angwane, nikaninbe etba Simón känentari. Simón kwanintari ie angwane, niebare kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwe kädianta Kristo griegore, ye abko kwanba nunye, niebare Andrékwe Simónye.

⁴² Yebti nikani Simón ngwena nebe Jesu kanti. Simón ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ma abko Simón. Ma Jonás ngobo, akwa mtare mentokwäre ma kä rabadi Cefas arato. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye. (Cefas abko käta “jä” niere kukwe arameore abko Pedro nieta griegore.)

Jesukwe Felipe amne Natanael käräbare ja töitike jabe

⁴³ Yebti jändrinane Jesu tö namani rikai kä Galileate, ye erere nikani mda. Namani yete angwane, namani ngätäi Felipebe angwane, niebare kwe ie: Jakwe, Brän tibe, niebare kwe ie.

⁴⁴ Felipe ye abko Betsaidabo. Andrés amne Pedro abko Betsaidabo arato. ⁴⁵ Jesukwe Felipe ngwiani jabe, yebti Felipe nikani Natanael känene mda. Kwani ie angwane, niebare krörö kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwe, ye kwanba nunye. Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, yebtä Moisékwe tärä tikani niarabtä. Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä mda mda käkwe tärä tikani niarabtä arato. Ni ye abko José Nazarebo ngobo. Niara abko kä Jesu, ye mden abko kwanba nunye, niebare kwe Natanaeliye.

⁴⁶ Abtä Natanaelikwe niebare mda:

¡Jo! Juta Nazaret käme. ¿Yete abko jändrän kuin jatadre ya? niebare kwe Felipeye.

Angwane Felipekwe niebare mda ie:

Jakwe, brän. Makwe tua ja okwä jenbti, niebare kwe ie.

⁴⁷ Erere Natanael jatani nüke ja ken se kwrere, ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ni israelita töi era metre kite nüke nete. Niara ne abko ni ngökö ñakare, niebare Jesukwe ie.

⁴⁸ Abtä Natanael käkwe niebare mda Jesuye:

¿Mdente ti nukani gare mae amarebti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie:

Felipe ngämi nüke ma kärere, ye känenkri tikwe ma turi tākänintbe higo krie täni sete, niebare Jesukwe mda ie.

⁴⁹ Abtä Natanael käkwe niebare Jesuye:

¡Dirikä, era bkänä ma abko Ngöbö Odei amne ma Jrei nitre israelitakwe! niebare mda kwe ie.

⁵⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Higo krietäni tikwe ma turi tākänintbe, tikwe nini mae, ye aibebtä ti kukwei nibi era makrä ya? Makwe ti tuadi jändrän bäri krikri nuene mda abko tita niere mae, niebare Jesukwe ie.

⁵¹ Yebti Jesukwe niebareta mda:

Ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Kä käinbti se munkwe tuadi tikani amne angele rabadi kite timonkwäre amne rabadi nikenta kukwäne abko rabadi nüke ti Ngöbö Odeibtä, Ngöböta tibe mikakäre gare abko Ngöbökwe bä mikadi tuare munye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

2

Jesukwe ñö kwitani uba döire

¹ Yebti mukirare angwane, ni iti kákwe ja mikani gure juta Canáte kä Galileate. Ye kánti Jesu meye námáne arato amne, ² Jesu káräbare arato nitre ja töitíkaka benbe, ni iti námáne ja mike gure ye kánti. ³ Jesu námáne yete angwane, uba döi krütáni. Abtä Jesu meye kákwe nieba ie:

Uba döi küre jire jökrä, nieba kwe Jesuye.

⁴ Abtä Jesukwe nieba meye:

Mama tikwe, kä kitani ti káne abko ngämi nüke tie. ¿Ye ñöbtä abko mata niere kore tie? nieba kwe ie.

⁵ Angwane nitre nämá uba döi dräire, ye ie Jesu meye kákwe nieba:

Niarakwe dre nuemna munye, ye erere munkwe nuen jökrä, nieba kwe ietre.

⁶ Kä ye kánti abko jä dätebare ñö ngwäre nämá kwä ti. Ye abko te nitre israelita námáne ñö köböitakrä ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekreki üke. Já dätebare ñö ngwäre ye kwatirekwatire te ñö námáne niken bäsi galon krä gre bti krä jätä jätä jire abko nämá yete. ⁷ Angwane nitre sribikä yete, ie Jesukwe nieba:

Jä dätebare ñö ngwäre tä yete, ye te ñö keka munkwe, nieba Jesukwe.

Ye erere sribikä kákwe ñö kekaba jändrän ye iti iti jökrä. ⁸ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mtare ñö den ruäre, mun rika ngwena. Nita mikani ji dokwäte bietabtä, ye ie munkwe bian, nieba kwe ietre.

Ye erere sribikätre kákwe nuenbare jökrä. ⁹ Angwane ñö nikwitani uba döire Jesu diebti ye ni ji dokwäte bietabtä kákwe bänän nuaba, akwa uba döi ye jatani mdenkri abko ñän rababa gare ie. Akwa nitre sribikä kákwe ñö diani ye aibe ie namani gare. Angwane ni ji dokwäte bietabtä, ye kákwe uba döi bänän nuaba, bti ni ja mikaka gure ye káräba kwe, ¹⁰ kákwe nieba ie:

Ni jökrä kätä uba döi bäri kuinkuin keke káne ñadre, bti ni nübaibare bietabtä ye tarä uba döi ñaen kabre, ye ngwane uba döi ñakare kuin bianta mrä ñadre nie. Akwa ma abko kákwe uba döi bäri kuin abko ürü ñadre mrä. Ye abko bäri kuin, nieba kwe ni ja mikaka gure yeye.

¹¹ Jesukwe ñö kwitani uba döire juta Canáte Galilea ye abko sribi kri ñän tuabare nuenba kena Jesukwe Ngöbö námáne ben mikakäre gare. Yebtä abko Jesu ütiäte kri bä mikaba tuadre angwane, nitre ja töitíkaka ben kákwe tödekaba niarabti. ¹² Yebti Jesu rikaba juta Capernaümte mda angwane, niara meye rikaba siba ben. Erere arato, niara ebakantere amne nun ja töitíkaka ben rikaba siba, akwa nünanteba bä jötrö kwe juta Capernaümte.

Nitre jändrän rürümoinkä abko Jesukwe juantitari

(Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18; Lucas 19.45-46)

¹³ Abti bieta kädianta Pascua nitre israelitakwe abko jatabara nüke ja ken, aisete Jesu rikaba juta Jerusalénte mda. ¹⁴ Angwane Jesu rikaba ju blitakrä Ngöböbe kánti. Ju ye bäre temen nitre nämá nbi, obeja amne ütü rürümoine kwuadre Ngöbö käikitakakäre. Erere arato, nitre ngwian kwitakakwitaka nämá tákänintbe mesabtä kä ye kánti arato, ¹⁵ btä Jesu okwä rababa. Angwane Jesukwe kö kánänba ruäre, bti kö ye makäteba kwe, bti rikaba nitre ye juentari jökrä obeja amne nbi kwekwe ben gwaire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre mento se kwrere. Amne nitre ngwian kwitakakwitaka abko kán ngwian kitakaba jökrä tementa kwe se kwrere. Erere arato, mesa bti ngwian nämá mikani ye kwitakaba jökrä temen kwe kán. ¹⁶ Angwane nitre ütü rürümoinkä abko ie nieba krörö kwe:

Jändrän noko denkä jökrä mento nete. ¡Ju ti Rünkwe ye munkwe ñan mika jändrän rürümoin Krä jae! nieba kwe ietre.

¹⁷ Angwane nun ja töitakaka Jesube, ie kukwe nämane tikani krörö Jesubtä Ngöbö Kukweibtä abko rükabata töre: “Tita ju makwe tarere kri krübäte Ngöbö, aiseté tita mokrere bti,” abko rükabata töre nunye.

¹⁸ Nitre jändrän rürümoinkä juantariba jökrä kore Jesukwe angwane, nitre israelita ji dokwäte dokwäte nämá yete, kákwe nieba ie:

Makwe jändrän nuni kore se abko nirekwe ká biani mae kukwe se nuenkrä, ye bá mike tuadre nunye nete, nieba kwetre Jesuye.

¹⁹ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ju blitakrä Ngöbökwé ne abko dikente jökrä munkwe, bti mukirare angwane, tikwe mikadita täte, nieba kwe ietre.

²⁰ Abtä nitre israelita ye kákwe nieba mda Jesuye:

¡Joo! Kä gre ketebu bti kwá ti jire sribibare amne ju noko namani bare. ¿Se abko mukirare amne makwe mikareta jökrä täte mata niere ya? nieba kwetre Jesuye.

²¹ Akwa Jesu abko kákwe ñákäba kore, ye abko ja ngrabare bá mikaba kore kwe ju blitakrä Ngöbökwébtä. ²² Akwa Jesu kámikaba bti rükabata nire angwane, niarakwe blitaba ye nitre ja töitakaka ben, ie niara kukwei rükabata töre angwane, Ngöbö Kukwei tikani ye rababa era kräke amne Jesu kukwei mikaba era kwetre arato.

²³ Angwane Jesu nämá Bieta Pascuabtä Jerusalén, ye ngwane sribi kri ñan tuabare Jesu rababa nuene kabre Ngöbö nämane ben mikakäre gare, aiseté ni kwati kákwe niara kukwei mikaba era, kákwe tödekaba bti. ²⁴ Akwa Jesu abko ie ni töi ño ño amne nita ja töi kwite jötrö gare jökrä, aiseté nitre nämá yete, yebti Jesu nämá tödeke ñakare. ²⁵ Erere arato, ni moto ño ño gare jökrä Jesuye, aiseté ni moto ño ño, ye ni ñakare jire iti ká rababa mike gare ie.

3

Jesukwe blitabare Nicodemobe

¹ Kä ye ngwane bati, ni bariseo ütiäte kri nämane iti abko kädian nämane Nicodemo. Niara nämá sribire Sanedrinbe nitre israelitakrä. ² Ni ye abko nikani deo Jesu kánti mda, kákwe nieba ie:

Dirikä, mata sribi kri ñan tuabare nuene, yebtä abko Ngöbökwé ma juani dirire nunye abko nuke gare nunye, ñobtä ñan angwane ni btä Ngöbö di ñakare ñan raba sribi nuene jire chí ja di jenbti au, mata nuene ye kwrere, nieba kwe Jesuye.

³ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan däredreta bobukäre Ngöbö köböire angwane, Ngöbökwé ñan gobrandre bti, aiseté ñan nünandi käre käre kwe Ngöböbe, nieba kwe ie.

⁴ Angwane Nicodemokwe nieba mda Jesuye:

¿Ni tará nebe unbre ti ne kwrere abko däredreta ño amarebti mata niere kore tie ye? ¡Ni unbre ti ne kwrere ñan rabadre nikenta bobuta meyebtä, bti därereta bobu kore!

⁵ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan däredreta bobukäre ñö köböire amne Ngöbö Üai köböire angwane, Ngöbökwé ñan gobrandre bti. ⁶ Nita därere ni rún, ni meye ká nebtákwe, ye abko nita därere niaratre kwrere; akwa nita därere bobuta Ngöbö Üai köböire ye abko ni üai, ni töi amne ni moto tä neme btin. ⁷ Akwa ti bike kukwe niere mae abko krörö: Ni jökrä däredre bobuta Ngöbö köböire, tita niere, nebtä makwe ñan

töbika kri dikaro. ⁸ Ne abko, Ngöbö Üai abko müreta mate ye kwrere, ñobtä ñan angwane müre töta neme matai mdente mdente, ye kánti tä mate. Ye abko, müre ngö tä ruen nie, akwa müre tä kite mdenkri amne tä niken mdente, ye tä nuke gare ñakare nie. Ye kwrere arato, nita därere bobukäre Ngöbö köböire amne Ngöbö Üai tä sribire ño ño ni itire itire btä, ye tä nuke gare ñakare ni mda mdaye, akwa sribi kwe abko tuata btä, nieba kwe Nicodemoye.

⁹ Angwane Nicodemo kákwe nieba mda Jesuye:

¿Ño köböire kukwe ye rabadre bare amarebti mata niere ye? nieba kwe Jesuye.

¹⁰ Jesukwe nieba mda ie:

¿Ma diriká kri nitre israelita ngätäite abko ie kukwe ne nuke gare ñakare ya?

¹¹ Ti bike kukwe era erere niere mae: Kukwe gare kuin tie Ngöböbtä, yebtä tita blite amne tikwe kukwe tuani ja okwä jenbti, ye tita niere munye, akwa ti kukwei mikata era ñakare munkwe. ¹² Akwa kukwe kä nebtä btä tita blite mabe, ye abko tare ñakare, aisete rükadre gare mae, akwa ti kukwei ñan tä nebe era makrä. ¿Ye abko, kukweta nakenkä kä káinbti, yebtä tikwe blitadre abko makwe mikadre era ño ye? ¹³ Ni ngämi niken jire iti neme Ngöbö kánti kä káinbti abko raba blite kukwe yebtä, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo kä káinbti jatani nuke kä nebtä, aisete ti raba blite kukwe nebtä mabe.

¹⁴ Mdakäre abko, kira bronse sribebare tbire* abko Moisékwe kaninkä kribtä káin kä kaibete nitre israelita bren bren kákwe mikadre ñäräre angwane, Ngöbökwé diandretari angwane ñan krütadre, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne rabadi kaninkä kribtä káin, ¹⁵ nire nire kákwe tödekadre tibti abko Ngöbökwé dianditari angwane, nünandi kärekáre kwe Ngöböbe, abkokäre ti ne rabadi kaninkä kribtä káin.

¹⁶ Ye kwrere ni Kä Nebtä Ngobo rabadi kaninkä káin, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara kákwe ni jókrä tarebare kri krübäte, kákwe ja Odei itibe biani müre ketadre kräke, ni jókrä kákwe tödekadre Ngöbö Odei yebti angwane, ñan rabadre ganinte kärekáre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nünandre kärekáre kwe Ngöböbe, abkokäre Ngöbökwé juani, ¹⁷ ñobtä ñan angwane ñan Ngöbökwé ja Odei juani ni kukwe kámekáme nuenkä Ngöbö rüere mikakäre ja tare nike, akwa niara köböire rabadre dianintari, abkokäre juani kwe. ¹⁸ Nire nire kákwe tödekadre Ngöbö Odeibti, ye abko ñan juandre kä ja tare nikakrä kánti Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä tödeke ñakare Ngöbö Odei itibe yebti abko Ngöbökwé kukwe úkaninante kräke amne juandi kwe kä ja tare nikakrä ye kánti, ñobtä ñan angwane ñan tä tödeke Ngöbö Odeibti aisete.

¹⁹ Ngöbökwé kukwe úkaninte kore ni juankäre kä ja tare nikakrä kánti, ñobtä ñan angwane Ngöbö Odei nükani ñotra kwrere kä nebtä Ngöbö mikakäre gare nie, akwa ni ruäre namani kä iko tarere, tö namani nünai janknu kä ikote, kukwe kámekáme nuenkäre janknu Ngöbö rüere, aisete ñotra ye ñan kani ngäbti kwetre. ²⁰ Ye abko, ni jókrä töi kámekáme abko mätäta neme ñotrabtä amne ñan töta neme rikai ñotra träte. Kukwe kámekáme nuenta kwetre Ngöbö rüere ye ñan gadre ni mda mdakwe, abkokäre töta neme ja rükainte kore kä ikote. ²¹ Akwa nire nire tä Ngöbö Kukwei kuin metre ye nuene era metre abko tä niken jáme neme ñotra träte, niarakwe sribi kuin nuenbare Ngöbö köböire, ye ni jókrä kákwe gadre nuäre, abkokäre tä niken jáme ñotra träte.

Juan Bautista kákwe blitabare Jesubtä

²² Abti Jesu nämä Jerusalén, rikabata nun ja töitikaka benbe kä Judea kántita, kánti rababa nünentbe bä jötrö nunbe angwane, nun nämä ni mda mda ngökö ñöte ben. ²³ Angwane Juan Bautista abko nämäni ni ngökö ñöte arato

* **3:14** bronse sribebare tbire. Dre nakaninkä abko tä tikani Números 21.4-9 yebtä.

kä Enónte kánime kä Salim ken, ñóbtä ñan angwane kä ye kánti abko ñó okwä nämane kabre. Ye ngwane, ni nämane kite köbö kwatirekwatire amne Juan namani ngökó ñóte. ²⁴ Ye ngwane abko, Juan kita ngämi ngite kä teri angwane, kukwe ye rakakaba kore. ²⁵ Akwa ja bä mikadre ño dbe ñóbtä Ngöbö ngwäreki diribare nitre israelitakwe, yebtä ni ruäre nänkä Juanbe abko kákwe ja kwetani nitre israelita ruäre ben. ²⁶ Bti nikani, kákwe niebare Juanye:

Dirikä, ni nämä iti mabe Ñö Jordánbtä sekri sete, btä makwe blitaba, ni ye abko tä ni mda mda ngökó ñóte arato amne ni jökrä nibi niken niara kánti, niebare kwetre ie.

²⁷ Abtä Juankwe niebare ietre:

Ngöbökwé ñan jändrän biandre angwane, ni ñan rabadre jändrän bkäne, ²⁸ aisete munkwe ti kukwei nuaba, kukwe era erere tikwe nieba krörö: Ti abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwé ye rükadre abko känenkri ti juani kwe, tikwe nieba metre munye. ²⁹ Yebtä ti bike kukwe bä mike jabtä amne Jesubtä munye abko krörö: Ni iti tä niken ja mike gure angwane, ni ja mikaka gure ye abko ni merire rabadre ben, ye abko kwe. Akwa ni ja mikaka gure ye kukwe muko tä kánime kákwe ni ja mikaka gure ye kukwei nuadre blite angwane, kä rabadre nuäre kri krübäte btä. Ye kwrere kä nena nuäre kri tibtä mtare, ñóbtä ñan angwane Jesu abko ni ja mikaka gure kwrere amne ti abko kukwe muko kwrere aisete. ³⁰ Niara rika neme bäri ütiäte, ie Ngöbö tö amne ti abko jatadre nementa ütiäte ñakare, ie Ngöbö tö arato. Abko kore se, niebare Juankwe ietre.

³¹ Jesu kä käinbti jatani abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta; akwa ni därebare kä temenbtä Juan Bautista kwrere, ye ie kukwe kä temenbtä aibe gare, aisete jändrän kä temenbtä aibebtä blitata kwe. Akwa ni kä käinbti jatani ye abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta. ³² Ni kä käinbti jatani kákwe jändrän tuani amne kukwe nuani kwe kä käinbti, yebtä tä blite, akwa ni kwati ñan tä niara kukwei mike era. ³³ Akwa nirekwe niara kukwei mikadre era angwane, Ngöbö abko tä kukwe era metre niere abko mikata gare ni mda mdaye, ³⁴ ñóbtä ñan angwane ni juani Ngöbökwé, ye abko tä Ngöbö kukwei era niere, ñóbtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai mikani täte jökrä btä, aisete tä blite kore. ³⁵ Ni juani Ngöbökwé abko Ngöbö Odei amne, Ngöböta ja Odei tarere amne jändrän jökrä mikani gare kwe ie. ³⁶ Ye aisete, nire nire kákwe tödekadre Ngöbö Odeibti ye kákwe nünandi kärekäre Ngöböbe, akwa nire nire kákwe trö kwitadre Ngöbö Odeiyé ye abko kákwe ñan nünandre kärekäre Ngöböbe, akwa Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen tare krübäte kärekäre.

4

Jesukwe blitabare meri Samariabobe

¹ Yebti ni rababa niken bäri kwati mda Jesu jiebti amne Jesu rababa ni ngökó bäri kwati ñóte Juan Bautista ngwä abko gani nitre bariseokwe. ² (Akwa Jesu ara jire abko nämä ni ngökó ñakare ñóte, akwa nun ja töitikaka Jesube abko nämä ni ngökó ñóte Jesu diäre.) ³ Nitre bariseo kákwe kukwe gani kore Jesubtä, ye gaba ni Dänkienkwe angwane, niara nämä kä Judeate, kánti kä mikakaba kwe, bti rikabata Galileate mda. ⁴ Akwa rikadre kä Samariate ta, ⁵ aisete juta kä Sicar kä Samariate, kánti Jesu rikaba nebe. Kira abko Jacobokwe kä biani ngobo Joséye, ye abko nämä kánime juta Sicar ken ⁶ amne, ñó okwä Jacobokwe nämä yete, ye kánti Jesu rikaba. Akwa Jesu rababa dräre dikaka kisete, abtä rababa tákänintbe ñó okwä ye kánti. Nänä jataba nüke ruäre käin angwane, Jesu rababa tákänintbe yete. ⁷⁻⁸ Akwa nun ja töitikaka

ben abko rikaba mrö kökö jae jutate, aisete Jesu näma kaibe yete. Ye btäräbe meri Samariabo jataba nuke iti ñö okwäte yete ñö den jae angwane, Jesukwe niebare ie:

Ñö ngwen chi tomnane tie, niebare kwe meri yeye.

⁹ Akwa ni israelita abko ja gete ñakare jire chi nitre Samariabobe, aisete meri ye namani töbike kri Jesu kukweibtä, käkwe niebare krörö mda ie:

Nitre israelita tä ja gete ñakare jire chi nun Samariabobe, ¿ye ñobtä abko ma israelita amarebti ti Samariabo abko ie ma kite ñö kärere ñadre jae ye? niebare kwe Jesuye.

¹⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän kuin tä makrä Ngöbökwé amne nireta blite mabe, ye rabadre gare mae angwane, makwe ñö nire* kärekäre ye kärädre tie amne tikwe biandre mae, niebare Jesukwe ie.

¹¹ Angwane meri ye käkwe niebare Jesuye:

Jändrän ñakare ñö diankakra mae amne ñö okwä noko mente nguse, ¿se abko ñö nire kärekäre makwe diandre mdente tikrä se? ¹² Mdakäre abko, nun mräkä kira Jacob käkwe ñö okwä noko mikaninte nunkrä amne niarakwe ñö noko ñani. Erere arato, niara ngäbriänkä amne jändrän kwekwe käkwe ñö noko arabe ñani. ¿Akwa mtare abko ja ruen bäri Jacobokra mae ya? niebare kore kwe mda ie.

¹³ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ni jökrä kätä ñö noko ñaen abko ie tomna tä nementa. ¹⁴ Akwa ñö bianta tikwe ye abko nire nire käkwe ñadre abko ie tomna ñan rabadreta jire mda, ñobtä ñan angwane tikwe ñö biandre abko ñadre kwe, ñö ye abko rabadi neen kärekäre btä, käkwe mikadi nüne kärekäre Ngöböbe, niebare kwe meri yeye.

¹⁵ Angwane meri ye käkwe niebare mda Jesuye:

Tomna ñan rabadreta mda tie amne ti ñan jatadreta ñö mda denta jire chi nete, abkokäre ñö nire kärekäre bianta makwe, mata niere, ye ari bien tie, niebare kwe ie.

¹⁶ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Nän ma kwäräi kärere, ben ma jatata nete, niebare kwe ie.

¹⁷ Abtä meri ye käkwe niebare mda ie:

Ti kaibe. Ti kwäräi ñakare, niebare kwe Jesuye.

Jesukwe niebare ie:

Ma kaibe, ma kwäräi ñakare makwe nini, ye abko kukwe era erere nini kuin makwe, ¹⁸ ñobtä ñan angwane makwe ja kwäräi mikanina nirike jire amne, mtare mata ni brare mdara jire ben, akwa munkwe ñan ja mikani gure metre, aisete ma gure ñakare, makwe nini metre kore, niebare kwe meriye.

¹⁹ Jesukwe ñäkäbare kore meri yeye angwane, meri ye käkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ma abko ni Ngöbö kukwei niekä era metre nibi tuen tie. ²⁰ Akwa nun mräkä Samariabo kirakira käkwe Ngöbö käikitaninkä ngitio nebti, akwa nun rikadre Ngöbö käikitekä juta Jerusalente abko mun israelita tä niere, niebare kwe Jesuye.

²¹ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Meri, ti kukwe mike era makwe. Kä nükerä angwane, munkwe ni Rün Ngöbö käikitadikä mdente erere rabadi dbe Ngöbökrä, aisete mun rikadre känime ngitio Gerizim nokobti ya o mun rikadre Jerusalén Ngöbö käikitakakäre, ye abko ñan rabadre ütiäte. ²² Mdakäre abko, Ngöbö gare ñakare metre mun Samariaboye, aisete munta nire käikitekä ye gare ñakare metre

* **4:10** Ñö nire kätä nüne kärekäre Ngöböbe bä mike.

munye; akwa nun israelita abko käta nire käikitekä, ye gare metre nunye, ñobtä ñan angwane ni diantarikä abko jatadi nun israelitakri. ²³ Akwa mtare kä jatadi amne kitera nüke angwane, nire nire tö Ngöbö käikitaikä ye abko käkwe nuendi era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Ni Ngöbö käikitakaka kore abko Ngöböta känene jakrä, ²⁴ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko üai, ye aisete nire nire tö Ngöbö käikitaikä abko käkwe nuen era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Abko kore se, niebare kwe meri yeye.

²⁵ Abtä meri ye käkwe niebare mda Jesuye:

Ni Dianinkä Ngöbökwé (kädekata Kristo kukwe griegore) abko rükadre, ye garera tie amne, niara rükadre angwane, kukwe era erere niedi jökrä kwe nunye kukwe nebtä, niebare kwe ie.

²⁶ Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni btä mata blite ye abko ti ara. Ti ne mden käta blite mabe ye, niebare mda kwe ie.

²⁷ Ye btäräbe nun ja töitikaka Jesube jataba nuketa angwane, Jesu nämane blite meribe, yebtä nun ñan töi rababa krütare. Akwa meri ye abko tö namani dreye amne Jesu nämane dre kädriere ben abko nin ja rükaba töre jire nunye ngwentari ie.

²⁸ Akwa meri ye käkwe kantra mikateba, bti rikabata jutate, käkwe niebare nitre jutate yeye:

²⁹ Tikwe kukwe nuenbare kaibe tiebe, ye abko ni iti käkwe nini jökrä tie, aisete ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ruen tie abko mun jakwe tuen, niebare kwe.

³⁰ Abtä nitre nünanka juta yete jataba jökrä Jesu kanti. ³¹ Akwa nitre jutate jataba, ye ngämi nüke Jesu kanti, känenkri nun ja töitikaka Jesube rababa niere ie:

Dirikä, mrö kwete chi, nun nämä niere ie.

³² Akwa Jesukwe nieba nunye:

Mrö tarä keteti kwetadre tie abko gare ñakare munye, nieba kwe nunye.

³³ Angwane nun ja töitikaka ben rababa niere krörö jae kwärükwäri:

¿Ni mda nura mrö ngwena kwetadre ie ya ño yere? nun rababa niere jae kwärükwäri.

³⁴ Akwa Jesu abko käkwe niebata mda nunye:

Ngöbö ti juanka tö dreye tikrä amne sribi ye abko tikwe mikadre bare täte jökrä, ye abko mrö kwrere tikrä. ³⁵ Mdakäre abko, mun abko tä niere: Kä tä sö kräbkä jire nura ngwä ötakrä, munta niere. Akwa ni jökrä kä nebtä abko tire Ngöbökwé amne nire nire tä juto biare tödeke tibti abko nura nena biare ötadre kwrere, aisete nura tirete ye nena biare ötadre, ye munkwe mika ñäräre abko tita niere munye. ³⁶ Mtare, nire nire tä biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötaka tä ngwena tödekakäre tibti abko ie sribi ütiä bianta. Erere arato, nitre nura ngwä ötaka käta ni jökrä ngwena tie tödeke tibti, rabadre nüne kärekäre abkokäre. Yebtä abko ni nura nöka käta Ngöbö Kukwei mike gare ni mda mdaye amne ni juto biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötaka käta ngwena tödeke tibti käkwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä abkokäre.

³⁷ Ye abko, kukwe nieta krörö: Ni iti käta nura nökö, akwa ni mda abko käta ngwä ötö, abko nieta metre kore. ³⁸ Ye kwrere, munkwe nura nökani ñakare tare, akwa tikwe mun juanba nura ngwä ötö. Ni mda mda käkwe sribibare kri sribi Ngöbökwébtä amne mun abko nükani jirekabe sribi kwekwe ngwä ötö. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka ben yeye.

³⁹ Jesu nämane juta Sicar yete angwane, ni kwati Samariabo nünanka yete käkwe tödekani Jesubti, ñobtä ñan angwane meri ben Jesukwe blitabare ye abko namani niere: Ni menteni gare ñakare tie, akwa kukwe nuenbare kaibe

tiebe tikwe abko nini metre jökrä kwe tie, niebare kwe. Yebtä ni kwati käkwe tödekaba Jesubti. ⁴⁰ Yebti nitre Samariabo rükaba Jesu kanti angwane, Jesu rabadre basare ietre abko rababa ribere kisere ie, ye erere Jesu rababa köböbu juta Sicar yete. ⁴¹ Angwane ni kwati käkwe niara kukwei nuaba, abtä ni kwati käkwe tödekaba bti. ⁴² Angwane nieba krörö kwetre meri yeye:

Mtare ñan kukwe nieba makwe jabtä nunye aibe köböire niara mikata era nunkwe, akwa nun ara jire käkwe niara kukwei nuri blite, aisete niara abko ni jökrä töi kämekäme Ngöbö rüere Diantarikä abko nena gare era metre nunye, amne niarabti nunta tödeke, nieba kwetre meri yeye.

Sribikä jreikrä abko ngäbäkre kwe Jesukwe mikaninta quinta
(Mateo 8.5-13; Lucas 7.1-10)

⁴³ Yebti kä rikaba köböbu ta angwane Jesu nämä juta Sicar, rikabata kä Galileate mda. ⁴⁴ (Akwa käre Jesu ara jire nämä niere krörö jabtä: Ni Ngöbö kukwei niekä abko mikata ütiäte ñakare ja käite, nämä niere.)

⁴⁵ Akwa Jesu rababa kä Galileate angwane, nitre nünanka yete käkwe kaba ngäbti kuin, ñöbtä ñan angwane niaratre jananbare arato Bieta Pascuabtä Jerusalén angwane, Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenbare ye abko tuani jökrä kwetre amne tö namani tuai mda, aisete kaba ngäbti kuin kwetre.

⁴⁶ Jesu rikaba nebe juta Canäte kä Galilea yete. Juta Canä kanti Jesukwe ñö kwitani uba döire, ye kanti rababata. Angwane abko ni nämä iti sribikä ütiäte kri jreikrä abko kän ngäbäkre nämä bren dikaro juta Capernaümte.

⁴⁷ Angwane Jesu nämä kä Judeate abko nukaninta kä Galileate abko sribikä ütiäte jreikrä ye käkwe gani angwane rikaba ja tuakäre Jesube. Rükaba Jesu kanti, ñöbtä ñan angwane ngäbäkre kwe nämä bren jume dikaro amne jatanina krüte, aisete rababa Jesu ngwen kisere neme ja gwiriete ngäbäkre ye mikakäreta quinta. ⁴⁸ Abtä Jesukwe nieba ni jökrä nämä yete ie:

Sribi ñan tuabare nuenta tikwe, Ngöböta tibe bä mikakrä, ye ñan rabadre bare Ngöbö diebti tie angwane, mun nünanka nete ye käkwe ñan tödekadre jire chi tibti, nieba kwe ietre.

⁴⁹ Akwa sribikä ütiäte jreikrä ye käkwe nieba mda Jesuye:
Nane ngäbäkre tikwe krüta tikän, ye känenkri brän jötrö ti kanti, nieba kwe ie.

⁵⁰ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngobo rabadita quinta, aisete nänta ja gwiriete, nieba kwe ie.

Angwane ni ye käkwe Jesu kukwei mikaba era, aisete rikabata ja jiebti.

⁵¹ Nämäne dikekä ji ngrabare ja jue kukwäre angwane, nitre sribikä kwe jatani, nükani ngätai ben, käkwe niebare ie:

¡Ngäbäkre makwe nibirate quinta! niebare kwetre ie.

⁵² Abtä niarakwe niebare mda:

Kä nuäi angwane ja ki ruenta mobe ie, niebare kwe.

Jändrin, ñänä okwä kratu dere angwane, drangwan rikaba btä, niebare kwetre ie.

⁵³ Angwane ñänä okwä ye näre dere Jesukwe niebare krörö ngäbäkre rün yeye: Ma ngobo rabadita quinta, niebare kwe ie, ye abko nukaninta töre ie amne niara btä mräkä kwekwe erere käkwe tödekani jökrä Jesubti.

⁵⁴ Ne abko Jesu nämä kä Judeate, rükabata Galileate angwane, sribi kri ñan tuabare nuenba bobukäre kwe Ngöbö nämä bren bä mikakäre.

5

Jesukwe ni bren mikaninta quinta ñö okwä Betesda kanti

¹ Yebti köbö mdara jire te, nitre israelita jataba bieta mda nuene Ngöbö käikitakrä angwane, Jesu rikabata Jerusalén mda. ² Angwane Jerusalén

yete abko jukweta kwati abko kädianta Jukwe Obejakwe. Känime jukwe ye ken ñö okwäta kwati abko kädianta Betesda hebreore amne jukäta kwärike ñö okwä ye bäre temen. ³ Jukä ye täni ni bren bren näma kwati abko krörö: Ni okwä kä drünente, ni nakwente amne ni ruen ñakare ngrabare aisete dikekä ñakare abko näma kitanintbe tementa yete. [Ñö ye abko nämane ngibiare kisere, ⁴ ñöbtä ñan angwane nane nane angele nämane kite timonkwäre, kä nämane ñö mike ngrenkä angwane, ni bren rikadre käne ñöte abko rabadreta quinta, aisete nämane ñö ngibiare kisere.]* ⁵ Ni bren bren ye ngätäite abko ni näma iti abko nikani bren kä kwä gre bti kwä jätäbti kwä kwära abko näma siba. ⁶ Ni ye näma kitanintbe temen yete, btä Jesu okwä rababa angwane, kä raire niara nikani bren nike abko ben nämane nüke yete abko Jesukwe gaba btä angwane, nieba kwe ie:

¿Ma tö rabaita quinta ya? nieba Jesukwe ie.

⁷ Angwane ni bren ye käkwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ñö okwä se tä kite ngrenkä batire batire kukwäne angwane, ni mda ñakare ti mikaka te, aisete käre ti töta neme rikai ñö okwä nokote angwane, ni mda tärä niken käne te, aisete käre tita nemente ye, nieba kwe ie.

⁸ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Näin krö, jänkwata makwe ye den kisete, ben ma rika dikekä, nieba Jesukwe ie.

⁹ Ye btäräbe ni ye rababata quinta batibe, käkwe jänkwata jakwe dianba kisete, bti rikaba dikekä kwäräkwärä se kwrere. Akwa ye näire abko köbö jadükakrä te ni ye rababata quinta. ¹⁰ Ye aisete ni bren rababata quinta, ye ie nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba:

Köbö jadükakrä mtare, ye te makwe jänkwata makwe ye ngwiandre ñakare jire, ¿ye ñöbtä mata ngwena ye? nieba kwetre ie.

¹¹ Abtä ni ye käkwe nieba nitre israelitaye:

Ni ti mikakata quinta käkwe nini krörö tie: Jänkwata makwe ye den kisete, ben nän dikekä, nini kwe tie, erere tita nuene, nieba kwe ietre.

¹² Angwane nitre israelita ji dokwäte ye käkwe nieba mda ni yeye:

¿Jänkwata makwe ye den kisete, bti nän dikekä, ye nirekwe nini mae? nieba kwetre ie.

¹³ Akwa nirekwe mikabata quinta abko ñan rababa gare ie, ñöbtä ñan angwane Jesukwe niara mikaninta quinta angwane, ni näma kwati, ye kanti Jesukwe kä mikakaba kä bube ngware. ¹⁴ Yebti ni bren mikabata quinta Jesukwe ye näma ju blitakrä Ngöböbe kanti abko kwanba Jesuye angwane, Jesukwe mäträba btä, käkwe nieba ie:

Tuen, mtare ma nenante quinta Ngöbö diebti, akwa nane kukwe mda rakaka bäri tare mabtä, ye ngäniene makwe ñan ja mika ngite Ngöbö rüere mda, nieba kwe ie.

¹⁵ Angwane batibe Jesukwe niara mikaninta quinta, ye abko rikaba, käkwe niebare nitre israelita ji dokwäte yeye.

Ngöbö Odei köböire ni raba nüne kärekäre Ngöböbe

¹⁶ Ye kwrere Jesu näma sribi nuene köbö jadükakrä näire, abtä nitre israelita ji dokwäte rababa näin kisere Jesu rüere. ¹⁷ Akwa blitaba kwetre Jesube angwane, Jesu abko käkwe nieba krörö ietre:

Ti Rün tikwe tä sribire käre abti kä nüke mtare abko erere tita sribire arato, nieba kwe ietre.

* 5:4 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquin btä.

¹⁸ Nebtä abko bäri nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu müre ketai mda, ñobtä ñan angwane köbö jadükakrä ye abko Jesu ñan namani mike ütiäte jae, namanintre nütüre. Bärire mda abko, Ngöbö abko ja Rün jakwe Jesu rababa niere, yehtë abko Jesu näma ja mike Ngöböre abko dokwäte tö rababa Jesu müre ketai.

¹⁹ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Ti, Ngöbö Odei ne ñan raba jändrän nuene jire chi ja töi jenbti, akwa ti Rünä dre dre nuene, ye erere ti Ngöbö Odei tä nuene, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä nuenta ti Rünkwe ye erere tita nuene. ²⁰ Ye ñobtä ñan angwane ti Rün käta ti niara Odei tarere amne ti Rün käta dre dre nuene, ye erere tä mike gare jökrä tie. Ye abko, ni bren mikaninta kuinta tikwe, yehti ta sribi bäri krikri ñan tuabare munkwe abko ti Rünkwe mikadi tuadre munye ti köböire, abtä mun ñan töi rabai krütäre. ²¹ Ti Rün käta ni krütani miketa nire amne tä nebe nüenta, ye kwrere arato ti, Ngöbö Odei ne tö rabadre nire nire mikaita nire, ye erere tikwe mikadita nire. ²² Ti Rün käta kukwe ükete ñakare ni kä nebtä kräke, akwa ti Ngöbö Odei ne kisete sribi mikani kwe, kukwe ükatekäre kä mrä angwane ni kä nebtä kräke, ²³ ni jökrä käta ti Rün mike ütiäte kri, ye kwrere ti, Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte kri kwetere amne käikitadrekä kri kwetere arato, abkokäre kä biani kwe tie kukwe ükatekäre. Ye abko, nire nire käkwe ñan ti Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte jae, ye ngwane ti Rün käkwe ti juani ye mikata ütiäte ñakare kwetere arato.

²⁴ Kukwe era erere ti bike niere mda munye abko krörö: Tita blite ye nire nire tä kukwe nuen amne tä ketete ja olote amne ni ti juanka, yehti tä tödeke, ni ye abko tä neme nüenta kärekäre Ngöböbe amne Ngöbökwé ñan juandi kä ja tare nikakrä kanti, ñobtä ñan angwane niara ngämi tödeke tibti, känenkri nämane ni ngwäkäre kwrere, akwa tödekabtä tibti nükani nire kena. ²⁵ Akwa kukwe mdara jire era erere ti bike niere munye abko kä kitera nüke mtare angwane, ni ngwäkäre ie ti Ngöbö Odei kukwei jaradi angwane, nire nire käkwe ti Ngöbö Odei kukwei nuadre, bti tödekadre kwe tibti, ye abko rabadi nüene kärekäre Ngöböbe, ²⁶ ñobtä ñan angwane Ngöbö di tarä ni mikakrä nire, ye kwrere arato kä biani kwe tie ni mikakäreta nire. ²⁷ Erere arato, kä biani täte jökrä kwe tie kukwe ükatekäre ni mda mda kräke, ñobtä ñan angwane ti abko Ni Kä Nebtä Ngobo, aisete kä biani kwe tie sribi ne nuenkäre.

²⁸ Tita kukwe niere, yehtë munkwe ñan töbika krübäte dikaro, ñobtä ñan angwane kä jatadi köböitira jire abko te ni krütani doboi mikani, ie ti Ngöbö Odei ne kukwei jaradi dobohti angwane, ²⁹ rükadita nire jökrä. Akwa nire nire käkwe sribi nuenbare kuin Ngöbökrä abko rükadita nire nünakäre kärekäre Ngöböbe amne, nire nire käkwe kukwe nuenbare käme Ngöbö rüere abko rükadita nire ja tare nikakäre kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. ³⁰ Mdakäre abko, ti ñan raba kukwe nuene jire chi ja töi jenbti, aisete ti Rünä kukwe ükatemna ño tie ni mda mda kräke, ye erere tita ükete. Amne tita kukwe ükete kuin metre, ñobtä ñan angwane ti ñan tö kukwe nuein jire chi ja töi jenbti kä ngwiankrä nuäre jabtä, akwa ti tö ti Rün ti juanka moto mikai nuäre, aisete niara töta neme dreye, ye erere tita nuene.

Kukwe niebare Jesu kräke

³¹ Mdakäre abko, ti aibe käkwe blitadre jakrä au, ye ngwane ti kukwei ñan rabadre tuen metre munye, ³² akwa ti Rün arato tä kukwe era erere niere tikrä arato. Niara abra tä kukwe niere metre tibtä abko gare kuin tie.

³³ Ye abko, bati munkwe ni juani kukwe ngwentari Juan Bautistaye angwane, Juankwe blitabare kuin era metre kukwe erabtä tikrä. ³⁴ Ye abko, ñan ni mda mda käkwe blitadre tikrä abko ütiäte tikrä, aisete Juankwe

blitabare abko tita niereta. Akwa Juankwe kukwe niebare tibtä, ye munkwe mikadre era, köböire mun rabadre dianintari, abkokäre tita Juan kukwei niereta munye. ³⁵ Juan abko nukani ñotra kwrere abko trä namani ngitiekä mun ngätäite, kä namani kukwe era erere niere tibtä angwane, bä jötrö mun tö namani käi ngwen nuäre jökrä jabtä Juan kukwei nuare abti mun ñan tö namani kukwei nuai mda.

³⁶ Akwa ni mda mda blitaka bäri kuin tikrä Juan ngwä abko nere: Ti Rünkwe sribi nuemna hätäkä ngwarbe tie, ye erere tita nuene. Ye abko, ti Rünkwe ti juani era metre abko sribi ye käta bä mike tibtä. ³⁷ Erere arato, ti Rün ti juanka ye abko tä blite metre tikrä. Akwa mun abko käkwe ñan ti Rün kukwei nuabare jire chi amne niara bä ño abko mun tuen ñakare amne ³⁸ ti Rün kukwei neketete ñakare munbtä, ñobtä ñan angwane ti juani ti Rünkwe abkobti mun ñan tä tödeke, aisete ti Rün kukwei ñan tä neme munbtä. ³⁹ Ye abko, munta ja töitike krübäte Ngöbö Kukweibtä, ñobtä ñan angwane ye köböire mun rabadre nüne käreäre abko munta nütüre, akwa Ngöbö Kukwei ara käta blite tibtä, ⁴⁰ akwa ti nebti mun ñan tö tödekai nünakäre käreäre Ngöböbe.

⁴¹ Mdakäre abko, ni mda mda käkwe ti mikadre ütiäte, käkwe ti käikitadrekä, ye abko ñakare ütiäte tikrä, ⁴² akwa mun abko gare kuin jökrä tie abko krörö: Munta Ngöbö tarere ñakare, ye gare kuin tie munbtä, ⁴³⁻⁴⁴ ñobtä ñan angwane mun abko tä ja käikitekä kwärikwäri amne Ngöbö itibe käkwe mun käikitadrekä, yebtä munta töbike ñakare, aisete ¿mun rabadre tödeke ño tibti? Ni mda mda jatadre kukwe ükaninte au niere mun moto mikakäre nuäre, ye abko munkwe kadre ngäbti jäme jötrö, akwa ti abko jatani ti Rün käbti, niara kukwei niere metre munye angwane, mun ñan tö ti kain ngäbti.

⁴⁵ Akwa kä mrä angwane, ti näin mun kite ngite ti Rün ngwärekre munkwe ñan nütü tibtä, ñobtä ñan angwane Moisés, btä munta ja töi mike, Moisés ye ara käkwe mun kitadi ngite ti Rün ngwärekre, ⁴⁶⁻⁴⁷ ñobtä ñan angwane mun ñan tö tödekai tibti. Akwa Moisés käkwe tarä tikani tibtä abko munta mike ñakare era jae. Ye ti abko kukwei mikadre era ño jae munkwe amarebti Moisékwe tarä tikani tibtä ye mikadre era munkwe, ye ngwane munkwe ti kukwei mikadre era jae arato amne munkwe tödekadre tibti, ñobtä ñan angwane Moisékwe tarä tikani tibtä. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

6

Jesukwe ni mili krärike bukani

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17)

¹ Abti bati Jesu rikabata Galilea mda. Abti Jesu rikabata Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri. (Ñö okwä ye arabe kädianta Tiberias arato). ² Angwane ni rikaba kwati Jesu jiebti, ñobtä ñan angwane Jesu rababa sribi kri ñan tuabare nuene Ngöbö nämane ben bä mikakäre, kä rababa ni bren bren miketa quinta nitre ye okwäbti, yetari rikaba Jesu jiebti. ³ Angwane Jesu rikaba ngitiobtä mintokwäre, kanti rababa tākänintbe temen nun ja töitikaka benbe. ⁴ Kä ye ngwane abko bieta nitre israelitakwe kädianta Pascua, ye köböi jatabara nuke ja ken.

⁵ Akwa Jesu rababa tākänintbe dirire ietre. Yebti niara käkwe nikraba angwane, ni nämä näin kwati jiebti, yebtä okwä rababa angwane, nieba kwe Felipeye:

¿Ni kwati se kräke nikwe ban kökadre mdente, mata nütüre? nieba kwe ie.

⁶ Jesu abko kākwe dre nuendi abko rababara gare kuin ie, akwa Felipekwe dre niedre abko Jesu tō rababa gai, kākwe nieba kore ie. ⁷ Angwane Felipekwe nieba Jesuye:

Ngwian ganaindre sō krā kwā jire rabadre nikwe akwa, ngwian ye nāre ñan rabadre tāte jire chi mrō kōkākṛā biandre kiakia nitre kwati seye, nieba kwe ie.

⁸ Ye btārābe Simón Pedro etba Andrés ja tōitikaka Jesube arato kākwe nieba Jesuye:

⁹ Ngābākreta iti nete abko kwe sebada bainta kunrike amne gwa nōtare tā krobu kwe, akwa ¿se abko rabadre tāte ño nitre kwati bti se? nieba kwe ie.

¹⁰ Abtā Jesukwe nieba mda:

Nitre ye rabadre tākānintbe jōkrā temen niere ietre munkwe, nieba kwe.

Angwane kā ye kānti abko kā mikāre temen, kānti nitre ye rababa tākānintbe jōkrā. Nitre brare brare aibe nāma mili krārike jire yete.

¹¹ Angwane ban nāma kunrike ngābākrekwe, ye Jesukwe dianba kisete, kuin nieba btā kwe Ngōböye, bti nitre nāma tākānintbe temen, yehti drāiba kwe. Erere arato, gwa drāiba kwe amne ni itire itire tō rababa mrōi nuāi nuāi, ye erere bianba kwe ietre. ¹² Yehti nitre ye rababa trine trine jōkrā angwane, Jesukwe nieba nun ja tōitikaka benye:

Ban oto nebete se ñan rikadre ngwarbe jire chi, abkokāre ūkekrō jōkrā munkwe, nieba kwe.

¹³ Ye erere bkānā, sebada bain oto rabateba, ye nunkwe ūkākṛōba kutia krikri kwā jātābti kubu jire.

¹⁴ Sribi kri ñan tuabare nuenba Jesukwe Ngōbö nāmane ben mikakāre gare, ye abko nuenbare kwe nitre kwati ye okwābti angwane, niaratre rababa niere jae kwārikwāri:

Ni Ngōbö kukwei niekā rükadre kā nebtā niebare Moisékwe abko ara tā nete ñan ñan, rababa niere jae kwārikwāri.

¹⁵ Akwa niaratre tō namani Jesu ngwiain kisere mikakāre jreire, ye gaba btātre Jesukwe. Abtā Jesu rikabata jirekābe nementa ngitiobti minti rabakāre kaibe yete.

Jesukwe dikakabare ñōbti

(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

¹⁶ Yehti kā jataba iko angwane, nun ja tōitikaka Jesube abko jatabata motokwāre nūketa ñō okwā kānti. ¹⁷ Ye kānti ru nāma krati, te nun rükaba. Jesukwe nun juanba juta Capernaúmte abko erere ru yete nun rankwaba, bti nun rikaba ñō okwābti. Nun rikaba angwane, kā rababara iko, akwa Jesu ngāmi nūketa rute. ¹⁸ Nun rikaba, ye btārābe mūre jataba mate ribi ja dibti, kā rikaba ñō kitekā nekwāre sekwāre angwane, ¹⁹ nun abko rikabara mobe ñōbti, bāsi kilometro krārike, krā ti nāre angwane, Jesu nāma dikekā ñōbti. Jesu nāma dikekā ñōbti, ye jataba nūke ru ken nun kānti, btā nun okwā rababa. Abtā kā jūrā rababa kri nunbtā. ²⁰ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Tita nāin, aisete mun ñan rekwetaka tibtä, nieba kwe.

²¹ Angwane kā rababa nuāre nunbtā Jesu kare ngābti rute. Ye btārābe nun rababa ñō kōrābti juta Capernaúmte.

²² Yehti jāndrinane angwane, ru nāma kratibe abko te nun ja tōitikaka Jesube rikaba, akwa Jesu abko rikaba ñakare rute nunbe, ye abko nitre kwati rababa ñō okwā kwārākri ye kākwe gaba. ²³ Ye btārābe ru mda mda nāmane juta Tiberiate abko nūkani neme kānime, Jesukwe kuin nieba banbtā, bti drāiba kwe, ye ken ru namani. ²⁴ Angwane Jesu nāma ñakare yete amne

nun ja tōitikaka ben nāma ñakare yete, ye nitre kwati kākwe gaba angwane, rankwaba arato rute, rikaba arato juta Capernaúm kukwäre Jesu känentari.

Jesu abko ban ni mikakäre nüne kärekäre

²⁵ Ye erere bkänä, rikaba nebe ñö okwä kwäräkri, kanti Jesu kwanba ietre angwane, nieba kwetre ie:

¿Dirikä, ma nükani ñongwane nete? nieba kwetre ie.

²⁶ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Sribi kri ñan tuabare tikwe nuenba mun okwäbti Ngöböta tibe bā mikakäre, abkotari munta ti känentari ñakare. Akwa tikwe mun bukaba trine trine bante, aibetari munta nāin ti jiebti abko ti tō nibi niei munye. ²⁷ Akwa mrö tä niken ngwarbe jötrö te tikwe mun bukaba, ye kräke munkwe ñan sribi, akwa mrö kākwe ni mikadre nüne kärekäre Ngöböbe, ye kräke munkwe sribi. Mrö ni mikakrä nüne kärekäre, ye abko ti Ni Kā Nebtä Ngobo aibe kākwe biandre munye, ñobtä ñan angwane ti abko dbe Ngöbö ti Rün ngwäreki abko Ngöbö ti Rün kākwe bā mikanina tibtä, nieba Jesukwe ietre.

²⁸ Abtä nitre ye kākwe nieba mda Jesuye:

¿Nunkwe sribi mden nuendre, ie Ngöbö tō abko nun tō gai? nieba kwetre ie.

²⁹ Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko juani Ngöbökwē. Tibti munkwe tödekadre, ie Ngöbö tō, aisete ye aibe nuendre munkwe, nieba kwe ietre.

³⁰ Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

¿Sribi mden mden ñan tuabare makwe bā mikadre tuare nunye, Ngöböta mabe mikakäre gare nunye, abtä nunkwe tödekadre mabti? ¿Amne sribi mden nuenta makwe abtä nun rabadre tödeke mabti? ye niere nunye. ³¹ Makwe nuendre krörö ruen nunye: Nun mräkä kirakira nāmane dikekä ká kaibete angwane, mrö ká mana kwetani kwetre abko sribi kri ñan tuabare Moisékwe nuenbare. Kukwe yebtä abko nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ban ká káimbti ká mana bini kwetadre nie, *Exodo 6.14*
abko Ngöbö Kukwei káta niere. ¿Ye kwrere makwe nuendre arato ya? nieba kwetre Jesuye.

³² Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Moisékwe ban ká káimbti biani ñakare kwetadre munye, akwa Ngöbö ara kākwe biani Moisés köböire. Akwa mtare ti Rün káta ban era metre ká káimbti bien mun kräke, ³³ ñobtä ñan angwane ban era metre bianta Ngöbökwē ni jökrä kräke, ye abko ni ká káimbti jatani ká nebtä abko tä mun mike nüne kärekäre, ye abra ban era metre, nieba kwe mda ietre.

³⁴ Abtä nieba kwetre mda Jesuye:

Dänkien, makwe ban ye bian käre köbö kwatirekwatire nunye, nieba kwetre ie.

³⁵ Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko ban káta ni mike nüne kärekäre Ngöböbe. Nire nire tä kite tie amne tä tödeke tibti, ni ye ñan rabadreta mröi jire chi mda. Erere arato, nire nire káta tödeke tibti abko ie tomna ñan rabadre jire chi mda. ³⁶ Akwa ye abko tikwe kukwe niebarera munye, erere ti bike niereta munye abko krörö: ti tuata munkwe, akwa mun ñan tō tödekai tibti. ³⁷ Akwa nire nire bianta tie ti Rünkwe, ye abko tä kite tie tödekakäre tibti amne, nire nire tä kite tie, ye abko tita ngibiare kuin jakrä amne tita juentarita ñakare jire chi mento. ³⁸ Ye abko ñan ti ká káimbti jatani ká nebtä kukwe nuenkäre ja tōi jakwebti, akwa ti Rün kākwe ti juani, ye abko tō dreye abko erere ti jatani mike täte. ³⁹ Amne

ti Rün kākwe ti juani abko kākwe nire nire biandre tie, ye abko ñan riadrete jire iti tikān amne kā mrā angwane tikwe mikadreta nire nūnakāre kārekāre Ngōböbe abko ie ti Rün tō, ⁴⁰ ñobtä ñan angwane nire nire kākwe ti Ngōbö Odei mikadre ñārāre kuin amne tōdekadre tibti kwe abko kākwe nūnandi kārekāre amne, kōbö mrā angwane tikwe mikadita nire abko ie ti Rün tō abko erere tita nuene, nieba Jesukwe.

⁴¹ Ti abko ban kā kāinbti jatani kā nebtā, nieba Jesukwe, yebtä abko nitre israelita ji dokwāte rikaba ñāke jōkrā Jesu rüere mda, ⁴² kākwe nieba krörö:

¿Jesu noko abko ñan José ngobo ya? Niara rün amne meye gare kuin nie. ¿Se ñobtä nāmane kā kāinbti abko jatani kā nebtā nibi niere mtare se! rababa nitre Jesu rüere.

⁴³ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Kwekbe munkwe. Munkwe ñan ñākā kore ti rüere. ⁴⁴ Ti Rün kākwe ti juani, ye ñan jatadre ni ngwena tie angwane, ni ñan jatadre jire iti ja tōi jenbti tie, akwa ni ye tā kite tie abko tikwe mikadita nire nūnakāre kārekāre Ngōböbe kōbö mrā angwane. ⁴⁵ Ye mden kisete, nitre Ngōbö kukwei niekā kira kākwe tarā tikani btā nieta krörö:

Ngōbökwē ni jōkrā tōi tikadi, *Isaías 54.13*
nieta Ngōbö Kukweibtä. Ne aisete nire nire tā ti Rün kukwei nuen amne ti Rün kākwe tōi tikadre, ye abko tā kite tie. ⁴⁶ Ye abko, ni ñakare jire iti kā nebtā kākwe ti Rün tuani, akwa ti jatani Ngōbökrī ne aibe kākwe ti Rün tuani. ⁴⁷ Ne aisete, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire kākwe tōdekadre tibti ye abko kākwe nūnandi kārekāre Ngōböbe. ⁴⁸ Ti abko ban kāta ni mike nūne kārekāre. ⁴⁹ Mun mrākā kirakira kākwe mana kwetani kā kabete, akwa ye nāmane ni mike nūne ñakare kārekāre, aisete niaratre krütani jōkrā. ⁵⁰⁻⁵¹ Akwa ti abko ban kā kāinbti jatani kā nebtā ara tā nete amne nire nire kākwe ban ne kwetadre abko ñan krütadre kārekāre, akwa nūnandi kārekāre kwe. Akwa ban biandi tikwe kwetadre, ye abko ti ngätä tikwe ne biandi tikwe. Angwane ni jōkrā rabadre nūnenta kārekāre, abkokāre tikwe ja ngätä ne ara jire biandi müre ketadre.

⁵² Yebtä abko, nitre israelita ji dokwāte rikaba ñāke jae kwārikwāri Jesu rüere, kākwe nieba:

¿Ni se kākwe ja ngätä biandre kwetadre ño nie amarebti nibi ñāke kore se? rababa niere.

⁵³ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye, btā ti bike kukwe bā mike krörö munye: Nire nire tā kite tie, ye abko tā ti ngätä kwete kwrere amne nire nire tā tōdeke tibti, ye abko tā ti dārie ñaen kwrere. Angwane ti Ni Kā Nebtä Ngobo ye munkwe ñan ngätä kwetadre amne munkwe ñan dārie ñadre angwane, munkwe ñan nūnandre kārekāre Ngōböbe. ⁵⁴ Ne aisete, nire nire kākwe ti ngätä kwetadre amne ti dārie ñadre kwe kore, ye abko kākwe nūnandi kārekāre Ngōböbe angwane, tikwe mikadita nire kōbö mrā nāire, ⁵⁵ ñobtä ñan angwane ti ngätä abko mrō era metre amne ti dārie abko tomna era metre. ⁵⁶ Ne aisete, nire nire jatadre tie, kākwe ti ngätä kwetadre amne nire nire kākwe tōdekadre tibti, kākwe ti dārie ñadre, ni ye abko kākwe nūnandi ketetibe tibe amne tikwe nūnandi ketetibe ben arato. ⁵⁷ Ti Rün kākwe ti juani, ye tā nūne amne niara kōböire tita nūne, ye kwrere arato nire nire kākwe ti ngätä kwetadre mrō kwrere, ni ye abko kākwe nūnandi kārekāre ti kōböire. ⁵⁸ Ti ngätä ne abko ban kā kāinbti jatani kā nebtā. Yebtä tita blite amne kukwe bā mike. Ban ne abko ñakare mana kwetani mun mrākā kirakirakwe ye kwrere, ñobtä ñan angwane niaratre kākwe mana kwetani, akwa krütani jōkrā. Akwa ban btā

tita blite, ye abko nire nire kākwe kwetadre ye abko tōdeka tibti abko tita niere angwane, nūnandi kārekāre kwe Ngōbōbe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

⁵⁹ Kukwe ye abko Jesukwe diriba jōkrā sinagogate juta Capernaūmte.

Ni kwati nānkā Jesube rikaba Jesubtä mento

⁶⁰ Jesukwe diriba kore, ye ni kwati nānkā ben kākwe kukwe nuaba angwane, nieba kwetre:

¿Ni se kākwe blitaniri se abko tare krübāte ni krāke, se nirekwe niara kukwei mikadre tāte se? rikaba niere jae kwārikwāri.

⁶¹ Niaratre rababa blite kore Jesu rūere, ye gaba Jesukwe angwane, nieba mda kwe ietre:

¿Tikwe blitaniri ye nibi mate tare munbtā ya? ⁶² ¿Ti Ni Kā Nebtä Ngobo nāmane nūne kāne, kānti rikadreta kā kāinbti mun okwābti, ye ngwane munkwe tōbikadre ño btā? ⁶³ Ngōbō Ūai kāta ni mike nūne kārekāre Ngōbōbe amne, jāndrān jōkrā kā nebtā ni ngātā kwrere, ye abko ūtiāte ñakare, ñobtä ñan angwane ñan raba ni mike nūne kārekāre Ngōbōbe. Ye abko, kukwe btā tita blite Ngōbō Ūai kōböire amne kukwe nini tikwe, ye munkwe mikadre era jae, kākwe tōdekadre tibti angwane, munkwe nūnandi kārekāre Ngōbōbe. ⁶⁴ Akwa mun ruāre tā nete abko ñan tō tōdekai tibti, aisete mun ñan tō ti kukwei mikai era. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

Jesu abko kākwe ñākāba kore, ñobtä ñan angwane nire nire kākwe ñan tōdekadre bti, ye nāmanena gare kāne ie. Erere arato, ni iti kākwe niara kitadi ngise rūeye, ye nāmanena gare kāne ie, aisete ñākāba kore kwe. ⁶⁵ Yehti Jesukwe nieba mda ietre:

Mun tōi kore, ye mden kisete tikwe nini krōrō: Ti Rūn kākwe ñan ni biandre tie, ye ngwane ni ñan jatadre jire iti tie ja tōi jakwebti, tikwe nini munye, nieba Jesukwe.

⁶⁶ Ye ngwane mentokwāre ni kwati nāma nāin Jesu jiehti kākwe kā mikakaba btā amne ñan rababa dikekā mda ben. ⁶⁷ Angwane nun ja tōitikaka ni jātābti nibu, ie Jesukwe nieba:

¿Mun tō nibi nāinta mento tibtä arato ya? nieba kwe nunye.

⁶⁸⁻⁶⁹ Angwane Simón Pedro kākwe nieba:

Ti Dānkien, ma kukwei abko kukwe ni mikakrā nire kārekāre amne, ma abko Ni Deme Ngōbōkwe ye nena gare nunye amne nunkwe mikanina era jae. ¿Se abko nun rikadre nireye mda se? nieba kwe Jesuye.

⁷⁰ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Mun ni jātābti nibu kākwe ja tōitikadre tibe, abkokāre tikwe mun dianinkā, akwa mun iti abko diablu kwrere jire, nieba kwe nunye.

⁷¹ Jesukwe ñākābare kore ye abko Simón Iscariote ngobo kā Judas nāma ja tōitike siba Jesube abko kākwe Jesu kitadi ngise rūeye, abkobtä nieba kore kwe. Akwa Judas abko ni ja tōitikaka Jesube arato nun ni jātābti nibu ngātāite.

7

Jesu nikani bieta Ju Bābtā

¹ Yehti Jesu nāma dikekā kwārākwārā dirire kā Galileate. Niara ñan tō rababa rikaita nebe kā Judeate, ñobtä ñan angwane nitre israelita ji dokwāte nāma ngibiare yete mūre ketare. ² Ye ngwane abko, bieta nitre israelita kādianta Ju Bākrā jatabare nūke ja ken. ³ Abtä Jesu etbakantre kākwe nieba ie:

Mata sribi kri ñan tuabare nuene nete, ye nitre nānkā ma jiehti tā nūne kā Judeate ye kākwe tuadre, abkokāre nān nebe bietābtā Judeate. Akwa ma ñan raba Galileate nete, ⁴ ñobtä ñan angwane ni rabadre ūtiāte ni mda mda

ngätäite, ie ni töta nebe, ye abko ñan nita nebe jändrän nuene kaibe tiebe, aiseté mata sribi kri ñan tuabare nuene Galilea nete, ye ma rika nuene ni jökrä ngwärekrei Jerusalén arato, nieba kwetre Jesuye.

⁵ (Jesu etbakantre abko ñan nämáne tödeke bti, aiseté ñäkábare kore kwetre ie.)

⁶ Akwa Jesukwe nieba mda ietre:

Kä kitani ti käne erere ngämi nuke tie, akwa mun abko kräke köbö jökrä kuin nänkrä bietabtä Jerusalén. ⁷ Ni mda mda käkwe ñan bätä ngwiandre munbtä, ñöbtä ñan angwane mun töi ja kwere niaratrebe. Akwa ti abko btä bätä ngwianta kwetre, ñöbtä ñan angwane niaratre tä kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere, ye abko käme tita niere metre ietre, abtä mätä tibtä, aiseté ti ñan rikadre. ⁸ Akwa mun abko rüe ñakare, aiseté mun rika bietabtä amne ti abko kä kitani ti käne Ngöbökre abko ngämi nuke, aiseté ti ñan rikadre bieta yebtä. Abko kore se, nieba kwe etbakantreye.

⁹ Jesukwe nieba kore etbakantreye, bti niara rababa kä Galileate yete ¹⁰ angwane, etbakantre rikaba jökrä bietabtä. Yebti Jesu rikaba köre bietabtä arato, akwa rikaba kä bube tiebe, ñan rikaba ni jökrä ngwärekrei. ¹¹ Angwane Jesu ngämi nuke Jerusalén bietabtä, känenkrei nitre israelita ji dokwäte abko rababa Jesu känantari kisere nekwäre, sekwäre bieta yete, kä rababa niere:

¿Ni ngututu ngwarbe ye tä mdente ruen? rababa niere.

¹² Akwa ni nämä kwati bietabtä, ye rababa blite tiebetiebe jökrä Jesubtä. Ni ruäre rababa niere:

Ni ye abra moto kuin, rababa niere.

Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Ñakare. Ni ye ñakare kuin amne tä näin ni ngökö jirekäbe, rababa niere tiebe Jesubtä.

¹³ Akwa ni jökrä, btä nitre israelita ji dokwäte ye jürä rababa, aiseté rababa blite tiebetiebe jabe kwärikwäri amne ñan rababa blite ja ngwärekrei jökrä Jesubtä.

Jesukwe diribare bieta näire

¹⁴ Yebti bieta ötöbu ta angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu rikaba amne rikaba dirire. ¹⁵ Angwane nitre israelita ji dokwäte töi ñan rababa krütare kukweibtä, kä rababa niere:

¿Ni noko jananbare ja töitike ñakare dirikä krikri be, se ño kanti abko Ngöbö Kukwei gare krübäte dikaro ie se? rababa niere Jesubtä.

¹⁶ Abtä Jesukwe nieba ietre:

Tita kukwe dirire, ye abko ñakare tikwe, akwa ni ti juanka abko kukwei dirita tikwe. ¹⁷ Ne aiseté Ngöbö ti juanka tö dreye, ye erere nire nire tä biare mikakäre täte, ni ye abko ie ti kukwei rükadi gare metre angwane, tita kukwe dirire, ye Ngöbökrei ya o tita kukwe dirire ja töi jebti au abko rükadi gare ie. ¹⁸ Ye abko, nire nire tö ja mikai ütiäte abko käta blite ja töibti au aibe, akwa nire nire tä sribire ni niara juanka mikakäre ütiäte, ni ye abko tä kukwe era erere niere amne ñan tä kukwe ngwarbe niere jire. Ye erere tita dirire.

¹⁹ Moisés abko käkwe Ngöbö kukwei biani nuendre munye ye abko era ñan ñan. Akwa ni ñakare jire iti mun ngätäite käta kukwe ye mike täte metre. ¿Ye ñöbtä mun tö ti müre ketai? nieba Jesukwe ietre.

²⁰ Abtä nitre nämä kwati yete ye käkwe nieba mda:

¿Nire tö nibi ma müre ketai amarebti mata ñäke kore ye? ¡Ye ñan üai käme tä mabtä, kisete mata ñäke kore ya! nieba kwetre Jesuye.

²¹ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Tikwe sribi kri ñan tuabare nuenba käkwe ni mikabata quinta batibe köbö jadükakrä näire, abtä mun ñan töi rababa krütare amne mun rababa

romon tikrä. ²² Akwa ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä abko Moisékwe nuemna munye, aiseite Moisés kukwei mikakäre täte, munta ni ñäräkrä mike kwatabtä köbö jadükakrä näire. Ye abko ñan Moisékwe nuemna kena, akwa Ngöbökwé nuemna kena nitre israelita mräkä känekaneyé, yebti Moisékwe nuemnanta munye. ²³ Mun ñan töta nebe Moisés kukwei kitai temen, aiseite ngäbäkre tä däre abti ñäräkrä mikadre kwatabtä niebare Moisékwe amne, köbö kwäirare ye tä nüke köbö jadükakrä näire akwa, munta ngäbäkre ñäräkrä mike kwatabtä, ye abko sribi, akwa munta nuene. ¿Ye ñöbtä abko tikwe ni bren mikaninta kuin täte jökrä köbö jadükakräte abko btä mun romon tikrä? ²⁴ Mun tö raba kukwe ükaite tikrä angwane, kukwe ño ño nuenta tikwe erere tuen ño munye, abtä munta ti kite ngise ngwarbe. Ye abko munkwe ñan nuendre jire chi mda, akwa kukwe era metrebti munkwe kukwe ükadrete. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

¿Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ya?

²⁵ Angwane nitre israelita ruäre nünanka Jerusalén rababa niere jae kwärikwäri:

¡Ñan ni se känantarita nitre ji dokwätekwé müre ketadre yera, ²⁶ amarebti tuen dirire ni jökrä ngwärekre sete se, akwa nitre ji dokwäte ñan nebe ñäke jire chi ie! ¿Ni se abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara juani Ngöbökwé abko nibira era nitre ji dokwätekrä ya ño amarebti ñan nebe ñäke ie se? ²⁷ Ni se jatani mdenkri garera nie, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwé jatadi angwane, jatadi mdenkri ñan rabadi gare nie, aiseite ni se abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé ruen nunye, rababa niere Jesubtä.

²⁸ Jesu näma dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita angwane, nitre kukwei jaraba kore ie angwane, Jesukwe ñäkäba ja dibti, käkwe nieba:

Ti gare kuin munye bkänä amne, ti jatani mdenkri, ye gare kuin jökrä munye, munta nütüre ñan ñan. Akwa ñan ti jatani ja töi jenbti amne Ngöbökwé ti juani era metre. Niara gare ñakare munye, ²⁹ akwa ti abko jatani niarakri amne ti juani kwe, aiseite niara gare tie. Abko kore se, nieba Jesukwe.

³⁰ Yebtä ni ruäre tö rababa Jesu kain ngite, akwa niara müre ketadre abko käi ngämi nüke, aiseite nitre ye käkwe ñan kise mikaba jire chi btä. ³¹ Akwa ye ngwane abko, ni kwati käkwe tödekaba Jesubti abko rababa niere:

Ni Dianinkä Ngöbökwé rükadre angwane, sribi kri ñan tuabare abko ñan nuendi bäri kuin kwe ni se ngwä, raba ruen nunye, rababa niere Jesubtä.

³² Nitre tödekaka Jesubti rababa blite tiebe kore, ye kukwei jarabare nitre bariseoye. Abtä nitre bariseo btä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiente käkwe guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä juamba Jesu kaen ngite. ³³ Angwane Jesukwe nieba mda:

Tikwe nünandi bä jötrö mda mun ngätäite nete. Yebti ni ti juanka, kánti ni näinta. ³⁴ Angwane mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñöbtä ñan angwane ti tädi, ye kánti mun ñan rabadre, nieba Jesukwe ietre.

³⁵ Yebtä abko, nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Ni se abko näin mdente amarebti ñan kwandretari nie, tä niere se? ¿Nitre israelita tä nüne juta jenenante kwäräkwärä nitre ñakare israelitare ngätäite, kánti näin ya ño ruen? o ¿Nitre ñakare israelitare, ie näin dirire ya? Dre nuendi metre kwe ruen ³⁶ amarebti nini krörö kwe nie: Mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñöbtä ñan angwane ti tädi, ye kánti mun ñan rabadre niken, nini kwe nie, ¿se abko dre nini kore kwe se? rababa niere Jesubtä.

Jesukwe Ngöbö Üai bä mikani ñö nire kwrere

³⁷ Yebti bieta Ju Bā köböi mrā abko köbö bāri ütiāte, ye näire Jesu rababa nūnaninkā krō ju blitakrā Ngöböbe kántita angwane, ñākāba jume ja dibti kwe, kākwe nieba mda:

Mun mden ie tomna nibi angwane, mun jakwe tomna ñaen tie amne, ³⁸ nire nire kākwe tōdekadre tibti abko btā ñō nire rabadi neen kāre, nieta Ngöbö Kukweibtā ye kwrere, nieba Jesukwe.

³⁹ Jesukwe blitaba kore angwane abko Ngöbö Üai bā mikaba ñō nire kwrere kwe. Akwa blitaba kwe angwane, Ngöbö Üai ngāmi nūke nitre tōdekaka Jesubti yebtā, ñobtā ñan angwane Jesu ngāmi nikenta kā kāinbti, kānti Ngöbökwē Jesu mikani ütiāte kri. (Akwa Ngöbökwē Jesu mikani ütiāte kri, yebti abko Jesukwe Ngöbö Üai juani nūne nitre ja tōitikaka Jesubti yebtā.)

⁴⁰ Jesukwe blitaba ye abko nitre nāma yete, ye ngātāite ni ruāre kākwe Jesu kukwei nuaba angwane, rababa niere:

Ni Ngöbö kukwei niekā rükadre niebare Moisékwē ara tā nete ñan ñan, rababa niere.

⁴¹ Akwa ni mda mda abko rababa niere:

Era metre Ni Dianinkā Ngöbökwē ara noko, rababa niere.

Akwa ni mda abko rababa niere:

Ni noko abko Galileabo, aisete niara abko ñan Ni Dianinkā Ngöbökwē, ñobtā ñan angwane Ni Dianinkā Ngöbökwē abko ñan jatadre nitre Galileabokri.

⁴² Ye abko, Ni Dianinkā Ngöbökwē jatadi jrei David tukwe mrākākri amne David abko dārebare juta Belénte, ye arabe kānti Ni Dianinkā Ngöbökwē jatadi arato abko nieta kore Ngöbö Kukweibtā, nieba ni ruārekwe.

⁴³ Yebtā abko ni jōkrā tōi rababa bā jene jene Jesubtā. ⁴⁴ Ni ruāre abko tō rababa rikai Jesu ngwena ngite, akwa nuenba ñakare kwetre. ⁴⁵ Ye mden kisete, guardiatre juani Jesu kaen ngite, ye rikabata kise tōkare nebeta bariseotre ye kānti amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre dānkientre ye kānti angwane, niaratre kākwe niebare guardiatre yeye:

Nunkwe ni kamna ngite, ¿ye ñobtā mun ñan ki ngwena? nieba kore kwetre guardiaye.

⁴⁶ Abtā guardiatre kākwe niebare mda ietre:

¿Ni blite nuāre nuāre ni ye kwrere nunkwe ñan tuabare jire abko erere ni ye tā blite! Abtā nun ñan ki ngwena, niebare kwetre.

⁴⁷ Angwane nitre bariseo ye kākwe niebare mda guardiatre ye:

¿Munkwe ja ngōkamna kwārābe ie arato ñan ñan? niebare kwetre ietre.

⁴⁸ ¿Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre dānkientre amne nitre bariseo tārā iti kātā tōdeke ni yebti mun okwābti ya? ¿Ñakare jire! ⁴⁹ Nitre se kātā niara mike ütiāte, ie Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye gare ñakare jire chi ye abko btā Ngöböta ngürün mike, ye namanintre niere guardiatre ye.

⁵⁰ Abtā bati ni bariseo kādian nāmane Nicodemo jananbare blite deo Jesube ye kākwe nieba:

⁵¹ Kukweta ükaninte ni ngātāite kātā niere krörō: Ni iti kākwe dre nuenbare abtā kitadre ngite, ye niara ngāmi blite au jakrā, ni ñan raba kite ngite abko tā ükaninte kore, nieba Nicodemokwe. ⁵² Abtā niaratre kākwe nieba romone Nicodemoye mda:

¿Ma abko ni ngututu kāme Galileabo arato ya? Ngöbö Kukwei kātā dre niere, yebtā makwe ja tōitika angwane, ni Galileabo ñakare jire iti Ngöbö kukwei niekā abko rükadi gare mae, nieba kwetre Nicodemoye.

Meri iti kākwe ja mikani ngite tiebe

⁵³ [Yebti ni jōkrā rikabata ja gwiriete.

8

¹ Akwa Jesu abko rikaba Ngitio Olibobti. ² Yebti jändrinane dekä angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye kántita Jesu rikabata angwane, ni kwati jataba nūke niara ken kukwei nuakere angwane, niara rababa tākānintbe temen, kā rikaba dirire ietre. ³ Ye btäräbe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikātre amne nitre bariseo rükaba meri ngwena iti Jesu kánti. Meri ye abko nāmane ja mike gure kaibe gore abko kwani ietre abko rükaba ngwena. Meri ye abko mikaba nūnaninkā kwetre ni jökrä ngwärekrei Jesu kánti. ⁴ Angwane nieba kwetre ie:

Dirikā, meri ne tā ja mike gure kaibe gore akwa, kuni jabtā nunye abko nun ki ngwena mae nete. ⁵ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtā Moisékwe meri ne kwrere kāmikamna jābti. ¿Akwa ma abko kāta dre niere meri kore btā? nieba kwetre Jesuye.

⁶ Niaratre abko rababa kukwe ngwentari kore ie ja gakäre ben, ñobtä ñan angwane Jesukwe ñākādre blo, yebtā abko kukwe káme kwandre ietre kitakrä ngise abkokäre. Akwa Jesu abko rababa nūnaninkā krö, bti rababa tākānintbe ngürebti, kā rikaba tärä tike kisebti dobrobtā temen. ⁷ Akwa nitre ye rababa kukwe ngwentari janknu Jesuye meri yebtā. Abtä Jesukwe niaratre mikaba ñäräre ja kāne, kākwe nieba ietre:

Mun mden mden ja mike ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere abko kākwe meri ye tākā kāne jābti, nieba Jesukwe ietre.

⁸ Yebti Jesu rababata tākānintbe ngürebti, rikaba tärä tiketa dobrobtā temen nitre ye okwäbti. ⁹ Akwa Jesukwe ñākāba kore ietre, yebtā abko niaratre rikaba kā mikakā itire itire ja tärätäri, akwa nitre bäri unbre unbre ara jire kākwe kā mikakaba kāne, bti ni bäri bati bati rikabata mento mrä. Jesu abko rababa kaibe meri yebe. ¹⁰ Niara naninkrö krö, bti meri ye mikaba ñäräre ja kāne kwe, kākwe nieba ie:

¿Nitre ma kitaka ngise abko ame jökrä nete? ¿Ni ñakare jire iti kākwe ma kiti ngite ñan ñan? nieba Jesukwe ie.

¹¹ Angwane meri ye kākwe nieba mda ie:

Ni ñakare jire iti kākwe ti kiti ngite se abko, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe ñan ma kitadre ngite arato, aisete nānta. Akwa mtare mentokwäre makwe ñan ja mika ngite janknu mda. Abko kore se, nieba kwe meri yeye.]*

Jesu abko ñotra ni jökrä kräke

¹² Yebti Jesukwe nieba mda ni kwati nāma yete yeye:

Ti abko ñotra ni jökrä kräke. Nire nire jatadre ti jiebtā abko kwe ñotra trä rabadi die mikakäre amne ñan nūnandi jire chi mda kā ikote kwe, nieba kwe.

¹³ Yebtā abko, nitre bariseo kākwe nieba mda Jesuye:

Mata nete kāta blite au jakrä, aisete ma kukwei ye abko tuen ñakare metre, nieba kwetre ie.

¹⁴ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Tita blite au jakrä akwa, ti abko kukwei ütiäte amne metre, ñobtä ñan angwane ti mdente jatani, ye gare kuin tie. Erere arato, ti nānta mdente gare kuin tie, akwa mun abko ie gare ñakare jire chi. ¹⁵ Nitre kā nebtā tā kukwe ükete ño ni kitakäre ngite, ye kwrere munta kukwe ükete tikrä, akwa ti abko tā kukwe ükete ñakare ni kitakäre ngite. ¹⁶ Akwa nane tikwe kukwe ükarete ni kitakäre ngite, ye ngwane tikwe kukwe ükadrete era metre, ñobtä ñan angwane ñan tita kukwe ükete kaibe ja tōi jenbti, akwa ti Rün kākwe ti juani abko kāta kukwe ükete ti ben gwaire, aisete tita kukwe ükete kuin

* 8:11 Kukweta tikani corcheta ngätāite abko ñan tā tikani manuscrito bäri kuinquin btā.

metre. ¹⁷ Angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mun kräke, btä nieta krörö: Ni nibu käkwe blitadre ja kwrere ni kitani ngise rüere, ye ngwane niaratre nibu kukwei rabadre ütiäte abko nieta. ¹⁸ Ye abko tä dbe, aiseté ti ara jire tä blite au jakrä amne ti Rün käkwe ti juani abko tä blite tikrä arato, nieba Jesukwe.

¹⁹ Abtä nitre bariseo käkwe nieba mda Jesuye:

¿Ma rün abko tä mdente? nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti abko nire gare ñakare metre munye amne ti Rün gare ñakare munye arato. Ti abko nire rükadre gare munye angwane, ti Rün rükadre gare munye arato. Abko kore se, nieba kwe ietre.

²⁰ Jesukwe ñäkäba kore angwane abko näma dirire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre. Jesu näma dirire, ye kántita abko kaja näma abko te ngwian kita nämáne Ngöbökrä, kánti Jesu näma, käkwe kukwe diriba kore. Akwa Ngöböke kä kitani angwane Jesu müre ketadre, ye ngämi nüke ie, aiseté ñan kaba ngite kwetre müre ketakäre.

²¹ Bti Jesukwe niebata mda ietre:

Ti bike nikenta amne mun abko rabadi ti känentari kisere, akwa mun ngite ye ben gwaire mun krütadre jökrä. Ti näin mdente, ye kánti mun ñan raba neme jire ti kánti, nieba kwe nitre bariseoye.

²² Angwane nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö kite ja müre ketai au ya ño amarebti, ti bike niken ye kánti mun ñan raba, nini kwe ye? rababa niere jae kwärikwäri.

²³ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun abko tä nüne kä temen nebtä, akwa ti abko kä käinbti sete jatani; mun abko tä nüne Ngöbö rüere, akwa ti abko rüere ñakare Ngöbö rüere. ²⁴ Ye mden kisete, kukwe kämekäme munta nuene Ngöbö rüere, yebtä mun krütadi. Ti abko ni ño tita niere munye, ye munkwe ñan mikadre era jae angwane, mun krütadi angwane, mun rabadi ngite Ngöböye käreäre, tikwe nini munye ye kwrere, nieba Jesukwe ietre.

²⁵ Angwane niaratre käkwe nieba mda ie:

¿Ma abko nire? nieba kwetre Jesuye.

Jesukwe nieba mda ietre:

Ti jataba nüke angwane, ti abko nire tikwe nieba käne munye abti kä nüke mtare. ²⁶ Ye abko, kukwe tärä kabre abko tikwe kädriedre munbe. Erere arato, kukwe tärä kabre abko tikwe ükarete munkrä, akwa ni ti juanka kätä kukwe era erere niere abko tita kukwe nuen, ye erere tita niere nitre nünanka Ngöbö rüere ie, nieba Jesukwe.

²⁷ Akwa Jesukwe blitaba ni niara juanka yebtä angwane abko näma blite Rün kwebtä abko ñan rükaba gare ietre. ²⁸ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Munkwe Ni Kä Nebtä Ngobo ne kadikä krusobtä käin angwane, ti abko ni ño tita niere munye, ye abko rükadi gare tibtä munye. Erere arato, tita jändrän nuene ñakare ja töi jenbti, akwa ti Rün käkwe dre diribare tie, ye erere tita nuene abko rükadi gare tibtä munye. ²⁹ Ni ti juanka ye abko tä tibe amne ti Rün tä ti mikete ñakare kaibe, ñobtä ñan angwane dre tuen kuin ie abko erere tita nuene, kä mikakäre nuäre btä, aiseté ñan tä ti mikete kaibe. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

³⁰ Jesukwe blitaba kore angwane, ni kwati käkwe tödekaba bti.

Nitre israelita abko Abraham mräkä tä nütüre jabtä

³¹ Yebti nitre israelita käkwe tödekaba Jesubti, ye ie Jesukwe nieba mda:

Munkwe nünandikä kärekäre ti kukweibtä ne ngwane, mun rabadi ja töitikaka era metre tibe. ³² Ye ngwane, kukwe era metre Ngöböbtä rükadi gare munye amne kukwe era yebti mun rabadi tikaninte, nieba Jesukwe ietre.

³³ Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

Nun därebare Abraham mräkäkri amne ni mda mda nebe ñakare nun dänkiene. ¿Se ñobtä abko mun rabadreta tikaninte, mata niere se? nieba kwetre Jesuye.

³⁴ Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire këta kukwe kämekäme nuene Ngöbö rüere, ni ye abko kukwe kämekäme tä bkäne amne dänkiene, aiseté niara abko ni klaboré kwrere kukwe kämekäme kräke. ³⁵ Ye abko, ni klaboré ye ñan raba nüne kärekäre gwi bkänkä mräkäbe, ñobtä ñan angwane bkänkä raba rürümoine ni mdaye. Akwa ni klaboré bkänkä, ye ngäbriänkä aibe kärke nünandre kärekäre gwi rünbe. ³⁶ Ne aiseté Ngöbö Odei kärke mun tikadrete ne ngwane, mun rabadi tikaninte era metre.

³⁷ Mun därebare Abraham mräkäkri, ye garera tie, akwa mun tö ti müre ketai, ñobtä ñan angwane tita kukwe niere, ye mun ñan tö kain ngäbti.

³⁸ Tikwe dre dre tuaba ja okwä jenbti ti Rün kënti, ye erere btä tita blite. Ye kwrere arato, munkwe mun rün kukwei nuani blite ño, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

³⁹ Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

¡Nun rün kira abko Abraham abko mräkäkri nun därebare! nieba kwetre Jesuye.

Akwa Jesu abko kärke nieba mda ietre:

Mun däredre Abraham mräkäkri bkänä akräke niarakwe nünabare ño, ye erere munkwe nünandre arato. ⁴⁰ Akwa ye kwrere ñakare, aiseté kukwe diribare tie Ngöbökwé abko erere tita niere era metre munye. Abtä mun tö ti müre ketai. Akwa Abraham abko rabadre nüne mtare angwane, niarakwe ñan kukwe kore nuendre jire chi abko erere mun tö nuein tibtä. ⁴¹ Ye abko, mun rün tä dre nuene, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

Abtä nieba kwetre Jesuye:

Ni ja mikaka gure bati abko kwe nun därebare ñakare amne nun rün abko era metre. Nun rün abko itibe abko Ngöbö, nieba kwetre Jesuye.

Diablu mräkä

⁴² Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ngöbö mun Rün era metre bkänä akräke ti rabadre tare munkwe, ñobtä ñan angwane ti jatani Ngöbökwé amne tita mun ngätäite nete. Ye ñan ti jatani ja töi jenbti akwa, Ngöbökwé ti juani abkokänti tita nete. ⁴³ Akwa mun abko ñan tö ti kukwei kain ngäbti, aiseté tita blite abko ñan tä nuke gare munye. ⁴⁴ Ye abko, mun rün era metre munkwe abko diablu amne niara abko ni ngökä, aiseté mun abko niara kwrere amne niara töta nebe dreye, ye erere mun tö nuein. Kena abti kä nuke mtare, diablu abko ni kämikaka amne niara ñan tä kukwe era metre niere jire chi bati. Tä blite angwane, kukwe era nieta ñakare jire kwe, angwane tä blite nierare, ñobtä ñan angwane niara abko ni ngökä amne këne kira niarakwe kukwe niebare ngwarbe. ⁴⁵ Mun abko mun rün diablu kwrere këta kukwe ngwarbe tarere, aiseté ti abko këta kukwe era erere niere munye angwane, mun ñan tö ti kukwei mikai era. ⁴⁶ Ti kukwe käme nuene ñakare Ngöbö rüere, aiseté ni ñakare jire mun ngätäite nete kä raba ti kite ngise kukwe kämenbtä, aiseté tita kukwe era erere niere munye, ¿se ñobtä abko mun ñan tö ti kukwei mikai era? ⁴⁷ Akwa nire nire era metre Ngöbökwé abko tä Ngöbö kukwei kaen ngäbti, akwa mun abko ñakare era

metre Ngöbökwe, aisete mun ñan tö ti kukwei kain ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

Ja bäri kri Abrahamkrä niebare Jesukwe

⁴⁸ Yebtä abko nitre israelita käkwe nieba mda Jesuyeye:

Ma abko ni ngututu Samariabo amne üai käme tä mabtä, nunta niere ye abko era bkänä ñan ñan, nieba kwetere.

⁴⁹ Abtä Jesukwe nieba mda ietere:

Üai käme ñakare jire tibtä, akwa tita ti Rün mike ütiäte jae amne mun abko käta ti mike ngwarbe jae. ⁵⁰ Ñan munkwe ti mikadre ütiäte abko känänta au tikwe jakrä, akwa ni tarä iti abko tä ti mike ütiäte amne niara abko kukwe ükatekä ni jökrä kräke. ⁵¹ Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käkwe ti kukwei mikadre täte abko ñan krütadi, nieba Jesukwe.

⁵² Angwane nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda ie:

Mtare üai käme tä mabtä nunta niere, ye abko era nura gare metre nunye mabtä, ñobtä ñan angwane Abraham amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä amarebti nire nire käkwe ti kukwe mikadre täte abko ñan krütadi, mata niere ye. ⁵³ ¿Ma abko bäri ütiäte nun mräkä Abrahamkrä ya? Ñakare jire raba ruen nunye, ñobtä ñan angwane Abraham krütani amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä. ¿Ma abko nire amarebti ja nibi ruen bäri mae niaratrekrä ye? nieba romone kwetere Jesuyeye.

⁵⁴ Jesu käkwe nieba mda ietere:

Tikwe bikadre kri ja mikakäre ütiäte au, ye ngwane tikwe ja mikadre ütiäte ngwarbe, akwa ti Rün ara käta ti mike ütiäte. Ti Rün ye mden abko Ngöbö munkwe munta niere, akwa mikata ñakare ütiäte munkwe. ⁵⁵ Ngöbö ye abko gare ñakare munye, akwa ti abko ie niara gare kuin. Ne aisete niara gare ñakare tie, tikwe niedre, ye ngwane ti rabadre ni ngökaka mun kwrere arato, akwa niara gare kuin tie bkänä amne tita niara kukwei mike täte. ⁵⁶ Ti köböi mikani ye abko mun mräkä käne Abraham tö namani tuai, aisete namani töbike ti köböibtä angwane, kä namani juto btä. Yebti ti rükadre köbö ño te abko Abrahamkwe tuani angwane, kä namani nuäre krübäte btä, nieba Jesukwe.

⁵⁷ Yebtä abko, nitre israelita käkwe nieba mda Jesuyeye:

¡Jo! Nin kä ngämi gre ketebu bti kwä jätä mae. ¿Ma ye abko käkwe Abraham tuani mata niere ya? nieba kwetere Jesuyeye.

⁵⁸ Angwane Jesukwe nieba mda ietere:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Abraham ngämi däreere, ye känenkri ti nämanena nüne. Abko kore se, nieba kwe nitre israelita ji dokwätaye.

⁵⁹ Abtä nitre israelita ye käkwe jä dianba kisete Jesu kämikakäre, akwa nitre nämane yete, ye ngätäite Jesukwe ja rükanteba, bti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu nämä, ye kanti Jesukwe kä mikakaba tiebe amne rikabata mentokwäre.

9

Ni okwä kä drürente abko Jesukwe mikaninta kuinta

¹ Abti bati Jesu rikaba ji ngrabare angwane, ni nämä iti jite btä Jesu okwä rababa. Ni ye abko okwä kä drürente. Niara abko därebare kore, aisete kä tuen ñakare ie abko nämä jite. ² Abtä nun ja töitkaka Jesube käkwe nieba ie:

¿Dirikä, ñobtä ni se därebare okwä kä drürente kore? ¿Niara meye amne rün käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere ya? o ¿Niara ara jire käkwe ja mikani ngite au Ngöbö rüere abtä därebare kore ya? nieba nunkwe Jesuyeye.

³ Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Ñan niara meye amne rün käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, abtä därebare kore. Erere arato, ñan niarakwe ja mikani ngite abtä därebare kore. Akwa Ngöbö diebti sribi kri ñan tuabare rabadre bare, abkokäre niara därebare kore. ⁴⁻⁵Tita kä nebtä mun ngätäite nete angwane, ti abko ñotra ni jökrä kräke, aiseti tita mun ngätäite nete angwane, ni ti juanka ye kräke nükwe sribidre kä trä ngwenbti, ñobtä ñan angwane ti järeki munkän angwane, kä jatadi kä iko kwrere, ye näire ni ñan rabadre sribire jire chi mda, nieba Jesukwe.

⁶Jesukwe blitaba kore, yehti tö rababa kukwe ye bä mikai, käkwe ni ye mikaba kuinta krörö: käli kitaba temen kwe, mritaba dobrobe kwe, bti dobro ye jüanteba ni ye okwäbtä kwe, ⁷bti nieba kwe ie:

Ñö okwä Siloé, ye te nän ja okwä bätete, nieba kwe ie.

(Siloé ye abko “juani” nieta kukwe hebreore.) Ye erere ni ie kä tuen ñakare ye rikaba, käkwe ja okwä bätäninte, bti nikaninta ja gwiriete angwane, kä namaninta tuenta ie. ⁸Abtä nitre nünanka känimekänime niara kenta temen amne nitre kä nämane niara tuen ngwian kärere käre, ye namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni noko nämane nebe tākänintbe jite ngwian kärere yera? rababa niere.

⁹Angwane ni ruäre namanintre niere:

Niara ara se, namanintre niere.

Akwa ni mda mda abko namani niere:

Ñakare, akwa ni mda bäsi niara bä kwrere se, namanintre niere.

Akwa ni ye ara jire käkwe niebare:

Ti ne ara nämane ngwian kärere jite ye, niebare kwe.

¹⁰Angwane ni mda mda käkwe niebare ie:

¿Ñö köböire kä nena tuen mae mtare? niebare kwetre ie.

¹¹Niara käkwe niebare mda:

Ni kädekata Jesu ye käkwe dobro mriti, bti jünunte ti okwäbtä kwe amne nini krörö kwe tie: Ñö okwä Siloé, ye kanti nän amne makwe ja okwä bätäte, nini kwe tie. Ye erere ti niki, käkwe ja okwä bätrite angwane, kä nibibe tuen tie, niebare kwe ietre.

¹²Angwane ni bariseo mda mda ye käkwe niebare mda ie:

¿Ni kädekata makwe ye abko tä mdente? niebare kwetre ie.

Niara käkwe niebare mda:

Niara tä mdente gare ñakare tie, niebare kwe ietre.

Nitre bariseokwe ñäkäbare Jesu rüere

¹³⁻¹⁴Jesukwe dobro mritaba kälibe, bti ni okwä kä drüente ye okwäbtä jüanteba kwe angwane, kä rababa tuenta ie, ye abko Jesukwe nuenba köbö jadükakrä näire. Yehtä abko ni okwä kä drüente Jesukwe mikabata kuinta ye järeki mda nitre bariseo ngwäreki. ¹⁵Angwane ñö köböire namaninta kuinta niebare kwetre ie. Niara käkwe niebare ietre:

Dobro mriti kwe, jünunte ti okwäbtä kwe, bti tikwe ja okwä bätrite amne mtare kä nibi tuen tie, niebare kwe ietre.

¹⁶Abtä nitre bariseo ruäre namani niere:

Ni sribi ye nuenkä abko ñan jatani Ngöböki, ñobtä ñan angwane tä köbö jadükakrä mike ütiäte ñakare jae, namani niere.

Akwa bariseo ruäre abko namani niere:

¿Ni ngite Ngöbö rüere ñan rabadre sribi kri ñan tuabare nuene ni noko kwrere! namanintre niere.

Yehtä abko namanintre ja kwete kwärikwäri Jesubtä. ¹⁷Bti ni okwä kä ikote ie kä namani tuen, ye ie niebareta mda kwetre:

¿Ni käkwe kä mikani tuenta mae, ni ye abko ni ñö nieta makwe? niebare kwetre ie.

Niara kākwe niebare mda:

Niara abko ni Ngōbö kukwei niekā tita niere, niebare kwe ietre.

¹⁸ Akwa ni ye abko dārebare amne okwā kā drūnente, aisete kā tuen ñakare ie, akwa okwā namaninta kuinta, aisete kā namani tuen ie, ye abko nitre israelita ji dokwāte ñan tō namani mikai era, abtä ni okwā kā drūnente ye meye btā rün kārābare kwetre.

¹⁹ Ni ye meye btā rün nūkani angwane, niebare kwetre ietre:

¿Ni ne abko, mun ngobo munkwe bkänä ya? ¿Erere arato, dārebare angwane, kā tuen ñakare ie bkänä, munta niere ya? Ño köböire kā tuen ie mtare, ye niere nunye, niebare kwetre ietre.

²⁰ Angwane ni ye meye amne rün kākwe niebare mda:

Niara abko nun ngobo munkwe bkänä. Erere arato, dārebare angwane, kā tuen ñakare ie bkänä, ²¹ akwa ño köböire kā tuen ie mtare, ye abko gare ñakare nunye. Erere arato, nirekwe kā mikani tuenta ie, ye gare ñakare nunye, aisete munkwe ngwiantari niaraye. Niara abko nena ünän, aisete dre dre nakaninkä btä, ye niarakwe niedre au jakrä munye, niebare kwetre nitre israelita ji dokwāteye.

²² Ni ie kā tuen ñakare ye meye amne rün, btä nitre israelita ji dokwāte jürä namani, aisete nieba kore kwetre, ñobtä ñan angwane Jesu abko Ni Dianinkä Ngōbökwē, ye nirekwe niedre, ni ye abko kitadrekä sinagoga bāre mento abko nitre israelita ji dokwāte kākwe ūkaninte kore, ye abko jürä namani ni ye meyebtä amne rünbtä. ²³ Ne aisete niara meye amne rün kākwe niebare: Niara nena ünän, aisete kukwe nakaninkä ño ño btä, ye munkwe ngwiantari ie amne niarakwe niedi au munye, niebare kwetre.

²⁴ Angwane ni okwā nāmane kā ikote kāne, ye nitre israelita ji dokwāte kākwe kārābareta bobuta, bti niebare kwetre ie:

Ngōbö okwābtī kukwe era erere niere nunye, ñobtä ñan angwane Jesu ye abko ni ngututu kukwe kāmekāme nuenkā Ngōbö rüere, ye gare kuin nunye, niebare kwetre ie.

²⁵ Ni ye kākwe niebare mda:

Niara abko ni kukwe kāmekāme nuenkā ya abko gare ñakare tie, akwa ti okwā nāmane kā ikote amne niara köböire kā tuen kuin tie mtare. Ye aibe gare tie, niebare kwe ietre.

²⁶ Abtä nitre israelita ji dokwāte kākwe niebare mda ie:

¿Dre nuenbare kwe mabtä? ¿Ño köböire kā mikani tuen kwe mae? niebare kwetre ie.

²⁷ Abtä niarakwe niebare:

Kukwe gare tie, erere tikwe ninina jökrä munye, akwa munkwe ñan ti kukwei miri era. ¿Se drekäre tikwe kukwe arabe niedreta bobuta munye, ie mun tō nibi ye? ¿Mun tō nibi ja getai arato Jesube ya amarebti mun nibi kukwe ngwentari janknu kore tie ye? niebare kwe ietre.

²⁸ Angwane nitre israelita ji dokwāte rikaba ngren ngren ni yehti, kākwe niebare ie:

Ma abra ja getaka Jesu yebe, akwa nun abko tä nekete Moisékri.

²⁹ Ngōbökwē blitabare Moisébe, ye gare kuin nunye, aisete nunta nekete niarakri. Akwa Jesu ye abko jatani mdenkri abko gare ñakare jire chi nunye, niebare kwetre ni yehte.

³⁰ Abtä ni ye kākwe niebare mda ietre:

¡Rä jire niara jatani mdenkri gare ñakare munye, yehti ti tōi ñan nebe krütare mda! Akwa ti abko okwā mirita kuinta kwe amne kā nibi tuen tie, ³¹ aisete ni kukwe kāmekāme nuenkā Ngōbö rüere kätä ja di kārere Ngōböye sribi kri ñan tuabare nuenkāre abko ie Ngōböta ja di bien ñakare, ye gare kuin

nie. Akwa nire nire tä Ngöbö mike ütiäte amne tä Ngöbö Kukwei mike täte aibe die mikata Ngöbökwé sribi kri ñan tuabare nuenkäre, ye abko garera nie arato. ³² Erere arato, ni därebare okwä kä drünente ti kwrere abko ni mdara jire käta kä mike tuen ie, ye abko ni ngämi kukwe nuen jire chi. ³³ Ne aisete, Jesu ñan jatadre Ngöbökre, akräke sribi ütiäte kri ñan tuabare ye kwrere ñan rabadre bare jire chi ie Ngöbö diebti, niebare kwe.

³⁴ Abtä nitre israelita ji dokwäte käkwe niebare mda ie:

Kukwe kämekäme kri krübäte Ngöbö rüere mabtä, aisete ma därebare abti kä nuke mtare ma ngite kri Ngöbö rüere. ¿Ma ye abko tö kite dirire nunye mtare ñan ñan? niebare kwetwe ie.

Bti ni ye juantariba künken kwetwe.

Nitre israelita ji dokwäte abko ie kukwe metre Ngöböbtä gare ñakare

³⁵ Yebti ni ie kä mikani tuenta Jesukwe, ye kitani künken sinagoga bäre mento gaba Jesukwe. Yebti Jesu rababa ngätäi ben angwane, Jesukwe nieba ie:

¿Ni Kä Nebtä Ngobo bti mata tödeke ya? nieba kwe ie.

³⁶ Angwane niarakwe nieba mda:

Ti Dänkien, nire abko Ni Kä Nebtä Ngobo makwe niedre tie angwane, tikwe tödekadi bti, nieba kwe Jesuye.

³⁷ Jesukwe nieba mda ie:

Ti ara tuata makwe, ti ne mden ben mata blite, nieba kwe ie.

³⁸ Ye btäräbe ni ye rababa ngukudokwäbti Jesu ngwärekre, Jesu mikakäre ütiäte, käkwe nieba:

Tita tödeke mabti ti Dänkien, nieba kwe Jesuye.

³⁹ Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti jatani kä nebtä kukwe rabadre ükaninte ni jökrä kräke amne, ni ie kukwe metre Ngöbökwé gare ñakare amne ni ie kä tuen ñakare ye kwrere abko ie kä rabadre tuen angwane, kukwe metre Ngöbökwé rabadre gare ie, abkokäre ti jatani. Erere arato, nire nire ie kä tuen kuin tä nütüre, aisete kukwe metre Ngöbökwé garera ie tä nütüre, ni ye abko tä ja ngökö au abko ie kä ñan rabadre tuen, abkokäre ti jatani, nieba Jesukwe ie.

⁴⁰ Yebtä abko nitre bariseo näma ruäre Jesube yete käkwe nieba ie:

¿Kukwe metre Ngöböbtä gare ñakare nunye arato, aisete nun okwä kä drünente amne kä tuen ñakare nunye abko mata niere nunye ya? nieba kwetwe mda Jesuye.

⁴¹ Angwane Jesukwe nieba mda ietere:

Mun okwä tädre kä drünente angwane, kä ñan rabadre tuen munye, akräke kukwe käme Ngöbö rüere, ye munkwe nuendre ñakare amne mun ñan rabadre ngite Ngöböye; akwa kukwe metre Ngöbökwé garera kuin munye, aisete kä tuen kuin munye munta niere au jabtä, aisete mun gite janknu Ngöbö rüere. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

10

Obeja ngibiaka era metre gare kuin obejaye

¹⁻³ Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Ni obeja ngibiaka era metre abko käre tä ni mda mikete jukwebtä obeja ngibiare deo jakrä. Ye mden kisete, obeja ngibiaka ye tä nuke angwane, ni jukwe ngibiaka tä jukwe tike ie angwane, obeja ngibiaka ye tä niken obeja kä deke kratirekratire ja täritäri. Niara kukwei gare obejaye, aisete obeja kwe tä niken jiebti amne tä niken ngwena ki bäre mento mikä känene. Akwa ni obeja ngibiaka ñakare era metre abko tä nakwen kibti ta, ñobtä ñan angwane niara abko gokä, aisete tä kite

tiebe kibti ta. Akwa ni obeja ngibiaka era metre bkänä abko tä nüke jukwebtä obeja kwe kärere. ⁴ Yehti obeja kwe tä rä niken jökrä ki bäre mento angwane, niara tä niken käne amne obeja tä niken jiehti, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare kuin obeja kweye. ⁵ Akwa ni gare ñakare obejaye abko ngäniene obeja tä ngitie jirekäbe amne ñan tä niken jiehti, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare ñakare obejaye, aisete obeja tä ngitie, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

⁶ Jesukwe blitaba kore jabtä, käkwe nitre bariseo bä mikaba ni gokä kwrere, ye abko dre bä mikaba kore kwe ñan rükaba gare nitre bariseoye.

⁷ Angwane Jesukwe niebata mda:

Ti bike kukwe era erere niereta mda munye abko krörö: Ti abko jukwe kwrere abko kanti obeja jatadre. ⁸ Ni jökrä nükani ti känenkri ja Ni Dianinkä Ngöbökwé niere abko nitre ni ngökaka amne gokä, akwa obeja era metre tikwe abko käkwe kukwei nuani ñakare. ⁹ Ti abko jukwe kwrere, aisete nire nire rükadre ti köböire ki teri Ngöbö kanti, ye abko rabadi dianintari. Ne aisete, obeja tä niken ki teri, bti tä nikenta ki bäre mento amne mikä kuin tä kwen kwetadre ietre, ye kwrere nire nire rikadre ti köböire Ngöbö kanti abko ie jändrän kuin kwandre. ¹⁰ Akwa ni gokä tä kite gore, ni kämike amne jändrän jökrä juankäre ngwarbe nikän; akwa ti abko jatani ni mikakäreta nire Ngöböbe amne ni rabadre nüne bäri kuin kärekäre, abkokäre ti jatani.

¹¹ Mdakäre abko, ti abko ni obeja ngibiaka kuin kwrere. Ni obeja ngibiaka kuin abko tä biare ngataen obeja kräke, obeja diantarikäre. ¹² Akwa ni ngwian ganainkä jae obeja ngibiabtä abko lobo tä kite tuen ie obeja kukwäre angwane, tä ngitie lobo ngäniene amne tä obeja mikete kaibe, ñobtä ñan angwane niara abko ñakare obeja ngibiaka amne obeja ye ñakare kwe, aisete tä mikete loboye amne lobo tä niken obeja kwete amne tä obeja juentari kratikrati kwäräkwärä. ¹³ Ni ngwian ganainkä obeja ngibiabtä ye abko tä ngitie lobo ngäniene amne tä obeja mikete kaibe, ñobtä ñan angwane niara töita ja kwata ngibiabtä, akwa obeja ngibiadre ye abko ütiäte ñakare kräke, aisete tä ngitie kore.

¹⁴⁻¹⁵ Mdakäre abko, ti ni obeja ngibiaka kuin kwrere, ñobtä ñan angwane ti gare kuin ti Rünye amne ti Rün gare kuin tie, ye kwrere obeja tikwetikwe erere gare kuin tie amne ti gare kuin ietre arato. Ti abko obeja ngibiaka kuin kwrere, aisete ti gatadi obeja tikwe kräke. ¹⁶ Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare ngätäite obeja mda mda tä rä tikwe, akwa tä ñakare ki kwatibe teri obeja tikwe tikwe nitre israelita ngätäite ben gwaire. Akwa ti jatadre obeja ye ngwena arato mikakäre ki teri obeja nitre israelita ben gwaire, amne obeja ye käkwe ti kukwei nuadre amne ti kukwei mikadre täte kwetre angwane, rabadre nüne ki kwatibe teri jökrä amne niaratre ngibiaka rabadi itibe arato abko ti ara. ¹⁷ Ti abko bike ja kwata bien müre ketadre, ti rabadita nire bobukäre abkokäre, aisete ti Rün tikwe käta ti tarere. ¹⁸ Tikwe ñan ja biandre müre ketadre, ye ngwane ni ñakare jire iti käkwe ti müre ketadre ja töi jenbti. Ti ara jire käta ja bien müre ketadre au, aisete ti müre ketai, akwa ti abko di tä rä ja bien müre ketadre amne ti di tä rä ja mikakäre nüenta, ye abko ti Rün käkwe nuemna tie, erere tita nuene. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

¹⁹ Jesukwe blitaba kore, ye kukwei nuaba nitre israelitakwe angwane, niaratre töi rababa bä jene jene jökrä. ²⁰ Ne aisete ni kwati rababa niere:

Üai käme tä btä, aibe käta kä kwitekä dokwäbti, aisete tä ñäke kore. ¿Se drekäre munta kukwe mike ütiäte se? nieba kwetre.

²¹ Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Nire nire btä üai käme tä ye abko ñan raba blite jire chi ni se kwrere. Mdakäre abko, ni ie kä tuen ñakare abko ie üai käme tä kä mike tuenta ñakare jire chi, rababa niere jae kwärikwäri.

Nitre israelita ji dokwäte käkwe tödekani ñakare Jesubti

²² Kä ye ngwane abko kä tibo, kä ñüre angwane, ju blitakrä Ngöböbe Jerusalén abko mikaninta dbe Ngöbö ngwärekrei mekera abko nitre israelita nämane ngwenta töre jae, aiseite nämane jökrä bietabtä Jerusalén.*
²³ Angwane Jesu nämane dikekä ju blitakrä Ngöböbe ye bäre jukä kädianta Jukä Salomónkwe kántita mda angwane, ²⁴ nitre israelita ji dokwäte jataba ruäre, käkwe ja ükacröba Jesu bäre, käkwe nieba ie:

Ma abko nire metre abko ñan tä nüke gare nunye, aiseite nun moto iko töbikabtä kore, aiseite ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara ya abko niere gwängwarbe nunye, nieba kwetre Jesuye.

²⁵ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti abko nire, ye tikwe niebarera munye, akwa munkwe ñan ti kukwei mikani era amne mun ñan tä tödeke tibti. Ye abko, sribi ñan tuabare tita nuene ti Rün diebti niarata tibe bä mikakäre, ye abko tä ti mike gare metre, ²⁶ akwa mun ñan tö tödekai tibti, ñöbtä ñan angwane mun abko ñakare obeja tikwe, aiseite munta nuene kore. ²⁷ Akwa obeja tikwetikwe abko ie ti kukwei gare kuin, käta ti mike täte amne, niaratre gare kuin tie arato, aiseite obeja tikwe erere tä niken ti jiebti obejata niken ngibiaka jiebti ye kwrere. ²⁸ Amne tikwe obeja tikwetikwe mikadi nüne kärekäre Ngöböbe amne Ngöbökwé ñan juandi ja okwä bäre mento kä ja tare nikakrä ye kánti. Erere arato, ni mda di ñakare jire diankakrä ti kisete. ²⁹ Ye abko, ti Rün di kri käkwe obeja biani tie, aiseite ni mda di ñakare jire obeja ye diankakrä ti Rünkän. ³⁰ Ye kwrere ti Rün btä ti, nun abko töi ja kwrere amne nunta ketetibe, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

³¹ Yebtä abko nitre israelita ji dokwäte käkwe jä dianba kisete Jesu kämikakäre jäbti. ³² Abtä niarakwe nieba mda ietre:

Ti Rün diebti tikwe jändrän kuinquin nuenbare kabre ni mda mda die mikakäre, ¿akwa kukwe kuin nuenbare tikwe, ye mden namani blo mun kräke abko dokwäre mun tö nibi ti kämikai jäbti ye? nieba Jesukwe ietre.

³³ Abtä nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda Jesuye:

Ñan makwe jändrän kuin nuenbare abko dokwäre nun tö ma kämikai jäbti, akwa mata ñäke ngwarbe Ngöbö rüere amne ma ngwarbe nun kwrere käta ja mike Ngöböre au. Yebtä nun tö ma kämikai jäbti, nieba kwetre ie.

³⁴ Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ye abko, Ngöbö Kukwei yebtä Ngöbökwé kukwe niebare krörö: Mun abko ngöbötre, tikwe nieba munbtä, *Salmos 82.6*
 abko Ngöbökwé niebare, tä tikani niara Kukweibtä. ³⁵ Ngöbö Kukweita tikani kore, ye abko ni ñan raba rükente jire chi abko garera nie amne, ni jökrä ie Ngöbökwé ja Kukwei biani abko ngöbötre niebare kwe ie, ³⁶ aiseite ¿se ñöbtä abko tita ja Ngöbö Odei niere abko nibi blo munkrä se? Ngöbökwé ti dianinkä ja Odeire, käkwe ti juani nitre kukwe nuenkä kämekäme Ngöbö rüere ye ngätäite, tita niere aiseite ¿se ñöbtä abko tita ja Ngöbö Odei niere angwane tita ñäke ngwarbe Ngöbö rüere abko munta niere tie? ³⁷ Ti abko Ngöbö Odei tita niere, akwa tikwe ñan sribi ti Rünkwe nuendre angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era; ³⁸ akwa tikwe sribi ti Rünkwe nuendre, ye ngwane nane mun ñan tö ti kukwei aibe mikai era abko tä dbe. Akwa tita sribi ti Rünkwe

* 10:22 Bieta ye abko kädianta Hanuca mtare.

nuene era metre, aisete yebti munkwe tödeka, ti Rünta ketetibe tibe amne tita ketetibe ben ye rükadre gare metre munye, abkokäre munkwe tödeka sribi ti Rünkwe nuenta tikwe yebti.

³⁹ Abtä nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu kain ngite bobukäre, akwa Jesu gitiaba kân.

⁴⁰ Angwane Jesu rikabata Nõ Jordánbtä, Juan Bautista nämane ni ngökö ñöte, ye kánti Jesu rababa nünentbe. ⁴¹ Angwane ni kwati rikaba kánti ja tuakäre ben, kâ rababa niere:

Sribi kri ñan tuabare abko Juankwe nuenbare ñakare, akwa kukwe nieba kwe Jesubtä abko kukwe era erere nieba kwe ñan ñan abko ni kwati rababa niere.

⁴² Angwane ni kwati nämä yete kâkwe tödekaba Jesubti.

11

Jesu kukwe muko Lázaro krütani

¹⁻² Kä ye ngwane ni iti kädian nämane Lázaro nämä nüne juta Betaniate abko namani bren jume. Juta Betania yete abko Marta amne María nämä nüne ngwai Lázarobe. María ye mden abko kâkwe ñö rä bäne kekaba ni Dänkien ngotobti, bti ni Dänkien ngoto rötaba ja dokwä drüenbti kwe. ³ Lázaro namani bren jume, aisete ngwai nibu ye mden kâkwe ni mda juanba niere krörö Jesuye: Ni Dänkien, ma kukwe muko kuin makwe, mata tarere ye bren abko juanba niere kwetere Jesuye.

⁴ Erere bkänä ni ye nikani, rükaba mate Jesu kánti angwane, Jesukwe kukwei nuaba kore, bti nieba kwe:

Bren ye kisete niara ñan krütadre janknukäre akwa, bren ye köböire Ngöbö di kri amne ti Ngöbö Odei di kri rabadi mikani tuadre, nieba Jesukwe.

⁵ Jesu abko kwe Marta, María amne Lázaro nämane tare kri. ⁶ akwa Lázaro bren nie rükaba ie angwane niara nämä, ye kánti rababa köböbu mda.

⁷ Bti nitre ja töitikaka ben ie nieba kwe:

Bränta kâ Judeate, nieba kwe.

⁸ Abtä nun ja töitikaka Jesube kâkwe nieba mda ie:

Dirikä, nitre israelita ji dokwäte tö rababa ma kâmikaj jâbti kâ Judeate, ye abko käi ngämi niken raire ta. ¿Kä ye kánti abko ma tö nibira rikaita bobuta ya? nunkwe nieba ie.

⁹ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

¿Kä ngwen abko tä neme ñänä okwä krä jätâbti krobu ñan ñan? Ne aisete nita dikekä kâ ngwenbti angwane, kâ tuen kuin nie, aisete ni ngotota ritete ñakare, ñöbtä ñan angwane kâ trä ngwen kâ nebtä yebti abko kâta nebe tuen kuin ja kâne nie. ¹⁰⁻¹¹ Akwa nire erere rikadre dikekä deo, ye ngwane kâ ñan rabadre tuen ie, aisete ngoto rabadre ritete. Tita niere kore, ñöbtä ñan angwane ti abko kâ trä ngwen kwrere amne tita nete angwane, kâ tarä sribikrä. Ni kukwe muko Lázaro nikani kibien, akwa ti bike niken gaenkröta, nieba Jesukwe nunye.

¹² Angwane nun ja töitikaka ben kâkwe nieba mda ie:

Kiterate kuinta, aisete tä kibien, nunkwe nieba ie.

¹³ Akwa Lázaro abko krütanina abko Jesu nämä niere nunye, akwa Lázaro nikani kibien bkänä abko Jesu nämä niere, nun rababa nütüre. ¹⁴ Abtä kukwe era erere nieba metre kwe nunye krörö:

Lázaro kürera, ¹⁵ akwa tita ñakare kánti angwane küre, ye abko käi nibi nuäre tibtä, ñöbtä ñan angwane Lázaro küre, ye köböire kukwe mda rakadikä abko rabadi bäri kuin munkrä abko kâkwe mun die mikadi tödeke bäri tibti, aisete brän Lázaro tuen, nieba Jesukwe nunye.

¹⁶ Angwane ni iti ja töitkaka Jesube kädian nämane Tomás arabe kädian nämane “Munkin” abko käkwe nieba nun ja töitkaka Jesube mda mdaye:

Ni kämikadre gwaire niarabe kä Judeate, abkokäre brän siba ben, nieba kwe.

Jesukwe Lázaro ngwai moto mikani nuäre

¹⁷ Ye erere Jesu rikaba, rikaba nebe juta Betaniate mda angwane, Lázaro doboi mikani abko käi nikanina köböbkä jire ta angwane, Jesu rikaba neme.

¹⁸ Juta Betania abko nämä känime Jerusalén ken, bäsi kilometro krämä näre.

¹⁹ Ne aisete nitre israelita ji dokwäte rikaba kwati yete basare Martaye amne Mariaye moto ketabtäkäre kä mikakäreta nuäre btätre, ñobtä ñan angwane ngwai Lázaro krütani kän aisete.

²⁰ Angwane Jesu rikaba neme juta ken, ye gaba Martakwe angwane, jataba ngäbti, akwa María abko rababa gwi. ²¹ Marta rikaba Jesu kánti angwane, nieba kwe Jesuye:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, ²² akwa mtare makwe dre dre kärädre Ngöböye, erere biandi jökrä kwe mae, ye abko gare kuin tie, nieba kwe ie.

²³ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngwai rükadita nire, nieba kwe Martaye.

²⁴ Angwane Martakwe nieba mda:

Kä mrä angwane, ni krütani krütani rükadita nire, ye näire Lázaro rükadita nire arato, ye abko gare kuin tie, nieba kwe Jesuye.

²⁵ Abtä Jesukwe nieba ie:

Ti abko ni krütanina mikakata nire amne ti abko ni mikaka nüne ketetibe Ngöböbe. Nire nire käkwe tödekadre tibti abko krütadi era metre, akwa rükadita nire amne, ²⁶ nire nire tä nüne käkwe tödekadre tibti abko ñan krütadre käreäre Ngöbö okwä bäre mento. ¿Ne abko era makrä ya Marta? nieba Jesukwe ie.

²⁷ Angwane niarakwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé amne ma Ngöbö Odei abko rükadre kä nebtä, ye abko tita mike era jae, aisete tita tödeke mabti, nieba kwe Jesuye.

²⁸ Martakwe blitaba kore Jesube, yehti Marta rikaba etba María kärere, käkwe nieba tiebe krörö ie:

Dirikä tä nete, käkwe ma käräniri, nieba kwe ie.

²⁹ Martakwe nieba kore Mariaye, ye btäräbe María rükaba dikekä krö, jataba niken ja tuakäre Jesube. ³⁰ Akwa Jesu ngämi neme jutate, aisete Marta rükaba ngäbti, ye kánti nämä juta bäre. ³¹ Angwane nitre israelita nämä gwi Marta amne María kánti kä mikakäreta nuäre btätre abko okwäbti María rükaba dikekä krö, bti rikaba jötrö, angwane nitre israelita ye rikaba jökrä jiehti, ñobtä ñan angwane María rikaba müen dobohti rababa nütüre, aisete rikaba kore María jiehti. ³² Akwa Jesu nämä, ye kánti María jataba nuke angwane, María rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä Jesu mikakäre ütiäte, käkwe nieba ie:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, nieba kwe Jesuye.

³³ Angwane María btä nitre israelita rükaba Mariabe, ye rababa müen jökrä Jesu okwäbti. Abtä Jesu rababa ulire amne moto rababa däre krübäte,

³⁴ käkwe nieba mda ietre:

¿Munkwe Lázaro doboi mikani mdente? nieba kwe.

Angwane niaratre käkwe nieba:

Jakwe tuen nete ti Dänkien, nieba kwetre mda.

³⁵ Angwane Jesukwe müaba arato. ³⁶ Abtä nitre israelita käkwe nieba:

Lázaro nämane tare kri kwe tuen, rababa niere.

³⁷ Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Ni ie kä tuen ñakare niara se käkwe kä mikani tuenta ie. ¿Se abko Lázaro ñan krütare, abkokäre jändrän mdara jire nuendre kwe kräke abko ñan rabadre bare ie ya? rababa niere Jesu rüere.

Jesukwe Lázaro mikaninta nire

³⁸ Angwane Jesu moto rababata дәre, käkwe krõtaba Lázaro doboi kukwäre angwane, kä mkä te Lázaro doboi mikani, yebti jä oto kwata kri nämä mikani.

³⁹ Angwane Jesukwe nieba:

Jä oto ye denkä mento dobohti yete, nieba kwe.

Abtä Lázaro ngwai Marta käkwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, kä nena köböbkä jire niara krütani amne doboi mikani, aisetе rä nena kure, nieba kwe ie.

⁴⁰ Abtä Jesukwe nieba mda ie:

¿Makwe tödekadre tibti angwane, Ngöbö di kri bä nuäre ye makwe tuadi, tikwe ñan nini mae ya? nieba Jesukwe ie.

⁴¹ Angwane jä oto ye diankaba mento. Ye btäräbe Jesukwe nikraba kä känbti, käkwe nieba:

Ti Rün tikwe, tikwe blitaniri mabe amne mata biare ti die mike, yebtä ti tö kuin niei mae. ⁴² Käre tita blite mabe ja di kärere mae angwane, mata nuene ye gare kuin tie, akwa makwe ti juani ye abko nitre tä nete noko, kräke rabadre era, abkokäre tita blite kore mabe, nieba Jesukwe Rünye.

⁴³ Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, ye btäräbe ngrateba kri kwe, käkwe nieba:

¡Lázaro, jakweta künken kä mkä ye bäre mento! nieba kwe.

⁴⁴ Ye btäräbe Lázaro nämä nguse, ye kise amne ngoto nämä mrianinte jökrä дәnte abko erere jatata kä mkä yete mentokwäre angwane, ngwäre abko nämä mrianinte jökrä jatabata kä mkäte mento. Angwane nitre nämä yete, ye ie Jesukwe nieba:

Tikete, bti tuemetre dikekä, nieba kwe.

Erere nuenba kwetre.

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

⁴⁵ Jesukwe Lázaro mikabata nire, ye abko nitre israelita nämä Marta amne María mukore ye käkwe tuaba angwane, niaratre kwati käkwe tödekaba Jesubti. ⁴⁶ Akwa ni mda mda käkwe tödekani ñakare Jesubti abko rikaba nitre bariseo kánti angwane, Jesukwe Lázaro mikabata nire ño, ye abko niebare jökrä kwetre nitre bariseoye. ⁴⁷ Abtä nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe nitre sribikä Sanedrintä käräbare gätäkäre, bti niebare jae kwärükwäri kwetre:

Ni kädekata Jesu kätä sribi kri ñan tuabare nuene kabre ni ngätäite. ¿Sebtä abko nikwe dre nuendre? ⁴⁸ Nikwe tuadremetre sribi nuene janknu kore angwane, ni jökrä rabadi tödeke bti. Yebtä abko nitre romanobo tä nun dänkiene jatadi, käkwe ju blitakrä Ngöböbe nikwe se juandi ngwarbe jökrä amne, juta israelita nikwe noko juandi ngwarbe jökrä kwetre arato, niebare kwetre.

⁴⁹ Abtä ni iti kädian nämane Caifás abko nämane sribire nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene kä ye näire abko käkwe niebare ietre:

¡Mun tõi ñakare! ⁵⁰ Ni gadrekä jökrä juta israelita nete, ye abko rabadre bäri tare, akwa ni itibe krütadre ni jökrä täte amne ni jökrä kräke, ye abko rabadre bäri kuin munkrä abko btä munta töbike ñakare, niebare Caifákwe.

⁵¹ Caifás abko käkwe ñäkäbäre kore, ye abko ñan niebare ja tõi jenbti kwe, akwa kä ye ngwane niara nämane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene, aisete Jesu krütadre nitre israelita täte abko niebare Ngöbö Üai köböire kwe. ⁵² Ye abko ñan Jesu krütadre nitre israelita aibe täte amne kräke, akwa Ngöbö ngäbriänkätre nämane kä ketareketare te kwäräkwärä abko rabadreta ükaninkrö jökrä ketetibe nitre Ngöbö ngäbriänkätre juta israelita ben gwaire, abkokäre Jesu krütadre, aisete Caifákwe niebare kore. ⁵³ Ne aisete köbö ye näire mentokwäre nitre sribikä Sanedrinhä käkwe ja tõi mikani gwaire jökrä Jesu müre ketakäre.

⁵⁴ Abtä Jesu ñan rabadre dikekä ja ngwärecri jökrä nitre israelita ji dokwäte ngätäite angwane, juta kä Efraim nämä känime kä kaibe ken, ye kánti Jesu rikaba amne rababa nünentbe yete nitre ja töitikaka benbe.

⁵⁵ Kä ye ngwane abko, bieta Pascua nitre israelitakwe abko köböi jatabara nüketa ja ken, aisete nitre israelita kwati nünanka Jerusalén bäre rikaba neme Jerusalén ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärecri bieta Pascua känenkri, rabadre neme ju blitakrä Ngöböbe kánti Pascua mikakäre ütiäte jae, abkokäre rikaba.

⁵⁶ Angwane nitre ye rababa näin jökrä Jesu kënantari, kä rababa niere krörö jae kwärikwäri ju blitakrä Ngöböbe ye kánti:

¿Munta töbike ño? ¿Jesu rükai bietabtä nete ruen ya? rababa niere jae kwärikwäri.

⁵⁷ Angwane nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene käkwe nieba krörö ni jökräye:

Jesu tä mdente raba gare munye angwane, munkwe mika gare jötrö nunye amne nunkwe kadi ngite, nieba kwetre.

12

Meri iti käkwe ñö rä bäne kekani Jesubti (Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

¹ Yebti köbö ti Pascua känenkri, Jesu rikaba Lázaro kánti juta Betaniate mda. Lázaro ne mden abko krütani, akwa Jesukwe mikaninta nire abko kánti Jesu rikaba. ² Jesu rababa yete angwane, mrö sribeba kwetadre Jesu mikakäre ütiäte angwane, Marta nämä mrö dräire amne Lázaro abko nämä tákänintbe siba mesabtä mröre Jesube. ³ Angwane María jatapa kri ngwäri rä bäne kä nardo ngwena bäsi botea ötare jire. Nardo ye abko ütiäte kri amne ñan nämane mritani jire ñöbe abko María jatapa ngwena, bti Jesu mikakäre ütiäte Mariakwe nardo ye kekaba Jesu ngotobti, bti Jesu ngoto rötabata ja dokwä drüenbti kwe. Angwane kä rä rababa bäne jökrä gwita temen nardo ye kisete.

⁴ Angwane ni iti ja töitikaka Jesube kä Judas Iscariote käkwe Jesu kitadre ngise ye käkwe nieba:

⁵ ¡Jo! ¡Ngwian ganaindre bäsi kä kwati jire btä kri ngwäri rä bäne se rürümoindre abko bti ni bobre bobre die mikadre bä amarebti ñan rürümoinari se! nieba kwe.

⁶ Judas käkwe ñäkäba kore, akwa ñan ni bobre bobre ruentari tare ie, aisete ñäkäba kore kwe. Akwa niara abko gore, aisete ñäkäba kore kwe. Niara abko ngwian ngibiaka nunkrä, akwa nämä ngwian ye goire ruäre nunkän, aisete ñäkäba kore kwe. ⁷ Abtä Jesukwe nieba mda Judaye:

Niarakwe ti mikadre biare doboi mikadre, abkokäre nämane kri ngwäri ye üke tikrä, aisete tuemetre kaibe. Makwe ñan nika. ⁸ Mdakäre abko, nitre

bobre bobre abko tädi käre mun ngätäite nete, aiseite mun tö raba die mikai ñongwane, erere munkwe die mika, akwa ti abko ñan tädi käre käre munbe nete. Abko kore se, nieba Jesukwe.

⁹ Yebti Jesu nāma juta Betaniate abko gaba nitre israelitakwe angwane, ni kwati jataba Jesu kanti. Niaratre ye abko ñan jataba Jesu aibe tuakäre, akwa Lázaro krütani, mikaninta nire Jesukwe ye abko jataba tuakäre arato. ¹⁰ Abtä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe kukwe ukateba Lázaro kāmikakäre arato, ¹¹ ñobtä ñan angwane Lázaro krütani akwa Jesukwe mikabata nire, aiseite Lázaro köböire ni israelita kwati kākwe tödekaba Jesubti amne ñan rababa nekete mda nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre yekri. Abtä kukwe ukateba kore kwetre Lázaro rüere.

Jesu nikani nebe Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40)

¹² Ye näire, ni rababara kwati krübäte juta Jerusalénte bieta Pascua mikakäre ütiäte amne, jändrinane Jesu jatabara ji ngrabare Jerusalén kukwäre abko nitre kwati ye kākwe gaba. ¹³ Angwane datile krikä tikakaba kwetre, ben jataba Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere, kä rababa ngrente krikri be krörö ie:

¡Hosana! ¡Ma abko Jrei nitre israelitakwe!

Ni Dänkien Ngöbö kākwe ma juani.

Ma kite ni Dänkien Ngöbö käfti, aiseite nunta ma käikitekä, *Salmos 118.25*
abko nitre israelita rababa niere Jesu ngäbti.

¹⁴ Angwane Jesu nāma näin buro ngäbälbiti, rikaba neme Jerusalén mda Ngöbö Kukweita niere ye kwrere:

¹⁵ Mun nünanka juta Siónte* nete, mun ñan rekwetaka, ñobtä ñan angwane
Jrei munkwe kite buro ngäbälbiti, ye mike ñäräre munkwe, *Zacarias 9.9*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere Jesukwe nuenbare.

¹⁶ Akwa ye näire nun ja töitikaka Jesube abko ie kukwe ye ñan rükaba gare, akwa Ngöbökwé Jesu mikaba ütiäte, rikaba ngwenante kä käinbti angwane, batibe kukwe rakakaba ye abko nāma tikani jökrä Ngöbö Kukweibtä abko erere nakaninkä btä abko rükabata töre nunye.

¹⁷ Jesu jataba burobtí, ye ngwane abko Lázaro krütani nāmane doboi mikani nguse abko Jesukwe kārābata künken amne Jesukwe mikaninta nire, ye abko nitre tuakatuaka rababa niere ni mda mdaye. ¹⁸ Ne aiseite ni kwati jataba Jesu ngäbti, ñobtä ñan angwane Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenba, Ngöbö nāmane ben bä mikakrä abko gaba kwetre, aiseite rababa kite jökrä Jesu ngäbti. ¹⁹ Akwa nitre bariseo abko rababa niere jae kwärükwäri:

¡Ni jökrä nibi niken niara jiebtí, ne aiseite kitera ni ganaine kwäräbe, tuen sete se! ¿Sebti nikwe dre nuendi mda? rababa niere.

Jesu müre ketadi rüekwe, niebare kwe

²⁰ Angwane nitre rababa kwati Jerusalén Ngöbö mikakäre ütiäte jae bi-etabtä, ye ngätäite nitre griegore nāma ruäre abko ²¹ jataba nüke Felipe kanti. Felipe ye abko nünanka juta Betsaidate kä Galileate. Nitre ye jataba Felipe kanti, kākwe nieba ie:

Ja mräkä, nun tö nibi ja tuai Jesube, nieba kwetre ie.

²² Angwane Felipe rikaba kākwe nieba mda Andréye, bti niaratre nibu rikaba kākwe kukwe ye nieba jökrä Jesuye. ²³ Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

* **12:15** Sión. Juta Jerusalén ara abko kädianta Sión arato.

Kä kitani Ngöbökwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo mikakäre ütiäte abko käi nūra. ²⁴Ye abko ti bike kukwe era erere niere munye. Trigo nurai nökata dobote, ye abko nita krüte bä mikata trigo nuraißtä. Ye abko trigo nurai ñan gütdrete kore angwane, trigo nurai ye aibe rabadre kärekäre, akwa trigo nurai ye nökadre, bti gütdrete amne mu rabadre niren angwane, ngwä rabadre kabre. Ti abko trigo nurai ye kwrere. Ti ñan krütadre angwane, ti aibe rabai nüne kärekäre Ngöböbe, akwa ti krütadre angwane, ni kwati jatadi nüne kärekäre Ngöböbe. ²⁵Mdakäre abko, nire nire israelita ya, ñakare ya ie ja kwata ruentari tare, abtä ñan tö ja tare nikai ti kräke, ni ye abko käkwe ñan nünandi kärekäre Ngöböbe; akwa nire nire ie ja kwata ñan rabadre ruentari tare ja tare nikakrä kä nebtä tikrä, ni ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. ²⁶Ne aisete nire nire tö sribire tikrä abko jata ti jiebtu amne ti tädi mdente erere, ye kanti sribikä tikwe tädi tibe. Erere arato, nire nire käkwe sribidre tikrä, ni ye abko Ngöbö ti Rün tikwe käkwe mikadi ütiäte. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

²⁷Yebtu Jesu krütadre abko btä nämä töbike kri, käkwe nieba:

¡Aingwaree, ti nibi nekwetekä krübäte dikaro ja jiebtu bäre! ¿Nebtä tikwe dre niedre se? ¿Tikwe niedre, Tata tikwe, kukwe kite tare krübäte ti rüere, ngäniene ti nibi nekwetekä, aisete den tibti ta, tikwe niedre ya? Ñakare, raba ruen tie, ñobtä ñan angwane ti jatani kukwe ne mikakäre täte aisete. ²⁸Ti Rün tikwe, ja bä mike ütiäte ni jökrä okwäte, ie ti tö. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Ye btäräbe ni kukwei rababa kä käinbti, käkwe nieba krörö:

Tikwe ja mikanina ütiäte, akwa tikwe ja mikadita ütiäte bobuta abko nieba kä käinbti sete.

²⁹Angwane, nitre nämä yete, ie ni kukwei kä käinbti jaraba angwane, rababa niere:

Unsuni ngö käinta ye, rababa niere.

Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Angele kä käinbti käkwe ñäri Jesuye ye, rababa niere.

³⁰Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ni kukwei jaraniri kä käinbti munye, ye abko mun die mikakrä tödeke tibti, akwa ñakare tikrä. ³¹Ye abko, gwängwarbe kukwe rabadre ükaninte Ngöböke ni jökrä kä nebtä kräke abko käi kitera nüke. Erere arato, diablu tä ni jökrä dänkiene kä nebtä abko juantari mento abko käi kitera nüke arato. ³²Akwa ti ne ara rabadre kaninkä krusobtä käin angwane, ti ne ara jire käkwe ni jökrä kärädi jae, nieba Jesukwe.

³³Jesu abko krütadi ño, ye mden tö rababa niei, käkwe blitaba kore. ³⁴Abtä nitre nämä kwati yete, ye käkwe nieba Jesuye:

Ni Dianinkä Ngöböke abko käkwe nünandi kärekäre, ye abko Ngöbö Kukwei tä niere amne Ni Dianinkä Ngöböke amne ni Kä Nebtä Ngobo abko ni itibe, akwa Ni Dianinkä Ngöböke ñan krütadre, aisete, ¿ye ñobtä abko Ni Kä Nebtä Ngobo kadikä krusobtä käin, mata niere ye? ¿Nire abko Ni Kä Nebtä Ngobo amarebtu btä mata ñäke kore ye? nieba kwetere Jesuye.

³⁵Abtä nitre nämä kwati yete, ie Jesukwe nieba mda:

Ti abko ñotra kwrere amne jändrän jökrä Ngöbö rüere amne ti rüere, ye abko kä iko kwrere. Ti abko ñotra tä mun ngätäite nete, akwa ñotra ye abko rabadi bä jötrö mda mun ngätäite nete, aisete ñotra tä munbe nete angwane, munkwe dikaka ñotra trä yete, kä iko käkwe ñan mun ganaindre abkokäre, ñobtä ñan angwane nire nire tä dikekä kä ikote ye abko tä niken mden kukwäre ñan tä neme gare ie. ³⁶Ti abko ñotra tä mun ngätäite nete. Mun rabare nüne ti kwrere, abkokäre tita nete mun ngätäite angwane munkwe tödeka tibti. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, yehti Jesu rikabata, käkwe ja rükantebata bobuta nitre israelita ji dokwäteye.

Ni kwati käkwe tödekani ñakare Jesubti

³⁷ Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenba kabre nitre israelita okwäbti Ngöbö nämane niarabe mikakäre gare ietre, akwa ñan tö namani tödekai jire chi Jesubti, ³⁸ ye abko ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaias käkwe tikani krörö abko erere namani bare niaratrebtä:

Ti Dänkien, çkukwe dirita nunkwe, ye nirekwe mikadi era?

çAmne ma di kri ye abko makwe mikani tuadre nireye?

Isaias 53.1

abko tikani kore Isaiakwe nitre israelitabtä.

³⁹ Ye mden kisete, nitre israelita kwati ñan namani tödeke Jesubti. Mdakäre abko, Isaias arabe käkwe kukwe mda tikani krörö btätre arato abko nere:

⁴⁰ Ngöbökwä kä trä ötaninte niaratre okwäte, niarata dre nuene niaratre okwäbti ñan jatadre metre ietre abkokäre.

Erere arato, Ngöbökwä niaratre töi ganinte, kukwe ño ño ñan rabadre nuke gare ietre abkokäre.

Ye kwrere ñan jatadreta ti kukwäre angwane, tikwe ñan mikadreta kuinta diantarikäre,

Isaias 6.10

abko Isaiakwe tikani taräbtä nitre israelitabtä. ⁴¹ Isaias abko käkwe Jesu di kri bä nuäre tuani, aisete nämane blite btä, käkwe niebare kore nitre israelitaye kira.

⁴² Nitre israelita kwati käkwe tödekaba ñakare Jesubti, akwa nitre israelita kwati mda abko käkwe tödekaba bti. Erere arato, ni ruäre ji dokwäte abko käkwe tödekaba Jesubti siba, akwa ñan tö rababa niei ja ngwärekri jökrä, ñöbtä ñan angwane nane nitre bariseo käkwe gadre amne kitadrekä sinagoga bäre mento abko jürä rababa btätre, aisete nämane tödeke Jesubti abko ñan rababa niere, ⁴³ ñöbtä ñan angwane nitre kä nebtä käkwe mikadre ütiäte jae abko ie tö rababa bäri amne, Ngöbökwä mikadre ütiäte jae, ye abko rababa ütiäte ñakare kräke.

Jesukwe diribare ünän ja ngwärekri jökrä

⁴⁴ Yehti Jesukwe ngrateba kri, käkwe nieba:

Nire nire käkwe tödekadre tibti, ye abko ñan tödekadre ti ne aibehti kwe, akwa ti Rün tikwe käkwe ti juani, yehti tödekadre kwe arato. ⁴⁵ Erere arato, nire nire käta ti tuen, ye tä ti Rün ti juanka tuen arato, ñöbtä ñan angwane niarata dre dre nuemna tie aibe tita nuene. ⁴⁶ Nire nire tä nüne kä ikote amne Ngöbö gare ñakare ie, käkwe tödekadre tibti abko ñan nünandi mda kä ikote kwe, ñöbtä ñan angwane rükadre ño Ngöbö kanti rükadre gare ie, abkokäre ti jatani ñotrare mun ngätäite kä nebtä. ⁴⁷ Akwa nire nire käta ti kukwei nuen, akwa ñan tä mike täte amne ñan tä mike era jae, ye kräke tikwe ñan kukwe ükadrete au, ñöbtä ñan angwane ñan ti jatani kukwe ükete ni rüere juantarikäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa ti jatani ni diantarikäre niaratre ngite ngäniene.

⁴⁸ Akwa nire nire tä bätä ngwen tibtä amne kukwe dirita tikwe ñan tä mike ütiäte jae, ye abko ñan tikwe kukwe ükadite kräke amne ñan tikwe kitadi ngite Ngöböye. Akwa munkwe ñan ti kukwei mikadre era, ye ngwane ti Rün käkwe kukwe ükadite munkrä kä mrä angwane, ⁴⁹ ñöbtä ñan angwane tita blite, ye abko ñan tita niere ja töi jenbti, akwa ti Rün tikwe käkwe ti juani ye abko tä dre niemna tie abko erere tita dirire munye. ⁵⁰ Ti Rün kukwei, ye abko nire nire käkwe mikadre era jae abko rabadi nüne kärekäre ti Rün Ngöböbe abko gare kuin tie, aisete tita kukwe niere ye abko ti Rün tikwe tä niemna tie, erere tita niere. Abko kore se, nieba Jesukwe.

13

Jesukwe nitre ja tōitikaka ben ngoto bātāninte

¹ Yebti bieta Pascua jatabara nūke angwane, Jesukwe kā mikarekā kā nebtā amne, rikareta kā kāinbti niara Rūn kānti, ye abko kā nūkanina abko nāmanena gare Jesuye angwane, nitre jen Jesukwe nāmane kā nebtā abko Jesu nāma tarere, ye abko tareba tāte jōkrā kwe. ² Nun jataba mrōre dere, akwa nun ngāmi mrōre, kānenkri Simón ngobo Judas Iscariote abko diablukwe tōi mikabara Jesu rūere, Jesu kitakāre ngite. ³ Akwa Jesu abko, ie Rūnkwe jāndrān jōkrā mikanina gare nāmanena gare ie amne, niara jatani Ngōbōkri amne rikadita Rūn kānti, ye abko nāmanena gare ie arato. ⁴ Ne aisete, batibe rababara tākānintbe mrōre mesabtā, akwa rūkaba dikekāta krō, kākwe dān tikateba jabtā, bti dān kukwān chi mākāteba kwe ja mrōkarabtā, ⁵ bti nō kekaba unkwente kwe, bti rikaba nun ja tōitikaka ben ye ngoto bātete, ni klabore kākwe nuendre ye kwrere amne, dān kukwān nāmane niara mrōkarabtā, yebti rikaba nun ngoto bā rōtōta se kwrere. ⁶ Jesu rikaba nebe Simón Pedro kānti ngoto bātātekāre angwane, Pedrokwe nieba ie:

Ti Dānkien, ħni klabore kāta ni ngoto bātete, kwrere jire ma bike ti ngoto bātete tie ya? nieba kwe ie.

⁷ Abtā Jesukwe nieba mda ie:

Tita dre nuene nān nebe nūke gare mae mtare, akwa abti rūkadi gare mae, nieba kwe Simón Pedroye.

⁸ Angwane Pedrokwe nieba mda Jesuye:

ġTikwe nān ma tuametre ja ngoto bātete jire chi! nieba kwe ie.

Abtā Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe nān ma ngoto bātārete ne ngwane, ma nān rabadre jen tikwe, nieba kwe ie.

⁹ Angwane Simón Pedro kākwe nieba mda ie:

Ti Dānkien, kore ne ngwane, nān makwe ti ngoto aibe bātāte, akwa makwe ti kise amne ti dokwā bātāte arato, ie ti tō nibi, nieba kwe ie.

¹⁰ Akwa Jesukwe nieba mda ie:

Nita jūben krire, bti nita niken kānime, ye ngwane ni ngoto aibe tā nebe dobrere, aisete ni ngoto aibe bātārete, nōbtā nān angwane ni ngrabare abko tārā nebe merebe jōkrā amne mun abko nena merebe, akwa era metre mun jōkrā nākare merebe, nieba Jesukwe.

¹¹ Jesukwe nieba kore, nōbtā nān angwane nirekwe kitadi ngise ye abko nāma gare kuin ie, aisete nieba kore kwe Judas Iscariotebtā.

¹² Jesukwe nun ja tōitikaka ben ngoto bātāteba ūnān jōkrā, bti Jesukwe dān kitabata jabtā, bti rababata tākānintbe mesabtā, kākwe nieba:

ġNōbtā tikwe mun ngoto bātrite ye nū gare munye ya? nieba Jesukwe nunye.

¹³ Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Ti abko Dirikā amne ti mun Dānkien munta niere tie, ye abko kukwe era erere munta niere, nōbtā nān angwane ti abko Dirikā amne ti mun Dānkien bkānā. ¹⁴ Ti Dirikā amne ti mun Dānkien kākwe mun ngoto bātrite jōkrā ni klabore kwrere ne ngwane, ye kwrere munkwe ja mika bobre ni klabore kwrere, kākwe ja ngoto bātādrete jae kwārikwāri, tikwe nuni ye kwrere. ¹⁵ Tikwe ja miri bobre ni klabore kwrere mun jōkrā krāke, ye kwrere munkwe nuendre jakrā kwārikwāri, abkokāre tikwe kukwe bā miri kore mun okwābti. ¹⁶ Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krōrō: Ni klabore ye nākare bāri ūtiāte niara bkānkā krāke. Erere arato, ni ni mda kukwei ngwianka ye abko nākare bāri ūtiāte ni niara juanka ye krāke. ¹⁷ Ne aisete tikwe kukwe nuni mun krāke, ye nū gare munye angwane, munkwe

nuendre kwrere jakrä kwärikwäri arato ne ngwane, kä rabadi nuäre munbtä amne Ngöbökwé ja di biandi munye.

¹⁸ Akwa tita kukwe niere, ye abko ñakare mun jökrä kräke, ñobtä ñan angwane tikwe mun mden mden dianinkä jen jakrä ye abko gare kuin tie, akwa Ngöbö Kukwei tä tikani ye abko rabadre bare, abkokäre ni iti käkwe kukwe nuendi krörö btä kukweta tikani:

Ni iti tä mröre siä kwatibe te tibe abko nikwitani ti rüere, *Salmos 41.9*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye erere rakadikä.

¹⁹ Kukwe ye abko ngämi nakenkä, känenkri tita niere munye, kukwe ye kwrere rabara nakenkä mun okwäbti angwane, TITA abko munkwe mikadre era, abkokäre tita niere munye. ²⁰ Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere mda munye abko krörö:

Tita ni juen, ye nire nire käkwe kadre ngäbti, ni ye abko käta ti ne ara jire kaen ngäbti amne, nire nire käta ti kaen ngäbti, ni ye abko käta Ngöbö ti juanka ara jire kaen ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Judas Iscariote käkwe Jesu kitadi ngise, niebare Jesukwe

(Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23)

²¹ Jesukwe blitaba kore, ye btäräbe Jesu ñan moto rababa neme nuäre, rababa ruen ie angwane, Judakwe niara kitadi ngise abko nieba metre krörö kwe:

Mun iti tä nete käkwe ti kitadi ngise ti rüeye ti müre ketakäre, ye abko ti bike niere metre munye, nieba Jesukwe.

²² Abtä nun ja töitikaka ben rababa ja mike ñäräre kwärikwäri, akwa Jesu nämä ñäke nirebtä, ye ñan rababa nuke gare nunye. ²³ Abtä ni iti ja töitikaka ben abko Jesu nämä tarere kri abko nämä tākänintbe känime mesabtä mröre Jesu ken angwane, ²⁴ nirebtä nämä blite ni ye käkwe ngwiandretari Jesuye abko Simón Pedro käkwe nieba kisebti ie.

²⁵ Ye erere bkänä, ni ye käkwe gitakaba Jesu kukwäre, käkwe nieba ie:

Ti Dänkien, ¿nerekwe ma kitadi ngise? nieba kwe ie.

²⁶ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike ban oto mike tibo mrö ñöite abko tikwe biandi nireye amne ni ye ara, nieba kwe.

Ye btäräbe Jesukwe ban oto mikaba tibo, bti Simón ngobo Judas Iscariote, ie bianba kwe. ²⁷ Judas käkwe ban oto kaba ngäbti Jesuye, ye btäräbe Satana rükaba btä angwane, Jesukwe nieba ie:

Makwe dre nuendi, ye nuene jötrö, nieba kwe ie.

²⁸ Jesukwe ñäkäba kore Judaye, akwa ñobtä ñäkäba kore kwe ie, nun mda mda ja töitikaka ben nämä mröre mesabtä, ie ñan rükaba gare.

²⁹ Akwa Judas abko nämä ngwian nunkwe ngbiare, aiseté Jesukwe juani jändrän kökö bietakrä ya o ngwian biamna kwe ie ni bobre bobreye abko nun ruäre rababa nütüre. ³⁰ Akwa Jesukwe ban bianba Judaye angwane, Judakwe kaba ngäbti, ye btäräbe Judas rikaba Jesu kite ngise rüeye. Ye ngwane kä rababara iko jökrä.

³¹ Judas rikaba mentokwäre, yehti Jesukwe nieba:

Mtare ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, mun tarekä kri abko di kri bä nuäre rabadi mikani tuare amne Ngöbö mun tarekä di kri bä nuäre rabadi mikani tuare Ni Kä Nebtä Ngobo köböire. ³² Ye abko, ti Ngöbö Odei käkwe Ngöbö di kri bä nuäre mikadi tuare, ye kwrere arato Ngöbö käkwe ti Ngöbö Odei di kri bä nuäre mikadi tuare arato, ye abko Ngöbökwé nuendi jötrö.

³³ Mdakäre abko, mun ngäbäkre kiakia tare kri tikwe, mun ye ben tikwe ñan nünandre raire mda. Ti näin angwane, mun rabadi ti känentari kisere, akwa

tikwe kukwe nieba nitre israelita ji dokwäteye, erere ti bike niere munye: Ti näin mdente, ye kánti mun ñan raba niken gwaire tibe. ³⁴ Akwa ti bike kukwe bien nuendre btin munye, ne erere munkwe nuen abko krörö: Mun ja töitikaka tibe kákwe ja tare kwärikwäri. Tita mun tarere ño, ye kwrere munkwe ja tare kwärikwäri. ³⁵ Munkwe ja taredre kwärikwäri tita niere munye, ne kwrere munkwe ja taredre ne ngwane, mun abko ja töitikaka tibe ye rabadi gare ni jökräye, nieba Jesukwe nunye.

*Pedro kákwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe
(Mateo 26.30-35; Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34)*

³⁶ Angwane Simón Pedro kákwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ¿ma näin mdente? nieba kwe ie.

Jesu kákwe nieba mda ie:

Ti näin mdente, ye kánti ma ñan raba niken jire chi tibe mtare, akwa abti ma näinta ti jiebtu arato, nieba kwe ie.

³⁷ Abtä Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ¿tita juto biare krütakäre makrä! ¿Se ñobtä abko ti ñan rabadre mabe gwaire mtare, mata niere se? nieba kwe ie.

³⁸ Ye ngwane Jesukwe nieba mda ie:

¿Mata biare krüte tikrä bkänä ya? Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Antlan ngämi ngwane, ye känenkri ti gare ñakare mae, makwe niedi bämä jire, nieba kwe Pedroye.

14

Jesukwe nitre ja töitikaka ben moto mikani jáme

¹ Yehti Jesukwe nieba mda:

Kukwe yehtë mun ñan rekwetaka ja jiebtu, akwa munkwe tödeka Ngöböbti amne munkwe tödeka tibti arato, ² ñobtä ñan angwane ti Rün tikwe, kánti kä tärä kabre nünankrä. Kä ñakare kore, ne ngwane tikwe niedre munye, akwa kä tärä amne ti bike niken kä ükete biare munkrä. ³ Ye erere ti näinta kä ükete munkrä, yehti ti jatadita mun tuenta, kä näin mun ngwana jabe angwane, ti tädi ti Rün kánti, ye kánti mun tädi ketetibe tibe, abkokäre ti näin mun ngwana. ⁴ Mdakäre abko, ti näin mdente, ye kánti ji garera kuin munye, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

⁵ Abtä Tomákwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente gare ñakare nunye, ¿se abko ji rabadre gare ño nunye amarehti mata niere kore ye? nieba kwe ie.

⁶ Angwane Jesukwe nieba mda:

Ti abko ji ngöräbe, köböire ni jökrä raba nuke ti Rün kánti amne, ti aibe abko kukwe era erere mikaka gare Ngöböbtä amne ti aibe abko ni mikaka nire kärekäre, aisete ti ne aibe köböire ni rabadre ti Rün kánti. ⁷ Ti abko nire metre gare munye ne ngwane, ti Rün garera munye arato. Mun jatani ja töitike tibe abti kä nuke mtare munta ti Rün tuen tibtä amne ti Rün nena gare munye mtare, nieba kwe nunye.

⁸ Angwane Felipe abko kákwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ma Rün mike tuadre nunye aibe kwe nun rabadi dbe, nieba kwe Jesuye.

⁹ Abtä Jesukwe nieba mda Felipeye:

Felipe, ¿tikwe nünabarera raire munbe nete, akwa ti abko ni ño, ye ngämi nuke gare mae ya? Nire nire këta ti tuen, ye abko tä ti Rün tuen arato. ¿Ye ñobtä abko tikwe ti Rün mikadre tuadre munye, mata niere tie ye? ¹⁰ ¿Ti tä ketetibe ti Rünbe amne ti Rün tä ketetibe tibe, ye abko ñakare era makrä ñan ñan? Akwa tita kukwe niere munye, ye abko ñan tita niere ja töi jenbti, akwa

ti Rün tä nüne ketetibe tibe käta sribi jakwe nuene ti köböire. ¹¹ Ye abko, tita ketetibe ti Rünbe amne ti Rünä ketetibe tibe, ye mika era munkwe; akwa ne ñan raba neme era munkrä ne ngwane, sribi kri ñan tuabare nuenta tikwe, yebtä ti kukwei mika era munkwe. ¹² Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käta tödeke tibti, ye abko sribi kri nuenta tikwe, ye kwrere nuendi kwe arato. Akwa mtare ti bike nikenta ti Rün kanti, aiseite ni ye käkwe sribi bäri kri nuendi Ngöbö diebti. ¹³ Ye abko, mun tö raba dre dre käräi ti Rünye ti käbti, ye abko tikwe nuendi mun kräke, ye köböire ti Rün di kri bä nuäre rabadre mikani ütiäte kri ti Ngöbö Odei köböire, abkokäre tikwe nuendi mun kräke. ¹⁴ Ye abko, mun tö raba kukwe ño ño käräi tie ti käbti angwane, tikwe nuendi mun kräke.

Jesukwe Ngöbö Üai juandi, niebare kwe

¹⁵ Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Munta ti tarere era metre bkänä ne ngwane, tita kukwe nuemna ye erere munkwe mikadre täte ¹⁶⁻¹⁷ angwane, mun Die Mikaka mdara jire juandre ti Rünkwe ti täte munkrä abko tikwe kärädi ie. Mun Die Mikaka mdara jire ye abko Ngöbö Üai. Niara abko kukwe era erere niekä, ye abko ti Rün tikwe käkwe juandi angwane, rabadre kärekäre munbe abkokäre. Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko ñan raba mun Die Mikaka ye kaen ngäbti jire chi, ñöbtä ñan angwane niaratre ie Ngöbö Üai tuen ñakare amne gare ñakare ietre arato, aiseite ñan raba kaen ngäbti; akwa mun abko ben Ngöbö Üai mun Die Mikaka tä nüne amne niara garera munye, ñöbtä ñan angwane tä nüne tibtä aiseite. Nebti niara rabadi nüne munbtä.

¹⁸ Mdakäre abko, ti bike nikenta, akwa mun ñan rabadre uli kwrere nete, ñöbtä ñan angwane ti jatadita rabakäre munbe. ¹⁹ Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe ñan ti tuadreta jire mda abko köböi nukera känime, akwa mun abko käkwe ti tuadita amne tita nüne kärekäre, abtä munkwe nünandi kärekäre arato. ²⁰ Akwa munkwe ti tuadita, köbö ye näire tita ketetibe ti Rünbe amne munta ketetibe tibe amne tita ketetibe munbe abko munkwe gadi. ²¹ Ye abko, tita kukwe bien nuendre, ye nire nire tä kaen ngäbti abko erere tä mike täte, ni ye tä ti tarere era metre bkänä abko bä mikata kwe. Nire nire käta ti tarere kore, ni ye abko ti Rün tikwe käkwe taredi amne ti ara jire käkwe taredi arato, käkwe ja mikadi gare metre ie, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

²² Abtä Judas (akwa ñakare Judas Iscariote, akwa Judas mdara jire) ye käkwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ¿ñöbtä makwe ja mikadita tuadre nun aibeye amne ñakare ni jökräye mata niere ye? nieba kwe ie:

²³ Angwane Jesukwe nieba mda:

Nire nire käta ti tarere ye abko tä ti kukwei mike täte amne ti Rün käkwe taredi. Erere arato, ti Rün amne ti, nun jatadi ja gwirrie mike ni yebtä. ²⁴ Akwa nire nire tä ti tarere ñakare, ni ye abko tä ti kukwei mike täte ñakare. Ti kukwei nuata munkwe, ye abko ñan ti kukwei jen tikwe abko tita niere, akwa ti Rün ti juanka abko kukwei nieta tikwe munye.

²⁵ Ye abko, ti tä munbe nete angwane, tita kukwe ne niere jökrä munye kore, ²⁶ akwa mun Die Mikaka Ngöbö Üai Deme juandre ti Rünkwe ti käbti, ye rükadi nüne munbtä angwane, kukwe era Ngöböbtä ütiäte munkrä, erere diridi jökrä kwe munye. Erere arato, tita kukwe niere munye, ye mikadita töre jökrä kwe munye.

²⁷ Mdakäre abko, kä jäme jen tikwe ti bike mikete munbtä, ye abko ñan nitre nünanka kä nebtä käta kä jäme bien, kwrere jire ti bike bien munye, aiseite mun ñan rekwetaka ja jiebti amne munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä.

²⁸ Ti abko bike nikenta, akwa ti rükadita munbe nete, tikwe nini, ye munkwe

kukwei nurira. Ye abko, munta ti tarere era metre bkänä ne ngwane, ti bike nikenta kä käinbti ti Rün kanti, tikwe nini munye, ye käi rabadre nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane ti Rün abko bäri kri tikrä aisete. ²⁹ Ye abko, tita kukwe niere ne ngämi nakenkä, känenkri tita kukwe jökrä niere munye, akwa rakadrekä angwane, ti kukwei rabadre era munkrä, käkwe tödekadre metre tibti, abkokäre tita niere käne kore. ³⁰ Akwa gwängwarbe kä ñan nebera blitakrä kabre dikaro munbe tie, aisete tikwe ñan blitadre kabre mda munbe, ñobtä ñan angwane Satana tä nitre nünanka Ngöbö rüere dänkiene abko kitera ti rüere. Satana abko tä ñakare jire chi ti dänkiene. ³¹ Akwa tita ti Rün tarere abko nitre nünanka Ngöbö rüere ie rabadre gare metre amne ti Rün tä dre nuemna tie, erere tita nuene täte jökrä, ye rabadre gare ietre arato, abkokäre kukwe ye rakadikä kore.

Ne aisete, näin krö. Brän. Ari kä mitekä nete, nieba Jesukwe nunye.

15

Nikwe nünandre ketetibe Ngöböbe niebare Jesukwe

¹ Yehti Jesukwe ja bä mikaba uba kökräi kwrere amne nitre tödekaka bti abko bä mikaba uba küdei kwrere kwe, käkwe nieba mda nunye:

Ti abra uba kökräi era metre kwrere amne ti Rün abko sribikä uba kökräi yehtä kwrere. ² Ye abko, uba küdei mden mden ngwä neme ñakare btä, ye abko ti Rün tä tikekä ta; akwa uba küdei ngwä neme kabre kabre btä, ye abko niarata mutu kiakia aibe tikekä, bti tä bäsekä kuin merebe abko ngwä rabadre bäri kabre btä abkokäre. ³ Mun abko ie tikwe kukwe niebare, ye munkwe mikani era, käkwe tödekani tibti, aisete kukwe ye köböire mun nena merebe, ngite ñakare Ngöbö ngwäreki. ⁴ Mun abko raba nekete janknu ketetibe tibtä amne ti rabadi nekete janknu ketetibe munbtä arato, ñobtä ñan angwane uba küdei tä neketaninte uba kökräibtä aibe angwane ngwäta neme btä; akwa uba küdei kaibe mento uba kökräi bäre, ye ñan ngwä raba neme jire chi btä. Ye kwrere arato, munta ñakare ketetibe tibe, akwa tä ti bäre mento ne ngwane, mun ñan rabadre sribi kuin nuene tikrä amne ni ñakare jire mda käkwe tödekadre tibti mun köböire.

⁵ Ti abko uba kökräi era metre kwrere amne mun abko uba küdei kwrere. Nire nire tä nüne ketetibe tibe amne tita nüne ketetibe ben, ni ye abko käkwe sribi kuin nuendi tikrä, köböire ni mda mda käkwe tödekadi Ngöböbti, ye abko uba ngwäta nebe kabre uba küdei kuinbti ye kwrere. Akwa mun ñan fädre kaibe ti bäre mento angwane, sribi kuin ütiäte Ngöbökrä ñan rabadre bare jire chi munye. ⁶ Ye abko, nire nire käkwe ñan nünandre ketetibe tibe, ye abko kitadrekä Ngöbö okwä bäre mento amne, uba küdekrä tikakata tä neme nõtare amne ükakröta ketetibe jökrä, bti kukwata, ye kwrere jire Ngöbökwä ni ye kitadi ja okwä bäre mento ja tare nikakäre kärekwäre. ⁷ Akwa mun abko käkwe nünandre käre ketetibe tibe amne tita kukwe dirire munye, yehtä munkwe nünandrekä era metre ne ngwane, mun tö raba dre dre käräi Ngöböye, erere munkwe kärä amne biandi kwe munye. ⁸ Mdakäre abko, uba ngwäta neme kabre, ye kwrere munkwe sribi kuinquin nuendi, köböire ni kwati käkwe tödekadre Ngöböbti abko rabadi uba ngwä kabre kwrere, yehtä abko mun ja töitikaka tibe abko rabadi gare metre amne ti Rün rabadi käikitaninkä kri.

⁹⁻¹⁰ Ti Rünä ti tarere, ye kwrere tita mun tarere arato. Angwane ti Rün kukwei mikata täte metre tikwe, abtä ti Rünä ti tarere kärekwäre tä nuke gare kärekwäre tie, ye kwrere jire munkwe ti kukwei mikadre täte ne ngwane, tita mun tarere kärekwäre rabadre nuke gare kärekwäre munye arato. ¹¹ Ye abko, munkwe kä ngwiandre bäri nuäre gwaire jabtä tibe amne kä nuäre rabadre

täte jökrä munbtä, abkokäre tita blite kore munbe. ¹² Angwane ti kukwei mikadre täte munkwe abko krörö: Tikwe mun tarebare, ye kwrere munkwe ja tare kwärikwäri. ¹³ Nire tä ja mike müre ketadre kukwe muko diäre, ye ngwane tä kukwe muko tarere era metre abko bä mikata. ¹⁴ Tita dre dre nuemna abko erere munta nuene ne ngwane, mun abko ti kukwe muko tikwe abko bä mikata munkwe. ¹⁵ Ye abko, mun ni klaboré tikwe abko tikwe ñan niedre mda, ñobtä ñan angwane ni klaboré abko bkänkä tä dre dre nuene, ye gare ñakare ie, akwa ti Rün tä dre dre niere tie, erere tita mike gare jökrä munye, aise te mun abko ti kukwe muko tikwe, tita niere. ¹⁶ Mdakäre abko, ñan munkwe ti dianinkä ja töi jenbti au dirikäre jae, akwa tikwe mun dianinkä ja töitikaläre jabe amne, tikwe mun mikani juandre kwäräkwarä sribire jakrä abko köböire ni mda mda jatadre kabre tödeke tibti abkokäre. Ye aise te, uba ngwäta neme kabre btä, ye kwrere sribi munkwe rabadre abko köböire ni kwati rabadre tödeke käre käre tibti, abkokäre tikwe mun dianinkä jakrä. Erere arato, tita dre dre nuemna munye, ye kwrere munkwe nuendre ne ngwane, munkwe jändrän ño erere kärädre ti Rünye ti käbti angwane, biandi kwe munye. ¹⁷ Akwa tita kukwe nuemna munye abko krörö: Munkwe ja tare kwärikwäri abko tita niereta munye, nieba Jesukwe.

Ni jökrä töi Ngöbö rüere abko mätä kri nitre ja töitikaka Jesube yebtä

¹⁸⁻¹⁹ Yebti Jesukwe nieba mda:

Nitre nünanka Ngöbö rüere ye ben ketetibe mun tädre, akräke mun rabadre tare kri kwetre. Mun nämane niaratre ngätäite, akwa tikwe mun dianinkä jen jakrä, aise te mtare mun ñan nena nitre nünanka Ngöbö rüere kwrere, aise te tä bätä ngwen munbtä. Nitre nünanka Ngöbö rüere abko käkwe bätä ngwiani käne tibtä, aise te bätä ngwiandi kwetre munbtä arato, ye abko rabadre gare munye. ²⁰ Akwa tikwe kukwe nini krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae: Ni klaboré ye abko ñakare bäri ütiäte niara bkänkäbti ta, tikwe nini munye. Ne aise te ni ruäre tä näin kisere ti jiebti ti mikakäre ja tare nike, ye kwrere arato nändi mun jiebti kwetre mun mikakäre ja tare nike tödekabtä tibti; akwa ni ruäre käkwe ti kukwei mikani ütiäte, ye abko käkwe mun kukwei mikadi ütiäte arato. ²¹ Tödekabtä tibti nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe kukwe nuendi bätäkä ngwarbe mun rüere, ñobtä ñan angwane Ngöbö ti juanka abko gare ñakare ietre, aise te nuendi kore kwetre munbtä.

²² Ye abko, ti ñan rükadre blite bentre Ngöböbtä akräke kukwe nuenta kwetre, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa ti nukanina blite Ngöböbtä bentre, aise te niaratre ja mike ngite ñakare abko ñan raba niere jire chi jabtä. ²³ Nire nire tä bätä ngwen tibtä, ye abko tä bätä ngwen ti Rünbtä arato. ²⁴ Erere arato, sribi kri ñan tuabare, ni mda mdakwe ñan nuenbare jire abko erere ti nükani nuene niaratre ngätäite Ngöböta tibe mikakäre gare, sribi ye abko ti ñan rükadre nuene akräke niaratre tä ja mike ngite, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa sribi kri ñan tuabare tikwe nuenbare abko tuani ja okwä jenbti kwetre, akwa tätre bätä ngwen janknu tibtä amne ti Rünbtä arato. ²⁵ Akwa Ngöbö Kukwei krörö rabadre bare, abkokäre niaratre tä bätä ngwen kore tibtä amne ti Rünbtä:

Ti ja mike ngite ñakare rüere,
akwa tä bätä ngwen tibtä,
abko tä tikani niaratrebtä.

Salmos 35.19; 64.4

²⁶ Akwa Ngöbö Üai tä ti Rün kanti. Niara abko mun Die Mikaka amne tikwe niara juandi munbtä. Ngöbö Üai ye abko kukwe era metre niekä Ngöböbtä amne jändrän jökräbtä abko jatadi ti Rünkri, aise te kukwe era erere niedi tibtä kwe munye, ti mikakäre gare munye. ²⁷ Erere arato, tikwe sribi kömikanintbe

kena angwane, mun nāmane siba tibe abti kā nūke mtare, aiseite munkwe kukwe era erere niedi tibtä ni mda mdaye arato, ti mikakāre gare ietre.

16

¹ Munkwe tödekadre janknu tibti amne munkwe ñan ti gbiarekätä, abkokāre tita kukwe ne niere munye. ² Nitre nūnanka Ngöbö rüere kākwe mun kitadikā sinagoga bāre mento, mun ñan rikadre gātāre ketetibe bentre mda abkokāre. Bārīre mda abko, kā jatai angwane, nitre ye kākwe mun müre ketadi, akwa niaratre tädi sribi kuin nuene Ngöbökrā rabadi nütüre. ³ Nitre nūnanka Ngöbö rüere abko ie ti Rūn gare ñakare amne ti gare ñakare ietre arato, aiseite nuendi kore kwetre munbtā. ⁴ Tita kukwe niere munye, ye kwrere rabadre nakenkā munbtā angwane, tikwe kukwe niebarera kāne munye, ye abko munkwe ngwiandreta töre jae, abkokāre tita niere mtare munye.

Sribi Ngöbö Ūaikwe

Kāne ti jatani sribi kōmiketbe angwane, ti nāmane ketetibe munbe abti kā nūke mtare, aiseite tikwe kukwe ye nieba ñakare kāne munye. ⁵ Akwa mtare Ngöbö ti juanka, kānti ti bike nikenta rabakāre ketetibe ben, akwa ti bike nikenta mdente mun ngāmi ngwentari metre tie. ⁶ Angwane ti bikera nikenta, tikwe nini, abtä mun moto nibi nōtōte jirekābe ja jiebti au, aiseite mun nibi ulire ulire jōkrā. ⁷ Akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krōrō: Ti rikareta ti Rūn kānti ye abko bāri kuin munkrā, ñobtä ñan angwane ti ñan rikadreta ne ngwane, Ngöbö Ūai mun Die Mikaka ñan rükadre nūne munbtā, akwa ti näinta ne ngwane, tikwe niara juandi nūne munbtā. ⁸ Ngöbö Ūai mun Die Mikaka rükadi angwane, nitre nūnanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöbö ngwārekri, ye abko mikadi gare kwe ietre amne niaratre ñakare metre Ngöbö ngwārekri mikadi gare kwe ietre arato. Erere arato, nitre nūnanka Ngöbö rüere abko krāke Ngöbökwē kukwe ūkadite juankāre ngwarbe kā ja tare nīkākṛā kānti abko Ngöbö Ūai kākwe mikadi gare ietre, ye ngāniene niaratre kākwe tödekadre tibti, abkokāre kukwe mikadi gare kore ietre. ⁹ Ye abko, nitre nūnanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöböye abko Ngöbö Ūaikwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane niaratre tä tödeke ñakare tibti. ¹⁰ Angwane niaratre tä bike metre amne ti abko metre ye ñakare era krāke abko Ngöbö Ūaikwe mikadi gare ietre ti diāre, ñobtä ñan angwane ti bike nikenta ti Rūn kānti kā kāmbti, kānti munkwe ñan ti tuadita mda. ¹¹ Erere arato, nitre nūnanka Ngöbö rüere abko krāke Ngöbökwē kukwe ūkadite juankāre ngwarbe kā ja tare nīkākṛā kānti abko Ngöbö Ūai kākwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane Satana tä niaratre dānkiene abko krāke Ngöbökwē kukwe ūkaninante mikakāre ja tare nīke kākāre kā ja tare nīka kānti.

¹² Mdakāre abko, kukwe mda mda tä kabre tikwe niedre munye, akwa tikwe niedre jōkrā angwane, rabadre bāri tare munkrā mtare, aiseite tikwe ñan niedre. ¹³ Akwa Ngöbö Ūai kukwe era metre Ngöbökwē mikaka gare, ye rükadi nūne munbtā angwane, kukwe era metre jire jōkrā tibtä tä dre niere abko niarakwe mikadi gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö Ūai ye kākwe ñan blitadi au jabtā, akwa Ngöbökwē kukwe ño ño niemna tibtä ie, ye aibe mikadi gare kwe munye. Erere arato, kukwe rakadikā ño ja tārītāri abko mikadi gare kwe munye arato. ¹⁴ Mdakāre abko, ti abko ūtiāte kri amne ti di kri bā nuāre, ye abko mikadi gare kwe munye, ñobtä ñan angwane jāndṛān tikwe abko niarakwe mikadi gare munye aiseite. ¹⁵ Niara rükadi jāndṛān tikwe mike gare munye tita niere munye, ñobtä ñan angwane jāndṛān jōkrā

tä ti Rünkwe, ye abko jen tikwe arato, aisete Ngöbö Üai rükadi jändrän tikwe mike gare munye tita niere.

Nitre ja töitikaka Jesube, btä kä rabadi nuäre Jesu tuareta

¹⁶ Akwa mtare bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta mda, akwa yehti bä jötrö munkwe ti tuadita mda, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

¹⁷ Angwane nun nuäre ja töitikaka Jesube kä rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö nibi dre niei nie amarebti nibi ñäke kore nie se? Bä jötrö nikwe ñan tuadreta, nini kwe, yehti bä jötrö angwane nikwe tuadita bobuta, nini kwe. Erere bike nikenta Rün kánti, nini kwe. ¹⁸ ¿Se abko tö nibi dre niei nie amarebti, bä jötrö, nibi niere se? ¿Se abko dre nieta kwe amarebti ñan nebe nuke gare jire chi nie? rababa niere jae kwärikwäri.

¹⁹ Yebtä abko nun tö rababa kukwe ngwiantari Jesuye abko Jesukwe gaba nunbtä, käkwe nieba nunye:

Bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta, tikwe nini, bti bä jötrö munkwe ti tuadita, tikwe nini munye, ¿ye abko dre nini tikwe abko munta ngwentari jae kwärikwäri ñan ñan? ²⁰ Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Kä kebera nuke angwane, bä jötrö munkwe ja müaidi amne mun moto rabadi nótöte, akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko btä kä rabadi nuäre krübäte. Mun moto rabadi nótöte ja jiebti, akwa yehti kä rabadita nuäre munbtä, aisete kä ulire ye käi rikwitadikäta jötrö munbti. ²¹ Yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö: Meri tö kite ja ngbiare angwane, ja tare nikadi kri kwe ngäbäkre ngibiabtä, ye tarä neme gare ie, aisete tä neme ulire. Akwa ngäbäkre tarä däre kwe angwane, tä ja tare nike krübäte ye käita nikwitekäta jökrä bti, ñöbtä ñan angwane ngäbäkre tä däre kwe ye abko käita neme nuäre krübäte btä, aisete ja tare nikata kwe, ye abko käita nikwitekä bti. ²² Ye kwrere arato, munta ulire mtare ñöbtä ñan angwane ti näinta, akwa ti jatadita mun tuenta angwane, kä rabadita bäri nuäre munbtä, akwa kä nuäre ye abko ni mda mda käkwe ñan diandrekäta jire chi munkän. Ti rükadita mun ngätäite abko käi rabadi bäri nuäre munbtä. ²³ Ye ngwane mentokwäre munkwe ñan kukwe ngwiantretari mda tie, akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: mun tö dreye, ye erere munkwe kärä ti Rünye ti käbti angwane, biandi jökrä kwe munye. ²⁴ Mun jataba ja töitike tibe kena abti kä nuke mtare mun ngämi jändrän kärere jire chi ti Rünye ti käbti, akwa mtare mentokwäre munkwe jändrän kärä ie ti käbti angwane, biandi kwe munye. Yebtä kä nuäre rabadi täte jökrä munbtä.

²⁵ Tita kukwe bä mike mtare munye, btä tikwe blitaniri, akwa kä jatadi köböiti angwane, tikwe ñan kukwe bä mikadre mda munye, akwa tikwe blitadi metre ta ti Rünbtä munbe. ²⁶ Ne aisete ti näinta ti Rün kánti, ye ngwane mentokwäre tikwe ñan jändrän kärädre munkrä ti Rünye, akwa mun ara jire käkwe jändrän kärädi au jakrä ti Rünye ti käbti, ²⁷ ñöbtä ñan angwane munta ti tarere amne ti jatani Ngöböki abko munkwe mikani era jae. Yebtä abko ti Rün ara jire käta mun tarere, aisete jändrän käräta munkwe ti käbti abko ti Rün käkwe biandi munye. ²⁸ Ti näma ti Rün kánti. Ti jataba nüne mun ngätäite kä nebtä, akwa mtare abko ti bike kä mikekäta kä nebtä, aisete ti bike nikenta ti Rün kánti, nieba Jesukwe.

²⁹ Angwane nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba mda ie:

Mtare mata blite era metre amne mata kukwe bä mike ñakare mda, ³⁰ aisete mtare nun ngämi kukwe ngwentari mae, känenkri nun bike dre dre ngwentari, ye garera mae, nibi tuen nunye amne, nunkwe ñan kukwe ngwiantretari jire mda mae abko nibi tuen nunye, aisete ma jatani Ngöböki abko nibira era nunkrä, nunkwe nieba Jesuye.

³¹ Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

¡Mtare ti kukwei nibi era munkrä ñan ñan, akwa ne känenkri ñakare ya! ³² Mtare kä nükerä gwängwarbe angwane, mun näin iti iti jene jene kwäräkwärä amne munkwe ti mikadite kaibe. Akwa ti Rün tikwe käkwe ñan ti mikadite kaibe akwa tädi tibe, aiseite ti ñan rabadre kaibe. ³³ Tita kukwe ne niere jökrä kore munye, mun rabadre nüne ketetibe tibe angwane, kä jäme Ngöbökwé rabadre munbtä abkokäre. Akwa mun tädi nüne kä nebtä nitre nünanka Ngöbö rüere ngätäite angwane, munkwe ja tare nikadi kri tödekabtä tibti, akwa kukwe jökrä Ngöbö rüere kä nebtä abko tikwe ganaibarera kwäräbe, aiseite munkwe nünanka dite jabtä amne munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

17

Jesukwe ja di käräbare Ngöböye jakrä

¹ Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, bti nkraba kä käinbti kwe, käkwe nieba Ngöböye:

Tata, ti krütadre, bti ti rükadreta nire abko makwe kä kitani ti käne, ye erere nüra, aiseite ti ma Odei ne käkwe ma mikadre ütiäte kri jae, abkokäre makwe ti ma Odei ne mika ütiäte kri jae, ² ñobtä ñan angwane nitre nünanka ma rüere kä nebtä, ngätäite makwe ni dianinkä ruäre abko makwe biani tie ni ye rabadre nüne kärekäre kä käinbti, abkokäre ni jökrä nünanka kä nebtä ye makwe mikani gare jökrä täte ti ma Odei neye. ³ Akwa nitre biani tie makwe, ye rabadre nüne kärekäre, abkokäre ma abko Ngöbö itibe era metre rabadre gare kuin ietre amne ti Jesukristo juani makwe kä nebtä, ye abko rabadre gare kuin ietre, ye aibe köböire rabadre nüne kärekäre mabe.

⁴ Mdakäre abko, tikwe ma mikani ütiäte kri kä nebtä amne makwe sribi biani nuendre tie, ye erere namani bare täte jökrä tie. ⁵ Ne aiseite, kä ne date ngämi, känenkri ti näma ma kanti angwane, ti nämane mikani ütiäte kri ma ben gwaire, ye kwrere makwe ti mikata ütiäte kri bobuta ma ben gwaire Tata.

Jesukwe ja di käräbare Ngöböye nitre ja töitikaka ben kräke

⁶ Mdakäre abko, nitre nünanka ma rüere, ngätäite makwe ni dianinkä ruäre abko makwe biani tie. Niaratre ye abko ie tikwe ma mikanina gare kuin amne niaratre ye abko makwe jökrä, akwa makwe biani tie amne ma kukwei kani ngäbti kwetre, käkwe mikani era jae. ⁷ Mtare jändrän jökrä bianta tie makwe, ye abko tä kite makri nena gare kuin ietre, ⁸ ñobtä ñan angwane makwe ja kukwei biani tie, ye abko tikwe diribarera ietre amne kani ngäbti kwetre. Ne aiseite ti jatani makri, ye nükani gare metre ietre amne makwe ti juani abko mikani era kwetre, käta tödeke tibti. ⁹ Makwe niaratre biani tie amne niaratre abko makwe, aiseite tita ja di kärere kräke mae, akwa nitre nünanka ma rüere ye kräke ti ja di kärere ñakare mae mtare, ñobtä ñan angwane niaratre abko ñakare makwe aiseite. ¹⁰ Mdakäre abko, jändrän jökrä tikwe ye abko makwe arato amne jändrän jökrä makwe abko tikwe arato. Ye abko, ni biani tie makwe ye köböire ti abko ütiäte kri nena gare. ¹¹ Erere arato, tikwe ñan nünandi mda kä nebtä, akwa nitre biani tie makwe, ye rabadi nüne kä nebtä amne ti abko näin nünenta mabe.

Tata, ma abko deme. Ma kä ütiäte kri, ye mden makwe biani tie arato, yebti makwe niaratre ngibia kuin, ma btä ti tä ketetibe, ye kwrere niaratre rabadre nüne ketetibe gwaire arato, abkokäre makwe niaratre ngibia kuin. ¹² Ye abko, ma kä ye mden makwe biani tie arato amne, ti tä nüne niaratrebe kä nebtä angwane, ni biani tie makwe ye tita ngibiare ma käbti, amne ni biani tie makwe ye abko ñan nikaninta jire iti mento tikän. Akwa ma kukwei tä tikani Judas Iscariotebtä ye rabadre bare, abkokäre niara tä

nianinte tikän amne rabadi mento mabtä kärekäre kä ja tare nikakrä ye kanti.

¹³ Mtare ti bike nikenta ma kanti Tata, akwa ti tä kä nebtä angwane, nitre ja töitikaka tibe biani tie makwe abko kräke tita ja di kärere mae. Yebtä abko kä nuäre kri tibtä, ye kwrere kä rabadre bäri nuäre btätre abko tita kärere mae kräke. ¹⁴ Mdakäre abko, tikwe ma kukwei diribare ietre, akwa nitre nünanka ma rüere, kwrere tita nüne ñakare jire ma rüere amne, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe ñan nena nüne ma rüere, aiseté nitre nünanka ma rüere tä bätä ngwen btätre. ¹⁵ Akwa ye ngäniene, ñan makwe nitre ja töitikaka tibe ye diandrekä kä nebtä abko tita ribere mae, akwa makwe ngibiadre rüe Satana ngäniene abko tita ribere mae. ¹⁶ Ti abko ñakare nitre nünanka ma rüere kwrere, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe abko ñan nena nüne ma rüere, aiseté bätä ngwianta btätre.

¹⁷ Akwa nitre ja töitikaka tibe käkwe nünandre bäri deme amne sribidre bäri metre kwetre makrä, abkokäre makwe niaratre kwita käre köbö kwatirekwatire ma kukwei era metre yehti. ¹⁸ Angwane nitre nünanka ma rüere, ngätäite makwe ti juani kä nebtä, ye kwrere arato tita nitre ja töitikaka tibe juen niaratre ngätäite. ¹⁹ Tita ja mike jenena nünakäre makrä amne sribikäre makrä, ye kwrere niaratre rabadre mikani jenena makrä nünakäre deme amne sribikäre makrä.

Ni jökrä tödekaka Jesubti, kräke Jesukwe ja di käräbare Ngöböye

²⁰ Mdakäre abko, ñan nitre biani tie makwe noko aibe kräke tita ja di kärere mae, akwa niaratre näin kukwe kuin tibtä niere ni mda mdaye, ye abko nire nire käkwe tödekadi tibti niaratre kukwei köböire, nitre ye kräke tita ja di kärere mae arato. ²¹ Ma ti Rün tikwe töita ketetibe tibe amne tita ketetibe mabe, ye kwrere nitre tödekaka tibti tibti, ye makwe die mika ja töi mike gwaire jökrä nünakäre kuin jabe kwärikwäri, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. Nitre tödekaka tibti tibti ye rabadre ketetibe nibe arato abko köböire makwe ti juani kä nebtä, ye rabadre era nitre nünanka ma rüere ye kräke, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. ²² Mdakäre abko, makwe ti mikani ütiäte kri, ye kwrere tikwe niaratre mikani ütiäte arato, ye köböire abko niaratre töi rabadre ketetibe jökrä ño ti amne mata ketetibe gwaire ye kwrere abko krörö. ²³ Tita nüne niaratrebtä amne mata ketetibe tibe, ye kwrere jire niaratre rabadre ni itibe kwrere nünakäre makrä. Ye abko, makwe ti juani kä nebtä amne mata ti tarere, ye kwrere mata nitre tödekaka tibti tarere, ye rükadre gare nitre nünanka ma rüere yeye, abkokäre nitre tödekaka tibti ye töi rabadre ketetibe jökrä ni itibe kwrere abko tita ribere mae.

²⁴ Tata tikwe, nitre ja töitikaka tibe amne ni mda mda käkwe tödekadi tibti, ye makwe biani tie, aiseté ti tädre mdente, ye kanti tädre siba tibe, ie ti tö. Amne makwe ti mikani ütiäte kri, käkwe ja di kri bä nuäre biani tie, ye niaratre käkwe tuadre arato, ie ti tö, ñobtä ñan angwane kä ne däte ngämi, känenkri ma nämäne ti tarere aiseté.

²⁵ Tata, käre mata kukwe era metre erere nuene amne, nitre nünanka ma rüere abko ie ma gare ñakare, akwa tie ma gare kuin, amne makwe ti juani ye abko nena gare nitre ja töitikaka tibe nokoye. ²⁶ Amne tikwe ma mikanina gare ietre, akwa tikwe ma mikadi gare janknu ietre ma Üai köböire, ye köböire abko nita ja tarere kwärikwäri, ye kwrere jire niaratre käkwe ja tädre kwärikwäri arato amne, ti ara jire rabadre nüne niaratrebtä, abkokäre tikwe ma mikadi gare janknu ietre. Abko kore se, nieba Jesukwe niara Rün Ngöböye.

18

*Jesu kani ngite**(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53)*

¹ Jesukwe kukwe nieba ünän jökrä kore, bti ngurun kä Cedrón, ye kwärä nakriri Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. Jesu rikaba ye kánti abko olibo krie nämáne nökani, kánti Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. ² Jesu nämánena gátäre bäre bäre kä ye kánti nun ja töitikaka benbe, aiseté Judas, Jesu kitaka ngise kámikadre, ye ie kä ye nämánena gare arato. ³ Ne aiseté, batibe Judas jataba nitre krörökrörö jie ngwena: nitre rükä romanobo kwati amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre bariseo kákwe juani. Nitre jataba nüke Judabe ye abko nämá näin jändrän rükä ngwena kisetekiseté. Erere arato, nämá näin ñukwä amne ñotra ngwena kisetekiseté.

⁴ Akwa Jesu abko, btä kukwe rakadikä ño ño, ye garera ie, aiseté nieba kwe ietre:

¿Munta näin nire kánene ye? nieba kwe ietre.

⁵ Niaratre kákwe nieba mda Jesuye:

Jesu Nazarebo kánánta nunkwe, nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti ara tá nete, nieba Jesukwe ietre.

Angwane Judas, Jesu kitaka ngise kámikadre ye nämá núnáninkä siba nitre ye ngátáite.

⁶ Angwane, Ti ara tá nete nieba Jesukwe, ye btäräbe nitre rükaba kwati Jesu rüere ye kákwe nántebata ja jiebti angwane, rikaba jökrä temen se kwrere.

⁷ Angwane Jesukwe niebata mda ietre:

¿Munta näin nire kánene ye? niebata kwe ietre.

Angwane niaratre kákwe niebata Jesuye:

Jesu Nazarebo kánánta nunkwe, niebata kwetre ie.

⁸ Abtä Jesukwe niebata mda ietre:

Ti ara tá nete, tikwe nini munye. Akwa munta näin ti kánene ne ngwane, nitre ja töitikaka tibe noko aibe munkwe tuametre nikenta jirekäbe, nieba Jesukwe ietre.

⁹ Kukwe ye rakakaba kore, ñobtä ñan angwane Jesukwe blitaba krörö Ngöböbe abko rabadre bare abkokäre: “Nire nire biani tie makwe, ye abko ñan riataba jire iti tikän,” nieba kwe, erere rababa bare.

¹⁰ Angwane Simón Pedro nämá yete kákwe ngitra jabtä diankaba kwatate, bti ni iti kä Malco olo küde ruenkri tikakaba ta kwe ie. Malco ye abko nämáne klabore ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienkwe abko olo tikakaba Simón Pedrokwe. ¹¹ Abtä Jesukwe nieba Pedroye:

Ngitra ye miketa kwatate yete. Ti Rün ara jire kite ti mike jändrän tare krübäte nuene, ¿se abko tikwe ñan nuendre ya? nieba kwe ie.

*Jesu jänkani Anás kánti**(Mateo 26.57-58; Marcos 14.53-54; Lucas 22.54)*

¹² Bti nitre rükä romanobo amne dänkien kwetre btä guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä rükaba ye abko kákwe Jesu kaba ngite, bti makäteba kwetre, ¹³ bti jirikaba káne kwetre nebe Anás kánti. Anás ye abko Caifás köbrän. Anás abko kákwe sribibarera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere, akwa kä ye ngwane abko Caifás nämáne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. ¹⁴ Bati Caifás ne mden kákwe niebare krörö Jesubtä nitre israelitaye: Ni israelita ñan krütadre jökrä, abkokäre ni itibe krütadre ni israelita jökrä kräke amne täte, niebare kwe.

*Pedrokwe Jesu rükaninte käne**(Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68; Lucas 22.55-57)*

¹⁵ Jesu järeikaba ngite angwane abko Simón Pedro btä ni ja töitikaka Jesube rikaba iti mda siba Jesu jiehti. * Angwane ni ja töitikaka Jesube rikaba iti Jesu jiehti, ye abko nämanena gare nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien yeye, aiseite rikaba ju bäre ki teri Jesube. ¹⁶ Akwa Pedro abko rababa nünaninkä ki jukweibtä. Abtä ni gare kuin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienye, ye rikaba, käkwe blitaba meri jukwe ngibiabtikä yete ben angwane, rikaba Pedro ngwena ju bäre ki teri arato. ¹⁷ Angwane meri ye käkwe nieba Pedroye:

¿Ma abko ja töitikaka ni se ben arato ñan ñan? nieba kwe ie.

Abtä Pedrokwe nieba ie:

Ñakare. Tita ja töitike ñakare ben, nieba kwe.

¹⁸ Ye ngwane abko, kä rababa tibo krübäte, aiseite nitre klaboro amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä käkwe ñukwä bukateba, bti nämä träse angwane, Pedro nämä ñukwä träse siba niaratrebe yete.

*Kukwe ngwiantari Jesuye**(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Lucas 22.66-71)*

¹⁹ Angwane Anás käkwe sribibarera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere, ye mden rikaba kukwe ngwentari Jesuye nitre ja töitikaka benbtä amne kukwe ño diri nämane Jesukwe, ye abko rikaba ngwentari. ²⁰ Angwane Jesukwe nieba ie:

Nitre israelita tä ja ükekrö sinagoga amne ju blitakrä Ngöböbe kánti abko ie käre tita dirire amne tita blite ni jökrä ngwäreki, aiseite tita blite ñakare gore nitre ja töitikaka tibe aibe ben. ²¹ ¿Se ñöbtä abko tita kukwe ño dirire abko ma kite ngwentari ti ara jire ie ye? Nitre ti kukwei nuaka nuaka ye ben tikwe blitabare kukwe mden mdenbtä ye gare kuin jökrä ietre, aiseite makwe kukwe ye ngwiantari ietre, nieba Jesukwe Anáye.

²² Jesukwe ñäkäba kore, yebtä abko guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä käkwe Jesu metaba tokobee ja käne, käkwe nieba ie:

¿Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko ie mata ñäke kore ya? nieba kwe ie.

²³ Jesu käkwe nieba mda ie:

Tikwe kukwe nini, ye mden blo abko niere tie. ¿Akwa tikwe kukwe nini ye tä dbe ne ngwane, ñöbtä mata ti mete niere tie? nieba Jesukwe ie.

²⁴ Angwane Jesu nämä mäkäninte abko Anákwe juanba mda nebe dänä Caifás kánti. Caifás abko nämä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene kä ye ngwane abko kánti Jesu juanba kwe.

*Pedrokwe Jesu rükaninte bobu, bämä**(Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62)*

²⁵ Akwa Anás nämä kukwe ngwentari Jesuye angwane abko, Pedro abko nämä ñukwä träse yete angwane, ni iti käkwe nieba ie:

¿Ma abko ñakare ja töitikaka ni se ben arato ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe ja rükanteba, käkwe nieba:

Tita ja töitike ñakare ben yeri, nieba kwe.

²⁶ Yebti ni klaboro nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kräke, akwa ni olo tikakaba kwärä ie Pedrokwe abko mräkä käkwe nieba Pedroye:

¿Ma ye täni siba ben olibo nurai kánti sete tikwe turi, nibi ruen tie ya? nieba kwe ie.

* **18:15** Ni ja töitikaka Jesube nikani Simón Pedrobe ye abko Juan käkwe tarä ne tikani nütüta.

²⁷ Akwa Pedro abko kākwe ja rükantebata, ye btäräbe antlankwe ngwänänba, Jesukwe nieba ie, ye kwrere rakakaba.

Jesu jänikani Pilato ngwärekrei

(Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; Lucas 23.1-5)

²⁸ Jesu näma Caifäs kánti, bti järíkaba mda gobran romanobo ngwärekrei angwane ká jatagara ngwen. Akwa nitre israelita ji dokwäte ñan rikaba Jesu ngwena nebe gwi gobran kánti, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelita, kánti niaratre rikadre nebe gwi angwane, kukwe nämane úkaninte nitre israelitakwe núnankrä dbe Ngöbö ngwärekrei, ye rüere ja mikadre ngite kwetre amne ñan rabadre dbe Ngöbö ngwärekrei abtä ñan rabadre mrö bieta Pascuakrä kwete siba, abtä ñan rikaba gwä. ²⁹ Abtä Pilato jataba blite bentre ju bäre, kākwe nieba ietre:

¿Drebtä munta ni ne kite ngite? nieba kwe.

³⁰ Angwane nitre israelita ji dokwäte kākwe nieba:

Ni ne ja mike ngite ñakare, akräke nun ñan jatadre ngwena jire chi müre ketadre mae nete, nieba kwetre.

³¹ Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Ni noko ngwenante, bti kukweta úkaninte ño mun ngätäite ni kitakäre ngite, ye kwrere munkwe kukwe úkate kräke au, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

Akwa nitre israelita ji dokwäte kākwe nieba mda Pilatoye:

Ni ngite abko nunkwe müre ketadre ye abko mun romanobokwe köbö biani ñakare nunye, aisetete nun ñan raba ni mda müre kete, nieba kwetre.

³² Ja krütadi ño nieba Jesukwe, ye erere rababa bare köbö ye näire. ³³ Yebtä Pilato rikaba gwä, kākwe Jesu kārāba, bti niebare kwe ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe ie.

³⁴ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Mata kukwe ngwentari tie ja töibti ya o ni mdakwe blitabare tibtä mabe, aisetete mata kukwe ngwentari kore tie? niebare kwe Pilatoye.

³⁵ Angwane Pilatokwe niebare Jesuye:

Ti abko ñakare israelita, aisetete ma jrei nitre israelitakwe ya, ñakare ya, ye abko ñakare útiäte tikrä, akwa nitre núnanka ma káite amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre káta ma kite ngite müre ketadre tie, aisetete drebtä makwe ja mikani ngite niere tie, niebare kwe ie.

³⁶ Abtä Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ni ká nebtä tä jreire, ye kwrere ti ñan rabadre jreire. Ti rabadre jreire niaratre kwrere, akräke rükä tädrera sribikä tikrä abko kākwe rüdre ti dokwäre amne ti ñan kadre ngite nitre israelitakwe. Ye mden kisete, ti abko ñakare jrei ká nebtä kwrere, niebare kwe.

³⁷ Abtä Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Ma abko jrei bkänä ñan ñan? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie:

Ti abko jrei makwe nini, ye kwrere bkänä, aisetete ti därebare ká nebtä amne nitre núnanka ká nebtä abko ie ti jatani kukwe era erere niere, aisetete nire nire tä nekete kukwe erabtä abko káta ti kukwei kaen ngäbti amne tä mike täte, niebare mda Jesukwe.

³⁸ Angwane Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Kukwe mden abko era? niebare kwe.

Pilatokwe kukwe ngwianintari kore Jesuye, bti Pilato rikabata ju bäre bliteta nitre israelita ji dokwätebe, kākwe nieba ietre:

Ni ne ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. ³⁹ ¿Akwa bieta Pascua näire tikwe ni ngite tikadrete iti abko nuenta käre, aisetete jrei nitre israelitakwe ne tikadrete tikwe, ie mun tö nibi ya? nieba Pilatokwe.

⁴⁰ Angwane nitre israelita jökrä rababa ngrente, ká rababa niere krörö:

¡Ni ye ñan tikate makwe! ¡Barrabás ye tikete! rababa niere.

Barrabás ye abko námáne rü miketbe gobran romanobo rüere abko tikadrete, rababa niere Pilatoye.

19

Jesu kitani ngite müre ketadre krusobtä
(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25)

¹ Abtä Pilato nikani kákwe Jesu kwata metamna köbti nitre rükäye. Erere nuenbare kwetre. ² Angwane Jesu bá rabadre jrei kwrere, abkokäre nitre rükä kákwe kri tukwä sribebare koronare abko mikani kwetre Jesu dokwäbti, bti dän bá tain drüne kitani kwetre Jesubtä mikakäre yakrä jae. ³ Bti namani niken känime Jesu ken, ká namani niere:

Jrei israelitakwe, ma raba nüne raire näre, namanintre niere Jesu mikakäre yakrä jae.

Bti namanintre Jesu mete tokobee ngwärebtä. ⁴ Yebti Pilato jataba ju bäre, kákwe nieba nitre israelita ji dokwäteye:

Jesu ja mike ngite ñakare nibi tuen tie, aisete ti ki ngwenante munye nete tuen, nieba Pilatokwe ietre.

⁵ Erere bkänä, Jesu jätataba ju bäre angwane, kri tukwä sribebare koronare nämá dokwäbti amne dän bá tain drüne kitani btä abko te jarikaba ju bäre angwane, Pilatokwe nieba:

Ni ne ti bike miketa mun kisete abko tä nete ne, nieba kwe ietre.

⁶ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä okwä rababa Jesubtä angwane, rikaba ngrente krikri be, ká rababa niere:

¡Müre kete krusobtä! ¡Müre kete krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Niara ngite ñakare nibi tuen tie, akwa mun tö müre ketai ne ngwane, ngwenante munkwe müre keta krusobtä, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

⁷ Angwane nitre israelita ji dokwäte kákwe nieba mda Pilatoye:

Kukweta úkaninte keteti Ngöbökwé nun israelita ngätäite, ye rüere niarata ja mike ngite, ñobtä ñan angwane niarata ja Ngöbö Odei niere, ye abko kukweta úkaninte nun ngätäite abko rüere tä ja mike ngite, aisete müre ketadre, rababa niere kore.

⁸ Jesu abko ja Ngöbö Odei námáne niere, ye jarabare Pilatoye angwane, bäri ká jürä namani btä. ⁹ Abtä nikaninta gwä, kákwe niebare Jesuye:

¿Ma abko ká mdenbo era metre? niebare kwe ie.

Akwa Jesu abko namani kwekbe, ñákábare ñakare kwe Pilato käre. ¹⁰ Abtä Pilatokwe niebare ie:

¿Ti di tarä ma bien müre ketadre krusobtä amne ti di tarä arato ma tikatekäreta, ye gare ñakare mae ya amarebti ma ñan tö nibi ti kukwei kain ngäbti ye? niebare kwe ie.

¹¹ Angwane Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ngöbökwé ñan ká biandre mae ti müre ketadre, akräke ma di ñan rabadre jire chi ti bien müre ketadre, aisete nitre ti kitaka ngise mae müre ketadre, niaratre ye abko bäri ngite krübäte Ngöböye makrä, niebare Jesukwe ie.

¹² Ye ngwane mentokwäre abko Pilato namani ká känene jae Jesu tikatekäreta, akwa nitre israelita ji dokwäte rababa ngrente, ká rababa niere:

¡Makwe ni ye tikaditeta ne ngwane, ma ñakare ja kukwe mukore emperadorebe! Mdakäre abko, nire tö ja mikai jreire Jesu kwrere, ni ye abko emperadore rüere, rababa niere Pilatoye.

¹³ Nitre ji dokwäte rababa ñäke kore, ye jaraba Pilatoye angwane, rikaba Jesu ngwena ju bäre, bti kürä nämá gwi ja tákräre kukwe úkatekrä, yebti Pilato

rababa tākānintbe. Kä te Pilato rababa tākānintbe ye abko kädian nāmane Gabata. Gabata abko Kä Jākware nieta hebreore abko kanti Pilato nāmane tākānintbe. ¹⁴ Kä ye ngwane abko, köbö ja mikakrä biare köbö jadükakrä ngäbti bieta Pascua angwane, ye näire bäsi ñānā ruäre angwane Pilatokwe nieba krörö nitre israelita ji dokwäte yeye:

Jrei munkwe tä nete noko, nieba kwe.

¹⁵ Abtä nitre israelita ji dokwäte kākwe ngrateba bäri kri mda, kä rababa niere:

¡Ngwena mento, ngwena mento müre ketadre krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

¿Tikwe jrei munkwe biandre müre ketadre krusobtä, ie mun tö nibi ñān ñān? nieba kwe.

Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre kākwe nieba Pilatoye:

Emperador romanobo aibe tä jreire nunkwe. Nebti jrei mda ñakare jire nunkwe, nieba kwetre mda ie.

¹⁶ Angwane nitre israelita ji dokwäte ye moto mikakäre jāme, Pilatokwe Jesu bianba müre ketadre krusobtä rükatre romanoboye.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43)

Erere bkänā, nitre rükā rikaba Jesu ngwena müre ketadre krusobtä. ¹⁷ Jesu jārıkaba angwane, rikaba kruso ngwena jakrä au kākā “Ni Dokwā Kroko Käi” nie nāmane abko kanti. Kä ye arabe abko kädianta Gólgota hebreore. ¹⁸ Kä ye kanti Jesu metaba krusobtä angwane, ni nibu metaba Jesubtä kwärıkwäri müre ketadre, aisete Jesu rababa ni nibu ye ngätäite. ¹⁹ Angwane drebtä Jesu kitaba ngite, ye Pilatokwe tikamna krörö kri kukwänbtä: “JESU NAZAREBO NERE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko tikamna Pilatokwe, bti mikamna krusobtä käin kwe. ²⁰ Ye erere mikaba krusobtä käin angwane, nitre israelita kwati rababa ñāke tārā okwā yebtā, ñobtä ñān angwane känime juta Jerusalén köräbtä Jesu müre ketaba krusobtä. Erere arato, tārā okwā mikaba krusobtä käin, ye abko nāma tikani hebreore, latinore amne griegore, ni kwati rabadre ñāke btä abkokäre. ²¹ Pilatokwe tārā tikamna kore, yebtā abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre kākwe niebare Pilatoye:

Jrei nitre israelitakwe, ye makwe ñān tika kore, akwa niarata bike jrei nitre israelitakwe, ye abko makwe tika kore, niebare kwetre Pilatoye.

²² Akwa Pilato abko kākwe niebare mda ietre:

Tikwe kukwe tikamna, ye erere rabadi tikani. Tikwe ñān kwitadre jire, niebare kwe ietre.

²³ Akwa nitre rükā romanobo abko kākwe Jesu metaba krusobtä, yehti dān Jesukwe ñākäbtiba ketabkä kwetre, bti dianba ötati jene jene kwe jakrä. Akwa dān nga dikani ötati nükebe temen Jesu nāmane kite jabtā, abkobtä

²⁴ nitre rükā romanobo kākwe nieba jae kwärıkwäri:

Dān ne abko nikwe ñān ngiandrekā kiakia, aisete ari ja gaen btä. Nirekwe ganandi abko kwe rabadi, nieba kwetre.

Ye kwrere bkänā nuenbare kwetre. Ye kwrere abko, Ngöbö Kukwei nāmane tikani kira krörö Jesubtä abko rababa bare:

Dān tikwe dräibare jökrā jabtı kwetre amne, dān nga tikwe abko btä ja gani kwetre, *Salmos 22.18*
nieta Ngöbö Kukweibtä abko erere nuenbare nitre rükā romanobokwe.

²⁵ Angwane kruso btä Jesu nāma metani käin, kruso yebtä Jesu meye María nāma yete etbabe. Erere arato, Cleofas nān muko kädian nāmane María

näma siba amne María Magdalabo näma arato kruso ken yete Jesu mukore.
²⁶ Angwane Jesu okwä rababa meyehtë ängwane, ti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämane tarere kri abko näma meye ken, abkobtä Jesu okwä rababa ängwane, Jesukwe nieba meye:

Mama tikwe, ma ngobo makwe abko tä yete mabe ye, nieba kwe ie.

²⁷ Bti ti ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe nieba:

Ma meye makwe abko tä yete mabe, ye makwe ngibia, nieba kwe tie.

Jesukwe ñäkäba kore tie, ye näire mentokwäre tikwe Jesu meye kaba ngäbti ja gwiriete ngibiakäre.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49)

²⁸ Jesukwe ñäkäba ünän kore, yehti sribi jatani neme bare jökrä ie, ye abko nämane gare ie, aiseite sribi mikani nuendre ie nämane tikani Ngöbö Kukweibtä abko rabadre bare täte, abkokäre nieba kwe:

Tomna nibi tie, nieba kwe.

²⁹ Angwane kä ye kánti uba ñöi dime näma kantra chi kwati abko nitre rükä romanobo rikaba, käkwe jändrän dän kukwän kwrere ye mritakaba jökrä uba ñöi dime yete, bti makäteba kwetre hisopo krie küdehtë, bti mikaba Jesu kadate kwetre. ³⁰ Jesukwe uba ñöi dime ye ñaba ünän ängwane, nieba kwe:

Sribita ti kisete, erere nibira bare täte jökrä tie, nieba kwe.

Ye btäräbe, Jesukwe ja dokwä gibiaakaba timonkwäre, käkwe ja üai mikabata Ngöbö kisete ängwane krütaba.

³¹ Köbö ye abko, köbö ja mikakrä biare köbö jadükakrä kräke amne, köbö jadükakrä ye nämane Pascua näire, aiseite bäri ütiäte. Ye mden kisete, nitre israelita ji dokwäte rikaba niere krörö Pilatoye:

Nitre tä krusobtä se krütadre jötrö, abkokäre ngüre ötarehtë, bti diandreta timon doboi mikadre, nieba kwetre.

³² Ye erere bkänä, nitre rükä romanobo rikaba käkwe ni iti ngüre ötabtäba käne, bti ni mda näma krusobtä käin Jesu ken abko ngüre ötabtäba kwetre arato. ³³ Yehti rikaba Jesu ngüre ötöhtë mda ängwane, Jesu krütanina, btä okwä rababa, äbtä Jesu ngüre ötabtäba ñakare kwetre. ³⁴ Akwa ni rükä iti käkwe Jesu däkäteba bukobti kronante ta. Ye btäräbe däri amne ñö betakaba Jesu kronante ta. ³⁵⁻³⁷ Kukwe ye abko rakakaba kore tikwe tuaba ja okwä jenbti abko erere tita niere, aiseite kukwe era erere tita niere. Tita niere munye, ñobtä ñän ängwane Ni Dianinkä Ngöbökwä abko btä kukwe rakadrekä kore abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko erere rikaba neme bare krörö Jesubtä:

Niara kroko ötaninbtä ñakare krati ie,

Salmos 34.20

nieta Ngöbö Kukweibtä. Mdakäre abko, nieta krörö:

Buko betadikä niara kronante ta nitre nünanka Jerusalén okwäbti, *Zacarias 12.10*

nieta arato Ngöbö Kukweibtä. Ye erere rababa bare Jesubtä ti okwäbti, aiseite mun jökrä käkwe kukwe ne mikadre era amne tödekadre Jesubti, abkokäre tita niere munye.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56)

³⁸ Jesu krütaba, yehti José Arimateabo käkwe ja köböi käräba Pilatoye Jesu ngwäkä ngwiankäre doboi mikadre. José ye abko nämane dikekä siba Jesube, akwa nitre israelita ji dokwäte jürä rababa btä, aiseite nämane nekete tiebe Jesukri. José ye mden käkwe ja köböi käräba Pilatoye, ye erere rükabtiba Pilatoye ängwane, José rikaba Jesu ngwäkä ngwena doboi mikadre. ³⁹ Erere arato, Nicodemo rükaba blite bati deo Jesube, Nicodemo ara rükaba José

Arimateabobe, kä jataba mirra krie ngwäri sribebare mnüne amne kri kädianta aloe sribebare mnüne, ye abko mritani ketetibe kwe abko nämä rä bäne rükaba ngwena kabre, bäsi siä kwä kükü bti kwärä mikadre Jesu ngwäkäbtä, ñan rä rabadre kure abkokäre. ⁴⁰ Angwane José btä Nicodemo käkwe kri ngwäri mnü ye mikaba dän ütiäte kri kädianta lino btä abko te Jesu ngwäkä mriateba kwetre, nitre israelita tä ni doboi mike ño, ye kwrere nuenba kwetre. ⁴¹ Yebti Jesu müre ketaba krusobtä, ye ken abko nura nämäne nökanı kabre angwane, kä ye kanti abko kä muani btin jäkwatate ni doboi mikakrä nämä kwati abko te ni doboi mika ngämi abko nämä yete, ⁴² abko te Jesu doboi mikaba, ñobtä ñan angwane kä mkä ye abko nämä känime juta Jerusalén yete amne köbö jadükakrä nitre israelitakwe abko jataba nüke angwane, ñan rabadre sribi ye nuene, aisetse Jesu doboi mikaba jötrö kä ye kanti.

20

Jesu nükäninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-6; Lucas 24.1-12)

¹ Yebti köbö kena bämänte dekä, María Magdalabo rikaba dobohti. Kä nämä iko dekä angwane rikaba. Yebti nikani nebe dobohti angwane, jä kri mikani kä mkäbti, ye abko nämäna dianinkä mento, btä okwä namani. ² Angwane nikani betekäta gwäkäre nebeta Simón Pedro kanti amne ti ja töitıkaka Jesube abko Jesu nämä tarere kri ye kanti, käkwe nieba nunye:

¡Ni Dänkien ngwäkä jänikani doboibti mentokwäre amne mikani mdente mda ñan nebe gare jire chi nunye! nieba kwe nunye.

³ Abtä Pedro amne ti rikaba mda Jesu doboi tuen. ⁴ Nun nibu rikaba betekä gwaire, akwa ti rikaba betekä bäri jötrö Pedrokrä, aisetse ti rababa käne dobohti. ⁵ Ti rababa dobohti, käkwe ja mikateba timonkwäre, bti tikwe nıkraba nguse amne dän te Jesu mrianinte aibe nämä nguse, btä ti okwä rababa, akwa ti ñan rikaba nebe kä mkäte nguse. ⁶ Yebti Simón Pedro rikaba nebe köre ti jiehti angwane, rikaba nebe kä mkäte nguse angwane, dän kukwän te Jesu mrianinte ye aibe kwanba ie. ⁷ Mdakäre abko, dän kukwän mdara jire, te Jesu dokwä mrianinte, ye abko nämä mrianinkä kuin, nämä mikani jenena dän kukwän bäri kri ye bäre mento abko kwanba ie arato. ⁸ Yebti ti rababa käne dobohti abko rikaba nıken kä mkäte nguse arato angwane, kükwe nakaninkä ño ño Jesubtä tikwe tuaba jökrä angwane, tikwe tödekaba bti. ⁹ Akwa ye känenkri, Jesu rükadreta nire tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye abko ñan nükani gare metre nun ja töitıkaka Jesube ie, aisetse nun ñan nämä mike era. Akwa tikwe tuaba angwane, batibe rababa era tıkrä, käkwe tödekaba bti. ¹⁰ Yebti nun nibu ja töitıkaka Jesube ye rikabata gwä nebata ja gwiriete.

Jesukwe ja mikani tuadre María Magdalaboye

(Marcos 16.9-11)

¹¹ Angwane María rikabata nebata dobohti Pedro amne ti jiehti. Abti Pedro amne ti rikabata gwä angwane, María aibe namani müen dobohti. Niara namani müen kore, käkwe ja mikaninte timonkwäre nıkrakäre kä mkäte nguse. ¹² Angwane angele nämäne nibu nguse, btä okwä namani. Angeletre ye abko btä dän ngwen bürere jökrä abko nämäne tākänıntbe nguse. Jesu dokwä nämäne, yekri angele nämäne iti amne Jesu ngoto, yekri abko angele nämäne iti mda abko btä María okwä namani. ¹³ Angwane angeletre ye käkwe niebare Mariäye:

¿Mata dre müaire ti mräkä? niebare kwetre ie.

Angwane María kákwe niebare mda:

Ti Dänkien ngwákä jänikani tikän amne mikani mdente ñan nebe nüke gare tie, aiseite tita müaire ye, niebare kwe angeleye.

¹⁴ Mariákwe niebare kore, ye btäräbe nikrabareta ja trökri kwe angwane, Jesu nämáne känime ken, btä okwä namani. Akwa Jesu ara nämáne yete abko ñan nükani gare Mariäye. ¹⁵ Akwa Jesukwe niebare ie:

¿Mata dre müaire ti mräkä? ¿Nire känántarita näin makwe? niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko nämáne nura ngibiare, María namani nütüre, aiseite niebare kwe ie:

Ma nikani ti Dänkien ngwákä ngwena ne ngwane, makwe mikani mdente mda, ye makwe nie tie, ti mräkä, amne ti näin tuenta, niebare kwe ie.

¹⁶ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¡María! niebare kwe ie.

Ye btäräbe María nikwitaninte, kákwe niebare hebreore Jesuye:

¡Rabuni! niebare kwe. (Ye abko “Dirikä tikwe” niebare kwe.)

¹⁷ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti ngämi nikenta ti Rün kánti ká káinbti, aiseite makwe ñan ti ketate, akwa nánta ti mräkätre ja töitikaka tibe ye kánti amne makwe nie krörö ietre: Ti bike nikenta ti Rün amne mun Rün kánti ká káinbti. Erere arato, Ngöbö tikwe amne Ngöbö munkwe, kánti ti bike nikenta, tikwe nini, ye abko makwe nie kore ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe Mariäye.

¹⁸ Ye erere bkänä, María nikaninta, namaninta gwi angwane, Dänkien tuani kwe ye tanba kwe nun ja töitikaka Jesube yeye. Erere arato, Jesukwe blitabare ño ño ben, ye erere nieba jökrä kwe nunye.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja töitikaka benye
(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49)

¹⁹ Yebti köbö kena bämánte ye arabe näire nun ja töitikaka Jesube nämá ja úkaninkrö gwi, akwa nane nitre israelita ji dokwäte kákwe nun kadre ngite arato abko jürä rababa nunbtä, aiseite nun nämá ja úkaninkrö, ye kánti nunkwe jukwe dikaba jabti, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nünaninká nun ja töitikaka ben ye ngätáite, kákwe nieba nunye:

Ká jáme Ngöbökwé raba munbtä, nieba kwe nunye.

²⁰ Jesukwe ñákäba kore, ye btäräbe klabo träin kisebtä amne buko träin kronante mikaba tuadre kwe nunye angwane, ká rababata nuäre krübäte nunbtä nun Dänkien tuareta. ²¹ Angwane Jesukwe niebata mda nunye:

Ká jáme Ngöbökwé raba munbtä. Ti Rün kákwe ti juani ño, ye kwrere ti bike mun juen arato, nieba kwe nunye.

²² Ye btäräbe müre tákäba kwe nunbti, kákwe nieba nunye:

Ngöbö Úai Deme kaen ngäbti munkwe. ²³ Nire nire ngite abko diandrekä btä munkwe niedi ie, ye erere Ngöbökwé dianinkära btä; akwa nire nire rabadi ngite kärekwé munkwe niedi ie, ye abko Ngöbökwé ñan ngite dian-drekä btä, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Bti Jesukwe ká mikakaba. ²⁴ Jesu rükabata kena nun ja töitikaka ben ngätáite, ye näire abko ni iti ja töitikaka ben kädian nämá Tomás abko nämá ñakare nunbe yete. Tomás ye mden abko kädian nämá “Munkin” abko nämá ñakare angwane Jesu rükabata. ²⁵ Yebti Tomás rükabata angwane, nun ja töitikaka Jesube kákwe nieba ie:

Nunkwe ni Dänkien turi mtare, nunkwe nieba ie.

Akwa Tomás abko kákwe nieba mda nunye:

Tikwe ñan klabo träin tuadre kiseté amne tikwe ñan kise kräkia mikadre klabo träinte, erere arato buko träin kronante, te tikwe ñan kise mikadre, ne ngwane tikwe ñan mun kukwei mikadre era jire chi, nieba kwe nunye.

²⁶ Abti bāmān krati mda nun ja tōitikaka Jesube nāma ja ūkaninkrōta jōkrā bāmānte angwane, Tomás nāma siba yete angwane, nunkwe jukwe dikaba arato, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nūnaninkā nun ngātaite, kākwe niebata nunye:

Kā jāme Ngōbōkwe raba munbtā, nieba kwe nunye.

²⁷ Yebti nieba kwe mda Tomāye:

Tomás, kise mike tie nete amne ti kise trāin ne mike nārāre, bti ti krona trāin ne te kise krien tie, bti kukwe nān tā nebe era makrā, ye kwrere makwe nān nuen mda, kākwe kukwe tibtā ye mika era jae, nieba Jesukwe ie.

²⁸ Angwane Tomākwe ngrateba kri, kākwe nieba Jesuye:

¡Ma abko ti Dānkien tikwe amne Ngōbō tikwe! nieba kwe ie.

²⁹ Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Mata ti tuenta ja okwā jenbti, aisetē ti ara abko makwe miri era, kākwe tōdiri tibti nān nān; akwa nire nire tā ti tuen nākare akwa tā ti kukwei mike era jae amne tā tōdeke tibti, ni yebtā abko kā rabadi bāri nuāre krūbāte amne Ngōbōkwe ja di biandi ietre, nieba Jesukwe Tomāye.

³⁰ Jesu abko nāmāne sribire nun ja tōitikaka benbe kā nebtā angwane, Ngōbō di nāma ben ye bā mikakrā abko sribi nān tuabare nuenba kabre mda kwe nun ja tōitikaka ben okwābti, akwa ye abko tikwe tikaba nākare jōkrā tārā nebtā. ³¹ Akwa munkwe kukwe kuin Jesubtā mikadre era jae amne Ni Dianinkā Ngōbōkwe abko Jesu ara amne niara abko Ngōbō Odele, ye abko rabadre era munkrā amne munkwe tōdekadre bti, abkokāre tikwe kukwe ne tikani. Mdakāre abko, munkwe tōdekadre Jesubti, ye kōbōire munkwe nūnandre kārekāre Ngōbōbe, abkokāre tita kukwe ne tike.

21

Nitre ja tōitikaka Jesube kākwe gwa gani kabre

¹ Jesukwe nākāba kore Tomāye. Abti Jesukwe ja mikabata tuadre mda nun ja tōitikaka benye nō okwā kri kādianta Tiberias ye kōrābtā. Nō okwā kri ne arabe kādianta Galilea arato, kānti kukwe rakakaba krōrō: ² Simón Pedro nāma Tomābe yete. Tomás ye arabe kādian nāma “Munkin” abko nāma yete. Erere arato, Natanael nūnanka juta Canāte kā Galileate amne Zebedeo ngobo nibu, btā nun ja tōitikaka Jesube nāma nibu mda yete. ³ Angwane Simón Pedro kākwe nieba nunye:

Ti bike niken gwa gaen, nieba kwe.

Angwane nunkwe nieba Pedroye:

Nun bike niken siba mabe, nieba nunkwe.

Ye erere bkānā, rikaba, rankwaba rute amne rikaba gwa gaen. Akwa ye nāire deo kābā rababa nākare jire gwabtā. ⁴ Abti kā jataba ngwen dekā angwane, batibe Jesu rababa nō okwā kōrābti yete, akwa Jesu ara nāma yete, ye abko nān rūkaba gare nunye. ⁵ Angwane Jesu kākwe nieba nunye:

¿Gwa tārā munkwe ya ti mrākātre? nieba kwe.

Nunkwe nieba ie:

Gwa nākare nunkwe, nunkwe nieba Jesuye.

⁶ Abtā Jesukwe nieba mda nunye:

Krade kīteta nōte kūde ruenkri rubtā timon yete munkwe angwane, mun kābā rabadi, nieba kwe nunye.

Ye erere nunkwe nuenba angwane, gwa rababa kratibe dikaro kradete, aisetē krade nān rababa nākāita kukwāne nebete rute nunye. ⁷ Angwane ti ja tōitikaka Jesube abko Jesu nāmāne tarere kri abko kākwe nieba Pedroye:

¡Ni Dānkien ara tā nō kōrābti se! tikwe nieba.

Tikwe nieba kore, ye jaraba Simón Pedroye angwane, jötrö ngwarbe dän kitaba jabtä kwe, bti rankwaba ñöte, rikaba jübenkä nebe Jesu kanti.

⁸ Angwane nun mda mda ja töitikaka Jesube abko rikaba ru ngwena janknu nebe ñö köräbtä. Akwa gwa rababa kabre kradete, ye abko nun rikaba jáke bätärekä bätärekä nebe ñö köräbtä. Nun nämä bā känime bāsi metro siento krati näre ñökrä ken, aisete rababa gwa ngwena nebe ñö köräbtä.

⁹ Abti rababa ñö köräbtä jate, rankwaba timon angwane, ñukwä oto nämä bukaninte kwati kwanba nunye. Ñukwä yehti abko gwa nämä mikani krati amne ban nämä mikani arato. ¹⁰ Angwane Jesukwe nieba nunye:

Gwa naka nunye, ye ngwen ruäre kukwadre nete, nieba kwe nunye.

¹¹ Angwane jötrö Simón Pedro rikaba rute känin, ká rikaba krade ngwena nebe jate. Gwa krikri be nämä kradete, ye tanba angwane, gwa nämä siento krati bti gre ketebu bti krä jätäbti krämä (153) kradete. Gwa nämä kabre kore, akwa krade rötateba ñakare. ¹² Yehti Jesukwe nieba mda nun ja töitikaka benye:

Mun jakwe mröre, nieba kwe.

Ye erere nun rikaba, akwa Jesu abko ni Dänkien ara abko rababa gare nunye, aisete Jesu abko nire ye abko ja ñan rükaba töre nunye ngwentari ie. ¹³ Yehti Jesukwe krötaba nun ken, kákwe ban amne gwa dianba kiset, bti bianba kwe nunye kwetadre. ¹⁴ Ne ngwane abko Ngöbökwé Jesu mikaninta nire, yehti Jesukwe ja mikaba tuare bämäkäre nun ja töitikaka benye.

Jesukwe blitabare Simón Pedrobe

¹⁵ Nunkwe mröba ünän jökrä angwane, Jesukwe nieba Simón Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere bāri ni mda mda noko ngwä ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe ye garera mae, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja ngäbäli kwrere, ye makwe buka, nieba kwe Pedroye.

¹⁶ Yehti Jesukwe niebata bobuta ie:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebata Jesuye:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe, ye garera kuin mae, nieba kwe ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja kwrere, ye makwe ngibia, nieba kwe ie.

¹⁷ Yehti bämäkäre Jesukwe niebata mda Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Jesukwe kukwe arabe ngwiantariba bämä jire ie, abtä moto rababa ulire, kákwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, kukwe gare jökrä mae, aisete ma tare kri tikwe, ye gare kuin mae, nieba kwe ie.

Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja kwrere, ye makwe buka, nieba kwe ie.

¹⁸ Yehti Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere krörö mae: Ma nämä bati angwane, ma nämä ja dätäre, bti ma tö nämä nebe rikai mdente erere, kanti ma nämä niken. Akwa ma rabara umbre angwane, makwe ja küde aibe ngökadite amne ni mdakwe dän kitadi mabtä amne, ma ñan tö näin abko kanti ma jänäin, nieba Jesukwe Pedroye.

¹⁹ Jesukwe nieba kore Pedroye, ye abko Pedro krütadi ño krusobtä abko Jesu tö rababa niei biare ie, abkokäre nieba kore kwe ie. Erere arato, Pedro

krütadre, yebti abko Ngöbö rabadre käikitaninkä kri abko Jesukwe mikaba gare ie, kākwe nieba kore ie. Yebti Jesukwe nieba mda Pedroye:

¡Makwe dikaka janknu ti jiebti, ie ti tō! nieba kwe ie.

²⁰ Jesu amne Pedro nāma dikekä ñö köräbäre, ye btäräbe Pedrokwe nikrabata ja jiebti angwane, ti ne mden Jesu nāma tarere, ye rükaba niaratre jiebti abko btä Pedro okwä rababa. Ti nāma tākänintbe känime Jesu ken mröre mrä Jesube Pascua näire angwane, tikwe nieba Jesuye: ¿Ti Dänkien, nirekwe ma kitadi ngise ma rüeye müre ketadre? tikwe nieba Jesuye abko rükaba Jesu amne Pedro jiebti. ²¹ Ti ne mden abko rikaba tuen Pedroye angwane, Pedrokwe nieba Jesuye:

¿Ti Dänkien, niara sebtä abko dre rakadikä? nieba kwe Jesuye.

²² Abtä Jesukwe nieba Pedroye:

Ti tö rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tädre nire angwane ti jatadreta kä nebtä, aisete ye ñan rabadre ütiäte makrä. Akwa ma abko kākwe dikaka janknu ti jiebti, nieba kwe ie.

²³ Jesukwe nieba kore Pedroye, yebtä abko ti ñan krütadre jire abko ja mräkätre ruäre tödekaka Jesubti kä rababa niere jae kwärikwäri. Akwa Jesukwe ñan nieba kore, akwa nieba krörö kwe: “Ti tö rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tädre nire angwane ti jatadreta kä nebtä, ye ñan rabadre ütiäte makrä,” nieba Jesukwe. ²⁴ Ti abko btä Jesukwe blitaba Pedrobe abko kätä tärä ne tike amne, tikwe kukwe tuaba Jesubtä ja okwä jenbti erere tita niere metre, aisete kukwe ne abko era metre erere abko gare nie. ²⁵ Jesu nāmane sribire kä nebtä angwane, sribi kri namani bare kabre mda ie, aisete kukwe ye tikadre jökrä ja täritäri täräbtä angwane, tärä ye käi rabadre ñakare kä nebtä, raba ruen tie. Abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Abko kore se. Ne ngörä.

Sribi Nitre Jesu Kukwei Ngwianka Kōbōire Los Hechos de los Apóstoles

Tārā ne abko Lucakwe tikani ni kādian nāmāne Teófilo ye ara krāke. Tārā tikani kāne krāke abko Kukwei Kuin Jesubtā Tikani Lucakwe. Ye mden kisete, ni tārā ne tikaka abko Lucas ara tā gare nie. Niarakwe tārā Lucas tikani kāne, abti tārā Hechos ne tikani kwe. Jesu abko nikaninta kā kāinbti, yehti Jesukwe sribi nuenbare ño ño Ngōbö Ūai kōbōire kā nebtā nitre Jesu kukwei ngwiankabi abko Lucas tā mīkē gare tārā nebtā. Kukwe ne tā tikani krōrō Hechos 1.8 yehtā: “Mun rabadi dite, kā nāin kukwe kuin tibtā ye niere juta Jerusalénte amne kā Judeate amne kā Samariate. Erere arato, mun nāin kukwe kuin ye niere kā jōkrābti temen” abko tā tikani. Bāri kāne Ngōbökwē sribibare ño ño Pedro kōbōire Jerusalénte, Judeate amne Samariate abko Hechos tā niere. Yehti Pablo abko kākwe kukwe kuin Jesubtā mikani gare kā jōkrābti temen abko Lucas kākwe mikani gare. Tārā nebtā abko, Jesukristo abko ni Diantarikā ni jōkrā krāke abko Lucas tā mīkē gare.

Lucas abko ni krākā bianka. Pablo nikani kukwe kuin Jesubtā mīkē gare abko ben Lucas nikani bāre bāre arato. Ye mden kisete, Ngōbökwē sribibare ño ño Pablo kōbōire abko Lucakwe tuani ja okwā jenbti abko erere tikani tārābtā kwe.

KUKWE NAKANINKĀ KĀNEKĀNE JESU KUKWEI NGWIANKABTĀ (1.1-26)

Jesu nikaninta kā kāinbti

¹⁻² Ti mrākā Teófilo, tikwe tārā tikani kāne mae, yehtā tikwe tikaba krōrō: Ngōbö ngāmi niken Jesu ngwenante kā kāinbti kānenkri Jesu nikani sribire kena angwane, dre dre nuenbare kwe amne dre dre diribare kwe abko tikwe tikani kāne tārābtā makrā. Erere arato, ni dianinkā kwe ja kukwei ngwianka, ye abko kākwe dre dre nuendre abko niebare kwe ietre Ngōbö Ūai Deme kōbōire abko tikwe tikani kāne tārābtā makrā. ³ Jesu krūtani, yehti nūkaninta nire. Ne abko niara nūkaninta nire bkānā rabadre gare metre, abkokāre ja mikani tuadre bāre bāre kōbö gre ketebu kwe niara kukwei ngwianka yeye. Angwane Ngōböta gobrane ño ni kwe ngātāite, abkobtā blitabare kwe bentre. ⁴ Angwane bati Jesu nāmāne bentre angwane, niebare krōrō kwe ietre:

Ngōbö ti Rūn kākwe ja Ūai Deme kōböi mikani munye, btā tikwe blitaba munbe, ye munkwe ngibia Jerusalénte. Munkwe ñan kā mikaka jire Jerusalénte abko tita niere munye, ⁵ ñobtā ñan angwane Juankwe ni ngōkani ño aibe te ni mikakāre jenena Ngōbökrā, akwa Ngōbökwē ja Ūai Deme juandi nūnakāre munbtā, aisetē munkwe ngibia Jerusalén yete. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ngōbö nikani Jesu ngwenante kā kāinbti

⁶ Yehti nitre Jesu kukwei ngwianka kākwe niebare mda Jesuye: Dānkien, ŷjrei nāmāne kira nun ngātāite nete, ye kwrere ma bike gobrane nun israelita ngātāite nete ya? niebare kwetre Jesuye.

⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Ti rabadre gobrane ñongwane amne kōbö mdenete, ye abko ti Rūn kāta ūkete au tikrā amne, ye ñan rabadre gare munye. ⁸ Akwa kukwe krōrōkrōrō abko rabadre gare munye: Ngōbö Ūai Deme rükadi nūne munbtā, kākwe ja di biandi

munye angwane, mun rabadi dite, kā nāin kukwe kuin tibtä ye niere juta Jerusalénte amne kā Judeate amne kā Samariate. Erere arato, mun nāin kukwe kuin ye niere kā jōkrābti temen, ye abko rabadre gare kāne munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁹ Jesukwe blitabare ünān kore bentre angwane, niaratre okwā nāmane Jesubtä. Ye btārābe Ngöbökwe Jesu kaninkā kāin, nikani ngwena mütate ta kāin amne nianinkābe niaratre okwāte, nin jatabareta mda ietre.

¹⁰ Jesu namani niken kā kāinbti, ye abko nikani nenkā ño niaratre okwābti abko jiehti okwā nāmane kwekbe. Ye btārābe ni btā dān ngwen bürere namanina nūnaninkā nibu niaratre ken, ¹¹ kākwe niebare ietre:

Mun Galileabo, okwābti Ngöbö niki Jesu ngwenante kā kāinbti abko jiehti mun okwāta. ¿Se ñobtä mun okwāta jiehti? Jesu ye mden Ngöbö niki ngwenante kā kāinbti mtare, ye kwrere jatadita bobuta, niebare kwe ietre.

Matías dianinkā sribikāre Jesu kukwei ngwianka

¹² Kā ye ngwane abko, nitre Jesu kukwei ngwianka nāmane Ngitio Olibobti, nikaninta Jerusalén. Ji Ngitio Olibo nebebe Jerusalén ye abko bāsi kilometro krati, kānti nikaninta. ¹³ Nikani nementa jutate angwane, ju kāin ninkri, kānti nāmanentre nūne, ye kānti nikani nebeta. Ye kānti Pedro, Juan, Santiago btā Andrés; Felipe btā Tomás; Bartolomé btā Mateo; Alfeo ngobo Santiago btā Simón (ne arabe kā Zelote) amne Santiago mda ngobo Judas abko nāmane arato. ¹⁴ Ye kānti, meri ruāre, ben nāmane ja ũekrō kāre blitakāre Ngöböbe amne, Jesu meye María amne Jesu etbakantre, ben nāmane blite Ngöböbe arato.

¹⁵ Kā ye ngwane abko batira jire ni tōdekaka Jesubti nāmane ja ũkaninkrō bāsi gre keta ti jire, ye ngātāite Pedro namani nūnaninkā, kākwe niebare:

¹⁶ Ja mrākā, Judas nikani Jesu rūe jie ngwena Jesu kaen ngite, ye abko Ngöbö Ũai Deme köböire nāmane tikani kira Ngöbö Kukweibtä jrei Davikwe. Ye rabadre bare, mden erere namanina bare mtare. ¹⁷ Judas abko nāmane nibe ketetibe amne nāmane sribire nibe gwaire, niebare Pedrokwe.

¹⁸ (Akwa Judas ye mden abko kākwe kukwe nuenbare kāme Jesu rūere, ye abko ũtiā biani ie. Mdenbti kā kökani kwe jakrā. Abti kā ye kānti, niara nikani ngitiekā dokwāre temen amne būle ngetrani angwane, ngānkra nakwani jōkrā künken. ¹⁹ Ye abko, nitre nūnanka Jerusalén kākwe gani angwane, kā ye kādiani Acéldama kwetre. Ye abko “Kā Dārire” nieta niaratre kukwe arameore.)

²⁰ Pedrokwe niebare:

Kukwe rakadrekā kore, ye mden abko nāmane tikani krörō Davikwe tārā Salmobtä:

Ju niarakwe, kānti kā raba kaibe ngwarbe jōkrā amne, ni mda ñan raba nūne jire niara tate. *Salmos 69.25*

Erere arato, kukwe nebtā Davikwe kukwe tikani mda abko krörō: Sribi kwe abko raba ni mda kisete, *Salmos 109.8*
tikani kore kira Davikwe.

²¹ Ne aisete, ni Dānkien Jesu nāmane nūne ni ngātāite nete angwane, ni ruāre tā nāin siba nibe, ne kāre nāmane nāin ketetibe nibe ²² kena angwane Juankwe Jesu ngökani ñöte abti kā nūkebe Ngöbö nikani Jesu ngwenante kā kāinbti. Nitre tā nāin kore nibe, ye ngātāite nikwe ni diandrekā iti sribikāre jabe Judas tate, Jesu nūkaninta nire kādriekāre gwaire nibe abko rabadre kuin. Abko kore se, niebare Pedrokwe ietre.

²³ Ye erere bkānā, ni mikani nibu jite kwetre diandrekā mikakāre sribire abko nere: Ni iti abko kādian nāmane José, arabe kādian nāmane Barsabás

amne arabe kädian nämane Justo arato. Amne ni mda abko kädian nämane Matías mikani kwetre jite arato. ²⁴⁻²⁵ Nebti blitabare krörö kwetre Ngöböbe: Ni Dänkien Jesu, Judas Iscariote kākwe ja mikani ngite, kánti sribi kwe namani ie amne, Ngöböke ūai juani mdente, ye kánti nikani. Mtare nire rabadre ma kukwei ngwianka Judas tāte, ye abko makwe mika gare nunye, ñobtä ñan angwane ni moto ño gare kuin jökrä mae, aisete nitre nibu ngätäite, nire rabadre abko makwe mika gare nunye, niebare kwetre Ngöböye. ²⁶ Yebti nire rabadre sribire abko Ngöböke mikadre gare ietre, abkokäre ja kitani kwetre* gakäre angwane, ja yebti abko Ngöböke Matías mikani jite. Ye ngwane mentokwäre, Matías namani Jesu kukwei ngwianka siba ni ni jätäbti iti yebe.

KUKWE KUIN JESUBTÄ NIEBARE JUTA JERUSALÉNTE (2.1-8.3)

2

Ngöbö Ūai Deme nükani

¹ Bieta kädian nämane Pentecostés* ye abko köböi nukaninta angwane, nitre tödekaka Jesubti nämane ja ūkaninkrö jökrä ja kánti. ² Te batibe müreta kite mate bäri ribi krübäte ngöta neme, ye kwrere jire kä ngö jatani kä káinbti timonkwäre abko ngö nükani mate gwita temen niaratre námane tákänintbe jökrä ye kánti. ³ Angwane jändrän bä namani ñukwä jutra kwrere niatēbare abko nikani mate jene jene ni itire itire btä gwita temen. ⁴ Ye btäräbe Ngöbö Ūai Deme namani tāte jökrä btātre. Angwane ni kukwei jenena bätäkä ngwarbe btä ja tōitikani ñakare kwetre abko erere bti namanintre blite, Ngöbö Ūai namani kukwe tike ño, ye kwrere namani blite jökrä.

⁵ Kä ye ngwane abko nitre israelita nünanka kä jökräbti temen kä nämane Ngöbö mike ūtiäte abko nämane nünentbe Jerusalénte Ngöbö käikitakakäre Pentecostés näire. ⁶ Angwane nitre tödekaka Jesubti namani blite bätäkä ngwarbe, kukwe ye jarabare nitre israelitaye angwane, dre namani nakenkä ñan namani nuke gare ietre, kākwe ja ūkaninkrö kwati ni kukwei nuakäre, ñobtä ñan angwane nitre námane yete, ye kukwe ño ño abko erere nitre tödekaka Jesubti namani blite. ⁷ Yebtä abko, ni jökrä kākwe ja ngwiani nikenkä amne tōi ñan namani krütare jökrä, kä namani niere krörö jae kwärkwäri:

¡Nitire noko abko ñan Galileabo jökrä ya, ⁸ amarebti nibitre blite ni kwrere amne kukwe nibi nuke gare nie se! ⁹ Nita nete ne abko, Partobo, Medobo, ni Elambo, ni Mesopotamiabo, ni Judeabo, ni Capadociabo, ni Pontobo tā nete. Erere arato, ni nünanka kākä Asiate tā nete. ¹⁰ Mdakäre abko, ni Frigiabo, Panfiliabo amne ni Egiptobo tā nete amne, ni nünanka kä Libiate juta Cirene ken tā nete. Erere arato, ni nünanka juta Romate tā siba nete abko ¹¹ ruäre därebare ni israelitakri, akwa ruäre abko kākwe Ngöbö nitre israelitakwe kani ngäbti Ngöbö jen kwe kwrere, köböire namani nekete jakri nitre israelitabe abko tā nete. Erere arato, ni nünanka kä butubti Cretate amne, ni kä Arabiabo tā nete. ¿Se ño abko sribi kri nuenbare Ngöböke, btä nibitre blite ni jökrä kukwere se? ni jökrä namani niere kore jae kwärkwäri.

¹² Yebtä abko, ni jökrä ñan tōi namani krütare amne tōbikadre ño mda kwetre ñan namani nuke gare ietre, kä namani niere jae kwärkwäri:

* **1:26** ja kitani kwetre. Proverbios 16.33 yebtä näke. * **2:1** Pentecostés. Bieta Pentecostés, ye näire nitre israelita nämane kuin niere Ngöböye nura ngwä kenabtä. Levítico 23.15-21, yebtä näke.

Nitre tödekaka Jesubti nämane nüne krörö jabe kwärükwäri

⁴² Angwane kukwe diribare nitre Jesu kukwei ngwiankakwe, yebtä niaratre namani ja kite köbö kwatirekwatire amne namanintre jändrän jakwe dräire jabti kwärükwäri. Erere arato, namanintre ja ükekrö ju kwatirekwatire te mröre gwaire Jesu ngatani ngwiankäreta töre jae amne blitakäre Ngöböbe. ⁴³ Nitre Jesu kukwei ngwianka namani sribi kri nuene amne, sribi ñan tuabare namani nuene ni kwati okwäbti Jesu di namani bentre bä mikakäre. Yebtä abko, ni jökrä ñan töi namani krütare jökrä. ⁴⁴ Angwane nitre tödekaka Jesubti abko töi namani ketetibe jökrä, kä namani jändrän jakwe jakwe dräire jabti kwärükwäri ni tödekaka Jesubti bobre bobre die mikakäre. ⁴⁵ Erere arato, namanintre kä jakwe amne jändrän jakwe rürümoine, bti ni bobre bobre, ie ngwian biandre nuäi nuäi, ye näre nikanintre bien ni itire itire ie. ⁴⁶ Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe te namanintre ja ükekrö köbö kwatirekwatire amne, ju kwatirekwatire te mrö dräi namani angwane, kä namani neme nuäre btäre mröre ketetibe ja moto jämenbti. ⁴⁷ Angwane namanintre Ngöbö käikitekä amne, ni jökrä namanintre mike ütiäte. Mdakäre abko, köbö kwatirekwatire, nire nire namani neme dianintari abko ni Dänkien Jesu namani mike ketetibe nitre tödekaka niarabtibe.

3

Pedrokwe ni ngüre bren mikaninta quinta

¹ Abti bati, kä mikani blitakrä Ngöböbe ñänä okwä krämä näre dere, ye ngwane Pedro amne Juan nikani mda ju blitakrä Ngöböbe ye kanti blitakäre Ngöböbe. ² Angwane ju blitakrä Ngöböbe, ye kanti jukwe nämane kwati abko kädian nämane Jukwe Bä Nuäre. Jukwe ye kanti abko, ni därebare ngüre bren nämane iti. Ni ye abko käre jänämane niken köbö kwatirekwatire nebe yete ngwian käräkäre nitre nämane niken yete yeye abko erere ni ngüre bren nämane yete. ³ Angwane Pedro jatanina nemente jukwete ta Juanbe, rikakäre ju blitakrä Ngöböbe ye kanti angwane, ni ngüre bren ye okwä namani btäre, käkwe ngwian käräbare ietre jakrä. ⁴ Abtä Pedro amne Juan okwä namani kwekbe ni yebtä, bti Pedrokwe niebare ie:

Nun mike ñääre, niebare kwe ie.

⁵ Angwane niaratrekwe ngwian biandi ie namani nütüre, käkwe okwä ketaninte kwekbe btä bkänä. ⁶ Akwa Pedro abko käkwe niebare krörö mda ie:

Ngwian amne oro ñakare jire chi tikwe biandre mae, akwa jändränä tikwe, erere ti bike bien mae: Jesukristo Nazarebo ye käbti näin krö, nän dikekä, niebare kwe ie.

⁷ Pedrokwe ñäkäbare kore ie, ye btäräbe kani küde ruenkribti kwe, käkwe ganinkrö krö. Ye btäräbe ni ye ngüre namaninta dite jökrä ie se kwrere.

⁸ Angwane ni ngüre bren ye käkwe ja tükäninte kainta, nükäninbe dikekä krö amne nikani dikekä kwäräkwärä. Bti nikani siba Pedrobe amne Juanbe ju blitakrä Ngöböbe ye kanti, akwa nikani angwane, nikani ja tükete kaintabe nekwäre sekwäre Ngöbö käikitekä kwärä. ⁹ Namani ja tükete kwäräkwärä Ngöbö käikitekä, ye ni jökrä käkwe tuani angwane, ¹⁰ töi ñan namani krütare btä, ñobtä ñan angwane ni nämane tükänintbe ngwian kärere Jukwe Bä Nuärebtä nämane tuen amarebti niara ara nämane näin dikekä aisete.

Pedrokwe blitabare Jesubtä

¹¹ Ni ngüre bren namaninta quinta, ye namani Pedro amne Juan gibiekä ñakare angwane, ni kwati ñan töi namani krütare. Angwane ni namaninta quinta nämane Pedro amne Juanbe ju blitakrä Ngöböbe bäre jukä kädian nämane Jukä Salomónkwe, ye kanti ni jökrä nikani betekä ni ye tuakäre.

jökrä temen, abkokäre juani käne kwe munye. Abko kore se, niebare Pedrokwe ni kwati yeye.

4

Pedro btä Juan käkwe blitabare Sanedrin ngwärecri

¹ Pedro amne Juan nämane blite kore ni kwatibe angwane, batibe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nükani mda guardia ju blitakrä Ngöböbete dänkien amne nitre saduseo ruäre nükani arato. ² Niaratre abko namani romon, ñobtä ñan angwane Ngöböke Jesu mikaninta nire ne abko käkwe ni krütanikrütani mikadreta nüne arato bä mikani abko Pedro amne Juan namani dirire. ³ Abtä Pedro amne Juan kani ngite kwetre. Angwane kä namanina dere dikaro, abtä kitani ngite kä teri kwetre nebe jändrinane. ⁴ Akwa ye ngwane abko, kukwe diribare Pedrokwe amne Juankwe, ye ni kwati käkwe kukwe nuani angwane, mikani era kwetre, käkwe tödekani Jesubti, aisete nitre tödekaka Jesubti namani bäri kwati mda. Tanbare angwane, ni brarebe namani mili krärike (5,000) jire.

⁵ Yehti jändrinane, nitre israelita ji dokwäte, nitre unbren ji dokwäte amne Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre käkwe ja ükaninkrö kwati mda Jerusalén. ⁶ Ye ngwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kädian nämane Anás nämane amne, mräkä brare brare kwe kädian nämane Caifás, Juan amne Alejandro nämane siba. ⁷ Namani ja ükaninkrö jökrä angwane, Pedro amne Juan ngwiamna kwetre neme ja kanti. Ye erere jänamanina kanti angwane, mikaninta nünaninkä ja ngwärecri kwetre, käkwe niebare krörö ietre:

¿Nirekwe ja di biani mun yeye amne, nire käbti munkwe ni ngüre bren ye mikaninta kuinta? niebare kwetre Pedroye amne Juanye.

⁸ Batibe Ngöbö Üai Deme namani täte Pedrobtä abko diehti Pedro käkwe niebare mda:

Mun ji dokwäte amne mun unbren töbtä töbtä, ye ie ti bike niere krörö: ⁹ Ni ngüre bren, kisete nämane bren abko kräke nunkwe jändrän kuin nuenbare amne namaninta kuinta, ye abko nunkwe mikaninta kuinta ño abko mun tö gai, ne ngwane ti bike niere metre munye abko krörö: ¹⁰ Jesukristo Nazarebo müre ketamna krusobtä munkwe abko Ngöböke mikaninta nire. Jesu ye mden käbti amne diehti nunkwe ni ngüre bren ne mikaninta kuinta, ye abko nun tö niei metre mun ütiäte krikri yeye amne nitre israelita jökräye arato.

¹¹ Jesu ye abko,

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko mun ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre, *Salmos* 118.22

abko tikani kore Jesubtä tärä Salmobtä.

¹² Ne mden aisete, Jesu aibe ni diantarikä. Nebti Ngöböke ni mda mikani ñakare jire kä nebtä ni diantarikäre. Abko kore se, niebare Pedrokwe.

¹³ Pedro amne Juan, btä kä jürä namani ñakare blitare, ye namani tuen nitre ji dokwäteye angwane, niaratre käkwe ja töitikani ñakare amne hobre amarebti namani blite kore, ye abko ñan namani nuke gare nitre yeye aisete, töi ñan namani krütare btätre, akwa nitre ne käkwe dikakabare Jesube abko gani btä kwetre. ¹⁴ Akwa ni ngüre bren namaninta kuinta, ye nämane nünaninkä siba yete niaratrebe, aisete dre niedre kwetre rüere ñan namani nuke gare ietre. ¹⁵ Abtä Pedro amne Juan käkwe kä mikadrekä, rikadre ju bäre, niebare kwetre ietre, bti niaratre namani blite jabe kwärikwäri gwi, ¹⁶ kä namani niere jae kwärikwäri:

³¹ Blitabare ünän kore kwetre Ngöböbe, ye btäräbe kä kánti namanintre gätäre ye kákwe grükakabare. Angwane Ngöbö Üai Deme di kri namani jökrä btätre amne, kä jürä namani ñakare btätre Ngöbö Kukwei kädriere gwärere.

Nitre tödekaka Jesubti kákwe jändrän biani jae kwärükwäri

³² Nitre tödekaka Jesubti nämane kwati, ye abko töi namani ja kwrere jökrä. Angwane jändrän kwekwe abko ñakare namanintre ja mike bkäne kaiibe, akwa namanintre ni mda mda mike bkäne siba. ³³ Erere arato, ni Dänkien Jesu nukaninta nire ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka namani kädriere bäri ja di ngöi jökrä mda amne, Ngöbö namani ja di bien kri ja moto kuinbti ietre. ³⁴ Kä ye ngwane, nitre tödekaka Jesubti, ye ngätäite ni namani ñakare jire iti jändrän mdei nike, ñobtä ñan angwane ni kä bkänkä amne ju bkänkä abko namani rürümoinie, bti namanintre nüke ngwian ye ngwena, ³⁵ bti namanintre bien nitre Jesu kukwei ngwianka yeye, bti nire nire nämane mrö nike amne nämane jändrän mda mda mdei nike, yehti nämane ngwian dräire. Ye erere ngwian biandre ni itire itire ye erere namanintre bien ietre.

³⁶ Ye kwrere abko, ni levita kä José, Chiprebo kákwe nuenbare. (José ne arabe abko nitre Jesu kukwei ngwianka kädiani Bernabé. Ne niaratre kukwere abko “Ni kä mikakata nuäre nibtä” nieta.) ³⁷ Niara ne mden kákwe kä jakwe rürümoinbare, bti ngwian biani kwe nitre Jesu kukwei ngwiankaye dräidre nitre tödekaka Jesubti mda mda nämane jändrän mdei nike yehti.

5

Kukwe nakaninkä Ananiábtä amne Safirabtä

¹ Ni mda nämane yete abko kädian nämane Ananías. Niara amne merire kwe Safira kákwe kä jakwe rürümoinbare arato. ² Akwa ni ye abko kákwe ja töi mikani ruäre meri kwebe, kákwe ngwian ye diani ruäre ta jae, bti biani jökrä kwe namani bä mike jabtä nitre Jesu kukwei ngwianka yeye. ³ Abtä Pedrokwe ñákäbare krörö ie:

¿Ananías, ñobtä makwe Satana turimetre nüke ja töibtä amarebti, ngwian biani kä ütäre mae abko makwe dianinkä ruäre ta jae, abti ma tö nibi Ngöbö Üai Deme ngökai yere? ⁴ ¿Kä ye ñan makwe ya? ¿Amne makwe rürümoiniri angwane, ngwian ye ñan makwe arato ya? ¿Ye ñobtä makwe kukwe nuni kore ni ngökakrä amarebti mata Ngöbö ara jire ngökö yere? niebare kore Pedrokwe Ananiáye.

⁵⁻⁶ Angwane batibe Ananías nikani ngitiekä ngwäkäre temen se kwrere, Pedro kukwei nuare. Ye btäräbe ni bati bati jatani, kákwe mrianinte, bti nikanintre ngwena doboi mikadre. Kukwe nakaninkä Ananiábtä, ye nire nire kákwe gani angwane, Ngöbö jürä namani kri btäre. ⁷ Yehti kä nikani ñänä okwä krämä näre ta angwane, Ananías nän muko Safira nikani gwäkäre mda. Akwa kukwe nakaninkä Ananiábtä, ye abko gare ñakare ie, aisete nikani neme jáme gwi. ⁸ Angwane Pedrokwe niebare ie:

¿Munkwe kä rürümoiniri nuäi metre, erere munta niere tie yera? niebare kwe ie.

Angwane, jänri! Nunkwe rürümoinbare kore, ¿abko ño? niebare kwe Pedro käre.

⁹ Abtä Pedrokwe niebare mda ie:

¿Ye ñobtä abko, mun raba ni Dänkien Üai Deme ngökö ya, ñakare ya abko mun tö nibi gai, kákwe ja töi miri ruäre ni ngökakrä yere? Ni bati bati jani ma kwäräi mrö doboi mike abko kitera tuenta sete se. Se arabe nainta ma ngwena doboi mikadre arato mtare, niebare Pedrokwe ie.

¹⁰ Ye btäräbe Safira nikani ngitiekä ngwäkäre Pedro ngotobtä temen se kwrere. Angwane nitre bati bati jataninta gwäkäre, ye ie Safira kwani ngwäkäre temen, nikaninta ngwena doboi mikadre ja ken brare mröbe. ¹¹ Kukwe nakaninkä kore, ye abko nitre tödekaka Jesubti amne ni mda mda käkwe gani angwane, Ngöbö jürä namani kri btätre kukwe nuene blo Ngöbö rüere.

Nitre Jesu kukwei ngwianka käkwe ni kwati mikaninta kuinta

¹² Abti kukwe Jesubtä abko era metre, ye mikakäre era nitre Jesu kukwei ngwianka namani sribi kri ñan tuabare nuene Jesu diebti abko namanintre bā mike tuadre ni kwati okwābti. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti nämane ja ükekrö jukä kã Salomón kãnti ju blitakrä Ngöböbe ye bäre. ¹³ Angwane nitre Jesu kukwei ngwianka ye mika namani ütiäte jae ni kwatikwe, akwa kukwe nakaninkä Ananías amne Safirabtä, yebtä ni ruäre btä jürä namani, aisete ñan tö namani reketai niaratrebe. ¹⁴ Akwa ye ngwane ni kwati merire, brare nikani tödeke Jesubti, aisete ni tödekaka Jesubti namani bāri kwati mda. ¹⁵ Sribi kri ñan tuabare nuen nämane kabre, abtä ni kwati namani mräkä bren bren mike jän kwatabti amne jamankate namani kite ngwena mikadre jibtä jibtä, ñobtä ñan angwane Pedro jatadre ji yebti angwane, mikadreta kuinta kwe, akwa ñakare ne ngwane, Pedro trä aibe matadre ni bren bren yebtä abkokäre. ¹⁶ Erere arato, nitre nünanka känimekänime juta Jerusalén bäre temen abko namani nūke kwati mräkä bren bren ngwena amne, ni ruäre bren üai käme kisete, ye namani nementa kuinta jökrä Jesu diebti nitre Jesu kukwei ngwianka ye köböire.

Nitre israelita krikri käkwe nitre Jesu kukwei ngwianka kitani ngite

¹⁷ Yebtä abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne ni mda mda nämane nekete nitre saduseokri, ye namani mokrere krübäte mda, ¹⁸ käkwe nitre Jesu kukwei ngwianka ye kamna ngite jökrä, bti ni ngite ngite kita nämane ngite jökrä ye kã kãnti kitani ngite kwetre. ¹⁹ Akwa batibe deo, angele nükani iti, käkwe jukwe tikani nitre Jesu kukwei ngwianka yebti se kwrere angwane, dianinta kwe ju bäre mento, käkwe niebare ietre:

²⁰ Ju blitakrä Ngöböbe, ye kãnti mun nän. Mun rabata yete angwane, nünandre ño Ngöböbe Jesu köböire, ye abko munkwe diri täte jökrä ni jökräye. Abko kore se, niebare angelekwe ietre.

²¹ Ye kwrere bkänä, jändrinane dekä angwane, angelekwe ño ño niebare ietre ye erere nikaninta ju blitakrä Ngöböbe ye kãntita angwane, namaninta dirire.

Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne ni mda mda nämane ben yete, ye käkwe nitre unbren ji dokwäte nitre israelita ngätäte ye käräbare jökrä gätäbtä jae, bti nitre Jesu kukwei ngwianka nämane ngite, ye tuamna kwetre. ²² Erere bkänä, guardia ju blitakrä Ngöböbete ye nikanintre neme nitre Jesu kukwei ngwianka nämane ngite kã teri ye kãnti angwane, nitre ye kwani ñakare ietre. Abtä jötrö ngwarbe nikani kukwe ngwenante, ²³ käkwe niebare ietre:

Ju ni ngitekrä abko, bti jukwe täni dikani kuin amne, guardia ni ngite ngibiabtikä täni nünaninkä jökrä jukwebtä, jukwe ye ngibiarebti, btä nun nibi. Akwa nunkwe jukwe tiri angwane, ni ñakare gwi amne, kã kuni tökare nunye, niebare kwetre.

²⁴ Angwane guardia ju blitakrä Ngöböbete dänkien amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe guardia kukwe nuani angwane, ja ngwiani nikenkä kwetre, kã namanintre töbike krörö: ¡Kukwe ne abko

nakaka, nebti dre rakadikä mda! namanintre nütüre. ²⁵ Ye btäräbe ni jatani betekä iti, käkwe niebare ietre:

Nitre kitani ngite jändrin munkwe, ye tä dirire jökrä ni kwatiye ju blitakrä Ngöböbe kánti sete, niebare kwe ietre.

²⁶ Angwane guardia dänkien nikani guardiabe nitre Jesu kukwei ngwianka ye tuen. Nikani ngwena akwa, ye ngwane mikanintre ja tare nike ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane nane ni nämane kwati yete kukwe nuen abko käkwe tákadre jäbti kámikakäre abko jürä namani btäre, aiseté nikanintre ngwena ngwebti. ²⁷ Namanintre ju blitakrä Ngöböbe kánti angwane, nitre Jesu kukwei ngwianka jánikani Sanedrin ngwärekrei angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien käkwe ñäkäbare ietre:

²⁸ Ni btä munta dirire, yebtä abko munkwe ñan diridre jire chi mda, nunkwe nieba munye. ¡Se ñobtä abko mun tä dirire kore amarebti mtare mun nena dirire ni jökräye Jerusalén nete! Abti ni ye krütani abkobtä nun mikata ngite munkwe arato se, niebare kwe ietre.

²⁹ Abtä Pedro amne nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda käkwe niebare mda:

Nunkwe Ngöbö mikadre täte, akwa mun abko ñan kukwei mikadre täte nunkwe, ³⁰ ñobtä ñan angwane Jesu metamna krusobtä munkwe amne munkwe müre ketamna akwa, Ngöbökre mikaninta nire. Ngöbö ye mden abko ni mräkä kirakira nämane mike ütiäte. ³¹ Ngöbö ye ara käkwe Jesu mikaninta nire amne nikani ngwenante kä káinbti, käkwe mikani tákáinbtbe ja küde ruenkri mikakäre ütiäte amne, mikani Ni Jökrä Jie Ngwianka amne Ni Diantarikä. Jesu ne köböire abko nitre israelita käkwe kukwe kámekáme kitadre jökrä temen amne Jesukwe ni ngite ye diandrekä mento nibtä, abkokäre mikani ütiäte jae kwe kä káinbti. ³² Ne mden abko nunkwe tuaba ja okwä jenbti abko erere nunta niere. Erere arato, nitre Ngöbö mikaka täte nun kwrere abko ie Ngöböta ja Üai bien amne kukwe ne abko metre abko Ngöbö Üai Deme käta bä mike metre nunbe gwaire arato. Abko kore se, niebare kwetre.

³³ Yebtä abko Sanedrin mäta namani kri mda Pedrobtä amne Jesu kukwei ngwianka mda mdabtä, aiseté tö namanintre kámikai.

³⁴ Akwa Sanedrin ngätäite yete abko ni bariseo nämane iti abko kädian nämane Gamaliel. Ni ye abko Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikä kuin amne, ni jökrä nämane mike ütiäte jae. Gamaliel ye namani nünaninkä, käkwe nitre Jesu kukwei ngwianka juamna ken ju bäre. ³⁵ Bti niebare krörö kwe:

Ja mräkä israelita, nitre ne, btä mun tö dre nuein, yebtä munkwe töbika kuin ja käne, ³⁶ ñobtä ñan angwane bati kä nera ni iti kädian nämane Teudas jatani ja mike jite ni ütiäte kwrere ni ngätäite. Angwane ni sientö kräbkä jire namani nekete niarabe nitre romanobo rüere. Akwa niara kámikani nitre rükä romanobokwe angwane, ni kwati rikaba ben nikaninta iti iti jökrä kwäräkwärä. Ye kánti sribi kwe krütani, ye munkwe ngwian töre jae. ³⁷ Abti kä nikani bä raire ta angwane nitre romanobo käkwe ni kä tikamna täräbtä mda. Ye ngwane abko ni Galileabo kädian nämane Judas käkwe ja mikani jite ni ütiäte kwrere mda. Angwane ni kwati namani nekete niarabe nitre romanobo rüere arato. Akwa niara kámikani nitre rükä romanobokwe arato. Angwane nitre reketaka niarabe nikaninta iti iti jökrä kwäräkwärä. Ye abko namani bare kore ni nibu yebtä. ³⁸ Akwa mtare ti tö niei krörö munye: Nitre se munkwe tuametre kaibe amne, munkwe ñan niaratre nika jire chi abko ti tö nibi niei munye, ñobtä ñan angwane kukwe ni kä nebtäkwe ne ngwane, näin ta arato. ³⁹ Akwa sribi Ngöbökre era metre ne ngwane, munkwe ñan

ganaindre jire chi, ñobtä ñan angwane batibe mun tädre rüre Ngöböbe. Abko kore se, niebare Gamalielikwe mräkäye.

Ye erere Gamalielikwe nitre Sanedrin toi mikani jakri, aiseite kukwei mikani täte mräkä Sanedrinkwe. ⁴⁰ Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka nämäne ju bäre, ye käräbareta gwä kwetre, bti kwata metani tröbtä köbti kwetre toi diankrä amne, ñan blitamna jire chi mda Jesubtä ietre, bti tikaninteta kwetre.

⁴¹ Nitre Jesu kukwei ngwianka abko nikaninta angwane, kä namani nuäre krübäte bfätre, ñobtä ñan angwane niaratre namani ütiäte Ngöbö ngwärekrei ja tare nikabtä Jesu kräke, aiseite kä namani nuäre btätre. ⁴² Abti Sanedrin kukwei mikani täte ñakare kwetre amne, Jesu Ni Dianinkä Ngöbökwä abko kukwe kuin ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka namani dirire bäri mda köbö kwatirekwatire ju blitakrä Ngöböbe kánti amne ju mda mdate Jerusalén yete.

6

Ni ni die mikaka dianinkä ni kükü

¹ Kä ye ngwane, nitre tödekaka Jesubti nikani niren bäri kwati mda. Angwane köbö kwatirekwatire nire nire nämäne mrö nike abko bti namani mrö dräire. Akwa nitre israelita kukwe griegore tödekaka Jesubti nikani ñäke nitre kukwe hebreore rüere, ñobtä ñan angwane meri kukwe griegore, kän brare krütani abko ñan die mika namani kuin era metre mröbtä köbö kwatirekwatire. ² Abtä nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti nibu käkwe nitre tödekaka Jesubti ükaninkrö kwati, bti niebare kwetre ietre:

Nun rabadre mrö dräire jirekäbe nete, abtä kukwe kuin Jesubtä abko nunkwe ñan diridre mda, ye abko ñan rabadre kuin. ³ Ne aiseite ja mräkä, ni töbtä töbtä btä Ngöbö Üai Deme tä täte, bti munta tödeke abko känä ni kükü ja ngätäite munkwe. Ni ye abko nikwe mikadi sribi ye nuene. ⁴ Angwane nun abko käkwe blitadi janknu Ngöböbe amne nunkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diridi janknu arato. Abko kore se, niebare kwetre.

⁵ Ye abko nukaninbti ni jökräye aiseite, ni dianinkä ni kükü kwetre abko nere: Ni iti kädian nämäne Esteban dianinkä kwetre. Esteban abko nämäne tödeke kwatibe Ngöböbti amne Ngöbö Üai Deme nämäne täte btä. Erere arato, Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas dianinkä amne ni iti juta Antioquíabo kädian nämäne Nicolás dianinkä arato. Nicolás ne abko ñakare israelita akwa ja toi mikani kwatibe Ngöbö mikakäre täte reketakäre nitre israelitabe. ⁶ Nebti ni dianinkä ni kükü ye abko jänikani mda nebe nitre Jesu kukwei ngwianka ye ngwärekrei, angwane niaratre käkwe ja di käräbare kräke Ngöböye, kise mikare kwärä btitre sribi rabadre kisetä hä mikakäre.

⁷ Kukwe ükaninte kore kwetre, abtä kukwe kuin Jesubtä nikani gare bäri ni kwatiye amne, nitre tödekaka Jesubti namani niren bäri mda juta Jerusalénte. Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre namanintre tödeke kwati krübäte Jesubti arato.

Esteban kitani ngite Jesu rüekwe

⁸ Yebti Ngöbö namani ja moto mike bäri kuin Estebankrä, käkwe ja di biani kri ie abko köböire namani sribi kri ñan tuabare nuene bätäkä ngwarbe ni kwati okwäbti Jerusalén. ⁹ Angwane abko sinagoga nämäne kwati abko te nitre juta Cirenebo amne juta Alejandriabo tikaninte bkänkäkwä amne nitre kä Ciliciate amne kä Asiate erere nämäne ja ükekrö. Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwä abkobtä nitre ye nikani ja kwete Estebanbe. ¹⁰ Akwa Esteban abko

ie Ngöbö Üai namani ja di bien, aisete Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé bá mikani metre, aisete namani ni kwati kada kete kwäräbe jökrä.

¹¹ Abtä Esteban nämáne ñäke blo Moisés rüere amne Ngöbö rüere ni mdakwe niedre Esteban rüere, abkokäre nitre ye kákwe ni kánäbare ruäre, bti ngwian biani tiebe kwetre ietre blita ütiäre ngwarbe Esteban rüere. ¹² Erere bkänä, nikani blite ngwarbe Esteban rüere. Yebtä abko, ni kwati nünanka juta Jerusalénte namani romon jökrä Estebankrä. Erere arato, nitre unbre ji dokwäte amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre namani romon jökrä, kákwe Esteban kamna ngite, bti jänikani Sanedrin ngwärekrei kwetre. ¹³ Angwane ni mdara jire kánäbare blitakäre ngwarbe kwetre Esteban rüere, kákwe niebare krörö:

Käre ni ne tä ñäke blo ju deme blitakrä Ngöböbe noko rüere amne tä ñäke blo Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye rüere arato. ¹⁴ Mdakäre abko ju blitakrä Ngöböbe, se Jesu Nazarebo jatadi, kákwe juandi ngwarbe jökrä amne, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye níkrä abko kwitadi jökrä kwe arato tä niere kore abko käre nunta kukwe nuen ñäke kore, niebare kore kwetre Esteban rüere.

¹⁵ Angwane abko, nitre ütiäre krikri amne ni mda mda nämáne tákäninthe yete, ye kákwe Esteban mikani ñäräre angwane, Esteban ngwäre namani tuen angele ngwäre kwrere jire ietre.

7

Estebankwe blitabare ja dokwäre

¹ Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kákwe niebare mda Estebanye:

Mata ñäke blo ju blitakrä Ngöböbe rüere amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye rüere nieta, ¿se abko era bkänä ya? niebare kwe Estebanye.

² Angwane Esteban kákwe niebare krörö mda:

Mun ti mräkä amne mun ti ruaitre tikwe, olo ketete ti kukweiyé munkwe: Abraham ni mräkä kira ngämi niken nüne juta Harán, ye känenkri Ngöbö di kri kákwe ja mikani gare ie kä Mesopotamia kánti, ³ kákwe niebare ie:

Kä makwe amne ma mräkä, yebtä kä mitekä amne ti bike kä mike tuadre mae, ne kánti nän nüne, niebare Ngöbökwé ie.

⁴ Ye erere bkänä, Abrahamkwe kä mikaninkä kä Caldeate, Mesopotamia yete amne nikani nüne juta Haránté mda. Abti Abraham rün krütani angwane, kä te munta nüne mtare, nete Ngöbö jatani Abraham ngwenante nüne. ⁵ Akwa Ngöbökwé ñan kä biani jire chi jen jakrä Abrahamye nünankrä. Akwa Abraham krütadre angwane, Abraham bküntre ja tärítari abko ietre Ngöbökwé kä ne biandi jen jakrä, Ngöbökwé niebare Abrahamye. Kä ye ngwane abko, ngäbäkre ñakare Abrahamkwe, akwa Ngöbökwé niebare kore ie. ⁶ Mdakäre abko, Abraham bküntre kákwe nünandi ni menteni kwrere kä jenenante amne ni kä ye kánti kákwe mikadi klabore jae amne ngwiantitre ja tare nike kwetre kä sientö kräbkä (400) jire, niebare kore Ngöbökwé Abrahamye.

⁷ Akwa Ngöbökwé niebare krörö arato Abrahamye: Juta kánti ma bküntre mikadi klabore jae, juta ye abko tikwe mikadi ja ngie nuen ma bküntre dokwäre. Yebti ma bküntre näinta mentokwäre angwane, rükadita ti käikitekäta Canaan nete, niebare kwe Abrahamye. ⁸ Ngöbökwé kukwe úkaninte kore Abrahambe angwane, Ngöbökwé ja ñäräkrä mikamna ja kwatabtä ie. Ye mden kisete, Abraham ngobo Isaac därebare, bti kwäirare angwane, ñäräkrä mikani kwatabtä kwe. Erere arato, Isaakwe nuenbare

ngobo Jacobobtä amne, Jacob käkwe nuenbare kwrere arato ngäbriänkä ni jätäbti nibu btä. Ni ni jätäbti nibu, yekri juta Israel keta jätäbti ketebu jatani.

⁹ Ni ruai mrö känekäne Jacobokri abko namanintre mokrere etba Josébe, käkwe José rürümoinbare angwane, bkänkä nikani ngwena Egipto. Akwa Ngöbö nämane Josébe, ¹⁰ ye käkwe José die mikani ja tare nikabtä. Angwane José mikani töbtä kwe, ye köböire abko namani tuen kuin sribikäre jrei Faraónye, aisete jrei Faraón Egiptobo käkwe mikani gobrane Egipto amne ja gwirie mikani gare ie arato.

¹¹ Abti mrö nika namani krübäte Egipto amne Canaán arato. Angwane bäsi mrö krütani jökrä ni ruai mrö känekäne kän. ¹² Akwa mrö nämänena Egipto abko gani Jacobokwe angwane, Jacobokwe ngäbriänkä juani käne mrö kökö. Jacob ngäbriänkä ye abko ni ruai mrö känekäne. ¹³ Abti Jacobokwe ngäbriänkä juani mrö kököta bobukäre angwane, Josékwe ja mikaninta gare etbakantreye amne, José mräkä mdenkri nukani gare Faraónye arato. ¹⁴ Abti José rün Jacob amne mräkä mda mda järikadre jökrä etbakantrekwe Egipto, niebare Josékwe ietre. Ye erere, José mräkä ni gre ketamä bti ni jätäbti nirike (75) nikani jökrä neme Egipto. ¹⁵ Jacob jänikani neme nüne kore Egipto, kánti nünabare kwe mräkäbe. Abti Jacob krütani kä ye kánti. Erere arato, Jacob ngäbriänkä krütani jökrä Egipto arato. ¹⁶ Abti jänikaninta jökrä doboi mikadre juta Siquem. Abrahamkwe kä kökani ja doboi mikakrä Hamor ngoboye juta Siquemte, ye kánti namani doboi mikani.

¹⁷ Abti Ngöbökwé kä Canaán biandre Abraham bküntreye, niebare Ngöbökwé Abrahamye, ye abko köböi jatani nüke ja ken angwane, nitre israelita namanina niren bäri kwati krübäte Egipto. ¹⁸ Angwane jrei mdara jire namani gobrane Egipto. Jrei ye abko, ie José gare ñakare. ¹⁹ Mden kisete jrei ye käkwe ni mräkä ngökani amne ni mräkä kirakira mikani ja tare nike kri kwe, käkwe ngäbäkre brare därebe därebe kitakamna ju bäre meyeye amne rünye kämikakäre. ²⁰ Kä ye ngwane abko Moisés därebare. Moisés ye abko därebare bä nuäre krübäte, aisete meye amne rün käkwe ngibiabare tiebebee sö krämä jire gwi. ²¹ Yebti ngibiadre ño tiebe mda kwetere ñan namani nüke gare ietre angwane, kitaninkä jirekäre kwetere. Akwa jrei ngänkän, ie Moisés kwani amne diani kwe jakrä, bti ngibiabare ja ngobo jen kwrere kwe. ²² Nitre töbtä krikri Egiptobo, ben Moisékwe ja töitikani, aisete Moisés namani blite kuin amne namani jändrän jökrä nuene kuin arato.

²³ Abti kä gre ketebu Moiséye angwane, tö namani rikaita basare mräkä israelitaye, erere nikani mda. ²⁴ Akwa nikani nebe mräkä kánti angwane, ni Egiptobo nämane iti ni israelita ngötikekä, btä Moisés okwä namani. Abtä Moisés nikani, käkwe ni Egiptobo ye kämikani ni israelita dokwäre. ²⁵ Nebtä abko, Moisés köböire Ngöbökwé nitre israelita dianditari abko rükadi gare mräkäye, namani nütüre. Akwa nitre israelita käkwe ñan töbikabare kore. ²⁶ Yebti jändrinane, Moisés nikani basareta mräkä israelitaye bobuta angwane, ni israelita jakwebe nämane ja mete kwärikwäri, btä Moisés namani. Akwa niaratrekwe ja mäkädreta, abkokäre Moisékwe niebare krörö ietre: Mun ja mräkäre. ¿Se ñöbtä abko munta ja mete kore kwärikwäri yere? niebare kwe ietre.

²⁷ Angwane ni iti mräkä ja metaka käkwe Moisés kitaninkä ja käne se kwrere, bti niebare kwe ie: ¿Nirekwe ma mikani nun dänkiene nun ngätäite amne, nirekwe ma mikani kribore nunkrä amarebti ma kite ñäke kore tie yere? ²⁸ Mdakäre abko, ¿makwe ni Egiptobo kämikaba iti jändrin, kwrere ma tö nibi ti kämikai arato mtare ya? niebare kwe Moiséye. ²⁹ Ni ye käkwe

ñäkäbare kore Moiséye, yebtä abko Moisékwe ni Egiptobo kämikani namani gare ni jökräye gani Moisékwe, aisete ngitiani amne nikani kä Madián kánti. Kä ye kánti Moisés namani gure amne, niara ngäbriänkä ngibiabare nibu merirekwe. Akwa niara abko käkwe nünabare ni menteni kwrere kä ye kánti.

³⁰ Abti Moisékwe nünabarera kä gre ketebu Madián. Angwane bati Moisés nämane kä kaibete ngitio Sinaí kánti angwane, batibe kri chi namani jutra ngitiekä abko te angele namani ja mike tuare Moiséye. ³¹ Kri chi namani jutra ngitiekä Moisés okwäbti, yebtä Moisés ñan töi namani krütare, käkwe krötabare bäri känime tuakäre bäri kuin. Angwane Ngöbö kukwei jarabare krörö ie: ³² Ti abko Ngöbö ma mräkä känkänkewe—Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare Ngöbökwé Moiséye. Abtä jürä namani krübäte Moisébtä amne, namani grükekä jökrä ngrabare, aisete ñan töi namani nikren kri chi yebtä.

³³ Angwane Ngöbökwé niebare Moiséye: Kä deme kánti mata nete, aisete sabato tikete ja ngotbtä, niebare kwe ie. ³⁴ Bti Ngöbökwé niebare mda Moiséye: Nitre israelita tä ja tare nike krübäte dikaro nitre Egiptobo kisete tuen tie amne, tätre ja müaire, ye abko kukweta ruen tie arato. Ye mdenbtä abko, ti ki nete niaratre tikatekäreta, aisete jakwe, ti bike ma juenta Egipto ma mräkä die mike, niebare Ngöbökwé ie.

³⁵ Ye känenkri abko, nitre israelita käkwe Moisés kani ngäbti ñakare ja ngätäite, käkwe niebare ie: ¿Nirekwe ma mikani nun dänkiene amne kritobore nun ngätäite yere? niebare kwetre Moiséye. Akwa Ngöbö abko käkwe Moisés juaninta nitre israelita dänkiene amne niaratre kökatarikä ye abko angelekwé mikani gare Moiséye kri chite ñukwä jutrate. ³⁶ Moisés ye mden käkwe ni mräkä kirakira dianinkäta Egipto angwane, sribi kri ñan tuabare nuenbare kwe Egipto. Erere arato, sribi kri ñan tuabare namani bare ie Mren Tainte amne, kä gre ketebu sribi kri ñan tuabare nuenbare kwe kä kaibete ni mräkä kirakira okwäbti. ³⁷ Moisés ne arabe käkwe niebare krörö nitre israelitaye: Ni Ngöbö kukwei niekä ti kwrere abko Ngöbökwé diandikä iti mun ngätäite blitakäre jakrä munbe, niebare kwe. ³⁸ Erere arato, nitre israelita nämane jökrä kä kaibete Sinaí angwane, angele nämane Ngöbö kukwei niere Moiséye ni mräkä kirakira kräke, aisete nikwe nünandre ño abko Ngöbökwé niebare, ye mden abko niebare kwe Moiséye. Ye mden namani ni kräke arato.

³⁹ Ngöbökwé jändrän jökrä ne nuenbare nitre mräkä kirakira kräke, akwa niaratre käkwe Moisés kukwei mikani täte ñakare jire amne Moisés kani ngäbti ñakare kwetre arato. Angwane töi namanintre näinta nebata Egipto amne namani töbike bäri Egiptobtä. ⁴⁰ Ye mden kisete, Moisés nikani ngitio Sinaíbtä angwane abko ni mräkä kirakira käkwe niebare Aarönye: Moisés noko mden käkwe nun dianinkäta Egipto, jatani nun ngwenante, akwa dre nakaninkä btä abko gare ñakare nunye mtare, aisete makwe ngöbötre mda mda sribedre nun jie ngwianka, ie nun töi, niebare kwetre Aarönye. ⁴¹ Erere bkänä, jändrän ngwarbe sribebare krati kwetre ngöbö ngwarbere abko bä namani nbi ngäbäli brai hä kwrere, bti jändrän kämikani kwetre ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ngöbö ngwarbe sribebare ja kise jenbti kwetre, ye abko käi ngwiani nuäre kwetre jabtä jändrän se mikakäre ütiäte ngöbö kwrere. ⁴² Yebtä abko Ngöbökwé kä mikaninkä btätre amne tuanimetre muke kä käinbti mike ngöböre jae kwe. Ye mden abko nitre Ngöbö kukwei niekä Amós käkwe tikani krörö täräbtä:

Ngöböta niere krörö:

Mun israelita kākwe dikakabare kā gre ketebu kā kaibete angwane, jāndrān ngwarbe kāmikani ñakare ti kākaitakakāre metre, akwa kāmikani kwetre ngōbö ngwarbe ye kākaitakakāre.

Erere arato, munkwe jāndrān mda mda biani ñakare tie ti mikakāre ūtiāte metre, akwa biani kwetre ngōbö ngwarbe ye mikakāre ūtiāte jae.

⁴³ Akwa ju mikani chi abko te ngōbö ngwarbe kā Moloc nāmāne, aibe mun nāmāne niken ngwena jabe kwārākwarā.

Erere arato, jāndrān dātebare muke bā kwrere munkwe ngōbö ngwarbe Renfán bā mikakrā, aibe mun nāmāne niken ngwena arato.

Ngōbö ngwarbe sriebare kore munkwe ja kise jenbti abko mun namani mike ūtiāte jae.

Ye mdenbtā abko tikwe mun juandi ja ngie nuen mobe kā kaibete kā Babilonia bāre mento, nieta Ngōbökwē. *Amós 5.25-27*

Ye abko tā tikani kore Ngōbö Kukweibtä.

⁴⁴ Mdakāre abko, ju nuāre ngwiandre blitakrā Ngōböbe nāmāne ni mrākā kirakirakwe amne, Ngōbökwē ja kukwei biani Moiséye, ye abko nāmāne ūkani kajate ju yete arato. Ju ye abko mikadre nuāi abko Ngōbökwē mikani tuadre Moiséye, erere mikani kwetre. ⁴⁵ Ju nuāre ngwiandre blitakrā Ngōböbe, ye abko Ngōbökwē biani jakrā ni mrākā kirakiraye. Niaratre nāmāne nāin Josuēbe kā Canaānte angwane, kā dianinkā nitre nūnanka Canaān kān kwetre amne, Ngōbökwē niaratre rūe ye juanintari kāne. Ye ngwane nikani ju ye ngwena jabe arato. Ju ye abko nāmāne kwetre nebe jrei David nāire. ⁴⁶ Ngōbö abko kwe jrei David namani tare kri, aise te Ngōbö mikani ūtiāte Jacobkwē, ye krāke jrei David tō namani ju mikai kwati nūnankrā, ⁴⁷ akwa jrei David ngobo Salomón abko kākwe ju mikani nūnankrā Ngōböye.

⁴⁸ Akwa ju mikata ni kā nebtākwe abko te Ngōbö Kri Kā Kāinbti ñan rabadre nūne jire chi. Ne aise te ni Ngōbö kukwei niekā Isaías kōböire Ngōbökwē niebare krörō:

⁴⁹⁻⁵⁰ Ti abra tā gobrane kā kāinbti amne kā temenbtā.

Tikwe jāndrān jōkrā dātebare au.

¡Se abko nirekwe ju mikadre kuin nūnankrā tie!

¡Nirekwe kā ūkadrete kuin jadūkakrā tie! niebare kore Ngōbökwē, *Isaías 66.1-2* nieta Ngōbö Kukweibtä, niebare Estebankwe.

⁵¹ Yebti Estebankwe niebare krörō mda:

¡Mun kāre dokwā ribi jōkrā! Mun olo tārā Ngōbö kukwei nuare amne mun moto tārā Ngōbö tarekāre, akwa ni ñakare israelita tā nūne Ngōbö rūere, kwrere jire munta nūne, aise te kāre munta rūre Ngōbö Ūai Deme rūere. Mun mrākā kirakira nāmāne dre dre nuene Ngōbö rūere, kwrere jire munta nuene arato mtare. ⁵² Mun mrākā kirakira kākwe ni Ngōbö kukwei niekā niekā ngwiani ja tare nike kri jōkrā. Erere arato, Ni Era Metre rükadre abko ni Ngōbö kukwei niekā niekā kākwe niebare, yebtä abko mun mrākā kirakira kākwe kāmikani. Abti Jesu abko Ni Era Metre ye nūkanina bkānā akwa, munkwe kitani ngise, bti munkwe kāmikani arato. ⁵³ Ngōbökwē ja kukwei biani Moiséye munkrā angele tre kōböire, akwa mun ñan tā mike tāte jire chi, niebare Estebankwe Sanedrinye.

Esteban kāmikani jābti

⁵⁴ Estebankwe ñākābare kore, yebtä abko bāri Sanedrin moto namani romon Estebankrā, kā namani tu ukwebee jabtā Esteban rūere mda. ⁵⁵ Akwa Esteban abko, btā Ngōbö Ūai Deme namani tāte, kākwe nikrabare kā kāinbti angwane, Ngōbö bā nuāre krübāte jatabare ie amne, Jesu abko mikanina bāri

ütiäte Ngöbökwe amne mikanina bäri dite Ngöbökwe jändrän jökrä bti ta kä käinbti, btä Esteban okwä namani, ⁵⁶ käkwe niebare krörö:

Jukwe kä käinbti tä tikani nibi tuen tie amne, Ni Kä Nebtä Ngobo abko mikanina bäri ütiäte Ngöbökwe abko tä nūnaninkä krö Ngöbö kise ruenkri nibi tuen tie. Se mike ñäräre munkwe, Estebankwe niebare ietre.

⁵⁷ Angwane Sanedrin käkwe kise mikani jökrä ja olobti amne ngrarete kwärä, nikani betekä jökrä Esteban rüere, ⁵⁸ käkwe Esteban dianinkä juta Jerusalén bäre mento, bti nitre blitaka ngwarbe Esteban rüere abko käkwe dân kwekwe mikaninte ngibiadre ni bati kädian nämane Saulo yeye, bti nikanintre Esteban täke jäbti kämikakäre. ⁵⁹ Esteban täkä namani jäbti angwane, blitabare krörö kwe jakrä Ngöböbe:

Ti Dänkien Jesu, ti üai kaen ngäbti ja kánti yete, niebare kwe.

⁶⁰ Ye btäräbe namani ngukudokwäbti temen, käkwe ñäkäbare ja dibti krörö: Ti Dänkien, nitre kukwe nuenkä käme tibtä, ne makwe ñan mika ja ngie nuen ti dokwäre abko tita ribere mae kräke, niebare kwe se kwrere. Estebankwe ñäkäbare kore, ye btäräbe krütani.

8

¹ Esteban täkä namani kore jäbti kämikakäre ye abko namani tuen dbe Sauloye.

Nitre gätäkä Jesu käbti namani ja tare nike bätäkä ngwarbe

Köbö yebtä abko, nitre gätäkä Jesu käbti nämane Jerusalén abko rüe nikani mike ja tare nike bätäkä ngwarbe tödekabtä Jesubti, ye ngäniene ni kwati nikani kwäräkwärä kä Judeate amne kä Samariate. Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka aibe abko namani Jerusalén. ² Esteban kämikani, yebti ni ruäre nämane tödeke era metre Ngöböbti, ye käkwe Esteban doboi mikani amne müaibare krübäte kwetre. ³ Ye ngwane abko Saulo tö namani nitre gätäkä Jesu käbti juain ngwarbe jökrä, aiseti nitre ye jiebti Saulo namani näin kisere ju kwatirekwatire te. Namani ni merire, ni brare jäke tementa ju bäre, bti namani kite ngite jökrä kä teri tödekabtä Jesubti.

KUKWE KUIN JESUBTÄ KÄDRIEBARE JUDEATE AMNE SAMARIATE (8.4–9.43)

Felipe nikani kukwe kuin Jesubtä niere Samaria kánti

⁴ Nitre tödekaka Jesubti nämane Jerusalén ngitian, ye abko namani niken mdente erere, kántikánti namanintre kukwe kuin Jesubtä ye kädriere mda. ⁵ Nitre ye ngätäite abko ni tödekaka iti Jesubti kädian nämane Felipe abko nikani nebe juta bäri ütiäte Samariate, kánti nikani blite ni mda mdabe Kristo Jesubtä. ⁶ Felipe namani blite angwane, ni jökrä namani olo ketete kwekbe, ñobtä ñan angwane namani blite Jesubtä amne namani sribi kri ñan tuabare nuene okwäbti Jesu die bä mikakäre abko krörö: ⁷ Ni kwati btä üai käme nämane abko namani niken mento btä. Üai käme ye namani niken mento nibtä angwane, namani ngrente kri krübäte, bti namani niken mento angwane, ni ye namani nebeta kuinta. Erere arato, ni ruäre ruen ñakare ngrabare amne ni ruäre abko ngüre ya, küde ya ngrötani abko namani nebeta kuinta jökrä Jesu diebti Felipeye. ⁸ Yebtä abko kä namani nuäre kri ni jökräbtä juta yete.

Kukwe nakaninkä Simón Mago yebtä

⁹ Akwa kä Samariate yete abko ni nämane iti. Ni ye abko kädian nämane Simón. Simón ye abko käre nämane sukiare amne nitre Samariabo ngökani krübäte kwe, ñobtä ñan angwane niara nämane ja mike ni ütiäte kri kwrere.

¹⁰ Ne aisete nitre ütiäte krikri amne ni bobre bobre kwati namanintre olo ketete kwekbe jökrä niara kukwei nuakäre, kä namanintre niere:

Ngöbö di kri tä ni nebtä, namanintre niere.

¹¹ Kä raire Simón nämane sukiare kri amne, sribi yebtä ni kwati ñan töi namani krütare, aisete ni kwati namani nekete ben.

¹² Akwa Ngöbö amne Jesukristo nämane gobrane ño ni ngätäite, ye diri nikani Felipekwe angwane, nitre ye käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti jökrä, bti Felipekwe ni merire, brare ngökani ñöte Jesu käfti. ¹³ Erere arato, sukia Simón ara jire käkwe kukwe kuin Jesubtä ye mikani era amne ngökani ñöte Jesu käfti arato. Yebti Simón nikani dikekä Felipe mukore kwäräkwärä angwane, sribi kri ñan tuabare Felipe nämane nuene Jesu diebti, yebtä abko Simón ñan töi namani krütare mda.

¹⁴ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani era nitre Samariabokwe, ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka nämane Jerusalén käkwe gani angwane, Pedro juani Juanbe kwetre nebe Samaria kukwe tuenbti. ¹⁵ Erere bkänä, Pedro amne Juan nikani nebe Samaria mda angwane, nitre Samariabo btä Ngöbö Üai Deme rükadre, abkokäre blitabare kwetre Ngöböbe kräke, ¹⁶ ñobtä ñan angwane nitre Samariabo käkwe tödekani Jesubti, ye abko ngökani jirekäbe ñöte Jesu käfti akwa, Ngöbö Üai Deme ngämi nüke btätre. ¹⁷ Yebti Pedro amne Juan käkwe kise mikani btitre angwane, batibe Ngöbö Üai Deme nukani btätre. ¹⁸ Pedro amne Juan namani kise mike nibti angwane, Ngöbö Üai Deme namani nüke btätre Simón okwäfti, yebtä abko Simón tö namani ngwian biain Pedro amne Juanye di ye ütiäre, ¹⁹ käkwe niebare krörö ietre:

Tikwe kise mikadre nibtä angwane, Ngöbö Üai Deme rükadre btä arato, abkokäre ja di kri ye bien tie arato, niebare Simónkwe.

²⁰ Abtä Pedrokwe ñäkäbare krörö mda Simónye:

Ngwian makwe ye ben ngöi ma rika kä ja tare nikakrä kanti, ñobtä ñan angwane jändrän kuin bianta ngwarbe Ngöbökwé nie abko ma tö nibi kókai ngwianbti. ²¹ Ye aisete ma moto ñakare kuin Ngöbö ngwärekre, tuen tie. Yebtä abko, ma ñan rabadre sribi Ngöbökwé nuene jire chi nunbe. ²² Akwa ma töi käme, ye makwe kita temen amne makwe ja di kärä Ngöböye angwane, mata ja mike ngite, ye abko nane Ngöbökwé diandrekäta mabtä. ²³ Tita niere kore mae, ñobtä ñan angwane ma moto romon krübäte amne ma töita kukwe kämekäme aibebtä nibi tuen mabtä tie. Abko kore se, niebare Pedrokwe Simónye.

²⁴ Abtä Simónkwe niebare mda ie:

Kukwe rakadrekä blo tibtä, munkwe nini tie, ye kwrere ñan rabadre bare tibtä, abkokäre blite tikrä ni Dänkienbe, niebare kwe Pedroye amne Juanye.

²⁵ Yebti Pedro amne Juan käkwe kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä kädriabare ünän kä yete, bti nikaninta juta Jerusalén kukwäre angwane, nikani kukwe kuin Jesubtä ye kädriere kä kiakiate niken ji ngrabare Samariate abti nikani nebeta Jerusalén.

Felipekwe blitabare sribikä ütiäte Etiopiabobe

²⁶ Abti angelekwe niebare Felipeye:

Felipe, ji niken Jerusalén btä kä kaibete tä neme juta Gaza, yebti nänta, niebare angelekwe ie.

²⁷ Erere bkänä, Felipe nikani mda angwane, ni Etiopiabo ütiäte kri mikani kaibe, monsoi neme ñakare jatabare Felipeye. Jreina Etiopiabo kädian nämane Candace abko kräke ni Etiopiabo ye nämane ngwian ngibiare abko ben Felipe namani ngätai. Ni ye abko jananbare Ngöbö käikitekä

Jerusalén, ²⁸ bti jataninta ja jiebti ja käite angwane, Felipe namani ngätäi ben ji ngrabare. Ni ye abko kareta jäkä nämane mdäkwé abko te niara nämane tākānintbe amne, ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaías kākwe tärä tikani, yebtā niara nämane ñäke angwane, namani ngätäi Felipebe.

²⁹ Angwane Ngöbö Üai Deme kākwe niebare Felipeye:

Kareta jäkäta mdäkwé ye ken krötö jötrö, niebare Ngöbö Üaikwe ie.

³⁰ Ye erere bkänä, Felipekwe krötābare jötrö kareta ken angwane, tärä Isaías btā ni Etiopiabo nämane ñäke, ye kukwei jarabare Felipeye. Abtä Felipekwe niebare mda ie:

¿Tärä btā mata ñäke, ye tā nüke gare mae ya? niebare kwe ie.

³¹ Angwane ni ye kākwe niebare mda Felipeye:

¿Kukwe ne dirikā ñakare tie, se rükadre gare ño tie? mata nütüre, niebare kwe Felipeye.

Bti Felipe kärābare täketbe karete kwe jabe. ³² Tärä btā nämane ñäke abko nere:

Kordero jäta niken kāmikadre, kwrere jire niara jänikani.

Erere arato, kordero jäta niken drüen tikadrekä tā neme kwekbe, ye kwrere niara nämane kwekbe amne ñākābare ñakare ja dokwäre kwe.

³³ Niara mikani ngwarbe ni mda mdakwe akwa, ja mike ngite ñakare, akwa ngite niebare.

Niara ngāmi ngābākre bkāne, kānenkri kāmikani kwe, aisetē bküntre ñakare jire.

Isaías 53.7-8

Kukwe ne mdenbtā nämane ñäke abko jarabare Felipeye.

³⁴ Angwane ni Etiopiabo ye kākwe niebare Felipeye:

Ni Ngöbö kukwei niekä ye abko nämane blite jabtā ya, o nämane blite ni mdara jire btā, ye abko makwe niedre tie abko ti tö nibi ribei mae, niebare kwe Felipeye.

³⁵ Angwane tärä btā ni Etiopiabo nämane ñäke, ye ara jire btā Felipekwe blitabare kāne ben. Erere arato kukwe mda mdabti, Felipekwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare ie. ³⁶ Yebti nämane näin ji ngrabare, te nikani mate ñöbtā mda. Angwane ni Etiopiabo ütiäte kri ye kākwe niebare Felipeye:

Nete ñö tärä, aisetē ¿makwe ti ngökadre ñöte nete abko rabadre ño? niebare kwe ie.

³⁷ [Angwane Felipekwe niebare mda ie:

Kukwe kuin Jesubtä, ye mata mike era bkänä ne ngwane, rabadre kuin, niebare ie Felipekwe.

Abtä niarakwe niebare Felipeye:

Jesukristo abko Ngöbö Odei ye abko era tikrä, niebare kwe.]*

³⁸ Ye btärābe kareta mikamna nünenkä kwe, bti nikanintre nebe ñöbtā angwane, Felipekwe ngökani ñöte. ³⁹ Yebti jatanintre nüketā jate angwane, Ngöbö Üai nikaninbe Felipe ngwena ni Etiopiabo ye okwā bäre mento, aisetē Felipe tuaninta ñakare mda kwe. Akwa niara abko btā kā namani bäri nuäre amne, nikaninta ja gwiriēte. ⁴⁰ Akwa Felipe abko, batibe namanime mobe juta Azotote. Ye kanti nikani kukwe kuin Jesubtä dirire juta kwatirekwatire te. Abti nikani nebe juta Cesareate.

9

*Saulokwe tödekani Jesubti
(Hechos 22.6-16; 26.12-18)*

* **8:37** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tā tikani manuscrito bäri kuinquinbtā.

¹ Kä ye ngwane abko, Saulo namani jadüke ñakare, gata käbä mike nitre ja töitika ni Dänkien Jesukwe rüere, aiseite Saulo nikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kanti, ² käkwe tarä käräbare ie ngwandre sinagoga kwatirekwatire ye dänkientreye juta Damascote. Ni merire amne ni brare kwandre näin Ji Jesukwebti Sauloye juta Damasco ne ngwane, niara di rabadre ngwiankrä ngite Jerusalente, abkokäre tarä käräbare kwe. ³ Ye erere bkänä, tarä bianina ie, abti nikani juta Damasco. Nikani, nikani, nikani mate ja ken juta Damasco. Te batibe ñotra trä dirare kä käinbti jatani. Ye abko trä niabare dirare jökrä Saulo bäre temen. ⁴ Angwane Saulo nikaninbe ngitiekä temen amne, btäräbe ni kukwei jarabare krörö ie:

¿Saulo, ñobtä mata näin kisere kore ti jiebti ti mikakäre ja tare nike yere? niebare kwe.

⁵ Angwane Saulo käkwe niebare mda:

¿Ma abko nire ti Dänkien? niebare kwe.

Ye btäräbe ni ye käkwe niebare mda Sauloye:

Ti abko Jesu ara, aiseite nitre tödekaka tibti jiebti mata näin kisere mikakäre ja tare nike, ye ñan niaratre jiebti mata näin, akwa ti ne ara jire jiebti mata näin. [¿Ye ñobtä mata kukwe nuene käme ja rüere au! niebare mda kwe ie.

⁶ Angwane Saulo abko namani grükekä jökrä ngrabare amne kä jürä namani krübäte btä, käkwe niebare:

¿Tikwe dre nuendre, ie ma tö nibi ti Dänkien? niebare kwe.]*

Angwane ni Dänkien käkwe niebare mda ie:

Näin krö, bti ma rika nebe juta Damascote. Ye kanti makwe dre nuendre, erere niedi mae, niebare kwe Sauloye.

⁷ Angwane nitre nämäne näin Saulobe, ye ie ni kukwei jarabare akwa, ni jatabare ñakare ietre. Yebtä abko kä jürä namani krübäte btätre amne namanintre nünaninkä kwekbe jökrä. ⁸ Yebti Saulo nämäne temen, nükani dikekäta krö, käkwe okwä ngianinte ngwane, kä namani iko okwäte amne kä namani tuen ñakare ie, aiseite nitre nänkä ben ye käkwe kani küdebt, nikanintre ngwena nebe juta Damascote. ⁹ Ye kanti Saulo namani köbömä jire angwane, kä namani tuen ñakare ie. Angwane köbö ye näire ja bäinbare kwe ñöye amne mröye arato.

¹⁰ Juta Damasco yete abko, ni tödekaka Jesubti nämäne nüne iti. Ni ye abko kädian nämäne Ananías. Ananías ye abko, ie ni Dänkienkwe ja mikani tuare köböre kwrere mda, käkwe niebare krörö ie:

¿Ananías! niebare kwe ie.

Jötrö Ananías kwe niebare:

¿Ye dre, ti Dänkien? niebare kwe mda.

¹¹ Angwane ni Dänkien käkwe niebare ie:

Ji kädianta Ji Metre, yebti nän amne, ma rika nebe ni kädianta Judas ye gwiriete. Ma raba ju yete angwane, ni juta Tarsobo kädianta Saulo abko tä yete, ye ngwiantari makwe. Niara tä blite Ngöböbe amne ¹² ni iti kä Ananías niki nebe niara kanti, käkwe kise miri bti, kä mikakäre tuenta ie abko nibi tuen köböre kwrere ie, aiseite nän kanti, niebare ni Dänkienkwe Ananíasye.

¹³ Ni Dänkien kukwei jarabare kore Ananíasye angwane, niebare krörö kwe:

Ti Dänkien, nitre deme makwe nünanka Jerusalén abko ni ye tä mike ja tare nike krübäte, ye abko ni kwati käta niere tie. ¹⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka mabti tä nüne nete abko jarikadre ngite kwe Jerusalén, abkokäre tarä käräbare kwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienye, ye erere tarä biandi

* **9:6** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquinbtä.

ie mikakäre ütiäte. Yebti jatani nuke nete. ¿Se abko ti rikadre ño kánti se? niebare Ananíakwe.

¹⁵ Akwa ni Dánkien kákwe niebareta mda Ananíaye:

Nitre ká mdabti ñakare israelitare abko ie ni nekwe ti mikadi gare, abkokäre tikwe dianinká. Erere arato, nitre ñakare israelitare ngátáite jrei tárä, ye ie ti mikadre gare kwe arato, abkokäre tikwe dianinká. Mdakäre abko, niara arabe rikadre ti miketa gare nitre israelitaye arato, abkokäre tikwe dianinká jenena jkrä, aisete nän kánti, tita niere mae Ananíás. ¹⁶ Ni ne kákwe ja tare nikadi kri tikrä, ye abko tikwe mikadi gare ie arato, niebare ni Dánkienwe Ananíaye.

¹⁷ Ye erere bkänä, Ananíás nikani Saulo kánti. Namanina yete angwane, nikani gwä, kákwe kise mikani Saulobti, bti niebare krörö kwe ie:

Ti mrákä Saulo, Jesu kákwe ja mikani tuare mae ji ngrabare, ye mden kákwe ti juni nete. Kä rabadre tuenta mae amne Ngöbö Üai Deme rabadre táte mabtä, abkokäre ni Dánkien Jesu ara kákwe ti juni ma kánti nete, niebare Ananíakwe Sauloye.

¹⁸ Ye btäräbe jändrän gwa drukwata kwrere nämane Saulo okwäte abko betaninká mento, namani ruen ie angwane, ká namani tuenta kuin ie. Yebti nikani amne Ananíás kákwe ngökani ñöte. ¹⁹ Yebti Saulokwe mröbare mda amne namaninta dite ngrabare.

Saulo kákwe blitabare Jesubtä Damascote

Nebti Saulokwe nünabare bä jötrö mda juta Damascote nitre tödekaka Jesubtibe. ²⁰ Ye btäräbe sinagoga kántikánti Saulo nikani niere krörö:

Jesu abra Ngöbö Odei era metre, nikani niere.

²¹ Yebtä abko nitre Saulo kukwei nuaka nuaka ñan töi namani krütare btä, ká namani niere:

Nitre tödekaka Jesubti, jiebtí ni noko nämane nän kisere Jerusalén yete. Erere arato, niara jatani nete nitre tödekaka Jesubti kaen ngite ngwiankäre nebebe Jerusalén biandre nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre ye dánkientreye kitakäre ngite. ¿Se ño abko tá blite kore mtare se? ni jókrä namani niere kore.

²² Akwa Saulo abko namani blite bäri ja dibti amne, Jesu abko Ni Dianinká Ngöbökwé bkänä abko Saulo namani bá mike metre jókrä. Yebtä abko, nitre israelita nämane nüne Damasco kákwe dre niedre Jesubtä Sauloye abko ñan namani nuke gare ietre.

²³ Abti ká nikanina raire ta angwane, batibe nitre israelita kákwe ja töi diani kwärikwäri Saulo kámikakäre. ²⁴ Akwa Saulo rätäkä namani nitre israelitakwe, ye abko Saulokwe gani, akwa juta jukwebtä, ye kánti nitre israelita namani niara kraire jite dibire rare kámikakäre. ²⁵ Akwa nitre ja töitikaka Saulobe kákwe Saulo mikani kutia krite, bti gibianinká kibti ta timon kwetre deo, bti Saulo ngitianinta.

Saulo mikani gare nitre Jesu kukwei ngwiankaye Jerusalén

²⁶ Abti Saulo nikani nebata Jerusalén angwane, nitre tödekaka Jesubti, ben Saulo tö namani ja getai. Akwa ni jókrä btä niara jürä namani, ñobtä ñan angwane Saulokwe Jesu kani ngäbti arato, ye abko ñan namani nebe era kräke, aisete ká jürä namani btätre. ²⁷ Akwa ni tödekaka Jesubti kädian nämane Bernabé abko nikani Saulo ngwena, bti mikani gare kwe nitre Jesu kukwei ngwiankaye. Angwane Saulo nikani Damasco angwane, Dánkien Jesukwe ja mikani tuadre ji ngrabare ie. Erere arato ni Dánkien kákwe blitabare ben amne, ká jürä namani ñakare Saulobtä blitakäre Jesubtä juta Damascote, niebare Bernabékwé nitre Jesu kukwei ngwiankaye. ²⁸ Yebti nitre Jesu

kukwei ngwianka kākwe Saulo kani ngābti amne, nitre ye ben Saulo namani nūne Jerusalén. Angwane namanintre niken gwaire kwārākwarā amne kā jūrā namani űakare btā blitare Jesubtā. ²⁹ Nitre israelita kukwe griegore, ben Saulo namani blite Jesubtā amne namani ja kwete bentre, akwa niaratre ye abko tō namani Saulo kāmikai arato. ³⁰ Ye abko Saulo mrākātre tōdekaka Jesubti kākwe gani angwane, nikanintre Saulo ngwena ngitie nebe juta Cesareate. Ye kānti abko, Saulo juaninta kwetre nebeta ja kāite juta Tarsote. ³¹ Yebti abko, nitre gātākā Jesu kābti nāmāne nūne kā Judeate, Galileate amne Samariate ye abko namanintre nūne jāme jōkrā amne Ngōbōkwe die mikani nūne dite kukwe kuin Jesukwe nebtā. Erere arato, namanintre Dānkien Jesu mike űitiāte jae amne Ngōbō űai Deme namani die mike angwane, ni kwati jatani mda tōdeke Jesubti siba.

Pedro abko kākwe Eneas mikaninta kuinta Jesu diebti

³² Pedro abko nāmāne nāin basare kwārākwarā mrākā Jesu kābtiye angwane, nikani arato juta Lidate mda ja tuakāre nitre deme Ngōbōkwe nāmāne nūne juta yete yebe. ³³ Pedro namani juta Lidate angwane, ni iti kādian nāmāne Eneas, kānti Pedro nikani. Ni ye abko, kā kwā kwāra namani ruen űakare ngrabare abko kisete nāmāne bren. Abtā nāmāne jānbtibe, btā Pedro namani. ³⁴ Angwane Pedrokwe niebare Eneaye:

Eneas, Jesukristo tā ma miketa kuinta, aisete nāin krō. Jān makwe ye űkete au jakrā, niebare kwe ie.

Ye btārābe Eneas nūkaninbe dikekā krō. ³⁵ Eneas namaninta kuinta kore, ye abko ni kwati nūnanka juta Lidate amne nitre nūnanka kā Sarōnte kākwe tuani angwane, kukwe kuin ni Dānkien Jesubtā kani ngābti kwetre arato.

Jesu diebti Pedrokwe Dorcas mikaninta nire

³⁶ Kā ye ngwane abko, meri tōdekaka Jesubti nāmāne nūne iti juta Jopete. Meri ye abko kādian nāmāne Tabita. (Kukwe Tabita ne abko Dorcas nieta griegore.) Meri ne abko kāre nāmāne jāndrān kuin nuene ni mda mdakrā amne kāre nāmāne ni bobre bobre die mike arato. ³⁷ Akwa kā ye ngwane Dorcas nākāni bren jume amne krūtani. Dorcas krūtani angwane, jūkaninte, bti ngwākā jānikani nebe ju kāin ninkri yete, kānti mikani gwi kwetre uliekāre. ³⁸ Juta Jope ye abko nāmāne kānime juta Lida ken. Pedro nāmāne juta Lida ye kānti gani nitre tōdekaka Jesubtikwe juta Jopete angwane, ni juani nibu kwetre Pedro kārere. Ye erere ni nibu ye nikani, namani Pedro kānti, kākwe niebare ie:

Brān jōtrō nunbe juta Jopete abko nunta ribere mae, niebare kwetre Pedroye.

³⁹ Ye erere bkānā, Pedro nikani bentre. Namanintre juta Jopete angwane, Dorcas ngwākā nāmāne mikani gwi, ye kānti nikani Pedro ngwena amne, meri kān brare krūtanikrūtani nāmāne yete abko mūare kwārā ja űkaninkrō jōkrā Pedro bāre kwetre, bti Dorcas nāmāne nūne angwane, Dorcakwe dān űo űo dikani ni bobre bobre krāke, erere namani mike tuare jōkrā Pedroye.

⁴⁰ Akwa Pedro abko kākwe juani jōkrā ju bāre, bti namani ngukudokwābti temen blite Ngōbōbe. Pedrokwe blitabare űnān Ngōbōbe, bti Dorcas ngwākā mikani nārāre kwe, kākwe niebare krōrō ie:

¡Tabita, nāin krō! niebare kwe ie.

Btārābe Tabitakwe okwā ngianinte amne okwā namani Pedrobta se kwrere, bti namani tākānintbe. ⁴¹ Angwane Pedrokwe kani kūdebtī, ganinkrō krō kwe. Tabita namani nūnaninkā krō angwane, nitre tōdekaka Jesubti nāmāne yete amne meri kān brare krūtanikrūtani nāmāne yete ju bāre, ye Pedrokwe kārābaretā gwā, bti meri nūkaninta nire, ye mikani tuadre kwe

ietre. ⁴² Meri mikaninta nire Pedrokwe ye abko nitre kwati nünanka juta Jopete kākwe gani angwane, ni kwati kākwe tōdekani Jesubti arato. ⁴³ Yebti ni sribikā iti nbi kwatabtā kādian nāmāne Simón nāmāne nūne arato juta Jopete, ye kānti Pedro namani nūne bā raire mda.

KUKWE KUIN JESUBTĀ NIEBARE NITRE ÑAKARE ISRAELITARE NGĀTĀITE (10.1–28.31)

10

Corneliokwe Pedro kārābare

¹ Kā ye ngwane abko, juta Cesareate ni nāmāne iti kādian nāmāne Cornelio. Ni ye abko rükā romano amne, nāmāne mikani nitre rükā kādian nāmāne Batallon Italiano ye dānkiene. ² Cornelio amne mrākā kwekwe nāmāne Ngōbö tarere amne nāmāne Ngōbö mike ütiāte arato. Erere arato, Cornelio kāre nāmāne ngwian bien kabre nitre israelita bobreye die mikakrā amne kāre nāmāne blite Ngōböbe arato. ³ Bati ñānā okwā krāmā nāre dere angwane, batibe kukwe namani tuen kōböre kwrere krōrō ie: Angele Ngōbökwē jatani, nūkani gwi niara kānti, namani tuen metre kwrere ie, kā namani niere ie:

¡Cornelio! niebare ie angelekwe.

⁴ Angwane Cornelio okwā namani kwekbe angelebtā amne kā jūrā namani krübāte btā, kākwe niebare mda:

¿Ma tō nibi dreye, ti dānkiē? niebare kwe.

Angwane angelekwe niebare ie:

Mata blite Ngōböbe amne mata jāndrān bien nitre bobre bobre die mikakrā, ye abko gare kuin Ngōböye. Abtā Ngōbö tō ma die mikai mtare. ⁵ Ne aisete makwe ni mda mda juandre jōtrō nebe juta Jopete. Ni kādianta Simón, arabe ie Pedro nieta, ye kāre nūke ja kānti nete. ⁶ Niara tā nūnentbe Simón mdara jire kānti mren kōrābti. Simón ye abko sribikā nbi kwatabtā. Abko kore se, niebare angelekwe Corneliōye.

⁷ Yebti angele blitaka Corneliōbe, ye nikaninta angwane, Corneliokwe sribikā kwekwe kārābare nibu amne ni rükā kā namani Ngōbö tarere arato amne namani Cornelio die mike sribibtā kārābare iti kwe. ⁸ Bti angelekwe dre niebare ie, ye erere niebare jōkrā kwe ietre, bti juani kwe juta Jopete Pedro tuen.

Ngōbökwē kukwe mikani tuen kōböre kwrere Pedroye

⁹ Yebti jāndrinane ñānā jatanina nūke ruāre angwane, nitre juani Corneliokwe ye abko namani mate ja ken juta Jopete angwane, Pedro abko nikani jubti kāin blitakāre Ngōböbe. ¹⁰ Angwane mrō namani krübāte Pedroye, tō namanina mrōi akwā, mrō sribe nāmāne krire krāke angwane, Ngōbökwē jāndrān mikani tuare kōböre kwrere krōrō ie: ¹¹ Kā kām̄b̄ti ngitiani, namani tuen ie amne, yete ta dān kwata kri nāmāne mākān̄inte kōrā krābkā btā kwārikwāri abko gibianinkā timon, nūkani mate dobob̄tā temen okwābti. ¹² Dān kwata kri yete abko jāndrān ngwarbe ngoto krābkā krābkā bātākā ngwarbe nāmāne. Erere arato, jāndrān yorekā tementa tementa bātākā ngwarbe nāmāne amne nukwā bātākā ngwarbe nāmāne arato abko namani tuen Pedroye. ¹³ Ye btārābe Ngōbö kukwei jarabare krōrō ie:

Pedro, jāndrān nibi tuen mae yete, ye nān kām̄ike kwetadre jae, niebare kwe ie.

¹⁴ Pedro kākwe niebare mda:

Ti Dänkien, jändrän mden mden ñan dbe kwetadre makwe niebare, ye erere tita kwete ñakare, akwa jändrän ñan dbe kwetadre aibe tä dän kwata kri te, aisete tikwe ñan kwetadre, niebare Pedrokwe.

¹⁵ Ye btäräbe, Ngöbö kukwei jarabareta Pedroye, käkwe niebare ie:

Jändrän mikani dbe Ngöbökwé, ye dbe ñakare makwe ñan tö ngwian niere jire chi, niebare kwe ie.

¹⁶ Jändrän tuani Pedrokwe, ye abko kwetadre kwe niebare bämä jire ie, bti dän kwata kri ye jänikaninta kä känbti niara okwäbti tuani kore kwe köböre kwrere. ¹⁷ Yebtä abko, Pedro namani töbike kri mda, ñobtä ñan angwane drekäre tuani köböre kwrere kwe abko ñan namani nūke gare ie, aisete namani töbike kri. Ye btäräbe ni juani Corneliokwe abko nūkani jukwebtä käkwe Simón ngwianintari. ¹⁸ Yebti namanina jukwebtä Simón kanti angwane, ñäkäbare jume ja dibti krörö kwetre:

¿Ni kädianta Simón akwa, Pedro nieta ie arato, ye tä nūne nete ya? niebare kwetre.

¹⁹ Angwane Pedro abko nämane töbike kukwe tuani kwe yebtä jubti käin angwane, Ngöbö Üai Deme käkwe niebare ie:

Pedro, ni nū nimä, käta näin ma känentari abko tä nokote. ²⁰ Ne aisete nänta jötrö timon amne ma rika bentre. Akwa makwe ñan töbika dikaro rikakäre bentre, ñobtä ñan angwane tikwe niaratre juni ma tuen, niebare Ngöbö Üaikwe ie.

²¹ Ye erere bkänä, Pedro nämane jubti käin, jataninta timon, käkwe niebare nitre yeye:

Ti ne mden känänta munkwe ye. ¿Drekäre munta näin ti känene? niebare Pedrokwe ietre.

²² Angwane nitre ye käkwe niebare mda ie:

Nitre rükä dänkien kädianta Cornelio käkwe nun juamba ma tuen nete. Niara abko tä nūne metre Ngöbö ngwärekre amne tä Ngöbö mike ütiäte jae arato amne, nitre israelita kwati käta mike ütiäte jae amne tätre tarere arato. Cornelio ye mden kanti angele deme Ngöbökwé nūkani, käkwe ma karamna amne ma rikadre niara gwiriete amne, makwe dre niedre abko niarakwe kukwe nuadre abkokäre, niebare kwetre Pedroye.

²³ Angwane Pedrokwe käräbare gwä. Ye kanti kibiabare kwetre.

Pedro nikani Cornelio kanti

Yebti jändrinane, Pedro nikani bentre angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti nūnanka juta Jopete nikani ruäre Pedro mukore siba. ²⁴ Yebti jändrinane angwane, Pedro nikani mate juta Cesareate. Cornelio abko nämane ngibiare amne, Corneliokwe mräkä kwekwe amne kukwe muko kwekwe ükaninkrö kwati, ben nämane Pedro ngibiare ngäbti angwane, Pedro nikani nebe. ²⁵ Pedro nikani mate gwäkäre se kwrere angwane, Corneliokwe kani ngäbti, käkwe ja mikani ngukudokwäbti temen Pedro mikakäre ütiäte jae. ²⁶ Akwa Pedro käkwe niebare Cornelioye:

Ti abko ja kwrere mabe, aisete makwe ñan ti mikä ütiäte Ngöbö kwrere jae. Näinta krö, niebare kwe ie.

²⁷ Yebti blitare kwärä, nikanintre gwä angwane, ni nämane ja ükaninkrö kwati gwi Pedro ngibiare ngäbti, btä Pedro namani. ²⁸ Angwane Pedrokwe niebare krörö ietre:

Ni menteni, ñakare israelita mun kwrere, ben nun israelita ti ne kwrere käkwe ñan ja getadre jire chi amne ñan rikadre jire juete abko tä ükaninte kore nunkwe, ye gare kuin munye ruen tie. Akwa ni menteni ñakare israelitare abko ñakare dbe Ngöbökrä abko tikwe ñan niedre jire abko Ngöbökwé mikaba gare tie. ²⁹ Ye mden kisete, ti käräbare nūke nete nieba tie angwane, ti jataba

jirekābe. Tikwe ñākāba ñakare mda, bti ti jataba, aiseite ¿drekāre munkwe ti kārābare nūke nete abko ti tō nibi gai mda? niebare Pedrokwe ietre.

³⁰ Abtā Cornelio kākwe niebare mda ie:

Mākāira ñānā okwā ne nāre angwane, ti nāma blite Ngōbōbe ñānā okwā krāmā nāre dere ja juete nete angwane, batibe ni rūkaba iti ti kānti. Ni ye abko btā dān trā ngitiēkā rūkaba ti kānti, ³¹ kākwe nieba krōrō tie: Cornelio, mata blite Ngōbōbe, ye abko jarabare Ngōbōye amne, mata ni bobre bobre die mike ño, ye abko garera ie arato, ³² aiseite makwe ni mda juandre nebe juta Jopete. Ni kādianta Simón, arabe ie Pedro nieta, ye kārere nūke ja kānti nete. Niara tā nūnentbe Simón mdara jire kānti mren kōrābti. Simón ye abko sribikā nbi kwatabtā, nieba kwe tie. ³³ Ye kwrere bkānā, jōtrō tikwe nitre nimā se juanba ma kārere amne, ma jatani ja moto kuinbti, ye abko kāi nibi nuāre tibā. Mtare nita jōkrā ketetibe Ngōbō ngwāreki nete amne, makwe dre niedre nunye niebare ni Dānkienkwe mae, ye erere nunta biare ma kukwei nuakāre, niebare Corneliokwe Pedroye.

³⁴⁻³⁵ Angwane Pedro nikani blite, kākwe niebare mda:

Ni jōkrā ūtiāte ja kwrere Ngōbōkrā, aiseite tā ni kitete ñakare ni mda mda ngātāite, akwa ni nūnanka juta mdente mdente kāta Ngōbō mike ūtiāte jae amne tā nūne metre abko Ngōbōta juto biare kaen ngābti jōkrā, ye abko nena gare tie mtare. ³⁶ Kukwe ye abko Ngōbōkwe mikani gare nun israelitaye abko krōrō: Jesukristo ni jōkrā Dānkien ye kōbōire ni jōkrā rabadre ja māketa amne nūnenta jāme jōkrā. ³⁷ Ye rabadre gare, abkokāre Juan Bautista jatani ja ngōkamna ñōte nie angwane, dre nakaninkā kā Galileate niken nebe kā Judeate jōkrā, ye gare kuin munye abko krōrō: ³⁸ Jesu Nazarebo, ie Ngōbōkwe ja di biani kri amne Ngōbōkwe ja Ūai Deme mikani tāte btā abko diebti nāmāne nāin jāndrān kuin nuene amne ni bren bren nāmāne ja tare nike diablu ngoto tāni abko mikaninta kuinnta kwe. Ngōbō nāmāne Jesube abko diebti jāndrān ye namani bare ie, ye abko gare kuin munye arato.

³⁹ Jesukwe sribi ño ño nuenbare nun israelita kāite amne juta Jerusalēnte, ye abko nun Jesu kukwei ngwianka kākwe tuani ja okwā jenbti. Jesu mūre ketani krusobtā nitre israelitakwe, ⁴⁰ akwa kōbōmākāre angwane, Ngōbōkwe mikaninta nire, bti Ngōbōkwe mikani tuadre nun ngātāite. ⁴¹ Akwa Ngōbōkwe ñan mikani tuadre nitre israelita jōkrāye, akwa nun dianinkāra kena Ngōbōkwe, nunye Ngōbōkwe Jesu mikani tuadre. Jesu nūkaninta nire, abti nun ne aibe kākwe mrōba amne tomna ñaba ketetibe ben amne, nun aibe Ngōbōkwe tuanimetre tuen. ⁴² Ngōbōkwe niara mikani Kritobore ni nire krāke amne ni krūtani krāke, ye abko nun juanba niere kwe ni jōkrāye. ⁴³ Jesu ne mdenbtā abko nitre Ngōbō kukwei niekā kirakira kākwe blitabarera angwane, niebare krōrō kwetre: Nire nire ngite kukwe kāme nuenbtā abko kākwe tōdekadre Jesubti angwane, Ngōbōkwe niara ngite diandikā btā Jesu kōbōire, niebare kwetre, Pedro namani niere.

Ngōbō Ūai Deme nūkani kena nitre ñakare israelitarebtā

⁴⁴ Pedro nāmāne blite kore angwane, batibe nitre Pedro kukwe nuaka nuaka, yebtā Ngōbō Ūai Deme nūkani se kwrere. ⁴⁵ Nitre ñakare israelitaye, ie Ngōbōkwe ja Ūai Deme biani arato, yebtā abko nitre israelita tōdekaka Jesubti nūkani siba Pedro mukore, ye ñan tōi namani krūtare btātre, ⁴⁶ ñōbtā ñan angwane ni jōkrā namani blite kukwe jenenanbti btā ja tōitikani ñakare kwetre amne namanintre Ngōbō kākitekā jōkrā okwābti. Yebtā abko, Ngōbō Ūai Deme nūkani btātre gani kwetre. ⁴⁷ Angwane Pedrokwe niebare mda:

Nun israelita, ie Ngöbökwe ja Ūai Deme biani, ye kwrere Ngöbökwe bini arato nitre neye, aisete nikwe niaratre ngökadre ñöte Jesu kábtí ruen tie, niebare Pedrokwe.

⁴⁸ Bti Cornelio amne mráká kwekwe amne kukwe muko kwekwe btá Ngöbö Ūai Deme nukani, ye Pedrokwe ngökamna jökrá ñöte Jesukristo kábtí ni mda mdaye. Erere ngökantire ñöte kwetre, bti Pedro rabadre nüne köböbu, köböma mda bentre abko ribebare kwetre Pedroye.

11

Dre nakaninká Cornelio kánti abko Pedrokwe niebare

¹ Pedro ngámi nuketa Jerusalén, ye kánenkri nitre ñakare israelita kákwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtá kani ngábtí arato, ye abko gani nitre Jesu kukwei ngwianka mda mdakwe amne nitre tödekaka Jesubti námáne nüne ká Judeate ye kákwe gani arato. ² Abtá Pedro nikani nebeta Jerusalén angwane, nitre israelita ruäre tödekaka Jesubti núnanka ká Judeate namani ñáke Pedro rüere, ³ kákwe niebare krörö Pedroye:

Nitre ñakare israelitare abko gwiriete ni israelita ñan janandre basare jire chi nita niere. ¡Se ñöbtá abko ma jananbare mröre ketetibe nitre se ben gwaire! niebare kwetre ie.

⁴ Abtá kukwe nakaninká ño ja táritári, ye erere Pedro nikani niere jökrá abko krörö:

⁵ Ti náma juta Jopete blite Ngöböbe angwane, jándrán dán kwata kri mákánite kwárikwári korá ketabká btá, kwrere jire námáne ká káinbti, rababa kite núke ti náma ye kánti abko tikwe tuaba köböre kwrere. ⁶ Akwa jándrán yete abko dre námáne ti tö rababa tuai, kákwe mikaba ñáräre kuin angwane, jándrán ñakare dbe kwetadre nikwe aibe náma te abko krörö: Jándrán ngwarbe ngoto krábká krábká bátáká ngwarbe náma te. Erere arato, jándrán ngwarbe kánsenta bátáká ngwarbe náma te. Mdakäre abko, jándrán yoreká tementa amne nukwá bátáká ngwarbe náma te arato, btá ti okwá rababa.

⁷ Ye btárábe Ngöbö kukwei jaraba krörö tie: Pedro, jándrán nibi tuen mae yete, ye nán kámike kwetadre jae, nieba kwe tie. ⁸ Abtá tikwe nieba krörö ie: Ti Dánkien, jándrán mden mden ñan dbe kwetadre makwe niebare kira, ye erere tikwe ñan kwetabare jire chi, aisete tikwe ñan kwetadre, tikwe nieba ie. ⁹ Angwane Ngöbö ká káinbti kákwe niebata krörö mda tie: Jándrán mikani dbe Ngöbökwe, ye dbe ñakare makwe ñan tö ngwian niere jire chi, nieba kwe tie. ¹⁰ Ngöbökwe ñákába bämä jire kore tie. Yebti dán kwata kri ye járikabata ká káinbti ti okwábtí.

¹¹ Ye btárábe, ni Cesareabo juani nimá ti tuen, ye rababara mate jukwebtá ti kánti. ¹² Angwane tikwe ñan ká jürá ngwiandre niken bentre, Ngöbö Ūai Deme kákwe nieba tie. Ye erere ti rikaba bentre amne, ti mráká ni ti tá tibe nete noko rikaba siba tibe. Nun rikaba nebe juta Cesareate angwane, ni náma iti yete kánti nun rikaba jökrá nebe gwi. ¹³ Angwane ni ye kákwe angele tuani ño köböre kwrere abko rikaba niere nunye, kákwe nieba krörö: Angele rükaba núnaninká nete, kákwe nieba krörö tie: Ni kádianta Simón akwa, Pedro nieta ie arato abko tá juta Jopete, ye ni mda juen kárere jötrö núke ja kánti nete, ¹⁴ ñöbtá ñan angwane Ngöbökwe ma dianditari ño ma mrákábe gwaire abko niarakwe niedi mae, abkokäre makwe kárá, niebare angelekwé ie, nieba kwe nunye. ¹⁵ Angwane kukwe kuin Jesukristöbtá ye ti rikaba niere krire ietre angwane, btárábe Ngöbö Ūai Deme rükaba ño kena nibtá, ye kwrere rükaba btátre arato ti okwábtí se kwrere. ¹⁶ Ye ngwane ni Dánkien Jesu kákwe blitaba nibe abko rükaba töreta tie krörö: Juankwe ni ngökani ñö aibe te akwa, mun abko ie Ngöbökwe ja Ūai Deme biandi núnakäre munbtá, niebare kore ni

Dänkienwe nie. ¹⁷ Ye mdenbtä abko, ni israelita kākwe tōdekani ni Dänkien Jesukristobti abko ie Ngōbökwē ja Ūai Deme biani, ye kwrere biani kwe nitre ñakare israelitareye arato, ¿se tikwe ja mikadre ño Ngōbö rūere? ti rababa nütüre, niebare Pedrokwe.

¹⁸ Yebtä abko, ja mräkätre Jerusalénbo namani ñāke Pedro rūere ye kākwe Pedro kukwei nuani ünān angwane, namanintre kwekbe kada ketani jōkrā amne, nikanintre Ngōbö kākitekā mda, kākwe niebare:

¡Nitre ñakare israelitare rabadre nūne kākēkäre Ngōböbe, abkokäre Ngōbö tā kā bien ietre kukwe kāmē kitakäre temen amne tōdekakäre Jesubti ñān ñān! namanintre niere.

Nitre ñakare israelitare kwati kākwe tōdekani Jesubti juta Antioquiäte

¹⁹ Esteban kāmikani, yebti nitre israelita tōdekaka Jesubti nūnanka Jerusalén abko ni israelita mda mda namani mike ja tare nike krübāte tōdekabtä Jesubti. Abtä ngitiani jōkrā kwärākwärā. Ruäre nikani Fenicia, ruäre abko nikani Chipre amne ruäre nikani juta Antioquiā. Nikanintre ye kantikānti nikani kukwe kuin Jesubtä ye niere mräkätre israelitaye akwa, ni ñakare israelitare abko ie niebare ñakare kwetre. ²⁰ Akwa nitre nūnanka Chipre amne juta Cirenete tōdekaka Jesubti arato abko nikani ruäre juta Antioquiäte, ye abko kākwe kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä niebare nitre ñakare israelitareye arato. ²¹ Angwane ni Dänkien Jesu namani die mike kri, ye mdenbtä abko ni kwati kākwe ja tōi kwitaninta amne namanintre tōdeke ni Dänkienbti. ²² Ye abko nitre gätākā Jesu kābti nāmāne Jerusalén kākwe gani angwane, Bernabé juani tuakäre kwetre Antioquiā mda. ²³ Ye erere bkānā, Bernabé nikani, namani juta Antioquiäte angwane, nitre tōdekaka Jesubti nūnanka Antioquiäte abko krāke Ngōbökwē ja moto mikani kuin namani tuen Bernabéye. Ye abko kāi namani nuäre kri btā, kākwe ja tōi mikamna kwatibe janknu Jesubtä nitre tōdekaka btin Jesubti yeye niaratre die mikakäre. ²⁴ Bernabé ne abko ni moto kuin amne, Ngōbö Ūai Deme nāmāne tāte btā amne nāmāne tōdeke kwatibe Jesubti arato. Ne aisetē niara nāmāne kukwe kuin Jesubtä niere angwane, ni kwati namani tōdeke ni Dänkienbti mda.

²⁵ Abti Bernabé nikani juta Tarsote mda Saulo kānēne. ²⁶ Saulo kwani ie angwane, nikani ngwena sribire jabe juta Antioquiäte. Ye kānti gätābare kā kwati tāte kwetre nitre tōdekaka Jesubti ben, niaratre die mikakäre amne Ngōbö Kukwei diribare kwetre ni kwatiye arato. Juta Antioquiā ne mden kānti abko nitre tōdekaka Jesubti kādiani Kristiano kena.

²⁷ Kā ye ngwane abko, nitre Ngōbö kukwei niekā nāmāne Jerusalén abko nikani ruäre nebe juta Antioquiäte. ²⁸ Nitre ye abko, iti kādian nāmāne Agabo. Bati nāmāne gätābtā angwane, namani nūnaninkā krō amne, Ngōbö Ūai Deme kōbōire niebare krōrō kwe:

Nitre romanobo tā gobrane, ye kantikānti mrō nikadi kri krübāte kā ngrabare temen, niebare kwe.

Ye erere bkānā, emperador Claudio nāmāne gobrane angwane abko mrō nika namani krübāte kā ngrabare temen. ²⁹ Abtä nitre tōdekaka Jesubti nāmāne juta Antioquiäte ye kākwe ja tōi mikani ngwian juen ja mräkätre tōdekaka Jesubti nūnanka kā Judeate ye die mikakäre. Ye erere ni itire itire, ie ja namani nūke tōre ngwian biden nuāi, ye erere namanintre bien. ³⁰ Ngwian ūkaninkrō kore ja mräkätre die mikakäre, ye abko Bernabé amne Saulo nikani ngwena biandre nitre tōdekaka Jesubti jie ngwianka yeye drāidre ni jōkrābti.

12

Santiago kāmikani amne Pedro abko kitani ngite

¹ Kā ye ngwane abko, nitre gātākā Jesu kābti Jerusalén abko ruäre jrei Herodes Agripa namani kite ngite kā teri mikakäre ja tare nike tödekabtā Jesubti. ² Angwane Juan etba Santiago abko jrei Herodekwe kāmikamna ngitrabti, ye erere Santiago kāmikani. ³ Santiago kāmikani kore, ye abko namani dbe nitre israelitakrä, namani tuen jrei Herodeye, aisetē Pedro kamna ngite kwe arato. Pedro kani ngite ye ngwane abko bieta kādianta Pascua näire ban te lebadura ñakare kweta nämane, ye näire Pedro kani ngite. ⁴ Pedro kani ngite angwane, jrei Herodekwe kitamna ngite kā teri mda. Ye kanti guardia mikani nibkā nibkā, bäbkā ja tāritāri Pedro ngibiarebti. Yebti bieta Pascua rikadre ta angwane, Pedro mikadre ni jökrā ngwärekre kukwe ükatekäre btā amne kāmikakäre, Herodes namani nütüre. ⁵ Ne aisetē Pedro nämane ngite kā teri angwane, guardia namani ngibiare kuin ñan gitiadre abkokäre. Akwa nitre gātākā Jesu kābti abko namani jadüke ñakare, ja di kärere Ngöböye Pedrokrā.

Angele kākwe Pedro tikaninteta

⁶ Herodekwe Pedro mikadre ni jökrā ngwärekre kukwe ükadrete kāmikakäre, ye känenkre deo angwane, kadena nämane kitani krobu niara küdebtā amne kadena arabe nämane mākāninte guardia nibubtä. Guardia nibu ye ngätāite niara nämane kibien kuin temen angwane, jukwebtā abko guardia nämane nibu arato jukwe ngibiarebti. ⁷ Angwane batibe angele ni Dänkienkwe nükani gwī, Pedro nämane ye kanti angwane, kā trä ngitianinkā ngwen jökrā gwita temen, Pedro nämane ngite ye kanti. Angwane angele ye kākwe Pedro nuaninbtā kronabtā, kākwe ganinkrö, bti niebare kwe ie:

Nāin jötrö krö, niebare kwe ie.

Ye btäräbe, kadena nämane kitani Pedro küdebtā ye ngitianinbe jökrā Pedro küdebtā se kwrere. ⁸ Angwane angele ye kākwe niebare mda Pedroye:

Ja ngwā kite jötrö amne sabato kite jötrö ja ngotobtā, niebare kwe ie.

Ye erere Pedrokwe nuenbare. Angwane angelekwē niebareta mda ie:

Dän ngetbo tā mda makwe, ye kita jabtā arato, bti ma jata ti jiebti, niebare kwe ie.

⁹ Ye erere bkänā, Pedro nikani angele jiebti. Akwa Pedro nämane näin era metre angelebe ya abko ñan namani nūke gare ie, ñobtā ñan angwane nämane angele tuen köböre namani ruen ie. ¹⁰ Akwa guardia nämane käne jukwebtā bäre nikani ta, bti guardia mda nämane jukwe mdara jire kanti, ye bäre nikani ta, bti jukwe jierore nämane mikani jite ji ken, ye kanti Pedro namani angelebe angwane, jukwe ye ngitianinbe au angwane, jukwe namani tikani, yete ta Pedro nikani angelebe. Yebti nikani bā mente se kwrere angwane, angelekwē Pedro mikaninte kaibe.

¹¹ Angwane batibe angele nükani era metre bkänā gani Pedrokwe angwane, niebare krörö kwe:

Herodes amne nitre israelita ji dokwäte tö kukwe nuein käme tibtä abko ngāniene ti Dänkienkwe angele juni ti tikete, ne abko era metre bkänā ñan ñan, Pedro namani niere jae au.

¹² Pedro tikaninteta, ye gani kwe angwane, nikani nebe María juete. María ye abko ni kädian nämane Juan amne arabe kädian nämane Marcos abko meye. Ye kanti Pedro nikani. Kā ye kanti abko, ni nämane ja ükekrö kwati blite Ngöböbe Pedrokrā. ¹³ Pedro nikani nebe ki jukweibtä, kākwe ñākābare gwākäre amne, nire nämane ñāke jukwebtā abko meri sribikā bati kädian nämane Rode nikani tuen. ¹⁴ Angwane Pedro kukwe nükani gare ie, ye abko

käi namani nuäre krübäte btä, aisete jukwe tikadre kwe Pedroye näre abko nikaninta betekäta jirekåbe nementa gwi, kåkwe niebare:

¡Pedro tä jukwebtä! niebare kwe.

¹⁵ Abtä nitre nämåne gwi ye kåkwe niebare mda ie:

¡Ma ngwarbe kå kwitekå jabti nete! niebare kwe ie.

Akwa ja nämåne kukwe era niere, meri ye namani niere ietre. Abtä niebare krörö mda kwetre:

Angele Pedro ngibiaka aibe tä näin. Ye ñan niara ara jire tä näin, namanintre niere.

¹⁶ Akwa Pedro abko namani ñåke janknu jukwebtä amne, ni mda mda nikani, kåkwe jukwe tikani, bti Pedro nämåne yete bkånå, btå okwå namani angwane, tõi ñan namanintre krütare btå. ¹⁷ Akwa niaratre kåkwe kada ketadre niebare Pedrokwe kisebti ietre, ye erere namanintre kwekbe jökrå angwane, ni Dånkienkwe tikaninteta ño abko niebare kwe. Yebti niebare krörö kwe:

Kukwe nakaka ño tibtä, tikwe nini munye, ye erere munkwe nie jökrå Santiagoye amne ja mråkä tödekaka Jesubti mda mdaye arato, niebare kwe.

Yebti kå mekaninkå kwe yete amne nikani kå mdabti ngitie Herodes ngåniene.

¹⁸ Yebti kå jatani ngwen dekå angwane, kå namani nokre jabtå nitre rükåkwe, ñobtä ñan angwane Pedro jrainbare ñan namani nüke gare ietre, aisete namanintre ja mike ngite jirekåbe kwårikwåri. ¹⁹ Angwane Herodekwe Pedro kånåntarimma ietre, akwa ñan kwanintarita ietre, abtä niaratre mikani ngite mda Herodekwe, bti kåmikamna kwe.

Herodes krütani

Yebti Herodes nämåne kå Judeate, abti nikani neme juta Cesareate mda.

²⁰ Herodes ngåmi niken juta Cesareate, kånenkri niara namani romon nitre nünanka juta Tirote kråke amne nitre nünanka juta Sidónte kråke, aisete namani ja kwete bentre. Abtä nitre ütiåte ütiåte nünanka juta kubute ye kåkwe ja tõi diani rikakåre gwaire Herodes kånti juta Cesareate kukwe ükete ben, ñobtä ñan angwane nitre Tirobo amne nitre Sidónbo nämåne mrö kökö jae kå Herodekwe kånti, aisete tö namanintre kukwe ükete. Ye erere bkånå, ni sribikå ütiåte nämåne sribire iti Herodekrå abko kådian nämåne Blasto abko ben nitre Tirobo amne Sidónbo kåkwe blitabare, ye köböire abko Herodes rabadre ja måketa jåme bentre, abkokåre blitabare kwetre Blastobe.

²¹ Yebtä abko, Herodekwe gåtå köböi kitani mda kråke. Ye erere gåtå köböi nükani angwane, Herodekwe dån båri nuäre, ütiåte kri kitani jabtå ja jreire bå mikakrå, bti namani tåkånintbe ja täkrå gobrankråbti angwane, kukwe niebare kwe ietre. ²² Angwane Herodes kukwe nuaka nuaka ye nikani ñåke jume ja dibti niara moto mikakåre jåme jakrå, kå namani niere krörö:

Ni tä blite se ñan ni ngwarbe akwa, ngöbö ara nü iti, kåta blite se, namanintre niere kore ie.

²³ Ye btåråbe angele ni Dånkienkwe kåkwe Herodes mikani bren, ñobtä ñan angwane Herodes mikani ütiåte ngöbö kwrere jae ni mda mdakwe, ye namani dbe Herodekrå amne Ngöbö era metre abko mikani ütiåte ñåkare kwe. Yebtä angelekwe mikani bren angwane, ngin aibe kåkwe Herodes kitaninkå ja tubtä. ²⁴ Niara krütani kore, ye täbti Ngöbö Kukwei nikani niren båri mda kå ye kåntita temen amne, Ngöbö Kukwei diri namani kå jökråbti arato kå ye kåntita.

²⁵ Abti Bernabé amne Saulo kåkwe sribibare ünån jökrå Jerusalén, bti nikaninta juta Antioquíate. Nikaninta angwane, nikani Juan ngwena jabe. Juan ye mden abko kådian nämåne Marcos arato abko jånikani kwetre jabe.

13

Bernabé btä Saulo juani blite Jesubtä

¹ Nitre gätäkä Jesu käfti nämáne juta Antioquiate, ye ngätáite nitre Ngöbö kukwei niekä nämánena amne nitre Ngöbö Kukwei dirikä nämánena abko kädian nämáne krörökrörö: Bernabé, Simón (Simón ne mden abko kädian nämáne Chen arato), Lucio juta Cirenebo amne Manaen. Manaen ne abko rirabare gwaire jrei Herodes Antipabe. (Jrei Herodes Antipas ne abko kákwe gobranbare Galilea). Angwane Saulo nämáne arato. ² Batira jire niaratre nämáne ja úkaninkró Ngöbö káikitakakäre amne ja báinkäre Ngöbökrä angwane, batibe Ngöbö Úai Deme kákwe niebare krörö ietre:

Bernabé amne Saulo tikwe káräbarera sribi nuene jakrä, ye kráke niaratre denká jenena munkwe juankäre sribi ye nuene, niebare Ngöbö Úai Deme kwe.

³ Angwane blitabare únán kwetre Ngöböbe amne ja báinbare únán kwetre Ngöbökrä, bti kise mikani kwetre Bernabébtí amne Saulobti ja di biankäre ietre, bti juani kwetre mda.

Bernabé btä Saulo kákwe blitabare Jesubtä Chiprete

⁴ Abti Ngöbö Úai Deme kákwe Bernabé amne Saulo juani kore angwane, nikanintre nebe mren kóräbti juta Seleucia. Ye kánti nakwani rute, bti nikani ká butubti Chipre. ⁵ Ye ngwane abko Juan nikani siba Bernabébe amne Saulobe niaratre die mikakäre. Juan ne mden abko kädian nämáne Marcos arato. Nikanintre nebe mren kóräbti juta Salaminata, Chipre kánti angwane, sinagoga nämáne Salamina, ye kántikánti nikanintre blite Ngöbö kukwei kuin Jesubtä.

⁶ Niaratre kákwe dikakabare jökrä ká butubti Chiprete Ngöbö kukwei kuin Jesubtä niekäre. Abti nikani nebe juta Pafote mda. Ká ye kánti abko ni israelita sukiare nämáne iti. Ni ye abko ni ni ngökaka, akwa nämáne ja mike ni Ngöbö kukwei niekä kwrere. Ni ye abko kädian nämáne Bar-Jesu abko ben Bernabé amne Saulo namani ngätái. ⁷ Chipre yete ni iti kädian nämáne Sergio Paulo nämáne gobrane emperador romano kráke. Amne Sergio Paulo abko ben ni kwrare ye nämáne ja gete. Gobran ne abko töbtä krübáte abko tö namani Ngöbö kukwei nuai, kákwe Bernabé amne Saulo káräbare blite jabe Ngöbö kukweibtä. Erere nukanintre kánti. ⁸ Akwa ni kwrare ne arabe kädian nämáne Elimas arato abko ñan tö namani gobran Sergio tuai tödeke Ngöböbti, ká namani Ngöbö Kukwei mikamna útiáte ñakare kisere gobran Sergioye. ⁹ Angwane Saulo abko arabe kädian nämáne Pablo arato btä Ngöbö Úai Deme namani táte, kákwe okwá ketaninte kwekbe ni kwrare yebtä, ¹⁰ kákwe niebare krörö ie:

Ma ni ngökó. Ma töi káme. Ma diablu kwrere amne käre mata ja mike jándrán kuinquin rüere. Mata rüere ni Dánkien kukwei kuin era metre rüere, ye abko ñan rabadre bare jire chi mae, mata nütüre aisete, ¹¹ mtare ni Dánkien Jesu kákwe ma mikadi ja ngie nuen krörö: Ni Dánkien bike ma okwá mike ká ikote, aisete ká ñan rabadi tuen mae, ne ben makwe nünandi bá raire kore. Abko kore se, niebare Pablokwe Elimaye.

Ye btäräbe, ká ngidianinte iko Elimas okwáte amne ká namani iko jökrä okwáte se kwrere. Angwane ni mdakwe kadre küdebtí rikadre ngwena, ie niara tö namani, ñobtä ñan angwane ká namani tuen ñakare ie aisete. ¹² Elimas namani ká ikote kore gobran okwábti, yebtä abko kukwe kuin ni Dánkien Jesubtä diri namani, yebtä gobran ñan töi namani krütare, kákwe Ngöbö kukwei Jesubtä mikani era abko kukwe nakaninká kore Bernabé amne Pablobtä ká butubti Chiprete.

Saulo bta Bernabé kákwe kukwe kuin Jesubtä niebare juta Antioquia kä Pisidiate

¹³ Nebti Pablo amne kukwe muko mda mda nämane näin ben abko nakwani rute mren köräbti juta Pafote mda, bti nikani juta Pergete kä Panfiliate. Ye kánti Juan Marcos kákwe kä mikaninkä btätre, kä nikaninta ja jiebti nebeta Jerusalén. ¹⁴ Pablo nämane kukwe muko mda mdabe juta Pergete, bti nikani ta angwane, nikani nebe juta Antioquia kä Pisidiate mda. Ye kánti köbö jadükakrä nitre israelitakwe nükani angwane, nikanintre sinagorate, kánti nämane tákänintbe. ¹⁵ Abti Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye amne tarä tikani nitre Ngöbö kukwei niekákwe, ye bta ñakábare ünän jökrä angwane, nitre ji dokwäte sinagorate kákwe niebare krörö ietere:

Ja mräkätre, kukwe tarä munkwe niedre ja mräkätre die mikakrä ne ngwane, kä tarä blitakrä munye mtare, niebare kwetere.

¹⁶ Angwane Pablo namani nünaninkä krö amne, ni jökrä kákwe niara kukwei nuadre abko niebare kisebti kwe ietere, bti niebare krörö kwe ietere:

Mun israelita amne mun ñakare israelitare tä nete arato käta Ngöbö mike ütiäte jae, olo ketete ti kukweiye munkwe. ¹⁷ Ngöbö ni israelitakwe kákwe ni mräkä kirakira dianinkä jen jakrä, bti ni mräkä kirakira nämane nüne ni menteni kwrere kä jenenante Egipto abko mikani niren kwati kwe. Abti ja di krihti Ngöbö ara jire kákwe ni mräkä dianinkäta kä Egiptote mento. ¹⁸ Abti ni mräkä kirakira kákwe nünabare blo kä gre ketebu jire kä kaibete, akwa Ngöbö moto namani romon ñakare jötrö kräke. ¹⁹ Angwane ni mräkä kirakira, ye köböire Ngöbökwé juta keta kükü jire juani ngwarbe Canaán, bti kä ye biani kwe ni mräkä kirakiraye jakrä. ²⁰ Niaratre nikani nüne Egipto abti nukaninta nüne Canaán ye abko bäsi kä siento kräbkä bti kä gre ketebuhti kwä jätä (450) nikani ta, niebare Pablokwe.

Pablokwe niebareta mda:

Yehti Ngöbökwé nitre rükä jie ngwianka mikani gobrane mda ni mräkä kirakira ngätäite. Ne abko namani kore nebebe Ngöbö kukwei niekä Samuel näire. ²¹ Yehti ni mräkä kirakira kákwe jrei käräbare Samueliye mda abko rabadre gobrane niaratre ngätäite abkokäre. Ye erere bkänä, Ngöbökwé Saúl tukwe mikani jreire kä gre ketebu jire niaratre ngätäite. Saúl ne abko Cis ngobo. Cis ne abko jatani Benjamín mräkäkri. ²² Abti Ngöbökwé Saúl dianinkä mento angwane, David tukwe mikani jreire mda Saúl täte kwe amne, Ngöbökwé niebare krörö Davibtä: Isái ngobo David ne abko kákwe nünandre ño, ie ti tö, erere tä nüne amne, dre nuendre kwe, ie ti tö, erere tä biare nuene arato, niebare Ngöbökwé bta. ²³ David ne mden mräkäkri ni Diantarikä iti kädianta Jesu jatani ni israelita kräke. Jesu ne mden abko Ngöbökwé köböi mikani nitre israelita diantarikäre, ²⁴ aisete Jesu ngämi sribi kömiketbe, känenkri ni kä Juan jatani. Angwane nitre israelita kákwe kukwe kämekäme kitadre jire jökrä temen, bti tödekadre Ngöböhti, bti ja ngökadre ñöte kwetere abko Juan namani niere ietere. ²⁵ Yehti kä jatani neme braibe nünankrä Juanye angwane, Juankwe niebare krörö: Ti Ni Dianinkä Ngöbökwé, munta nütüre tibtä akwa, ye ñakare kore. Akwa ni jatadi iti ti jiebti abko bäri ütiäte tikrä, aisete ja nuke töre ñakare tie sandalia tikete niara ngotobtä ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara, niebare Juankwe.

²⁶ Ja mräkätre därebare ja täritäri Abrahamkri amne mun ñakare israelitare käta Ngöbö mike ütiäte jae, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ne abko Ngöbökwé juani nikrä. ²⁷ Jesu abko ni Dianinkä juani Ngöbökwé nükani gare ñakare nitre nünanka Jerusalénye amne nitre ji dokwäte Jerusalénbo yeye. Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä kákwe kukwe niebare Ni Dianinkä Ngöbökwé bta ñakäta niken köbö jadükakrä näire bämän kratirekratire, aisete rükadre

gare ietre. Akwa ye abko nükani gare ñakare ietre arato, aiseite Jesu kitani ngite müre ketadre kwetre angwane, kukwe rakadrekä ño Ni Dianinkä Ngöbökwebtä nämane tikani, btä ñäkäta niken bämän kratirekratire ye abko niaratre ara jire käkwe mikani neme bare jökrä. ²⁸ Kukwe kwani ñakare ietre Jesu kitakrä ngite müre ketadre akwa, Pilatokwe Jesu müre ketamna abko namani ribere Pilatoye. ²⁹ Erere bkänä, Pilatokwe Jesu müre ketamna angwane, Jesu krütani ye btäräbe Ngöbö Kukwei nämane tikani ño Ni Dianinkä Ngöbökwebtä, ye erere namani bare. Jesu krütani angwane, dianinta krusobtä timon, bti doboi mikani. ³⁰ Akwa Ngöbökwé niara mikaninta nire.

³¹ Yehti nitre käkwe dikakabare Jesube kä Galileate nebebe juta Jerusalén, ye ie Jesukwe ja mikaninta tuadre bäre bäre, aiseite niaratre Jesu tuakatuaka ye mden abko tätre kukwe era erere niekä ni mräkä israelitaye mtare.

³² Ne mden kisete, kukwe kuin Jesubtä nunta näin niere munye abko krörö: Ngöbökwé kukwe ükaninte jabe kwärikwäri ni mräkä kirakirabe, ³³ nita nüne mtare ne abko ni mräkä kirakira bkün ja täritäri amne, Ngöbökwé ja kukwei mikani täte nibe. Ngöbökwé Jesu mikaninta nire angwane, kukwe ükaninte kwe, ye namani bare jökrä, ye mden tä tikani Salmos krobubtä krörö:

Ma abko ti Odei jen tikwe. Ti ma rün makwe mtare, *Salmos 2.7*
abko tä tikani kore Salmos krobubtä.

³⁴ Ngöbökwé Jesu mikadita nire ne abko niebarera kwe, aiseite Jesu ñan ngwäkä gütadrekä, ye mden abko tikamna täräbtä kwe:

Tikwe ja kukwei kuin deme biani ja die biankäre Daviye, ye abko tikwe mikadi täte jökrä munkrä,
abko tä tikani Ngöbö kukweibtä. *Isaías 55.3*

³⁵ Ne mden kisete tärä mdara jire btä tä tikani krörö: Ni Deme makwe, ye makwe ñan ngwäkä tuadimetre ngütekä, *Salmos 16.10*
abko tikamna kore täräbtä Daviye Ngöbökwé.

³⁶ Akwa Davikwe kukwe ye tikani angwane, ñan tikani jabtä kwe gare kuin nie, ñobtä ñan angwane Davikwe sribidre ño niebare Ngöbökwé ie, ye erere sribibare kwe. Yehti niara krütani angwane, doboi mikani mräkä känkäne ngätäite amne niara ngwäkä ngütaninkä jökrä, aiseite kukwe ye ñan nämane tikani Davibtä gare kuin nie. ³⁷ Akwa Jesu mikaninta nire Ngöbökwé ye abko ngwäkä ngütaninkä ñakare, ³⁸ aiseite Jesu aibe köböire Ngöböta ni ngite kukwe kame nuenbtä denkä mento nibtä abko nun tö mikai gare mtare munye ja mräkätre. ³⁹ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye mikabtä täte Ngöbö ñan namani mun ngite denkä munbtä amne, mun ñan namani tuen kuin metre Ngöböye. Akwa ni jökrä käkwe tödekadre Jesubti abko ñakare ngite mda ja ngwäreki abko Ngöbökwé niedre btä abko rabadre gare munye, abkokäre nunta blite Jesubtä munbe, ⁴⁰ ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tärä tikani kira abko erere ñan rakadrekä munbtä, abkokäre munkwe mokredre jabti, kukwe tikani krörö ne ngäniene:

⁴¹ Mun Ngöbö Kukwei mikaka ngwarbe jae ye käkwe sribi tikwe mika ñäräre kuin, bti munkwe töbika kuin btä arato, abti mun krüta mrä, ñobtä ñan angwane mun näire tikwe jändrän nuendi, ye abko ni mda mdakwe niedi munye akwa, ñan mikadi era munkwe, *Habacuc 1.5*
abko tä tikani kore. Abko kore se, niebare Pablokwe.

⁴² Bti Pablo amne Bernabé jatani nikenta ju bäre angwane, jatadre bliteta kukwe nebtä bämän mdabtä köbö jadükakräte abko ni jökrä namani ribere ietre. ⁴³ Yehti gätä ngdianinkä angwane, nitre israelita kwati amne nitre ñakare israelitare kwati käkwe ja mikani ketetibe nitre israelitabe Ngöbö mikakäre täte, käkwe tödekani Jesubti abko namani nekete jökrä Pablobtä amne Bernabébtä. Angwane niaratre abko käkwe ja mräkätre tödekaka

krire Jesubti, ye kitani bäre bäre nünenkä dite Jesubtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja moto mikani kuin niaratrekrä, yebtä nünandrekä dite kwetre, niebare Pablokwe amne Bernabékwe ietre.

⁴⁴ Yebti köbö jadükakrä bämän mdabtä nükani angwane, bäsi ni jökrä nünanka kä ye kánti kákwe ja úkaninkró Ngöbö kukwei kuin ni Dänkienbtä kukwe nuakäre. ⁴⁵ Akwa ni kwati ñakare israelitare nükani ja úkekrö namani tuen nitre israelitaye angwane, niaratre namani mokrere krübäte, aiseté Pablo nämáne kukwe dirire, ye rüere nikanintre ñáke bári diánbe Pablo rüere. ⁴⁶ Angwane Pablo amne Bernabé, btä kä jürá namani ñakare blitakäre, kákwe niebare krörö ietre:

Mun israelita, ie nunkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikadre gare káne, ye abko Ngöbökwé mikani nun kisete kore. Akwa munta trö kwite Ngöbö kukweie, abtä munkwe nünandre kärekwé Ngöböbe, akwa ja ruen útiáte ñakare munye nüne kärekwé Ngöböbe, aiseté nitre ñakare israelitare abko ie nun näin Ngöbö kukwei niere jirekábe mda, ⁴⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbökwé nun juani sribi ne nuene angwane, nunkwe sribidre krörö nieba kwe nunye: Nitre ñakare israelitare tá nüne kä jökrábtí temen abko rabadre dianintari jökrá, abkokäre tikwe ma mikani ñotra kwrere niaratrekrä, *Isaiás 49.6* niebare kore Ngöbökwé nunye, niebare Pablokwe amne Bernabékwe nitre israelitaye.

⁴⁸ Pablo amne Bernabé kákwe blitabare kore, yebtä abko nitre ñakare israelitare btä kä namani nuäre amne Ngöbö kukwei mikani útiáte kwetre. Angwane nire nire mikani nünakäre kärekwé jabe Ngöbökwé, ye erere kákwe tödekani Jesubti. ⁴⁹ Yebti Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye kädriebare jökrá kä ngrabare temen juta Antioquía Pisidia bäre temen. ⁵⁰ Akwa kä ye kánti abko, meri ruäre nämáne Ngöbö mike útiáte jae nitre israelitabe abko ben nitre israelita útiáte útiáte kákwe blitabare Pablo amne Bernabé rüere. Erere arato, nitre ji dokwáte nünanka kä ye kánti abko ben blitabare kwetre arato. Angwane nitre ye abko kákwe ja tói mikani rüre Pablo rüere amne Bernabé rüere, niaratre juantarikäre kä ye bäre mento. ⁵¹ Abtä Pablo amne Bernabé kákwe dobro mnü ja ngotobtä ngrúkaninte nitre israelita ye ngwäreki, ñobtä ñan angwane niaratre nämáne kukwe nuene blo abko ñan namani dbe Pablokrä amne Bernabékrä abko bá mikani kwetre ie, bti nikanintre juta Iconio mda. ⁵² Angwane nitre kákwe kukwe kuin Jesubtä kani ngábtí abko btäre Ngöbö Üai Deme namani táte amne kä namani bári nuäre btäre arato.

14

Pablo btä Bernabé kákwe blitabare Jesubtä juta Iconiote

¹ Abti Pablo amne Bernabé nikani nebe juta Iconiote angwane, köbö jadükakrä náire nikanintre sinagoga yete, kánti blitabare nuäre kwetre kukwe kuin Jesukwe yebtä. Abtä ni israelita kwati kákwe tödekani Jesubti. Erere arato, ni ñakare israelitare kwati kákwe tödekani bti. ² Akwa nitre israelita ñan tö namani tödekai bti abko kákwe nitre ñakare israelitare moto mikani romon ja mrákátre tödekaka Jesubti rüere. ³ Akwa Pablo amne Bernabé namani nüne raire Iconiote angwane, ñan namani rüe jürá ngwen jabtä akwa, namanintre kukwe kuin Jesubtä niere janknu. Angwane ni Dänkien namani ni tarere ja moto kuinbti namanintre niere ni jökráye angwane, kukwe niebare kwetre ye rabadre era ni mda mdakrä, abkokäre ni Dänkien namani niaratre die mike, kä namani sribi kri ñan tuabare nuene niaratre köböire. ⁴ Akwa ye ngwane abko nitre nünanka juta Iconiote abko kákwe ja ñákánintbe mda, aiseté ni ruäre namani nekete nitre israelita tödekaka ñakare Jesubti yekri amne ni ruäre abko namani nekete Jesu kukwei ngwiankakri.

⁵ Abtä nitre israelita tödekaka ñakare Jesubti amne nitre ñakare israelitare kākwe ja tōi mikani kwatibe nitre gobrankabe Pablo amne Bernabé mikakäre ja tare nike amne kāmikakäre jābti. ⁶ Akwa Pablo amne Bernabé kāmika brai nāmane, ye gani kwetre angwane ngitiani juta Listrate amne Derbete. Juta ye abko nāmane kākā Licaoniate, ye kāntita temen Pablo amne Bernabé ngitiani. ⁷ Angwane Ngōbö kukwei kuin Jesubtä ye kādriebare kwetre kā ye kāntita arato.

Pablo amne Bernabé kākwe blitabare Jesubtä juta Listrate amne juta Derbete

⁸ Abti bati Pablo amne Bernabé nāmane juta Listrate angwane, ni nakwente nāmane iti juta yete. Ni ye abko dārebare ngüre bren, aiseite nāmane dikekā ñakare krōta abko nāmane tākānintbe siba yete. ⁹ Pablo nāmane blite angwane, niara nāmane kwekbe Pablo kukwei nuen. Te batibe, Pablo okwā namani kwekbe btā angwane, Jesukwe mikadreta quinta, bti namani tödeke kwatibe namani tuen Pabloye. ¹⁰ Angwane Pablokwe ñākābare jume ja dibti krörö ie:

¡Nāin krō amne nūnenkā metre krō! niebare kwe ie.

Ye btārābe, ni ye kākwe ja tākāninte kānta, nūkaninbe dikekā krō, bti nikani dikekā kwārākwarā ni mda mda okwābti se kwrere. ¹¹ Pablokwe ni ngüre bren mikaninta quinta kore, ye jatani ni jōkrāye angwane, namani ngrente krikri ja kukwe Licaoniare, kā namani niere krörö:

¡Ngōbötre nikwe nikwitani ni bā kwrere abko nūkani ni ngātāite mtare! namanintre niere.

¹² Bernabé abko ngōbötre jire jōkrā dānkien kādian nāmane Júpiter niebare kwetre amne Pablo abko nāmane blite, aiseite niara abko ngōbö kādian nāmane Mercurio* niebare kwetre ie. ¹³ Abtä ni blitaka ngōbö Júpiterbe ni mda mdkrā abko kwe ju nāmane kānime jite juta bāre abko jatani nbi kwane ngwena kāmikadre ietre niaratre mikakäre ütiāte jae. Erere arato, jatani kri blü dātebare koronare ngwena krāke mikakäre ütiāte jae. Ne kwrere niara amne ni jōkrā tō namani jāndrān kukwai Bernabé amne Pablo mikakäre ütiāte ngōbö kwrere jae.

¹⁴ Nitre Jesu kukwei ngwianka Bernabé amne Pablo mika tō namani ütiāte ngōbö kwrere ni jōkrākwe, ye gani kwetre angwane, ñakare namani tuen dbe ietre, ye bā mikakäre dān ngianinkā jābtā kwetre se kwrere, bti nikanintre betekā ni mda mda ngātāite tata, ngrarete kwārā kā nikanintre niere krörö:

¹⁵ Ja mrākā, nun abko ñakare ngōbö, akwa nun ja kwrere munbe. ¡Se ñōbtā mun tō nibi nun mikai ütiāte kore jae se! Munta ngōbötre ngwarbe mike ütiāte jae, ye mikadre jōkrā temen munkwe, abkokäre nun jatani Ngōbö kukwei kuin Jesubtä mike gare munye. Ngōbö nire kā kānta amne kā tementa dātekā, arabe kākwe mren dātebare amne jāndrān jōkrā tā nūne kā kānta, kā tementa amne mrente dātebare kwe arato. Ngōbö ye aibe munkwe kadre ngābti, abkokäre nun jatani Ngōbö kukwei kuin mike gare munye.

¹⁶ Kira abti kā nūke mtare, ni jōkrā tō namani dre nuein, erere Ngōbökwē tuanimetre nuene jōkrā. ¹⁷ Akwa Ngōbö abko moto kuin, aiseite käre jāndrān kuin nuenbare kwe ja mikakrā gare munye abko krörö: Ngōbö ara kāta ñū mike nākāen temen munkrā amne, nura jōkrā abko Ngōböta ngwā mike neme kuin munkrā. Ye kwrere Ngōbö ara kāta mrō bien kabre kwetadre munye, kā tādre nuāre munbtā abkokäre, niebare kore Pablokwe.

* **14:12** Júpiter amne Mercurio. Júpiter abko ngōbötre dānkien abko nitre romano nāmane nütüre. Amne Mercurio abko ngōbö mda abko Júpiter nāmane juen kukwe mikakäre gare ni mda mdaye abko nitre romano nāmane nütüre.

¹⁸ Akwa Pablokwe ñākābare kore, ye abko bāsi namani ūtiāte ñākare nitre ye krāke. Ye aisete tō namanintre jāndrān kāmikai Bernabé amne Pablo mikakāre ūtiāte, akwa ye abko namani tare krūbāte dokwā tāke kān, akwa mrā abko dokwā tākāni kwetre abko nakaninkā kore.

¹⁹ Abti nitre israelita nūnanka juta Antioquía Pisidiate amne Iconiote nūkani juta Listrate ye kākwe ni mda mda tōi kwitani Pablo amne Bernabé rūere angwane, nikani Pablo tāke jābti kwārākwārā se kwrere, bti Pablo krūtānina namani tuen ietre angwane, jākāni mento juta bāre kwetre. ²⁰ Akwa nitre tōdekaka Jesubti kākwe ja ūkaninkrō Pablo bāre temen angwane, Pablo nūkaninta krō, bti nikaninta nebeta jutate. Abti jāndrinane angwane, Pablo nikani juta Derbete mda Bernabébe abko kukwe nakaninkā kore btātre juta Listrate.

Pablo amne Bernabé nikanintre ja jiebti juta Antioquía, Siriate

²¹ Pablo amne Bernabé kākwe kukwe kuin Jesubtā diribare juta Derbete, ye kānti ni kwati kākwe kukwe kuin Jesubtā ye mikani era. Abti Pablo amne Bernabé nikaninta ja jiebti nebeta juta Listrate, Iconiote amne juta Antioquiate. ²² Niaratre nikani juta kwatirekwatire te, ye kāntikānti nitre tōdekaka Jesubti kitani nūnenkā dite kwetre Jesubtā amne, Ngōbō ngāmi gobrane nibti kā kāinbti, ye kānenkri nikwe ja tare nikadi kri kā nebtā, niebare kwetre. ²³ Erere arato, Pablo amne Bernabé kākwe ni mikani nitre tōdekaka Jesubti jie ngwianka juta kwatirekwatire kānti, bti nitre tōdekaka Jesubti amne nitre ni jie ngwianka abko krāke blitabare kwetre Ngōbōbe amne ja bāinbare kwetre Ngōbōkrā angwane, ni Dānkien, bti nāmāne tōdeke ye ie Pablo amne Bernabé kākwe ja mrākātre mikani gare, bti nikanintre.

²⁴ Pablo amne Bernabé nikani kā Pisidia kānti ta, bti nikani nebe kā Panfiliate. ²⁵ Kā ye kānti, kukwe kuin Jesubtā diribare kwetre juta Pergete. Abti nikaninta nebe juta Ataliate mren kōrābti. ²⁶ Ye kānti nikani rute angwane, nikaninta juta Antioquía, Siriate. Juta Antioquía ne mden kānti nitre gātākā Jesu kābti kākwe niaratre juani sribire Ngōbō moto kuin ye kōbōire. Sribi ye mden abko namanina bare ietre angwane jataninta. ²⁷ Pablo amne Bernabé nūkaninta juta Antioquía, Siriate angwane, ja mrākātre tōdekaka Jesubti kā ye kānti ūkaninkrō jōkrā kwetre, bti ni Dānkienkwe kukwe nuenbare kuin krāke, ye erere niebare jōkrā kwetre ietre amne, nitre ñākare israelitare, krāke ni Dānkienkwe kā biani arato tōdekakrā Jesubti abko niebare kwetre ietre. ²⁸ Yebti Pablo amne Bernabé namani nūne raire mda nitre tōdekaka Jesubtibe juta Antioquía, Siriate. Ne abko nakaninkā kore Pablobtā amne Bernabébtā.

15

Gātābare kri Jerusalén

¹ Kā ye ngwane abko, ni nāmāne nūne Judeate abko nikani ruāre nebe juta Antioquiate abko nikani dirire krōrō ja mrākātre tōdekaka Jesubtiye:

Ja ñārākrā mikadre ja kwatabtā niebare Moisékwe, se kwrere mun jōkrā ñākare israelitare kākwe ñan nuendre ne ngwane, Ngōbōkwe ñan mun dian-dretari jire chi, namanintre dirire kore.

² Yebtā abko, Pablo amne Bernabé namani ja kwete krūbāte nitre yebe. Abtā mrā angwane, nitre tōdekaka Jesubti kākwe Pablo, Bernabé amne ni mda mda dianinkā ja ngātāite, bti juani kwetre Jerusalén blite nitre Jesu kukwei ngwianka mda mdabe amne nitre ni jie ngwianka nāmāne Jerusalén yebe.

³ Nitre tōdekaka Jesubti juta Antioquiate kākwe Pablo amne Bernabé juani ni mda mdabe, ye erere bkānā nikanintre. Angwane nikani kā Fenicia kānti

ta amne kā Samaria kānti ta angwane, Ngöbö era metre mikani era kwetre, ye abko niebare jökrä kwetre. Yebtä nitre tödekaka Jesubti nünanka kā Fenicia kānti amne Samaria kānti, btä kā namani nuäre krübäte Pablo amne Bernabé kukwe nuare. ⁴ Bti Pablo amne Bernabé nikani mate Jerusalén. Angwane nitre gätäkä Jesu kābti, nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda amne nitre ni jie ngwianka ye kākwe ja ükaninkrö jökrä angwane, Ngöbökwere dre dre nuenbare niaratre köböire abko niebare jökrä kwetre ja mräkätreye. ⁵ Angwane batibe ni bariseo tödekaka Jesubti nämane ruäre yete abko namanintre nünaninkä krö, kākwe niebare krörö:

Ja mräkätreye ñakare israelitare kätä tödeke Jesubti abko ñäräkrä mikadre jökrä kwatabtä amne, kukwe mikani nuendre Moisékwere abko niaratrekwere mikadre täte ni kwrere niedre ietre abko nunta nütüre. Abko kore se, niebare kwetre.

⁶ Abti nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka kākwe ja ükaninkrö jenena blitakäre kukwe yebtä. ⁷ Blitabare raire kwetre angwane, Pedro namani nünaninkä krö, kākwe niebare krörö kukwe yebtä:

Ja mräkätreye, Cornelio amne mräkä kwekwe ñakare israelitare, ie ti rikadre kukwe kuin Jesubtä niere amne, niaratre kākwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwere ti dianinkä mun ngätäite, ye gare kuin munye. ⁸ Amne ni jökrä töi ño gare jökrä Ngöböye. Ngöbö ye ara kākwe niaratre kani ngäbti, ye bä mikakrä ja Üai Deme biani kwe nie, ye kwrere biani kwe ietre arato. ⁹ Ye abko, Ngöbö ñan tä nitre ñakare israelitare mike ñäräre bäri bä käme ni israelitakrä, akwa ni ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare tödekani Jesubti angwane, Ngöbökwere niaratre ngite dianinkä btäre arato. ¹⁰ Ye garera munye, aisetere se ñobtä abko mun tö Ngöbö moto mikai romon, amarebti Kukwe Biani Ngöbökwere Moiséye abko ni mräkä kirakira die namani ñakare mikakrä täte amne, mtare ni die ñakare mikakrä täte arato, abko nitre ñakare israelitare kākwe mikadre täte jökrä, ie mun tö se? ¹¹ Ye abko ñakare kuin, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu moto kuin, ye köböire niarata ni israelita dentari, ye gare kuin nie mtare. Ye kwrere nitre ñakare israelitare kätä tödeke bti abko Ngöböta dentari ni kwrere arato. Ne mden kisete, nikwe ñan nitre ñakare israelitare mikadre ja ñäräkrä mike ja kwatabtä amne nikwe ñan mikadre Kukwe Biani Ngöbökwere Moiséye mike täte. Abko kore se, niebare Pedrokwere.

¹² Pedrokwere blitabare ünän kore, bti ni jökrä namani kwekwe amne, Ngöbökwere sribi kri ñan tuabare nuenbare ño Bernabé amne Pablo köböire ja kukwei mikakäre ütiäte nitre ñakare israelitare ngätäite abko ni jökrä namani kukwe nuen. ¹³ Bernabé amne Pablo kākwe blitabare ünän jökrä kore angwane, Santiago abko kākwe niebare krörö mda:

Ja mräkätreye, ti kukwei nuen munkwe. ¹⁴ Nitre ñakare israelitare tarebare ño kena Ngöbökwere angwane, niaratre ngätäite ni dianinkä jen jakrä kwe mikakäre juta jakwere, nini Simón Pedrokwere nie. ¹⁵ Ne mden abko nämane tikani kore nitre Ngöbö kukwei niekä kirakirakwe, mden erere tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

¹⁶ Ni Dänkien Ngöbö kākwe niebare kore:

David btä mräkä kwekwe ja täritäri nämane gobrane akwa, juani ngwarbe rüekwe.

Akwa ti jatadita angwane, tikwe ükadita amne ju ngwarbe ükateta kuin täte, ye kwrere tikwe ükaditeta, kākwe David mräkä mikadi gobrane mda David täbtä.

¹⁷ Ye abko tikwe nuendre nitre ñakare israelitare nünanka kä mda mda kánti mden tikwe diandiká jen jakrá rabadi ti kánentari abkokáre, ¹⁸ niebare ni Dánkien Ngöbökwe.

Ni Dánkien Ngöbökwe ja kukwei niebare kira, ye mden abko kitera mike bare mtare, *Amós 9.11-12*
ne mden abko mikanina gare kwe nie ja kukwei köböire.

¹⁹ Ne aisete tita töbike krörö, erere ti bike niere. Nitre ñakare israelitare këta Ngöbö kaen ngäbti, niaratre ye kötärä nikwe ñan kukwe taretare mikadre nuendre ietre ruen tie, aisete Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye abko nikwe ñan mikamna täte ietre. ²⁰ Akwa kukwe krörö tikadre taräbtá juandre kräke abko rabadre dbe ruen tie: Käne, jändrän jökrä bianta ngöbö ngwarbeye mikakäre ütiäte jae, ye abko ñan kwetadre kwetre amne ñan ja mikadre gure bati bati kwetre, niedre ietre. Erere arato, jändrän müre nótaninkä köte däríe ngöi, ye ñan kwetadre jire kwetre, niedre ietre. Mräkäre abko jändrän däríe ñan kwetadre kwetre arato abko aibe niedre ietre, ²¹ ñöbtá ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye abko nitre ñakare israelitare raba kukwe nuen bämän kratirekratire, ñöbtá ñan angwane kira abti kä nüke mtare juta kwatirekwatire te nitre ñakare israelitare ngätáite Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, yebtä ni kwati tá ñäke sinagogate bämän kratirekratire köbö jadükakrá náire. Ne aisete kukwe ye garera ietre. Ye mdenbtá abko, tará tikadre jirekábe juandre ja mräkätreye ruen tie. Abko kore se, niebare Santiagokwe.

Tärä juani kwetre nitre ñakare israelitare tödekaka Jesubtiye

²² Ye kwrere bkänä, nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka kákwe ja töi mikani gwaire nitre tödekaka Jesubtiye, kákwe ni mda mda dianinkä juandre Pablove amne Bernabébe nebe juta Antioquíate. Ni dianinkä juandre bentre abko nere: Judas, ni ne arabe kädian nämáne Barsabás arato amne ni mda abko kädian nämáne Silas. Nitre nibu ne abko ütiäte nitre tödekaka Jesubti ngätáite Jerusalén ²³ abko ietre tará biani ngwiandre. Tärä ye abko btá kukwe tikani krörö:

Mun ñakare israelitare tá nüne juta Antioquíate, kä Siriate amne kä Ciliciate, mun ye abko ja mräkäre nunbe, aisete nun Jesu kukwei ngwianka amne nun nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka këta köbö kuin juen munye.

²⁴ Ja mräkä, ni ruäre ja úkärökä ketetibe nunbe nete abko nunkwe juani ñakare, akwa nikani ja töi jenbti, këta dirire munye amne tá mun nike krübáte amne tá mun töi kwite ngwarbe kwärákwärá abko nunkwe gani nete.

²⁵ Ye mdenbtá abko, Bernabé amne Pablo, nun mräkä tare kri nunkwe, abko ben nunkwe ja mräkätre nete juandre ruäre nebe mun kënti yete blitakäre munbe abko rabadre bäri kuin rababa tuen nunye. Ye erere rababa dbe nun jökrä kräke. Bernabé amne Pablo, ²⁶⁻²⁷ ne abko nämáne biare krütakäre tödekabtá ni Dánkien Jesukristobti. Ye abko, nunkwe

Judas amne Silas dianinkä ja ngätáite nete juandre nebe mun kënti yete, aisete nunta niaratre juen blite gwärerere munbe tará juanta nunkwe nebe,

²⁸ ñöbtá ñan angwane kukwe mdara jire ñan mikadre mun kötärä abko namani tuen kuin Ngöbö Úai Demeye amne nunye, akwa kukwe mda kuinquin nuendre munkwe, ie nun tö amne Ngöbö Úai Deme tö abko krörö:

²⁹ Jändrän kämikani kukwadre ngöbö ngwarbeye, ye munkwe ñan kweta. Erere arato, jändrän däríe amne jändrän müre nótaninkä köte däríe ngöi abko munkwe ñan kweta. Erere arato, munkwe ñan ja mika gure bati bati abko

ie nun amne Ngöbö Úai Deme tö.

Munkwe kukwe ne mikadre täte ne ngwane, munkwe nünandi era metre. Ne ngörä.
Ne abko tikani ja mräkätrekwe täräbtä.

³⁰ Nebti ni nibu ye juani kwetre Bernabé amne Pablo mukore tärä mike Antioquiäte, ye erere nikanintre. Namani juta Antioquiäte angwane, nitre tödekaka Jesubti ye ükaninkrö jökrä kwetre, bti tärä biani kwetre ietre ñäkäkäre btä. ³¹ Nitre ye käkwe ñäkäbare tärä yebtä angwane, kukwe namani tuen kuin ietre niaratre die mikakäre abko käi namani nuäre kri btätre. ³² Erere arato, Judas amne Silas abko Ngöbö kukwei niekä arato, aisete blitabare kwetre Ngöbö kukweibtä, ye abko käkwe ja mräkätre tödekaka Jesubti die mikani kri arato. ³³ Yebti kä nikani bä raire ta angwane, nitre Judas amne Silas juanka, ye kánti rikadreta Jerusalén, abkokäre ja mräkätre Antioquiäbo käkwe niebare ietre:

Mun rikata kuin jäme Ngöbö diebti, niebare kwetre ietre.

³⁴ [Akwa Silas abko tö namani rabai, aisete nikaninta ñakare.]* ³⁵ Angwane abko, Pablo btä Bernabé namani juta Antioquiäte, kä nikani kukwe kuin ni Dänkienkwe dirire gwaire ja mräkätre mda mdabe amne, nikani kukwe kuin Jesubtä kädriere ni mda mdabe.

Pablo btä Bernabé käkwe ja kwetani Juan Marcobtä

³⁶ Yebti kä nikani bä raire ta angwane, Pablokwe niebare krörö Bernabéye: Juta kwatirekwatire te nikwe kukwe kuin ni Dänkienbtä kädriebare ja mräkätrebe, yebti niaratre tä ño mtare abko gare ñakare nie, aisete bränta basare ietre, niebare kwe ie.

³⁷ Angwane ni iti kädian nämane Juan, arabe kädian nämane Marcos abko Bernabé tö namani ngwianta siba jabe käne kwrere. ³⁸ Akwa Marcos rikadreta siba abko ñan namani tuen dbe Pabloye, ñobtä ñan angwane nämänentre Ngöbö kukwei niere käne angwane, Marcokwe kä mikaninkä btätre juta Panfiliate. Yebti Marcos nikani sribire ñakare mda bentre, aisete ñan rikadreta siba, ie Pablo tö namani. ³⁹ Marcos rikadreta siba ñan nükäninbti Pabloye, ye abko namani blo Bernabékrä. Abtä nikanintre jene jene kwäräkwärä krörö: Bernabé nikani rute Marcobe, bti nikani rute nebebe kä butubti Chiprete. ⁴⁰ Akwa Pablo abko käkwe Silas ngwiani jabe. Angwane ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe mikani gare Ngöbö moto kuin yeye, bti juani kwetre. ⁴¹ Pablo nikani Silabe angwane, nikanintre gürere kä Siriate ta, bti nikani kä Ciliciate ta, kántikánti nikani nitre gätäkä Jesu käfti die mike nüne käre Jesukrä.

16

Pablokwe Timoteo ngwiani sribire jabe

¹ Pablo namani juta Derbete, bti nikani nebe juta Listrate. Ye kánti ni tödekaka Jesubti kwani iti ie. Ni ye abko kädian nämane Timoteo. Timoteo meye abko meri israelita tödekaka Jesubti, akwa Timoteo rün abko griego. ² Akwa ja mräkätre Listrabo amne Iconiobo abko namani blite kuin Timoteobtä. ³ Angwane Pablo tö namani Timoteo ngwian siba ja mukore, akwa Timoteo rün griego nämane gare ni jökräye, aisete nitre israelita käkwe ñan ñäkädre blo Timoteo rüere, abkokäre Pablokwe ñäräkrä mikani käne kwatabtä. ⁴ Yebti juta kántikánti namanintre niken, ye kánti nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni jie ngwianka Jerusalénbo käkwe kukwe ükaninte nuendre nitre ñakare israelitare kräke, bti juani kwetre, ye kwrere

* 15:34 Versículo 34 ye abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

namanintre dirire. ⁵ Ye abko namanintre ja mräkä tödekaka Jesubti die mike tödeke bäri Jesubti amne, köbö kwatirekwatire ni kwati mda namani Jesu kukwei kaen ngäbti.

Pablokwe ni Macedoniabo tuani köböre

⁶ Abti sribi namani bare yete angwane, Pablo amne ni mda mda nämane niken mukore ye rikadre kukwe kuin Jesubtä niere kä Asiate, ye abko Ngöbö Üai Deme käkwe dokwä tākāni ben. Abtä niaratre nikani menteninta temen angwane, nikani kä Frigia kānti ta amne kä Galacia kānti ta nikani. ⁷ Bti nikanintre, namani kānime brontera kä kādian nämane Misia ken, ye kānti tō namani rikai mda kä Bitiniate, akwa Jesu Üai kākwe ñan tuanimetre niken arato. ⁸ Abtä nikanintre jirekābe jibe bti ta Misia bāre temen, bti nikaninta angwane, nikani mate mren kōrābti juta Troate. Kä ye kānti ru nämane nebe.

⁹ Niaratre nämane juta Troate angwane, batibe deo Pablokwe köböbare krörö: Ni nūnanka kä Macedoniate nämane iti abko namani nūnaninkä krō, kä namani ribere krörö ie: Jakwe Macedonia kānti nun die mike, ni ye namani niere kore Pabloye. ¹⁰ Kä jataba ngwen dekā angwane, Pablokwe köböbare kore niebare kwe angwane, Pablo, Silas, Timoteo amne ti Lucas tārā ne tikaka, nunkwe ja mikaba juto rikakāre Macedonia, ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane nun kārere kukwe kuin Jesubtä mikakāre gare kä Macedoniate abko gaba nunkwe.

Meri iti kä Lidia kākwe tödekani Jesubti juta Filipote

¹¹ Nun nāma juta Troate, ye kānti nun rankwaba rute angwane, nun rikaba metre ta nebe kä butubti Samotraciate. Ye kānti nunkwe kibiaba, bti jāndrinane angwane, nun rikaba nebe juta Neāpolite mda, kānti nun rikaba jate. ¹² Ye kānti nun rikaba gūrere juta Filipote mda. Juta Filipos ne abko juta ütiāte kä Macedoniate abko kānti nitre romanobo nämane nūne kwati arato. Ye kānti nun rababa nūnentbe bā raire.

¹³ Abti köbö jadükakrā nāire, nun rikaba juta bāre mento angwane, nun rikaba nebe ñō kōrābti. Ye kānti abko, kä nämane nitre israelitakwe blitakrā Ngöböbe, nun rababa nütüre, aisete nun rikaba yete. Ye kānti nun rababa tākānintbe angwane, nitre merire merire aibe kākwe ja ūkaninkrō kwati yete abko ben nunkwe blitaba kukwe kuin Jesukwebtä. ¹⁴ Meri nämane ja ūkaninkrō, ye ngätāite abko meri nāma iti abko kādian nämane Lidia. Lidia ye abko juta Tiaturabo, akwa nämane dān bäri kuin amne ütiāte bā tain rūrūmoine juta Filipote. Meri ye abko nämane Ngöbö mike ütiāte, aisete nāma Ngöbö kukwei nuen, aisete Pablo nāma blite Jesubtä angwane, Ngöbökwē niara tōi mikaba tödeke Jesubti. ¹⁵ Yebti Lidia amne mräkä kwekwe btā sribikā kwekwe ngökaba jōkrā ñöte Jesu kābti nunkwe angwane, Lidiakwe ribeba krörö nunye:

Tita tödeke bkānā Jesubti munta nütüre tibtä ne ngwane, brān jadūke ti juete, nieba kwe nunye.

Ye kākwe nun ketateba nebe yete.

Pablo amne Silas kitani ngite kä teri

¹⁶ Yebti kä blitakrā Ngöböbe kānti nun rikabata angwane, meri bati btā üai kāmē nämane, kä nämane mike sukiare abko ben nun ngätāba ji ngrabare yete. Meri ye abko klaborē. Dre dre rakadrekā abko nämane niere amne bkānkā nämane ngwian den kabre niara köböire. ¹⁷ Meri bati ye abko rikaba Pablo jiebti amne nun jiebti, kä rikaba ngrente krikri krörö nun jiebti:

¡Ngöbö Kri Kä Kāinbti krāke nitre ne tā sribire amne, ni rabadre dianintari ñō tātre nāin niere munye! meri ye rababa nāin ngrente kore.

¹⁸ Ye abko nuenba raire kwe köbö kwatirekwatire, abtä bati Pablo moto ñan rababara neme nuäre meri ye kukwe nuare kore angwane, batibe Pablo rikwitateba, käkwe nieba üai käme nämane meribtä yeye krörö:

Jesukristo käbti ñan mento meri nebtä, tita niere mae, nieba Pablokwe ie. Ye btäräbe üai käme ye käkwe kä mikakaba meri yehtë.

¹⁹ Akwa meri ye bkänkätre käkwe ñan ngwian diandre mda niara köböire gaba kwetre angwane, Pablo btä Silas reketateba ietre, kä rikaba ngwena nebe kritobo ngwärekre juta te ruäre, ni mda mda nämane jändrän rürümoine, ye kanti järikaba kwetre. ²⁰ Pablo amne Silas järikaba kritobo nibu ye ngwärekre kwetre angwane, mikaba tuadre kwetre ietre, bti nieba kwetre mda:

Nitre israelita nibu ne nukani kukwe dirire nete abko käta kä ngwen nokre krübäte gobran rüere ni ngätäite nete, ²¹ ñobtä ñan angwane kukwe bä jene dirita kwetre abko ni ñan rabadre kaen ngäbti amne ni ñan rabadre nuene jire chi, ñobtä ñan angwane ni abko romanobo, nieba kwetre ie.

²² Angwane ni jökrä rababa romon Pablokrä amne Silakrä. Nitre kritobore abko käkwe dän tikatemna Pablobtä amne Silabtä, bti kwata metamna kritobti kwetre. ²³ Ye kwrere bkänä, Pablo amne Silas kwata metabä bäre bäre, bti kitaba ngite kä teri angwane, ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe niaratre ngibiadre kuin, ñan gitiadre abkokäre, nieba kwetre ie. ²⁴ Ni nitre ngite ngibiabtikä, ie Pablo amne Silas ngibiamna kuin. Ye kwrere bkänä, Pablo amne Silas kitaba bäri gwirikri kwe, bti ngüre mikani krite kwe kä teri.

²⁵ Akwa kä jatanina ruäre deo angwane, Pablo btä Silas nämane blite Ngöböbe amne nämane kantare Ngöböye se kwrere angwane, ni mda mda nämane ngite arato abko nämane kukwe nuen. ²⁶ Ye btäräbe abko dobo nakaninkä kri krübäte, kä namani ju ni ngitekrä ye ngrükete krübäte, käkwe jukwe tikaninbe batibe jökrä amne kadena nämane kitani nitre ngite ngitehtë, ye ngitianintbe jökrä btätre se kwrere. ²⁷ Yehti ni nitre ngite ngibiabtikä nukantina ngwäte, käkwe nikrabare amne, jukwe nämane tikani jökrä, btä okwä namani. Angwane nitre nämane ngite kä teri yete, ye abko ngitianina jökrä namani nütüre, käkwe ngitra kwatate diani ja kämikakäre au, ²⁸ akwa Pablokwe ñäkäbare ja dibti krörö ie:

Nun tä jökrä nete. Makwe ñan ja kämika, niebare kwe ie.

²⁹ Angwane ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe ñotra käräbare, erere ñotra biani ie amne, nikani betekä neme gwi amne kä jürä namani krübäte btä, aibe kisete namani grükekä jökrä ngrabare, nikani namani kitanintbe Pablo amne Silas ngotobtä temen. ³⁰ Bti Pablo amne Silas ngwiani kwe ju bäre, bti niebare kwe ietre:

¿Ja mräkä, tikwe ja nuendre amne ti rabadre dianintari? niebare kwe ietre.

³¹ Abtä niaratre käkwe niebare mda ie:

Tödeke ni Dänkien Jesubti angwane, ma rabadi dianintari, ma mräkäbe gwaire jökrä, niebare kwetre ie.

³² Angwane Ngöbö kukwei kuin ni Dänkienhtë ye kädribare ben kwetre amne niara mräkä nämane nüne ben gwi yebe arato. ³³ Köbö ye näire deo, ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe Pablo amne Silas ngwiani ja kanti, käkwe träin bätäninte ietre. Yehti ni nitre ngite ngibiabtikä ye ngökani ñöte Pablokwe amne Silakwe mräkä kwekwe ben gwaire jökrä. ³⁴ Bti Pablo amne Silas ngwianinta ja gwiriye kwe, kanti bukani kwe angwane, ni nitre ngite ngibiabtikä amne mräkä kwekwe käkwe tödekani Ngöböhti ye abko käi namani bäri nuäre btätre.

³⁵ Abti jändrinane dekä, Pablo amne Silas tikadreteta abko nitre kritobore käkwe guardia juani niere ni nitre ngite ngibiabtikä yeye. ³⁶ Ye kwrere bkänä, ni nitre ngite ngibiabtikä käkwe niebare mda Pabloye:

Nitre kritobore käkwe mun tikatemnata tie, aiseite mun raba nikenta. Mun rika kuin amne jäme, ie ti tö, niebare kwe ietre.

³⁷ Akwa Pablo käkwe niebare krörö mda guardiatreye:

Nun nibu ne abko romanobo, akwa nunkwe ja mikani ngite ya, ñakare ya abko ngwianintari ñakare, akwa nun kwata metaba ja ngwärekre jökrä, bti nun kitaba ngite kä teri nete. ¿Abti mtare nitre kritobore tö nun tikaiteta tiebe ya? Akwa ñakare kore. Nitre kritobore ye ara jire jata nun tiketeta au abko ie nun tö, niebare Pablokwe ietre.

³⁸ Pablokwe dre niebare, ye erere guardiatre käkwe niebare kritobotreye angwane, niaratre nekwetaninkä, ñöbtä ñan angwane Pablo amne Silas abko ni romanobo niebare ietre, aiseite niaratre ngite ya, ñakare ya, ye abko ngämi ngwentari metre, känenkri ñan kwata metadre abko erere nuenbare kwetre. Yebtä abko kä jürä namani btätre. ³⁹ Ye mden kisete nikanintre, käkwe ja ngite niebare gwärere Pabloye amne Silaye. Bti Pablo amne Silas nämane ngite kä teri ye dianinta ta kwetre amne rikadreta jötrö juta ye bäre mento, niebare kwetre ietre. ⁴⁰ Pablo amne Silas nämane ngite kä teri, bti tikaninteta angwane, nikaninta nebeta Lidia juete. Ye kánti ja mräkätre tödekaka Jesubti nämane abko ben blitabare kwetre niaratre die mikakäre nüne Jesukrä, yebti nikani kä mdabti abko nakaninkä kore se.

17

Pablo nükani juta Tesalónicate Silabe

¹ Abti Pablo amne Silas nikaninta angwane, nikani juta Anfípolis kánti ta amne nikani juta Apolonia kánti ta arato. Yebti nikani nebe juta Tesalónicate mda. Ne kánti sinagoga nämane kwati nitre israelitakwe. ² Gätä yebtä Pablo nämane niken käre kä ketareketare temen, ye kwrere nikaninta juta Tesalónicate angwane, köbö jadükäkrä bämän krämä jire Pablokwe blitabare Jesubtä nitre israelitabe niaratre töi diänkäre tödekä Jesubti abko krörö: ³ Ni Dianinkä Ngöböke abko krütadi, akwa rükadita nire abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä, ye abko Pablo namani bä mike ietre. Erere arato, namani niere krörö:

Tita blite Jesubtä munbe, niara abko Ni Dianinkä Ngöböke ara, Pablo namani niere.

⁴ Angwane nitre israelita kwati käkwe ja töi kwitani Jesubtä, käkwe tödekani bti, amne nitre griego kwati kä nämane Ngöbö mike ütiäte jae amne meri kwati ütiäte ütiäte käkwe tödekani bti arato. Yebtä niaratre nämane nekete Pablo amne Silakri. ⁵ Yebtä abko, nitre israelita kwati, kräke kukwe kuin Jesubtä ye ñan namani era, ye abko namani mokrere Pablobe amne Silabe, ñöbtä ñan angwane ni kwati nämane nekete ben, aiseite niaratre käkwe ni diän diän amne krene nämane dikekä ngwarbe krö ji ngrabare ye känäbare kwetre, bti ben gwaire kä mikani nokre kwetre juta ngrabare. Nikani betekä nebe Jasón juete Pablo amne Silas känene. Niaratre kwandre ietre ne ngwane, rikadre ngwena ni jökrä ngwärekre abkokäre. ⁶ Akwa Pablo amne Silas kwani ñakare ietre yete. Abtä Jasón amne ja mräkä mda mda tödekaka Jesubti nämane Jasónbe gwí, ye neketaninte ietre, nikani jake amne kitekä ja käne, nikani nebe ngwena juta gobranka ngwärekre, kä namani ngrente krörö:

Ni nükani nete ne käta kukwe miketbe blo gobran romanobo rüere kä jökräbti temen, erere nukanina ni ngätäite nete mtare. ⁷ Nitre ye abko

Jasónkwe kani ngäbti ja juete. Niaratre jökrä tä emperador kukwei kite temen amne jrei mda tarä kädianta Jesu tätre niere kore, namanintre niere.

⁸ Yebtä abko nitre juta gobranka amne ni mda mda, kräke ñan namani dbe, aisetse ni jökrä namani ja ngwen ruen tare kukwe yebtä. ⁹ Akwa Jasón amne nitre tödekaka Jesubti mda käkwe ja ütiä biamna, bti tikaninteta gobrankwe.

Pablo amne Silas nikani juta Bereate

¹⁰ Yebti kä jatanina iko angwane, nane nitre israelita jatadreta Pablo amne Silas kämike, ye ngäniene ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe Pablo amne Silas juani jötrö ngwarbe ngitie nebe juta Bereate mda. Namani yete abti sinagoga nitre israelitakwe nämane yete abko kánti nikani blitakäre Jesubtä bentre.

¹¹ Angwane nitre israelita nämane juta Bereate abko bäri moto jame nitre israelita Tesalónicabokrä, aisetse kukwe kuin Jesubtä diri nämane Pablokwe amne Silakwe, ye käi namani nuäre btäre kare ngäbti. Akwa Pablo amne Silas namani kukwe dirire, ye abko era ya abko tö namanintre gai, aisetse köbö kwatirekwatire namani ja töitike Ngöbö Kukweibtä. ¹² Angwane nitre israelita kwati käkwe tödekani Jesubti. Erere arato, nitre merire merire griegore ütiäte ütiäte amne ni brare brare griegore kwati käkwe tödekani bti arato. ¹³ Akwa Pablo nämane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä dirire juta Bereate, ye gani nitre israelita Tesalónicabokwe angwane, nikani nebe juta Bereate, kä nikani ni kwati moto mike romon Pablo rüere. Yebtä abko kä namani nokre batibe. ¹⁴ Akwa ja mräkätre tödekaka Jesubti juta yete käkwe Pablo juaninta jötrö mda juta ye bare mento amne Pablo nikani motokwäre mren kukwäre, akwa Silas amne Timoteo abko namani juta Bereate. ¹⁵ Angwane nitre tödekaka Jesubti nikani Pablo mukore, ye abko jananbare Pablo mikete juta Atenate. Yebti jataninta ja jiebtu amne Pablokwe ja kukwei juani krörö ietre:

Silas amne Timoteo jata jötrö nüke ti jiebtu nete, munkwe nie ietre, niebare Pablokwe ietre.

Pablokwe blitabare Jesubtä juta Atenate

¹⁶ Pablokwe Silas amne Timoteo käräbare jötrö ja jiebtu, bti namani ngibiare juta Atenate. Juta ye kánti abko, jä sribebare ngöbö ngwarbere nämane kabre. Abtä Pablo moto namani ulire krübäte ngöbötire ngwarbe ye tuare.

¹⁷ Yebtä abko, nitre israelita amne ni griegore nämane Ngöbö mike ütiäte, ye ben Pablo namani blite jabe kwärükwäri kukwe kuin Jesukwebtä sinagoga nitre israelitakwe yete. Erere arato, jändrän rürümoin nämane ye kánti Pablo namani blite arato Jesubtä köbö kwatirekwatire nitre nämane ja ükaninkrö yete yebe. ¹⁸ Erere arato, nitre töbtä krikri ye nämane ni iti kädian nämane Epicüreo tukwe ye kukwei mike ütiäte abko nükani blite Pablobe. Erere arato, ni mda mda abko kädian nämane estoicos, ye abko nükani blite ben. Drekäre nita nüne kä nebtä amne dre abko era metre, yebtä abko niaratre nämane ja töitike. Niaratre ye ngätäite abko ni ruäre namani ñäke krörö Pablobtä mikakäre yakrä jae:

¡Ni ngwarbe kä jame dokwäbti tä näin blite ngwarbe kwäräkwarä se drebtä tä blite dikaro kore se! namanintre niere.

Angwane ni ruäre abko namani niere:

Ngöbö chui menteninkwe mikaka gare kwrere se, namanintre niere Pablobtä.

Namanintre ñäke kore, ñöbtä ñan angwane Pablo namani blite kukwe kuin Jesubtä yebtä amne, ni krütadre akwa, ni rükadreta nire nie namani Pablokwe. Yebtä Pablo namani tuen töi ñakare ietre, aisetse namanintre ñäke kore. ¹⁹ Abtä Pablo jänükani kwetre junta kädian nämane Areópago ye ngwärekre. Angwane niebare krörö kwetre Pabloye:

Kukwe ño btin dirita näin makwe nunye, ye makwe mika gare bäri mda nunye abko ie nun tö. ²⁰ Kukwe bä jene btä mata blite, ye abko dre nieta makwe abko nun tö nibi gai bäri mda, niebare kwetre Pabloye.

²¹ (Ye abko, nitre Atenabo amne ni menteni menteni nämane nüne Atenas abko, käre tö nämane nebe kukwe btin btin kukwe nuai amne dre nämane nakenkä btin btin aibebtä nämane ja näkwite, aiseite namani kukwe ngwentari kore Pabloye.) ²² Kukwe ngwianintari kore kwetre angwane, Pablo namani nünaninkä krö niaratre ngätäite, käkwe niebare krörö ietre:

Mun Atenabo, munta ngöböre munkwe mike bäri ütiäte, ye abko tuen kuin munbtä tie, ²³ ñobtä ñan angwane kä jökrä kantikanti munta gätäre ngöböre munkwe kräke, kanti tita niken angwane, bati kukwe nämane tikani krörö jäbtä tikwe tuaba: NGÖBÖ GARE ÑAKARE NIE ABKO KRÄKE KÄ NETA NETE, nämane tikani kore tikwe tuaba. Akwa ye abko tä dbe, ñobtä ñan angwane Ngöbö gare ñakare munye, akwa munta käikitekä, Ngöbö ye mden abko ti bike mike gare munye.

²⁴ Ngöbö kä temen ne dätekä amne jändrän jökrä tä nüne kä temen nebtä dätebare kwe arato. Niara abko kä käinta Dänkien amne kä temen ne Dänkien, aiseite ju mikata ni kä nebtäkwe, te niarata nüne ñakare, ñobtä ñan angwane bäri chi kräke. ²⁵ Mdakäre abko, ni kä nebtäkwe jändrän nuendre kräke abko tä riabere ñakare nie, ñobtä ñan angwane ñan tä jändrän mdei nike jire chi, akwa niara kätä kä bien nünankrä nie amne tä müre bien nie amne jändrän jökrä mda mda bianta kwe nie. ²⁶ Erere arato, ni dätebare itibe kwe, ye mdenkri abko ni nena keta kabre kä nebtä, ye rabadre nüne kä jökräbti temen kä nebtä abkokäre. Erere arato, nikwe nünandre kä kobe amne nikwe nünandre mdente mdente metre, ye abko ükaninte kwe ni jökrä kräke. ²⁷ Ngöbökw kukwe ükaninte kore ni jökrä rabadre Ngöbö aibe känenentari amne Ngöbö kändretari angwane, nane kwandretari nie abkokäre. Niara tä kanime ni jökrä ken. Niara ñan tä mente nie. ²⁸ Ne aiseite “Ngöbö köböire nita nüne amne niara arabe köböire nita dikekä kwäräkwarä,” niebare ni griego itikwe. Ye mden kiseti, ni tärä tikaka mun ngätäite nete käkwe tärä tikani, btä niebare krörö kwe: “Ni abko Ngöbö ngäbriänkä kwe,” abko tikani kwe täräbtä.

²⁹ Ni Ngöbö ngäbriänkäre, aiseite Ngöbö nikwe abko oro, plata amne jä sriebare ngöböre ye nikwe ñan nütüdre, ñobtä ñan angwane Ngöbö ye abko ñan jä ngwarbe sriebare ja töi jenbti ni kä nebtäkwe abko nikwe nütüdre Ngöböbtä. ³⁰ Kira abti kä nüke mtare, ni jökrä töi nämane mräme kore Ngöböbtä. Akwa niaratre töi mräme Ngöböbtä, abtä kä nämane ja mike ngite, aiseite Ngöbökw mikani ja ngie nuen ñakare kukwe yebtä. Akwa mtare ni nünanka kä jökräbti temen abko käkwe kukwe käme kitadre jökrä temen amne tödekadre Ngöböbti kwetre abko Ngöbötä niere kore nie, ³¹ ñobtä ñan angwane mtare Ngöbökw köbö kitanina kukwe ükatekäre kuin era metre ni jökräbe, aiseite Ngöbökw ni dianinkä iti, köböire niarakwe kukwe ükadite ni jökräbe. Ni ye abko ni ngite Ngöbö rüere ya, ñakare ya abko niedi metre kwe ni jökrä kräke. Ni ye mden abko krütani akwa, Ngöbökw mikaninta nire, niarakwe ni ye dianinkä sribi ye nuenkä bä mikakäre, niebare Pablokwe.

³² Ni krütani akwa rükadreta nire niebare Pablokwe, yebtä abko ni ruäre namani Pablo kukwei mike yakrä jae amne, ni ruäre abko namani niere:

Nebti nun rükadita ma kukwei nuenta bobuta mda, namani niere mda Pabloye.

³³ Angwane Pablokwe kä mikaninkä niaratre ngätäite. ³⁴ Akwa ni ruäre nikani siba ben abko käkwe tödekani Jesubti. Nitre ye ngätäite abko ni iti kädian nämane Dionisio käkwe tödekani Jesubti. Niara abko sribikä ütiäte kri Junta Areópagoabe arato. Erere arato, ni merire iti käkwe tödekani Jesubti abko

kädian nämane Dámaris. Angwane ni mda mda kákwe tódekani Jesubti arato abko nakaninkä kore Pablotä juta Atenate.

18

Pablokwe sribibare juta Corintote

¹ Pablo nämane juta Atenate. Yebti nikani mda nebe juta Corintote. ² Juta yete abko, ni israelita kädian nämane Aquila nämane nüne. Aquila ne abko ni Pontobo, akwa nämane nüne juta Romate kä Italia kánti merire kwe Priscilabe. Niaratre nibu ye abko nükani krire juta Corintote, ñóbtä ñan angwane nitre israelita nämane nüne Roma abko kákwe kä mikadrekä jökrä juta yete, niebare emperador romanobo Claudiokwe. Ye mdenbtä abko, Aquila amne Priscila nämane juta Corintote angwane kwani Pabloye. ³ Pablo abko jändrän kwata sribekä jure, ye kwrere niaratre nämane sribere arato, aisete Pablo namani nüne niaratrebe sribikäre ketetibe bentre. ⁴ Angwane köbö jadükakrä bämän kratirekratire Pablo namani niken sinagoga nitre israelitakwe yete amne, nitre israelita btä nitre griegore abko ben Pablo namani blite kisere Jesubtä. Niaratrekwe kukwe kuin Jesubtä ye mikadre era, abkokäre Pablo namani blite kore bentre.

⁵ Abti Silas amne Timoteo nämane kä Macedonia kánti abko namani Pablo jiebti mda. Ye ngwane mentokwäre Pablokwe ja tõi mikani kwatibe kukwe kuin Jesubtä ye niere amne, Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Jesu ara abko Pablo namani bä mike metre jökrä nitre israelita ye okwäte. ⁶ Akwa nitre israelita kwati abko jatani nebe romon Pablokrä kukwe diribtä, kä namani ñäke diänbe ie. Ye abko ñan namani dbe Pablokrä, abtä dän jabtä bä ngrükaninte kwe niaratre rüere, niebare kwe:

Munkwe ja ngie nuadi, yebtä abko mun ara jire rabadi ngite au, aisete ti ñan rabadre ngite mun dokwäre, ñóbtä ñan angwane sribi nuendre tikwe, erere tita nuene, akwa mun ñan tõi kain ngäbti. Ye mden kisete, mtare mentokwäre nitre ñakare israelitare, ie ti bike niken kukwe kuin Jesubtä ne dirire mda. Abko kore se, niebare Pablokwe.

⁷ Bti sinagoga nitre israelitakwe, te Pablo nämane dirire, akwa nikaninta amne ni iti kädian nämane Tisio Justo nämane nüne kánime sinagoga ye kwäräkri abko kánti Pablo nikani dirire mda. Tisio Justo ye abko Ngöbö käikitakaka, kánti Pablo nikani. ⁸ Ye ngwane abko, ni iti kädian nämane Crispo nämane mikani sinagoga ye dänkiene abko kákwe kukwe kuin ni Dänkienkwe mikani era, kákwe tódekani Jesubti mräkä kwekwe ben gwaire jökrä. Erere arato, nitre Corintobo kwati kákwe kukwe kuin Jesubtä kukwe nuani amne tódekani kwetre Jesubti amne ngökani ñöte.

⁹ Bati kä ye ngwane deo, ni Dänkien nükani blite köböre kwrere Pablobe, kákwe niebare krörö ie:

Pablo, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä amne, kukwe kuin tibtä ye ma rika niere janknu. Makwe ñan kada keta jire chi, ¹⁰ ñóbtä ñan angwane tita mabe amne ni jen tikwe abko tä nüne kwati Corinto nete arato, aisete ni mda ñan rabadre kukwe nuene jire blo mabtä. Abko kore se, niebare ni Dänkienkwe Pabloye.

¹¹ Ye mden kisete, Pablokwe nünabare jáme kä kwati bti ötare nitre Corintobo ngätäite, kákwe Ngöbö kukwei diribare ietre.

¹² Abti bati Jesukwe kukwe niebare Pabloye, ye namani bare krörö: Ni iti kädian nämane Galión namani gobrane kä Acayabti gobran romanobo kräke angwane, nitre israelita kákwe ja ükaninkrö Pablo rüere, kä nikanintre ngwena nebe gobran ngwäreki. ¹³ Angwane niebare krörö kwetre Galiónye:

Ngöbö mikadre ütiäte bä jene abko ni ne tä näin niere ni jökrä töi kwitakäre, aiseite kukweta úkaninte ño gobran romanobokwe nuendre nie, ye rüere tä dirire, niebare kwetre Galiónye.

¹⁴ Yebtä abko Pablo jababare blite au jakrä, akwa Galión ara jire kákwe ñákábare káne mda nitre israelitaye:

Ni ne kákwe ja mikani ngíte krübäte angwane, kukwe nuenbare kwe ni mda rüere ne ngwane, tikwe mun israelita kukwei nuadre. ¹⁵ Akwa niara tä kukwe dirire amne ni kä ño ño amne, kukwe úkaninte ño nuendre mun israelitaye, aibehtë tä blite. Ye abko munkwe úkate ja ngätäite, ñobtä ñan angwane ti ñan tö ja mikai kukwe munkwete ta, niebare kore Galiónkwe.

¹⁶ Bti nitre israelita ye kitamnanta jökrä kúnken gobrankwe. ¹⁷ Angwane ni námáne mikani sinagoga dänkiene kädian námáne Sóstenes, ye neketaninte nitre griegoye amne nikanintre mete ja káne kwärákwärä se kwrere gobran Galión ngwärecri. Akwa Galión abko namani töbikaire ñákare amne namani kwekbe jirekábe.

Pablo nikaninta juta Antioquía, Siriate

¹⁸ Yebti Pablo namani nüne bä raire mda juta Corintote. Abti köbö ngwianintari mrä kwe ja mräkätre tödekaka Jesubtiye, bti nikani juta Cencreate Corinto ken, kánti nakwani rute rikakäre kä Siriate mda. Ye ngwane abko, Priscila amne Aquila nikani siba ben. Akwa Pablo ngämi niken rute, ye kánenkri abko ja kukwei biani kwe Ngöböye, ye bä mikakäre abko ñan namani ja dokwä drüen tíkekä, akwa kukwe mikani bare täte kwe, aiseite ja dokwä drüen tikaninkä jökrä kwe jae Cencreate, bti nikaninta rute. ¹⁹ Ru nikani, nikani, bti nikani mate juta Efesote angwane, Pablokwe Priscila amne Aquila mikaninte, bti niara abko nikani sinagoga nitre israelitakwete. Ye kánti nitre israelita námáne ja úkaninkró abko ben Pablokwe blitabare Jesubtä. ²⁰ Angwane Pablo rabadre bäri raire yete, ie nitre israelita tö namani, kä namani ketete, akwa ñan nükaniinbti ie. ²¹ Ye aiseite, köbö ngwianintari mrä kwe ietre, kákwe niebare krörö:

Ti rúkadreta basare munye nete, ie Ngöbö tö ne ngwane, níkwe ja tuaita, niebare kwe ietre.

Bti Pablo nakwaninta rute, nikaninta juta Efeso bäre mento. ²² Angwane ru nikani, nikani, bti nikani nebe juta Cesareate mda. Ye kánti nikani jate, kä nikani Jerusalén köbö ngwentari ja mräkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo yeye. Yebti nikani ta nebe juta Antioquía, Siriate mda.

Apolos kákwe sribibare juta Efesote

²³ Yebti kä nikanina bä raire ta angwane, Pablo nikaninta basareta kwärákwärä amne, nikani juta kwatirekwatire te kä Galacia kánti amne kä Frigia kánti ja mräkätre tödekaka Jesubti die mike nüne käre Jesukrä.

²⁴ Kä ye ngwane abko, ni israelita nükani iti juta Efesote. Niara abko kädian námáne Apolos. Akwa Apolos ye abko ni juta Alejandriabo abko námáne blite kuin amne ja töitíkani kuin Ngöbö Kukweibtä kwe arato. ²⁵ Erere arato, Ji ni Dänkienkwe diribarera kuin ie amne, kä namani nuäre btä kukwe kuin Jesubtä dirire kuin era metre. Akwa kukwe diribare Juan Bautistakwe aibe námáne gare ie. ²⁶ Ye aiseite, bati sinagoga nitre israelitakwe kánti Apolos námáne dirire angwane, kukwei nuani Priscilakwe amne Aquilakwe. Yebti Priscila amne Aquila nikani Apolos ngwena jenena temen, bti Ji Ngöbökwé mikani gare bäri metre mda kwetre ie. ²⁷ Abti Apolos tö namani rikai kä Acayate mda angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti kákwe niara die mikani niken Ngöbö diebti amne ja mräkätre tödekaka Jesubti Acayate kákwe Apolos kadre ngäbti kuin, abkokäre tarä tikani ja mräkákwe ngwiandre ie. Ye

erere Apolos nikani, namani Acaya angwane, ja mräkätre tódekaka Jesubti ye die mikani kri kwe. Ngöbö moto kuin köböire ja mräkäkwe tódekani Jesubti abko die mikani Apolokwe abko krörö: ²⁸ Jesu abko Ni Dianinkä ñakare Ngöbökwé abko nitre israelita námáne dirire, akwa ni jökrä ngwärekri, Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara abko Apolos namani bá mike metre tarä Ngöbökwébtí, aiseté nitre israelita ñan rabadre kukwe ye rükente abko nakaninkä kore kä Acaya kánti.

19

Pablokwe sribibare juta Efesote

¹ Abti Apolos námáne juta Corintote angwane, Pablo námáne kä Galacia kánti amné kä Frigia kánti, níkani mintrinta temen ngudre ngrabare amné níkani nebe juta Efesote mda. Ye kánti bati nitre ja tóitíkaka Jesu kukweibtá námáne ruäre abko ben namani ngátái. ² Angwane niebare kwe ietre:

¿Munkwe tódekani Jesubti, ye ngwane Ngöbö Úai Deme nükani munbtá ya? niebare kwe ietre.

Angwane niaratre kákwe niebare mda Pabloye:

Nunkwe ñan ni kukwei nuabare blite Ngöbö Úai Deme btá, niebare kwetre.

³ Angwane Pablokwe niebareta krörö mda ietre:

¿Se abko, nirekwe mun ngökani ñóte? niebare Pablokwe ietre.

Angwane niaratre kákwe niebare mda:

Ja ngökadre ñóte diribare Juan Bautistakwe, ye kwrere nunkwe nuenbare, niebare kwetre ie.

⁴ Abtä Pablokwe niebare mda ietre:

Ni jökrä kä námáne kukwe kámekáme kite jökrä temen amné námáne Ngöbö mike táte, ye bá mikákare Juan námáne ni ngökó ñóte. Akwa ni mdaara jire jatani niara jiebti abko bti tódekadre, niebare kwe. Ni ye abko Jesu ara, btá blitabare kore Juankwe, niebare Pablokwe ietre.

⁵ Pablokwe blitabare, ye jarabare ja mräkätre yeye angwane, ngökánintre jökrä ñóte kwe ni Dänkien Jesu kábtí. ⁶ Angwane Pablokwe kise mikani btitre, ye btáräbe Ngöbö Úai Deme nükáninbe btátre angwane, namani blite kukwe jenenanbtí btá ja tóitíke ñakare ñakare amné namanintre Ngöbö kukwei niere arato. ⁷ Nitre namani yete ye abko bási ni brare be ni jätábtí nibu náre námáne ja úkaninkró abko btá kukwe nakaninkä kore.

⁸ Abti só krämä jire Pablo namani níken sinagoga nitre israelitakwe te köbö jadúkakrá náire. Angwane kä júrá namani ñakare btá blitare Ngöböbtá amné, ni Dánkienta gobrane ño ni kwekwe ngátáite abko ni mda mda kákwe mikadre era, abkobtä Pablo namani blite kisere bentre niaratre tói kwitakrá Jesukri.

⁹ Akwa só krämä níkani ta angwane, ni ruäre kákwe ja dokwá mikani ribi abko kráke Pablo kukwei ñan namani era, aiseté ni jökrä okwábtí namanintre ñáke blo Ji Btin ye rüere. Abtä Pablokwe kä mikaninkä btátre sinagogabtä amné, nitre ja tóitíkaka kukwe kuin Jesukwebtá aibe Pablokwe ngwiani jabe amné níkanintre nebe kwela Tiranokwete. Ye kánti Pablo namani dirire köbö kwatirekwatire ietre. ¹⁰ Pablokwe diribare kore kä kubu jire kä ye kánti, aiseté nitre israelita amné nitre ñakare israelitare námáne nüne kwati kä Asiata, ye kákwe kukwe kuin ni Dánkien Jesubtä kukwei nuani kuin jökrä.

¹¹ Kä ye ngwane abko, Ngöbökwé sribi kri ñan tuabare nuenbare kri krübáte Pablo köböire, ¹² aiseté dán kukwán ja dokwá amné ja ngüre jue mriatekrá namani neketeká jirekábe Pablobtä, ye abko jánamani níken amné mika namani ni bren brenbtí angwane, ni bren ye namani nebeta kuinta batibe Ngöbö diebtí amné, úai káme namani ni brenbtá, ye namani níken jötrö ngwarbe mento btá arato, aiseté namani nebeta kuin jökrä.

¹³ Akwa bati kukwe nakaninkä krörö: Ni israelita ruäre nämane näin kwäräkwärä üai kämekäme juentari ni mda mdabtä abko tö namanintre sribi nuein ni Dänkien Jesu käbti, kä namanintre niere krörö üai kämeye: Jesu ye, btä Pablota kukwe dirire, Jesu ye käbti nän mento ni nebtä, namanintre niere üai kämeye. ¹⁴ Ni israelita iti blitaka ni mda mda diäre Ngöböbe dänkien kädian nämane Esceva abko ngäbriänkä ni kükü kä nämane üai käme juentari kore. ¹⁵ Akwa bati ni ni kükü ye nämane ni bren gwiriete üai käme juantarikäre kore angwane, batibe üai käme käkwe niebare krörö ietre:

Jesu garera kuin tie amne Pablo abko nire garera tie arato, akwa ¿mun abko nire amarebti kite ti juentari kore ye? niebare kwe ietre.

¹⁶ Ye btäräbe, ni btä üai käme nämane ye nakwani nitre yebtä, kä nikani mete ja dibti kwäräkwärä se kwrere, käkwe niaratre mikani bren jökrä ngrabare amne, ngitiani бүtiere jökrä ju ye kánti mentokwäre amne namani träinträin jökrä ngrabare. ¹⁷ Abtä nitre israelita amne nitre ñakare israelitare nünanka juta Efesote käkwe kukwe ye gani angwane, kä jürä namani kri btäre. Ne kwrere ni Dänkien Jesu kä nikani nebe bäri ütiäte kä ngrabare temen.

¹⁸ Kä ye ngwane abko, ni kwati käkwe tödekani Jesubti, käkwe kukwe nuenbare kämekäme aune ngürün mikani ni mdabtä ja kukweibti, ye namani nüke niere metre ja ngwäreki jökrä. ¹⁹ Erere arato, ni kwati kwrarekwrare amne ni kwati nämane ja mike sukiare abko käkwe täräkwa ja töitikakrä kwetre rabakäre kwrare amne sukiare, ye ükaninkrö jökrä, bti jatani ngwena, bti kukwani jökrä kwetre ni jökrä okwäbti. Tärä kukwani kwetre ye abko ngwian kitaninkä, nuäi btä kwetre abko tanbare angwane, ngwian ganinte 50 mili kwetre tärä yebtä. ²⁰ Ye kwrere kukwe kuin ni Dänkienwe nikani niren bäri mda amne Ngöbö di kri nikani neme gare ni jökräye arato.

²¹ Kukwe nakaninkä kore, yebti Pablo jatani yäketa basare ja mräkätreye Macedoniate amne Acayate mda. Ye kánti rikadre neme mda Jerusalén. Jerusalén kánti abko rikadre ta neme juta Roma niebare kwe. ²² Akwa niara ngämi niken, ye känenkri sribi muko kwe juani nibu käne kwe nebe kä Macedonia kánti. Nitre juani nibu Pablokwe ye abko Timoteo amne Erasto juani käne kwe, akwa Pablo abko namani bä raire mda kä Asiate.

Ngöbö ngwarbe mikaka era käkwe rübare Pablobe

²³ Kä ye ngwane abko, Ji Btin diribare Pablokwe, yebtä abko ni ruäre Efesobo namani ngüdekä krübäte ja ngätäite, ²⁴ ñobtä ñan angwane ni iti kädian nämane Demetrio nämane plata sribere ju ngöbö Dianakwe bä kwrere abko käkwe kukwe mikanintbe Pablo rüere, aisete ni jökrä namani ngüdekä kore. Demetrio ye abko nämane plata sribere kia nuärebe abko btä nämane ju ngöbö Dianakwe bä mike nuäre. Yebti abko nämane ngwian ganaine kabre amne nitre sribikä niara kwrere nämane ngwian ganaine kabre arato. ²⁵ Ne aisete ni mda mda nämane sribire ja kwrere Demetriobe abko Demetriokwe ükaninkrö jökrä ja kánti, bti niebare kwe ietre:

Ja mräkä, sribi nikwe, nebti nita nüne kuin, ye garera munye. ²⁶ Akwa ni nükaniti nete kädianta Pablo. Ye nena gare munye amne munta tuen. Niara ye abko tä näin niere krörö: Jändrän sribeta ngöböre ni kä nebtäkwe abko ñakare ngöbö era metre, tä niere. Yebti tä ni kwati töi kwite jakri, ne ñan ni juta Efesote nete aibe töi kwitata kwe amne, ni kä Asiate abko töi kwitata kwati krübäte kwe arato. ²⁷ Ye abko, kukwe tare krübäte nikrä, ñobtä ñan angwane jändrän rürümointa nikwe, ye juandi ngwarbe jökrä kwe nikän. Erere arato, ju ngöbö Dianakwe mikata ütiäte kri jae, ye kwrere ñan mika rabadre ütiäte mda. Ne aisete, ngöbö Diana ñan mikadre ütiäte mda, akwa

mikadre ngwarbe jae nitre Asiabokwe amne, ni kä jökräbti kräke rabadre ütiäte ñakare mda arato ruen tie, niebare Demetriokwe.

²⁸ Abtä nitre Demetrio kukwe nuaka moto namani romon krübäte, käkwe ngratebare krikri krörö:

¡Diana ngöbö nitre Efesobokwe aibe ütiäte kri! namanintre niere.

²⁹ Yebtä abko, ni jökrä kwe kä namani nokre juta Efesote angwane, ni Macedoniabo nämane näin nibu Pablo mukore kädian nämane Gayo amne Aristarco, ye abko neketaninte nitre yeye, bti nikani jáke, nikani kitekä ja käne nebe kä gätäkrä ye kánti. ³⁰ Abtä Pablo tö namani rikai kä ye kánti ñäkäkäre nitre yeye akwa, ja mräkäre tödekaka Jesubti käkwe ñan Pablo gibianinkä niken yete. ³¹ Erere arato, Pablo kukwe muko ruäre nämane sribire gobrane kä Asiate käkwe kukwe juani krörö Pablokrä: Kä gätäkrä ye kánti ma ñan rikadre abko niemna kwetre Pabloye.

³² Akwa gätä nämane, ye kánti abko ni jökrä namani ñäke ngwarbe ja te tata kwäräkwärä, ñöbtä ñan angwane ni jökrä nämane kä mike nokre, akwa drekäre ja ükaninkrö kwetre abko ñan nämane gare ni kwatiye akwa, nämane siba yete. ³³ Abtä nitre israelita käkwe ja mräkä iti kädian nämane Alejandro kitaninkä nebe blite ni jökrä ngwäreki nitre israelitakrä. Angwane dre niedre abko ni ruäre käkwe niebare Alejandro. Angwane ni jökrä rabadre kwekbe amne, Alejandrokwe blitadre nitre israelitakrä abko niebare kisebti kwe ni jökräye. ³⁴ Akwa Alejandro abko ni israelita gani nitre ñakare israelitare Efesobokwe btä angwane, ñan tö namani niara kukwei nuai, aisete namani ngrente krikri bäsi ñänä okwä krobu näre krörö: ¡Diana nitre Efesobokwe aibe ütiäte kri! namanintre niere.

³⁵ Abtä ni mikani sribire alcalde kwrere nitre romanobokwe juta Efesokrä käkwe nitre ye kukwe ötani jökrä, bti niebare krörö kwe ietre:

Mun nünanka juta Efesote nete, ngöbö merire ütiäte kri Diana abko kwe juta nete amne niara bä ara jire mikani jäbtä nämane kä kämbti abko nükani temen kä nebtä, ye abko ni nünanka juta nete tä mikani ngibiabtikä, ye garera ni kä jökräbti yeye. ³⁶ Ye aisete ni mda ñan rabadre kukwe ye rükente jire chi, aisete mun rabadre kwekbe jirekäbe amne munkwe ñan jändrän nuen ngwarbe okwä kware. ³⁷ Ni nibu jänü munkwe nete noko käkwe kukwe blo nuenbare ñakare ju ngöbö Dianakwe rüere amne ñäke ñakare arato ngöbö Diana rüere.

³⁸ Akwa Demetrio amne sribikä mda mda niara kwrere, kwe kukwe tärä ni mda mda rüere ne ngwane, ju tärä kukwe ükatekrä kritobo krikri ngwäreki, aisete niaratre rikadre kukwe kwe ngwena nebe kritobo krikri ngwäreki amne ja kweta kwärikwäri kwetre kukwe jen kwe yebtä. ³⁹ Akwa mun tö blitai kukwe mda mdäbtä ne ngwane, kukwe ye jirikadre nebe gätäte amne blitadre ja ngwäreki jökrä btä abko tita niere munye, ⁴⁰ ñöbtä ñan angwane kukwe nakaka mtare, sebtä nita ngüdrekä ngwarbe amne nita kä mike nokre niedre nibtä, abtä ni rabadre ngite nitre romanobo okwäbti amne kukwe ñan kwandre niedre nie jäbtä. Erere arato, ¿ñöbtä nita ngüdrekä amne ñöbtä nita kä mike nokre ngwiandretari nie, yebtä nikwe dre niedre? Abko kore se, niebare kwe ietre. ⁴¹ Yebti ni jökrä juaninta kwe ja gwiriete gwiriete kwäräkwärä.

20

Nitre tödekaka Jesubti kä Macedoniate amne kä Acayate, ie Pablo nikaninta basare

¹ Kä namani nokre juta Efesote, ye täbti Pablokwe nitre tödekaka Jesubti käräbare jökrä ja kánti, käkwe blitabare amne niaratre kitani nüne janknu

Jesukrä. Yehti Pablokwe köbö ngwianintari mrä ietre, bti nikani Macedonia mda. ² Pablo namani Macedonia angwane, nikani basare kä jökräbti temen ja mräkätre tödekaka Jesubti Macedoniate yeve, käkwe blitabare kabre ja mräkätre yebe kä mikakäre nuäre btäre. Abti Pablo nikani nebe kä Acaya, Grecia kánti mda. ³ Namani Grecia, ye kánti nünabare sö krämä kwe. Abti jatanina niken rute rikakäre kä Siriate angwane, nitre israelita nämane kämika braire abko gani kwe. Abtä nikaninta jirekabe güreere ja jiebti Macedonia kánti ta. ⁴ Ye ngwane abko ja mräkätre rikaba ruäre Pablo mukore abko nere: Sópater nikani. Sópater ye abko ni juta Bereabo. Niara abko Pirro ngobo kwe. Erere arato, Aristarco btä Segundo Tesalónicabo rikaba. Mdakäre abko, Gayo juta Derbebo amne Timoteo, Tíquico btä Trófimo kä Asiabo rikaba siba Pablo mukore nebebe Macedonia kánti. ⁵ Ye kánti ja mräkätre ye abko rikaba käne rute, rababa nun ngibiare juta Troate. ⁶ Akwa nun abko käkwe Pascua mikaba niken ta juta Filipote. Pascua rikaba ta, täbti nun rankwaba rute juta Filipote angwane, nunkwe nuaba köbörice jire amne, nun rikaba ngätái ja mräkätre rikaba käne rute yebe juta Troate. Kä ye kánti nun rababa bämän krati.

Ni iti kädian nämane Eutico mikaninta nire juta Troate

⁷ Yehti köbö kena bämänte, nunkwe ja ükkröba jökrä mrökäre jabe Jesu ngatani ngwiankäreta töre jae amne, nitre tödekaka Jesubti, ie Pablo nämä dirire. Pablo rababarata yäketa jetbe se kwrere, aisetë rikaba blite janknu abko kä jataba nuke ruäre deo. ⁸ Angwane kukwe rakakaba krörö: Ju mikani komä jabti kukwäne abko kánti nun nämä amne, ju mrä käin ninkri, kánti nun nämä ja ükaninkrö amne, ñotra nämä mikani kabre gwita temen, kánti nun nämä. ⁹ Angwane ni bati kädian nämane Eutico abko nämä siba yeve, akwa nämä tákäninthe bentanante ni kukwe nuen. Pablokwe blitaba raire, aisetë köbö namani krübäte Eutico okwäte. Rikaba kibien nguseta bentanante yeve, kánti betakaba timon ju komä jabti kukwäne kánti nun nämane mrä käin ninkri, ye kánti Eutico betakaba timon, aisetë rikaba ngitiekä ngwäkäre temen. Yehti gacröbata amne rababa kwekbe. ¹⁰ Angwane Pablo rikabata timon, käkwe ni bati ye ngwäkä ketaba jabtä ja kisete, bti nieba krörö kwe ja mräkätreye:

Ni ne tä nire, aisetë mun ñan rekwetaka jiebti, nieba kwe ietre.

¹¹ Yehti Pablo rikabata kukwäne rababata gwi angwane, nunkwe mröba gwaire Jesu ngatani ngwiankäreta töre jae. Angwane Pablo rikaba blite janknu, aisetë kä rükaba ngwen ie blitabtä. Yehti dekä angwane rikabata. ¹² Akwa ni betakaba timon ye abko nämä nire amne jarikabata mräkäkwe, aisetë kä rababa nuäre krübäte ja mräkätrebtä yeve. Ne abko rakakaba kore juta Troate.

Pablokwe köbö ngwianintari mrä ja mräkä juta Efesoboye

¹³ Yehti nun rankwaba rute amne nun rikaba nebe käne juta Asónte Pablo ngäbti. Nun janama Pablo tuen ngäbti kore, ñöbtä ñan angwane niara tö rababa näin güreere jateta temen abko erere rikaba. ¹⁴ Ne aisetë nun rababa ngätái ben juta Asónte angwane, rankwaba rute nunbe, bti nun rikaba nebe juta Mitilenete mda. ¹⁵ Yehti jändrinane angwane, nun rikaba ta angwane, nun rikaba kánime kä butu kädian nämane Quío ngware ta. Abti jändrinane angwane, nun rikaba mate mren köräbti juta Samote. Yehti nun rikaba mate kä Trogilio kánti. Abti jändrinane angwane, nun rikaba mate juta Miletote. ¹⁶ Nun rikaba jötrö kore, ñöbtä ñan angwane Pablo ñan tö namani rabai neketebtä raire dikaro kä Asiate, aisetë nun ñan rikaba juta Efesote. Pablo tö rababa rikai jötrö nebe Jerusalén, ñöbtä ñan angwane Pentecostés köböi,

btä niara tö rababa kwain arato juta Jerusalén, aisete nun rikaba metre ta kore.

¹⁷ Pablo nâma juta Miletote angwane, nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka Efesote abko Pablokwe ni juanba iti niaratre kärere nüke ja kânti. ¹⁸ Erere bkânâ, nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka ye rükaba nun kânti angwane, nieba krörö kwe ietre:

Ti rükaba kena mun ngätäite kä Asiate nete abti kä nüke mtare tikwe nünanba ño mun okwäbti ye töre kuin munye abko krörö: ¹⁹ Nitre israelita käre nâma kukwe miketbe taretare ti rüere, kä nâma ti nike krübâte akwa, käre ti nâma sribire ja moto jämenbti ni Dänkienkrä mun ngätäite. Ti nâma bike tidrä ni mda mdabtä amne ti nâma ja müaire arato. ²⁰ Akwa tikwe kada ketaba ñakare, kâkwe kukwe kuin mun die mikakrä, ye abko tikwe diriba täte janknu munye, amne ti nâma dirire ja ngwäreki jökrä amne ju kwatirekwatire te munye. ²¹ Ne mden aisete, nitre israelita amne ni ñakare israelitare kâkwe kukwe käme kitadre temen amne jatadreta Ngöböye, kâkwe tödekadre ni Dänkien Jesubti abko ti nâma dirire ietre abko erere ti nâma sribire mun ngätäite.

²² Mtare Ngöbö Üai käta ti juenta Jerusalén, aisete ti bike nikenta akwa, dre rakadikä tibtä yete abko gare ñakare tie. ²³ Akwa juta kwatirekwatire te ti näin abko ti kitadi ngite kä teri amne tikwe ja tare nikadi krübâte abko Ngöbö Üai Deme käta niere, ne aibe gare kore tie. ²⁴ Akwa kukwe kuin Jesubtä, mden käta Ngöbö ni tarekä ja moto kuinbti niere, ye tikwe kädriedre ni jökräbe abko sribi mikani ti kisete ti Dänkien Jesukwe, ye aibe abko ti tö mikai neme bare täte jökrä kä ngwiane nuäre jabtä, aisete tita nüne ya, ñakare ya abko ütiäte ñakare tikrä.

²⁵ Mtare Ngöböta gobrane ño ni kwekwe ngätäite, ye tikwe diribare munye. Mun ye abko kâkwe ñan ti tuadreta mda abko gare kuin tie. ²⁶ Ye aisete nire nire kä Asiate kâkwe ñan Ngöbö kukwei mikani era jae, abtä ja ruen ngite ñakare tie, ²⁷ ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe miketbe ño ni diantarikäre Jesu köböire abko tikwe niebare jökrä munye amne tikwe kukwe era erere rükaninte ñakare munye arato. ²⁸ Ne aisete munkwe ja ngibia au amne, nitre tödekaka Jesubti kökani Ngöbökwé Jesu däriehti jakrä abko Ngöbö Üai Deme kâkwe mun mikani ngibiaka, ye munkwe ngibia kuin arato, ²⁹ ñobtä ñan angwane ti näinta, abti lobo romon tä kite obeja kämike kwetadre jae, ye kwrere jire ni jatadi bätäkä ngwarbe nitre tödekaka Jesubti rüere juankäre ngwarbe. ³⁰ Ne abko ni ruäre mun ngätäite akwa, jatadi ni ngökö arato, nitre tödekaka Jesubti diankäre jakri, ye abko gare kuin tie. ³¹ Ye aisete munkwe mokre jabti! Kä komä jire, dibire rare müare kwärä, tikwe mun mikaba mokre kukwe ne kwrere känenkri, ye abko mun itire itire kâkwe ngwianta töre jae.

³² Ja mräkätre, mtare ti bike mun mike gare Ngöböye. Erere arato, ti bike mun mike gare kukwe kuin Ngöbökwé yeye. Ngöböta ni tarere ja moto kuinbti, ye abko niara kukwei kuin tä mike gare nie. Kukwe kuin Ngöbökwé ye raba mun die mike nüne bäri dite Ngöbökrä amne, nitre mikani deme Ngöbökwé, kräke Ngöbökwé kukwe ükaninte die mikakäre kä mrä angwane, ye ben gwaire mun die mikadi siba kwe abko kukwe kuin Ngöbökwé tä mike gare nie. ³³ Ti nâma Ngöbö Kukwei dirire mun ngätäite angwane, tikwe ñan ngwian amne dän ni mda mdakwe ribeba jae. ³⁴ Akwa tikwe sribiba ja kise jenbti jakrä amne, ni mda mda nâma sribire tibe, ye kräke tikwe sribiba, ye gare kuin munye. ³⁵ Ne aisete sribidre ño jen jakrä amne ni mda mdakwe jändrän ñakare abko die mikadre bti, ye abko tikwe diriba munye. Kukwe ne kwrere, btä ni Dänkien Jesu kâkwe blitabare bati, ye abko tädre töre käre nie,

abkokäre niebare krörö kwe: Nita jändrän bien ni mdaye, btä käta neme bäri nuäre nibtä ni jändrän kaka ngäbti ye ngwä, niebare ni Dänkienkwe. Abko kore se, nieba Pablokwe ietre.

³⁶ Pablokwe blitaba ünän jökrä kore, bti rababa ngukudokwäbti temen, käkwe blitaba Ngöböbe ja mräkätre nämä ben yete yebe. ³⁷ Angwane müäre kwärä, ni jökrä käkwe küde kitaba mrä Pablo ngärä, kä rababa Pablo demaine ngwärebtä kwärikwäri. ³⁸ Akwa Pablo ñan tuadreta mda nieba kwe, yebtä abko ni jökrä moto rababa ulire ulire. Nebti rikaba Pablo mukore nebe ru kanti.

21

Pablo nikani Jerusalén

¹ Ja mräkätre Efesobo rababa nunye angwane, nun rankwabata rute, bti nun rikaba metre nebe kä butu kädian nämäne Cos kanti. Bti jändrinane nun rikaba ta nebe juta Rodate. Ye kanti nun rikaba mda nebe mren köräbti juta Pátarate. ² Pátarate yete abko, ru nämä krati mda abko jataba niken kä Fenicia kanti abko te nun rankwaba mda. ³ Angwane nun rikaba amne kä butu Chipre yebtä nun okwä rababa amne, nun rikaba janknu ta kä butu Chiprete, ye rabakaba nun küde ngeberekri amne, nun rikaba mate juta Tiro kä Siriäte angwane, tribe mikateba kwetre yete. ⁴ Juta yete ja mräkätre tödekaka Jesubti kwanba nunye amne, nun rababa bämän krati niaratrebe yete. Angwane Ngöbö Üai Deme köböire Pablo ñan rikadre nebe Jerusalén abko ja mräkä ye rababa niere kisere Pabloye. ⁵ Akwa kä rikaba bämän krati ta angwane, nun jataba yäketa angwane, ja mräkätre yete merire, brare amne ngäbäkre kwekwe rikaba jökrä nun mukore neme mren köräbti juta bäre mento. Ye kanti nun rababa ngukudokwäbti temen, käkwe blitaba Ngöböbe. ⁶ Bti nunkwe köbö ngwiantariba mrä jae kwärikwäri angwane, nun rankwabata rute amne ja mräkätre abko rikabata jökrä ja gwiriete.

⁷ Nun nämä juta Tirote, bti nun rikaba ta amne nun rikabata mrä rute mrenbti amne nun rababa juta Tolemaida. Ye kanti nun rikaba jate nebe jutate amne, ja mräkätre tödekaka Jesubti nämä yete abko, ie nunkwe köbö ngwiantariba, bti nun rababa kibien yete. ⁸ Jändrinane dekä, nun rikaba güre ta nebe juta Cesareate mda. Angwane ni kukwei kuin Jesubtä kädriekä ni mda mdabe nämä iti yete abko kädian nämäne Felipe, kanti nun rababa. Felipe ye abko ni dianinkä ni kükü ni mda mda die mikaka juta Jerusalente ye mden abko nämäne yete, kanti nun rababa. ⁹ Felipe abko ngänkän bati kaibekaibe nämä nibkä gwi. Niaratre abko Ngöbö kukwei niekä.

¹⁰ Nun rababara raire yete angwane, ni Ngöbö kukwei niekä kä Judeabo kädian nämäne Agabo rükaba nun kanti. ¹¹ Rükaba nun ngwäreki noko kwrere, käkwe dän kukwän ja mäkätekrä ötöbu ta nämäne Pablobtä, ye diankaba kwe, bti ja kise amne ja ngoto mäkäteba jökrä kwe, bti nieba krörö kwe:

Dän kukwän ja mäkätekrä ne bkänkä abko nitre israelita käkwe mäkädite krörö Jerusalén, bti biandi nitre ñakare israelitareye kitadre ngite abko nieta kore Ngöbö Üai Demekwe. Abko kore se, nieba Agabokwe.

¹² Agabokwe blitaba kore, ye kukwei jaraba nunye amne ja mräkätre Cesareaboye angwane, Pablo ñan rikadre Jerusalén abko nun rababa ribere kisere ie. ¹³ Akwa Pablo käkwe nieba krörö mda nun käre:

Ti mäkädrete kräke tita biare. Erere arato, ti müre ketadre Jerusalén ti Dänkien Jesu dokwäre, kräke tita juto biare arato. ¿Ye ñöbtä mun nibi müen amarebti mun nibi ti moto mike bäri ulire mda yere? nieba kwe nunye.

¹⁴ Pablo tõi rikwitaba ñakare nunye, abtä rababa jirekåbe nunye amne nunkwe nieba krörö mda:

Ni Dånken tö dreye, ye erere raba bare, nunkwe nieba.

¹⁵ Abti nunkwe ja mikaba juto jökrå, bti nun rikaba Jerusalén. ¹⁶ Angwane ja mråkätre Cesareabo tödekaka Jesubti rikaba ruåre nun mukore. Niaratre ye abko rikaba nun ngwena nebe ni iti kådian nåmane Mnason juete, kånti nun rababa. Mnason ne abko ni Chiprebo amne, nitre tödekaka Jesubti ngåtåite niarakwe tödekani båri kåne Jesubti ni mda mda ben gwaire arato.

Pablo nükani Jerusalén, kånti gåtåba Santiagobe

¹⁷ Yebti nun rikaba nebe Jerusalén. Angwane ja mråkätre tödekaka Jesubti, btå kå rababa nuåre nun kare ngåbti. ¹⁸ Abti jåndrinane angwane, Pablo rikaba nunbe basare Santiagoye. Nun rikaba Santiago kånti amne, ja mråkätre tödekaka Jesubti jie ngwianka nåma ja úkaninkrö jökrå yete, kånti nun rababa. ¹⁹ Angwane Pablokwe köbö ngwiantariba jökrå ietre, bti sribi Pablokwe ye köböire Ngöbökwre dre nuenbare nitre ñakare israelitare ngåtåite, ye Pablokwe nieba jökrå ja tåritåri ietre. ²⁰ Pablokwe blitaba kore, yebtä abko ja mråkätrekwe Ngöbö kåikitakaba, bti nieba krörö kwetre Pabloye:

Ja mråkä, nitre israelita mili kabre kåta tödeka Jesubti nete tä tuen mae. Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwre Moiséye abko erere mikadre tåte jökrå, tåtre niere. ²¹ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwre Moiséye abko nitre israelita núnanka kå mdabti nitre ñakare israelitare ngåtåite kåkwe ñan mikadre tåte abko mata dirire ietre abko ni mda mda kåta niere ngwarbe ma rüere ietre. Erere arato, ngåbakre brare kiakia abko ñåråkrå mikadre ñakare kwatabtä mata niere amne, nitre israelita tä nüne ño, ye kwrere ñan nuendre mda, mata niere abko ni mda mda kåta niere ngwarbe ma rüere ietre arato. ²² ¿Aisete nikwe dre nuendre kukwe ye bå mikakrå ngwarbe? Ma nukaninta nete gadi ja mråkätrekwe. ²³ Aisete makwe jåndrån krörö nuendre abko rabadre båri kuin ruen nunye: Ni brare nibkä tä nun ngåtåite nete kåkwe ja kukwe biani Ngöböye abko erere mikadre tåte kwetre. ²⁴ Ni ye abko ma rika ngwena jabe, ben makwe ja mika dbe Ngöbö ngwårekri, Moisékwe nuemna ño ye kwrere amne, jåndrån kukwadre Ngöbö kåikitakåre, ye makwe útiå bian jökrå kråke. Niaratre kåkwe kukwe nuendre tåte jökrå, ye bå mikakåre niaratrekwe ja dokwå drüen mikadi tikadrekå jökrå. Makwe nuendre kore kråke, ne köböire blitata ngwarbe ma rüere gadi ni jökråkwre mabtå. Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwre Moiséye abko mata mike tåte, ye abko gadi kwetre arato. ²⁵ Akwa nitre ñakare israelitare kåkwe tödekani Jesubti abko kråke nunkwe kukwe úkaninte ño, ye erere nunkwe juanina kråke abko krörö: Ngri biani ngöbö ngwarbe mikakrå útiåte ñan kwetadre kwetre. Ngri dårie amne jåndrån kåmikani köbti ñan kwetadre kwetre arato. Mdakåre abko, ñan ja mikadre gure bati bati kwetre. Ne abko nunkwe tikani kore kråke, aisete kukwe ne aibe mikadre tåte kwetre. Abko kore se, niebare Santiagokwe Pabloye.

²⁶ Ye erere bkånå, Pablo nikani ni nibkä ye ngwena jabe. Abti jåndrinane, ja mikani dbe gwaire bentre kwe, bti ja kukwei biani kwetre Ngöböye, ye rabadre bare ñongwane amne, jåndrån biandre kwetre kåmikadre Ngöböye ja kukwei mikani tåte bå mikakåre, ye abko biandre ñongwane kwetre abko nikani niere ju blitakrå Ngöböbe ye kånti.

Pablo kitani ngite kå teri

²⁷ Yebti kå jatanina niken bånån krati ta ietre ja mikakrå dbe angwane, batibe nitre israelita núnanka kå Asiate nåmane ruåre, ye ie Pablo jatabare ju blitakrå Ngöböbe kånti angwane, jötrö ngwarbe ni jökrå moto mikani romon

kwetwe Pablo rüere. Ye btäräbe nakwani jökrä Pablobtä, ²⁸ kä namani ngrente krörö:

¡Mun israelita ye erere jakwe jökrä nun die mike nete! Ni ne mden tä dirikä kä jökräbti temen, kukwe dirire blo juta nikwe rüere amne, Kukwe Biani Ngöböke Moiséye, ye rüere tä ñäke blo arato. Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare jänükani kwe ju deme blitakrä Ngöböbe kánti nete arato, kä mikakäre deme ñakare. Ye mden kisete, mun israelita tä nete, ye erere jakwe jökrä nun die mike kite künken ju bäre mento nete, namanintre ngrente. ²⁹ Namanintre ngrente kore, ñobtä ñan angwane ni ñakare israelitare Efesobo kädian nämane Trófimo abko ben Pablo tuani dikekä kwetwe dekä juta ngrabare, aisete Pablo nükani ngwena nebe ju blitakrä Ngöböbe kánti, namanintre nütüre, aisete namani ñäke kore.

³⁰ Abtä ni jökrä kwe kä namani nokre. Angwane ni mda mda jatani betekä, nükani mate, ye ie Pablo neketaninte, nikani Pablo kitekä ja käne kwäräkwärä ju blitakrä Ngöböbe bäre mento se kwrere, bti jukwe dikaninta jötrö jite kwetwe. ³¹ Bti jatanina Pablo kämike angwane, nitre israelita namani krübäte jökrä, kä namani kä mike nokre Jerusalén abko kukwe jänükani rükätre romanobo dänkien kriye. ³² Angwane rükätre dänkien kri ye käkwe rükä kwekwe ükaninkrö jötrö ngwarbe rükätre dänkien mda mdabe, bti nikanintre betekä nebe nitre nämane kä mike nokre ye kánti. Rükätre dänkien kri nükani mate rükätrebe, ye jatabare ietre angwane, Pablo metani ñakare mda kwetwe.

³³ Angwane rükätre dänkien kri ye käkwe krötabare Pablo ken, käkwe Pablo kani ngite, bti makätemma kadena krobubti kwe nitre rükäye, bti niebare krörö kwe:

¿Ni ne abko nire amne tä dre nuene? niebare kwe ietre.

³⁴ Angwane ni jökrä namani ñäke ngwarbe ja te tata nekwäre sekwäre, aisete ni kukwei namani nokre. Yebtä Pablo abko ni ño amne dre namani nakenkä metre ñan nükani gare rükätre dänkien kri yeye. Abtä Pablo ngwiamna jirekäbe kwe kitadre ju nitre rükäkwe kánti. ³⁵ Ye kwrere bkänä, Pablo jänikani, jänikani nebe kalerabtä ju nitre rükäkwe kánti angwane, ni namani nakwen Pablo jiebtä kämikakäre, abtä nitre rükä käkwe Pablo kaninkä kánti niaratre ngäniene, ³⁶ ñobtä ñan angwane ni jökrä nikani Pablo jiebtä, ye abko namani ngrente kri, kä namanintre niere:

¡Ni ye kämike, ni ye kämike! namanintre ngrente.

Pablokwe blitabare jakrä

³⁷ Yebti Pablo jatanina niken gwä angwane, niebare krörö kwe rükä dänkien kri yeye:

¿Ti rabadre blite chi mabe ya? niebare kwe ie.

Angwane rükä dänkien kri ye käkwe niebare mda ie:

¿Blita gare griegore mae ñan ñan? niebare kwe Pabloye.

³⁸ ¿Ni Egiptobo nükani iti Jerusalén nete, ne käkwe ni mili kräbkä töi kwitani gobran romanobo rüere, bti nikani ngwena kä kaibete rükäre gobran romanobo rüere abko ma ñakare ya? niebare rükä dänkien krikwe Pabloye.

³⁹ Angwane Pablokwe niebare ie:

Ti abko israelita nünanka juta Tarsote, juta ütiäte kri kä Cilciate ye kánti, akwa makwe kä bian chi tie blitakrä ja mräkätre nokobe, ie ti tö nibi, niebare Pablokwe ie.

⁴⁰ Angwane nitre rükä dänkien kri ye käkwe kä biani Pabloye blitakrä amne, Pablo namani nünaninkä krö kalerate angwane, ni jökrä rabadre kwekbe niara kukwe nuen niebare kisebti kwe ietre. Ye erere ni jökrä namani kwekwe angwane, Pablo nikani blite hebreore, käkwe niebare krörö:

22

¹ Ti mräkätre amne ti ruaitre tikwe, ti bike blite au jakrä, aiseti ti kukwei nuen kuin munkwe.

² Pablo abko namani blite niaratre kukwere hebreo bentre, yebtä namani bäri kwekbe jökrä Pablo kukwei nuen angwane, niara nikani blite janknu krörö:

³ Ti abko israelita. Ti därebare juta Tarsote kä Ciliciate, akwa ti rirabare Jerusalén nete amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä abko tikwe ja töitikani metre täte jökrä Gamalielibe. Erere arato, käre ti töita sribibtä Ngöbökrä, munta sribire ño mtare, ye kwrere ti töita. ⁴ Ne aiseti, kena ni merire amne ni brare nämane niken Ji nebti, ye ti nämane gain angwane, ti nämane niken kisere jiebtí. Ti nämane kaen ngite, bti ti nämane kite ngite kä teri kämikakäre. Ne abko ti nämane nuene kore kena. ⁵ Tita kukwe niere mune ne abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne nitre unbre ji dokwäte ie gare kuin jökrä, aiseti niaratre raba blite metre kukwe nebtä, ñobtä ñan angwane ni mräkätre israelita Damascobo nämane tödeke Jesubti, ye rüere tikwe tära käräba ietre, bti ti rikaba ja mräkätre tödekaka Jesubti ye kaen ngite, bti ti jatadre ngwena nuke Jerusalén nete mikakäre ja tare nike, abkokäre ti rikaba.

⁶ Akwa ti rikaba ji ngrabare, ti rababara mate ja ken juta Damascobe amne ñänä rükabara ruäre käin. Ti nämä näin jäme angwane, batibe kä trä gitiaba ngwen bürere ti bäre temen. ⁷ Angwane ti rikaba mate temen amne ni kukwei jaraba krörö tie: ¿Saulo, ñobtä mata näin kisere kore ti jiebtí ti mikakäre ja tare nike yere? nieba tie. ⁸ Angwane tikwe nieba: ¿Ma abko nire ti Dänkien? tikwe nieba. Angwane ni kukwei jaraba tie, ye kákwe nieba krörö tie: Ti abra Jesu Nazarebo. Ti ne mden jiebtí mata näin kisere ti mikakäre ja tare nike ye, nieba kwe tie. ⁹ Ye ngwane abko ja mräkätre nämane näin ti mukore, ye ie kä trä jataba, akwa ni kukwei ye rükaba gare ñakare ietre. ¹⁰ Angwane ti abko kákwe nieba krörö mda: ¿Tikwe dre nuendre, ie ma tö nibi ti Dänkien? tikwe nieba. Angwane ti Dänkien kákwe nieba tie: Näinta krö, bti ma rika janknu nebe Damasco. Ye kánti kukweta úkaninte ño nuendre mae abko ni tädi iti yete kákwe niedi jökrä mae, nieba kwe tie. ¹¹ Akwa kä trä gitiaba ngwen dikaro, ye kákwe kä ötateba ti okwäte, aiseti kä rababa tuen ñakare tie. Abtä ja mräkätre nämä näin tibe, ye kákwe ti kaba küdebtí, bti rikaba ti ngwena nebe Damasco.

¹² Juta Damascote yete abko ni iti kädian nämane Ananías nämane nüne. Niara abko nämane nüne metre Ngöbö okwäbtí amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye abko niara nämane mike täte kuin. Ye mdenbtä abko, nitre israelita nünanka juta Damascote nämane blite kuin jökrä niarabtä. ¹³ Ananías ye abko jatata ti kánti, rükaba angwane nieba kwe tie: Ti mräkä Saulo, kä raba tuenta mae, nieba kwe tie. Ye btäräbe kä trä gitiakaba ti okwäte, kákwe niara mikaba ñäräre. ¹⁴ Angwane nieba mda kwe tie: Ngöbö mika nämane ütiäte ni mräkä kirakirakwe, Ngöbö ye arabe tö dre nuein abko rabadre gare mae, abkokäre ma dianinkä kwe. Amne Jesu abko Ni Era Metre abko makwe tuadre, abkokäre ma dianinkä kwe. Erere arato, Ngöböta blite ja kada jenbtí, ye abko kukwei jaradre mae, abkokäre ma dianinkä kwe jakrä. ¹⁵ Makwe dre dre tuani amne makwe niara kukwei nuani ño ño, ye erere makwe niedi ni jökrä ngwäreki arato. ¹⁶ Ne aiseti gwängware näin krö, bti ma rika ja mike ngökadre ñöte amne tödeka makwe ni Dänkienbtí angwane, Ngöbökwé ma ngite kukwe kämekäme nuenbtä bätädrete jökrä mabtä, nieba niarakwe tie. Ye erere tikwe nuenba.

¹⁷ Yebti ti rükabata Jerusalén nete angwane, ju blitakrä Ngöböbe, kánti ti rikaba blite Ngöböbe amne ye kánti, köböre kwrere tikwe kukwe tuaba krörö:

¹⁸ Ni Dänkien tuaba tikwe, käkwe nieba krörö tie: Mata blite tibtä ye abko ñan mikadre era nitre Jerusalénbokwe, aisete gwängwarbe makwe kä mikaka Jerusalén nete, nieba kwe tie. ¹⁹ Abtä tikwe niebare: Ti Dänkien, sinagoga kántikánti ti námáne niken, kä námáne nitre tödekaka mabti kaen ngite, bti ti námáne kite ngite kä teri amne ti námáne mete arato. ²⁰ Erere arato, sribiká makwe Esteban námáne blitaka makrá, ye kámikani amne ti náma yete arato amne, niara kámikadre abko rababa dbe tikrá, aisete nitre niara kámikaka, kráke ti námáne dán ngíbiare. Ye mdenbtá nitre Jerusalénbo käkwe ti kukwei mabtá mikadre bári útiáte jae ruen tie, tikwe nieba ti Dänkienye. ²¹ Akwa ti Dänkien kákwe nieba krörö tie: Nitre ñakare israelitare tá nüne mente temen, ye kánti ti bike ma juen, aisete nán jötrö, nieba kwe tie, niebare Pablokwe.

²² Pablo juani ni Dänkienkwe nitre ñakare israelitare ngátáite niebare kwe, yebtá abko ni jökrá ñan tö namani Pablo kukwei nuai mda, kä namani ngrente krikri be amne, namani niere:

¿Ni ye kákwe ñan nünandre mda! ¿Niara denká kä nebtá! namanintre niere romone.

²³ Ni jökrá namani ngrente janknu kore amne, namani dán jabtá ngrükete amne namani dobro mnü kite káintabe romone. ²⁴ Abtä nitre rüká dänkien kri kákwe Pablo kitamna ju nitre rükákwe kánti angwane, Pablokwe kukwe era erere niedre, abkokáre Pablo kwata metadre niebare kwe, ñóbtá ñan angwane ni jökrá namani ñake Pablo rüere, yebtá abko niebare kore kwe.

²⁵ Akwa Pablo mäkáninante biare kwata metadre angwane, ni rüká dänkien námáne yete, ye ie Pablokwe niebare krörö:

¿Ni romano já ngámi nebe kritobo ngwäreki, ye kánenkri kwata metadre, ye abko köböi bianina munye ya? Ñakare ruen tie, niebare Pablokwe.

²⁶ Pablokwe ñakábare kore, ye jarabare rüká dänkienye angwane, nikani jötrö, kákwe niebare rüká dänkien bári kriye:

Ni ne abko romano aisete, ¿makwe dre nuendi mda btá? niebare kwe ie.

²⁷ Angwane nitre rüká dänkien kri kákwe krötabare Pablo ken, kákwe niebare ie:

¿Ma abko ni romano bkáná ya? niebare kwe ie.

Angwane Pablokwe niebare mda ie:

Ján, ti abko romano, niebare kwe ie.

²⁸ Nitre rüká dänkien kri kákwe niebare mda Pabloye:

Ti tö namani rabai romanore angwane, tikwe ja útiá biani kri, köböire ti namani ni romanore, niebare kwe.

Abtä Pablokwe niebare mda ie:

Akwa ti abko dárebare romanore, niebare kwe.

²⁹ Yebtá abko, nitre rüká namani biare Pablo kwata metakáre, yebtá kä jürá namani, kákwe kä mikaninká jökrá Pablobtä. Erere arato, Pablo abko romano gani rüká dänkienkwe angwane, Pablo mäkáninte kwetre kadenanbti, yebtá abko kä jürá namani kri btátre, ñóbtá ñan angwane ni romano ngámi kwen ngite, kánenkri ñan mäkádrete jire chi aisete.

Pablo jánikani Sanedrin ngwäreki

³⁰ Jándrinane angwane, drebtá nitre israelita námáne Pablo kite ngise abko nitre rüká dänkien kri tö namani gai metre, kákwe kadena tikaninte Pablobtä, bti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diare dänkien ye ie ja úkakrómna jökrá kwe amne, ni mda mda námáne sribire Sanedrinbe, ie ja úkakrómna jökrá kwe. Bti Pablo námáne kä teri diamna ju báre kwe, bti mikani ni jökrá ngwäreki mda kwe.

23

¹ Angwane Pablokwe Sanedrin mikani ñäräre kwekbe ja käne, käkwe niebare krörö ietre:

Ja mräkätre, ti nämane nüne kena, erere tita nüne abti kä nuke mtare amne ja ruen ngite ñakare Ngöbö ngwärekre tie, niebare kwe.

² Angwane nitre nämane känime Pablo bäre temen, ye ie Ananiäkwe Pablo metamna kada mkäte ta. Ananiás ne abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko käkwe Pablo metamna, ³ akwa Pablo käkwe ñäkäbare tare mda ie:

¡Mata ja bä mike kuin! Ngöbökwé ti ngie mikadi ma rüere. Mata tákänintbe yete, ye tö kukwe úkaite tibe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebti bá amarebti, ¡ye ñóbtá Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko rüere ma tö nibi ti mete yere! niebare kwe Ananiáye.

⁴ Abtä nitre nämane yete ye käkwe niebare Pabloye:

¿Ñóbtá ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien, ie mata ñäke kore yere? niebare kwetre Pabloye.

⁵ Angwane Pablokwe niebare mda:

Ja mräká, ni noko abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko gare ñakare tie, aiseté tikwe ñári kore ie, ñóbtá ñan angwane tará Ngöbökwé káta niere krörö: Ni gobranka juta makwebti, rüere makwe ñan ñäkádre blo, nieta Ngöbö Kukwebtä, niebare Pablokwe.

⁶ Yebti nitre nämane sribire Sanedrinbe abko ruäre saduseo amne ruäre abko bariseo, ye gani Pablokwe. Angwane Pablokwe ñäkäbare jume ja díbti, käkwe niebare:

Ja mräká, ti abra bariseo. Ti mräká abko bariseo jókrá akwa, ni krütani rükadreta nire abko tita mike era jae, ye mdenbtá abko ti mikata ngite mtare, niebare Pablokwe.

⁷ Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko nitre bariseo amne nitre saduseo nikani ja kwete kwárikwári. Abtä nitre nämane gätábtá, ye käkwe ja ñäkänintbe jene jene mda, ⁸ ñóbtá ñan angwane ni krütani ñan rükadreta nire abko nitre saduseo káta niere. Erere arato, angele amne úai ñakare, tátre niere. Akwa nitre bariseo abko káta kukwe ye mike era jókrá, aiseté namani ja kwete jókrá kore. ⁹ Angwane ni jókrá namani ngrente amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikátre nämane ruäre abko námane nekete nitre bariseokri abko namani nünaninká krö käkwe niebare:

Ni neta ja mike ngite ñakare, ñóbtá ñan angwane nane ni úai nükani blite ben o angele nükani blite ben kukwe nebtá, niebare nitre bariseokwe.

¹⁰ Akwa ni jókrá namani kä mike nokre krübáte. Yebtä nitre rüká dänkien kri, btá kä jürá namani krübáte, ñóbtá ñan angwane nane Pablo dikandrete oto kiakia jókrá ja ñáte ni jókrákwé, ye abko jürá namani btá. Abtä nitre rüká juani ruäre kwe nebe Pablo tuen, bti Pablo jánikaninta kitadreta ju nitre rükákwé kánti bobuta.

¹¹ Yebti deo, ni Dänkien Jesu nükani ja mike tuadre Pabloye, käkwe niebare ie:

Pablo, makwe ñan kä jürá ngwian jabtá, ñóbtá ñan angwane makwe blitabare tibtä Jerusalén nete, ye kwrere makwe blitadi tibtä juta Romate sete arato, niebare ni Dänkienkwe ie.

Nitre israelita käkwe kukwe mikanintbe Pablo kámikakäre

¹²⁻¹³ Abti jándrinane, nitre israelita ni gre ketebu jire käkwe ja töi mikani gwaire Pablo kámikakäre, käkwe ja kukwei biani krörö ja rüere Ngöböye: Ni ngámi Pablo kámike, kánenkri níkwé ñan mrödre amne níkwé ñan tomna ñadre, niebare kwetre jae kwárikwári amne Ngöböye. ¹⁴ Bti nikaninta mda

nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kánti amne nitre unbre ji dokwäte kánti, kákwe niebare ietre:

Nun ngämi Pablo kámike, káenkri nunkwe ñan mrödre jire abko nunkwe ja kukwei biani kore ja rüere Ngöböye. ¹⁵ Ne aisetse mun sribiká ütiáte krikri Sanedrinte ye kákwe Pablo káräta jetbe rükátre dänkien kriye amne, kukwe ño metre abko Pablokwe niedre nete, abkokäre munta kárere nüke ja ngwärecri, munkwe nie. Akwa Pablo ngämi nüke mun kánti nete, ye káenkri nunkwe kámikadi, niebare kwetre.

¹⁶ Akwa Pablo kámika brai namani, ye Pablo nürákwe gani angwane, Pablo námáne ngite, ye kánti nikani niere Pabloye. ¹⁷ Blitabare ünán kwe Pablobe, angwane nitre rüká dänkien námáne yete Pablokwe káräbare, bti niebare kwe ie:

Ni bati ne tö kukwe ütiáte kri niei dänkien kriye, aisetse ngwena nebe niara kánti, niebare Pablokwe ie.

¹⁸ Ye erere bkänä, rükátre dänkien nikani Pablo nürá ye ngwena nebe rükátre dänkien kri kánti, kákwe niebare ie:

Ni kádianta Pablo tá ngite ye kákwe ti káräniri, bti ti juni ma kánti kwe ni bati nebe, ñóbtá ñan angwane ni ne abko tö kukwe ütiáte kri niei mae, aisetse ti juni kwe nüke ma kánti nete, niebare kwe.

¹⁹ Angwane nitre rüká dänkien kri ye kákwe Pablo nürá kani küdebtí, nikani ngwena jenena temen, kákwe niebare kröró ie:

¿Ma tö nibi dre niei tie? niebare kwe ie.

²⁰ Angwane Pablo nürá kákwe niebare:

Nitre israelita kákwe ja töi mikani gwaire Pablo káräkäre mae jetbe nebe nitre sribiká Sanedrinte ye ngwärecri, kukwe era erere ngwiantarikäre ja tärítári Pabloye, nieta kwetre. ²¹ Akwa makwe ñan niaratre kukwei mika era, ñóbtá ñan angwane ni gre ketebu bti bárire mda tádi ja rúkaninte jibtä Pablo kraire jite. Niaratre kákwe ñan Pablo kámikadre angwane, ñan mrödre kwetre amne ñan tomna ñadre kwetre, niebare ja rüere kwetre Ngöböye, aisetse makwe dre niedi ye abko niaratre tá biare ngibiare ngábti, niebare Pablo nürákwe.

²² Angwane rükátre dänkien kri kákwe ni bati ye juaninta, akwa kukwe ye abko ñan niedre jire ni mda mdaye kwe, niebare kwe ie.

Pablo jánikani nebe gobernador Félix kánti

²³ Yebti rükátre dänkien kri kákwe rüká dänkien káräbare nibu, bti niebare kwe ietre:

Nitre rüká kánene sientó krobú abko rika güreere amne, rüká ni gre ketamá bti ni jätá abko rika mdábtí amne ni sientó krobú abko rika buko nga ngwena kisete rikakäre juta Cesareate ñaná okwá krá ókán deo, niebare kwe ietre.

²⁴ Erere arato, rüká dänkien kri kákwe mdá mikamna biare krati nánkrá Pabloye amne Pablo járikadre kuin nebe gobernador Félix ngwärecri abko niebare dänkien krikwe kore.

²⁵ Angwane tará tikani kröró kwe gobernador Félixkrá:

²⁶ Nántóre Félix. Ma gobernador ütiáte kri, kráke ti Claudio Lisias káta tará ne tike. ²⁷ Nitre israelita kákwe ni ne kani ngite angwane, tö namani kámikai, akwa ni ne abko romano tikwe gaba angwane ti janama denkáta nitre israelita kisete rükátre tikwebe. ²⁸ Erere arato, drebtá niara kíta námáne ngise abko ti tö rababa gai, ká rikaba ngwena nebe Sanedrin ngwärecri. ²⁹ Angwane kukwe úkaninte nuendre kwetre abko ni ne ñan tá mike táte, abtä tátre kite ngise akwa, ni ne kákwe ja mikani ngite ñakare, aisetse kukwe ye dokwäre ni ñan raba niara kámike jire chí. Erere arato, ñan rabadre ngite jire chí kukwe ye dokwäre ruen tie. ³⁰ Akwa mtare

nitre israelita tō niara kāmikai abko tikwe gani, aisete tita juen jirekābe nebe ma kānti. Erere arato, nitre niara kitaka ngise abko rikadre nebe ma kānti blitakāre niara rūere mabe, abkokāre tita juen, tikani rūkātre dānkien krikwe tārābtā.

³¹ Nitre rūkā dānkien kri ye kākwe dre niebare rūkātreye, ye erere nuenbare kwetre, kā nikanintre Pablo ngwena deo nebe juta Antīpatrite. ³² Yebti jāndrinane angwane, kukwe nakaninkā űakare btātre, aisete rūkātre nāmane nāin gūrere, ye nikaninta ja jiebti nebeta ja kānti amne rūkātre nāmane nāin mdābti mdābti aibe nikani janknu Pablobe. ³³ Nikanintre nebe juta Cesareate angwane, tārā biani kwetre gobernadoreye, kākwe Pablo mikani gare ie arato. ³⁴ Abti gobernador kākwe űākābare űnān jōkrā tārābtā, bti niebare kwe Pabloye:

¿Ma kā mdenbo? niebare kwe ie.

Angwane, Ja Ciliciabo, niebare Pablokwe ie.

³⁵ Abtā niarakwe niebare mda Pabloye:

Nitre ma kitaka ngise rūkadi nete angwane, batibe tikwe ma kukwei nuadi, niebare kwe ie.

Yebti Pablo mikani ngibiadre kwe ju kri jrei Herodekwete abko nakaninkā kore.

24

Pablokwe blitabare ja dokwāre gobernador Félix ngwārekri

¹ Abti kā nikanina kōbōrike ta angwane, ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkien kādian nāmane Ananias nikani nebe Félix kānti amne nitre unbre ji dokwāte nikani ruāre ben. Erere arato, ni iti blitaka ni mdakrā kādian nāmane Tértulo nikani siba nebe gobran Félix kānti Pablo kitakāre ngite gobranye. ² Pablo jānūkani niaratre ngwārekri angwane, Tértulo nikani niere krōrō gobernador Féliye Pablo rūere:

Ti dānkien bāri űtiāte kri, mata gobrane kuin nete, yebtā ti tō kuin niei mae, űōbtā űan angwane mtare ni israelita tā nūne jāme ma kōbōire. Erere arato, ma tōbtā, aisete mata sribire kuin, abko kōbōire makwe jāndrān keta kabre űkaninte juta nikwete nete. ³ Ne aisete, jāndrān ne abko nunta kaen ngābti kāre amne kā jōkrābti arato, aisete nun tō kuin niei mae sribi jōkrābtā. ⁴ Akwa ti űan tō kā diainkā dikaro makān, aisete ti bike blite chi mabe amne makwe ti kukwei nua ja moto jāmenbti abko ti ribere mae.

⁵ Ni ne abko tā ni jōkrā nike krūbāte gobran romanobo rūere amne, kā jōkrābti temen niarata nāin nitre israelita űāketbe jene jene amne, nitre reketaka ni Nazarebokri abko bti niarata mikani ji dokwāte abko kwanba nunye. ⁶ Mdakāre abko niara tō rababa ju Ngōbōkwe dain jāndrān kāmenbti. Abtā nunkwe kaba ngite, [kukwe űkaninte nuendre nunkwe tā niere, ye kwrere. ⁷ Akwa nitre rūkā dānkien kri Lisias kākwe diankabata jōtrō amne romone nun kisete, bti Pablo kitaka ngise juamna blite mabe nete.]^{*} ⁸ Akwa mtare nunta kite ngite ma ngwārekri nete, aisete kukwe ne abko era ya, űakare ya abko makwe ngwiantari au ie. Abko kore se, niebare Tértulokwe.

⁹ Kukwe niebare Tértulokwe, ye abko nitre israelita nāmane yete kākwe era niebare arato. ¹⁰ Angwane Pablokwe blitadre niebare kisebti ie gobernador kwe amne Pablokwe niebare krōrō:

Kā raire mata mikani kukwe űkatekā juta nebe, aisete kā nibi nuāre tibtā blite jakrā ma ngwārekri nete. ¹¹ Kōbō jātābti kubube ti rikaba Jerusalēn yete Ngōbō kāikitakakāre. Ye abko era ya abko makwe ngwiantari au gadre jae.

* 24:7 Kukwe ne űan tā tikani manuscrito kira bāri kuinkunbtā.

¹² Ti näma nete angwane, nitre ti kitaka ngise, ie ti kwanba ja kwete ñakare ni mda mdabe. Erere arato, ti köböite ni kwati ñan käta kä ngwen nokre ju blitakrä Ngöböbete amne, sinagoga kwatirekwatire te amne kä mdabti juta Jerusalénte. ¹³ Ne aiseté nitre ne ñan tä ti kite ngise kukwe erabtä amne tätre ni ngökö ngwarbe ti rüere.

¹⁴ Akwa kukwe era erere ti bike niere metre abko krörö: Ngöbö mikani ütiäte ti mräkä kirakirakwe, Ngöbö ye arabe kräke tita sribire Ji Btinbti mtare. Ye mden abko kukwe ngwarbe nieta kwetre. Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökke Moiséye, ye abko tita mike era jökrä amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kärke Ngöbö Kukwei tikani kira, ye tita mike era jökrä arato. ¹⁵ Mdakäre abko, ni kuin amne ni käme krütanikrütani abko Ngöbökke mikadita nire abko, bti nitre noko tä tödeke, ye kwrere bti tita tödeke arato. ¹⁶ Aiseté ja rabadre ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwärecri amne ni mda mda ngwärecri, abkokäre käre tita nüne kuin metre.

¹⁷ Akwa kukwe rakakaba krörö tibtä juta Jerusalénte: Kä raire ti nämane dikekä kä mdabti. Abti ti jatabata Jerusalén ngwian ngwena biankäre nitre israelita bobre bobre kräke amne jändrän biankäre Ngöböye. ¹⁸⁻¹⁹ Kä ye ngwane, kukwe ükaninte nuendre, erere ti näma nuene, aiseté ti rababa dbe Ngöbö ngwärecri. Amne ti näma ju blitakrä Ngöböbe ye kánti angwane, ni israelita nünanka kä Asiate rükaba ruäre ti kánti, aiseté ye näire ni näma ñakare kwati tibe amne ni näma kä mike ñakare nokre arato angwane, nitre Asiabo rükaba. Niaratre ye abko kärke ti kitaba ngite käne, aiseté rabadre nüke nete ti kite ngite amne rabadre ti ngite niere ruen tie. ²⁰ Ñakare ne ngwane ti rababa Sanedrin ngwärecri angwane, drebtä tikwe ja mikani ngite, ye nitre nete noko kärke niedre metre arato mae. Akwa nuenba ñakare kwetre. ²¹ Akwa ti näma niaratre ngätäite angwane, tikwe ñäkäba jume ja dihti, kärke nieba krörö:

Ni krütani abko Ngöbökke mikadita nire abko tita mike era, yebtä munta kukwe ükete tikrä mtare, tikwe nieba kore. Nebtä aibe nitre noko tö ti kitai ngise ruen tie. Abko kore se, niebare Pablokwe Féliye.

²² Gobernador Félix abko, ie Ji Btin gare kuin, aiseté Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko kukwe Pablokwe tuanimetre ükadrete köbö mdabti kwe, kärke niebare krörö nitre israelitaye:

Nitre rükä dänkien kri Lisias rükadi ti kánti nete, kärke kukwe ño niedi metre tie angwane, tikwe kukwe munkwe tuadi kánti. Abko kore se, niebare Félikwe ietre.

²³ Abti Félikwe nitre rükä dänkien juani Pablo kiteta ngite kä teri akwa, kä biandre ruäre dikakakrä Pabloye amne Pablo kukwe muko, ie kä biandre nüke basare Pabloye niara die mikakäre, niebare Félikwe.

²⁴ Yebti köbö mdara jire te, Félix jatani merire kwe Drusilabe. Drusila abko meri israelita abko ben Félix jatani, kärke Pablo käreäma angwane, tödekadre ño Kristo Jesubti abko Pablokwe niebare ie, niara kärke Pablo kukwei nuani. ²⁵ Akwa nünandre ño metre Ngöbö ngwärecri amne, ni ñan rankwadre jötrö jändrän käme jiehti amne mrä Ngöbö rükadi kritobore ño nibtä abko niebare Pablokwe Féliye. Yebtä abko, Félix nekwetaninkä, kärke niebare Pabloye:

Nänta jötrö. Kä rabadita ngwarbe tie angwane, tikwe ma käreäditä mda, niebare kwe Pabloye.

²⁶ Akwa Pablokwe ngwian biandre ja ütiäre Féliye abko ie Félix tö namani, aiseté käre namani nüke Pablo kärere blite jabe. ²⁷ Pablo namani ngite kä kubu angwane, käre kukwe namani nakenkä kore. Yebti Félix ñan namani gobernador mda, aiseté ni iti mda kädian nämane Porcio Festo namani

gubernurador Félix tâte, akwa Félix abko tö namani rabai kuin jabtä nitre israelita krikri be, aise te Pablo tuanimetre ngite kwe.

25

Pablokwe blitabare jakrä Festo ngwäreki

¹ Festo nikani nebe kä Judeate sribikäre gubernador kwrere. Juta Cesareate, ye kanti namani köbömä, bti nikani juta Jerusalénte köbö ngwiantarikäre nitre israelita ji dokwäteye. ² Namani Jerusalén angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre israelita ji dokwäte nikani, kákwe Pablo kitani ngise ie. ³ Ja moto kuinbti Festokwe Pablo juandreta Jerusalén kukwe úkatekäre yete abko ribebare kisere kwetre ie, ñobtä ñan angwane niaratre nämane Pablo kámika braire ji ngrabare, abkokäre namani kärereta ie. ⁴ Akwa Festo abko kákwe niebare ietre:

Pablo rabadi ngite janknu juta Cesareate amne ti ara jire kebera yäketa arato nebeta juta yete. ⁵ Niara kákwe ja mikani ngite krübäte bkänä ne ngwane, mun ji dokwäte dokwäte nete, ye ara jire rikadre tibe nebe sete, niara kitakäre ngise tie sete abko rabadre bäri kuin. Abko kore se, niebare kwe ietre.

⁶ Yebti Festo namani köbö kwä amne köbö jätä näre mda juta Jerusalénte, bti nikaninta juta Cesareate. Jändrinane angwane ja takrä gobrankrä, bti nämane tákänintbe, kákwe Pablo ngwiamna nebe ja kanti. ⁷ Erere bkänä, Pablo nikani gwäkäre angwane, nitre israelita nämane Jerusalén, nukanina Festobe, ye kákwe krötabare Pablo ken, kákwe Pablo kitani ngise kukwe kámekáme bätäkä ngwarbe btä. Akwa kukwe era erere kwani ñakare Pablo rüere ietre.

⁸ Angwane Pablo abko kákwe ñäkäbare au jakrä:

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nitre israelitaye, ye rüere ti ja mike ngite ñakare. Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe amne emperador romanobo rüere, ti ja mike ngite ñakare arato, niebare Pablokwe Festoye.

⁹ Akwa nitre israelita ñan moto rabadre romon Festokrä, abkokäre tö namani niaratre näkwitai, abkokäre niebare krörö kwe Pabloye:

¿Ma tö rikai nebe Jerusalén, kanti tikwe kukwe úkadite makrä ya? niebare kwe ie.

¹⁰ Pablokwe niebare mda ie:

Ma kukwe úkatekä emperador kábti abko ngwäreki tita nete. Ne kanti makwe kukwe úkadrete tikrä, ñobtä ñan angwane ti ja mike ngite ñakare nitre israelita rüere, ye gare kuin mae. ¹¹ Akwa nane tikwe ja mikani ngite era bkänä, dokwäre ti kámika tö rabadre angwane, tita juto biare krüte. Akwa tikwe ja mikani ngite ñakare nitre israelita rüere ne ngwane, ni mda ñan raba ti bien jire chi kámikadre nitre israelita seye, aise te emperador ara jire kákwe kukwe úkate tikrä, ie ti tö, erere tita ribere mae. Abko kore se, niebare kwe Festoye.

¹² Abtä nitre töbtä töbtä nämane yete niara die mikakäre, ye ie Festokwe kukwe ngwianintari, bti niebare kwe mda Pabloye:

Ma abko romanobo, aise te emperador ara jire kákwe kukwe úkadrete makrä abko mata ribere tie aise te, ma näin niara kanti juta Romate jirekäbe, kukwe makwe ye úkatekäre. Abko kore se, niebare Festokwe.

Festokwe ja di käräbare Pablobtä jrei Agripaye

¹³ Yebti köbö nikanina bä raire ta angwane, jrei Agripa nikani ngwai Berenicebe nebe Cesareate köbö ngwiantarikäre Festoye. ¹⁴ Ye kanti namantina nüne bä raire Festo kanti angwane, Festokwe blitabare kukwe Pablokwebtä jrei Agripabe, kákwe niebare ie:

Ni iti mikaninte ngite Félikwe abko tá ngite nete. ¹⁵ Ti náma Jerusalén angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre israelita unbre ji dokwäte kákwe ni ye kitaba ngite ti ngwäreki amne müre ketamna kwetre tie. ¹⁶ Abtä tikwe nieba krörö ietre: Ni kitata ngite abko ngämi ja kwete gwärere ni niara kitaka ngitebe, ye känenkri ni ngite ye kámikadre ñakare jire abko tá úkaninte kore nun romanobo ngätáite, tikwe nieba ietre. ¹⁷ Niaratre jatabata tibe nete, ye mdenbtá abko jándrinane tikwe nitre kukwe úkateká mda mda tibe káraba jötrö, bti tikwe ni ngite ye ngwiamna núke ja kánti nete. ¹⁸ Akwa kukwe nuenbare blo kwe, btá mika námáne ngite, ti námáne nútüre, ye kwere btá nitre niara kitaka ngite kákwe niara mikaba ngite ñakare ti ngwäreki. ¹⁹ Akwa Ngöbö mikadre táte ño, yebtá námáne ja kwete amne ni kädian námáne Jesu abko krütani akwa tá nire abko Pablo namani niere, ye aibehtá mika rababa ngite.

²⁰ Tikwe kukwe ye úkadrete ño ñan rababa núke gare tie. Abtä Pablo rikadreta jirekábe Jerusalén, kánti tikwe kukwe úkadrete kráke ya abko tikwe ngwiantariba ie mda. ²¹ Akwa emperador abko kákwe kukwe úkadrete kráke nieba kwe, aiseté tá ngite nete. Abti tikwe juandi nebe emperador kánti, niebare Festokwe Agripaye.

²² Angwane Agripakwe niebare mda Festoye:

Ti tö ni ye kukwe nuai arato, niebare kwe.

Amne Festokwe niebare ie:

Jetbe makwe niara kukwei nuadi, niebare mda kwe ie.

Pablokwe blitabare jrei Agripa ngwäreki

²³ Ye erere bkänä, jándrinane Agripa amne Berenice kákwe ja úkaninte kuin ja bá mikakäre útiáte, bti nitre rüká dänkien krikri amne nitre gobranka gobranka juta Cesareate, ye ben nikanintre gwaire nebe gwi ká kukwe úkateká ye kánti. Angwane Festokwe Pablo ngwiamna nebe ye kánti. ²⁴ Bti niebare kwe ni jökräye:

Jrei Agripa amne mun útiáte útiáte tá ja úkaninkró ketetibe nunbe nete, ni iti tá ngite abko jánüra mun ngwäreki nete tuen munkwe. Nitre israelita Jerusalénbo amne Cesareabo kwati tá núke ni ne mike ngite ti ngwäreki nete, káta nebe ngwänenká krikri be, káta nebe niara müre ketamna tie.

²⁵ Akwa ni ne ja mike ngite ñakare, aiseté müre ketadre ñakare tá nebe tuen tie. Akwa emperador kákwe kukwe úkadrete kráke abko ribebare kwe tie, aiseté tikwe juandi jirekábe nebe emperador kánti. ²⁶ Akwa kukwe era erere ñakare tikadre tie juandre ti dänkien emperadoreye ni nebtá, aiseté ti ki ngwana mun ngwäreki nete amne jrei Agripa ngwäreki, ne kánti abko jreikwe kukwe ngwentari ie amne dre niedi kwe abtä kukwe kwandi tie

tikakäre emperadoreye, ²⁷ ñobtä ñan angwane ni juandre ngite akwa, drehtá rikadre ngite abko niedre ñakare, ye abko ñan tuen dbe tie, niebare Festokwe ni jökräye.

26

¹ Angwane Agripakwe niebare Pabloye:

Mtare ma raba blite jakrá, niebare kwe ie.

Ye btärábe Pablokwe kise kaninká káin, kákwe niebare krörö:

² Jrei Agripa, ma útiáte kri. Ma ye ngwäreki ká nibi nuäre tibtä blitare jakrá, aiseté kukwe ño ño btá nitre israelita tátre ti mike ngite, ye abko kái nibi nuäre tibtä niere mae, ³ ñobtä ñan angwane ma ti dänkien útiáte kri, akwa nitre israelita tátre nüne ño, ye garera kuin mae amne, drehtá tátre ja kwete jabe kwárikwári, ye garera kuin mae arato, aiseté makwe ti kukwei nua jáme abko ti bike ribere mae.

4 Ti nāmane bati abti kā nūke mtare, tikwe nūnabare űo ja kāite amne Jerusalente, ye abko gare kuin jōkrā ietre. 5 Erere arato, kā raire ti gare ietre, aiseite ti ne abko bariseo kena, ye gare kuin nitre israelitaye. Ye erere niaratre raba niere metre tibā, űōbtā űan angwane nitre bariseo abko bāri tā Ngōbō Kukwei mike tāte era metre jōkrā abko erere ti nāmane mike tāte arato.

6 Kukwe mikata űitiāte nitre bariseokwe, ye tita mike űitiāte jae, abtā nitre israelita tā ti mike ngite mtare abko krōrō: Ngōbōkwe ni krūtani mikadita nire abko kukwe niebare metre kwe ni mrākā kirakiraye, yehti tita tōdeke arato nitre bariseo jōkrā kwrere, abtā ti mikata ngite. 7 Mdakāre abko, Ngōbōkwe jāndrān kōbōi mikani kira ni mrākā israelita juta keta jātābti ketebuye, ye mden ngibiata ngābti kisere kwetre, kāta sribi nuene Ngōbōkrā amne Ngōbō kākitekā kore kōbō kwatirekwatire dibire rare, ye arabebti tita tōdeke arato, abtā nitre israelita kāta ti mike ngite mtare ma ngwārekri jrei Agripa. 8 ¿Se űōbtā abko ni krūtani mikadreta nire Ngōbōkwe abko mun űan tā mike era se?

9 Kāne ti ne ara jire kākwe kukwe nuendre bātākā ngwarbe Jesu Nazarebo rūere, ti nāmane nūtūre. 10 Ye erere tikwe nuenbare Jerusalén. Nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre nāmane ja di bien tie abko kābti tikwe nitre tōdekaka Jesubti kitani ngite kwati kā teri. Erere arato, nitre tōdekaka Jesubti kāmika nāmane ti okwābti angwane, nāmane nūkebti tie arato.

11 Mdakāre abko, nitre tōdekaka Jesubti kākwe űākādre blo Jesu rūere, abkokāre ti nāmane mike ja tare nike krūbāte. Ne abko sinagoga kwatirekwatire te ti nāmane nuene kore angwane, ti moto nāmane nebe romon krūbāte krāke, aiseite ti nāmane niken mobe juta mda mdate ni menteni ngātāite nitre tōdekaka Jesubti ye jiebti.

12 Ye erere, bati ti rikaba juta Damascote angwane, nitre blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre dānkientre kākwe ja di bianba tie abko kābti ti rikaba. 13 Akwa ti rikaba ji ngrabare angwane, kukwe rakakaba tibā abko ti bike niere mae jrei abko krōrō: Ti nāma dikekā ji ngrabare juta Damasco kukwāre angwane, űānā ruāre kāin angwane, batibe kā trā gitiaba dirare kā kāinbti se kwrere. Kā trā ye abko rababa bāri dirare űānā trākrā abko rikaba mate jōkrā nun bāre temen ti kukwe muko tikwebe. 14 Angwane nun rikaba ngitiechā jōkrā temen. Ye btārābe ni kukwei jaraba krōrō hebreore tie: ¿Saulo, űōbtā mata nāin kisere ti jiebti ti mikakāre ja tare nike kore yere? ¿Ye űōbtā mata kukwe nuene kāme ja rūere au? abko ni kukwei jaraba kore tie.

15 Angwane tikwe nieba: ¿Ma abko nire ti Dānkien? tikwe nieba. Angwane ti Dānkien kākwe nieba krōrō mda tie: Ti abko Jesu ara. Ti ne mden jiebti mata nāin kisere mikakāre ja tare nike ye. 16 Akwa nāinta krō, tita ja mike tuare mae, ma mikakāre sribire jakrā amne blitakāre jakrā. Ne aiseite makwe dre turi mtare tibā amne makwe dre tuadi mda tibā, yehtā makwe blitadi tikrā.

17 Angwane nitre israelita btā nitre űakare israelitare, ngātāite ti bike ma juen akwa, tikwe ma ngibiadi niaratre ngāniene. 18 Nitre israelitare amne nitre űakare israelitare, kānti ti bike ma juen abko makwe kā trā tikadrekā okwāte kukwe kuin Ngōbōkwebtā. Niaratre rabadre dikekā űakare mda kā iko diablukwete akwa, rabadre dikekā Ngōbō trā ngwente, űan nūnandre mda kwetre Satana ngoto tāni akwa, rabadre nūne Ngōbōbe amne tōdekadre tibti kwetre abko kōbōire Ngōbōkwe niaratre ngite diandrekā jōkrā btā amne, ni deme Ngōbōkwe abko ben rabadre nūne ketetibe, abkokāre tita ma juen kānti, nieba ti Dānkien Jesukwe tie.

19 Ne aiseite jrei Agripa, kukwe kā kāinbti jataba kōbōre kwrere tie, ye tikwe űan kitaba temen akwa, tikwe mikaba tāte. 20 Ye mden kisete, nitre israelita amne ni űakare israelitare kākwe kukwe kāme kitadre temen, bti Ngōbō kadre ngābti kwetre abko ti rikaba niere ietre. Erere arato, Ngōbō kani ngābti

kwetre abko bä mikadre sribi kuin nuenbti kwetre, ti rikaba niere ietre. Kukwe ne abko ti rikaba niere käne juta Damascote abti Jerusalente. Yebti ti rikaba niere kä ketareketare te kä ngrabare Judeate. ²¹ Ye mdenbtä abko, nitre israelita kärke ti kaba ngite ju blitakrä Ngöböbe ye kanti, bti tö rababa ti kämikai. ²² Akwa käre Ngöböta ti die mike abti kä nuke mtare, aiseite ti tä nūnaninkä dite mtare. Ne aiseite ni bobre bobre amne ni ütiäte krikri, ie tita Ngöbö kukwei mike gare jökrä. Akwa kukwe rakadrekä ño niebare nitre Ngöbö kukwei niekä kirakirakwe amne Moisékwe, ye aibe tita niere, aiseite tita kukwe bä jene dirire ñakare. ²³ Ni Dianinkä Ngöbökwé abko krütadre akwa, rükadreta nire käne ni jökrä kä nebtä ngätäite amne, niara arabe kärke blitadi ni diantarihtä ni mräkä israelitaye amne nitre ñakare israelitareye, kukwe ne mden abko ti nämane dirire. Abko kore se, niebare Pablokwe.

²⁴ Pablokwe ñäkäbare kore ni krütani nūkanina nire btä angwane, ye namani tuen jene Festoye. Abtä niarakwe ngratebare kri, kärke niebare: Pablo, makwe ja töitikani kabre krübäte abko kisete kä jäme ma dokwäbti ñan ñan, niebare kwe ie.

²⁵ Abtä Pablokwe niebare mda Festoye:

Festo, ma abra ni ütiäte kri, käta kä jäme ti dokwäbti niere tie, akwa ye kwrere ñakare, ñöbtä ñan angwane kä ruen kuin tibti. Kukwe era erere tita niere metre amne ²⁶ kukwe nieta tikwe ne gare kuin jökrä jrei Agripa seye. Ye mdenbtä abko tita blite niara ngwärekre, ñöbtä ñan angwane kukwe ne abko ñan nakaninkä kaibe kä kaibete, akwa nakaninkä ni jökrä ngwärekre, aiseite gare jökrä ie, ye abko gare kuin tie. ²⁷ Ne aiseite ni Ngöbö kukwei niekä niekä kärke kukwe niebare, ye era makrä ti dänkien Agripa ruen tie. Mata mike era ruen tie, niebare Pablokwe Agripaye.

²⁸ Abtä Agripakwe niebare mda Pabloye:

Jötrö ngwarbe ma tö nibira ti töi kwitai tödeke Jesubti ñan ñan, niebare kwe ie.

²⁹ Angwane Pablokwe niebareta Agripaye:

Jötrö ngwarbe ya, raire ya, Ngöbö diebti ñan ma ti dänkien aibe rabadre tödeke Jesubti, akwa ni jökrä tä ti kukwei nuen nete noko rabadre tödeke siba Jesubti ti kwrere näre. Akwa ñan rabadre mäkäninte kadenanbti ti kwrere abko rabadre bäri kuin, niebare kwe.

³⁰ Angwane jrei Agripa btä gobernador Festo nükani krö Berenicebe amne ni mda mda nämane bentre yete yebe, ³¹ nikani mento kä bäre, kä nikani blite krörö jabe kwärikwäri:

Ni ne ja mike ngite ñakare, se drebtä kämikadre. Erere arato, kukwe nuenbare ñakare blo, abtä tädre ngite kä teri nete, namani niere jae kwärikwäri.

³² Angwane Agripakwe niebare Festoye:

Ni ne kärke ñan kukwe ükatemna au jakrä emperadoreye akräke niara tikadrete. Akwa niara ara jire kärke kukwe ükatemna kore, aiseite ni ñan raba tikete, niebare kwe ie.

27

Festokwe Pablo juani rute juta Roma

¹ Yebti köbö kitani nun juankrä Italia, ye rükaba angwane, Pablo btä ni mda mda nämä ngite arato abko mikaba gare ni ngite ngibiabtikä dänkien kädian nämane Julio yeye. Julio abko nämane sribire batallon kädian nämane Batallon Augusta yebe. ² Nun juanba Italia kukwäre angwane, ru juta Adramitiobo nämä kratı mren köräbti abko jataba niken provincia Asiate mren köräbti abko te nun rankwaba. Angwane abko, Aristarco nūnanka juta Tesalónicate, kä Macedoniate ye nämä näin siba nunbe abko ben nun rikaba.

³ Yebti jändrinane angwane, nun rikaba nebe juta Sidónte. Ye kánti Juliokwe jändrán kuin nuenba Pablokrá, kákwe Pablo tuametreba basare kukwe muko tódekaka Jesubtiye amne niaratre kákwe Pablo kadre ngábtí ja juete abkokäre.

⁴ Abti nun náma Sidón, kánti nun rikaba ta angwane, nun rikaba rute akwa, müre rababa mate ribi nun ngábtí, abtá ká butu Chiprete btá kwäräkrita nun rikaba müre ngániene. ⁵ Angwane nun rikaba mren körábtí niken Cilicia bäre temen amne Panfilia bäre temen, bti nun rikaba nebe juta Mirate, ká Liciate. ⁶ Ye kánti nitre rüká dänkien, ie ru Alejandriabo kwanba krati. Ru ye abko jataba niken Italia abko te nun juanba mda kwe, nun rikadre janknu mentokwäre abkokäre. ⁷ Ye erere nun rikaba angwane, nun rikaba bätäreká, aisete nun rababa raire mrenbti amne náma tare krübäte nänkrá müre ngábtí. Abti nun rikaba mate juta Gnido ngware ta. Ká ye ngwane abko müre náma mate nun ngábtí, aisete nun rikaba niken ká Salmón, Cretate ngware ta angwane nun rikaba bā kánime menteninta temen niken ká butu Cretate bäre temen. ⁸ Amne nun rikaba janknu, akwa nunkwe dikakaba tare krübäte mren körábäre mōtarita temen. Abti ká mren körábtí kädian námáne Ñō Kōrá Kuin Rukrá, kánti nun rikaba nebe, kánime juta Lasea ken.

⁹ Ye ngwane nun jataba bāri bätäre amne, ká ja bänkrá Ngóbōkrá nitre israelitakwe sö septiembrebttá rikabara ta amne ká ñüre jatabara nuketa kánime, aisete ká namani krübäte rikakäre rute mrenbti. Abtá Pablokwe nieba króró nitre ru bkänkaye amne nitre ru ngwiankaye:

¹⁰ Ja mráká, ká nena krübäte nänkrá mrenbti, aisete nane ru amne tribe rika ngwarbe munkán amne nane ni müre reketadre mrente arato nibi tuen tie, aisete ni ñan rikadre janknu mentokwäre náre, niebare Pablokwe.

¹¹ Akwa nitre rüká dänkien kákwe ru bkänká kukwei mikani bāri era amne ru ngwianka kukwei mikani bāri era kwe arato, aisete Pablo kukwei mikaba ütiäte ñakare kwe. ¹² Akwa ká ñüre náire ñō köráte ká ye kánti abko ñakare kuin rabakäre, aisete ni jōkrá tō namani rikai ta nebe mren körábtí juta Fenicete. Fenice ne abko ni námáne nebe mren körábtí Cretate amne, námáne nebe tuen ngwitarákri amne mōtarikri arato, kánti ká ñüre angwane, müre mate ribi ñakare, aisete nun rikaba nebe yete.

Ká námáne krübäte mrenbti

¹³ Yebti müre mōtarikri rababa mate bā räre angwane, nun rikadre janknu mentokwäre nitre ru ngwianka rababa nütüre, aisete rikaba ru ngwana bā kánime mren körábäre niken ká butu Cretate kántita temen. ¹⁴ Nun rikaba, yebti bā jōtró angwane, batibe müre ká driri kädian námáne Euroclidón jataba mate ribi krübäte rubttá, ¹⁵ ye ká rikaba ru mniente ngwarbe kwärákwärá nunbe se kwrere angwane, ru rababa neketebttá ñakare mentokwäre müre ngábtí nunye, aisete nunkwe ja tuametreba ngwiandre rube ngōi müre yeye. ¹⁶ Müre rikaba nun ngwana kore rube angwane, ká butu chi kädian námáne Clauda, ye ngüre bäre temen nun rikaba angwane, müre rababa mate bā räre yete, akwa ja tare nikare kwärá nunkwe ru chi námáne mākáninte krati ru kribttá, ye nitre ru ngwianka dianbata kwe ru krite. ¹⁷ Ru kiakia dianbarata káin kwe, bti ru kri abko ñan juandre ngwarbe ñōkwe amne mürekwe, abkokäre mākäteba jōkrá bäre ta kōbti. Nebti, úman kabre jabti kädian námáne Sirte abko te nane ru rabadreká abko kái rababa tare okwätetre, aisete nitre ru ngwianka kákwe dānkwan kwata kri ru mikakrá niken bätäreká amne metre ta ye kitaba timon mrente bti ru tuametreba ngwiandre müre aibeye kwetre. ¹⁸ Yebti jändrinane angwane, müre náma mate ribi krübäte, aisete tribe náma rute, ye kita rikaba ruäre timon mrente kwetre. ¹⁹ Yebti mukirare angwane, jändrán mda mda ru ngwiankrá náma rute, ye nitre ru ngwianka kákwe kitaba jōkrá mrente ja kise jenbti au, ru ñan rikadre nguse abkokäre.

²⁰ Yebti köbö raire te nunkwe ñänä tuaba ñakare amne muke jataba ñakare nunye arato amne müre rababa mate ribi nunbtä janknu se kwrere, aisete nun krütadre jökrä rababa ruen nunye, aisete nunkwe ñan nünandre mda, nun rababa nütüre.

²¹ Nun näma ja tare nike kore, ye ngwane abko kä raire nunkwe mröba ñakare. Abtä batibe Pablo rababa nünaninkä ni jökrä ngwärecri, käkwe nieba krörö:

Ja mräkä, ti tö kukwe niei munye abko krörö: Munkwe ti kukwei mikadre täte angwane, mun rabadre janknu Cretate, akräke jändrän nikwe se rikadre ngwarbe ñakare nikän amne, ni riadrete ñakare arato. ²² Akwa mtare ja die mike munkwe, ñobtä ñan angwane ru ne rikadi ngwarbe jökrä akwa, ni ñan krütai jire iti abko ti tö nibi niei munye. ²³ Ye gare tie, ñobtä ñan angwane Ngöbö ti bkänkä, kräke tita sribire, Ngöbö ye ara käkwe angele kwe juni iti nuke ti kánti deo, ²⁴ käkwe nini krörö tie: Pablo, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane ma rabadre emperador ngwärecri jutä Romate kukwe makwe ükatekäre, aisete ma köböire ni jökrä tä rute mabe, ye Ngöbökwé ngibiadibti, aisete ñan krütadre jire iti, nini angelekwe tie. ²⁵ Ne mden kisete ja mräkä, angelekwe kukwe nini tie, ye erere Ngöbökwé ngwiandi bare ja täritäri, abkobti tita tödeke. ²⁶ Akwa ru ne abko näin ngwarbe kä butubti. Ye kánti ni näin jökrä timon, kánti ni rabai, nieba Pablockwe nunye.

Ru nikani ngwarbe kä butubti

²⁷ Bati deo kä rikabara bämän krobu ta angwane, ru ngwian näma mürekwe nekwäre, sekwäre janknu mren Adriático kánti angwane, batibe kä ruäre deo nun rababa bä ja ken kä jateye, rababa ruen nitre ru ngwiankaye. ²⁸ Angwane mren namani nuäi nguse abko ñäkäba kwetre amne, mren ye abko näma mente nguse, aisete rababa ngwra gre jire. Abtä rikaba bä mente mda se kwrere angwane mren ñäkäbata bobuta angwane, mren rababa ngwra jätäbti ngwrarike nguse. ²⁹ Angwane nane ru matadre jäkwatate abko jürä rababa nitre ru ngwiankabtä, käkwe jä kitaba kobkä jire mrente ru körecri ru ketabtäkäre. Yebti kä rabadre tuen ietre amne kä rabadre ngwen jötrö abko rababa ribere Ngöböye. ³⁰ Akwa ye ngwane abko nitre ru ngwianka tö rababa gitai ru chi yete, akwa jatanintre jä ükete ru känenkri abko rababa bä mike, akwa tö rababa gitai kore rute mentokwäre. ³¹ Akwa Pablo käkwe gaba angwane, nieba krörö kwe nitre rükä dänkienye amne nitre rükäye:

Nitre ru ngwianka noko ñan rabadre rute nete, ne ngwane mun ñan rabadita jate akwa mun krütadi jökrä, niebare Pablockwe.

³² Abtä ru chi nämane mäkäninte krati gitiakrä jae nitre ru ngwiankakwe, yebtä nitre rükä käkwe kö tikaninkä angwane, ru kiakia ye nikani mrenbti.

³³ Yebti kä jatanina ngwen ja ken dekä angwane, ni jökrä käkwe mrödre niebare Pablockwe ietre, käkwe niebare krörö mda:

Bämän krobura jire, dre rakadikä nibtä abko munta ngibiare jirekäbe abtä bäsi munta mröre ñakare, ³⁴ aisete mtare munkwe mrödre abko ti tö nibi ribei munye, ñobtä ñan angwane nita nete ne ñan rabadre bren jire chi iti, aisete mun tö tä nünanbtä ne ngwane, munkwe mrö kweta ja dikrä ye abko rabadre bäri kuin, niebare kwe. ³⁵ Niarakwe ñäkäbare kore, ye btäräbe ban diani kwati kisete kwe, bti kuin nieba kwe btä Ngöböye ni jökrä okwäbti, bti rikaba kwete mda. ³⁶ Yebti ni jökrä, moto rababa jäme amne mröba jökrä kwetre arato. ³⁷ Ru te nun näma näin, ye abko te ni näma sientu krobu bti gre ketamä bti ni jätäbti ni ti (276) jökrä käkwe mröba. ³⁸ Nunkwe mröba ünän

jökrä kore, bti ru rabadre bäri juto, abkokäre trigo nämä rute, ye kitaba jökrä timon mrente.

³⁹ Yebti kä rababara ngwen dekä angwane, kä jate jataba nunye akwa, nun nämä mdente ñan rababa nüke gare nitre ru ngwiankaye. Akwa mren niken ñö köräbti rababa tuen kuin mren köräbti jate, ye kukwäre rikaba ru ye ngwena mda, ⁴⁰ käkwe kö jäbtä ye tikakaba, bti jä kobkä mikateba kwetre mrente amne, ru kökwitatekrä abko jue tikaba kwetre, bti vela abko kakabata käin mürete kwetre ru känenkri, angwane ru rikaba mate ja ken mren köräbti. ⁴¹ Ru rikabara mate ja ken mren köräbti se kwrere angwane, üman nämä kabre jabti ye te ru ison rikaba ne nguse, kanti rabakaba ümante. Ru ison känenkri rabakaba dime ümante, aisete rababa juen ngitiekä ñakare mda. Angwane ru körekri abko btä mren rababa nüke mate dite krübäte, ye abko rikaba ru dikente kiakia jökrä.

⁴² Angwane nane nitre ngite rikadre jübenkä mrenbti amne gitiadre abko jürä rababa nitre rükäbtä, aisete tö rababa nitre ngite kämikai jökrä yete.

⁴³ Akwa nitre rükä dänkien tö rababa Pablo ngibiai, aisete nitre rükä ñan tuametrea kwe nitre ngite kämike, käkwe nieba:

Nireye jübaka gare abko rankwa jökrä mrente, bti rika jübenkä nebe käne jate. ⁴⁴ Amne ni mda mda abko rikadre kri otobti amne ru oto kiakiabti köre, nieba kwe.

Ye erere nun rikaba angwane, nun rababa kuin jökrä jate.

28

Dre nakaninkä Pablobtä kä butu kädianta Maltate

¹ Nun rababara kuin jökrä jate kore angwane, kä butu kanti nun rababa ye abko kädian nämäne Malta, nieba nitre nünanka yete kwe nunye. ² Angwane nitre nünanka kä butubti yete abko käkwe nun kaba ngäbti bäri kuin jökrä. Nü rababa näkäen temen, aisete kä rababa tibo krübäte nunbtä, yebtä nitre nünanka yete ye käkwe ñukwä bukateba kri, bti nun käräba kwetre ñukwä träse siba. ³ Ye ngwane abko Pablokwe ngi nöta nöta ükäröba ruäre, nämä kite ñukwäte angwane, batibe tbi nämä krite yete abko gitiaba ñukwä käi ngäniene, rikaba käkwe Pablo kwetaba kisebtä amne ribraba jökrä Pablo kisebtä se kwrere. ⁴ Tbi kwe Pablo kwetaba kore nitre nünanka yete ye okwäbti angwane, rababa niere jae kwärikwäri:

Ni ne ni kämikaka bkänä, aisete nane müre neke ñakare mrente, akwa ngöbötre ara jire btä ñan kwäräbedre kwe mda, rababa niere Pablobtä.

⁵ Akwa Pablo abko käkwe tbi ngrükateba ja kisebtä, bti kitaba ñukwäte kwe amne niara namani bren ñakare köbti. ⁶ Akwa Pablo kise rikadi nüen ñongwane amne ñongwane näin ngitiekä ngwäkäre temen abko ni jökrä rababa ngibiare. Akwa kä rikaba raire ta angwane Pablo nämä jäme, rababa bren ñakare. Yebtä abko, ni jökrä töi rikwitabata bä jene amne, Pablo abko ni ngöböre rababatre niere.

⁷ Kä ye kanti abko, ni ütiäte kri kä butubti yete kädian nämäne Publio abko nämäne kä bkäne känime yete, kanti nun nämä. Publio ne abko kä butu Malta ye gobranka nitre romanobokrä. Niara abko käkwe nun kaba ngäbti kuin amne nun bukaba köbömä jire kwe. ⁸ Ye ngwane abko Publio rün bren drangwan kisetem amne grie kisetem, abtä nämä jänbti temen abko Pablo rikaba basare kanti, käkwe blitaba Ngöböbe kräke, kise mikare kwärä bti amne rababata kuinta Ngöbö diebti. ⁹ Publio rün rababata kuinta kore angwane, ni mda mda bren bren nünanka kä butubti yete, ye rükaba kwati amne Pablokwe mikabata kuinta jökrä Ngöbö diebti. ¹⁰ Yebtä niaratrekwe

nun mikani ütiäte kri jae bätäkä ngwarbe, abti nun jataba niken ta kä rikaba rute angwane, jändrän mda mda bianba kabre nunye ngwiandre jabtä.

Pablo nükani juta Romate

¹¹ Nun rababa kä butubti, ye kanti nun rababa sö krämä angwane, ru Alejandriabo nämä yete kä ñüre mike niken ta abko jataba niken ta Italia kukwäre abko te nun rikaba. Ru ye abko btä ngöböre kädian nämane Cástor amne Pólux hä nämane mikani känenkri abko te nun rikaba. ¹² Ru te nun rikaba, ye rikaba nun ngwena nebe mren köräbti juta Siracusate kä butu Siciliate. Ye kanti nun rababa köbömä. ¹³ Yebti nun rikaba ta angwane, nun rikaba nebe mren köräbti juta Regiote, Italia. Abti jändrinane angwane, müre rababa mate mötarikri. Yebti mukirare angwane, nun rikaba nebe mren köräbti mda juta Puteolite. ¹⁴⁻¹⁵ Ye kanti ja mräkätre tödekaka Jesubti nämä ruäre, käkwe nun ketateba nünentbe bämän krati jabe. Ye erere nun rababa bämän krati kanti. Abti nun rikaba güre ta juta Roma kukwäre. Angwane abko, juta Romate yete nun rabadre, niebare ja mräkätreye, aiseten nun ngämi nebe juta Romate, känenkri nikani nun ngäbti nebe kä kädian nämane Foro Apiote amne kä kädian nämane Ju Komä jadükakrä ni basakaye. Ye kanti nikani nun ngäbti, aiseten ja mräkätre ye nämä nun ngibiare ngäbti, btä Pablo okwä rababa angwane, kuin niebare kwe btäre Ngöböye amne ja rababa ruenta dite ie niaratre tuare. Abti nun rikaba güre ta angwane, nun rababa juta Romate. ¹⁶ Nun rababa juta Romate angwane, Pablo kitani ngite ñakare kä teri, akwa tuanimetre nüne kaibe ju mdate, akwa ni rükä mikaba iti niara ngibiabtikä.

¹⁷ Pablo rababa juta Romate, bti kä rikaba köbömä ta angwane, Pablokwe nitre israelita ütiäte ütiäte nünanka Roma yete kärämna gätäbtä jae. Ye erere rükaba jökrä amne Pablokwe nieba krörö ietre:

Ja mräkä, ti tö kukwei niei munye abko krörö: Ti kukwe nuene ñakare blo ja mräkätre israelita rüere. Erere arato, kukwe ükaninte ño ni mräkä kirakirakwe, ye rüere ti ja mike ngite ñakare. Akwa nitre israelita käkwe ti kitaba ngite nitre romanobo kisete Jerusalén sete. ¹⁸ Ti kitaba ngite angwane, nitre romanobo käkwe kukwe ngwiantariba ünän jökrä tie, abti tö rababa ti tikaiteta, ñobtä ñan angwane ti ja mike ngite ñakare abtä ti kämikadre kwetre, ye abko gaba kwetre, abtä tö rababa ti tikaiteta. ¹⁹ Akwa nitre israelita ji dokwäte, ie kukwe ye ñan rükabtiba. Abtä emperador käkwe kukwe ükadrete jirekabe tikrä abko tikwe ribeba mda. Kukwe ñakare tikwe ni mräkätre ti käite rüere akwa, tikwe kukwe ribeba kore jakrä. ²⁰ Ne mdenbtä abko, tikwe mun kärämna gätäbtä jae blitakäre kukwe nebtä munbe, ñobtä ñan angwane kukwe bti nitre israelita tä tödeke, arabebti tita tödeke arato, ye mdenbtä tita ngite mäkäninte kadenanbti nete. Abko kore se, niebare Pablokwe ietre.

²¹ Abtä nitre israelita ütiäte ütiäte ye käkwe niebare mda ie:

Nitre israelita nünanka Judeate abko tarä juen ñakare ma rüere nunye. Erere arato, ja mräkätre Judeabo tä nuke ruäre nete käta blite ñakare blo ma rüere nunbe. ²² Akwa ma abko tä töbike ño abko nun tö nibi kukwe nuai, ñobtä ñan angwane kukwe btin dirita mda, ye rüere abko ni kä jökräbti tä ñäke blo, aiseten makwe blitadre btä, ie nun tö, niebare kwetre Pabloye.

²³ Abtä gätä köböi kitani kwetre mda. Ye erere gätä köböi nükani angwane Pablo nämane nüne, ye kanti ni nükani ja ükaninkrö kwati. Angwane Ngöböta gobrane ño ni ngätäite abkobtä Pablokwe blitabare bentre köböiti kä de. Moisés käkwe dre niebare Jesubtä amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe dre tikani Jesubtä, ye abko rabadre era nitre israelitakrä, abkokäre Pablo namani kädriere bentre. ²⁴ Pablo namani blite kore ye abko ni ruäre

kräke namani era amne ni ruäre abko käkwe ñan mikani era. ²⁵ Angwane niaratre ñan töi namani nebe ja näre angwane, namani nikenta angwane, Pablokwe niebare mda ietre:

Mun kore, ye mden kisete Ngöbö Üai Deme köböire ni Ngöbö kukwei niekä Isaiás käkwe niebare krörö mun mräkä kirakiraye munbtä:

²⁶ Nän niere krörö nitre israelita neye:

Munkwe ti kukwei nuadi blite bäri, akwa tita dre niere ñan rükadi gare munye.

Erere arato, tita sribi nuene mun okwäbti, ye abko munkwe tuadi bäri, akwa drekäre tita sribi ye nuene abko ñan jatadre munye,

²⁷ ñobtä ñan angwane juta ne käkwe ja dokwä mikani ribi ti kukwei kräke, aisete ñan tö namani ti kukwei nuai, käkwe ja olo gu dikani ti kukwei ngäniene amne, sribi tikwe ñan jatadre ietre, abkokäre ja okwä jue mikani kwetre.

Mdakäre abko, ti kukwei ñan rükadre gare ietre amne tikwe ñan diandretari, abkokäre nuenbare kore kwetre, *Isaiás 6.9-10*

abko tikani kore Isaiäkwe munbtä.

²⁸ Ne aisete mtare mentokwäre Ngöböta juto biare nitre ñakare israelitare dentari amne, niaratre abko käkwe Ngöbö kukwei nuadi, käkwe kadi ngäbti, ye abko rabara gare munye, niebare Pablokwe ietre.

²⁹ [Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko nitre israelita namani nikenta akwa, namanintre ja kwete krübäte kwärikwäri kukwe yebtä.]* ³⁰ Abti ju ütiä bian nämane Pablokwe nünankrä jae juta Romate, ye kanti Pablokwe nünabare ngite ju yete kä kubu täte amne, nire nire nämane nüke basare ie, ye niara nämane kaen ngäbti ja kanti ju yete. ³¹ Angwane Ngöbö nämane gobrane ño ni kwekwe ngätäite, yebtä Pablo namani dirire jäme. Erere arato, Pablo namani blite ni Dänkien Jesukristobtä amne niara kada keta namani ñakare blitabtä Jesukristobtä. Ne abko nakaninkä kore. Ne ngörä.

* **28:29** Kukwe corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Romanobokrä Romanos

Tärä ne tikaka abko Pablo. Niara nämáne nüne juta Corinto kä 57 angwane, tärä ne tikani kwe nütüta. Bári niara tö namani rikai basare nitre tödekaka Jesubti nünanka Romate yeye, akwa kä ñan namani kwen ie nänkrä. Ye mden kisete, tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Romate kräke, Jesukristo kākwe dre dre nuenbare kräke mikakäre gare ietre. Bási niaratre jökrä abko ñakare israelitare, akwa niaratre yekri ni israelita tödekaka Jesubti nämáne gätäre ben arato. Nitre israelita tödekaka Jesubti ye abko nämáne bike kri nitre tödekaka Jesubti ñakare israelitare yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe nitre israelita dianinkä käne aisete. Ye mden kisete kukwe namani nokre nitre tödekaka Jesubti ngätäite Roma yete.

Ne aisete, ni jökrä israelita ya, ñakare ya abko ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekre, ye abko Pablo tö namani mikai gare tärä nebti. Bári käne abko, ni jökrä kākwe Ngöbö mikani ngwarbe jae, aisete ngite Ngöbö ngwärekre abko Pablokwe mikani gare ietre. Yebti, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye aibeiti Ngöböta ni israelita amne ni ñakare israelitare dentari ja kwrere jökrä abko Pablo tö namani mikai gare ietre. Erere arato, nita tödeke Jesubti, ye aibe köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä amne tä ni kaen ngäbti abko Pablo tö namani mikai gare metre. Kukwe Biani Ngöböke Moiséye, ye mikabtä täte abko Ngöböke ni kadre ngäbti abko nitre israelita nämáne nütüre, akwa ñakare kore Pablokwe niebare ietre. Ni ñan raba jändrän nuene jire chi Ngöbö moto mikakäre nuäre jakrä, abtä Ngöböke ni diandretari, akwa tödeka Jesubti, aibe köböire Ngöböta ni dentari abko Pablota niere tärä nebtä.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo abko ni klabore Kristo Jesukwe. Ti ne mden käta köbö kuin juen munye. Ti käräbare Ngöböke Jesu kukwei ngwianka amne ti dianinkä jenena Ngöböke ja kukwei kuin Jesubtä mikakäre gare. ² Ngöböke ja kukwei kuin Jesubtä ne mikadi gare abko niebare kira kwe ja kukwei niekä niekä köböire, ye mden abko tä tikani Ngöbö Kukwei Demenbtä. ³⁻⁴ Ngöbö kukwei kuin abko tä blite Ngöbö Odei Jesukristo ni Dänkienbtä. Niara därebare ni bobre, di ñakare kä nebtä kwrere jrei David tukwe mräkäcri. Amne Ngöböke mikaninta nire angwane, mikani ütiäte kri kwe amne niara abko Ngöbö Odei Di Kri abko Ngöböke mikani gare ja Üai Deme köböire. ⁵ Jesukristo ne köböire Ngöböke ja moto mikani kuin tikrä, kākwe ti mikani ja kukwei ngwianka. Angwane ti mikani sribikä jakrä kwe nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen käräkäre tödeke Jesukristobti amne Jesukristo mikakäre täte. ⁶ Nitre käräbare Ngöböke rabakäre Jesukristokwe, ye ngätäite mun nünanka juta Romate tä siba rabakäre Jesukristokwe. ⁷ Ngöböta mun tarere amne mun käräbare kwe nünakäre deme jakrä. Mun ye abko kräke Ngöbö ni Rün nikwe amne Jesukristo ni Dänkien raba ja moto mike kuin amne raba kä jäme mike mun jökräbtä, ie ti tö.

Pablo tö näin basare juta Romate

⁸ Bári käne ti mräkäre, Jesukristo köböire tita kuin niere Ngöbö tikweye mun itire itire btä, ñobtä ñan angwane munta tödeke Jesukristobti abko kädrieta kä jökräbti temen. ⁹⁻¹⁰ Tita sribire Ngöbökrä ja di ngöi jökrä. Tita kukwe kuin niara Odeibtä mike gare angwane, käre tita blite ben angwane, munta nuke töre käre tie abko gare kuin ie. Tita blite Ngöböbe angwane,

Ngöbö tö ne ngwane, kä biandre kwe tie nebe basare mun kánti yete abko käre tita kärere Ngöböye. ¹¹ Tita blite kore ben, ñobtä ñan angwane bäri ti tö mun tuai angwane, ti köböire Ngöbö Ūai rabadre ja di bien munye, mun moto mikakäre nuäre amne mun mikakäre nüne bäri dite Ngöbökrä, abkokäre ti tö näin mun kánti yete. ¹² Ye abko, ñan mun aibe rabadre dite Ngöböbtä, ie ti tö, akwa nikwe ja die mikadre kwärikwäri abko ie ti tö. Munta tödeke Jesukristobti amne tita tödeke bti arato, yehti nikwe ja die mikadre abko ie ti tö.

¹³ Ti mräkätre, ti namanina yäke bäre bäre nebe basare munye yete, akwa käre kukwe mda mda tä nebe ti jiete, abtä ti ngämi nebe mun kánti. Ti mräkätre tikwe, nitre ñakare israelitare nünanka kä mda kánti, tikwe ngwiani tödeke Jesubti, ye kwrere ti tö rikai nitre mun kánti yete ngwiain tödeke Jesubti arato, abkokäre ti tö rikai nebe Roma yete. ¹⁴ Jata nebe ruen kore tie, ñobtä ñan angwane rürümon ütiä kri tibti Ngöbökwere ruen tie, aiset nitre griegore amne nitre ñakare griegore, nitre töbtä amne nitre ñakare töbtä abko ¹⁵ ie ti tö Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikai gare kisere abko erere ti tö näin niere mun nünanka juta Romate yeye. ¹⁶ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye tita gaire ñakare, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä ye abko Ngöbö di kri ni diantarikrä. Ye abko nire nire këta Ngöbö kukwe kuin Jesubtä ye mike era jae, këta tödeke kwatibe Jesubti abko Ngöböta dentari, aiset Ngöbö kukwei kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä—nitre israelita ara jire këne, yehti ni mda mda ñakare israelitare abko Ngöböta dentari kore arato. ¹⁷ Kukwe kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko mikata gare kukwe yehti. Nire nire këta tödeke kwatibe Jesubti, ni ye aibe ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ne aiset tödeka kwatibe Jesubti aibe ütiäte, mden erere tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Tödeka kwatibe Ngöböbti, ye köböire ni ngite ñakare mda nieta Ngöbökwere. Ni ye aibe këkwe nünandi Ngöböbe. *Habacuc 2.4*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

Ngöbö moto romon tä mike gare

¹⁸ Mdakäre abko, ni jökrä këta kukwe nuene kämekäme amne tä kukwe diän diän nuene bätäkä ngwarbe, erere tä ja mike ngite Ngöbö rüere. Erere arato, ni ye këta kukwe käme nuene angwane, tä kukwe era metre Ngöböbtä ketebti jökrä. Ni ye rüere Ngöbö kä këinbti këta ja moto romon mike gare. ¹⁹ Ngöböta ja moto romon mike gare kore, ñobtä ñan angwane kukwe rabadre gare nuäre Ngöböbtä erere gare kuin ni jökräye, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire këkwe mikani gare krörö: ²⁰ Kena dekä abti kä nüke mtare jändrän dätebare Ngöbökwere, ye mdenbti kukwe tiebe tua ñakare Ngöböbtä abko tä nüke gare nie amne Ngöbö abko Ngöbö ño tä nüke gare nie arato. Ye mden kisete jändrän jökrä dätebare Ngöbökwere kena, yehti nita töi ngitiekä kuin metre angwane, Ngöbö di kri rabadi kërekäre amne niara abko Ngöbö era metre rükadre gare nie. Ne aiset ni kukwe kämekäme nuenkä ñan raba ja ngite ñakare niere jire chi Ngöböye, ²¹ ñobtä ñan angwane Ngöbö namanena gare ietre, akwa ñan mikani ütiäte Ngöbö kwrere kwetre. Erere arato, jändrän nuenbare Ngöbökwere kräke, yehti kuin niebare ñakare kwetre ie, akwa jändrän ngwarbe ütiäte ñakare abko jiebti nikanintre töbike ngwarbe mda amne, niaratre nikani töbike kukwe diän diän aibehtë.

²² Ja töbtä kri namanentre niere, akwa ni töi ñakare kwrere jire namani, ²³ ñobtä ñan angwane Ngöbö nünanka kërekäre, ne krüte ñakare amne di kri bä nuäre abko mikani ütiäte ñakare kwetre, akwa ni ngwarbe kä nehtë tä krüte abko bä sribebare ngöböre kwetre jae. Erere arato, nukwä, jändrän ngwarbe

ngwarbe kãnsenta, gwita amne jãndrãn yorekã tementa abko bã sribebare ngõbõre kwetre jae. ²⁴ Niaratre tõi kãme kore, ye mdenbtã abko Ngõbõkwe gibaninkã kaibe jae, amne kukwe kãmekãme mdei nãmane krübãte niaratre tõiabtã, ye jiebti Ngõbõkwe tuanimetre niken abko erere nikani ja mike gure bati bati amne kukwe diã diã mda mda nuen nãmane.

²⁵ Niaratre nikani kukwe ñakare era metre ye jiebti abko krörõ: Jãndrãn dãtebare Ngõbõkwe abko mikani ùtiãte ngõbõre jae kwetre amne kãkitaninkã Ngõbõ tãte kwetre, akwa Ngõbõ Jãndrãn Dãtekã era metre ara jire abko mikani ùtiãte ñakare kwetre amne kãkitaninkã ñakare kwetre. Akwa Ngõbõ ye aibe abko rabadre kãkitaninkã kãrekãre. Abko kore se. Amen. ²⁶ Ye mdenbtã Ngõbõkwe gibaninkã kaibe jae, kukwe gaidre kri ye aibe mdeita nebe krübãte ietre. Ne aisete meri kãkwe ja mikadre gure ni brare ben abko mikanintbe Ngõbõkwe nitre merire krãke, ye abko nitre merire kãkwe mikani ngwarbe, kã nikani bike brare jae kwãrikwãri. ²⁷ Ne kwrere arato, ni brare kãkwe ja mikadre gure ni merire ben abko mikanintbe Ngõbõkwe akwa, ye abko kitani temen nitre brarekwe. Abti nitre brare ruãre abko ja mdeita neme krübãte kwãrikwãri ietre, kãta kukwe kãme gaidre kri nuene jãbtã kwãrikwãri. Ye dokwãre abko, Ngõbõ ara jire kãta mike ja ngie nuen metre.

²⁸ Ngõbõ nãmanena, ye nãmane gare ni jõkrãye, akwa ñan tõi namani mikai ùtiãte janknu, abtã Ngõbõkwe gibaninkã kaibe jae tõiike kukwe kãmekãme aibeabtã amne, kukwe kãme ñan nuendre abko erere nuendre kwetre abkokãre. ²⁹ Ye erere tãtre kukwe diã diã nuene bãtãkã ngwarbe, amne kukwe bãtãkã ngwarbe blo blo tãtre nuene. Erere arato, tãtre tõiike kaibe jãndrãn kuinbtã jãkrã amne tõiita jãndrãn ngututurẽ aibeabtã. Erere arato, jãndrãn ni mdakwe abko ie tõiita nebe bãri kabre jãkrã amne, ni ni mda kãmikaka, ni ngũdrekã ngwarbe, ni ni ngõkõ ngwarbe, ni diã diã amne ni blitaka ngwarbe ni mda rüere. ³⁰ Amne tãtre ñãke diã diã ni mda mda rüere amne mãtã kri Ngõbõbtã tãtre ja mike ùtiãte ni mda mdãbtã, jãta nebe ruen kri ietre au, kãta bike kri ni mda mdãbtã, tãtre kukwe kãmekãme miketbe btin mda Ngõbõ rüere amne ñan tãtre meye amne rün kukwei mike tãte. ³¹ Erere arato, Ngõbõ tõi dreye abko ñan tõi mikai gare jae amne ñan tãtre ja kukwei mike tãte amne, tãtre ni mda mda tarere ñakare amne ni mda mda ruentari tare ñakare ietre. ³² Ni jõkrã kukwe nuenkã korekore abko dokwãre krütadre kãrekãre amne rabadre Ngõbõ okwã bãre mento kãrekãre abko Ngõbõkwe mikanintbe metre kore, ye abko gare kuin ni jõkrãye. Akwa tãtre kukwe nuene kãmekãme janknu. Erere arato, ni mda mda tã nebe kukwe nuene kãmekãme kore okwãbti abko kãita neme nuãre btãtre tuare.

2

Ngõbõta kukwe ùkete metre ni jõkrã krãke

¹ Akwa ma abko ni israelita, mata bike deme, kãta nitre ñakare israelitare kite ngise kukwe kãme nuenbtã. Akwa ma abko ngite ñakare Ngõbõ ngwãrekri, ye makwe ñan nütü jãbtã, ñõbtã ñan angwane mata ni mda mda kite ngise, akwa mata ja miketa ngite au arato, ñõbtã ñan angwane ni mda mda tã ja mike ngite, ye kwrere jire mata ja mike ngite siba. ² Akwa ni ja mikaka ngite, ye rüere Ngõbõta kukwe ùkete amne, kukwe era metre btã tã kukwe ùkete, ye gare kuin nie. ³ Akwa ma abko tã ni mda mda kite ngise kukwe kãme nuenbtã angwane, mata ja mike ngite ja kwrere niaratrebe, yebtã abko Ngõbõkwe kukwe ùkadite munkrã, ye ñaire ni mikadi ja ngie nuen kwe angwane, makwe kwãrãbedi abko makwe ñan nütü jãbtã. ⁴ Ngõbõ bãri moto kuin abko mata mike ngwarbe jae angwane, mata dre dre nuene btã Ngõbõta neme romon ñakare jõtrõ makrã. Akwa makwe kukwe kãmekãme

kitadre temen amne makwe tödekadre bti, abkokäre Ngöböta ja moto mike kuin makrä, käta ma ngibiare raire, ¿ye abko mata gain ñakare? ⁵ Akwa ma tä töbike kore angwane, ma tä ja dokwä mike ribi Ngöbökrä amne, ma ñan tö ja töi kwitaita Ngöbö kukwäre, aisete Ngöbökwé ni mikadi ja ngie nuen, ye ngäbti mata Ngöbö mäta ükekrö bäri jakrä. Ye näire Ngöbökwé kukwe ükadite era metre ni jökrä kräke angwane, ⁶ ni itire itire tä dre dre nuene, ye erere Ngöbökwé ütiä biandi krörö nie: ⁷ Ni ruäre rabadre käikitaninkä Ngöbökwé amne rabadre mikani ütiäte jae Ngöbökwé amne tö rabai nüne kärekäre Ngöböbe, abtä ja töi mikani kwatibe jändrän kuin nuene kärekäre Ngöbökrä, ni ye abko Ngöbökwé mikadi nüne kärekäre. ⁸ Akwa ni ruäre abko käta töbike jändränbtä kaibe jakrä, käta trö kwite kukwe era metre Ngöbökwé yeye amne tä nekete kukwe kämenkri, ni ye abko btä Ngöbö mäta rabadi kri, käkwe mikadi ja ngie nuen. ⁹ Ne aisete ni kukwe nuenkä kämekäme erere käkwe ja tare nikadi kri amne moto rabadi nötöte krübäte ja jiebti arato ja tare nikäbtä, ye abko nitre israelita ara jire käkwe ja tare nikadre käne kore. Erere arato, nitre ñakare israelitare käkwe ja tare nikadre. ¹⁰ Akwa nire nire käkwe jändrän nuenbare kuin kärekäre Ngöbökrä abko Ngöbökwé käikitadikä, käkwe mikadi ütiäte amne mikadi nüne jäme kwe, ye abko nitre israelita kräke käne amne nitre ñakare israelitare kräke arato. ¹¹ Ye kwrere Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke, ñöbtä ñan angwane ni ja kwrere jökrä Ngöbökrä amne ñan Ngöböta nitre israelita tarere bäri nitre ñakare israelitare kräke.

¹² Nitre ñakare israelitare abko ie Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye gare ñakare, käta ja mike ngite, ye abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen, akwa ñakare Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebti; akwa nitre israelita abko ie Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye gare bäri kuin, käta mike ñakare ütiäte jae amne, tä ja mike ngite, nitre ye abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebti. ¹³ Ngöbökwé kukwe ükadite kore, ñöbtä ñan angwane ñan nita Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye kukwei nuen jirekäbe abko köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä; akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nita mike täte metre ta abko köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä. ¹⁴ Nitre ñakare israelitare abko kwe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ñakare, akwa kukwe ye tä dre nuemna, erere nitre ñakare israelitare tä nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe nuenta kwetre ye abko kukwe biani nuendre Ngöbökwé nie ara jire kwrere. ¹⁵⁻¹⁶ Ye ñöbtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta dre nuemna, ye erere nitre ñakare israelitare tätre nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe ye tä niaratre töibtä tätre bä mike, aisete ñongwane tätre ja mike ngite amne ñongwane tätre ja mike ngite ñakare tä nüke gare au jäbtä ietre. Ne aisete Jesukristo köböire Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke, ye näire kukweta kaibe tiebe nitre ñakare israelitarekwe, yebti abko Ngöbökwé ükadite kräke. Angwane niaratre käkwe ja mikani ngite angwane, töi käme ara jire käkwe niaratre kitadi ngite o niaratre töi metre käkwe bä mikadi metre Ngöbö ngwärekrei. Ne abko Ngöbö kukwei kuin Jesubtä dirita tikwe käta niere.

Nitre israelita amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye

¹⁷ Mata ja israelita niere amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, bti mata tödeke amne, mata ja gete Ngöböbe, bti ja ruen ütiäte kri mae. ¹⁸ Erere arato, makwe dre dre nuendre nünakäre metre, ie Ngöbö tö, ye garera mae, ñöbtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta mike gare mae. ¹⁹ Abtä nitre ñakare israelitare, ie Ngöbö gare ñakare abko ma raba niken jie ngwena Ngöböye, ruen mae. Erere arato, nitre ie Ngöbö gare ñakare abko okwäte ma

raba kā trā tikekā ngwiankāre Ngöböye, ruen mae. ²⁰ Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare töbtä ñakare Ngöböbtä abko, ie Ngöbö gare ñakare abko ie ma raba dirire, ruen mae. Erere arato, nitre ñakare israelitare tõi mrāme Ngöböbtä ngäbākre kwrere abko ma raba tõi tike Ngöböbtä ruen mae, ñöbtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye kāta ma tõi tike amne tā kukwe era metre Ngöböbtä mike gare mae, aisete mata töbike kore jabtä.

²¹ Akwa ma abko israelita, aisete ma rabadre Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirire nitre ñakare israelitare yeye mata nütüre, erere mata nuene. ¿Ye ñöbtä abko ma ara jire ñan tā kukwe ye dirire kāne au jae? ¡Niaratrekwe ñan godre dirita makwe ietre amarebti mata gore! ²² Erere arato, meri ni mdakwe ñan mikadre ja ken, mata dirire nitre ñakare israelitareye, amarebti ma ara jire kāta meri ni mda mdakwe mike ja ken kān. Mdakäre abko, ngöbö ngwarbe tā neme tuen kāme krübāte mae amarebti jändrän ütiāte ütiāte tā ngöbö ngwarbe juete abko mata goire. ²³ Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye tā makwe, bti mata bike kri, akwa Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye, ye ñan mikata tāte metre makwe, aisete kukwe ye arabe bti mata Ngöbö mike ngwarbe jae. ²⁴ Ye mden kisete, Ngöbö Kukwei tā tikani krörö mabtä: Mun israelita ye mden köböite nitre ñakare israelitare tā ñāke blo Ngöbö rüere.

Isaías 52.5; Ezequiel 36.22

abko tā tikani Ngöbö Kukweibtä mun israelitabtä.

²⁵ Mdakäre abko, mata ñärākrä mike ma kwatabtä, Ngöböta ma bkāne bä mikakäre, akwa ti tö kukwe niei krörö mae: Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye, ye mata mike tāte era metre jökrä, ye aibe angwane ñärākrä mikani kwatabtä abko ütiāte Ngöbö ngwārekri; akwa Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye ma ñan tā mike tāte jökrä, ye ngwane ñärākrä mikani ma kwatabtä abko ñakare ütiāte Ngöbökrä. Amne ni ñakare israelitare ñärākrä ñakare kwatabtä, ye kwrere jire ma tā nebe Ngöbö ngwārekri. ²⁶ Akwa ni ñakare israelitare abko kākwe Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye mikare tāte jökrä angwane, ñärākrä mikani ñakare kwatabtä, akwa nitre israelita ñärākrä mikani kwatabtä, kwrere jire bä rabadre Ngöbö ngwārekri. ²⁷ Ye abko, era metre ma abko israelita, aisete ñärākrä mikani ma kwatabtä amne mata Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye bkāne, akwa mata mike ñakare tāte, aisete ni ñakare israelitare ñärākrä mikani ñakare kwatabtä, akwa Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye mikata tāte kwe, ni ye abko kākwe ma kitadi ngite, ²⁸ ñöbtä ñan angwane nita dārere ni mrākä israelitakri, ye aibe köböire ñan nita nebe israelitare era metre Ngöbö ngwārekri. Erere arato, ni ñärākrä mikani kwatabtä, ye ñan aibe köböire abko nita nebe ñärākrä mikani era metre Ngöbö ngwārekri, ²⁹ ñöbtä ñan angwane ni tõi kuin amne ni moto kuin Ngöbö ngwārekri, ni ye abko ni israelita era metre Ngöbö ngwārekri amne, ni tõi kuin era metre ye abko kāta ni ñärākrä mikani ni kwatabtä kwrere. Ne aisete ni ñärākrä era metre ni kwatabtä abko Ngöbö Üai tā nuene ni töibtä, kāta ni tõi mike kwatibe Ngöböbtä, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye tā tikani tarābtä, ye kāta ni tõi mike kore. Ne aisete ni töita mikani kwatibe Ngöböbtä kore Ngöbö Üai köböire, ye abko ñan ni mda mdakwe kākkitadikā, akwa Ngöbö ara jire kākwe ni ye kākkitadikā, kākwe mikadi ütiāte jae.

3

Ngöböta ja kukwei mike tāte era metre

¹ Ye abko, ma dārebare ma mrākä israelitakri amne ñärākrä mikanina ma kwatabtä ye ütiāre Ngöbökw ñan ma mikadre metre ja ngwārekri, aisete ma

abko israelita amne, makwe n̄äräkrä mikani ma kwatabtä, ¿ye abko ütiäte makrä ya? ² ¡ñanri, ye abko ütiäte kri! Kukwe keta kabre btä ye ütiäte, ñobtä ñan angwane käne Ngöbökwē tōdekani nitre israelitabti, kākwe ja Kukwei biani ietre. ³ Yebti ¿dre rakadrekä mda? Nitre israelita ruäre kākwe Ngöbö kukwei mikadi täte, niebare kwetre Ngöböye. Abti ja kukwei kitaninta temen kwetre. ¿Yebtä abko Ngöbökwē ja Kukwei mikadi täte niebare ni mräkä israelita kirakiraye, ye Ngöbökwē kitadita temen niaratre kwrere arato ya? ⁴ ¡Ñakare jire! ¡Ngöbökwē ñan ja kukwei kitadre jire chi temen! Ni jökrä rabadre ni ngökö, kākwe ja kukwei kitadre temen, akwa Ngöbö abko käre tä kukwe niere, erere tä mike täte jökrä. Ne aisete Ngöbö Kukwei kätä niere krörö:

Ma kukwei abko raba mikani era Ngöbö amne mata kukwe ükete nikrä angwane, ma kukwei era metre rükadi gare mabtä, *Salmos 51.4*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.*

⁵ Akwa ni ruäre tä ñäke ngwarbe krörö Ngöbö rüere: Nita ja mike ngite Ngöbö rüere angwane, Ngöbö abko bäri metre tä mikata gare btä amne Ngöbö käikitakata bäri. Kore ne ngwane, Ngöbökwē ni mikadre ja ngie nuen angwane, Ngöböta kukwe nuene blo abko ni ruäre tä niere ngwarbe. ⁶ Akwa ni ñan raba ñäke jire chi kore Ngöböbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö ñakare kukwe ükete era metre ni israelitakrä, kākwe ni mikadre ja ngie nuen kukwe kämekäme dokwäre, ¿se abko kukwe ükadrete ño kwe ni ñakare israelitare kä jökräbti kräke, mikakäre ja ngie nuen se? Akwa niara abko era metre, aisete tä kukwe ükete kore ni israelitakrä arato. ⁷ Erere arato, ni ruäre kätä niere ngwarbe krörö: Tikwe blitadre ngwarbe ni ngökakäre, ye ngwane Ngöbö moto bäri kuin amne Ngöbö di kri bā nuäre mikata gare tibtä angwane, ¿se ñobtä abko ti ngite, aisete Ngöbökwē ti mikadre ja ngie nuen? abko ni ruäre tä niere. ⁸ Ye abko ngwarbe era metre, akwa nane rabadre metre, ye ngwane jari kukwe kämekäme nuene ye köböire Ngöbö di kri bā nuäre mikadre gare bäri abkokäre! abko rabadre kuin. Ye abko dirita kore tikwe abko ni ruäre tä niere tibtä ti bā mikakäre käme, akwa ye dokwäre Ngöbökwē nitre ye mikadi ja ngie nuen era metre.

Ni ñakare jire iti metre amne ngite ñakare Ngöbö ngwärekri

⁹ ¿Nikwe dre niedre mrä? ¿Ni israelita ne abko bäri kuin era metre nitre ñakare israelitare ngwä abko Ngöböta nütüre ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane ni israelita ya, ñakare ya akwa ni jökrä ngite ja kwrere Ngöbö ngwärekri, ye mden abko nunkwe bā mikanina. ¹⁰ Ye mden erere Ngöbö Kukweita niere arato abko krörö:

Ni ñakare jire iti era metre Ngöbö ngwärekri.

¹¹ Ni ñakare jire iti abko ie kukwe gare era metre Ngöböbtä.

Ni ñakare jire iti kätä Ngöbö känentari.

¹² Ni jökrä kākwe trö kwitani Ngöböye, bti nikani ji blobti amne nikaninta kukwe kämekäme nuene ja kwrere jökrä Ngöbö rüere.

Ni ñakare jire iti kukwe kuin nuenkä.

Ni ñakare jire iti.

Salmos 14.1-3; 53.1-3

¹³ Mdakäre abko, ni krütani doboi mikani, bti jue diandrekäta amne rä kure, ye kwrere jire ni tōi käme abko erere blitata käme kwe.

Erere arato, ni tüdrä abko tä blite ngwarbe ni mda mda ngökakäre. *Salmos 5.9*

* **3:4** Meri kädian nāmane Betsabé, ben jrei David kākwe ja mikani ngite, abti Salmos 51 tikani kwe ja ngite niekäre Ngöböye.

Tbi tu krübäte kätä ni mike bren, ye kwrere jire ni ñäke taretare krübäte kätä ni mda mda juen ngwarbe. *Salmos 140.3*

¹⁴ Erere arato, ni kada abko tä biare ñäkäkäre blo ni mda mda rüere amne käre nita blite romone. *Salmos 10.7*

¹⁵ Ni jökrä tä juto biare ni mda mike bren amne ni mda kämike.

¹⁶ Nitre ye abko tä jändrän jökrä juen ngwarbe amne tä ni mda mike ja tare nike.

¹⁷ Nünandre jäme Ngöböbe amne ni mda mdabe, ye abko gare ñakare ietre. *Isaiás 59.7-8*

¹⁸ Ne aiseite, ni ñakare jire iti kä nebtä kätä Ngöbö jürä ngwen jabtä, kätä Ngöbö mike ütiäte jae. *Salmos 36.1*

¹⁹ Ye kwrere abko Ngöbö Kukweita ni ngite mike gare nie kore. Mdakäre abko, kukwe ye tä nitre ñakare israelitare aibe kite ngite, makwe ñan nütü, ñobtä ñan angwane mun israelita abko kräke Ngöbökwé ja Kukwei biani mun ngite mikakäre gare munye abko gare kuin nie. Ye mden kisete, kä mrä angwane, Ngöbökwé kukwe ukadite nikä angwane, ni jökrä israelita amne ñakare israelitare ye rabadi kada ketani amne rabadi kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane ngite ñakare, ye ñan rabadre niere Ngöböye,²⁰ ñobtä ñan angwane ni ñakare jire iti käkwe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikadre täte jökrä abko ütiäre ngite ñakare mda Ngöbökwé niedre btä. Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye köböire ni jökrä abko kukwe kämekäme nuenkä abtä ngite Ngöbö ngwärekre ni nuke gare nie.

Tödeka kwatibe Jesubti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere

²¹ Akwa mtare, ñokwe ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko niarakwe mikanina gare ni jökräye. Akwa ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye köböire Ngöböta ni ngite ñakare mda niere nibtä abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä niere metre amne, Ngöbö kukwei mda mda tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe kätä niere arato. ²² Ni jökrä israelita ya, ñakare ya, akwa tä tödeka era metre Jesukristobti abko erere ngite ñakare mda Ngöböta niere btäre. Ne abko Ngöböta nuene ja erebe ni jökrä kräke,²³ ñobtä ñan angwane ni jökrä kätä ja mike ngite Ngöbö rüere, abtä Ngöböta kukwe nuemna nie, ye abko ni jökrä ñan tä mike täte metre jire chi. Ye aiseite ni ñakare jire iti abko metre Ngöbö kwrere. ²⁴ Akwa Kristo Jesu krütani krusobtä angwane, niarakwe ni kókanintarita ni tikatekäre, ye köböire ni jökrä tödekaka Jesukristobti abko ngite ñakare mda Ngöböta niere ja moto kuinbti amne ñan tä ni ngite ütiä kärere jire chi nie. ²⁵ Ngöbö ara jire käkwe Kristo Jesu biani müre ketadre ni kwati ngwärekre angwane, Kristo Jesu däre käkwe Ngöbö töi kwitani, aiseite Ngöbö mäta kri ni ngite ngite rüere ñakare mda, amne Kristo Jesu däre käkwe Ngöbö moto mikaninta jäme nikä. Ye ngwane abko, Kristo därebtü Ngöbökwé ni ngite dianinkä mento nibtä, yebti nikwe tödekadre kwatibe. Mdakäre abko, Ngöbö abko metre ta, kätä kukwe ukete metre nikä, ye mikakäre gare, Ngöbökwé Kristo Jesu biani müre ketadre kore, ñobtä ñan angwane Jesukristo müre keta ngämi, känenkri Ngöbökwé ni mikadre ja ngie nuen täte jökrä kukwe kämekäme dokwäre, akwa nuenbare ñakare kwe. ²⁶ Erere arato, niarata kukwe ukete metre ni jökrä kräke mtare, ye rabadre gare nie, abkokäre Kristo Jesu biani kwe müre ketadre ni jökrä kräke. Ngöbö rabadre kukwe ukete metre ni jökrä kräke amne rabadre nitre tödekaka Jesubti ngite denkä mento btä arato, abkokäre nuenbare kore kwe.

²⁷⁻²⁸ Ngöbökwé sribi kuin nuenbare kore nikä, ¿yebti ni abko bäri metre au, bti nikwe bikadre kri sribi jen nikwebti ya? ¡Ñakare jire! Jändrän ñakare bikakrä kri nie, ñobtä ñan angwane ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko

mikani täte jökrä metre nikwe abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne ni kaen ngäbti, akwa tödeka kwatibe Jesukristobti, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne tä ni kaen ngäbti. ²⁹ Ti bike kukwe mda ngwentari abko krörö: ¿Ngöbö ye abko, Ngöbö kaibe nitre israelita aibe kräke ya? amne ¿ni mda mda ñakare israelitare abko ñakare Ngöbö ye bkäne siba ya? ¡Ñakare jire! Ngöbö abko Ngöbö ni kä jökräbtikwe, aiseti ni israelita amne ni ñakare israelitare arato abko Ngöböta kaen ngäbti, ³⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko itibe. Nebti Ngöbö mda ñakare jire. Nire nire tödekaka Ngöböbti abko ñakare ngite mda abko Ngöböta niere btä. Mden kiseti, ni israelita ñäräkrä tärä kwatabtä ya, ni ñakare israelitare ñäräkrä ñakare kwatabtä ya, ye ñan mikata ñäräre Ngöbökwie ni btä. ³¹ ¿Ne aiseti nita tödeke Jesubti, abtä Kukwe Biani Ngöbökwie Moiséye abko ütiäre ñakare nikrä ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane nita tödeke Jesubti, ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwie Moiséye ye tä nebe bare täte jökrä ni btä.

4

Abrahamkwe tödekani Ngöböbti

¹ ¿Mdakäre abko, nikwe dre niedre ni mräkä käne Abrahambtä? ¿Ño köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, abkobtä dre nükani gare Abrahamye?

² Abraham käkwe jändrän kuin nuendre au ja di jenbti abko ütiäre niara ngite ñakare Ngöbö ngwäreki, ye ngwane rabadre bike kri, akwa namani bare ñakare kore ie, aiseti ñan namani bike kri Ngöbö ngwäreki. ³ Ne aiseti, Ngöbö Kukwei käta niere krörö btä:

Abrahamkwe tödekani Ngöböbti,

aiseti Ngöbökwie niara ngite kukwe käme nuenbtä dianinkä mento btä angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare. *Génesis 15.6*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

⁴ Ye abko nita sribire angwane, sribi bkänkä käta sribi ütiä bien nie, ye abko ñan tä bien ngwarbe ja moto kuinbti nie, akwa nita sribire abko ütiä bianta kwe nie. ⁵ Akwa ni ñan raba sribi nuene jire chi abko ütiäre Ngöbökwie niedre nie: Ma ngite ñakare mda ti ngwäreki. Akwa ni ngututu ngite ngite Ngöbö rüere käta Ngöbö mike era amne tä tödeke Ngöböbti, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöböta niere. ⁶ Ñan jändrän kuin nuenbare nikwe Ngöbö moto mikakäre jäme jakrä abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöböta niere akwa, tödekabtä Ngöböbti abko köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ni ye abko btä käta neme nuäre krübäte abko jrei David tukwe käkwe tikani arato abko krörö:

⁷ Nireta Ngöbö kukwei kite temen, bti tä ja mike ngite ja töibti Ngöbö rüere amne käta kukwe käme nuene Ngöbö rüere, akwa Ngöböta ngite denkä jökrä btä, ni ye abko btä kä rabadre bäri nuäre.

⁸ Erere arato, ni ngite Ngöbö ngwäreki akwa, ye dokwäre ni Dänkien Ngöböta mike ñakare ja ngie nuen, ni ye abko btä kä rabadre bäri nuäre, *Salmos 32.1-2*

abko tikani Davikwe.

Ñan ñäräkrä mikani kwatabtä abkobtä Abraham ngite ñakare Ngöbö ngwäreki

⁹ Mdakäre abko, ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, niebare Davikwe, ¿ye abko ni ñäräkrä mikani kwatabtä aibe kräke ya o ni ñäräkrä ñakare kwatabtä abko kräke arato ya? Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, aibe btä ngite ñakare mda niebare Ngöbökwie btä, ye nita niere aiseti tita kukwe ngwentari kore. ¹⁰ ¿Akwa Abraham ñäräkrä mikanina kwatabtä angwane, niara ngite

ñakare mda niebare Ngöbökwe btä ya o ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, ye känenkri niebare kwe btä ya? ¿Ñongwane Abraham ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare btä? ¡Abraham ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare btä! ¹¹ Abti Abrahamkwe ñäräkrä mikani ja kwatabtä. Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, abtä ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare btä, ye mden bä mikakäre Ngöbökwe ñäräkrä mikamna ja kwatabtä Abrahamye. Ne aisete ni ñäräkrä ñakare kwatabtä, akwa tä tödeke Jesukristobti abko tä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, aisete Abrahamta nebe rün kwrere arato. Ye aisete ni ñäräkrä ñakare kwatabtä akwa tä tödeke Ngöböbti, yebtä abko ngite ñakare mda Ngöböta niere. ¹² Erere arato, ni mräkä israelita ñäräkrä kwatabtä, ye kätä tödeke Ngöböbti arato, ye abko tä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, aisete Abraham tä niaratre rün kwrere arato.

Ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko ütiäre Abraham ngite ñakare

¹³ Mdakäre abko, Abraham amne Abraham mräkäre ja täritäri rabadi kä jökrä bkäne Ngöbökwe niebare ietre, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko Ngöbökwe niebare ietre, akwa Abrahamkwe tödekani kwatibe Ngöböbti angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare btä. Abtä niara amne mräkäre ja färitäri rabadi kä jökrä bkäne niebare Ngöbökwe ie. ¹⁴ Ne ñan ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye nita mike täte jökrä abko ütiäre ni rabadre kä ne bkäne jökrä, ye ngwane ni rabadre kä ganaine au ja di jenbti, aisete tödeka Ngöböbti abko ütiäre ñakare jire chi. Erere arato, Ngöbökwe jändrän bian braibare nie ne rabadre ütiäre ñakare arato, ¹⁵ ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye kitabtä temen nita neme ngite Ngöbö ngwärekri, dokwäre Ngöbökwe ni mikadre ja ngie nuen kri; akwa kukwe biani nuendre ye ñakare angwane, ni ñan raba kukwe ye kite temen ja toi jenbti, erere ja mike ngite ñakare.

¹⁶ Ne aisete, Ngöbökwe kä köböi mikani Abrahamye amne Abraham mräkäre ja täritäriye ye abko rabadre ütiäre, abkokäre Ngöbökwe biani ngwarbe ie. Ye abko tödekabtä Ngöböbti, aibe köböire Ngöbökwe Abraham mikadi kä bkäne abko köböi mikani kore kwe ie. Ye abko, ñan nitre israelita Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikaka täte aibe kräke Ngöbökwe kä ye köböi mikani, akwa ni jökrä israelita ya, ñakare ya kätä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, ye kräke Ngöbökwe kä köböi mikani kore arato. Ne aisete Abraham abko ni jökrä israelita ya, ñakare ya rün kwrere. ¹⁷ Mden erere, Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Tikwe ma mikani juta kwati bätäkä ngwarbe rünre kä nebtä, *Génesis 17.5* niebare Ngöbökwe Abrahamye. Ngöbö ni krütanikrütani mikaka nire amne, jändrän ñäre ñakare abko Ngöböta mike nire, Ngöbö ye mden abko bti Abrahamkwe tödekani.

¹⁸⁻¹⁹ Ngöbö ye mden käkwe niebare krörö Abrahamye:

Muke kabre ñan tanre, ye kwrere jire ma bkün rabadi kä nebtä. *Génesis 15.5* niebare Ngöbökwe ie. Ye ngwane abko, Abraham ñan di namanina ngäbäkre ngibiare namani nütüre, ñobtä ñan angwane kä namanina bäsi siento krati ie aisete. Erere arato, merire kwe Sara namanina unbre, kise mriani jabtä, aisete ñan rabadre ngäbäkre ngibiare, namani nütüre, akwa Ngöbökwe kukwe niebare ie, yebti tödekani kwe amne mikani era kwe. ²⁰ Ngöbökwe kukwe niebare Abrahamye, ye namani era kräke angwane, tödekani bäri Ngöböbti kwe amne, ñan Ngöbö kukwei mikani ngwarbe jae kwe, käkwe Ngöbö käikitaninkä, ²¹ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko di ñaname täte ja kukwei mikakäre täte, ye abko namani era Abrahamkrä. ²² Abrahamkwe tödekani kore Ngöböbti, ye mdenbtä abko ngite ñakare mda abko Ngöbökwe

niebare btä amne kani ngäbti kwe. ²³ Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, yebtä ngite ñakare mda niebare Ngöbökwé btä abko tikani taräbtä, ye ñan tikani niara aibe kräke, ²⁴ akwa Ngöbö Jesu mikakata nire nitre ngwäkäre ngätäite, Ngöbö yebti nirekwe tödekadre, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöbökwé niedi amne kadi ngäbti kwe. Ni ye kräke kukwe ye nämane tikani. ²⁵ Jesu ye abko biani Ngöbökwé müre ketadre ni ngite diankakäre mento nibtä, ñobtä ñan angwane ni nämane ngite Ngöböye kukwe käme nuenbtä amne, ni ngite ñakare mda, ye Ngöbö rabadre niere nibtä, abkokäre Ngöbökwé mikaninta nire.

5

Nita nüne jame Ngöböbe abko käita neme nuäre nibtä

¹ Nikwe tödekani Jesukristobti ye köböire ni ngite ñakare mda niebarera Ngöbökwé, aiseite nita ja mäketä jame Ngöböbe ni Dänkien Jesukristo köböire.

² Nikwe tödekani bti angwane, niarakwe ni mikani krötö Ngöbö moto kuin ye ken amne mtare Ngöbö moto kuin täte jökrä nikä amne Ngöbökwé ni mikadäta bäsi ja kwrere, ye nita ngibiare kisere abko käita neme nuäre nibtä.

³ Ye abko ñan jändrän aibe käita nuäre nibtä, akwa nita ja tare nike bätäkä ngwarbe abko käita bäri nuäre nibtä arato, ñobtä ñan angwane ja tare nika ye abko käta ni mike nünenkä bäri dite janknu mda, nikwe ñan Jesu gibiadrekä jire abkokäre. ⁴ Erere arato, nita nebe nünenkä bäri dite tödekabtä Jesubti, ye käta ni töi mike bäri metre Ngöbö okwäte amne ye käta ni die mike Jesu ngibiare ngäbti kisere bätärekä, käi ngwiane nuäre jabtä bäri mda. ⁵ Ñan nita Jesu ngibiare ngäbti ngwarbe abko gare kuin nie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai Deme biani nie amne, Ngöböta ni tarere kri ja moto kuinbti abko Ngöbö Üai Deme tä mike gare nie.

⁶⁻⁷ Ye abko, bäsi ni ñakare jire iti abko tä biare ja mike müre ketadre ni metre diäre. Nane ni mda käkwe jändrän bäri kuin nuenbare nikrä angwane, nikwe ja mikadre müre ketadre ni ye diäre. Akwa ni nämane nüne Ngöbö rüere amne ni di ñakare ja diantarikrä au angwane, kä bäri kuin, ye näire Kristo Jesu nukani amne krütani ni diäre amne ni kräke. ⁸ Ye mdenbtä abko, Ngöböta ni tarere kri tä mike gare krörö nie: Ni nämane kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere abtä ni nämane ngite Ngöbö ngwärekre, ye ngwane Kristo krütani ni diäre amne ni kräke.

⁹ Mtare Kristo krütanina ni kräke, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöbökwé niebarera. Yebtä mtare bäri Kristo köböire ni rabadi dianintari amne, Ngöbökwé ñan ni mikadre ja ngie nuen kä mrä angwane, ¹⁰ ñobtä ñan angwane ni nämane ja rüere Ngöböbe angwane, Ngöbö Odei krütani ye köböire niara ara jire käkwe ja mäkaninta nibe, aiseite mtare bäri Ngöbökwé ni mikanina ja mäketä jabe, aiseite Kristota nire, käta ni mike nüne kärekäre jabe, ye mdenbtä ni rabadi dianintari. ¹¹ Ne abko, ni rabadi dianintari mrä, ñan ye aibebtä nita kuin niere Ngöböye amne käita neme nuäre nibtä, akwa nita Ngöbö ara käi ngwen nuäre jabtä ni Dänkien Jesukristo köböire. Niara köböire nita ja mäkaninta Ngöböbe mtare.

Adán amne Kristo

¹² Mdakäre abko, kena ni itibe kädian nämane Adán abko käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere angwane, kukwe käme Ngöbö rüere nukani kä nebtä amne kukwe käme köböite ni jökrä nikani krüte, ñobtä ñan angwane ni jökrä käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere arato. ¹³⁻¹⁴ Akwa ñan ja mikani ngite kwetre ja kwrere Adánbe. Adán näire abti kä nüke Moisés näire, Ngöbö ngämi ja kukwei bien Moiséye nuendre nie, ye känenkri kukwe käme Ngöbö rüere namanina

kä nebtä, aiseite ni jökrä nämáne gata ngoto täni, aiseite nämáne krüte. Akwa Adánkwe Ngöbö kukwei ara jire kitani temen, ye kwrere nuenbare ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane niaratre abko ie Ngöbö ngämi ja kukwei bien nuendre, aiseite ñan ja mikani ngite kwetre Adán kwrere, ñobtä ñan angwane kukwe bian ngämi nuendre nie, kánenkri nita nebe tuen ngite ñakare kukwe yebtä. Adánkwe ja mikani ngite, ye köböite ni jökrä namani ngite Ngöbö ngwäreki, akwa ye kwrere ni mdara jire abko Jesukristo rükadre kukwe kuin nuene ni jökrä kräke abko bä mikani Adánbtä.

¹⁵ Akwa Adánkwe ja mikani ngite, yebti ta abko Ngöbökwé jändrän bäri ütiäte kri nuenbare níkrä, ñobtä ñan angwane ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite, ye köböite ni kwati nikani krüte amne namani mente Ngöböye. Akwa ja moto kuinbti Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare ngwarbe níkrä ni itibe Jesukristo moto kuin köböire, ye abko bäri ütiäte kri amne kuin ni kwati kräke. ¹⁶ Ye abko ti bike niereta bobukäre: Ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite amne Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare ngwarbe níkrä, jändrän ketebu ye abko ñakare ja kwrere, ñobtä ñan angwane ni itibe Adán, köböite Ngöbökwé ni jökrä mikani ja ngite nuen. Akwa ni kwati kukwe nuenkä kámekáme kákwe ja mikani ngite kabre krübäte Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare ngwarbe Jesukristo köböire. Yebtä abko ni ngite ñakare mda Ngöböta niere. ¹⁷ Ye abko, ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite abko köböite ni jökrä namani gata ngoto täni, aiseite nämáne krüte amne namani mente Ngöböye. Ye kwrere arato, Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare ngwarbe níkrä ja moto kuinbti, ye abko bäri ütiäte kri, aiseite ni mikadita metre ja ngwäreki kwe níkwé nünandre kärekáre ni itibe Jesukristo köböire abkokäre.

¹⁸ Ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite batibe Ngöbö ngwäreki, dokwäre Ngöbökwé ni jökrä mikani ja ngite nuen. Ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo kákwe jändrän nuenbare kuin metre krusobtä, ye köböire ni jökrä tödekaka Jesubti abko ngite ñakare mda abko Ngöböta niere. ¹⁹ Ni itibe Adán kákwe Ngöbö kukwei kitani temen, ye köböite ni kwati nikani kukwe nuene kámekáme. Abtä namani ngite Ngöbö ngwäreki, akwa ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo kákwe Ngöbö kukwei mikani täte jökrä, kákwe ja biani müre ketadre abko köböire ni kwati ngite ñakare mda Ngöbökwé niedi.

²⁰ Nita kukwe káme nuene bäri Ngöbö rüere rabadre gare bäri metre nie, abkokäre Ngöbökwé ja kukwei biani Moiséye. Akwa kukwe kámekáme nuen namani bäri, yebti ta Ngöbökwé ja moto mikani bäri kuin níkrä. ²¹ Ye aiseite ni jökrä nämáne gata ngoto täni angwane, kukwe káme ye mdei nämáne niaratre dänkiene, erere nämáne ja mike ngite kärekáre, ye kwrere arato mtare Ngöböta ja moto mike bäri kuin níkrä amne ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, káta kä bien nünankrä kärekáre nie ni Dänkien Jesukristo köböire.

6

Kukwe kámekáme ñan tä ni dänkiene mda

¹ Ngöbökwé kukwe kuin nuenbare kore ni jökrä kräke Jesukristo köböire ni ngite diankakäre níbtä, ¿nebti Ngöbökwé ja moto mikadre bäri kuin ni kräke, abkokäre níkwé kukwe nuendre bäri kámekáme janknu ja mikakäre ngite ya? ² ¡Ñakare jire! Níkwe ñan ja mikadre ngite jire chi mda, ñobtä ñan angwane níkwé tödekani Jesubti angwane, ni namani ni krütani kwrere Ngöbö ngwäreki amne, kukwe kámekáme ñan tä ni krütanikrütani dänkiene mda gare nie, ñobtä ñan angwane ni ngwákä ñan raba ja mike ngite mda Ngöbö rüere. Ye mden kisete, ¿kukwe kámekáme ñan tä ni tödekaka Jesubti dänkiene mda, se abko níkwé kukwe kámekáme nuendre janknu Ngöbö rüere

ya? ¡Ñakare jire! ³⁻⁴ Ni jökrä tödekaka Kristo Jesubti namani ngökani ñöte, ye abko tä ni krütani gwaire Jesube amne tä ni doboi mikani gwaire Jesube bä mike. Yebti nikwe ja toi kämekäme amne kukwe kämekäme mikaninte ja jiebtu abko nikwe bä mikani, ye garera munye. Erere arato, Kristo Rün käkwe niara mikaninta nire ja di kri bä nuärebtu, ye kwrere ni rabadre nüne btin Kristo ben gwaire, abkokäre ni krütani Kristo ben gwaire, bti ni doboi mikani ben gwaire arato. ⁵ Ni krütani ketetibe gwaire Kristobe, aisete Ngöbö diebtu Kristo nukaninta nire, ye kwrere Ngöbökwé ni mikadi nüne btin. Abti kä mrä angwane, Ngöbökwé ni mikadita nire nünakäre kärekäre jabe.

⁶ Ne aisete, ni ngämi tödeke Jesubti, känenkri ni nämáne toi ngitiekä kukwe kämekäme aiebtä, ye abko Kristo metani krusobtä angwane, Ngöbökwé ni toi kämekäme ye metani gwaire krusobtä ben kwrere, ni toi kämekäme juankäre ngwarbe, kukwe käme ñan rabadre ni dänkiene mda ni ngrabare yebti, nikwe ñan ja toi kämekäme mikadre täte mda abkokäre. ⁷ Ye abko, ni krütani ñan raba kukwe käme nuene mda Ngöbö rüere amne kukwe käme ñan tä niara dänkiene mda. Ye kwrere, ni tödekaka Jesubti abko krütani gwaire Jesube, ne aisete kukwe käme ni töibtä, btä ni nämáne toi ngitiekä, ye ñan tä neme ni dänkiene mda amne Ngöbökwé ni tikaninte kukwe käme ye kisete.

⁸ Nikwe tödekani Kristobti angwane, ni krütani gwaire ben amne, Ngöbökwé Kristo mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nüne gwaire ben arato abko gare kuin nie. ⁹⁻¹⁰ Kukwe gare metre nie abko krörö: Kristo krütani ye abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, bti Ngöbökwé mikaninta nire, aisete kukwe kämekäme ñan raba niara nuente mda. Yebti ñan krütadita jire mda, ñobtä ñan angwane gata ñan raba niara dänkiene mda, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mikaninta nire amne mtare tä nüne Ngöbö mikakäre ütiäte. ¹¹ Kristo Jesu krütani batibe, yebti ñan krütadita jire mda, ye kwrere mun krütanina ben gwaire, aisete munkwe töbikadi ñakare mda kukwe kämekämenbtä abko munkwe nütü jabtä, akwa munta nünenta ketetibe Kristo Jesube Ngöbökrä abko munkwe nütü jabtä. ¹² Ye mdenbtä, mun ngrabare mden krütai, ye ie munkwe ñan kä bian kukwe kämekäme nuenkäre mda Ngöbö rüere. ¹³ Munkwe ñan kä bian mda ja ngrabareye kukwe kämekäme nuenkäre, akwa ni krütani mikaninta nire Ngöbö diebtu kätä toi ngitiekä jändrän kuin nuenbtä, ye kwrere munkwe ja mika Ngöbö kisete angwane, mun ngrabare ye munkwe mika jökrä Ngöbö kisete jändrän kuin nuenkäre niarakrä, ¹⁴ ñobtä ñan angwane mtare abko kukwe käme mdei tä mun töibtä ñan tädi mun dänkiene mda, ñobtä ñan angwane mun ñan tä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ngoto täni mda, akwa Ngöbökwé ja moto mikani kuin mun kräke Jesukristo köböire, kätä mun die mike kukwe kämekäme mikete ja jiebtu.

Nikwe nünandre ni klaboré kwrere Ngöbökrä

¹⁵ Mtare ni ñan tä nüne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikakäre täte mda, tikwe nini angwane, Ngöbökwé ja moto mikani kuin nikrä abko köböire nita nüne tikwe nini, ye aisete çnikwe kukwe käme nuendre bäri ja mikakäre ngite ya? ¡Ñakare jire! ¹⁶ Ne ñobtä ñan angwane nita ja mike klaboré ni bkänkä kräke, ye ngwane ni tarä nebe biare ni ye kukwei mikakäre täte, aisete nita sribire ni bkänkä ye kräke angwane, nita niara kukwei mike täte. Ye kwrere arato kukwe kämekäme tä ni dänkiene ye abko kätä ni mike mente kärekäre Ngöböye. Akwa nita ja mike klaboré Ngöbö kukwei kuin mikakäre täte, ye ngwane nita ngite ñakare mda Ngöböta niere, ye abko gare munye ruen tie. ¹⁷ Akwa mtare tita kuin niere Ngöböye munbtä, ñobtä ñan angwane käne mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämáne klaboré kukwe kämekäme kräke, akwa mtare kukwe kuin diribare munkwe, erere munkwe kani ngäbti amne

munta mike täte ja tõi ngöi jökrä, yebtä tita kuin niere Ngöböye. ¹⁸ Käne kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, akwa Ngöbökwé mun tikaninte amne mun mikanina sribikäre jakrä kwe kukwe era metre nuenkäre.

¹⁹ Mun abko tõi braibe Ngöbö Kukweibtä, aisete kukwe rükadre gare metre munye, abkokäre ni klabore btä tita kukwe bä mike kore munye. Ni klaboreta ja ngrabare bien sribikäre ja tõi ngöi jökrä bkänkä mikakäre täte, ye kwrere mun nämane ja ngrabare bien ja tõi kämekäme, mden nämane mun kite kukwe kämekäme nuene, erere mun nämane kukwe kämekäme nuene bäri diän diän mda ja täritäri. Akwa mtare abko, munkwe ja ngrabare mika sribi kuin nuenkäre Ngöbökrä angwane, mun rabadi nüne bäri deme Ngöbökrä. ²⁰ Kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, kräke mun nämane sribire ni klabore kwrere kukwe kämekäme nuenkäre, angwane mun nämane sribire ñakare kukwe kuinbtä Ngöbökrä. ²¹ ¿Akwa kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre dre nükani munye amarebti kukwe nuenbare munkwe, abkobtä munta nebe ja gaire ye? Kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre mun nämane krüte abti mrä angwane mun rabadre mento kärekäre Ngöböye. ²² Akwa mtare mun namanina tikaninte Ngöbö diebti, aisete kukwe kämekäme ñan tä mun dänkiene mda angwane, Ngöbökwé mun mikanina klabore jakrä sribi kuin nuenkäre jakrä, ye abko bäri ütiä rükadi kuin krörö munye: Munkwe nünandi kuin deme Ngöbökrä abti mrä angwane, munkwe nünandi kärekäre ben. ²³ Akwa kukwe kämekäme nuenta nikwe abko ütiäre nita krüte amne nita mente kärekäre Ngöböye, akwa ja moto kuinbti Ngöböta ni mike nüne kärekäre jabe ni Dänkien Kristo Jesu köböire, ye abko tä nuene ngwarbe ni kräke amne ñan tä ütiä kärere nie.

7

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ñan tä ni dänkiene mda

¹ Ti mräkätre, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye gare kuin munye ruen tie, aisete nita nüne angwane, kukwe biani nuendre ye abko ütiäte nikrä, akwa ni krütadre angwane, rabadre ngwarbe nikrä abko garera munye. ² Kukwe biani nuendre ye abko ti bike bä mike krörö munye: Meri tä ja mike gure angwane, brare kwe tädre nire angwane, kukwe biani nuendre nie, yebti tä ja mäkäninte kwärikwäri, akwa kwärai kwe krütadre kän, ye ngwane rabadre tikaninte amne ñan rabadre mäkäninte mda kwärai kwebe, kukwe biani nuendre yebti. ³ Ne aisete meri gure amne kwärai kwe tädre nire, akwa niara rabadre ni brare mdabe, ye ngwane ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. Akwa meri ye kwärai kwe krütadre kän, ye ngwane rabadre tikaninte kukwe biani nuendre yeye, aisete ja mikadreta gure kwe angwane, ñan ja mikadre ngite kwe.

⁴ Ti mräkätre, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämane mäkäninte Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebe amne mun nämane mike täte kärekäre, merita gure këta näin këre brarebe ye kwrere. Akwa Jesukristo krütani angwane, mun nämane ketetibe ben abko erere mun krütani kwrere arato, aisete munta tikaninte Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebtä. Mtare Kristo nükäninta nire abko tä mun bkäne, mun rabadre kukwe kuin nuene Ngöbö moto mikakäre nuäre. ⁵ Kukwe kämekäme mdei nämane ni dänkiene angwane, ni kukwe kämekäme nuenkä kwrere ni nämane nüne angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye këkwe ni tõi tikani bäri mda kukwe käme nuene ni ngrabarebti. Akwa kukwe käme nuen nämane nikwe, ye ütiäre abko gata aibe nämane nüke nie amne nämane ni mike mente kärekäre Ngöböye. ⁶ Akwa mtare Ngöbökwé ni tikaninte Kukwe Biani Kwe Moiséye ye kisete amne ni ñan

tä kukwe ye mike täte mda, aisete Ngöbökwe kukwe ükaninte btin nünankrä nie ja Üai köböire, ye erere ni raba sribire Ngöbökrä. Ni nämane sribire Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikakäre täte, erere ni ñan tä mike täte mda mtare ja mikakäre metre au.

Kukwe käme mdei nie abko rüere nita rüere

⁷ ¿Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko käta ni töi tike bäri mda kukwe kämekämenbtä tikwe nini, yehtë Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko kukwe käme kwrere ya? ¡Ñakare jire! akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye ñakare, akräke kukwe mden mden nuenta tikwe abko käme Ngöbö ngwäreki ñan rabadre gare jire chi tie abko krörö: Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye käkwe ñan niedre, “Jändrän ni mdakwe, ye ma ñan tö raba ie jakrä,” ñan niedre kore, ye ngwane ti tö rabadre jändrän ni mdakwe ie jakrä abko käme Ngöbö ngwäreki ñan rabadre gare tie. Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye aibehti tä nuke gare tie. ⁸ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta niere kore, ye käkwe kä biani ti töi kämeye, aisete jändrän bätäkä ngwarbe ni mdakwe, ie ti tö rababa jakrä. Käne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye arabe käkwe kä biani kukwe kämeye ti kite kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe jiehti. Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye gare ñakare nie angwane, kukwe kämekäme abko käme Ngöbö ngwäreki gare ñakare metre tie. ⁹ Bati Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye gare ñakare tie angwane, ti nämane nüne kuin ti nämane nütüre. Ja nämane nebe ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwäreki, akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye nükani gare tie, ye käkwe ti ngite Ngöbö ngwäreki kukwe kämekäme nuenbtä mikani gare batibe tie. Kukwe namani gare kore tie angwane, ti nämane nianinte, mente Ngöböye nükani gare tie. ¹⁰ Ne aisete Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye käkwe ti mikadre nüne kärekäre Ngöböbe, ti nämane nütüre, akwa era metre ti nämane mente Ngöböye mikani gare kwe tie, ¹¹ ñöbtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte ti rabadre ja mike metre au Ngöbö ngwäreki ti nämane nütüre. Yehtë abko kukwe kämekäme tibtä käkwe ti ngökani, abti ti ngite Ngöbö ngwäreki nükani gare tie, aisete ti nämane mente Ngöböye abko kukwe ye arabe käkwe mikani gare metre tie. ¹² Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abra deme amne jändrän ni mdakwe ie ni ñan tö rabadre jakrä, tikwe nini, kukwe ye biani nuendre ye abko deme era metre amne kuin abko ti tö niei mrä kore.

¹³ Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko kuin deme, ¿akwa ye köböite abko ti rabadre mente kärekäre Ngöböye tita niere ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kämekäme ti töibtä abko mdeita nebe tie, ye käkwe ti mikani kukwe käme nuene bäri mda abko köböite ti rabadre mente kärekäre Ngöböye. Akwa kukwe kämekäme nuenbare tikwe abko era metre käme krübäte Ngöbö ngwäreki, ye abko nükani gare metre tie Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye köböire. Ne aisete, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko kuin deme, akwa kukwe ye köböire kukwe kämekäme abko bäri käme krübäte era metre nükani gare tie. ¹⁴ Kukweta kore ñöbtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abra jatani Ngöböki garera nie, akwa ti abko moto käme abko ti tö bä mikai krörö: Ni klaboré ñan raba jändrän nuene jire chi keteti ja töi jenbti, akwa tä bkänkä aibe kukwei mike täte, ye kwrere ti abko ni klaboré kwrere, aisete kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie aibe mikata täte tikwe. ¹⁵ Ñöbtä tita kukwe kämekäme nuene ñan tä nebe nuke gare tie, ñöbtä ñan angwane ti töta nebe jändrän kuin nuein, erere tita nuene ñakare;

akwa kukwe kämekäme btä ti mäta kri, ara jire tita nuene. ¹⁶ Akwa kukwe kämekäme nuenta tikwe, ye abko ti ñan tö nuein era metre angwane, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko kuin deme abko era tikrä abko tita bä mike jabtä. ¹⁷ Ne aisete, tita kukwe nuene kämekäme, ye ñan tita nuene ja töi jenbti au, akwa kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie, ye tä ti kite nuene abkokänti tä nebe bare tie. ¹⁸ Ti moto amne kukwe kämekäme mdeita ti töibtä, ne käme jökrä, aisete jändrän kuin ñakare tibtä, ye gare kuin tie. Mden kisete ti töta nebe jändrän kuin nuein, akwa erere ñan tä nebe bare jire chi tie. ¹⁹ Ti töta nebe jändrän kuin nuein abko erere ñan tä nebe bare tie, akwa kukwe kämekäme Ngöbö rüere ti ñan tö nuein, ara jire tä nebe bare tie. ²⁰ Mtare ti töta nebe jändrän kuin nuein abko erere ñan tä nebe bare tie, akwa ye ñan tita nuene ja töi jenbti au akwa, kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie abko käta ti kite kukwe kämekäme nuene, erere tita nuene.

²¹ Ye mdenbtä abko, kukweta nakenkä krörö tibtä: Ti töta nebe jändrän kuin nuein akwa, kukwe kämekäme ara jire tä nebe käne ti jiete. ²² Akwa ti töite nete abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye tä nebe tuen kuin nuäre nuendre tie, ²³ akwa tibtä nete abko kukweta nakenkä mda mda käta ti töi miketa bä jene, ye abko kukwe käme tä ti töibtä, ye mdeita nebe tie abko käta rüere jändrän kuin ti tö nuein yebe, aisete ni ngite kä teri ñan raba kwäräbere au, ye kwrere jire tita kukwe kämekäme kisete. ²⁴ ¡Aingwaree, tiobre jakän! Käre tita ja mike ngite ti ngrabare nebti abtä tita mente Ngöböye. ¿Ne kisete nirekwe ti tikadrete se? ²⁵ ¡Ngöbö aibe abko ie tita kuin niere ni Dänkien Jesukristo köböire, ñobtä ñan angwane niarakwe ti tikadite!

Nebti kukwe mrä abko nüke gare krörö tie: Ti tö Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye aibe mikai täte, akwa kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie abko käta ti mike kukwe kämekäme nuene.

8

Mtare nita nüne Ngöbö Üai diebti

¹ Akwa mtare, ni jökrä tä tödeke Kristo Jesubti abko Ngöbökwe ñan kitadre ngite jire chi mda amne ñan mikadre ja ngie nuen jire chi, ² ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme nämane mun töibtä kä nämane mun mike ja mike ngite Ngöbö rüere abtä Ngöböke mun mikadre ja ngie nuen, ye ngäniene abko Ngöbö Üai käkwe mun tikaninte, käkwe mun mikani nüne btin, sribi nuenbare Kristo Jesukwe krusobtä ye köböire. ³ Kukwe kämekäme ni töibtä abko mdeita nebe nie, ye kisete Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye ñan di namani täte ni tikatekäre, ñobtä ñan angwane ni di ñan namani kukwe ye mikakäre täte. Akwa Ngöbö aibe di namani tikatekäre, käkwe ja Odei Jesu juani kä nebtä. Ni jökrä abko kukwe käme nuenkä, akwa niara därebare ja kwrere nibe. Ye kwrere Ngöbökwe juani nüke krütakäre nikrä amne ni ngite Ngöbö ngwärecri ye ütiä biankäre krusobtä ni diäre amne ni täte. ⁴ Ngöböke Jesu juani krüte kore ni kräke, ye köböire abko kukwe kuin era metre biani nuendre nie Ngöböke abko tä nebe bare nikrä mtare, abkokäre Ngöböke ja Odei juani. Ne aisete kukwe kämekäme tä ni töibtä abko mdeita nebe nie, yebtä abko ni tödekaka Jesubti ñan tä ja kite mda, akwa Ngöbö Üai tö dreye, erere nita nuene.

⁵ Mdakäre abko, nire nire tödekaka ñakare Jesubti käta töbike kukwe kämekäme aibeabtä amne aibe mdeita nebe ie abko erere tä nuene. Akwa Ngöbö Üai tö dreye, yebtä nire nire tä ja töi mike kwatibe, ni ye abko tä Ngöbö Üai kukwei mike täte. ⁶ Kukwe kämekäme tä ni töibtä amne mdeita nebe nie, ye erere nita niken jiebti abko tä niken ni ngwena mente Ngöböye abtä

Ngöböta ni mike ja ngie nuen. Akwa nita töbike jändrän kuin Ngöbö Üaikwebtä abko käta niken ni jie ngwena, ye ngwane nita nüne kärekäre Ngöböbe amne nita nüne jame Ngöböbe arato. ⁷ Akwa nire nire tödekaka ñakare Jesubti töi kämekäme abko mdeita nebe ie, aiseite tä nakwen janknu jiebti. Ni ye abko tä ja rüere Ngöböbe, ñobtä ñan angwane kukwe biani Ngöbökke nuendre nie, ye niara ñan tö mikai täte amne, niara di ñakare kukwe ye mikakäre täte arato. ⁸ Ye mden kisete, kukwe kämekäme tä ni tödekaka ñakare Jesubti ye töibtä amne kukwe kämekäme ye mdeita nebe ie, aiseite tä nakwen janknu jiebti, ni ye abko ñan raba jändrän kuin nuene jire chi abtä Ngöbö raba käikitekä.

⁹ Akwa mun abko, kukwe kämekäme nämane mun töibtä, kä nämane mun mike kukwe kämekäme nuene, akwa ye kwrere munta nüne ñakare mda, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nüne munbtä mtare ne ngwane, Ngöbö Üai tä mun kite nüne Ngöbökrä. Nire nire btä Kristo Üai tä nüne ñakare, ni ye abko ñakare ni jen Kristokwe. ¹⁰ Era metre mun ngrabare yebti munkwe kukwe nuenbare kämekäme Ngöbö rüere, ye dokwäre mun krütadi, akwa Kristo tä nüne munbtä mtare ne ngwane, mun üai kärke nünandi kärekäre Ngöböbe, ñobtä ñan angwane munkwe tödekani Jesubti angwane, mun ngite ñakare mda niebare Ngöbökke munbtä. ¹¹ Angwane Ngöbökke Jesu mikaninta nire abko Üai arabe tä nüne munbtä, ye ngwane Ngöbö Kristo mikakata nire arabe kärke mun ngrabare ye mikadita nire arato niara Üai köböire kä mrä angwane. ¹² Ne aiseite ti mräkäre, kukwe kämekäme nämane ni töibtä abko mdei nämane nebe nie, ye kwrere nikwe ñan nünandre jire chi mda, ¹³ ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme tä mun töibtä, ye munkwe nuendi janknu amne ñan kitadre temen munkwe, ye ngwane mun rabadi mente Ngöböye amne Ngöbökke mun mikadi ja ngie nuen kä mrä angwane; akwa kukwe kämekäme nuenta munkwe ja ngrabarebti, ye munkwe kitadre temen Ngöbö Üai diebti, ye ngwane munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

¹⁴ Ye abko, nire nire jie ngwianta Ngöbö Üaikwe, ni ye abko Ngöbö ngäbriänkä kwe abko raba gare munye, ¹⁵ ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä mun itire itire btä, ye abko kärke ñan Ngöbö käi mikadita tare mun okwäte, ni klaboré ütiäte ñakare käta bkänkä jürä ngwen jabtä ye kwrere; akwa Ngöbö Üai käta mun mike Ngöbö ngäbriänkäre amne Ngöbö Üai ye mden köböire Ngöbö abko ni Rün nikwe käita nebe nuäre nißtä, käta ¡Abba! ¡Tata tikwe! niere Ngöböye. ¹⁶ Ye abko, ni tödekaka Jesubti abko Ngöbö ngäbriänkä era metre abko Ngöbö Üai ye arabe tä mike gare nie amne, ¹⁷ ni Ngöbö ngäbriänkä bkänä ne ngwane, jändrän kuinquin biandre Ngöbökke Kristoye, ye ni rabadi bkäne siba Kristobe gwaire. Akwa Ngöbökke jändrän kuinquin nuendre ni kräke siba, abkokäre Kristokwe ja tare nikani, ye kwrere nikwe ja tare nikadi arato tödekabtä Kristobti.

Ngöbökke jändrän kuinquin nuendi ni kräke abko nita ngibiare ngäbti kisere

¹⁸ Tödekabtä Kristobti nita ja tare nike mtare ye abko tare krübäte bkänä, akwa jändrän kuinquin nuendi Ngöbökke ni kräke ye abko bäri ütiäte nikrä ruen tie. ¹⁹ Ni ne abko Ngöbö ngäbriänkäre. Amne ni rabadre hä mikani era metre kä mrä angwane, ye abko jändrän jökrä dätebare Ngöbökke käta ngibiare kisere, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökke jändrän jökrä dätebare, abti drekäre Ngöbökke jändrän jökrä dätebare abko erere namani bare ñakare btä. Ye ñan jändrän ketareketare tö namani dreje ja töi jenbti, erere namani bare akwa, Adán amne Eva kärke Ngöbö kukwei kitani temen krire kena, bti Ngöbö ara jire kärke ükaninte kore, aiseite kukwe namani bare kore jändrän jökräbtä. ²¹ Jändrän jökrä dätebare Ngöbökke tä ngadaen amne tä niken

ngwarbe, abtä tätre ja tare nike, ye kwrere ñan rabadre nakenkä mda btä abko tä ngibiare kisere. Ye kwrere arato, ni Ngöbö ngäbriänkä abko kräke Ngöbökwē kukwe kuin nuäre nuendi, kākwe ni ngrabare kwitadi, ñan krütadre mda abkokäre, ye abko jändrän dätebare Ngöbökwē tä ngibiare kisere arato.

²² Ngöbökwē jändrän jökrä kwitadi ye ngibiabtä kisere abko jändrän dätebare Ngöbökwē abko tä ja tare nike, kätä täkekä jabe bäsi merita niken ja ngibiare kätä ja tare nike ngäbäkre ngibiabtä, ye kwrere jire kira abti kä nüke mtare jändrän jökrä tä ja tare nike, ye gare kuin nie. ²³ Ye abko ñan jändrän mda mda dätebare Ngöbökwē aibe kätä täkekä jabe akwa, nitre tödekaka Jesubti kätä ja tare nike kore, kätä täkekä jabe arato, ñobtä ñan angwane ni ngrabare btin krüte ñakare mda biandi Ngöbökwē nie, ye nita ngibiare ngäbti kisere, abtä nita täkekä jabe mtare. Akwa Ngöbökwē ni kanina ngäbti ja ngäbriänkä kwrere, akwa ye rabadre bare täte angwane, Ngöbökwē ni ngrabare btin biandi nie, ye mikakäre era, abkokäre ja Üai biani kwe nie. ²⁴ Ngöbökwē ni dianintari näire mentokwäre ni ngrabare btin biandre mda kwe nie abko nita ngibiare kisere. Ye abko, jändrän tärä nebe ni kisete, ye abko ngibiata ñakare mda, ²⁵ akwa jändrän ngämi nebe ni kisete abko nita ngibiare kisere, ye abko rükadre nie, abkokäre nikwe ngibiadre jame bätärekä abti rükadre ni kisete.

²⁶ Ngöbökwē kukwe nuendi kuin nikrä abko nita ngibiare kisere, ye abko kätä ni die mike. Ye kwrere arato, jata nebe ruen bobre di ñakare nie blitakäre Ngöböbe amne nikwe dre niedre Ngöböye ñan tä nebe nüke gare nie, yebtä abko Ngöbö Üai kätä ni die mike blite Ngöböbe, kätä täkekä jabe blitare kwärä ja kukwei jenbti Ngöböbe amne, kukwe Ngöbö Üaikwe abko ni ñan raba niere jire ja kukwe jenbti. ²⁷ Akwa Ngöbö abko ie ni töi ño ño gare kuin metre jökrä, amne Ngöbö Üai töta nebe dre dre kärere nikrä Ngöböye, ye garera jökrä Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöbö tö dreye, ye kwrere Ngöbö Üai tä blite juta deme Ngöbökwē ye kräke.

Jändrän jökrä ni rüere, ye nita ganaine kwäräbe

²⁸ Ni jökrä käräbare Ngöbökwē jakrä mikakäre ja odeire kätä Ngöbö tarere, kräke Ngöbökwē kukwe ükaninte Kristo köböire abko erere ngwiandi bare kwe, abkokäre kukwe kuin rakadrekä btätre ya o kukwe tare rakadrekä btätre ya, akwa Ngöböta ükete kuin kräke abko krörö: ²⁹ Kena dekä Ngöbö ngämi ni dätere, känenkri nire nire rabadre nüne kärekäre ben ye namanina gare ie, erere mikanintbe kwe kwitakäre bäsi ja Odei jen kwe Jesukristo kwrere. Ye abko Ngöbö Odei jen kwe rabadre bäri ütiäte etbakantre kwati ngätäite abkokäre. ³⁰ Erere arato, nire nire kräke Ngöbökwē kukwe mikanintbe kore abko erere käräbare kwe diantarikäre jakrä, ye abko ngite ñakare mda niebare kwe amne kani ngäbti kwe amne, ni ye abko mikadi nüne jabe kwe kä nuärete arato.

³¹ Ngöbökwē kukwe kuin nuenbare keta kabre kore ni kräke Jesukristo köböire, tikwe nini zyebtä nikwe dre niedre mda? Ngöböta ni tarere kore amne tä kukwe nuene kuin kore ni kräke, ye ngwane ni amne jändrän mda mda ñakare jire rabadre ni ganaine, ³² ñobtä ñan angwane Jesu abko Ngöbö Odei jen kwe, aisete tare kri Ngöbökwē, akwa namani ruentari tare ñakare ie, kākwe biani müre ketadre ni jökrä kräke, zye abko jändrän mda mda kwe abko niarakwe ñan biandre ngwarbe nie ja moto kuinbti ja Odei ben gwaire ya? jñänri, Ngöbökwē jändrän jökrä kwe biandi nie! ³³ Ngöbö ara jire kākwe ni dianinkä jakrä amne ni ngite ñakare mda niebare kwe, aisete ni ñakare jire iti raba ni kite ngise Ngöböye abko Ngöbökwē kukwei mikadre era. ³⁴ Mdakäre abko, Kristo Jesu krütani ni kräke, bti nükaninta nire amne tä kä bäri ütiäte te

Ngöbö kise ruenkri, käta blite käre Ngöböbe ni kräke, ¿ye abko ni mda tädrera kākwe ni kitadi ngise Ngöbö ngwäreki ya? ¡Ñakare jire! ³⁵ ¿Kristo käta ni tarere kri, ye abko nirekwe toi kwitadre amne niara ñan rabadre ni tarere mda? Ni ñakare jire iti amne jändrän ñakare jire kä raba Kristo toi kwite ni rüere. Ye aisete, nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti ya o ni mda kākwe rüdre krübäte ni rüere ya amne kukwe jatadre krübäte ni rüere ya o ni rabadre mrö nike ya o dän ñan rabadre nie ya amne ni rüe jatadre krübäte ya o ni kāmika tö rabadre tödekabtä Jesubti ya, akwa ¿yebtä Kristokwe ñan ni taredre mda ya? ¡Ñakare jire! Niarakwe ni taredi janknu. ³⁶ Ye abko nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti rabadre gare metre nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta ni bä mike obeja kwrere, käta niere krörö nibtä:

Obeja jäta niken biare kāmikadre,
ye kwrere jire nunta mikani biare kāmikadre käre.

Ne aisete, tödekabtä mabti,

käre nun rätäkäta gatabti köbö kwatirekwatire,
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

Salmos 44.22

³⁷ Akwa Ngöbö ni tarekä kri, ye köböire nita kukwe bätäkä ngwarbe ye ganaine kwäräbe jökrä. ³⁸⁻³⁹ Tita nütüre kore, ñobtä ñan angwane jändrän ñakare jire kä raba Ngöbö toi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, ye abko gare kuin tie, ñobtä ñan angwane ni krütadre ya o ni tädre nüne ya, akwa Ngöbökwé ni taredre janknu. Erere arato, angele köböire amne úai kámekáme köböire Ngöbökwé ñan ni kitadrekä ja okwä bäre mento, akwa ni taredre janknu kwe. Mdakäre abko, kukwe mtare amne kukwe jatadi ni rüere, ye abko ñan raba Ngöbö toi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, akwa Ngöbökwé ni taredre janknu arato. Erere arato, jändrän kä käinbti ya o jändrän bäri mente nguse sete kä raba Ngöbö toi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda. Ne aisete Kristo Jesu köböire Ngöbökwé ni taredi kärekäre amne jändrän ñan raba Ngöbö toi kwite jire chi abtä ñan rabadre ni tarere mda.

9

Ja toi jenbti Ngöböta ni denkä jakrä

¹⁻³ Mdakäre abko ti mräkätre, ti moto ulire krübäte amne ti motota nötöte käre, ñobtä ñan angwane ti mräkätre israelita tikwe ye abko kākwe tödekadre Kristobti abko köböire rabadre dianintari, ie ti tö bäri. Ngöbökwé ngürün mikadre tibtä, abtä ti ne ara jire rabadre mikaninkä Ngöbö okwä bäre mento ja ngie nuakäre kärekäre amne ti mräkätre tikwe rabadre dianintari, ie ti töta nebe, ne abko Kristo Jesu ngwäreki tita kukwe era erere niere. Ñan tita ni ngökö gare tie, ñobtä ñan angwane tita mun ngökö ñakare abko Ngöbö Úai Deme käta mike gare tie, aisete tita kukwe era erere niere kore. ⁴ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre israelita jatani jökrä Israelikri amne Ngöbökwé kani ngäbti ja ngäbriänkä kwrere. Erere arato, Ngöbö nämane ja di kri bä nuäre ye mike tuare ietre amne kukwe úkaninte bätäkä ngwarbe kwe bentre. Erere arato, ja kukwei biani kwe Moiséye kräke. Mdakäre abko, nitre israelita kākwe jändrän kukwadre Ngöbö käikitakakäre ju blitakrä ngöböbe kánti abko Ngöbökwé úkaninte bentre. Ngöbökwé kukwe mda mda nuendre nitre israelitakrä abko niebare metre kwe ietre rako. ⁵ Erere arato, ni mräkä kirakira ütiäte krikri, yekri niaratre jatani arato amne niaratrekri Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Jesukristo ara därebare arato. Jesukristo abko Ngöbö ara jire amne tä jändrän jökrä gobraine. Niara abko raba käikitankä kärekäre. Abko kore se. Amen.

⁶ Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare kore nitre israelitakrä, akwa niaratre kwati kākwe trö kwitani Kristoye, kākwe ñan mikani ütiäte jae, ¿yebtä abko

Ngöbökwe ñan ja kukwei mikani täte ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ñan nître israelita jökrä därebare ni israelitakri abko Ngöböta tuen israelitare era metre ja ngwäreki. ⁷ Erere arato, ñan ni jökrä därebare Abrahamkri abkobtä Abraham ngäbriänkä era metre Ngöbö ngwäreki abko gare nie, ñobtä ñan angwane Abraham ngäbriänkä nämane kwati, akwa Ngöbökwe niebare krörö Abrahamye:

Ma ngäbriänkä era metre abko jatadi ma ngobo Isaac aibekri, *Génesis 21.12* niebare Ngöbökwe ie.

⁸ Ye mdenbtä abko, ñan nita därere ni mräkä mdenkri abko käta ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko niebare Ngöbökwe Abrahamye Isaabtä käta mike gare nie, akwa Ngöbökwe ngäbäre köböi mikani Abrahamye abkokri ni därebare ja täritäri, ni ye abko Abraham bkün era metre. ⁹ Ye erere, bati Ngöbökwe ngäbäre biandre Abrahamye abko niebare krörö kwe ie:

Kä krörö kä mdate ti rükadita angwane, ngäbäre rabadira Sarakwe, *Génesis 18.10,14*

abko Ngöbökwe nuendre Abrahamkrä, niebare kwe ie Isaabtä. Ye aiseté Ngöbökwe Isaac dianinkä jakrä amne ñan Ismael dianinkä jakrä nämane gare Abrahamye.

¹⁰ Akwa kukwe ye abko ñan aibe nakaninkä kore akwa, kukwe mdara jire nakaninkä abko köböire nita därere ni mräkä mdenkri abko ñan tä ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko tä nuke gare nie abko krörö: Rebeca ngobo munkine kädian nämane Esaú amne Jacob, ye abko därebare rün itibe Isaakri. ¹¹⁻¹³ Akwa niaratre nibu ngämi därere amne ngämi kukwe kuin nuene amne ngämi jändrän käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri Ngöbökwe niebare Rebecaye:

Ngäbäre mubai abko rabadi sribikä etba mrä kräke, *Génesis 25.23* niebare Ngöbökwe Rebecaye.

Ye mden erere Ngöbökwe niebare abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä: Tikwe Jacob tarebare,

akwa Esaú abko tikwe tarebare ñakare, *Malaquías 1.2-3* abko niebare Ngöbökwe. Ye mden abko namanina kwatibe kore, ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe miketbe ño ño, töta nebe nire nire diainkä jakrä ja töi jenbti ye erere tä denkä, ye abko ñan nita jändrän kuin nuene ya o nita jändrän käme nuene Ngöbö rüere abko Ngöböta mike ñäräre, käta ni denkä jakrä, akwa Ngöbö töta nebe nire diainkä jakrä, erere tä denkä.

¹⁴ Ne aiseté, Ngöbö abko kukwe ükatekä blo nikwe niedre ya? ¡Ñakare jire!

¹⁵ ñobtä ñan angwane bati kira Ngöbökwe niebare krörö Moiséye:

Ti tö rabadi nire nire ngwiain ruentari tare jae, ye erere rabadi ruentari tare tie amne,

ti tö rabadi ja moto mikai kuin nire nire kräke, ye erere kräke tikwe ja moto mikadi kuin, *Exodo 33.19*

niebare Ngöbökwe Moiséye. ¹⁶ Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ye abko ñan ni töta nebe dreye amne ñan nita jändrän nuene ja di ngöibti abko köböire nita nebe ruentari tare Ngöböye, akwa ja töi jenbti nita nebe ruentari tare Ngöböye.

¹⁷ Erere arato, Ngöbökwe ñäkäbare Faraónye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, käta niere krörö:

Ma köböire ti di kri rabadre gare kä jökräbti temen, abkokäre tikwe ma mikani jreire Egipto nete, *Exodo 9.16*

niebare Ngöbökwe Faraónye. ¹⁸ Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ngöbö töta nebe nire nire ngwiain ruentari tare jae, erere tä

nebe ruentari tare ie amne, Ngöbö töta nebe nire nire dokwä mikai ribi ja kukweikrä, erere tä dokwä mike ribi. Ye mden abko bä mikani kwe.

¹⁹ Akwa kukwe nebtä ni ruäre käkwe niedre tie: ¡Ngöbö töta nebe dre dre nuein nibtä, erere tä neme bare nibtä, se ñobtä abko nita nebe ngite Ngöböye se! ni ruäre käkwe niedre kore. ²⁰ Akwa tita niere kore ni yeye: ¿Mun abko dätebare Ngöbökwé, ye ñobtä abko mun tö ñäkäi kore Ngöbö rüere ye? Ni kantra dätekä abko, ie kantra raba niere: ¿Drekäre makwe ti dätebare kore se? ¿niedre kantrakwe ie ya? ¡Ñakare jire! ²¹ ñobtä ñan angwane ni kantra dätekä ye tö rabadre dobro ye datei ño ño ja töi jenbti, erere raba nuene. Ye mden kisete, dobrobti ni kantra dätekä ye raba kantra dätäre jändrän ütiäte kräke, akwa dobro ye arabebti raba kantra dätäre arato jändrän ütiäte ñakare kräke. Ye kwrere arato, Ngöbökwé ni dätebare, aiseté tö rabadre dre dre nuein nibtä erere raba nuene.

²² Ne aiseté, nitre kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere, kräke Ngöbökwé kukwe ükaninte mikakäre ja ngie nuen, aiseté ñan tö namani mikai ja ngie nuen jötrö, akwa ngibiabare raire kwe, ye abko Ngöbö raba nuene ja töi jenbti. ²³ Erere arato, Ngöbökwé ni ngibiabare raire kore, käkwe ñan ni ye mikani ja ngie nuen jötrö, ñobtä ñan angwane niara töta nebe ja di kri bä nuäre mikai tuadre nitre tödekaka Jesubti yeye. Ngöbökwé nitre tödekaka Jesubti dianinkä kira jakrä, käkwe ngwiani ruen bobre jae, mikakäre nüne kärekäre jabe kä bäri nuäre te. ²⁴ Ngöbökwé ni käräbare jakrä abko ruäre nitre israelita ngätäite, ruäre abko nitre ñakare israelitare ngätäite. ²⁵ Ngöbökwé ni kärädre kore abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä tärä Oseabtä: Nitre ñakare juta jen tikwe abko batira jire rabadre juta jen tikwe abko tikwe niedi nitre yebtä.

Erere arato, nitre tita tarere ñakare metre mtare abko batire jire tita tarere arato abko tikwe niedi btä, *Oseas 2.23*
niebare Ngöbökwé.

²⁶ Erere arato, Ngöbökwé niebare mda tärä Oseabtä:

Mun ñakare juta jen tikwe, tikwe niebare munye.

Kä ye kánti tikwe nieba kore munye, akwa kä ye arabe kánti tikwe niedi krörö:

Mun abko Ngöbö nire ngäbriänkätre, tikwe niedi munbtä, *Oseas 1.10*
abko tä tikani tärä Oseabtä.

²⁷ Akwa nitre israelita ngätäite abko ni ruäre aibe rabadre dianintari abko Ngöbökwé niebare ietre kira abko tä tikani krörö tärä Isaiabtä:

Nitre israelita rabadre bäri kwati abtä ñan rabadre tanre üman mren köräbare kwrere, akwa niaratre braibe rabadre dianintari,

²⁸ ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö käkwe kukwe ükaninte ño nibtä, erere kebera mike täte metre, bti ja töi kwitadi ñakare jire chi kwe, *Isaías 10.22-23*

abko nieta tärä Isaiabtä.

²⁹ Ye mden abko Ngöbökwé niebare käne Isaías ara köböire arato abko krörö: Ni Dänkien Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkä käkwe ñan ni mräkä israelita mikadrete nüne ruäre, akräke Ngöbökwé nitre Sodomabo amne Gomorrabo ganinkä jökrä, ye kwrere ni israelita rabadre arato, *Isaías 1.9*

niebare Ngöbökwé Isaías köböire.

Nitre israelita käkwe tödekani ñakare Jesubti

³⁰ Ye kwrere Ngöbökwé nitre ñakare israelita diandretari kwati abko niebare kwe akwa, nitre israelita braibe rabadre dianintari abko Ngöbökwé niebare kira, ¿sebtä abko nikwe dre niedre? Niaratre abko ngite ñakare mda niebare kwe, ye abko nitre ñakare israelitare nämane känentari ñakare jakrä,

akwa tōdekabtā Jesubti niaratre ngite ñakare mda niebare kwe btātre amne kadre ngābti kwe abko Ngōbōkwe mikani gare ietre. ³¹ Akwa nitre israelita abko rabadre ja mike metre au ja di jenbti Ngōbō ngwārekri Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye ye mikabtā tāte, ye abko nitre israelita nāmane kānentari kisere, akwa yebtā niaratre abko metre ja ngwārekri abko Ngōbōkwe niebare ñakare amne ñan kani ngābti kwe. ³² ¿Se ñobtā Ngōbōkwe nuenbare kore? Ye ñobtā ñan angwane Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye ye mikabtā tāte ja di jenbti au abko kōbōire niaratre ñakare ngite mda abko Ngōbōkwe niedre abko aibe nitre israelita nāmane mike era jae, akwa tōdekani ñakare kwetre Ngōbōbti. Ye mden kisete, ngite ñakare mda abko Ngōbōkwe niebare ñakare ietre. Nitre israelita kākwe tōdekani bāri ja di jenbti ja mikakāre metre au Ngōbō ngwārekri amne ñan tō namani tōdekai Jesubti. Jesu ye abko jā kwrere btā ni kwati tā ngoto ritete. ³³ Ye rakadrekā abko nāmane tikani kira Ngōbō Kukweibtā, kānti Ngōbōkwe Jesukristo bā mikani jā kwrere abko krōro: jMunkwe mika ñārāre!

Tita jā mike jite mun Sionbo ngātāite.

Jā ye abko rabadri ñakare ūtiāte mun krāke, aisete jā yebtā ni kwati ngoto ritadite amne ñan tōdekadi kwetre bti.

Akwa nire nire kākwe tōdekadre ni yebti abko Ngōbōkwe ñan mikadi ja ngie nuen, aisete ñan rabadre ja gaire, *Isaías 8.14; 28.16*
abko tā tikani Ngōbō Kukweibtā ni Dānkien Jesukristobtā.

10

¹ Ti mrākātre, kukweta nakenkā kore nitre israelitabtā, akwa nitre israelita ye rabadre dianintari, ie ti tō krübāte, aisete tita blite krāke Ngōbōbe, ² ñobtā ñan angwane niaratre tā Ngōbō mike ūtiāte kri jae, aisete tātre mokrere Ngōbōbti, akwa Ngōbō mikadre ūtiāte ño metre kwetre abko erere nūke gare ñakare ietre. ³ Nita tōdeke Jesubti aibe angwane ni ngite ñakare mda abko Ngōbōta niere nibtā, ye abko ñan nūkani gare ietre amne, niaratre tōta nebe ja mikai metre au Ngōbō ngwārekri, aisete Ngōbōkwe kukwe mikanintbe ni mikakrā metre ja ngwārekri Jesukristo kōbōire, ye mikata ūtiāte ñakare kwetre. ⁴ Akwa Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye, ye Kristo kākwe mikani tāte jōkrā, aisete mikani nebe bare tāte jōkrā kwe ni krāke amne, tōdeka Kristobti aibe kōbōire ni rabadre era metre Ngōbō ngwārekri, abkokāre mikani nebe bare tāte jōkrā kwe ni krāke.

⁵ Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye ye mikabtā tāte nire nire tō rabai metre Ngōbō ngwārekri abko krāke Moisékwe kukwe tikani krōro:

Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye, ye nirekwe mikadre tāte jire jōkrā abko kōbōire nūnandi kwe, *Levítico 18.5*

abko tā tikani Moisékwe Ngōbō Kukweibtā. Akwa ni ñan raba kukwe ye mike tāte kore, ⁶ aisete nita tōdeke Jesubti, kōbōire ni ngite ñakare mda abko Ngōbōta niere nibtā, ni ye krāke Ngōbō Kukwei kāta niere krōro: Makwe ñan tōbika krōro: “¿Nire nāin kā kāinbti” Kristo kānti, niara kārereta kā nebtā ni die mikakāre? Ye kwrere makwe ñan tōbika, ñobtā ñan angwane Kristo nūkanina kā nebtā aisete. ⁷ Erere arato, makwe ñan tōbika krōro: “¿Nire nāin nguse kā nakebtā ni krūtanikrūtani ngātāite,” Kristo rükadreta nire ni die mikakāre? Ye kwrere munkwe ñan tōbika, ñobtā ñan angwane Kristo krūtanina bti Ngōbōkwe mikanina nire ni krāke. ⁸ Akwa kukwe bti ni rabadre dianintari abko tā kānime mun ken. Kukwe ye abko krōro: Tōdekadre Kristobti aibe kōbōire ni ngite ñakare mda Ngōbōta niere abko dirita nunkwe. Yebtā Ngōbō Kukwei tā niere krōro:

Kukwe ye abko tā kănime mun ken abko mun raba niere ja kada jenbti amne,
mun tōibti mun raba mike era jae, *Deuteronomio 30.14*

abko Ngōbō Kukwei tā niere. ⁹ Kukwe mun diantarikrā abko tā ja ken munbe, ñobtä ñan angwane Jesu abko ma Dänkien makwe niedre ja kada jenbti amne Ngōbōkwe Jesu mikaninta nire, yebti makwe tōdekadre amne makwe mikadre era ja tōibti angwane, ma rabadi dianintari. ¹⁰ Ye abko, Jesu mikata era ja tōibti amne tōdekata bti, yebtā ni ngite ñakare mda abko Ngōbōta niere nibtä amne, Jesukristo abko ni Dänkien nita niere ja kada jenbti, ye ngwane nita nebe dianintari. ¹¹ Yebtä abko Ngōbō Kukwei tā niere krörō arato:

Nire nire kākwe tōdekadre niarabti abko ñan rabadre mikani ja ngie nuen,
aisete ñan rabadre ja gaire, *Isaías 28.16*

abko nieta Ngōbō Kukweibtä. ¹² Nieta kore, ñobtä ñan angwane ni israelita ya o ni ñakare israelitare akwa ni ja kwrere jōkrā Ngōbō ngwārekri. Ye aisete ni ñakare bā jene jene amne ni Dänkien Kristo abko ni jōkrā Dänkien amne, nire nire kätä ja di kārere ie rabakāre dianintari ye erere die mikata kri kwe ¹³ abko gare metre nie, ñobtä ñan angwane nieta krörō Ngōbō Kukweibtä:

Nire nire kākwe ja di kārādre ni Dänkienye rabakāre dianintari, ni ye abko
Ngōbōkwe dianditari, *Joel 2.32*

abko nieta Ngōbō Kukweibtä.

¹⁴ ¿Akwa ni tōdekaka ñakare Kristobti kākwe ja di kārādre ño Ngōbōye jakrā? Erere arato, ¿ni ni kukwei nuen ñakare blite Kristobtä abko tōdekadre ño kwe bti? ¿Amne ni ñakare kukwe kuin Kristobtä niere, ye abko nikwe kukwe Kristobtä kukwei nuadre ño? ¹⁵ Mdakāre abko, ¿ni juanta ñakare kukwe kuin Jesubtä niere ni mdaye, ye abko rikadre blite ño kukwe kuin yebtā? Ye mdenbtā abko, Ngōbō Kukweita niere krörō:

Ni kukwe kuin ngwianka tā kite nūke, ye abko kāita nebe nuāre krübāte nibtä
niara tuare, *Isaías 52.7*

abko nieta Ngōbō Kukweibtä.

¹⁶ Kukwe kuin Kristobtä ye niebare nitre israelitaye, akwa ni kwati kākwe ñan mikani era, kākwe tōdekani ñakare Jesubti. Kukwe rakadrekā kore abko Ngōbōkwe niebare kira krörō Isaías kōbōire:

Ni Dänkien, nunkwe kukwe kuin niebare, ye bāsi ni ñakare jire kākwe mikani
era, *Isaías 53.1*

abko nieta Ngōbō Kukweibtä sribi nunkwebtā. ¹⁷ Ye abko, kukwe kuin Kristobtä, ye nita kukwe nuen angwane, nita kite tōdeke Kristobti. Kukwe kuin ye abko Kristobtä.

¹⁸ Akwa ti raba ngwentari munye: ¿Nitre israelita ye kākwe kukwe kuin Kristobtä kukwei nuani metre ya, ñakare ya? Jänri, niaratrekwe kukwe kuin ye kukwei nuani. Ye mdenbtā abko, Ngōbō Kukwei kätä niere krörō:

Nitre kukwe kuin ngwianka, ye nikani kukwe kuin ye ngwena kā jōkrābti temen amne, kukwe kuin ye abko niaratre nikani ngwena kā ketareketare te jōkrā kwārākwarā, *Salmos 19.4*

abko nieta Ngōbō Kukweibtä. ¹⁹ Akwa ti tō kukwe ngwaintarita mda munye abko krörō: ¿Kukwe kuin niebare nitre israelitaye, ye abko ñan nūkani gare metre ietre ya? Kāne Moisékwe niebare krörō nitre israelitabtā:

Juta ñakare jen tikwe, ye ben tikwe mun israelita mikadi mokrere.
Erere arato, juta ie ti nūke gare ñakare mtare, juta ye krāke tikwe mun

israelita mikadi romon, *Deuteronomio 32.21*

²⁰ ñobtä ñan angwane kukwe niebare Ngōbō Kukweibtä Isaiakwe abko tā nakenkā mtare abko krörō:

Juta mda mda ñakare israelitare nāmane ti kānentari ñakare abko ie ti kwani.

Amne juta nämane ti kärere ñakare abko ie tikwe ja mikani gare, *Isaías 65.1* abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre ñakare israelitarebtä, ñobtä ñan angwane niaratre kwati tä tödeke Jesubti aiseite. ²¹ Akwa nitre israelitabtä abko Isaíakwe niebare krörö:

Juta ne ñan tä ti kukwei mike täte amne, dokwä ribi ti kukwei ngäbti, akwa ti nämane biare kise ngianinte köbö kwatirekwatire niaratre ngäbti, *Isaías 65.2*
niebare Ngöbökwé Isaías köböire.

11

Ngöbökwé nitre israelita dianinkä braibe jakrä

¹ Kukwe yebtä, ti rabadre kukwe ngwentari krörö: ¿Nitre ñakare israelitare, kräke Ngöbökwé ja moto mikani kuin, yebtä abko juta israelita abko ie Ngöbökwé trö kwitani ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ti abko israelita. Ti därebare Abrahamkri amne ti därebare juta Benjamín mräkäkri arato. ² Käne abko, Ngöbö ngämi kä ne dätere, ye känenkri Ngöbökwé juta israelita diandikä juta jen jakwe kwrere abko mikanintbe kwe, aiseite mtare Ngöbökwé ñan trö kwitani juta jen kweye. ¿Ye abko era metre abko kukwe nakaninkä ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Eliäbtä abko käta bä mike abko gare ñakare munye ya? Bati Eliás nämane blite Ngöböbe angwane, niebare krörö kwe nitre israelita kitakäre ngite Ngöböye:

³ Ti Dänkien, nitre ma kukwei niekä abko kämikanina jökrä jreikwe. Erere arato, ñukwä grä jändrän kukwakrä mae ye dikaninte jökrä kwetre. Mtare ti aibe tä nire kaibe, akwa niaratre tö ti kämikai arato, *1 Reyes 19.10,14* niebare Eliäkwé Ngöböye. ⁴ Abtä Ngöbökwé niebare mda ie:

Nitre israelita kwati ngämi nebe ngukudokwäbti temen ngöbö ngwarbe Baal ngwäreki,

akwa tä ti mike era janknu abko tikwe dianinkä mili krä kükü jenena jakrä, aiseite ma ñakare tä kaibe, *1 Reyes 19.18*

niebare Ngöbökwé Eliäye. ⁵ Ye kwrere arato mtare, Ngöbökwé nitre israelita dianinkä ruäre jen jakrä ja moto kuinbti, käta tödeke Jesubti. ⁶ Ja moto kuinbti Ngöbökwé nitre israelita dianinkä ruäre jen jakrä, ye abko ñan jändrän kuin nuenbare kwetre abko ütiäre Ngöbökwé dianinkä jakrä, akwa Ngöbö ara jire käkwe ja moto mikani kuin, köböire ni dianinkä kwe jakrä. Akwa nikwe jändrän kuin nuendre abko ütiäre Ngöbökwé ni diandrekä jakrä, ye ngwane ñakare Ngöböta ni denkä jakrä ja moto kuinbti.

⁷ ¿Yebtä abko, nikwe dre niedre mda? Nitre israelita rabadre metre Ngöbö ngwäreki ja di jenbti abko niaratre namani känene kisere, akwa erere ñan namani bare. Akwa nitre israelita dianinkä jakrä Ngöbökwé abko käta tödeke Jesubti angwane, niaratre abko ngite ñakare mda Ngöböta niere, akwa nitre israelita mda mda abko Ngöbö ara jire käkwe dokwä mikani ribi. ⁸ Ye kwrere kukwe rakadrekä abko Ngöbökwé niebare kira abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ni kwata ruen ñakare, kwrere jire Ngöbökwé mun töi mikani abko erere mun tä abti kä nüke mtare.

Ngöbökwé mun okwä mikani, akwa kukwe era metre Kristobtä tuen ñakare munye.

Erere arato, mun olo mikani Ngöbökwé, akwa ni kukwei kuin Kristobtä ruen ñakare mtare munye, *Deuteronomio 29.4; Isaías 29.10*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre israelita kwati btä.

⁹ Erere arato, Davikwe niebare krörö niara rüebtä Ngöböye, erere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä:

Jändrän jökrä kuin mrö kwrere, ye abko rikwitadreta niaratre rüere näre. Yebtä abko rabadre ritete abtä mikadre ja ngie nuen näre.

¹⁰ Erere arato, kä ñan rabadre tuen ietre, abkokäre okwä raba kä ikote näre amne, ñan rabadre jändrän nuen kä, abkokäre trö raba tänene käreäre näre, *Salmos 69.22-23*
abko niebare Davikwe. Ye kwrere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä.

Ngöbökwé nitre ñakare israelitare dianintari arato

¹¹ Mtare ti bike kukwe mda ngwentari krörö: ¿Nitre israelita nikani janknu temen rabakäre käreäre Ngöbö okwä bäre mento ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane nitre israelita käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte, käkwe trö kwitani ie, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare abko namani dianintari Ngöbökwé arato, nitre israelita rabadre mokrere Ngöböbti abkokäre. ¹² Akwa nitre israelita tä kukwe kuin Jesubtä kite temen, köböire tä ja mike ngite au Ngöbö rüere mtare, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare tä jändrän kuinquin Ngöbökwé bkäne kabre Jesukristo köböire. Akwa mrä nitre israelita käkwe tödekadre täte jökrä Jesubti angwane, jera metre Ngöbökwé ni jökrä die mikadre bäri kri mda ñan ñan!

¹³ Akwa mun ñakare israelitare abko ie ti bike niere krörö: Mun ye ie Ngöbö ara jire käkwe ti juani ja kukwei ngwana, aiseté tita sribi ne mike bäri ütiäte jae, ¹⁴ ñobtä ñan angwane tita sribire munbe angwane, ti mräkäre israelita tikwe jatadre mokrere munbe, ye köböire abko ti rukadre ngwenante Ngöböye amne rabadre dianintari arato abkokäre. ¹⁵ Ye abko, Ngöbökwé nitre israelita tuanimetre angwane, Ngöbökwé jändrän kuin krübäte nuenbare ni mda mda ñakare israelitare kä jökräbti kräke, käkwe kä biani ietre ja mäkäkäreta jabe Jesu köböire. ¿Ye abko nitre israelita jen Ngöbökwé käkwe tödekadre Jesubti angwane, Ngöbökwé kadreta ngäbti abko Ngöbökwé ñan jändrän bäri kuin krübäte nuendre kräke ya? ¡jänri! Ngöbökwé mikadre nüne käreäre jabe, ¹⁶ ñobtä ñan angwane arina mritata, bti diankata chi jenena Ngöbökrä, ye abko tuen deme amne ütiäte Ngöböye, ye ngwane arina mda tä nebe deme amne ütiäte jökrä arato. Ye kwrere abko nitre israelita mräkä känkäne abko arina chi dianinkä jenena kwrere amne nitre israelita jökrä abko arina mda kwrere abko krörö: Ngöbökwé nitre israelita mräkä känkäne Abraham, Isaac amne Jacob mikani jenena deme jakrä, ye köböire nitre israelita jökrä tä mikani jenena, Ngöbökwé kukwe kuin nuendre kräke abkokäre. Ye kwrere arato, kri ngätri tä mikani kuin deme jenena, ye ngwane kri küde tä neme kuin deme jökrä arato. Ye abko Ngöbökwé nitre israelita känkäne mikani deme jenena jakrä kri ngätri kwrere, ye köböire nitre israelita mda mda ja täritäri tä mikani jenena Ngöbökwé, kukwe kuin nuenkäre kräke arato.

¹⁷ Yebtä abko, ti bike kukwe mda bä mike krörö: Nitre israelita abko olibo krie kwrere, akwa olibo krie ye abko küde tikaninkä ruäre. Olibo krie küde tikaninkä ye täte abko olibo krie ngwarbe känsenta küde mikani. Olibo krie ngwarbe känsenta ye abko ma ñakare israelitare ara. Olibo küde era metre tikaninkä abko täte ma mikani, ye mden köböire abko namani neketaninkä olibo ngätri era metre btä amne olibo nire abko ara jire btä ma namani siba, käta ma die mike. Olibo ngätri era metre abko nitre israelita mräkä känkäne Abraham, Isaac amne Jacob ara. ¹⁸ Akwa yebtä makwe ñan bika kri olibo küde era metre btä, ñobtä ñan angwane makwe bikadre kri angwane, ñan olibo ngätri tä nire ma köböire akwa, ma abko tä nire olibo ngätri köböire, ye makwe ngwianta töre jae. ¹⁹ Akwa mun ruäre ñakare israelitare käkwe niedre mda: Olibo küde era metre tikaninkä abko täte ti mikani, munkwe niedre kore bikakäre kri, ²⁰ ye abko tä dbe. Akwa nitre israelita abko olibo küde era metre, käkwe ñan tödekani Jesubti abtä Ngöbökwé tikaninkä amne ma abko käkwe tödekani Jesubti, aibe köböire Ngöbökwé ma mikani olibo küde era

metre ye tâte. Ne aisete, makwe Ngöbö jürä ngwian jirekäbe jabtä angwane, makwe ñan bika kri, ²¹ ñobtä ñan angwane nitre israelita abko olibo küde era metre, akwa tödekani ñakare kwetre Jesubti, ye abko Ngöbökwé diani ñakare niaratrebtä ta, aisete ¡ma bärira jire kákwe ñan tödekadre janknu Jesubti angwane, Ngöbökwé ñan diandre jire mabti ta!

²² Yebtä abko, makwe nikra kuin ja käne, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko moto kuin, akwa motota nebe romon arato. Ye mden kisete, nitre israelita namani ritete nikani temen, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä mikani ñakare era jae kwetre, ye kräke Ngöbö moto namani romon angwane, ja moto mikani kuin kwe makrä. Akwa makwe nünandre ño, ie Ngöbö tö ye kwrere makwe nuna käre angwane, Ngöbö moto rabadi kuin käre makrä, akwa makwe ñan nünandre Ngöbö toi erere, ye ngwane ma tikadikäta olibo kriebtä arato. ²³ Mdakäre abko, nitre israelita ñan tä Ngöbö kukwei Jesubtä mike era jae, ye mikadre temen kwetre angwane, tödekadre Jesubti kwetre angwane, Ngöbökwé ketarekäta olibo krie metrebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö di tärä olibo küde ye ketarekäta olibo kriebtä. ²⁴ Mun abko olibo krie ngwarbe känsenta abko küde tikaninkä, bti ketaninkä olibo küde era metre ye tâte çye abko nitre israelita olibo küde era metre tikaninkä abko Ngöbökwé ñan mikadreta tâte olibo kriebtä ya? ¡jänri! Niaratre abko olibo küde era metre, aisete bäri Ngöbökwé ketarekäta tâte.

Nitre israelita rabadi dianintari

²⁵ Ja mräkätre, Ngöbökwé kukwe úkaninte kore mun ñakare israelitarebtä amne nitre israelitabtä, ye abko kukwe úkaninte kira tiebe Ngöbökwé ni kräke, akwa mtare Ngöböta mike gare nie, ye abko btä mun ñakare israelitare ñan tädre toi ngitiekä ngwarbe kwäräkwarä abtä bikadre kri nitre israelitabtä, abkokäre tita mike gare munye abko krörö: Mun ñakare israelitare rabadre tödeke tâte jökrä Kristobti, abkokäre nitre israelita ruäre dokwä ribi, kákwe trö kwitani Jesukristoye. ²⁶ Akwa kukwe ye rabadi bare kore angwane, nitre israelita rabadi dianintari, erere rabadi dianintari jökrä abko rakadikä kore tä gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita blite krörö btä:

Ni Diantarikä tä Siónte abko jatadi nitre israelita dentari, ye kákwe Jacob mräkä ngite Ngöbö rüere diandikä jökrä btä.

²⁷ Nitre israelita ngite ye diandikä jökrä kore btätre angwane, Ngöbökwé kukwe úkaninte kira nitre israelitabtä ye rabadi bare, *Isaiás 59.20-21; 27.9*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

²⁸ Akwa mtare ti mräkätre, nitre israelita kwati tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye rüere, abtä tätre ja rüere Ngöböbe. Ye mden köböire abko nitre israelita tä kä bien mun ñakare israelitareye tödekakäre Kristobti mtare. Akwa Ngöbökwé nitre israelita mräkä känekäne Abraham, Isaac amne Jacob ye dianinkä jakrä amne kukwe úkaninte kwe bentre, yebtä abko Ngöbö tä nitre israelita tarere janknu arato, ²⁹ ñobtä ñan angwane Ngöböta jändrän bien nie, ye abko ñan tä denkäta nikän. Erere arato, tä ni kärerere diantarikäre, yebti ñan tä ja kukwei kiteta temen, aisete tä ja kukwei mike tâte jökrä, aisete Ngöböta nitre israelita tarere janknu. ³⁰ Angwane mun ñakare israelitare abko mekera mun nämane Ngöbö kukwei mike ñakare tâte, akwa mtare nitre israelita käta Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike ñakare tâte, ye köböire abko tätre kä bien munye, mun rabadre ruentari tare Ngöböye, kákwe mun diandretari Jesu köböire abkokäre. ³¹ Ye kwrere arato, nitre israelita ñan tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike tâte mtare, ye köböire abko mun rabadre ruentari tare Ngöböye abkokäre. Ye mdenbtä, mrä nitre israelita rabadi ruentari tare Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun ñakare israelitare

ngwen ruentari tare jae mtare. ³² Ne aisete, ni jökrä rabadre tödeke Jesubti amne rabadre ruentari tare Ngöböye, käkwe dianditari, abkokäre Ngöbökwé ni jökrä israelita ya, ñakare ya tuanimetre ja dokwa mike ribi amne ñan Ngöbö kukwei Jesubtä mikadre täte kwetre abko Ngöbökwé nuenbare kore, akwa ye köböire abko ni israelita ya, ñakare ya akwa Ngöbö rabadre ngwen ruentari tare jae amne rabadre dianintari, abkokäre Ngöbökwé nuenbare kore.

Pablota Ngöbö käikitekä

³³ Yehtë abko, ti tö kukwe niei krörö Ngöböhtë: ¡jo! Ngöbö abra kwe jändrän kuinquin tärä kabre krübäte nikä, amne Ngöbö abra töhtë kri krübäte, käkwe jändrän kuinquin mikanintbe ja töi jenbti ni kräke. Ye aisete Ngöböhta töbike ño ño, ye ni ñan raba niere jire chi amne Ngöbö töi ji mdenbtä ye ni ñakare jire iti ie rabadre gare. ³⁴ Ne aisete, ¿ni Dänkien töi ño, ye tä gare ni mda mdaye ya? ¡Ñakare! ¿Angwane ni mda mda raba Ngöbö töi tike ya? ¡Ñakare! ³⁵ Mdakäre abko, ¿ni tärä iti käkwe jändrän biani käne ni Dänkienye abko ütiä biandreta kwe ie ya? ¡Ñakare! ³⁶ Nöhtë ñan angwane jändrän jökrä tä kite Ngöbökre amne jändrän jökrä tä niara köböire amne jändrän jökrä abko jen Ngöbökwé, aisete ¡Ngöbö aibe raba käikitaninkä kärekäre! Abko kore se. Amen.

12

Ni kwitanina btin Ngöbökwé, erere nikwe nünandre

¹ Ngöbökwé ni ngwiani ruentari tare kore jae, käkwe jändrän kuin nuenbare bätäkä ngwarbe ni kräke, ye mden kisete ti mräkäre tikwe, jändrän kämikata Ngöbö käikitakäre abko bianta ngöi ie, ye kwrere munkwe ja ngrabare mika ngöi jökrä Ngöbökrä amne munkwe nuna kuin deme Ngöbö aibe kräke amne, dre tuen dbe Ngöböye, ye erere munkwe nuen abko ti tö nibi niei kisere munye. Munkwe nuendre kore angwane, munkwe Ngöbö mikadi ütiäte amne munkwe käikitadikä era metre. ² Erere arato, nitre moto kämekäme tä nüne ño kä ne ngwane, ye kwrere munkwe ñan nuna mda. Akwa mun rabadre kwitani Kristo kwrere, abkokäre munkwe Ngöbö tuametre ja töi kwite btin. Ye ngwane Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye amne jändrän kuin Ngöbökrä amne jändrän nuäre Ngöbökrä amne jändrän era metre Ngöbö okwäbti, Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye.

³ Ni kwitanina Ngöbökwé käkwe nünandre krörö abko ti bike niere munye. Ngöbökwé ja moto mikani kuin tikrä, käkwe ti mikani Jesu kukwei ngwianka, aisete ti bike kukwe niere krörö mun itire itireye: Munkwe ñan bika kri ni mda mdabtä, akwa munkwe töbika era metre au jabtä, ñöhtë ñan angwane Ngöbökwé mun itire itire mikani tödeke ja kwrere jabtä, aisete ye kwrere munkwe nuna. ⁴ Ni abko itibe akwa ni kiakia ngrabare abko kabre, akwa ni kiakia ngrabare ye ñan tä sribi ketetibe nuene, akwa tä sribi bätäkä ngwarbe nuene ni ngrabare die mikakäre. ⁵ Ye kwrere arato, ni itire itire tödekaka Kristobti tä nekete niarakri abko ni kwati, akwa ni abko Kristo ngrabare itibe, aisete nita nekete gwaire jakri ja die mikakäre kwärikwäri. ⁶ Akwa ni itire itire, ie Ngöbö tö namani ja di biain sribi ño ño nuenkäre, ye erere biani kwe nie. Ye aisete, Ngöbökwé ja di biani ni itiyi ja kukwei niekäre ni mda mdaye angwane, ni ye käta tödeke ño Ngöböhtë, ye kwrere Ngöbö kukwei niedre. ⁷ Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye sribikäre ni mda mda die mikakrä angwane, sribidre kuin kräke kwe. Amne Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ja kukwei dirikäre, ye kwrere diri janknu kwe ni mda mdaye. ⁸ Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ni mda mda kitakäre nüne bäri Ngöbökrä, ye kwrere kita nüne bäri Ngöbökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye jändrän biankäre ngwarbe ni mda mdaye angwane,

jändrän bian ja moto kuinbti kwe. Erere arato, Ngöbökwe ja di biani ni mdaye rabakäre ji dokwäte nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite angwane, sribi ye nuen kuin täte jökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwe ja di biani ni mdaye ni bobre bobre amne ni ja tare nikaka nikaka die mike angwane, kä rabadre nuäre btä sribi ye nuenkäre.

Nikwe ni mda mda taredre

⁹ Kukwe mda ti bike niere munye abko krörö: Munkwe ja tare era metre kwärikwäri. Erere arato, munkwe bätä ngwiandre kri krübäte kukwe kämekäme yebtä amne munkwe kukwe kuinquin ye ketadrete dime ja kisete.

¹⁰ Ni ja etbare kätä ja tarere, ye kwere munkwe ja taredre kwärikwäri amne, munkwe ñan ja mikadre ngwarbe jae kwärikwäri, akwa munkwe ja mikadre bäri ütiäte jae kwärikwäri. Yebtä munkwe ja kitadre bäri. ¹¹ Mdakäre abko, sribi jökrä jiebtu mun rankwadre kisere, akwa munkwe ñan kä ngwiandre krene jabtä amne munkwe sribidre ja di ngöi jökrä ni Dänkienkrä.

¹² Erere arato, Ngöbökwe jändrän kuin nuendi munkrä, ye abko munkwe käi ngwiandre nuäre jabtä, akwa mun raba ja tare nika angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä amne ja tare nika yebtä munkwe ñan ngra ngradre akwa, munkwe blitadre janknu Ngöböbe. ¹³ Nitre tödekaka Jesubti kätä jändrän mdei nika, ye abko munkwe die mikadre. Erere arato, nitre basaka kadre ngäbti kuin, ye jiebtu mun rankwadre kisere.

¹⁴ Mdakäre abko, nire nire tä näin kisere mun jiebtu mun mikakäre ja tare nika tödekabtä Jesubti, ye kräke munkwe ja di kärä Ngöböye amne munkwe ñan ngürün mika btä ja dokwäre. ¹⁵ Erere arato, nire nire btä kätä nuäre, ye ben munkwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä amne, nire nire tä ulire amne tä ja müaire abko ben munkwe ja müaire gwaire siba.

¹⁶ Erere arato, munkwe nünandre jame jabe kwärikwäri amne munkwe ñan bikadre krikri, akwa munkwe ja getadre jame ni bobre bobre ben amne ja ñan rabadre ruen bäri töbtä ni mda mdabtä munye.

¹⁷ Mdakäre abko, ni mda mdakwe kukwe nuen käme mun rüere, akwa munkwe ñan kukwe nuenta käme btä ja dokwäre, akwa dre dre tuen kuin ni jökräye, ye jiebtu mun rankwa. ¹⁸ Erere arato, munkwe ja die mikadre käre nünakäre jame ni jökräbe.

¹⁹ Ti mräkätre tare tikwe, ni mdakwe kukwe nuen käme mun rüere angwane, munkwe ñan ja ngie mika au, akwa munkwe mun rüere ye tuametre Ngöbö kisete, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei kätä niere krörö:

Ni mikadre ja ngie nuen, ye abko tä ti kisete.

Ne aisete ni kukwe nuenkä kämekäme mun rüere, ye dokwäre tikwe mikadi ja ngie nuen,

Deuteronomio 32.35

niebare ni Dänkienkwe. ²⁰ Ne aisete, nikwe Ngöbö Kukwei mikadre täte krörö: Ma rüere, ie mrö raba angwane, makwe buka.

Erere arato, tomna raba ie angwane, makwe tomna bian ie.

Yebtä abko rabadre ja gaire amne ngwäre kwata rabadre tain büere jökrä ie ja gaibtä, abkokäre makwe nuen kore.

Proverbios 25.21-22

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. ²¹ Ye abko, makwe ñan ja ganaimna kukwe kämeye, akwa makwe kukwe kuin nuen ma rüekrä, köböire makwe kukwe käme ganaindi.

13

Nitre gobranka kukwei mikadre täte

¹ Mdakäre abko, ni jökrä tä nebe gobrane ye abko Ngöbö ara jire tä mike. Ni ñakare jire iti abko tä ja mike gobrane ja töi jenbti, aisete nikwe nitre

gobranka mikadre täte. ² Ye aisete nire nire tä nebe nitre gobranka rüere, ye abko Ngöbö kukwei ara jire rüere nita rüere, aisete nire nire tä rüere nitre gobranka rüere ye abko käkwe ja ngie nuadi. ³ Ye abko, ni töi kuin era metre abko kräke ñan nitre gobranka tä mikani jürä ngwiandre, akwa nitre kukwe kämekäme nuenkä abko kräke gobranka mikani jürä ngwiandre ie. ¿Ye aisete gobran ñan jürä rabadre mabtä, ie ma tö ya? Gobran jürä ñan rabadre mabtä, ie ma tö ne ngwane nüna kuin era metre amne makwe ñan ja mika ngite angwane, nitre gobranka käkwe ma mikadi ütiäte, ⁴ ñobtä ñan angwane nitre gobranka tätre sribire Ngöbökrä jändrän kuin nuenkäre makrä. Akwa makwe nünandre käme abtä makwe ja mikadre ngite gobran rüere, ye ngwane abko gobran jürä rabadre mabtä, ñobtä ñan angwane ñan ngwarbe nitre gobranka ye tä ni mike ja ngie nuen. Nitre gobranka ye abko tä sribire Ngöbökrä, kukwe kämekäme nuenkä mikakäre ja ngie nuen Ngöbö täte. ⁵ Ye mden kisete, ni jökrä käkwe nitre gobranka mikadre täte. Ye abko ñan ni mikadre ja ngie nuen kwe abtä mikadre täte, akwa ja ñan rabadre ruen ngite nie Ngöbö ngwärekrei, abkokäre nikwe mikadre täte.

⁶ Nitre gobranka ye tä sribire Ngöbökrä amne tä sribi ye nuene köbö kwatirekwatire, aisete mun jökrä tä ja ütiä bien ietre. ⁷ Ye mdenbtä abko, gobran itire itire, ie dre biandre ja ütiäre, ye erere bian ie munkwe, aisete nireye rürümon ütiä biandre ño ño, ye ie ja ütiä biandre metre. Erere arato, nire nire jürä ngwiandre, ye erere munkwe jürä ngwian amne, nire nire mikadre ütiäte jae, erere munkwe mika ütiäte jae.

Ja taredre kwärikwäri

⁸ Munkwe ñan ja ütiä ya o rürümon ütiä mika jire chi jabti, akwa käre rürümon ütiä tädre ketetibe mun itire itire bti abko munkwe ja taredre kwärikwäri, ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda mda tarere ye abko käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike täte jökrä. ⁹ Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta niere krörö: Ma gure ne ngwane, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mdabe, makwe ñan ni kämika, makwe ñan go, makwe ñan jändrän ni jenenankwe ribe jae. Ye abko, kukwe ketetibe mda munkwe mikadre täte ne ngwane, kukwe jökrä biani nuendre nie Ngöbökwé ye rabadre bare munye. Kukwe keteti mda ye abko krörö:

Mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Levítico 19.18

¹⁰ ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda tarere ye abko ñan tä kukwe nuene käme rüere. Ne aisete nita ja tarere kwärikwäri, ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye tä nebe bare täte jökrä nie.

¹¹ Munkwe ni mda mda taredre kore, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesukristo jatadita ni diantarikäre abko köböi nükerä. Munkwe ñan nüna ni kibiaka kwrere, ñobtä ñan angwane Jesukristo jatadita abko köböi nükerate bäri ja ken, munkwe tödekani Jesubti krire ye kräke. ¹² Kä ne ngwane abko kä iko kwrere amne ni jökrä käta kukwe nuene kämekäme, akwa kä iko ye kitera niken ta amne Jesu kebera nüketä, ye abko kä ngwen kwrere kitera nüke. Ye mdenbtä abko, ari kukwe kämekäme kite temen amne ari ja töi mike kwatibe kukwe kuin nuene. Ye kwrere ni rabadi juto biare ni Dänkien kaen ngäbti, ni rükä tä ja mike juto niara rüere kraire jabti ye kwrere. ¹³ Ne aisete, jändrän nuenta era metre kä ngwenbti, ye kwrere nikwe nünandre era metre. Akwa ni ñan rikadre kä ngwen nuäre ngwarbe jabtä kwärikwäri amne, ni ñan rika dröbare. Erere arato, nikwe ñan ja mikadre gure bati bati amne nikwe ñan ja näkwitadre ngwarbe kukwe kämekäme btä; nikwe ñan rüdre ngwarbe jabe kwärikwäri amne ni mda rabadre jändrän bkäne, yebtä nikwe ñan mokredre jire ben. ¹⁴ Munkwe ñan nüna kore amne ñan kukwe kämekäme mdei ngwian

jae munkwe amne, munkwe töbika ñakare btä, akwa ni Dänkien Jesukristo käkwe nünabare ño kä nebtä amne blitabare ño kä nebtä kwe, ye kwrere munkwe nüna amne munkwe blita ni mda mdabe.

14

Ja kadre ngäbti kwärikwäri

¹ Mdakäre abko, kukwe diribare Jesukwe mröbtä, yebtä töbikata jene jene. Akwa kukwe ye mikakäre era abko ni mräkä di braibe käta ngri kwete ñakare, ni ye abko munkwe ka ngäbti kuin amne tä töbike ño, yebtä munkwe ñan kita ngite, ² ñobtä ñan angwane jändrän jökrä abko dbe kwetadre niebare ni Dänkien Jesukwe abko ni ruäre tä nütüre, akwa ni ruäre abko di ñakare kukwe ye mikakäre era abko käta ka bätäkä ngwarbe aibe kwete. ³ Ye abko ni ruäre käta jändrän jökrä kwete ye ñan käkwe ni mda mda ngri kwete ñakare ye mika ngwarbe jae. Erere arato, ni ruäre ñan tä jändrän jökrä kwete ye käkwe ñan ñäkä jire ni jändrän jökrä kwetaka yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ni nibu ye kani ngäbti, aiseite ni ye käkwe ja kadre ngäbti kuin arato. ⁴ Ni ruäre käta jändrän jökrä kwete abko sribikä ni Dänkien Jesukwe, çakwa ñobtä mata blite bkänkä kwrere amarebti ni sribikä bkänkä kräke abko rüere mata ñäke ye? Sribikä bkänkä kräke ye abko tä nüne kuin ya, ñakare ya akwa ye tä gare bkänkäye, aiseite ni ye käkwe nünandi kuin bkänkä okwäbti, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu di kri abko käkwe mikadi kuin.

⁵ Mdakäre abko, nitre israelita käta köbö jadükakrä mike bäri ütiäte köbö mda mdakrä, ye kwrere jire ni ruäre mun ngätäite tä köbö ruäre mike bäri ütiäte köbö mda mda kräke, akwa ni mda abko ie köbö kwatirekwatire tä nebe tuen ja kwrere jökrä. Ne aiseite ni itire itire käta töbike ño ye abko dbe raba ruen ie, ne ngwane mika era kwe. ⁶ Ni ruäre abko tö köbö ruäre mikai jenena ütiäte jae, ye abko tä mike ütiäte jae ni Dänkien mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ni ruäre käta kuin niere Ngöböye, bti tä jändrän jökrä kwete, ye abko tä kwete Ngöbö mikakäre ütiäte jae. Mdakäre abko, ni ruäre ñan tä ngri kwete, ye abko tä ja üke bän ngri yeye, akwa tä nuene Ngöbökrä, käta kuin niere Ngöböye amne tä mike ütiäte jae arato. ⁷ Ne aiseite ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti käta nüne au jakrä. Erere arato ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti abko tä krüte au jakrä, ⁸ ñobtä ñan angwane nita nüne ye abko nita nüne ni Dänkien kräke. Erere arato, ni krütadre angwane, ni krütadre ni Dänkien kräke, niara mikakäre ütiäte jae, aiseite nita nire ya, ni krütadre ya, akwa ni Dänkienta ni bkäne. ⁹ Ni Dänkien rabadre ni bkäne, abkokäre niara krütani, bti nukaninta nire rabakäre ni krütani amne ni nire Dänkiene.

¹⁰ ¿Kore ne ngwane, se ñobtä ma mden kräke ngri ñakare dbe kwetadre käta ñäke ma mräkä jändrän jökrä kwetaka rüere? Erere arato, ¿se ñobtä ma jändrän jökrä kwetaka käta ñäke ma mräkäbtä mikakäre ngwarbe töbikabtä bä jene kore? Mrä ni rabadi jökrä Ngöbö ngwärekre angwane, kukwe ükadite kwe nibe, aiseite ¿se ñobtä mata ñäke ma mräkä rüere kitakäre ngise ye! ¹¹ Kukwe kore ye mdenbtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Tita nüne, aiseite ti ne ngwärekre ni jökrä rabadi ngukudokwäbti temen ti mikakäre ütiäte jae amne, ti Ngöbö aibe käikitadikä kwetre, niebare ni Dänkienkwe, *Isaiás 45.23*
 abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹² Ye mden kisete, ni itire itire käkwe dre dre nuendi, ye abko nikwe niedi au jökrä jakrä ni Dänkienye.

¹³ Ye mden kisete, munkwe ñan ñäkädre jire jabtä kwärikwäri, akwa nikwe töbikadre kuin ja käne, käkwe ñan kukwe mikadre ni mräkä tödekaka Jesubti ye jiete abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. ¹⁴ Akwa ni Dänkien Jesu nämene nüne kä nebtä angwane, kukwe diribare kwe abko kukwe era metre gare

kuin tie abko krörö: Jändrän jökrä kwetadre abko ñakare jire käme Ngöbö ngwäreki, aisete munta jändrän jökrä kwete abko tä töbike era metre tuen tie, akwa ni ruäre abko ie jändrän ruäre ñan tuen dbe kwetadre, ye abko ñakare dbe niarakrä. ¹⁵ Akwa mtare mun abko tä mrö ño ño kwete, ye ñan tuen dbe mun mräkäye, akwa munta kwete janknu okwäbti, abtä jata nebe tuen ngite ie, ye ngwane munta mun mräkä tarere ñakare. Ne aisete munta mrö ño ño kwete, ye köböite munkwe ñan mun mräkäre, kräke Kristo krütani, ye mikata ja mike ngite Ngöbö rüere. ¹⁶ Ne aisete, munkwe ñan kä bian jire chi ñäkäkäre blo mrö kuin kwetadre ye rüere, ¹⁷ ñobtä ñan angwane Ngöböta gobrane nibti amne Ngöbökrä abko jändrän kwetadre amne ñadre abko ñakare ütiäte. Akwa ni jökrä bti Ngöböta gobrane abko tä nüne era metre jabe kwärikwäri amne tä nüne jame jabe kwärikwäri amne kä tädre bäri nuäre nibtä Ngöbö Üai Deme köböire, ye abko ütiäte Ngöbökrä, ¹⁸ ñobtä ñan angwane nire nire tä nüne kore sribikäre Kristokrä ye këta kä mike nuäre Ngöböbtä amne tä nebe tuen dbe ni mda mda okwäre arato.

¹⁹ Ye aisete, jändrän jökrä këta ni die mike nüne jame jabe kwärikwäri amne tä ni die mike gwaire jökrä, ye abko ari kënentari bäri ja käne. ²⁰ Angwane makwe ñan sribi Ngöbökwete tä mun jökrä ngätäite juan ngwarbe mrö aibehtë. Akwa kukwe era metre abko nere: mrö jökrä abko kuin deme amne dbe kwetadre Ngöbökwete niebare. Akwa mrö ñan tuen dbe kwetadre ni mräkäye abko nikwe kwetadre okwäbti abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere, ye abra käme. ²¹ Ne aisete nikwe ngri kwetadre amne nikwe uba döi ñadre, köböite ni mräkä käkwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere ne ngwane, nikwe ñan ngri kwetadre amne nikwe ñan uba döi kwaka ñadre, ye abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän mden mden nikwe nuendre käkwe ni mräkä mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, ye abko nikwe ñan nuendre jire chi mda.

²² Ne aisete dre tuen kuin mae, yehtë abko makwe töbika kaibe jakrä Ngöbö ngwäreki amne ñan kwetamna amne ñan ñamna ni mda mdaye. Ye mdenhtë abko nieta krörö: “Nire nire tä tikaninte, këta kukwe mden mike era, erere tä nuene amne jata nebe ruen ngite ñakare Ngöbö ngwäreki, ni ye abko btä këta nebe nuäre.” ²³ Akwa jändrän ño ño kwetadre amne ñadre ye ñan tä nebe tuen dbe ie, akwa bti ta tä kwete, ye ngwane tä ja mike ngite Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane jändrän kwetadre abko ñan tä nebe nuke gare metre ie akwa tä nuene, ye ngwane tä ja mike ngite, aisete jändrän jökrä nuendre, ye abko era metre ya, ñakare ya, akwa nita nuene, ye ngwane nita ja mike ngite.

15

¹ Akwa ni jändrän jökrä kwetaka abko di tarä kukwe diribare Jesukwe mröhtë mikakäre era täte jökrä, angwane ni mräkä di braibe këta ngri kwete ñakare, ye abko nikwe kadre ngäbti amne nikwe ñan töbikadre jändrän kuin kënakäre kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre. ² Ni jökrä käkwe jändrän kuin nuendre ni mräkä tödekaka Jesubti mda mda kräke, niara moto mikakäre nuäre amne ja die mikakäre kwärikwäri. ³ ñobtä ñan angwane Kristo ara jire käkwe ñan jändrän kuin kënakäre kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre, akwa Ngöbö Kukwei namani tikani niarabtä, ye erere namani bare krörö ie:

Ñäkä nämane bätäkä ngwarbe ma rüere Ngöbö, ye abko nikani jökrä ti kötära,
Salmos 69.9

abko tä tikani Kristobtä. ⁴ Kukwe jökrä tikani kore Ngöbö Kukweibtä, ye abko tikani ni töi tikakrä amne kukwe tikani kira, ye abko btä nikwe nüandrekä dite këre amne tä kä mike nuäre nibtä, ye köböire ni rabadre tödeke kërekäre Ngöböbti, abkokäre namani tikani kira kore. ⁵ Angwane Ngöbö ni mikaka nünenkä dite këre amne kä mikaka jame ni motobtä käkwe mun die mika ja

töi mike ja näre jökrä, Kristo Jesu tö ie ye kwrere, ⁶ mun töi rabadre kwatibe jökrä, kākwe Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün kwe ye kākkitadrekä gwaire jökrä abkokäre.

⁷ Kristokwe mun itire itire kani ngäbti kuin, ye kwrere munkwe ja ka ngäbti kuin kwärikwäri Ngöbö rabadre kākkitaninkä abkokäre. ⁸ Mdakäre abko, ti tö kukwe krörö nieita munye: Ngöbökwē kukwe ūkaninte nitre israelita mräkä känkänē ben, ye mikakäre bare täte Kristo nükani ni klabore kwrere nitre israelitakrä, ye köböire abko Ngöbö tā ja kukwei mike täte abko bā mikani kore kwe. ⁹ Erere arato, nitre űakare israelitare namani ruentari tare Ngöböye, aisete Ngöbö kākkitadrekä kwetre, abkokäre Kristo nükani Ngöbö Kukwei mike bare. Kukwe yebtä Ngöbö Kukweita tikani krörö:

Tikwe ma kākkitadikā nitre űakare israelitare ngätäite amne tikwe ka niedi ma mikakäre ütiäte. *2 Samuel 22.50; Salmos 18.49*

¹⁰ Angwane tärä mda kanti abko nieta krörö:

Mun űakare israelitare ye kākwe kā ngwian bāri nuäre jabtā juta Ngöbökwē ye ben gwaire. *Deuteronomio 32.43*

¹¹ Amne tärä mdara jire Ngöbö Kukweibtā abko nieta krörö:

Mun űakare israelitare juta kwatirekwatire te ye kākwe ni Dänkien Ngöbö kākkitaka gwaire jökrä. *Salmos 117.1*

¹² Erere arato, Isaías kākwe kukwe tikani krörö Jesukristobtä:

Isai bkün jatadi iti, ye abko rabadi gobrane nitre űakare israelitarebti angwane tödekadi kwetre bti, *Isaías 11.10*

abko tikani kore Isafakwe.

¹³ Angwane Ngöbö tödekakrä nikwe ye kākwe kā mika bāri nuäre muntbā amne mun mika nüne jame kwe, munta tödeke bti ye ngwane. Erere arato, Ngöbökwē jändrän kuin nuendre mda munkrä, yebtä munkwe ja töi mika ngibiare bätäre Ngöbö Ūai Deme di kri ye köböire.

Sribi Pablokwe nitre űakare israelitare ngätäite

¹⁴ Ti mräkätre tikwe, mun moto nena kuin krübäte ni mda mdakrä amne, kukwe bätäkā ngwarbe nena gare kabre munye amne mäträre metre jabtā kwärikwäri ye garera kuin munye abko nena gare tie. ¹⁵ Akwa tita tärä tike, nebtā abko kukwe ruäre űan kái rikwitadrekä munbti, abkokäre tita tärä ne tike era metre gwärere munye. Tita tärä tike kore, űobtä űan angwane Ngöbökwē ja moto mikani kuin tikrä, kākwe ti mikani sribire kore. ¹⁶ Ye aisete, mtare tita sribire Kristo Jesukrä nitre űakare israelitare ngätäite. Erere arato, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kätä jändrän kāmike, bti tā mike gare Ngöböye, ye kwrere tita sribire nitre űakare israelitarebe, kätä niken Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ngwana ietre, abti niaratre tā Ngöbö kukwei kuin ye kaen ngäbti angwane, tita niaratre mike gare Ngöböye amne tā nebe dbe Ngöbö ngwäre kri amne Ngöbö Ūai Deme kätä mike deme jenena Ngöbökrä.

¹⁷ Tita sribi nuene kore Ngöbökrä, yebtä abko ja rabadre ruen ütiäte kri tie Kristo Jesu köböire ruen tie. ¹⁸ Akwa ti abko ie ja nūke töre űakare blite kukwe mda mda bā jene btā angwane, Kristo ara jire kākwe dre dre nuenbare ti köböire amne űokwe ti mikani nitre űakare israelitare ngwana tödeke Jesubti, ye aibebtā ti tö blitai, aisete namani bare ja kukweibtā tie amne nāmane bā mikani arato. ¹⁹ Ne aisete tikwe Ngöbö kukwei kuin Kristobtä diribare, ye abko sribi kri űan tuabare, bti nāmane mikani era metre Ngöbö Ūai Deme diebti. Ngöbö kukwei kuin Kristobtä, ye abko tikwe mikani gare kuin täte jökrä niken juta Jerusalente amne juta mda mdate nebe kā Ilíriate. ²⁰ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä kädrie ngāmi, kái kanti käre ti tōta nebe rikai Ngöbö kukwei ngwana, űobtä űan angwane ni mdakwe sribi kōmikaninbe, ye kanti

ti ñan tö sribire ni mda jiebti. ²¹ Ne aisete Ngöbö Kukwei tikani kira rabadre bare, abkokäre tita sribire jirekåbe kore. Ngöbö Kukwei ye abko tä niere krörö:

Ni mda mda ñakare israelitare abko ie kukwe nie ñakare niarabtå abko ie rükadi gare.

Angwane ni mda mda ñakare israelitare abko olote blita ñakare niarabtå abko ie niara rükadi gare, *Isaias 52.15*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtå. ²² Ye mden kisete, nitre ñakare israelitare, ben ti nämane sribire kore kå mda mda kånti, abtå ti ngåmi nebeta basare munye. Tikwe ja köböi kitani bære bære niken mun kånti yete, akwa kukwe namani ti jiete.

Pablo tö näin basare juta Romate

²³ Akwa mtare tita sribire, ye kånti tikwe sribibarera ünån jökrå angwane, ti tö namani rikai basare munye yete, ye abko kåi nikanina kabre ta, ²⁴ aisete ti näin España, ye ngwane ti tö rikai nebe basare jire mun kånti yete. Ti rabadi bã jötrö mun kånti Roma yete akwa, kå rabadi nuåre tibtå mun tuare. Yebti munkwe ti die mikadre abko bti ti näin, ruen tie.

²⁵ Akwa gwångwarbe abko ja mråkätre nete kåkwe jåndrån biani ja mråkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo kråke abko ti bike niken bien ietre, aisete ti bike nikenta kåne Jerusalén, ²⁶ ñöbtå ñan angwane ja töi jenbti ja mråkätre Macedoniabo, Acayabo kåkwe ngwian úkaninkrö juandre ni bobre bobre ja mråkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo ngåtåite kråke. ²⁷ Niaratrekwe ngwian úkaninkrö ja töi jenbti ja mråkätre Jerusalénbo kråke, akwa era metre niaratre rabadre jåndrån ye nuene nierare, ñöbtå ñan angwane nitre ñakare israelitare, ben nitre israelita kåkwe jåndrån jökrå kuin Ngöbökwie nikrå dråibare jabtí niaratre die mikakåre, ye kwrere arato nitre ñakare israelitare kåkwe nitre israelita tödekaka Jesubti die mikadre arato jåndrån jakwebti ruen tie. ²⁸ Ne aisete ti näin Jerusalén, kåkwe ngwian biandi ünån jökrå ja mråkätre, yebti ti näin España mda angwane, ti näin basare jire mun kånti yete. ²⁹ Akwa ti rabadi yete angwane, jåndrån kuin Kristokwe, yebti nikwe ja die mikadi kwårikwåri ye abko gare kuin tie.

³⁰ Ti mråkätre, ni Dånkien Jesukristo köböire amne Ngöbö Úai ni mikaka ja tarere kwårikwåri, ye köböire munkwe ja geta gwaire úbe sribi tare krübåte tikrå nebtå amne munkwe blita tikrå Ngöböbe. ³¹ Angwane nitre israelitare kåta tödeke ñakare Jesubti tä nüne Judea, ne ngåniene Ngöbökwie ti ngibiadre abko munkwe ribe ie tikrå. Erere arato, ti näin ngwian ngwena ja mråkätre Jerusalénbo kråke, ye abko niaratrekwe kadre ngåbti kuin abko munkwe ribe Ngöböye arato. ³² Yebti Ngöbö tö ne ngwane, kå rabadi nuåre kri tibtå rikare ja tuen munbe amne tikwe jadükadre basare kwåri munye yete. ³³ Ngöbö kå jåme bianka nie, ye raba mun jökrå ben. Abko kore se. Amen.

16

Pablota köbö kuin juen mrå

¹ Mrå abko, ti mråkä merire Febe bike niken mun kånti. Niara abko nitre tödekaka Jesubti die mikaka abko tä nüne juta Cencreate. Ye mden bike niken mun kånti. ² Ne aisete ni Dånkien köböire ni tödekaka Jesubti tä ja kaen ngåbti, ye kwrere munkwe niara ka ngåbti angwane, kukwe mda mda kwe, btå munkwe die mika, ñöbtå ñan angwane niarata ni kwati die mike amne ti ara jire die mikata krübåte kwe abti kå nuke mtare arato, aisete munkwe die mika.

³ Amne Priscila btä brare kwe Aquila abko sribi muko tikwe Kristo Jesukrä, ye kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre. ⁴ Niaratre nibu ye abko bäsi krütani ti diantarikäre. Yebtä abko ñan ti aibe tä kuin niere ietre, akwa ni mräkä jökrä ñakare israelitare këta tödeke Kristo Jesubti kä ketareketare temen këta kuin niere Ngöböye btäre siba. ⁵ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti tä ja ükekrö Priscila amne Aquila gwiriete, ye kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre.

Erere arato, ti kukwe muko tare kri tikwe Epeneto, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Niara ye abko käkwe tödekani bäri këne Kristobti provincia Asiate. ⁶ Amne Maria käkwe sribibare kri munkrä, ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ⁷ Erere arato, ti mräkätre israelita Andrónico amne Junias nämane ngite gwaire tibe kä teri amne, niaratre ütiäte kri nitre Jesu kukwei ngwianka ngätäite amne niaratre käkwe tödekani bäri këne Kristobti ti ngwä. Niaratre ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ietre. ⁸ Amne Amplias ti kukwe muko tare tikwe ni Dänkien köböire, ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ⁹ Erere arato, Urbano sribi muko munkwe Kristokrä ye kräke tita köbö kuin juen, amne Estaquis tare tikwe, ye kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹⁰ Mdakäre abko, Apeles këta tödeke kwatibe Kristobti, ye abko bä mikani kwe ja tare nikabtä, niara ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. Erere arato tita köbö kuin juen Aristóbulo mräkäkrä, munkwe nie ietre. ¹¹ Amne ti mräkä israelita nünanka ti käite Herodiön, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Narciso mräkä këta ni Dänkien mike era, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹² Mdakäre abko, Trifena amne Trifosa këta sribire ni Dänkien kräke, niaratre ye kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Erere arato, Pérsida tare nikwe ye këta sribire kri ni Dänkien kräke, niara ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ¹³ Amne Rufo tä Ngöbö kukwei mike era abtä ütiäte kri Ngöbö ngwärecri abko kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Rufo meye namani ti meye kwrere tikrä abko kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ¹⁴ Mdakäre abko, tita köbö kuin juen Asíncrito kräke amne Flegonte kräke, erere arato tita köbö kuin juen Hermas kräke, Patrobas kräke amne Hermes kräke amne ja mräkätre mda mda tödekaka Jesubti tä ja gete bentre, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹⁵ Erere arato, tita köbö kuin juen Filólogo kräke, Julia kräke amne Nereo kräke, erere arato Nereo ngwai merire, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Amne Olimpas kräke tita köbö kuin juen amne ja mräkätre tödekaka Jesubti tä bentre yete, ye kräke tita köbö kuin juen jökrä, ye abko munkwe nie kore ietre.

¹⁶ Akwa mun abko käkwe ja demain era metre kwärikwäri Ngöbö käbti abko tita niere munye. Ja mräkätre jökrä tä gätäre Kristo käbti nere temen tä köbö kuin juen mun jökrä kräke.

¹⁷ Ti mräkätre, mräkäre abko kukwe mda ti tö niei munye abko krörö: Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diribare munye abko munkwe kani ngäbti, kukwe ye rüere ni mda mda jatai dirire bä jene mun mikakäre rüre jabe kwärikwäri amne mun mikakäre Kristo gibiekäta. Ni ye kwrere ngäniere munkwe nikra kuin ja këne amne munkwe ñan ja geta jire chi bentre, ¹⁸ ñobtä ñan angwane niaratre ñan tä sribire ni Dänkien Kristokrä akwa, tä sribire au jakrä, këta ñäke nuäre nuäre dirikäre, ye këta nitre mokrere ñakare jabt ngökö, aisetse munkwe mokre jabt. ¹⁹ Amne mun jökrä këta dirikäre munkwe mike täte, ye abko bäri käi nuäre tibtä, akwa yebtä munkwe ñan dirikäre blo mikadre täte arato, akwa mun rabadre töbtä jändrän kuinkuin nuenkäre, ie ti tö, akwa kukwe kämekäme ñan rükadre gare munye, abkokäre munkwe ñan ja

kitadre btä, ie ti tö. ²⁰Ye abko munkwe nuendre kuin kore, ye ngwane Ngöbö kä jäme bianka nie, ye käkwe Satana mikadi tükarekä jötrö ngwarbe ja ngoto täni munye. Erere arato, ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke.

²¹Mdakäre abko, sribi muko tikwe Timoteo käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Lucio, Jasón amne Sosípater ti mräkätre israelita käta köbö kuin juen mun jökrä kräke. ²²Amne ti kä Tercio, ti ne abko Pablokwe mikani tarä ne tikaka jakrä juandre munye, ti ne käta köbö kuin juen mun kräke ni Dänkien käbti arato. ²³Amne Gayo käta kä bien nitre tödekaka Jesubtiye ja gwiriete, ye erere tita mtare Gayo gwiriete nete, Gayo ye käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Erasto ngwian ngibiabtikä juta Corinto nete käta köbö kuin juen mun jökrä kräke amne, ni mräkä Cuarto käta köbö kuin juen mun jökrä kräke arato.

²⁴[Amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke.

Amen.]*

²⁵Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä tita näin mike gare, ye köböire Ngöbökwé mun mika nünenkä dite abko ie ti tö, aisete ari Ngöbö käikitekä, ñobtä ñan angwane kukwe ye nämane kalbe tiebe Ngöbökwé, akwa niara tö namani mikai gare nie. Ngöbö ngämi kä ne dätäre, känenkri kukwe ye mikanintbe kwe, bti ükani kalbe tiebe kwe, ²⁶akwa nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tarä tikani abko köböire Ngöbö nena mike gare nie, ye abko Ngöbö nünanka kärekäre käkwe mikanintbe kore, erere namani bare. Ne aisete mtare nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen, ie Ngöbökwé kukwe tiebe ye mikani gare kuin amne niaratre käkwe Ngöbö kukwei mikadre era, käkwe tödekadre Jesubti amne mikadre täte kwetre, abkokäre mikani gare ietre. ²⁷Ne aisete, Ngöbö itibe töbtä ye aibe raba mikani ütiäte kri kärekäre Jesukristo köböire. Abko kore se. Amen. Ne ngöra.

* **16:24** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri kuinquinbtä.

Tärä Tikani Käne Pablokwe Nitre Corintobokrä 1 Corintios

Pablo nämäne sribire juta Efesote angwane, niarakwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Corintote ye kräke. Pablo näire juta Corinto ye abko juta bäri ütiäte kākä Grecia ye kanti. Ni mili 650 nämäne nüne yete amne nitre ye ngätäite abko ni mili 400 abko ni klabori ni mdakwe. Pablo ara kākwe kukwe kuin Jesubtä diribare käne juto Corinto yete abko tä tikani Hechos 18.1-21 yebtä.

Pablokwe tärä ne tikani, ñobtä ñan angwane ni iti kädian nämäne Cloé abko mräkä nükani basare Pabloye juta Efesote angwane, nitre tödekaka Jesubti nämäne ja kwete krübäte Corinto yete amne ni kwati nämäne kukwe nuene diän diän abko niebare kwe Pabloye. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti Corinto yete kākwe tärä juani Pabloye angwane, kukwe ngwianintari kwetre ie, ye abko Pablo tö namani kukwe ye kain ngäbti, aisete tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka Corinto töi diankäre amne die mikakäre.

Kukwe kwati abko, juta Corinto yete ni kwati nämäne ngöbö ngwarbe mike ütiäte jae. Nitre tödekaka Jesubti ngämi tödeke Jesubti, känenkri niaratre nämäne ngöbö ngwarbe keta kabre mike ütiäte jae, kä nämäne jändrän kämikani ngöbö ngwarbeye abko ngrie kwete ni mda mdabe, ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae. Kukwe yebtä Pablota blite tärä nebtä.

Erere arato, ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye kanti meri bti kä ngwarbe nämäne abko ben nitre brare nämäne neme. Ni brare brare kākwe tödekani Jesubti angwane, dre dre nuendre kwetre ñan nämäne gare ie, aisete ni gure gure kākwe nünandre ño amne ni gure ñakare kākwe nünandre ño, yebtä Pablota blite tärä nebtä arato.

Mdakäre abko, ni ruäre nükani gätäre nitre tödekaka Jesubtibe juta Corintote, kä nämäne kukwe dirire blo Ngöböbtä abkobtä Pablokwe kukwe tikani arato.

Pablota köbö kuin juen

¹⁻² Ti Pablo kätä köbö kuin juen munye ti mräkä Sóstenebe. Ngöbö tö namani ti mikai sribire Kristo Jesu kukwei ngwianka, erere ti käräbare kwe. Ngöböta mun gätäkä Jesukristo käbti juta Corintote ye bkäne amne mun ye ie tita tärä ne tike. Kristo Jesu köböire Ngöbökwe mun käräbare jakrä nünakäre deme. Ni kä jökräbti kätä tödeke ni Dänkien Jesukristobti, kätä ja di kärere ie, ye ben gwaire Ngöbökwé mun käräbare jakrä. Jesukristo abko ni Dänkien nikwe amne niaratre Dänkien arato. ³ Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo kākwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye kräke

⁴ Ja mräkätre, käre tita kuin niere Ngöböye munkrä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja moto mikani kuin munkrä Kristo Jesu köböire. ⁵ Ngöbökwé mun mikani ja di bkäne bätäkä ngwarbe krörö ja moto kuinbti: ja di biani kwe munye angwane, ütiä käräbare ñakare kwe munye, kākwe mun mikani dite blitakäre bätäkä ngwarbe niara kukweibtä amne mun mikani töbtä kukwe bätäkä ngwarbebtä kwe. ⁶ Ngöbökwé ja di biani kri kore munye, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Kristobtä diribare tikwe, ye rabadre era mun kräke, ie Ngöbö tö namani, aisete ja di biani kri kore kwe munye. ⁷ Ngöbökwé ja di biani kore munye, aisete munta ni Dänkien Jesukristo köböi ngbiare ngäbti

angwane, munta Ngöbö die mdei nike ñakare mda. ⁸ Jesukristo jatadita, ye näire mun ñan rabadre ngite niara ngwärecri, abkokäre Ngöbökwé mun mikadi nünenkä dite jabtä niara ngibiare ngäbti. ⁹ Ngöböta kukwe niere, erere tä mike täte metre jökrä. Ngöbö ye mden käkwe mun käräbare nüne kuin ketetibe ja Odei Jesukristo ni Dänkienbe.

Ñan rüdre jabe kwärikwäri

¹⁰ Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo käbti ti tö kukwe ne ribei kisere munye abko nere: Kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye, munkwe ñan ja diandrekä jenena amne munkwe nünandre jäme jabe kwärikwäri abkokäre. Erere arato, munkwe töbikadre ja kwrere jökrä amne ja rabadre ruen ja kwrere jökrä munye, käkwe ja töi mikadre ja näre jökrä, abkokäre kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye. ¹¹ Ti mräkätre tikwe, munta ja rüere kwärikwäri abko Cloé mräkä rükaba kukwe ngwana tie, ye mdenbtä tita kukwe ne niere munye. ¹² Munta ja rüere krörö tita niere: mun ruäre käta niere: ¡A! Tita nekete Pablokri. Mun ruäre abko käta niere: Tita nekete Apolokri, amne mun ruäre abko tä niere: Tita nekete Pedrokri, amne mun ruäre abko käta niere: Tita neke Kristokri. Abtä munta ja rüere, nieba kwetre tie.

¹³ Yebtä abko ti tö kukwe ngwaintari munye. Munta ja denkä jene jene ni mdakri, ¿ye kwrere Kristota ya? ¡Ñakare! ¿Ti Pablo ne metani krusobtä mun kräke ya? ¡Ñakare! ¿Mun ngökani ñöte ti Pablo ne käbti ya? ¡Ñakare jire! Ne aisete ti ñakare ütiäte abkokri munta ja denkä jene jene. ¹⁴ Tikwe Crispo amne Gayo aibe ngökaba ñöte, nebti mun mda mda tikwe ngökaba ñakare ñöte. Yebtä tita kuin niere Ngöböye, ¹⁵ ñobtä ñan angwane ye kwrere mun ngökani ñöte ti käbti mun ñan rabadre niere jire chi bikakäre kri. ¹⁶ ¡An! Tikwe Estéfanas mräkä aibe ngökaba ñöte arato, yebti tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte ruen tie. ¹⁷ Tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte, ñobtä ñan angwane Kristokwe ñan ti juani ni mda mda ngökakäre ñöte, akwa bäri ti juani kukwe kuin jabtä niere kwe. Erere arato, ñan ti juani kwe kukwe kuin Jesubtä niere nuäre nuäre bikakäre töbtä, ñobtä ñan angwane tikwe blitadre kore angwane, Kristo krütani krusobtä nikä dirita tikwe abko kukwe di kri ni diantarikrä abko tikwe bä mikadre ütiäte ñakare mun okwäte aisete, ye nganiene tikwe ñan blitaba kore.

Kukwe töbtä Ngöbökwé ñakare ja kwrere kukwe töbtä ni kä nebtäkwe

¹⁸ Nire nire tä nüne Ngöbö rüere, abtä tä nianinte abko kräke Jesu krütani krusobtä diantarikäre, ye abko tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere ietre; akwa nire nire rabai dianintari abko kräke Jesu krütani krusobtä ni diantarikäre, ye abko kräke kukwe kuin, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko Ngöbö di kri ni diantarikrä abko garera nie. ¹⁹ Ngöbö Kukwei arato käta niere ja kwrere abko krörö:

Nitre töbtä abko tikwe töi juandi ngwarbe jökrä, amne nitre töi ngitiekä krikri ñan rabadi töi ngitiekä mda, aisete ni töbtä kri riadikä jökrä,
Isaiás 29.14

abko Ngöbö Kukwei tä niere nitre bikaka töbtä yebtä.

²⁰ Kore ye ngwane, ¿ni töbtä era metre tärä ya? amne, ¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre era metre tärä ya? amne, ¿ni töbtä era metre ja kwetaka kukwe kä nebtä btä abko tärä ya? ¡Ñakare jire! Kukwe dirita ni yekwe bä töbtä, akwa era metre kukwe ye abko kukwe ngwarbe abko Ngöbökwé mikani gare, ²¹ ñobtä ñan angwane ni bikaka töbtä töbtä, ie Ngöbö ñan nukani gare rabakäre dianintari ja töi jenbti. Ye abko, Ngöbö bäri töbtä era metre tö namani dre dre nuein abko erere kukwe mikanintbe kwe. Akwa

kukwe kuin Jesubtä diribare nunkwe abko tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtä töbtäye, akwa kukwe yebti nire nire tä tödeke Jesubti abko tä nebe dianintari. ²² Nitre israelita töta nebe sribi kri ñan tuabare tuai Ngöbö diebti amne nitre ñakare israelitare abko tä näin kukwe töbtä töbtä jiebti. ²³ Akwa Kristo müre ketani krusobtä ni diantarikäre, ye abko nunta näin mike gare ni jökräye. Akwa ye tä nebe mate tare nitre israelitabtä amne nitre ñakare israelitare abko ie tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere. ²⁴ Akwa Kristo müre ketani krusobtä ye köböire Ngöböta ja di kri amne ja töi töbtä kri ye mike tuare, ye abko tä gare metre nitre israelita amne nitre ñakare israelitare käräbare Ngöbökwé rabakäre dianintari yeye. ²⁵ Kukwe kuin Ngöbökwé Jesubtä tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtäye, akwa kukwe kuin Jesubtä ye abko bäri töbtä kukwe jökrä ükaninte kä nebtä bti ta. Erere arato, kukwe kuin Ngöbökwé Jesubtä tä nebe tuen ngwarbe, di ñakare nitre bikaka töbtäye, akwa kukwe ye abko bäri dite ni jökrä dite dite kä nebtä bti ta.

²⁶ Ti mräkätre, Ngöbökwé mun käräbare jakrä angwane, mun nämäne ño, yebtä töbikadre munkwe, ñobtä ñan angwane ni töbtä kä nebtä, ye kwrere mun kwati ñakare töbtä kri. Erere arato, mun kwati ñakare di krikri gobran kwrere. Erere arato, mun kwati ñan därebare ni ütiäte krikri mräkäkri. ²⁷ Akwa Ngöbökwé ni töi ñakare mun kwrere dianinkä jakrä ni töbtä bä mikakäre ngwarbe. Erere arato, ni di ñakare kä nebtä mun kwrere abko Ngöbökwé dianinkä jakrä, ni dite krikri bä mikakäre ngwarbe. ²⁸ Erere arato, ni tuen ngwarbe, ütiäte ñakare jire mun kwrere abko Ngöbökwé dianinkä jakrä, ni ütiäte ütiäte kä nebtä mikakäre ngwarbe. ²⁹ Ne kwrere ni ñakare jire iti, abko ie ja rabadre ruen ütiäte abtä Ngöbökwé mikadre metre ja ngwärekre, abkokäre Ngöbökwé ni mun kwrere dianinkä jakrä. ³⁰ Akwa Ngöbö ara jire käkwe mun mikani ketetibe Kristo Jesube amne Ngöbö ara käkwe Kristo mikani kukwe töbtäre nikrä abko krörö: Kristo köböire ni ñakare ngite mda ja ngwärekre Ngöböta niere nibtä amne Ngöböta ni kaen ngäbti amne nita tuen deme niara ngwärekre amne tä ni tikete kukwe kämenbtä arato. ³¹ Ne aisete, Ngöbö Kukwei käta niere, kwrere nikwe töbikadre abko krörö:

Nire nire tö ja käikitaikä au käkwe ni Dänkien Ngöbö käikitaka jirekäbe, *Jeremías*

9.24

ye abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibtä.

2

¹ Ti mräkätre, Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä, yebtä ti janama blite munbe angwane, ñan tikwe blitaba kukwe töbtä töbtäbti amne ñan tikwe blitaba kukwe nuäre nuärebti ni töbtä kwrere ja mikakäre ütiäte mun okwäte, ² ñobtä ñan angwane ti nämä mun ngätäite yete angwane, Jesukristo müre ketani krusobtä ni diantarikäre, ye aiebtä tikwe ja töi mikani blitakäre munbe. ³ Akwa ti nämä mun ngwärekre yete angwane, ti di rababa ñakare amne, kä jürä rababa kri tibtä amne ti rababa grükekä jökrä ngrabare. ⁴⁻⁵ Akwa munkwe tödekadre Jesubti Ngöbö Üai di kri köböire amne ñan munkwe tödekadre kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre ni töbtäkwe yebti, abkokäre kukwe kuin Jesubtä, yebtä tikwe blitaba munbe. Angwane ñan kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre, bti tikwe blitaba munbe mun töi kwitakäre Ngöbö kukwäre, akwa Ngöbö Üai di kri ara jire bti tikwe kukwe kuin Jesubtä mikaba gare metre mun okwäte.

Kukwe töbtä Ngöbökwé tä nuke gare Ngöbö Üai köböire

⁶ Akwa ni tōdekaka Jesubti ünän ünän Ngöbö Kukweibtä ne ben nita kukwe töbtä era metre mike gare, akwa kukwe ye abko ñan kukwe töbtä kä nebtä kwrere. Erere arato, ñan kukwe mikani ütiäte ni ütiäte ütiäte kä nebtäkwe, btä tita blite. Ni ye abko kitera niken ta. ⁷ Akwa kukwe kuin töbtä Jesukristobtä mikani gare nunkwe abko nämane ükani kaibe tiebe Ngöbökwē, akwa mtare mikanina gare kwe nie. Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri niarakwe kukwe ye mikanintbe ni tōdekaka Jesubti mikakäre ütiäte kri jabe gwaire. ⁸ Kukwe ne mden abko nitre gobranka kä ne ngwane, ie ñan nükani gare, ñobtä ñan angwane rükadre gare ietre, ye ngwane ni Dänkien bā nuäre kri ñan müre ketadre kwetre krusobtä. ⁹ Yebtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Jändrän ñan tuabare ni mdakwe amne, ñan kukwe nuabare ni mdakwe

amne, ñan töbikabare btä ni mdakwe,
ye abko Ngöböta ükete ni niara tarekä tarekä kräke, *Isaias 64.4*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁰ Ni Ngöbö tarekä tarekä, ie Ngöbökwē jändrän ye mikani gare ja Üai köböire, ñobtä ñan angwane kukwe kaibe tiebe Ngöbökwē abko tä gare jökrä Ngöbö Üaiye, aisete Ngöbö Üai kākwe jändrän Ngöbökwē mikani gare nie. ¹¹ Ye abko, nita töbike ño kaibe, ye gare kaibe nie, akwa ni mdaye gare ñakare. Ye kwrere arato, Ngöbö töi ño, ye gare kaibe Ngöbö Üai aibe ie, aisete Ngöbö Üaikwe kukwe tiebe Ngöbökwē mikani gare nie. ¹² Akwa Ngöbökwē ja Üai biani nie angwane, ñan biani kwe kukwe kä nebtä mikakäre gare nie, akwa ja moto kuinbtü Ngöbökwē jändrän kuin biani nie, ye abko rükadre gare nie, abkokäre Ngöbökwē ja Üai biani nie. ¹³ Amne jändrän kuin biani nie Ngöbökwē, yebtä nunta blite. Ne ñan kukwe ükaninte ni töbtäkwe, btä nunkwe ja töitikani au, bti nunta blite jändrän Ngöbökwēbtä, akwa Ngöbö Üai tä dre niere, ye erere nunta mike gare Ngöbö Üai köböire. ¹⁴ Ye abko, nire nire btä Ngöbö Üai ñan tä nüne abko ñan tä kukwe diribare Ngöbö Üaikwe kaen ngäbti, ñobtä ñan angwane kukwe töbtä ñakare kwrere tuen ietre. Erere arato, kukwe diribare Ngöbö Üaikwe ñan tä nüke gare ietre, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko tä nüke gare Ngöbö Üai aibe köböire nie. ¹⁵ Akwa ni btä Ngöbö Üaita abko ie jändrän kabre Ngöböbtä tä nüke gare, aisete ni ye abko di tarä töi ngitiekä jändrän kabrebtä akwa, nire nire abko btä Ngöbö Üaita ñakare abko di ñakare kukwe niere jire ni jen Ngöbökwē rüere, ¹⁶ ñobtä ñan angwane Ni Dänkien Ngöbö töi ño gare ñakare nie, aisete ni di ñakare niara töitikakrä,

Isaias 40.13
abko Ngöbö Kukwei käta niere.

Akwa Ngöbö Üaita nüne ni nitre tōdekaka Jesubti btä, aisete Kristo töi ño abko tä nüke gare nie.

3

Pablota märräre nitre Corintoböbtä

¹ Ti mräkätre, tikwe blitaba munbe angwane, ni ünän ünän Ngöbö Kukweibtä tä kä bien Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka, ben blitadre ño, ye kwrere tikwe blitaba ñakare munbe. Akwa ni tä kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka metre, ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. Erere arato, ngäbäkre kiakia ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. ² Ngäbäkre kiakia tä kian aibe duen amne ñan raba mrö ribi ribi kwete, ye kwrere jire kukwe taretare Kristobtä, yebtä ñan tikwe blitaba munbe amne kukwe nuäre nuäre, btä tikwe blitaba munbe, ñobtä ñan angwane kukwe taretare ni ünän ünän Ngöbö Kukweibtä kräke, btä tikwe

blitadre munbe abko ñan rükadre gare munye rababa tuen tie. Ye kwrere mtare kukwe taretare, btä ti ñan raba blite munbe, ³ ñobtä ñan angwane munta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä abko erere mun tä nüne mtare. Ye mden kisetete, mun tä mokrere amne mun tä ja rüere jabe kwärikwäri, ye abko ¿munta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä ya ño yere? Ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike. ⁴ Ne aisete mun tä niere krörö: Tita nekete Pablokri, nieta ni ruärekwete. Ni mda abko käta niere: Tita nekete Apolokri, abko kore mun tä ja kwete kore kwärikwäri ne ngwane, ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike.

⁵ ¿Akwa yehti abko Apolos abko ütiäte ya? ¿Amne ti Pablo abko ütiäte ya? ¡Ñakare! ñobtä ñan angwane nun abko sribikä jirekabe Ngöbökwete. Nun ne mden käkwe kukwe diribare munye, köböre munkwe tödekani Jesubti amne, nun Dänkienkwe sribi ño ño mikani nun itire itire kisetete, ye aibe nunta nuene krörö: ⁶ Mun abko tire Ngöbökwete kwrere. Tikwe Ngöbö Kukwei nieba munye, ye abko nura nökata kwrere namani munbtä amne, Apolos abko ño metakaka nurabti kwrere nukani kukwe dirire munye. Akwa Ngöbö ara jire abko käkwe ja kukwei mikani niren munbtä. ⁷ Ne aisete ni nura nökata amne ni ño metakaka nurabti abko sribikä ja kwrere. Akwa Ngöbö abko käta nura mike niren, aisete Ngöbö aibe ütiäte. ⁸ Ni nura nökata amne ni ño metakaka nurabti abko sribi ketetibe kwetre, akwa ni itire itire käta sribire ño, ye erere Ngöbökwete ütiä biandi jene jene nie. ⁹ Ne aisete, nun abko sribikä jen Ngöbökwete amne nunta sribire munbe, akwa mun abko tire Ngöbökwete, aisete munkwe ñan nun mika ütiäte amne mun ñan reketa nunkri.

Erere arato, mun abko ju Ngöbökwete amne, ¹⁰ ti abko ni töbtä ju mikabtä kwrere. Ja moto kuinbti Ngöbökwete ja di biani tie. Di yehti ürä kä te ruäre, ye tikwe mikani käne ju mikakrä, erere tikwe ju kömikani kore. Ju kömikani tikwe, ürä yehti ni mda mda tä ju mike janknu mda. Akwa ni itire itire käta ju mike ño, ye käkwe sribidre era metre, ¹¹ ñobtä ñan angwane ürä krati nökanina tikwe kä te ruäre ju mikakrä ye abko Jesukristo ara. Yehti ni ñan raba ürä mda nökö jire. ¹² Ürä mikanina jukrä, yehti ni rabadre oro, plata, amne jä ütiäte ütiäte mike jure, ye abko nita kukwe dirire metre Jesukristobtä kwrere. Erere arato, kri kukwän, mikä amne trärä ni raba mike jure arato, ürä nökanina yehti, ye abko kukwe bä töbtä aibe dirita ni mda mdakwe mun ngätäite ye kwrere. ¹³ Akwa Ngöbökwete kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä, ye näire abko nikwe sribibare ño abko gadi era metre jökrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö jatadi ñukwä kwrere angwane, ni itire itire käkwe sribibare kuin ya, ñakare ya abko rabadi gare Ngöbö diehti, ¹⁴ aisete ni itire itire käkwe jändrän mikani jure ñan rukwadre ne ngwane, Ngöbökwete ütiä biandi ie. ¹⁵ Akwa kukwe diribare blo, käkwe jändrän blo blo mikani jure ye rukwadre ne ngwane, sribi kwe rikadi ngwarbe kän. Angwane ni iti käta ngitie ñukwä ngäniene, käta kwäräbere, ye kwrere kwäräbedi kwe amne rabadi dianintari, akwa sribi kwe abko rukwadi kän.

¹⁶ ¡Akwa mun abko ju Ngöbökwete amne Ngöbö Üaita nüne munbtä, ye gare ñakare munye ya ño amarehti ye! ¹⁷ Ne aisete nirekwe mun mikadre ja denkä jene jene abko erere ju Ngöbökwete ye juandre ngwarbe kwe Ngöbökan, ni ye abko Ngöbökwete juandi ngwarbe arato, ñobtä ñan angwane ju Ngöbökwete abko deme amne ütiäte kräke amne mun abko ju Ngöbökwete ye ara.

¹⁸ Munkwe ñan ja ngöka krörö au: Mun mden mden, ie ja ruen töbtä kukwe kä nebtäbti käkwe ja toi kwita amne munkwe ja mikata ni töbtä ñakare kwrere angwane, mun rabadi töbtä era metre Ngöbö ngwäreki. ¹⁹ Munkwe nuendre

kore, ñobtä ñan angwane kukwe tuen töbtä nitre kä nebtäye, ye tuen töbtä kri munye, akwa kukwe ye abko töbtä ñakare Ngöbökrä. Ye aisete Ngöbö Kukwei btä nieta krörö: Nitre tä bike töbtä käta kukwe ükete bätäkä ngwarbe, kukwe ye arabe Ngöböta kiteta niaratre dokwäbtä mikakäre ngite. ²⁰ Erere arato nieta: Kukwe tuen bäri töbtä ni kä nebtäye, abkobtä ni töbtä töbtä tä töbike, ye abko kukwe ngwarbe, ütiäte ñakare gare kuin ni Dänkienye, nieta Ngöbö Kukweibtä. ²¹ Ye mden kisete, munta nire nire mike ütiäte jae, yebtä munkwe ñan bikadre kri, ñobtä ñan angwane mun tarä jändrän jökrä bkäne amne jändrän jökrä abko munkrä abko krörö: ²² Ti Pablo amne Apolos amne Pedro, nun abko Ngöbökwé biani munye sribikäre mun die mikakrä, aisete nun abko munkwe. Erere arato, kä temen, te munta nüne abko mun die mikakrä amne, munta nüne angwane jändrän jökrä ye abko munkwe amne, mun krütadre angwane, mun tädi jändrän jökrä bkäne janknu. Mdakäre abko, dre dre tä nakenä mtare amne dre dre rakadrekä köbö mdabti ye abko mun die mikakrä arato. ²³ Ye kwrere jändrän jökrä abko munkwe amne mun abko Kristokwe amne Kristo abko Ngöbökwé.

4

Nitre Jesu kukwei ngwianka

¹ Ye abko, nun Jesu kukwei ngwianka abko sribikä jirekäbe Kristokrä amne, kukwe nämane kaibe tiebe Ngöbökwé Kristobtä, ye abko Ngöbökwé mikani nun kisete dirikäre ni mda mdaye, aisete nun abko sribi ye nuenkä munkwe nütü kore nunbtä. ² Akwa jändrän mikata ni kisete sribikäre kore angwane, ni yebti bkänkätä tödeke abko bä mikadre kwe jabtä. ³ Akwa munkwe töbikadre ño tibtä amne sribi tikwebtä amne, ni mdakwe töbikadre ño tibtä, ye abko ñakare bäri ütiäte tikrä. Erere arato, ti ara käta töbike ño jabtä au, ye ütiäte ñakare tikrä arato. ⁴ Ti ne abko, ie ja ruen ngite ñakare, akwa ñan ti töi metre jökrä tita niere, akwa ti Dänkien aibe käkwe ti ngite ya ño niedre tibtä abko tita niere. ⁵ Ne aisete munkwe ñan töbika jire ni mda rüere kitakäre ngise kä ne ngwane, akwa kukwe rükaninte tiebe nikwe amne ni töi ño ño, ye ni Dänkien jatadita angwane mikadi gare jökrä kwe, aisete ye ngibia munkwe angwane, kä mrä ni itire itire käkwe dre dre nuenbare abkobtä Ngöbökwé kukwe ükadite kräke, ye abko ngibia munkwe.

⁶ Ti mräkätre, tita kukwe ne tike kore Apolobtä amne jabtä mun die mikakäre, munkwe ja töitikadre nunbtä angwane, kukwe krörö nieta ni kwatikwe rükadre gare metre munye: Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye aibe mikadre täte munkwe. Munkwe kukwe ye mikadre täte ne ngwane, ja ñan rabadre ruen bäri kri ni mdabtä, käkwe ni iti mikadre ütiäte amne ni mda abko mikadre ngwarbe. ⁷ Munkwe ñan bikadre kri ni mda mdabtä, ñobtä ñan angwane ¿nirekwe mun mikani bäri ütiäte ni mda mdakrä? Mun abko ja kwrere ni mda mdabe. ¿Amne jändränä munkwe, ye mden abko Ngöbökwé biani ñakare munye? Jändrän jökrä munkwe abko Ngöbökwé biani munye, ¡ye ño abko nükani ja di jenbti munye, munta nütüre!

⁸ Jändrän ie mun töta nebe, erere nena jökrä munkwe amne mun nena jändrän Ngöbökwé bkäne kabre amne mun nena jreire kaibe Ngöböbe munta nütüre jabtä, aisete nun Jesu kukwei ngwiankatre abko ngwarbe, ütiäte ñakare ruen munye. ¡Mun rabadre jreire bkänä näre, ye rabadre bäri kuin munkrä, ñobtä ñan angwane nun rabadre jreire munbe siba! Akwa ñakare kore. ⁹ Akwa bäsi ni ngite ütiäte ñakare mikani kämikadre, ye jäta niken ngite mikata mrä köre, kwrere jire Ngöbökwé nun Jesu kukwei ngwianka mikani abko ruen tie. Amne bäsi ni mikani kämikakäre, kwrere jire nunta angeletré okwäbti amne ni jökrä okwäbti, tuen kore tie.

¹⁰ Mdakäre abko, sribibtä Kristokrä nunta nebe tuen töi ñakare ni mda mdaye, akwa munta ketetibe Kristobe, aisetje jata nebe tuen töbtä munye. ¡Nun abko di ñakare, akwa mun abko dite dite tä nebe ruen munye! ¡Mun mikata ütiäte akwa, nun abko mikata ütiäte ñakare! ¹¹ Mekera abti kä nüke mtare, nunta mrö nike. Nun Jesu kukwei ngwianka tä tomna nike amne dän ngututüre chekacheka nunkwe. Nun mikata ene ja kisete ni mdakwe amne ju ñakare jen nunkwe. ¹² Erere arato, nunta neme dräre sribire ja kise jenbti mrökrä jae. Ni mda mda tä ñäke taretare munye, akwa nunta ja di kärere kräke Ngöböye. Sribibtä Jesukrä nun rüe tä näin kisere nun jiebti, akwa nunta neme kwekbe jirekäbe. ¹³ Ni mda mda käta kukwe känene ngwarbe nun rüere akwa, nunta kukwe kaen ngäbti ja moto kuinbti. Erere arato, jändrän käme kitakata, kwrere jire nunta nebe tuen ni mda mdaye abti kä nüke mtare.

¹⁴ Tita tarä tike kore munye, ye abko ñan mun rabadre ja gaire abkokäre tita tike, akwa mun tare kri tikwe, aisetje ngäbäkre ninkwe btä mäträta, ye kwrere tita mäträre munbtä, ¹⁵ ñobtä ñan angwane nane mun tödekaka Jesubti, kräke ni rabadre mili krä jätä dirikäre Kristobtä munye, akwa ni mun rün kwrere abko ñakare mda. Ti ara käkwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare käne munye, ye köböire mun nikani nüne ketetibe Kristo Jesube angwane, ti ne aibe mun rün kwrere. ¹⁶ Ye aisetje tita nüne ño, ye kwrere munkwe nüna abko tita ribere kisere munye. ¹⁷ Ne aisetje, ti ngobo tare tikwe ni Dänkien käbti Timoteo tä näin metre ni Dänkienbe abko tikwe juanba nebe mun kanti yete. Tita nüne ño Kristo Jesu ngwärekre, ye kwrere tita nünamna ni mda mdaye kä ketareketare temen nitre gätäkä Jesu käbtiye, ye abko Timoteokwe mikadita töre munye, abkokäre tikwe juanba.

¹⁸ Akwa mun ngätäite yete abko, ti ñan rikadreta jire ni ruäre tätre nütüre, aisetje tä jäme amne tä bike krikri. ¹⁹ Akwa ti rikadreta basare munye yete, ie ti Dänkien tö ne ngwane, bä jötröra ti näin nebe mun kanti yete. Ye ngwane, nire nire ie ja ruen bäri ütiäte krikri abko käta ñäke, akwa Ngöbö di tarä kri ni yebtä ya tikwe tuadi, ²⁰ ñobtä ñan angwane ni bti Ngöböta gobrane ye ngätäite kukwe nuäre nuäre jirekäbe abko ñakare ütiäte akwa, Ngöbö di krita nißtä ye abko ütiäte. ²¹ Ye abko, ¿ti rikadre ño nebe mun kanti, ie mun tö? ¿Ti rikadre romone mäträkäre munbtä, ie mun tö ya? o ¿ti moto jäme, bti ti rikadre nebe, ie mun tö ya?

5

Ni iti nämane meyekrä mike jabe abko juandretari

¹ Ti mräkäre, mun ngätäite yete nita iti abko meyekrä rünbe tä mike jabe abko tikwe gaba. Nitre tödekaka ñakare Jesubti käta kukwe käme diän diän ye kwrere nuene ñakare jire abko erere nuenta mun ngätäite yete. ² Yebtä mun moto rabadrera ulire amne ni kukwe käme nuenkä meyekräbe kore tä mun ngätäite, ye juandretarira ja ngätäite munkwe, akwa mun abko tä bike krikri jirekäbe, ñobtä ñan angwane munta nekete bäri ja ken Ngöbökre, aisetje kukwe käme kore abko ñan tä mun mike ngite Ngöböye abko munta nütüre jabtä. ³ Tita ñakare ketetibe munbe yete akwa, ti töi abko tä ketetibe munbe, aisetje tita ketetibe munbe kwrere käkwe ükatebara ni kukwe nuenkä käme kore btä. ⁴ Ne aisetje munkwe gätädi Jesu käbti angwane, ti töi tä ketetibe munbe, erere arato ni Dänkien Jesu die tädi munbe angwane, ⁵ ni kukwe nuenkä käme meyekräbe ye munkwe mikä gare Satanaye, niarakwe ja tare nikadre kri, akwa mrä Jesu jatadita angwane, niara üai rabadre dianintari abkokäre munkwe mikä gare kore Satanaye.

⁶ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane munta bike krikri btä, akwa ye abko käme. Lebadura abko käta kukwe käme bä mike, aisetje lebadura mikata

chi arinante abko tä niken jökrä arinante ta. ⁷ Ni kukwe nuenkä käme ye abko lebadura kwrere, käkwe mun töi mikadre käme jökrä. Ye ngäniene munkwe ni ye juantari mento angwane, arina btin mikata sribedre banre, te lebadura ñakare, ye kwrere mun rabadi deme. Akwa era metre mun nena arina btin kwrere, ñobtä ñan angwane kordero Pascuakrä kämikata ni ngite diankakäre, ye kwrere Kristo krütanina ni ngite diankakäre nibtä, aisete niara abko Kordero nikwe. ⁸ Pascua näire abko ju kwatirekwatire, kánti arina te lebadura tä gwi, ye abko kitakata jire jökrä ju bäre, ye kwrere kukwe käme diän diän ye nikwe ñan tuadremetre ja ngätäite, ñobtä ñan angwane Kristo krütanina nikrä, akwa nikwe nünandre era metre amne ñan nikwe ni mda ngökadre angwane, ni rabadi arina btin kwrere.

⁹ Mdakäre abko, tikwe tarä mdara jire tikaba munye, btä tikwe nieba krörö munye: Ni merire brare bti kä ngwarbe, ye tä ja mike gure bati bati abko ben munkwe ñan ja getadre jire, tikwe nieba. ¹⁰ Akwa ye abko, ñan ni tödekaka ñakare Jesubti abkobtä tikwe tarä tikaba kore munye amne, ñan ni jändrän jenena ribekä jae amne ñan nitre ni ngökö amne ñan nitre jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae abkobtä tikwe tarä tikaba kore munye. Ñan tikwe tarä tikaba ni korekorebtä, ñobtä ñan angwane ni korekore tödekaka ñakare Jesubti, ben munkwe ñan ja getadre ne ngwane, munkwe ñan nünandre kä nebtä mda niaratre ngätäite. ¹¹ Akwa nitre tödekaka Jesubti tä niere, akwa tä kukwe nuene kämekäme, käta ja mike gure bati bati, tä jändrän jenena ribere jirekäbe jakrä, tä jändrän ngwarbe mike ngöböre jae, tätre kukwe känene ngwarbe ni mda mda rüere amne, tä dröbare amne tä gore, ni ye kwrere abko ben munkwe ñan ja getadre amne nin munkwe mrödre jire ketetibe ben abko tikwe nieba munye. ¹²⁻¹³ Ni ñakare tödekaka Jesubti abko kräke ñan tita kukwe ükatekä. Ngöbökwé kukwe ükadite bentre. Akwa nitre tödekaka Jesubti tä mun ngätäite, kräke mun nena kukwe ükete, aisete ni kukwe käme nuenkä meyekräbe, ye munkwe dianka mento ja ngätäite yete.

6

Nitre tödekaka Jesubti ñan rikadre ja ngwena kritoboye

¹ Kukwe mda btä ti tö nibi blitai munbe arato. Kukweta neme ja rüere kwärikwäri munkwe angwane, kritobo tödekaka ñakare Jesubti, kánti munta niken ja ngwena, iye ñobtä mun ñan tä niken kukwe ngwena jirekäbe nitre tödekaka Jesubtiye ükatekäre jakrä ja ngätäite amarebti se! ² Kä mrä angwane, nitre tödekaka Jesubti käkwe kukwe ükadite nitre ñakare tödekaka Jesubti yekrä, iye gare ñakare munye ya! ¿Munkwe kukwe ükadite kore ni mda mdakrä amarebti kukwe kiakia tä nakenkä kä ne ngwane abko ja ñan nüke töre munye ükete jakrä ye? ³ Mdakäre abko, nikwe kukwe ükadite angeletrekrä arato. ¡Ye aisete ni di tarä täte kukwe kiakia kä nebtä ükatekäre jakrä! ⁴ Ye aisete, jändrän munkwe btä munta rüre jabe kwärikwäri angwane, nitre tödekaka ñakare Jesubti abko ie munta niken kukwe mike ükadrete jakrä, ye kwrere munkwe ñan nuendre jire chi. ⁵ Mun rabadre ja gaire kri, abkokäre tita kukwe ne niere munye. ¿Ni töbtä tödekaka Jesubti ñakare jire iti mun ngätäite käkwe kukwe ükadrete ja mräkätrekrä ya? Ni töbtä tarä mun ngätäite käkwe kukwe ükadrete ruen tie. ⁶ Akwa mtare ja mräkä iti tödekaka Jesubti käta niara mräkä Jesu käbti kite ngise kritoboye akwa, ¡kritobo tödekaka ñakare Jesubti ngwärecri munta niken ja ngwena kwärikwäri!

⁷ Munta rüre jirekäbe jabe kwärikwäri, aisete nane kritobo käkwe kukwe ükadrete kuin makrä, akwa era metre ma ganandre ñakare Ngöbö ngwärecri, ñobtä ñan angwane munta Jesu mike ngwarbe ni jökrä ngwärecri. Ye abko kukweta neme mun rüere angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekäbe

abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän goita munkän angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekåbe abko rabadre bäri kuin, ⁸ amarebti mun ara jire kåta kukwe nuene kåme mun mråkåbtå kåta jändrän goire mun mråkå kån. ⁹⁻¹⁰ Abtå ti tõ mun mikai mokre abko krörö: Jesu jatadita abti Ngöbö rabadi gobrane, ben ni kukwe kåme nuenkå ñan rabadi, ye garera munye. Munkwe ñan ja ngökamna, ñobtå ñan angwane Ngöbö rabadi gobrane, ben ni ja mikaka gure bati bati ñan rabadre jire. Erere arato, ni jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae, ni gure akwa tõ ja mike gure tiebetiebe ni mdabe amne, ni brare bikaka merire jae kwårikwåri amne ni gokå, ni kåbare amne ni dröbaka, ni blitaka ngwarbe ni mda mda rüere amne, ni jändrän diankaka ni mda mdakån, ye kåkwe ñan nünandre kårekåre Ngöböbe. ¹¹ Kåne, mun ngåmi tõdeke Jesubti, kånenkri mun ruåre nåmane nüne kore, akwa mtare Ngöbökwẽ mun ngite dianinkåra munbtå, kåkwe mun mikani jenena nünakåre deme amne metre jakrå amne mun ñakare ngite mda ja ngwårekri niebare kwe munbtå amne mun kani ngåbti kwe ni Dånkien Jesukristo kåbti amne Ngöbö Üai Deme kõböire.

Nikwe ñan ja mikadre gure bati bati

¹² Mun ngåtåite munta niere: Ti tõ rabadre dre dre nuein, ye erere Ngöböta kå bien tie nuene jökrå, munta niere. Akwa jändrän jökrå nuendre abko ñakare kuin ni die mikakrå. Ne aisete, nane ti rabadre jändrän jökrå nuene, akwa jändrän nuendre, ye abko ñan tikwe mikadre ja dånkiene. ¹³ Mdakåre abko, munta niere: mrö abko ni bülekrå amne ni büle abko mrökrå, munta niere. Ye abko era, akwa kå mrå angwane, Ngöbökwẽ mrö amne ni büle juandi ngwarbe jökrå. Akwa ni ngrabare abko ñakare ni büle kwrere. Ni ngrabare abko ñakare ja mikakåre gure bati bati, akwa ni ngrabare abko nünakåre metre ni Dånkienkrå amne ni Dånkien abko kåta ni ngrabare mike ütiåte jae. ¹⁴ Ye abko tõ gare nie, ñobtå ñan angwane ja di jenbti Ngöbökwẽ ni Dånkien mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nire ni ngrabare ben gwaire, aisete ni ngrabare ütiåte ni Dånkienkrå gare nie. ¹⁵ Mun ngrabare ye abko Kristo kiakia ngrabare ye garera kuin munye, aisete ¿Jesu kiakia ngrabare ye abko meri bti kå ngwarbe abko ben mikadre ketetibe ya? ¡Ñakare jire! ¹⁶ Meri bti kå ngwarbe abko ni brare tõ mike jabe angwane, niaratre nibu tõ neme ni itibe kwrere abko gare kuin nie, ñobtå ñan angwane Ngöbö Kukweita blite ni merire, brare kåta ja mike gure yebtå angwane tõ niere krörö:

Niaratre ni nibu,

ye abko rabadi ni itibe kwrere,

Génesis 2.24

nieta Ngöbö Kukweibtå, aisete meri bti kå ngwarbe abko ni brare tõ mike jabe angwane, niaratre nibu tõ neme ni itibe kwrere, ye garera kuin munye.

¹⁷ Akwa nita tõdeke ni Dånkienbti abko ben ni üaita neme ketetibe niara Üaibe.

¹⁸ Ye mdenbtå, meri mden mden ben mun tõ ja mikai gure bati bati, ye ngåniene mun gitia, ñobtå ñan angwane kukwe båtåkå ngwarbe btå nita ja mike ngite, ye abko tõ ni ngrabare båre mento, akwa nita ja mike gure bati bati, ye abko ja mikata ngite ja ngrabare rüere au. ¹⁹ Ye abko mun brare kåkwe ñan nuendre jire chi, ñobtå ñan angwane Ngöbökwẽ ja Üai biani mun itire itireye, aisete Ngöbö Üaita nüne mun itire itire btå, aisete mun itire itire abko ju nünankrå Ngöbö Üai Demekwe, ¿ye gare ñakare munye ya? Ne aisete mun tõ dre dre nuein ja ngrabarebti, ye abko mun ñan raba nuene, ñobtå ñan angwane mun ñakare ja bkånkå au, ²⁰ ñobtå ñan angwane Ngöbökwẽ mun kõkani jakrå, aisete mun ngrabare amne mun üai, yebtå munkwe Ngöbö mika ütiåte.

7

Ja mikadre gure ya, ñakare ya abkobtä Pablokwe diribare

¹ Mtare abko, munkwe kukwe ngwianintari täräbti tie, yebtä ti bike mun kukwei kaen ngäbti krörö: Munta kukwe ngwentari krörö: ¿Ni brare brare käkwe ñan ja mikadre gure ni mdabe toi kwe rüere abko rabadre bäri kuin ya, ñakare ya? abko munta ngwentari tie. ² Ti abko tä niere krörö: Ni kwati merire brare tä ja mike ngite jabe kwärikwäri mun ngätäite, aiseite ye ngäniene ni brare gure gure käkwe kibia meri jen kwebe. Erere arato, ni merire gure gure käkwe kibia brare jen kwebe. ³ Ye abko, ni brare käkwe ñan ja kábäi merire kwe kän akwa kibiadre kwe ben amne, ni merire käkwe ñan ja kábäi kwäräi kwe kän, akwa kibiadre kwe ben, ⁴ ñöbtä ñan angwane ni merire ñan tä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, kwäräi kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. Erere arato, ni brare ñan tärä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, merire kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. ⁵ Ne aiseite ni brare amne ni merire tä jabe, ye käkwe ñan ja kábäi jakän kwärikwäri. Akwa nane mun tö raba kä diainkä jenena blitakäre Ngöböbe, käkwe ja toi mikadre ruäre blitakäre Ngöböbe, ye ngwane mun ñan tö raba kibiai jabe ne ngwane, munkwe ñan kibia jabe. Akwa yebti mun rika kibienta jabe, ñöbtä ñan angwane nane ja bäinbtä jae kwärikwäri Satanakwe mun toi mikadre ja mike ngite. ⁶ Tita kukwe niere, ne kwrere mun tö nuein ne ngwane, tä dbe akwa ñan tita nuemna munye, ⁷ ñöbtä ñan angwane ni jökrä rabadre kaibe ti kwrere abko rabadre bäri kuin, tita nütüre, akwa ni itire itire, ie Ngöböta ja di bien jene jene, aiseite ni jökrä ñan raba neme kaibe ti kwrere.

⁸ Mdakäre abko, ni brare bati gure ñakare ya o ni brare kän meri krütani ya amne meri kän brare krütani, käkwe ñan ja mikadreta gure amne, rabadre kaibe ti kwrere, ye rabadre bäri kuin ruen tie abko ti tö niei munye. ⁹ Akwa mun ñan raba neme nuäre nüne kaibe ne ngwane, munkwe ja mikata gure jirekäbe, ñöbtä ñan angwane mun ñan tädre neme ngware jirekäbe jabe, ye abko rabadre bäri kuin ruen tie.

¹⁰ Mdakäre abko, ni gure gure, ie tita kukwe nuemna krörö, ne abko ñan ti kukwei akwa, ni Dänkien ara jire nämane nüne kä nebtä angwane, niarakwe kukwe nuemna abko krörö: Ni merire käkwe brare kwe tuametre ñakare jire, ¹¹ akwa nane ni merire käkwe brare kwe tuametre ne ngwane, raba kaibe jirekäbe. Akwa tö raba ja mikaita gure ne ngwane, ja makäta kwe brare kwebe. Ye kwrere arato, ni brare käkwe merire kwe tuametre ñakare jire abko ti tö niei munye.

¹² Ni mda mda abko, ie ti bike kukwe mda niere. Kukwe ne abko ni Dänkienkwe diribare ñakare btä akwa, tita niere krörö munye: Ni mräkä brare tödekaka Jesubti tä gure ni merire ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa meri kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, meri kwe ye ñan tuametre kwe. ¹³ Erere arato, ni mräkä merire tödekaka Jesubti tä gure ni brare ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa brare kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, brare kwe ye ñan tuametre kwe, ¹⁴ ñöbtä ñan angwane meri tödekaka Jesubti, ye köböire nane brare kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye käkwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwé mikani jenena jakrä. Erere arato, brare tödekaka Jesubti, ye köböire nane meri kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye käkwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwé mikani jenena jakrä. Ye kwrere ngäbäkre munkwe ñan tä tuen ngite Ngöböye, akwa nane tödekadre kwe Jesubti arato, abkokäre Ngöbökwé mikani jenena jakrä arato.

¹⁵ Akwa nane ni ja kwäräire iti ñan tä tödeke Jesubti abko tö raba ja tuametre ni tödekaka Jesubti ben, ne ngwane ja tuametre kwetre. Munkwe nuendre kore angwane, ni mräkä brare amne ni ngwai Jesu käbti rabadreta

kaibe jirekabe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ni käräbare nünakäre jame jabe kwärükwäri. ¹⁶ Ne asete, mun merire tödekaka Jesubti, ye köböire mun kwäräi ñakare tödekaka Jesubti ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye. Erere arato, mun brare tödekaka Jesubti, ye köböire meri munkwe tä tödeke ñakare Jesubti, ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye, asete munkwe nünandre janknu jabe abko rabadre bäri kuin.

¹⁷ Akwa mun nämane nüne nirebe angwane Ngöbökwe mun käräbare jakrä, ye ben munkwe nüna janknu, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Kristo kärke kukwe mikanintbe kore munkrä, ye abko nitre gätäkä Jesu käbti kä ketareketare temen, kräke tita kukwe ükete nuendre kore. ¹⁸ Ye abko, ni Dänkienkwe kukwe mikanintbe kore ni kräke, ne asete mun ruäre abko ñäräkrä mikanina mun kwatabtä angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä ne ngwane, munkwe ñan töbika ja kwata miketa täte. Erere arato, mun ñäräkrä mikani ñakare mun kwatabtä abko angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä ne ngwane, mun ñan ja ñäräkrä mika ja kwatabtä, ¹⁹ ñobtä ñan angwane ni ñäräkrä tarä ni kwatabtä ya, ñakare ya, yebti abko ni ñan tä neme dianintari, asete ñakare bäri ütiäte. Akwa nita Ngöbö Kukwei mike täte ya, ñakare ya, ye abko bäri ütiäte kri. ²⁰ Ne asete mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä, ye kwrere munkwe nüna.

²¹ Ye abko, ma nämane ni klaboré ni mdakwe angwane, ma käräbare Ngöbökwe jakrä, yebtä makwe ñan töbika dikaro, akwa ma rabadreta tikaninte raba tuen mae ne ngwane, makwe ñan tuametre niken ja bäre. ²² Akwa ma nämane klaboré ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma käräbare nüne ketetibe ni Dänkien Kristobe, yebtä makwe ñan töbikadre dikaro, ñobtä ñan angwane mtare mata tikaninte ma ngitebtä amne ni Dänkien käta ma bkäne. Ye kwrere arato, ma ñan nämane klaboré ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma käräbare jakrä ye ngwane, ma abko klaboré Kristokwe mtare. ²³ Ngöbökwe mun kökani jakrä, asete munkwe ñan ja mikata klaboré ni mda mdakwe. ²⁴ Ne asete ti mräkätre, mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä, ye kwrere munkwe nüna janknu.

¿Ni kaibekaibe kärke ja mikadre gure ya, ñakare ya?

²⁵ Mtare, meri kaibekaibe abkobtä ti tö blitai, yebtä abko ni Dänkien kärke kukwe diribare ñakare, akwa ni Dänkienkwe ti ngwiani ruentari tare jae, asete tita töbike ño ye abko ütiäte, abtä munkwe tödekadre ti kukweibti ruen tie. ²⁶ Nita nüne ne ñaire kukwe taretare tä nakenkä krübäte ni rüere, asete mun brare kaibekaibe tä nüne ño mtare, ye kwrere munkwe nünandre janknu abko rabadre bäri kuin tuen tie. ²⁷ Akwa mata gure ne ngwane, makwe ñan meri makwe tuametre; akwa ma gure ñakare ne ngwane, makwe ñan meri känä jakrä. ²⁸ Akwa mun brare brare kärke ja mikadre gure ne ngwane, munkwe ñan ja mikadre ngite Ngöbö rüere. Erere arato, meri kaibekaibe kärke ja mikadre gure angwane, ja mikadre ngite ñakare kwetre Ngöbö rüere. Akwa nita ja mike gure abko kisete kukweta kite kri mda, ye abko ñan rakadrekä munbtä, abkokäre tita niere kore.

²⁹ Ti mräkätre, ñobtä tita niere krörö: Ni Dänkien kebera kiteta amne kä kitera neme braibe ni käne, asete ni gure gure kärke nüna ni kaibekaibe kwrere sribikäre Ngöbökrä. ³⁰ Erere arato, ni bti kä drangwane drangwane abtä tä neme ulire ulire, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; nire nire käta kä ngwen nuäre jabtä, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; ni jändrän kökaka kökaka abko ñan töbikadre kri jändrän yebtä kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; ³¹ nire nire tä jändrän kä nebtä bkäne, yebtä ñan töbikadre kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nünandre Ngöbökrä abko

bäri ütiäte jändrän jökrä ngwä, ñobtä ñan angwane kä tuata nikwe ne abko näin jökrä ta aiseté.

³² Akwa munkwe ñan töbikadre dikaro kukwe bätäkä ngwarbebtä, aiseté tita blite kore munbe. Ye abko, ni brare kaibe kätä töbiké bäri jändrän ni Dänkienkwe yehtë amne, ni Dänkien moto mikadre ño nuäre kwe, yehtë tä töbiké. ³³ Amne ni brare gure abko tä töbiké bäri jändrän kä nehtë btä, aiseté merire kwe moto mikadre ño nuäre kwe, yehtë tä töbiké. ³⁴ Ye kwrere töita jändrän ketebu btä. Ye kwrere arato, meri kwärai ñakare kwe amne meri kaibekaibe tä töbiké bäri jändrän ni Dänkienkwe yehtë, kätä ja ngrabare amne ja üai mike deme ni Dänkienkrä. Amne meri gure gure abko jändrän kä nehtë, btä tä töbiké bäri, aiseté kwärai moto mikadre ño nuäre kwe, btä tä töbiké bäri arato. ³⁵ Ne ñan ti tö kukwe tare mikai mun kötärä, kätä ja mikamna gure ñakare munye, akwa munkwe sribidre jäme ni Dänkienkrä amne kukwe mda mda ñan rabadre mun jiete abko ie ti tö, kätä niere kore munye.

³⁶ Mdakäre abko, ni ruäre kwe meri bati, ben tä mikani jakrä kwärikwäri, ye ben tö ja mikai gure ne ngwane, ja mika gure kwe, ñobtä ñan angwane meri ye nena ünän amne ja mikadre gure kwe abko käi nena ie. Ne aiseté ja mikadre gure kwe raba ruen ie angwane, dre nuendre abko rabadre bäri kuin raba ruen ie, erere nuen kwe, aiseté ni tö raba ja mikai gure, käkwe ja mika gure. Yehtë abko ñan ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. ³⁷ Akwa ni mda abko kwe meri bati ben tä mikani jakrä kwärikwäri, ye ben ñan tö raba ja mikai gure amne ni mdakwe ñan töi diandre rabakäre kaibe, akwa tä töbiké kwatibe kore ja töi jenbti, ne ngwane ja ñan mika gure kwe jirekäbe abko rabadre dbe. ³⁸ Ne aiseté, meri ben ni brare tä mikani jakrä kwärikwäri ye ben ja mikadre gure kwe abko rabadre kuin, akwa ñan ja mikadre gure ben kwe abko rabadre bäri kuin.

³⁹ Mdakäre abko, ni merire gure gure abko brare kwe tä nüne, ye ngwane brare ñan tuametre kwe, akwa brare kwe krütadre kán ne ngwane, rabadreta kaibe ja mikakäreta gure, akwa ni tödekaka Jesubti aibe ben ja mikadreta gure kwe. ⁴⁰ Akwa ja ñan mikadreta gure kwe angwane, kä tädre bäri nuäre btä ruen tie. Ne abko Ngöbö Üai tä tibtä, aiseté tita töbiké kore, ye abko kuin ruen tie.

8

Ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye kánti mrödre ñakare

¹ Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, abkobtä munkwe kukwe ngwianintari tie, yehtë ti bike blite mda. Mun jökrä kätä niere krörö kukwe nehtë: Kukweta úkaninte ño era metre Ngöbö kwe abko garera kuin jökrä nunye, munta niere jabtä. Akwa tita niere krörö: Kukweta úkaninte ño tä nuke gare kuin nie, nita nütüre angwane, nita nebe bike kri. Akwa nita ni mda mda tarere abko bäri ütiäte Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nita ni mda mda tarere angwane, nita die mike abko tita nütüre. ² Ni ruäre, ie kukweta úkaninte ño nena gare kuin tä nütüre, ye ngwane kukwe era metre ngämi nebe gare täte ietre. ³ Akwa nire nire kätä Ngöbö tarere, ni ye abko gare kuin Ngöböye.

⁴ Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, jändrän ye abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, btä ti bike blite mda. Era metre ngöbö ngwarbe ñakare jire amne era metre Ngöbö tarä itibe, ye gare kuin nie. ⁵ Akwa kä káinbti ya, kä temenbtä ya, yete ngöbötre tarä abko ni ruäre kätä niere. Ye kwrere bkänä, ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke ngöbö tarä kwati amne dänkien tarä kwati arato. ⁶ Akwa ni tödekaka Jesubti abko kräke Ngöbö tarä itibe. Niara abko ni Rün amne niarakwe jändrän jökrä dátebare amne nita

nüne niarakrä. Erere arato, ni Dänkienta itibe ni kräke abko Jesukristo. Jesukristo ye mden köböire jändrän jökrä dätebare Ngöbökwé amne niara mikani ni dätekä kwe arato.

⁷ Akwa mun ngätäite ni tödekaka Jesubti ruäre abko ie kukwe ye gare ñakare, ñöbtä ñan angwane niaratre ngämi tödeke Jesubti, känenkri nämane ngöbötre ngwarbe ye mike ütiäte jae, amne jändrän kämika nämane kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, bti jändrän ye ngrie kweta nämane ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete. Ne aiseté mtare ngöbötre ngwarbe tarä era metre nütüta janknu kwetre, abkokänti niaratre tä niken ngri kukwani ngöbö ngwarbeye ye kwete, tätre ngöbö ngwarbe mike ütiäte nütüta kwetre amne, töi braibe Jesubtä ñöbtä ñan angwane kukwe metre ngöbö ngwarbebtä ngämi gare metre ietre, aiseté jötrö ngwarbe jata nebe ruen ngite ietre ngri ye kwetabtä.

⁸ Akwa nita mröre, yebtä ñan Ngöböta ni kaen ngäbti bäri, aiseté nikwe mrödre ye käkwe ñan ni mikadre kuin Ngöbö ngwärekri. Erere arato, nikwe ñan mrödre, ye käkwe ñan ni mikadre käme Ngöbö ngwärekri.

⁹ Ye mdenbtä, mun abko kräke ngöbö ngwarbe tarä ñakare era metre, aiseté jändrän jökrä tuen dbe kwetadre, ye käkwe ñan ni mda mda töi braibe Jesubtä ye mikadre ja mike ngite. Ne aiseté, mun ngämi niken mröre ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete, känenkri munkwe töbika kuin ja käne. ¹⁰ Ye ñöbtä ñan angwane mun ie kukwe gare kuin abko käbti ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, känti nane mun rikadre mröre angwane, ni ruäre tödekaka Jesubti kräke ngöbö ngwarbe tarä amne töi braibe Jesubtä käkwe mun tuadre angwane, mröre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko dbe nütüdre, aiseté tö rabadre näin ngri ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ye kwetai. ¹¹ Ye angwane kukwe gare mae, ye käkwe ma mräkä Jesu käbti töi braibe amne di ñakare bökan Jesubtä ye mikadi ja mike ngite, yebtä abko riadrete. Kristo krütani niarakrä arato, aiseté ma köböite niara ñan rikadre ji blobti. ¹² Mun mräkä Jesu käbti töi braibe Jesubtä, rüere munkwe ja mikadre ngite kore, ye ngwane Kristo ara jire rüere munta ja mike ngite arato. ¹³ Ne aiseté jändrän kämikani kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie, ye tikwe kwetadre käkwe ti mräkä Jesu käbti mikadre ja mike ngite, ye ngwane ngri ye tikwe ñan kwetadre jire chi mda, ti mräkä käkwe ñan Jesu tuadremetre abkokäre.

9

Pablo abko Jesu kukwei ngwianka era metre niebare kwe

¹ ¿Ti mräkätre, ti abko di ñakare kukwe nuene ja töi jenbti ya? ¡jänri, ti di tarä! ¿Ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre abko mun ruäreta nütüre ñan ñan? ¡jänri, ti abko Jesu kukwei ngwianka era metre! ¿Tikwe ni Dänkien Jesu tuaba ñakare ya? ¡jänri, tikwe tuaba! ¿Sribi tikwe köböire mun ara jire käkwe tödekani Jesubti ya? ¡jänri, munkwe tödekani Jesubti sribi tikwe köböire!

² Nane ni mda mdakrä ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre, akwa munkrä abko ti Jesu kukwei ngwianka era metre rükadre gare munye, ñöbtä ñan angwane munta neketé ni Dänkien Jesubtä, ye abko këta ti Jesu kukwei ngwianka era metre bä mike.

³ Nitre ñäkäkä blo ti rüere abko ie ti tö niei krörö: ⁴ ¿Nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda, ye ngätäite nun ne aibe abko käkwe ñan mrö amne tomna ribedre munbtä sribi ütiäre ya? ¡jänri, nun raba jändrän ye ribere munbtä! ⁵ Erere arato, ¿ni Jesu kukwei ngwianka mda mda, ni Dänkien etbakantre amne Pedro arato tä niken meri kwekwe ngwena jabe, ye kwere nun ñan raba niken meri tödekaka Jesubti ngwena ja nän mukore ya? ¡jänri, nun tö rabadre, ne ngwane nun raba meri jakwe ngwena jabe! ⁶ Mdakäre

abko, ¿Bernabé amne ti, nun ne aibe kákwe sribi mda mda nuendre mrókrá jae ya? ¡Ñakare jire!

⁷ Yebtä ti bike kukwe bä mike krörö munye: ¿Nitre rükä käta sribire gobrankrä, ye käta sribi ütiä bienta au jae ya? ¡Ñakare jire! ¿Amne ni uba nökaka ñan tä uba ngwä kwete ya? ¡jänri, tä nökö kwetadre jae! Erere arato, ¿ni obeja ngibiaka käta kian kwainte, ye ñan tä ñaen ya? ¡jänri, tä obeja ngibiare kian ñadre jae! ⁸ Ne abko ñakare ni kä nebtä aibe tä töbike kore abko erere tita niere, akwa Ngöbö Kukwei tikani Moisékwe käta niere arato, ⁹ aisete Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye btä tä tikani krörö: Buey trigo münantekä, ye munkwe ñan kö kita ngwärebtä abko tä tikani kore. ¿Ye abko, Ngöbö töi nämane buey aibe die mike, kákwe kukwe niebare kore ya? Ñakare. ¹⁰ Ngöbö töi nämane ni ne die mike arato, kákwe niebare kore. Ni ne kräke Ngöbökwé ja kukwei tikamna, ñobtä ñan angwane ni nura nökaka amne ni nura ngwä ötaka abko rabadre mrö bkäne tätre nütüre, aisete tä sribi nuene. ¹¹ Ye kwrere arato, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä nunkwe nökani nura kwrere mun ngätäite, ye ütiäre abko nunkwe jändrän munkwe mätäidre munbtä abko ñakare blo, ¹² ñobtä ñan angwane ni mda mda akwa käta jändrän mätäire munbtä angwane, nun bärira jire kákwe jändrän mätäidre munbtä.

Akwa nun jändrän mätäire ñakare munbtä abti kä nuke mtare, ñobtä ñan angwane nun ñan tö jändrän nuein jire chi ja mikakäre ngite ni mda mda okwäbti abtä trö kwitadre kwe Ngöbö Kukwei kuin Kristobtä yeye, akwa ni jökräkwe kadre ngäbti jäme, abkokäre nunta ja tare nike bätäkä ngwarbe Ngöbö kukwei mikabtä gare munye. ¹³ Angwane abko mrö bianta Ngöböye, ye ruäre ni sribikä ju bliakrä Ngöböbete käta mrö den jae sribi ütiäre ju yete, ye garera munye. Erere arato, ni jändrän kukwaka Ngöböye käta ngri den ruäre nünankrä jae. ¹⁴ Ye kwrere arato, ni Dänkien kákwe kukwe ükaninte krörö ni niara kukwei mikaka gare kräke: Nire nire tä näin Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike gare, ye köböire nünandre kwe, niebare ni Dänkienkwe.

¹⁵ Ye kwrere ti di tarä jändrän mätäikä munbtä, akwa tikwe ñan jändrän mätäiba munbtä, niebare ni Dänkienkwe ye kwrere. Erere arato, ñan munkwe jändrän biandre tie, abkokäre tita tarä ne tike munye. Tikwe jändrän mätäidre munbtä jakrä, ye känenkri ti krütadre abko rabadre bäri kuin tikrä, aisete tita sribi nuene kore, ye abko bäri käi nuäre tibtä, aisete ni mda ñan raba ti töi kwite jene mda. ¹⁶ Ne aisete, tita kukwe kuin Jesubtä dirire, yebti ñan tita bike kri, ñobtä ñan angwane sribi ye abko Ngöbökwé mikani ti kisete, aisete tikwe ñan nuendre angwane jaingwaree, ti bobre jakän! ¹⁷ Tikwe kukwe kuin Jesubtä ye diridre ja töi jenbti akräke tikwe ütiä mätäidre munbtä, akwa sribi mikani ti kisete Ngöbökwé, erere tita nuene, aisete tita ütiä kärere ñakare, ñobtä ñan angwane ti sribikä Kristokwe jirekäbe aibe aisete. ¹⁸ Akwa tita kukwe kuin Jesubtä dirire ngwarbe, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä. Amne tita ütiä mätäire ñakare munbtä, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä arato. Ye abko bäri käi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä dirita tikwe, ye käbti ti ñan tö nünai.

¹⁹ Ne mden kisete, ni ñakare jire iti kä nebtä käta sribi tikwe ne ütiä bien tie, aisete tita ñakare klabore, akwa ni kwati jatadre Kristoye, abkokäre tita ja mike klabore ni jökrä kräke abko krörö: ²⁰ Nitre israelita ngätäite ti nämane angwane, tikwe ja mikani niaratre kwrere ganainkäre Kristokrä. Amne nitre israelita käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mike täte abko ngätäite ti nämane angwane, tikwe ja mikani Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike ütiäte ganainkäre Kristokrä. Akwa era metre Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye ñan mikata ütiäte tikwe ja mikakäre metre Ngöbö ngwärecri,

akwa nitre kukwe mikaka ütiäte ütiäte jatadre tödeke Kristobti, abkokäre tikwe ja mikani niaratre kwrere.

²¹ Akwa ni mda mda käta Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mike ñakare ütiäte abko ngätäite ti nämane nebe angwane, tikwe ja mikani niaratre kwrere. Akwa ti abko tä Ngöbö Kukwei mike ütiäte, ñobtä ñan angwane kukwe biani nuendre nie Kristokwe abko erere tita mike täte. ²² Angwane ni ie Kristo gare ñakare kuin abko ngätäite tikwe ja mikaba ni ie Kristo gare ñakare kuin kwrere, niaratre ganainkäre Kristokrä. Tita ja mike ni mda mda kwrere, ye köböire abko ni ruäre rabadre dianintari, abkokäre tita nuene. ²³ Ye abko, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, kräke tita sribi nuene ne köböire Ngöbökwe kuin nuendre tikrä abkokäre.

²⁴ Ti bike kukwe mda bä mike krörö munye: Nitre tä ja gaen angwane, ni kwati tä neen akwa, ni itibe tä ganane abko ütiäre jändrän bianta ie. Ye kwrere arato, Ngöbökwe jändrän biandre munye, ne ngwane ni niaka tä nüne ño ganakäre, ye kwrere munkwe nüna. ²⁵ Nitre ja gaka tä niken ja mike biare ja gakäre angwane, jändrän ño ño käme kräke, ye ie tä ja üke bäin ganakäre, akwa jändrän tä niken ngwarbe jötrö abko ganainkäre tädre ja mike juto kore. Akwa Ngöbökwe jändrän kuin ütiäte biandre nie abko ganainkäre nita ja die mike jändrän ño ño käme ni kräke, ye ie nita ja üke bäin ganakäre. ²⁶ Ne aisete ti abko ñan tä näin betekä okwä kware amne ñan tita kuso braire ngwarbe kä tökarete kwäräkwarä. ²⁷ Akwa tita ja ngrabare ara jire mike ja tare nike amne tita ja ngrabare ne mike ja kukwei mike täte, ñobtä ñan angwane tikwe diribare ni mda mdaye abti mrä ti ütiäte ñakare ñan niedre tie Kristokwe, abkokäre tita ja ngrabare mike ja tare nike.

10

Pablokwe nitre Corintobo mikani mokre

¹ Ti mräkäre, ti tö kukwe nakaninkä nitre israelitabtä mikaita töre munye abko krörö: Ni mräkä israelita kirakira nämane Egipto, nikaninta angwane, namani dikekä jökrä müta Ngöbökwe täni amne nikani jökrä Mren Tainte ta arato. ² Niaratre namani dikekä müta Ngöbökwe täni amne nikani Mren Tainte ta, ye abko namani ngökani ñöte amne namani mikani ketetibe Moisébe kwrere, Ngöbö nämane ben niaratre ngibiakäre bä mikakäre, nita ngökani ñöte amne mikani ketetibe Jesube, niarata ni dänkiene bä mikakäre ye kwrere. ³ Angwane mrö biani Ngöbökwe, arabe kwetani jökrä kwetre kä kaibete amne, ⁴ ñö biani tomnane Ngöbökwe, arabe ñani jökrä kwetre, ñobtä ñan angwane ñö mikani neen jækwatate käin Ngöbökwe, ye ñani kwetre, ñan krütadre tomna miare abkokäre. Kristo ara jire jækwata ye kwrere abko nämane näin bentre, ñobtä ñan angwane mrö amne ñö biani Ngöbökwe niaratre ngrabare die mikakäre, ye abko Kristo nämane die mike nüne Ngöbö ngwäreki bä mike, aisete Kristo abko jækwata kwrere, kä nämane juto biare nitre israelita mike nüne Ngöbö ngwäreki. ⁵ Akwa bäsi niaratre jökrä käkwe ñan Ngöbö mikani ütiäte, aisete Ngöbö namani romon kräke, abtä bäsi jökrä krütani bätärekä ja täritäri kä kaibete ji ngrabare temen.

⁶ Kukwe nakaninkä kore nitre israelita kirakirabtä, ye abko ja töikrä nie. Yebtä abko, nikwe ñan ja töi mikadre kukwe käme diän diän nuenbtä ño niaratre käkwe nuenbare ye kwrere abko krörö: ⁷ Bäri käne nitre israelita kirakira ruäre käkwe ngöbö ngwarbe mikani ütiäte jae, ye abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Niaratre namani tākänintbe temen, mröre, tomna ñaen ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae, bti nikanintre ja mike gure bati bati, *Exodo 32.6*

abko tā tikani Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere munkwe ñan ngöbötre ngwarbe mika ütiäte jae. ⁸ Bobukäre abko, niaratre ruäre nikani ja mike gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae, abtä Ngöbö mätä namani btäre abko dokwäre ni krütani mili gre bti krämä (23,000) köböitibe, aiseite munkwe ñan ja mikadre gure bati bati niaratrekwe nuenbare ye kwrere. ⁹ Bämäkäre abko, nitre israelita kākwe kukwe nuendre kāme Ngöbö rüere angwane, ni Dänkien kākwe mikadre ja ngie nuen ya, ñakare ya abko nitre ruäre tō namani gai. Abtä Ngöbökwē tbi juani, kākwe kwetani, abtä namanintre bren tbihti amne krütani. Ne aiseite munkwe ñan töbika amne nikwe ñan ja gadre Kristobe, nitre israelitakwe nuenbare ye kwrere. ¹⁰ Mräkäre abko, ni ruäre kākwe ñākābare Ngöbö rüere, dokwäre Ngöbökwē angele ni kāmikaka juani, kākwe niaratre kāmikani, aiseite nikwe ñan ñākādre Ngöbö rüere, niaratre kākwe nuenbare ye kwrere.

¹¹ Ye abko, ni tödekaka Jesubti, krāke kukwe kuin ne nāmāne tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko tā neme bare kā mrā ne näire, aiseite kukwe nakaninkä jökrā kore nitre israelita kirakirabtä ja töikrä nie, yebtä nikwe töbikadre ja kāne, abkokäre tā tikani Ngöbö Kukweibtä. ¹² Ne aiseite nire nire kätä bike kri, ie ja nena ruen dite Jesu kukweibtä, ne abko kākwe ja ngibia kuin amne ja ñan tuametre nōtadre temen kwe. ¹³ Akwa kukwe krörökrörö ngwiandre töre jae munkwe: Kukwe kāmekāme tā kite ni jökrā nuente ja kāne, kwrere arato kite mun rüere. Akwa kukwe bāri tare jatadre mun rüere angwane munkwe nūnandrekä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöböta ja kukwei mike tāte amne, tā juto biare mun die mike, aiseite kukwe bāri tare kākwe mun nōtadre temen, ye ngāniene munkwe kwärābedre ño abko Ngöbökwē mikadi gare munye, mun rabadre nūnenkā dite abkokäre.

Mrö ngöbö ngwarbe juete abko Pablokwe dokwä tākāni

¹⁴ Ne aiseite, ti mräkätre tare tikwe, munkwe ñan ngöbö ngwarbe mika jire chi ngöböre jae amne ye ngāniene mun gitia. ¹⁵ Mun abko ni töbtä töbtä munta nütüre jabtä ruen tie, aiseite tita kukwe era erere niere rükadre gare munye abtä munkwe töbika. ¹⁶ Nita mröre Kristo ngatani ngwiandre töre jae angwane, uba döi, btä nita kuin niere Ngöböye, bti nita ñaen angwane, jändrän jökrā nuenbare Ngöbökwē Kristo däriebti ni krāke abko nita den jakrä ben gwaire. Erere arato, ban kuntibe dikanteta oto kiakia, bti nita kwete, ye abko nita ja gete ketetibe gwaire Kristo ngrabarebe abko nita bā mike, ¹⁷ ñobtä ñan angwane ban kuntibe mun jökrä tā kwete, aiseite ban oto kiakia kabre jatani ban kuntibete, ye kwrere mun abko ni kabre akwa ni ngrabare itibe kwrere.

¹⁸ Ye abko, nire nire kätä mröre ngöbö ngwarbe kākītakakäre abko ñan tā mröre ketetibe ngöbö ngwarbebe abko munta nütüre akwa, nitre israelita tā dre nuene mika ñāräre munkwe: Niaratre kätä jändrän kāmike kukwadre Ngöbö kākītakakäre, bti ben gwaire tā kwete yete Ngöbö ngwärekri. ¹⁹ Ne abko, ñan ngöbö ngwarbe ütiäte Ngöbö kwrere tita niere abko mun raba nütüre. Erere arato, ñan ngri kukwani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko bāri ütiäte ngri mda mdakrä tita niere abko mun raba nütüre. ²⁰ Akwa nitre ñakare tödekaka Jesubti kätä jändrän kāmike kukwadre jändrän kādianta jirekābe ngöbö ngwarbe yeye, ye abko ñan tā bien Ngöbö era metre yeye, akwa era metre tā bien üai kāme bikaka ngöböre yeye abko tita niere, aiseite munkwe ñan ja getadre jire chi üai kāmēbe, ie ti tö, ²¹ ñobtä ñan angwane mun ñan raba dö ñaen siä kwatibe te ni Dänkien Jesube amne üai kāmēbe. Erere arato, mun ñan raba mröre mun mräkä Jesu kābti ben gwaire Jesu ngatani ngwiandre töre jae niara mikakäre ütiäte jae amne mröre nitre tödekaka ñakare Jesubti ben gwaire üai kāme mikakäre ütiäte jae. ²² Nikwe

nuendre kore, yebtä ni Dänkien mätä rabadre kri nibtä, ñobtä ñan angwane ni rabadre Jesu bä mike ngwarbe nitre tödekaka ñakare Jesubtiye. Erere arato, ni Dänkien bäri dite nikrä abko jürä rabadre nibtä, aisete nikwe ñan ja getadre jire chi üai kämenbe.

Ni tödekaka Jesubti raba ngri mda kwete, niebare Pablokwe

²³ Mdakäre abko munta niere krörö tie kukwe nebtä: Ni tö rabadre dre dre nuein mröbtä, erere tä dbe Ngöbökrä abko munta niere. Ye abko era, akwa jändrän jökrä abko ñakare kuin nuendre abko tita niere. Erere arato, munta niere krörö: Ni tö rabadre dre dre nuein, erere ni raba nuene, akwa ti abko këta niere krörö: Jändrän jökrä nita nuene ye abko ñakare kuin ni mda mda die mikakrä abko tita niere. ²⁴ Ne aisete, nikwe ñan töbikadre jändrän kuin nuenbtä kaibe jakrä, akwa nikwe töbikadre jändrän kuin nuenbtä ni mda mdakrä.

²⁵ Ne aisete, kä ngri rürümoin Krä, kënti munkwe ngri ño ño köka, ye erere munkwe kweta jäme. Akwa ngri ye biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ya, ñakare ya, ye munkwe ñan ngwiantari, ñobtä ñan angwane nirekwe biani rürümoin dre abko ñakare ütiäte, ²⁶ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Kä temen ne amne jändrän jökrä tä kä nebtä abko ni Dänkien Ngöböta bkäne,

Salmos 24.1

aisete munkwe ñan töbika dikaro btä.

²⁷ Nane ni ñakare tödekaka Jesubti käkwe mun nübai mröre jabe, ye kënti mun tö raba näin amne, mrö ño ño mika kwetadre kwe, ye munkwe kweta kä bube jirekabe amne, mrö ye jatani mdenkri, munkwe ñan ngwiantari.

²⁸ Akwa nane ni tädre yete käkwe niedre krörö munye: Ngri ne biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, nie kwe munye angwane, munkwe ñan kweta jirekabe ni kukwe niekä ye okwäbti, niara töi mikakäre nuäre. ²⁹ Ne abko, munkwe ñan ni mda töi mikadre bä jene Kristo rüere, abkokäre munkwe ñan ngri ye kwetadre tita niere, akwa ne ñan mun töi ño ngri kwetabtä, abkobtä tita blite. Ne aisete tikwe dre nuendre, ye abko tä dbe tikrä, akwa ni mda mdakwe ñan ti mikadre ngite kukwe nuenta tikwe yebtä, ³⁰ ñobtä ñan angwane jändrän jökrä kwetata tikwe, btä tita kuin niere Ngöböye, ne aisete tita jändrän kwete, yebtä ni mda mda käkwe ñan ñäkadre blo ti rüere.

³¹ Ne aisete, munkwe mrö ya, munkwe tomna ña ya, munkwe dre dre nuen, erere munkwe nuen jökrä Ngöbö rabadre käikitaninkä abkokäre.

³² Akwa ni israelita amne ni ñakare israelitare, okwäbti munkwe ñan kukwe nuen abtä ja mikadre ngite krübäte kwetre Kristo rüere, abtä ñan tö rabadre tödekai Jesubti. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti, okwäbti munkwe ñan kukwe nuen, abtä ja mikadre ngite krübäte kwetre Kristo rüere. ³³ Amne ti abko këre tö ni mda mda moto mikai nuäre, aisete këre tita jändrän kuin kënene ñakare au jakrä, akwa ni mda mda rabadre dianintari arato, abko ie ti tö, aisete tita jändrän kuin kënene bäri ni mda mdakrä.

11

¹ Ye abko, Kristo käkwe nü nabare ño, ye kwrere tita nüne, aisete tita nüne ño, ye kwrere munkwe nüna.

Nitre merire käkwe dre nuendre gätäte

² Ti mräkä, këre tita töre munye amne kukwe diribare tikwe munye, erere munta mike täte jökrä, yebtä tita mun käikitekä. ³ Akwa kukwe rükadre gare merite munye, ie ti tö abko krörö: Ni dokwäta ni ngrabare mike nüne, ye kwrere Kristo tä ji dokwäte ni brare jökrä kräke amne ni brare abko tä ji dokwäte ni merire kräke amne Ngöbö abko tä ji dokwäte Kristo kräke. ⁴ Ye

aisete, ni brare rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte kākwe dān kitadre ja dokwābti angwane, Kristo tā jī dokwāte niarokrā abko mikata ūtiāte űakare kwe. ⁵ Akwa meri abko rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte ni jōkrā ngwārecri angwane, dān űan kitadre ja dokwābti kwe ye ngwane, ja dokwā mikata ūtiāte űakare kwe angwane, meri dokwā mikata mutiolire ye kwrere jire bāta neme, ⁶ űobtä űan angwane meri űan tō dān kitai ja dokwābti blitakāre Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niekāre gätäte angwane, tō ja gaire ruen tie. Kore ne ngwane, ja dokwā mikadre mutiolire jirekābe rabadre ja gaire bāri abkokāre. Akwa dokwā mikadre mutiolire, ye gaidre krāke ne ngwane, dān kita ja dokwābti kwe.

⁷ Akwa ni brare abko kākwe űan ja dokwā jue mika, űobtä űan angwane ni brare abko dātebare bāsi ja kwrere Ngöbökwē amne ni brare kākwe nūnandre Ngöbö mikakāre ūtiāte. Akwa ni merire abko kākwe ja dokwā jue mikadre, űobtä űan angwane ni merire dātebare Ngöbökwē ni brare bā mikakāre ūtiāte, ⁸ űobtä űan angwane ni brare űan jatani merikri, akwa meri abko jatani ni brarekri. ⁹ Erere arato, űan Ngöbökwē ni brare dātebare ni merire krāke, akwa ni merire dātebare ni brare krāke Ngöbökwē. ¹⁰ Ne aisetē ni merire kākwe ja dokwā jue mikadre brare kwe bā mikakāre ūtiāte amne angeletre kisete ni merire kākwe ja dokwā jue mikadre arato.

¹¹ Ye abko era metre, akwa ni tōdekaka Jesubti ngātāite abko, ni brare tā nūne ni merire kōböire, aisetē tare nūne kaibe ni brare krāke amne, ni merire tā nūne ni brare kōböire, aisetē tare nūne kaibe. ¹² Ye abko, kira kena ni merire dātebare ni brarekri ye abko era bkānā akwa, ni brare abko tā dāre ni merirekri amne, ni jōkrā amne jāndrān jōkrā abko jatani Ngöbökwē. ¹³ Ne abko ni merire rikadre blite Ngöböbe gätäte angwane, ja dokwā jue mikadre űakare kwe ye abko tā dbe ya, abkobtä munkwe tōbika. ¹⁴ Akwa ni brare kākwe ja dokwā drūen ngibiadre nga, ye abko tuen gaidre kri abko erere kukweta ūkaninte ni ngātāite. ¹⁵ Akwa ni merire abko kākwe ja dokwā drūen ngibiadre nga, ye abko tā nebe tuen kuin nuāre, űobtä űan angwane ni merire abko ie dokwā drūen biani nga Ngöbökwē ja dokwā jue mikakrā. ¹⁶ Akwa nane mun ruāre tō raba ja kwetai tibe kukwe nebtā ye abko raba gare munye, akwa nun amne ni mda mda gātākā Jesu kābti kā mda mdate, ie kukwe mda mda bā jene tāra ya abko gare űakare nūnye, aisetē nitre merire tā gätäte angwane, tā blite Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niere angwane, dān kitadre dokwābti kwetere. Abko kore se.

Mrō Jesu ngatani ngwiankrā tōre jae, btā Pablokwe blitabare

¹⁷ Ti mrākātre, kukwe mda btā tita tāra tike munye, nebtā abko ti űan bike mun kāikitekā, űobtä űan angwane munta gātāre Jesu kābti, ye nin tā mun die mike tōdeke bāri Jesubti, akwa tā mun die gaenkā bāri. Yebtä abko, tita tāra tike krōrō mda munye: ¹⁸ Munta ja ūkekrō gātākāre Jesu kābti angwane, munta ja űāketbe jene jene, ye niebare kāne tie amne ruāre tā nebe era tikrā. ¹⁹ Munta ja űāketbe jene jene, ye abko rakadrekā kore ruen tie, űobtä űan angwane ye kwrere mun mden mden tā tōdeke era metre Jesubti rūkadre gare abkokāre. ²⁰ Akwa munta gātāre Jesu kābti angwane, munta mrōre, ye abko űan munta mrōre ni Dānkien ngatani ngwiankrā tōre jae era metre, ²¹ űobtä űan angwane mrōta niken Jesu ngatani ngwiankrā tōre jae angwane, mun ngwian bkānkā rikri ara jire tā niken mrō jakwe kweteta kāne amne ni ruāre abko tā neme mrōi. Erere arato, ni ruāre tā dō űāen kabre amne tā neme drōbare. ²² űu munkwe űakare mrōkrā amne dō űākrā kāne ya? űSe űobtä munta nitre Ngöbökwē mike ngwarbe kore jae amne nitre bobre bobre tōdekaka Jesubti abko munta mike ja gaire kore se! űMunta kukwe nuene kore,

sebtä tikwe dre niedre munye? ¿Tikwe mun käikitadrekä ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kore btä tikwe ñan mun käikitadrekä jire chi.

²³ Ye abko, ti Dänkien käkwe diribare tie abko erere tikwe diribareta munye abko krörö: Ni Dänkien Jesu kitani ngise, ye näire deo, ban diani kunti kisete kwe, ²⁴ käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, käkwe niebare krörö: Ban ne abko ti ngätä tikwe. Ne mden abko tita bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban kweta kore ti ngwiankrä töre jae, niebare kwe. ²⁵ Ye kwrere arato, mröbare ünän jökrä kwetre angwane, uba döi basote diani kisete kwe, bti niebare krörö kwe: Uba döi ne abko kukwe ükaninte btin Ngöböke abko rabadre bare täte jökrä ti däriehti ye bä mikakrä. Ne aiset munkwe uba döi ña batire batire ti ngwiankrä töre jae, niebare ni Dänkienkwe. ²⁶ Ne aiset, ni Dänkien jatadreta, ye ngibiare kwärä munkwe ban kweta amne munkwe uba döi ña angwane, ni Dänkien krütani ni täte amne ni kräke abko mun tädi bä mike batire batire abti ni Dänkien jatadi nüketa.

²⁷ Ne aiset, ban kwetata amne uba döi ñata ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa tä ni mräkä Jesu käbti mda mda mike ngwarbe jae, ye nirekwe kwetadre kore angwane, ja mikadre ngite kwe ni Dänkien ngrabare rüere amne ni Dänkien därie rüere arato. ²⁸ Ye mden kisete, mun rika ban kwete amne uba döi ñaen ni Dänkien ngatani ye ngwiankrä töre jae, känenkri munta ja mike ngite kore mun mräkä Jesu käbti rüere ya, abkobtä munkwe töbika kuin käne, ²⁹ ñobtä ñan angwane ban kwetadre amne uba döi ñadre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa nita ni Dänkien ngrabare ara jire mike ngwarbe, ye ngwane, ja rüere nita ja mike ngite au Ngöböye, dokwäre Ngöböke ni mikadi ja ngie nuen. ³⁰ Ye mden kisete mun kwati bren amne mun di ñakare amne ni ruäre abko krütanina. ³¹ Ne aiset, nikwe dre nuendre, yebtä nikwe töbikadre kuin ja käne au angwane, ni Dänkien käkwe ñan ni mikadre ja ngie nuen. ³² Akwa ni Dänkien käta ni mike ja ngie nuen, ye abko tä ni töi den kore mtare, niarakwe ñan ni mikadre ja tare nike ni ñakare tödekaka Jesubti ben gwaire kä mrä angwane, abkokäre tä ni töi den kore mtare.

³³ Ne aiset ti mräkätre tikwe, mun rika gätäre mrökäre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae angwane, munkwe ja ngibia ngäbti kwärikwäri, abti munkwe mrö kweta ketetibe gwaire jökrä. ³⁴ Akwa ni ruäre, ie mrö raba krübäte angwane, mrö kweta kwe ja gwiriete, bti jata gätäbtä. Ye kwrere gätädre kwe abtä Ngöböke ñan mikadre ja ngie nuen. Kukwe mda mda tä ükarete abko ti näinta nebe mun kanti yete angwane, tikwe ükadite jökrä.

12

Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe

¹ Ti mräkätre, Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe ja moto kuinbti nitre tödekaka Jesubti itire itireye, btä munkwe kukwe ngwianintari tie taräbtä. Kukwe yebtä mun ñan töi rabadre mräme, akwa ye abko rabadre gare metre munye, ie ti tö abko krörö: ² Bäre käne abko, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri ngöbö ngwarbe, ye jiehti mun nämane ja ngwiamna ni mda mdaye, ye gare kuin munye. Ngöbö ngwarbe ye abko blite ñakare. ³ Ye aiset, mtare kukwe rabadre gare krörö munye, ie ti tö: Nire nire käta blite Ngöbö Üai köböire ñan raba niere: ¡Ngürün raba Jesubtä näre! abko ñan raba niere jire. Erere arato, Ngöbö Üai Deme köböire aibe ni raba niere: ¡Jesu abko Dänkien Ngöbö! abko ni raba niere kore, ye abko rabadre gare munye.

⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti abko bti Ngöbö Üaita ja di dräire bätäkä ngwarbe jene jene, akwa Ngöbö Üai itibe kätä ja di bien kore. ⁵ Erere arato, sribi tarä bätäkä ngwarbe Ngöbökrä, akwa sribi ye abko nuenta ni Dänkien itibe köböire amne niara kräke. ⁶ Ye kwrere arato, sribita neme bare bätäkä ngwarbe ni mda mdakrä, akwa Ngöbö itibe kätä sribi ngwena bare ni köböire amne niara tä ja di mike ni jökräbtä abko krörö:

⁷ Ni itire itire, ie Ngöbö Üai kätä ja di bien ja moto kuinbti ni jökrä die mikakäre abko krörö: ⁸ Ni iti, ie Ngöbö Üai kätä kukwe töbtä mike gare blitakäre btä amne, ni mdaye abko Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien kukwe keta kabreta ükaninte ño ño rabadre gare. ⁹ Erere arato, Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien ni mdaye tödekakrä kwatibe Ngöböbti amne, Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien bätäkä ngwarbe ni mdaye ni bren bren mikakäreta quinta. ¹⁰ Ni mdaye abko Ngöbö Üaita ja di bien sribi kri ñan tuabare bätäkä ngwarbe nuenkäre amne, ni mdaye abko ja di bianta Ngöbö kukwei niekäre nitre Ngöbö kukwei niekä kwrere amne, ni mdaye abko ja di bianta üai käme mikata nuke gare amne Ngöbö Üai era metre mikata nuke gare ie arato. Erere arato, Ngöbö Üai kätä ja di bien ni mdaye blitakäre kukwe jenenanbti btä ja töitkani ñakare kwe amne, ni mda abko ie ja di bianta kukwe jenena ye rükadre gare, abkokäre Ngöbö Üai kätä ja di bien ie. ¹¹ Di jökrä bätäkä ngwarbe ne abko Ngöbö Üai itibe ye ara kätä bien nie, akwa tä ütiä kärere ñakare nie. Ngöbö Üai töta neme ja di biain ño ño nie, ye erere tä dräire ni tödekaka Jesubti itire itire bti.

Jesu ngrabare itibe akwa kiakia ngrabare kabre

¹² Ñöbtä Ngöbö Üai kätä ja di bien bätäkä ngwarbe jene jene abko ti bike bä mike ni ngrabarebtä. Mun tödekaka Jesubti abko ti bike bä mike ni kiakia ngrabare kwrere abko nere: Ni ngrabare abko itibe, akwa ni kiakia abko kabre amne, ni kiakia ngrabare kabre, ye tä ni itibe ngrabare. Ye kwrere, Kristo ngrabare itibe, akwa nitre tödekaka Jesubti itire itire tarä kabre abko niara kiakia ngrabare. ¹³ Ne aisete, era metre ni abko bätäkä ngwarbe jene jene. Ruäre abko ni israelitare amne ruäre abko ñakare israelitare; ruäre klaborre amne ruäre abko klaborre ñakare, akwa ni jökräbtä Ngöbö Üai itibe nükani täte ni mikakäre Jesukristo ngrabare itibe kwrere amne, Ngöbö Üai itibe abko ni jökrä käkwe kani ngäbti. ¹⁴ Era metre ni ngrabare itibe akwa, ni kiakia ngrabare abko tarä kabre ni ngrabare mikakrä täte.

¹⁵ Ye abko ti bike bä mike krörö: Ni ngoto käkwe niedre, ¡A! Ti ñakare ni kise, aisete tita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, ¿ye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? ¡Ñakare! ¹⁶ Erere arato, ni olo käkwe niedre, ¡A! Ti ñakare ni okwä, aisete tita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, ¿ye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? ¡Ñakare! ¹⁷ Ye abko, ¿ni ngrabare rabadre ni okwärebe jökrä angwane, ni kukwei jaradre ño nie? Erere arato, ¿ni ngrabare rabadre ni olorebe jökrä angwane, jändrän rä rabadre ruen ño nie? ¹⁸ Akwa ni kiakia ngrabare, ye Ngöbö tö namani mikai mdente mdente, erere mikani kwe au ja töi jenbti. ¹⁹ Akwa ni kiakia ngrabare rabadre ketetibe ja bä kwrere jökrä angwane, ni ngrabare ñan rabadre kuin täte. ²⁰ Ye mden aisete, ni kiakia ngrabare tarä kabre bätäkä ngwarbe, akwa ni ngrabare abko itibe, btä ni kiakia ngrabare tä ketetibe jökrä. Ye kwrere Ngöbökwre kukwe mikanintbe munbtä arato.

²¹ Ye aisete, ni okwä ñan raba niere ni kiseye: ¡A! Ma ütiäte ñakare nünankrä tie, ñan raba niere kore. Erere arato, ni dokwä ñan raba niere ni ngotoye: ¡A! Ma ütiäte ñakare nänkrä tie, ñan raba niere kore, ²² ñöbtä ñan angwane ni

kiakia ngrabare tä nebe tuen di ñakare nie, akwa ye abko bäri ütiäte nigrä. ²³ Amne ni kiakia ngrabare ñan tä nebe tuen nuäre nie, ye nita ükete bäri nuäre. Erere arato, ni kiakia ngrabare, btä nita ja gaire, ye ni ñan tö mikai tuare ni jökräye, abkokäre nita ngwä kite bäri kuin amne nita ja jue mike kuin bäre bäre, ²⁴ akwa ni ngrabare tuen kuinquin abko ngibiata ñakare kore nikwe amne nita ja jue mike ñakare arato. Ye abko, Ngöbökwe ni ngrabare ükaninte, ni kiakia ngrabare tuen ütiäte ñakare nie rabadre mikani bäri ütiäte nikwe. ²⁵ Erere arato, ni kiakia ngrabare ñan rabadre ja ñaketbe jene jene, akwa ni kiakia ngrabare mden mden tuen ütiäte amne mden mden tuen ütiäte ñakare, ye töi rabadre ja di mikabtä kwärikwäri, abkokäre Ngöbökwe ükaninte kore. ²⁶ Ne aisete, ni kia ngrabare keteti tä ja tare nike angwane, ni ngrabare tä ja tare nike jökrä gwaire. Ye kwrere arato, ni kia ngrabare keteti mikata ütiäte angwane, ni ngrabare jökrä btä käta nebe nuäre gwaire jökrä.

²⁷ Ye kwrere mun jökrä gwaire abko Kristo ngrabare ara amne, ni kiakia ngrabare tärä, ye kwrere mun itire itire tä Jesu ngrabare kiakiare. ²⁸ Ye aisete, nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite Ngöbö tö namani ni krörökrörö tuai abko erere mikani kwe abko krörö: Mtare Jesu kukwei ngwianka mikani käne kwe. Bobukäre abko, nitre Ngöbö kukwei niekä. Bämäkäre abko, nitre Ngöbö Kukwei dirikä mikani kwe. Yebti nitre sribi kri ñan tuabare nuenkä, nitre ni bren bren mikaka kuinta amne, nitre ni mda mda die mikaka amne, nitre ni mda mda jie ngwianka, amne nitre blitaka kukwe jenenanbti, ye abko mikani jökrä kore nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite. ²⁹ Ye abko, ñan ni jökrä tä Jesu kukwei ngwianka amne ñan ni jökrä Ngöbö kukwei niekä amne ñan ni jökrä tä Ngöbö Kukwei dirikä amne, ñan ni jökrä tä sribi kri ñan tuabare nuene. ³⁰ Erere arato, ñan ni jökrä ni bren bren mikakata kuinta amne, ñan ni jökrä tä blite kukwe jenenanbti amne, ñan ni jökrä abko ie kukwe jenena tä nuke gare niekäre ni mda mdaye. ³¹ Akwa Ngöbö Üai di bäri ütiäte ütiäte mun die mikakäre, ye munkwe kánántari kisere jakrä.

Ja taredre kwärikwäri abko bäri ütiäte

Akwa jändrän bäri kuin ütiäte Ngöbö Üai di bätäkä ngwarbe ye kräke, jiebti ti bike ji tike käne abko krörö:

13

¹ Ni kukwe bätäkä ngwarbe kä nebtä, erere ti rabadre blite amne angeletrre kukwe ño ño, erere ti rabadre blite, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, balinkwata ngö kri ngwarbe, kwrere jire ti rabadre amne bandereta ngö mikata ngöbö ngwarbe mikakrä ütiäte, kwrere jire ti rabadre ngwarbe. ² Erere arato, Ngöbö Üai köböire ti di rabadre Ngöbö kukwei niekäre amne Ngöbö Üai köböire kukwe tiebetiebe Ngöbökwe rabadre gare jökrä tie amne, Ngöbö Üai köböire kukwe kabre bätäkä ngwarbe tä ükaninte ño rabadre gare jökrä tie amne Ngöbö Üai köböire tita tödeke kwatibe Ngöböbti, köböire ti rabadre ngitio kri juen nebe kä mdabti, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, ti ütiäte ñakare jire. ³ Mdakäre abko, jändrän tädre tikwe, erere tikwe dräidre jire jökrä ni bobre bobrebti amne, tikwe ja ne ara jire biandre kukwadre sribi Ngöbökwekrä, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, çtikwe dre ganaindre jakrä?

⁴ Nita ni mda mda tarere metre abko nere: Nita ni mda mda tarere angwane, nita jändrän jökrä ngibiare bätäkä ni mdabtä amne nita ja moto mike kuin ni mdakrä. Nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita nune ni ja ribare kwrere jändrän jökräbtä jändrän diankakäre jakrä amne, ñan nita ja bä

mike ütiäte amne ñan nita bike kri. ⁵ Nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita ñake diän diän ni mdaye mikakäre ja gaire amne ñan nita jändrän kuin känene kaiibe jakrä. Erere arato, nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita nebe romon jötrö ngwarbe ni mdakrä amne ñan ni mätäta neme kärekäre ja dokwäre ni mdabtä. ⁶ Mdakäre abko, nita ni mda mda tarere angwane, kukwe diän diän Ngöbö rüere amne ni mda mda rüere, ye käita neme nuäre ñakare nibtä, akwa kukwe kuin era metre abko käita nebe nuäre nibtä. ⁷ Nita ni mda mda tarere angwane, nita juto biare jändrän jökrä ni rüere kaen ngäbti ni mda mda ngibiakrä amne, nita tödeke janknu Ngöböbti amne ni mda mdabti. Erere arato, nita ni mda ngibiare batärekä jändrän jökräbtä amne nita di krüte ñakare jändrän jökräbtä.

⁸ Nita ja tarere kwärikwäri ye abko rabadi kärekäre, akwa kukwe niebare nitre Ngöbö kukwei niekäkwe abko köböitira jire näin ta amne, ñan blita rabadre kärekäre kukwe jenenanbti Ngöbö Üai köböire. Erere arato, ni ye ie kukwe kabre tä ükaninte tä gare Ngöbö Üai köböire, ye näin ta, ⁹ ñobtä ñan angwane ni ye ie kukweta neme gare braibe amne, ni Ngöbö kukwei niekä ye abko gare ñakare täte. ¹⁰ Ne aisete, ni Dänkien Jesu rükadita angwane, kukwe era erere mikadi gare täte kwe nie, aisete kukwe ñakare täte era metre Ngöböbtä, ye ñan rabadi ütiäte mda. ¹¹ Ye abko, ti bike bä mike krörö: Ti nämane chi angwane, ti nämane blite, ti nämane töbike amne ti nämane töi ngitiäkä ngäbäkre chi kwrere. Akwa ti namanina ünän angwane, jändrän ngäbäkre chikwe namani jökrä ja jiebti tie. Ye kwrere, kukweta gare mtare tie abko kukwe braibe amne, Jesu rükadita angwane, rabadi jökrä ja jiebti tie. ¹² Mdakäre abko, ti bike bä mike jene mda abko krörö: Mtare jändrän jökrä tuen ñakare kuin nie, aisete ñai ngututire te jändrän bä tuen diore kwrere, aibe tuen diore nie, ye kwrere kukwe keta kabre gare ñakare metre nie mtare, akwa köböitira jire nikwe ja tuadi gwärere Ngöböbe angwane, kukwe rabadi gare metre nie. Mtare abko ti töi braibe Ngöböbtä, akwa köböitira jire Jesu rükadita angwane, ti gare kuin metre Ngöböye mtare, ye kwrere Ngöbö rükadi gare tie. ¹³ Ye abko, jändrän ketamä rabadre ütiäte kärekäre abko krörö: tödekadre kwatibe Ngöböbti, Kristo jatadreta ye ngibiadre ngäbti amne ja taredre kwärikwäri. Akwa jändrän ketamä, ye ngätäite abko ja taredre kwärikwäri abko bäri ütiäte.

14

Kukwe jökrä nieta gätäte rükadre gare ni jökräye

¹ Ja taredre kwärikwäri, ye jiebti mun rankwa kisere janknu. Erere arato, Ngöbö Üai di batäkä ngwarbe, ye känantari munkwe jakrä, akwa Ngöbö Üai di Ngöbö kukwei niekäre, ye abko bäri känantari munkwe, ² ñobtä ñan angwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye abko tä blite Ngöbö aibe ben amne ñakare tä blite nitre gätäkä yebe. Niarata kukwe ütiäte ükani tiebe jenena niere Ngöbö Üai diebti, akwa kukwe ñan tä nebe nuke gare ni mda mdaye gätäte. ³ Akwa ni Ngöbö kukwei niekä abko tä blite nitre gätäkä Jesu käbti kukwere angwane, kukwe dirita kwe ye tä nitre gätäkä Jesu käbti die mike nüne bäri Jesukrä, amne tä töi den näin janknu Jesube amne tä kä mike nuäre btäre. ⁴ Akwa ni blitaka kukwe jenenanbti Ngöbö Üai diebti abko tä blite angwane, tä ja die mike au, akwa ni Ngöbö kukwei niekä tä blite nitre gätäkä Jesu käbti die mike jökrä. ⁵ Mun jökrä rabadre blite kukwe jenenanbti näre, akwa munkwe Ngöbö kukwei niedre abko ie ti tö bäri, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei niedre ye abko bäri ütiäte blitadre kukwe jenenanbti ye kräke. Akwa ni

blitaka kukwe jenenanbti tä dre niere, ye kwitadre nitre gätäkä Jesu käbti kukwere niaratre die mikakäre, ne ngwane rabadre kuin.

⁶ Ti mräkätre, ti bike kukwe bä mike mda munye abko krörö: Ti rikadre basare munye angwane, Ngöbö Üai diebti kukwe jenena nuke gare ñakare munye, bti tikwe blitadre munbe, ye käkwe ñan mun die mikadre jire chi nüne bäri Jesukrä, ñobtä ñan angwane kukwe jenena ye gare ñakare munye. Akwa Ngöbökwé kukwe tiebe mikani gare tie, ye tikwe niedre munye mun kukwere amne, kukwe töbtä Ngöbö Kukweibtä, yebtä tikwe blitadre munbe mun kukwere amne tikwe Ngöbö kukwei niedre munye, ye käkwe diridre munye mun kukwere, ye abko rabadre mun die mike nüne bäri Jesukrä. ⁷ Erere arato, drü bätäkä ngwarbe abko këta kukwe ye bä mike arato abko krörö: Tolero jükadre ngwarbe amne arpa tükadre ngwarbe, ye ngwane dre jükata metre amne dre tükäta metre ñan rükadre gare nie. ⁸ Erere arato, ¿nitre rükä, kräke trombeta jükata mikakäre juto rikakäre rüre, akwa ñan jükadre metre angwane, ja mikadre ño juto kwetre? ⁹ Ye kwrere tä nakenkä munbtä. ¿Kukwe nuke gare kuin, bti munkwe ñan blitadre, ye abko munta dre niere abko rükadre gare ño ni mda mdaye gätäte? Mun kukwei ñan rükadre gare, ye ngwane munta blite kaibe ngwarbe kwäräkwärä. ¹⁰ Mdakäre abko, ni kukwei tarä keta kabre kä nebtä, akwa ni kukwei kwatirekwatire, bti dre nieta abko tä mike gare. ¹¹ Akwa ni mdakwe ñakädre ja kukwere akwa, dre niedre kwe tie ñan rükadre gare tie, ye ngwane ti rabadre chui menteni kwrere kräke amne, niara rabadre chui mentenine tikrä arato. ¹² Ne aisete, mun tö Ngöbö Üai di tuai bätäkä ngwarbe jakrä, ye abko kuin, akwa mun di rabadre nitre gätäkä Jesu käbti die mikakäre bäri abko munkwe kärä kisere jakrä Ngöböye.

¹³ Ne aisete, Ngöbö Üai diebti nire nire käkwe blitadre kukwe jenenanbti angwane, Ngöbö Üai käkwe ja di biandre mae kukwe ye kwitakäre mun kukwere, munta dre niere rükadre gare munye abko munkwe kärä Ngöböye. ¹⁴ Ti mräkätre, Ngöbö Üai diebti tikwe blitadre kukwe jenenanbti Ngöböbe, ye ngwane tita blite ja üai aibehti Ngöböbe, akwa ñakare tita blite ja töibti. ¹⁵ ¿Yebtä abko, tikwe ja nuendre? Tikwe blitadre Ngöböbe angwane, tikwe blitadre ben ja üai aibehti kukwe jenenanbti. Erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gwaire ja kukwere tikwe blitadre ben arato. Erere arato, tikwe kantadre Ngöböye kukwe jenenanbti ja üai aibehti, erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gwaire ja kukwere arato. ¹⁶ Makwe ñan nuendre kore ne ngwane, ma tädre Ngöbö käikitekä ja üaibehti kukwe jenenanbti angwane, ni tödekaka Jesubti mda mda, ie kukwe makwe ñan tä nuke gare tädre gätäbtä ma kukwei nuen, käkwe ma kukwei nuadre, ye ngwane niara ñan raba ja töi mike gwaire mabe kuin niekäre Ngöböye, ñobtä ñan angwane mata dre niere ñan rükadre gare ie aisete. ¹⁷ Ye aisete, nane mata blite bä nuäre Ngöböbe amne mata kuin niere ie kukwe jenenanbti, akwa rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye amne mata die mike ñakare.

¹⁸ Ye abko, Ngöbö Üai käkwe ja di biani tie, aisete kukwe jenenanbti tita blite bäri kabre mun ngwä, yebtä tita kuin niere Ngöböye. ¹⁹ Akwa gätäte abko, bäri ti töta neme kukwe niei kwärikebe ja kukwere, kukwe ye rükadre gare kuin ni jökräye abko rabadre bäri kuin, ñobtä ñan angwane kore kukwe dirita tikwe rükadre gare metre ni mda mdaye aisete. Akwa tikwe kukwe niedre mili kwä jätä kukwe jenenanbti, ye abko ñan rükadre gare, aisete ni mda mda ñan die mikadre kore kwe. ²⁰ Ti mräkätre, blitadre ni kukwe jenenanbti amne Ngöbö kukwei niedre ño, yebtä munkwe ñan töbika ngäbäkre kiakia kwrere, akwa jändrän kämekämé Ngöbö rüre, yebtä ngäbäkre kiakia tä töbike ñakare, erere mun töi raba ngäbäkre kiakia kwrere. Amne ni ünän ünän käkwe

töbika kuin ja käne, ye kwrere munkwe töbika blite ni kukwe jenenanbti yebtä amne Ngöbö kukwei niebtä arato, ²¹ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita tikani krörö kukwe jenenanbtä:

Ni menteni kukwe bä jene, bti tikwe blitadi nitre israelitabe niaratre mikakäre mokre,

ñobtä ñan angwane ni menteni, ye köböire ti bike nitre israelita mike ja tare nike.

Amne ni nünanka kä mdate, yebti tikwe blitadi nitre israelitabe, akwa ti kukwei ñan mikadre ütiäte kwetre, niebare ni Dänkien Ngöbökwé, *Isaías 28.11-12*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

²² Ne aisete, nita blite kukwe jenenanbti, ye abko ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke blitata kore abko Ngöböta yete niaratre ngätäite bä mikata, aisete ye abko ñakare ni tödekaka Jesubti kräke. Akwa Ngöbö kukwei nieta ye abra ni tödekaka Jesubti kräke amne Ngöböta ja moto mike kuin kräke bä mikata, aisete ye abko ñan blitata ni ñakare tödekaka Jesubti kräke. ²³ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä ja üekrö jökrä gätäbtä Jesu käbti angwane, ni jire jökrä tädre blite kukwe jenenanbti, ye btäräbe ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rikadre nebe yete amne ni ñakare tödekaka Jesubti rikadre nebe arato angwane, mun jökrä dokwäbti kä jäme nitre ñäkäkä bä jene kore ngöbötre ngwarbe käikitakakäre kwrere jire rabadre nütüre munbtä. ²⁴ Akwa mun jökrä tädre Ngöbö kukwei niere angwane, ni ñakare tödekaka Jesubti amne ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rükadre gätäte, käkwe mun kukwei nuadre ja kukwere angwane, mun kukwei rabadi era kräke amne, mun jökrä tädi dre niere, ye rükadi gare ie amne rabadi töbike jabtä au, ja rabadre ruen ngite ie Ngöbö ngwäreki amne, ²⁵ kukwe kämekäme tä kaibe töibtä ye abko rabadre kä merete jökrä Ngöbö ngwäreki, rabadre ruen ie amne, rabadi ngukudokwäbti temen Ngöbö mike ütiäte jae. Ye ngwane, Ngöböta era metre bkänä mun ngätäite niedi kwe, käkwe tödekadi Ngöböbti, aisete munkwe Ngöbö kukwei niedre abko bäri ütiäte blita kukwe jenenanbti ye kräke.

Ni jökrä käkwe blitadre itire itire ja täritäri

²⁶ Ne aisete, ti mräkätre, munta gätäre Jesu käbti angwane, munkwe dre nuendre abko ti bike niere munye abko krörö: Ni ruäre käkwe kanta, ni ruäre abko käkwe Ngöbö kukwei diri amne, ni mda abko ie Ngöbökwé kukwe tiebe mikani gare abko mika gare kwe amne, ni mda abko käkwe blita kukwe jenenanbti amne ni mda abko käkwe kukwe jenena ye kwita mun kukwere ni mda mda kräke. Akwa jändrän jökrä, ye munkwe nuen ja die mikakäre kwärikwäri. ²⁷ Akwa mun rika blite kukwe jenenanbti, ye ngwane ni nibu, ni nimä aibe käkwe blita itire itire ja täritäri, akwa ñakare gwaire jökrä batibe. Angwane kukwe jenena ye kwitadre mun kukwere. ²⁸ Akwa ne kwrere ni ñakare kukwe jenena ye kwitaka mun kukwere, ye ngwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye käkwe ñan blita ni jökrä okwäbti gätäte, akwa blita kaibe kwe Ngöböbe.

²⁹ Ne kwrere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä abko tarä, ye ngwane ni nibu, ni nimä käkwe Ngöbö kukwei nie itire itire ja täritäri amne, nitre Ngöbö kukwei niekä ye tä Ngöbö kukwei niere metre ya abko ni mda mda käkwe mika ñäräre. ³⁰ Akwa nane nita täkänintbe temen yete, ye ie Ngöbökwé ja kukwei tiebe mika gare ni jökrä kräke mda angwane, ni Ngöbö kukwei niekä käne ye käkwe kada keta jirekäbe, käkwe kä biandre ni mda yeye. ³¹ Ne kwrere ni jökrä käkwe nuendre angwane, ni itire itire ie kä rabadre Ngöbö kukwei niere ye abko käkwe nitre gätäkä Jesu käbti ye töi tikadi amne die mikadi nüne

bäri Ngöbökrä. ³² Akwa nire nire ie ja di bian Ngöbö Üaikwe Ngöbö kukwei niekäre, nitre ye abko di tarä ja töi ngibiare blitakäre jame ja taritäri amne ñakare batibe jökrä gwaire, ³³ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko Ngöbö jame, akwa ñakare Ngöbö kä ngwiankrä nokre ni töi kwitakäre kwäräkwarä aisete. Ye kwrere nitre gätäkä Jesu käbti kä ketareketare temen käta nuene kore, aisete munkwe nuendre kore arato.

Kukwe nitre merire kräke

³⁴ Kukwe mdara jire ti bike niere abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu käbti, ye kanti nitre merire käkwe ni kukwei nua kä bube jirekabe, ñobtä ñan angwane nitre merire käkwe ñan blitadre gätäte abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta niere, ye kwrere nitre merire raba kwekbe ni kukwei nuen. ³⁵ Akwa nitre merire tö raba kukwe ño ño gai angwane, ngwiantari kwe kwäräiye ja gwiriete, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu käbti, ye kanti merikwe blitadre abko gaidre kri.

Kukwe nämane nakenkä gätäte, yebtä Pablokwe blitabare mrä

³⁶ Angwane Ngöbö Kukwei ye abko jatani kena mun köböire munkwe ñan nütü. Erere arato, ñan mun aibe käkwe Ngöbö Kukwei kani ngäbti, mun raba nütüre. ³⁷ Mun mden ie ja ruen Ngöbö kukwei niekä amne Ngöbö Üai tä täte munbtä raba ruen munye, ye ngwane tita kukwe tike tarä nebtä ne abko ñan tita nuemna akwa, ni Dänkien käta nuemna era metre, ye rükadi gare munye. ³⁸ Akwa ñan rükadre gare munye angwane, munkwe trö kwitadre ni Dänkienye, ye ngwane ni Dänkienkwe trö kwitadi munye arato. ³⁹ Ne aisete ti mräkätre tikwe, Ngöbö Üai di rabadre munkrä Ngöbö kukwei niekäre, ye abko munkwe känantari kisere amne, nire nire rika blite kukwe jenenanbti, ye munkwe ñan dokwä takä kän. ⁴⁰ Akwa munkwe jändrän jökrä nuen kuin era metre jökrä ja taritäri.

15

Jesu nükaninta nire era metre

¹ Ti mräkätre, mtare kukwe kuin Jesubtä tikwe mikani gare munye, ye ti tö mikaita töre munye. Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye mden munkwe kani ngäbti amne mun tä näin janknu btä mtare. ² Ye kwrere munkwe nändre janknu kore ne ngwane, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä tikwe diribare munye, ye köböire mun rabadi dianintari. Akwa munkwe ñan nändre janknu ne ngwane, munkwe kukwe kuin Jesubtä mikani era jae akwa ngwarbe. ³ Kukwe mikata ütiäte Jesubtä ni jökräkwe diribare tie abko erere tikwe diribare munye abko krörö: Kristo krütani ni ngite Ngöbö rüere ye diankakäre nitä abko nämane tikani kore Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere nakaninkä. ⁴ Erere arato, Kristo doboi mikani, abti köbömakäre Ngöbökwé mikaninta nire abko nämane tikani kore Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere nakaninkä. ⁵ Yebti Kristokwe ja mikani tuadre Pedroye, bti ja mikaninta tuadre kwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu yeye.

⁶ Abti ja mräkätre Jesu käbti sientö krärike jire, ie ja mikani tuadre batibe jökrä kwe. Ja mräkätre Kristo tuakatuaka ye tä nüene kwati akwa, ruäre abko krütanina. ⁷ Yebti ja mikani tuadre kwe Santiagoye amne nitre niara kukwei ngwianka mda mdaye. ⁸ Mrä, Kristokwe ja mikani tuadre tie arato, aisete ngäbäre däredre käi ngämi nüke angwane, tä därerere käme, ye kwrere nakaninkä tibtä.

⁹ Ye mden kisete, nitre Jesu kukwei ngwianka jökrä, ye ngätäite ti abko bäri ütiäte ñakare. Ti abko Jesu kukwei ngwianka ñan niedre tibtä, ñobtä

ñan angwane nitre gätäkä Jesu käbti, jiebti ti nämane näin kisere mikakäre ja tare nike. ¹⁰ Akwa tita ño mtare ne abko Ngöbökwe ja moto mikani kuin tikrä abko köböire tita kore. Ngöbökwe ja moto mikani kuin tikrä, ye abko ñakare nuenbare ngwarbe kwe, ñobtä ñan angwane tita sribire bäri nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda ngwä, ye abko ñan tikwe nuenbare kaipe ja di jenbti, akwa Ngöbökwe ja moto mikani kuin tikrä käkwe ti die mikani. ¹¹ Akwa tikwe sribibare bäri ya o niaratre ya abko ñakare ütiäte, akwa kukwe bäri ütiäte abko ti amne nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda käkwe kukwe diribare ja kwrere jökrä, ye mden abko munkwe mikani era.

Nitre tödekaka Jesubti abko Ngöbökwe mikadita nire era metre

¹² Akwa Kristo mikaninta nire Ngöbökwe abko nunta dirire, ¿ye ñobtä abko ni krütanikrütani ñan rükadreta nire abko mun ruäreta niere? ¹³ Ni krütanikrütani ñan rükadreta nire, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. ¹⁴ Amne Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane kukwe dirita nunkwe abko ngwarbe, ütiäte ñakare. Erere arato, munta tödeke ngwarbe Kristobti. ¹⁵ Ngöbökwe Kristo mikadreta nire ñakare bkänä, akräke nun rabadre kukwe ngwarbe niekä Ngöböbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, akwa mikaninta nire kwe nun tädre niere, ye ngwane nun tädre ñäke ngwarbe Ngöbö rüere. Mdakäre abko, ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato, ¹⁶ ñobtä ñan angwane ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. ¹⁷ Erere arato, Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane munta tödeke ngwarbe bti amne mun tä ngite janknu Ngöböye abti kä nüke mtare. ¹⁸ Mdakäre abko, Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane nitre tödekaka Kristobti krütanikrütani ye abko ñakare dianintari, akwa tä nianinte janknukäre arato. ¹⁹ Kore ne ngwane, nikwe nünandre kä nebtä aibe kräke nita tödeke Kristobti ne ngwane, ni jökrä ngätäite, ni abko bäri bobre jakän.

²⁰ Akwa Ngöbökwe Kristo mikaninta nire, ye abko era bkänä amne, Ngöbökwe nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani mikadita nire bkänä, abkokäre Jesu mikaninta nire ni jökrä tödekaka niarabti ye känenkri. ²¹ Ngöbökwe nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani mikadita nire arato abko gare krörö nie: Kena ni iti kä Adán käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye köböite ni jökrä tä krüte, ye kwrere arato ni itibe köböire Ngöbökwe ni tödekaka Jesubti krütanikrütani erere mikadita nire. ²² Ye abko, Adán köböite ni jökrä kä nebtä tä krüte, ye kwrere arato Kristo köböire Ngöbökwe ni jökrä tödekaka Kristobti mikadita nire. ²³ Akwa Ngöbökwe kukwe ükaninte, erere rabadi bare ja täritäri abko krörö: Ngöbökwe Kristo mikaninta nire käne, yebti Kristo jatadita angwane, ni kwekwe tödekaka niarabti abko rükadita nire mda abko rabadi bare ja täritäri. ²⁴ Kristo jatadita angwane, üai käme tä dankiene nibtä kä nebtä amne jändrän mda mda üai käme kwrerekrwre abko gadikä jire jökrä kwe. Abti kä mrä angwane, gobran mikaninta nire käne, ye mikadita Rün Ngöbö kisete kwe. ²⁵⁻²⁷ Ngöbökwe jändrän jökrä mikani gare Kristoye, aisete Kristo rabadi gobrane abti rüe jökrä ye mikadi ja ngoto täni kwe. Yebti Kristokwe gata mikadi mrä ja ngoto täni ne abko Kristo rüe mrä ganaindi kwe. Akwa jändrän jökrä rabadi Kristo ngoto täni tita niere ne abko, ñakare tita blite Ngöbö ara jire btä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jändrän jökrä mikani gare Kristoye. ²⁸ Ne aisete jändrän jökrä rabadi Kristo ngoto täni angwane, Kristo Ngöbö Odei ara jire käkwe ja mikadita gare Ngöböye, ñobtä ñan angwane

Ngöbökwé jändrän jökrä mikani Kristo ngoto täni. Ye ngwane, Ngöbö aibe rabadre gobrane jändrän jökräbti.

²⁹ Mdakäre abko, ¿ni krütanikrütani ñan rükadreta nire ni ruäre tä niere, se drekäre abko ni ruäre tä ja ngökö ñöte ni krütani diäre? ¡Se ñan tä ja ngökö ngwarbe ñöte ya!

³⁰ Erere arato, ¿Ngöbökwé ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane, drekäre köbö kwatirekwatire nunta ja kite kukwe krübätete? ³¹ Ye abko, munta näin Kristo Jesu ni Dänkienbe, ye käita nebe nuäre tibtä era metre. Ye kwrere jire, era metre käre köbö kwatirekwatire tita kä krübätete rätäninkä gatabti. ³² Ye abko, jändrän ngwarbe romon romon, ben rüdre, kwrere jire tikwe rübare nitre krübäte ben juta Efeso nete, ¿ye tikwe nuendre ngwarbe ja mikakäre kri, ye ngwane dre rükadre tie rübtä kore? ¿Ngöbökwé ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane, ye ñan tikwe rüdre ngwarbe ya? Ngöbökwé ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane, ¡Nane ni krütadre jetbe, aisete ari mröre kri, ari dö ñaen kabre!

abko ni ruäre tä niere. ³³ Akwa munkwe ñan ja ngökamna kukwe yebtä, ñöbtä ñan angwane “ni kukwe muko diän diän ben ni tõi kuin metre tä ja gete angwane, ni tõi kuin metre abko tä neme diän arato,” nieta era metre, aisete munkwe ñan ja ngökamna kore. ³⁴ Akwa munkwe töbikata kuin ja käne, käkwe ñan ja mika ngite mda, ñöbtä ñan angwane mun ruäre, ie Ngöbö gare ñakare. Yebtä mun rabadre ja gaire, abkokäre tita ñäke kore munye.

Ni rükadita nire angwane, ni ngrabare rabadi ño

³⁵ Mdakäre abko, mun ruäre käta kukwe ne ngwentari krörö jae kwärükwäri: ¿Ni krütanina se abko rükadreta nire ño sere? ¿Ni krütani rükadreta nire angwane, rabadi ño ngrabare ruen? abko munta ngwentari jae. ³⁶ ¡Ye ño abko mun tõi ñakare dikaro käta kukwe ngwentari kore jae ye! Ye abko ti bike nura bä mike ni ngrabarebtä. Nura nökata ye gütadrede ñakare angwane, mu ñan rükadre. ³⁷ Ye abko, trigo nurai amne nura mda mda nökata, ye abko ñan nura mu ara jire nökata, akwa nura ara jire nökata. ³⁸ Yebti nura ketareketare Ngöbö töta nebe mu mike niren ño ño, erere tä mike niren jene jene, aisete ñakare ja kwrere jökrä ngrabare. ³⁹ Jändrän jökrä abko ñakare ja kwrere jökrä ngrabare garera nie abko krörö: Ni, jändrän ngwarbe, nukwä amne gwa ye abko bä jene jene jökrä ngrabare. ⁴⁰ Ye kwrere arato, jändrän kä käinbti amne jändrän kä temenbtä abko bä ñakare ja kwrere jökrä, akwa bä jene jene. Akwa jändrän kä käinbti abko bä nuäre nuäre, ye abko bä jen kwetre. Erere arato, jändrän kä temenbtä abko bä nuäre nuäre, akwa bä ye abko bä jen kwe. ⁴¹ Erere arato, ñänä trä ñakare ja kwrere sö träbe amne muke abko trä bä jene jene arato. Erere arato, muke kwatirekwatire abko trä tärä bä jene jene.

⁴² Ye kwrere, ni krütanikrütani mikadita nire Ngöbökwé angwane, rakadikä kore arato nißtä: Ni ngätä tä niken ngwarbe abko doboi mikata, akwa Ngöbökwé ni mikadita nire angwane, ni ngätä niken ngwarbe ñakare jire chi mda abko biandi kwe nie. ⁴³ Ni ngrabare käme bobre doboi mikata, akwa Ngöbökwé ni mikadita nire angwane, ni rabadi bä nuäre ngrabare. Erere arato, ni ngrabare di ñakare ye doboi mikata akwa, Ngöbökwé mikadita nire angwane, ni rabadi bäri dite ngrabare. ⁴⁴ Erere arato, ni ngrabare kä nebtä ne abko jatani dobokri abko doboi mikata, akwa Ngöbökwé ni ngrabare mikadita nire angwane, ni ngrabare kä käinbtikri biandi kwe nie. Erere arato, ni ngrabare jatani dobokri tärä ne ngwane, ni ngrabare kä käinbtikri ye tärä arato.

⁴⁵ Ye mden kisete Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Ni käne kädian nämane Adán abko Ngöbökwé mikani nire,

Génesis 2.7

akwa Adán mrä kädianta Kristo ne abko Üai kwe köböire tä ni miketa nire. ⁴⁶ Akwa ni ngrabare nünakäre kärekäre kä käinbti, ye abko ñakare käne nikwe akwa, ni ngrabare nünakäre kä nebtä abko rabadre käne nikwe, yehti ni ngrabare nünakäre kä käinbti rabadre nikwe mda. ⁴⁷ Ni dätebare käne kä Adán abko dobro temen ne dätebare, akwa ni mda abko Kristo ye abko kä käinbti jatani. ⁴⁸ Ne aisete, ni kä nebtä abko dobro dätebare nire abko bä namani ño ngrabare, ye kwrere ni jökrä bä ja täritäri; akwa ni kä käinbti bä ño ngrabare, ye kwrere Ngöbökwe ni krütanikrütani mikadita nire angwane, ni ngrabare bä rabadi arato. ⁴⁹ Ne aisete, dobro dätebare nire abko kwrere ni bäta ja täritäri mtare kä nebtä, ye kwrere Ngöbökwe ni mikadita nire angwane, ni kä käinbti kä Kristo bä ño ngrabare, ye kwrere ni ngrabare bä rabadi arato.

⁵⁰ Yebtä abko, ti tö niei krörö munye ti mräkätre tikwe: Ngöböta gobrane, ye kanti ni ngrabare tä niken ngwarbe ye ñan raba nebe nüne jire chi, ñöbtä ñan angwane kä käinbti ye kanti jändrän ñakare jire tä niken ngwarbe raba neme.

⁵¹ Akwa kukwe nämane tiebe kaibe Ngöbökwe kira, ye mikanina gare kwe nie mtare abko ti bike niere, aisete ti kukwei nuen munkwe: Nitre tödekaka Jesubti ñan krütadre jökrä angwane niara jatadita, akwa Ngöbökwe ni jökrä kwitadi. ⁵² Trombeta jükadi ngö rabadi kä mrä mikakäre gare angwane, nitre tödekaka Jesubti jökrä rikwitadi jötrö ngwarbe Ngöbö diehti, nita okwä kwata metete jötrö ngwarbe, ye kwrere jire ni rikwitadi batibe jökrä se kwrere. Trombeta ngö rabadi, ye ngwane nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani abko rükadita nire jökrä amne ñan krütadreta mda amne, ni tödekaka Jesubti tädi nire nire abko Ngöbökwe kwitadi jökrä arato.

⁵³ Ni ngrabare tä niken ngwarbe, ne täte abko ni ngrabare niken ngwarbe ñakare abko rabadi nikwe. Erere arato, ni ngätä tä ngataen, ne täte abko ni ngätä ngataen ñakare rabadi nikwe. ⁵⁴ Ni rikwitadi jökrä kore angwane, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadi bare:

Gata, Ngöbökwe ma ganaibarera,

aisete ma ñan rabadre jire chi mda, aisete ni ñakare jire iti krütadre mda.

Isaiás 25.8

⁵⁵ Aisete Gata, ¿ma di kri abko tä mdente?

¿Tbi tu krübäte kwrere jire, ma krübäte, ye abko tä mdente, Gata? *Oseas*

13.14

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁵⁶ Ne aisete kukwe kämekäme nuenta nikwe Ngöbö rüere äbtä nita krüte, ne abko tbi tu krübäte kwrere amne, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye köböire kukwe kämekäme tä sribire abko käta ni kukwe kämekäme nuenkä mike gare nie. ⁵⁷ Akwa ni Dänkien Jesukristo, köböire Ngöböta ni die mike kukwe kämekäme ganaine amne gata ganaine. Yebtä abko nikwe kuin niedre Ngöböye.

⁵⁸ Ne aisete ti mräkätre tare tikwe, munkwe tödeka ni Dänkienbti, yehtä munkwe nünanka dite jabtä käre köbö kwatirekwatire. Mdakäre abko, sribi ni Dänkienkwe, yehtä munkwe ja kita ja di ngöibti, ñöbtä ñan angwane ñan munta sribire ngwarbe kräke.

16

Ja mräkä tödekaka Jesubti kräke ngwian ükaninkrö

¹ Kukwe mdara jire abkobtä ti tö nibi blitai munbe abko krörö: Nitre Ngöbökwe, kräke ngwian ükäröta munkwe, ye abko ja mräkätre tä gätäre Jesu kabti kä Galaciate kärke ngwian ükärekrö ño tikwe niebare ietre, ye kwrere munkwe nuen abko krörö: ² Käre bämän kratiekratire bämänte, munkwe ngwian miika biare jenena biandre ngwarbe ja mräkätrekrä. Ngwian amne jändrän nükani nuäi mun kisete, ye erere munkwe dianka biare jenena, bti

munkwe üka. Yebti ti rikadre nebe yete angwane, munkwe ñan ngwian ükarekrö ye näire. ³ Mdakäre abko, ti näin nebe yete angwane, nire nire tädi mikani biare munkwe juandre Jerusalén, nitre ye abko kräke tikwe tarä tikadi, bti tikwe juandi ngwian ükäröta, ye munkwe bian ja mräkätre bobre bobreye Jerusalén. ⁴ Akwa nane ti rikadre Jerusalén ye abko rabadre dbe ne ngwane, ja mräkätre juandre munkwe ngwian mike Jerusalén ye näin tibe.

⁵ Tita juta Efesote nete, akwa ti näin angwane, ti näin käne kä Macedoniate. Yebti ti näin nebe mun kanti Corintote yete. ⁶ Ye kanti ti rabadi nüentbe bä raire munbe ruen tie, akwa nane kä ñüre näire ti rabadi yete ruen tie. Yebti ti jatadi niken mdente angwane, munkwe ti die mikadi rikakäre ta, abkokäre ti rabadi yete. ⁷ Ti ñan tö näin gwängwarbe, ñöbtä ñan angwane ti ñan tö ja tuai jötrö munbe dikarekä kwärä, aiseite ni Dänkien tö ne ngwane, ti rabadi nüentbe bä raire munbe yete ja tuakäreta munbe. ⁸ Akwa gwängware abko, ti rabadre Efeso nete nemebe köbö Pentecostés näire, ⁹ ñöbtä ñan angwane ni kwati tä ja rüere tibe, akwa gwängware kä tarä kri amne kuin sribikrä tie ni Dänkienkrä nete, aiseite ti rabadi bä raire mda nete. ¹⁰ Akwa nane Timoteo rüka mun kanti yete angwane, rabadre jame mun ngätäite, abkokäre munkwe ka ngäbti kuin, ñöbtä ñan angwane tita sribire, ne kwrere niarata sribire arato ni Dänkienkrä. ¹¹ Ne aiseite, mun ñakare jire iti käkwe niara mika ngwarbe jae, akwa jatadre jame ta, abkokäre munkwe die mika, ñöbtä ñan angwane tita niara amne ja mräkätre mda mda ngibiare ngäbti.

¹² Angwane ti mräkä Apolos abko rikadre ja mräkätre mda mdabe basare munye abko tikwe ribeba kisere ie, akwa ye ngwane niara ñan tö rababa rikai, aiseite ñan rikaba, akwa nebti kä tädira ie angwane, näin nebe basare munye yete.

¹³ Angwane mun abko käkwe ñan dikaka okwä kware amne munkwe nüenka dite tödekabtä ni Dänkienbti. Erere arato, munkwe ja die mika kri nüenka dite Satana rüere. ¹⁴ Angwane munkwe jändrän jökrä nuen, ye abko munkwe nuen ja moto kuinbti ni mda mda tarere kwärä.

¹⁵ Ja mräkätre, käne Estéfanas amne mräkä kwe aibe käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti käne kä Acaya yete angwane, niaratre nikaninbe sribire nitre tödekaka Jesubti kräke, ye tä töre munye ruen tie. ¹⁶ Ne aiseite, niara amne ni mda mda sribikä niaratre kwrerekwrere abko munkwe kukwei mika ütiäte jae, ie ti tö. Erere arato, ni mda mda tö sribire ni Dänkienkrä, ye munkwe mika ütiäte jae. ¹⁷ Estéfanas rükaba Fortunatobe amne Acaicobe ti kanti nete, ye abko käi nuäre kri tibtä, ñöbtä ñan angwane niaratre käkwe ti moto mikaninta jame mun diäre. ¹⁸ Ne kwrere arato, ti moto amne mun moto tä jame niaratre köböire ruen tie, aiseite ni niaratre ne kwrere abko munkwe mikadre ütiäte jae.

Kukwe mrä Pablokwe

¹⁹ Ti mräkätre, ja mräkätre gätäkä Jesu käbti kä Asiate nete käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Aquila amne Priscila btä ja mräkätre mda mda tä ja ükekrö niaratre gwiriete ye käta köbö kuin juen kri mun jökrä kräke ni Dänkien käbti. ²⁰ Ja mräkätre jökrä nete tä köbö kuin juen mun jökrä kräke. Munkwe ja demain kwärükwäri ja moto kuinbti.

²¹ Ti Pablo ne mden käta kukwe mrä ne tike ja kise jenbti munkrä, ti ara käta tarä ne tike rükadre gare munye abkokäre. ²² Nire nire ñan tä ni Dänkien tarere, yebtä Ngöbökwé ngürün mikadre näre, käkwe kitadrekä kärekäre ja okwä bäre mento. ¡Ni Dänkien, ma jata jötrö, ie ti tö! ²³ Ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke. ²⁴ Ti Pablo käta mun jökrä tarere kärekäre Kristo Jesu käbti. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bobukäre Pablokwe Nitre Corintobokrä 2 Corintios

Pablo nämane sribire kä Macedonia kánti angwane tärä 2 Corintios ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Corinto yete amne Corinto bäre temen kräke. Tito sribi muko Pablokwe nämane Corinto, nukaninta Pablo kánti angwane, kukwe kri nitre tödekaka Jesubti ngätäite Corinto yete abko Titokwe niebare Pabloye. Ye mden kisete Pablokwe tärä ne tikani. Kukwe nämane nakenkä abko krörö: Nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka ütiäte kri nükani Corinto yete, ye abko nitre tödekaka Jesubti nämane kaen ngäbti. Nitre ye abko dirikä blo arato. Niaratre nämane bike kri Pablobtä amne nämane Pablo bä mike bobre, ütiäte ñakare abko erere nämane nitre Corintobo tödekaka Jesubti ngökö. Pablo nämane nitre tödekaka Jesubti tarere kri amne ñan tö namani nitre Corintobo tuai niken ji blobti nitre ni ngökaka jiebti. Ye mden kisete, Pablokwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti mikakäre mokre nitre ni ngökaka ngäniene amne mäträkäre btä ja moto kuinbti. Erere arato, niara abko Jesu kukwei ngwianka era metre rabadre gare metre ietre abko niebare kwe ietre.

Mdakäre abko, Pablo ngämi tärä ne tike, känenkri niarakwe ngwian käräbare biankäre nitre bobre bobre tödekaka Jesubti Jerusalén yete yeye. Ngwian ye abko Pablo nämane den jakrä abko nitre ni ngökaka nämane niere, akwa ñakare kore, Pablokwe niebare. Ja rikadre basare jötrö ietre, Pablokwe niebare, aisete nitre tödekaka Jesubti nünanka Corinto yete käkwe ngwian biandre janknu niara ngäbti ngwiankäre Jerusalén.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo kätä tärä ne tike. Ngöbö tö namani ti mikai Jesukristo kukwei ngwianka abko erere tita sribire kräke. Ti ne mden kätä köbö kuin juen ti mräkä Timoteo ben gwaire mun nünanka juta Corintote kätä gätäre Ngöbö käfti, ye kräke nunta köbö kuin juen. Erere arato, mun nünanka kä jökräbti temen kä Acayate, kräke nunta köbö kuin juen. ² Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö.

Pablota Ngöbö käikitekä

³ Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün aibe raba käikitaninkä ni jökräkwe. Nita nebe ruentari tare käreäre ie amne kukwe jire jökrä nikwe, btä niara tä ni die mike amne tä kä miketa nuäre nibtä. ⁴ Nita ja tare nike hätäkä ngwarbe angwane, Ngöböta ni die mike amne tä kä miketa nuäre nibtä, ni mda mda tädre ja tare nike ño ño angwane, ni rabadre ni ye die mike amne kä miketa nuäre btä abkokäre. ⁵ Ngöböta nuene kore, ñobtä ñan angwane Kristo käkwe ja tare nikani kri krübäte, ye kwrere ja tare nika tä krübäte ni kisete. Erere arato, Kristo köböire Ngöbökwé ni die mikadi kri krübäte amne kä mikadita nuäre kwe nibtä. ⁶ Ye abko, mun rabadre die mikani Ngöbökwé amne kä rabadreta nuäre munbtä amne mun rabadre dianintari, abkokäre nunta ja tare nike sribi Jesukristokwe ye dokwäre. Ngöböta nun die mike amne tä kä miketa nuäre nunbtä, nunkwe mun die mikadre amne nunkwe kä mikadreta nuäre munbtä siba angwane, nunta ja tare nike, ye kwrere mun tädre ja tare nike tödekabtä Jesubti angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä, abkokäre Ngöböta nun die mike amne tä kä miketa nuäre nunbtä. ⁷ Ye abko, munta ja tare nike gwaire nunbe, ye kwrere arato Ngöbökwé mun die

mikadre amne kä mikadreta nuäre kwe munbtä gwaire nunbe gare nunye, aisete mun rabadi dianintari metre gare kuin nunye.

⁸ Ti mräkäre, tita tärä tike kore munye, ñobtä ñan angwane provincia Asiate kukwe rakakaba taretare krübäte nun rüere, ye abko rabadre gare munye, ie ti tö. Já oto doboko rika ngitiekä nibti, kákwe ni ketate temen, ye kwrere jire kukwe jataba doboko krübäte nun rüere, kákwe nun di gakaba jökrä amne, nunkwe ñan nünandre mda rababa ruen nunye. ⁹ Angwane nun krütadre era metre rababa ruen nunye, akwa kukwe rakakaba kore nunbtä, ye köböire abko nunkwe ñan tödekadre ja di jenbti au akwa, Ngöbö ni krütanikrütani mikakata nire, ye aibehti nunkwe tödekadre abko rükaba gare nunye. ¹⁰ Amne Ngöbökwé nun diantariba gata ye ngäniene, ye kwrere kukwe jatadita nun rüere angwane, Ngöbökwé nun dianditarita gata ngäniene. Ngöbökwé nun ngibiadi kärekwé abkobti nunta tödeke, ¹¹ amne munta blite Ngöböbe, yehti mun rabadre nun die mike kri. Ye abko, mun kwati tä blite Ngöböbe nunkrä ne ngwane, nun die mikata Ngöbökwé, ye rükadi gare munye angwane, ni kwati kákwe kuin niedi Ngöböye nunbtä.

Ñobtä Pablo ñan nikani basare nitre Corintoboye

¹² Mdakäre abko, kukwe krörökrörö abko nun tö mikai gare bäri munye: Ngöbö diehti nunkwe nünanba deme ni mda mda ngätäite kä nebtä amne mun bäri, ben nunkwe nünanba kore abti kä nüke mtare. Erere arato, Ngöbö diehti nunkwe ni mda mda ngökani ñakare jire, ye abko gare kuin nunye amne jata nebe ruen ngite ñakare jire chi nunye Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane ñan ni kä nebtä töi abko erere nunta näin, akwa Ngöböta ja moto mike kuin nunkrä abko diehti nunta näin kore. Ye mdenbtä nun tö ja dikaire. ¹³ Amne nunkwe tärä tikani munye, ye abko munkwe ñakadre btä amne rükadre gare kuin munye abko erere nunkwe tikani, aisete tärä yehtä munkwe ñakä amne, rükadi gare kuin jökrä munye abko tita nütüre. ¹⁴ Angwane nun abko tä nüne ño, ye nukanina gare ruäre munye, akwa mtare rükadre gare täte munye, ie ti tö, ni Dänkien Jesu jatadi nüketa angwane, ja rabadre ruen ütiäte nunbti munye, ye kwrere arato ja rabadre ruen ütiäte munbti nunye ni Dänkien Jesu ngwäreki abkokäre.

¹⁵⁻¹⁶ Ti nämä tödeke kore munbti, aisete ti näin Macedonia angwane, ti näin käne nebe basare munye yete, ti nämä nütüre abko erere tikwe nieba munye. Erere arato, ti jatadreta ja jiehti angwane, ti rükadre basareta jire munye yete, ti nämä nütüre. Tikwe basadi bobu kore munye, abti munkwe ti die mikadre ninkenta nebe Judeate ti nämä nütüre, akwa ti ñan rababa basare munye yete. ¹⁷ ¿Tikwe köbö kitaba basakrä munye, yehti tikwe töbikabare ñakare kuin ja käne munta nütüre ya? Mdakäre abko, ¿tita kukwe kubu niere kukwe kwatibe kräke amne ti töi abko tä jändrän mdabtä, aisete tita jän niere, akwa tita ni ngökö abko munta nütüre tibtä ya?

¹⁸ Ngöböta ja kukwei bien kwatibe, bti tä mike täte, ye kwrere nunta kukwe kuin Jesubtä niere munye angwane, nunta blite kwatibe, aisete ñan nunta “jän” niere, yehti nunta “ñakare” niereta batibe munye, ¹⁹ ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesukristo Ngöbö Odeibtä abko Silvano. Timoteo amne ti kákwe mikani gare munye angwane, nunkwe ñan niebare krörö munye: Nane Ngöbö kukwei Jesubtä abko era, nane era ñakare abko nunkwe niebare ñakare kore munye. Akwa Ngöbö kukwei Jesukristobtä abko kukwe era erere niebare kwatibe nunkwe munye, aisete nunkwe blitabare ñakare ketebu batibe. Ngöbökwé ja kukwei mikadre täte, yehtä “jännri” niebare kwatibe kwe Jesukristobtä abko erere rabadi kärekwé, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja kukwei biani kabre kukwe nuenkäre ni kräke abko mikani bare täte jökrä Kristo köböire kwe. Ye mden kisete, nita Ngöbö käikitekä angwane, Ngöbökwé

ja kukwei mikani täte Kristo köböire, yebtä nita “Amen,” niere abko erere raba bare kore nita niere Ngöböye Kristo Jesu köböire. ²¹ Ti mräkätre, Ngöbö ara jire käkwe nun amne mun mikani nünenkä dite ketetibe gwaire Kristobtä. Ye abko, Ngöbö ara jire käkwe ni mikani deme jenena jakrä. ²² Erere arato, Ngöböta ni bkäne abko bä mikani krörö kwe: Niarakwe ja Üai Deme mikani nüne nibtä, angwane jändrän tärä bäri mda kwe nikrä abko mikani gare nie arato, ye köböire abko Ngöböta jändrän mda mda ngibiare ni kräke abko tä mike gare nie.

²³ Tita kukwe era erere niere munye, ye abko gare kuin Ngöböye, aiseite ti rikadre Corinto mun kanti yete ti näma nütüre, akwa ti ngämi niken, ñobtä ñan angwane mun tare kri tikwe, aiseite ti ñan tö ñäkäita taretare munye, aiseite ti ngämi niken. Tita kukwe niere munye, nebtä tita mun ngökö ne ngwane, Ngöbö ara jire raba niere ti rüere mun ngökabtä kore. ²⁴ Mun abko tä tödeke Kristobti, yebtä abko ñan nunta ja mike mun dänkiene, akwa nunta sribi nuene jirekäbe gwaire munbe abko käkwe kä mikadre bäri nuäre munbtä, abkokäre nunta sribire kore, ñobtä ñan angwane mun nena nünenkä dite jabtä tödekabtä Kristobti aiseite.

2

¹ Ti tö rababa kä mikai bäri nuäre munbtä, aiseite ti ñan tö rababa näin ñäkäkäre taretare munye bobukäre mun moto mikakäre ulire, aiseite ti ngämi nebeta basare munye. ² Tikwe mun moto mikadre ulire, ye ngwane ñan mun moto mikani ulire tikwe, ye ara käkwe kä mikadre nuäre tibtä ya? jänri! Mun ye aibe raba kä mike nuäre tibtä. ³ Tikwe tärä tikaba tare kore munye, ñobtä ñan angwane munkwe kä mikadre nuäre tibtä näre abko munkwe ti moto mikadre ulire rababa ruen tie, ñobtä ñan angwane mun ñan tö namani ti kukwei mikai täte, aiseite ti ñan tö rababa rikai yete. Ti rikadre yete angwane, munkwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä tibe rababa ruen tie, akwa tikwe tärä tikaba jirekäbe kore munye. ⁴ Ti näma tärä ye tike munkrä angwane, ti töi ñan rababa krütare munbtä amne, ti moto rababa nötöte krübäte mun jiebtä amne ti rababa mun müaire krübäte jakän tärä ye tikare kwärä, akwa tikwe tärä tikaba taretare kore munkrä, ye abko ñan tikwe tikaba mun moto mikakäre ulire, akwa mun tare kri tikwe, ye rükadre gare munye, ie ti tö rababa, aiseite tikwe tärä tikaba kore.

Ni kukwe käme nuenkä kadreta ngäbti

⁵ Mdakäre abko, ni iti käkwe ti moto mikani ulire, ye abko ñan ti ne aibe moto mikani ulire kwe, akwa bäri mun moto mikani ulire kwe arato ruen tie. ⁶ Akwa ni ja mikaka ngite, btä mun kwati käkwe mäträbare krübäte, ye abko namanina dbe, ⁷ aiseite mtare kukwe btä ja mikani ngite kwe, ye munkwe dianka bti ta amne, munkwe die mikata amne kä mikata nuäre btä munkwe, niara ñan moto rabadre ulire dikaro abkokäre. ⁸ Amne munta ni ja mikaka ngite ye tarere kri abko munkwe bä mikata tuadre ie abko ti tö ribei kore munye. ⁹ Kukwe nämane nakenkä mun ngätäite yete, abtä tikwe tärä tikaba munye, ye abko tita kukwe niere abko erere munkwe mikadre täte jire jökrä ya ño abko ti tö rababa gai, käkwe tärä tikaba kore. ¹⁰ Ye abko, nire nire tä ja mike ngite, akwa munta denta bti ta, ni ye abko tita ngite den bti ta arato, aiseite ni ye käkwe ja mikani ngite ño erere ne ngwane, tikwe diandi bti ta arato mun die mikakäre nüne metre Kristo ngwärekrei, ¹¹ ñobtä ñan angwane Satana käre tä juto biare kukwe miketbe ni rüere, ye abko garera nie, aiseite Satanakwe ñan ni ngökadre ni ja mikani ngite yebtä, abkokäre nikwe ja ngite diandre jabtä ta kwärikwäri.

Kukwe ūkaninte btin Ngöbökwe, kräke Pablota sribire

¹² Tikwe tarä tikaba kore munye, bti ti rikaba nebe juta Troate kukwe kuin Kristobtä mikakäre gare angwane, Ngöbökwe kä bianba kuin tie sribikäre ni Dänkien Kristokrä. ¹³ Akwa ti ñan rababa nebe nuäre, ñobtä ñan angwane ti mräkä Tito ñan kwanba tie juta Troate, aiseite ja mräkäre tödekaka Jesubti Troate, ie tikwe köbö ngwiantariba, bti ti rikaba Macedonia mda.

¹⁴ Tita kuin niere Ngöböye, ñobtä ñan angwane Kristo krütani kru-sobtä angwane, ni ganainbare kwe Ngöbökrä amne Ngöbökwe ni dianinkä sribikäre jakrä Kristo köböire. Ni ganainbare rübtä abko tä näin ni ganainkä jiebt, ye kwrere mtare nunta näin Kristo jiebt. Nun köböire abko Ngöböta kukwe kuin Kristobtä mike gare ni mda mdaye, aiseite jändrän rä bäne, ye kwrere kukwe kuin ye rä kite niken kä jökräbti temen. ¹⁵ Ne aiseite Kristokwe nūnabare ño, kākwe ja tare nikani, ye kwrere tita nūne. Ye abko, Kristo namani kuin dbe Ngöbö ngwäreki, ye kwrere tita Ngöbö ngwäreki, jändrän rä bäne ye kwrere. Amne ni mda mda rabadre dianintari ya, ñakare ya, akwa jändrän rä bäne ye tä näin jökrä ni ngätäite kä ngrabare temen, ye kwrere jire tita niaratre okwäte. ¹⁶ Akwa nire nire rabadi nianinte, ye ie abko ti rabai tuen jändrän ngwäkäre rä käme kwrere, akwa nire nire rabadi dianintari Ngöbökwe, ni ye ie ti rabai tuen jändrän rä bäne kwrere, ñobtä ñan angwane tita kukwe kuin Jesubtä mike gare ietre aiseite. ¡Sribi ye abko ni ñakare jire chi rabadre nuene ja di jenbti au ñan ñan! ¹⁷ Ye abko ni kwati tä näin Ngöbö kukwei kuin dirire ngwian diankrä jae, ye kwrere tita näin ñakare, akwa ti abko tä näin Ngöbö kukwei mike gare era metre. Ni juani Ngöbökwe tä blite era metre toi kuinbti, ye kwrere tita blite Kristobtä Ngöbö okwäbti Kristo köböire.

3

¹ Tita sribire kuin Ngöbökrä rükadre gare metre munye, abkokäre tita blite kore, ¿yebtä abko ti kiterate ja käikitekä au tuen munye ya? ¿O ni ruäre kukwei mikadre ütiäte, abkokäre tä tarä kärere ngwiandre jabtä, ye kwrere ti rikadre ngwena munye, munta nütüre ya? ¿O ni ruäre kukwei mikadre ütiäte kä mdabti, abkokäre tä tarä kärere munye, ye kwrere tikwe tarä kärädre munye ja kukwei mikakäre ütiäte ni mda mdaye ya? Ñakare jire chi munkwe biandre, ñobtä ñan angwane ni mda tä biamna munye, ² akwa tarä ye kwrere abko ütiäte ñakare tikrä, ñobtä ñan angwane mun ara jire tä tarä ti kukwei mikakrä ütiäte ye kwrere tikrä. Käre munta töre tie amne tita mun tarere bäri. Ye abko, ni mda mda käta mun mike ñaräre angwane, munta tödeke Kristobti sribi tikwe köböire abko tä nūke gare ietre. Mdakäre abko, tita mun tarere ño, ye abko tä tuen ni jökräye, aiseite tarä ni kukwei mikakrä ütiäte btä ñäkäta, ye kwrere jire munta ni jökrä ngwäreki. ³ Amne sribi tikwe köböire munkwe tödekani Kristobti, aiseite mun abko tarä ni kukwei mikakrä ütiäte kwrere tikrä, ye abko ni jökrä raba tuen, aiseite Kristo ara jire kākwe mun mikani tarä ye kwrere abko tita mike tuadre ni mda mdaye. Mdakäre abko, mun abko ñakare tarä tikata plumabti kwrere, ñobtä ñan angwane tarä ye kwrere abko nire ñakare, akwa Ngöbö nire abko Ūai ara jire kākwe mun mikani tarä ye kwrere. Erere arato, mun abko ñakare tarä okwä tikani jä otobtä Ngöbökwe biani Moiséye kira ye kwrere. Akwa mun nire ye ara jire toi abko Ngöbökwe mikani tarä kwrere sribi nunkwe köböire.

⁴ Amne Kristo köböire nunta tödeke kri Ngöböbti, aiseite kukwe nieta nunkwe jabtä ne abko era metre abko erere nunta niere. ⁵ Ye abko ñan nun di tarä täte jökrä bikakäre kri sribi nunkwebti, akwa Ngöbö diebti sribi Kristokrä tä nebe bare nie. ⁶ Ne aiseite, kukwe ūkaninte btin Ngöbökwe Kristo

köböire, ye mikakäre gare ni mda mdaye, Ngöbö ara käkwe ja di biani nunye. Akwa kukwe ükaninte btin ye abko ñakare tä ükaninte Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye kwrere, akwa Ngöbö Üai ara jire tä sribire kukwe btin yebti, käta ni mike nüne kärekwäre Ngöböbe. Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye abko nikwe ñan mikadre täte jökrä angwane, tä ni kite ngise amne tä ni mike kärekwäre Ngöbö okwä bäre mento.

Kukwe ükaninte btin Ngöbökwé abko bäri ütiäte kri

7 Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye nikwe ñan mikadre täte jökrä angwane, ni kitadre ngise kwe amne ni rabadre kärekwäre Ngöbö okwä bäre mento. Kukwe ye abko nämáne tikani jäbtä abko Ngöbökwé biani Moiséye kira angwane, Ngöbö trä namani bä nuäre ye abko trä namani jökrä Moisés ngwärebtä. Yebti Moisés jataninta gwäkäre angwane, Ngöbö trä ye jatani nebata bä diore Moisés ngwärebtä, akwa nitre israelita ñan namani Moisés tua kä ngwärebtä Ngöbö trä kisete. 8 Se abko kukwe ükaninte btin Ngöbökwé angwane, Ngöbö Üai ara käta sribire nibtä, ¿se abko ñan bä rabadi bäri nuäre ya? ¡jänri, bäri rabadi nuäre! 9 Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye abko ñan mikata täte ne ngwane, tä ni kite ngise jirekäbe, akwa Ngöbökwé biani angwane, Ngöbö trä namani bä nuäre, se abko Ngöbökwé kukwe ükaninte btin, yebti ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne tä ni kaen ngäbti nieta nie ¿se abko ñan bä rabadi bäri nuäre krübäte ya? ¡jänri! 10 ñobtä ñan angwane Ngöbökwé kukwe ükaninte käne nitre israelitabe angwane, kukwe biani Moiséye angwane, kä trä namani bä nuäre; akwa mtare kukwe ükaninte btin Ngöbökwé ye nikwe mikadre ñäräre angwane, kä trä rabadi tuen bäri nuäre nie, kä trä namani nuäre käne yebti ta. 11 Ngöbökwé kukwe ükaninte käne nitre israelitabe abko biani kwe Moiséye, kukwe ye abko jatani niken bätärekä ta abko Ngöbökwé biani Moiséye angwane, kä trä namani bä nuäre, aisete Ngöbökwé ükaninte btin nibe Kristo köböire abko rabadi kärekwäre, ¿se abko ñan bäri ütiäte, aisete trä rabadi dirare kärekwäre ya? ¡jänri, bäri trä rabadi dirare kärekwäre!

12 Kukwe ükaninte btin Ngöbökwé ye rabadi kärekwäre amne trä rabadi dirare käre, ye gare metre nunye, aisete tita blite ja di ngöi jökrä kukwe yebtä ni jökrä ngwärekre. 13 Akwa ñan tita blite ni jökräbe Moisés kwrere. Ngöbö trä bä nuäre namani Moisés ngwärebtä, ye abko jatani trä nenkäta amne trä jatani nebe diore Moisés ngwärebtä abko nitre israelita käkwe ñan tuadre, abkokäre Moisékwe dän kukwän kitani ja ngwärebti. 14 Akwa Ngöbö ara jire käkwe nitre israelita dokwä mikani ribi, aisete kira abti kä nüke mtare Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä nitre israelita tä ñäke angwane, dän kukwän ni okwäbti kisete käta nebe tuen ñakare nie, ye kwrere jire käta nebe nitre israelita töibti. Niaratre töi mräme tä dän kukwän kwrere niaratre okwäbti, ye abko dianka ngämi, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe tödekadre Kristöbti angwane, Kristo aibe käkwe jändrän ye diandrekä btäre, niaratre rabadre töi ngitiekä metre abkokäre. 15 Ye mden kisete, kira abti kä nüke mtare, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä nitre israelita tä ñäke angwane, dän kukwän ni okwäbti kisete käta nebe tuen iko nie, ye kwrere käta nebe nitre israelita töibtä, aisete Ngöbö kukwei ñan tä nüke gare ietre. 16 Akwa nita ja töi kwite ni Dänkien kukwäre, käta tödeke Jesubti angwane, ni töi mräme abko tä dän kukwän kwrere ni töibtä ye abko ni Dänkien tä denkä mento nibtä, 17 ñobtä ñan angwane ni Dänkien tä, ye kánti Ngöbö Üai tä ben amne nire nire, btä ni Dänkien tä Ngöbö Üaibe, ye kánti nita tikaninte. 18 Ne aisete ni jökrä töi mräme mräme abko nämáne dän kukwän ni ngwärebtä, kä nämáne ni okwä jue mike,

ye abko ni Dänkien käkwe dianinkära mento nibtä. Ne aisete kä trä tä nebe tuen ñäite, ye kwrere jire ni Dänkien Kristo trä bä nuäre tä kite tuen nibtä mtare ni mda mdaye. Ye ñöbtä ñan angwane ni Dänkien Üai tä niken ni kwite bäri köbö kwatirekwatire ni mikakäre bäsi ja kwrere ni Dänkienbe, aisete köbö kwatirekwatire ni Dänkien trä bä nuäre ye tä kite tuen bäri mda nibtä.

4

Jändrän ütiäte kri

¹ Ye abko, Ngöbökwé ja moto mikani kuin ti kräke, käkwe sribi bäri ütiäte biani tie, ye tita naente ñakare nuene. ² Akwa kukwe käme gaidre kri nuenta kaibe tiebe, ye abko tikwe kitani jökrä temen amne ñan tita näin kukwe miketbe ni mda mda ngökakrä. Erere arato, ñan tita näin Ngöbö Kukwei mrite kukwe mda mdabe dirikäre; akwa kukwe era erere tita niere kwatibe, aisete Ngöbö ngwäreki ti töi ño ño amne tita nüne ño ño, ye erere tä nüke gare ni jökräye. ³ Akwa nane Ngöbö kukwei kuin Kristobtä mikata gare tikwe, yebtä ni ruäre töi mräme, aisete nüke gare ñakare ietre, ne ngwane ni riadite kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, ye aibe ie ñan rükadre gare, ⁴ ñöbtä ñan angwane niaratre ñan tä tödeke Kristobti, aisete ni rüe Satana tä ngöböre kä nebtä käkwe niaratre töi mikani ngwarbe kä drünente ta amne, Ngöbö kukwei kuin Kristobtä trä ngitiekä dirare abko ñan jatadre ietre amne Kristo abko ja kwrere Ngöböbe abko ñan jatadre ietre, abkokäre töi mikani kä drünente kore. ⁵ Amne ti abko tä Ngöbö kukwei kuin Kristobtä mike gare angwane, ñan tita blite kuin jabtä au, akwa Jesukristo ni Dänkien, ye aibe mikata gare tikwe. Mdakäre abko, tita Jesu tarere, aisete ti abko sribikä munkrä, aibe tita niere jabtä, ⁶ ñöbtä ñan angwane kena dekä Ngöbökwé kä ne dätebare angwane, kä nämane iko jökrä angwane, Ngöbökwé niebare: Kä trä raba ngwen, niebare kwe, ye erere kä trä namani, aisete Ngöbö ye ara käkwe kä trä kwe mikani trä ngitiekä ti töibtä angwane, kukwe kuin Kristobtä mikani gare tie. Ngöbö trä dirare bä nuäre tä trä ngitiekä Jesukristobtä, ye abko tikwe mikadre gare ni mda mdaye, abkokäre Ngöbökwé kä trä tikaninkä ti töibtä.

⁷ Ye abko, jändrän ütiäte kri mikata ñakare dobro unkweinte, akwa kore tä nakenkä nunbtä abko krörö: Ngöbö di kri bä nuäre, ütiäte kri, bti nunta sribire, ye abko tä nunbtä. Akwa tä kite Ngöbökwé amne ñan munkri, ye rabadre gare ni jökräye, abkokäre nun abko di ñakare amne nun ngrabare abko därebe amne nutro dobro sribebare unkwenre kwrere, akwa nunbti Ngöböta sribire. ⁸ Ye abko, kukwe tarä kri nun kisete, akwa ñan kukwe ye käta ji dike nun jiete; erere arato töbika kukwe kri nun kisete, akwa ñan yebtä nunta naente. ⁹ Mdakäre abko, nun rüe tätre näin kisere nun jiebtä, akwa Ngöböta nun mikete ñakare kaibe amne, nun nitata temen nun rüekwe, akwa niaratre ñan tä nun gaenkä. ¹⁰ Ye abko, nunta niken mdente erere ye kanti, Jesu kämikani, ye kwrere bäsi nun kämikata kore, Jesuta nire kärekäre abko käta nun ngibiare amne nun mikadita nire kwe, ye bä mikakäre nunbtä. ¹¹ Ne aisete, nun tä nüne, ye ngwane nun rüe tö nun kämikai Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diri dokwäre, akwa nun ngrabare gatadre, nebtä Jesu tä nire kärekäre, ye bä rabadi arato, abkokäre nunta ja tare nike kore. ¹² Ne abko, nun rüe tö nun kämikai kore Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diri dokwäre, ye köböire abko munkwe tödekani Jesubti abko rabadi nüne kärekäre Ngöböbe.

¹³ Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Tikwe tödekani kwatibe Ngöböbti abko erere tikwe blitabare btä, *Salmos*
116.10

abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibtä. Ye mden kwrere, nun abko käta tödeke kwatibe Ngöböbti, abtä nunta blite Jesubtä, käta sribire, ¹⁴ñobtä ñan angwane Ngöbö kākwe ni Dänkien Jesu mikaninta nire, ye ara kākwe nun mikadita nire munbe gwaire Jesu köböire, abti näin ni ngwena nebe ja ngwärekrei kã kainbti, ye abko gare kuin nunye, aisete nunta biare ja tare nike Jesukrä. ¹⁵Kukwe tä nakenkä jökrä kore nunbtä, akwa ye abko kuin munkrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö moto kuin rukai gare ni kwatiye mun kãnti angwane, ni kwati rabadi kuin niere Ngöböye angwane, Ngöbö rabadi kãkitaninkã bäri mda.

¹⁶Ne mden kisete, nun naente ñakare sribi nuene Ngöbökrä. Nun ngrabare ye abko kite niken ngwarbe janknu mentokwäre, akwa nun üai abko Ngöböta kwite bäri btin köbö kwatirekwatire. ¹⁷Ne aisete, nunta nüne kã nebtã angwane, nunta ja tare nike, akwa ye jötrö amne ñakare tare, aisete gwã näin ta. Ja tare nika kore, ye ütiäre abko jändrän bäri ütiäte kri Ngöbökwë rabadi kãrekãre nunkwe. ¹⁸Ne mden kisete, jändrän tuen kã nebtã, yebtä nunta okwã ketete ñakare, akwa jändrän kuin Ngöbökwë tuen ñakare, yebtä nun töita, ñobtä ñan angwane jändrän tuen nie kã nebtã, ye abko tä jötrö, gwã näin ta, akwa jändrän kuin Ngöbökwë tuen ñakare, ye abko rabadi kãrekãre, aisete bäri ütiäte.

5

Ngöbökwë ni ngrabare biandi btin nie

¹Mdakãre abko, ju nuäre ngwiandre tä niken ngwarbe jötrö, ye kwrere ni ngrabare tä jötrö kã nebtã. Akwa ju nuäre ngwiandre tä niken ngwarbe, ye kwrere ni ngrabare ne näin ngwarbe angwane ni krütadi, ye ngwane ni ngrabare btin abko ju bäri kuin niken ngwarbe ñakare ye kwrere abko Ngöbökwë biandi nie kã kainbti abko te ni näin nüne. Ju ye abko mikani ñakare ni kã nebtãkwë abko te ni näin nüne kãrekãre. ²Ni ngrabare tä ju nuäre ngwiandre kwrere ni krãke, te nita nüne angwane, nita täkekãbe jabe ja tare nika kisete, ñobtä ñan angwane Ngöbökwë ni kwitadre jötrö ju mdate kã kainbti angwane, ni ngrabare biandre btin kwe nie, ie ni tö bäri, ³ñobtä ñan angwane ni ngrabare tä dãn kwrere nibtä ni üaikrä, ne rikadre ngwarbe angwane, Ngöbökwë ni ngrabare biandi btin nie kã kainbti, ni ñan rabadre ni bütiere kwrere abkokãre. ⁴Ni ngrabare tä niken ngwarbe jötrö, ye abko ju nuäre ngwiandre kwrere amne nita nüne te kã nebtã angwane, nita täkekãbe jabe kukwe taretare kisete. Akwa ni ñan tö ja tuai ni bütiere kwrere, aisete Ngöbökwë ni ngrabare mdara jire biandre btin nie abko ie ni tö. Ni ngrabare btin biandre nie Ngöbökwë, ye abko rabadre kãrekãre, kākwe ni ngrabare tä krüte ye gadrekã jökrã. ⁵Amne Ngöbö ara jire kākwe ni dätebare nünakãre kãrekãre jabe, aisete Ngöbökwë ni ngrabare btin köböi mikani nie, yebtä ja kukwei mikadi täte jökrã kwe bã mikakãre abko ja Üai Deme biani kwe nie.

⁶Ye mden kisete, nita nebe ulire ñakare nüne ni ngrabare nebti, akwa nita tödeke kãre Ngöböbti. Akwa ni ngrabare nebti ni tä nüne kã nebtã angwane, ni tä nüne mente Ngöböye, aisete nita nüne ñakare ni Dänkien Jesu kãnti. ⁷Akwa mtare jändrän tuen ñakare nie Ngöbö kãnti, bti nita tödeke nünane kwãrä kã nebtã, akwa jändrän tuen nie, yebti nita tödeke ñakare. ⁸Ye abko, Ngöbökwë ni ngrabare btin biandi nie, bti nita tödeke, yebtä abko ti töta nebe ja ngrabare ne mikaitë jötrö rikakãre nüne kãrekãre ni Dänkien Jesube kã kainbti. ⁹Ye mden kisete, ni tädre nüne janknu ja ngrabare nebti kã nebtã ya o ni rikadrera nüne kã kainbti ya, akwa kãre nita dre dre nuene, yebtä ni tö ni Dänkien moto mikai nuäre, ¹⁰ñobtä ñan angwane batira jire ni jökrã rabadi Kristo ngwärekrei, kãnti kukwe ükadite kwe nikrä angwane, ni nämãne nüne kã nebtã kākwe jändrän kuin nuenbare ya o jändrän kãme nuenbare, ye erere

Kristo kākwe ūtiā biandi nie, aisete ni itire itire kākwe dre nuenbare, ye erere ūtiā rabadi kisete.

Ngöböta ja mäketa nibe abko Pablokwe mikadre gare

¹¹ Ye mden kisete, nita ni Dänkien mike ūtiāte jae, aisete nita sribire ni jökrä tōi kwitakäre Ngöbökre, niaratre kākwe tödekadre Jesubti abkokäre. Tita sribire era metre, ye abko gare kuin Ngöböye, ye kwrere arato rabadre gare kuin munye abko ie ti tö. ¹² Ye abko, ñan ti tö ja käikitaikāta au, kätä blite kore, akwa ja rabadre ruen ūtiāte mda bati munye sribi tikwe köböire, abkokäre tita blite kore. Akwa nitre dirikā blo tā yete mun ngätäite abko tā nāin sribi kwekwe aibe käikitekā au, akwa tōi ño amne moto ño Ngöbö ngwärekrei abko tātre mike ūtiāte ñakare, ye okwābti abko munkwe sribi tikwe mikadre ūtiāte, abkokäre tita blite kore. ¹³ Akwa sribibtä Ngöbökrä kätä nebe tuen jāme ti dokwābti, ye abko Ngöbökrä; akwa kā ruen kuin ti dokwābti, ye abko mun die mikakrä nüne Kristokrä. ¹⁴ Tita kore ñobtä ñan angwane Kristota nun tarere, ye kätä ti kite nüne Kristo kräke ja di ngöi jökrä, ñobtä ñan angwane Kristo krütani ni jökrä tāte, aisete ni ngwäkäre kätä töbike ñakare mda kukwe kämekāmenbtā, ye kwrere jire ni jökrä tödekaka Jesubti kākwe trö kwitadre kukwe kämeye amne, ñan nūnandre jakrä kwetre, ye abko tā gare metre tie, aisete tita nüne kore Kristo kräke. ¹⁵ Kristo abko krütani ni jökrä kräke, aisete nikwe ñan nūnandre jire chi mda jakrä, akwa Kristo krütani nīkrä, abti Ngöbökre mikaninta nire, ye aibe kräke nikwe nūnandre, abkokäre krütani ni jökrä kräke.

¹⁶ Kristo krütani ni jökrä kräke, ye mden kisete ni tödekaka ñakare Jesubti kätä töbike ño ño ni mda mdabtā, ye kwrere nita töbike ñakare mda mtare. Käne ni ngāmi tödeke Kristobti angwane, Kristo abko ni ngwarbe ni mda mda kwrere ni nāmane nütüre btā, akwa mtare nita töbike ñakare kore mda. ¹⁷ Ne aisete nire nire tā ketetibe Kristobe abko töita nebe ni btin kwrere amne, jāndrän jökrä kira kämekāme nāmane btā, ye abko nikanina ta. Ye tāte Ngöbökre ni kwitanina btin ketetibe Kristobe, aisete ni töita nebe btin mda. ¹⁸ Sribi jökrä, ye abko sribi Ngöbökre amne Ngöbö ara jire kākwe ni mikani ja mäketa jabe Kristo köböire. Erere arato, ni jökrä kākwe ja mäkädreta Ngöböbe, ye abko tikwe mikadre gare ni mda mdaye abko sribi ye mikani ti kisete kwe abko krörö: ¹⁹ Kristo krütani ni kräke, ye köböire Ngöbö ara jire namani ja mäketa ni jökräbe amne, nita tödeke Kristobti, ye ngwane Ngöböta ni ngite niara rüere denkā mento nibtā. Amne Ngöbö tö ni tuai ja mäketa jabe, ye abko ti mikani niekā kwe ni mda mdaye. ²⁰ Ne aisete, Kristo ara jire kākwe ti juani blite niara kābti amne niara diäre amne, Ngöbö ara jire kākwe blitadre, ye kwrere jire Ngöböta kukwe ribere ti köböire munye. Kristo diäre tita kukwe krörö ribere kisere munye: Munkwe ja mäkädreta Ngöböbe, ye abko tita mätāire munbtā Kristo kābti. ²¹ Kristo kākwe ja mikani ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere, akwa Ngöbökre niara mikani ngite ni kwrere, niara köböire ni rabadre tuen metre Ngöbö ngwärekrei abkokäre.

6

¹ Mtare ti abko sribikā Ngöbökre, aisete tita ribere krörö munye: Ngöbökre ja moto mikani kuin munkrä abko munkwe kanina ngābti, akwa mtare munkwe ñan trö kwita ie, ² ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei kätä niere krörö:

Kā kuin näire munkwe ja di kärābare tie angwane, tikwe mun kukwei kani ngābti.

Erere arato, köbö ye näire mun rabadre dianintari, ye angwane tikwe mun die mikani kākwe mun dianintari,

Isaiás 49.8

abko nieta kore Ngöbö Kukweibtä. Ne aisete mtare abko kä kuin nūra munkrä amne mun rabadre dianintari abko köböi nūra mtare.

Pablokwe ja tare nikani kri

³ Nunta sribire ye rüere ni mda mdakwe ñan ñäkädre blo, abkokäre nunta nüne ñakare blo ni mda mda okwäbti. ⁴ Akwa nun abko sribikä era metre Ngöbökwke abko nunta bä mike krörö jabtä: Nunta ja tare nike kri krübäte angwane, nunta ja tare nika ye mike niken bätäreka ta. Erere arato, nunta jändrän jökrä mdei nike kri amne kukwe bätäkä ngwarbe tä kite nun rüere kwärikwäri sribibtä Jesukristokrä abko kisete nunta ja tare nike. ⁵ Erere arato, kukwe kuin Jesukwe dokwäre nun kwata metata, nun kitata ngite kä teri amne, juta kwatirekwatire te ni kwati käta kä mike nokre nun rüere. Mdakäre abko, nunta sribire tare krübäte au jakrä amne nunta kibien ñakare sribibtä amne nunta mrö nike kri arato. ⁶ Mdakäre abko, nun sribikä era metre Ngöbökwke abko nunta bä mike krörö arato: nunta nüne deme Ngöbökrä amne kukwe kuin era metre Ngöbökwke Jesubtä abko gare kuin nune. Erere arato, nun motota nebe romon ñakare jötrö jötrö nun rüe kräke, akwa nunta tarere bätäreka ja täritäri. Erere arato, Ngöbö Üai Deme tä nüne nunbtä, köböire nunta ni mda mda tarere era metre jökrä. ⁷ Amne nunta kukwe era metre Ngöbökwke niere amne, Ngöbö di kri tä nunbtä, ye köböire abko nun sribikä era metre Ngöbökwke abko nunta bä mike. Mdakäre abko, nunta nüne era metre Ngöbökrä ni mda mda okwäbti, ye abko jändrän rükrä kwrere amne jändrän ja ngibiakrä ni rüe ngäniene, kwrere tä nun kisete kwärikwäri abko bti nunta rüere nun rüebe. ⁸ Erere arato, batira jire nun mikata ütiäte jae ni mda mdakwe amne batira jire abko ñäkäta taretare nune arato. Erere arato, batira jire ni mda mda tä blite kuin nunbtä, akwa batira jire abko blitata blo nun rüere ni mda mdakwe. Erere arato, nunta kukwe era erere niere, akwa nun bä mikata ni ni ngökaka kwrere. ⁹ Erere arato, nun abko gare kuin ni mda mdaye, akwa nun gare ñakare ietre tä niere; bäsi nun kämikata batire batire, akwa nun tä nüne; nun kwata metata krübäte, akwa nun kämikata ñakare. ¹⁰ Mdakäre abko, nun motota nebe ulire, akwa käre käta nebe bäri nuäre nunbtä. Erere arato, nun bobre, jändrän ñakare nunkwe, akwa nunta ni kwati mike jändrän Ngöbökwke bkäne kabre; nun jändrän kä nebtä bkäne ñakare, akwa nunta jändrän jökrä Ngöbökwke bkäne, ye kwrere nun abko sribikä era metre Ngöbökwke abko nunta bä mike jabtä.

¹¹⁻¹² Ti mräkätre Corintobo, nun nämä töbike ño, erere nunkwe niebare kwatibe munye amne, nunta mun jökrä tarere kri krübäte, akwa munta nun tarere ñakare metre. ¹³ Ye abko, ngäbäkre rün käta kukwe ribere ngobo kwe ie, ye kwrere ti bike ribere munye: Tita mun tarere kri abko ütiäre munkwe ti tare ja di ngöi jökrä abko ti tö ribei munye.

Nitre tödekaka ñakare Jesubti, ben ja mäkdre ñakare

¹⁴ Mdakäre abko, jändrän ngwarbe bä jene jene, ye ni ñan raba mämete krito kratibebtä mikakäre sribire gwaire abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere arato nitre tödekaka ñakare Jesubti, ye ben munkwe ñan ja geta dikaro, ñobtä ñan angwane kukwe era metre Ngöbökwke abko ñakare ja kwrere jire chi kukwe käme yebe. Erere arato, kä iko abko ñakare jire chi kä ngwen kwrere, aisete ñan rabadre ketetibe jire chi. ¹⁵ Erere arato, Kristo abko töi ñakare ja näre Belialibe (abko Satana ara), ye kwrere arato nitre tödekaka ñakare Jesubti abko ñakare töi ja näre nitre tödekaka Jesubti ben. ¹⁶ Erere arato, mun tödekaka Jesubti abko ju Ngöbö nire kwe ye kwrere amne, mun ñan rabadre jire chi ketetibe ngöötire ngwarbe ben mikakäre ütiäte jae, ne abko gare metre munye. Ni tödekaka Jesubti abko ju Ngöböbe kwrere gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käkwe niebare krörö ja Kukweibtä:

Tikwe nūnandi amne tikwe dikadikā niaratre ngātāite amne, ti rabadi Ngöböre krāke amne niaratre rabadi juta jen tikwe, *Levítico 26.12; Jeremías 32.38*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁷ Ne aiseite ni Dänkien Ngöbö kätä niere krörö nitre tödekaka Jesubtiye arato:

Nitre tödeke ñakare tibti, ye ngātāite nān mento amne kā mikekā munkwe. Amne jāndrān dbe ñakare ti ngwārekri, yebtä munkwe ñan kise mika jire chi. Munkwe nuendre kore ne ngwane, tikwe mun kadi ngābti.

¹⁸ Amne ti rabadi mun Rūn munkwe amne mun merire brare abko rabadi ti ngābriānkāre tikwe, ye abko ni Dänkien Ngöbö Di Kri Jāndrān Jökrā Nuenkrā kätä niere kore, *2 Samuel 7.14; Isaías 52.11; Ezequiel 20.34,41* abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

7

¹ Ti mrākātre tare tikwe, ni Dänkien kākwe jāndrān kuin köböi mikani kore nie, ye mden kisetē jāndrān jökrā kätä ni mike kāme Ngöbö ngwārekri, ye ngāniene nikwe ja ngibiadre kuin deme Ngöbökrā. Ye abko, ni ngrabare amne ni ūai abko nikwe ngibiadre deme jökrā amne, nita Ngöbö jūrā ngwen jabtä, ye köböire abko ari ja tōi mike kwatibe nūnakāre bāri deme Ngöbökrā.

Nitre Corintobo kāi namani nuāre Pablobtä

² Ti mrākātre, munkwe ti taretā, ñobtä ñan angwane ni ñakare jire iti mun ngātāite abko rūere tikwe kukwe nuenbare blo amne, ni ñakare jire iti nikani jī blobti nūnakāre Ngöbö rūere ti köböite. Erere arato, ni ñakare jire iti mun ngātāite abko tikwe ngökani ngwianbtā. ³ Tita blite kore ye abko ñan tita blite blo mun rūere mun bā mikakāre kāme, akwa tikwe kukwe niebare kāne munye, ye erere ti tō nieita munye: Mun tare kri tikwe, aiseite tita juto biare nūne amne krūte munbe gwaire. ⁴ Mun rikai janknu mentokwāre Jesukristo jiebti ruen tie bāri, aiseite tita blite kore munbe. Mun kāi juto krūbāte tibtä. Tita ja tare nike bātākā ngwarbe, akwa ti tōita nebe munbtā angwane, jata nebe ruen dite tie amne kätä nebe nuāre krūbāte tibtä.

⁵ Kukwe rakakaba mda tibtä abko ti bike niere munye: Ti rükaba Macedonia nete, ye näire mentokwāre tita jadūke ñakare jire amne, kukwe taretare tā kite ti rūere kwārikwāri. Yebtä abko, kā jūrāta nebe kri tibtä, aiseite tita nūne ñakare jāme abti kā nūke mtare. ⁶ Akwa Tito rükabata angwane, Ngöbö kā mikakata nuāre ni moto ulire btā, Ngöbö ye abko kākwe kā mikabata nuāre tibtä Tito köböire. ⁷ Ye abko, ñan Tito rükabata aibe kākwe kā mikabata nuāre tibtä, akwa munkwe kā mikani nuāre Titobtä arato, ye abko kāi rababa nuāre tibtä. Ye abko, mun tō ti tuaita krūbāte amne munkwe ja mikani ngite, yebtä mun motota ulire ti jiebti amne munta tōbike kri tibtä, ye nieba jökrā Titokwe tie abko bāri kāi rababa nuāre tibtä mda.

⁸ Ti mrākātre, tikwe tārā tikaba tare munye ye kākwe mun moto mikani ulire, akwa yebtä abko ja ruen ngite ñakare tie mtare. Tikwe tārā tikaba tare munye, ye kākwe mun moto mikani ulire bā jötrö, yebtä bāsi ja rababa ruen ulire tie kena, ⁹ akwa mtare kāi nuāre tibtä. Ye abko ñan tikwe tārā tikaba munye, kākwe mun moto mikani ulire abko kāi nuāre tibtä abko mun raba nütüre, akwa tikwe tārā tikani munye, ye kākwe mun moto mikani ulire Ngöbö ngwārekri, ye köböire abko munkwe ja tōi kwitaninta Ngöbö kukwāre kākwe kukwe kāme nuen nāmane munkwe, ye munkwe kitani temen, ye abko kāi nuāre tibtä. Ne aiseite, mun moto rabadre ulire kore, ie Ngöbö tō namani abko erere namani bare, aiseite mun ñan nikani jire Ngöbö bāre mento nun köböite. ¹⁰ Ye abko, nikwe kukwe kāme kitadre temen, abkokāre ere angwane Ngöböta ni moto mike bāri ulire, ye abko kätä ni tōi kwiteta Ngöbö kukwāre amne nita kukwe kāme ye kite temen ni rabadre dianintari abkokāre. Ye

mden kisete, ni motota nebe ulire kore, ye ngwane ja ñan rabadre ruen ngite nie. Akwa nitre tödekaka ñakare Jesubti motota nebe ulire, akwa ñan tä kukwe käme kite temen, ye abko rabadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. ¹¹ Ngöbö tö namani mun tuai moto ulire, ye erere mun moto namani, ye köböire abko jändrän bäri kuin namani bare munye abko krörö: kukwe nämane nakenkä ti rüere, yebtä munkwe töbikabare kuin ja käne amne munkwe ti ngie mikani. Ni nämane rüere ti rüere, kräke mun moto namani romon amne nane Ngöbökwé mun mikadre ja ngie nuen ti dokwäre, yebtä kä jürä namani munbtä arato. Akwa yebti abko mun tö namani ti tuaita amne mun namani mokrere tibti, käkwe ni ja mikaka ngite ti rüere ye mikani ja ngie nuen ti dokwäre. Munkwe jändrän jökrä nuenbare kore, ye köböire abko mun ja mike ngite ñakare siba ti rüere abko munkwe bä mikani jabtä. ¹² Tikwe tarä tikaba tare munye, ye ngwane nirekwe ja mikani ngite amne nire rüere ja mikani ngite kwe, yebtä ñan ti töi nämä, käkwe tarä tikaba munye, akwa Ngöbö ngwäre kri munta ti tarere ño, ye abko rabadre gare metre, abkokäre tikwe tarä tikaba kore munye. ¹³ Ye angwane, munta ti tarere abko munkwe bä mikani jabtä, ye abko käi nuäre kri tibtä mtare.

Mdakäre abko, munkwe kä mikaba nuäre tibtä, yebti ta abko kä nuäre kri Titobtä rükabata, ye abko bäri käi rababa juto tibtä amne, mun jökrä käkwe Tito die mikani, aisete kä namaninta nuäre krübäte btä, ye abko bäri käi juto tibtä. ¹⁴ Tito ngämi niken mun kanti yete, känenkri ti nämä mun mike ütiäte jae, tikwe nieba ie. Ye kwrere bkänä munkwe ñan ti mikani ja gaire Tito okwäbti. Ye abko, ti nämä munbe Corinto yete angwane, tikwe kukwe era erere aibe niebare munye, ye kwrere ti nämä mun bä mike ütiäte Titoye, ye erere mun kwani ie. ¹⁵ Tito janama mun kanti yete angwane, mun jökrä käkwe kani ngäbti kuin amne munkwe mikani bäri ütiäte jae, käkwe niara kukwei mikani täte, ye abko tä nuke töreta ie, aisete mtare Titota mun tarere bäri mda. ¹⁶ ¶Ti raba tödeke kwatibe munbti, ye abko käi nuäre kri tibtä!

8

Ngwian biandre ja moto kuinbti

¹ Ti mräkätre, mtare ti bike blite kukwe mdabtä abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä Macedonia nete abko kräke Ngöbökwé ja moto mikani kuin, käkwe die mikani kri abko ti tö nibi niei munye. ² Tödekabtä Jesubti ja mräkätre nete käkwe ja tare nikani kri krübäte, akwa kä bäri nuäre krübäte btätre. Erere arato, niaratre bäri bobre bobre amne tä jändrän kabre mdei nike, akwa bäsi ni ngwian bkänkä krikri käta ngwian bien kabre, ye kwrere jire ngwian bianba ja moto kuinbti kwetre Ngöbökrä. ³ Ye abko, niaratre di nuäi nuäi, ye erere btä ngwian bianba kwetre, akwa ja moto mikani bäri kuin kwetre, käkwe ngwian biani bäri mda arato. Ja mräkätre käkwe ngwian bianba kore ti okwäbti, aisete tita niere kore munye. Erere arato, ja töi jenbti ⁴ ja mräkätre Macedonia nete tö rababa juta deme Ngöbökwé die mikai ni tödekaka Jesubti nünanka kä mda mda kanti ben gwaire, aisete tikwe kä biandre ietre arato ngwian biänkäre abko rababa ribere kisere tie. ⁵ Ye erere bkänä, niaratre di nuäi nuäi, yebti ta ngwian bianba bäri kabre kwetre, ye abko ngwian ñan biandre kore kwetre ti nämä nütüre. Abti ngwian ye bäre mda abko niaratre ara jire käkwe ja mikaba au ni Dänkien Jesukristo kisete, bti nun kisete arato, Ngöbö tö namani ño, ye erere nuenba kwetre. ⁶ Ye mden kisete, Tito nämänena ngwian ükekrö käne, ye kwrere rikadreta ngwian ükekröta mun kanti yete abko tikwe ribeba ie. ⁷ Mun abko tä ji ngwena käne jändrän keta kabrebtä abko krörö: Ngöbö diebti mun nena tödeke kwatibe Ngöböbti amne mun nena blite nuäre nuäre Ngöbökrä. Erere arato, Ngöbökwé mun

mikanina töbtä amne mun tä juto biare ni mda mda die mikakäre. Amne ni mda mda taredre ño abko nunkwe bä mikani mun okwäbti amne nukanina gare munye. Erere arato munta ni mda mda tarere. Ye kwrere arato, munkwe ji ngwian käne ja moto mikabtä kuin ngwian biankäre. ⁸ Ne abko ñan tita ngwian biamana kisere munye, käta niere kore, akwa nitre tödekaka Jesubti mda mda tä juto biare ngwian bien abko ti tö mikai gare munye, käta niere kore. Munta ti tarere era bkänä ya abko ti tö gai, käta kä bien kore arato munye, ⁹ ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesukristo ngämi nuke kä nebtä, känenkri niara nämane jändrän jökrä bkäne kä käinbti, akwa mun rabadre jändrän Ngöbökwé bkäne kri, abkokäre niarakwe ja mikani bobre mun kräke, ye abko garera munye, aisete tita niere kore munye.

¹⁰ Mdakäre abko, munkwe ngwian biandre ño metre, yebtä tita töbike ño abko ti bike niere krörö munye mun die mikakäre: Kä känenite mun nikani ngwian ükekrö, ye ngwane nitre gätäkä Jesu käbti nere temen, ngätäite munkwe ja töi mikani sribi kuin ne nuene käne amne, ñan mun nikani ngwian ükekrö jirekäbe, akwa kä namani juto munbtä sribi ye nuenkäre, akwa ñan namani bare täte munye. ¹¹ Ne aisete, kä namani juto munbtä ngwian bien kena, ye kwrere munkwe kä mika juto jabtä sribi ye mikakäre bare täte mtare. Ngwianta nuäi nuäi munkwe biandre, ye erere munkwe bian ja moto kuinbti, ¹² ñobtä ñan angwane ni töta nebe jändrän biain era metre ja moto kuinbti amne jändrän tä nuäi nuäi nikwe abko erere nita bien, ye abko dbe Ngöbökrä amne Ngöböta kaen ngäbti ja moto kuinbti nie arato. Jändrän ñakare nikwe, ye abko Ngöböta käre ñakare nie.

¹³ Mdakäre abko, ñan munkwe jändrän munkwe biandre jire jökrä ni mda mda die mikakäre abti mun rabadre jändrän mdei nike abko tita niere, akwa mun amne ni mda mda rabadre jändrän bkäne ja kwrere jökrä, ie ti tö, aisete tita niere kore munye. ¹⁴ Mtare mun jändrän bkäne kabre krübäte abko ñan tä nebe krüte munye. Jändrän ye abko nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Jerusalente tä mdei nike, aisete kä tärä munye niaratre die mikakäre. Erere arato, köbö mdabti mun rabadre jändrän ño ño mdei nike amne niaratre rabadre jändrän ye bkäne kabre arato angwane, mun die mikadreta kwetre arato. Ye kwrere mun rabadre jändrän bkäne ja kwrere jökrä. ¹⁵ Kukwe yebtä Moisékwe kukwe tikani abko erere Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Ni ruäre käkwe mana ükaninkrö kabre, akwa kwetani jökrä kwetre angwane, namaninte ñakare ietre.

Amne ni ruäre abko käkwe mana ükaninkrö braibe, akwa namani täte ietre arato amne mrö nikani ñakare kwetre, *Exodo 16.18*
abko nieta kore Ngöbö Kukweibtä.

Pablokwe Tito juaninta nebe Corinto

¹⁶ Ti mräkätre, tita mun tarere, aisete käre ti töita munbtä, ye kwrere Ngöbökwé Tito töi mikani mun tarere, aisete niara töita käre munbtä, yebtä abko tita kuin niere Ngöböye. ¹⁷ Tito abko töi nämä rikabtä basareta munye yete, aisete tikwe juanbata mun kanti yete angwane, ja näin nieba kwe tie, aisete ja töi jenbti Tito bike nikenta basare munye. ¹⁸ Angwane tita ja mräkä tödekaka Jesubti juen iti Tito mukore nebe mun kanti yete. Ja mräkä ye abko tä sribire kuin Ngöbö kukwei kuin yebtä, aisete ja mräkätre tödekaka Jesubti tä gätäre kä ngrabare temen Macedonia nete abko käta blite kuin jökrä niarabtä. ¹⁹ Mdakäre abko, ngwian bianta munkwe ja moto kuinbti, ye nun rikadre ngwena Jerusalén angwane, ja mräkä ye rikadre siba nunbe nun die mike, abkokäre nitre tödekaka Jesubti käkwe dianinkä sribi nuenkäre nunbe. Sribi nuenta nunkwe, ye abko ni Dänkien Jesu mikakäre ütiäte jae amne nun tö ni mda mda die mikai abko nunta bä mike, aisete ja mräkä

dianinkä sribi nuenkäre kore nunbe abko tita juen Titobe yete. ²⁰ Nunta ngwian ükekrö ño ño, ye dokwäre ni mda mdakwe ñan ñäkädre blo nun rüere, ie ti tö, aiseté tita ja mräkä mda juen kore Titobe. ²¹ Erere arato, ngwian biani, nebtä ñan nun tö jändrän jökrä nuein kuin metre ni Dänkien albe okwäbti, akwa ni mda mda okwäbti arato, aiseté tita ja mräkä ye juen kore Titobe.

²² Mdakäre abko, tita ja mräkä mdara jire juen Tito mukore amne ja mräkä mda yebe. Ni ye abko kä juto krübäte btä sribire abko tä bä mike tuadre bätäkä ngwarbe jabtä ti okwäbti amne, mtare bäri munkwe ja kukwei mikadi täte käkwe ngwian biandi abko ruen ie, aiseté tita juen siba nebe yete. ²³ Angwane Tito abko btä ni mdakwe kukwe ngwiantari munye angwane, Tito abko sribi muko tikwe amne tä sribire gwaire tibe mun die mikakäre, munkwe nie kore. Ja mräkä nibu yebtä kukwe ngwiantari munye angwane, niaratre abko nitre gätäkä Jesu käbti Macedonia nete käkwe dianinkä juandre nunbe amne, niaratre tä Kristo mike ütiäte jae abko munkwe nie. ²⁴ Erere arato, nunta mun käikitekä, ye abko kukwe era erere nunta niere, ye kwrere rabadre gare ja mräkätre tödekaka Jesubti ie Macedonia nete, abkokäre munkwe ja moto mika kuin ja mräkä ye kräke amne, munkwe ñan ti mika ja gaire abko ti tö ribei munye.

9

¹ Munta ngwian ükekrö, yebtä tikwe ñan kukwe tikadre mda munye ruen tie, ² ñöbtä ñan angwane bäri mun tö ngwian biain abko gare kuin tie. Kä känenete jire abti kä nüke mtare mun nünanka kä Acayate tö ngwian biain bäri ja mräkätre die mikakrä abko tita niere ja mräkätre Macedonia nete. Munta juto biare ngwian bien, abtä tita mun käikitekä, ye abko tä ja mräkätre Macedoniabo die mike, aiseté niaratre tö ja mräkätre die mikai bäri munbe gwaire. ³ Mun abko tä juto biare ngwian bien, yebtä tita mun käikitekä ja mräkätre nete okwäbti, akwa ti kukwei rabadre bäri ütiäte, abkokäre tita ja mräkä juen nibu Titobe yete ngwian ükekrö. Mun rabadre ja mike juto bkänä ngwian bien niaratre okwäbti, abkokäre tita juen, ⁴ ñöbtä ñan angwane nunta tödeke krübäte munbti, käta mun käikitekä käre abti nane ja mräkätre Macedoniabo nete rikadre ruäre tibe nebe mun känti angwane, munkwe ñan ngwian biandre täte jökrä, ye ngwane munkwe nun mikadre ja gaire angwane, nun tätre blite ngwarbe kuin munbti, kwrere nun bä rabadre. Yebtä abko rabadre gaidre kri munkrä au abko känenkri tita mun mike mokre. ⁵ Ti ngämi niken, ye känenkri munkwe ngwian biandi munkwe niebare, ye erere munkwe mikadre biare abko ja mräkätre nimä ye rikadre niere munye abko rabadre bäri kuin munkrä ruen tie, aiseté tikwe niaratre juanba käne basare munye yete. Munkwe ngwian biandre ja moto kuinbti, ie ti tö rababa amne ñan munkwe biandre käbäbti ta abko ie ti tö rababa, aiseté tikwe niaratre juanba kore mun mike mokre.

Pablokwe ngwian bä mikani nurabtä

⁶ Ti bike ngwian bä mike nura kwrere mda, ne munkwe ngwian töre käre jae abko krörö: Nire nire käta nura nökö chi abko käta nura ngwä öto chi amne, nire nire tä nura nökö kabre abko käta nura ngwä öto kabre arato. Ye kwrere arato, munkwe jändrän biandre kabre Ngöbökrä, ye ngwane Ngöbökwé jändrän kuinkuin biandi kabre munye. ⁷ Ye abko, munkwe ngwian biandre nuäi nuäi btä munta töbike, ye erere munkwe bian, akwa munkwe ñan biandre ja moto ulire bti amne ñan ni mdata biamna, ñöbtä ñan angwane kä nuäre nibtä ngwian bien, ni ye abko Ngöböta tarere. ⁸ Munkwe jändrän biandre kore Ngöbökrä angwane, Ngöbökwé mun die mikadre kri, käkwe jändrän bätäkä ngwarbe biandre kabre munye amne, mun rabadre jändrän

jökrä bkäne täte nünankrä. Ye angwane, jändrän yehti mun rabadre ni mda mda die mike, abkokäre Ngöbökwé biandre munye. ⁹ Kukwe yehtä abko Ngöbö Kukweita niere krörö:

Ni bobre bobre, ie Ngöbökwé jändrän biani kabre ngwarbe amne, käre Ngöböta ja moto mike kuin ni mda mdakrä, *Salmos 112.9*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁰ Ngöböta jändrän bien kore nie, yehtä ti bike ngwian bä mike nura kwrere abko krörö: Ngöbö abko tä nura bien nökadre amne, mrö kwetata nikwe abko Ngöbö ara käta bien. Ye mden kisete, Ngöbö ara jire käkwe nura biandi kabre munye nökadre amne Ngöbö ara jire käkwe mikadi niren, aisete mun di rabadi ja moto mikakrä kuin jändrän bien bäri Ngöbökrä, ye abko käkwe ni kwati die mikadi. ¹¹ Munkwe jändrän biandre kabre ni mda mda die mikakrä, abkokäre Ngöbö diehti mun rabadre jändrän bätäkä ngwarbe bkäne kabre amne, munkwe biandre ja moto kuinbti amne, ngwian ukakräta munkwe abko munta bien ngwandre nunye, ye rabadi ja mräkäre kisete angwane, käi rabadi nuäre btäre, käkwe kuin niedi Ngöböye. ¹² Nöbtä nän angwane munta ngwian juen, ye rabadi ja mräkäre Jerusalénbo kisete angwane, jändrän näkare kwetre, ye rabadi kisete angwane, bäri jändrän ye köböire abko rabadi kuin niere kabre Ngöböye, ¹³ nöbtä nän angwane Ngöbö kukwei kuin Kristöbtä abko mikata täte munkwe munta niere, ye mden erere munta mike täte, käta jändrän juen ja mräkäre Jerusalénbo kräke amne ni mda mda kräke. Munta ja moto mike kuin, käta jändrän bien kore, yehtä niaratre käkwe Ngöbö käikitadrekä. ¹⁴ Mdakäre abko, Ngöböta ja moto mike kuin mun jökrä kräke, aisete munta ja mräkäre die mike, yehtä abko niaratre tä mun tarere kri, käkwe blitadi Ngöböbe munkrä. ¹⁵ Ngöbökwé jändrän kuin ütiäte kri biani ngwarbe nie abko Jesukristo ara, yehtä abko kukwe nän kwandre jire kwati bti ni raba kuin niere Ngöböye. Tita kuin niere Ngöböye Jesukristöbtä.

10

Pablota blite jakrä

¹ Kristo abko moto jäme ja mikaka bobre nihtä, ye kähti abko ti Pablo bike kukwe ribere krörö munye: Tita nebe mun kanti yete angwane, mun jüräta nebe tihtä, abti tita nebeta mente temen, käta tärä tike munye angwane, tita ja bä mike krübäte, munta niere tihtä. ² Ye abko ti näinta basareta munye yete angwane, tita nüne ni tödekaka näkare Jesubti kwrere, käta jändrän ukete jakrä au abko ni ruäre mun ngätäite tä niere tihtä. Ni ye kräke, ti rükadre ja bä mike krübäte ruen tie, akwa ye abko ti nän tö nuein, aisete munkwe nän ti ngwian ja bä mike krübäte yete, käkwe ti kukwei mikadre täte mtare abko ti tö ribei munye. ³ Ti abko tä nüne kä nehtä mun kwrere bkänä, akwa nän ni kä nehtä tä rüere, ye kwrere tita rüere Ngöbö rüere. ⁴ Ye abko, jändrän bti ni kä nehtä tä rüere, ye kwrere bti tita rüere näkare, akwa Ngöbö di kri käta jändrän jökrä ribi ribi niara rüere ye juen ngwarbe, ye aibehti tita rüere kukwe taretare ngwarbe ngwarbe rüere, aisete ni mda mda tä ti kite ngise ngwarbe abko kukwei tita bä mike ngwarbe. ⁵ Erere arato, Ngöbö kukwei nän rabadre gare ni mda mdaye, abkokäre nire nire käta bike kri amne tä kukwe mike Ngöbö Kukwei rüere, ye ben tita blite kukwe kwetre bä mikakäre ngwarbe. Mdakäre abko, ni jökrä käkwe tödekadre metre Kristöbti, abkokäre tita ni jökrä töi kwite tödeke bti. ⁶ Erere arato, mun jökrä käkwe Kristo mikadre täte era metre angwane, nire nire nän tä Kristo kukwei mike täte abko erere ti tädi juto biare mike ja ngie nuen.

⁷ Kukweta ño era metre, yebtä munkwe töbika kuin ja käne amne nire nire abko jen Kristokwe ruen era metre jabtä ie, ni ye abko ie ti jen Kristokwe arato abko rabadre gare metre. ⁸ Kristo käkwe ja di biani tie, ye tita niere bare bare ja bä mikakäre ütiäte, akwa yebtä tita nebe ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane Kristo käkwe ja di biani tie mun die mikakäre nüne bäri metre Kristokrä amne, ñan ja di biani kwe tie mun di käintbekrä. ⁹ Tita tarä tike munye, ye abko mun rekwetadrekä ti käne, abkokäre tita tike, mun ñan raba nütüre kore, ¹⁰ ñobtä ñan angwane ni ruäre yete käta niere krörö tibtä: Ti mobe temen käta tarä tike munye angwane, tita ñake taretare munye amne tita kukwe taretare mike mun kotärä, akwa tita nebe mun ngwäreki angwane, ti ngwarbe, di ñakare amne, ti blite ñakare kuin ni töbtä kwrere, akwa taräbti abko tita ja bä mike krübäte abko tä niere tibtä. ¹¹ Akwa nire tä ñake kore tibtä, ye abko ie kukwe krörö rabadre gare arato: Tita mobe mun okwä bare angwane, tita kukwe taretare tike taräbti munye abko nieta kore tibtä, akwa tita kukwe tike munkrä, ye nire nire käkwe ñan mikadre täte angwane, ti rabadi yete mun ngwäreki angwane, tita tarä tike ño, ye kwrere arato tikwe ja mikadi mun ngwäreki, aisete munkwe ñan ja ngöka.

¹² Nitre ja dikaire au, ye abko ben ti ñan raba ja gaen jire chi amne, ti ñan raba ja bä mike jire chi niaratre kwrere, akwa niaratre abko käta kukwe niere ngwarbe, käta niken ja töi ñake jakrä au amne tätre ja bä mike ja kwrere kwärükwäri, akwa tätre dre nuene metre ñan tä nebe gare ietre. ¹³ Akwa Ngöbökwe kä tarä mikani nebe mdente sribikäre tie, yebti ta ti ñan rikadre jire ja bä mikakäre ütiäte, nitre dirikä blo tä nuene ye kwrere, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käta kä tarä mike sribikrä tie, aisete Ngöbö ara jire käkwe kä biani tie abko köböire ti namani mun kanti Corinto yete. ¹⁴ Ye mden kisete, Ngöbökwä kä tarä mikani nebe mdente sribikrä tie, yebti ta tita niken ñakare, aisete Ngöbökwä kä biandre ñakare tie sribikäre mun kanti yete angwane, ti ñan rabadre nebe käne mun kanti yete. Akwa Ngöbökwä kä tarä mikani nebe yete sribikäre tie, aisete ti namani Ngöbö kukwei kuin Kristobtä ngwena käne munye yete. ¹⁵ Ngöbökwä kä tarä mikani sribikrä tie, yebti ta tita niken ñakare ja käikitakakäre sribi ni mda mdakwe yebti. Akwa mun jatadre tödeke bäri mda Ngöböbti, abkokäre ti tö sribire bäri mda mun ngätäite yete, akwa Ngöbökwä kä tarä mikani mdente sribikrä tie, ye erere kanti ti tö sribire. Erere arato, mun rabadre tödeke bäri Kristobti angwane, ti tö rikai bäri mentokwäre mda, ¹⁶ kukwe kuin Ngöbökwä Kristobtä mike gare ni mda mdaye arato. Akwa ni mda mda nebe dirire ñakare, ye kanti ti tö rikai angwane, ti ñan tö rikai kri sribi ni mda mdakwe yebti, aisete ni mda mda tä sribire, ye kanti ti ñan tö rikai. Ni mda mda nükani mun ngätäite käta mun ngökö, ye kwrere ti ñan tö nuein, ¹⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Nire nire tö ja käikitaikä au käkwe ni Dänkien Ngöbö käikitaka jirekäbe, *Jeremías*

9.24

abko nieta Ngöbö Kukweibtä, ¹⁸ ñobtä ñan angwane nita ja käikitekä au, ye abko ñan tä ni mike ütiäte, akwa ni Dänkien ara jire tä ni käikitekä, ye abko bäri ütiäte kri.

11

Pablota blite nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka yebtä

¹ Ni töi ñakare käta blite ngwarbe kwärükwäri, ye kwrere ti bike blite munbe, akwa munkwe ti kukwei nua bätäreka abko ti tö ribei munye.

² Tita mokrere krübäte munbti, akwa tita mokrere munbti, ye abko tä kite Ngöbökwä, ñobtä ñan angwane meri bati kaibe deme abko rün tö ngibiai deme brarekrä, ye kwrere ti tö mun ngibiai deme nitre dirikä blo ye nganiene, mun

mikakäre ni brare itibe kisete. Ni brare kisete tikwe mun mikadre, ni ye abko Kristo ara. ³ Mtare, ja tõi metrebti munta Kristo tarere metre, akwa kä jürä krübäte tibtä, ñobtä ñan angwane kira Satana käkwe ja bä mikani tbi kwrere abko nämane bäri töbtä ni ngökabi, käkwe Eva ngökani, nane ye kwrere munkwe ja ngökamma nitre dirikä bloye amne mun tõi kwitadre kwetre amne mun tõi ñan rabadre kwatibe Kristobtä abko jüräta nebe tibtä.

⁴ Tita niere kore munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diribarera tikwe munye, yehti ni mda mda tä dirire bä jene munye Jesubtä, ye abko munta kaen ngäbti kuin amne munta kukwei mike ütiäte. Erere arato, Ngöbö Üai era metre kani ngäbti munkwe, yehti munta üai mda kaen ngäbti. Erere arato, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä munkwe kanina ngäbti, yehti mtare munkwe Ngöbö kukwei mda kadre ngäbti nieta munye, erere munta kaen ngäbti. Ye mdenbtä tita niere kore munye. ⁵ Akwa nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka krikri jatani ti jiehti, yehtä ja ruen ñakare bobre tie. ⁶ Ti abko ie blita gare ñakare kuin ni mda mda ngwäreki nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka krikri ye kwrere, akwa Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye abko gare kuin metre tie. Ye mden kisete, ti nämane mun kanti yete angwane, ti nämane dre dre nuene angwane, Ngöbö kukwei gare metre tie abko ti nämane bä mike jabtä mun okwäbti.

⁷ Mdakäre abko, tikwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani gare munye angwane, mun rabadre ütiäte, abkokäre tikwe bikaba tidrä, käkwe sribi ütiä käräba ñakare munye. ¿Yehtä tikwe ja mikani ngite ya? Ñakare jire chi. ⁸ Ja mräkäre tödekaka Jesubti kä mda mda kanti, ye käkwe sribi ütiä biani kiakia tie, amne tikwe kani ngäbti ietre, ye köböire abko tikwe sribiba ngwarbe munbe. ⁹ Erere arato, ti nämane mun ngätäite yete angwane, ti nämane nebe jändrän mdei nike ruäre angwane, tikwe sribi mikani ñakare mun iti kisete, ñobtä ñan angwane jändrän mdei nika nämane tikwe abko ja mräkäre Macedoniabo nämane nuke angwane, nämane bien tie. Tikwe sribi mikani ñakare jire mun kisete, ye kwrere tikwe nuendi janknu. ¹⁰ Ti abko, ie kukwe era Kristobtä gare kuin, ye kwrere Ngöbö kukwei kuin Kristobtä tikwe mikani gare munye angwane, tikwe ütiä käräbare ñakare munye, yehtä abko ja ruen ütiäte kri tie, aisete ni ñakare jire iti Acaya yete kä raba ti kada kete kukwe era ye niebtä. ¹¹ ¿Tita ñäke kore, yehtä abko tita mun tarere ñakare munta nütüre ya? Ñakare. Mun tare kri tikwe, ye abko gare kuin Ngöböye, aisete mun tare ñakare tikwe, munkwe ñan nütü. ¹² Ni mda mda tä nuke dirire mun ngätäite, ye abko ie ja ñan rabadre ruen ütiäte ti kwrere, abkokäre tikwe ñan kä biandre jire chi ietre sribikäre ti kwrere amne tita sribire, ye kwrere tikwe sribidi janknu munbe. ¹³ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre ye abko ñakare Kristo kukwei ngwianka era metre amne niaratre abko ni ngökaka, akwa tätre ja bä mike Jesu kukwei ngwianka kwrere. ¹⁴ Akwa niaratre tä näin kore, ye abko ñakare kukwe bä jene, ñobtä ñan angwane Satana ara jire käta ja bä mike angele kä trä ngwente Ngöbökwewe kwrere. ¹⁵ Ye mden kisete, sribikätre Satanakwe abko tätre ja bä mike ni sribikä metre Ngöbökwewe ye kwrere, yehtä munkwe ñan töbikadre kri. Akwa niaratre tä näin ni ngökö kore, ye dokwäre Ngöbökwewe mikadi ja ngie nuen mrä.

Plabta ja tare nike, btä tä ja käikitekä

¹⁶ Ti bike niereta bobuta krörö munye: Ti abko tõi ñakare, ye munkwe ñan nütü jire chi tibtä, akwa ti tõi ñakare munta nütüre janknu tibtä ne ngwane, ni tõi ñakare, ye kwrere jire ti bike blite angwane, munkwe ti kukwei nua. Ti tö blitai ni tõi ñakare kwrere ja käikitakakäre chi. ¹⁷ Tikwe ja käikitarekä kore, ye kwrere ti Dänkien Jesu käkwe ñan ja käikitadrekä, akwa ti bike blite kore ni tõi

ñakare kwrere ja tõi jenbti au, ¹⁸ ñobtä ñan angwane ni tärä mun ngätäite käta ja käikitekä au, ni tödekaka ñakare Jesubti tä ja käikitekä au ye kwrere, aisete ti bike ja käikitekä siba niaratre kwrere. ¹⁹ Mun abko töbtä kri amarebti nitre ni ngökaka tõi ñakare tä mun kánti yete abko ie munta olo ketete jáme. ²⁰ Erere arato, tätre mun mike ja kukwei mike täte angwane, munta kaen ngäbti jáme. Mdakäre abko, tätre jändrän denkä ngwarbe munkän, tä mun ngökö amne tä bätä ngwen munbtä, tä mun mete ngwärebtä, akwa munta kaen ngäbti jáme. ²¹ Akwa ti abko käkwe ja mikani ñakare krübäte jire chi dirikä mda mda ye kwrere, akwa tikwe ja mikani bobre, di ñakare mun okwäbti yete, yebtä abko tita nebe ja gaireta.

Akwa nitre mun ngökaka tä ja käikitekä au, aisete ni tõi ñakare käta ja käikitekä, ye kwrere ti bike ja käikitekä krörö arato: ²² Niaratre abko hebore amne ti hebore arato. Niaratre abko israelita amne ti israelita arato. Niaratre därebare Abrahamkri amne ti därebare Abrahamkri arato. ²³ Mdakäre abko, ni tõi ñakare käkwe blita, ye kwrere jire ti bike niere krörö mda: Niaratre abko sribikä Kristokwe tätre niere, akwa ti abko bäri sribikä Kristokwe niaratre ngwä abko ti bike hä mike krörö: Tikwe sribibare bäri tare nitre ni ngökaka tä mun ngätäite yete ye ngwä. Erere arato, sribibtä Kristokrä ti kitani ngite bäre bäre niaratre ngwä amne, ti kwata metani bäri niaratre ngwä arato amne bäre bäre bäsi ti krütani arato sribikäre Kristo kräke niaratre ngwä. ²⁴ Erere arato, bärrike jire nitre israelita käkwe ti kwata metani bä grebti hä jätäbti hä ökän batire batire amne ²⁵ bämä jire nitre romanobo käkwe ti kwata metaba kri otobti amne bati ti tākāba jābti ti kāmikakäre. Erere arato, ti nāmāne nāin rute mrenbti angwane, bāmā ru rikaba ñöte nguse ti ngöi jökrä, ye ngwane köböiti dibire rare tikwe jūbakaba mrenbti amne bäsi ti müre reketaba ñöte. ²⁶ Mdakäre abko, kukwe kuin Kristobtä tita ngwena ni mda mdaye, yebtä tikwe dikakabarera kabre kwäräkwärä amne dikakabtä kore ñö kriki jite käkwe ti rätäkāba bäre bäre amne nitre gokä käkwe ti rätäkāba bäre bäre ji ngrabare. Erere arato, nitre israelita mda mda tödekaka ñakare Jesubti ja rüere tibe ye käkwe ti rätäkāba amne nitre nūnanka juta mda mdabti ye abko nāma ti rätäkā kri arato kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre kore. Mdakäre abko, juta kriki te ni kwati käta ti rätäkā. Erere arato, tita niken kā mdabti juta bäre mento amne tita niken mrenbti angwane, käre ti rätäkāta amne nitre dirikä ngwarbe mda mda, ye käre tätre ti rätäkā arato kukwe kuin Kristobtä ngwian dokwäre ti rätäkāta kore. ²⁷ Erere arato, tikwe sribiba tare krübäte amne tikwe ja tare nikaba kri amne bäre bäre tikwe kibiaba ñakare sribibtä. Mdakäre abko, tikwe mrö nikaba krübäte amne tikwe tomna mdei nikaba kri arato. Bäre bäre tikwe mröba ñakare amne tikwe kā tibo nikaba bäre bäre amne bäre bäre dān ñan rababa tie amne tikwe ja bütie nikaba arato. Kukwe kuin Kristobtä tita niken ngwena kwäräkwärä, yebtä abko tita ja tare nike kore. ²⁸ Kukweta nakenkā kore tibtä, ye bärire mda abko kukwe mda mda tä kite ti rüere, ye abko tribe doboko kwrere jire tä kite mate ti kötärä angwane, nitre gätäkā Kristo käfti, yebtä abko tita nebe töbrike kri mda krörö: ²⁹ Mun ruäre dita krüte nāin janknu Kristobe, ye ngwane ti dita krüte munbe gwaire siba. Amne ni tödekaka Jesubti ye tä niken ji blobti ni mda köböite, ye ngwane ti motota nebe romon ni tödekaka Jesubti ye dokwäre.

³⁰ Amne tikwe ja käikitadrekä kore ne ngwane, ti bobre di ñakare, yebtä abko tikwe ja käikitadrekä. ³¹ Amne Ngöbö, ni Dänkien Jesu Rün kwe aibe ni rabadre käikitekä kärekäre, ye okwäbti tita kukwe era erere niere abko gare kuin ie. ³² Mdakäre abko, ti nāma juta Damascote angwane, gobran sribikä jrei Aretas kräke ye käkwe nitre rükä mikani jukwebtä jutate yete ti kakäre ngite, ³³ akwa nitre tödekaka Jesubti nāma ruäre yete abko käkwe ti mikaba kutiate, käkwe ti

gibiakaba bentanante ta timon kite ta juta yete angwane, tikwe kwäräbeba kore nitre rükä yebtä.

12

Ngöbökwé jändrän mikani tuare köböre Pabloye

¹ Kukwe rakakaba kore tibtä, akwa tikwe ja käikitadrekä au kukwe yebtä abko ñan rabadre ti mike bäri ütiäte ruen tie, akwa ni Dänkien Jesu käkwe kukwe mikani tuare bäre bäre köböre kwrere tie abko btä ti bike blite janknu abko krörö: ² Kä kwä jätäbti kobkära, ti nämä tödeke Kristobti angwane, ni Dänkien nikani ti ngwena mobe käin nebe Ngöbö ara jire kanti kä käinbti. Ye kanti ti jänikani abko gare kuin tie, akwa ti nikani metre kore ya o ti üai aibe jänikani ya abko gare ñakare tie, akwa Ngöbö aibe ie gare. ³⁻⁴ Akwa ni Dänkien nikani ti ngwena nebe kä kuin deme Ngöbökwé kanti, ye abko nikani ti ngwena ño metre abko gare ñakare tie, akwa kä ye kanti tikwe kukwe kaibe tiebe kukwei nuaba amne kukwe ye abko ti ñan raba niereta jire chi. ⁵ Kukwe nakaninkä kore tibtä, yebtä tikwe bikadre kri, akwa yebtä ñan tikwe bikadi kri au, akwa ti bobre, di ñakare, yebtä abko tikwe bikadi kri. ⁶ Ye abko, tikwe kukwe tuaba, ye tikwe niedre ni mda mdaye bikakäre kri, ye ngwane tikwe ñan kukwe niedre jire ni töi ñakare kwrere ruen tie, ñobtä ñan angwane tikwe kukwe era erere niedre. Akwa ti ñan tö bikai kri au kukwe kore btä, ñobtä ñan angwane kukwe kore, yebtä ni mda mdakwe ti mikadre ütiäte Jesu kukwei ngwianka kwrere, ie ti ñan tö, akwa tita nüne metre amne tita Ngöbö Kukwei mike gare metre, yebtä ni mda mda käkwe ti mikadre ütiäte, ie ti tö.

⁷ Tikwe jändrän tuani, yebtä tikwe ñan bikadre kri, abkokäre tita ja tare nike krörö: Kri tukwä, ye kwrere jire tä nebe ruen ngritekä ti ngrabare tie, ye abko Ngöbö ara jire käkwe Satana tuanimetre jändrän juen ti mikakäre bren kore abko kisete tita ja tare nike. ⁸ Tita ja tare nike kore, ye abko ti Dänkien käkwe diandrekä tibtä abko tikwe ribebarera bämä jire ie, ⁹ akwa niarata niere krörö tie: Tita ma tarere ja moto kuinbti, ye aibe rabadre ütiäte makrä, ñobtä ñan angwane ni bobre di ñakare, yebtä abko ti di kri tuata, nieba ti Dänkienkwe tie. Ye mden kisete, ti bobre di ñakare, yebtä bäri ti tö rabadre ja käikitekä, Kristo di kri rabadre täte jökrä tibtä abkokäre. ¹⁰ Ye abko, tita nebe ruen bobre, di ñakare tie angwane, ni mda mda tä ñäke taretare tie amne tita jändrän bätäkä ngwarbe mdei nike, erere arato tita ja tare nike ni mda mda kisete amne, tödekabtä Jesubti tita ja tare nike bätäkä ngwarbe, ye abko käi nuäre kri tibtä, ñobtä ñan angwane tita nebe ruen bobre di ñakare tie, ye ngwane abko Kristo di tä nebe bäri kri tibtä, aisete käta nebe nuäre tibtä.

Pablota nitre Corintobo tarere kri

¹¹ Ni töi ñakare, kwrere jire tita ja bä mike mun okwäbti, akwa mun ara jire köböite tita nuene kore, ñobtä ñan angwane munkwe ti mikadre ütiäte, käkwe blitadre kuin tibtä, ye ngwane tikwe ñan ja bä mikadre jire chi ni töi ñakare kwrere. Ti abra ütiäte ñakare bkänä, ñobtä ñan angwane Kristo aibe ütiäte, akwa nitre tä ja bä mike Jesu kukwei ngwianka krikri, ye abko ñakare bäri ütiäte kri tikrä, aisete ja ruen ñakare bobre niaratrehä tie. ¹² Ni Jesu kukwei ngwianka era metre abko tä bä mike sribi kwebti, ye erere tikwe bä mikani krörö mun okwäbti: Ngöbö tä tibe, ye bä mikakrä tikwe sribi kri ñan tuabare nuenba Ngöbö diebti amne, sribi kri nuenba tikwe, yebtä mun töi ñan rababa krütare. Tikwe nuenba kore angwane, tikwe nünankaba dite jabtä, käkwe ja tare nikaba bätärekä, yebtä abko ti abko Jesu kukwei ngwianka era metre abko tikwe bä mikaba. ¹³ Akwa tikwe sribiba mun ngätäite yete angwane, tikwe ja mräkätre gätäkä Jesu käbti kä mda mda kanti abko kötärä ti nämä sribi mike, kä nämä ti die mike, ye kwrere tikwe sribi mikaba ñakare mun

kötärä. Ne aisete sribi kore, aibebtä mun ñakare ja kwrere ja mräkätre mda mdabe tita niere. Tita kukwe nuene kore ne raba mate tare munbtä amne, tita ja mike ngite mun rüere raba ruen munye ne ngwane, munkwe ti ngite ye dian jökrä jabtä.

¹⁴ Ti mräkätre, mtare ti nenante juto biare rikakäreta basare bämäkäre munye. Akwa ti näinta ne ngwane, tikwe ñan jändrän kärädita jire chi munye arato, ñobtä ñan angwane ngwian amne jändrän mda mda tä munkwe, ñan jändrän yetari tita niken mun kánti yete, akwa mun ye ara rabadre tödeke metre Kristobti, abkotari tita niken yete, ñobtä ñan angwane ti abko mun rün kwrere, amne ngäbäkre rün kätä ngwian ükekrö ngäbäkre kwekwe kräke amne, ñan ngäbäkre kätä ngwian ükekrö rün btä meye kräke. ¹⁵ Ye mden kisete, ja moto kuinbti ti tö jändrän tikwe gainte jökrä munkrä amne, ti ne ara jire bike ja gaente au mun kräke, mun die mikakäre nüne bäri Kristokrä. Ti mräkätre, ¿tikwe mun taredre bäri mda ne ngwane, ti taredre bäri chi munkwe ya ño ruen?

¹⁶ Mdakäre abko, tita mun tarere kore, yebtä munta töbike ño abko erere munta töbike gare tie, akwa tikwe ngwian käräba ñakare munye, aisete tikwe sribi mikaba ñakare mun kötärä, ye abko dbe munkrä ruen tie. Akwa tikwe bikaba bäri töbtä, abkokánti munkwe ja dokwä mikani kö okwäte ti köböite abko ni ruäre tä niere tibtä. ¹⁷ Ne aisete ti bike kukwe ngwentari krörö munye: ¿Tikwe ni juani ruäre basare munye yete, ye köböire tikwe ngwian dianinkä munkän ya? Ñakare jire chi. ¹⁸ Erere arato, Tito rikadre basare munye yete abko tikwe ribeba ie, ye erere rikaba angwane, tikwe ja mräkä mda juanba ben nebe yete, ¿ye angwane Titokwe ngwian dianinkä munkän sribi ütiäre ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane Tito amne ti, nun abko tä nüne ja kwrere amne nun töi ja kwrere arato, aisete nun jändrän denkä ñakare munkän sribi ütiäre.

¹⁹ Tita kukwe niere kore munye, yebtä abko nunkwe ja mikani ngite, aisete nunta ja bä mike ngite ñakare mun ngwärekre, munta nütüre nunbtä, akwa ñakare kore, ñobtä ñan angwane nunta blite era metre Ngöbö ngwärekre amne ni jen Kristokwe kätä blite, ye kwrere nunta blite. Jändrän jökrä nuenta nunkwe, ye köböire abko mun jökrä rabadre niren kuin nünakäre bäri metre Kristokrä abko ie ti tö, ti mräkätre tare tikwe. ²⁰ Ti mräkätre, tita blite kore munbe, ñobtä ñan angwane ti rikadre nebe basare munye yete angwane, nane ti tö mun tuai nüne kuin Kristokrä, erere ñan kwandre tie abko jürä kri tibtä. Erere arato, mun tö rabadre ti tuai blite ño jabe, ye kwrere tikwe ñan bliatadre munbe abko jürä tibtä arato. Mdakäre abko, nane munta rüre jabe kwärikwäri amne munta mokrere ni mdabe jändrän kwe dokwäre amne mun moto nebe romon jötrö abko jürä tibtä. Erere arato nane mun ruäre kábärekäbäre amne ni ruäre tä blite ngwarbe ni mda mda rüere, nane ni ruäre abko tä ni mda mda kädriere amne ni ruäre abko tä bike krikri amne ni ruäre tä nüne käme abko tä kä mike nokre, ye abko jürä kri tibtä arato. ²¹ Mdakäre abko, mun kwati käkwe ja mikani ngite, ye abko käi nikani raire ta, akwa nane mun ngämi kukwe käme ye kite temen amne, nane munta ja mike ngite janknu Ngöbö rüere krörö abko jürä nibi tibtä: Ni brare tä bike merire jae kwärikwäri amne meri tä bike brare jae kwärikwäri, erere arato munta ja mike gure tiebetiebe gore ni mda mdabe amne, kukwe kämekäme kore Ngöbö rüere aibe mdei munye, aisete ti näinta basare munye yete angwane, nane mun tädre ja mike ngite janknu kore, yebtä tikwe mun kwati müaidre jakän amne ti rabadre tuen bobre Ngöböye mun ngwärekre abko jüräta nebe tibtä arato.

Pablota nitre Corintobo mike mokre mrä

¹ Ti mräkätre, ti bike nikenta basare bämäkäre munye, akwa mun mda mda tä ja mike ngite Ngöbö rüere, ye kräke tikwe kukwe ükaiite, ñöbtä ñan angwane ni nibu ya, ni nimä ya käkwe blitadre ja kwrere niara rüere, ye ngwane niara ngite rabadi gare metre abko Ngöbö Kukwei käta niere. Ne aisete Ngöbö Kukwei käta kukwe niere, ye kwrere tikwe kukwe ükadite. ² Ti janama basare bobukäre munye yete angwane, tikwe mun mikani mokre ja ngwärecri yete abko erere tita mobe munye angwane, ti bike mun miketa mokre bobuta abko krörö: Ti näinta basare munye yete angwane, munkwe ja mikani ngite, ye abko tikwe ñan diandreta jire munbti ta, akwa tikwe mun mikadi ja ngie nuen, ³ ñöbtä ñan angwane Kristo tä blite era metre ti köböire ya abko mun tö gai metre. Kristo abko tä ja mike di ñakare mun ngätäite abko mun ruäre tä niere, akwa Kristo abko tä ja di kri bä mike mun ngätäite. ⁴ Ye abko, era metre ni bobre di ñakare, kwrere jire Kristo kämikani krusobtä, akwa mtare tä nüne kärekäre Ngöbö di kri köböire. Kristo di namani ñakare, ye kwrere ti di ñakare, akwa tita ketetibe Kristobe kore ne ngwane, Ngöbö di kri köböire tikwe nünandi sribikäre mun kräke.

⁵ Akwa munta tödeke kwatibe Kristobti ya, ñakare ya, yebtä munkwe ja trä tua kuin au amne, munta tödeke kuin metre ya, ñakare ya, ye munkwe mika ñäräre kuin jabtä au. Kristo Jesu tä nüne munbtä, akwa munta tödeke ñakare bti ruen munye ne ngwane, Kristo tä nüne ñakare bkänä munbtä. ⁶ Akwa tikwe ñan sribibare ngwarbe mun ngätäite yete, aisete era metre munta tödeke Kristobti, ruen tie. ⁷ Amne munkwe ñan kukwe kämekäme nuendre jire Ngöbö rüere abko tita ribere Ngöböye. Tita blite kore Ngöböbe munkrä, ye abko ñan tikwe sribibare kuin metre abko munkwe bä mikadre, ie ti tö akwa, munkwe jändrän kuin nuendre metre Ngöbökrä aibe ie ti tö, käta blite Ngöböbe munkrä. Tikwe sribibare ngwarbe tä nebe tuen ni ruäre, akwa munkwe jändrän kuin nuendre abko tita ribere Ngöböye, ⁸ ñöbtä ñan angwane kukwe era metre Kristobtä, ye rüere ti ñan raba kukwe mda nuene jire chi, akwa tikwe sribidre jirekäbe kukwe era metre ye kräke. ⁹ Ne aisete, ti dita nebe ruen ñakare tie, ye ngwane käta nebe nuäre tibtä, ñöbtä ñan angwane mun abko rabadre dite dite nüne Kristokrä abko ie ti tö, ne aisete käta nebe nuäre tibtä. Mdakäre abko, Ngöbökwé mun mikadre nünenta kuin metre ja ngwärecri, ie ti tö, aisete tikwe blitadi janknu Ngöböbe mun jökrä kräke. ¹⁰ Ti mräkätre, ti ngämi niken basareta munye yete, känenkri tita tarä ne tike tare munye, mun mikakäre mokre, ñöbtä ñan angwane ni Dänkien Jesu käkwe ja di biani tie, ye ñan biani kwe tie ni mda mda mikakäre ja ngie nuen, akwa ja di biani kwe tie ni mda mda die mikakäre nüne metre jakrä, aisete ti ngämi niken yete, känenkri tita mun mike mokre kore.

Kukwe mrä

¹¹ Ti mräkätre, ti bike kukwe niere mrä krörö munye: Munkwe kä ngwian nuäre kri jabtä, ie ti tö amne, munkwe ja töi mika nüne kuin metre Ngöbö ngwärecri. Erere arato, tita kukwe niere munye, ye erere munkwe mika täte amne, munkwe ja töi mika ja näre jökrä amne munkwe nuna jäme jabe kwärikwäri angwane, Ngöbö ni tarekä kri amne kä jäme bianka nie, ye tädi kärekäre munbe.

¹² Mdakäre abko, munta köbö ngwentari jae angwane, munkwe ja demain era metre kwärikwäri. ¹³ Ja mräkätre jökrä tödekaka Jesubti tä Macedonia nete käta köbö kuin juen munkrä.

¹⁴ Erere arato, ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne Ngöbö käkwe mun taredre amne Ngöbö Üai Deme rabadre nekete ketetibe munbe, ie ti tö ti mräkätre. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Galaciabokrä Gálatas

Pablo kákwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti nünanka kä ketareketare temen kä Galaciate ye die mikakäre. Bäsi nitre tödekaka Jesubti Galaciabo jökrä abko ñakare israelitare, aiseite niaratre ngämi tödeke Jesubti, känenkri ñan nämane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mike täte. Pablo nikani kukwe kuin Jesubtä mike gare kä ye kánti angwane, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko ni ñan rabadre dianintari abko Pablokwe diribare ietre.

Akwa niara nikanina, abti nitre israelita nükani ruäre Galacia yete nitre tödekaka Jesubti ngätäite abko namani dirire blo nitre tödekaka Jesubti ngökakäre. Nitre Galaciabo kákwe tödekadre Jesubti aibe köböire ñan rabadre dianintari metre, aiseite Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye abko mikadre täte arato kwetre abko namani dirire ietre. Ye ngäniene Pablokwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti mikakäre mokre, ñobtä ñan angwane ni tödekaka Jesubti ruäre kákwe dirikätre blo kukwei mikani ütiäte jae. Pablo abko ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre, ñobtä ñan angwane ñan nämane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mike ütiäte abko nitre dirikätre blo nämane niere Pablo rüere.

Jesukristo ara jire kákwe Pablo käräbare sribikäre ja kukwei ngwianka kwrere abko Pablokwe mikani gare ietre. Erere arato, tödeka Jesubti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne tä ni kaen ngäbti abko Pablokwe niebare amne, ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko Ngöböta ni dentari, akwa ja moto kuin aibehti Ngöböta ni dentari nünakäre Ngöbö Üai köböire abko Pablota mike gare tärä nebtä.

Pablota köbö ngwentari

¹ Ti Pablo, ti ne abko Jesukristo kukwei ngwianka, akwa ñan ni mdakwe ti juani sribi ne nuene amne ñan ni mdakwe ti mikamna sribi ne nuene, akwa Jesukristo ara jire kákwe ti mikani ja kukwei ngwianka amne, Ngöbö Jesu Rün kwe kákwe Jesu mikaninta nire abko kákwe ti mikani Jesu kukwei ngwianka arato. ² Mun gätäkä Jesu kábti tä kä Galaciate, ye kräke tita köbö kuin juen, ti mräkä tödekaka Jesubti tä nete tibe ben gwaire. ³ Ngöbö ni Rün nikwe amne Jesukristo ni Dänkien kákwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö. ⁴ Jesukristo kákwe ja mikani müre ketare ni ngite kukwe kamekäme nuenbtä ye diankakäre nibtä. Erere arato, kä käme ne ngwane, ye ngäniene ni rabadre dianintari, abkokäre Jesukristo kákwe ja mikani müre ketadre, Ngöbö ni Rün nikwe tö namani ye kwrere. ⁵ Ne aiseite Ngöbö raba käikitaninkä kärekäre! Abko kore se. Amen.

Kukwe kuin Jesubtä ñakare jire mda

⁶ Kristo krütani ni kräke, ye köböire Ngöbökwe ja moto mikani kuin munkrä, kákwe mun käräbare jakrä, ye abko kukwe kuin Ngöbökwe era metre. Akwa nitre ni ngökaka nükani mun kánti amne, kukwe mdara jire bäri kuin tätre dirire abko mun kite kaen ngäbti mtare. Abtä Ngöbö mun käräkä abko mun kite gibiekäta jötrö ngwarbe, yebtä abko ti töi ñan tä nebe krütare mda.

⁷ Akwa kukwe kuin era metre abko ñakare jire mda. Akwa ni mdara jire tä mun töi kwite ngwarbe kwäräkwarä kukwe kuin Ngöbökwe Kristobtä rüere amne, tö kukwe kuin Kristobtä kwitai bä jene mun okwäte. ⁸ Akwa kukwe kuin Jesukristobtä diribare nunkwe munye, yebti ta ni mda ya, angele Ngöbökwe kä käinbti ya o ti ne ara jire ya abko jata kukwe mdara jire kuin

niere, yebtä abko Ngöbökwe ngürün mika kärekäre näre. ⁹ Tikwe kukwe niebare káne abko erere ti bike niereta abko krörö: Kukwe kuin Jesubtä kanina ngäbti munkwe, yebti ni mdara jire jata blite kukwe kuin mdara jire btä angwane, Ngöbökwe ngürün mika kärekäre btä, rabadre Ngöbö bäre mento kä ja tare nikakrä kánti kärekäre abko tita niere kore.

¹⁰ ¿Tita blite tare kore munbe ni mda mda moto mikakäre nuäre jakrä, munta nütüre ya o ni mda mdakwe ti mikadre ütiäte, munta nütüre ya? ¿O Ngöbökwe ti mikadre ütiäte sribi tikwe nebtä abko jiebti tita nakwen, munta nütüre ya? Ñakare. Ti tö rabadre ni mda mda moto mikai nuäre jakrä, ye ngwane ti ñan rabadre sribire Kristokrä.

Ngöbö aibe kákwe Pablo mikani sribire

¹¹ Ti mräkätre tikwe, kukwe rabadre gare munye, ie ti tö abko krörö: Kukwe kuin Jesubtä mikani gare tikwe munye, ye abko ñan kukwe mikanintbe ni kä nebtäkwe. ¹² Erere arato, kukwe kuin Jesubtä ye ñan ni mdakwe niebare tie amne ñan tikwe ja töitikani btä ni mda mdabe, akwa Jesukristo ara jire kákwe mikani gare au tie abko rabadre gare bäri munye, ie ti tö.

¹³ Ti mräkätre, nitre israelita ye ngätäite ti ne töi nämane ño kena ye abko kädrie nämane krörö mun okwäbti ruen tie: Nitre Ngöbökwe tä gätäre Jesu käfti, ye rüere ti nämä niken kisere mikakäre ja tare nike kri. Bäri ti tö rababa gainkä jökrä. ¹⁴ Mdakäre abko, ti mräkätre israelita ti näire, ye kräke ti nämä Ngöbö mike täte bäri metre, aisete ti mika nämä bäri ütiäte nitre israelita krikrikwe, ñobtä ñan angwane ti mräkätre kirakira kákwe kukwe ükaninte nuendre nie Ngöbö mikakäre täte, ye abko ti nämä mike täte bäri metre jökrä.

¹⁵⁻¹⁶ Akwa ti ngämi däre, känenkri Ngöbökwe ti dianinkä jenena jakrä. Erere arato, kä nämane nuäre Ngöböbtä ja Odei mike gare tie angwane, Ngöbökte ja Odei mikani gare tie, kákwe ti kärebare tödeke bti. Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare, ngätäite ti rikadre kukwe kuin Jesubtä niere, abkokäre Ngöbökte ja Odei mikani gare tie. Ngöbökte ti kärebare kore, ye ngwane tikwe ja di käreba ñakare ni mda mdaye. ¹⁷ Erere arato, nitre Jesu kukwei ngwianka bäri känkäne tikrä abko ben ti janama ja tuen ñakare Jerusalén, akwa tikwe tödekaba Jesubti, bti jötrö ngwarbe ti rikaba jirekabe kä Arabiate. Yebti ti jatabata juta Damascote.

¹⁸ Abti kä rikabara komä ta angwane, ti rikaba Jerusalén ja tuakäre Pedrobe. Ye kánti ti rababa köbö jätäbti köbörikebe. ¹⁹ Akwa Jerusalén yete abko, ni Dänkien etba Santiago aibe ben tikwe ja tuaba mda, akwa ni mda mda Jesu kukwei ngwianka abko tikwe tuaba ñakare jire mda. ²⁰ Ti mräkätre, Ngöbö okwäbti tita tärä tike munye ne abko kukwe era erere tita tike. ²¹ Yebti ti rikaba mda kä Siriate amne Ciliciate. ²² Ye ngwane, ja mräkätre gätäkä Kristo käfti kä Judeate abko ie ti gare ñakare era metre. ²³ Angwane blita nämane tibtä aibe nämane gare ietre abko krörö: Ni ye nämane näin kisere ni jiebti ni mikakäre ja tare nike, ni ye abko tä näin kukwe kuin Jesubtä mike gare mtare abko kukwei nuani kwetre tibtä. ²⁴ Abtä Ngöbö käikitankä kwetre tibtä.

2

Jesu kukwei ngwianka mda mda kákwe Pablo kani ngäbti kuin

¹ Yebti kä rikabata kwä jätäbti kobkä ta angwane, ti rikabata Bernabébe Jerusalén. Angwane ti rikaba Tito ngwena jabe arato. ² Ti rikadre abko Ngöbökte mikaba gare tie, aisete ti rikaba. Ti rababa yete angwane, nitre ñakare israelitare, ngätäite ti nämane sribire ño kukwe kuin Jesubtä mikakäre gare, ye abko tikwe nieba kaibe nitre nämane tuen ütiäte krikri nitre tödekaka

Jesubti yeye. Sribi nuenbare tikwe amne sribi nuenta tikwe, ye abko nane ti nāmane sribire ngwarbe abko jūrā nāmane tibtā, aisete nitre ūtiāte krikri ye nāmane tōbike ño sribi tikwebtā abko ti tō rababa gai era metre, abkokāre tikwe gātāba kaihe bentre.

³ Akwa ye ngwane abko, Tito nāmane nāin tibe. Tito abko ni ñakare israelitare. Niara ni griegore, aisete ñārākrā ñakare kwatabtā. Akwa nitre ūtiāte krikri ye kākwe ñan ja ñārākrā mikamna jire ja kwatabtā ie. ⁴ Ye abko, nun abko nenante tikaninte Kristo Jesu kōböire, aisete ñārākrā nun kwatabtā abko ñakare ūtiāte rabakāre ketetibe juta Ngōbökwēbe. Akwa nun ne ngātāite abko ja mrākātre ruāre nāmane bike tōdekaka Kristo Jesubti kwrere abko nūkani tiebe nun ngātāite, nunta tōbike ño ñārākrā kwatabtā yebtā gain jakrā. Niaratre ye abko tō namani nun mikaita Kukwe Biani Ngōbökwē Moiséye ye miketa tāte, abkokāre nūkani tiebe nun ngātāite. ⁵ Akwa kukwe kuin era metre Jesukristobtā rabadre kākāre munbtā, abkokāre nunkwe ñan ja tuametrea tōi kwitadre jire chi ja mrākātre yeye.

⁶ Akwa nitre tuen ūtiāte krikri nitre tōdekaka Jesubti mda mdaye, ben tikwe blitaba sribi tikwebtā angwane, rababa tuen dbe ietre, aisete kukwe mdara jire nuemna ñakare kwetre tie. Akwa nitre tuen ūtiāte krikri, ye nāmane sribire nirebe, yebtā tita tōbike ñakare krūbāte dikaro, ñobtā ñan angwane Ngōbö ngwārekri ni ja kwrere jōkrā. ⁷ Angwane Ngōbökwē Pedro mikani kukwe kuin Jesubtā mikaka gare nitre israelitaye, ye kwrere Ngōbö ara jire kākwe ti mikani kukwe kuin Jesubtā mikaka gare nitre ñakare israelitare yeye, ye abko rükaba gare nitre tuen ūtiāte krikriye, ⁸ ñobtā ñan angwane Ngōbö kākwe Pedro mikani Jesu kukwei ngwianka nitre israelitaye, kā namani sribire Pedro kōböire amne, Ngōbö ye arabe kākwe ti mikani kukwe kuin Jesubtā ngwianka nitre ñakare israelitare yeye kāta sribire ti kōböire arato. ⁹ Ngōbö ara jire kākwe ti mikani kukwe kuin Jesubtā ngwianka amne, ti rabadre sribi nuene kuin, abkokāre Ngōbökwē ja moto mikani kuin tikrā abko rükaba gare Santiagoye, Pedroye amne Juanye. Ye mden kisete, nun kaba ngābti kwetre sribi muko jakwe kwrere, kākwe kise ngōkaba Bernabéye amne tie, kukwe dirita tikwe abko kukwe metre mikakāre gare. Niaratre nimā ye abko ūrā dite dite kāta nūnenkā dite ju ketatekrā krō ye kwrere nāmane nitre tōdekaka Jesubti ngātāite amne, nun rikadre kukwe kuin Jesubtā ngwana nitre ñakare israelitare yeye amne niaratre nimā abko rikadre nitre israelita ngātāite abko rababa dbe krāke. ¹⁰ Akwa nitre bobre bobre abko nunkwe ngwiandre tōre jae, kākwe die mikadre, aibe nieba kwetre nunye. Ye erere ti tō rababara nuein arato.

Pablokwē Pedro tōi diani

¹¹ Akwa bati gātā yebti Pedro janama juta Antioquíate, ti nāma sribire ye kānti angwane, kukwe ñan nuendre abko erere rababa nuene. Abtā tikwe ñākāba metre gwāreke kukwe krōrō btā ie: ¹² Nitre ñakare israelitare tōdekaka Jesubti ñārākrā ñakare kwatabtā abko ben Pedro rababa mrōre jāme ketetibe. Yebti ni ruāre juani Santiagokwe rükaba nun ngātāite yete. Nitre ye rükaba angwane, Pedro rababa ja denkā jenena amne ñan rababa mrōre mda nitre ñakare israelitare yebe, ñobtā ñan angwane ni ruāre nāmane niere krōrō: Ni brare brare ñakare israelitare tōdekaka Jesubti ye ngāmi ñārākrā mike ja kwatabtā, kānenkri Ngōbökwē ñan kadre ngābti era metre. Ye mden kisete, ni ye kwrere abko ben nitre israelita kākwe ñan ja getadre abko ni ruāre nāmane niere. Akwa nane nitre nūkani ye kākwe ñākādre rūere mrōbtā ketetibe nitre ñakare israelitare ñārākrā ñakare kwatabtā ben abko jūrā rababa Pedrobta. ¹³ Pedro rababa kukwe nuene blo kore abko kōböite nitre israelita mda mda tōdekaka Jesubti Antioquíabo ye ie kukwe nuen nāma Pedrokwe, ye rükabtiba

arato. Pedro rababa biketa kore, ye abko Bernabé kákwe ja ngwianbata nain ie siba arato.

¹⁴ Angwane kukwe kuin era metre Jesubtä káta nünamna ño, ye kwrere Pedro rababa nüne ñakare ti okwábtí. Angwane nitre tódekaka Jesubti ngwárekri jökrá tikwe ñákába krörö ie: Ma abko israelita akwa, nitre reketaka Santi-agokri ngámi núke nete, kánenkri makwe ñan nünabare ni israelita kwrere, ká námáne mróre nitre ñakare israelitare tódekaka Jesubti ben gwaire. ¡Ye ñobtä abko nitre ñakare israelitare abko ma tö mikai nüne nitre israelita kwrere mtare se, káta ja denká jenena niaratrebtä mento! ¹⁵ Ma btá ti, ni abko israelita, ye erere ni dárebare amne ni abko ñakare kukwe kámekáme nuenká ni ñakare israelitare kwrere abko ni israelita tá niere jabtä. ¹⁶ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye mikabtä täte Ngöbökwe ñan ni israelita mikadre metre ja ngwárekri, ye garera nie, akwa tódekabtä Jesukristobti aibe köböire ni ngite ñakare mda abko Ngöböta niere nibtä amne tá ni kaen ngábtí abko garera nie. Ye mdenbtä abko, ni ngite ñakare mda abko Ngöbökwe niedre nibtä amne ni kadre ngábtí kwe, abkokáre ni israelita ne ara jire káta tódeke Jesukristobti. Nita tódeke kwatibe Jesukristobti ye abko bári kuin, amne ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte ni ngite ñakare mda Ngöböta niere nibtä amne tá ni kaen ngábtí, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte ni ñakare jire iti abko ie Ngöbökwe niedi: Ma ngite ñakare mda, niedi kwe, bti kadi ngábtí kwe.

¹⁷ Ne aisete tódeka Kristobti, ye aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere nibtä, abkobti nita tódeke, ye ngwane ti amne nitre israelita jire jökrá ngite arato Ngöbö ngwárekri nitre ñakare israelitare kwrere abko tá núke gare tie. ¿Nebtä abko Kristo káta nitre israelita mike kukwe kámekáme nuene niedre ya? ¡Ñakare jire! ¹⁸ Ye ñobtä ñan angwane tikwe nünabare káme Ngöbö rüere amne ti töi námáne Ngöbö rüere ye tikwe mikadre temen, bti ti arabe rikadre kaen ngábtita, ye ngwane ti ne ara jire káta ja miketa ngite. Ye kwrere Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye tikwe mikadre temen tódekakáre Jesubti, akwa ja töi jenbti ti rikadreta Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye kaen ngábtita ja mikakáre metre Ngöbö ngwárekri, ye ngwane ti ne ara jire káta ja miketa ngite. Ñan Kristo káta ti mike ngite, ¹⁹ ñobtä ñan angwane tita ngite Ngöbö ngwárekri abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye kákwe mikani gare tie. Abtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye tikwe mikani temen tódekakáre Kristobti, ti rabadre nüne Ngöbökrá abkokáre. ²⁰ Kristo müre ketani krusobtä, ben gwaire ti krütani, aisete mtare tita nüne ñakare au jakrá ja töi jenbti akwa, Kristo tá nüne tibtä amne tá ti jie ngwena. Tita nüne ja ngrabare nebti mtare, akwa tita nüne tódekare kwára Ngöbö Odeibti. Niara kákwe ti ara jire tarebare amne ja biani müre ketadre kwe tikrá. ²¹ Ngöbökwe ja moto mikani kuin kore tikrá, ye abko ti ñan tö mikai ngwarbe, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte ni ngite ñakare mda Ngöbökwe niedre nibtä amne ni kadre ngábtí kwe, ye ngwane Kristo krütani níkrá rabadre ngwarbe, útiáte ñakare.

3

Tódekabtä Jesubti Ngöböta ni dentari

¹ ¡Mun Galaciabo, mun abko töi ñakare dikaro! Nunkwe kukwe diribare munye angwane, Jesukristo müre ketani krusobtä abko nunkwe mikaba gare metre ta mun okwábtí. ¿Ye ñobtä abko munkwe ja ngökamna ni mdaye? ² Munta töbiketa bá jene, yebtä ti tö kukwe ngwaintari krörö munye: ¿Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte Ngöbö Úai nükani nüne munbtä ya?

o ¿Kukwe nuani munkwe Kristobtä angwane, munkwe tödekani kwatibe bti abko köböire Ngöbö Üai nükani nüne munbtä ya? Ye niere tie munkwe. ³ Mun töi ñakare dikaro ya ño amarebti munkwe tödekani krire Jesubti angwane, mun namanina nüne Ngöbö Üai köböire abti mtare mun tö nünainta ja di jenbti, kä tö Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikaita täte ja mikakäre metre Ngöbö ngwäreki ye. ⁴ Munkwe tödekani Jesubti angwane, kukwe nakaninkä batäkä ngwarbe munbtä, ¿ye abko ütiäte ñakare munta nütüre ya? Munkwe ja tare nikani tödekabtä Jesubti, ye abko ñakare ngwarbe raba ruen tie. ⁵ Mdakäre abko, Ngöböta ja Üai bien munye amne tä sribi kri ñan tuabare nuene mun ngätäite angwane, ¿ñöbtä tä nuene? Ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikabtä täte abko köböire Ngöböta sribi ye nuene, akwa kukwe kuin Jesubtä niebare munye angwane, munkwe tödekani Jesubti, ye aibebtä Ngöböta sribi nuene kore mun ngätäite.

⁶ Munkwe tödekani Jesubti, ye kwrere Abraham käkwe tödekani Ngöböbti abko köböire niara ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btä amne kani ngäbti kwe. ⁷ Ye mden kisete, nitre israelita käta ja Abraham mräkä niere, ñöbtä ñan angwane Abrahamkwé Ngöbö mikani täte metre nieta kwetre. Akwa era metre, Ngöbö ngwäreki, nire nire tä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, ye abko Abraham mräkä era metre raba gare munye, ⁸ ñöbtä ñan angwane kä ne ngwane nitre ñakare israelitare mun kwrere käkwe tödekadi Jesubti angwane, niaratre ngite ñakare mda Ngöbökwé niedi btä amne kadi ngäbti kwe, ye nämanena gare kira Ngöböye, aisete kukwe kuin ni jökrä kräke, ye abko Ngöbökwé niebare käne Abrahamye kira abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä: Ni kä jökräbti, ie tikwe ja di biandi ma köböire, *Génesis 12.3* niebare Ngöbökwé Abrahamye. ⁹ Ne aisete Abrahamkwé tödekani Ngöböbti, ye kwrere abko nire nire tä tödeke Jesubti, ie Ngöböta ja di bien Abraham ben gwaire.

¹⁰ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye nire nire tä mike täte ja mikakäre metre Ngöbö ngwäreki, yebtä abko ngürünta nebe, ñöbtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye nire nire käkwe ñan mikadre täte kuin jökrä ja täritäri kärekäre abkobtä ngürün raba mikani, *Deuteronomio 27.26*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. ¹¹ Ye mden kisete, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikabtä täte ni ñakare jire iti abko tä nebe metre Ngöbö ngwäreki ye abko gare kuin nie, ñöbtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Tödeka kwatibe Ngöböbti, ye köböire ni ngite ñakare mda nieta Ngöbökwé. Ni ye aibe käkwe nünandi Ngöböbe *Habacuc 2.4*

abko tä tikani kore. ¹² Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye abko ñan tä ni mike tödeke Ngöböbti, aisete Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye nirekwe mikadre täte jire jökrä abko köböire nünandi kwe, *Levítico 18.5*

abko tä tikani kore. ¹³ Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye ni ñan raba mike täte jire jökrä, abtä Ngöbökwé ngürün mikadre nibtä, akwa ngürün ñan rabadre kärekäre nibtä, abkokäre Kristo krütani krusobtä, ye köböire ni kökanintarita kwe Ngöbökrä ngürün ye ngäniene abko gare nie, ñöbtä ñan angwane Ngöbö Kukweita niere krörö:

Ni jökrä jäkäta krihtä käin btä Ngöböta ngürün mike, *Deuteronomio 21.23* nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁴ Nitre ñakare israelitare abko ie Ngöbökwé ja di biandi abko Ngöbökwé köböi mikani Abrahamye, ye rükadre niaratre

kisete Kristo Jesu köböire, abkokäre ni kökanintarita kwe Ngöbökrä. Erere arato, nikwe tödekadre Jesubti angwane, Ngöbökwé ja Ūai juandre nüne nibtä, niarakwe köböi mikani Abrahamye ye rabadre bare, abkokäre Kristokwe ni kökanintarita Ngöbökrä.

Pablota kukwe bā mike

¹⁵ Ye abko ti mräkäre, ni ngätäite nita kukwe ükete ño jabe kwärikwäri, yebtä ti bike kukwe bā mike krörö mda munye: Ni iti tä kukwe ükete jabe kwärikwäri ni mdabe angwane, kukwe ükateta kwe, yebtä tä ja käi tike ja kukwei mikakäre täte. Yebti kukwe ükateta kwe ye abko ni ñan raba kukwe ye denkä mikakäre ngwarbe amne ñan ni raba kukwe mdara jire tike kukwe ye kwitakäre arato. ¹⁶ Ye kwrere Ngöbökwé kukwe ükaninte Abrahambe amne Abraham bkünbe. Tära ye kanti, Ngöbö Kukwei ñan tä blite ni kwatibtä, akwa tä blite ni itibe btä, käta niere krörö: “ma bkünye”. Abraham bkün niebare Ngöbökwé Abrahamye, ye abko Kristo ara btä blitabare kore kwe. ¹⁷ Tita kukwe niere ye abko krörö: Ngöbökwé kukwe ükaninte Abrahambe, ye abko ükaninte era metre kwe mikakäre täte. Yebti kä nikanina sientto kräkkä bti kwä grebti kwä jätä (430) ta angwane, Ngöbökwé ja Kukwei Biani Moiséye, akwa Ngöbökwé kukwe ükaninte käne Abrahambe, ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ñan raba denkä jire mento mikakäre ngwarbe, ñobtä ñan angwane kukweta ükaninte täte, ye abko ni ñan raba kukwe ye kwite, tikwe nini ye kwrere. ¹⁸ Ne aisete, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye nikwe mikadre täte abko ütiäre Ngöbökwé ja di biandre nie, ye ngwane kukwe ükaninte Ngöbökwé Abrahambe ye rabadre ngwarbe, ütiäte ñakare mda. Akwa Ngöbökwé ja di biandre nie abko ükaninte kwe Abrahambe, ye abko biandre ngwarbe nie ja moto kuinbti niebare kwe Abrahamye. ¹⁹ ¿Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko dreäre biani kwe? Ni jökrä ngite Ngöbö ngwäreki, ye rabadre gare metre nie, abkokäre Ngöbökwé ja kukwei biani Moiséye. Ne aisete Abraham bkün köböi mikani ie Ngöbökwé, ye ngämi nuke, känenkri Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nämane ütiäte. Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye abko angeletre Ngöbökwé nükani niere amne Moisés ye abko kākwe kukwe ye kani ngäbti nitre israelita mda mda kräke. ²⁰ Akwa ni itibe tä kukwe ükete ni mdabe, ye ngwane ni ñakare blitaka ni nibu kräke kwärikwäri, aisete Ngöbö itibe ara jire kākwe kukwe ükaninte au Abrahambe.

²¹ Ne aisete, ¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye abko tä rüre kukwe ükaninte kwe Abrahambe ye rüre ya? ¡Ñakare jire chi! ñobtä ñan angwane nane Ngöbökwé kukwe biani nuendre nie, ye mikabtä täte abko ütiäre nikwe nünandre kärekäre, ye ngwane kukwe ye mikabtä täte abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöbökwé niedre nibtä arato. ²² Akwa ñakare kore, ñobtä ñan angwane ni ngite kä teri abko di ñakare ja tiketeta au, ye kwrere ni jökrä kä nebtä tä ngite kukwe käme ngoto täni, aisete di ñakare ja tikatekrä au. Akwa nikwe tödekadre Jesukristobti rabakäre dianintari amne rabakäre tikaninte, ye ngwane Ngöbökwé ja di biandre ni jökräye abko köböi mikani kwe Abrahamye, ye biandre kwe ni jökrä tödekaka Jesubtiye, abkokäre ni jökrä tä ngite kukwe käme ngoto täni.

²³ Käne Kristo ngämi nuke tödekakrä nie, känenkri bäsi Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nämane ni ni ngite ngibiabtikä kwrere ni kräke. Akwa Kristo nükani angwane, ñan nämane ni ngibiarebti ni ngite kwrere mda. ²⁴ Erere arato, ni klaboré mikata ngäbäkre ngibiare amne töi den, ye kwrere jire Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nämane ni kräke, ni jie ngwiankäre Kristoye, nikwe tödekadre Kristobti angwane, Ngöbö rabadre ni ngite denkä

mento nibtä abkokäre. ²⁵ Akwa mtare Kristo tödekakrä nikwe nukanina, aisete mtare Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye tä ñakare ni ngibiabtikä mda, ²⁶ ñobtä ñan angwane tödekabtä Kristo Jesubti mun jökrä nena Ngöbö ngäbriänkäre, ²⁷ ñobtä ñan angwane mun namani ngökani ñöte angwane, Ngöbökwé mun mikanina ketetibe Kristobe. ²⁸ Ne aisete ma abko ni israelita ya, ñakare ya; ni klaboré ya, ñakare ya; ni brare ya o ni merire ya—ye abko ñakare ütiäte Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mun jökrä mikani ni itibe kwrere amne munta ketetibe jökrä Kristo Jesu ben gwaire. ²⁹ Mun abko Kristokwe, aisete mun Abraham bküntre amne Ngöbökwé ja di biandi Abrahamye amne bkünye niebare kwe ie, ye abko mun nena bkäne siba arato.

4

¹ Yebtä abko, ti tö kukwe mda bä mikai munye abko krörö: Ngäbäkre kiakia abko kräke jändrän rünkwe tä neme jökrä. Akwa ngäbäkre ngämi ünän, känenkri niara tö rabadre dre dre nuein jändrän yebtä abko ñan raba nuene, aisete tä neme ni klaboré kwrere. ² Rün tä käi kite käne, ye kwrere kä ngämi nuke ie, ye känenkri rünä ni ruäre mikete niara ngibiare amne jändrän kwekwe ngibiarebti kräke. Ni ye abko ngäbäkre käkwe kukwe mikadre täte. ³ Ye kwrere arato, kukwe nämane nakenkä nibtä abko krörö: Ngöbö ngämi Jesu juen kä nebtä nikrä, känenkri Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye Ngöbökwé mikani ni ngibiare ngäbäkre ngibiaka kwrere amne ni nämane nüne ni klaboré kwrere. ⁴ Akwa kä kuin era metre niara Odej juankrä abko käi kitani Ngöbökwé, ye erere nukani angwane, Ngöbökwé juani. Niara nukani däre merikwe amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nukani mike täte jökrä ni mda mda kwrere, ⁵ nitre israelita Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikaka täte ye kökatarikäreta Ngöbökrä, Ngöbö rabadre ni mike ja ngobore jen kwe abkokäre. ⁶ Mtare mun tödekaka Jesubti nena Ngöbö ngäbriänkäre, aisete Ngöbökwé ja Odej Üai juani nüne nibtä amne niara Üai tä nibtä, ye mden këta ngrente krörö Ngöböye: ¡Abba, Tata! ⁷ Ne aisete mtare mun ñakare ni klaboré kwrere mda, akwa mun abko nena Ngöbö ngäbriänkäre, aisete jändrän tä Ngöbökwé niara ngäbriänkäre kräke, ye abko mun rabadi bkäne arato.

Pablota töbiké kri nitre Galaciabotä

⁸ Mdakäre abko, käne mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri Ngöbö gare ñakare munye angwane, mun nämane jändrän ngwarbe mike ngöböre jae amne mun nämane ni klaboré kwrere kräke. ⁹ Akwa mtare Ngöbö era metre nena gare munye—o ti bike niere krörö jirekäbe, Ngöbökwé mun käräbare jakrä, aisete mun nena gare Ngöböye mtare—aisete ¿ye ñobtä abko üai käme ngwarbe di ñakare ye ngoto täni mun tö ja mikaita klaboré, ¹⁰ amarebti munta köbö ütiäte köbö jadükakrä kwrere mike ütiäte jae ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre? Erere arato, ¡se ñobtä amarebti munta sö ngidien, kä ruäre ütiäte amne kä kwatire kwatire mike ütiäte ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre! ¹¹ Yebtä abko nane tikwe ngoto nikani ngwarbe sribire mun ngätäite tä nebe ruen tie, aisete kä jürä kri tibtä mtare.

¹² Ti mräkäre, ti tö kukwe krörö ribei kisere munye: Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye ti nämane mike täte jökrä ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre, akwa ye kwrere tita mike ütiäte ñakare mtare, käkwe ja mikani mun ñakare israelitare kwrere. Ye kwrere arato, munkwe ja mikadre ti kwrere abko ti tö ribei munye. Ñan munkwe kukwe nuenbare käme jire tibtä, abtä tita niere kore munye ti mräkäre. ¹³ Akwa tikwe kukwe kuin Jesubtä mikaba gare kena munye, ye gwane ti nämane bren abko käkwe ti

mikaba neme yete, ye abko gare kuin munye. ¹⁴ Ti bren ye abko namani tare munkrä, akwa munkwe ñan bätä ngwiani tibtä angwane, munkwe ti kaba ngäbti kuin bäsi angele Ngöbökwe kwrere jire. Mdakäre abko, Kristo Jesu ara jire mun rababa ruen kaen ngäbti munye, aiseite ká rababa nuäre munbtä. ¹⁵ ¿Ká rababa nuäre kri krübäte munbtä, ye abko munkwe nuenbare mda? Ti ne ara jire raba kukwe niere krörö mun kräke. Mun rabadre ja okwä denkä ti die mikakäre angwane, munkwe diandrekä, akwa era metre ye kákwe ti die mikadre ñakare, aiseite munkwe nuenbare ñakare. ¹⁶ Akwa mtare, ¿tita kukwe era erere niere munye, nebtä abko ti kite nikwite mun rüere ya? Ñakare raba ruen tie.

¹⁷ Angwane ni mda mda tä nüke dirire munye, ye abko töita krübäte munbtä, akwa niaratre töi ñakare kuin munkrä, ñobtä ñan angwane munkwe ja töi mikadre niaratrebtä abko ie tö, aiseite töta mun diainkä nunkän. ¹⁸ Ni mdakwe töbikadre munkrä ye abra kuin, akwa töbikadre jändrän kuinbtä mun kräke, ye abko ñan nuendre batibe, akwa nuendre kärekäre, akwa ñan ti tädre nete, aibe angwane ni mdakwe töbikadre munbtä. ¹⁹ Ti ngäbriänkätre kiakia tikwe, bäsi meri tä ja ngibiare tare, ye kwrere jire ti námane ja tare nike käne munbtä. Mtare kukweta nakenkä mun ngätäite, köböite tita ja tare niketa mda munbtä amne mun ngämi näin metre Kristobe abko erere tikwe ja tare nikadi btä. ²⁰ Gwängwarbe ti tädre mun kánti yete, blitakäre bä jene munbe näre, akwa ti ñan raba neme, aiseite tikwe dre nuendre, abkobtä ti töi ñan tä nebe krütare jirekäbe.

Kukwe bä mikata Agarebtä amne Sarabtä

²¹ Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye mun Galaciabo tö mikaita täte ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre, mun ye ie ti tö kukwe ngwiaintari kwati krörö: ¿Kukweta nakenkä mun ngätäite, yebtä Ngöbö Kukweita dre niere, ye gare ñakare munye? abko munkwe nie tie. Kukwe ye gare ñakare metre munye ruen tie, aiseite tita kukwe ngwentari kore munye. ²² Angwane kukwe yebtä abko nieta krörö: Abraham námane meri nibu ben. Meri iti abko klabore meri era metre Abrahamkwe kräke. Meri klabore ye abko kädian námane Agar abko kwe Abraham ngobo därebare iti. Meri mda abko meri era metre Abrahamkwe abko kädian námane Sara abko kwe niara ngobo därebare arato. Sara abko ñakare klabore ni mdakwe. ²³ Akwa meri klabore abko kwe Abraham ngobo Ismael därebare, ye abko Abraham töi erere niara därebare. Akwa Sara, meri era metre Abrahamkwe klabore ñakare abko di ñakare ngäbäkre ngibiare meri mda mda kwrere. Ne aiseite Ngöbökwe ngäbäkre köböi mikani Abrahamye erere därebare Sarakwe abko kädiani Isaac kwe.

²⁴⁻²⁵ Kukwe ye nakaninkä kira ye abko tä kukwe krörö bä mike nikrä: Meri nibu abko tä kukwe úkaninte ketebu Ngöbökwe nikrä bä mike: Agar abko tä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye Ngitio Sinaí kánti bä mike. Agar abko klabore ni mdakwe, aiseite bkänkä kukwei aibe mikata täte kwe. Ye kwrere jire, nitre israelita käta Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mike täte abko klabore ni mdakwe kwrere, aiseite nitre israelita abko Agar ngäbriänkätre kwrere. Ngitio Sinaí ká Arabia kánti, ye mden abko juta Jerusalén ara mtare kwrere, ñobtä ñan angwane nitre israelita nünanka Jerusalén tä klabore jökrä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye kräke. ²⁶ Akwa nitre Ngöbökwe era metre tödekaka Jesubti abko tä tikaninte amne, juta Jerusalén tarä mda ká káinbti kräke. Niaratre abko klabore ñakare Sara kwrere, aiseite nitre tödekaka Jesubti, ye abko Sara ngäbriänkätre kwrere, ²⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta juta Jerusalén bä mike meri ngäbäkre ngibiare ñakare Sara kwrere abko krörö:

Meri, ma ngábákre ngibiare ñakare, akwa makwe kä ngwian nuäre jabtä. Angwane meri ie ja tare nika ño ngábákre ngibiabtä gare ñakare, ye abko kákwe ngrate krikri kä ngwiane nuäre jabtä, ñóbtä ñan angwane meri kwe ngábákre ñakare, abtä tuanimetre brarekwe, ye abko ngábriánkä rabadi bári kwati meri núnanka brarebe ye ngwä.

Ne aisete, meri kwe ngábákre neme ñakare, ye kákwe kä ngwian nuäre jabtä, *Isaías 54.1*
nieta Ngöbö Kukweibtä.

²⁸ Ti mräkätre, munkwe tödekani Jesubti, aisete mun abko Abraham ngábriánkätre köböi mikani Ngöbökwé arato, aisete mun abko Isaac kwrere. ²⁹ Sara abko kise mriani jabtä, aisete ngábákre ñakare kwe, akwa Ngöbökwé ngábákre köböi mikani ie, erere ngábákre Isaac därebare Ngöbö Üai diebti. Akwa káne, meri klaboré abko kwe ngobo Ismael därebare, akwa ye abko Ngöbökwé köböi mikani ñakare, amne Ismael nämáne Isaac mike ja tare nike. Ye kwrere kukweta nakenkä mtare. Ngöbö Üai diebti nita tödeke Jesubti amne nitre Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikaka täte tä Ismael kwrere, kätä ni mike ja tare nike tödekabtä Jesubti. ³⁰ Akwa Ngöbö Kukwei kätä niere krörö kukwe yebtä abko ütiäte mtare mun kräke:
Ngöbökwé niebare Abrahamye:

Meri klaboré ye juentari ngobo kwe yebe, ñóbtä ñan angwane meri klaboré ngobo ye kákwe ñan jändrän rünkwe dräidre jire chi jabtä, meri klaboré ñakare tä nüne brare kwebe abko ngobobe, *Génésis 21.10*
abko Ngöbökwé niebare Abrahamye. ³¹ Ne aisete ti mräkätre, ni abko ñakare meri klaboré ngobo Ismael kwrere, akwa ni abko meri Sara klaboré ñakare ngobo kwrere, aisete nita klaboré ñakare.

5

Nita tikaninte Kristo köböire

¹ Nikwe núnandre ni tikaninte kwrere, abkokäre Kristo kákwe ni tikaninte. Ne aisete Kristokwe mun tikaninante, yebtä munkwe núnanka dite kärekáre amne munkwe ñan ja mikata ni klaboré kwrere Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ngoto täni, kukwe ye mikakäre täte, ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekrei abko tita niere munye.

² Ti mräkätre, olo ketete ti kukweye munkwe. Ti Pablo kä bike niere krörö munye: Ni brare brare tödekaka Jesubti kákwe ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä, ye abko mun mden mden töta nebe nuein ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekrei, ye ngwane mun nikani Kristo bäre mento angwane, Ngöbökwé ja moto mikani kuin munkrä abko ie munkwe trö kwitani. ³ Akwa ni abko tä tödeke Kristobti, yebtä ni ngite ñakare mda Ngöbökwé niedi abko nita ngibiare kisere Ngöbö Üai köböire, ⁶ ñóbtä ñan angwane nita tödeke Kristo Jesubti, ye köböire abko ni ñäräkrä mikani kwatabtä ya, ñakare ya, akwa ye abko ñakare ütiäte Ngöbökrä rabakäre metre niara ngwärekrei, akwa nita tödeke Jesubti aibe ütiäte kräke amne, nita tödeke era metre Jesubti abko kätä ni kite ni mda tarere.

⁷ Mun nämane näin kuin ji Jesukwe bti, ɔye nirekwe kukwe mdara jire mikani mun jiete amarebti kukwe era metre Jesubtä abko mun ñan tö mikai täte ye? ⁸ Ngöbö kākwe mun kārābare jakrā ye ñan kākwe kukwe ye mikani mun jiete. ⁹ Kukweta nakenkā mun ngātāite ye abko lebadura bante kwrere abko krörö: Lebadura mikata chi arinante abko tä ngitie jökrā arina kabre te, ye kwrere jire kukwe dirita blo abko ni braibe tä mike ütiäte mtare, ye kaita ngitie mun ngātāite, kätä ni jökrā töi kwite. ¹⁰ Akwa mun abko töi tädi ja kwrere tibe ti Dänkien diebti, abkobti tita tödeke angwane, nire nire kätä kukwe blo mike mun jiete ye abko Ngöbökwē mikadi ja ngie nuen mun nika dokwäre.

¹¹ Angwane ti mräkātre, ni brare brare kākwe ja ñārākrā mikadre ja kwatabtä, ye ti tädre mike ütiäte janknu ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre amne, ti tädre nuemna ni mdaye, ye ngwane Kristo kāmikani krusobtä ni rikadre tita niere, yebtä nitre ñan rabadre romon tikrā amne ñan rabadre näin kisere ti jiebtī. ¹² Akwa nire nire tä näin kukwe mike mun jiete kätä ja ñārākrā mikamna ja kwatabtä munye, iye ara jire kākwe ja diandrete gwängwarbe näre! Abko kore se.

Ja taredre kwärikwäri

¹³ Ti mräkātre, Ngöbökwē mun kārābare rabakäre tikaninte, akwa munta tikaninte, yebtä abko mun töi rabadre ngitiekā kämekāme, ye jiebtī mun rikadre befekā, abkokäre munta tikaninte abko munkwe ñan nütü jire chi. Akwa munkwe ja taredre kwärikwäri, kākwe ja die mikadre kwärikwäri jändrän jökräbtä, ¹⁴ ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye ye abko tä ükaninte ketetibe jökrā abko krörö:

Mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Levítico 19.18

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁵ Munkwe ja ngibia, ñobtä ñan angwane mun tädre rüre jabe kwärikwäri janknu amne mun tädre ja kwete kwärikwäri janknu, ye ngwane munkwe ja juandre ngwarbe, aiseite batibe mun ñan rabadre ja gete mda jabe kwärikwäri Jesu käfti, ye abko rabadre blo, aiseite ja taredre munkwe tita niere.

Ngöbö Üai amne kukwe kämekāme mdeita ni töibtä

¹⁶ Tikwe kukwe nini, yebtä abko ti bike kukwe mdara jire niere krörö munye: Munkwe kä bian Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrā nüne metre Ngöbökrā kärekäre angwane, kukwe kämekāme tä mun töibtä abko mdeita nebe munye, ye munkwe ñan nuendre, ¹⁷ ñobtä ñan angwane kukwe kämekāme tä mun töibtä abko mdeita neme munye, ye abko tä rüre Ngöbö Üai rüere, munkwe ñan kä biandre Ngöbö Üaiye ja jie ngwena abkokäre. Erere arato, kukwe kämekāme mdeita neme munye, ye rüere Ngöbö Üai tä rüre, kukwe kämekāme tä mun töibtä, ye munkwe ñan mikadre täte abkokäre. Ye erere kukwe kämekāme mdeita neme munye amne Ngöbö Üai tä nüne munbtä, ye tätre rüre jabe kwärikwäri. ¹⁸ Akwa Ngöbö Üai tä mun jie ngwena era metre bkänä ne ngwane, Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye ye ngoto täni mun ñan rabadre klabore mda.

¹⁹ Ni mda mda töi kämekāme abko erere mdeita neme ie kätä nuene, ye abko tä nüke gare kuin btätre, aiseite kukwe krörökrörö nuenta kwetre: tä ja mike gure bati bati, tätre kukwe kämekāme nuene jabtä kwärikwäri ja mikakäre nuäre amne, kukwe gaidre kri abko tätre gaire ñakare jire chi nukro kwrere. ²⁰ Erere arato, jändrän ngwarbe mikata ngöböre jae, ni kwrare, ni sukiare, ni ngürüne kätä kukwe nuene blo ni mdabtä, ni mätäta neme käre

ni mdabtä amne ni rüere käre ni mdabe, ni mokrere ni mdabe jändrän kwe dokwäre. Erere arato, ni moto nebe romon jötrö ngwarbe amne ni ni mda mda mike ja rüere kwärikwäri, ni dirire ni ñäkäbtikäre jene jene amne ni ni mda diankaka jakri. ²¹ Erere arato, ni mda jändrän bkäne abko dokwäre ni mäta btä, ni dröba nike käre amne ni mröre kabre krübäte amne, kukwe mda diän diän ne kwrere nuenta kwetre, ye abko gare kuin, aise te kukwe kämekäme nuenkä kore, ni ye btä abko Ngöböta gobrane ñakare, aise te ñan rabadre jire Ngöbö kánti kä käinbti abko tikwe nieba munye, mden erere tita niereta munye mtare.

²² Akwa Ngöbö Üai tä nüne nibtä angwane abko tä ni die mike kukwe krörökrörö nuene: nita ni mda mda tarere, käta neme bäri juto nibtä, nita nüne jäme Ngöböbe amne ni mda mdabe, nita jändrän jökrä ngibiare bätärekä, nita ni mda mda kaen ngäbti ja moto jämenbti, nita ja moto mike kuin ni mda mdakrä, nita ja kukwei amne Ngöbö Kukwei mike täte abtä tödekata nibtä, ²³ amne nita bike tidrä ni mda mdabtä amne, ni töi kämekäme ye nita ketebtä au. Ye rüere abko kukwe ñakare jire kä nebtä. ²⁴ Nire nire nena Kristo Jesukwe abko käkwe kukwe kämekäme ni töibtä ye mikanina jökrä krusobtä Kristobe gwaire amne, kukwe kämekäme mikanina jökrä temen nikwe. ²⁵ Mtare ni nena nüne Ngöbö Üai köböire, aise te ari kä bien Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä arato. ²⁶ Akwa nikwe ñan bikadre krikri jabtä kwärikwäri. Erere arato, nikwe ñan ja kwitadre ja rüere kwärikwäri amne jändrän ni mdakwe, dokwäre nikwe ñan bätä ngwiandre btä.

6

Nikwe ni mda mda die mikadre

¹ Mdakäre abko ti mräkätre, mun mräkä tödekaka Jesubti käkwe ja mika ngite, ye ga munkwe angwane, mun mden mden käta kä bien Ngöbö Üaiye mun jie ngwena metre ye käkwe mun mräkä die mika, niara rikadreta ji metrebti abkokäre. Akwa munkwe die mika ja moto jämenbti angwane, makwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane nane kukwe jatadre ma rüere amne makwe ja mikadre ngite arato, aise te makwe ja ngibia. ² Ye abko, kukwe mun itire itire kwe, ye ie munkwe kötä mika gwaire jökrä ja die mikakäre kwärikwäri kärekäre köbö kwatirekwatire. Munkwe ja die mikadre kore ne ngwane, nikwe nünandre ño ükaninte Kristokwe ye mikadi täte munkwe. ³ Akwa nire nire abko ütiäte ñakare, akwa ja rabadre ruen kri ie mräkä mda mdabtä mun ngätäite, aise te ñan tö kötä mikai gwaire, ye ngwane ni ye tä ja ngököta au. Ni ye käkwe ni mda mda die mikadre.

⁴ Ne aise te, ni itire itire tä sribi nuene ño, ye mika ñäräre kuin kwe, ye btä blita au kwe jakrä angwane, jändrän nuenta kuin kwe raba tuen ie, ye btä tö raba ja käikitekä ne ngwane ja käikitaka kwe, akwa ni mda mda tä sribi nuene ño, ye btä ñan ñäkä kwe, ⁵ ñobtä ñan angwane ni itire itire käkwe töbikadre tribe jen kwe ngwianbtä kuin metre.

⁶ Mdakäre abko, kukwe kuin Jesubtä ye nireta dirire munye, ni ye abko munkwe die mika jändrän jökrä kuinkuinbtä arato.

⁷ Angwane munkwe ñan ja ngöka au! Ni ñakare jire iti käkwe Ngöbö mikadre yakrä jae, ñobtä ñan angwane nita nura ño ño nökö, ye erere nita ngwä ötö, ⁸ ye kwrere nire nire töibtä kukwe kämekäme tä amne mdeita neme ie, erere tä nuene, ye abko nura nökata kwrere amne ye ütiäre abko rabadi kärekäre Ngöbö bäre mento, ye abko nura ngwä ötata kwrere. Akwa nire nire käta kä bien Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä, erere tä näin Ngöbö Üai köböire, ye ütiäre abko rabadi nüne kärekäre Ngöböbe. ⁹ Aise te ni ñan rabadre dräre jire jändrän

kuin nuene ni mda mdakrä, ñobtä ñan angwane ni ñan di krütadre jändrän kuin nuene ne ngwane, köböitira jire Ngöbökwé sribi nikwe ye ütiä biandi nie. ¹⁰ Ne aisete ni di tärä ne ngwane, käre ni tädre biare ni mda mda die mike, akwa ni mräkä tödekaka Jesubti ye abko häri die mikadre käne.

Pablota kukwe niere mrä

¹¹ Ti mräkätre, mtare ti ara jire käta kukwe ne tike krikri ja kise jenbti mun kräke, ti ara jire käta tärä ne tike rabadre gare metre munye abkokäre. ¹² Tärä yebtä abko ti tö nieita krörö munye: Ni ruäre tä ja ñäräkrä mikamna kisere ja kwatabtä munye ja bä mikakäre kuin nitre israelita mda mda okwäte angwane, Kristo ngatani krusobtä nikä aibe ütiäte ni diantarikäre, ye aibe niedre kwetre, abtä nane nitre israelitakwe mikadre ja tare nike abko jürä btätre, aisete tä ja ñäräkrä mikamna munye. ¹³ Akwa nitre israelita ñäräkrä mikani kwatabtä, ye abko ñan tä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mike täte jökrä, akwa mun abko käkwe ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikakäre täte jökrä, ie niaratre tö. Yebti munkwe ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä angwane, rikadreta ja käikitekä munbti ni israelita mda mdaye, abkokäre tädre mun nike kisere kore.

¹⁴ Akwa ti abko, jändrän ñakare jire tikwe bti ti raba bike kri ja mikakäre ütiäte. Angwane ni Dänkien Jesukristo ngatani krusobtä nikä, ye aibe ütiäte tikrä mtare, ñobtä ñan angwane Kristo ngatani krusobtä tikrä, ye köböire abko jändrän kä nebtä ütiäte ñakare tikrä amne ti abko ütiäte ñakare ni kä nebtä okwäte. ¹⁵ Ye abko, ni ñäräkrä mikani ni kwatabtä ya, ñakare ya, ye abko ñakare ütiäte Ngöbö ngwärekri, akwa ni dätebareta btin Jesukristo köböire, ye abko häri ütiäte Ngöbökrä. ¹⁶ Angwane nünandre ño Jesukristo köböire tita niere, ne kwrere mun mden mden tä nüne, mun yebtä abko kä jäme Ngöbökwé raba amne mun jökrä raba ruentari tare Ngöböye. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti, yebtä kä jäme Ngöbökwé raba amne raba ruentari tare Ngöböye.

¹⁷ Mtare mentokwäre abko, ni mdakwe ñan ti nikadre jire chi mda diribtä, ie ti tö, ñobtä ñan angwane tita tödeke Jesubti, yebtä tikwe ja tare nikani kri abko träin tä jökrä ti ngrabare, ti sribikä Jesukwe bä mikakrä tibtä, aisete ti ñan nikadre, ie ti tö. ¹⁸ Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke. Amen. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Efesobokrä Efesios

Pablo käkwe tärä ne tikani angwane, niara nämane ngite kä teri juta Romate kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre. Ne nakaninkä ño abko tä tikani Hechos 28.14-31 yebtä. Pablokwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Efeso amne Efeso bäre temen kräke. Juta Efeso abko juta ütiäte amne ju ngöbö ngwarbe mikakrä ütiäte jae nämane kabre yete. Ju bäri ütiäte abko ngöbö ngwarbe kädianta Diana kräke (Hechos 19.23-31).

Pablo nämane niken Jesu kukwei ngwena angwane, niara nükani juta Efesote, käkwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare btin ietre abko tä tikani Hechos 18.18-21 yebtä. Akwa namani jötrö yete, bti nikani ta. Abti nukaninta bobukäre angwane, nünabare kä komä kwe Efesote, Ngöbö Kukwei dirikäre yete abko tä tikani Hechos 19 yebtä.

Nitre tödekaka Jesubti nünanka Efeso kánti abko kukwe ñakare bökän, btä Pablokwe kukwe tikani. Bäri, Ngöbökwé kukwe nuenbare keta kabre bätäkä ngwarbe ni kräke ja moto kuinbti, yebtä Pablokwe kukwe tikani kabre tärä nebtä. Nikwe nünandre ño ni Dänkien Jesukristo mikakäre ütiäte jae, btä Pablokwe blitabare tärä nebtä.

Jesukristo köböire Ngöbökwé ni jökrä, israelita amne ñakare israelita dianintari, käkwe mikani ja gete jabe. Kukwe mden mden btä nämane rüre jabe kwärükwäri, yebtä ñan rüdre mda kwetre, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé niaratre mikani ni itibe kwrere Jesukristo ben gwaire. Ngöbökwé ye nuendre abko niarakwe ngibiabare tiebe, akwa mtare mikata gare kwe Jesukristo köböire. Ngöbökwé nitre tödekaka Jesubti mikani ketetibe Jesukristobe, aisete nünandre deme kwetre amne ja die mikadre kwärükwäri kwetre nünenkä dite Jesubtä, ñobtä ñan angwane üai kämekäme tärä kabre abko tä rüre nitre tödekaka Jesubti rüere, aisete Pablokwe tärä ne tikani kukwe yebtä.

Pablota köbö ngwentari

¹ Ti Pablo käta tärä ne tike. Ngöbö tö namani ti mikai Jesukristo kukwei ngwianka abko erere tita sribire kräke. Mun deme deme tödekaka Kristo Jesubti käta nüne juta Efesote abko kräke tita köbö kuin juen. ² Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne, mun mika nüne jäme kwetre, ie ti tö.

Ja moto kuinbti Ngöbökwé ja di biani kri nie

³ Ngöbö, ni Dänkien Jesukristo Rün raba käikitaninkä, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä kuinquin kä käinbti biani kwe nie, ñobtä ñan angwane nita ketetibe Kristobe aisete. ⁴ Erere arato, kä date ngämi känenkri Ngöbökwé ni dianinkä jakrä rabakäre ketetibe gwaire Kristobe. Ngöbökwé ni dianinkä kore jakrä nünakäre kuin deme amne ngite ñakare ja ngwärekre. Ngöbökwé ni tarebare, ⁵ aisete köbö kitani kwe ni kakrä ngäbti ja ngobo jen kwrere Jesukristo köböire, ye abko niara tö namani nuein ja moto kuinbti amne käi namani nuäre btä ngwena bare. ⁶ Ngöbökwé ni tarebare kuin bä nuäre ja moto kuinbti, yebtä abko nikwe käikitadrekä käre. Niarakwe ni tarebare kuin bä nuäre ja moto kuinbti, ye mikani gare nie niara Odei tarebare kri kwe ye köböire. ⁷⁻⁸ Erere arato, Kristo krütani krusobtä, däräie nimianinte nikrä, ye köböire abko nita neme ketetibe Kristobe angwane, Ngöbökwé ni kökanantarita jakrä, käkwe ni tikaninte. Amne ni ngite niara rüere, ye dianinkä jökrä mento nibtä kwe. Ye abko Ngöbökwé nuenbare ja moto kuin nuäre yebti. Niara abko bäri töbtä amne kukwe jökrä tä nuke gare ie. ⁹ Kira Ngöbö tö namani

kukwe mikaitbe ño tiebe, ye erere mikanintbe kwe, abti mikanina gare kuin kwe nie. Ye abko, Ngöbökwe ja moto mikani kuin amne, kukwe mikanintbe kore kaibe kwe angwane, tó namani kukwe ye ngwena bare abko erere namani bare ie Kristo köböire. ¹⁰ Kä kitani nuái kwe abko erere käi nükani angwane, kukwe mikanintbe kwe, ye erere namani bare tâte jökrä Kristo köböire. Kukwe mikanintbe Ngöbökwe ye abko krörö: Jändrän jökrä kä káinbti amne kä temenbtá abko rabadre mikani gare jökrä tâte Kristoye angwane, Kristo rabadre ji dokwáte jändrän jökrábtí ta.

¹¹⁻¹² Kira Ngöbökwe köbö kitani ni kakrä ngábtí abko erere ni dianinká jen jakrä kwe, ye köböire ni rabadre jen Ngöbökwe, abkokáre nitre israelita ara jire káta tódeke bári káne Kristobti nitre ñakare israelitare kánenkri, kákwe Ngöbö di kri bá nuáre ye káikitadreká kárekáre, abkokáre Ngöbökwe kukwe mikanintbe ni diantarikáre jakrá. Ye abko Ngöbö tó namani nuein ño, erere nuenbare kwe. ¹³ Erere arato, Ngöbö kukwei kuin Kristobtá ni diantarikrá ye abko Ngöbö kukwei era metre, ye mun ñakare israelitare kákwe kukwei nuani angwane, munkwe kani ngábtí, kákwe tódekani Kristobti angwane, Ngöbökwe mun mikani ketetibe gwaire Kristobe. Yebti, Ngöbökwe ja Úai deme mikani nüne munbtá, ye abko tá ñárákrá kwrere munbtá, mun jen Ngöbökwe mikakáre gare. Ngöbö Úai Deme ye mden abko Ngöbökwe köböi mikani kira. ¹⁴ Akwa Ngöbökwe ni diandretari tâte jökrá amne ni rabadre juta jen Ngöbökwe tâte jökrá amne ni rabadre Ngöbö di kri bá nuáre ye káikiteká kárekáre abko bá mikakrá Ngöbökwe ja Úai Deme biani nie. Yebtá abko ni rabadre kuin niere Ngöböye.

Pablota blite Ngöböbe

¹⁵ Mun abko tá tódeke kwatibe ni Dánkien Jesubti amne munta juta deme Ngöbökwe tarere, ye tikwe kukwei nuaba angwane, ¹⁶ ye náire mentokwáre tita blite Ngöböbe angwane, káre tita kuin niere ie munbtá. ¹⁷ Ngöbö ni Dánkien Jesukristokwe amne ni Rün bá nuáre ye ie káre tita kukwe ribere krörö munkrá: Ngöbökwe mun mikadre tóbtá ja Úai köböire amne ja mikadre gare metre kwe munye ja Úai köböire, niara rúkadre gare bári kuin munye abkokáre. ¹⁸ Erere arato, tita kukwe mdara jire ribere krörö Ngöböye munkrá: Ngöbökwe mun kárábare jakrá, aisete mtare jändrän kuin ngibiata Ngöbökwe munkrá kä káinbti mden munta ngibiare kisere, ye rúkadre gare metre munye, abkokáre Ngöbökwe kä trá tikadre mun tóite. Erere arato, juta deme Ngöbökwe abko rabadí bá nuáre amne útiáte kri Ngöbökrá abko rabadre gare munye, abkokáre niarakwe kä trá tikadre mun tóite abko tita káre munkrá Ngöböye. ¹⁹ Erere arato, Ngöbö di kri ñan krütare, ye mden abko tá ni tódekaka Jesubti die mikakrá, ye rabadre gare munye, abkokáre Ngöbökwe kä trá tikadre mun tóite abko tita ribere ie. Ngöbö di kri tá mun kráke abko Ngöbökwe mikani tuadre, ²⁰ kákwe Kristo mikaninta nire ja di kribti amne kä bári útiáte, kánti Kristo mikani tákánintbe ja küde ruenkri kä káinbti kwe ja di kri yebti. ²¹ Ye abko, úai káme jökrá amne angele jökrá Ngöbökwe tá dánkieni, káta gobre, káta ja di kri mike gare, yebti ta Ngöböbwe Kristo mikani bári útiáte. Erere arato, jändrän jire jökrá tá kä ne ngwane amne jändrän jire jökrá jatadi kä mrá angwane, yebti ta Ngöbökwe Kristo mikani bári útiáte. ²² Mdakáre abko, Ngöböbwe jändrän jökrá mikani Kristo ngoto táni amne, nitre gátáká Kristo kábtí, ye kráke Ngöböbwe Kristo ara jire mikani dánkieni ji dokwáte niaratre dokwá kwrere, ²³ ñobtá ñan angwane nitre gátáká Kristo kábtí ye abko Kristo ngrabare kwrere amne Kristo ara btá Ngöbö tá nüne tâte jökrá amne Ngöbö tá tâte jändrän jökrá bti ta.

2

Ngöbökwé ni mikani nire Kristo ben gwaire

¹ Mdakäre abko, käne mun ñakare israelitare ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämáne kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere amne mun nämáne ja mike ngite Ngöbö rüere. Ye mden kisete, mun nämáne ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwäreki. ² Mun nämáne nüne kore angwane, ni töi kämekäme tä nüne ño kä nebtä Ngöbö rüere, ye kwrere jire mun nämáne nüne. Amne Satana tä gobrane kä drüente, ye abko tö namani nebe mun tuai dre dre nuein abko erere mun nämáne ja mike ngite. Erere arato, nitre Ngöbö Kukwei kitaka temen, ye ngätäite Satana ara tä sribire Ngöbö rüere abti kä nüke mtare. Satana ye mden nämáne mun töi mike nüne ño abko erere mun nämáne nüne kena. ³ Ye kwrere arato, nun israelita ngämi tödeke Jesubti, känenkri nun jökrä nämáne nüne mun kwrere siba angwane, kukwe kämekäme mdei nämáne nebe nunye abko jiebtu nun nämáne nakwen. Amne nun ngrabare, ie kukwe kämekäme mdei nämáne nebe angwane, nun nämáne nuene. Erere arato, nun töi nämáne ngitiekä kämekäme abko jiebtu nun nämáne nakwen. Nun nämáne nüne kore, ye dokwäre abko Ngöbökwé nun mikadre ja tare nike kri krübäte ni mda mda kwrere, ye abko rabadre dbe, ñöbtä ñan angwane nun nämáne ja mike ngite, dokwäre Ngöbökwé nun mikadre ja ngie nuen kore.

⁴⁻⁵ Akwa Ngöbö abko bäri moto kuin käkwe ni tarebare kri krübäte abko krörö: Ni nämáne ja mike ngite Ngöbö rüere, abtä ni nämáne ni ngwäkäre kwrere, kä nämáne mente Ngöböye, ye ngwane Ngöbökwé ni mikani nire Kristo ben gwaire. Ngöbö moto kuin, ye mden köböire abko mun ñakare israelitare namani dianintari. ⁶ Amne Kristo ben gwaire Ngöbökwé ni mikanina nire amne, kä bäri ütiäte kri kä känbti kanti Ngöbökwé Kristo mikani dänkiene, ye kanti ni mikanina tākänintbe Kristo Jesu ben gwaire. ⁷ Ngöbökwé kukwe nuenbare jökrä kore, ye abko kä mrä näire Kristo jatadita angwane, Kristo Jesu köböire Ngöbökwé ja moto mikani bäri kuin nikrä, ye niara rabadre bä mike kärekäre, ⁸ ñöbtä ñan angwane Ngöbökwé ja moto mikani kuin munkrä käkwe mun dianintari, munkwe tödekani Jesubti angwane. Ye abko ñan jändrän kuin nuenbare munkwe abko ütiä nükani kore munye, akwa Ngöbö ara jire käkwe mun dianintari ngwarbe ja moto kuinbti. ⁹ Mdakäre abko, ñan munkwe sribi kuin nuenbare au jakrä abko ütiäre mun namani dianintari, ye abko ni ñakare jire iti rabadre bike kri, abkokäre Ngöbökwé kukwe mikanintbe kore, ¹⁰ ñöbtä ñan angwane Kristo Jesu köböire Ngöbö ara jire käkwe ni dätebare kuin bä nuäre. Amne nikwe sribi kuin nuendre kärekäre ni mda mda die mikakäre abko Ngöbökwé ükaninte kira, ye kwrere nikwe nuendre, abkokäre Ngöbökwé ni dätebare kore Kristo köböire.

Ni jökrä tödekaka Kristobti abko Ngöbökwé mikani ketetibe gwaire Kristobe

¹¹ Ne aisete, Kristo ngämi krüte krusobtä, känenkri mun ñakare israelitare abko nämáne nüne ño, ye munkwe ngwianta töre jae. Käne nitre israelita ñäräkrä mikani kwatabtä ni kä nebtäkwe abko nämáne mun kä den “nitre ñäräkrä ñakare kwatabtä,” nämáne niere munbtä, mun mikakäre ngwarbe jae. ¹² Kä ye ngwane abko Kristo gare ñakare munye amne mun nämáne nüne jენena juta israelita bäre mento. Erere arato, Ngöbökwé kukwe ükaninte nitre israelitabe angwane, jändrän köböi mikani kwe ietre, ye abko nämáne ñakare munkrä amne, ni mda ni diantarikä abko nämáne ñakare jire tödekakrä munkwe. Erere arato, Ngöbö era metre ye abko gare ñakare munye.

¹³ Mun nämáne nüne mente Ngöböye, akwa Kristo Jesu krütani krusobtä, däräie nimianinte, ye köböire abko mun nena krötö Ngöbö ken ketetibe gwaire Kristobe.

¹⁴ Kristo abko ni mikaka ja mäketa jabe kwärikwäri. Ni israelita amne ni ñakare israelitare mikani juta kwatibe kwe. Erere arato, nitre israelita amne nitre ñakare israelita mätä nämane kri jabtä kwärikwäri, ye abko ki nämane ni jiete kwärikwäri kwrere. Kristo krütani angwane, mätä kri ye abko kitani jökrä temen kwe. ¹⁵ Erere arato, Kristo krütani krusobtä angwane, ja ngrabare ye te niarakwe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikani ütiäte ñakare mda ja mikakrä metre Ngöbö ngwäreki. Nitre israelita amne nitre ñakare israelitare nämane ja rüere kwärikwäri, akwa Kristo krütani krusobtä niaratre mikakäre ketetibe gwaire ni itibe btin kwrere. Ye köböire abko juta ketebu ja rüere kwärikwäri abko mikani nüne jame jabe kwärikwäri kwe. ¹⁶ Erere arato, Kristo krütani krusobtä, köböire juta ketebu mikani ketetibe gwaire ni itibe btin kwrere ye mikakäreta gwaire Ngöböbe amne, nitre israelita amne nitre ñakare israelitare nämane rüre Ngöbö rüere, akwa Kristo käkwe mikani ja mäketa Ngöböbe. ¹⁷ Kukwe kuin ni mikakrä nüne jame jabe kwärikwäri abko Kristo jatani ngwena ni jökrä kräke, aiseté mun ñakare israelitare nämane nüne mente Ngöböye amne nitre israelita nämane nüne ja ken Ngöböbe, ye kräke Kristo jatani kukwe kuin ngwena kore. ¹⁸ Ne aiseté Kristo köböire ni ñakare israelitare amne ni israelita abko raba niken jame nebe ni Rün ngwäreki Ngöbö Üai itibe köböire.

¹⁹ Ye mden kisete, mun ñakare israelitare abko ñakare chui menteni kwrere Ngöbö ngwäreki mtare. Akwa nitre israelita abko juta deme Ngöbökwé, ye ben gwaire mun nena ütiäte amne nitre israelita abko Ngöbö ngäbriänkätre kwrere, ben mun nena ja mräkäre. ²⁰ Mdakäre abko, mtare mun abko ju kwrere amne, kukwe diribare nitre Jesu kukwei ngwiankakwe amne nitre Ngöbö kukwei niekäkwe, ye abko jä mikata ju ketabtäkrä dite krö. Kukwe diribare kwetre yebtä abko munta ja ketebtä dite amne, Jesukristo abko jä bäri ütiäte kri ju mikakrä jä mda mda ye ngwä, yebtä munta ja ketebtä dite arato. ²¹ Ye abko, ju mikata niken abko ketakata niken kiakia ja täritäri abti tä niken nebe bare, ye kwrere munta niren gwaire jökrä Kristo köböire abti ju deme Ngöbökwé tä mikani ketetibe gwaire ni Dänkienbe, ye kwrere mun rabadi. ²² Erere arato, Kristo köböire munta nekete jökrä jakri, ye köböire abko mun näin nebe ju Ngöbökwé kwrere abko te Ngöböta nüne ja Üai köböire.

3

Pablo juani sribire nitre ñakare israelitare ngätäite

¹ Ti Pablo tä sribire mun ñakare israelitare kräke. Kristo Jesu mikabtä gare mun ngätäite, dokwäre tita ngite kä teri nete. ² Ye abko, Ngöbökwé ja moto mikani kuin munkrä abko ti mikani niekä kwe munye, ye nena gare kuin munye ruen tie. ³ Ye abko tikwe tära tikaba chi käne munye, yebtä abko kukwe nämane kaibe tiebe Ngöbökwé abko Ngöbökwé mikani gare tie abko tikwe tikaba munye. ⁴ Munkwe ñakädre tära yebtä angwane, kukwe nämane kaibe tiebe Ngöbökwé Kristobtä ye abko nena gare metre jökrä tie abko rükadi gare munye. ⁵ Kukwe ngibiabare kaibe tiebe Ngöbökwé ye abko mikani gare ñakare kwe nitre kirakiraye mekera, akwa mtare nitre deme deme Jesu kukwei ngwianka amne nitre Ngöbö kukwei niekä abko ie Ngöböta mike gare ja Üai köböire. ⁶ Angwane kukwe nämane kaibe tiebe Ngöbökwé abko krörö: Ngöbö kukwei kuin Kristobtä, köböire Ngöböta nitre ñakare israelitare kärere jakrä, amne jändrän Ngöbökwé nämane nitre israelitakrä abko nitre ñakare israelitare rabadre bkäne siba nitre israelitabe Kristo Jesu köböire. Erere arato, nitre ñakare israelitare abko rabadre ni itibe kwrere nitre israelitabe, amne jändrän köböi mikani Ngöbökwé nitre israelitaye, ye abko

nitre ñakare israelitare rabadre bkâne siba arato, ne abko nämane kaibe tiebe Ngöbökwe, akwa mtare nena gare nie.

⁷ Ngöbökwe ja moto mikani kuin tikrä amne ti ngwiani ruen bobre kwe jae, käkwe ti mikani sribire kukwe kuin nebtä. Erere arato, Ngöbö ara käkwe ja di kri biani ngwarbe tie sribi nuenkäre. ⁸ Ni bäri ütiäte ñakare nitre jen Ngöbökwe ngätäite, ye ngwä ti abko bäri chi amne bäri ütiäte ñakare, akwa kukwe kuin ütiäte kri ñan tanre Kristobtä, ye abko ti rikadre ngwena nitre ñakare israelitareye, abkokäre Ngöbökwe sribi biani tie. ⁹ Mdakäre abko, Ngöbö jändrän jökrä dätekä abko kwe kukwe nämane kaibe tiebe kira, ye abko tikwe mikadre gare ni jökräye, abkokäre sribi ye biani kwe tie. ¹⁰ Amne nitre gätäkä Kristo käbti, ye köböire Ngöbö abko töbtä kri jändrän bätäkä ngwarbebtä abko rabadri gare üai kämeye amne angeletre Ngöbökwe tä gobrane yeye, ye mdenkäre Ngöbökwe sribi ne biani tie. ¹¹ Ye abko, Ngöbökwe kukwe mikanintbe kira, ye erere mikani nebe bare kwe ni Dänkien Kristo Jesu köböire amne, ¹² mtare nita ketetibe gwaire Kristo Jesube amne nita tödeke kwatibe Kristo Jesubti, ye mden kisete mtare kä jürä ñakare jire chi nibtä krötö Ngöbö ken Kristo köböire. ¹³ Ye mden kisete abko tita ja tare nibe munkrä, akwa kukwe yebtä mun ñan raba ulire amne mun ñan di krüta abko ti tö ribei munye, ñobtä ñan angwane ja rabadre ruen bäri ütiäte munye, abkokäre tita ja tare nibe kore munkrä.

Pablota ja di ribere Ngöböye

¹⁴ Ne mden kisete abko tita nebe ngukudokwäbti temen ni Rün Ngöbö ngwärekre. ¹⁵ Ngöbö ni Rün nikwe käkwe mräkä kwekwe tä kä käinbti amne kä temenbtä dätebare. ¹⁶ Tita kukwe ribere krörö ni Rünye munkrä: Ni Rün jändrän kuinquin bä nuäre bkâne kabre krübäte, jändrän yebti abko mun moto amne mun töi mikadre nünenkä dite kwe ja Üai köböire, ¹⁷ munkwe tödekadre kwatibe Kristobti, köböire niara rabadre nüne munbtä. Erere arato, Ngöböta mun tarere ño, ye kwrere mun rabadre ni mda mda tarere, yebti mun rabadre nüne abko tita ribere ni Rün Ngöböye munkrä. ¹⁸ Ye köböire abko Kristota ni tarere kri krübäte abko ni ñan raba ñäketbe jire chi ye abko rabadre gare täte jökrä munye, nitre deme deme tödekaka Kristobti ye ben gwaire abko tita ribere kore ni Rün Ngöböye munkrä. ¹⁹ Erere arato, ni töi mräme, aisete Kristota ni tarere kri abko ñan raba nuke gare täte nie, akwa Kristo käta ni tarere bäri kri krübäte abko rükadre gare munye, ye köböire abko Ngöbö rabadre nüne täte munbtä abko tita ribere ni Rünye munkrä.

²⁰ Amne mtare, Ngöbö aibe raba käikitaninkä, ñobtä ñan angwane nita jändrän kärere Ngöböye amne, jändrän btä ni töita ñakare, yebti ta abko Ngöböta jändrän bien bäri kri krübäte nie, aisete Ngöbö di kri tä nibtä, yebtä ari kuin niere Ngöböye. ²¹ Nitre gätäkä Jesu käbti abko ngätäite Ngöbö raba mikani ütiäte amne Kristo Jesu köböire Ngöbö raba käikitaninkä kärekäre. Abko kore se. Amen.

4

Nikwe nünandre btin ni itibe kwrere

¹ Tita ngite kä teri nete ti Dänkien dokwäre, ye mdenbtä abko ti tö ribei krörö munye: Ngöbökwe mun käräbare jakrä ye abko bäri ütiäte, aisete ni käräta Ngöbökwe käkwe nünandre ño Ngöbö mikakäre bäri ütiäte, ye kwrere munkwe nuna abko krörö: ² Munkwe ñan bika kri, akwa munkwe bika tidrä era metre ni mda mdabtä amne munkwe nuna jame jabe kwärikwäri. Erere arato, kukwe ño ño amne ni ño ño erere btä munkwe ja ngibia bätärekä kwärikwäri amne, mun itire itire abko töi ñakare ja kwrere, akwa munkwe

ja ka ngäbti kwärikwäri amne munkwe ja tare kwärikwäri. ³ Mdakäre abko, Ngöbö Üai Deme köböire munta ja mäke ni itibe kwrere, ye kwrere munkwe nünandre janknu, abkokäre munkwe nüna jäme jabe kwärikwäri. ⁴ Nitre gätäkä Kristo käbti abko Kristo ngrabare, ye abko itibe amne Ngöbö Üai abko itibe amne Ngöbökwäni ni käräbare jändrän jökrä kuin niarakwe tä mikani nikrä ye ngibiakäre kisere. ⁵ Amne ni Dänkien abko itibe abko Jesukristo ara amne, kukwe kuin niarabtä aibe era metre tödekakrä amne, ni ngökadre fiöte diribare Jesukwe aibe metre amne, ⁶ Ngöbö abko itibe amne niara abko ni jökrä tödekaka Jesubti Rün. Ngöbö abko bäri kri ni jökrä bti ta amne, ni jökrä tödekaka Jesubti, ye köböire tä sribire amne tä nüne btätre arato.

⁷ Akwa ni itire itire, ie Kristo tö namani ja di biain ño ño, ye erere ja di biani kwe ja moto kuinbti, akwa nin ütiä käräbare kwe nie. ⁸ Ye mden kisete Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Niara nikaninta kä käinbti angwane, ni kani ngite ngite kwe abko erere nikani ngwana jökrä kä käinbti jabe, käkwe ja di biani ni kä nebtäye.

Salms 68.18

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁹ Ye ñobtä abko nikaninta kä käinbti nieta? Niara abko nükani nüne käne kä temen nebtä, abti nikaninta kä käinbti, aisetä nieta kore. ¹⁰ Erere arato, niara nükani kä nebtä, arabe nikaninta kä bäri ütiäte kä käinbti yete, kä ketareketare kä käinbti amne kä temen nebtä rabadre gare ie gobrankäre bti, abkokäre nikaninta kä käinbti. ¹¹ Niara arabe käkwe sribi biani ni ruäreye sribikäre nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite abko krörö: ni ruäre mikani Jesu kukwei ngwianka kwe amne, ni mda abko mikani Ngöbö kukwei niekä kwe amne ni ruäre abko mikani Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikaka gare kwe amne, ni ruäre abko mikani ni tödekaka Jesubti ngibiaka amne dirikä kwe arato. ¹² Ni biani kore kwe juta deme Ngöbökwäni mikakäre juto biare sribi bätäkä ngwarbe nuene Ngöbökrä, Kristo ngrabare rabadre niren nebe täte jökrä abkokäre. ¹³ Ye köböire abko ni rabadre tödeke gwaire jökrä Kristobti amne Ngöbö Odei kwe abko rabadre gare kuin nie angwane, Kristo nena ünän täte jökrä, ye kwrere ni rabadre nebe ünän täte jökrä, abkokäre sribi biani kore Kristokwe ni ruäre ye ye.

¹⁴ Ni jökrä tödekaka Kristobti rabadre nebe ünän täte kore, ye ngwane abko ni ñan töi rabadre ngäbäkre kiakia kwrere mda. Ni ngäbäkre kiakia kwrere abko ie kukwe mda mda dirita niken angwane, töita nikwite jötrö kukwe mda mda ye jiebtä, abti mrä nitre ni ngökaka käta kukwe dirire blo abko ie tätre ja ngökamna. Amne bäsi ru mrenbti juankata nebe mürekwe nekwäre sekwäre, ye kwrere jire tä nakenkä nitre ngäbäkre kiakia kwrere yebtä. Ye kwrere nikwe ñan nünandre mda. ¹⁵ Akwa kukwe era metre ye abko nikwe niedre ni mda mdaye, niaratre tarere kwärä angwane, Kristo ni dokwä, kwrere jire ni rikadre niren gwaire jökrä abti mrä ni rabadi ünän täte jökrä. ¹⁶ Ye abko, ni ngrabare tä niren kuin amne ni kiakia ngrabare tä neketaninkä kuin jökrä jäbtä, ye kwrere jire nita niren kuin gwaire jökrä Kristo köböire. Ye mden kisete, nita kuin jökrä ngrabare gwaire Kristobtä, ye ngwane ni itire itire käkwe sribi jen kwe nuendre niara mräkä mda mda die mikakäre angwane, ni rikai niren kuin gwaire jökrä jäbtä, käta niken ja tarere kwärikwäri.

Nikwe nünandre metre Ngöbö ngwärekre

¹⁷ Ye mden kisete, ti bike kukwe niere munye abko munkwe mika täte abko ti tö nibi niei munye ni Dänkien käbti abko krörö: Niara ñakare israelitare tödekaka ñakare Jesubti töita ngwarbe kwäräkwrä abko erere tätre nüne, ye kwrere munkwe ñan nüna jire chi mda. ¹⁸ Erere arato, nitre ñakare israelitare töita kä ikote kukwe käme kisete amne Ngöbö ni mikaka nüne kärekäre, ie

niaratre tä nüne mente, ñobtä ñan angwane Ngöbö gare ñakare jire chi ietre, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe ja töi mikani ribi Ngöbökrä. ¹⁹ Ye abko, kukwe mden mden käme amne kukwe mden mden kuin gare ñakare ietre, aisetse kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe meribe amne brarebe, jiebti tätre nakwen amne, tätre ja gaire ñakare, käta kukwe kämekäme nuene jökrä, akwa kukwe käme ye mdei tä neme bäri janknu ietre.

²⁰ Akwa Kristo nükani gare munye angwane, munkwe ja töitikani ñakare nünakäre kore. ²¹ Kukwe kuin Jesubtä abko kukwe era metre amne kukwe kuin ye munkwe kukwei nuani angwane, niara tö mun tuai nüne ño, yehtë munkwe ja töitikani ruen tie. ²² Ye mden kisete, mun nämame nüne ño ño käne, ye abko munkwe kitadre jökrä temen amne dän käme tikateta jabtä, bti kitakata, ye kwrere kukwe nuen nämame käne munkwe, ye munkwe kitaka jökrä, ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme nämame mun ngökö abko käkwe mun mikani nüne käme abko diribare munye. ²³ Amne mun töi nämame ño ño käne, ye abko Ngöbö Üai köböire mun töi rabadre kwitani ni btin kwrere abko diribare munye. ²⁴ Amne nita dän btin kite jabtä, ye kwrere mun rabadre ni btin kwrere. Ngöbö abko kukwe nuenkä metre amne niara abko deme, ye kwrere Ngöböta mun kwite btin abko diribare munye.

²⁵ Ne aisetse mun nämame ni ngökö ye käkwe ñan ni ngöka mda, amne munkwe kukwe era erere nie jae kwärikwäri mun mräkäbe, ñobtä ñan angwane mun abko tä ni itibe kwrere Jesubtä aisetse. ²⁶ Erere arato, mun moto raba romon, akwa munkwe ñan ja mika ngite amne mun moto romon, ye ben ngöi mun ñan rika kibien ²⁷ amne, munkwe ñan kä bian diabluye kore. ²⁸ Mdakäre abko, mun mden mden nämame gore ye käkwe ñan go mda amne ni mda mda käta jändrän mdei nike ye abko mun rabadre die mike, abkokäre munkwe sribi era metre ja kisan jenbti jakrä.

²⁹ Erere arato, munkwe ñan blita kämekäme, akwa ni mda mda käkwe mun kukwei nuadre blite angwane, rabadre mate nuäre olote, käkwe die mikadre nüne bäri metre Jesukristo kräke, abkokäre kukwe kuinkuin aibehti blita munkwe. ³⁰ Amne munkwe ñan Ngöbö Üai Deme moto mika ulire. Ngöbökwé ja Üai Deme mikani nüne munbtä ñäräkrä munbtä kwrere, mun abko jen Ngöbökwé mikakäre gare munye. Kä mrä angwane, Ngöbökwé mun dianditari jökrä täte, ye mikakäre gare metre munye, ja Üai biani kwe munye. ³¹ Mdakäre abko, jändrän krörökrörö munkwe kitaka jökrä mento jabtä: Mun mätä ni mdabtä amne mun moto romon jakrä kwärikwäri, erere arato mun moto ngadaen jötrö amne munta ngrente kriki romone amne munta ñäke ngwarbe taretare ni mda mdaye amne munta ñäke kämekäme bätäkä ngwarbe ni mda mda rüere, ye munkwe kitaka jökrä mento jabtä. ³² Amne munkwe ja moto mika kuin jakrä kwärikwäri amne ja raba ruentari tare kwärikwäri munye amne, Ngöbökwé ni ngite dianinkä ño nibtä Kristo köböire, ye kwrere munkwe ja ngite dian jabti ta kwärikwäri arato.

5

¹ Mun abko Ngöbö ngäbriänkä amne mun tare kri kwe, aisetse munkwe ja töi mika nüne Ngöbö kwrere. ² Erere arato, Kristo käkwe ni tarebare kri, käkwe ja mikani müre ketadre krusobtä nikä. Angwane jändrän kukwata Ngöböye abko räta nebe kuin bäne bti, ye kwrere Kristo käkwe ja mikani müre ketadre nikä abko namani kuin Ngöbökrä, aisetse Kristo käkwe ni tarebare kore, ye kwrere munkwe ni mda mda tare arato.

³ Akwa ni deme Ngöbökwé käkwe nünandre ño, ye kwrere munkwe nuna abko krörö: ja mika gure bati bati bätäkä ngwarbe amne kukwe mda

kämekäme meri amne brare ngätäite amne, jändrän jenena ie ni töta nebe jakrä, ye ñan kwandre jire chi mun ngätäite. ⁴ Erere arato, kukwe kämekäme diän diän, ye munkwe ñan dian kadate amne, ni töi ñakare tä blite kukwe ngwarbebtä, ye kwrere munkwe ñan blita jire chi. Amne kukwe ngwarbe kämekäme ni mikakrä kötö, yebtä munkwe ñan blita jire chi arato, ñobtä ñan angwane ni tödekaka Kristobti abko käkwe ñan blitadre jire chi kore, akwa munkwe kuin nie jirekäbe Ngöböye jändrän jökräbtä. ⁵ Ye ñobtä ñan angwane nire nire käta ja mike gure bati bati bätäkä ngwarbe amne tä kukwe mda mda nuene kämekäme bätäkä ngwarbe amne jändrän jenena ie töta nebe jakrä, ye abko jändrän ngwarbe mikata ngöböre kwe jae kwrere. Nitre ye btä Kristo amne Ngöbö tä gobrane abko ngätäite nitre jändrän kore nuenkä ñan rabadi nüne abko ti tö nibi niei metre munye. ⁶ Ne aisete ni mda mda jata kukwe ngwarbe dirire kore, ye ie munkwe ñan ja ngökamna, ñobtä ñan angwane nitre ñan tä Ngöbö Kukwei mike täte kore, käta kukwe nuene kämekäme, ye dokwäre Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen kri krübäte.

⁷ Ye mden kisete, munkwe ñan kukwe käme nuen jire chi bentre, ⁸ ñobtä ñan angwane mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämame nüne ngwarbe kä ikote, akwa mtare munta nekete ketetibe ni Dänkien Jesukristobe, aisete munta nüne Ngöbö trä ngwente. Ye mden kanti ni nünanka Ngöbö trä ngwente käkwe nünandre, ye kwrere munkwe nüna kuin metre. ⁹ Ye ñobtä ñan angwane ni nünanka Ngöbö trä ngwente, ye köböire abko nita kite nebe moto kuin ni mda mdakrä amne nita kite nüne metre amne, nita kukwe era erere niere arato. ¹⁰ Mdakäre abko jändrän mden mden tuen dbe ni Dänkienye, ye munkwe mika ñäräre kuin ja käne abko erere munkwe nüna. ¹¹ Amne nitre nünanka kä ikote abko tä kukwe mikete ngwarbe, yebtä munkwe ñan ja kita siba bentre, akwa kukwe nuenta kämekäme kwetre, ye munkwe mika gare ja ngwärekwé jökrä Ngöbö trä ngwente, ¹² ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö Kukwei kitaka temen käta kukwe kämekäme nuene kaibe tiebe kä ikote, ye abko gaidre kri, aisete ñan blitadre jire chi kukwe yebtä. ¹³ Akwa kukwe jökrä mikata gare Ngöbö trä ngwente, ye ngwane kukwe ño era metre abko tä nebe gare metre jökrä nie, ¹⁴ ñobtä ñan angwane jändrän jökrä mikata Ngöbö trä ngwente, ye abko Ngöbö trä tä mate btä abko käta trä mike arato. Ye mden kisete nieta krörö:

Ma tödekaka ñakare Kristobti abko tä ni kibien kwrere, aisete nüketa ngwäte. Erere arato, ni ngwäkäre kwrere mata, aisete näinta krö amne, Kristo käkwe Ngöbö trä tikadikä ma okwäte abko nieta kore.

¹⁵ Ye mdenbtä abko, mun tödekaka Kristobti tä nüne ño, yebtä munkwe töbika kuin ja käne, käkwe ja ngibia. Erere arato, munkwe ñan nüna ni diän diän töi ñakare kwrere, akwa munkwe nüna ni töbtä kwrere ¹⁶ amne, kä ne näire kukwe käme nuenta bäri, aisete munkwe nüna kärekäre Ngöbökrä amne munkwe ñan kä gate jire chi ngwarbe. ¹⁷ Erere arato, Ngöbö tö mun tuai nüne ño, ye rükadre gare munye, ie ti tö, aisete nitre töi ñakare, ye kwrere munkwe ñan nüna. ¹⁸ Mdakäre abko, munkwe ñan dö kwaka ña dröbakäre, ñobtä ñan angwane ni döre abko käta nebe jame dokwäbti amne, tä nebe diän krübäte, aisete munkwe ñan dröba. Akwa köbö kwatirekwatire munkwe Ngöbö Üai tuametre nüne täte jökrä jabtä. ¹⁹ Erere arato, munkwe blita jabe kwärikwäri salmobtä, amne ka ükaninte niedre Ngöböye, ye munkwe nie amne ka mda mda kuin niedre Ngöböye, ye munkwe nie, aisete munkwe ka nie amne Ngöbö käikitaka ja töibti munkwe. ²⁰ Käre munkwe kuin nie ni Rün Ngöböye jändrän jökräbtä ni Dänkien Jesukristo käbti.

Kukwe ni gure gure kräke

²¹ Mdakäre abko, munta Kristo mike ütiäte jae, aisete munkwe ja mika ütiäte jae kwärikwäri. ²² Mdakäre abko, meri gure gure abko käta ni Dänkien mike ütiäte ño jae käta kukwei mike täte, ye kwrere arato ni brare kwe ye abko mika ütiäte kwe jae, kukwe mikakäre täte, ²³ ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Kristobti abko tä Kristo ngrabare kwrere amne Kristo abko tä ji dokwäte kräke, ye kwrere ni brare tä ji dokwäte meri kwe kräke. Kristo abko nitre tödekaka niarabti Diantarikä arato. ²⁴ Nitre tödekaka Kristobti abko tä Kristo kukwei mike ütiäte jae amne tä mike täte, ye kwrere arato meri gure kärke brare kwe kukwei mikadre ütiäte jae mikakäre täte arato.

²⁵ Amne Kristo kärke nitre tödekaka bti tarebare, kärke ja biani müre ketadre kräke, ye kwrere jire mun brare gure gure kärke meri munkwe tare. ²⁶ Kristo kärke ja biani müre ketadre kore ni mikakäre merebe amne deme, ye abko mun namani ngökani ñöte Kristo käbti munkwe bä mikani jabtä amne munkwe tödekani niarabti munkwe niebare abko munkwe bä mikani jabtä arato. ²⁷ Erere arato, Kristo kärke ja biani müre ketadre kore, ye köböire abko nitre tödekaka bti abko bä rabadre bäri nuäre amne jändrän kämekäme tiebe ñan rabadre jire btä. Erere arato, ñan rabadre ni kwata näkwain näkwain kwrere kukwe kämekäme kisete amne, jändrän mda mda kämekäme ñan rabadre jire nitre ye ngätäite, akwa Kristo tö namani tuai deme amne era metre ja ngwärekre, abkokäre ja biani müre ketadre kwe kräke.

²⁸ Kristo kärke ni tarebare kore, ye kwrere arato ni brare brare kärke meri kwe tarede. Amne niara tä ja ngrabare tarere au, ye kwrere meri kwe tarede kwe, ñobtä ñan angwane nire nire käta meri kwe tarere, ni ye abko tä ja tarere au. ²⁹ Ye abko ni ñakare jire iti käta bätä ngwen ja ngrabare btä au, akwa nita ngibiare kuin amne nita mröre ja ngrabare kräke. Ye kwrere arato, Kristo tä nuene nitre tödekaka niarabti kräke, ³⁰ ñobtä ñan angwane nitre jökrä tödekaka Kristobti abko Kristo ngrabare kwe amne ni itire itire abko Kristo kiakia ngrabare. ³¹ Ne aisete, Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Ni brare kärke ja mikadre gure angwane, rikadre nüne jenena rünbtä amne meyebtä mento merire kwebe.

Angwane ni nibu ye abko rabadi ni itibe kwrere, *Génesis 2.24*
 abko nieta kore. ³² Yebtä abko kukwe nebti jändrän ütiäte kri gare ñakare nie abko tä ükani tiebe Ngöbökwé abko tä nuke gare nie, akwa Kristo amne nitre tödekaka niarabti abko btä kukweta tiebe kore Ngöbökwé abko tita niere. ³³ Amne mun brare brare abko ie ti bike niereta bobukäre krörö: Mun itire itire käta ja tarere au, ye kwrere jire munkwe meri munkwe tare amne, mun merire merire abko kärke ni brare munkwe mika ütiäte jae abko tita niereta kore munye.

6

Kukwe ngäbäkre kräke amne rün btä meye kwe kräke

¹ Mdakäre abko, mun ngäbäkrere, mun ye abko ni Dänkienkwe, aisete munkwe mun rün btä mun meye kukwei mika täte, ñobtä ñan angwane ye abko kuin ni Dänkien okwäbti. ²⁻³ Ngöbökwé ja kukwei ne biani Moiséye nuendre ngäbäkreye, ben gwaire jändrän bäri ütiäte köböi mikani káne kwe abko krörö:

Munkwe nünandre jame amne munkwe nünandre raire kä temen nebtä, abkokäre munkwe mun rün btä mun meye mika ütiäte jae, *Deuteronomio 5.16*
 abko nieta kore Ngöbö Kukweibtä.

⁴ Amne mun ngäbäkre rünre rünre abko käkwe ñan ngäbäkre munkwe moto mika romon kukwe bätäkä ngwarbe btä, akwa munkwe ngäbäkre munkwe tõi tikadre amne munkwe ji kuin Ngöbökwe mikadre gare ño ietre abko ie ni Dänkien tö, ye kwrere munkwe nuen.

Kukwe ni klaboré kräke amne bkänkä kwe kräke

⁵ Mdakäre abko, mun klaboré käkwe mun bkänkä kukwei mika täte ja tõi kuinbti. Erere arato, munta sribire Kristo ara jire kräke raba ruen munye, käkwe mun bkänkä mika ütiäte jae amne munkwe jürä ngwian era metre, munkwe Kristo mikadre täte ye kwrere. ⁶ Ye abko, ñan mun bkänkä okwäbti aibe munkwe sribi nuen kuin ja bä mikakäre kuin, akwa sribikä Kristokrä ye kwrere munkwe sribi amne Ngöbö tö dreye, ye erere munkwe nuen jökrä ja tõi metrebti. ⁷ Ye abko, munkwe sribi ja di ngöi jökrä mun bkänkä kräke, ye abko ñan munta sribire ni kä nebtä kräke, akwa munta sribire ni Dänkien ara jire kräke munkwe nütü, käkwe sribi kore, ⁸ ñöbtä ñan angwane ni klaboré ya o klaboré ñakare ya, akwa ni itire itire käkwe dre dre nuenbare kuin, ye abko ni Dänkien käkwe ütiä biandi nie, ye abko raba gare metre munye.

⁹ Mdakäre abko, ni klaboré kätä sribire ja tõi kuinbti bkänkä kräke, ye kwrere jire mun mden mden kätä ni klaboré bkäne ye käkwe sribi ükadrete ja tõi kuinbti kräke. Amne munkwe ñan rätäkä mikakäre ene, ñöbtä ñan angwane mun amne niaratre abko tä sribire ni Dänkien itibe kräke. Ni Dänkien ye abko tä kä käinbti amne niara abko kräke ni ütiäte ja kwrere jökrä.

Jändrän rükrä Satana rüere

¹⁰ Mtare mentokwäre abko ni Dänkien di kri, yehti munkwe nuna dite köbö kwatirekwatire abko krörö: ¹¹ Jändrän jökrä bianta Ngöbökwe ja ngibiakrä ni rüe ngäniene, ye kite jabtä munkwe. Diablu ni ngökaka käkwe kukwe mikaditbe mun rüere, ye ngwane mun rabadre nünenkä dite jabtä diablu rüere, abkokäre kite jabtä munkwe, ¹² ñöbtä ñan angwane ñan nita rüere ni kä nebtä rüere, akwa üai kämekäme tä dikekä kabre käinta sete abko di kri amne tä kä käme iko kä jökräbti kä nebtä dänkiene amne gobrane ni ngätäite nete abko rüere nita rüere. ¹³ Ne aisete jändrän jökrä bianta Ngöbökwe ja ngibiakrä ni rüe ngäniene, ye den kisete munkwe amne köbö te kukwe taretare jatadi mun nuente ja käne, ye näire mun rabadre nünenkä dite jabtä mun rüebe, abkokäre munkwe ja mika juto biare rükäre kore. Yehti munkwe nünanka dite jabtä. ¹⁴ Ye aisete, nitre rükä kätä koria mäketé dime ja mrökarabtä ja mikakäre biare rükäre, ye kwrere munkwe kukwe era metre Ngöbökwe mäkaté jabtä rükäre Satana rüere. Erere arato, nitre rükä tä jändrän ribi mike ja mäträbtä ja ngibiakrä, ye kwrere munkwe nünandre era metre Ngöbökrä ye abko käkwe mun ngibiadre mun rüe Satana ngäniene. ¹⁵ Mdakäre abko, nitre rükä tä sandalia neketete kuin temen kite ja ngotöbtä rükäre, ye kwrere munkwe ja ngoto mika juto biare niken Ngöbö kukwei kuin Kristöbtä ye niere ni mda mdaye. Ngöbö kukwei kuin Kristöbtä, ye tä ni mike ja mäketä jäme Ngöböbe. ¹⁶ Akwa jändrän jökrä ja ngibiakrä yehti ta abko tödeka kwatibe Ngöböbti, ye abko munkwe dian kisete nitre rükä tä jändrän ribi ngwen kisete ja ngibiakrä, ye kwrere munkwe nuendre kore. Ye köböire abko üai kämekäme käkwe kukwe kämekäme kitadi buko jutra ngitiekä kwrere mun rüere angwane, munkwe kukwe käme ganaindi kwäräbe. ¹⁷ Amne munta dianintari, ye abko jändrän ribi mikata ja dokwäbti ja dokwä ngibiakrä rüe ngäniene ye kwrere. Amne Ngöbö Kukwei abko tä ngitra kwrere Ngöbö Üaikwe. Ngöbö Kukwei yehti munkwe rü, nitre rükä tä rüre ngitrabti ye kwrere. Jändrän jökrä rükrä ye munkwe dian kisete rükrä jae diablu amne üai käme kwe ye rüere. ¹⁸ Erere arato, munkwe blita kärekäre Ngöböbe amne,

Ngöbö Üai köböire munkwe ja di ribe Ngöböye amne munkwe jändrän kärä käreäre ie arato. Erere arato, munkwe mokre käre jabti, akwa mun ñan rante blitare Ngöböbe, kärke blita käre ben nitre deme deme kwe ye kräke.

¹⁹ Mdakäre abko, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä nämáne tiebe ye abko tikwe niedre ño ño abko Ngöbökwé mikadre gare tie amne, kä jürä rabadre ñakare tibtä blitare, abkäre munkwe blita Ngöböbe tikrä. ²⁰ Ngöbö kukwei kuin abko tikwe mikadre gare, abkäre Ngöbökwé ti juani blifaka jakrä. Ngöbö kukwei ye mden dokwäre tita ngite kä teri nete mtare, akwa kä jürä ñan rabadre jire chi tibtä blite Ngöbö kukweibtä, abkäre munkwe blita tikrä Ngöböbe.

Kukwe mrä

²¹ Mräkäre abko, Tíquico ni mräkä tare kri nikwe amne sribikä era metre ni Dänkienkwe abko tita juen nebe mun kánti yete. Tita ño nete amne tita dre dre nuene ye abko niarakwe niedi jökrä munye. ²² Erere arato, nunta ño nete ye niedre kwe munye abko kärke kä mikadre juto munbtä, abkäre tita juen nebe yete.

²³ Ngöbö ni Rün nikwe amne Jesukristo ni Dänkien kärke ja mräkäre yete mika nüne jáme amne, munkwe ja taredre kwärikwäri tödekare kwärä kwatibe Ngöböbti abko ie ti tö. ²⁴ Amne nire nire kätä ni Dänkien Jesukristo tarere era metre käreäre, ye abko kräke Ngöbö raba ja moto mike kuin arato. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Filipobokrä Filipenses

Pablo käkwe tärä ne tikani angwane, niara nämane ngite ká teri juta Romate, kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre. Ne nakaninká ño abko tá tikani Hechos 28.14-31 yebtä. Akwa Pablo nikani Silas amne Timoteobe nebe juta Filipo kánti kukwe kuin Jesubtä mikakäre gare ietre angwane, ni kwati käkwe tödekani Jesubti. Ye abko tá tikani Hechos 16.12-40 yebtä. Abti niara nämane ngite nükani gare nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Filipote yeye angwane, niaratre kákwe ngwian amne jándrán mda mda juani Pablo kráke ni iti kädian nämane Epafrodito köböire Pablo die mikakäre. Abtä Pablokwe tärä Filipenses ne tikani kuin niekäre ietre.

Mdakäre abko, Pablo namani ja tare nike, akwa ká namani nuäre btä abko mikani gare kwe nitre nünanka Filipo yeye, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti nünanka yete nämane ja tare nike arato tödekabtä Jesubti. Jesukristo käkwe nünabare ño, käkwe bikabare tidrä ni mda mdabtä, ye kwrere nitre tödekaka Jesubti käkwe nünandre ja die mikadre kwärikwäri nünenká dite Jesubtä abko Pablokwe niebare ietre.

Mdakäre abko, Pablokwe nitre tödekaka Jesubti mikani mokre nitre israelita ruärebtä. Nitre israelita ruäre nämane niken kukwe dirire blo Jesukristobtä abko ngäniene ja ngibiadre Pablokwe niebare ietre. Tödeka kwatibe Jesubti, aibe köböire ni ñan rabadre dianintari nitre israelita ne nämane dirire, akwa ñakare kore Pablokwe niebare, aisete ja ngibiadre kuin niebare kwe.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo káta tärä ne tike amne Timoteo tá tibe nete. Nun ne abko sribiká Kristo Jesukwe. Mun deme Ngöbökwé tá ketetibe Kristo Jesube juta Filipote amne mun ni Ngöbökwé jie ngwianka amne nitre ni mda mda die mikaka, ye kráke nunta köbö kuin juen. ² Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo raba ja moto mike kuin munkrä amne mun mika nüne jáme kwetre, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye ja di káräre kwärä

³ Ja mräkätre, munta nüke töre batire batire tie angwane, tita kuin niere Ngöböye munbtä. ⁴ Erere arato, tita blite Ngöböbe angwane, káta neme bäri nuäre tibtä blitare Ngöböbe mun jökrä kráke, ⁵ ñobtä ñan angwane munkwe tödekani kena Jesubti angwane, mun nikani ti die mike kukwe kuin Jesubtä kádriere abti ká nükebe mtare. Yebtä káta neme bäri nuäre tibtä blitare Ngöböbe mun kráke. ⁶ Ye abko, Ngöbökwé sribi kuin kömikanintbe munbtä, sribi ye abko niara ara kákwe ngwiandi bare jökrä nebe Kristo Jesu jatadita ká mrä köbö ye näire, ye abko gare kuin tie. ⁷ Tikwe töbikadre kore mun jökräbtä abko kuin ruen tie, ñobtä ñan angwane mun tare kri tikwe. Ngöböta ja moto mike kuin tikrä ti die mikakäre, ben gwaire munta ti die mike arato, aisete tita ngite mäkäninte kadenanbti ká teri ya o tita kukwe kuin Jesubtä ngie mike amne bá mike útiáte gobran ngwäreki, akwa ye kánti munta ti die mike.

⁸ Ne aisete nikwe ni mda mda taredre ño abko Kristo Jesu tá mike gare tie, yebti tita mun jökrä tarere kri, ye abko gare kuin jökrä Ngöböye.

⁹ Ne abko, tita ja di ribere krörö Ngöböye munkrä: Mun tödekaka Jesubti kákwe ja taredre kwärikwäri amne ni mda mda taredre bäri mda munkwe arato köbö kwatirekwatire. Erere arato, Ngöbö rükadre gare bäri munye amne mun jatadre neme bäri töbtä Ngöböbtä, dre abko kuin Ngöbö ngwäreki rükadre gare bäri metre munye abko tita ribere Ngöböye munkrä. ¹⁰ Tita

ribere kore Ngöböye, ñobtä ñan angwane kukwe rükadre gare kore munye, ye köböire dre dre ütiäte nünankrä bäri metre Ngöbökrä rükadre gare munye amne mun rabadre nüne kuin deme amne, ni mda mda ñan rabadre mun kite ngise nebebe Kristo jatadita ye näire. ¹¹ Ne abko munkwe nuendre angwane, mun rabadre nüne metre Ngöbö ngwärekrei Jesukristo diebti, ye köböire Ngöbö rabadi käikitaninkä amne rabadi mikani ütiäte kri.

Kukwe kuin Jesubtä tä nuke gare ni kwatiye

¹² Ja mräkätre, mtare ti tö kukwe mda niei munye abko krörö: Kukweta nakenkä taretare tibtä, yebtä kukwe kuin Jesubtä kädrieta niken bäri janknu mentokwäre, ye abko rabadre gare munye abko krörö: ¹³ Tita ngite mäkäninte kadenanbti kä teri tödekabtä Kristobti, ye abko nukanina gare era metre nitre guardiare emperador gwiriete ie, amne ni kwati mda mda, ie nukanina gare arato. ¹⁴ Ti kitani ngite tä gare ti mräkätre tödekaka ni Dänkienbtiye nete, ye abko käta bäsi niaratre jökrä kite blite bäri mda kukwe kuin Ngöbökwere yebtä amne kä jürä ñakare btätre bliutare.

¹⁵ Nitre ye ngätäite, ni ruäre tä kukwe kuin Kristobtä mike gare, akwa era metre tä mokrere tibe amne töita bikabtä kri tibtä, käta kukwe kuin Jesubtä mike gare ni mda mdaye. Akwa ni ruäre abko tä mike gare ja töi kuinbti. ¹⁶ Nitre ye tä ti tarere, aisete tätre kukwe kuin Kristobtä mike gare kore ja töi kuinbti, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käkwe ti mikani kukwe kuin ye ngie mikaka abko garera ietre. ¹⁷ Akwa ni tä mokrere tibe, ye abko tä kukwe kuin Kristobtä mike gare arato, akwa tätre bike kri au amne, ñan tä sribire ja töi metrebti. Tita ngite ne ngwane, niaratre töta kukwe mikaitbe bäri ti rüere, aisete käta näin kukwe kuin Jesubtä mike gare kore. ¹⁸ Akwa ye abko ñan mikata bäri ütiäte tikwe, ñobtä ñan angwane niaratre tä kukwe kuin Kristobtä mike gare töi kuinbti ya, ñakare ya abko tä dbe tigrä, ñobtä ñan angwane tätre kukwe kuin ye mike gare jirekäbe. Ye abko bäri ütiäte, aisete käita neme bäri nuäre tibtä.

Akwa kä rabadi bäri nuäre tibtä janknu, ¹⁹ ñobtä ñan angwane era metre tita ngite kä teri nete, akwa munta blite tigrä Ngöböbe amne Ngöböta Jesukristo Üai juen ti die mikakäre, aisete Ngöbökwere ti dianditari mrä abko gare kuin tie. ²⁰ Ti tädi kukwe ükatekä romanobo ngwärekrei angwane, Ngöbökwere ñan ti tuadremetre Kristo Jesu rükente abko tita ribere ie. Erere arato, ti rabadre baliente, käkwe Kristo mikadre tuare ütiäte kri ni kwati ngwärekrei Ngöbö diebti abko tita ribere Ngöböye. Akwa kukwe ükatekä romanobo käkwe ti tikadrete nünakäre janknu ya o ti juandre müre ketadre kwe ya, mden erere tä dbe tigrä, ²¹ ñobtä ñan angwane tita nire nünakäre Kristo aibe kräke, akwa ti müre ketadre ye abko rabadre bäri kuin tigrä. ²² Akwa ti tikadrete nünakäre janknu kä nebtä angwane, tikwe sribi kuinquin nuendre bäri Ngöbökrä, aisete dre abko rabadre bäri kuin tigrä abko ñan nuke gare tie. ²³ Ye aisete, jändrän ketebu ne mden abko tikwe diandreikä jakrä abko tä neme tare tigrä töbike btä. Ti müre ketadre nitre romanobkwe tödekabtä Kristobti angwane, ti rikadre nüne Kristobe, ie ti tö bäri krübäte amne, ye abko rabadre bäri kuin tigrä. ²⁴ Akwa nitre romanobo käkwe ti tikadrete nünakäre janknu kä nebtä abko bäri kuin munkrä ruen tie. ²⁵ Ti tikadite nünakäre janknu mun jökrä die mikakäre näin bäri metre Jesube amne, kä mikakäre nuäre munbtä tödekabtä Jesubti, ye kräke ti rabadi mun jökräbe abko gare kuin tie. ²⁶ Angwane ti rabadita bobuta munbe ketetibe angwane, ti käi rabadita bäri nuäre munbtä amne, munkwe Kristo Jesu käikitadikä, aisete ti rabadre tikaninte rabakäre bobuta munbe abko tuen bäri kuin tie.

Kukwe kuin Kristobtä bä mikadre ütiäte

²⁷ Akwa kukwe ketetibe bāri ūtiāte nuendre munkwe abko ti bike niere krörö munye: Kukwe kuin Jesubtä rabadre ūtiāte ni mda mda okwāte, abkokāre munkwe nūna kuin metre. Munkwe nūnandre kore ne ngwane, ti rabadita ja tuenta munbe ya, űakare ya, o tikwe ni kukwei nuadita munbtā jirekābe, akwa kukwe krörökrörö rabadi gare tie: Mun tā nūnenkā dite jabtā tōi ketetibe jōkrā, ye kōböire munta ja die mike kwārikwāri kukwe kuin Kristobtä mikakāre gare bāri. ²⁸ Erere arato, munkwe űan ja ngwian nikenkā mun rüe kāne, űobtä űan angwane niaratre tā rüre mun rüere, ye abko kätä kukwe krörö mike gare: Niaratre juandi ngwarbe jōkrā Ngöbökwē, ye abko tuen kuin btātre, akwa mun abko Ngöbökwē dianditari, ye abko tuen gare kuin munbtā arato. ²⁹ Ye abko, Ngöbö moto kuin, ye kōböire munkwe tōdekani Jesukristobti. Akwa űan munkwe tōdekadre jirekābe bti, akwa Ngöbö moto kuinbti munkwe ja tare nikadre krāke abko kuin munkrā arato abko rabadre gare munye. ³⁰ Ye mden kisete mun amne ti, nita ja tare nike ja kwrere Jesukristo dokwāre mtare. Nita ja tare nike, ye mden kwrere tikwe ja tare nikani mun okwābti ti nāma kena juta Filipote, ye kwrere tita ja tare nike nete abko kukwe nuata mda bati munkwe kore.

2

Nitre tōdekaka Jesubti kākwe nūnandre Jesu kwrere

¹ Ti mrākātre, munta ketetibe Kristobe, aisete ja motota neme ruen nuāre nuāre munye amne, Ngöböta mun tarere, ye tā mun moto mike jāme. Erere arato, Ngöbö Ūai tā munbtā abko tā mun mike ketetibe jōkrā amne, mun ruentari tare Ngöböye amne Ngöböta ja moto mike jāme mun krāke abko gare tie. ² Ye mden kisete, munkwe kā mikadre bāri nuāre tibtä, abkokāre munkwe nūna krörö: Munkwe ja tōi mika ja nāre jōkrā. Munkwe ja tare ruāre kwārikwāri. Munkwe nūna jāme jōkrā jabe kwārikwāri. Erere arato, jāndrän ketetibe btā munkwe tōbika gwāire jōkrā. ³ Munkwe űan jāndrän nuen jire kaibe jakrā amne ja dikaikāre, akwa bika tidrā ni mda mdabtā amne ni mda mda mika bāri ūtiāte jakrā. ⁴ Mdakāre abko, munkwe űan tōbika jāndrän kuinbtā kaibe jakrā akwa, munkwe tōbika jāndrän kuinbtā ni mda mdakrā arato.

⁵ Ye kwrere Kristo Jesu kākwe tōbikabare jabtā amne ni mda mdabtā amne nūnabare kore kwe, aisete ye kwrere munkwe tōbika amne nūna munkwe arato abko krörö:

⁶ Kristo abko Ngöbö arabe arato, akwa rabadre ūtiāte janknu Ngöbö kwrere, yebtā abko űan namani tōbika kaibe jakrā amne namani ruentari tare űakare ie.

⁷ Ye mden kisete, Kristo abko Ngöbö arabe, akwa niara kāi ūtiāte ūtiāte kri abko mikaninte kwe ja tōi jenbti, kākwe ja dikaibare űakare amne, ja mikani ūtiāte űakare kwe abko krörö:

Ni klabore kwrere jire nāmane kā nebtā. Erere arato, niara dārebare angwane, nāmāne ni kā nebtā kwrere.

⁸ Mdakāre abko, niara namani tuen ni kā nebtā kwrere ni jōkrāye amne namani bike tidrā ni jōkrābtā, kākwe Ngöbö kukwei mikani tāte jōkrā amne ja biani müre ketadre kwe Ngöbö kukwei mikakāre tāte metre.

Akwa űan müre ketani nuāre,
akwa müre ketani krūbāte krusobtä.

⁹ Ye kwrere Jesukwe ja mikani ūtiāte űakare.

Ye mdenbtā Ngöbökwē mikani bāri ūtiāte ni jōkrā amne jāndrän jōkrā bti ta amne, ni kāi bāri ūtiāte abko Ngöbökwē biani ie arato.

- ¹⁰ Ye mden kisete, Jesu ye ngwärekre ni jökrä amne jändrän jökrä kä käinbti, kä temenbtä amne dobo täni abko rabadi ngukudokwäbti niara mikakäre ütiäte jae,
- ¹¹ Jesukristo abko Dänkien Ngöbö niedre ie angwane, Ngöbö ni Rün rabadi mikani ütiäte kri arato.

Ngöbö kukwei mikadre täte

¹² Ne aisete ti mräkätre tare tikwe, ti nämane mun kánti juta Filipos yete angwane, käre mun nämane Ngöbö kukwei mike täte, ye kwrere arato mtare tita mobe munye akwa, munta Ngöbö kukwei mike täte bäri era metre. Akwa ni dianinantari Ngöbökwé kákwe Ngöbö kukwei mikadre täte ño, ye kwrere munkwe sribi Ngöbö kukwei mikakäre täte jökrä, Ngöbö mikare ütiäte kri kwärä, Ngöbökwé mun dianinantari bä mikakrä metre. ¹³ Munkwe nuendre, ñobtä ñan angwane Ngöböta sribire munbtä mun töi mikakäre biare sribi kuin nuenkäre amne, Ngöböta sribire mun mikakäre dite sribi kwe ye ngwiankäre bare.

¹⁴ Jändrän jökrä nuenta munkwe, yebtä munkwe ñan ñäkä jabtä kwärikwäri amne, munkwe ñan ja kweta kwärikwäri. ¹⁵ Munkwe nünandre kore angwane, kukwe ñan kwandre jire ni mda mdaye mun kitakrä ngise amne mun töi amne mun moto rabadre metre abkokäre. Ye kwrere, munkwe nünandre Ngöbö ngäbriänkätre töi kuin metre kwrere nitre moto kämekäme amne diän diän ngätäite. ¹⁶ So amne muke tä trä ngitiekä kä käinbti deo, ye kwrere jire munta kä trä Ngöbökwé mike tuare nitre kämekäme amne diän diän ngätäite kä nebtä. ¹⁶ Ne aisete Ngöbö kukwei kuin käta ni mike nüne käreäre, ye munkwe ketate dime kisete niekäre ni jökräye. Munkwe nünandre kore ne ngwane, Kristo jatadita ye näire mun käi rabadi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane tikwe ñan ngoto nikani ngwarbe sribire mun ngätäite abko tikwe gadi aisete. ¹⁷ Munta tödeke Ngöböbti abtä munta sribi kuin nuene Ngöbökrä. Ye abko, jändrän kämikata kukwadre Ngöböye niara käikitakrä ye kwrere. Amne tita sribire mun ngätäite, ye dokwäre nane ti kämikadre, ye ngwane jändrän biani kukwadre Ngöböye, bti dö kekata, ye kwrere ti rabai Ngöbö ngwärekre. Akwa ye abko Ngöbö moto mikakrä nuäre amne, ye kwrere jire tikwe mun käi ngwiande nuäre gwaire jabtä. ¹⁸ Ne aisete, munkwe kä ngwian nuäre gwaire jökrä jabtä tibe ja tare nikabtä kore.

Timoteo amne Epafrodito juandi jötrö Pablokwe

¹⁹ Ja mräkätre, ni Dänkien Jesu tö, ne ngwane bä jötrö ti tö Timoteo juain nebe mun kánti yete, ñobtä ñan angwane niara rabadreta mun kánti angwane, kä rabadi nuäre munbtä niara tuare. Abti niara rükadreta kukwe ngwenante kuin munbtä tie, ye abko kákwe kä mikadre nuäre tibtä arato, abkokäre tikwe juandi. ²⁰ Tikwe Timoteo juandi, ñobtä ñan angwane tita mun tarere metre, ye kwrere Timoteo aibe käta mun tarere, aisete tikwe niara juandi mun kánti mun die mikakäre. ²¹ Ni kwati mda abko käta töbike jändrän jakwebtä au, akwa Kristo Jesu tö dreye, yebtä töbikata ñakare kwetre. ²² Akwa Timoteo abko käta nüne metre, ye garera mun jökräye, ñobtä ñan angwane ni ngobo nikwe käta ni die mike ño sribibtä, ye kwrere jire Timoteokwe ti die mikani kukwe kuin Jesubtä mike gare ni mda mdaye, ye garera munye arato. ²³ Ne aisete kukwe rabai ño tikrä nete gadi tikwe angwane, tikwe Timoteo juandi nebe mun kánti yete. ²⁴ Amne ti abko tä ngite kä teri nete, akwa ti Dänkien Jesu diebti, bä jötrö ti tikadrete angwane, ti näin nebe mun kánti arato abko tita nütüre.

²⁵ Akwa gwängwarbe abko, ti mräkä Jesu käbti Epafrodito, sribi muko tikwe amne ti die mikaka tikwe, ye abko munkwe juani ti die mikakrä nete

abko ti bike juenta nebeta mun kanti. ²⁶ Niara abko tä ulire mun miare amne, niara namani bren abko gani munkwe, yebtä abko bäri tä töbike kri mda. ²⁷ Epafrodito abko namani bren jume bkänä amne bäsi krütani akwa, namani ruentari tare Ngöböye, aiseite Ngöbökwé mikaninta kuinta amne krütani ñakare. Tita ulire nete, ne bärire ti ñan rabadre ulire mda, abkokäre ti namani ruentari tare arato Ngöböye niarabe gwaire, aiseite niara krütani ñakare. ²⁸ Ye mdenbtä abko, tita niara juenta jötrö ngwarbe nebata mun kanti, kä rabadreta nuäre munbtä niara tuareta abkokäre amne, ti ñan tädre töbike kri janknu arato, abkokäre tita juenta. ²⁹ Ne aiseite kä raba nuäre munbtä niara kare ngäbti ni mräkä nikwe kwrere ni Dänkien käbti. Ye kwrere arato, ni Epafrodito ne kwrerekwrere, ye abko munkwe mika ütiäte jökrä arato, ³⁰ ñobtä ñan angwane Epafrodito bäsi krütani sribibtä Kristokrä amne, ja kwata namani ruentari tare ñakare ie angwane, bäsi krütani sribibtä tikrä, sribi ñan rabadre bare jire munye tikrä, mden abko niara nämane nuene, abtä ja bren nikani kore kwe.

3

Dre nuenta ja di jenbti abkobtä bikadre kri ñakare

¹ Ti mräkäre tikwe, munkwe ni Dänkien käi ngwian bäri nuäre jabtä. Ti bike kukwe niere munye, ne kwrere tikwe tikanina munye akwa, tare ñakare tikrä tiketa mda munye, ñobtä ñan angwane kukwe ne kuin mun die mikakrä mun rüe ngäniene ruen tie, aiseite tita tiketa munye. ² Ja mräkäre, nitre israelita käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie mikamna täte munye amne, käta ja ñäräkrä mikamna ja kwatabtä munye, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane niaratre abko ni ngututu kämekäme krübäte amne niaratre abko sribi diän diän nuenkä amne niaratre abko ni kwata tikakaka ngwarbe, aiseite nitre ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin. ³ Näräkrä mikata ja kwatabtä, ye abko käta ni jen Ngöbökwé era metre bä mike nieta kwetre. Akwa ye abko ñakare metre, ñobtä ñan angwane ni abko ni jen Ngöbökwé era metre gare krörö nie: Nita sribire Ngöbökrä amne nita niara käikitekä Ngöbö Üai köböire amne, nita Kristo Jesu aibe bä mike ütiäte kri. Erere arato, jändrän tuen ni ngrabarebtä, yebti nita tödeke ñakare amne jändrän nuenta au jakrä abko ni ñan tö bä mikai ütiäte kri, aibehti ni ne mden abko ni jen Ngöbökwé era metre gata nibtä. ⁴ Akwa ti tö rabadre ja bä mikai ütiäte kri ne ngwane, jändrän nuenta au jakrä, yebti ti rabadre ja bä mike ütiäte kri ruen tie.

Nitre ye abko tä jändrän nuene au jakrä ja mikakäre metre Ngöbö okwäte, ja bä mikakäre ütiäte kri. Akwa ti bäri käkwe kukwe nuenbare kuin täte abti ja rabadre ruen ütiäte kri tie abko krörö: ⁵ Ti därebare angwane, kwäirare ti ñäräkrä mikani ti kwatabtä amne, ti abko israelita, amne ti därebare juta Benjaminkri amne ti abko hebreo era metre. Erere arato, ti nämane nekete nitre bariseokri, aiseite kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie, ye abko ti nämane mike täte bäri metre nitre bariseo kwrere. ⁶ Ne aiseite Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, yebti ti nämane mokrere krübäte, aiseite nitre tödekaka Jesubti abko rüere ti nämane näin kisere mikakäre ja tare nike. Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, ye erere ti nämane mike täte bäri, aiseite ti nämane nüne bäri metre, ni mda mda nämane nütüre tibtä, aiseite ti bäri käkwe ja bä mikadre ütiäte kri.

⁷ Akwa Kristo rabadre mikani kri ti köböire, abkobtä jändrän jökrä nämane ütiäte kri kena tikrä, ye abko tuen ütiäte ñakare tie mtare. ⁸ Ne bärire mda abko, ti Dänkien Kristo Jesu rükadre gare bäri kuin tie ne abko bäri ütiäte

tikrä. Ye mden kisete, jändrän jire jökrä mda mda, ye tuen ütiäte ñakare tie ti Dänkien kwrere, aisete niara kräke tikwe jändrän jökrä tuanimetre ja jiebti. Jändrän jökrä ye mden abko tuen jändrän ngwarbe rä kure kwrere tie, aisete tita mikete, ti Dänkien Kristo Jesu rükadre gare bäri kuin tie amne, ⁹ ti rabadre nüne bäri ketetibe Kristobe abkokäre. Tikwe ja töi mikani Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mike täte, akwa ñan ye köböire ti ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare tibtä amne ti kani ngäbti kwe, akwa tödeka kwatibe Jesubti, ye aibe köböire ti ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare tibtä amne ti kani ngäbti kwe. ¹⁰ Erere arato, Kristo rükadre gare metre ta tie, ie ti tö abko krörö: Ja di kribti Ngöbökwé Kristo mikaninta nire, niara di ye abko ie ti tö jakrä arato nünankrä Kristokrä. Erere arato, niarakwe ja tare nikani ño, ye kwrere ti tö ja tare nikai arato ni mda mda ngwiankäre Ngöböye. Ne kwrere arato, niarakwe ja biani müre ketadre ni mda mda kräke, ye kwrere ti tö ja biain müre ketadre ni mda mdakrä arato amne, ¹¹ Ngöbökwé ti mikadita nire niara kwrere, ie ti tö, abkokäre ti tö nünai bäri ketetibe Kristobe.

¹² Nebtä abko ñan ti nena jändrän jökrä ye bkäne, tita niere. Erere arato, Ngöbökwé ni mikadi era metre kä känbti, ye erere ti nena era metre ñan tita niere, akwa drekäre Kristo Jesukwe ti käräbare käne, ye aibehtëä ti töita, aisete ye jiebti tita nakwen ja di ngöi jökrä. ¹³ Ti mräkätre, ne ñan ti nena jändrän jökrä bkäne täte jökrä ja di jenbti abko tita niere, akwa jändrän ketetibe btä tita ja töi mike kwatibe abko nere: Jändrän känekäne namani tie abko tita käikwitekä jabti, amne jändrän kuin tä ti käne Ngöbökwé abko jiebti tita nakwen janknu ja di ngöi jökrä. ¹⁴ Ne abko jändrän kuin kä känbti biandre tie Ngöbökwé Kristo Jesu köböire abko erere ti rabadre bkäne, abkokäre Ngöbökwé ti käräbare nüne kä känbti ben, aisete tita nakwen kisere jiebti.

¹⁵ Ye abko, nire nire nena ünän tödekabtä Jesubti abko kärke töbikadre ja kwrere jökrä tibe. Akwa kukwe mda tarä, btä mun ruäre ñan tä töbike ti kwrere ne ngwane, töbikadre ño abko Ngöbökwé mikadi gare munye arato. ¹⁶ Akwa nikwe nünandre ño Ngöbö ngwärekre nena gare nie, ye kwrere nikwe nünandre.

¹⁷ Ti mräkätre, nikwe nünandre ño abko erere tikwe nünanba mun okwäbti, ye kwrere mun jökrä kärke nuna. Erere arato, nunkwe nünabare ño mun okwäbti, ye kwrere ni mda mda tä nüne ya abko munkwe mika ñäräre kuin abko erere munkwe nuna arato. ¹⁸ Tita niere kore, ñöbtä ñan angwane ni ruäre abko ñan tä nüne kore. Ye mdenbtä tikwe blitabarera bäre bäre munbe akwa, müare kwärä ti tö nieita bobuta munye abko krörö: Kristo krütani krusobtä ni kräke abko nire nire këta mike ngwarbe jae ni jökrä okwäbti, ¹⁹ yehtë abko Ngöbökwé gadikä jökrä amne, jändrän nuenta käi ngwiandre nuäre jabtä kwetre, aibe jiebti tä nakwen. Erere arato, kukwe kämekäme nuenta kwetre abtä rabadre ja gaire kwrere akwa, abkobti jata nebe ruen bäri ütiäte krikri ietre. Jändrän kä nehtë aibehtë tätre töbike. ²⁰ Akwa ni abko kä känbti bkänkä, aisete ni kä känbti bkänkä kärke nünandre ño, ye kwrere nikwe nünandre amne, ni Dänkien Jesukristo ni Diantarikä tä kä känbti jatadita abko ngbiata ngäbti nikwe. ²¹ Angwane ni ngrabare ngwarbe ne abko niarakwe kwitadi kuin bä nuäre niara ngrabare kwrere. Ye abko nita ngbiare amne, Jesukristo di kri jändrän jökrä mikakäre ja ngoto täni ye kärke ni ngrabare kwitadi jökrä kore ja di kribti.

4

¹ Ne aisete ti mräkätre, munkwe nünanka dite ni Dänkienbtä abko tita niere munye. Mun tare kri tikwe. Ti tö ja tuaita kri munbe amne, mun abko tä sribi ütiä kwrere tikwe, ye abko këta kä mike nuäre kri tibtä ti mräkätre.

Pablota kukwe ükete Evodia amne Síntique kräke

² Angwane Evodia amne Síntique abko käkwe ja mäkäta ni ja mräkäre kwrere ni Dänkien käfti abko ti tö ribei kisere ietre. ³ Amne ma sribi muko tikwe abko käkwe ni ngwai nibu ye die mika ja mäketa abko tita ribere mae, ñobtä ñan angwane nun nämane sribire Clementebe amne sribikä mda mda nämane sribire tibe arato angwane, ti ngwai nibu ye käkwe sribibare kri gwaire nunbe kukwe kuin Jesubtä ye mikakäre gare, aiseite makwe die mika, ie ti tö. Mun abko käkwe nünandi käreäre kä káinbti, ye erere mun käi nena tikani jökrä täräbtä Ngöbökwé.

Pablota ni jökrä kite nüne bäri Ngöbö kräke

⁴ Ti mräkäre, käre munkwe ni Dänkien käi ngwian bäri nuäre jabtä. Käre munkwe käi ngwian bäri nuäre jabtä tita niereta mda munye. ⁵ Mun abko moto jáme ni mda mdakrä, ye rüka gare ni jökräye munbtä. Ni Dänkien nükerate ja ken, ⁶ aiseite munkwe ñan töbika ngwarbe dikaro, akwa munkwe blita Ngöböbe jakrä amne, kukwe jökrä mike gare ie munkwe amne, ja di käräre kwärä munkwe kuin nie Ngöböye arato. ⁷ Munkwe nuendre kore angwane, Ngöbökwé kä jáme jakwe mikadi mun motobtä. Kä jáme Ngöbökwé abko ñan rükadre gare jire ni kä nebtäye. Kä jáme biandi Ngöbökwé munye, ye käkwe mun moto amne mun töi ngibiadibti kuin Kristo Jesu köböire, munkwe ñan töbikadre dikaro ngwarbe abkökäre.

⁸ Ti tö kukwe niei mrä munye ti mräkäre abko krörö: Kukwe era amne kukwe ütiäte, yebtä munkwe töbika. Erere arato, kukwe kuin amne dre abko deme Ngöbö ngwäreki, yebtä munkwe töbika. Amne kukwe mden bá nuäre nuäre amne kukwe mden tuen kuinquin, yebtä munkwe töbika. Erere arato, jändrän jökrä kuinquin amne jändrän kuin kä ngwiankrä nuäre jabtä Ngöbö ngwäreki, yebtä munkwe töbika. ⁹ Angwane tikwe kukwe diriba ño munye, tikwe mun töi dianba ño ño amne munkwe ti kukwei nuaba blite ño ño amne munkwe ti tuaba dre dre nuene, ye kwrere munkwe nuen janknu. Tita jändrän nuemna munye, ne kwrere munkwe nuendre ne ngwane, Ngöbö moto jáme ye tädi käre munbe.

Jändrän juani Pablo die mikakrä, btä Pablota kuin niere

¹⁰ Tita ti Dänkien käi ngwen bäri nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane ti nükani töreta munye, käkwe ti die mikaninta. Ne abko ñan ti käikwitaninkä jabi munkwe abko tita niere akwa, kä raire munkwe ngwian juandre nireye tikrä ñan namani nüke gare munye, aiseite mun nämane ti die mike ñakare, akwa mtare munkwe ti die mikaninta. ¹¹ Tita kukwe niere kore munye, ye abko ngwian amne jändrän ñakare tikwe, abtä tita niere kore akwa, ti abko kwe jändrän ño ño tädrä abko rabadre dbe tikrä abko garera tie. ¹² Nüna gare bobre tie amne nüna gare jändrän kabrebe tie. Arato, nünandre ño erere, kräke tita biare, ne abko garera tie, aiseite ti tädre trine ya, ti tädre mröi ya abko btä tita töbike ñakare dikaro akwa, kätä neme nuäre tibtä. Erere arato, jändrän tärä kabre tie ya, ñakare ya, yebtä tita töbike ñakare dikaro, akwa kätä neme nuäre tibtä. ¹³ Kristo ti die mikaka, köböire ti raba jändrän jökrä nuene.

¹⁴ Akwa munkwe ti die mikani ja tare nika kánti nete, käkwe ngwian juani ti die mikakäre, ye abko bäri kuin ruen tie. ¹⁵ Ti nämä Macedonia munbe, bti tikwe kä mikateba, kä rikaba kukwe kuin Jesubtä mike gare kä mdate angwane, mun Filipobo käkwe tödekani kirire Jesubti, akwa nitre gätäkä Jesu käfti kä Macedoniaite, ye ngätäite mun aibe käkwe ti die mikaba. ¹⁶ Mdakäre abko, ti nämä juta Tesalónicate angwane, mun aibe käkwe ngwian juanba bäre bäre ti die mikakäre. ¹⁷ Ne abko ñan munkwe jändrän juandre bäri ngwarbe mda tikrä abko tita niere akwa, mun rabadre jändrän bkäne bäri mda Ngöbö

ngwärekrei abko ie ti tö, käta niere kore munye. ¹⁸ Ngwian amne jändrän jökrä bianta tie munkwe abko tikwe kani ngäbti, aisete jändrän tärä täte tikwe mtare. Mdakäre abko, munkwe ngwian biani Epafroditoye ngwiandre tikrä abko niara nükani ngwena tie amne, jändränä bäri kabre tikwe mda. Ne aisete munkwe ngwian juani tikrä, ye abko namani kuin Ngöbökrä amne, jändrän rä bäne bianta Ngöbökrä nitre israelitakwe abko käi namani nuäre Ngöböbtä, abko erere käi namani nuäre Ngöböbtä käre ngäbti arato. ¹⁹ Ye abko, Kristo Jesu di kri jändrän jökrä bkäne, ye köböire jändrän ñakare munkwe abko Ngöbö tikwe kärke biandi munye. ²⁰ Amne Ngöbö ni Rün nikwe aibe raba käikitaninkä kärekäre. Ne abko raba bare kore. Amen.

²¹ Mräkäre ti mräkätre, nitre nünanka deme deme Ngöbökwé tä juta Filipote, ie munkwe köbö ngwiantari tikrä amne, ti mräkätre tödekaka Jesubti tä tibe nete käta köbö kuin juen ja mräkätre yete kräke arato. ²² Erere arato, nitre deme deme Ngöbökwé tä nete käta köbö kuin juen mun jökrä kräke akwa, jä mräkätre sribikä emperador romanobokwe abko bäri tä köbö kuin juen munkrä. ²³ Ni Dänkien Jesukristo kärke ja moto mika kuin mun jökrä kräke. Abko kore se. Amen. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Colosabokrä Colosenses

Pablo käkwe tärä ne tikani angwane, niara nämane ngite kä teri juta Romate kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre. Ne nakaninkä ño abko tä tikani Hechos 28.14-31 yebtä. Pablo ara käkwe kukwe kuin Jesubtä diribare ñakare juta Colosa yete. Ni iti kädian nämane Epafras käkwe mikani gare ietre. Abti Pablo nämane ngite kä teri juta Romate angwane, Epafras nikani basare ie, ye angwane kukwe kri Colosa kanti, niebare kwe ie.

Pablokwe tärä ne tikani rükäre Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye dokwäre, ñobtä ñan angwane ni ruäre juta Colosa yete kä namani kukwe dirire blo Jesukristobtä abko Epafras käkwe niebare ie. Ngöbökwé jändrän jökrä dätebare ñakare Jesukristo köböire abko nitre dirikä blo nämane niere. Erere arato, Ngöbö ñan nämane nüne täte jökrä Jesukristobtä abko nitre dirikä blo nämane niere. Ye kwrere abko nitre dirikä blo nämane Jesukristo bä mike ütiäte ñakare. Jesukristo täte abko nitre tödekaka Jesubti käkwe kukwe ütiäte nitre israelitakrä ye mikadre ütiäte jae abko dirikätre blo nämane niere.

Kukwe ye dokwäre Pablokwe tärä ne tikani. Ngöbökwé Jesukristo mikani ni jökrä amne jändrän jökrä bti ta, aisete niara aibe di tärä ni diantarikrä täte jökrä abko Pablokwe niebare. Erere arato, kukwe diribare ni kä nebtäkwe, ye abko ngwarbe amne di ñakare jire chi ni diantarikrä, niebare kwe ietre. Mdakäre abko, nikwe nünandre ño Ngöbö ngwäreki, yebtä Pablokwe diribare arato.

Pablota köbö ngwentari

¹⁻² Ti Pablo kätä tärä ne tike. Ngöbö tö namani ti mikai Jesukristo kukwei ngwianka abko erere tita sribire kräke. Ti ne mden kätä köbö kuin juen ti mräkä Timoteo ben gwaire mun nünanka juta Colosate ye kräke. Mun abko juta deme Ngöbökwé amne mun ti mräkätre tä nüne era metre Kristokrä. Ngöbö ni Rün nikwe raba ja moto mike kuin munkrä amne mun raba nüne jame niara diebti, ie ti tö.

³ Nunta blite Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün yebe angwane, käre nunta kuin niere munbtä Ngöböye, ⁴ ñobtä ñan angwane munta tödeke Kristo Jesubti amne, juta deme Ngöbökwé abko munta tarere jökrä arato, ye abko nunkwe kukwe nuaba, abtä nunta kuin niere Ngöböye. ⁵ Munta nüne kore, ñobtä ñan angwane kukwe kuin era metre Jesukristobtä diribare munye abko munkwe kukwei nuani angwane, jändrän kuinquin nämane ükani kä känbti mun kräke, ye abko nükani gare munye abkobti munta tödeke, kätä nüne kore.

⁶ Kukwe kuin Jesukristobtä, yebti bäri ni kwati tä tödeke kä jökräbti temen. Ye kwrere arato kukwe kuin Jesukristobtä, ye munkwe kukwei nuani mun kanti yete angwane, ni kwati käkwe tödekani Jesubti amne Ngöböta ja moto mike kuin era metre ni kräke, ye nükani gare munye. ⁷ Kukwe kuin Jesukristobtä ye abko nun mräkä Epafras tare nunkwe käkwe diribare munye. Epafras ye abko sribi muko nunkwe. Niara abra sribikä era metre Kristokwe abko tä sribire munbe yete. ⁸ Epafras ye mden abko rükaba kukwe ngwena nunye abko köböire munta ja tarere ño kwärikwäri Ngöbö Üai köböire abko nunkwe gaba.

⁹ Nunkwe kukwe gaba kore munbtä, ye näire mentokwäre käre nunta blite Ngöböbe munkrä, Ngöbö tö dreye munkrä, ye erere mikadre gare täte jökrä kwe munye abko tita ribere ie. Jändrän jökrä Ngöbökwé, yebtä mun mikadre töbtä kwe amne mun rabadre töi ngitiekä kuin Ngöbö Üai köböire

abko tita ribere munkrä Ngöböye. ¹⁰ Amne munkwe nünandre kuin metre ni Dänkien mikakäre ütiäte ni jökrä ngwärekri amne, käre jändrän tuen kuinkuin ni Dänkiyenye abko erere mun rabadre nuene niara moto mikakäre nuäre abko krörö: Mun rabadre sribi kuinkuin nuene kabre amne Ngöbö rükadre gare ño metre, yebtä mun rabadre töi ngitiekä bäri, ie ti tö, kätä kukwe ribere kore Ngöböye. ¹¹⁻¹² Erere arato, Ngöbö di kri bä nuäre, yebti Ngöbökwé mun mikadre dite kri, munkwe ja tare nikadre angwane, mun rabadre nünenkä dite jabtä bätärekä abkokäre. Erere arato, kä tädre bäri nuäre munbtä, käkwe kuin niedre ni Rün Ngöböye, abkokäre ja di kri bä nuäre, yebti Ngöbökwé mun mikadre bäri dite nünakäre kore niaräkrä abko tita ribere ie munkrä. Juta deme Ngöbökwé, kräke Ngöböta jändrän kuinkuin ngibiare kä käinbti, ye abko biandi kwe munye arato, abkokäre mun mikanina juto biare kwe jändrän ye kaen ngäbti kä trä ngwente kä käinbti juta deme Ngöbökwé ben gwaire. ¹³ Ni nämáne nüne kä ikote Satana ngoto täni, akwa ye ngäniene Ngöbökwé ni dianintari amne Kristo niara Odei tare kri kwe, ye ie ni mikani gare kwe. Mtare niara Odeita gobrane nibti. ¹⁴ Ngöbö Odei ye köböire abko Ngöbökwé ni kökanintarita, käkwe kukwe kämekäme btä ni nämáne ngite ye dianinkä jökrä nibtä mento.

Kristo abko bäri ütiäte jändrän jökrä bti ta

¹⁵ Ngöbö abko tuen ñakare, akwa Kristo abko ja kwrere Ngöböbe amne nünabare kä nebtä kwe angwane nikwe tuani. Kristo abko Ngöbö Odei mubai amne jändrän jökrä date ngämi, känenkri Kristo nämänena. Niara abko Ngöbö Odei mubai amne jändrän jökrä Ngöbökwé abko niara kräke. ¹⁶ Niara köböire Ngöbökwé jändrän jökrä käinta amne tementa datebare. Amne jändrän tuen nie amne jändrän tuen ñakare nie abko datebare kwe niara köböire. Erere arato, üai jökrä tä dänkiene kätä gobrane ja di kribti abko Ngöbökwé datebare niara köböire arato. Jändrän jökrä namani datebare kore niara köböire amne niara kräke arato. ¹⁷ Jändrän jökrä date ngämi, känenkri Kristo nämänena amne niara diebti jändrän jökrä tä neketaninte amne ñan tä niken ngwarbe.

¹⁸ Mdakäre abko, ni jökrä tödekaka Kristobti abko Kristo ngrabare kwrere amne Kristo abko tä niaratre dokwäre. Erere arato, Kristo abko nämänena kena amne, ni krütanikrütani ye ngätäite niara ara nukaninta nire käne, niara rabadre bäri käne jändrän jökrä amne ni jökrä bti ta abkokäre. ¹⁹ Kä namani nuäre Ngöböbtä nünakäre täte jökrä Kristobtä ²⁰ amne Kristo köböire abko Ngöbökwé jändrän jökrä kä temenbtä amne kä käinbti käräbare ja mäketä jabe. Ye abko Kristo krütani krusobtä angwane, däräie nimianinte, ye köböire Ngöbö moto namaninta jäme ni kräke, käkwe ja mäkaninta nibe.

²¹ Angwane mun abko nämáne mente Ngöböye amne mun töi nämáne ja rüere Ngöböbe, ñobtä ñan angwane mun nämáne kukwe kämekäme nuene Ngöbö rüere. ²² Akwa Kristo käkwe ja tare nikani, krütani era metre krusobtä angwane namani ngwäkäre, ye köböire abko Ngöbökwé ja mäkaninta munbe, mun mikakäre deme, käme ñakare amne ngite ñakare ja ngwärekri. ²³ Akwa munkwe nünandre kore Ngöbökrä, abkokäre munta tödeke kwatibe, yebtä munkwe nünanka dite jabtä. Kukwe kuin Jesukristobtä, ye köböire Ngöbökwé jändrän kuin köböi mikani nie, yebtä mun ñan rika bätärekä bätärekä mento. Kukwe kuin Jesukristobtä ye mden abko munkwe kukwei nuani amne diribarera ni kwatiye kä jökräbti temen amne ti Pablo ne abko Ngöbökwé mikani kukwe kuin dirikä siba.

Pablota sribire ño

²⁴ Mdakäre abko, kukwe kuin Jesubtä tikwe mikaba gare munye abko dokwäre tita ja tare nike munkrä mtare, ye abko käi nuäre kri tibtä. Ye abko, nitre gätäkä Jesu käbti abko Kristo ngrabare kwrere, ye kräke ja tare nika

Kristokwe rabadre bare tâte ti ngrabare nebti, ie Kristo tö namani. ²⁵ Nitre tödekaka Kristobti, ye kräke Ngöbökwe ti mikani sribikâ amne Ngöbökwe sribi mikani ti kisete, ye abko ti rikadre Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye mike gare tâte jökrâ munye, abkokäre sribi ye biani kwe tie. ²⁶ Ni kwati kâkwe nünabare ja tärîtäri kira abti kâ nüke mtare abko okwâ bare kukwe kuin ne nämane ükani kaibe tiebe Ngöbökwe, akwa mtare juta deme Ngöbökwe, ye ie Ngöbökwe kukwe tiebe ye mikanina gare. ²⁷ Amne juta deme Ngöbökwe nitre ñakare israelitare ngätäite, ie Ngöbökwe jändrän kuin bâ nuäre ütiäte kri mikani gare. Kristo tä nüne munbtâ mtare, ye mden abko nämane ükani tiebe Ngöbökwe kira, akwa mtare tä nüne munbtâ, ye köböire abko mun näin nüne kâ nuärete Ngöbö kânti, ye abko gare nie.

²⁸ Ne aisete nunta niken mdente erere, kânti nunta kukwe kuin Kristobtä mike gare ni jökräye. Erere arato, nun namani töbtâ Ngöbö köböire, yebtä nunta mäträre ni jökräbtâ amne nunta dirire ietre, ye köböire abko nun rikadre ni jökrâ ngwena nebe Ngöbö ngwärekre ünän tâte jökrâ Kristo köböire. ²⁹ Ye rabadre bare, abkokäre Kristo diebti tita sribire krübäte. Kristo di kri ye abko tä ti die mike sribi ne nuene.

2

¹ Ye abko, mun kräke tita sribire tare krübäte abti tita naente amne ja mräkäre nünanka känime juta Laodiceate amne ja mräkâ mda mda ie ti gare ñakare metre abko kräke tita sribire tare kri kore abko rabadre gare munye, abkokäre tita niere. ² Tita sribire kore, ye köböire abko ja rabadre ruen dite mun jökräye amne mun töi rabadre kwatibe ja tarere kwärikwäri, ye köböire abko kukwe Kristobtä nämane tiebe kaibe Ngöbökwe, ye abko rükadre gare metre tâte jökrâ munye, mun rabadre tödeke metre niarabti, abkokäre tita sribire kore munkrä. ³ Kukwe ütiäte kri amne kukwe töbtâ amne kukwe ja töikrä, ye abko tä jökrâ Kristokwe abko kwandi nie. ⁴ Amne ni mda mda jatadre mun kânti blite nuäre nuäre kukwe mdabtâ, ye kâkwe ñan mun ngökadre, abkokäre tita kukwe niere kore Kristobtä munye. ⁵ Ti abko tä ñakare ketetibe munbe yete bkänâ, akwa ti töi tä ketetibe munbe amne, nünandre ño Kristo kräke abko erere munta nüne era metre amne, munta nünenkâ dite jabtä, kâta tödeke kwatibe Kristobti, ye abko kâi nuäre kri tibtä.

Kukwe ükaninte ja mikakrä metre Ngöbö ngwärekre abko nikwe ñan mikadre tâte

⁶ Ne aisete munkwe Jesukristo kani ngäbti ño ja Dänkiene, ye kwrere munkwe nüna janknu ketetibe ben. ⁷ Amne kri ngätri tä niken mente dobote nguse kâta kri mike dite, ye kwrere munkwe ja töi mika kwatibe Kristobtä. Erere arato, ju mikata angwane, ürâ nökata mente nguse abko kwe juta nebe dite, ye kwrere munkwe nüna ketetibe Kristobe tödekäre kwatibe niarabti. Ngöbö Kukwei diribare ño ño munye abko erere munkwe mika tâte. Angwane munkwe kuin nie käreäre Ngöböye.

⁸ Mdakäre abko, munkwe mokre jabti, ñobtä ñan angwane ni ruäre tä näin kukwe ngwarbe dirire. Kukwe mikanintbe ngwarbe kira abko tâte dirire amne, kukwe ye tä kite üai kâme di kri kâta gobrane kâ nebtâ yekri abko tâte dirire mun ngökakäre, aisete munkwe ñan ja ngwian nain ietre, ⁹ ñobtä ñan angwane Kristo jatani nüne ni kwrere amne ngrabare tä abko btâ Ngöbö ara jire tä nüne tâte jökrâ. ¹⁰ Munta ketetibe gwaire Kristobe, aisete jändrän jökrâ Ngöbökwe tä munkwe amne munta jändrän jökrâ Ngöbökwe mdei nike ñakare jire chi. Kristo abko tä üai kâme di krikri dänkiene amne tä angeletre di krikri dänkiene arato. ¹¹ Mdakäre abko, ñäräkrâ mikata ngäbäkre kwatabtä angwane, ngäbäkre kwata diankata btâ, ye kwrere arato munkwe tödekani

Kristobti angwane, mun namani mikani ketetibe ben. Ye ngwane Kristo köböire kukwe kämekäme mdei nämane munye, ye abko dianinkä mento kwe munbtä. ¹² Erere arato, mun ngökani ñöte Jesu käbti angwane, mun namani doboi mikani ketetibe gwaire Kristobe bä mikata, akwa Ngöbökwé Kristo mikaninta nire ja di kribti, yebti munkwe tödekani angwane, Ngöbökwé mun mikaninta nire Kristobe gwaire arato.

¹³ Ye abko, käne mun nämane kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere amne, kukwe kämekäme mdei munye, ye Ngöbö ngämi denkä mento munbtä angwane, mun nämane ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwäreki. Akwa mtare Ngöbökwé mun mikaninante nire Kristo ben gwaire, käkwe mun ngite dianinkä jökrä mento munbtä. ¹⁴ Ye abko, ni nämane nüne Ngöbö rüere, abtä kukwe nämane ükaninte ni rüere, kä nämane ni ngite Ngöbö ngwäreki niere, ye abko Ngöbökwé metani krusobtä käin Kristo ben gwaire. Ye mden kisete Kristo krütani angwane, kukwe nämane ni ngite niere, ye Ngöbökwé juani ngwarbe Kristo ben gwaire, aisete namani ütiäte ñakare mda. ¹⁵ Erere arato, üai kämekäme dite krikri bti nämane gobrane, ye abko Ngöbökwé di dianinkä jökrä kän. Kristo köböire Ngöbökwé üai käme ye mikani ngwarbe ni jökrä ngwäreki. Abti ni rükä dänkien käta rüe ganaine rübtä, käta niken ni mda mda ngwena ngite ni jökrä ngwäreki, ye kwrere jire Kristo käkwe üai käme ganainbare kwäräbe, ye abko mikani gare ni jökräye, kä nikani ngwena ngite ni jökrä ngwäreki.

¹⁶ Ne mden kisete, munta mrö ño ño kwete amne munta tomna ño ño ñaen, yebtä ni mda mdakwe ñäkädre mun rüere abko, ie munkwe ñan olo ketate. Erere arato, bieta Ngöbö mikakrä ütiäte abko köböi, sö mräre nindrini köböi amne köbö jadükakrä, ye munta mike ütiäte ñakare jae, yebtä ni mda mdakwe ñäkädre mun rüere abko, ie munkwe ñan olo ketate, ¹⁷ ñöbtä ñan angwane Ngöbökwé kukwe kuin nuendi Kristo köböire abko jändrän ye nämane bä mike jirekäbe, akwa kukwe era metre Ngöbökwé, ye abko Kristo jatani ngwena ni kräke, käta bien nie. ¹⁸ Ngöböta jändrän kuin ngibiare munkrä garera munye, akwa ni ja bä mikaka bobre jatadre niere munye: Mun ñakare ütiäte rabakäre jändrän ye bkäne, niedre kwe munye, ye ngwane munkwe ñan ja olo ketate jire chi ie. Ni ja mikaka bobre ye käta angeletre mike ütiäte jae Ngöbö täte arato. Erere arato, Ngöböta jändrän mike tuare köböire kwrere ietre tä niere, akwa niaratre ñan tä nüne Ngöbö Üai Deme köböire, aisete töita kukwe ngwarbebtä, abti jata nebe ruen ütiäte krikri ietre. ¹⁹ Munkwe ñan ja olo ketadretre ietre, ñöbtä ñan angwane nitre tödekaka Kristobti abko tä Kristo ngrabare kiakia kwrere amne Kristo abko tä ni dokwä kwrere abko btä nitre ye tä nekete ñakare mda. Akwa ni kiakia ngrabare tä ketetibe jökrä, ye kwrere ni rabadre nemenkä Kristobtä amne, ni rabadre niren Kristo köböire, ie Ngöbö tö, ye kwrere ni ye tä nekete ñakare mda Kristobtä, aisete munkwe ñan kukwei mika ütiäte.

²⁰ Munkwe tödekani Kristobti angwane, ni krütani kwrere mun namani ketetibe ben, aisete üai käme tä gobrane kä nebtä, ye abko ñan nena mun dänkiene mda, se ñöbtä abko nitre tödekaka ñakare Jesubti kwrere jire mun tä nüne amne kukwe ükaninte ngwarbe abko mun tä mike ja dänkiene abko kröro: ²¹ “Munkwe ñan kise mika jändrän sebtä” amne “Munkwe ñan jändrän se kweta” amne “Munkwe ñan jändrän se dian kisete” abko ni mdata nuemna munye angwane, munta kukwei mike ütiäte. ²² Akwa kukwe ükaninte nuendre kore amne jändrän kwetata kore, ye abko näin jökrä ta, ñöbtä ñan angwane ni kä nebtä käkwe kukwe ye ükaninte nuendre abko erere dirita, aisete näin jökrä tä amne, ñan rabadre ütiäte mda. ²³ Akwa kukwe ükaninte nuendre ni kä nebtäkwe, ye abko tuen töbtä kri bkänä, ñöbtä ñan angwane nikwe nünandre metre Ngöbökrä abko tä niere. Erere arato, nikwe bikadre

bobre amne nikwe ja kwata mikadre ja tare nike abko dirita kwetre, akwa ye köböire ni ñan raba kukwe käme mdei juentari mento jabtä.

3

Kukweta ükaninte nünankrä deme

¹ Mdakäre abko, Ngöbökwé mun mikaninante nire Kristobe gwaire, aisete kä bäri ütiäte kä käinbti, kanti Kristo tä takänintbe Ngöbö küde ruenkri, ye kanti jändrän bäri ütiäte tä munkrä, yebtä munkwe ja töi mika kwatibe käre. ² Mdakäre abko, jändrän käme kä nebtä, ye jiebti munkwe ñan ja töi mika mda, akwa jändrän kuin tä kä käinbti Kristo kanti, yebtä munkwe ja töi mika kwatibe, ³ ñöbtä ñan angwane mun krütani ketetibe gwaire Kristobe amne munkwe nünandi kärekäre Kristobe, ye abko Ngöböta ngibiare munkrä. ⁴ Kristo abko mun mikaka nüne kärekäre Ngöböbe amne niara jatadita angwane, bä rabadi nuäre, ye kwrere mun bä rabadi nuäre arato niarabe gwaire.

⁵ Ne aisete kukwe kämekäme mdei tä munye, ye kite jökrä temen munkwe abko krörö: munkwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe amne, mun merire brare käkwe ñan kukwe nuen kämekäme jabtä kwärikwäri. Mun tö rabai bäri ni mda mike jabe, ye munkwe kita temen. Erere arato, kukwe kämekäme tä mun töibtä amne mdeita nebe krübäte munye, ye munkwe kita temen amne munkwe ñan jändrän jökrä ribe kabre krübäte jae, ñöbtä ñan angwane ni tö jändränye kabre kore abko käta jändrän ye mike ngöböire jae Ngöbö täte aisete. ⁶ Angwane ni kwati tä ja mike ngite kore, ye dokwäre Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen kri krübäte. ⁷ Mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämäne nüne kore angwane, mun nämäne ja kite kukwe kämekäme ye nuene jökrä arato. ⁸ Akwa mtare kukwe krörökrörö kite jökrä temen munkwe: mun moto romon, mun mätä ni mdabtä amne kukwe mikatbe kämekäme ni mda mda rüere amne mun ñäke ngwarbe diän diän ni mda mdabtä amne, mun ñäke diän diän ye kite jökrä temen munkwe. ⁹ Erere arato, munkwe ñan ja ngöka kwärikwäri, ñöbtä ñan angwane mun nämäne nüne ño käne angwane, mun nämäne dre dre nuene, ye abko munkwe kitanina jökrä temen ¹⁰ amne dän btin kita jabtä, ye kwrere jire mun nena ni btin kwrere. Köbö kwatirekwatire Ngöbö mun dätekä kitera mun kwite bäri ja kwrere, ye köböire abko Ngöbö rükadre gare bäri kuin munye. ¹¹ Ye mden kisete, Ngöbö ngwärekri ni ñakare israelitare ya o ni israelitare, ye abko ñakare ütiäte mda. Erere arato, ni ñäräkrä mikani kwatabtä nitre israelitata nuene ye kwrere ya o ñakare ya, ye ütiäte ñakare mda Ngöbö ngwärekri rabakäre dianintari. Erere arato, ni menteni ya, ni käme töi ñakare ya, ni klaboré ya, ñakare ya, ye abko ñakare ütiäte mda Ngöbö ngwärekri, akwa Kristo abko aibe ütiäte jändrän jökrä bti ta amne niarata nüne nibtä aibe ütiäte.

¹² Ngöbö käkwe mun dianinkä jenena jakrä amne mun abko deme amne Ngöböta mun tarere, aisete munkwe nuna krörö: munkwe ni mda mda ngwian buen bobre jae, munkwe ja moto mika kuin ni mda mdakrä amne, munkwe rika tidrä ni mda mdabtä. Erere arato, munkwe ja moto mika jäme amne munkwe jändrän jökrä ngibia bätärekä ja täritäri. ¹³ Erere arato, ni mda mda tä kukwe nuene mun rüere ne ngwane, munkwe ñan ja ngie mika amne, kukwe tarä ja rüere kwärikwäri munkwe ne ngwane, munkwe kukwe ye dian jabtä tä kwärikwäri. Ye abko, ni Dänkien käkwe mun ngite diani munbti ta, ye kwrere munkwe nuen jakrä kwärikwäri arato. ¹⁴ Akwa jändrän jökrä kuin, ne bti ta abko munkwe ja tare kwärikwäri, ye köböire abko munkwe ja mäkädi era metre jabe kwärikwäri.

¹⁵ Mdakäre abko, mun jökrä abko tä ketetibe Kristo ngrabare kiakia kwrere amne, Ngöbökwé mun käräbare jakrä nünakäre jäme jabe kwärikwäri, aisete kä jäme Kristokwe, ye ie munkwe kä bian gobrane jabtä. Erere arato, jändrän jökräbtä munkwe kuin nie Ngöböye. ¹⁶ Erere arato, Ngöbökwé mun mikani töbtä, yehti munta dirire jae kwärikwäri amne munta mäträre jabtä kwärikwäri arato angwane, Kristo kukwei kuin, yehtä munkwe töbika kärekwäre. Erere arato, munkwe Ngöbö käi ngwian nuäre jabtä, käkwe salmos, himno nie käre Ngöböye amne, ka mda mda Ngöbö käikitakakrä, ye munkwe nie Ngöböye arato angwane, Kristo kukwei kuin, yehtä munkwe töbika kärekwäre. ¹⁷ Angwane munkwe jändrän nuen ya o munkwe blita ya, akwa munkwe nuen jökrä ni Dänkien Jesu käfti, käkwe kuin nie Ngöbö ni Rün nikweye ni Dänkien Jesu köböire.

Nünandre ño ja gwiriete

¹⁸ Mdakäre abko, mun merire gure gure käkwe ni brare munkwe ye kukwei mika ütiäte jae, kukwe mikakäre täte, ni tödekaka ni Dänkien Jesubti käkwe nuendre ye kwrere. ¹⁹ Erere arato, mun brare gure gure abko käkwe meri munkwe ye tare amne, munkwe ñan mika ene ja kisete amne munkwe ñan bätä ngwian btä.

²⁰ Ngäbäkre, mun abko käkwe mun rün btä mun meye kukwei mika täte jändrän jökräbtä, ñobtä ñan angwane ye abko käfta nebe nuäre ni Dänkienbtä. ²¹ Amne mun ngäbäkre rünre abko käkwe ñan ngra ngra ngäbäkrebti, niaratre moto mikakäre ulire dikaro.

²² Mun klaboré abko käkwe mun bkänkä kä nebtä kukwei mika täte sribi jökräbtä, akwa ñan mun bkänkä okwäbti aibe munkwe sribi nuendre kuin niara moto mikakäre nuäre, akwa munkwe sribi jire jökrä nuen kuin ja moto kuinbti mun Dänkien Jesu mikakäre ütiäte jae. ²³ Mdakäre abko, munkwe dre dre nuen, erere munkwe nuen kuin ja di ngöi jökrä amne, ñan munta sribire ni kä nebtä kräke, akwa munta sribire ni Dänkien Jesu ara jire kräke abko munkwe nütü käkwe sribi kore, ²⁴ ñobtä ñan angwane munkwe sribi nuendre kuin, ye ütiäre abko ni Dänkien käkwe jändrän kuin kä künbti biandi munye abko gare munye. Ye abko, Kristo mun Dänkien era metre ara kräke munta sribire, aisete munkwe sribi nuen kuin. ²⁵ Akwa nire nire këta kukwe nuene ni mda rüere, ye dokwäre abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko tä kukwe ükete ja kwrere ni jökrä kräke.

4

¹ Amne mun ni klaboré bkänkä, mun ye abko Bkänkä tarä kä künbti arato abko mun Dänkien Jesukristo, ye abko munkwe ngwian töre jae, käkwe ni klaboré munkwe mika sribire kuin era metre jakrä amne munkwe ñan mika ene jae.

Blitadre kärekwäre Ngöböbe

² Mdakäre abko, munkwe ja töi mika kwatibe blitakäre kärekwäre Ngöböbe amne drebtä munkwe blitadre Ngöböbe, yehtä munkwe mokre jabti, käkwe kuin nie Ngöböye. ³ Angwane kukwe nämane ükani kaibe tiebe Ngöbökwé Kristobtä, ye abko tita mike gare, abtä tita ngite kä teri mtare. Kukwe ye abko tikwe mikadre gare bäri ni mda mdaye, abkokäre ni Dänkien käkwe kä biandre nunye, yehtä munkwe blita Ngöböbe nunkrä. ⁴ Erere arato, kukwe kuin Kristobtä, ye tikwe mikadre gare ni mda mdaye angwane, rükadre gare kuin metre ietre abko erere tikwe mikadre gare, yehtä munkwe blita Ngöböbe tikrä. ⁵ Angwane nitre tödekaka ñakare Kristobti, ye okwäbti munkwe nuna töbtä amne, kä tädre munye blitakrä bentre Kristobtä angwane, munkwe

blita btá amne, munkwe ñan kä juan ngwarbe ta. ⁶ Erere arato, käre munkwe blita ja moto jämenbti ni mda mdabe amne mun kukwei rabadi mate nuäre ni mda mda olote, ni mda mdakwe kukwe ngwiandretari ño ño munye Ngöbötá, ye munkwe kukwe kadre ngäbti ño rabadre gare munye abkokäre.

Pablota köbö kuin juen

⁷ Mdakäre abko, ni mräkä Tíquico tare kri nikwe. Niarakwe ti die mikani kri krübäte amne tá sribire gwaire tibe ni Dänkien Jesu kräke. Niara näin nebe mun kánti yete angwane, dre dre tá nakenkä tibtä nete abko niedi jökrä kwe munye. ⁸ Amne nunta ño nete abko niedre kwe munye amne, kä mikadre nuäre kwe munbtá, abkokäre tita juen. ⁹ Amne Onésimo näin siba Tíquicobe nebe mun kánti yete. Onésimo ne abko tare kri nunkwe amne ni raba tödeke niarabti. Mdakäre abko, niara mun mräkä Colosabo yete arato abko näin siba. Dre dre tá nakenkä nete abko niedi jökrä kwetre munye.

¹⁰ Amne ti kukwe muko Aristarco tá ngite siba tibe kä teri nete abko käta köbö kuin juen munkrä. Erere arato, Bernabé etbakrä Marcos abko käta köbö kuin juen munkrä. Marcos ne rika nebe mun kánti angwane, dre dre nuendre kräke abkobtä blitabarera munbe, aisete nane Marcos rika nebe basare mun kánti yete angwane, munkwe ka ngäbti kuin. ¹¹ Erere arato, ni iti kädianta Jesu abko ara kädianta Justo arato abko käta köbö kuin juen munye. Nitre tá sribire tibe gwaire kä gobrankrä ni Dänkien ye kräke, ngätaite nitre ne aibe abko israelitare. Niaratre ne abko käta kä mike nuäre kri tibtä nete. ¹² Amne Epafras sribikä Kristo Jesukrä abko käta köbö kuin juen munye arato. Epafras ne abko mun mräkä Colosabo yete amne Ngöbö tö dreye munkrä, ye erere munkwe nünandre käre amne, mun rabadre nünenkä dite era metre ni Dänkienbtá, abkokäre käre niarata blite Ngöböbe munkrä.

¹³ Amne Epafras abko tá sribire krübäte munkrä, ye abko tita tuen ja okwä jenbti, aisete tita kukwe era erere niere niarabtä munye, akwa ñan mun Colosabo yete aibe kräke tá sribire kore, akwa ja mräkätre tödekaka Jesubti tá juta Laodiceate amne juta Hierápolite abko kräke tá sribire krübäte arato. ¹⁴ Amne Lucas ni kräkä bianka abko tare kri nikwe, niara ye abko käta köbö kuin juen munkrä. Erere arato, Demas käta köbö kuin juen munkrä.

¹⁵ Angwane ja mräkätre tödekaka Jesubti tá juta Laodicea, kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre tikrä. Erere arato, tita köbö kuin juen Ninfakrä amne ja mräkätre tá ja ükekrö niara juete, kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre arato.

¹⁶ Tita tarä juen munkrä, nebtá munkwe ñäkä ünän jökrä angwane, munkwe juan nebe juta Laodiceate abko ja mräkätre yete kákwe ñäkadre btá arato abkokäre. Erere arato, tarä tikani tikwe tá ja mräkätre Laodiceabo kisete, ye jaraba mun kánti yete angwane, munkwe ñäkä btá arato.

¹⁷ Mdakäre abko, Arquipoye abko munkwe kukwe ne nie krörö tikrä: sribi mikani ma kisete ni Dänkienkwe, ye makwe nuen kuin täte abko munkwe nie kore ie tikrä.

¹⁸ Mräkäre abko, ti Pablo ti ne abko käta köbö kuin juen munye abko tita tike ja kise jenbti au munkrä, tita tarä ne tike rabadre gare munye abkokäre. Tita ngite mäkäninte kadenanbti nete, ye munkwe ngwian töre jae abko tita ribere munye. Ngöböke ja moto mika kuin mun jökrä kräke. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Käne Pablokwe Nitre Tesalónicabokrä 1 Tesalonicenses

Tärä ne abko tikani Pablokwe kä 50-51 angwane, aise te tärä ne abko tikani bäri käne kwe. Pablo nikani Ngöbö kukwei kuin kädriere juta Tesalónicate angwane, nikani Silvanobe amne Timoteobe. Pablo namani Ngöbö Kukwei kuin kädriere juta Tesalónicate angwane, ni kwati namani romon kräke, abtä ngitiani, nikani nebe juta Atenate mda. Yebti Pablo tö namani rikai sribireta Tesalónicate nitre tödekaka Jesubti Tesalónicabo die mikakäre nüne bäri Jesukrä, akwa ñan nikaninta yete. Akwa nitre Tesalónicabo tödekaka Jesubti nämane ja tare nike nitre tödekaka ñakare Jesubti ye kisetete, aise te Timoteo aibe juaninta Pablokwe tärä ne ngwena nitre Tesalónicabo die mike. Ye abko tä tikani Hechos 17.1-14 yebtä.

Pablokwe tärä juani abko tikani krörö kwe ja täritäri: nitre Tesalónicabo gätäkä Jesu käbti abko kräke Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare, abtä Pablokwe kuin niebare Ngöböye. Erere arato, Ngöbö nämane bentre abko Pablokwe mikaninta töre ietre.

Bobukäre abko, Pablokwe nünabare ño nitre Tesalónicabo ngätäite amne niaratre tarebare ño kwe abko mikaninta töre kwe ietre. Pablokwe tärä tikani kore nitre Tesalónicabo die mikakäre nüne käre Jesukristokrä.

Bämäkäre abko, Pablokwe nitre Tesalónicabo töi diani nüne bäri Jesukristokrä. Mdakäre abko, ni tödekaka Jesubti tä krüte, btä dreta nakenkä abko niebare kwe ietre. Mräkäre abko, nikwe Jesukristo ngibiadre ngäbti ño kisere abko niebare kwe arato.

Pablota köbö ngwentari

¹ Mun gätäkä Jesu käbti tä nekete ni Rün Ngöbökri amne ni Dänkien Jesukristokrä käta nüne juta Tesalónicate, ye ie ti Pablo, Silvano amne Timoteo käta köbö ngwentari. Ngöbö raba ja moto mike kuin munkrä amne, mun raba nüne jame Ngöbö diebti, ie nun tö.

Pablota kuin niere nitre Tesalónicaboye

² Ja mräkätre, käre nunta kuin niere Ngöböye mun jökräbtä amne, nunta blite Ngöböbe angwane, nunta blite ben munkrä. ³ Erere arato, nunta blite Ngöbö ni Rün nikwebe angwane, munta tödeke kwatibe Ngöböbti abtä munta sribi kuin nuene ni mda mdakrä abko käre tä nüke töre nunye. Erere arato, munta Ngöbö tarere abtä munta jändrän kuinquin nuene ni mda mdakrä abko käre tä nüke töre nunye. Erere arato, munta ni Dänkien Jesukristo ngibiare ngäbti abtä munta nünenkä dite ja tare nikakäre tödekabtä Jesubti abko käre tä nüke töre nunye.

⁴ Ja mräkätre, Ngöböta mun tarere. Niarakwe mun dianinkä jen jakrä, ye abko gare kuin nunye, ⁵ ñobtä ñan angwane nun jataba kukwe kuin Jesukristobtä kädriere munbe angwane, ñan nunkwe blitabare jirekäbe, akwa nun köböire Ngöbökwé ja di kri mikani gare munye amne, Ngöbö Üai Deme käkwe sribi nuenbare kri mun ngätäite. Erere arato, kukwe ne abko era metre munkrä abko nämä gare munye. Ye mden kisetete, Ngöbökwé mun dianinkä jen jakrä gare kuin nunye. Erere arato, nun nämä munbe angwane, nun nämä jändrän kuinquin aibe nuene munkrä abko garera mun jökräye. ⁶ Ye abko, nun nämä nüne ño, erere arato ni Dänkienkwe nünabare ño, ye kwrere mun jatani nüne abko krörö: Munkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti, ye dokwäre

mun näma ja tare nike, akwa Ngöbö Üai Deme köböire kä namani bäri nuäre munbtä. ⁷Ye mdenbtä abko, nitre gätäkä Jesu käbti nünanka kä Macedoniate amne kä Acayate, kräke mun nämane ütiäte kri, aiseti munkwe nünabare ño, ye abko käkwe niaratre töitikani nünanbtä. ⁸Erere arato, kukwe kuin ni Dänkienbtä, ye abko ñan nitre Macedoniabo amne Acayabo aibe ie gare akwa, mun köböire kukwe ye nena gare mente temen. Ye aiseti ñan nunkwe kukwe ye mikadre gare amne batibe rabadi gare ni mda mdaye, ⁹⁻¹⁰ñobtä ñan angwane nun nükani mun ngätäite angwane, munkwe nun kani ngäbti ño, ye abko garera ni mda mdaye. Erere arato, munkwe jändrän dätebare ngöbö ngwarbere tuanimetre ño, bti munkwe Ngöbö nire era metre kani ngäbti ño sribikäre kräke, amne Jesu Ngöbö Odei tä kä kämbti abko munta ngibiare ngäbti abko nena gare ni mda mdaye abko erere tä niere nunye. Jesu ye abko müre ketani, bti Ngöböke mikaninta nire. Ngöböke ni mikadi ja ngie nuen, ye ngäniene Jesuta ni dentari.

2

Sribi Pablokwe nitre Tesalónicabobe

¹Ja mräkäre, nun janama mun kánti, ye abko ñan nun janama ngoto nike ngwarbe, ye gare kuin munye. ²Nun janama mun kánti, ye känenkri nun näma juta Filipos angwane, nitre yete käkwe nun mikaba ja tare nike kri amne nun mikaba ngwarbe jae kwetre arato. Nun rüe rababa kwati mun kánti arato, akwa Ngöböke nun die mikaba ja kukwei kuin kädriere munbe, aiseti nunkwe ja moto mikaba kwekbe blitakäre munbe, ³ñobtä ñan angwane kukwe era erere nunkwe kädrieba amne, ñan nun näma blite ja töi blobti. Erere arato, nun ñan tö rababa mun ngökai jire chi. ⁴Akwa Ngöböke tödekani nunbti sribi ne nuenkäre, käkwe nun mikani ja kukwei kuin kädriere abko erere nunta dirire. Ye abko nun ñan tö ni mda mda moto mikai nuäre diribtä kore, akwa Ngöbö aibe nun tö moto mikai nuäre, ñobtä ñan angwane Ngöbö aibe käta ni moto ño abko tuente aiseti. ⁵Ye mdenbtä, nunkwe ñan blitaba nuäre nuäre jire bati mun näkwitakäre. Erere arato, ñan nun janama bike kuin munbe ngwian diankäre jae munkän, ye gare kuin munye amne tuen kuin Ngöböye. ⁶Erere arato, ñan nun käikitadrekä munkwe amne ni mda mdakwe, abkokäre nunkwe Ngöbö kukwei kädrieba.

Nun abko Jesukristo kukwei ngwianka, aiseti nun rabadre sribi ütiä kärere munye, akwa nunkwe käräba ñakare munye. ⁷Akwa ngäbäkre chi därebe meye kwe tä ngibiare kianbtä abko ben meyeta blite jäme, kwrere jire nunkwe blitaba jäme munbe. ⁸Erere arato, mun tare bäri kri nunkwe, aiseti ñan nunkwe kukwe kuin Ngöböke aibe mikaba gare munye, amne nun töi ño ño abko käi rababa nuäre nunbtä mike gare jökrä munye, ñobtä ñan angwane mun tare kri nunkwe aiseti. ⁹Ja mräkäre, nun nämane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä kädriere munbe angwane, käre nun nämane ganane mrökrä jae. Nun nämane sribire tare dibire rare, ñobtä ñan angwane nun ñan tö namani sribi mikai mun kötärä, ye tä töre kuin munye, ruen nunye.

¹⁰Mdakäre abko, mun ngätäite nunkwe nünanba deme amne metre Ngöbö ngwärekre amne, ni mda mda ñan rababa ñäke blo nunbtä, ye munkwe tuani amne Ngöböke tuani arato. ¹¹⁻¹²Ye abko, ngäbäkre rün kwe käkwe töi dian amne die mika kwe, ye kwrere nunkwe mun töi diani jändrän kuin nuene amne, mun moto ulire angwane, nunkwe kä mikaninta nuäre munbtä, ye tä gare munye, ruen nunye. Erere arato, ni jen Ngöböke käkwe nünandre ño abko erere nunkwe nünanma munye. Kä nuäre te Ngöböta gobrane, ye kánti niarata mun kärere rabakäre siba jabe.

¹³ Nun nämane Ngöbö Kukwei kädriere munbe angwane, kukwe ye abko munkwe kani ngäbti Ngöbö Kukwei ara jire kwrere amne, ñan kukwe mikanintbe ni mdakwe, kwrere munkwe kani ngäbti. Yebtä abko, käre nunta kuin niere Ngöböye arato, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei ye abko tä sribire mun tödekaka Jesubti ye töibtä mtare. ¹⁴ Ye abko ja mräkätre, nitre jen Ngöbökwé gätäkä Kristo Jesu käfti kä Judeate abko mräkä israelita käkwe ngwiani ja tare nike kri tödekabtä Jesubti, ye kwrere munkwe ja tare nikani tödekabtä Jesubti mun mräkä Tesalónicabo kisete. ¹⁵ Kira abti kä nüke mtare nitre israelita tä ni juani Ngöbökwé blitakäre bentre kämike abko krörö: Nitre israelita abko käkwe ni Dänkien Jesu müre ketani. Ye kwrere Ngöbö kukwei niekä kira müre ketani kwati kwetre arato. Erere nun juantari kä ye kanti kwetre arato. Yebtä Ngöbö moto ñakare nuäre kräke amne, niaratre tä ja rüere ni jökräbe abko krörö: ¹⁶ Nitre ñakare israelitare rabadre dianintari, abkokäre nun töta nebe kukwe kuin Jesubtä kädriei bentre angwane, nitre israelita tätre neme ja rüere nunbe. Ne kwrere nitre israelita tä ja mike ngite bäri kabre krübäte. Yebtä abko Ngöbö moto gadadi, käkwe ngwiandi ja ngie nuen kri krübäte.

Pablo tö namani ja tuaita nitre Tesalónicabobe

¹⁷ Ja mräkätre, ni ngidianinkä jötrö ken jene jene ja okwä bäre mento angwane, ni nämane ja tuenta ñakare akwa, käre munta ja töibtä munkwe amne, bäri nun tö namani rikai ja tuakäreta munbe arato. ¹⁸ Nun tö namani rikai mun kanti, akwa ti Pablo, ti ne bäri tö rababa rikai bäre bäre akwa, Satanakwe ji ötaba nun käne, aisete nun ñan namaninta mun kanti. ¹⁹ Nun tö rababa näin bäri, ñobtä ñan angwane Jesu rükadita angwane, mun tädi näin käre Jesube, bti nunta tödeke. Mun tädi näin käre Jesube angwane, Jesu rükadita näire, käi rabadi nuäre nunbtä amne ja rabadi ruen ütiäte sribi munkwebtä nunye Jesu ngwärekre, aisete nunta tödeke bäri krübäte munbti. ²⁰ Ne aisete mun ütiäte kri nunkrä amne, mun käi nuäre kri nunbtä arato.

3

¹ Nun tö rababa mun tuai bäri, aisete nun ñan rababa neme nuäre, abtä nun aibe rabadi kaibe juta Atenas nete abko munkwe ükateba kore angwane, ² nun mräkä Timoteo abko juanba munkwe. Timoteo abko tä sribire Ngöböbe kukwe kuin Kristobtä kädriere. Nunkwe niara juanba mun töi ketabtäkäre Jesubtä amne, mun kitakäre nüne bäri Jesukrä. ³ Erere arato, kukweta nakenkä taretare mun rüere, yebtä munkwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäräkwarä abkokäre nunkwe juanba, ñobtä ñan angwane nita ja tare nike tödekabtä Jesubti, ye tä käre ni jiete, ye garera mun jökräye. ⁴ Ye garera kore munye, ñobtä ñan angwane nun nämä munbe yete angwane, nikwe ja tare nikadi kri abko nunkwe nieba munye, mden erere tä nakenkä nißtä abko nena gare munye arato. ⁵ Ne mdenbtä abko, mun töi nämane Jesubtä ya abko ti Pablo ne tö rababa gai amne, ti ñan rababa neme nuäre, käkwe Timoteo juanba kukwe gain jakrä, ñobtä ñan angwane nane Satanakwe kukwe käme mikadre mun jiete mun nuatekäre ja käne, ye abko jürä rababa krübäte tibtä, amne nane nunkwe ngoto nikani kri ngwarbe abko jürä rababa tibtä arato.

Timoteo nükaninta Pablo kanti kukwe kuin gwena

⁶ Akwa Timoteo janama Tesalónica mun kanti yete, rükabata angwane, mun tä tödeke kwatibe Jesubti amne, mun tä ja tarere kwärükwäri amne ni mda mda tarere, ye abko kukwe kuin järükaba kwe nunkrä. Erere arato, käre nunta nüke töre munye ja moto kuinbti amne, nun tö ja tuaita munbe, ye kwrere mun tö ja tuaita nunbe arato, nieba Timoteokwe munye. ⁷ Ne mdenbtä abko kä rababa nuäre nunbtä amne, ja rababa ruen dite munye ja

mräkä, ñobtä ñan angwane nunta ja tare nike kri abtä jata nebe ruen diäne nunye akwa, mun abko tä tödeke Jesubti, ye abko bäri käi nuäre nunbtä. ⁸ Mdakäre abko, munta nünenkä dite ni Dänkien Jesu diebti ye gaba nunkwe abko käta nun die mike bäri mda. ⁹ Nebtä abko kukwe ñan tä nebe kwen jire mda nunye kuin niekäre Ngöbö nikweye munbtä. Erere arato, munkwe kä mikani nuäre kri nunbtä Ngöbö ngwärecri, yebtä abko nunkwe kuin niedre ño mda Ngöböye ñan tä nebe nuke gare nunye arato. ¹⁰ Ngöböke kä biandre nunye niken ja tuenta gwärere munbe ie nun tö, ñobtä ñan angwane dre dre ngämi gare munye, rabadre mun die mike tödeke bäri Jesubti, yebtä abko nun tö näin mun die mike bäri abko nunta ribere dibire rare Ngöböye.

Pablota blite Ngöböbe

¹¹ Tita blite krörö Ngöböbe mun kräke: Ngöbö ni Rün nikwe ara amne ni Dänkien Jesu kärke nun jie tika nebata mun kanti abko ie nun tö. ¹² Mdakäre abko, nunta mun tarere ño, ye kwrere ni Dänkien kärke mun mikadre ja tarere bäri kwärikwäri amne, ni mda mda tarere bäri mda arato. ¹³ Erere arato, ni Dänkien Jesu jatadita nitre deme kwe ben, ye ngäbti Ngöbö ni Rün nikwe kärke mun töi mika dite nünakäre metre amne deme ja ngwärecri abko ie nun tö. Abko kore se.

4

Ñan ja mikadre gure jire chi bati bati, akwa nünandre deme

¹ Mdakäre, ja mräkäre, munkwe nünandre metre kä mikakäre nuäre Ngöböbtä, ye nunkwe diribarera munye abko erere munta nüne. Mtare munkwe nuna janknu kore köbö kwatirekwatire abko nun tö ribei munye ni Dänkien Jesu käbti, ² ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu kärke nun mikani kukwe dirire munye abko nunkwe diriba munye, ye nena gare mun jökräye abko krörö:

³ Mun rikadre nüne bäri deme mda Ngöbökrä köbö kwatirekwatire, ie Ngöbö tö abko krörö: munkwe ñan ja mika gure jire chi bati bati. ⁴ Erere arato, mun töi raba ngitiekä ja mikabtä gure tiebe ni mda mdabe angwane, munkwe ja ngrabare ye näkwita au amne, munkwe nuna kuin deme amne ja mika ütiäte kwärikwäri munkwe. ⁵ Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko tä ja gaire ñakare jändran ngwarbe kwrere, ye kwrere munkwe ñan nuna. ⁶ Mdakäre abko, mun ja mräkäre Jesu käbti kärke ñan kukwe nuen blo ja rüere kwärikwäri amne, munkwe ñan ja ngöka kwärikwäri ja mräkä merire, brare mikabtä ja ken bati bati, ñobtä ñan angwane ni kukwe nuenkä käme mräkä rüere kore abko ni Dänkienwe mikadi ja ngie nuen abko nunkwe niebara munye amne, nunkwe mun mikabara mokre btä. ⁷ Ye abko, Ngöböke ñan ni käräbare ja mikakäre ngite kore ni mda mdabe akwa, Ngöböke ni käräbare nünakäre kuin deme jakrä. ⁸ Ne mden aisete, nire nire mun ngätäite kärke kukwe ne kitadre temen angwane, ñan ni kä nebtä kukwei kitadre temen kwe akwa, Ngöbö ja Üai Deme bianka nie, ye ara jire kitadre temen kwe.

⁹ Ja mräkäre, munta ja tarere kwärikwäri, yebtä abko nun ñan raba tära tike munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara kärke mun töi tikani ja tarere kwärikwäri. ¹⁰ Munta ja mräkäre tödekaka Jesubti nünanka kä ngrabare temen Macedonia yete tarere jökrä bkänä. Ye abko kuin akwa, munkwe ja taredre bäri mda köbö kwatirekwatire abko nunta niere munye.

¹¹ Mdakäre abko, munkwe ja töi mika nünanbtä jame amne, munkwe töbika bäri kukwe jakwebtä. Mdakäre abko, sribidre jen jakrä munkwe, niebare nunkwe munye, ye kwrere munkwe sribi ja kise jenbti jakrä. ¹² Munkwe ne nuendre mun rabadre ütiäte nitre tödekaka ñakare Jesubti ye okwäbti

abkokäre. Erere arato, munkwe nünandre kore jändrän jen jakwebti. Ye kwrere munkwe ñan jändrän ni mdakwe ngibiadi nünankrä jae abko ie nun tö.

Jesu jatadita nirekrä abko Pablokwe niebare

¹³ Mdakäre abko ja mräkäre, ni mda mda käta tödeke ñakare Jesubti abko ni mda ñakare tödekakrä kwetre, aiseite mräkäta krüte kän angwane, motota nõtöte krübäte jiebti. Ye kwrere ñan rakadrekä munbtä, abkokäre ni tödekaka Jesubti tä krüte angwane, dreta nakenkä btä abko nun tö mikai gare krörö munye: ¹⁴ Jesu müre ketani, bti nükaniinta nire, ye abko garera nie amne era nirkä. Ye kwrere arato, ni tödekaka Jesubti krütanikrütani, ye abko Ngöböke mikadita nire rikakäre Jesube abko era nirkä arato. ¹⁵ Ni Dänkien Jesu ara käkwe kukwe diribare, erere nunta niere munye abko krörö: Ni Dänkien Jesu jatadita angwane, nitre tödekaka bti tä nüne, ye ñan rikadi ben ni krütanikrütani känenkri, ¹⁶ ñobtä ñan angwane ni tödekaka Jesubti krütanikrütani rükadita nire käne. Ni Dänkien Jesu ara jire jatadita kä käinbti timonkwäre angwane, ni kukwei jaradi kri kä käinbti timonkwäre. Erere arato, angele ütiäte kri abko kukwei jaradi amne, trombeta ngö kä käinbti abko kukwei jaradi ni Dänkien käne arato. Ye ngwane ni tödekaka Kristobti krütanikrütani, ye ara jire rükadita nire käne. ¹⁷ Yehti ni tä nüne nüne abko jänäin gwaire nitre yebe mütateta käin ni Dänkien Jesu ngäbti. Ye ngwane ni rabadi nüne kärekäre ni Dänkienbe. ¹⁸ Ne aiseite munkwe bliita kukwe nebtä ja die mikakäre kwärikwäri.

5

¹⁻² Mdakäre abko ja mräkäre, ni Dänkien Jesu jatadita ne abko rakadikä ñongwane ti rabadre niereta munye, akwa ti bike niere ñakare munye, ñobtä ñan angwane garera metre krörö munye: Ni gokä rükadre gore ñongwane gare ñakare ju bkänkäye, akwa batibe rükadre gore deo, ye kwrere jire ni tädi ni Dänkien ngibiare ngäbti ñakare angwane, batibe jatadita. ³ Ne kwrere arato, meri ñan mobe bren kwe kisete, ye käkwe ja ngibiadre ñongwane metre gare ñakare ie, akwa batibe ja ngibia käi tä nuke ie, ye kwrere nitre tödekaka ñakare Jesubti tädi niere krörö: Mtare kukwe ñakare. Nita nüne kuin jäme, tädi niere. Ye ngwane ni Dänkien Jesu jatadita käkwe juandi ngwarbe jökrä amne ñan kwäräbedre jire kwetre.

⁴ Akwa mun abko ñan tä nüne kä ikote ja mräkäre, aiseite ni Dänkien Jesu jatadita abko btä mun töita, aiseite munta ngibiare ngäbti kisere mun ñan kwandre jäme ie. ⁵ Ye abko, mun jökrä tä nüne kä ngwente Ngöbö träte. Ñan nita nüne mente Ngöböye kä ikote amne ñan nita nekete kä ikokri. ⁶ Ne mden kisete ni tödekaka Jesubti käkwe ñan nünandre okwä kware, akwa ni tädre ngwäte niara ngibiare ngäbti amne nikwe ja ngibiadre kukwe kämekäme ngäniene. ⁷ Nita kibien abko tä kibien deo abko gare nie. Erere arato, ni dröbaka dröbaka tä dö ñaen kä ikote deo, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka ñakare Jesubti abko, ietre Ngöbö gare ñakare, aiseite ñan tä ni Dänkien Jesu ngibiare ngäbti. ⁸ Akwa nitre tödekaka Jesubti tä nekete kä ngwen yekri amne nikwe kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe nuendre ñakare nitre dröbaka ye kwrere. Akwa ari töbke kuin ja käne kukwe kämekäme rüere. Erere arato, ari tödeke kwatibe Jesubti amne, ni rükä käta jändrän ribi mike ja maträbti ja ngibiakäre, ye kwrere ari ja tarere kwärikwäri ja ngibiakäre. Ne kwrere arato, ni Dänkien Jesu jatadita ni dantarikäre, ye ngäbti abko ari niara ngibiare kisere, ño ni rükä käta sobro balinkwatere ribi mike ja dokwäbti ja ngibiakäre ye kwrere. ⁹ Nikwe nünandre kore, ñobtä ñan angwane ñan Ngöbökwä ni dianinkä ja ngie nuakäre akwa, niarakwe ni dianinkä jen jakrä

ni diantarikäre ni Dänkien Jesukristo köböire. ¹⁰ Nita nire ya o ni krütarera ya, akwa ni rabadre nüne kärekäre ni Dänkien Jesukristobe, ne mdenkäre ni Dänkien Jesukristo krütani ni kräke. ¹¹ Ne aisete munkwe ja moto mika nuäre kwärikwäri nünakäre dite ni Dänkien Jesukristo kräke amne, munkwe ja mika bäri dite nünakäre ni Dänkien Jesukristo kräke. Ye abko munta nuene, akwa nuen janknu munkwe.

Nünandre ño jabe kwärikwäri

¹² Ja mräkätre, kukwe mda nun tö nibi ribei munye abko krörö: Nitre mun jie ngwianka kätä sribire mun ngätäite amne tä mun töi tike era metre ni Dänkien Jesubtä, ni ye abko munkwe mika ütiäte jae. ¹³ Erere arato, sribi nuenta kwe, yebtä raba tare kri munkwe amne munkwe mika bäri ütiäte jae.

Mdakäre abko, munkwe nüna jame jabe kwärikwäri, ie nun tö. ¹⁴ Mdakäre abko ja mräkätre, nire nire btä kä krene sribire, yebtä munkwe ñäkä ietre amne, nire nire moto ulire abko munkwe die mika kä mikakäreta nuäre btä. Erere arato, nire nire di krüte abko munkwe die mika. Erere arato, mun ñan moto raba romon jötrö jötrö ni mda mdakrä. ¹⁵ Mdakäre abko, munkwe ja mika juto kukwe ne nuene abko krörö: Ni mdakwe kukwe nuen blo mun rüere akwa, munkwe ñan ja ngie mika amne, munkwe jändrän kuin nuen jakrä kwärikwäri, ye kwrere munkwe nuen ni mda mda ñakare tödekaka Jesubti kräke.

¹⁶ Käre munkwe kä ngwian bäri nuäre jabtä. ¹⁷ Käre munkwe blita Ngöböbe. ¹⁸ Kukwe ño erere, btä munkwe kuin nie Ngöböye, ñobtä ñan angwane ni tödekaka Kristo Jesubti käkwe kuin niedre Ngöböye abko ie Ngöbö tö.

¹⁹ Mdakäre abko, sribi Ngöbö Üaikwe ñan dokwä tākä munkwe. ²⁰ Erere arato, ni Ngöbö kukwei niekä, ye ñan kukwei mika ngwarbe munkwe, ²¹ akwa tä Ngöbö kukwei niere metre ya, ñakare ya, ye mika ñäräre kuin munkwe amne, kukwe kuin nie kwe ne ngwane, munkwe kukwei mika era. ²² Erere arato, kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe, ye ngäniene kä mikaka munkwe.

Kukwe niebare mrä Pablokwe

²³ Mräkäre abko, Ngöbö ni mikaka nüne jame jabe kwärikwäri amne ni mda mdabe, Ngöbö ye ara käkwe mun die mika nüne kuin deme. Amne ni Dänkien Jesukristo jatadita, ne ngwane ja ñan rabadre ruen ngite niara ngwäreki munye, abkokäre Ngöbökwé mun üai amne mun ngrabare üka kuin kukwe kämekäme ngäniene. ²⁴ Ngöbö mun käräkä abra tä ja kukwei mike täte era metre amne kukwe ne rabadi bare täte jökrä ie.

²⁵ Ja mräkätre, munkwe blita Ngöböbe nunkrä. ²⁶ Erere arato, munkwe köbö ngwiantari jae angwane, munkwe ja demain era metre ja moto kuinbti. ²⁷ Mräkäre abko, munkwe ñäkä tarä nebtä ja mräkä mda mdakrä abko tita niere munye ni Dänkien käbti.

²⁸ Ni Dänkien Jesukristo raba ja moto mike kuin mun kräke. Ne abko kore. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bobukäre Pablokwe Nitre Tesalónicabokrä 2 Tesalonicenses

Pablo nämane juta Corintote angwane, niarakwe tärä ne tikani juandre nitre gätäkä Jesu käbti nünanka juta Tesalónica kánti. Tärä 1 Tesalonicenses jänikani Silvanokwe amne Timoteokwe nebe Tesalónica yete, abti nukaninta Pablo kánti juta Corintote. Yebti tärä ne tikani Pablokwe nitre Tesalónicabokrä. Jesukristo jatadreta ño amne jatadreta ñongwane abko Pablo tö namani dirii nitre tödekaka Jesubti Tesalónicabo yeye abko erere tikani kwe tärä nebtä. Niara tö namani kukwe tikai kore, ñobtä ñan angwane Jesu kebera nüketa, aisete ñan sribidre jire chi mda mrö ganainkrä jae abko ni ruäre dirikätre blo nükani dirire Tesalónica yete. Nitre ruäre tödekaka Jesubti kärke kukwe ye mikani era jae, aisete ñan nämane sribire mda mrö ganaine jae.

Akwa Jesu ngämi nuke abko Pablo tö namani niei metre ie, aisete tärä ne tikani juandre ietre. Jesukristo jatadita angwane, ni jökrä kärke tuadi. Akwa ngämi nuke, känenkri ni jatai iti, kä rikai ni ngökö kwati krübäte amne rabai sribire Satana diebti arato. Jesukristo jatadita angwane, ni jökrä tödekaka ñakare bti abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen kri abko Pablokwe niebare ietre.

Akwa Jesu ngämi nüketa, känenkri nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Tesalónicate kärke nünandre metre amne sribidre mrö ganainkrä jakrä kwetre abko Pablokwe niebare ietre.

Pablota köbö ngwentari

¹ Mun gätäkä Jesu käbti tä nekete ni Rün Ngöbökwé amne ni Dänkien Jesukristokri kätä nüne juta Tesalónicate, ye ie ti Pablo btä Silvano amne Timoteo kätä tärä ne tike. ² Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo raba ja moto mike kuin mun kräke amne, mun raba nüne jame niaratre diebti.

Pablota nitre tödekaka Jesubti mike ütiäte jae

³ Ja mräkätre, munta tödeke bäri mda Jesubti amne, mun itire itire kätä ja tarere bäri kwärükwäri, aisete nunkwe kuin niedre kärekäre munbtä Ngöböye ruen nunye. ⁴ Abtä nitre Ngöbökwé tä gätäre, ye kánti nunta mun käikitekä abko krörö: Kukwe taretare tä nakenkä munbtä tödekabtä Jesubti abko kisete munta ja tare nike, akwa munta nünenkä dite jabtä amne Jesu rükente ñakare amne munta tödeke janknu Jesubti abko nunta niere ietre.

⁵ Ye abko, Ngöbö abra kukwe ükatekä era metre ni jökrä kräke abko hä mikata munkwe abko krörö: Munta ja tare nike tödekabtä Jesubti, aisete niarata gobrane, ye kánti mun tädi biare nüne ben abko niarakwe niedi.

⁶ Akwa Ngöbö abra kukwe ükatekä metre aisete, nire nire tä mun mike ja tare nike, ni ye abko Ngöbökwé mikadi ja tare nike mun dokwäre. ⁷ Erere arato, mun ja tare nikaka, ye abko Ngöbökwé mikadi jadüke nunge gwaire. Ye abko, ni Dänkien Jesu tä kä käinbti abko jatadita angele dite dite kwe ben ñukwä jutrate, ye angwane ni mikadi jadüke Ngöbökwé. ⁸ Ni Dänkien Jesu jatadita angwane, nire nire ie Ngöbö gare ñakare amne ñan tä ni Dänkien Jesu kukwei kuin mike täte, ni ye abko niarakwe mikadi ja ngie nuen. ⁹ Ye angwane juandi ngwarbe kärekäre kwe amne niaratre ñan rabadre jire chi ni Dänkien kánti amne ni Dänkien Jesu di kri bä nuäre ñan tuadre jire kwetre.

¹⁰ Akwa ni Dänkien Jesu jatadita angwane, ni deme kwekwe kärke käikitadikä.

Erere arato, nitre tödekaka niarabti tõi ñan rabadi krüte niara tuare. Nitre ne ngätäite mun tädi siba, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä abko nunkwe niebare munye angwane, munkwe mikani era aisete.

¹¹ Kukwe rakadikä kore gare kuin nie, aisete käre nunta blite Ngöböbe munkrä amne, Ngöböke mun käräbare, yebtä mun die mikadre nüne niarakrä kwe abko nunta ribere ie. Erere arato, mun tö jändrän kuinkuin nuein, ye erere btä mun die mika kwe, jändrän ye mikakäre neme bare. Erere arato, munta tödeke Jesubti, ye köböire sribi jökrä btä Ngöbö raba mun die mike abko nunta ribere ie. ¹² Nunta ribere kore Ngöböye ni Dänkien Jesu rabadre käikitaninkä mun köböire amne Ngöbö amne ni Dänkien Jesukristo käkwe mun käikitadrekä ja moto kuinbti, abkokäre nunta blite kore Ngöböbe mun kräke.

2

Jesu jatadita, ye näire dre rakadikä

¹ Ja mräkätre, ni Dänkien Jesukristo jatadita angwane, niarakwe ni ükadikrö jökrä ketetibe jabe. Köbö ye ngibiare kwärä abko nun tö ribei krörö munye:

² Ni Dänkien rükadreta abko erere köböi nūra, aisete ni Dänkien nürate ye abko Ngöbö Üaikwe mikani gare tie, ye ni mda mda jata niere munye, yebtä munkwe ñan ja tõi kwita amne munkwe ñan kä jürä ngwian jire chi jabtä. Mdakäre abko, ni Dänkien rükadreta abko erere köböi nūra, aisete ni Dänkien nürate abko nunkwe diribare amne nunkwe juani täräre abko ni mda mda raba niere, akwa nun abko kukwe ye kwrere niere ñakare. ³ Munkwe ñan ja ngökamna jire chi, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu rükadreta, ye känenkri ni kwati rikadi rüre Ngöböbe amne, ni jatadi iti Ngöbö rüre abko ni Ngöbö Kukwei kitaka temen abko rükadi. Akwa Ngöböke ni ye juandi ngwarbe mrä. ⁴ Ni ye abko Ngöbö rüe, aisete jändrän jökrä mikata Ngöböre amne mikata ütiäte ngöbö kwrere, ye ben niara rabadi ja rüre. Erere arato, rabadi ja mike bäri ütiäte jändrän jökrä ngöböre ye ngwä. Abtä ju blitakrä Ngöböbe, ye kánti ni ye näin käkwe ja mikadi bäri kri Ngöböbti ta, käkwe ja Ngöbö niedi.

⁵ Ye abko, tikwe nünabare mun ngätäite angwane, tikwe blitaba kukwe nebtä munbe, *ye töre ñakare munye ya?* ⁶ Ni Ngöbö Kukwei kitaka temen ye abko rabadi mikani gare kä ngrabare temen, akwa köböta kitani Ngöböke, ye känenkri ni ye ñan rükadre ja mike gare, ñobtä ñan angwane jändrän keteti tä ketebtä. Jändrän ye abko jändrän ño garera munye. ⁷ Kä ne ngwane Satanata kukwe miketbe käme, ye abko nena näin kä ngrabare temen akwa, nita iti kätä ni Ngöbö Kukwei kitaka temen ye ketebtä, akwa ni ye diandikä angwane, ⁸ ni Ngöbö Kukwei kitaka temen ye käkwe ja mikadi gare kä ngrabare temen. Akwa ni Dänkien Jesu jatadita angwane, niarakwe müre takädi ye käkwe ni ye gadikä amne niara trä niadi bä nuäre ye käkwe müre ketadi arato. ⁹ Akwa ni Dänkien Jesu ngämi nüketa, känenkri ni Ngöbö Kukwei kitaka temen ye käkwe sribidi Satana diebti, aisete rabadi sribi kri ñan tuabare nuene amne di rabadi krübäte jändrän bätäkä ngwarbe nuenkäre akwa, ye abko bö rabadi sribi Ngöböke kwrere ni ngökakäre. Sribi kri, yebtä ni kwati tõi ñan rabadi krütare. ¹⁰ Erere arato, kukwe käme nuendi bätäkä ngwarbe kwe, ni mden mden tä biare riatakäre ye ngökakäre. Nitre tä biare riatakäre tätre ja dokwä mike ribi, aisete ñan tö kukwe era metre Ngöböke tarei, abtä ñan rabadre dianintari amne riadite jökrä. ¹¹ Ne aisete Ngöböta niaratre tõi kwite ngwarbe, ni ye rabadre kukwe ngwarbe mike era jae abkokäre. ¹² Ne abko ni jökrä btä kätä neme nuäre kukwe diän diän nuene abko ñan tä kukwe era metre mike era jae, ni ye mden abko Ngöböke juandi ngwarbe jökrä.

Kukwe diribare Pablokwe abko ketadrete dime ja kisete

¹³ Mdakäre abko, ja mräkätäre tare ni Dänkien Jesukwe, nunkwe kuin niedre kärekäre munbtä Ngöböye, ñobtä ñan angwane mun rabadre dianintari, abkokäre kena dekä Ngöbökwé mun dianinkä jakrä. Sribi Ngöbö Üaikwe mun mikakrä nüne deme Ngöbökrä amne munta kukwe metre Jesubtä mike era jae, ye köböire Ngöbökwé mun dianintari. ¹⁴ Ye rabadre bare, abkokäre kukwe kuin diribare nunkwe Jesubtä munye, köböire Ngöbökwé mun käräbare jakrä. Ni Dänkien Jesukristo bä nuäre, ye kwrere mun rabadi kwitani, abkokäre Ngöbökwé mun käräbare jakrä. ¹⁵ Ye mden kisete ja mräkätäre, nunkwe kukwe diribare gwärere munye amne, nunkwe tikani taräre munye, ye munkwe ñan käikwitakata jire chi jabtí amne, munkwe ketate dime ja kisete, ie nun tö. ¹⁶ Ni Dänkien Jesukristo btä Ngöbö ni Rün nikwe kákwe ni tarebare amne jändrän kuin nuenbare ni kräke ja moto kuinbti kwetre, kákwe kä mikani nuäre nibtä kärekäre amne ni die mikani jändrän kuin kä kämbti ngibiakäre kisere. ¹⁷ Niaratre ara kákwe mun mika ruen dite munye amne mun die mika sribi kuin nuenkäre amne kukwe kuin niekäre abko ie nun tö.

3

Nitre tödekaka Jesubti kákwe blitadre Ngöböbe Pablokrä

¹ Ja mräkätäre, mräkäre kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä, ye nun rikadre ngwena jötrö kä jökräbti temen. Erere arato, kä namani nuäre munbtä kukwe kuin ye mikakäre ütiäte jae, ye kwrere ni mda mdakwe mikadre ütiäte jae, abkokäre munkwe blita Ngöböbe nunkrä. ² Erere arato, ni diän diän töi kämekäme Ngöbö rüere, ye ngäniene Ngöbökwé nun ngibiadre, abkokäre munkwe blita Ngöböbe nunkrä.

³ Ni Dänkien kätä kukwe niere, erere tä mike täte. Niara ye ara kákwe mun die mikadi nüne jakrä amne, mun ngibiadi kwe ni rüe käme Satana ngäniene. ⁴ Nunkwe kukwe diribare munye, erere munta nuene, amne munkwe nuendi käre ruen munye. ⁵ Ngöböta ni tarere ño, ye kwrere ni Dänkien Jesu raba mun die mike ja tarere kwärükwäri amne, Kristo kákwe ja tare nikani angwane, nünankabare dite kwe jabtä, ye kwrere niara raba mun töi tike nünenkä dite jabtä ja diebti, ie nun tö.

Ni jökrä kákwe sribidre

⁶ Ja mräkätäre, mun mräkä mden mden tä nekete Jesukri, akwa kä krene btä sribire amne, kukwe diribare nunkwe tä mike ñakare täte, ni yebe munkwe ñan ja geta jire chi abko nunta niere munye ni Dänkien Jesukristo käbti. ⁷ Tita kukwe ne niere munye, ñobtä ñan angwane nunkwe nünabare ño mun ngätäite, ye kwrere munkwe nünandre garera munye abko krörö: Nun nämane mun kánti, ye ngwane nunkwe kä ngwiani krene ñakare jabtä. ⁸ Erere arato, nunkwe ñan mröbare ngwarbe ni mda mdakän, ñobtä ñan angwane nun ñan tö namani sribi mikai kri dikaro mun kötärä, kä nämane sribire dibire rare mrökrä jae. ⁹ Nunkwe mrö ribedre munye abko rabadre dbe akwa, sribidre ño jen jakrä abko nun tö namani bä mikai mun okwäbti, ne kwrere munkwe nuendre arato, abkokäre nunkwe sribibare kore mrökrä jae. ¹⁰ Mdakäre abko, nun nämane mun kánti yete angwane, nunkwe kukwe ükateba krörö munkrä: Nire nire ñan tö sribire kákwe ñan mrödre, nunkwe nieba.

¹¹ Akwa ni ruäre mun ngätäite abko tä dikekä ngwarbe krö kwäräkwarä, kä krene btä amne, ñan tö sribire. Käre tä ja mike kukwe ni mda mdakwe te ta abko nunkwe gaba. ¹² Ni ye kwrere kwrere abko kákwe sribi jäme mrökrä jae

abko nun tö niei ie amne, nunta mikamna sribire ni Dänkien Jesukristo käbti.

¹³ Akwa mun mda mda abko ñan raba dräre sribi kuin nuene.

¹⁴ Erere arato, tärä juanta nunkwe, ne nire nire ñan tö raba mikai täte, ye abko mika ñäräre kuin munkwe, bti rabadre ja gaire, abkokäre munkwe ñan ja geta ben. ¹⁵ Akwa munkwe ñan mika ñäräre ja rüe kwrere amne, ni mräkä nikwe töi dian, ye kwrere munkwe töi dian jirekäbe.

Kukwe mrä ja mräkä Tesalónicabokrä

¹⁶ Ja mräkätre, ni Dänkien kä jäme bianka ye käkwe mun moto mika nüne jäme köbö kwatirekwatire kukwe bätäkä ngwarbe te abko nunta ribere Ngöböye. Ni Dänkien raba munbe.

¹⁷ Ti Pablo käta köbö ngwentari mrä munye amne tita kukwe mrä ne tike ja kise jenbti, tita kukwe tike ño rabadre gare munye abkokäre. Ne kwrere tita tärä juen metre rabadre gare munye, abkokäre tita kukwe tike kore mrä.

¹⁸ Ni Dänkien Jesukristo raba ja moto mike kuin mun jökrä kräke. Ne abko kore. Ne ngörä.

Tärä Tikani Käne Pablokwe Timoteokra 1 Timoteo

Ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka, kräke Pablokwe tärä tikani ketamä. Ne mden ngätäite abko tärä ne tikani käne kwe Timoteoye. Tärä ne abko, ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka toi diankrä sribibtä.

Timoteo abko sribi muko Pablokwe. Niara nämane bati angwane Pablokwe dianinkä sribikäre jabe. Niara nämane nüne juta Listrate, kä Asiäte. Niara rün abko griego amne meye abko israelita. Pablokwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare juta Listrate angwane, Timoteo käkwe tödekani Jesubti. Abti Pablo nükani bobukäre juta Listrate angwane, Timoteo dianinkä kwe sribikäre jabe abko tä tikani Hechos 16.1-4 yebtä. Yebti Timoteokwe sribibare raire Pablobe kukwe kuin Jesubtä mikakäre gare kä ketareketare temen. Abti Timoteo nämane nitre gätäkä Jesu käbti juta Efesote jie ngwena. Timoteo käkwe nünandre ño amne sribidre ño, btä Pablokwe tärä ne tikani Timoteo die mikakäre.

Mdakäre abko, ni ño mikadre ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka amne die mikaka abko tikani kwe Timoteoye. Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti nämane Efeso, ngätäite kukwe namani kri krübäte, ñobtä ñan angwane ni ruäre namani kukwe ngwarbe dirire abko nikani niren bäri mda. Timoteo abko käkwe kukwe ne ukadre ño abko Pablokwe niebare ie.

Kukwe ne abko raba ni die mike kri mtare. Nikwe ni ño diandrekä sribikäre ni jie ngwianka kwrere abko tärä ne tä mike gare nie. Erere arato, ni ño diandrekä sribikäre nitre jie ngwianka die mikaka abko tärä ne tä niere. Mdakäre abko, ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka käkwe nünandre ño amne sribidre ño abko 1 Timoteo ne tä niere nie.

Pablota köbö ngwentari Timoteoye

¹⁻² Ti Pablo käta tärä ne tike mae Timoteo. Ti ne abko Kristo Jesu kukwei ngwianka. Ngöbö ni Diantarikä amne Kristo Jesu, bti nita tödeke ye käkwe ti mikani ja kukwei ngwianka. Sribi tikwe ye köböire makwe tödekani Jesubti, aisete ma abko ti ngobo tikwe kwrere Timoteo. Ngöbö ni Rün nikwe btä Kristo Jesu ni Dänkien raba ja moto mike kuin makrä amne ma raba ruentari tare ietre. Erere arato, ma raba nüne jame niaratre diebti, ie ti tö.

Kukwe blo dirikätre, ietre Timoteokwe ñäkädre

³ Timoteo, ni nämä juta Efesote, bti ti jataba kite Macedonia nete angwane, ni ruäre nämä dirire blo abko ñan diridre kore mda kwetre makwe niedre ietre, abkokäre ma rabadre yete, tikwe nieba mae. ⁴ Kukwe mikaninthe ngwarbe kirakira aibehtä niaratre tä ja däkweite amne nire därebare mräkä ütiäte kirakri, btä kukwe ñan krütare, aibehtä tä ja däkweite abko ñan nuendre kore makwe niedre ietre, abkokäre ma rabadre yete. Kukwe mikaninthe ngwarbe kirakira, yebtä ni kwati tä neme ja kwete angwane, ñan tä ja kite sribi Ngöböke yebtä angwane, tödekadre ño metre Ngöböbti abko dirita ñakare. Akwa tödeka Ngöböbti, ye köböire Ngöböta sribire ni kwekwe ngätäite. Ye mden kisete, kukwe ngwarbe, yebtä ja däkwidre ñakare amne diridre ñakare abko makwe nie ietre. ⁵ Akwa ja taredre kwärikwäri kwetre, abkokäre makwe nie kore ietre. Ni toi deme bti nikwe ja taredre metre. Arato kukwe käme nuendre ñakare kwetre, ja rabadre ruen ngite ñakare Ngöbö ngwäreki abkokäre. Erere arato, nikwe tödekadre era metre Jesubti amne, ñan bike ni tödekaka Jesubti kwrere. Kore nikwe ja taredre kwärikwäri. ⁶ Ni ruäre ñan tä kukwe ye nuene mda, käta ja kwete jirekäbe kukwe ngwarbehtä. ⁷ Niaratre tö raba Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre, abtä jata kukwe ye dirire

metre nieta kwetre, akwa kukwe ye tä dre niere metre abko ñan tä nüke gare ietre, aisete tä dirire blo.

⁸ Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye dirita metre ne ngwane, kukwe ye kuin ni die mikakrä garera nie. ⁹ Akwa Ngöbökwe ñan ja kukwei biani Moiséye ni nünanka metre ye kitakäre ngite. Akwa ni kukwe ye mikaka ngwarbe jae, kräke Ngöbökwe mikani, ni ngite ye mikakäre gare ie. Erere arato, ni dokwä ribi ribi, ni rüre Ngöbö rüere, ni diän diän kukwe kämekäme nuenkä, ni Ngöbö jürä ngwen ñakare amne, ni Ngöbö kukwei mike ütiäte ñakare jae abko kräke Ngöbökwe ja kukwei mikani nuendre, ni ngite ye mikakäre gare ie. Mdakäre abko, ni ni rün btä ni meye kämikaka amne, ni ni mda mda kämikaka abko kräke Ngöbökwe ja kukwei mikani nuendre, ni ngite ye mikakäre gare ie. ¹⁰ Ne kwrere arato, ni merire, ni brare ja mike gure bati bati amne, ni brare bike merire, ni merire bike brare, ni ngäbäkre mikaka ja ken, arato ni ni mda mda rürümoinkä mikakäre klabore amne, ni ni ngökaka amne ni blitaka ngwarbe ni mda mda rüere amne, ni kukwe nuenkä kämekäme Ngöbö kukwei metre rüere kore, mden kräke Ngöbökwe ja kukwei mikani nuendre, ni ngite ye mikakäre gare ie. ¹¹ Akwa Ngöbö Kukwei dirita metre, ye abko käta kukwe kuin nuäre Ngöböbtä niere metre. Angwane Ngöbö käikitadrekä ni jökräwe. Kukwe kuin Ngöbökwe, ye mden Ngöbökwe ti mikani ngwianka ni jökräye.

Jesukristokwe kukwe nuenbare kuin Pablokrä

¹²⁻¹³ Ngöbökwe ti mikani sribire jakrä, ye mdenbtä tita ni Dänkien Kristo Jesu demaine. Niarakwe ja di biani tie sribi ne nuenkrä. Ti nämane tödeke ñakare Jesubti angwane, ti nämane ñäke blo niara rüere. Erere arato, nitre tödekaka niarabti, jiebti ti nämane näin kisere mikakäre ja tare nike amne, ti nämane rüre krübäte Jesukristo rüere. Akwa ti nämane tödeke ñakare bti, aisete ti nämane kukwe ye nuene Ngöbö rüere nämane gare ñakare tie. Abtä Ngöbökwe ja ngie mikani ñakare, kärke ti ngwiani ruen bobre jae amne tödekabare kwe tibti angwane, ti mikani ja kukwei ngwianka kwe. ¹⁴ Ni Dänkien kärke ja moto mikani kuin krübäte tikrä amne kukwe kuin nuenbare kabre kwe tikrä amne ti die mikani kwe tödeke metre jabti. Erere arato, ti die mikani kwe ni mda mda tarere. Ne abko namani bare Kristo Jesu diebti.

¹⁵ Kukwe ne abra kukwe era metre abko rabadre era ni jökrä kräke abko nere: Kristo Jesu nükani kä nebtä ni kukwe kämekäme nuenkä dentari. Ni kukwe kämekäme nuenkä, ye ngätäite ti abko bäri käme. ¹⁶ Ye mden kisete, Ngöbökwe ti ngwiani ruen bobre jae. Ti nämane kukwe nuene bäri käme Jesu rüere ni mda mda ngwä akwa, Jesukwe ñan ja ngie mikani ti rüere angwane, ti ngiabiabare raire kwe tödekakäre jabti. Ne köböire abko, Jesukristo tä ni tarere kri rükadre gare ni jökräye angwane, tödekadre kwetre Jesubti, ye angwane nünandre kärekäre ben, abkokäre Ngöbökwe ti ngwiani ruen bobre jae kore. ¹⁷ Mtare ti tö Ngöbö käikitaikä. Ngöbö abra gobranka kärekäre. Niara krüte ñakare amne tuen ñakare. Ngöbö mda ñakare jire, aisete Ngöbö itibe aibe raba mikani ütiäte kärekäre jae amne raba käikitaninkä. Abko kore se. Amen.

¹⁸⁻¹⁹ Timoteo, ti ngobo tikwe, ma rabadre sribire ja di ngöibti Ngöbökrä, abkokäre tita kukwe nuemna kore mae. Ni Ngöbö kukwei niekä kärke blitabare mabtä sribi makwebtä, ye kwrere tita kukwe nuemna mae. Erere arato, makwe nuna deme amne, kukwe käme nuen ñakare makwe abtä ja rabadre ruen ngite ñakare mae Ngöbö ngwärekre. Ni ruäre abko ñan tö namani ye nuein mda, aisete nikani ji blobti. ²⁰ Ye mden abko nakaninkä Himeneobtä amne Alejandrobtä, abkokänti tikwe mikani gare Satanaye mda. Nebtä abko ñan ñäkädre blo Ngöbö rüere kwetre abkokäre.

2

Ngöbö mikadre ütiäte ño gätäte

¹ Timoteo, kukwe mdara jire btä ti tö blitai bäri käne mabe abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti ye kákwe jändrän ribe Ngöböye amne blita kwetre Ngöböbe ni jökrä kräke. Erere arato, ja di kārā kwetre Ngöböye ni jökrä kräke amne kuin nie kwetre Ngöböye. ² Ne kwrere arato, ni gobranka krikri btä ni sribikā ütiäte ütiäte gobrankrā, ye kräke blita kwetre Ngöböbe, nikwe nünandre jäme amne deme Ngöbö ngwäreki, abkokäre blita kwetre Ngöböbe niaratrekrä. ³ Nita blite kore Ngöböbe, ye abko tā neme tuen kuin Ngöbö ni Diantarikäye amne kätä neme nuäre btä. ⁴ Niara tö ni jökrä diaintari amne, kukwe era metre Jesubtä rabadre gare ni jökräye, ie niara tö, ⁵ ñobtä ñan angwane Ngöbö itibe ni jökrä kräke. Erere arato, ni itibe ni kwrere, aibe köböire ni jökrä raba ja mäketā Ngöböbe abko Kristo Jesu ara. ⁶ Kristo Jesu kákwe ja mikani müre ketadre ni jökrä kökatarikrā Ngöbökrä. Ye abko, köböi kitani Ngöbökwē, erere namani bare, niara tö namani ni jökrä diaintari bā mikakäre. ⁷ Ni jökräkwē kukwe ne kadre ngäbti, abkokäre Ngöbökwē ti mikani kukwe ye kädriekā amne ngwianka nitre ñakare israelitareye abko kukwe metre Jesubtä diridre tikwe ietre abkokäre. Ne abra kukwe era erere tita niere; ñan tita ni ngökö.

Ni brare btä ni merire rabadre ño gätäte

⁸ Mdakäre abko, munta gätäre angwane, ni brare brare ká jökräbti kákwe nūna deme amne blita Ngöböbe angwane, küde kaka käin kwe blitakäre Ngöböbe abko ie ti tö. Ni brare brare tā blite Ngöböbe angwane, ñan rabadre romon ni mda mdakrā amne kukwe ñakare nikwe ni mda mda rüere abko blitadre kwe Ngöböbe.

⁹ Mdakäre abko, ni merire merire abko kätä Ngöbö mike ütiäte jae, ye rükadre gare ni jökräye, abkokäre ñan ja ngwā kita kwetre ni mda mda okwā mikakäre ja jiebti, akwa ja ükate kuin era metre kwetre, ie ti tö. Amne ñan ja dokwā söka bätäkā ngwarbe kwe, ni mda mda okwā mikakäre ja jiebti. Erere arato, ñan jändrän orore orore kitadre bäri ja ngrabare, ñan jändrän tuäre tuäre amne dän ütiäte ütiäte kita kwetre jabtä. ¹⁰ Akwa sribi kuin nuendre ni mda mdakrā, ñobtä ñan angwane meri mden mden kätä Ngöbö mike ütiäte jae kákwe ja kitadre sribi kuin nuene aisetē.

¹¹ Mdakäre abko, ni merire merire kákwe ni Ngöbö kukwei dirikā ye kukwei nuadre ká bube amne rabadre juto biare kukwe ye mike tate. ¹² Erere arato, nitre tödekaka Jesubti kätä gätäre, ye kánti ni merire kákwe ñan diri jire ni brareye. Erere arato, ñan ja mikadre ni brare brare dänkiene, ie ti tö. Ni merire raba kwekbe, ¹³ ñobtä ñan angwane Ngöbökwē Adán dätebare käne. Abti Eva dätebare kwe aisetē. ¹⁴ Erere arato, Adán ngökani ñakare angwane, merire kwe Eva abko namani ngökani tbikwe. Ye kánti Evakwe ja mikani ngite Ngöbö rüere. ¹⁵ Akwa ni merire tā ngäbäre ngibiare, ye ngwane tödekadre kwatübe kwe Ngöböbti angwane, ni mda mda taredre kwe. Erere arato, nünandre era metre kwe Ngöbö ngwäreki, ye köböire rabadi dianintari Ngöbökwē.

3

Ni tödekaka Jesubti jie ngwianka

¹ Mdakäre abko, kukwe ne abra kukwe era metre abko ti bike niere mae: Nire tö ja mikai nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka, ye abko tö sribi kuin nuein. ² Nire erere tö sribi ye nuein abko kákwe nünandre krörö: Tädrera nüne

metre ni mda mda okwäbti. Nebtä ni mda mdakwe ñan kädrie blo. Arato meri itibe kwe. Erere arato, ni töbike kuin ja käne amne ni nüne kwekbe amne, ni mda mdata mike ütiäte jae, ni ye kwrere käkwe sribidre. Erere arato, ni juto biare ni menteni kaen ngäbti ja juete amne, ni ie diri gare kuin käkwe sribidre. ³ Erere arato, ni dröbare ñakare amne, ni ngüdrekä ñakare käkwe sribidre amne, ni moto jame btä ni romone ñakare amne, ni ngwian tarekä ñakare abko käkwe sribidre.

⁴ Mdakäre abko, ni ni mräkä jie tike kuin btä ngibiare kuin amne, tä ngäbäkre kwekwe tö den kuin abko erere ngäbäkreta kukwe mike täte, ni ye abko käkwe sribidre, ⁵ ñöbtä ñan angwane ni ie mräkä jie tika gare ñakare kuin käkwe ñan nitre jen Ngöbökwé gätäkä Jesu käfti ngibiadre kuin aisete.

⁶ Erere arato, ni tödekaka krire Jesubti ñan mikadre nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka, ñöbtä ñan angwane nane ni tödekaka krire Jesubti mikadre sribire angwane, rikadre bike kri ño diablu namani bike kri, käfti Ngöbökwé mikani ja ngie nuen, ye kwrere ñan rakadrekä, abkokäre ni tödekaka krire Jesubti käkwe ñan sribidre. ⁷ Erere arato, ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka, ye abko nitre tödekaka ñakare Jesubti kätä mike ütiäte jae, ni ye kwrere käkwe sribidre, ñöbtä ñan angwane niara mikata ütiäte ñakare ne ngwane, niara mikadi yakrä jae angwane, diablukwe kukwe blo mikadre jiete angwane, nane ja mikadre ngite kwe.

Ni ni die mikaka

⁸ Ne kwrere arato, ni krörökrörö mikadre ni ni Ngöbökwé die mikaka: Ni mikata ütiäte jae ni mda mdakwe abko mikadre sribire. Arato ni ja kukwei kite ñakare temen amne, ni dröbare ñakare btä ni ni ngökö ñakare ngwian diankrä jae abko mikadre sribire. ⁹ Mdakäre abko, kukwe era Jesubtä mikani gare nie Ngöbökwé kata ngäbti kwe amne, tödekata bti metre; ñan bikata ni tödekaka Jesubti kwrere kwe abko mikadre sribire. ¹⁰ Erere arato, ni mikadre sribi ye nuene, känenkri tä nüne kuin ya, ñakare ya abko mikadre ñaräre käne. Yebti kukwe ñakare kwe, ne ngwane mikadre sribire ni ni die mikaka kwrere.

¹¹ Nitre merire mikata ütiäte jae ni mda mdakwe. Erere arato, meri töbike kuin ja käne amne, jändrän jökräbtä tödekadre bti, meri ye kwrere käkwe sribidre amne, meri näin blite ngwarbe kwäräkwarä ni mda mdabtä abko ñan mikadre sribire.

¹² Mdakäre abko, ni ni Ngöbökwé die mikaka, ni ye abko meri itibe kwe amne, ngäbriänkä kwekwe btä mräkä kwekwe jie tikadre kuin kwe btä ngibiadre kuin kwe. ¹³ Nire nire kätä sribi ye nuene kuin, ye abko rabadre bäri ütiäte ni mda mda ngwäreki. Ye kwrere ñan rabadre Kristo Jesu gaire amne, Kristo Jesu köböire rabadre blite jame Jesubtä ni mda mdabe.

¹⁴ Timoteo, ti tö näin ja tuakäreta mabe yete, akwa ye känenkri tita tärä ne tike mae, ¹⁵ ñöbtä ñan angwane nane ti ñan rabata jötrö angwane, ni ja mräkäre Jesu käfti käkwe nünandre ño abko rabadre gare mae angwane, ma rabadre dirire ietre, abkokäre tita tärä tike mae. Ngöbö nikwe abko Ngöbö nire, amne ürä btä jä ju ketatekrä dite krö, ye kwrere nitre gätäkä Jesu käfti tä niara kukwei era metre mike ütiäte käre. ¹⁶ Kukwe era Jesubtä nämane tiebe, akwa mtare Ngöbökwé mikanina gare nie. Kukwe nämane tiebe ye abko bäri ütiäte kri nikrä abko köböire ni raba nüne deme Ngöbökrä. Kukwe ye abko nere:

Jesukristo därebare angwane, ngrabare nämane ni kwrere.

Angwane Ngöbö Odei jen kwe bä mikani Ngöbö Üaikwe.

Angele Ngöbökwé käkwe tuani.

Abti kukwe kuin niarabtä diribare kä jökräbti temen.

Kukwe ye mikani era ni kwatikwe kä nebtä amne,

Ngöbö nikani ngwenante kä nuärete kä kâinbti.

4

Pablota Timoteo tö den dirikätre blobtä

¹⁻² Mdakäre abko, Ngöbö Üai tä kukwe mike gare metre nie kä mräbtä abko krörö: Kä mrä angwane, ni ruäre kâkwe Jesukristo gibiadikäta amne, üai käme ni ngökaka, ye jiebti rikadi. Üai käme ni ngökaka kâkwe ni tödekaka Jesubti ngwiandi dirikätre blo mike ütiäte jae amne ngwiandi Jesu gibiekäta. Dirikätre blo abko ni bikaka kuin amne ni ngökaka, ie ja ruen ngite ñakare kukwe kämekäme nuenbtä, kâkwe kukwe diribare ietre üai kämenkwe ye diridi ni mda mdaye. ³ Ye abko, ja mikadre gure ñakare abko ni ye jatadi niere. Erere arato, ni ye abko kâkwe mrö ruäre dokwä tākādi. Mrö ruäre käme Ngöbö ngwärekre, aisete ñan kwetadre niedi kwetre. Akwa Ngöbökre mrö dätebare ni kräke, aisete ni tödekaka Jesubti, ie Ngöbö kukwei era metre gare, kâkwe mrö jökrä kadre ngäbti kwetadre jae, kuin niere kwärä Ngöböye btä. Mden kisete ni ñan raba mrö ruäre dokwä täke. ⁴⁻⁵ Mrö btä jändrän jökrä dätebare Ngöbökre abko kuin niebare kwe, aisete ñan käi ngwiandre käme jabtä akwa, nikwe kuin niedre btä Ngöböye, amne Ngöbökre mrö mikadi kuin biare kwetadre.

⁶ Makwe kukwe ye diri ja mräkätre tödekaka Jesubtiye angwane, ma rabadi sribikä kuin Jesukristokwe. Kukwe metre diribare Jesubtä, ye mata mike täte amne ja töitike btä. ⁷ Akwa kukwe kirakira diän diän amne kukwe mda mda mikanintbe ngwarbe, ye ie makwe ñan olo mika. Akwa makwe dre dre nuendre nünankrä deme Ngöbö ngwärekre, ye jiebti ma rankwa bäri, ⁸ ñobtä ñan angwane nita nakwenkä ja mikakäre biare amne dite ngrabare, ye abko kuin bkänä nikä, akwa nikwe ja mikadre juto nünankrä kuin deme Ngöbö ngwärekre, ye abko bäri ütiäte kri nikä mtare amne, nünakäre kärekäre Jesube arato. ⁹ Aisete kukwe ne abra kukwe era metre abko rabadre era ni jökrä kräke, ie ti tö. ¹⁰ Ne mden kisete nita sribire ja di ngöi jökrä Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö nire, bti nita tödeke. Niara abko ni jökrä Diantarikä akwa, niarata nitre tödekaka Jesubti ara jire dentari.

¹¹ Kukwe ne makwe nuemna ja mräkätreye amne makwe diri ietre. ¹² Ma abko bati Timoteo, aisete mata dirire angwane, nane ni ruäre tö rabai ma mike ütiäte ñakare jae, akwa makwe blita jäme amne nuäre ni mda mdabe. Erere arato, makwe nüna kuin metre, amne makwe ni mda mda taredre. Ye kwrere arato, makwe ja mika ngite ñakare ja mräkätre tödekaka Jesubti okwäbti, ne ngwane mata nüne ño rükadre gare nitre tödekaka Jesubtiye. Angwane ni jökrä tö rabadi nünai ma kwrere, kâkwe nünandi kore, ne ngwane ma bati akwa, ma rabadi ütiäte ni mda mdakrä. ¹³ Timoteo ti ngämi nementa yete angwane, munta gätäre ye kânti makwe ñäkä käre Ngöbö Kukweibtä ja mräkätre kräke. Makwe Ngöbö Kukwei nie ietre amne makwe Ngöbö Kukwei diri ietre arato. ¹⁴ Ngöbö Üai kâkwe ja di biani mae sribi ye nuenkäre, ye abko makwe ñan tuemetre ngwarbe jire chi, akwa yebti makwe sribi janknu. Ngöbö Üai köböire ni mda mda jie ngwianka kâkwe kise mikani mabti angwane, kukwe niebare kwetre ma mikakäre biare sribi yekrä. Kä ye ngwane Ngöbö Üaikwe ja di biani mae, ma die mikakäre sribibtä. Ye mden kisete, makwe ñan tuametre ngwarbe.

¹⁵ Kukwe yebtä ma rankwa bäri, ie ti tö. Yebtä makwe sribi bäri mda köbö kwatirekwatire, mata nüne bäri Ngöbökrä rabadre gare ni mda mdaye abkokäre. ¹⁶ Mata nüne ño, yebtä makwe töbika kuin ja käne amne, kukwe diri makwe, yebtä makwe töbika kuin ja käne arato. Ye erere makwe ja ngibia au

ne ngwane, ni kwati ma kukwei nuaka abko Ngöbökwe dianditari siba mabe gwaire.

5

Timoteokwe ni töi diandre ño

¹ Mdakäre abko, ni unsunine unsunine abko käkwe ja mikadre ngite abtä töi diandre, ye ngwane makwe ñan ngra ngra bti, akwa ni rün nikwe mikata ütiäte jae, ye kwrere makwe ni unsunine unsunine kita nüne bäri Ngöbökrä. Ni bati bati abko ni etba nikwe btä mäträta, ye kwrere makwe mäträ btäre.

² Erere arato, ni meye mikata ütiäte ño jae, ye kwrere makwe meri unbre unbre mika ütiäte jae. Ni merire bati bati abko ni ngwai nikwe mikata ütiäte, ye kwrere makwe mika ütiäte. Angwane, makwe ñan ja mika ngite jire chi bentre.

Ni merire merire kän brare krütani die mikadre ño

³ Mdakäre abko, ni merire merire, kän brare krütani, aisetä tä kaibe amne, mräkä ñakare ngibiaka, ye abko nitre tödekaka Jesubti käkwe ngibiadre abko makwe diri kore ietre. ⁴ Akwa meri kän brare krütani, ye ngäbriänkä btä bränkä tärä, ne ngwane ngibiadre kwetre. Meri ye käkwe niarare ngibiabare ño, ye ütiäre ngibiadreta kwetre, ñobtä ñan angwane tuen bäri kuin Ngöböye aisetä.

⁵ Meri kän brare krütani abko ngibiaka ñakare, akwa tä nüne kaibe era metre abko tä tödeke kwatibe Ngöböbti amne tä blite Ngöböbe dibire rare ja di käre ie, meri ye kwrere abko die mikadre. ⁶ Akwa meri mda mda abko kän brare krütani, akwa tä kukwe nuene blo blo kä ngwiankrä nuäre jabtä jirekäbe, meri ye tä nire, akwa ni krütani, kwrere jire tä Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane tä tödeke ñakare Ngöböbti. Meri ye abko ñan die mika.

⁷ Nitre tödekaka Jesubti btä ñan ñäkadre blo, abkokäre makwe diri kore ietre, ⁸ ñobtä ñan angwane ni tödekaka Jesubti akwa, ni mräkä jen nikwe, ye nita ngibiare ñakare, ne ngwane nita Ngöbö Kukwei kite temen. Erere arato, nita kukwe nuene bäri käme ni ñakare tödekaka Jesubti ye ngwä, ñobtä ñan angwane ni ñakare tödekaka Jesubti käta mräkä kwekwe ngibiare.

⁹ Meri kän brare krütani abko tä nüne kaibekaibe abko kä tikadre täräbtä die mikadre abko nere: Meri ie kä gre ketamä (60) mentokwäre, kän brare krütani amne, brare kwe ben nünabare käre kwe amne ñan ja mikani ngite kwe brare mdabe, meri ye abko kä tikadre täräbtä die mikakäre. ¹⁰ Meri kän brare krütanikrütani käkwe ngäbriänkä ngibiabare amne ni menteni kata ngäbti kuin kwe amne tä ni deme deme Ngöbökwä ye ngoto bätete kräke kakäre ngäbti kuin ja gwiriete, meri ye kwrere abko kä tikadre täräbtä die mikakäre. Erere arato, ni ja tare nikaka die mikata kwe amne tä sribi kuinquin nuene bätäkä ngwarbe ni mda mdakrä, meri ye kwrere abko kä tikadre täräbtä die mikakäre.

¹¹⁻¹² Akwa meri bäri bati bati abko kä ngämi gre ketamä (60) ie, kän brare krütani amne tä kaibe, ye abko ñan kä tika täräbtä die mikakäre, ñobtä ñan angwane nane niara kä tikadre täräbtä die mikakäre angwane, ñan ja mikadre gure mda niedre kwe Jesuye, abti tö rabadreta ja mikaita gure bobuta, ye ngwane ja kukwei kitadreta temen kwe abtä rabadre ja mike ngite Jesu rüere, aisetä ñan kä tikadre täräbtä die mikakäre. ¹³ Erere arato, meri bati bati kän brare krütani die mikadre angwane, kä rabadre krene btä angwane, rikadre blite ni mda mdabtä ju kwatirekwatire te. Arato rikadre ja mike kukwe jökräte siba amne kukwe btä ñan blitadre jire abko rikadre kädriere. ¹⁴ Mden kisete ni merire merire bati bati, kän brare krütani abko käkwe ja mikata gure, ngäbäkre ngibia kwe amne ju ngibia kuin kwe jakrä.

Ne kwrere meri ye ñan kädriedre blo rüekwe abko ie ti tö. ¹⁵ Ye abko, meri bati bati, kân brare krütani namani kaibe abko ruäre kâkwe Jesu tuaninametre, kâta nâin Satana jiebti.

¹⁶ Meri kân brare krütani, ye abko nane nitre tödekaka Jesubti ngätäite mräkä merire tarä kân brare krütani amne tä nüne kaibe, ne ngwane mräkä kwekwe kâkwe die mika. Ne kwrere nitre tödekaka Jesubti mda mda rabadre meri mda mda kân brare krütani amne ngibiaka ñakare ye die mike, sribi ñan rabadre kabre dikaro nitre tödekaka Jesubti kräke abkokäre.

Kukwe mda mda nitre jie ngwiankabtä

¹⁷ Mdakäre abko, ni ji ngwianka ye tä nitre tödekaka Jesubti jie ngwena kuin ne ngwane, nitre tödekaka Jesubti kwetre raba tare kri amne mika ütiäte kwetre jae. Erere arato, die mika kwetre mröbti amne ngwianbti. Akwa nitre jie ngwianka kâta Ngöbö kukwei dirire bäri, ye abko mika bäri ütiäte amne die mikadre mröbti amne ngwianbti abko makwe diridre, ie ti tö.

¹⁸ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita niere krörö: “Buey trigo münantekä, ye munkwe ñan kö kita ngwärebtä,” nieta. Erere arato, “Ni sribikä, ie sribi ütiä biandre,” nieta kore Ngöbö Kukweibtä. Ne mden kisete makwe diri kore nitre jie ngwiankabtä.

¹⁹ Mdakäre abko, ni ni Ngöbökwie jie ngwianka kâta ja mike ngite abko ni itibe jata niere angwane, makwe ñan kukwe mika era. Akwa ni nibu, ni nimä kâkwe kukwe arabe nie mae angwane, kukwe ka ngäbti makwe. ²⁰ Angwane ni Ngöbökwie jie ngwianka mden mden tä ngite, ye ie makwe ñakä gätäte nitre Ngöbökwie ye ngwärekre jökrä. Nebtä abko, ni mda mda btä kâ jurä rabadre amne, ñan tö ngwiande ja mikai ngite kwetre abkokäre.

²¹ Timoteo, Ngöbö btä Kristo Jesu amne angele dianinkä jakrä Ngöbökwie, ye ngwärekre ti bike kukwe ütiäte niere mae, ne erere makwe nuen abko krörö: Ni ma kukwe muko ya, ñakare ya tä sribire ji ngwianka kwrere, akwa nane kukwe raba kwetre makwe ga angwane, makwe tö dian amne makwe die mika ja kwrere jökrä, ie ti tö.

²² Erere arato, makwe ñan kise mika jötrö ngwarbe nibti mikakäre sribire ji ngwianka kwrere, akwa makwe töbika kuin kâne niara mikakäre sribire, ñobtä ñan angwane nane makwe ni kukwe kämekäme nuenkä mikadre sribire, yebtä abko kukwe käme nükebti mae siba nütü rabadre mabtä. Makwe ja ngibia kuin deme kukwe kämekäme ngäniene.

²³ Timoteo, ma ngirie abko neme bren käre. Erere arato, bren mda mda tä neme mabtä. Ye kräke abko, makwe uba döi kwaka ña kiakia angwane, makwe ñan ñö aibe ña abko ti tö niei mae.

²⁴ Nitre tödekaka Jesubti abko ruäre kâta kukwe nuene käme, mika ngämi ja ngwärekre, känenkri tarä neme gare ni jökräye; akwa ni ruäre abko tä kukwe nuene kämekäme mikata ja ngwärekre amne batibe neme gare. ²⁵ Ne kwrere arato, ni ruäre tä jändrän kuinkuin nuene abko tä neme gare ni jökräye; akwa ni ruäre abko tä jändrän kuinkuin nuene tiebe abko gare ñakare. Abti kira erere angwane, tä niken neme gare ni jökräye. Ne mdenbtä abko, makwe töbika kuin ja kâne abko ti tö nie mae Timoteo.

6

Nitre klaboré kâkwe sribidre ño bkänkäkrä

¹ Mdakäre abko, nire nire abko tä klaboré ni mdakwe, ruäre abko tä ja tare nike, akwa bkänkä kukwei mika ütiäte kwetre jae, niarakwe ñan ñäkädre blo Ngöbö rüere amne kukwe dirita nunkwe ye rüere abkokäre. ² Akwa nane ni klaboré ye bkänkä kâta tödeke Jesubti arato ne ngwane, ñan bkänkä mikadre ngwarbe kwe jae, ñobtä ñan angwane niara ja mräkäre Jesu käbti arato. Akwa

bäri sribi kuin kwe bkänkäkrä, ñobtä ñan angwane tä niaratre mräkä Jesu käbti die mike amne tä tare kri kwe arato aisete. Kukwe ne abko makwe diri amne nuemna nitre klaboro tödekaka Jesubti yeye.

Kukwe blo dirikätre tä nüne ño

³ Nire nire këta kukwe dirire blo amne kukwe diribare era metre ni Dänkien Jesukristokwe, ye tä kaen ngäbti ñakare, erere arato kukwe dirita era metre Ngöböbtä, ye tä kaen ngäbti ñakare, ⁴ ni ye abko töi ñakare, akwa tö bikabtä kri. Ye mden abko jatadi dirire bä jene abko krörö: Niara töta neme ja kwetai bäri kabre krübäte ni jökräbe kukwe ngwarbebtä. Ye mden kënti ni ruäre töta neme ja tuai ni mda kwrere, abtä tä bätä ngwen ni mdabtä jändrän dokwäre. Ne mdenbtä ni ruäre motota neme romon jakrä kwärikwäri amne ñäkäta niken diän diän jae kwärikwäri ja kukwe ñan mikata niken era jae kwärikwäri. ⁵ Erere arato, ni ye tä niken rüre käre jabe kwärikwäri. Ni ye abko töi käme, aisete kukwe era metre Jesubtä dianinkä niaratrekän. Ngöböta nitre tödekaka Jesubti die mike ngwian ganantä nieta kwetre, aisete tä bike nüne metre ngwian diankrä jae.

⁶ Era metre Ngöböta nitre tödekaka Jesubti die mike, akwa nita nüne metre Ngöbö ngwärecri amne jändrän ño ño tä nikwe, ye käi tädre nuäre nibtä, ye abko bäri ütiäte ⁷ ñobtä ñan angwane ni därebare angwane, ni därebare bütiere, jändrän ñakare nikwe. Erere arato, ni krütadi angwane, ni ñan rikadre jändrän ngwena jire chi jabe. ⁸ Ne mden aisete, mrö tarä kwetadre nie amne dän amne ju tarä nikwe, ye abko käi rabadre nuäre nibtä.

⁹ Ye abko käi rabadre nuäre nibtä, ñobtä ñan angwane ni mda abko jändrän ye tarä kwetre akwa, töta nebe rabai ngwian btä jändrän bkäne bäri kabre abko tä niken ja mike ngite. Erere arato, tätre niken ja dokwä mike kö okwä Satanakwete. Erere arato, jändrän bätäkä ngwarbe ye mdei tä neme ietre, ye këta kukwe taretare ngwena kräke amne mrä tä ni se juen ngwarbe.

¹⁰ Kukwe tä nakenkä kore ni yebtä, ñobtä ñan angwane nita ngwian tarere, ye abko tä niken ni mike kukwe nuene blo blo ngwian diankrä jae. Ni ruäre töi kore abko käkwe Jesu kukwei tuanimetre, abkokänti tä ja tare nike kri mtare.

Pablota Timoteo tö den mrä

¹¹ Akwa ma abko ni Ngöbökwé, aisete ma gitia kukwe käme jökrä ye ngäniene amne nüna era metre Ngöbö ngwärecri, yebtä makwe ja kita. Nüna Ngöbökrä amne tödeka Ngöböbti jändrän jökräbtä, ye jiehti ma rankwa. Erere arato, ni mda mda taredre, ye jiehti ma rankwa angwane, makwe nünanka dite tödekabtä Jesubti. Erere arato, makwe blita ja moto jämenbti ni mda mdabe. ¹² Makwe tödekadre käre Ngöböbti, yebtä makwe nünanka dite jäbtä rükäre kukwe kämekäme rüere. Makwe ja töi mikaba kwatibe Ngöböbtä angwane, makwe nieba ni kwati ngwärecri, ye ngwane Ngöbökwé ma käräbare nüne kärekäre jabe, aisete makwe nünandre kärekäre Ngöböbe, ye makwe ketate dime kisete jakrä, ie ti tö Timoteo.

¹³ Mtare Ngöbö jändrän jökrä mikaka nire, ye ngwärecri amne, Kristo Jesu btä kä jurä namani ñakare, käkwe ja niebare metre Poncio Pilatoye, Kristo Jesu ye ngwärecri ti tö niei krörö mae Timoteo: ¹⁴ Jesukristo rükadita, ye känenkri niara kukwei mika täte jökrä makwe. Erere arato, makwe nünandre ño, ie niara tö, ye kwrere makwe nüna niara ngibiare ngäbti kwärä. ¹⁵ Ngöbö tö rabai Jesukristo juenta ñongwane, erere juandita kwe angwane, niara rükadita. Ngöbö aibe gobran kri. Niara aibehtä käita neme nuäre metre. Erere arato, Ngöbö abko Jrei kri, jrei jire jökrä kä nebtä bti ta amne niara abko tä Dänkiene dänkin jökrä kä nebtä yebti ta. ¹⁶ Ngöbö aibe därebare ñakare amne krüte ñakare. Niarata nüne kärekäre, ñotra trä ngwen bürere te tä nüne. Ye kënti ni ñakare raba neme ja ken ben. Ni kä nebtä käkwe ñan Ngöbö tuabare

gwärere amne Ngöbö ñan tuare nkrä arato. Ngöbö aibe raba ütiäte ni jökrä kräke kärekäre amne niara aibe di kri. Abko kore se.

¹⁷ Timoteo, ni ngwian bkänkä krikri, ye abko käkwe ñan bika kri amne, ñan ngwian kabre kwetre, yebti tödeka kwetre, makwe nie ietre, ñobtä ñan angwane ngwian tä niken ngwarbe jötrö amne, ni ñan raba ngibiare kärekäre. Akwa Ngöbö abko këta jändrän kuin bien kabre nie, kä mikakrä juto nißtä. Yebtä ni ngwian bkänkä krikri käkwe tödeka Ngöböbti, makwe nie ietre. ¹⁸ Mdakäre abko, ni ngwian bkänkä krikri ye käkwe ñan ja mika kábäre, amne jändrän kuin nuen kabre kwe ni mda mdakrä ngwian kwetre yebti. ¹⁹ Nünandre kore kwetre angwane, rabadi jändrän kuin bkäne kabre kä käinbti amne rabadi nüne kärekäre Ngöböbe, makwe nie kore ietre Timoteo.

²⁰ Timoteo, kukwe kuin Jesukristobtä mikani gare mae, ye makwe ngibia kuin jakrä. Erere arato, kukwe ngwarbe diän dian ütiäte ñakare, ye makwe ñan ja olo mika ie. Mdakäre abko, nitre ruäre tätre dirire blo, akwa tä dirire kuin era metre tä nütüre au jabtä, akwa dirita blo kwetre. Ni dirikä blo ye kwrere abko, ben makwe ñan ja geta jire chi, ²¹ ñobtä ñan angwane ni ruäre käkwe kukwe blo ye mikani ütiäte jae, aisetä tä Jesu mike ütiäte ñakare mtare amne nikani dikekä Ngöböbtä mento.

Ngöbö raba ja moto mike kuin makrä. Abko kore se. Ne ngöra.

Tärä Tikani Bobukäre Pablokwe Timoteokrä 2 Timoteo

Pablo nämane ngite kä teri juta Romate, bti kä 62-63 angwane tikaninteta. Yebti niara nikaninta bäbkäkäre kukwe kuin Jesubtä ngwenante kä ngrabare temen. Angwane tärä tikani kena kwe Timoteoye amne Titoye. Yebti kä 66-67 näre angwane, Nero namani gobrane emperador kwrere angwane, Pablo kitaninta ngite bobukäre kwe. Pablo namaninta ngite angwane, tärä ne tikani kwe Timoteoye. Kä ye angwane, Pablo mikani ngite bä jene, ñobtä ñan angwane käne niara nämane ngite gwi ja juete. Akwa kitani ngite bobukäre angwane, kä käme amne kä tibo kánti kitani ngite. Erere arato, Pablo mäkäninte kadenanbti. Nete Pablokwe sribibare mrä amne müre ketadi abko namani gare ie, aiseté kukwe tikani krörö kwe Timoteoye:

Bäri käne abko ja namani ruen kaibe Pabloye, abtä namani ulire, ñobtä ñan angwane niara kukwe muko Figelo amne Hermógenes kákwe kä mikaninkä btä. Erere arato, Demas amne ni mda mda kákwe kä mikaninkä btä, aiseté Timoteo jatadre niara die mike, ie niara tö namani.

Bobukäre abko, nitre tödekaka Jesubti namani ja tare nike emperador Nero kisete. Yebtä abko, Pablo namani töbiké kri, kákwe Timoteo töi diani nünenkä dite jabtä kukwe Jesukwe yebtä. Erere arato, Timoteo kákwe kukwe kuin ye diridre janknu, niebare kwe ie. Mdakäre abko, Timoteo tädre biare ja tare nikakäre kukwe kuin Jesubtä ye dokwäre, niebare Pablokwe.

Nikwe nünandre ño metre Jesu kräke abko tärä ne tä niere nie. Erere arato, ni rabadre juto biare ja tare nikakäre tödekabtä Jesubti abko tärä ne tä niere nie. Tärä ne abko tikani mrä Pablokwe nütüta.

Pablota köbö ngwentari Timoteoye

¹ Ti Pablo käta tärä ne tike mae Timoteo. Ja töi jenbti, Ngöbökwé ti mikani Kristo Jesu kukwei ngwianka. Ni rabadre nüne kärekäre Ngöböbe Kristo Jesu köböire, niebare kira Ngöbökwé, ye mden abko tita niekäre mtare ni jökräye.

² Timoteo, ma ti ngobo jen tikwe kwrere. Ma tare kri tikwe. Ngöbö ni Rün nikwe btä Kristo Jesu ni Dänkien kákwe ja moto mika kuin makrä. Erere arato, ma raba ruentari tare ietre amne, makwe nüna jáme niaratre diebti abko ie ti tö Timoteo.

Pablokwe ja di käräbare Ngöböye Timoteokrä

³ Timoteo, ti mräkätre kirakira kákwe sribibare era metre Ngöbökrä, ye kwrere tita sribire kräke amne, ja ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwärekri. Tita blite dibire rare Ngöböbe angwane, mata nüketä töre tie angwane, tita kuin niere ie makrä. ⁴ Ti jataba yäketa angwane, ma rababa ti müaire, ma okwä ñoi rababa nimiente ti okwäbti, ye tä nüketä töre tie amne, ti töta neme ma tuaita jötrö, kä ngwiankäreta nuäre jabtä. ⁵ Mata tödeke kwatibe Ngöböbti, ye tä nüketä töre tie arato Timoteo. Timoteo, ma mölöi Loida btä ma meye Eunice kákwe tödekani kwatibe Ngöböbti käne, ne kwrere arato mata tödeke kwatibe bti gare kuin tie.

Timoteokwe ñan Jesu gaidre

⁶ Mata tödeke kwatibe Jesubti, aiseté ti tö kukwe ngwian töreta krörö mae: Tikwe kise mikaba mabti sribi mikakäre ma kisete angwane, Ngöbökwé ja di biani mae sribi jakwe nuenkäri. Ngöbö di ye abko makwe miäkä bäri ütiäte jae abko tita niere mae, ⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai biani nie, ni die mikakäre nüne dite niarakrä amne, ni mda mda tarekäre, erere arato töbikakäre kuin ja käne. Ngöbö ñan tä ni mike kä jürä ngwen jabtä.

⁸ Ne aisete ma ñan raba ja gaire jire chi blitakäre ni Dänkienbtä. Erere arato, tita ngite ni Dänkien Jesukristo kukwei diribtä, nebtä ma ñan raba ja gaire, akwa kukwe kuin Jesukristobtä, ye kräke makwe ja tare nikadre tibe gwaire Ngöbö diebti. ⁹ Ngöbö kärke ni dianintari amne ni käräbare nünakäre deme kwe. Ne ñan nikwe jändrän kuin nuenbare abko ütiäre Ngöbö kwe ni dianintari, akwa kira Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri niarakwe ni tarebare ja moto kuinbti angwane, ja töi jenbti kukwe mikanintbe au kwe, kukwe kuin nuene ni kräke Jesukristo köböire. ¹⁰ Ngöbö kwe kukwe mikanintbe kore, mden abko hä mikanina kwe nie. Kristo Jesu ni Diantarikä nükani kä nebtä angwane, kukwe mikanintbe kira Ngöbö kwe nükani gare nie. Kristo Jesu kärke gata die juani ngwarbe. Erere arato, ni rabadre nüne kärekäre Ngöböbe, ye abko mikani gare kwe nie kukwe kuin jabtä ye köböire. ¹¹ Kukwe kuin Jesubtä, tita tike mae, ne mden abko Ngöbö kwe ti mikani kädriere ni kwatibe. Erere arato, ti mikani kukwe kuin ye ngwianka kwe amne, ti mikani kukwe kuin ye dirikä kwe arato. ¹² Ne mdenbtä abko, tita ja tare nike mtare, akwa yebtä ti ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane ni gare kuin tie, bti tita tödeke. Jesukristo di kri bti tita tödeke, aisete niara jatadita, ye ngäbti abko ti ngibiadi kuin kwe ño tikwe ribebare ie ye kwrere.

¹³ Timoteo, ma rabadre dirire metre, abkokäre tikwe kukwe diribare ño ño, ye kwrere makwe diri. Angwane makwe tödekadre kwatibe Kristo Jesubti amne, makwe ni mda mda taredre. ¹⁴ Kukwe kuin era metre Jesubtä mata dirire, yebti abko makwe kukwe ngwarbe ngwarbe kra. Ngöbö Üai Deme tä nüne nibtä abko diebti makwe kukwe ngwarbe kra.

¹⁵ Mdakäre abko, ti kani ngite angwane, nitre Asiabo nünanka Roma nete käta tödeke Jesubti, ye kärke kä mikaninkä jökrä tibtä. Erere arato, nuenbare Figelokwe amne Hermógenekwe tibtä abko garera mae.

¹⁶ Ti nämane ngite, akwa Onesíforo abko rababa ti gaire ñakare amne, batire batire rababa nuke ti moto mike nuäre nete. Niara ye abko ni Dänkien ie raba ruentari tare tikrä näre. ¹⁷ Onesíforo nämane Roma nete angwane, namani ti känenentari kisere, namani jadüke ñakare abti ti kwantariba ie. ¹⁸ Amne ni nämane Efeso angwane, ni die mikaba kri kwe. Ye tä töre kuin mae ruen tie Timoteo. Ye abko, ni Dänkien Kristo Jesu rükadita, ye ngwane Onesíforo raba ruentari tare ie abko ie ti tö.

2

Timoteokwe nünandrekä dite jabtä ja tare nikakäre Jesu dokwäre

¹ Timoteo ma abko ti ngobo tikwe kwrere. Kristo Jesu tä ni tarere ja moto kuinbti, ye diebti makwe nünanka dite, ie ti tö. ² Erere arato, tikwe diribare ni kwati okwäbti angwane, makwe ti kukwei nuani, ye abko nire nire bti tödekadre amne rabadre Ngöbö kukwei dirire kuin, raba tuen mae, ye ie makwe kukwe ye dirita, niaratre kärke diridreta ni mda mdaye ja täritari abkokäre.

³ Timoteo, ma abko rükä Kristo Jesukwe, aisete ni rükä tä biare ja tare nike, ye kwrere ma raba ja tare nike tibe tödekabtä Jesubti angwane, makwe nünanka dite Jesukrä. ⁴ Nitre rükä kuinquin tä ja kite ñakare jändrän mda mdabtä kä mikakäre nuäre dänkienbtä, ye kwrere makwe ñan ja kita jändrän mda mdabtä amne, sribi Kristo Jesukwe aibehtä makwe ja kita, kä mikakäre nuäre btä. ⁵ Erere arato, nitre jadakaka abko kräke kukweta ükaninte jadakakrä metre, akwa kukwe ye mikata ñakare täte ne ngwane, ñan tä ganane, aisete korona bianta ñakare ietre. Akwa nitre jadakaka tä kukwe mike täte, köböire tä ganane angwane, korona bianta ie mikakäre ütiäte. Ye kwrere Ngöbö kwe kukwe ükaninte, erere mata nuene, köböire Ngöbö kwe

korona biandi mae. ⁶ Erere arato, ni sribikā tirete kāta sribire tare krübāte, aisete nura ōta nāire, niara ara jire, ie biandre kāne. Ye kwrere Ngöbökwe jāndrān kuin biandre mae, abkokāre makwe sribi ja di ngöibti Kristo Jesukrā. ⁷ Timoteo, tita kukwe ketamā bā mike mae sribi Jesukristokwebtā, nebtā makwe tōbika kāre angwane, ni Dānkien kākwe mikadi gare jōkrā mae abko gare tie.

⁸ Erere arato, kukwe krörō ne makwe ngwian tōre kāre jae: Jesukristo krütani, abti Ngöbökwe mikaninta nire. Niara abko jatani jrei David tukwe mrākākri. Kukwe ye abko kukwe kuin Jesukristobtā mikata gare tikwe. ⁹ Ye mden dokwāre tita ja tare nike kri amne ni ja mikaka ngite kri mākāteta kadenante, kwrere jire tita mākāninte kadenante; akwa Ngöbō kukwei abko űan tā mākāninte kadenante, űobtā űan angwane ni kwati tā kādriere. ¹⁰ Ye mden kisete tita ja tare nike bātākā ngwarbe. Ni dianinkā jakrā Ngöbökwe abko rabadre dianintari jōkrā Kristo Jesukwe amne rabadre nūne kārekāre kā nuārete, abkokāre tita ja tare nike bātākā ngwarbe.

¹¹ Kukwe ne abra kukwe era metre abko rabadre era ni jōkrā krāke: Nikwe tōdekani Jesubti angwane, ni krütani ben, ye kwrere arato nikwe nūnandi ben.

¹² Nikwe nūnandrekā dite jabtā ja tare nikakāre niara dokwāre, ne ngwane niarakwe gobrandi, kānti nikwe gobrandi siba ben. Akwa nikwe niara rükandrete ne ngwane, ni rükandite kwe arato.

¹³ Nikwe Jesukristo gibiarekāta akwa, niara abko kākwe ja kukwei mikadi tāte kāre, űobtā űan angwane niara abko űan raba ja kukwei kite temen.

Sribikā kuinquin tā sribire űo abko Pablokwe niebare

¹⁴ Timoteo, nitre dirikā mda mda kākwe űan ja kwetadre kukwe ngwarbe ngwarbebtā, tikwe nieba, erere makwe nieta ietre Ngöbō okwābti abko erere nuendre kwetre, makwe nie ietre janknu, űobtā űan angwane ja kwetata ngwarbe, ye abko tā ni die mike űakare amne, tā ni kukwe nuaka nuaka ngwianta Jesu gibiekāta, aisete űan ja kwetadre abko makwe nie metre ietre. ¹⁵ Erere arato, ni sribikā űtiāte Ngöbökwe kāta Ngöbō kukwei metre Jesubtā dirire metre ta, abtā sribi gaire űakare, ye kwrere ja di ngöibti makwe Ngöbō kukwei diri metre angwane, ma űan raba sribi gaire Ngöbō ngwārekri Timoteo. ¹⁶ Kukwe ngwarbe diān diān űtiāte űakare, yebtā makwe űan ja kita, űobtā űan angwane ni űāke ngwarbe kore abko kāre tā niken kukwe nuene bāri kāmekāme mda. ¹⁷ Erere arato, kukwe dirita kwetre ye tā niken niren ni kwati ngātāite abti mrā ni kwatita nāin kukwe ngwarbe jiebtī. Ye mden kwrere abko dirita Himeneokwe amne Filetokwe. ¹⁸ Kukwe era metre Jesubtā dirita űakare kwetre. Ni krütani rükadreta nire abko erere namanina bare, tātre niere, ye kāta ni ruāre mike Jesukristo gibiekāta. ¹⁹ Akwa nitre tōdekaka metre Jesubti abko kākwe űan Jesu gibiaikāta, űobtā űan angwane nitre tōdekaka Jesubti abko űrā kwrere. űrā nōkata kuin nguse angwane, űan tā juen ngitiekā, aisete juta neme dite. Ye kwrere jire ni tōdekaka metre Jesubti tā mikani Ngöbökwe abko btā kukweta tikani krörō: “Ni jen Ngöbökwe erere gare jōkrā Ngöböye” amne, “Ni jōkrā kāta ja di kāre ni Dānkien Ngöböye, ye kāta kukwe kāmekāme kite temen,” abko tā tikani kore btātre. Nebtā Ngöböta ni jen kwe metre ngibiare kuin űan Jesu gibiadrekāta abko tā gare nie.

²⁰ Kukwe nebtā abko, ti bike kukwe mda bā mike mae Timoteo abko krörō: Ni jāndrān bkānkā kri gwiriete űan oro btā plata dātebare blatore amne basore aibe tā kwe amne, kri kukwān btā dobro dātebare blatore amne

basore tä kwe arato. Akwa jändrän kuin orore btä platare abko tä ni ütiäte ütiäte kakrä ngäbti amne, kri kukwän btä dobro sribebare blatore amne basore, ye abko tä sribi ngwarbe ngwarbekrä gwita. ²¹ Ye kwrere abko, nitre tödekaka Jesubti käkwe ja ngibiadre kuin deme nitre dirikä ngwarbe ngwarbe ngäniene ne ngwane, jändrän kuin ütiäte ye kwrere jire ni rabadi Ngöbö ngwäreki amne, ni mikadi kuin deme ni Dänkienkwe, sribi kuinkuin bätäkä ngwarbe nuenkäre jakrä.

²² Timoteo jändrän kämekäme mdei tä krübäte ni bati batiye abko ngäniene ma gitia. Akwa nüna metre Ngöbökrä, yebtä makwe ja kita amne tödeka kwatibe Ngöböbti amne ja taredre kwärikwäri, amne nüna jäme, ye jiebti ma rankwa bäri nitre töi deme deme käta blite Ngöböbe yebe gwaire abko ie ti tö Timoteo. ²³ Erere arato, kukwe ngwarbe, btä ja kwetata niken kwärikwäri, yebtä ni kwati tä niken neme romon jakrä abko garera mae, aisetu kukwe ye kwrere btä makwe ñan ja kweta siba. ²⁴ Ye abko, ni sribikä ni Dänkienkwe abko ñan tädre ja kwete ni mda mdabe, akwa ni dirikä ye abko tädre ja gete jäme ni jökräbe. Arato rabadre Ngöbö kukwei dirire kuin. Erere arato, ñan moto rabadre romon ja dokwäre. ²⁵ Ja moto kuinbti, niarakwe niara rüe töi diandre, ñobtä ñan angwane nane Ngöbökwete nitre ye töi kwitadre angwane, kukwe käme kitadre temen kwetre amne kukwe metre Jesubtä rükadre gare ietre. ²⁶ Angwane diablukwe niaratre kani ngite ja mikakäre täte ye gadre kwetre jabtä amne jatadre tödeke Jesubti, abkokäre töi diandre kore Timoteo.

3

Kä mrä angwane ni kwati rabadi nüne Ngöbö rüere

¹ Timoteo, kukwe mda rabadre gare mae abko krörö: Kä mrä angwane, kukwe rabadi nakenkä taretare krübäte, ² ñobtä ñan angwane ni kwati rabadi ja tarere kaibe au, amne rabadi ngwian tarere bäri. Erere arato, ni kwati rabadi ja käikitekä au amne rabadi bike kri ni mda mdabtä. Ni kwati käkwe ñäkädi diän diän gwärere ni mda mdaye amne, rün btä meye ñan kukwei mikadi täte kwetre. Ni mdakwe jändrän kuinkuin nuendi kräke akwa, ye rabadi tuen ütiäte ñakare ietre amne, Ngöbö rabadi ütiäte ñakare kräke arato. ³ Erere arato, ni kwati ñan rabadi ni mda mda tarere jire chi amne, kukwe nuenbare rüere, ye abko ñan diandi jabti ta kwetre. Erere arato, rabadi blite ngwarbe ni mda mda rüere, tö rabadi kukwe kämekäme nuene bätäkä ngwarbe, erere rabadi nuene jökrä, ñobtä ñan angwane ñan rabadi ja töi ketebtä. Erere arato, rabadi kukwe nuene blo ni mda mdabtä abko käi rabadi juto btäre, akwa jändrän kuin rabadi tuen käme ietre. ⁴ Erere arato, rabadi kukwe muko kwekwe kite ngite ngwarbe, kä jürä rabadi ñakare btä kukwe kämekäme nuene. Rabaditre bike bäri krikri ni mda mdabtä, tö rabadi kä ngwen nuäre jabtä, akwa Ngöbö taredi ñakare kwetre. ⁵ Nitre tödekaka era metre Jesubti, kwrere jire ja bä mikadi kwetre akwa, täditre kukwe nuene kämekäme, yebtä abko Ngöbö di kri mikadi ngwarbe kwetre. Ne mden kisete, kä mrä angwane kukwe jatadi nakenkä tare krübäte kore.

Timoteo, ni töi kämekäme ye kwrere ben makwe ñan tö ngwian ja gete jire, ⁶ ñobtä ñan angwane ni ye kwrere abko tä niken ni ngökakäre ju kwatirekwatire te kwäräkwärä, käta meri töbike ñakare ja käne ngökö jae. Ne abko raba nuene ñobtä ñan angwane meri ye abko ie jata neme ruen ngite krübäte Ngöbö ngwäreki amne, käre tä kä kwitekwite jabti. ⁷ Meri ye kwrere käre tätre ja töitike Ngöbö kukweibtä akwa, kukwe diribare blo Ngöböbtä, yebtä tätre ja töitike, aisetu tödekadre era metre Jesubti abko ñan tä nuke gare jire chi ietre. ⁸ Nitre kukwe dirikä blo ye käre tä ja mike kukwe metre Jesubtä rüere, sukia nibu kädian nämane Janes btä Jambres namani

Moisés rüere ye kwrere. Nitre ye töita ngwarbe kukwe kämekäme aibehtë amne tä tödeke ñakare mda Ngöböbti. ⁹ Akwa ni nibu namani Moisés rüere, btä kukwe nakaninkä ño, ye kwrere rakadikä nitre töi kämekäme btä, ñobtä ñan angwane töi ñakare, ye abko gadi ni jökräwe btätre amne, ni kwati ñan rabadi nekete mda niaratrebe, ye raba gare mae Timoteo.

Pablokwe Timoteo töi diani

¹⁰ Akwa tikwe kukwe diribare mae amne, tikwe nünabare ño, ye garera mae. Erere arato drekäre ti nämane nüne kore amne, ti nämane tödeke ño Jesubti garera mae, amne ti nämane nebe romon ñakare jötrö garera mae. Erere arato, ti nämane ni mda tarere ño amne, ti nämane nünenkä dite ja tare nikakäre tödekabtä Jesubti ño garera mae. ¹¹ Erere arato, tikwe ja tare nikani jakän garera mae amne, juta Antioquíate amne juta Iconiote, erere arato juta Listrate tikwe ja tare nikani kri tödekabtä Jesubti abko garera mae. Tikwe ja tare nikani kri, akwa ti Dänkien Jesukristo käkwe ti dianinkä ti rüe kisete, ye abko garera mae arato. ¹² Ye abko, nire nire tö nünai kuin deme Kristo Jesukrä abko käkwe ja tare nikadi rüe kisete. Ne abko kukwe era tita niere mae Timoteo. ¹³ Akwa ni moto kämekäme, ni ngökaka abko näin kukwe nuene bäri kämekäme mda. Niaratre näin ni ngökö bäri amne, niaratre ngökadi krübäte ni mda mdakwe. Ne abko rabadi nakenkä kore ja täritäri.

¹⁴⁻¹⁵ Ngöbö Kukwei bredebare makwe, ye abko makwe mika täte amne mika ütiäte janknu makwe, ñobtä ñan angwane ni Ngöbö Kukwei dirikä mae abko ni ütiäte garera metre mae. Erere arato, ma nämane chi ngäbäkrere angwane, Ngöbö Kukwei deme ye namanina gare mae, aisete makwe mika täte janknu. Nita tödeke Jesukristobti angwane, Ngöböta ni dentari, yehtë abko Ngöbö Kukwei tä ni mike töbtä. ¹⁶ Ngöbö Kukwei jökrä abko Ngöbökwé mikani gare metre nitre tära tikakaye, aisete kukwe ütiäte dirikä amne kuin mäträkrä amne, kuin ni mda töi diankrä amne, kuin ni töitikakrä nüne metre Ngöbö ngwärecri. ¹⁷ Ne köböire abko nitre tödekaka Jesubti tä nüne Ngöbökrä ye tädre juto biare sribi kuinkuin bätäkä ngwarbe nuenkrä.

4

¹ Timoteo, Kristo Jesu rükadita kritobore ni nire kräke amne ni krütanina kräke. Erere arato rükadita gobrane. Ngöbö ngwärecri amne Kristo Jesu ye mden ngwärecri tita niere krörö mae: ² Makwe Ngöbö Kukwei nie ni mda mdaye. Ni mda mda tö raba ma kukwei nuai ya, ñakare ya, akwa ma raba juto biare Ngöbö kukwei niekäre. Amne ni mda tö dian makwe, amne makwe mäträ ni mda mdabtä. Erere arato, makwe ni mda mda kita nüne bäri Jesukrä amne, makwe diri metre ta ja moto jämenbti ietre abko tita niere mae. ³ Makwe nuendre, ñobtä ñan angwane kä jatadi angwane, ni kwati ñan tö rabadi kukwe era Ngöböbtä ye kukwei nuai aisete. Kukwe ño ño niaratre tö rabadi kukwei nuai, ye erere kräke dirikätre ngwarbe ngwarbe kändäni kwati kwetre dirikäre jae ja mikakrä nuäre. ⁴ Erere arato, Ngöbö kukwei era metre abko btä rabaditre kä mikekä amne kukwe mikaninbe ngwarbe kirakira ñakare era, ye aibehtë rabaditre ja däkweite. ⁵ Akwa ma abko, käre makwe töbika kuin metre ja käne amne makwe nünanka dite jabtä ja tare nika näire. Erere arato, ni mda mda, ie kukwe kuin Jesubtä gare ñakare abko ietre makwe mika gare amne sribi ño ño nuendre, ye makwe nuen kuin jökrä.

⁶ Ye abko makwe nuendre, ñobtä ñan angwane ti abko müre keta kebera Jesu mikabtä täte, aisete ti kebera krüte jakän. ⁷ Ni rükä kätä rüre kuin, ye kwrere jire tikwe ja di mikani sribikäre kuin Jesukrä. Sribi jökrä biani nuendre tie ti Dänkienkwe, ye abko tikwe nuenbarera jökrä amne tikwe ja töi mikani kwatibe Jesubtä, abti kä nüke mtare tie. ⁸ Ye mden kisete, ti krütadi

angwane, ti Dänkien Jesu, Kritobo metre, käkwe sribi ütiä biandi kuin tie, käkwe ti mikadi kuin era metre. Ne ñan ti aibe ie, sribi ütiä biandi kwe amne, ni jökrä käta Jesu ngibiare kisere abko ie sribi ütiä biandi kwe amne mikadi kuin metre kwe arato.

Pablota jädrän kärere mrä Timoteoye

⁹ Timoteo, ma jata jötrö ti kánti nete ja tuakäreta tibe, ie ti tö, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Demas nämane tibe nete akwa, jädrän kä nebtä nämane tare bäri kwe, aiseite kä mikaninkä kwe tibtä, nikani juta Tesalónicate. Crescente abko nikani kä Galaciate amne Tito abko nikani kä Dalmaciate. ¹¹ Aiseite Lucas aibe tä tibe nete. Timoteo, ma jata angwane, makwe Marcos ngwian siba jabe; ben ma jata, ñobtä ñan angwane Marcokwe ti die mikadre kri sribi Ngöbökwetä nete ruen tie, aiseite ma jata ben. ¹² Tíquico abko tikwe juani juta Efesote. ¹³ Timoteo, ma jata angwane, dän ngetbo kä tibo kriere mikateba tikwe juta Troate, Carpo kánti, ye ma jata ngwena tikrä. Erere arato, täräta mikaninte ruäre tikwe, ye ma jata ngwena tikrä amne, kabra btä obeja kwata sribebare täräre täräre tä mikaninte tikwe yete, ye ma jata ngwena jökrä tikrä, ie ti tö bäri.

¹⁴ Alejandro abko sribikä jädrän jierobtä, ye abko käkwe kukwe nuenbare käme krübäte ti rüere abko dokwäre ti Dänkien Jesukwe mikadi ja ngie nuen. ¹⁵ Mden kisete makwe mokre jabti Alejandro yebe arato, ñobtä ñan angwane kukwe kuinkuin Jesukristobtä dirita nikwe, ye rüere niarata rüere krübäte.

¹⁶ Timoteo, ti jārababa kena kritobo romanobo ngwäre kri angwane, ti mräkätre tödekaka Jesubti käkwe kä mikakaba jökrä tibtä, aiseite ni rababa ñakare mda ja kwetaka ti dokwäre. Akwa Ngöbökwetä ñan ti mräkätre mika ja ngie nuen näre. ¹⁷ Ti mräkätre tödekaka Jesubti käkwe ti mikateba kaibe, akwa ti Dänkien Jesukwe ja di bianba tie, nitre ñakare israelitare tödekaka ñakare Jesubti nämä yete, ye olote Jesu kukwei kuin ni diantarikrä abko ti rabadre kädriere abkokäre. Ye ngwane ti Dänkien Jesu käkwe ti ükaba gata ngäniene, aiseite ye näire ti rüekwe ti müre ketaba ñakare. ¹⁸ Ne kwrere ti Dänkien Jesukwe ti ükadi käre jädrän kämekäme ngäniene. Abti tä gobrane kä käinbti, ye kánti näin ti ngwena nüne jabe. Ni Dänkien Jesu aibe käikitadrekä kärekäre ni jökräkwe. Abko kore se. Amen.

¹⁹ Timoteo, tita köbö kuin juen Priscilakrä, Aquilakrä amne Onesíforo mräkäkrä, ye makwe nie ietre tikrä. ²⁰ Erasto abko rababa juta Corintote amne Tróximo abko rababa bren, abtä tikwe mikateba juta Miletote. ²¹ Timoteo, kä ñüre amne kä tibo, känenkri ma jata jötrö ti kánti nete, ie ti tö. Arato ni mräkä tödekaka Jesubti Eubulo, Pudente, Lino, Claudia btä ni mräkä mda mda juta Roma nete käta köbö kuin juen makrä.

²² Ni Dänkien Jesukristo raba mabe amne Ngöbö raba ja moto mike kuin mun jökrä kräke. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Titokrä Tito

Pablo nämane ngite kä teri juta Romate, tikaninteta angwane, tärä ne tikani kwe Titoye. Kä 63-65 angwane, Pablokwe tärä ne tikani. Titokwe kukwe kuin Jesubtä mikani era Pablo köböire gare nie. Abti Tito namani sribikä siba Pablobe Timoteo kwrere.

Pablo nämane ngite, yebti tikaninteta kena angwane, niara btä Tito käkwe sribibare Cretate. Yebti Pablo nikani kä mdabti angwane, Tito mikaninte sribire ja täte kwe.

Mren Mediterráneote, kä butu krikri nämane ketabkä. Ne mden ketati kädianta Creta. Tito amne Pablo näire ni Cretabo kwati namani nüne käme krübäte.

Ye angwane abko, ni ño diandrekä sribikäre ni nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka amne ni nitre jie ngwianka die mikaka kwrere abkobtä Pablokwe tärä ne tikani Titoye, niara töi diankäre. Erere arato, nitre nämane ja mike kukwe kuin Jesubtä rüere ye abko kukwe ötradre ño, abkobtä Pablokwe töi diani.

Mdakäre abko, dirikätre blo jatadi abko Pablokwe niebare arato. Kukwe ne mdenbtä abko tärä ne raba ni die mike mtare arato.

Pablota köbö ngwentari Titoye

¹ Ti Pablo käta tärä ne tike mae Tito. Ti abko ni klabore Ngöbökwé amne Jesukristo kukwei ngwianka. Ngöbökwé ti mikani sribire kore ni dianinkä kwe jakrä die mikakäre tödeke kwatibe jabti. Erere arato, kukwe era metre Ngöböbtä dirita nunkwe rüadre gare ni dianinkä Ngöbökwé yeye, abkokäre Ngöbökwé ti mikani sribire. Kukwe era metre Ngöböbtä ye tä ni die mike nüne Ngöbökrä. ² Erere arato, nita tödeke Ngöböbti, ñobtä ñan angwane niara ngämi kä ne dätere, känenkri ni dianinkä kwe jakrä, ye käkwe nünandi kärekäre ben niebare kwe. Ngöbö abko ja kukwei kite ñakare temen, aiseté dre niebare kira kwe, ye erere rabadre bare. ³ Ngöbö kukwei kuin rabadre gare ni kwatiye abko köböi kitani Ngöbökwé, erere käi nukanina. Ye mden abko Ngöbö ni Diantarikä käkwe ti ara jire mikani dirire mtare.

⁴ Tito, nita tödeke ja kwrere Jesubti, aiseté ni töita ketetibe. Ma ti ngobo tikwe kwrere. Ngöbö ni Rün nikwe amne Kristo Jesu ni Diantarikä raba ja moto mike kuin makrä, amne makwe nuna jäme niaratre diebti, ie ti tö Tito.

Titokwe dre nuendre Cretate

⁵ Tito, tikwe ma mikateba kä butubti Cretate angwane, kukwe ükate ngämi, ye makwe ükadrete jökrä, abkokäre tikwe ma mikateba. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti juta kwatirekwatire te, ye kanti makwe ni mikadre niaratre jie ngwianka, tikwe nieba mae ye kwrere, abkokäre ma mikateba tikwe.

⁶ Nitre ni jie ngwianka abko ni nüne era metre, aiseté kukwe ñakare kwe, btä ni mda mda raba kite ngise abko ni krörö mika sribire makwe: Ni gure itibe mika sribire makwe. Erere arato, ngäbriänkä kwekwé käta tödeke Jesubti amne tä nüne kuin, aiseté ngäbäkre kwe diän diän amne dokwä ribi ribi ñan niedre btä. ⁷ Ngöböta sribi kwe mike nitre ji ngwianka kisete, aiseté ni nüne era metre abko käkwe sribidre, ni mda mda ñan rabadre niara kite ngise abkokäre. Ne mden kisete, ni tö bikabtä kri amne ni btä kukwe ñan matare abko ñan mikadre sribire. Erere arato, ni dröbaka, ni ngüdrekä ngwarbe ngwarbe amne ni ni ngökö ngwian diankrä jae abko ñan mika sribi ne nuene makwe arato.

⁸ Akwa ni ni Ngöbökwe jie ngwianka abko tädrera juto biare ni menteni kaen ngäbti ja juete amne tädrera kukwe kuinkuin tarere. Erere arato, ni töbike kuin ja käne amne, nüne era metre amne, nüne deme Ngöbökrä amne, ñan tä nakwen jötrö jändrän jökrä jiebti, ni ye kwrere abko käkwe sribidre. ⁹ Mdakäre abko, Ngöbö kukwei metre diribare nunkwe, ye abko ketadrete dime ja kisete angwane, rabadre dirire metre ni mda mdaye, niaratre die mikakäre. Erere arato, ni ñäkäkä blo Ngöbö Kukweibtä, ye tö diandre metre kwe, abkokäre Ngöbö kukwei era metre ketadrete dime ja kisete.

¹⁰ Ni nüne kore makwe mika sribire, ñobtä ñan angwane nitre kwati dokwä ribi ribi kukwe metre Jesubtä kräke abko tä näin kukwe ütiäte ñakare dirire amne, tä näin ni ngökö ngwarbe. Nitre ne ngätäite abko nitre israelita kwati tä näin dirire blo siba abko käta ja ñäräkrä mikamna ja kwatabtä nitre israelita kwrere nitre tödekaka Jesubtiye rabakäre metre Ngöbö ngwäreki, nieta kwetre. ¹¹ Nitre ye abko kada ketadre dirikätre era metrekwe, ñobtä ñan angwane kukwe ñan diridre jire, ye abko tätre dirire ngwarbe. Ye mden kanti ni kwati käkwe ja töi kwitaninta ngwarbe kwäräkwärä mräkä kwekwe ben ngöi. Erere arato, tätre dirire blo ngwian diankäre jae ni ngökabti.

¹² Ni ni ngökaka kore, mdenbtä abko ngöbö ngwarbe kukwei niekä kira nünanka Cretate käkwe niebare mräkä niara käite btä krörö: Ni nünanka Cretate käre tätre ni ngökö, jändrän ngwarbe töi ñakare, kwrere jire tätre nüne amne, tätre mröre ere, akwa neme trine ñakare amne krenekrene arato, niebare kwe. ¹³ Ne abko, nitre Cretabo nämene nüne ño abko erere niebare metre kwe btätre kore. Ne aisete kukwe kuin diribare Jesubtä nunkwe, yebtä nitre Cretabo tödekaka Jesubti käkwe ja töi mikadre era metre, abkokäre ñäkä metre ngwärebtä makwe. ¹⁴ Erere arato, nitre Cretabo tödekaka Jesubti käkwe ñan olo mikadre kukwe mikanintbe ngwarbe kirakira nitre israelitakwe yebtä, abkokäre makwe ñäkä ietre. Arato nitre kukwe era Jesubtä ñakara ngwarbe jae käta dre dre nuemna, ye ie nitre Cretabo tödekaka Jesubti käkwe ñan olo mikadre, abkokäre makwe ñäkä ietre. ¹⁵ Ye abko ni deme tödekaka Jesubti, kräke jändrän jökrä kuin deme, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé dätebare; akwa ni ñakare tödekaka Jesubti abko kräke jändrän jökrä käme, jändrän ñakara jire kuin deme kräke, ñobtä ñan angwane niaratre abko töi diän amne, ja ruen ngite ñakare ietre kukwe diän diänbtä. ¹⁶ Nitre dirikä blo ye abko, ie Ngöbö gare tätre niere, akwa tätre kukwe nuene kämekäme. Yebtä abko, Ngöbö gare ñakare ietre bä mikata kwetre jabtä, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä käita neme käme btätre. Niaratre dokwä ribi ribi amne, tä Ngöbö mike täte ñakare amne, jändrän kuin nuendre abko erere neme bare ñakare ietre.

2

Dré diridre

¹ Tito, Ngöbö Kukwei diridre ño era metre, ye kwrere makwe diri abko krörö: ² Ni brare unbre unbre ñan rankwa jötrö jändrän ngwarbe jiebti amne, töbika kuin ja käne kwe amne, niara rabadre ütiäte, abkokäre nuna kuin kwe ni mda mda okwäbti abko makwe diri ietre. Erere arato, Jesukristo kukwei mika era kwe amne, raba ni mda mda tarere ja moto kuinbti. Erere arato, nane kukwe jata tare niara rüere angwane, nünanka dite kwe jabtä, makwe diri ietre Tito.

³ Ne kwrere arato, makwe diri krörö meri unbre unbreye: Meri unbre unbre abko käkwe nüandre deme Ngöbö mikakäre ütiäte jae amne, ñan blita ngwarbe kwetre ni mda mdabtä. Erere arato, ñan dröba kwe amne, nüandre ño kuin abko diri kwetre meri bati batiye abko krörö: ⁴ Meri bati gure gure käkwe brare kwe btä ngäbriänkä kwe taredre ño, ye jiebti jie tika kwetre.

⁵ Mdakäre abko, meri bati gure gure käkwe töbika kuin ja käne ja ngibiakäre

deme. Niaratrekwe ñan töbika ni brare mda mdabtä amne, ju ngibia kuin kwetre jakrä arato. Erere arato, ni mda mda die mika kwe amne, brare kwe kukwei mikadre täte kwe, ye jiebti meri unbre unbre käkwe jie tika. Meri bati gure gure käkwe nünandre kore, ni mda mdakwe ñan ñäkädre blo Ngöbö Kukwei rüere abkokäre.

⁶ Ne kwrere arato, ni bati bati abko käkwe töbikadre kuin ja käne abko jiebti makwe kita. ⁷ Akwa nünandre ño kuin, ye abko makwe nuna käne bä mikakäre nitre bati batiye. Ye erere, nünandre ño Ngöbö ngwärekre rükadre gare ietre. Erere arato, ma rika dirire angwane, kukwe kuin ütiäte dirita ye kwrere makwe diri era metre ietre. ⁸ Erere arato, ni mda mdakwe ñan kukwe kändandre ma rüere, abkokäre makwe kukwe era erere aibe diri. Ye ngwane, mun rüe rabadi ja gaire, ñobtä ñan angwane kukwe ñan kwandre ietre ñäkäkäre nitre tödekaka Jesubti ye rüere.

⁹ Mdakäre abko, nitre klaboré, yeye makwe diri krörö: Nitre klaboré abko käkwe bkänkä kukwei mika täte jändrän jökräbtä amne, ja moto mika jäme kwetre bkänkäkrä amne, ñan ja kweta kwetre bkänkäbe abko makwe diri ietre. ¹⁰ Erere arato, ni klaboré ye bkänkäkwe tödekadre bti, abkokäre sribi nuen kuin era metre kwetre amne ñan jändrän goidre kwetre kän abko makwe diri ietre. Ni klaboré käkwe bkänkä mikadre ütiäte kore ne ngwane, kukwe dirita nunkwe Ngöbö ni Diantarikäbtä rabadi tuen bä nuäre ietre.

¹¹ Nitre tödekaka Jesubti käkwe nünandre kore, ñobtä ñan angwane Ngöbökre jändrän kuin nuenbare ja moto kuinbti nikä, mden köböire tä biare ni jökrä dentari. ¹² Ngöbökre jändrän kuin nuenbare ja moto kuinbti nikä, ye këta kukwe krörö mike gare nie: Jändrän jökrä Ngöbö rüere, ye nikwe kitadre jökrä temen amne, kukwe kämekäme kä nebtä, ye nikwe ñan nuendre mda, akwa nikwe töbikadre kuin ja käne. Erere arato, nikwe ja töi mikadre kwatibe nünakäre deme Ngöbökrä kä ne ngwane. ¹³ Nikwe nünandre kore Jesukristo ngibiare ngäbti kwärä. Jesukristo abko Ngöbö nikwe amne ni Diantarikä nikwe. Niara ara rükadita kä trä ngwente angwane, kä rabadi nuäre nibtä, abkobti nita tödeke aune nita ngibiare kisere. ¹⁴ Jesukristokwe ja biani müre ketadre ni kräke ni kökatarikäre Ngöbökrä, nikwe ñan kukwe diän diän nuendre mda abkokäre. Erere arato, ni ngite kukwe kämente diänkärä jökrä nibtä amne, ni rabadre juta jen kwe amne ni rabadre töbike jändrän kuin nuene, abkokäre ja biani müre ketadre kwe nikä.

¹⁵ Kukwe ye abko, makwe diridre. Makwe ni mda mda die mika kukwe ne mike täte. Erere arato, Ngöbö diebti makwe ñäkä ni kukwe kämekäme nuenkäye, ñobtä ñan angwane Ngöbökre ma mikani ji dokwäte, aiseté makwe ñan ni mda tuemetre ma mike ngwarbe jae.

3

Nitre tödekaka Jesubti käkwe jändrän kuin nuendre

¹ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti, ye käkwe gobran amne kritobo mika ütiäte jae amne kukwei mika täte kwetre. Erere arato, tädre biare jändrän kuin nuene. Ne abko, makwe ngwianta töre käre ietre. ² Mdakäre abko, ñan blitadre ngwarbe ni mda mdabtä kwetre. Erere arato, ñan rüdre ni mda mdabe akwa, nünandre jäme kwetre ni mda mdabe. Erere arato, ni mdakwe kukwe nuendre blo rüere angwane, ja ngie mikadre ñakare kwetre amne, ja getadre jäme ni jökräbe kwetre. Ne abko, makwe ngwianta töre käre ietre arato Tito. ³ Ngöbö gare ñakare nie angwane, ni töi ñakare, kwrere jire ni nämane nüne amne, ni nämane ja dokwä mike ribi Ngöbökrä. Arato kukwe ngwarbe diri nämane nie abko jiebti ni nämane näin ngwarbe siba amne jändrän kämekäme bätäkä ngwarbe abko mdei nämane nie, erere ni nämane

nuene. Mdakäre abko, ni nämane töbike blo ni mda mdabtä amne jändrän ni mdakwe, ie ni tö nämane nebe jakrä. Erere arato, ni nämane bätä ngwen jökrä jabtä kwärikwäri.

⁴ Akwa Ngöbö ni Diantarikä käkwe jändrän kuin nuenbare nikrä amne ni jökrä tarebare kwe abko mikani gare kwe nie, ye ngwane ⁵ ni dianintari kwe. Ye abko, ñan nikwe jändrän kuin nuenbare, abko ütiäre Ngöbökwé ni dianintari, akwa ni nämane ruentari tare ie, aisete ni dianintari kwe. Ye ngwane ni nämane käme jändrän dobrore kwrere kukwe kämekäme kisete angwane, ni därebareta bobukäre Ngöbö Üai Deme köböire angwane, Ngöbökwé ni jükaninte kuin merebe ja Üai Deme köböire. ⁶ Ni dianintari kwe angwane, Jesukristo ni Diantarikä, köböire Ngöbökwé ja Üai Deme biani täte jökrä nie ja moto kuinbti. ⁷ Ngöbökwé ni dianintari angwane, niara nämane ni tarere. Yebtä ni ngite ñakare mda ja ngwäreki niebare kwe ja moto kuinbti abko köböire ni rabadre neme ngobo jen kwe abkokäre. Ye mdenbtä Ngöbökwé ni mikadi nüne kärekwäre, yebti ni raba tödeke kwatibe mtare. ⁸ Kukwe ne abra kukwe era metre, aisete nitre tödekaka Jesubti, ye ben makwe blita käre kukwe nebtä, ie ti tö, ñobtä ñan angwane kukwe ne abko kukwe kuin ni jökrä kräke, aisete nitre tödekaka Ngöböbti tädre biare jändrän kuin nuene, abkokäre makwe blita käre ben kukwe nebtä.

⁹ Akwa kukwe mda abko ngwarbe amne tä ni die mike ñakare, aisete kukwe ni mräkä kirakirabtä amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, yebtä makwe ñan ja kweta, ñobtä ñan angwane kukwe ngwarbe ütiäte ñakare btä nita ja kwete, abtä rüta niken jabe kwärikwäri. ¹⁰ Akwa nitre tödekaka Jesubti ngätäite, nireta ja kwete kukwe ngwarbe yebtä amne tä nitre tödekaka Jesubti töi mike romon jakrä kwärikwäri, ye abko ie makwe ñäkä bati, bobu töi diankäre. Akwa nebti ma ñan kukwe mika täte kwe ne ngwane, ñan rikadre mda gätäbtä nitre tödekaka Jesubti yebe abko makwe nie ie, ¹¹ ñobtä ñan angwane ni ye abko töi ñakare metre amne, kukwe nuenta kämekäme kwe arabe käta niara mike ngite Ngöbö ngwäreki.

Pablota kukwe mrä niere Titoye

¹² Tito, tikwe Artemas ya o Tíquico juandi ma kánti Cretate yete, niaratre nibu ne mden raba ma kánti angwane, ma jata jötrö juta Nicópolisite ti ngäbti ja tuakäre tibe, ñobtä ñan angwane kä ñüre näire ti tö nünai juta Nicópolisite aisete. ¹³ Arato Zenas, ni blitaka ni mdakrä kritobo ngwäreki, btä Apolos, ye jata nikenta angwane, ma btä nitre tödekaka Jesubti käkwe die mika. Munkwe jändrän bian täte ietre, ñan ja tare nikadre kwetre abkokäre, ¹⁴ ñobtä ñan angwane nirekwe jändrän ñakare, ye abko nitre tödekaka Jesubti käkwe ja töitkadre jändrän kuin nuene ni die mikakäre. Ne kwrere nitre tödekaka Jesubti käkwe ñan nünandre ngwarbe abkokäre. ¹⁵ Nitre tödekaka Jesubti jökrä tä tibe nete käta köbö kuin juen mae Tito. Erere arato, nire nire käta nun tarere ma kánti yete, ye kräke nunta köbö kuin juen arato.

Ngöbö raba ja moto mike kuin mun jökrä kräke. Ne abko kore. Ne ngörä.

Tärä Tikani Pablokwe Filemónkrä Filemón

Pablo nämane ngite juta Romate angwane, niarakwe tärä ne tikani. Kä ye angwane abko niarakwe tärä Efesios, Filipenses amne Colosenses tikani arato. Pablokwe tärä ne tikani niara kukwe muko iti kädian nämane Filemón kräke. Filemón abko nünanka juta Colosa kánti. Niara abko käkwe ni kökani iti kädian nämane Onésimo sribikäre jakrä. Yebti Onésimo käkwe jändrän goibare Filemón kän, bti ngítiani, ñobtä ñan angwane ni gokä abko kämikadre abko kukwe nämane úkaninte kä ye angwane. Onésimo nikani nebe juta Romate, kánti Pablo nämane ngite kä teri kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre. Pablo abko käkwe kukwe kuin Jesubtä niebare Onésimoye angwane, Onésimo käkwe tödekani Jesubti. Abtä tö namani näinta bkänkä Filemón kánti ja ngite niekäre ie. Ye mden kisete, Pablo käkwe tärä ne tikani Filemón kräke, Filemón moto mikakäre jáme Onésimokrä. Jesukristo käkwe Filemón tarebare kri, käkwe ngite dianinkä mento btä, bti kani ngäbti kwe, ye kwrere Filemón käkwe Onésimo taredre amne niara ngite jändrän goibtä ye diandre jabti ta kwe, bti kadre ngäbti ja mräkä kwrere Jesukristo kábti kwe abko Pablokwe ribebare Filemónye tärä nebti.

Tärä nebtä abko Pablota jadenkä kukwe Onésimo yebtä, ñobtä ñan angwane kukwe Onésimo káta “kuin útiáte sribikrä” niere griegore. Onésimo ngämi tödeka Jesubti angwane, niara ñakare útiáte sribikrä, akwa tödekani Jesubti kwe, yebti tö namani sribire metre, aisete “kuin sribikrä”.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo, tita ngite kä teri tödekabtä Kristo Jesubti amne ti mräkä Timoteo tä tibe nete káta köbö kuin juen makrä Filemón. Filemón, ma abra nun kukwe muko amne sribi muko nunkwe, aisete ma tare kri nunkwe. ² Erere arato, nun mräkä merire Apia, kräke nunta köbö kuin juen amne rü muko nunkwe Arquipo abko kräke nunta köbö kuin juen arato. Mdakäre abko, ja mräkátre tödekaka Jesubti tä gätäre ma gwiriете, ye kräke tita köbö kuin juen. ³ Ngöbö ni Rün nikwe btä ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jáme kwetere, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye

⁴ Tita blite Ngöböbe angwane, mata nüke töre tie angwane, käre tita kuin niere Ngöbö tikweye mabtä, ⁵ ñobtä ñan angwane mata tödeke ni Dänkien Jesubti amne nitre deme deme Ngöbökwé abko mata tarere jökrä abko tita kukwe nuen, yebtä abko tita kuin niere Ngöböye mabtä kärekäre. ⁶ Mdakäre abko, dre dre kuin nuendre Kristo kräke, ye rabadre gare kuin mae, abkokäre nitre tödekaka Jesubti, ye ben gwaire ma reketadre jakri tödekare kwärä Jesubti, ye abko tita ribere Ngöböye makrä Filemón. ⁷ Amne mata ni mda mda tarere ye abko käi nuäre krübäte tibtä amne tä ti die mike krübäte arato, ñobtä ñan angwane juta deme Ngöbökwé abko mata kä miketa nuäre motobtä.

Pablota ja di kärere Onésimokrä

⁸⁻¹⁰ Ne aisete ti tö kukwe ribei krörö mae Onésimo kräke. Kristo kábti makwe dre nuendre abko ti rabadre úkete nuendre mae, akwa ti ñan tö kukwe nuein kore, aisete nita ja tarere kwäríkwári, yebti ti tö kukwe ribei krörö mae: Ti nena unsunine jakän amne mtare tita ngite kä teri kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre amne, tita ngite kä teri, ne kánti Onésimo käkwe

tödekani Kristobti ti köböire. Ne aisete Onésimo abko ti ngobo tikwe Kristo köböire amne ti abko niara rün kwrere, aisete ti bike ja di kärere krörö kräke mae: ¹¹ Käne Onésimo ngämi tödeke Jesubti, känenkri nämane klabore ngwarbe amne ütiäte ñakare makrä, akwa mtare niarata tödeke Jesubti, aisete niara rabadre klabore ütiäte kri makrä amne tikrä.

¹² Mtare tita juenta nebata ma kánti yete. Niara abko ti ngobo jen tikwe kwrere, aisete tare kri tikwe. ¹³ Kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre tita ngite kä teri, ne kánti Onésimo rabadre ti die mikakäre ma täte, ie ti tö rababa bäri. ¹⁴ Akwa kukwe ngämi nükebti ja moto kuinbti mae, ye känenkri ti ñan tö jändrän nuein, aisete tita Onésimo juenta jirekäbe mae yete. Ja moto kuinbti makwe niara tuadremetre neme nete ti die mikakäre abko ie ti tö amne, ñan tikwe kukwe niedre abko erere makwe nuendre abko ie ti tö, aisete tita juenta kore ma kánti yete. ¹⁵ Onésimo abko ngitiani bä jötrö makän mentokwäre, ye abko nane tödekadre kwe Jesubti abko köböire rikadre nebata ma kánti angwane, nünandre käre käre kwe mabe, abkokäre nakaninkä kore. ¹⁶ Akwa mtare abko niara ñan rabadreta klabore jirekäbe makwe, akwa ma mräkä tare kri makwe ni Dänkien käbti, ye kwrere rabadi makrä. Niara tareta kri tikwe, akwa makwe rabadi bäri tare ruen tie. Ye abko ñan klabore makwe abtä makwe tare angwane, makwe tare ja mräkä kwrere ni Dänkien käbti.

¹⁷ Ye abko, tödekabtä Jesubti mata ti kaen ngäbti ja mräkä kwrere ne ngwane, makwe ti kadre ngäbti ño ja gwiriete, ye kwrere makwe Onésimo kata ngäbti abko tita ribere mae. ¹⁸ Amne nane kukwe nuenbare blo mabtä kwe o rürümon ütiä bti makwe, ye abko makwe ütiä kärä tie ¹⁹ amne tikwe niara ütiä biandi jökrä mae ne abko ti Pablo käta tärä tike ja kise jenbti kore mae. Ma abko bti rürümon ütiä kri tikwe, ñobtä ñan angwane makwe tödekani Jesubti ti köböire, aisete makwe rürümon ütiä niarakwe biandre abko ti ñan tö nibi niei mae, käta niere kore mae. ²⁰ Rürümon ütiä kri kore mabti tikwe, ye mdenbtä abko ni Dänkien käta ni tarere, ye käbti ti tö ja di käräi mae Onésimo kräke, ye kwrere makwe Onésimo kata ngäbti kä mikakäre nuäre tibtä, ni ja mräkäre Kristo käbti ye kwrere. ²¹ Tita kukwe niere, ye erere makwe mikadi täte jökrä gare kuin tie amne tita ja di ribere mae Onésimobtä, yebti ta makwe kukwe mda mda nuendi bäri kuin kräke, ye gare kuin tie, aisete tita tärä ne tike mae.

²² Mdakäre abko, munta ja di kärere tikrä Ngöböye, yebtä Ngöböke mun kukwei nuadi angwane, Ngöbö diebti ti rabadreta tikaninte angwane, ti tö näin basareta yete, aisete makwe kä ükate biare keteti ti käne abko ti tö ribei mae.

²³ Amne ti kukwe muko Epafra tä ngite kä teri tibe gwaire nete tödekabtä Kristo Jesubti abko käta köbö kuin juen munkrä. ²⁴ Erere arato, sribi muko tikwe Marcos, Aristarco, Demas amne Lucas käta köbö kuin juen munye.

²⁵ Ni Dänkien Jesukristo kärke ja moto mika kuin mun jökrä kräke. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Nitre Hebreokra Hebreos

Tärä ne tikani nitre israelita tödekaka Jesubti die mikakäre. Nitre israelita abko kädianta hebreo amne arabe kädianta judio arato. Niaratre abko juta kwatibe, akwa kädianta ketamä. Nirekwe tärä Hebreos ne tikani gare ñakare metre. Pablo käkwe tikani abko ni ruäre tä nütüre. Ni mda abko tä Bernabé niere amne ni mda abko tä Apolos niere, akwa nirekwe tikani abko gare ñakare metre nie. Nitre romanobo ngämi juta Jerusalén juen ngwarbe kä 70, ye känenkri tärä ne namanina tikani nütüta.

Nitre israelita tödekaka Jesubti, kräke tärä ne tikani niaratre die mikakäre nünenkä dite Jesukristobtä, ñobtä ñan angwane niaratre nämane ja tare nike tödekabtä Jesubti amne ni ruäre tö namani trö kwitai Jesukristoye Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikakäreta täte. Jesukristo di ñakare era metre niaratre die mikakäre, aiseté trö kwitadre ie abko ni ni ngökaka nämane dirire ietre. Ye mden kisete, ni tärä ne tikaka käkwe Jesukristo bä mikani krörö ietre: Jesukristo köböire abko Ngöböta ja mike gare bäri metre ta. Kira Ngöbökwé blitabare ja kukwei niekä niekä köböire, angele köböire amne Moisés köböire, akwa mrä blitabare bäri metre kwe ja Odei itibe Jesukristo köböire.

Mdakäre abko, Ngöbökwé kukwe ükadite btin nitre israelitabe abko Ngöbökwé niebare kira, kukwe btin ye abko namani bare Jesukristo köböire abko tärä ne tä mike gare. Erere arato, juta Jerusalén yete nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane jändrän kämike köbö kwatirekwatire nitre israelita ngite ye diankakäre mento btä, akwa nuenbare kwetre köbö kwatirekwatire ñobtä ñan angwane jändrän ngwarbe di ñakare ni ngite diantarikrä mento nibtä. Akwa Jesukristo abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, ye abko namani ütiäte kärekäre Ngöbö ngwärekri, aiseté Jesukristo abko bäri kuin amne bäri ütiäte, aiseté niara aibebti nikwe tödekadre amne niara aibe jiebti ni rikadre. Mtare niarata Ngöbö ngwärekri kä käinbti blite Ngöböbe nikrä.

Jesukristo abko bäri ütiäte, aiseté nitre israelita tödekaka bti käkwe ñan trö kwitadre ie. Jesukristo köböire Ngöbökwé ji tikani btin ni kräke nebe Ngöbö kánti kä käinbti, aiseté ni rabadre juto biare ja tare nike tödekabtä Jesubti abko tärä ne tä mike gare nie. Nikwe Jesukristo rükandrete ne angwane, Ngöbökwé ni mikadre ja ngie nuen, Ngöbökwé nitre israelita nünanka kira mikani ja ngie nuen ye kwrere.

Ngöbökwé blitabare ja Odei Jesu köböire

¹ Ti mräkätre, nitre Ngöbö kukwei niekä,* köböire Ngöbökwé blitabare bäre bäre bätäkä ngwarbe ni mräkä kirakira ben. ² Akwa kä mrä ne ngwane abko Ngöbökwé blitabarera ünän täte nibe niara Odei jen kwe Jesukristo ye köböire. Ngöbökwé ja Odei mikani jändrän jökrä bkänkä amne niara köböire Ngöbökwé kä käinta amne kä temen dätebare. ³ Ngöbö Odei ye abko tä Ngöbö töi kuin bä nuäre mike gare nie. Erere arato, Ngöbö Odei abko ja kwrere Ngöböbe amne Ngöbö abko ño, ye abko tä bä mike metre ta nie. Mdakäre abko, Ngöbö Odei ye arabe tä jändrän jökrä ketete kuin ketetibe ja kukwei di kri köböire. Erere arato, kukwe kämekäme nibtä ye dianinkä jökrä mento nibtä kwe, käkwe ni bätäninte amne ni mikani merebe jökrä kwe, bti nikaninta kä käinbti, kánti

* **1:1** nitre Ngöbö kukwei niekä btä blitata nete abko ni jökrä Ngöbö kukwei niekä, köböire Ngöbökwé blitabare Jesukristo känenkri. Ruäre abko Moisés, Jeremías, Isaiás, Oseas, Malaquías amne Juan Bautista.

Ngöbökwe mikani bäri ütiäte kri, ye bä mikakrä mikani tākänintbe kwe ja küde ruenkri.

Jesu abko bäri ütiäte angeletre ngwä

⁴ Amne Ngöbökwe mikani bäri ütiäte kri angeletre ngwä. Niara kädekani ño Ngöbökwe, ye abko namani bäri ütiäte angeletre jökrä bti ta abko namani bare kore.

⁵ Angele ñakare jire iti abko ie Ngöbökwe niebare krörö: Ma abko ti Odei tikwe, ye abko tita mike gare ni jökräye mtare, *Salmos 2.7* niebare Ngöbökwe niara Odei Jesuye.

Erere arato, angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwe niebare krörö: Ti rabadre Rün jen kwe amne, niara rabadi ti Odei jen tikwe, *2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13*

abko Ngöbökwe niebare ñakare jire chi kore angelebtä. ⁶ Akwa tarä mda Ngöbö Kukweibtä, Ngöbökwe ja Odei mubai mikani gare ni jökräye angwane, niebare kwe:

Angele Ngöbökwe jire jökrä käkwe niara mika ütiäte jae, *Deuteronomio 32.43* niebare Ngöbökwe. ⁷ Amne angelebtä abko Ngöböta niere krörö ja Kukweibtä:

Tita angele tikwe mike näin jötrö müre kwrere amne niaratre tä sribi nuene ñukwä jutra kwrere tikrä, *Salmos 104.4*

nieta Ngöbökwe. ⁸ Akwa Ngöbö Odei Jesu abkobtä nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ngöbö, mata gobrane, ye rabadi kärekäre amne, mata gobrane kuin era metre ni jökräbtä.

⁹ Mata jändrän jökrä kuin tarere amne, jändrän jökrä kämekäme, yebtä ma mäta.

Ye mdenbtä abko Ngöbö makwe käkwe ma dianinkä jenena jakrä amne, kä nuäre mikani täte jökrä mabtä abko köböire ma mikani bäri ütiäte kri ma kukwe muko mda mda ngwä, *Salmos 45.6-7*

abko Ngöbökwe niebare niara Odei Jesubtä. ¹⁰ Erere arato, Ngöböta niere krörö btä:

Ti Dänkien, kena dekä makwe kä temen ne dätebare amne, ja kise jenbti makwe kä käinta dätebare.

¹¹ Angwane kä ye abko näin jökrä ta, akwa ma abko tädi kärekäre.

Dän tä kite ngututüre tä niken ngwarbe jökrä, ye kwrere kä temen, kä käinta näin ngwarbe jökrä.

¹² Amne dän mriakata, ye kwrere makwe kä temen amne kä käinta mriadikä jökrä.

Amne nita dän mdara jire kite jabtä, ye kwrere makwe kä kwitadi jökrä.

Akwa ma abko tädi ja kwrere kärekäre amne ma ñan krütadi jire chi, *Salmos 102.25-27*

abko Ngöböta niere ja Kukweibtä niara Odei Jesubtä. ¹³ Erere arato, Ngöbökwe niebare krörö niara Odeiy:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1* niebare Ngöbökwe ja Odei Jesuye. Ye kwrere abko angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwe kukwe niebare kore, ¹⁴ ñobtä ñan angwane angele jökrä abko üai sribikä Ngöbökrä amne, nire nire rabadre dianintari abko Ngöböta angele juen die mike.

¹ Ngöbökwe kukwe niebare kore ja Odeibtä, ye mden kisete Ngöbö kukwei nuaba nikwe, ye ie nikwe olo ketadrete kwatibe bäri mda, ni ñan rikadre ji Ngöbökwe bäre mento bätärekä ja tätitäre abkokäre, ² ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwe ja kukwei niebare Moiséye angele köböire, ye abko Ngöbökwe mikamna täte metre amne nire nire käkwe ja mikani ngite kukwe ye rüere, käkwe kukwe ye kitaní temen abko ütiäre mikani ja ngie nuen era metre Ngöbökwe. ³⁻⁴ Yehti Ngöbökwe kukwe niebare mda ni Dänkien Jesu ara jire köböire ni diantarikrä amne ni Dänkien kukwe nuaka nuaka käkwe niebareta jökrä nie angwane, kukwe ye abko kukwe metre mikani gare kwetre nie. Akwa kukwe ye abko rabadre bäri ütiäte ni okwäte, abkokäre Ngöbö ara jire käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare, niara nämane kukwe ye niekä niekä ben bä mikakrä. Erere arato, sribi kri btä ni jökrä töi ñan namani krütare nuenbare kwe amne, Ngöbökwe ja di kri mikani tuadre arato. Mdakäre abko, ja Üai Deme köböire Ngöbökwe ja di biani bätäkä ngwarbe nie, niara tö namani ja di biani ño ño ni itire itire ie, ye kwrere biani kwe. Ngöbökwe ni diandretari ye abko bäri ütiäte kri kore, aisete nikwe ñan trö kwitadre kukwe yeye, abtä ni ñan rabadre dianintari angwane, nikwe ñan kwäräbedre jire chi Ngöbö ngäniene.

Jesu namani ni kwrere

⁵ Mdakäre abko, kä mda btin dätedi Ngöbökwe btä nunta blite, ye abko ñan Ngöbökwe mikadi gare angeleye. ⁶ Akwa tärä keteti Ngöbö Kukweibtä ni iti käkwe niebare krörö:

Ni kä nebtä abko bobre jakän.

¿Se ñobtä mata töbike btä?

¿Se ñobtä abko mata tarere?

⁷ Makwe ni kä nebtä mikani bä bobre angele se kräke, akwa yehti makwe niara mikani bäri ütiäte kri angele ngwä, rabadre mikani ütiäte ni jökräkwe abkokäre.

⁸ Amne makwe jändrän jökrä mikani niara ngoto täni gobrankäre bti, *Salmos 8.4-6*

abko niebare Ngöbö Odei Jesubtä. Ye abko, Ngöbökwe jändrän jökrä mikani niara ngoto täni, aisete jändrän ñakare jire keteti abko Ngöbökwe mikaninte niara ngoto bäre mento. Akwa gwängwarbe jändrän ruäre abko tä ñakare niara ngoto täni tä nebe tuen nie. ⁹ Akwa Jesu nämane nüne kä nebtä angwane, Ngöbökwe mikani bäri bobre angele ngwä abko nita tuen. Akwa mtare Ngöbökwe mikanina bäri ütiäte kri käikitadrekä ni jökräkwe, ñobtä ñan angwane Ngöbö moto kuinbti niarakwe ja tare nikani amne krütani ni jökrä kräke amne ni jökrä täte.

¹⁰ Ngöbö abko jändrän jökrä dätekä amne jändrän ye abko jökrä Ngöbökrä. Ngöbö ye abko tö ja ngäbriänkätre tödekaka Jesubti tuai jökrä nebe kä nuärete jabe, aisete Jesukristokwe ja tare nikani ye köböire Ngöbökwe niara mikani biare täte Ji Ngwianka ni diantarikäre. ¹¹ Ye abko, Jesu ni mikaka kuin deme ye käta nitre tödekaka niarabti mike kuin deme. Niaratre btä Jesu ye abko Rün itibe, aisete Jesu tä nebe ja gaire ñakare ni ja etbare niere abko ¹² gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweibtä abko Jesukwe niebare krörö Rün Ngöböye:

Ti mräkätre ben tikwe blitadi mabtä, amne nitre gätäkä ma käbti, ye ngwärekre tikwe ka niedi ma käikitakäre, *Salmos 22.22*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. ¹³ Erere arato nieta krörö:

Tikwe tödekadi metre Ngöböbti,

Isaiás 8.17

niebare Jesukwe Rün Ngöböye. Erere arato, niebare krörö kwe:

Ngöbökwe ja ngäbriänkätre biani tie abko ben tita nete,

Isaiás 8.18

nieta kore Ngöbö Kukweibtä.

¹⁴ Ngöbö ngäbriänkätre ye abko ngrabare ja kwrere jökrä, aisete Jesu därebare angwane, ngrabare namani ni kwrere. Diablu abko di tarä ni kämikakrä. Akwa Jesu därebare ni kwrere, niara krütani angwane, di rabadre diablu gakakäre amne ni tikatekäre. ¹⁵ Jesu krütani ni kwati tikatekäre, ñobtä ñan angwane ni klabore käta bkänkä jürä ngwen, ye kwrere jire ni jökrä nämane gata jürä ngwen käre abko kisete nämane ja tare nike abko tikaninte kwe. ¹⁶ Ne aisete, ñan niara jatani angele die mikakäre kore, akwa jatani Abraham mräkä tödekaka Jesubti die mikakäre. ¹⁷ Ye mden kisete, niara rabadre sribire Ngöbökrä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere amne, rabadre sribi ye ngwena bare täte jökrä, amne rabadre niara mräkä ngwen ruentari tare jae, abkokäre nükani däre niara mräkätre kwrere. Mdakäre abko, jändrän kämika nämane ni ngite ütiäre, ye kwrere niara jraindre ni ngite ngite diankakäre mento nißtä, abkokäre nükani däre ni kwrere. ¹⁸ Niara ara jire käkwe ja tare nikani kri amne namani nuaninte ja käne kukwe kämenbti. Ye mden kisete, nire nire nuateta ja käne rüe Satanakwe abko niarata die mikaka arato.

3

Jesu abko bäri ütiäte Moisés ngwä

¹ Mdakäre abko ti mräkätre deme deme, mun ye abko Ngöbökwé käräbare jakrä. Kukwe nini tikwe, yebtä munkwe töbika kuin metre Jesubtä. Niara abko jatani Ngöbö Kukwei Ngwianka kwrere amne niara abko Ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre Dänkien abko bti nita tödeke kwatibe. ² Kira abko nitre israelita abko ju Ngöbökwé kwrere. Moisés abko nämane sribire niaratre ngätäite amne Ngöbökwé sribi biani ie abko erere mikani täte jökrä kwe, käkwe sribi nuenbare kuin täte ju Ngöbökwé jire jökrä te. Ye kwrere arato, Ngöbökwé Jesu mikani sribire angwane, Jesu käkwe Ngöbö mikani täte metre, käkwe sribi nuenbare kuin täte arato. ³ Akwa Jesu abko Ngöbökwé mikani bäri ütiäte Moisés bti ta, ñobtä ñan angwane ni ju mikaka ye abko mikata bäri ütiäte ju ara yebti ta. Jesu abko käkwe ju Ngöbökwé mikani, aisete Ngöbökwé mikani bäri ütiäte Moisés ngwä. ⁴ Ju kwatirekwatire mikata ye abko ni tarä iti käta mike, akwa Ngöbö abko käkwe jändrän jökrä dätebare. ⁵ Moisés abko sribikä jirekabe amne sribi nuenbare kuin täte kwe ju Ngöbökwé te amne, Ngöbökwé dre dre niedi niara täbti abko bä mika nämane niara köböire. ⁶ Akwa Kristo abko Ngöbö Odei ara, aisete niara abko tä ju Ngöbökwé dänkiene kuin metre. Ye abko, nitre tödekaka Kristobti abko ju Ngöbökwé ara, bti Kristo tä dänkiene. Ye abko, nikwe nünandrekä dite Kristobtä amne Kristo jatadita abkobti nikwe tödekadre janknu ye ngwane, ni rabadre ju niarakwe janknu amne Kristo rabadre ni dänkiene janknu.

Nikwe ñan Ngöbö Kukwei kitadre temen

⁷ Ne mdenbtä abko, Ngöbö Üai Deme käta niere krörö Ngöbö Kukweibtä: Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, ⁸ ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika ribi, mun mräkä kirakira käkwe ja dokwä mikani ribi Ngöbö rüere Moisés näire ye kwrere. Niaratrekwe Ngöbö nuaninte ja käne kä kaibete, ye kwrere munkwe ñan nuen. ⁹ Kä kaibe yete tikwe sribi kri ñan tuabare nuenbare mun mräkä kirakira kräke amne, kä gre ketebu jire sribi kri ye tuani kwetre. Akwa ti di nämane ti kukwei mikakrä täte ya, ñakare ya, ye abko tö namani tuai janknu, amne ja dokwä mikani ribi kwetre jirekabe.

¹⁰Ye mdenbtä abko nitre nünanka kä ye ngwane, kräke ti moto rababa romon, käkwe nieba krörö:

Nitre noko käre tä niken ngwarbe ji mdabti, amne ji tikwe, bti rikadre, ye gare ñakare ietre abti kä nüke mtare, tikwe nieba niaratrebtä.

¹¹Abtä ti moto rababa romon krübäte, käkwe nieba krörö niaratre rüere:

Kä jadükakrä tikwe, ye kánti nitre ye ñan rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos 95.7-11*

niebare Ngöbö Üai Demekwe Ngöbö Kukweibtä.

¹²Ne aisete ti mräkätre, mun itire itire käkwe ñan ja tõi mika kämekäme amne, munkwe ñan ja dokwä mika ribi, käkwe ñan tödekadre mda Ngöböbti, käkwe trö kwitadre Ngöbö nire yeye. ¹³Akwa “Mtare”^{*} kä ne tä ne ngwane, ja die mika kwärikwäri köbö kwatirekwatire munkwe, kukwe kämekäme käkwe ñan mun ngökadre jire iti amne mun ñan dokwä rabadre ribi Ngöbö rüere abkokäre. ¹⁴Nikwe tödekani era metre Kristobti kena, ye kwrere nikwe nünandrekä dite jabtä nebebe kä mrä ye näire, ye ngwane ni rabadi ketetibe Kristobe kärekäre arato. ¹⁵Ne aisete Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika ribi, mun mräkä kirakira käkwe ja dokwä mikani ribi

Ngöbö rüere Moisés näire, *Salmos 95.7-8*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁶Ye abko, ¿nirekwe Ngöbö kukwei nuani abti namani rüere kore Ngöbö rüere? Nitre israelita nämane Egipto Moisés nikani ngwenante, ye mden abko namani rüere Ngöbö rüere. ¹⁷¿Amne nire kräke Ngöbö moto namani romon kä gre ketebu? Ye abko nitre israelita käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye mden abko ngwäkä namani kitanintbe tementa kwäräkwärä kä kaibete. ¹⁸Mdakäre abko, ¿nire ñan rükadre kä jadükakrä Ngöbökwe kánti niebare ie Ngöbökwe? Ye abko, nitre israelita käkwe Ngöbö kukwei mikani ñakare täte. Nitre ye mden abko ie Ngöbökwe ñäkäbare kore. ¹⁹Nitre israelita ye abko käkwe tödekani ñakare Ngöböbti, aisete namani ñakare kä jadükakrä Ngöbökwe kánti abko gare nie.

4

Köbö jadükakrä tärä mtare juta Ngöbökwe kräke

¹Ne aisete, kä jadükakrä Ngöbökwe köböi mikani nie, ye kánti kä tä rikakrä mtare, aisete nikwe ja ngbiadre kuin amne nikwe ñan ja mikadre ngite nitre israelita kirakira kwrere. Nane mun ruäre ñan rabadre kä jadükakrä ye kánti abko ngäniene tita niere kore, ²ñobtä ñan angwane kukwe kuin Ngöbökwe ye niebare kira nitre israelitaye, ye kwrere jire kukwe kuin Ngöbökwe Jesubtä niebare nie. Akwa kukwe nuani jirekäbe kwetre kira amne niaratre käkwe tödekani ñakare Ngöböbti, ye mdenbtä abko ñan namani kä jadükakrä Ngöbökwe kánti. Kukwe ñan rakadrekä kore munbtä abko ngäniene tita niere kore munye. ³Akwa ni abko käkwe tödekani Kristobti, ye abko näin kä jadükakrä Ngöbökwe ye kánti, aisete kukwe niebare kira Ngöbökwe nitre israelitabtä ñan rakadrekä nibtä. Kä ye mdenbtä abko Ngöbökwe niebare krörö:

Ti moto rababa romon krübäte, käkwe nieba krörö niaratre rüere:

Kä jadükakrä tikwe, ye kánti nitre ye ñan rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos 95.11*

niebare Ngöbökwe ni mräkä kirakirabtä. Akwa kena dekä Ngöbökwe kä datebare angwane, sribi nuenbare ünän jökrä kwe, bti jadükani kwe gare nie,

* **3:13** Mtare. Nikwe Ngöbö kukwei mikadre täte abko bä mikata kukwe “Mtare” yehti.

⁴ ñobtä ñan angwane köbö kükü abko btä Ngöbö Kukwei tä niere krörö tarä keteti kánti:

Ngöbökwé sribibare ünän jökrä, yebti köbö kükürare angwane jadükani kwe,

Génesis 2.2

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁵ Abti nitre israelita kákwe tódekani ñakare Ngöböbti, aisete Ngöbökwé niebare ja Kukweibtä abko ti bike niere bobuta abko krörö:

Kä jadükakrä tikwe, ye kánti nitre ye ñan rükadre jire, niebare Ngöbökwé.

Salmos 95.11

⁶ Akwa kä jadükakrä Ngöbökwé ye tä janknu mda abko kánti ni ruäre rabadi niken, akwa nitre israelita kirakira ie kukwe kuin Ngöbökwé niebare, akwa kukwe ye abko kitani temen kwetre, abtä ñan nikani nebe kä jadükakrä Ngöbökwé ye kánti. ⁷ Ye mden kisete, kä nikanina kira ta Josué täbti angwane, Ngöbökwé köbö jadükakrä mdara jire köböi kitani. Köbö btin mda ye abko kä “Mtare” niebare Ngöbökwé jrei David tukwe köböire abko krörö:

Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika ribi,

Salmos 95.7-8

niebare Ngöbökwé jrei David köböire. ⁸ Ngöbökwé niebare kore, ñobtä ñan angwane Josué rabadre nitre israelita ngwena kä jadükakrä Ngöbökwé kánti era metre, akräke köbö jadükakrä tarä mda Ngöbökwé ñan niedre jire chi.

⁹ Akwa Josué ñan nikani nitre israelita ngwena nebe kä jadükakrä era metre kánti, aisete köbö jadükakrä tarä mda juta Ngöbökwé kräke, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökwé jändrän jökrä dätebare, yebti köbö kükü te jadükani kwe, ye kwrere jire nire nire rikadre kä jadükakrä Ngöbökwé ye kánti abko tä jadüke sribi kweye.

¹¹ Kira nitre israelita ruäre ñan nükani kä jadükakrä Ngöbökwé kánti, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei kitani temen kwetre. Ye kwrere, mun ngätäite ni ñakare jire iti kákwe Ngöbö kukwei kitadre temen, köböite ñan rükadre kä jadükakrä Ngöbökwé ye kánti, abkokäre ari sribire ja di ngöi jökrä. ¹² ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei abko nire amne dite amne, ngitra tu grine jütire jabtä kwärikwäri abko tä jändrän tikekä därebe, yebti ta Ngöbö Kukwei bäri grine krübäte. Ni toi amne ni moto bäri kaibe ñäre ñakare abko Ngöbö Kukwei ye këta tikekä därebe amne ni toi ño ño kaibe nikwe amne nita töbike ño ño ni mdabtä, ye abko Ngöbö Kukwei tä mike gare jökrä nie. ¹³ Jändrän jökrä dätebare Ngöbökwé, ye abko ñan raba ja rükente jire chi Ngöbö okwä bäre mento Ngöbö ngäniene. Jändrän jökrä tä bütiere Ngöbö ngwärekre, aisete Ngöbö abko ie nikwe ja niedi metre jökrä. Ngöbö ye mden okwä bäre ni ñan raba ngitie.

Jesu abko Ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre Dänkien era metre

¹⁴ Mdakäre abko, Jesu Ngöbö Odei ye ara jire tä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kri nikwe abko nikani nünenta kä käinbti, aisete ari tödeke kwatibe janknu bti. ¹⁵ Ari tödeke kore bti, ñobtä ñan angwane Jesu ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nikwe, ye abko ni di ñan rabadre nünandre mda Ngöbökrä angwane, ni rabadre ruentari tare ie, ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme Ngöbö rüere këta ni nuente ja këne, ye kwrere nakaninkä bätäkä ngwarbe këne Jesubtä, akwa ja mikani ngite ñakare jire chi bati kwe. ¹⁶ Ne aisete, nikwe ñan kä jürä ngwiandre jabtä amne, brän krötö bäri kürä gobrankrä Ngöbökwé, bti Ngöbö tä tákäninte ye kánti. Ngöbö moto kuin ni tarekä, ye ken ari krötö angwane, ni rabadi ruen bobre ie amne, kukwe bätäkä ngwarbe tä kite ni rüere, angwane ni die mikadi kwe.

5

1 Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye abko diankata ni mda mda ngätäite amne, mikata blite Ngöböbe ni mda mda diäre amne ni mda mda kräke. Erere arato, niara tä jändrän bianka Ngöböye amne jändrän kukwaka Ngöböye ni ngite ngite ütiäre. ² Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye abko tä ja mike ngite ni mda mda kwrere arato. Ye mden kisete, ni mda mda töi ñakare këta ja mike ngite amne tä niken ji blobti, ni yebe rabadre blite jäme, ñobtä ñan angwane tä ja mike ngite niaratre kwrere. ³ Ye mden kisete, niarakwe jändrän kämikadre Ngöböye ja ngite ütiäre. Erere arato, jändrän kämikadre kwe juta Ngöböke israelita ye ütiäre.

⁴ Sribi ye abko ütiäre kri abko ni ñakare jire iti raba den kise aubti jae, akwa Ngöbö ara jire këta ni kärere abko erere kisete sribi ütiäre ye mikata kwe. Kira Moisés näire, Ngöböke Aaron käräbare sribi ne nuene abko erere mikani kwe niara kisete. ⁵ Ye kwrere arato, Kristo käkwe ñan ja mikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene au, akwa Ngöbö ara jire käkwe sribi bäri ütiäre kri ye biani ie, käkwe niebare krörö ie:

Ma abko ti Odei jen tikwe, ye abko tita mike gare ni jökräye mtare, *Salmos*

2.7

niebare Ngöböke Jesukristoye. ⁶ Erere arato, tärä mdara jire kënti Ngöböke niebare krörö ie:

Melquisedec nämane blitaka tibe ni mda mda diäre,

ye kwrere jire ma rabadi blitaka tibe ni mda mda diäre käreäre, *Salmos*

110.4

niebare Ngöböke Jesukristoye, erere mikani ütiäre kri kwe, käkwe mikani blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene.

⁷ Jesu nämane nüne kä nebtä angwane, Ngöbö niara ngibiaka gata ngäniene, ye ben nikani blite angwane, namani ngrente krikri be, kä namani ja müaire amne, okwä ñoi namani näkäenkä kabre ie ja di käräbtä Ngöböye amne, Ngöbö kukwei mikani täte jökrä kwe, aisete Ngöböke kukwei nuani, käkwe mikaninta nire. ⁸ Jesu abko Ngöbö Odei bkänä, akwa ja tare nikani kwe, ye köböire Ngöbö kukwei mikadre täte ño abko nükani gare täte jökrä ie angwane, ⁹ Ngöbö jatani Jesu mike juto biare ne kwrere, aibe köböire ni jökrä Jesu mikaka täte abko kräke Jesuta ni diantarikä käreäre. ¹⁰ Amne Ngöböke mikani ni blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene Melquisedec nämane sribire ño ye kwrere.

Trö kwitadre ñakare Jesukristoye

¹¹ Tikwe kukwe nini, yebtä kukwe mda mda tä kabre niedre munye, akwa tikwe niedre ño angwane, rükadre gare nuäre munye abko ñan tä nebe nuke gare tie, ñobtä ñan angwane kukwe dirita munye abko tä niken jökrä mun olo bäre. ¹² Era bkänä kä nikanina raire ta angwane, munkwe Ngöbö Kukwei nuani amne, mun rabadrera dirire ni mda mdaye bä amarebti kukwe dirita këne ni jökräye Ngöbö Kukweibtä abko diridreta bobuta munye. Se abko mun rabadrera ünän käkwe mrö ribi kwetadre bä amarebti bäsi ngäbäkre di ñakare këta kian aibe ñaen, kwrere jire mun tä nüne se, aisete kukwe dirita këne diridreta bobuta munye. ¹³ Tita niere kore munye, ñobtä ñan angwane ni kian aibe ñaen mun kwrere, ye abko ngäbäkre kianbtä kwrere amne ngäbäkre kianbtä, ie kukwe mden mden kuin metre Ngöbö ngwärekre gare ñakare, ye kwrere mun tä nüne. ¹⁴ Akwa ni ünän ünän abko këta mrö ribi ribi kwete. Nitre ye abko dre dre kuin amne dre dre käme Ngöbö ngwärekre, yebtä ja töitikanina kabre kwetere, aisete tärä nebe gare ietere. Kwrere jire mun rabadre bä amarebti.

6

¹ Ne aisete, brän janknu mentokwäre rabakäre ünän Ngöbö ngwäreki. Mun rabadi ünän täte jökrä angwane, kukwe diribare känekâne munye Kristobtä, ye aibehtë mun ñan rabadre ja töitike kärekäre. Erere arato, ñan kukwe garera munye, ye aibe jiebti mun tädre näin janknu abko krörö: Kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe mun nämane nuene, kä nämane mun mike mente Ngöbö okwä bäre mento, yebtä ñan mun tädre dirireta bobukäre. Erere arato tödekadre kwatibe Ngöböbti, ye abko ñan mun tädre dirire janknu. ² Erere arato, ja ngökadre ñöte Ngöbö käbti amne köbötikadre ño, ñan mun tädre kukwe ye dirire janknu. Mdakäre abko, kise mikadre ni mdabti Ngöbö die biandre ie, ñan yebtä mun tädre dirire käre. Mdakäre abko, Ngöbökwä ni krütanikrütani mikadita nire ño kä mrä näire amne Ngöbökwä kukwe ükadite ño ni kräke kä mrä näire, ñan yebtä mun tädre dirire janknu. ³ Akwa Ngöbö diebti ni rikai niren janknu mentokwäre rabakäre ünän abko tita niere munye, ⁴⁻⁶ ñöbtä ñan angwane ni ruäre, ietre Ngöbö mikanina gare amne jädrän kuin Ngöbökwä kä kämbti abko Ngöbökwä biandre ngwarbe ietre, ye namanina gare metre ietre, akwa nitre ye käkwe trö kwitadre Ngöböye angwane, ni mda ñan rabadre nitre ye töi kwiteta jire chi Ngöbö kukwäre. Erere arato, Ngöbö Üai Deme nükan niüne btäre amne Ngöbö kukwei nükan gare metre ietre amne, sribi kri ñan tuabare namani bare okwäbti arato, akwa niaratre käkwe trö kwitadre Ngöböye angwane, ni ye ñan rabadre töi kwiteta jire chi Ngöbö kukwäre kore. Kukweta nakenkä kore, ñöbtä ñan angwane kukwe kämekäme tätre niken niaratre mike trö kwite Ngöböye kore, yebti abko tä Ngöbö Odei müre keteta bobukäre kwrere jire tätre bä mike, amne tätre Ngöbö Odei Jesu mike yakrä ni jökräye. Ye abko tä tare krübäte kräke.

⁷ Nitre btä tikwe kukwe nini, ye abko ti bike bä mike krörö: Dobo bti ñüta näkäen käre amne nura kuinkuin aibe tä kite niren te, ye abko ni sribikä käta nura ngwä ötö kuin, yebtä abko Ngöböta dobo ye die mike amne tä ngibiare kuin. Ye kwrere tä nakenkä nibtä arato. ⁸ Akwa dobo bti ñüta näkäen käre abti kri mu ngwarbe kämekäme aibe tä kite niren, ye ngwane dobo ye tä nebe ütiäte ñakare. Abtä nane ngürün kebera nebe dobo yebtä. Abti mrä sribikä käkwe dobo kukwadi. Ye kwrere rakadikä nitre trö kwitaka Ngöböye yebtä.

⁹ Tita kukwe niere kore, akwa mun ti mräkätre tare tikwe, mun ye abko btä kukwe tare ye ñan rakadrekä ruen tie, ñöbtä ñan angwane munta näin ji metrebti rabakäre dianintari Ngöbökwä. Ye abko gare kuin tie, ¹⁰ ñöbtä ñan angwane Ngöbö abko töi metre aisete ñan tä ni kite ngise ngwarbe, amne munta Ngöbö tarere, käkwe ni jen Ngöbökwä die mikani abti kä nüke mtare munta die mike janknu, ye abko Ngöbökwä ñan käikwitadrekä jabti, käkwe mun die mikadi ruen tie. ¹¹ Munta ni jen Ngöbökwä die mike ja di ngöi jökrä, ye kwrere munkwe nuendre janknu abti Jesukristo jatadi nüketä, ie ti tö, jädrän kuin ngibiata munkwe Ngöböye, ye erere rabadi täte jökrä munkwe abkokäre. ¹² Ne aisete, munkwe ñan kä ngwian krene jabtä sribi Ngöbökwäbtä, ie ti tö, akwa ni mda mda käta tödeke kwatibe Ngöböbti, käta jädrän köböi mikani ie Ngöbökwä ye ngibiare bätäreka jae abti tä nüke kisete, ye kwrere munkwe jädrän ngibia jae arato.

Ngöbökwä ja kukwei mikadi täte

¹³ Abraham abko käkwe tödekani kwatibe Ngöböbti, kwrere munkwe nünanadre. Niarabtä kukwe nakaninkä krörö: Kira Ngöbökwä ngäbäkre köböi mikani ie angwane, ni mda ñakare bäri ütiäte Ngöbökrä, aisete Ngöbökwä ja kukwei mikadre täte era metre abko niebare ja käbti kwe, niebare krörö kwe Abrahamye:

14 Tikwe ja di biandi mae, aisete ma bkün dāredi kwati ja tāritāri, *Génesis*
22.17

niebare Ngöbökwe. 15 Ye abko Abrahamkwe ngibiabare bātārekā abti Ngöbökwe ngābākre köböi mikani ie ye dārebare. Ngöbökwe ja kukwei biani ie, ye erere namani bare.

16 Ye abko, ñobtä Ngöbökwe ja kukwei biani ja kābti kore abko ti bike bā mike krörö munye: Ni kā nebtā tā ja kukwei bien kwatibe, ye mikadre tāte kwe, abkokāre tā ja kukwei bien ni bāri ūtiāte niaracrā ye kābti. Ne aisete ni tārā ja kukwei bien kwatibe ni mda kābti, ye ngwane ni ye kākwe ja kukwei mikadi tāte tā gare metre, aisete ni ñan raba ja kweteta jire chi mda kukwe yebtä. 17 Ngöbökwe jāndrān köböi mikani, ye abko nire nire rabadre bkāne abko mikani gare metre kwe, yebti ja kukwei mikadre tāte era metre abko niebare ja kābti Ngöbökwe Abrahamye. 18 Ngöbökwe kukwe ketebu niebare krörö Abrahamye: keteti abko ja kukwei biani ja kābti kwe. Ketebukāre abko, ñan ja kukwei kitadre jire chi temen kwe, akwa ja kukwei mikadre tāte era metre kwe, niebare kwe Abrahamye. Jāndrān ketebu ye abko ni ñan raba kwite jire chi, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko ñan raba ni ngökö jire chi. Ngöbökwe nuenbare kore, ni tōdekaka Jesubti ngitiani Ngöböye jāndrān kuin köböi mikani kwe rabadre nikwe, ye kāi rabadre nuāre nuāre nibtä abkokāre. 19 Nitre ru ngwianka abko kāta jā doboko kite ñöte nguse ru ketatekrā dime, ñan rikadre mento abkokāre. Ngöbökwe jāndrān köböi mikani nie, bti nita tōdeke, ye abko jā doboko ye kwrere, ñobtä ñan angwane nita tōdeke Ngöböti ye abko kāta ni mike nūenkā dite jabtä, ni ñan rikadre mento Ngöböye abkokāre. Nita tōdeke kwatibe Ngöböti, ye mden köböire ni nena nebe kā bāri deme Ngöbö kānti kā kāmbti, ye abko nita nāin dān ngetbote ta nebebe Kā Bāri Demente ju blitacrā Ngöböbe kānti ye kwrere. 20 Kā bāri deme, ye mden kānti abko Jesu ara jire nikanina ji tike ni kāne nebe yete. Ye abko, Melquisedec nāmane blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre, ye kwrere jire Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre dānkien kārekāre kā bāri demente Ngöbö ngwārekri.

7

Melquisedec amne Jesu abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre

1 Melquisedec ye abko nāmane jreire juta Salemte. Niara abko ni blitaka ni mda mda diāre Ngöbö ūtiāte kribē. Bati Abraham jananbare rūre, kākwe jrei ruāre ganainbare kwārābe, bti jataninta nūke Salem angwane, Melquisedec nikani ngābti, kākwe ja di biani ie. 2 Angwane Abrahamkwe jāndrān dianinkā rūbtā, ye ñākāntibe keta jātä kwe, bti biani keteti kwe Melquisedeye. (Kukwe Melquisedec kāta “Jrei kukwe ūkatekā metre” niere hebreore. Akwa “jrei juta Salem” ye abko kāta “Jrei kā jāmente” niere hebreore arato.) 3 Melquisedec ye abko rün amne meye gare ñakare nie. Erere arato, mrākā kirakira gare ñakare nie. Mdakāre abko, niara dārebare ñongwane amne krūtani ya abkobtä Ngöbö Kukwei tā blite ñakare arato. Ne aisete, Melquisedec abko bā mikata bāsi Ngöbö Odei Jesu kwrere arato amne niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre kārekāre.

4 Melquisedec abko bāri ūtiāte tuen munkwe. Melquisedec abko bāri ūtiāte, aisete ni mrākā kāne Abraham ara jire kākwe mikani ūtiāte jae amne jāndrān dianinkā kwe jrei mda mdakān rūbtā abko biani keteti kwe Melquisedeye.

5 Akwa Kukwe Biani Ngöböke Moiséye abko kāta niere krörö: Nire nire dārebare Levi mrākākri kāta sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre kwrere, ye aibe kākwe jāndrān kārādre keteti jakrā abko nieta kore. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diāre ye abko israelita mrākā ara amne dārebare

Abrahamkri arato, akwa jändrän kärädre kore kwetre mräkäye abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Melquisedec abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa Abraham ara jire kákwe jändrän dianinkä rübtä ye abko kani ngäbti keteti kwe Abrahamye. Bäre mda abko, Abraham abko ie Ngöbökwé jändrän köböi mikani akwa Melquisedec kákwe ja di biani Abrahamye. ⁷ Ye abko ni ie ja di bianta abko ñakare bäri ütiäte ni ja di bianka ie ye kräke abko garera ni jökräye, aiseite Melquisedec abko bäri ütiäte Abrahamkrä gare nie. ⁸ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Leví mräkäkri kätä jändrän kaen ngäbti keteti jakrä nitre israelitaye, ye abko ni kä nebtä, aiseite tätre krüte. Akwa Melquisedec abko tä nire amne tä nüne janknu, kwrere jire blitata btä abko kákwe jändrän kani ngäbti keteti Abrahamye. ⁹ Amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri kätä jändrän kaen ngäbti keteti jakrä, ye ara jire kákwe jändrän biani keteti arato Melquisedeye Abraham köböire abko ni rabadre niere, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Melquisedec jatani Abraham ngäbti angwane, Abrahamkwe jändrän biani keteti ie, ye ngwane Leví ngämi däre, akwa nämane ñäre ñakare Abrahambtä angwane, Abrahamkwe jändrän biani Melquisedeye, aiseite Melquisedec abko bäri ütiäte Leví kräke amne Leví mräkä ja täritäri kräke arato.

Jesu abko Melquisedec kwrere

¹¹ Mdakäre abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri kätä jändrän kukwe Ngöböye ni ngite ngite ütiäre. Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye rüere nitre israelita nämane ja mike ngite angwane, nämane jändrän ngwana nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre yeye kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre. Akwa jändrän kukwata Ngöböye ni ngite ngite ütiäre ye kákwe niaratre mikadre metre Ngöbö ngwäreki akräke Ngöbökwé ñan ni mda blitaka jabe ni mda mda diäre juandre jire mda. Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri nämane jändrän kukwe ni ngite ngite ütiäre ye ñan namani ni mike metre Ngöbö ngwäreki, aiseite ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere juani Ngöbökwé amne ñan ni mda Aaron kwrere juani kwe, ¹² ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kwitadre jökrä, ye ngwane kukwe biani nuendre nie ja ngite ütiäre ye kwitadre arato. ¹³⁻¹⁴ Ni Dänkien Jesu, btä Ngöbö Kukwei tä blite ye abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa jatani Judá mräkäkri. Judá mräkäkri abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatadre abko Moisékwe niebare ñakare jire, akwa Jesu abko därebare Judá mräkäkri abko gare metre nie amne niara abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁵ Ye abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere rükadre btin mda bkänä, ne ngwane nunkwe kukwe nini abko rabadre tuen bäri metre nunye. ¹⁶ Ye abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nükana mda era metre, akwa Ngöbökwé ñan mikani sribire ñobtä ñan angwane därebare Levíkri, akwa mikani sribire Ngöbökwé ñobtä ñan angwane niara abko ni di kri amne krüte ñakare aiseite. ¹⁷ Ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec, yebtä Ngöbökwé niebare krörö: Melquisedec nämane blitaka tibe ni mda mda diäre,

ye kwrere jire ma rabadi blitaka tibe ni mda mda diäre kärekäre, *Salmos 110.4*

niebare Ngöbökwé Jesukristoye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

¹⁸⁻¹⁹ Leví mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ie Ngöbökwé sribi biani nuendre käne Moisés näire, akwa sribi kwe namani ngwarbe, ñan namani ütiäte, ñobtä ñan angwane nikwe jändrän biandre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kukwakra ni diäre ni ngite ye ütiäre niebare Ngöbökwé Moiséye, ye

abko di namani ñakare ni mikakrä metre Ngöbö ngwärecri. Ye mden kiseté, kukwe ye namani ütiäte ñakare mda amne kukwe ye täte abko Ngöböke kukwe mdara jire btin mikani Jesu köböire abko bäri ütiäte tödekakrä nie. Jesu ye mden köböire abko nita krötö ja ken Ngöböbe.

²⁰ Mdakäre abko, Jesu namani bäri ütiäte ye abko Ngöbö ara jire käkwe ja kukwei mikadre täte era metre abko ja kukwei biani kwatibe kwe Jesubtä. Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levikri abko Ngöböke mikani sribire arato, akwa niaratre kräke Ngöböke ja kukwe biani ñakare kwatibe kore. ²¹ Akwa ni Dänkien Jesu kräke abko Ngöböke ja kukwei biani kwatibe, aisete Ngöbö Kukweibtä niebare krörö kwe Jesuye:

Ma abko blitaka tibe ni mda mda diäre kärekäre, aisete ni Dänkien Ngöbö käkwe ja kukwei biani kwatibe kore, niebare kwe, yehti ñan ja töi kwitadita jire chi kwe, *Salmos 110.4*

nieta kore Ngöbö Kukweibtä. ²² Ngöböke ja kukwei mikadi täte niebare kwatibe kwe, ye mdenbtä kukwe mda ükaninte btin Ngöböke Jesu köböire ye abko bäri kuin kukwe ükaninte käne Moisébe ye ngwä.

²³ Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levikri ye abko kwati, käkwe sribibare ja täritäri, ñobtä ñan angwane tä krüte abko täte mda nämane neme sribire abti kä nüke mtare. ²⁴ Akwa Jesu abko tä nüne kärekäre, niara krütadita ñakare mda, aisete Jesu aibe rabadi blitaka kärekäre Ngöböbe ni diäre amne ni mda ñan rabadi sribire jire chi niara täte. ²⁵ Ne aisete, nire nire tä kite Ngöböye rabakäre dianintari Jesu köböire, ye abko Jesu di tarä diantarikrä täte jökrä kärekäre, ñobtä ñan angwane Jesu abko tä nüne kärekäre blitakäre kräke Ngöböbe aisete.

²⁶ Ye abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien Jesu ye kwrere abko dbe nikrä abko erere namani, ñobtä ñan angwane Jesu abko deme, kukwe kämekäme ñakare btä amne ja mike ngite ñakare. Erere arato, nitre kukwe kämekäme nuenkä, ye kwrere nünabare ñakare kwe amne Ngöböke mikani bäri ütiäte ni jökrä ngwä kä käinbti sete. ²⁷ Ye abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre därebare Levikri ye abko ñakare ja kwrere Jesube, ñobtä ñan angwane käne niaratre nämane jändrän kämike kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre, abti nämane jändrän kämike kukwadre mda Ngöböye nitre israelita mda mda ngite ye ütiäre. Ye abko nämane nuene köbö kwatirekwatire, akwa Jesu abko käkwe ja ara jire biani müre ketadre au ni jökrä ngite ütiäre. Ye abko niarakwe nuenbare batibe amne ütiäte kärekäre Ngöbö okwäte. ²⁸ Kukwe Biani Ngöböke Moiséye ye abko tä ni kukwe kämekäme nuenkä mike blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. Abti Ngöböke ja Odei Jesu mikadi sribire niebare kwe. Ngöböke ja Odei Jesu ara mikani blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene. Ngöbö Odei Jesu ye abko Ngöböke mikani biare täte sribi ye nuenkäre kärekäre.

8

Kukwe ükaninte btin Ngöböke nibe

¹ Ye abko, kukwe nieta tikwe abko krörö: Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nikwe, ye abko kä bäri ütiäte kanti namani takänintbe Ngöbö küde ruenkri kä käinbti sribi namani bare ie bä mikakäre. ² Kä bäri kuin deme era metre kä käinbti, ye kanti tä blitaka ni diäre, ye abko ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre* nämane bä mike, akwa ju kä käinbti ye abko ñan

* **8:2** ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre. Ju ne abko kädianta tabernáculo suliare abko btä ma raba ñäke tarä Exodo 26–30.

ni kā nebtākwe mikani, akwa ni Dänkien Ngöbö ara jire kākwe mikani au abko kánti Jesu tā blite Ngöböbe ni diäre.

³ Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko mikata jökrä Ngöbökwé jändrän biankäre Ngöböye amne jändrän kukwakäre Ngöböye ni ngite ütiäre, ye kwrere arato Jesu kākwe jändrän biandre Ngöböye ni ngite ütiäre arato abko erere ja biani kwe müre ketadre krusobtä. ⁴ Akwa Jesu tädre janknu kā nebtä, ye ngwane abko niara ñan rabadre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri tarä kwati, kätä jändrän bien Ngöböye, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä nuemna ietre ye kwrere. ⁵ Ju blitakrä Ngöböbe, kánti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kā nebtä tā sribire. Ju ye abko kätä jändrän kuin era metre kena kā káinbti abko bá mike jirekábe ye gare nie, ñobtä ñan angwane kira ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre ye Moisés nikani mike angwane, Ngöbökwé mäträbare btä, kākwe niebare krörö ie: Ju mikadre ño, tikwe bá mikaba tuadre mae Ngitio Sinaíbtí, yebtä makwe töbika amne, ju bá tuaba makwe, ye kwrere makwe mika, niebare Ngöbökwé ie. ⁶ Akwa Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tā níkwé ye abko sribi bári kuin biani ie Ngöbökwé amne, niara köböire Ngöbökwé kukwe mdara jire úkaninte btin níkrä abko bári kuin kukwe úkaninte káne Ngöbökwé Moisés náire yekrä. Amne kukwe úkaninte btin, ye köböire abko jändrän bári kuin köböi biani nie Ngöbökwé.

⁷ Ngöbökwé kukwe úkaninte káne nitre israelitabe Moisés náire ye rabadre kuin táte jökrä, ye ngwane Ngöbökwé ñan kukwe mdara jire úkarete btin ben. ⁸ Akwa kukwe úkaninte káne Ngöbökwé nitre israelitabe abko btä kukwe namani kri, ñobtä ñan angwane ye köböire niaratre ñan namani kuin metre, namani tuen Ngöböye, aisete Ngöbökwé niebare krörö abko tā tikani niara Kukweibtä:

Ni Dänkien Ngöbö kätä niere krörö:

Kä jatadi angwane, tikwe kukwe mdara jire úkadite btin nitre israelita Judá mräkä yebe amne nitre israelita mda mdabe.

⁹ Tikwe kukwe úkadite btin mda, ye abko ñan rabadre kukwe úkaninte káne tikwe nitre israelita mräkä káne káne ben Moisés náire ye kwrere.

Nitre israelita námáne Egipto angwane, ngábakre rún kätä ngábakre kaen küdebtí niara ngibiakäre,

ye kwrere tikwe nitre israelita kaba küdebtí, ti rikaba ngwenante juta Egipto bäre mento.

Ye ngwane tikwe kukwe úkateba bentre, akwa niaratre kākwe ti kukwei kitani temen amne, ñan mikani táte kwetre amne tikwe tró kwitaba ietre.

Akwa kukwe úkadite btin, ye abko ñan rabadre kukwe káne kwrere, niebare ni Dänkienkwe.

¹⁰ Akwa yebti tikwe kukwe mdara jire úkadite btin nitre israelitabe abko krörö nieta ni Dänkienkwe:

Ti kukwei ñan kái rikwitadrekä jire btitre, ñobtä ñan angwane rabadi niaratre töite.

Ti rabadi Ngöbö jen niaratrekwe amne niaratre rabadi juta jen tikwe.

¹¹ Ye ngwane abko, ni ñan rabadi dirire jire chi mda ni kukwe mukoye amne ni mräkäye ni Dänkien mikakäre gare ietre, ñobtä ñan angwane ni ütiäte rikri amne ni ütiäte ñakare abko ie ti rabadi gare jökrä, aisete ñan rabadi dirire jae kwäríkari.

¹² Mdakäre abko, nitre ye kākwe ja mikani ngite kri ti rüere, ye abko tikwe diandikä jökrä mento btäre.

Amne ja mikani ngite kwetre, ye ñan rükadita töre jire chi tie, *Jeremías*
 31.31-34

niebare kore ni Dänkienkwe. ¹³ Ye abko, Ngöböta kukwe mda btin ükete tä niere, ye ngwane kukwe ükaninte käne Moisés näire abko tä neme ütiäte ñakare nieta kwe amne, kukwe ütiäte ñakare tarä neme ngwarbe abko näin nenkä jötö.

9

Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre

¹ Ye abko, kukwe ükaninte käne Ngöböke nämane angwane, Ngöbö mikadre ütiäte ño ño abko Ngöböke ükaninte ja täritäri. Kä ye ngwane abko kä nämane mikani jenena kä nebtä, kanti Ngöbö käikitadrekä abko nämane ükaninte krörö: ² Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre ye mikani angwane, namani ñäkänintbe ketebu ja täritäri abko krörö: känime jukwe ken abko Kä Deme nämane. Kä Deme ye kanti abko ñotra grä nämane mikani amne mesa nämane kwati arato abko bti ban deme mikani Ngöbö ngwäreki. ³ Angwane kä bäri gwi nämane ñäkänintbe dän kukwän ngetbo otöbu bti abko kädian nämane Kä Bäri Deme. ⁴ Kä ye kanti abko ñukwä grä orore kri ngwäri mnü rä bäne kukwakrä Ngöböye nämane amne kaja btä oro nämane ketaninkä bäre ta nämane yete abko Ngöböke kukwe ükaninte nitre israelitabe nämane bä mike. Erere arato, kaja orore ye teri abko kantra orore nämane mikani kwati. Kantra ye abko te mana nämane mikani. Mdakäre abko, kaja ye teri mökän Aarónkwe mu ngitianinkä* btä abko nämane. Erere arato, jä btä Ngöböke ja Kukwei biani nuendre Moiséye ye nämane mikani arato kaja ye teri. ⁵ Angwane kaja käri ye kanti Ngöbö nämane ni ngite denkä nibtä. Kaja käri yebti abko angele kä kerubine bä nämane mikani nibu abko nämane ngike metaninte ja ngäbti kwärikwäri kaja käribti ta, ye abko Ngöbö ütiäte kri nämane yete abko nämane bä mike kore. Ye abko, kukwe tä kabre mda jändrän nebtä, akwa gwängwarbe ti ñan raba blite metre jökräbtä ja täritäri.

⁶ Jändrän jökrä nämane ükaninte biare kore ju nuäre ngwiandre blitakrä Ngöböbe te, ye kanti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä niken käre köbö kwatirekwatire kä ñäkänintbe kena gwi kädianta Kä Deme ye kanti, sribi kwe nuenkäre Ngöbökrä. ⁷ Akwa kä ñäkänintbe ketebukäre kä teri gwi kädianta Kä Bäri Deme, kä ye kanti abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien aibe tä niken batibe kä kwatirekwatire. Akwa tä niken kä ye kanti angwane, jändrän däräie jäta niken kwe metadrekä kaja yebti ta ja ngite ütiä biankrä Ngöböye amne ni mda mda tä ja mike ngite abko tä gain ñakare abko ütiä biankrä arato. ⁸ Kukwe kore ye mden köböire abko Ngöbö Üai Deme nämane kukwe krörö mike gare nie: Jesu ngämi nüke, känenkri ju blitakrä Ngöböbe kanti kä deme tä käne yete, ye ngwane ji niken Kä Bäri Demente, kanti Ngöböta abko tä dikani jite ni mda mda kräke. ⁹⁻¹⁰ Akwa kukwe ye abko tä kukwe bä mike jirekäbe nie kä ne ngwane abko krörö: Nitre israelita nämane nüke ju blitakrä Ngöböbe kanti jändrän bien kämikakrä Ngöböye ja ngite ütiäre. Erere arato, kukwe nämane ükaninte kabre mröbtä amne jändrän ñadre yebtä ja mikakäre dbe Ngöbö ngwäreki. Erere arato, nitre israelita nämane köböitike bätäkä ngwarbe amne nämane jüben bätäkä ngwarbe ja mikakäre dbe Ngöbö ngwäreki. Ngöböke ükaninte nuendre, ye kwrere nuenbare nitre israelitakwe, akwa nitre Ngöbö mikaka ütiäte kore jae, ye tä ja ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane

* **9:4** Mökän Aarónkwe mu ngitianinkä. Ngöböke mökän Aarónkwe mikani mu ngitiekä, niarakwe Aarón dianinkä sribikä jakrä bä mikakäre. Ñäke Números 17.1-11 ye kanti.

jändrän yehti Ngöbö ñan tä ni töi kwite, aisete jata nebe ruen ngite janknu ietre, aisete Ngöbö ngämi kukwe mda ükete btin, ye känenkri abko kukwe ye ütiäte.

Kristo däre bari ütiäte Ngöbö ngwäreki

¹¹ Akwa mtare Kristo nukanina. Niara köböire Ngöbökke kukwe mda ükaninante btin, aisete niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nikä amne jändrän kuinkuin tä nikä Ngöbökke, ye niara jatani bien nie. Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe kä käinbti, ye kanti niara nikani gwi sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere. Ju ye abra bari kuin deme era metre ju blitakrä Ngöböbe kä nebtä ye ngwä. Ju kä käinbti ye ñan ni kä nebtäkke mikani amne ñakare sribi ni kä nebtäkke. ¹² Mdakäre abko, Kä Bari Deme te Kristo nikani, ye abko ñan nikani chibo amne nbi ngäbäli däre bien ni ngite ütiäre, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nuene kä nebtä ye kwrere, akwa niara krütani krusobtä batibe ni ngite ütiäre abko namani dbe amne ütiäte kri kärekäre Ngöbö ngwäreki. Ye köböire Kristo käkwe ni dianinantari kärekäre, yehti Kä Bari Deme te Kristo nikani batibe, ñobtä ñan angwane sribi namani bare täte ie aisete. ¹³ Ye abko, nitre israelita käta nbi kwane däre, chibo däre metekä ni ngite ngitebti. Erere arato, nbi möre kukwata abko ngübrün metakata ni ngite ngitebti, ni ye ngite diankakäre mento btä, akwa ye abko käta ni ngite denkä ñakare jire chi mento ni yehti, akwa tä ni ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwäreki. Niaratre töi amne moto tä nebe käme janknu. ¹⁴ Jändrän ngwarbe ütiäte ni ngrabare aibe mikakrä dbe Ngöbö ngwäreki, akwa Kristo däre bari ütiäte kri käkwe ni mikadre deme era metre Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nire kärekäre ye köböire Kristo ara jire käkwe ja biani müre ketadre nikä krusobtä. Kristo abko deme metre, ja mike ngite ñakare jire bati Ngöbö rüere, käkwe ja biani Ngöböye ni ngite ütiäre. Ye mden kisete, kukwe kämekäme nuen nämäne nikwe kä nämäne niken ni ngwena Ngöbö okwä bäre mento, ye abko Kristo däre käta denkä jökrä ni töibtä amne Ngöbö nire nünanka kärekäre, ye kräke ni rabadre sribire, abkokäre Kristo däre käta ni mike deme Ngöbö ngwäreki.

¹⁵ Ye mden kisete, kukwe ükaninte btin Ngöbökke nibe, ye abko Jesukristo aibe käta mike ütiäte nikä, käta ni mike ja mäketä Ngöböbe. Ni käräbare Ngöbökke rabadre nüne kärekäre ben, Ngöbökke köböi mikani kore ietre ye kwrere, abkokäre Kristo abko ni mikaka ja mäketä Ngöböbe kukwe btin ye köböire. Ni jökrä käkwe ja mikani ngite kukwe ükaninte käne Ngöbökke ye näire, akwa Kristo krütanina niaratre diäre, niaratre tikatekäre kukwe kämekäme nuenbare kwetre yehti, aisete Ngöbö raba mike nüne kärekäre jabe.

¹⁶ Yehti abko, ti bike kukwe bä mike krörö: Ngäbäkre rün käta tarä ükete jändrän jakwe dräikrä ngäbäkrebti. Ye abko ngäbäkre rün tä nire angwane, kukwe ükaninte taräbtä ye ñakare ütiäte. Akwa ngäbäkre rün ye krütadre tä gare metre, ye ngwane batibe tarä ye rabadre ütiäte. ¹⁷ Ne aisete ni tarä ükatekä ye tä nire angwane, tarä ye ñan rabadre ütiäte, akwa krütadre angwane, batibe tarä ye rabadre ütiäte. ¹⁸ Ye mden kisete, kira Ngöbökke kukwe ükaninte käne nitre israelitabe angwane, kukwe ye rabadre ütiäte, abkokäre jändrän gatadre abko däre käkwe kukwe ye mikani ütiäte. ¹⁹ Ne aisete Ngöbökke kukwe biani nuendre, ye Moisékwe niebare jökrä nitre israelitaye, bti obeja drüen dikani dänre bä tain Moisékwe diani kisete, käkwe hisopo kri küde ötaninkä kratü, bti nbi amne chibo däre mritani ñöbe abko te Moisékwe hisopo küde amne dän bä tain ye mritaninkä, bti metaninkä kwe kukwe biani Ngöbökke Moiséye yehti amne nitre israelitabti arato.

²⁰ Angwane Moisékwe niebare ietre: Ngöbökwe kukwe ükaninte munbe, ye mden abko jändrän däríe ne köböire nibira ütiáte munkrä mtare, niebare kwe ietre. ²¹ Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre, yebti Moisékwe jändrän däríe metaninkä amne, jändrän jökrä sribikrä ju yete abko bti jändrän däríe metaninkä kwe arato, ²² ñobtä ñan angwane bäsi jändrän jire jökrä ye mikadre dbe Ngöbö ngwäreki jändrän ngwarbe däríebti amne, jändrän ñan kämikadre däríe mikakäre nibtä ne ngwane, ni ngite diankaka ñakare nibtä abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta niere.

²³ Ne aisete, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre amne jändrän mda tä ju yete abko jändrän däríe käta mike dbe Ngöbö ngwäreki. Akwa ju blitakrä Ngöböbe amne jändrän mda mda tä ju yete, ye abko tä Ngöbö kánti kä káinbti aibe bá mike, akwa Ngöbö kánti kä káinbti abko bäri ütiáte, aisete jändrän däríe abko ñakare ütiáte jändrän yekrä. Ye mden kisete, ni bäri ütiáte jändrän yekrä abko däríe aibe rabadre mike dbe Ngöbö ngwäreki, ²⁴ ñobtä ñan angwane ñan ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre sribebare ni kä nebtákwe te Kristo nikani. Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre kä nebtä ye abko jändrän ño tä kä káinbti Ngöbö kánti tä ükaninte ño abko bá mikata jirekábe nete, ñan ye kwrere te Kristo nikani, akwa Ngöbö kä káinbti ara jire, kánti Kristo nikani, aisete mtare Kristo tä Ngöbö ngwäreki kä káinbti amne tä blite níkrä Ngöböbe. ²⁵ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dánkien tä niken käre kä kwatirekwatire Kä Bäri Demente jändrän jenena däríe ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Niara ñan tä ja däríe ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Ye kwrere Kristo ñan nikani kä káinbti ja mike müre ketadre bäre bäre ni ngite ütiäre. ²⁶ Ye abko, jändrän kämika námáne käre ni ngite ütiäre, ye kwrere Kristokwe nuendre, ye ngwane kä dátebare kena Ngöbökwe abti kä nüke mtare Kristo krütadre bäre bäre ni ngite diankakäre mento nibtä; akwa ye kwrere nakaninkä ñakare. Kä mrä ne ngwane Kristo nukani, kákwe ja biani müre ketadre batibe amne käre käre rabaí ütiáte Ngöbö ngwäreki. Kristo ara jire kákwe ja biani müre ketadre au ni ngite diankakäre mento nibtä. ²⁷ Ye abko, ni jökrä krütadre batibe abko ükaninte kore Ngöbökwe níkrä, abti kritobo tä kukwe úkete, ye kwrere Ngöbökwe kukwe úkadite níkrä. ²⁸ Ye kwrere arato, Kristo kákwe ja biani müre ketadre batibe ni kwati ngite ye diankakäre mento btäre. Abti Kristo jatadita bobukäre kä nebtä angwane, ñan jatadita ni ngite diankakäre nibtä akwa, nire nire tä ngibiare ngábtí, ye abko jatadi dentari.

10

Kristo kákwe ja biani müre ketadre batibe

¹ Ye abko, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre te jändrän biandre ja ütiäre niebare Ngöbökwe Moiséye, ye abko jändrän bäri kuin jatadre Kristo köböire abko bá mika námáne, akwa jändrän ye bá aibe amne ñakare era metre. Ye mden kisete, nitre námáne nüke Ngöbö káikitakäre ye námáne niken jändrän arabe bien kämikadre janknu kä kwatirekwatire ja ngite ütiäre Ngöböye. Jändrän kämikani ye ñan raba ni ye mike metre Ngöbö ngwäreki. ² Ye abko, jändrän nuenta ja ngite ütiäre ju blitakrä Ngöböbe te, ye kákwe ni ngite diandrekä mento nibtä era metre, ye ngwane nitre Ngöbö káikitakára námáne jändrän bien kämikakrä kore, ye ñan biandre kwetre ja tärítári ja ngite ütiäre, ñobtä ñan angwane niaratre ñan rabadre ngite mda Ngöbö ngwäreki amne ja ñan rabadre ruen ngite jire chi mda ietre. ³ Akwa jändrän bianta kämikadre ja ngite ütiäre Ngöböye, ye abko niaratre tä ja mike ngite Ngöbö rüere abko tä miketa töre ietre kä kwatirekwatire. ⁴ Niaratre tä nuene kore, ñobtä ñan angwane nbi kwane däríe amne chibo däríe ye abko ñan raba ni ngite denkä jire chi mento nibtä, aisete jata nebe ruen ngite janknu ietre.

⁵ Ye mden kisete, Kristo jatani nūke kā nebtā angwane, niebare kwe Ngöböye abko tā tikani Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

Jändrän ngwarbe kāmikata makrā amne nura ngwā bianta makrā, ni ngite diankakäre mento btā, ie ma ñan tō, aisete makwe ti mikani dārere ni kā nebtā kwrere.

⁶ Erere arato, jändrän kukwani makrā amne jändrän kāmikani makrā ni ngite diankakäre mento btā, ye abko kāi namani nuäre ñakare mabtā.

⁷ Abtä tikwe nieba krörö mae:

Ma kukwei tā tikani ño tibtä, ye kwrere tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö, *Salmos 40.6-8*

niebare Kristokwe Ngöböye. ⁸ Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye ye kätä jändrän ngwarbe kāmikamna biandre Ngöböye, akwa kukwe yebtā Kristokwe niebare Ngöböye: Jändrän ngwarbe kāmikata mae amne nura ngwā bianta, ye abko ie ma ñan tō amne kāi namani nuäre ñakare mabtā. Erere arato, jändrän ngwarbe kukwata mae ni ngite diankakäre btā, ye abko ie ma ñan tō, niebare Kristokwe. ⁹ Yebti niebare krörö mda kwe Ngöböye: Ma kukwei tā tikani ño tibtä, ye kwrere tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö, niebare Kristokwe. Ne aisete kukwe ūkaninte kāne, ye abko Ngöbökwē dianinkā mento abko täte kukwe mda btin ūkaninte kwe. ¹⁰ Jesukristo kākwe Ngöbö kukwei mikani täte, ja biani müre ketadre au kwe ni ngite diankakäre mento nibtä, ye mden köböire abko Ngöbökwē ni mikani deme ja ngwärekre, ñobtā ñan angwane Jesukristo krütani batibe amne ye abko ütiäte kärekwäre.

¹¹ Akwa kukwe ūkaninte kāne Ngöbökwē, yebti abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tā nūnaninkā krö* sribi kwe nuene Ngöbökrā köbö kwatirekwatire. Köbö kwatirekwatire jändrän kāmikata kwetre ja täritäri, akwa jändrän ye ja kwrere jökrā amne di ñakare jire chi ni ngite denkā mento nibtä.

¹² Akwa Jesukristo abko kākwe ja biani müre ketadre batibe ni ngite ütiä biankäre amne ye rabai ütiäte kärekwäre. Yebti nikaninta kā känbti amne, kā bäri ütiäte kánti namani tākänintbe Ngöbö küde ruenkri sribi namani bare täte ie bä mikakäre. ¹³ Ye kánti abko Ngöbökwē Jesukristo rüe mikadi jökrā niara ngoto täni abko tā ngibiare, ¹⁴ ñobtā ñan angwane Jesukristo kākwe ja biani müre ketadre batibe, ye köböire abko nire nire mikata deme bätärekwä ja täritäri Ngöbökwē ye abko Kristo mikani metre Ngöbö ngwärekre amne rabai metre kärekwäre.

¹⁵ Kukwe ye abko era abko Ngöbö Üai Deme kätä niere nie arato Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

¹⁶ Akwa yebti kukwe rabadi ūkaninte btin krörö nieta ni Dänkienkwe:

Ti kukwei ñan kāi rikwitadrekä jire btitre, ñobtā ñan angwane rabadi niaratre töite.

¹⁷ Amne niaratre kākwe ja mikani ngite ti rüere, kākwe kukwe käme nuenbare ti rüere, ye ñan rükadita töre jire chi mda tie, *Jeremias 31.33,34*

niebare Ngöbökwē. ¹⁸ Ye mden kisete, Ngöböta ni ngite denkā mento nibtä, aisete jändrän ñakare jire chi mda biandre kāmikakrā Ngöböye ja ngite ütiäre.

Nūnandrekä dite jabtā

¹⁹ Ne aisete ti mräkätre, mtare Jesu krütani, däreie nimianinte nikrā, yebti Kä Bäri Deme Ngöbö kánti, ye kánti kā jürä ñakare jire chi nibtä niken rabakäre Ngöböbe, ñobtā ñan angwane Ngöbökwē kā biani nie niken niara kánti. ²⁰ Ni raba niken nebe Ngöbö kánti Kä Bäri Deme te, ñobtā ñan angwane Jesu kākwe ji tikaninta btin ni kāne nebe Ngöbö kánti amne ni rikadre ji yebti

* **10:11** nūnaninkā krö. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nāmāne nūnaninkā krö sribi nuenkäre, ye abko kätä sribi ngāmi nebe bare ietre bä mike.

Jesube angwane, nikwe nünandi käre-käre Ngöböbe. Ye abko, dän kukwän ngetbo nämane mikani jite Kä Deme amne Kä Bäri Deme ye ötöbu ta, ye kánti ta Kristokwe jiti tikani ni káne nebe Ngöbö kánti. Dän kukwän te ta Jesu nikani abko niara ngrabare ara jire. Niara krütani, ye ngwane jiti tikani kwe nikrä. ²¹ Amne ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre kri tä nikwe káta ni jen Ngöböke ngibiarebti. ²² Ne aisete, ja töi metrebti amne tödekabtä kwatibe Ngöböbti, ari krötö ja ken Ngöböbe, ñobtä ñan angwane Jesukristo kákwe ja dárie metaninkä ni töi kämenbti, ye kákwe ni mikanina deme. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane jüben nänkrä Ngöbö kánti, ye kwrere Jesukristo kákwe ni ngrabare jükaninante, aisete ari krötö Ngöbö ken. ²³ Mdakäre abko, Ngöböke jändrän köböi mikani nie abko ngibiare ngäbti, yebtä ari nünenkä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöböke ja kukwei mikadi täte metre, aisete jändrän köböi mikani kwe, ye erere rabadi bare, aisete nikwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäräkwarä amne nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti. ²⁴ Erere arato, ari ja kite ja tarere kwärükwäri amne sribi kuin nuene jakrä kwärükwäri. ²⁵ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti káta gätäre abko kánti ni ruäre ñan tä kwen gätäbtä, ye kwrere nikwe ñan nuendre, akwa Jesukristo ni Dänkien jatadita abko köböi nükerate ja ken, ye gadre nikwe angwane, ari ja ükekrö bäri gätäbtä amne, ari ja die mike kwärükwäri näin gätäbtä.

²⁶ Nikwe kukwe ye mikadre täte, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei era metre Jesubtä garera nie, yebti ta ni tädre ja mike ngite janknu ja töi jenbti Ngöbö rüere, ye ngwane jändrän mda ñakare jire kámikadre Ngöböye ni ngite diankakäre mento nibtä abko rabadre ütiäte Ngöbökrä. ²⁷ Akwa Ngöböke kukwe ükadite tare krübäte rüekrä abko köböi mikani kwe ietre, ye aibe ni rabadre ngibiare, ñobtä ñan angwane ñukwä jutra krikrä káta jändrän jökrä gaenkä, ye kwrere jire Ngöböke niara rüe gadikä jökrä ja dokwäre. ²⁸ Ye abko, Kukwe Biani Ngöböke Moiséye abko nire nire kákwe kitani temen amne, niarakwe ja mikani ngite bkänä kukwe ye rüere abko ni nibu ya o ni nimä kákwe niara tuani nuene kore niedre kwetre rüere, ye ngwane ni ye ñan namani nebe ruentari tare, akwa kitani ngise kámikadre. ²⁹ Se abko ni Ngöbö Odei bäri ütiäte kri ye mikaka ngwarbe jae ni mda mda okwäbti, káta mike ütiäte ñakare amne Ngöbö Odei dárie deme, mdenbti Ngöböke kukwe ükaninte btin nibe, dárie ye mikata ütiäte ñakare kwe, ¿ye dokwäre abko Ngöböke ñan ni mikadre ja ngie nuen bäri kri krübäte abko munta nütüre ya? Erere arato Ngöbö Üai ni tarekä abko ni ye tä mike ngwarbe, ¿ye dokwäre abko Ngöböke ñan ni mikadre ja ngie nuen bäri kri krübäte abko munta nütüre ya? ³⁰ Ngöböke ni mikadre ja ngie nuen ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö kákwe niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Ti ara jire kákwe ni mda mda mikadi ja ngie nuen ja dokwäre, *Deuteronomio 32.35*

niebare Ngöböke. Bärire mda abko, niebare krörö mda kwe:

Ni Dänkien Ngöbö kákwe kukwe ükadite jita jen kwe kräke angwane, mikadi ja ngie nuen kwe, *Deuteronomio 32.36*

niebare kwe. ³¹ Ne aisete Ngöbö nire moto rabadre romon nikrä kákwe ni mikadre ja ngie nuen ja dokwäre, ye ngwane ¡ni bobre jakän!

³² Kukwe kore ñan rakadrekä munbtä, abkokäre mun jatani tödeke krirene kena Kristobti angwane, kukwe nakaninkä krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae ja die mikakäre nünanbtä dite Kristokrä: Munkwe ja tare nikani kri kena tödekabtä Kristobti, akwa munkwe nünankabare dite jabtä.

³³ Angwane mun ruäre abko ie ñäkäbare kámekáme amne taretare ni kwati

ngwärekri amne, mun ruäre abko metani ni jökrä ngwärekri arato. Erere arato, ni ruäre nämane ja tare nike kore abko ben mun ruäre abko namani nekete jakri die mikakäre. ³⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti kitani ngite kä teri ye abko namani ruentari tare munye amne, munkwe die mikani, ye munkwe ngwianta töre jae. Erere arato, tödekabtä Jesubti jändrän jen munkwe abko dianinkä munkän, akwa munkwe rübare ñakare dokwäre amne kä namani bäri nuäre munbtä. Ye ñobtä ñan angwane jändrän bäri kuin, niken ngwarbe ñakare tä kä käinbti munkwe abko namani gare munye, aisete mun namani jáme, ye abko munkwe ngwianta töre jae arato.

³⁵ Ne aisete, Jesuta mun tarere amne, jatadita mun ngwiankäre kä käinbti tä gare metre munye, ye abko munkwe ñan kita temen, akwa munkwe tödeka kwatibe janknu bti, ñobtä ñan angwane ye ütiäre abko Ngöbökwé jändrän kuin biandi kri munye. ³⁶ Ye abko, Ngöbökwé jändrän kuin köböi mikani munye, ye rükadre mun kisete, abkokäre munkwe nünandrekä dite bätärekä janknu ja tare nikakäre tödekabtä Jesubti, ³⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö Jesubtä:

Ni juandre Ngöbökwé ye abko gwängwarbe kebera nuke.

Kä ñan kitadre raire ta kwe, aisete rükadi jötrö.

³⁸ Amne ni deme tikwe käta tödeke kwatibe tibti amne ñan ti rükandite kwe, akwa nire nire kákwe trö kwitadreta tie, ye abko käi rabadi nuäre ñakare tibtä,

Habacuc 2.3-4

nieta kore Ngöbö Kukweibtä. ³⁹ Akwa ni abko ñan tä rikakäreta ja jiebti, aisete Ngöbökwé ñan ni gadrekä, akwa ni abko tödekaka Jesubti, aisete ni ne abko rabadi dianintari nünakäre kärekäre Ngöböbe.

11

Tödeka Ngöböbti abko bäri ütiäre kri

¹ Tödeka ye abko jändrän ngibiata nikwe abko erere rükadi ni kisete abko nita mike era jae amne, jändrän tuen ñakare nie, akwa jändrän ye abko tarä era metre tä nebe ruen nie. ² Ye abko, ni mräkä kirakira kákwe tödekani kore Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbökwé niebare.

³ Erere arato, nita tödeke kwatibe Ngöböbti aibe köböire Ngöbökwé kä käinta btä kä tementa dätebare ja kukweibti abko tä nuke gare nie. Akwa jändrän tuen ñakare nie abkobti Ngöbökwé kä käinta amne kä temen dätebare, ye abko tä nuke gare nie, nita tödeke Ngöböbti angwane.

⁴ Mdakäre abko, Abel kákwe tödekani kwatibe Ngöböbti, aisete jändrän bäri kuin biani kwe Ngöböye etba Caín ye ngwä. Jändrän biani Abelikwe Ngöböye, ye Ngöbökwé kani ngäbti amne kuin niebare kwe btä. Angwane Abel nämane tödeke Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbökwé niebare. Ye abko, Abel krütanina, akwa tödekani kwatibe Ngöböbti kwe, yebtä abko kädrie tä mtare. ⁵ Enoc abko kákwe tödekani Ngöböbti, ye köböire abko Ngöbö nikani ngwena nire kä käinbti, aisete batibe ñan kwani nitre nünanka yete yeye, ñobtä ñan angwane Ngöbö nikani ngwena nire kore. Ngöbö ngämi niken Enoc ngwena kä käinbti, känenkri Enokwe tödekani Ngöböbti, ye abko käi namani nuäre Ngöböbti abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Ye abko, nita tödeke ñakare Ngöböbti angwane, ni ñan raba Ngöbö moto mike nuäre jire chi, ñobtä ñan angwane ni ngämi krötö Ngöbö ken, känenkri abko Ngöbö tarä, ye abko nikwe mikadre era, abti nikwe krötadre Ngöbö ken, amne nita niara känene abko ütiä biandi kwe nie, kákwe ni kadre ngäbti abko rabadre era nikrä arato.

⁷ Ngöbökwé ni jökrä gadrekä ñöte abko Ngöbökwé niebare Noéye angwane, Ngöbö ngämi nuene, akwa Noé nämane Ngöbö deme ye jürä ngwen jabtä, kákwe ru sribebare mräkä kwekwe diantarikrä, ñobtä ñan angwane Noé abko

käkwe tödekani kwatibe Ngöböbti. Noé käkwe tödekani Ngöbö kukweibti, ye köböire abko ni mda mda gadrekä Ngöbökwé abko niarakwe mikani gare ietre amne, tödekabtä Ngöböbti Noé namani tuen metre Ngöbö ngwärecri, niebare Ngöbökwé.

⁸ Abraham abko Ngöbökwé käräbare nüne Canaán angwane, Ngöbö kukwei mikani täte kwe, aiseite kä biandre Ngöbökwé ie, ye kánti nikani ñobtä ñan angwane tödekani Ngöböbti kwe. Mden kisete nämane nüne, ye kánti kä mikaninkä kwe, bti rikadre mdenete ñan nämane gare ie, akwa nikani. ⁹ Erere arato, Abraham nämane tödeke Ngöböbti, aiseite Ngöbökwé kä köböi mikani ie, ye kánti nünabare ni menteni kwrere kwe ju nuäre ngwiandre te. Isaac amne Jacob, ie Ngöbökwé kä ye köböi mikani ja kwrere Abrahambe arato, käkwe nünabare ju nuäre ngwiandre te arato. ¹⁰ Abraham käkwe nünabare kore, ñobtä ñan angwane juta mikani Ngöbökwé abko te tö namani näin nüne käreäre Ngöböbe abko nämane ngibiare. Juta ye abko Ngöbö ara jire käkwe mikanintbe amne Ngöbö ara käkwe juta ye mikani abko Abraham nämane ngibiare.

¹¹ Mdakäre abko, Sara namanina kise mriani jabtä amne Abraham abko namanina unsunine, akwa Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ietre, yebti tödekani kwatibe kwetre abko köböire ngäbäkre Isaac därebare kwetre Ngöbö diebti, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ietre, ye erere Ngöbökwé ja kukwei mikadre täte jökrä, yebti tödekani kwetre, aiseite ngäbäkre namani kwetre. ¹² Abraham namanina unsunine amne di ñan namanina ngäbäkre ngibiare, akwa Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ie, ye köböire abko Abraham ngäbriänkä namani kwati krübäte ja täritäri muke käinta se kwrere amne üman mren köräbare kwrere, aiseite ñan raba tanre.

¹³ Nitre ye abko krütani jökrä angwane, jändrän köböi mikani ietre Ngöbökwé, ye tuani ñakare ja kisete kwetre, akwa tödekani janknu Ngöböbti kwetre. Ye köböire abko jändrän köböi mikani ietre, ye namani era kräke amne kani ngäbti kwetre. Niaratre nämane nüne ni menteni kwrere amne, nämane nüne jötrö kä nebtä abko niebare jabtä kwetre ni mda mdaye. ¹⁴ Nire nire kukwe niekä kore ye abko tä kä mda känene Ngöbö kánti nünankrä jae abko bä mikata jabtä kwetre. ¹⁵ Nitre ye töi tätre kä jakwe aibebtä, akräke nämane nüne käne ye kánti rikareta, akwa ñan nikaninta, ¹⁶ ñobtä ñan angwane kä bäri kuin, ie niaratre tö namani amne, kä bäri kuin ye abko tä Ngöbö kánti kä käinbti. Ye mden kisete, nitre ye nämane Ngöbö tikwe niere Ngöböye, yebtä Ngöbö nämane ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane juta namanina ükaninte biare kräke Ngöbökwé.

¹⁷ Abraham abko käkwe tödekadre janknu Ngöböbti ya, ñakare ya, ye abko Ngöbö tö namani gai, aiseite Abraham ngobo itibe Isaac abko Ngöbökwé müre ketamna ie. Abraham namani biare ngobo itibe müre kete, ñobtä ñan angwane niarakwe tödekani kwatibe Ngöböbti. Ngöbökwé Isaac köböi mikani Abrahamye amne, ¹⁸ Isaakri Abraham ngäbriänkä rabadi kwati Ngöbökwé niebare ie, akwa nikani ngobo müre kete, ¹⁹ ñobtä ñan angwane Ngöbö di nämänena ni krütani mikakäreta nire, erere ngobo kwe mikadreta nire kwe nämane gare ie, aiseite nikani ngobo ngwena müre ketadre angwane, ni krütani rükata nire, kwrere jire Isaac namaninta nire Abraham kisete, Ngöbökwé Isaac kämikamna ñakare ie angwane.

²⁰ Abti Isaac abko käkwe tödekani Ngöböbti, aiseite dre dre rakadrekä ngäbriänkä Jacobobtä amne Esaübtä niara täbti, yebtä ja di biani kwe ietre.

²¹ Abti Jacob kebera krüte angwane, niara nämane tödeke Ngöböbti, köböire ja di biani kwe José ngobo nibu yeye. Angwane namani gitaninkä mökänbti, käkwe Ngöbö käikitaninkä.

²² Abti José abko jatanina krüte angwane, Ngöbö rikadre nitre israelita ngwenante Egipto bäre mento nebebe Canaán, niebare kwe mräkäye. Angwane José kroko järikadreta doboi mikadre ja käite Canaán, yebtä abko kukwe ükaninte kwe arato, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

²³ Abti Moisés abko därebare angwane, meye amne rün käkwe rükaninte sö krämä Faraón ngäniene, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti. Faraón käkwe ngäbäkäre brare brare nitre israelitakwe kämikamna jökrä, ye ngwane Moisés därebare. Akwa Moisés abko namani tuen bä nuäre meyeeye amne rünye, abtä Faraón jürä namani ñakare Moisés meyebtä amne rünbtä, käkwe Moisés rükaninte, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

²⁴ Abti Moisés abko namanina ünän angwane, ñan tö namani rabai Faraón ngänkän ngobo kwrere mda, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

²⁵ Erere arato, kä ngwian nuäre jabtä ja mikakäre ngite Ngöbö rüere Faraón kanti, ye mikani ütiäte ñakare kwe jae amne bäri tö namani ja tare nikai mräkä israelita ben gwaire. ²⁶ Mdakäre abko, Kristo rabadre mikani ütiäte, abkokäre Moisés rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye, ye Moisés tö namani bäri, aisete jändrän kuinquin ütiäte krikri Egipto yete, ye namani ütiäte ñakare kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé jändrän bäri kuin biandre ie tödekabtä Ngöböbti, yebtä Moisés töi nämane. ²⁷ Erere arato, Moisés nämane Egipto angwane nämane tödeke Ngöböbti, köböire nikani nitre israelita mda mda ngwenante Egipto bäre mento angwane, Faraón mätä namani btä, ye jürä ngwiani ñakare kwe, aisete Ngöbö tuen ñakare, akwa yebtä ja töi mikani kwe amne ja ñan namani ruen naente ie amne nikani janknu mentokwäre Egipto bäre mento. ²⁸ Erere arato, Moiséskwé Pascua nuenbare amne jändrän däräie metakamna jukwebtä kwe nitre israelitareye, ñobtä ñan angwane Moisés nämane tödeke Ngöböbti, aisete jändrän däräie metakamna jukwebtä kwe, angele ni kämikaka käkwe ñan nitre israelita ngobo mubai kämikadre jire iti abkokäre.

²⁹ Yebti nitre israelita abko nikani Mren Tainte ta angwane, kä namani nötare kanti ta nikani, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti; akwa nitre Egiptobo nikani Mren Tainte ta nitre israelita jiebti angwane, ño nikaninta jökrä täte käkwe müre ketani jökrä.

³⁰ Abti ki mikani juta Jericöbti abko bäre nitre israelita käkwe dikakabare köbö kükü angwane, Ngöbökwé ki ye juani jökrä temen, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti aisete.

³¹ Erere arato, juta Jericö yete abko nitre israelita jananbare kä tuenbti tiebe angwane, meri iti bti kä ngwarbe nämane nüne yete kädian nämane Rahab. Rahab abko käkwe tödekani Ngöböbti, aisete nitre kä tuabtikä ye kani ngäbti kuin kwe, aisete nitre nünanka juta Jericöte ye kämikani nitre israelitakwe angwane, meri Rahab ye abko kämikani ñakare kwetre ni mda mda ben gwaire.

³² Ne abko, nitre mda mda käkwe tödekani Ngöböbti, yebtä abko tikwe blitadre ja täritäri jökrä, ye ngwane kä ñan rabadre täte tie blitakrä btä. Tikwe blitadre Gedeónbtä, Barabtä, Sansónbtä, Jeftébtä, Davibtä, Samuelibtä amne ni mda mda Ngöbö kukwei niekä yebtä angwane, kä ñan rabadre täte tie blitakrä btä. ³³ Ni ruäre käkwe tödekani Ngöböbti, köböire kä dianinkä kwetre ni mda mdakän rübtä. Ruäre abko käkwe kukwe ükaninte kuin metre ni mda mdakrä amne jändrän köböi biani Ngöbökwé nükani ni ruäre kisete, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. Ni ruäre abko käkwe lion kada ketani, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. ³⁴ Erere arato, ni ruäre käkwe tödekani Ngöböbti abko köböire ñukwä jutra krübäte ötaninte kwetre amne, ni ruäre abko kämika tö namani ngitrabti angwane kwäräbebare kwetre,

tödeka Ngöböbti ye köböire. Erere arato, ni ruäre di jatani krüte rübtä, akwa tödeka Ngöböbti, ye köböire Ngöbökwé mikaninta dite, kákwe rüe ganainbare kwäräbe rübtä.

³⁵ Mdakäre abko, meri ruäre kákwe tödekani Ngöböbti abko köböire mräkä krütanikrütani abko Ngöbökwé mikaninta nire. Ni ruäre abko nämáne tödeke Ngöböbti, aiseite mika nämáne ja tare nike angwane, ñan tikadreteta, ie tö namani, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé niaratre mikadita nire bobuta abko rabadre bäri kuin nämáne nütüre, aiseite nämáne biare krüte. ³⁶ Amne ni mda abko mikani yakrä jae tödekabtä Ngöböbti amne kwata metani amne mäkäninte kadenanbti, bti kitani ngite ká teri, ñobtä ñan angwane nämáne tödeke Ngöböbti. ³⁷ Ni mda abko nämáne tödeke Ngöböbti, aiseite kámikani jábti amne, ni mda abko tikaninkä ötöbu ta sierrabti amne ni mda abko kámikani ngitrabti tödeka dokwäre Ngöböbti. Amne ni mda abko nämáne nüne bobre, ká nämáne obeja amne chibo kwata aibe kite jábtä abko te nämáne dikekä nekwäre sekwäre abko nämáne ja tare nike amne nämáne moto ulire, tödeka Ngöböbti dokwäre. ³⁸ Nitre ye abko bäri ütiáte nitre Ngöbö rüe ye ngwä. Niaratre kákwe nünabare ká ketareketare te ká kaibete amne nämáne nüne ngitio bäre temen. Erere arato, nämáne nüne jákwata mkáte amne ká mkä mda mdate kwäräkwarä, akwa niaratre jökrä nämáne tödeke Ngöböbti.

³⁹ Akwa Ngöbökwé jándrän köböi mikani, ye nitre tödekaka Ngöböbti nünanka Jesu känenkri ye kákwe ñan tuani jire ja kisete, akwa nämáne tödeke janknu Ngöböbti, yebtä abko nämáne ütiáte kri Ngöbökrä. ⁴⁰ Ye abko, Ngöbökwé jándrän bäri kuin köböi mikani nikrä Kristo köböire, ñobtä ñan angwane ni aibe ben gwaire Ngöbö tö namani ni tödekaka bti nünanka kira ye mikai metre abko köböi mikani kwe.

12

Ngöböta ngäbriänkä kwekwe töi den

¹ Kore ni kwati kákwe tödekani era metre Ngöböbti ni känenkri. Ni ye abko káta ni die mike nüne Kristo kräke. Ye aiseite ni yebtä ari töbike amne jándrän jökrä káta ni drätákekä amne kukwe kámekáme Ngöbö rüere te nita nibrente, ye abko ari kite jökrä temen, bti ká kuin kukwäre nita neen, ye kukwäre ari ja die mike bäri niare janknu. ² Akwa nita tödeke Ngöböbti ye abko tá kite Jesu köböire amne Jesu ara jire kákwe ni mikadi tödeke bäri kuin metre Ngöböbti, aiseite Jesu yebtä ari ja okwä mike kwatibe. Jesu abko müre ketani krusobtä angwane, namani ja gaire ñakare krütabtä nikrä krusobtä, ñobtä ñan angwane Jesu kákwe ja tare nikadre, yebti ká rabadreta bäri nuäre krübäte btä ká káinbti namanina gare ie, aiseite namani biare ja tare nike. Ye erere bkänä, Ngöbö nikani Jesu ngwenante ká káinbti amne namani tákänintbe kürä gobrankrä Ngöbökwé ye küde ruenkri sete, ye abko Jesukwe sriibi nuenbare táte jökrä abko tá bá mike.

³ Ne aiseite nitre kukwe kámekáme nuenkä kisete Jesu kákwe ja tare nikani kri kore, yebtä munkwe töbika kuin ja káne, ñobtä ñan angwane ja tare nikadre ño abko Jesukwe bá mikanina nie. Mun ñan rabadre dräre amne mun ñan di krütadre ja tare nikabtä, abkokäre munkwe töbikadre Jesubtä. ⁴ Ye abko, munta rüre kukwe kámekáme rüere nünakäre deme Ngöbökrä gare tie, akwa mun ngämi krüte jire iti rübtä kukwe kámekáme rüere. ⁵ Munta ja tare nike, akwa Ngöbö Kukwei tá tikani munbtä abko raba mun moto miketa nuaire, ye kái nikwitaninkä munbti. Mun abko Ngöbö ngäbriänkä abko Ngöbö Kukwei tá niere krörö:

Ti ngobo tikwe, ni Dänkien káta mäträre munbtä, ngäbäkre jakwe kwrere, ye munkwe ñan mika ngwarbe jae.

Amne ni Dänkien käkwe mun ka olobti, yebtä mun ñan di krüta nünanbtä niarakra, ⁶ ñobtä ñan angwane nire nire tareta ni Dänkienkwe, yebtä abko tä mäträre, amne nire nire kata ngäbti ja ngobo kwrere kwe abko tä kaen olobti, *Proverbios 3.11-12* abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

⁷ Ne aiseite munta ja tare nike tödekabtä Jesubti, ye abko mäträta kore Ngöbökwere raba gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun kaen ngäbti ja ngobo kwrere, aiseite tä mäträre kore munbtä. ⁸ Mun ñan tä mäträre ngäbäkre munkwebtä ya? Jänri. ⁸ Ne aiseite ni jökrä Ngöbö ngäbriänkäre abko btä Ngöböta mäträre. Ngöböta mäträre ñakare munbtä, ye ngwane mun ñakare Ngöbö ngäbriänkäre era metre. ⁹ Bärire mda abko, ni nämane kiakia ngäbäkrere angwane, ni rün kää nebtä nämane mäträre nißtä, kää nämane ni kaen olobti, abtä ni nämane mike ütiäte jae. ¹⁰ Se abko ni Rün kää mäträre nißtä amne tä ni kaen olobti ni mikäkäre jabe abko nikwe ñan mikadre ütiäte jae ya? jänri, niara bäri mikadre ütiäte jae nikwe! ¹⁰ Ñobtä ñan angwane nita nüne jötrö kää nebtä, akwa ni rün nikwe nämane mäträre nißtä amne nämane ni kaen olobti jändrän mden mden nämane nebe tuen dbe ie, ye erere nämane mäträre nißtä. Akwa Ngöböta mäträre nißtä, kää ni kaen olobti, ye abko bäri kuin amne ütiäte nikrä, ñobtä ñan angwane ye köböire abko ni rabadre deme Ngöbö kwrere. ¹¹ Ni mda tä mäträre nißtä, kää ni kaen olobti, ye näire abko tä nebe tuen tare nie bkänä, akwa kukwe btä mäträta nißtä ye tä nüke gare era metre nie angwane, tä ni die mike nüne era metre amne kuin jäme Ngöbö ngwäreki. Ne aiseite mäträta nißtä amne ni kata olobti, ye abko kuin nikrä.

¹² Ne aiseite nire nire küde tä nebe dräre ie amne ngüreta nebe di ñakare ie, ye kwrere mun di kitera krüte ja tare nikabtä ne ngwane, ja di miketa munkwe amne, ¹³ ji ükete kuin metre ja kääne munkwe, ye köböire ni mda mda ngüre bren ie, kisete tä näin ni nakwente kwrere ye abko ngüre rabadreta kuin metre dikekä amne ñan di krütadre, abkokäre munkwe ja di mikata näin janknu Jesube.

Ñan trö kwitadre Ngöböye

¹⁴ Mdakäre abko, munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre jäme ni jökrä ben amne munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre deme Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nikwe ñan nünandre deme, ye ngwane nikwe ñan ja tuadre ni Dänkienbe. ¹⁵ Erere arato, Ngöböta ja moto mike kuin munkrä, yebti mun ñan rabadrete jire iti, abkokäre munkwe ja ngibia. Erere arato, nane ni ruäre moto romon krübäte dikaro ni mdakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni romon kore käkwe ñan kukwe kääme ye kitadre temen, ye ngwane kri ngätri tä niren kri, ye kwrere ni moto romon abko rabai bäri romon krübäte amne, niara käkwe ni mda ngwiandre ja mike ngite ja kwrere, aiseite munkwe ja ngibia kukwe ye ngäniene.

¹⁶ Mdakäre abko, munkwe ñan ja mika gure tiebe ni mda mdabe amne jändrän kuin deme, ye ie munkwe ñan trö kwita Esaúkwe nuenbare kira ye kwrere. Esaúkwe jändrän kuin rürümoinbare jakän etba Jacoboye. Esaú abko mubai, aiseite niara die mikadre rünkwe, akwa mrö batibe btä jändrän kuin ye rürümoinbare kwe jakän Jacoboye. ¹⁷ Yebti dre nakaninkä Esaúbtä, ye garera munye abko krörö: Esaú abko mubai, aiseite rünkwe ja di biandre ie abko tö namani, akwa rün käkwe ja di bianina Jacoboye, aiseite trö kwitani jirekåbe kwe ie. Esaú käkwe jändrän ye müaibare kri krübäte, akwa ja ñan namani nuene kråke. Ne aiseite Esaú käkwe trö kwitani jändrän kuin demeye, ye kwrere munkwe ñan nuendre.

¹⁸ Mdakäre abko, mun jatani tödeke Jesubti angwane, ñan jändrän tuen abko kukwäre mun jatani nitre israelita kwrere, ñobtä ñan angwane kira nitre israelita nukani Ngitio Sinaí kánti, ye kánti Ngöbökwe ja bá mikani ütiäte kri abko krörö: Ñukwá namani tuen jutra ngitieká ietre amne ká namani tuen iko ietre amne ká namani tuen diore ietre amne ká namani tuen ñüre ietre. ¹⁹ Erere arato, drü kukwei jarabare ietre amne Ngöbö kukwei jarabare ietre. Nitre israelita kákwe Ngöbö kukwei nuani kore ye abko Ngöbökwe ñan ñákadre mda ietre abko namani ribere, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbö namani kukwe úkete tare krübäte ye abko namani mate tare btätre Ngitio Sinaíbtá abko krörö: Nire nire kákwe ngoto mikadre Ngitio Sinaíbti abko kámikadre jábti, akwa ñan kámikadre jábti ne ngwane, kámikadre bukobti, ye abko ni nire ya o jändrän ngwarbe, akwa kámikadre kore, Ngöbö namani niere, ye abko nitre israelita kákwe kukwe nuani. Akwa mun abko jatani tödeke Jesubti angwane, drü kukwei jarabare ñakare mune amne Ngöbö kukwei jarabare ñakare mune arato nitre israelita kwrere. ²¹ Jändrän krübäte nakaninká Ngitio Sinaíbti, ye abko nitre israelita kákwe tuani, aisete Moisés ara jire kákwe niebare krörö: Ti nibi nekweteká krübäte Ngöböbtá, aisete ti nibi grúkeká jókrá ngrabare, niebare kwe.

²² Akwa munkwe tödekani Jesubti angwane, mun jatani Ngitio Siónte. Ngitio ye kánti abko Ngöbö nire tá nüne amne ngitio ye abko juta Jerusalén ká káinbti ara abko kánti mun jatani. Ká ye kánti abko angele mili kabre tá ja úkaninkró Ngöbö káikiteká. ²³ Amne Ngöbö ngábriänkátre jire jókrá abko Ngöbö Odei mubai kwrere, ñobtä ñan angwane jändrän jire jókrá Ngöbökwe abko niaratrekrá abko káita tikani ká káinbti, niaratre kákwe nunandi kárekáre Ngöböbe bá mikákäre abko tá ketetibe jókrá, ye kánti mun jatani, munkwe tödekani Jesubti angwane. Erere arato, Ngöbö kukwe úkateká metre ni jókrá kráke abko ken mun jatani amne, nitre núnanka kuin metre Ngöbö ngwárekri abko Ngöbökwe mikani metre ja ngwárekri abko úai ye ken mun jatani arato munkwe tödekani Jesubti angwane. ²⁴ Amne Jesu köböire Ngöböta kukwe úkete btin nibe abko ken mun jatani amne Jesu dárie ni ngite diankakra mento nibtä, ye ken mun jatani. Jesu dárie ye abko ñakare Abel dárie kwrere, ñobtä ñan angwane Abel kámikani Caínkwe abko dokwäre Ngöbökwe mikani ja ngie nuen, akwa Jesu dárie abko köböire Ngöböta ni ngite denká mento nibtä.

²⁵ Ne aisete ti mrákátre, mtare Ngöböta blite nibe, ye munkwe ñan kitadre okwá kware temen, ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwe ñákábare Moisés köböire nitre israelitaye, ye niaratre kákwe ñan Ngöbö kukwei mikani táte, abtä Ngöbökwe mikani ja ngie nuen amne kwáräbeware ñakare kwetre. Mtare abko Ngöbö ká káinbti ara jire káta ñáke nie, ye ie níkwe tró kwitadre angwane, níkwe ñan kwáräbedre jire chi. ²⁶ Kira Moisés náire, Ngöbö kukwei kákwe ká temen ne ngwiani ngrenká Ngitio Sinaí kánti, akwa mtare Ngöbö Kukwei káta niere krörö mda:

Tikwe ká temen ne ngwiandita ngrenká bati mda, ye ngwane ká káinbti ngwiandi ngrenká tikwe arato, *Hageo 2.6*
nieta Ngöbökwe. ²⁷ Ngöbökwe ká ngwiandi ngrenká bati mda tá niere, ye abko jändrän jókrá dátebare abko Ngöbökwé diandiká jókrá mento juankáre ngwarbe ká mrá angwane abko Ngöböta mike gare nie. Ne aisete jändrän jókrá dátebare abko Ngöbökwe diandiká amne jändrän ñan diandreká ká káinbti abko erere rabadi kárekáre aibe rabadi mda.

²⁸ Amne ká ye kánti Ngöböta gobrane, ye ñan raba denkáta jire abko Ngöböta bien nie amne rabadi kárekáre níkrá. Yebtä abko, ari kuin niere Ngöböye amne ari Ngöbö káikiteká. Erere arato, ari Ngöbö mike ütiäte jae niara júrá ngwiane kwárä, Ngöbö tö ie, ye kwrere ari nuene, ²⁹ ñobtä ñan

angwane Ngöbö nikwe abko krübäte amne ñukwä jutra krübäte kwrere, käkwe jändrän jökrä amne ni jökrä niara rüere juandi ngwarbe.

13

Kukwe mrä

¹ Ne aisete, munta ja tarere, ye kwrere munkwe ja tare janknu ni ja mräkäre tä ja tarere ye kwrere. ² Erere arato, ni menteni rüka mun kánti angwane, munkwe ka ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane ni kabtä ngäbti kuin kore ni ruäre käkwe angele Ngöbökwé kani ngäbti ja juete abko ñan nämane gare ietre. ³ Mdakäre abko, tödekabtä Jesubti ni ruäre tä ngite kä teri, ye munkwe ngwian ruentari tare jae amne munta ngite siba ben raba ruen munye, käkwe die mika. Erere arato, tödekabtä Jesubti ni ruäre mikani ja tare nike kri krübäte, ye munkwe ngwian töre jae amne munta ja tare nike siba ben raba ruen munye, käkwe die mika.

⁴ Mdakäre abko, mun merire brare gure gure käkwe ja mika ütiäte jae kwärikwäri amne munkwe nüna era metre jabe kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni gure, akwa tädre ja mike gure bati bati abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen. Erere arato, ni merire brare ja mikaka ngite bätäkä ngwarbe jabe kwärikwäri abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen arato.

⁵ Mdakäre abko, munkwe ñan ngwian tare dikaro amne jändrän ño ño tä munkwe, ye abko käi ngwian nuäre jabtä munkwe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé niebare krörö:

Tikwe ñan ma mikadrete jire chi kaibe amne, tikwe ñan kä mikadrekä jire chi mahtä, *Deuteronomio 31.6*
niebare Ngöbökwé. ⁶ Ye mden kisete, nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti, käkwe niedre krörö:

Ti Dänkien Ngöbö abko ti die mikaka, aisete nire nire tö raba kukwe nuein blo ti rüere abko jürä ñakare tibtä, *Salmos 118.6-7*
ni rabadre niere.

⁷ Mdakäre abko, nire nire käkwe ji ngwiani mun käne, käkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani gare munye, ye abko munkwe ngwianta töre jae. Nitre mun jie ngwianka ye käkwe nünabare ño mun okwäbti, amne tödekani ño Ngöböbti kwe, yebtä munkwe töbika ja käne amne munkwe nüna niaratre kwrere. ⁸ Jesukristo abko nämänena jändrin, ara tä mtare amne ara tädi kärekäre. ⁹ Ne aisete ni mda jata kukwe mda bä jene dirire munye, ye jiebti mun ñan rankwa. Ye abko, kukwe ükaninte mröbtä, yebtä abko ni ruäre tä dirire, akwa kukwe ye mikabtä täte ni ñan rabadre ja mike metre Ngöbö ngwärekre, aisete Ngöbö moto kuin käta ni tarere, yebtä ni rabadre nünenkä dite abko bäri kuin, aisete mun ñan rankwa kukwe mda mda jiebti. ¹⁰ Ni tödekaka Jesubti abko kräke Jesu krütani krusobtä, akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä sribire ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye ñan raba sribi kuin nuenbare Jesukwe krusobtä ye bkäne jire chi, akwa nikrä abko ütiäte.

¹¹ Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe kánti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä niken jändrän ngwarbe däre ngwena Ngöböye Kä Bäri Demente ni ngite diankakäre mento btä, akwa jändrän kämika nämane kwetre ye abko ngwäkä nämane kukwe juta bäre mento. ¹² Ye kwrere arato, Jesu krütani ni ngite diankakäre mento nibtä ja däre köböire ni mikakäre deme Ngöbökrä angwane, krütani juta Jerusalén bäre mento.* ¹³ Ne aisete, Jesu

* **13:12** krütani juta Jerusalén bäre mento. Kira, nitre israelita käkwe niaratre ngite mikani jändrän ngwarbebtä, bti jändrän ye juani kwetre juta bäre mento ni ngite ngwiankäre mento bä mikakäre. Ye kwrere Jesu krütani juta bäre mento, niarakwe ni ngite dianinkä mento nibtä ye bä mikakäre. Näke Levítico 4.21; 16.20-28 yebtä.

jänikani juta Jerusalén bäre mento angwane, ni mdakwe mikani ngwarbe jae, ye kwrere ni rikadre Jesube gwaire angwane ni mikadi ngwarbe jae arato, ye ngäbti ari ja mike juto, ¹⁴ ñobtä ñan angwane juta nünankrä kärekäre nie ñakare kä nebtä amne, juta mda jatadi btin abko nita näin känene janknu.

¹⁵ Ye abko, jändrän bianta kämikakrä Ngöbö käikitakakäre, ye täte ari Ngöbö käikitekä kärekäre Jesukristo köböire. Ngöbö käikitadrekä nikwe ja kadabti, ye abko jändrän bianta Ngöbö käikitakakäre kwrere. ¹⁶ Amne jändrän kuin nuendre ni mda mdakrä, ye munkwe ñan käikwitaka jabti, akwa nire nire kätä jändrän mdei nike, ye abko ie munkwe jändrän jakwe bian niaratre die mikakrä. Ye abko jändrän bianta Ngöböye kwrere arato, aisete käita nebe nuäre Ngöböbtä.

¹⁷ Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka ye kukwei mika täte munkwe amne dre dre nuemna kwetre munye, yebtä abko munkwe ñan kukwei kita temen, ñobtä ñan angwane niaratre käre tä mun ngibiarebti. Erere arato, nitre mun jie ngwianka käkwe sribibare ño abko niedita jökrä kwetre Ngöböye. Erere arato, kä rabadre nuäre btätre sribire munkrä, abkokäre niaratre kukwei mikadre täte munkwe. Amne munkwe ñan sribi mika tare krübate niaratre kisete, ñobtä ñan angwane ye ñan rabadre kuin munkrä.

¹⁸ Mdakäre abko, ja ruen ngite ñakare nunye Ngöbö ngwärekre amne nun tö jändrän jökrä nuene kuin metre, aisete munkwe blita Ngöböbe munkrä.

¹⁹ Erere arato, Ngöbö diebti ti rabadre niken ja tuenta jötrö munbe yete, abkokäre munkwe blita bäri Ngöböbe tikrä abko ti tö ribei kisere munye.

²⁰⁻²¹ Ngöbö kä jäme bianka nie käkwe ni Dänkien Jesu mikaninta nire. Niara däre köböire Ngöbökwé kukwe ükaninte btin mda nibe abko rabadi kärekäre. Jesukristo abko obeja ngibiaka kri kwrere, kätä ni ngibiare kuin. Ngöbö ye abko käkwe mun mika biare jändrän jökräbtä, niara tö dreye abko mun rabadre nuene kuin täte abkokäre. Amne nun abko btä Ngöbö tö dre dre nuein Jesukristo köböire, ye erere nuendi kwe. Kristo aibe mikadre ütiäte kärekäre nikwe. Abko kore se. Amen.

²² Mdakäre abko ti mräkätre tikwe, kukwe tikani chi braibe tikwe mun die mikakäre, ne munkwe ka ngäbti ja moto kuinbti abko ti tö ribei munye.

²³ Erere arato, ni mräkä Timoteo kitani ngite kä teri, akwa tikaninante abko ti tö nibi mikai gare munye. Niara rükadre jötrö ti kánti nete angwane, ti näin ngwena siba jabe nebe mun kánti yete basare munye.

²⁴ Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka tä yete, ye kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre tikrä. Erere arato, juta deme Ngöbökwé tä yete, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Nitre nünanka Italia nete kätä köbö kuin juen mun jökrä kräke yete.

²⁵ Ngöbökwé ja moto mika kuin mun jökrä kräke amne ja di bian kwe munye. Abko kore se. Ne ngöra.

Tärä Tikani Santiagokwe Santiago

Santiago kākwe tärä ne tikani. Niara abko Jesu etba nütüta. Mdakäre abko, niara nämane nüne juta Jerusalénte, kánti nämane ji dokwäte nitre tödekaka Jesubti ye kräke. Erere arato, nitre Jesu kukwei ngwianka kākwe gätäbare juta Jerusalénte blitakäre sribi Pablokwebtä angwane, Santiago nämane ji dokwäte. Hechos 15 ye kánti ma raba ñäke kukwe nebtä. Jesu etba Santiago, btä kukweta tikani Mateo 13.55, Santiago ye ara kākwe tärä ne tikani.

Nitre israelita kwati tödekaka Jesubti nämane nüne ni menteni kwrere kä ketareketare temen kä Israel bäre. Niaratre ye kräke Santiago kākwe tärä ne tikani. Tärä nebtä Santiago kākwe blitabare kukwe keta kabrebtä, akwa bäri käne abko Santiago tä niere krörö: Nita nüne kä nebtä angwane, nikwe ja tare nikadi tödekabtä Jesukristobti. Yebtä nikwe ñan töbikadre kri, ñobtä ñan angwane ja tare nika yebti Ngöböta ni die mike nüne bäri metre ja okwäbti. Nita ja tare nike angwane, nikwe kä ngwiandre nuäre jabtä abko Santiago kākwe niebare.

Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti tä nüne ño amne tä dre dre nuene, ye abko käta niaratre tödekaka metre Jesubti ya, ñakare ya bä mike tuare ni jökräy, niebare Santiagokwe. Erere arato, nita blite ño ño jabe kwärükwäri abko ütiäte amne nikwe ñan ni jändrän bkäne krikri mikadre bäri ütiäte ni bobre bobre kräke, ñobtä ñan angwane nitre bobre abko ütiäte Ngöbö ngwäreki amne Ngöbökrä ni ja kwrere jökrä abko Santiago tä niere.

Mdakäre abko, ni ngwian bkänkä krikri käta ni bobre bobre mike ngwarbe jae, käta sribi ütiä bien ñakare metre ietre abko kräke kukwe kri, ñobtä ñan angwane ye dokwäre Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen abko niebare Santiagokwe.

Santiagota köbö kuin juen

¹ Ti Santiago käta tärä ne tike. Ti abko sribikä Ngöbökwé amne ni Dänkien Jesukristokwe. Mun tödekaka Jesubti därebare juta nitre israelitakwe kwä jätäbti kubu yekri, käta nüne kä ketareketare temen kä Israel bäre temen, ye kräke tita köbö kuin juen.

Nünandrekä dite kärekäre

² Ti mräkäre tikwe, ñongwane erere mun raba ja tare nike bätäkä ngwarbe tödekabtä Jesubti, ye angwane munkwe kä ngwian bäri nuäre jabtä, ³ ñobtä ñan angwane munta tödeke metre Ngöböbti ya, ñakare ya, ye trä tuakäre munta ja tare nike. Ja tare nika, ye köböire mun rabadre nünenkä dite käre tödekabtä Jesubti abko garera metre munye. ⁴ Munkwe ja tare nikadre bätärekä ja täritari abti mun nena nünenkä dite raire era metre, ye köböire abko mun rabadre nüne metre Ngöbö ngwäreki ni ünän kwrere amne mun ñan rabadre jändrän kuin Ngöbökwé mdei nike. ⁵ Akwa munkwe dre dre nuendre, ye ñan raba nūke gare munye angwane, Ngöbökwé mun mikadre töbtä abko munkwe kärä ie angwane, mun mikadi töbtä kwe, ñobtä ñan angwane nire nire kärä jändrän kärere ie, ye erere Ngöböta jändrän bien täte jökrä ie amne tä jändrän kábäire ñakare ni jökrä kän. Amne munta ja mike ngite, yebtä ñan rabai romon jire chi.

⁶ Akwa Ngöbökwé jändrän biandi nie, ye rabadre era ni kräke, kākwe ja töi mikadre kwatibe, kākwe jändrän kärädre ie amne nikwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäräkwärä jändrän käräkäre ie, ñobtä ñan angwane ni ja töi kwite ngwarbe kwäräkwärä, ni ye abko ere ngwane tä tödeke Ngöböbti, ere ngwane

ñakare. Ni ye abko mren gilen kitata müre ribikwe kwäräkwärä nekwäre sekwäre ye kwrere. ⁷⁻⁸ Ni ye abko tä tödeke Ngöböbti mtare amne jetbe tära nebe tödeke jändrän mdabti, aiseté töi ñakare kwatibe Ngöböbtä, aiseté ni ja töi kwite ngwarbe kwäräkwärä kore jändrän jökräbtä, ye abko ie ni Dänkien Ngöbö kákwe ñan jändrän biandre jire chi nütüdre kwe.

⁹ Mdakäre abko, ja mräkä tödekaka Jesubti mden mden tä nüne bobre abko ie ja rabadre ruen ütiäte, ñöbtä ñan angwane tä jändrän jökrä Ngöbökwé bkäne.

¹⁰ Akwa ja mräkä ngwian amne jändrän bkäne krikri kákwe tödekani Ngöböbti amne ja mikani bobre kwe Ngöbö ngwärekre, ye abko btä kä raba nuäre, ñöbtä ñan angwane ni ngwian amne jändrän bkäne krikri abko kri blü tä nebe jötrö ye kwrere abko krörö: ¹¹ Kri blü abko tä nebe tuäre, akwa ñänänta kite ngire, käta bä rötökä amne tä näkäenkä temen amne ñan tä nebe tuäre mda. Ye kwrere jire, ni ngwian amne jändrän bkänkä krikri käta sribi nuene, btäräbe ngwian amne jändrän kwekwe tä niken ngwarbe jötrö kán angwane, ñan rabadre ütiäte mda.

¹² Mdakäre abko, nire nire käta ja tare nike tödekabtä Jesubti amne tä nünenkä dite jabtä, ni yebtä abko kä rabadi bäri nuäre, ñöbtä ñan angwane ja tare nika ye rikadre ta angwane, niarakwe Jesu rükaninte ñakare, ye ngwane Ngöbökwé jändrän kuin biandi ie, kákwe mikadi nüne kärekre jabe, ni gananka ie korona bianta ye kwrere, ñöbtä ñan angwane nire nire käta Ngöbö tarere amne tä Jesu rükente ñakare abko ie Ngöbökwé jändrän ye köböi mikani.

¹³ Mdakäre abko, mun mden mden ie kukwe kämekäme mdei jata mun nuatekäre ja käne, ye abko ñan Ngöböta mun nuente kukwe kämenbtä munkwe nütü, ñöbtä ñan angwane kukwe kämekäme mdeita nebe ñakare jire chi Ngöböye, aiseté kukwe kämekäme ñan raba niara nuente jire chi ja käne. Erere arato, Ngöböta ni nuente ñakare jire chi kukwe käme nuenkäre, ¹⁴ akwa kukwe kämekäme käta ni nuente ja käne, ye abko kukwe käme mdei ni töibtä tä ni nuente ja käne, käta ni näkwite ja kukwäre. ¹⁵ Yebti kukwe kämekäme mdeita nebe nie, ye erere nita niken nuene angwane, nita ja mike ngite Ngöbö rüere angwane, kukwe kämekäme ye aibe jiebtü nita niken nakwen janknu. Nita ja mike ngite täte jökrä Ngöbö rüere, ye dokwäre abko nita krüte amne nita nebe kärekre Ngöbö okwä bäre mento.

¹⁶ Ti mräkätäre tare tikwe, munkwe ñan ja ngökamna, ¹⁷ ñöbtä ñan angwane Ngöbö sö dätékä amne ñänä, muke dätékä jökrä, Ngöbö ye ara jire käta jändrän jökrä kuin amne metre ni die mikakrä ye bien nie. Ngöbö abko ja kwrere kärekre. Sö amne ñänä nikwite bä jene jene, ye kwrere Ngöbö nikwite ñakare, aiseté jändrän kuin metre bianta kwe nie, jändrän ye abko kä käinbti bianta kwe nie, aiseté Ngöbö ñan raba ni nuente kukwe kämekäme nuenkäre.

¹⁸ Ye abko, ja moto kuinbti Ngöbö tö namani ni mikai ja ngäbriänkäre, erere nuenbarera kwe ja töi jenbti kukwe kuin era metre Jesubtä köböire. Amne nura ngwä kena öta nämáne biandre Ngöböye, ye kwrere jire jändrän jökrä dätebare Ngöbökwé, ye ngätäite Ngöbökwé ni dianinkä käne jakrä ja ngäbriänkä kwrere.

Ni kukwei nuadre

¹⁹ Mdakäre abko, ti mräkätäre tare tikwe, kukwe krörö ne munkwe ngwianta töre jae: Mun jökrä kákwe ja olo mika juto biare Ngöbö Kukwei nuakäre, akwa mun ñan raba juto biare blite amne mun ñan raba romon jötrö ngwarbe, ²⁰ ñöbtä ñan angwane ni moto romon abko käta nüne ñakare kuin metre Ngöbö ngwärekre, Ngöbö tö ie ye kwrere. ²¹ Ne aiseté, kukwe kämekäme diän diän tä kabre mun ngätäite, ye kite temen munkwe amne kukwe kuin Ngöbökwé nökani nura kwrere munbtä, ye kaen ngäbti mikakäre täte ja moto

jämenbti munkwe, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Ngöbökwe ye abko di tarä mun diantarikrä.

²² Akwa Ngöbö Kukwei kuin ye abko ñan munkwe kukwei nuadre jirekäbe, akwa kukwe ye abko tä dre dre nuemna, erere munkwe mika täte, ñobtä ñan angwane munkwe ñan mikadre täte ne ngwane, mun tädi ja ngökö au. ²³ Ye abko nire nire käta Kukwe kuin Ngöbökwe ye kukwei nuen jirekäbe, akwa dre dre nieta kwe abko tä mike ñakare täte, ni ye abko ni ja tuaka ñäite kwrere abko krörö: ²⁴ Ni ja tuaka ñäite käta ja ngwäre tuen kuin au, akwa tä nikenta mentokwäre angwane, btäräbe niara bä ño, ye tä nebe töre ñakare mda ie. ²⁵ Akwa Ngöbö Kukwei kuin era metre abko kuin ni tikatekrä, ye nire nire käta nuene abko tä töbike kuin metre ja käne amne tä mike täte metre jökrä, ni ye käta jändrän kuinkuin nuene, ye abko käi rabadi nuäre btä.

²⁶ Amne nane mun ruäre tä nekete Ngöbö Kukweibtä ruen munye, akwa mun kada nekete ñakare blitare amne munta ñäke krübäte ni mda mdabtä ne ngwane, munta ja ngökö au amne kukwe btä munta nekete ye abko tä nebe ngwarbe, ütiäte ñakare, ²⁷ ñobtä ñan angwane nire nire käta tödeke metre Jesubti abko tä nüne kuin amne deme Ngöbö ngwärekre amne tä kukwe krörökrörö nuene: ngäbäkre uli uli die mikadre. Erere arato, meri kän brare krütanikrütani käta ja tare nike bätäkä ngwarbe, ye abko die mikadre amne kukwe kämekäme kä nebtä ye ngäniene ja ngibiadre kuin deme. Nikwe nuendre kore, ye ngwane nita nekete era metre Ngöbö Kukweibtä.

2

Ñan ni iti mikadre bäri ütiäte ni mdakrä

¹ Ti mräkätre tare tikwe, munta tödeke ni Dänkien Jesukristo bä nuärebti. Mun ye abko käkwe ñan ni iti mika bäri ütiäte ni mdakrä. ²⁻³ Ye abko ti bike bä mike krörö: Nane mun tädre ja ükaninkrö gätäbtä angwane, ni ngwian bkänkä kri rükadre abko kisebtä anio orore tädre amne dän kuin ütiäte tädre btä abko munkwe kadre ngäbti kuin, käkwe niedre ie: Kä bäri kuin ne kánti jakwe täke nete, munkwe niedre ie. Ye btäräbe ni bobre rükadre arato amne dän köliköli te rükadre angwane, munkwe niedre ie: Ma raba nünaninkä yete o ma raba tākäninbe temen ti ngotobtä, munkwe niedre ie, ⁴ ye ngwane munta ni iti mike bäri ütiäte jae ni mda yekrä amne munta kukwe nuene ja töi kämenbti kore ni mda rüere, aisete munkwe ñan ni mda mikadre bäri ütiäte ni mdakrä.

⁵ Ti mräkätre tare tikwe, olo ketete ti kukweiye munkwe: Nitre bobre bobre ni jökrä okwäbti, ni ye abko Ngöbökwä dianinkä jakrä tödekakäre Jesubti, ye köböire abko Ngöbö okwäbti niaratre tä jändrän bkäne bäri kabre nitre ngwian bkäne kabre kä nebtä ye kräke. Erere arato, kä kuin kánti Ngöböta gobrane, ye abko biandi kwe nitre bobre bobre käta Ngöbö tarere yeye, niarakwe jändrän kwe köböi mikani ietre ye kwrere. ⁶ Akwa mun abko tä nitre bobre bobre mike ngwarbe jae amne nitre ngwian bkänkä krikri abko munta mike ütiäte jae, ¿ye ñan nitre ngwian bkäne krikri ara tä mun mike ene ja kisete ya? ¡jänri! ¿Erere arato, ñan niaratre ara tä mun jäke jae kritobo ngwärekre ya? ¡jänri! ⁷ Mdakäre abko, ¿Jesukristo kä kuin bä nuäre abko tä mun bkäne, ñan niara rüere nitre ngwian bkänkä krikri käta ñäke blo arato ya? ¡se ñobtä abko munta niaratre mike ütiäte jae se!

⁸ Ni Dänkien Gobranka kri käkwe kukwe biani nuendre nie, ye munkwe mikadre täte, ye ngwane munkwe kukwe nuendre kuin. Mden erere nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Levítico 19.18

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁹ Akwa munta ni iti mike bäri ütiäte ni mdakrä, ye ngwane munta ja mike ngite angwane, kukwe biani Ngöbökwé nuendre, ye rüere munta ja mike ngite, ¹⁰ ñobtä ñan angwane kukwe biani nuendre Ngöbökwé nie, ye ni iti tädre mike täte jökrä, akwa nane kukwe ye kitadre kwatibe temen kwe, ye ngwane ja mikadre ngite kwe kukwe biani nuendre jire jökrä ye rüere, ¹¹ ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käkwe niebare krörö: Mun gure gure käkwe ñan ja mika gure tiebe ni mda mdabe. Erere arato niebare krörö kwe: Munkwe ñan ni mda kämika, niebare kwe. Ye mden kisete, ni gure kätä ja mike gure ñakare tiebe ni mda mdabe, akwa ni mda kämikadre kwe, ye ngwane kukwe biani nuendre ye kitata jökrä temen kwe.

¹² Ye abko, Kristokwe kukwe biani nuendre ni tikatekäre, yehti Ngöbökwé kukwe ükadite nikrä, aisete munta blite ni mda mdabe amne munta kukwe nuene ben angwane, munkwe mikadre ütiäte jae ja kwrere jökrä. ¹³ Ye ñobtä ñan angwane Ngöbökwé kukwe ükadite ká mrä angwane, nire nire ie mräkä namani ruentari tare ñakare, ye abko ñan rabadre ruentari tare Ngöböye arato; akwa nire nire ie mräkä namani ruentari tare, ni ye abko Ngöbökwé kukwe ükadite kräke angwane, rabadi ruentari tare Ngöböye arato.

Sribi kuin nuenta, yehti nita tödeke Jesubti abko tuata nibtä

¹⁴ Mdakäre abko ti mräkäre tikwe, nita tödeke Jesubti ni tädre niere jirekåbe, akwa nita jändrän kuinquin nuene ñakare ni mda mdakrä, ¿se abko nita tödeke Jesubti nita niere abko köböire ni rabadi dianintari ya? ¡Ñakare! Ye abko ti bike bä mike krörö munye: ¹⁵ Nane ni mräkä merire ya amne brare ya tädre ja бүtie nike amne tädre mrö nike. ¹⁶ Ja mräkä ye abko ie mun iti käkwe niedre: Ma rikata kuin, ie ti tö ti mräkä amne ká ñan rabadre tibo mabtä, abkokäre makwe dän kita jabtä amne makwe mrö kweta trinetrine, munkwe niedre ie. ¿Akwa dän amne mrö mdei nikata kwe, ye munkwe biandre ñakare ie amne, juandreta ngwarbe jirekåbe kise tökare ja jiehti, ye abko käkwe die mikadre ya? Ñakare, aisete munkwe ñakadre kore ie, ye abko rabadre ütiäte ñakare kräke. ¹⁷ Ye kwrere arato, nita tödeke Jesubti nita niere, akwa ni jändrän kuinquin nuene ñakare tödeka Jesubti ye bä mikakrä, ye ngwane nita kukwe ütiäte ñakare niere ngwarbe kore.

¹⁸ Ye abko, ni rabadre niere krörö: Mata tödeke jirekåbe Jesubti, akwa ti abko tä jändrän kuin nuene jirekåbe ni mda mdakrä abko ni rabadre niere. Ye abko mata jändrän kuinquin nuene ñakare ni mda mdakrä, ye ngwane mata tödeke Jesubti ñan jatani tie mabtä; akwa ti abko tä jändrän kuinquin nuene ni mda mdakrä, yehti abko tita tödeke Jesubti abko makwe tuadre tihtä.

¹⁹ Amne Ngöbö tärä itibe abko mata mike era jae, ye abko mata töbiké kuin kore, akwa mata tödeke ñakare metre Ngöböhti, ye kwrere arato Ngöbö tärä itibe abko mikata era jae üai kämekåmenkwe amne Ngöbö jürä tä nebe btäre, abtä tätre nebe grüekä Ngöbö ngåniene, akwa tätre tödeke ñakare Ngöböhti. ²⁰ ¿Ñobtä ma töi ñakare dikaro? Nita tödeke Ngöböhti nikwe niedre, akwa nita jändrän kuinquin nuene ñakare ni mda mdakrä, ye ngwane nita tödeke ñakare Ngöböhti abko raba gare mae, ²¹ ñobtä ñan angwane ni mräkä kira Abraham nikani ngobo Isaac ngwena müre ketadre Ngöbö mikakäre ütiäte jae, ye ngwane tödekani kwe Ngöböhti, käkwe jändrän kuin nuenbare kore. Yehtä abko, ñakare ngite mda Ngöbökwé niebare btä. ²² Ne aisete Abraham nåmane tödeke era metre Ngöböhti abko bä mikani krörö kwe: nikani ngobo Isaac ngwena müre ketadre ñukwä gråbti Ngöbö mikakäre ütiäte jae. Niarakwe jändrän nuenbare kore, yehtä abko jatani tödeke täte metre Ngöböhti. ²³ Angwane Ngöbö Kukwei namani tikani krörö abko namani bare Abrahamtä:

Abrahamkwe Ngöbö kukwei mikani era,

yebtä abko Abraham ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare btä, *Génesis*
15.6

abko nieta kore abko erere namani bare. Bärire mda abko Abraham abko Ngöbö kukwe muko nieta Ngöbö Kukweibtä arato. ²⁴ Ye mden kisete, ñan nita tödeke jirekåbe Ngöböbti aibe köböire ni ngite ñakare Ngöböta niere nibtä, akwa nita jändrän kuinkuin nuene ni mda mdakrä nita tödeke metre Ngöböbti bä mikakåre abko köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere nibtä arato. Mden erere nuenbare Abrahamkwe, yebtä munkwe töbika kuin ja kåne.

²⁵ Ye kwrere arato, meri iti bti kå ngwarbe kådian nåmane Rahab kåkwe jändrän kuin nuenbare krörö abtä ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare: Nitre israelita nikani kå tuenbti tiebe juta Jericó kånti angwane, Rahab kåkwe kå biani ietre ja gwiriete, abti die mikani kwe ngitieta tiebe ji mdabti. Yebtä abko Rahab namani tödeke metre Ngöböbti bä mikani kwe jabtå angwane, niara ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare. ²⁶ Ne aisete, mrå ti bike kukwe bä mike krörö: Ni uai ñakare nibtä angwane, nita nebe ngwåkåre, ye kwrere arato Ngöböta itibe nita mike ütiåte jae, akwa nita jändrän kuinkuin nuene ñakare ni mda mdakrä, ye ngwane nita tödeke ñakare metre bti.

3

Ni tüdrå abko krübåte

¹ Mdakåre abko, ti mråkatre tikwe, ñan ni kwati mun ngåtåite tö rabadre ja mikai dirikå, ñobtä ñan angwane nun dirikå dirikå abko kåta dre dre nuene amne nunta dre dre dirire, yebtä abko Ngöbökwie kukwe ükadite bari tare nunkrå, ye abko garera munye, aisete tita niere kore munye. ² Ni jökrå kåta ja mike ngite båtåkå ngwarbe Ngöbö rüere. Ye abko, nire nire kåta blite angwane, kukwe nieta kwe, yebtä tä ja mike ngite ñakare jire, ye ngwane ni ye abko ni metre amne raba ja ngrabare ngbiare arato kukwe kåmekåme ngåniene. ³ Ye abko ti bike bä mike krörö munye: Mdå krikri akwa ni mikadre tåte kwe, abkokåre breno chi mikata kadate ta. Yebti abko ni töta nebe mdå kri ye ngwiain mdente mdente, erere kånti tä niken. ⁴ Erere arato, ru krikri mrenbti yebtä töbika munkwe. Ru mrenbti abko bari krikri amne müreta nebe mate bari ribi amne tä ru kite mentokwåre, akwa kri kukwån chi ru kwitåtekrå, yebti nitre ru ngwianka ye töta nebe ru ngwiain mdente mdente, erere kånti ruta niken. ⁵ Ye kwrere arato tä nakenkå krörö ni kadabtå: Ni tüdrå abko chi ni ngrabare yebtä, akwa tä biare bike bari kri krübåte, ye abko ñukwå okwå chi kåkwe kå tokwå krikri kukwadre kabre temen, ye kwrere jire ni tüdrå. ⁶ Amne kukwe nieta ni tüdråbti abko ñukwå jutra krübåte kwrere. Ni ngrabare kiakia ne ngåtåite ni tüdrå abko bari krübåte, ñobtä ñan angwane ni tüdråbti nita kukwe niere diån diån ni mda mda rüere angwane, nita ja mike ngite Ngöbö rüere. Erere arato, ni tüdråbti kukwe taretare krübåte tä nakenkå nibtä amne, ni rüe Satana abko tä ni tüdrå mike blite kåme kore. Ni tüdrå ye köböite jändrän kabre båtåkå ngwarbe tä nakenkå blo nibtä. ⁷ Ni raba jändrän jökrå nåkwite amne ni raba nebe dånkiene: jändrän ngbiata gwi, nukwå, jändrän yorekå tementa amne jändrän krikri mrente, ye ni töta nebe nåkwitai amne dånkiene, erere nita nuene. ⁸ Akwa ni ñakare jire iti abko kåkwe ja tüdrå nåkwitanina amne namanina dånkiene, ñobtä ñan angwane ni tüdrå abko ñan tä ja tuemetre nåkwitadre jire chi nie, aisete kråkå krübåte kåta ni kåmike, ye kwrere ni tüdrå.

⁹ Ye abko, ni tüdråbti nita Ngöbö ni Dånkien amne ni Rün nikwe kåikitekå. Abti ni tüdrå ye arabebti abko ni mda mda dåtebare båsi ja kwrere Ngöböbe abko nita ngürün mike btå arato. ¹⁰ Ne aisete ni kada kwatibe, yebti nita Ngöbö kåikitekå amne ni kada ye arabebti nita ngürün mike ni mdabtå, ye abko nikwe ñan nuendre jire chi kore abko tita niere munye ti mråkatre

tikwe. ¹¹Ye abko ti bike bä mike krörö munye: Ñö bänän tibo tä neen, ye ben gwaire ñö bänän kwaka tä neen ñakare. ¹²Erere arato, aseituna ngwäta neme ñakare higo kriebtä amne higo ngwäta neme ñakare uba kriebtä. Ye kwrere arato, ñö bänän mreene abko bänänta nebe ñakare tibo, aiseite ni kada kwatibe, yebti nikwe ñan blitadre kuin bati amne blo bati, ti mräkatre tikwe.

Ngöbö aibe raba ni die mike nüne töbtä

¹³Mdakäre abko, nire nire abko töbtä kukwe Ngöbökwabtä amne nire nire abko ie jändrän Ngöbökwabtä neme gare, ni ye abko käkwe bä mika tuadre nünanbtä kuin ni jökrä ngwärekre amne, munkwe jändrän kuinquin nuen ni mda mdakrä ja moto kuinbti amne ñan bikakäre kri, ñöbtä ñan angwane kore ni töbtä käta jändrän kuinquin nuene Ngöbö mikakäre ütiäte. ¹⁴Akwa nireta mokrere krübäte Ngöbö Kukweibti bikakäre kri, käta rüre ja mikakäre ji dokwäte nire tödekaka Jesubti ngätäite, ni ye abko käta ja mike ngite Ngöbö rüere, ye abko ñan rükandrete kwe amne ñan bikadre kri kwe kore. ¹⁵Ye abko, munta nüne töbtä kore tuen munye akwa, ye abko ñan tä kite Ngöbökre. Akwa ni moto käme amne ni töi diän diän abkokri tä kite amne diablu ara jire käta ni kite kukwe ye jiebtä, ¹⁶ñöbtä ñan angwane ni mokrere krübäte jabe kwärikwäri amne ni jändrän nuene rükäre jirekäbe jabe kwärikwäri, ye kánti käre kä nokre nikwe ja rüere kwärikwäri amne kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe nuenta Ngöbö rüere, aiseite kukwe bä töbtä kore abko ñan tä kite Ngöbökre.

¹⁷Akwa kukwe töbtä era metre tä kite Ngöbökre abko bäri käta ni mike nüne kuin deme Ngöbö ngwärekre amne tä ni mike nüne jäme. Erere arato, ni motota nebe kuin ni mda mdakrä amne nita nebe nuäre töi diandre. Erere arato, ni mda mda tä nebe ruentari tare nie amne ni jökrä nita kaen ngäbti ja kwrere jökrä amne, kore nita kukwe era erere niere amne nita jändrän kuinquin nuene ni mda mdakrä. ¹⁸Amne ni nünanka jäme, käta ni mda mda die mike nüne jäme, ni ye abko tä nüne metre Ngöbö ngwärekre.

4

Ja mikadre bobre Ngöböbtä

¹¿Munta rüre amne munta ngüdrekä jabe kwärikwäri, ye abko ñöbtä munta nüne kore gare munye ya? Munta nüne kore ñöbtä ñan angwane kukwe käme tä mun töibtä, ye mden abko mdeita nebe munye amne tä ja di nuen munbe, käta mun mike nüne kore. ²Ne aiseite jändrän mden mden ie mun töta nebe, akwa tä nuke ñakare mun kisete, abtä munta ni mda kämike jändrän ye diänkäre jakrä. Erere arato, jändrän ie mun töta nebe jakrä, akwa ñan tä nebe nuke mun kisete, abtä munta nebe mokrere bti jabe kwärikwäri. Ye mdenbtä abko munta niken ngüdrekä amne munta niken rüre jabe kwärikwäri, akwa munta jändrän kärere ñakare Ngöböye jakrä, aiseite ñan tä nebe mun kisete. ³Mdakäre abko, munta jändrän kärere Ngöböye angwane, ñan tä nebe mun kisete, ñöbtä ñan angwane munta jändrän kärere kukwe nuenkäre kämekäme amne kä ngwiankäre nuäre jabtä, aiseite munta jändrän kärere abko Ngöbö ñan tä bien munye.

⁴¿Ye ñöbtä abko käre munta trö kwite Ngöböye amne munta jändrän mda mda tarere niara täte! ¿Jändrän jökrä kämekäme tä Ngöbö rüere abko ben nita ja gete angwane, nita nebe ja rüere Ngöböbe abko gare ñakare munye ya? Nire nire käta ja gete kukwe kämenbtä, ye abko tä nebe ja rüere Ngöböbe. ⁵Ye mdenbtä abko Ngöbö Kukwei tä niere krörö: Ngöbökre ja Üai mikani nüne nibtä, ye abko bäri töta nebe ni tuai näin Ngöböbe, aiseite tä ni tarere, käta

mokrere nibti abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Akwa Ngöbö abko bäri tä ja moto mike kuin nikrä, käta ni tarere, ye Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Nire nire käta bike kri Ngöböbtä abko rüere Ngöbö motota nebe romon. Akwa nire nire käta bike tidrä Ngöbö ngwäreki abko kräke Ngöböta ja moto mike kuin, *Proverbios 3.34*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

⁷ Ne aisete, bika tidrä Ngöböbtä munkwe. Amne munkwe nünanka dite jabtä rükäre diablu Satana rüere angwane, gitiadi munbtä. ⁸ Krötö känime Ngöbö ken munkwe amne Ngöböke krötadi känime mun ken arato mun die mikakäre. Mdakäre abko, nita köböti ke amne ni kise tä nebe merebe, ye kwrere mun kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye käkwe nuna merebe Ngöbö ngwäreki. Erere arato, mun töi ñäkänintbe ketebu abko tö Ngöbö tarei kukwe kämekäme ben gwaire ye käkwe ja mika deme Ngöbö ngwäreki amne kukwe kämekäme mdeita nebe mun töite, ye abko kita temen munkwe. ⁹ Yebti mun moto raba ulire ja jiebti amne, munkwe ja müai au käkwe ngrate krikri ja müaire, ñobtä ñan angwane mun ngite Ngöböye aisete. Erere arato, käta nuäre kötare munbtä kukwe kämekäme nuenbtä, ye rikwita müare munye amne, käta nuäre munbtä kukwe kämekäme nuene, yebtä abko mun moto raba ulire. ¹⁰ Abti bika tidrä ni Dänkien ngwäreki munkwe amne niarakwe mun mikadi ütiäte ja ngwäreki.

¹¹ Ti mräkätre tikwe, munkwe ñan ñäkä ja rüere kwärükwäri, ñobtä ñan angwane nita ñäke ngwarbe ni mräkä rüere bä mikakäre ngite, ye ngwane nita blite Ngöbö Kukwei rüere, ñobtä ñan angwane nikwe ja mräkä taredre abko Ngöbö Kukwei tä niere. Nita blite Ngöbö Kukwei rüere angwane, nita mike ñakare täte. ¹² Ye abko, Ngöbö itibe käkwe kukwe biani nuendre nie amne niara aibe abko Kukwe Ükatekä ni jökrä kräke. Erere arato, niara aibe raba ni dentari amne raba ni kite ngite kärekäre, akwa ma ñakare kukwe ükatekä ni mda mdakrä. †Se ñobtä abko ma tö ma mräkä bä mikai ngite se!

Nikwe ñan bikadre kri

¹³ Mtare olo ketete ti kukweye munkwe. Mun jändrän kökaka amne jändrän rürümoinkä abko tä niere krörö: Mtare ya o jetbe ni näin kä mdabü amne juta mdate. Ye kanti ni rabadi kä kwati angwane, nikwe jändrän kökadi amne nikwe jändrän rürümoinde ngwian diankrä kabre jae abko munta niere.

¹⁴ Akwa dre rakadikä munbtä jetbe, ye abko gare ñakare jire chi jabtä munye. Mütata kite jüben temen, bti jötrö ngwarbe tarä niken jökrä ta, ye kwrere munta nüne jötrö kä nebtä. ¹⁵ Ne aisete munkwe niedre jirekäbe krörö: Ni Dänkien tö ne ngwane, ni tädi nüne amne nikwe sribi ne nuendi o nikwe sribi mda nuendi abko munkwe niedre jirekäbe kore.

¹⁶ Akwa mun abko tä bike krikri Ngöbö ngwäreki, kä tö sribi mikaitbe au ja töi jenbti, aisete tikwe sribi ne nuendi, bti tikwe sribi mda nuendi, munta niere janknu bikakäre kri, ye abko tuen käme Ngöböye. ¹⁷ Ye abko, nire nire ie jändrän kuin nuen gare, akwa ñan tä nuene abko tä ja mike ngite Ngöbö rüere.

5

Santiago tä nitre ngwian bkäne kri mike mokre

¹ Mun jändrän bkäne kabrekabre ye olo ketete ti kukweye munkwe. Mun jändrän bkäne kabrekabre, ye rüere Ngöböke kukwe juandi tare krübäte, aisete ngrente krikri ja müaire munkwe. ² Jändrän kabrekabre munkwe, ye kebera niken ngwarbe jökrä munkän amne, dän ütiäte krikri munkwe, ye abko kä u kebera kwete jökrä munkän. ³ Erere arato, oro amne ngwian

munkwe abko nena jialire jialire jökrä munkän abko erere tä niken ngwarbe jökrä amne ütiäte ñakare jire chi mda. Erere arato, mtare mun tä ngwian amne jändrän ükekrö kabre jae kore amne ñan tä ni mda mda die mike ngwian yebti, yebtä abko kä mrä angwane jiali tä neketaninkä orobtä amne ngwianbtä, ye ara jire käkwe mun kitadi ngise. Amne munta jändrän munkwe üke kaibe jakrä, ye dokwäre Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen ñukwä jutrate. ⁴ Kukwe rakadikä kore munbtä, ñobtä ñan angwane nitre nura ngwä ötaka ötaka munkrä abko ie munkwe sribi ütiä biani ñakare. Yebtä niaratre tä ja di kärere Ngöböye, käta ñäke krikri Ngöböye mun rüere amne, sribikätre ye abko kukwei jarabare Ngöbö di kri yeye. Ye mdenbtä abko kukwe taretare jatadi mun rüere.

⁵ Mun jändrän bkäne kabrekabre käta nüne kuin nüäre kä nebtä amne munta kä ngwen nüäre jabtä, aiseté mun nena köteköte. Bäsi nbi kötikata kwetadre abko tä neme köte amne kämikata, ye kwrere jire kukwe rakadikä munbtä kä mrä näire, Ngöbökwé niara rüé gadikä angwane, ⁶ ñobtä ñan angwane ni kwati bobre bobre ngite ñakare abko munkwe kitani ngite amne munkwe kämikani, akwa niaratre käkwe ñäkäbare ñakare ja dokwäre munye. Ye dokwäre abko Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen.

Nikwe nünandrekä dite bätärekä

⁷ Akwa mun ti mräkätre abko ie ti bike niere krörö: Ni nura nökaka töta nebe nura ngwä kuin ötai angwane, tä kä nura öta näire ngibiare bätärekä ja täritäri amne tä kä ñüre ngibiare jäme bätärekä arato, ye kwrere ni Dänkien Jesu kebera nüketa, ye munkwe ngibia bätärekä abti jatadi nüketa. ⁸ Munkwe ni Dänkien ngibia bätärekä amne munkwe nünanka dite jabtä, ñobtä ñan angwane ni Dänkien kebera nüketa. ⁹ Ti mräkätre tikwe, nita nuke jukwebtä amne kebera kite gwä, ye kwrere ni Dänkien kukwe ükatekä nükä nükerate. Ni Dänkien ye abko käkwe ñan mun mikadre ja ngie nuen, abkokäre munkwe ñan ñäkä ngwarbe jabtä kwärikwäri.

¹⁰ Mdakäre abko, ti mräkätre tikwe, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira nämäne blite ni Dänkien käbti, ye dokwäre ja tare nikani kri kwetre, akwa jändrän jökrä ngibiabare bätärekä kwetre, ye munkwe ngwianta töre jae amne munkwe nüna niaratre kwrere, ¹¹ ñobtä ñan angwane nire nire käta nünenkä dite jabtä ja tare nika näire ni Dänkienkrä, ni ye abko ie Ngöböta ja di bien amne käta nebe nüäre btä tä nebe ruen nie. Ni iti nünanka kira kädian nämäne Job abko käkwe ja tare nikani tödekabtä Ngöböbti angwane, nünankabare dite jabtä kwe ja tare nika näire, ye abko munkwe kukwe nuani ruen tie. Amne mrä ni Dänkien käkwe kukwe kuinkuin nuenbare kräke amne mikani ütiäte ño kwe, ye gare kuin munye arato ruen tie. Ngöbö abko moto kuin nükä amne nita nebe ruentari tare ie.

¹² Mdakäre abko ti mräkätre tikwe, ni mda mdakwe mun kukwei mikadre era, ie mun tö raba ne ngwane, munkwe ñan ja kukwei bian jändrän kä käinbti käbti o kä temen ne käbti o jändrän jökrä mda mda käbti ja kukwei mikakäre täte. Akwa mun tö jän niei angwane, munkwe jän nie jirekäbe angwane, munkwe ja kukwei mika täte; akwa mun tö ñakare niei angwane, munkwe ñakare nie jirekäbe, ye ngwane munkwe ñakare nie kwatibe arato, Ngöbökwé ñan mun mikadre ja ngie nuen, abkokäre munkwe blita kore.

Ja di ribedre Ngöböye tödekare kwärä bti

¹³ Mdakäre abko ti mräkätre, nane ni ruäre tödekaka Jesubti abkobtä kukwe kri tä nakenkä angwane, blita kwe jakrä Ngöböbe. Erere arato, nane ni ruäre btä käta nüäre ne ngwane, kanta kwe Ngöbö käikitakäre. ¹⁴ Akwa nane ni ruäre tä bren mun ngätäite angwane, nitre ni jie ngwianka nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite yete, ye munkwe kärä blite Ngöböbe kräke angwane, ni Dänkien

käbti aseite kekadre kwetre ni bren yehti. ¹⁵ Ye abko, tödekadre kwatibe Ngöböhti kwe, käkwe blitadre Ngöböbe ni bren ye kräke angwane, ni bren ye jatadita mobe amne rabadita kuinta Ngöbö diehti. Erere arato, nane ja mikani ngite kwe Ngöbö rüere, köböite tä bren ne ngwane, Ngöbökwé ngite ye diandikä mento btä arato. ¹⁶ Ne aisete, munkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye munkwe nie jae kwärikwäri, bti munkwe blita Ngöböbe jakrä kwärikwäri angwane, Ngöbökwé mun mikadita kuinta, ñobtä ñan angwane ni tödekaka kwatibe Ngöböhti käta blite Ngöböbe ja di käräkäre ie, ye köböire abko Ngöböta jändrän kri nuene.

¹⁷ Mden erere ti bike bä mike munye: Kira ni Ngöbö kukwei niekä nämane iti abko kädian nämane Elías. Niara abko ni mda mda kwrere, akwa tödekani kwatibe kwe Ngöböhti, käkwe blitabare ben angwane, Ngöbökwé ñan ñü mikadre näkäen temen abko ribebare kwe ie, ye erere ñü näkäni ñakare temen kä komä bti ötare. ¹⁸ Abti blitabareta kwe Ngöböbe angwane, ñü mikadre näkäenta temen abko ribebare kwe ie, erere ñü näkäninta temen amne kri mu jatani nüketa mure jökrä arato.

¹⁹ Mdakäre abko ti mräkätre tikwe, nane mun ruäre käkwe trö kwitadre Ngöböye amne mun rikadreta ji blobti, akwa ni mda tödekaka Jesubti käkwe ngwiandreta Ngöbö kukwäre, ye köböire abko mun rabadre näinta Ngöböbe angwane, ²⁰ nire nire käta niken ni ngite ngite ye ngwenante Ngöbö kukwäre amne tä niken ngwenante ji kuinbti, ye köböire ni ngite ñan rabadre ja tare nike käräkäre Ngöbö okwä bäre mento, abkokäre tä dentari amne, Ngöböta ni ngite ngite denkä jökrä mento nibtä, ye raba gare munye. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Käne Pedrokwe 1 Pedro

Simón Pedro käkwe tärä ne tikani. Nitre ja töitakaka Jesube, ye ngätäite Pedro nämäne bäri ütiäte. Akwa Jesu kani ngite müre ketadre angwane, Pedro aibe käkwe Jesu rükaninte. Abti namani moto ulire krübäte amne ja töi mikani kwatibe kwe Jesu miketa täte. Pedro nämäne nüne mdente metre angwane tärä ne tikani kwe abko gare ñakare metre. Niara nämäne juta Babiloniate abko niarakwe niebare 1 Pedro 5.13 ye kanti, akwa juta Babilonia nämäne kubu jene jene. Erere arato, Babilonia nie nämäne juta Roma btä arato, ñobtä ñan angwane ni kwati nünanka Roma abko nämäne nüne käme krübäte Ngöbö rüere nitre nünanka juta Babilonia käkwe nünabare ye kwrere, aiseti niarakwe tärä ne tikani angwane, nämäne nüne juta Romate abko bäri ni kwati tä niere.

Nitre tödekaka Jesubti nünanka kä ketareketare temen kä kädianta Ponto, Galacia, Capadocia, Asia amne Bitinia ye kräke Pedrokwe tärä ne tikani. Mtare kä ye abko kä Turquia. Nitre tödekaka Jesubti nämäne ja tare nike, aiseti Pedro tö namani niaratre die mikai nüne deme kärekäre Jesu kräke ja tare nika näire, abkokäre tärä ne tikani kwe ietre. Erere arato, Ngöbö ara jire käkwe nitre tödekaka Jesubti dianinkä jakrä, aiseti bäri ütiäte Ngöbökrä. Ye mden kisete, nitre tödekaka Jesubti käkwe ñan ja kwata taredre, akwa rabadre juto biare ja tare nike bätärekä Jesukristo kräke amne, Jesukwe ja tare nikani ye kwrere. Ja tare nikadre kwetre tödekabtä Jesubti angwane, kä rabadre nuäre btätre, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai Deme tä nüne era metre btätre abko Pedrokwe niebare.

Pedrota köbö kuin juen

¹ Ti Pedro abko Jesukristo kukwei ngwianka käta tärä ne tike munkrä. Mun dianinkä Ngöbökrä tä nüne ni menteni kwrere kä ketareketare te kä kädianta Pontote, Galaciate, Capadociate, Asiate amne Bitiniate, mun ye mden kräke tita köbö kuin juen. ² Kira kena Ngöbö ni Rün nikwe käkwe mun ara jire diandikä jakrä abko nämäne gare ie abko erere mun dianinkä kwe jakrä, niara Üai Deme köböire. Ngöbö Üai ye abko käta mun mike deme. Ngöbökrä mun dianinkä jakrä, munkwe Jesukristo mikadre täte amne Jesukristo däriebti Ngöbö käkwe mun ngite diandrekä jökrä mento munbtä abkokäre.

Ngöbökrä ja moto mika bäri kuin mun jökrä kräke amne mun mika nüne jame kwe, ie ti tö.

Pedrota Ngöbö käikitekä

³ Ari Ngöbö käikitekä. Niara abko ni Dänkien Jesukristo Rün. Jesukristo krütani, akwa Ngöbökrä mikaninta nire, ye köböire ni mikaninta därereta btin bobuta kwe, ñobtä ñan angwane niarakwe ni ngwiani ruentari tare kri jae. Ne aiseti nikwe nünandi kärekäre Jesukristo ben, yehti ni raba tödeke kwatibe era metre. ⁴ Amne jändrän kuin niken ngwarbe ñakare, jübente ñakare amne bä nikwite ñakare tä ükani Ngöbökrä kä käinbti nikrä, ye abko biandi kwe munye. ⁵ Erere arato, munta tödeke Ngöböbti, ye köböire abko Ngöböta mun ngibiare ja di krihti, yehti Jesukristo jatadita angwane, mun rabadi dianintari ünän täte. Ye abko tä mikani Ngöbökrä munkrä, ye erere rabadi mikani gare kä mrä, abkokäre Ngöböta mun ngibiare. ⁶ Yebtä käta nebe bäri nuäre munbtä, akwa bä jötrö munta ja tare nike bätäkä ngwarbe tödekabtä Jesubti. ⁷ Ñobtä munta ja tare nike kore abko krörö: Munta tödeke Ngöböbti,

ye abko bāri ūtiāte oro kwrere. Oro abko mikata űukwāte, kōböire oro metre ya, űakare ya tā nūke gare, ye kwrere abko munta ja tare nīke angwane, munta tōdeke metre janknu Ngōböbti abko rūkadi gare munbtā. Akwa munta tōdeke metre janknu Ngōböbti, ye abko bāri ūtiāte orobti ta, aiseite munta ja tare nīke tōdekabtā Jesubti angwane, munkwe tōdekadre metre janknu angwane, Jesukristo jatadita angwane, mun kāi rabadi nuāre btā amne mun mikadi ūtiāte kwe arato.

⁸ Jesukristo abko munkwe űan tuabare ja okwā jenbti, akwa munta tarere. Erere arato, mtare munta tuen űakare, akwa munta mike era jae, kāta tōdeke bti, ye abko kāita nebe bāri nuāre munbtā. Jesukristo kāita nebe nuāre krūbāte munbtā, aiseite kukwe űakare jire mda bti mun raba kā nuāre ye niere, ⁹ űobtā űan angwane mun rabadre dianintari, bti munta tōdeke ye ken mun kitera nebe.

¹⁰ Ngōbökwē mun dianditari ja moto kuinbti, yebtā abko Ngōbö kukwei niekā kirakira kākwe blitabare amne Ngōbökwē nuendi űo, yebtā abko namani ja tōitike amne nikanintre ngwentari ja tāritāri. ¹¹ Mdakāre abko, Kristo mūre ketadre, bti mikadreta nire amne rabadre mikani ūtiāte kri kā kāinbti, ye abko Kristo Ūai namani mike gare kira ietre angwane, kukwe ye abko rakadrekā űo amne űongwane, ye abko niaratre tō namani gai bāri. ¹² Akwa kukwe btā nītre Ngōbö kukwei niekā kākwe blitabare ye abko űakare krāke, akwa kukwe kuin ye abko munkrā mtare abko Ngōbökwē mikani gare ietre. Kukwe ye abko mikanina gare munye mtare angwane, Ngōbö kukwei Jesukristobtā mikani gare munye ni mda mdakwe. Ngōbö Ūai Deme di kri kā kāinbti juani ara jire kōböire niaratre kākwe kukwe ye mikani gare munye. Kukwe ye abko angele kā kāinbti tō gai bāri arato.

Munkwe nūna deme

¹³ Ye mden kisete, munkwe ja mika juto nūne Ngōbökrā amne munkwe tōbika kuin ja kāne. Erere arato, Jesukristo jatadita, ye nāire Ngōbökwē mun dianditari űnān tāte ja moto kuinbti, yebtā munkwe ja tōi mika kwatibe. ¹⁴ Kāne mun ngāmi tōdeke Ngōböbti angwane, mun tō namani kukwe kāmekāme nūein abko erere munkwe nuenbare, akwa mtare abko, mun nena Ngōbö ngābriānkāre amne munta Ngōbö mike tāte, aiseite mun nāmane nūne kāne, ye kwrere munkwe űan nūna mda. ¹⁵ Akwa Ngōbö mun kārākā jakrā abko deme, aiseite munta nūne ngwane, munkwe nūna deme niara kwrere, ¹⁶ űobtā űan angwane Ngōbö ara jire kākwe niebare krōrō ja Kukweibtā:

Ti abko deme,

aiseite munkwe nūna deme,
niebare kwe.

Levítico 11.44-45

¹⁷ Ye abko, munta blite Ngōböbe angwane, “Ti Rūn” munta niere ie amne Ngōbö ye ara tā kukwe ūkete nīkrā angwane, ni jōkrā tā ja kwrere Ngōbö okwāte, aiseite nita dre dre nuene abko erere btā kukwe ūkateta kwe. Ye mden kisete, munkwe nūna ni menteni kwrere kā nebtā amne munkwe Ngōbö mika ūtiāte kārekāre jae, ¹⁸⁻¹⁹ űobtā űan angwane, mun mrākā kirakira nāmane nūne ngwarbe amne kukwe ūtiāte űakare, btā nāmane ja kite, ye kwrere mun jatani nūne siba niaratre tābti, akwa Ngōbökwē mun kōkanintarita jakrā. Mun kōkanintarita kwe, ye abko űan oro amne ngwianbti mun kōkanintarita kwe. Oro amne ngwian ye abko tā nīken ngwarbe. Akwa kordero kuin deme, bren űakare bian nāmane Ngōböye ja ngite ūtiāre, ye kwrere Kristo kākwe ja biani mūre ketadre krusobtā abko dāriebti Ngōbökwē mun kōkanintarita, ye nena gare kuin munye. ²⁰ Ye abko, Ngōbö ngāmi kā ne dātere, ye kānenkri Kristo mikanina biare kwe rūkakāre kā nebtā, akwa kā mrā ne ngwane Ngōbökwē juani mūre ketadre mun krāke. ²¹ Kristo kōböire

munta Ngöbö mike era jae, käta tödeke bti mtare. Kristo krütani ye abko Ngöbö ara jire käkwe mikaninta nire, bti nikani ngwenante kä känbti, kanti mikani ütiäte kri kwe. Kristo ye mden köböire munta tödeke Ngöböbti amne munta ngibiare ngäbti kisere.

²² Mtare kukwe era metre Kristobtä mikata täte munkwe, ye köböire abko Ngöbökwé mun mikanina deme ja ngwärekwé mun mräkä tarekäre era metre jökrä. Ne aisete ja di ngöi jökrä munkwe ja tare era metre kwärikwäri, ²³ ñobtä ñan angwane mun därebareta bobukäre. Mun meye amne mun rün tä krüte, yekri mun därebare käne, akwa Ngöbö Kukwei nire amne tä kärekäre, ye köböire mun därebareta. ²⁴ Ne aisete Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Ni jökrä kä nebtä abko tä mikä kwrere amne, ni kuin bä nuäre nuäre abko tä kri blü kwrere.

Mikä tä bä ngrotökä jötrö amne kri blü tä näkäenkä jötrö, ye kwrere nita jötrö kä nebtä.

²⁵ Akwa ni Dänkien Ngöbö abko Kukwei tä kärekäre, *Isaiás 40.6-8* abko nieta Ngöbö Kukweibtä. Ni Dänkien Kukwei ye mden abko Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä abko mikani gare munye.

2

¹ Ye mden kisete, kukwe käme bätäkä ngwarbe ni mda mda rüere, ye kite jökrä temen munkwe amne, ni ngöka bätäkä ngwarbe ye kite jökrä temen munkwe. Erere arato, ja bä mika kuin au, ye kite temen munkwe amne, jändrän ni mdakwe ie mun töta nebe jakrä amne ñäkä ngwarbe ni mda mda rüere, ye kite jökrä temen munkwe. ²⁻³ Ye abko, ni Dänkien moto kuin era metre nena gare täte munye, aisete ngäbäkre chi tä däreke käta nebe kian känene duadre jae abko te tä niren, ye kwrere jändrän jökrä Ngöbökwé kuin deme mun mikakrä niren, ye abko munkwe kánantari kisere jae, Ngöbökwé mun dianintari ño rabadre nuke gare bäri munye abkokäre.

Jesukristo abko jä nire kwrere

⁴ Mdakäre abko, jä ütiäte kri mika nämáne ju gräre, ye kwrere ni Dänkien Jesukristo abko ütiäte kri munkrä. Niara abko jä ütiäte ye kwrere, akwa niara abko nire. Niara ken munkwe kröta. Ni Dänkien abko ütiäte kri jä ütiäte kwrere, akwa nitre kä nebtä käkwe trö kwitani ie, akwa Ngöbökwé dianinkä jakrä amne ütiäte kri kräke. ⁵ Ye abko, Jesukristo köböire Ngöbökwé mun mikanina nire arato. Já jue mikata ño, ye kwrere Ngöböta mun ükekrö ketetibe, käkwe ja Üai mikani nüne munbtä mun mikakäre ju kwrere jakrä, mun rabadre sribire niarakrä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre deme kwrere amne, Jesukristo köböire mun rabadre jändrän kuin bien Ngöböye niara Üai diebti kä mikakäre nuäre Ngöböbtä. ⁶ Yebtä abko, Ngöbökwé niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Tita ni mike iti Sión nete abko jä bäri ütiäte ju mikakrä kwrere.

Ni jä kwrere ne abko bäri ütiäte kri ju gräre, aisete tikwe dianinkä mikadre nete.

Aisete nire nire käkwe tödekadre ni yebti abko Ngöbökwé ñan mikadi ja ngie nuen, aisete ñan rabadre ja gaire, *Isaiás 28.16*

abko niebare Ngöbökwé Jesukristobtä. ⁷ Angwane mun Ngöbö mikaka era jae abko kräke ni jä ütiäte kri kwrere abko ütiäte kri, akwa nire nire käta tödeke ñakare Jesubti abkobtä Ngöbö Kukweita blite abko erere tä nebe bare krörö: Já ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä,

akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre. *Salmos 118.22*

⁸ Mdakäre abko Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Niara abko jä kwrere btä ni mda mda ngoto ritadite angwane, näin ngitiekä temen jä yebti ta, erere Ngöbökwe mikadi ja ngie nuen, *Isaias 8.14* nieta Ngöbö Kukweibtä ni Dänkien Jesukristobtä. Niaratre tä ngoto ritete kore Jesukristobtä, ñobtä ñan angwane ñan tö Ngöbö Kukwei Jesukristobtä mikai täte, dokwäre Ngöbökwe kukwe mikanintbe kira kräke, ye erere rabadi bare btätre, käkwe ja ngie nuadi.

⁹ Akwa mun tödekaka Jesubti ara jire abko ja mräkäre dianinkä Ngöbökwe jakrä. Erere arato, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä sribire jrei ngwärekre, ye kwrere Ngöbökwe mun mikani sribire jakrä. Amne mun abko juta deme Ngöböke. Mdakäre abko, mun abko jen Ngöböke. Niarakwe mun dianinkä kore jakrä angwane, jändrän kuinkuin nuenbare kri krübäte kwe munkrä, ye abko mun rikadre mike gare ni mda mdaye abkokäre. Mun nämane nüne kä ikote Ngöbö okwä bäre mento, akwa Ngöbö ara jire käkwe mun käräbareta nüne kä trä kuin bä nuäre jen kwe te. ¹⁰ Mdakäre abko, käne mun nämane ngwarbe, ütiäte ñakare juta kwrere, akwa munkwe tödekani Jesubti angwane, mun juta Ngöböke mtare. Erere arato, mun ñan nämane ruentari tare Ngöböye, akwa munkwe tödekani Jesubti angwane, mun ruentari tare kri ie.

¹¹ Ti mräkäre tare tikwe, ti bike kukwe ribere krörö munye: Munta nüne ni menteni kwrere kä nebtä, aiseite kukwe käme mdeita nebe munye, käta rüre mun rüere, ye käkwe ñan mun ganaindre, abkokäre munkwe ñan kä bian ie jabtä. ¹² Angwane nitre ie Ngöbö gare ñakare, ye okwäbti munkwe nüna kuin, ñobtä ñan angwane bäsi ni kukwe kämekäme nuenkä btä ñäkä blo, ye kwrere jire tädre ñäke mun rüere mtare, akwa munkwe jändrän kuin nuendi niaratre okwäbti ne ngwane, Ngöböke kukwe ükadite ni jökrä kräke, ye ngwane niaratre käkwe Ngöbö käikitadrekä kukwe kuin nuenbare munkwe yebtä.

Gobran kukwei amne ni bkänkä kukwei mikadre täte

¹³ Mdakäre abko, ni Dänkien rabadre ütiäte ni mda mda okwäte, abkokäre ni jökrä tä mikani gobrane ji dokwäte, ye munkwe kukwei mika täte abko krörö: emperador romanobo tä bäri ji dokwäte, aiseite munkwe mika ütiäte jae. ¹⁴ Erere arato, gobran mda mda juanta emperadorekwe nitre kukwe kämekäme nuenkä töi diankäre amne ni jändrän kuin nuenkä abko mikakäre ütiäte, ye munkwe mika ütiäte arato, ¹⁵ ñobtä ñan angwane nitre töi ñakare käta blite ngwarbe mun rüere abko ngwärekre munkwe jändrän kuin nuendre niaratre kukwei ötakäre abko ie Ngöbö tö. ¹⁶ Ngöböke mun ngite dianinkä mento munbtä käkwe mun tikaninte, akwa ye köböire munkwe ñan bika kuin, kukwe kämekäme nuenkäre janknu tiebe. Akwa ni klabore Ngöböke käkwe nünandre ño, ye kwrere munkwe nüna. ¹⁷ Mdakäre abko, munkwe ni jökrä mika ütiäte jae: Munkwe ja mräkäre tödekani Jesubti tare amne munkwe Ngöbö jürä ngwian amne emperador abko mika ütiäte munkwe.

¹⁸ Mdakäre abko, mun klabore ni mda mdakwe, ye abko käkwe mun bkänkä kukwei mika täte jökrä amne munkwe mika ütiäte jae arato. Ye abko mun bkänkä moto kuin amne moto jäme, ñan ye aibe munkwe kukwe mikadre täte kore, akwa mun bkänkä moto kämekäme ye kukwei mika täte munkwe arato, ¹⁹ ñobtä ñan angwane ni ja mike ngite ñakare, akwa ni mikata ja ngie nuen ngwarbe amne, nita Ngöbö mike täte, aiseite nita nebe kwekbe jirekäbe ja tare nike bätärekä kore, ye abko tä nebe tuen kuin Ngöböye. ²⁰ Mun klabore käkwe ja mikadre ngite abtä mun mikadre ja ngie nuen, yebtä abko tädre ja tare nike bätärekä, ye abko rabadre ütiäte ñakare, ñobtä ñan angwane mun mikadre ja ngie nuen metre kwe. Akwa munkwe jändrän kuin nuendre, dokwäre mun mikadre ja ngie nuen angwane, mun tädre ja tare nike kwekbe bätärekä,

ye abko tä nebe tuen kuin Ngöböye, ²¹ ñobtá ñan angwane Kristo kákwe ja tare nikani kore káne munkrä, ye kwrere munkwe ja tare nikadre arato, abkokäre Ngöbökwé mun käräbare jakrä. Ne aiseté ja tare nikadre ño, ye abko Kristo kákwe bá mikani káne abko erere munkwe nuendre abko krörö:

²² Kristo kákwe ja mikani ngite ñakare Ngöbö rüere amne, ni mda mda ngökani ñakare kwe, *Isaias 53.9*

abko nieta Ngöbö Kukweibtá. ²³ Akwa niara rüe namani ñáke taretare ie angwane, namani kwekbe, ñakäbare ñakare tare kwe ietre. Erere arato, mika namani ja tare nike krübäte angwane, rüe rätäninkä ñakare kwe amne Ngöbö abko kukwe úkateká metre, ye aibe ie namani ja mike gare jirekábe. ²⁴ Kristo ara jire kákwe kötá mikani au níkrá amne müre ketani krusobtá ni diäre, ye ngwane ni námáne ja mike ngite krübäte Ngöbö rüere abko dianinkä jókrá mento níbtá kwe. Ne köböire abko ni krütani káta ja mike ngite ñakare mda Ngöbö rüere, ye kwrere níkwé ñan ja mikadre ngite mda Ngöbö rüere amne níkwé nünandre kuin era metre, abkokäre Kristokwe ja biani müre ketadre au ni diäre. Erere arato, Kristo mikani tráine ngrabare, bti krütani, ye köböire abko mun namaninta kuinta. ²⁵ Krütani kore munkrä, ñobtá ñan angwane obeja tá nente angwane, tá niken ngwarbe kwäräkwarä, ye kwrere mun námáne nän mente Ngöböye, akwa mtare mun jataninante Jesukristoye. Ni obeja ngibiaka tá obeja ngibiare kuin, ye kwrere Kristo tá mun ngibiare amne tá mokrere munbti.

3

Kukwe ni gure gure kräke

¹ Ne kwrere arato, mun merire gure gure kákwe ni brare munkwe kukwei mikadre útiáte, ñobtá ñan angwane nane ni brare ruäre abko ñan tá tödeke Jesubti, akwa mika útiáte jae munkwe amne munkwe nünandre kuin, ne ngwane ñan munta blíte Jesubtä ben abtä tödekadre bti kwe, akwa munta nüne kuin ye köböire jatadi tödeke bti, ² ñobtá ñan angwane Ngöbö káikitareká kwärá munta nüne kuin deme ni brare munkwe okwäbti, ye köböire jatadi tödeke Jesubti. ³ Akwa munkwe ñan ja dáte bätäká ngwarbe ngrabare ja bá mikakäre nuäre amne, munkwe ñan ngwian gate ja dokwá sökakra bätäká ngwarbe ja bá mikakäre nuäre. Erere arato, munkwe ñan jändrän orore tuáretuäre mika ja ngrabare ja bá mikakäre nuäre amne útiáte amne, munkwe ñan dán kuinkuin útiáte krikri kita jabtá ja bá mikakäre nuäre ngrabare. ⁴ Akwa munkwe ja moto mika kuin, kákwe nuna jáme ja bá mikakäre nuäre. Ja tói amne ja moto mikadre kuin kore munkwe, ye ngwane mun bá rabadi nuäre kärekáre. Ja bá mikadre nuäre kore, ye abko útiáte kri Ngöbö ngwärekre. ⁵ Ne kwrere arato meri deme deme nünanka kira tödekaka Ngöböbti námáne ja bá mike nuäre, ká námáne ja moto mike kuin amne jáme ja bá mikakäre nuäre. Niarate námáne brare kwe mike útiáte jae amne námáne kukwei mike táte ⁶ Sara kwrere. Sara abko kákwe brare kwe Abraham kukwei mikani táte kákwe “ti dänkien” niebare ie. Mun merire merire abko kákwe nünandre metre kore amne munkwe ñan ká júrá ngwiandre jabtá ne ngwane, mun rabai Sara kwrere.

⁷ Mun brare gure gure abko ie nuna rüka gare kuin meri munkwe yebe. Meri abko di ñakare ja kwrere munbe, aiseté munkwe mika útiáte amne munkwe ngibia arato, ñobtá ñan angwane ja moto kuinbti Ngöbökwé mun brare käräbare nünakäre kärekáre jabe, ye kwrere Ngöbökwé meri ye käräbare arato nünakäre kärekáre jabe, aiseté munkwe meri munkwe ye mika útiáte. Munkwe blitadre Ngöböbe angwane, Ngöbökwé mun kukwei kadre ngäbti, abkokäre munkwe nuna kore ben.

⁸ Mdakäre abko, mun jökrä käkwe nüna jame ketetibe jabe amne ja raba ruen ja kwrere jökrä munye ja die mikakäre kwärikwäri. Erere arato, ni ja mräkäre käta ja tarere, ye kwrere munkwe ja tare kwärikwäri. Erere arato, munkwe ja moto mika kuin jakrä amne munkwe bika tidrä jabtä kwärikwäri. ⁹ Ye abko, ni mdakwe kukwe nuen blo mun rüere angwane, munkwe ñan kukwe nuenta blo btä ja dokwäre. Erere arato, ni mdakwe ñäkä taretare munbtä angwane, munkwe ñan ñäkäta taretare btä ja dokwäre amne munkwe ja di karä kräke Ngöböye jirekabe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mun karäbare jakrä ja di biankäre munye Kristo köböire, aiseté munkwe ñan ja ngie mika. ¹⁰ Munkwe nüandre kore, ñobtä ñan angwane Nire nire tö nüna! kuin amne tö kä tuai nuäre jabtä,

ni ye abko käkwe ñan ñäkä taretare ni mda mdabtä amne ñan ni mda ngöka kwe.

¹¹ Erere arato, jändrän käme Ngöbö rüere, yebtä kä mikaka kwe amne jändrän kuin nuen kwe.

Mdakäre abko, ja töi mika kwatibe kwe nüne jame ni mda mdabe amne rankwa janknu kä jame ye jiebti arato, ¹² ñobtä ñan angwane ni nüne metre abko ni Dänkien tä ngibiarebti.

Erere arato, tä blite Ngöböbe angwane, niara tä biare kukwe kaen ngäbti. Akwa ni kukwe nuenkä kämekäme Ngöbö rüere abko kräke Ngöbö motota nebe romon, *Salmos 34.12-16*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹³ ¿Ne aiseté munkwe ja kitadre jändrän kuin aibehtä, ye ngwane nirekwe kukwe nuendre blo mun rüere? Bäsi ni ñakare jire. ¹⁴ Akwa nane nünanbtä kuin, ye dokwäre ni mdakwe mun mika ja tare nike ne ngwane, Ngöböta ja di bien munye, jaiseté munkwe kä ngwian nuäre jabtä! Amne munkwe ñan ni ye jürä ngwian jabtä amne mun ñan rekwetaka käne arato, ¹⁵ akwa munkwe ja töi mika kwatibe Kristo mikakäre ütiäte ja Dänkien kwrere. Erere arato, ñobtä munta tödeke Kristobti, käta ngibiare ngäbti, ye ni mda mda ngämi kite ngwentari munye, känenkri munkwe ja mika juto biare kukwe kakäre ngäbti. Akwa ja moto jämenbti munkwe blita bentre amne munkwe ja mika bobre, käkwe ni mda mda mika ütiäte jae niaratre kukwei kare ngäbti. ¹⁶ Erere arato, ja ñan rabadre ruen ngite munye Ngöbö ngwärekre, abkokäre munkwe nüna kuin ni mda mda okwäbti, ñobtä ñan angwane munta tödeke Kristobti, abtä munta nüne metre, yebtä ni ruäre tä ñäke blo mun rüere, ye abko rabadreta ja gaire, abkokäre munkwe nüna metre. ¹⁷ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane jändrän kuin nuenbtä nikwe ja tare nikadre, ie Ngöbö tö ne ngwane, rabadre kuin nikrä ja tare nike kore; akwa nikwe ja tare nikadre jändrän käme nuen dokwäre, ye abko rabadre käme nikrä, ¹⁸ ñobtä ñan angwane Kristo ara jire käkwe ja tare nikani amne krütani ni ngite Ngöbö rüere diankakäre mento nihtä, ye abko nuenbare batibe kwe amne namani ütiäte kärekäre. Kristo abko ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere, akwa niara krütani ni ngite ngite ngwiankäreta Ngöböye. Ye abko, Kristo müre ketani, akwa ngwäkä ye abko Ngöbö Üai käkwe mikaninta nire. ¹⁹⁻²⁰ Ye kwrere üai kämekäme nämane kira Noé näire käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte abko nämane kitani ngite abko ie Jristo käkwe dre dre nuenbare amne dre dre nuendi kwe abko Kristo Üai jananbare mike gare. Noé nämane ru dätäre angwane, nire nire jatadita Ngöböye abko Ngöbö nämane ngibiare bätärekä, akwa ye ngwane ni braibe namani dianintari. Ni ni kwäbe namani dianintari ñöbti Noébe. ²¹ Ñöbti niaratre namani dianintari kira, ye abko nitre tödekaka Jesubti ngökata ñöte bä mikani kwetre ye kwrere. Jesukristo krütani, bti Ngöbökwé mikaninta nire, ye köböire abko nita nebe dianintari abko ni ngökata ñöte tä bä mike. Akwa ni ngökata ñöte, yebti ñan ni rabadre merebe ngrabare, abkokäre ni

ngökata ñöte. Akwa ni ngökata ñöte angwane, Ngöbökwe ni tõi mikadre merebe abko nita kärere Ngöböye. ²² Amne Kristo mikaninta nire Ngöbökwe, yebti abko nikaninta kä käinbti amne tä kä bäri ütiäte te Ngöbö küde ruenkri sete amne, angele btä üai käme mda mda dite krikri, ye abko namani mikani jökrä Kristo ngoto täni.

4

Nünandre Ngöbökrä

¹ Mdakäre abko, Kristo käkwe ja tare nikani ja ngrabarebti, ne aisete munkwe ja mika biare ja tare nikakäre niara kwrere, ñobtä ñan angwane nire nire käkwe ja tare nikanina ja ngrabarebti, ye abko nämänena biare kukwe kämekäme kite temen nünakäre Jesukristo kräke abko erere nuenbare kwe. ² Ye mdenbtä, kukwe kämekäme mdei ie, yebtä ñan tä ja kite mda, akwa nünandre ño kwe, ie Ngöbö tö, ye kwrere tä nüne. ³ Nitre ie Ngöbö gare ñakare tö nünai ño, ye kwrere munkwe nünabare raire arato abko krörö: Mun nämäne nüne nukro kwrere, jändrän käme aibe mdei nämäne nebe munye, amne mun nämäne mröre krikri, kä nämäne dröbare amne, mun nämäne dö ñäen kabre krübäte kä mikakäre nokre amne jändrän ngwarbe kämekäme abko mun nämäne mike ütiäte ngöböre jae.

⁴ Akwa mtare abko, nitre ñakare tödekaka Jesubti käta kukwe kämekäme nuene kabre krübäte, ye ben munta dikekä ñakare gwaire mda, ye mdenbtä abko niaratre ñan töita nebe krütare munbtä, käta ñäke blo mun rüere mtare. ⁵ Akwa Ngöbö kukwe ükatekä ni nire kräke amne ni krütani kräke, ye ngwäreki niaratre käta kukwe nuene kämekäme ye rükadi niere jökrä. ⁶ Ngöbö rabadre kukwe ükete metre ni kräke, abkokäre ni ngämi krüte, känenkri Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani gare ietre. Nire nire käkwe tödekani Jesubti abko Ngöbökwe ñan mikani ja ngie nuen. Abti niaratre krütani ni jökrä kwrere, akwa niaratre üai namani nüne kärekäre Ngöböbe.

⁷ Kä mrä kitera nüke, aisete mun rabadre blite Ngöböbe, abkokäre munkwe töbika metre amne munkwe töbika kuin ja käne arato. ⁸ Bärire mda abko, nita ja tarere era metre kwärikwäri angwane, ni mdata ja mike ngite ni rüere angwane nita juto biare denkä jabtä ta, aisete munkwe ja taredre kri kwärikwäri, ye abko bäri kuin. ⁹ Erere arato, munkwe ja ka ngäbti kuin kwärikwäri ja gwiriete, akwa yebti munkwe ñan ngra ngrata jabtä kwärikwäri. ¹⁰ Mdakäre abko, Ngöbökwe ja moto mikani kuin munkrä, käkwe ja di biani bätäkä ngwarbe munye abkobti munkwe sribidre, ye kwrere munkwe sribi kuin ni mda mdakrä, Ngöbökwe ja moto mikani kuin bätäkä ngwarbe munkrä, ye kwrere munkwe sribi abko krörö: ¹¹ Munkwe blita ni mda mdabe angwane, Ngöbö ara jire tä blite mun köböire ni mda ye die mikakäre, kwrere jire munkwe blita. Erere arato, munkwe sribi ni mda mda die mikakäre angwane, Ngöböta ja di bien ño munye, ye erere bti munkwe sribi nuen ja di ngöi jökrä ni mda mdakrä, munkwe dre dre nuendre, yebti Ngöbö rabadre käikitäninkä Jesukristo köböire abkokäre. Ngöbö aibe abko rabadi käikitäninkä amne di rabadi kri kärekäre arato. Abko kore se. Amen.

Munkwe ja tare nikadi tödekabtä Jesubti

¹² Ti mräkätre tare tikwe, ñukwä jutra ngire tä ni kukwe tare, ye kwrere jire munta ja tare nike tödekabtä Jesubti, yebtä munkwe ñan töbika krübäte dikaro, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko rabadi bare kore, aisete ñan raba tuen bä jene munye. ¹³ Akwa Kristo käkwe ja tare nikani ño, ye kwrere munta ja tare nike gwaire ben, ye abko munkwe käi ngwian nuäre jabtä, Kristo jatadita ja di kri bä nuärebti angwane, kä rabadre bäri nuäre munbtä niarabe gwaire abkokäre. ¹⁴ Erere arato, munta tödeke Kristobti, ye dokwäre

ni mdakwe ñākā taretare munye angwane, munkwe kā ngwian nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai bä nuäre tä nüne munbtä aisetē. ¹⁵ Akwa nane mun raba ja tare nike angwane, ñan ni mda kämikabtä amne ñan gobtä mun tädre ja tare nike. Mdakäre abko, ñan ja mikabtä ngite bätäkä ngwarbe ni mda mda rüere amne ñan ja mikabtä kukwe jenenante ta, abtä mun tädre ja tare nike, ie ti tö. ¹⁶ Akwa mun abko tödekaka Kristobti, abtä munkwe ja tare nika ne ngwane, mun ñan raba ja gaire, akwa mun kädeka Kristobti angwane, munkwe Ngöbö käikitaka jirekåbe, ¹⁷ ñobtä ñan angwane mtare ni jen Ngöbökwē kätä kukwe käme nuene Ngöbö rüere angwane, Ngöböta töi den kätä mike ja tare nike. ¿Ye abko, ni tödekaka Kristobti ara jire btä kukwe tare rakadrekä kore, se abko nitre kätä kukwe kuin Jesubtä mike ñakare täte abko kråke kukwe rabadi ño mrå? ¡Aitee, Ngöbökwē niaratre mikadi ja tare nike kri krübåte! ¹⁸ Mdakäre abko, nitre nünanka metre Ngöbö ngwårekri, akwa töi diankäre Ngöböta mike ja tare nike, akwa mrå niaratre rabadi dianintari. ¿Kore ne ngwane nitre diän diän ja mikaka ngite Ngöbö rüere abko Ngöbökwē dianditari ya? Ñakare, *Proverbios 11.31* abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁹ Ne aisetē munkwe ja tare nikadre, ie Ngöbö tö ye erere munkwe ja tare nika ka ngåbti. Akwa Ngöbö mun dåtekä, ye kisete munkwe ja mika amne niarakwe ja kukwei mikadi täte, kåkwē mun dianditari amne mun rika jåndrån kuinkuin nuene janknu.

5

Ñan bikadre kri, akwa ja mikadre bobre

¹ Mtare nitre ji ngwianka tä mikani ji dokwåte mun ngåtåite, ye abko ti töi töi diän mda, ñobtä ñan angwane ti abko unbre arato amne tita sribire nitre ji dokwåte ye kwrere. Erere arato, Kristo kåkwē ja tare nikani kri, ye tikwe tuaba ja okwå jenbti abko erere tita kådriere ni mda mdabe. Erere arato, Kristo jatadita angwane, rabadi ütiåte kri, ye ben gwaire ti rabadi mikani ütiåte arato abko gare kuin tie, aisetē ² mun unbre unbre ji dokwåte, ye ie ti bike niere krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä obeja kwrere Ngöbö ngwårekri amne tä mikani ngibiadre munye, ye abko munkwe ngibia kuin, akwa munkwe niaratre ngibia ja moto kuinbti, Ngöbö tö ie ye kwrere. Akwa munkwe ñan ja moto mika iko niaratre ngibiabtä. Erere arato, munkwe ñan niaratre ngibia ngwian ganainkäre jae, akwa munkwe kä ngwian nuäre jabtä niaratre ngibiakäre. ³ Erere arato, nitre tä mikani ngibiadre munye, ye munkwe ñan ja mika dånkiene, akwa niaratre kåkwē nünandre kuin, abkokäre mun ara jire kåkwē nüna kuin niaratre okwåbti. ⁴ Abti Kristo, Obeja Ngibiaka Båri Ütiåte Kri, ye jatadi nüketa angwane, korona bianta ni ganankaye, ye kwrere jåndrån ütiåte biandi kwe munye, kåkwē mun mikadi ütiåte kri amne ye abko ñan rikadi ngwarbe jire chi.

⁵ Erere arato, nitre unbre unbre tä ji ngwianka mun bati bati kåne, ye munkwe kukwei mika täte. Erere arato, ja moto jånenbti mun jökrå kåkwē bika tidrä jabtä kwårikwåri amne munkwe ñan bika kri jabtä, akwa munkwe ja mika ütiåte jae kwårikwåri, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita niere krörö:

Nire nire kätä bike kri abko rüere Ngöbö motota nebe romon.

Akwa nire nire kätä bike tidrä Ngöbö ngwårekri abko kråke Ngöböta ja moto mike kuin, *Proverbios 3.34* abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Kä jatadi angwane, Ngöbökwē mun mikadre ütiåte, abkokäre munkwe bika tidrä Ngöbö di kri yebtä. ⁷ Amne kukwe ño

ño tā mun kisete, abtä munta töbike kri, ye munkwe kita jökrä Ngöbö kötärä, ñobtä ñan angwane Ngöbö töita käre munbtä.

⁸Mdakäre abko, kwra lion ie mröta nebe angwane, tā niken ngwäne krikri, käta niken jändrän känene kwetadre jae, ye kwrere jire mun rüe diablu Satana tā näin ni känene juankäre ngwarbe, aisete munkwe töbika kuin ja käne amne munkwe mokre jabti au. ⁹Akwa munkwe tödeka kwatibe Ngöböbti amne munkwe nünanka dite jabtä rükäre mun rüe Satanabe, ñobtä ñan angwane munta ja tare nike, ye kwrere mun mräkä tödekaka Jesubti kä jökräbti temen tā ja tare nike arato. Yebtä munkwe töbika, käkwe nünanka dite jabtä. ¹⁰Munkwe ja tare nikadi bä jötrö mda, yebti Ngöbö ja moto mikaka bäri kuin ni kräke käkwe ni käräbare nünakäre käre käre kä nuärete kä käinbti Jesukristo köböire, Ngöbö ye ara jire käkwe mun mikadi juto biare nüne jakrä. Erere arato, mun mikadi nünenkä dite kwe amne ja di biandi kwe munye amne mun mikadi dikekä janknu kwe Jesukristobe arato. ¹¹Ne aisete Ngöbö di raba kri jändrän jökrä bti ta käre käre, ie ti tö. Abko kore se. Amen.

Kukwe mrä

¹²Mräkäre abko, ti mräkä Silvano abko tā tödeke era metre Kristobti tuen tie, aisete niara köböire tita tarä tike chi munye, mun die mikakäre. Ngöbö kwe ja moto mikani kuin munkrä, käkwe jändrän kuin nuenbare munkrä abko rabadre gare munye arato, abkokäre tita tarä ne tike. Ngöböta mun tarere kore, yebtä munkwe nünanka dite dite.

¹³Amne juta Roma nete, ne arabe kädianta Babilonia arato, ne kanti nitre tödekaka Kristobti tarä arato abko käta köbö kuin juen munkrä. Ngöbö kwe mun dianinkä jakrä, ye kwrere niaratre dianinkä jenena jakrä kwe arato. Erere arato, Marcos, ti ngobo tikwe Ngöbö käbti käta köbö kuin juen munkrä.

¹⁴Amne munta ja tarere kwärikwäri, ye bä mikakrä abko munkwe ja demain kwärikwäri köbö ngwianretari kwärä jae. Mun abko nena Kristokwe, yebtä kä jäme raba jökrä. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bobukäre Pedrokwe 2 Pedro

Simón Pedro kákwe tärä ne tikani. Pedro kebera krüte abko namanina gare ie, ye abko niebare kwe 2 Pedro 1.12-15. Pedro kákwe tärä ne tikani kukwe era metre Jesubtä mikakäreta töre nitre tödekaka Jesubtiye, niaratre kákwe nünandre deme amne nünandre janknu kwetre Jesu kräke abkokäre. Mdakäre abko ni ruäre bikaka tödekaka Jesubti rükadre nitre tödekaka Jesubti ngätäite niaratre ngökakäre abko Pedro tö namani mikaita töre ietre. Nitre ye abko ni ño amne tätre nüne ño abko Pedrokwe niebare ietre. Nitre ni ngökaka ye abko Ngöbökwe mikadi ja ngie nuen kri. Mräkäre abko, kukwe rakadrekä ño ño kä mrä abko Pedrokwe mikaninta töre arato. Kä mrä ye jatadre jötrö, aiseté ja di ngöi jökrä nünandre deme Jesukristo mikakäre ütiäte abko Pedrokwe niebare.

Erere arato, Jesukristo jataita era metre, akwa Ngöböta ni jökrä ngwen ruentari tare jae amne tö ni jökrä tuai ja töi kwite niara kukwäre amne tö bäri ni kwati tuai tödeke niara Odei Jesukristobti, ye aiseté ñan tö Jesukristo juainta gwängwarbe, akwa tä ni ngibiare bätärekä bätärekä abko Pedro tö namani mikai gare. Kukwe kabre 2 Pedrobtä abko ja kwrere tärä Judabe.

Pedrota köbö kuin juen

¹ Ti Simón Pedro, ti abko sribikä Jesukristokwe amne ti abko Jesukristo kukwei ngwianka arato. Ngöbö nikwe Jesukristo abko ni Diantarikä abko bti nunta tödeke, ye kwrere munta tödeke niarabti arato. Jesukristo abko ni metre, kákwe ni die mikani tödeke jabti. Mun ye abko kräke tita köbö kuin juen tärä nebtä. ² Angwane Ngöbö nükani gare munye amne Jesukristo nükani gare munye, aiseté niaratre kákwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö, kätä tärä tike munye.

Ngöbökwé ni käräbare abko erere nikwe nünandre

³ Ngöbö nukanina gare nie, ye mden köböire ja di kribti jändrän jökrä ütiäte nünankrä metre biani kwe nie. Ja di kri bä nuärebti amne ja moto kuinbti niarakwe ni käräbare jakrä. ⁴ Ja di kri bä nuäre amne ja moto kuin, ye köböire abko jändrän kuin ütiäte kri köböi mikani Ngöbökwé nie. Jändrän kuin, ye köböire abko jändrän kämekäme mdeita nebe nie kákwe ñan mun juandre ngwarbe, akwa munkwe kwäräbedre amne, Ngöbö tö mun tuai nüne ño, ye kwrere mun rabadre nüne, abkokäre jändrän kuin köböi mikani kore kwe nie.

⁵ Ye mden kisete munta tödeke kwatibe Jesubti, ye bärire mda abko nünandre kuin Ngöbökrä, ye jiebti mun rankwa ja di ngöi jökrä; amne nuna kuin Ngöbökrä, ye bärire mda abko Ngöbö rükadre gare bäri kuin munye abko jiebti mun rankwa; amne ⁶ Ngöbö rabadre gare bäri kuin munye, ye bärire mda abko ja ngibiadre kuin au kukwe kämekäme ngäniene, ye jiebti mun rankwa. Erere arato, ja ngibia kuin au, ye bärire mda abko jändrän jökrä ngibiadre bätärekä, ye jiebti mun rankwa; amne jändrän jökrä ngibia bätärekä, ye bärire mda abko nuna metre Ngöbökrä, ye jiebti mun rankwa. ⁷ Erere arato, nuna metre Ngöbökrä, ye bärire mda abko nitre tödekaka Jesubti, ie ja rabadre ruentari tare kwäräkwäri, ye jiebti mun rankwa amne, ja rabadre ruentari tare kwäräkwäri nie, ye bärire mda abko munkwe ja taredre kwäräkwäri abko jiebti mun rankwa. ⁸ Munkwe nünandre kore bäri mda köbö kwatirekwatire, ye ngwane ni Dänkien Jesukristo nükani gare munye, ye kräke munkwe jändrän kuin nuendi amne munkwe ñan nünandre ngwarbe. ⁹ Akwa jändrän jiebti mun rankwadre tikwe nini, ye nire nire tä bkäne ñakare ne ngwane, ni ye abko tä nüne ni okwä kä ikote kwrere. Erere arato, ni ye

tä tõi ngitiekä ñakare metre, aisete kä tuen kånime ja kånene, kwrere jire tä nüne amne, niara nãmene ja mike ngite kånene Ngöbö rüere, ye abko ni Dånkien Jesukristo kåkwe dianinka mento btã amne båtåninte jökrã btã kwe, ye abko tä kãikwitekã jãbti.

¹⁰ Ne aisete ti mrãkãtre tikwe, Ngöbökwẽ mun kãrãbarera jakrã amne mun dianinkãra jenena jakrã kwe, ye rabadre era munkrã, aisete jãndrãn ye jiebti mun rankwa kisere janknu, ñobtä ñan angwane munkwe ye nuendre ne ngwane, munkwe ñan ni Dånkien gibiadrekãta jire chi ¹¹ amne ni Dånkien, ni Diantarikã Jesukristo tä gobrane kãrekãre, ye kãnti Ngöbökwẽ mun kadi ngãbti kise kubu ja kãnti sete.

Nire nire kukwei era metre abko ie olo ketadrete

¹² Ne aisete, kukwe era metre diribarera munye abko nena gare metre munye, yebtä munta nünenkã dite, akwa tikwe mikadita töre kãre munye.

¹³ Ti tä nüne kã nebtã ne ngwane, tikwe kukwe ye mikadreta töre munye ruen tie, ¹⁴ ñobtä ñan angwane ti kebera krüte abko ni Dånkien Jesukristo kåkwe mikani gare tie, aisete tita niere kore munye. ¹⁵ Ti krütadrera, ye täbti kukwe ye tädre töre kãre munye, abkokãre ti ngãmi krüte, kãnenkri tikwe sribidi ja di ngöi jökrã kukwe ye mikakãreta töre janknu munye.

¹⁶ Ti mrãkãtre, ni Dånkien Jesukristo abko di kribti jatadita, ye abko nunkwe diribare munye. Ye abko ñan kukwe mikanintbe ngwarbe kira mun ngökakãre abko niebare nunkwe munye, akwa nunkwe ni Dånkien di kri bã nuãre tuaba ja okwã jenbti abko erere nunta niere. ¹⁷⁻¹⁸ Nun nãma ngitio demenbti ni Dånkien Jesube angwane, Ngöbö ni Rün kåkwe ni Dånkien mikaba ütiãte kri abko trã rababa bã nuãre, ye nunkwe tuaba. Erere arato, kã ye kãnti Ngöbö kukwei jaraba krörö kã kãinbti nunye: “Ni ne abko ti Ngobo tikwe. Niara tare kri tikwe. Niara kã nuãre kri tibtä”, nieba Ngöbökwẽ kã kãinbti, ye abko kukwe nuaba ja olo jenbti nunkwe arato.

¹⁹ Nitre Ngöbö kukwei niekã kirakira kåkwe kukwe niebare ni Dånkienbtã, ye mikaba bãri era nun okwãte. Ne aisete nitre Ngöbö kukwei niekã ni Dånkienbtã abko munta tuente, yebtä munkwe ja töitika kuin, ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekã kirakira kåkwe kukwe niebare ni Dånkienbtã, ye abko ñotra trã kã ikote ye kwrere tä munkrã mtare. Akwa ni Dånkien Jesu jatadita angwane, muke kri tä kite deká kãin, abti kãta kite ngwen, ye kwrere ni Dånkien rükadita angwane, kã trã tikadikã jökrã kwe mun töite. ²⁰ Akwa kukwe krörökrörö rabadre gare metre munye: Nitre Ngöbö kukwei niekã kirakira kåkwe Ngöbö kukwei niebare, ye abko tä dre dre niere abko niaratrekwe ükaninte ñakare jire au, ²¹ ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekã era metre ye kåkwe ñan Ngöbö kukwei niebare jire chi ja tõi jenbti au, akwa Ngöbö Üai Deme ara jire kåkwe niaratre jie ngwiani Ngöbö kukwei niere abko erere niebare kwetre.

2

Ngöbökwẽ nitre dirikã blo mikadi ja ngie nuen

¹ Akwa ni ja bã mikaka Ngöbö kukwei niekã nãmanena kira nitre israelita ngãtãite, ye kwrere arato rükai mun ngãtãite. Niaratre ye abko tõi kãme, abkobti kukwe bãri blo diridi tiebe kwetre munye abko köböite ni ruãre kåkwe ni Dånkien Jesu tuadimetre. Ni Dånkien kåkwe nitre ja bã mikaka dirikã kwrere kökanitarita, akwa niaratrekwe rükandite. Niaratre kåkwe diridi blo munye, ye dokwãre abko Ngöbökwẽ niaratre mikadi ja ngie nuen bãri jötrö.

² Nitre ye kåkwe kukwe gãidre nuendi, akwa ye jiebti ni kwati nãin. Ye köböite abko ji era metre ni Dånkienkwẽ abko rüere ni kwati kåkwe ñãkãdi blo.

³ Mdakäre abko, nitre bikaka Ngöbö kukwei diriká ye abko tö rabadi krübäte ngwianye, kákwe kukwe ngwarbe tandi ngwian diankakäre munkán. Akwa kira Ngöbökwé niaratre mikadre ja ngie nuen abko köbö kitanina Ngöbökwé kráke, ye erere niaratre kákwe ja ngie nuadi kri amne ñan kwärábedre kwetere.

⁴ Ye abko, nitre ye kákwe ñan kwärábedre gare nie, ñobtä ñan angwane kira angele ruäre kákwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye Ngöbökwé dianinká ñakare bti ta, akwa makáninte kadenante kwe, bti kitani ngite kwe ká bári iko te ká ja tare nikakrá kánti. Abti mrá angwane Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen abko tá ngibiare yete. ⁵ Ye kwrere arato, nitre kirakira núnanka Noé náire námáne ja mike ngite Ngöbö rüere, ye Ngöbökwé dianinká ñakare bti ta, akwa ñü juani kri temen kwe nitre moto kámekáme gakkäre amne, Noé námáne nüne metre abko kwrere námáne dirire ni mda mdaye abko aibe namani dianintari mráká ni kükü ben. ⁶ Ye kwrere arato, nitre núnanka juta Sodomate amne Gomorráte námáne kukwe nuene kámekáme Ngöbö rüere, ye dokwäre Ngöbökwé mikani ja ngie nuen, kákwe kukwani jókrá amne ngübrün aibe namani niaratre tábtá, ye abko nitre kukwe kámekáme nuenká Ngöbö rüere abko btá kukwe rakadiká ño mrá abko Ngöbökwé bá mikani kore juta yebtä. ⁷ Nitre Sodomabo amne Gomorrabo, ye ngátáite abko Lot aibe námáne nüne metre Ngöbökrá, aiseté niara aibe namani dianintari. Akwa Lot námáne nüne yete angwane, nitre kukwe nuenká káme, ye kisete Lot námáne nebe ulire krübäte, ⁸ ñobtä ñan angwane niara abko núnanka metre Ngöbökrá, akwa námáne nüne nitre ye ngátáite, aiseté köbö kwatirekwatire nitre ye námáne kukwe nuene kámekáme niara okwábtí amne niara námáne kukwe nuen, yebtä abko Lot námáne ja tare nike, abtä moto námáne iko kukwe tuare. ⁹ Ngöbökwé nitre núnanka era metre ye dianintari kore, ye mden kwrere ni jókrá núnanka era metre Ngöbökrá abko Ngöbökwé diandretari ño kukwe taretare ngániene, ye abko gare kuin Ngöböye. Erere arato, nitre kukwe nuenká kámekáme Ngöbö rüere abko Ngöböta ngibiare jenena mikakäre ja ngie nuen ká mrá, akwa mtare tátre mike ja tare nike arato. ¹⁰ Erere arato, nitre ie kukwe kámekáme aibe mdeita nebe amne tá nakwen jiebti, erere arato tátre bike kri amne tátre nitre dite ji dokwáte mike ngwarbe jae, ye abko ni Dánkien kákwe mikadi ja ngie nuen bári ká mrá.

Nitre diriká blo ye abko ja gaire ñakare bikakäre krikri ni mda mda okwábtí amne ká jürá ñakare btátre ñáke blo úai káme di kri ye rüere. ¹¹ Akwa angele sribiká Ngöbökwé abko bári dite dite amne útiáte krikri abko ie nin jata núke töre jire chí ñáke úai káme dite krikri ye rüere ni Dánkien ngwárekri. ¹² Dirikátre blo ye abko bási jándrán ngwarbe kwrere, ñobtä ñan angwane niaratre tói ñakare amne tátre nüne okwábtí be jándrán ngwarbe kwrere. Erere arato, jándrán ngwarbe tá dárere abko ie kómikata amne tá nebe kóte, kánti tá ngataen, ye kwrere rakadiká nitre diriká blobtä, abkokäre dárebare amne jándrán núke gare ñakare ietre abko rüere tátre ñáke dián dián, akwa jándrán ngwarbe tá ngataen kóte, ye kwrere niaratre jraindi arato.

¹³ Mdakäre abko, niaratre kákwe kukwe nuenbare blo ni mda mda rüere, káta ni mda mda mike ja tare nike, ye dokwäre abko Ngöbökwé ja mikadi rüere abko kákwe mikadi ja tare nike. Nitre diriká blo tá ja mike gure bati bati, ye abko káita nebe nuäre btátre amne ja gaire ñakare, aiseté tátre ja mike gure ká trá ngwenbti. Erere arato, tátre mróre nuenbe Jesu mikakäre útiáte jae angwane, káta nebe nuäre btátre, akwa ngwarbe tátre ni ngökó, káta ja bá mike ni kuin kwrere mun ngátáite, akwa jándrán kámekáme btá nita nebe ja gaire, ye kwrere tátre nebe mun ngátáite. ¹⁴ Mdakäre abko, meri ñan jatate dirikátre bloye, okwáta nebe meribtä angwane, tói tará nebe ie jakrá amne käre niaratre nebe dräre ñakare ja mike ngite Ngöbö rüere amne, meri ruäre tói braibe abko tátre nákwite kukwe káme nuenkáre jabe. Erere arato, jándrán

ni mda mdakwe, ie tōta nebe krübāte jakrā. Akwa mrā Ngōbōkwe mikadi ja ngie nuen kārekāre. ¹⁵ Erere arato, nitre dirikā blo nikani ji kuin metre Ngōbōkwe bāre mento, aiseite niaratre tā nāin ngwarbe nianinte amne, Beor ngobo Ngōbō kukwei niekā kādian nāmane Balaam tō namani kukwe nuein blo ngwian ganainkrā jae, ye kwrere jire nitre dirikā blo tā nāin. ¹⁶ Angwane kukwe nuenbare kāme kore Balaamkwe, yebtā Ngōbōkwe mātṛābare krōrō btā: Buro abko blite űakare, akwa Ngōbōkwe mikani blite ni nire kwrere, kākwe űākābare Balaamye, aibe kākwe ji űtani Balaam kāne angwane, űan nikani Ngōbō kukwei niere ngwarbe janknu ngwian ganainkrā jae.

¹⁷ Mdakāre abko, dirikātre blo ye abko űō okwā ngrōtani kwrere amne mūta juankata niken ja kāne mūrekwe ye kwrere, űōbtā űan angwane tātre ni die mikakrā tā niere, akwa űan raba ni die mike jire chi, aiseite tātre dirire blo, ye dokwāre abko kā bāri iko te Ngōbōkwe kitadi ngite kārekāre abko tā mikanintbe krāke. ¹⁸ Niaratre tā blite kuin bā nuāre, akwa tātre blite ngwarbe amne, ni ruāre kākwe kwārābebare krire nitre nūnanka blobtā, abti nikani kukwe kāmekāme kite temen, kākwe tōdekani krire Jesubti, aiseite di tā braibe nāin metre Ngōbōbe, ye abko niaratre tā nākweite ja kukwāre kukwe kāmekāme nuenkāre ben, aiseite kukwe kāmekāme mdei ietre, yebtā tā ni ye nākweite kore. ¹⁹ Erere arato, nitre dirikā blo abko kākwe ni mda mda tikadrete tātre niere, akwa niaratre ara jire tā kukwe kāmekāme ngoto tāni, űōbtā űan angwane jāndṛān űō űō erere krāke ni tā ni klabore kwrere, ni ye abko tā jāndṛān ye ngoto tāni. ²⁰ Akwa nire nire ie ni Dānkien amne ni Diantarikā Jesukristo nūkanina gare amne kukwe kāmekāme kā nebtā, ye ngāniene kwārābebarera kwe, abti tā niken nakwenta bobukāre kukwe kāmekāme ye arabe jiebtī, ye ngwane tā nibrenteta kukwe kāmekāme te, aiseite niara tōita nikenā kukwe kāmekāme ngoto tāni amne tā nebe kukwe nuene bāri kāme mda, aiseite ngāmi tōdeke Jesubti angwane, nāmane kukwe kāme nuene űakare abko erere tā nuene bāri mda. ²¹ Nitre ye abko, ie ji kuin era metre ni Dānkienkwe űan rūkadre gare jire chi abko rabadre bāri kuin krāke abko namani gare ietre, abti tātre kukwe kuin deme biani nuendre diribare ietre abko tātre kiteta temen. ²² Akwa kukwe nieta abko erere namani bare ietre abko krōrō:

Nukro tā yen, abti tā kweteta, *Proverbios 26.11*
abko nieta Ngōbō Kukweibtā. Erere arato, mtū jūkateta tā neme merebe, akwa yebti tā niken jūbenta dobrote abko nieta. Nitre ye ie ji kuin era metre ni Dānkienkwe tā nūke gare, abti tā niken kukwe kāmekāme nuene bobukāre, ye abko mtū ye kwrere abkobtā tā nakenkā kore.

3

Ngōbōkwe kā ne gadikā

¹ Ti mrākātre tare tikwe, tita tārā tiketa bobukāre munye. Tārā ketebu nebti abko ti tō kukwe mikaita tōre munye amne jāndṛān kuin deme deme btā munkwe tōbikadre, abkokāre tita tike. ² Nitre deme Ngōbō kukwei niekā kākwe dre dre niebare kira, ye munkwe ngwian tōre kāre jae. Erere arato, ni Dānkien amne ni Diantarikā Jesukristo kākwe kukwe biani nuendre nie abko nitre Jesukristo kukwei ngwianka kākwe diribare munye, ye tādre tōre kāre munye abko ie ti tō, kāta tārā ne tike munye.

³ Ti mrākātre, ti bīke kukwe bāri űiāti niere, nebtā munkwe tōbika: Kā mrā angwane, ni jatadi ruāre abko kukwe kāmekāme mdei ietre, ye aibe krāke nūnandi kwetere amne jatadi Ngōbō Kukwei mike yakrā jae, ⁴ kākwe niedi krōrō: ¿Kristo rūkadita bobukāre kā nebtā niebare kwe abko ame? ¿Se űan ngwarbe ni ngōkata ya? Kristo űan rūkadreta, űōbtā űan angwane ni mrākā kānekāne krūtānina jōkrā, akwa Kristo ngāmi nūketa amne kā dātebare űō kena abko erere kā tā ja tāritāri abti kā nūke mtare, aiseite ngwarbe ni ngōkata,

niedi kwetre. ⁵⁻⁶ Akwa niaratre tā tōbike blo, ñobtä ñan angwane kena dekā ja kukweibti Ngōbōkwe kā kāinta dātebare amne kā tementa dātebare ñōbti, ye niaratre ñan tō mikai era. Abti Noé nāire nitre kukwe nuenkā kāmekāme Ngōbō rūere abko Ngōbōkwe ganinkā jōkrā ñōbti, aiseite kā dātebare kena abti kā nūke mtare jāndrān ñakare ja kwrere ja tāritāri, ye abko ñan tō mikai era jae arato. ⁷ Akwa kā kāinta amne kā tementa nita tuen mtare noko abko Ngōbō ara jire kākwe gadikā ñukwā jutrabti ja kukweibti amne, nitre kukwe nuenkā kāmekāme Ngōbō rūere, ye abko Ngōbōkwe gadikā ñukwā jutrabti kā kāinta amne kā tementa noko ngōi jōkrā, abkokāre Ngōbō tā kā ngibiare mtare.

⁸ Mdakāre abko, ti mrākātre tare tikwe, kukwe ne munkwe ngwian tōre kāre jae: Kā kōbōiti ye abko kā mili krati kwrere ni Dānkienkrā amne kā mili krati ye abko kā kōbōiti kwrere krāke. ⁹ Ne aiseite, ni Dānkien kākwe kōbō mikaninta, akwa ñan tā ja kukwei mike tāte jōtrō abko ni ruāre tā nūtūre ni Dānkienbtā, akwa ni jōkrā kukwe nuenkā kāmekāme Ngōbō rūere, ye abko kākwe tōdekadre jōkrā Jesubti amne ñan rikadre ja tare nike Ngōbō okwā bāre mento, ie Ngōbō tō, aiseite tā kōbō kite bātārekā ja kāne rükakāreta, ye abko munkwe ngwian tōre jae. ¹⁰ Akwa batibe ni gokā tā nūke, ye kwrere jire ni Dānkien kōbōi rükai. Kōbō ye nāire ñukwā jutra rabadi kri krūbāte abko ngō rabadi juu, kākwe kā kāinta se gadikā jōkrā. Erere arato, jāndrān jōkrā bti Ngōbōkwe kā dātebare, ye ñukwā jutrakwe gadikā jōkrā arato amne, jāndrān jōkrā tā kā nebtā, se abko rukwadi jōkrā ñukwā jutrate kā temen noko ngōi jōkrā.

¹¹ Ngōbōkwe jāndrān jōkrā juandi ngwarbe kore ñukwā jutrabti, ne aiseite munkwe nūnandre bāri deme ni Dānkien aibe krāke, ¹² kākwe Ngōbō kōbōi ngibia ngābti kisere amne, munkwe jāndrān jōkrā nuen kuin ja di ngōi jōkrā Ngōbō kōbōi ye krōtakāre bāri jōtrō ja kukwāre. Kōbō ye nāire kā kāinta se rukwadi jōkrā ñukwāte amne jāndrān jōkrā bti Ngōbōkwe kā temen ne dātebare abko gūdādite jōkrā ñukwā jutrate. ¹³ Akwa Ngōbōkwe kā kāinta amne kā tementa btin kōbōi mikani mda nie, ye abko nita ngibiare amne kā btin ye kānti abko ni nūne kuin era metre aibe kākwe nūnandi.

¹⁴ Ne mden kisete ti mrākātre tare tikwe, kukwe rakadikā jōkrā kore, ye ngibiare ngābti kisere kwārā munkwe nūna deme amne munkwe ñan ja mika ngite amne munkwe nūna jāme jabtā Ngōbōbe amne ni mda mdabe. ¹⁵ Mdakāre abko, kukwe ne munkwe ngwian tōre jae arato: Ni kwati rabadre dianintari, abkokāre ni Dānkien kāta ni ngibiare bātārekā kore. Kukwe ye arabēbtā ni mrākā tare kri nikwe Pablo kākwe tārā tikani munye arato amne Ngōbōkwe niara mikani tōbtā ruen tie. Tita kukwe tike munye, ye kwrere Pablota tike munye arato. ¹⁶ Akwa Pablokwe tārā tikani ketareketare, yebtā abko kukwe ruāre tare rükare gare, aiseite nitre ie Ngōbō gare ñakare metre amne nitre tōi mrāme kāta ja tōi kwite jōtrō jōtrō, ye abko kāta kukwe tikani Pablokwe kwite bā jene, abti tātre dirire blo. Ye kwrere arato, Ngōbō Kukwei mda mda kwitata kwetre, dokwāre Ngōbōkwe mikadi ja ngie nuen abko kānānta au jakrā kwetre.

¹⁷ Ne aiseite, ti mrākātre tare tikwe, nitre dirikā blo jatadi ruāre tikwe niebare mun mikakāre mokre abko nena gare munye amne, nitre dirikā blo ye kākwe ñan mun ngōkadre, abkokāre munkwe ja ngibia niaratre ngāniene. Erere arato, nitre moto kāmekāme ye kākwe ñan mun kitadre ji blobti, abkokāre munta nūnenkā dite jabtā, ye kwrere munkwe nūnanka janknu, kākwe ja ngibia. ¹⁸ Angwane ni Dānkien ni Diantarikā nikwe Jesukristo ye munkwe mika gare bāri kuin jae amne ni Dānkien kāta mun tarere ja moto kuinbti ye abko rūka gare tāte jōkrā munye. ¡Ni Dānkien aibe raba kāikitaninkā mtare amne kārekāre! Amen. Abko kore se. Ne ngōrā.

Tärä Tikani Käne Juankwe 1 Juan

Ni ja tōitakaka Jesube kädian nämane Juan kākwe tärä ne tikani. Niarakwe tärä mda mda tikani arato abko krörö: Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Juankwe, 2 Juan, 3 Juan, Apocalipsis. Nitre tōdekaka Jesubti nämane nūne juta kwatirekwatire te kākä Asiate, kräke tärä ne tikani. Mtare kä Asia abko kädianta Turquia. Juan namanina unbre angwane tärä ne tikani kwe.

Jesukristo köböire Ngöbö nämane nitre tōdekaka Jesubti tarere kri krübäte, kākwe kukwe kuin bätäkä ngwarbe nuenbare kräke abko Juan tō namani mikai gare ietre tärä nebti, kākwe tikani. Erere arato, nitre tōdekaka Jesubti kākwe ni mda mda taredre era metre, ñobtä ñan angwane nita ni mda mda tarere metre angwane, Ngöböta ni bkäne era metre tä nūke gare nie, niebare Juankwe.

Mdakäre abko, Juankwe tärä ne tikani nitre tōdekaka Jesubti mikakäre mokre dirikätre blobtä. Jesukristo abko ñakare ni kwrere abko dirikätre blo nämane niere. Niara bä namani ni kwrere amne ngrabare aibe ni ngrabare kwrere dirikätre blo nämane niere, akwa niara ñakare ja kwrere nibe amne ñakare Ngöbö Odei abko dirikätre blo nämane niere. Nitre tōdekaka Jesubti kākwe ñan olo ketadrete jire chi nitre yeye, ñobtä ñan angwane dirikätre kore abko ni ni ngökaka, niebare Juankwe. Kukwe era metre Ngöböbtä amne Ngöbö Odei Jesukristobtä, ye abko Ngöbö Üai kākwe mikadi gare abko Juankwe niebare abko erere tikani täräbtä.

Jesukristo abko Kukwe Ngöbökw kwrere

¹ Ti Juan kätä tärä ne tike munye. Kena dekä, kä ne däte ngämi, känenkri Jesukristo nämänena. Jesukristo ye abko nunkwe kukwei nuaba, nunkwe tuaba ja okwä jenbti amne nunkwe nuabtaba ja kise jenbti. Niara ye abko Kukwe kwrere nikrä, kätä ni mike nūne kärekäre Ngöböbe abko nunta mike gare munye. ² Jesukristo nämänena kena ni Rün Ngöböbe, akwa Ngöbökw jua ni nūne nun ngätäite nete angwane, nunkwe tuaba, aiset nunta blite btä munbe. Niara ni mikaka nūne kärekäre Ngöböbe abko nunta mike gare munye. ³ Nunkwe niara tuaba amne nunkwe kukwei nuaba abko erere nunta mike gare munye angwane, nunta ja gete era metre Ngöbö ni Rün nikwebe amne Odei kwe Jesukristobe, ye kwrere mun rabadre ja gete nunbe, abkokäre nunta kukwe era metre niarabtä ne mike gare munye, ⁴ kä rabadre nuäre täte jökrä munbtä, abkokäre nunta tärä ne tike munye.

Nünandre metre

⁵ Kukwe diribare Jesukristokwe nunye abko erere nunta mike gare munye abko krörö: Ngöbö abko ñotra kwrere amne kä iko ñakare jire chi btä.*

⁶ Ne aiset nita ja gete era metre Ngöböbe ni tädre niere, akwa ni tädre ja mike ngite käre Ngöbö rüere kä ikote, ye ngwane nita ni ngökö amne kukwe era metre Ngöbökw kätä nünamna metre nie, ye kwrere nita nūne ñakare.

⁷ Akwa ñotra trä dirare, te Ngöböta nūne deme amne metre, ye kwrere nita nūne deme amne metre ñotra träte ne ngwane, nita ja gete era metre jabe kwärikwäri amne, Ngöbö Odei Jesu krütani krusobtä nikrä angwane, ja däre

* **1:5** Ngöbö abko ñotra kwrere amne kä iko ñakare jire chi btä. Ngöbö abko ñotra kwrere, ye abko kätä Ngöbö abko deme, era metre amne moto kuin bä mike. Niarata kukwe käme nuene ñakare jire chi abko “kä iko ñakare jire chi btä” kätä bä mike.

ianinte nikrā kwe, ye köböire Ngöböta ni ngite bätete jökrā nibtä, kätä ni mike deme ja ngwärecri.

⁸ Akwa ni ja mike ngite ñakare Ngöbö rüere nikwe niedre ne ngwane, nita ja ngökö au amne nita ñake ngwarbe, ñöbtä ñan angwane Ngöbö Kukwei era metre ye gare ñakare nie. ⁹ Akwa nita kukwe nuene kämekäme abtä ni ngite Ngöbö ngwärecri, ye nikwe niedre metre jökrā Ngöböye ne ngwane, Ngöbökre ni ngite diandrekä nibtä niebare kwe, aiseite ja kukwei mikadi täte kwe amne Ngöbö abko metre, aiseite ni ngite ye diandikā jökrā nibtä mento kwe amne ni mikadi deme ja ngwärecri kwe. ¹⁰ Akwa ni ngite Ngöbö rüere, Ngöbökre niebarera nibtä, aiseite ni ja mike ngite ñakare Ngöbö rüere nikwe niedre, ye ngwane nita Ngöbö hä mike ni ni ngökaka kwrere. Erere arato, ni ja mike ngite ñakare nikwe niedre, ye ngwane niara kukwei abko nita mike ñakare ütiäte jae.

2

¹ Ti mräkätre, mun abko ti ngäbriänkätre tikwe kwrere. Munkwe ñan ja mikadre ngite Ngöbö rüere, abkokäre tita tarä ne tike munye. Akwa nane ni iti tödekaka Jesubti käkwe ja mikadre ngite angwane, Ngöbökre niara ngite diandikā mento btä, ñöbtä ñan angwane blitaka tarä nikrā ni Rün Ngöbö ngwärecri. Ni blitaka nikrā ye abko Jesukristo ara. Niara abko Ni Era Metre. ² Jesukristo käkwe ja mikani müre ketadre krusobtä Ngöbö mäta kri diankakäre nibtä amne Ngöbö moto mikakäreta jäme nikrā, erere arato ni ngite diankakäre nibtä. Ye abko ñan ni ne aibe kräke akwa, ni kä jökräbti temen kräke ja mikani müre ketadre kore kwe.

³ Ye abko, Ngöbökre kukwe biani nuendre nie, ye erere nita mike täte ne ngwane, Ngöbö nena gare metre nie abko rükadi gare jabtä nie. ⁴ Akwa nire nire käkwe niedre: Ngöbö nena gare tie, niedre kwe, akwa kukwe biani Ngöbökre nuendre nie abko mike ñakare täte ne ngwane, ni ye abko tä ni ngökö jirekäbe amne Ngöbö Kukwei era metre gare ñakare ie. ⁵⁻⁶ Akwa nire nire tä Ngöbö Kukwei mike täte angwane, ni ye abko tä Ngöbö tarere era metre bkänä. Ye abko, nire nire kätä niere, tita nüne kuin metre Ngöböbe abko tä niere, ye ngwane Jesukristo käkwe nünabare ño kä nebtä, ye kwrere nünandre kwe arato. Nita nüne kore ne ngwane, nita nüne ketetibe Ngöböbe abko tä gare era metre jabtä nie.

⁷ Mdakäre abko ti mräkätre tare tikwe, kukwe biani nuendre Ngöbökre tita tike munye, ye abko ñakare biani btin abko tita tike, ñöbtä ñan angwane mun jatani tödeke krire Jesubti angwane, munkwe ja taredre kwärikwäri abko niebarera munye, aiseite kukwe ne abko garera munye, aiseite ñakare btin munkrä. ⁸ Akwa kukwe ye abko kukwe btin kwrere abko tita tiketa munye. Kristokwe ni tarebare era metre, ye kwrere munta ja tarere era metre kwärikwäri, ñöbtä ñan angwane Jesu jatani amne, jändrän kämekäme nämane Ngöbö rüere abko jatani jire jökrā kä ikokri ye abko kitera niken ta amne, Ngöbö trä kuin era metre kitera trä ngitiekä, ye mden abko kukwe btin, btä tita tarä tike munye.

⁹ Ye abko, nire nire tä nüne deme amne metre Ngöbö träte tä niere, akwa tä bätä ngwen mräkäbtä, ni ye abko tä dikekä kä ikote Ngöbö rüere. ¹⁰ Akwa nire nire kätä mräkä tarere era metre, ye abko tä nüne Ngöbö träte amne kukwe ñakare jire niara töite kä raba mike niken ngwarbe Ngöbö bäre mento.

¹¹ Akwa nire nire kätä bätä ngwen mräkäbtä, ni ye abko tä nüne amne tä dikekä kä ikote, ñöbtä ñan angwane nita dikekä ji ngrabare kä ikote angwane, kätä neme tuen ñakare nie, ye kwrere ni ye tä nüne kä ikote, aiseite tä niken mento Ngöböbtä abko tuen ñakare ie.

¹² Ne abko, mun ngäbäkrere, ie tita tära ne tike, ñobtä ñan angwane Jesukristo krütani krusobtä, ye köböire Ngöbökwé mun ngite dianinkä jökrä munbtä, aisete tita tära ne tike munye.

¹³ Mun tataretatare abko ie tita tära ne tike arato. Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri Jesukristo nämänena. Jesukristo ye abko nükanina gare munye, aisete tita tära ne tike munye.

Mun bati bati abko käta ni rüe Satana ngututu ganaine kwäräbe, aisete tita tära ne tike munye.

Angwane mun ngäbäkrere abko ie ni Rün Ngöbö nükanina gare, aisete tita tära ne tike munye.

¹⁴ Mun tataretatare abko Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri Jesukristo nämänena. Jesukristo ye abko nükanina gare munye, aisete tita tära ne tike munye.

Mun bati bati abko dite dite Ngöbö Kukweibtä. Ngöbö Kukwei tä käre mun töite amne munta ni rüe Satana ngututu ganaine kwäräbe, aisete tita tära ne tike munye.

Ni ñan rankwadre jändrän kä nebtä jiebtä

¹⁵ Mdakäre abko, jändrän kämekäme Ngöbö rüere kä nebtä, ye munkwe ñan tare jire chi, ñobtä ñan angwane nire nire tä jändrän Ngöbö rüere tarere, ni ye abko ñan tä ni Rün Ngöbö tarere, ¹⁶ ñobtä ñan angwane jändrän jökrä kämekäme Ngöbö rüere ye abko tä kite ñakare ni Rün Ngöbökwé, akwa jändrän jökrä kä nebtä tä Ngöbö rüere, yekri tä kite. Angwane jändrän kämekäme kä nebtä tä rüere Ngöbö rüere abko krörö: ja mika gure bati bati bätäkä ngwarbe abko mdeita nebe nie. Erere arato, jändrän tä nebe tuen kuin ni okwäye abko mdeita nebe nie amne, nita jändrän bkäne amne nita dre dre nuene, yebtä nita bike kri abko tä Ngöbö rüere kä nebtä. ¹⁷ Akwa jändrän jökrä kämekäme Ngöbö rüere mdeita nebe nie, ye abko rikadi jökrä ta, akwa Ngöbö tö dreye, erere nire nire tä mike täte, ni ye abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

Nitre Kristo rüe, ye ngäniene nikwe ja ngibia

¹⁸ Kä mrä mräkätre, mun abko ti ngäbriänkätre tikwe kwrere. Kä ne abko kä mrä. Kä mrä angwane, ni iti kädianta Kristo Rüe jatadi iti niebare, ye abko munkwe kukwe nuani, ye erere Kristo rüe nükanina kwati dirire mtare, ye mdenbtä abko kä mrä nükerä abko tä gare nie. ¹⁹ Nitre Kristo rüe ye abko nämäne ja ükekrö ketetibe nibe, akwa niaratre nämäne tödeke ñakare era metre Jesubti, aisete nämäne nekete ñakare era metre nibe, aisete nikani nibtä mento. Niaratre tädre tödeke era metre Jesubti angwane, tädre nekete era metre gwaire nibe akräke tädre ketetibe nibe; akwa nämäne tödeke ñakare era metre Jesubti amne nämäne nekete ñakare era metre nibe abko rükadre gare btä, abkokäre nikani jökrä jenena nibtä mento.

²⁰ Ye abko nitre Kristo rüe rükadre gare metre munye, abkokäre Kristo Ni Deme käkwe Ngöbö Üai mikani nüne munbtä, aisete kukwe era metre nena gare mun jökräye. ²¹ Tita tära ne tike munye ye abko ñan kukwe era metre gare ñakare munye abtä tita tike, akwa kukwe era metre nena gare kuin munye, aisete tita tära ne tike kore munye, ñobtä ñan angwane kukwe dirita ngwarbe, ye ñan tä kite kukwe era metrekwé ye garera munye, abtä tita tära ne tike kore munye. ²² Nire nire ni ngökaka abko ti bike niere munye. Jesu abko Ni Dianinkä ñakare Ngöbökwé, ye nire nire tä niere, ni ye abko ni ngökaka amne ni ye abko Kristo rüe amne Ngöbö ni Rün nikwe mikata ütiäte ñakare kwetre. Erere arato, Jesu ye abko Ngöbö Odei abko mikata era ñakare kwe. ²³ Ne aisete, nire nire käta Jesu mike ñakare ütiäte Ngöbö Odei kwrere, ni ye abko ie Ngöbö ni Rün gare ñakare; akwa nire nire käta Jesu mike ütiäte jae Ngöbö Odei kwrere, ni ye abko ie Ngöbö ni Rün nena gare era metre.

²⁴ Mdakäre abko, mun jatani tödeke krire Jesubti angwane, kukwe kuin Jesubtä diribare kena munye, ye munkwe ketate käre kisete jakrä. Munkwe nuendre kore ne ngwane, mun tädi nüne käre ketetibe Ngöbö Odeibe amne Ngöbö ni Rünbe arato. ²⁵ Ye abko, nikwe nünandre kore ketetibe bentre angwane, nikwe nünandi kärekäre ben, ye mden abko Jesukristokwe köböi mikani nie.

²⁶ Ye abko, ni ruäre tö mun ngökai, tö mun ngwiain ji blobti Ngöbö bäre mento. Ni yebtä abko tita tarä ne tike munye mun mikakäre mokre. ²⁷ Akwa Jesukristo käkwe Ngöbö Üai Deme mikani nüne munbtä, ye abko tä kukwe jökrä Ngöböbtä amne Kristobtä dirire munye amne, kukwe dirita Ngöbö Üaikwe munye, ye abra era metre amne tä ni ngökö ñakare. Ye aiseite, ni mdakwe diridre munye ye abko ñakare ütiäte munkrä, aiseite Ngöbö Üai käkwe diribare ño munye Kristobtä, ye kwrere munkwe nuna ketetibe Kristobe.

Ni tödekaka Jesubti abko Ngöbö ngäbriänkätre

²⁸ Mdakäre abko, mun ti ngäbriänkätre tikwe kwrere. Kristo rükadita angwane, niara jürä ñan rabadre nibtä amne ni ñan rabadre ja gaire niara ngwäreki, akwa ja rabadre ruen jäme nie niara ngwäreki, abkokäre munkwe nuna käre ketetibe ben.

²⁹ Niara abko era metre, ye garera munye, aiseite nire nire käta nüne era metre, ni ye abko Ngöbö ngäbriänkä.

3

¹ ¡Anchinaa! Ngöbö ni Rün nikwe käta ni tarere kri krübäte tuen munkwe abko krörö: ni abko Ngöbö ngäbriänkätre ara niarata niere nie mtare. Ye abko, nitre kä nebtä tä nüne Ngöbö rüere, ie Ngöbö gare ñakare, aiseite ni abko Ngöbö ngäbriänkätre ñan tä nuke gare ietre arato. ² Ti mräkätre tare tikwe, ni abko nena Ngöbö ngäbriänkätre era metre bkänä, akwa ni rabadi ño mrä, ye abko Ngöbö ngämi mike gare. Akwa Jesukristo rükadita angwane, niara abko ño nikwe tuadi ja okwä jenbti, aiseite ni rabadi niara kwrere arato. ³ Ye abko nire nire tö ja tuai Jesube, käta ngibiare ngäbti kisere, ni ye abko tä ja ngibiare bäri kukwe käme ngäniene nünakäre deme, Jesukristo kuin deme ye kwrere.

⁴ Akwa nire nire käta kukwe nuene kämekäme ja mikakäre ngite Ngöbö rüere, ni ye abko tä kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie kite temen, ñobtä ñan angwane nita kukwe nuene kämekäme angwane, kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie ye nita kite temen. ⁵ Akwa Jesukristo nükani kä nebtä ni ngite Ngöbö rüere ye diankakäre mento jökrä nibtä, ye abko nena gare munye amne, Jesukristo abko käkwe ja mikani ngite ñakare jire bati Ngöbö rüere. ⁶ Ye aiseite, nire nire tä nüne ketetibe niarabe, ni ye abko ñan tä niken ja mike ngite janknu Ngöbö rüere; akwa nire nire käta ja mike ngite käre Ngöbö rüere, ni ye abko käkwe ñan Jesukristo tuabare amne gare ñakare ie.

⁷ Ti ngäbriänkätre tikwe, munkwe ñan ja ngökamna ni mda mdaye kukwe nebtä. Nire nire käta kukwe era metre nuene, ni ye abko ni era metre Ngöbö ngwäreki, ñobtä ñan angwane tä neketé Ngöbö era metre yekri. ⁸ Akwa nire nire käta kukwe nuene kämekäme, käta ja mike ngite Ngöbö rüere, ni ye abko tä kite diablukri, ñobtä ñan angwane kira kena abti kä nuke mtare, käre diabluta ja mike ngite Ngöbö rüere. Ngöbö Odei nükani kä nebtä sribi diablukwe bätäkä ngwarbe juankäre ngwarbe. ⁹ Nire nire Ngöbö ngäbriänkä abko ñan tä kukwe kämekäme nuene janknu ja mikakäre ngite, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nura kwrere btä abko rikai Ngöbö ngäbriänkä töi kwite, Ngöböta töbike ño ye kwrere, aiseite ñan raba ja mike ngite janknu

Ngöbö rüere. ¹⁰ Nire nire Ngöbö ngäbriänkä amne nire nire diablu ngäbriänkä tä nuke gare krörö nie: Nire nire ñan tä jändrän kuin nuene ni mdakrä amne ñan tä mräkä tarere, ni ye abko ñakare Ngöbö ngäbriänkä.

Nikwe ja taredre kwärikwäri

¹¹ Mdakäre abko, mun nikani tödeke krire Jesubti angwane, kukwe diribare mune abko krörö: Nikwe ja taredre kwärikwäri abko diribare mune. ¹² Nikwe ja mikadre ngite ñakare Caín tukwe kwrere. Caín abko diablu kwe, aiseite moto käme diablu kwrere, käkwe etba Abel kämikani, ñobtä ñan angwane Caín moto käme, erere nämane kukwe nuene käme. Akwa Abel abko moto kuin, aiseite nämane jändrän kuin nuene, ye dokwäre Caín moto nämane iko kräke amne namani bätä ngwen btä, käkwe kämikani. ¹³ Ne aiseite ti mräkäre tikwe, munta jändrän kuin nuene, dokwäre nitre nünanka Ngöbö rüere Caín kwrere käta bätä ngwen munbtä angwane, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹⁴ ñobtä ñan angwane ni ngämi tödeke Jesubti, känenkri ni nämane ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwäreki arato, akwa nikwe tödekani Jesubti, aiseite mtare nita ni nire kwrere, ye abko nena gare metre nie, ñobtä ñan angwane mtare nita ni mräkä tarere aiseite. Akwa nire nire ñan tä mräkä tarere, ni ye abko tä ni ngwäkäre kwrere. ¹⁵ Ye abko, nire nire tä bätä ngwen mräkäbtä, ni ye abko ni kämikaka Ngöbö okwäbti amne, ni ni kämikaka käkwe ñan nünandi kärekäre Ngöböbe, ye nena gare mune.

¹⁶ Akwa nikwe ja taredre ño kwärikwäri abko Jesukristokwe mikani gare krörö nie: Jesukristo käkwe ja biani müre ketadre nikrä, ye kwrere nikwe ja taredre kwärikwäri angwane, ni rabadre biare krüte ni mräkä kräke arato. ¹⁷ Ye abko ti bike bä mike krörö mune: Ni tödekaka Jesubti ngwian bkäne tädre iti amne niara mräkä bobre tädre siba, akwa ni ngwian bkäne ie rabadre ruentari tare ñakare, käkwe mräkä bobre ye die mikadre ñakare, ¿ni ye abko tä Ngöbö tarere ya? ñakare jire chi!

¹⁸ Mun ti ngäbriänkäre tikwe kwrere, nikwe ñan ni mräkä taredre kadabti be ni ngwian bkäne ye kwrere, akwa nikwe jändrän kuin nuendre ni mräkäkrä amne nikwe ni mräkä taredre era metre arato. ¹⁹⁻²⁰ Mdakäre abko, ja rabadre ruen ngite nie Ngöbö ngwäreki angwane, Ngöböta ni bkäne era metre amne kukwe era metre Ngöböke, btä nita nekete era metre, ye tä nuke gare krörö nie, ni rabadre nüne moto jäme blitakäre Ngöböbe: Ngöbö bäri töbtä ni ngwä amne ni moto amne ni töi ño ño abko gare metre ie.

²¹⁻²² Ne aiseite ti mräkäre tare tikwe, ja rabadre ruen ngite ñakare nie Ngöbö ngwäreki ne ngwane, ni rükadi jäme Ngöbö ngwäreki blitakäre ben, ñobtä ñan angwane Ngöbö tö dreye, erere nita nuene amne, kukwe biani batakä ngwarbe nuendre nie Ngöböke, erere nita mike täte, aiseite nikwe dre dre ribedre ie, erere biandi jökrä kwe nie. ²³ Ye abko, kukwe bäri ütiäte biani keteti nuendre nie Ngöböke abko nikwe tödekadre niara Odei Jesukristobti amne, Jesukristo käkwe ja taremma ño nie, ye kwrere nikwe ja taredre kwärikwäri. ²⁴ Ngöböke kukwe ye biani nuendre nie, ye nire nire tä mike täte abko tä nüne ketetibe Ngöböbe amne Ngöböta nüne ketetibe ben. Ngöböke ja Üai mikani nüne nibtä, ye mden köböire abko Ngöböta nüne ketetibe nibe abko tä nuke gare nie.

4

Üai mden mden köböire dirita abko mikadre nāräre

¹ Ti mräkäre tare tikwe, ti bike kukwe mdara jire niere mune abko krörö: Ni jökrä jata dirire mune abko tä näin dirire Ngöbö Üai köböire jata niere, ni ye abko ie munkwe ñan ja ngwian nain jötrö ngwarbe, akwa tä näin dirire

era metre Ngöbö Üai köböire ya, o üai käme köböire ya, ye abko munkwe mika ñäräre kuin, ñobtä ñan angwane ngöbö ngwarbe kukwei niekä tä näin kwati mtare üai käme köböire, aisete munkwe ja ngibia kuin. ²Ye abko, nire nire btä Ngöbö Üai tä era metre bkänä abko köböire tä dirire abko rükadre gare krörö munye: Jesukristo abko därebare era metre ni kä nebtä kwrere, ye nire nire këta mike era jae, erere tä niere, ni ye abra btä Ngöbö Üai tä era metre bkänä; ³akwa Jesu därebare era metre ni kä nebtä kwrere, ye nire nire ñan tä mike era, akwa tä rükente ne ngwane, ni ye abko btä Ngöbö Üai ñakare amne niara abko tä näin Kristo Rüe üai kämenbti. Nitre dirikä kore jatadi abko niebarera, ye munkwe kukwei nuani, ye mden abko nukanina kä ketareketare temen, aisete munkwe ñan ja ngwian nain.

⁴Ti mräkätre, mun abko ti ngäbriänkätre tikwe kwrere. Mun abko jen Ngöbökwé, aisete nitre ni ngökaka abko munkwe ganainbare kwäräbe, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä munbtä abko bäri di kri üai käme Ngöbö rüere kä nebtä ye ngwä, aisete munkwe ganaibarera kwäräbe. ⁵Jändrän jökrä tä Ngöbö rüere, yekri nitre ye tä nekete, aisete tä ñäke Ngöbö rüere amne nitre nünanka Ngöbö rüere abko tä olo ketete niaratre kukweiyé. ⁶Akwa ni abko, ni jen Ngöbökwé, aisete nire nire ie Ngöbö gare abko tä olo ketete ni kukweiyé; akwa nire nire ñan tä olo ketete ni kukweiyé abko ñakare jen Ngöbökwé. Ne aisete nire nire btä Ngöbö Üai era metre tä abko tä ni kukwei mike era; akwa nire nire btä üai käme ni ngökaka tä abko ñan tä ni kukwei mike era jae.

Ngöböta ni tarere, kwrere nikwe ni mräkä taredre

⁷Ti mräkätre tare tikwe, Ngöbö aibe këta ni kite ni mda mda tarere, aisete ari ja tarere kwärikwäri. Nire nire këta mräkä tarere abko därebare Ngöbökri, aisete Ngöbö ngobo amne Ngöbö gare metre ie. ⁸Ngöbö abko ni tarekä amne jändrän jökrä nuenta kwe abko tä nuene ni tarekäre, aisete nire nire ñan tä ni mda mda tarere, ni ye abko ie Ngöbö gare ñakare. ⁹Ngöböta ni tarere ye abko bä mikani krörö kwe nie: Nikwe nünandre kärekäre Ngöböbe, abkokäre Ngöbökwé ja Odei itibe juani kä nebtä. Ye kwrere Ngöböta ni tarere abko bä mikani kwe nie. ¹⁰Erere arato, Ngöböta ni tarere kri abko krörö: Ñan nikwe Ngöbö tarebare käne abtä Ngöböta ni tarere, akwa Ngöbö ara jire käkwe ni tarebare käne, käkwe ja Odei juani krüte krusobtä ni kräke, Ngöbö mäta kri nibtä diankakäre mento amne Ngöbö moto mikakäre jäme ni kräke amne ni ngite Ngöbö rüere ye diankakäre mento nibtä, abkokäre krütani. ¹¹Ne aisete, ti mräkätre tare tikwe, Ngöbökwé ni tarebare kri kore, ye kwrere nikwe ja taredre kwärikwäri arato. ¹²Ni ngämi Ngöbö tuen jire bati, akwa nita ja tarere kwärikwäri, ye ngwane Ngöböta nüne nibtä abko tuata nibtä, amne nikwe Ngöbö taredre ño metre, erere arato nikwe ni mda mda taredre metre abko tä nüke gare nie.

¹³Mdakäre abko, nita nüne ketetibe Ngöböbe amne Ngöböta nüne ketetibe nibe, ye abko gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai mikani nüne nibtä. ¹⁴Ye abko, ni Rün käkwe ja Odei juani ni jökrä diantarikäre, ye abko nunkwe tuani amne nunta mike gare ni jökräye. ¹⁵Jesu abko Ngöbö Odei era metre, ye nire nire kräke tä nebe era, këta tödeke bti, ni ye abko tä nüne ketetibe Ngöböbe amne Ngöböta nüne ketetibe ben arato. ¹⁶Ye abko Ngöböta ni tarere era bkänä, yebti nita tödeke amne nita mike era.

Ngöbö abko ni jökrä tarekä, aisete nire nire këta kä bien Ngöböye ja tarekäre, ni ye abko këta ni mda mda tarere amne tä nüne ketetibe Ngöböbe amne Ngöbö tä nüne ketetibe ben. ¹⁷Ngöböta ni tarere, ye tä nebe era nikrä, ye ngwane Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, kä jürä

rabadre ñakare nibtä Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane Jesukwe nünabare kä nebtä, ye kwrere nita nüne, aisete ni rabadre moto jãme Ngöbö ngwärekre. ¹⁸Ye abko, Ngöböta ni tarere era metre gare nie angwane, kä jürã ñakare nibtä Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane Ngöböta ni tarere era metre, ye abko tä Ngöbö jürã nibtä juentari mento, akwa nane Ngöbö jürãta neme nibtä, ye ngwane Ngöböta ni tarere era metre ngãmi nũke gare tãte jökrã nie.

¹⁹Mdakãre abko, Ngöbökwẽ ni tarebare kãne, ye mden kisete nita Ngöbö tarere amne nita ja tarere kwãrikwãri. ²⁰Akwa nire nire kãkwe niedre: Tita Ngöbö tarere, niedre kwe, ye btãrãbe tãdre bãtä ngwen mrãkãbtã, ni ye abko tä ni ngökö jirekãbe amne niara ñan raba Ngöbö tarere, ñobtä ñan angwane niara mrãkã tuen ie abko nuãre taredre, akwa tä tarere ñakare, ¿se abko Ngöbö tuen ñakare ie abko tareta era kwe ya? ¡Ñakare jire chi! ²¹Ne aisete niarakwe kukwe biani nuendre nie abko krörö: Nire nire kãta Ngöbö tarere ye kãkwe mrãkã taredre arato abko biani nuendre kwe nie.

5

Nikwe tödekadre Ngöbö Odeibti

¹Jesu abko Ni Dianinkã Ngöbökwẽ, ye nire nire kãta mike era amne tä tödeke bti, ni ye abko dãrebare Ngöbökwẽ, aisete Ngöbö ngobo. Ye abko, ti mrãkãtre, nire nire kãta ni rün tarere, ni ye abko kãta ni rün ye ngãbriãnkãtre tarere arato, ²aisete nita Ngöbö tarere amne nita niara kukwei mike tãte, ye ngwane nita Ngöbö ngãbriãnkãtre mda mda tarere arato abko tä nũke gare nie. ³Ye abko, nita Ngöbö tarere angwane, nita kukwe biani Ngöbökwẽ nuendre nie ye mike tãte jökrã amne, kukwe biani nuendre kwe nie, ye abko ñakare tare nuene, ñakare tribe doboko kwrere, ⁴⁻⁵ñobtä ñan angwane Jesu abko Ngöbö Odei ye nire nire kãta mike era jae, kãta tödeke bti, ni ye abko Ngöbö ngãbriãnkã. Erere arato, ni ye kãta jãndrãn jökrã kãmekãme Ngöbö rüere kä nebtã ganaine. Ye abko, tödeka kwatibe Jesubti, ye aibe köböire nita kukwe kãmekãme Ngöbö rüere ganaine.

⁶Mdakãre abko, Jesukristo abko Ngöbö Odei era metre nũkani ni ngãtãite, ye abko ño amne dãri kãkwe bã mikani. Ye abko, ñan ño aibe kãkwe bã mikani, akwa ño amne dãri arato kãkwe bã mikani. Erere arato, Ngöbö Üai ara jire kãta kukwe ne mike gare metre nie Jesukristobtä amne, Ngöbö Üai tä ni ngökö ñakare jire. Jesukristo abko Ngöbö Odei era metre, ye abko Ngöbö Üai tä mike gare nie. ⁷Ye abko, jãndrãn ketamã kãta kukwe era niere kore Jesukristobtä abko krörö: ⁸Ngöbö Üai amne ño amne dãri abko kãta blite ja kwrere jökrã Jesukristobtä. ⁹Ni mda abko tä kukwe niere ni mdabtã angwane, nita mike era. Ngöbö bãri ütiãte kri ni ngwã, aisete Ngöböta kukwe era erere niere Jesubtä ye abko bãri ütiãte, ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe era erere niere nie niara Odeibtä, aisete bãri rabadre era nikrã. ¹⁰Ne aisete, nire nire tä tödeke Ngöbö Odei Jesukristobti ye abko tä kukwe niebare Ngöbökwẽ niara Odeibtä ye mike era jae; akwa nire nire ñan tä kukwe niebare Ngöbökwẽ niara Odeibtä ye mike era jae, ni ye abko tä Ngöbö bã mike ni ni ngökaka kwrere, ñobtä ñan angwane kukwe era niebare Ngöbökwẽ ja Odei Jesukristobtä abko ñan tä mike era jae aisete. ¹¹Kukwe era metre niebare Ngöbökwẽ niara Odeibtä abko krörö: Ngöböta ni mike nüne kãrekãre niara Odei köböire. ¹²Ye aisete, nire nire tä tödeke Ngöbö Odei Jesukristobti, ni ye abko rabadi nüne kãrekãre Ngöböbe, akwa nire nire ñan tä tödeke Ngöbö Odei Jesukristobti, ye kãkwe ñan nũnandre kãrekãre Ngöböbe.

Kukwe mrã

¹³ Mdakäre abko ti mräkätre, munta Ngöbö Odei mike era jae, käta tödeke bti, ye köböire mun rabadi nüne kärekäre Ngöböbe abko rabadre gare metre munye, abkokäre tita tarä ne tike munye. ¹⁴ Mdakäre abko, nita krötö Ngöbö ken kukwe ribere ie, ye ngwane ni raba kukwe ribere jame ie, ñobtä ñan angwane, Ngöbö tö dreye nikrä abko erere nita kärere ie, ye ngwane tä ni kukwei kaen ngäbti ja moto kuinbti. ¹⁵ Nita jändrän kärere Ngöböye angwane, Ngöböta ni kukwei kaen ngäbti ja moto kuinbti abko garera nie, ye kwrere arato jändrän käräta ie nikwe, ye biandi kwe nie abko gare kuin nie arato.

¹⁶ Mdakäre abko, mun mräkä mden tua ja mike ngite munkwe angwane, kukwe btä ja mika ngite kwe, yebtä Ngöböke ñan mikadre ja tare nike kärekäre ja okwä bäre mento ne ngwane, munkwe blita kräke Ngöböbe angwane, Ngöböke mikadita nüne kärekäre jabe, ñobtä ñan angwane kukweta kwati btä ja mikata ngite abko käta ni mike kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, yebtä abko munkwe blitadre Ngöböbe kräke abko tita niere ñakare. ¹⁷ Kukwe jökrä kämekäme nuenta nikwe, yebti abko nita ja mike ngite Ngöbö rüere, akwa kukwe tarä ruäre btä nita ja mike ngite abkobtä Ngöbö ñan tä ni mike ja tare nike kärekäre ja okwä bäre mento.

¹⁸ Mdakäre abko, nire nire därebare Ngöböke abko Ngöbö ngäbriänkä, ni ye abko ñan tä niken ja mike ngite janknu Ngöbö rüere, ye abko garera nie, ñobtä ñan angwane Satana ngututu käme käkwe ñan diandrekä jakri abko ngäniene Ngöbö Odei Jesu därebare Ngöböke, käta ngibiare ja kisete, ye abko gare nie arato. ¹⁹ Ni abko Ngöbö ngäbriänkätre amne ni kä jökräbti temen tä nüne Ngöbö rüere abko tä Satana ngututu ngoto täni, ye garera nie. ²⁰ Akwa Ngöbö Odei nukani kä nebtä, käkwe ni töi tikani, Ngöbö era metre rabadre nuke gare nie abkokäre, ye garera nie arato. Ye mden kisete, Ngöbö era metre, ben nita nüne ketetibe mtare amne, nita nüne ketetibe Jesukristo Ngöbö Odei ara ben arato. Jesukristo ye abko Ngöbö era metre amne ni mikaka nüne kärekäre Ngöböbe arato abko nena gare nie ti mräkätre.

²¹ Mräkäre abko, mun ti ngäbriänkätre tikwe kwrere, jändrän ngwarbe sribebare ngöböre, ye ngäniene munkwe ja ngibia amne munkwe ñan mika ngöböre jae abko tita niere mrä munye. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bobukäre Juankwe 2 Juan

Juan ne mden käkwe tärä 1 Juan tikani arato. Niara abko Jesu kukwei ngwianka. Nire kräke tärä ne tikani kwe, btä töbikata jene jene. Meri nämane iti amne ngäbäkwe kwe, kräke Juankwe tärä ne tikani abko ni ruäre tä nütüre. Akwa kukwe “meri” amne “ngäbäkwe kwe” käta nitre gätäkä Jesu käbti bä mike kore abko ni kwati tä nütüre, aisete nitre tödekaka Jesubti kä nämane gätäre Jesu käbti, kräke Juankwe tärä ne tikani abko nütüta bäri.

Juankwe tärä ne tikani, ñobtä ñan angwane ni ni ngökaka nükani nitre tödekaka Jesubti ngätäite. Ni ni ngökaka ñan nämane kukwe era metre Jesubtä dirire amne tö namani nitre tödekaka Jesubti ngwianin ji blobti. Yebtä abko Juankwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti mikakäre mokre. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti käkwe ja taredre era metre kwärikwäri abko Juankwe niebare ietre.

Juanta köbö kuin juen

¹ Ti unbre amne ti nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka käta köbö kuin juen mun gätäkä Jesukristo käbti kräke. Ngöbökwé mun dianinkä jenena jakrä. Tikwe mun taredre diribare Ngöbökwé, ye kwrere tita mun jökrä tarere era metre. Ne abko ñan ti aibe käta mun tarere, akwa ni jökrä ie kukwe era metre Ngöbökwé nukanina gare abko käta mun tarere arato, ² ñobtä ñan angwane kukwe era metre Ngöbökwé nükani gare nie abko nita mike era jae amne nita tödeke bti abko erere nikwe mikadi era kärekäre. Ye mden kisete tita mun tarere era metre. ³ Ti mräkätre tikwe, Ngöbökwé nünamna metre munye, ye kwrere mun jökrä tä nüne amne mun tä ja tarere kwärikwäri. Ngöbö ni Rün nikwe btä Jesukristo ni Rün Odei kwe käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke amne mun ngwian ruentari tare kwe jae amne munkwe nuna jäme niara diebti abko ie ti tö.

Nikwe ja taredre kwärikwäri

⁴ Ti mräkätre tikwe, Ngöbö ni Rün nikwe käkwe nünamna ño nie abko erere mun ruäre tä nüne, ye tikwe gaba angwane, käi rababa nuäre kri tibtä. ⁵ Ti mräkätre tare tikwe, mtare nikwe ja taredre kwärikwäri abko tita kärere munye. Ne abko ñan kukwe mdara jire biani btin nuendre nie tikata tikwe munye, akwa kukwe bianina kena Ngöbökwé nuendre nie, arabe tita tiketa munye. ⁶ Amne Ngöbökwé kukwe biani nuendre nie, ye erere nita mike täte ne ngwane, nita ja tarere era metre kwärikwäri. Kukwe ne abko ñakare btin munkrä, ñobtä ñan angwane munkwe tödekani kena Jesubti angwane, munkwe ja taredre kwärikwäri abko diribare munye.

⁷ Mdakäre abko, munkwe ja taredre kore kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni kwati tä näin kwäräkwarä ni ngökakäre, käta niere krörö: Jesukristo abko därebare ñakare era metre ni kä nebtä kwrere amne niara ngrabare namani ñakare, tätre näin niere. Ni blitaka kore ye abko ni ni ngökaka amne Kristo rüe arato. ⁸ Nitre dirikä kore, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, sribi munkwe Ngöbökrä ñan rikadre ngwarbe abkokäre. Akwa Ngöbökwé sribi ütjä biandre munye, abkokäre munkwe ja ngibia, ⁹ ñobtä ñan angwane Kristo käkwe kukwe diribare, yebti ta ni mda mda jatadre kukwe bä jene dirire mda ne ngwane, ni yebtä Ngöbö tä nüne ñakare. Akwa kukwe diribare Kristokwe ye kwrere nire nire tä nüne, ni yebtä abko Ngöbö ni Rün nikwe amne Ngöbö Odei kwe tä nüne.

¹⁰ Nane ni ruäre rika basare munye, akwa kukwe diribare Kristokwe tita niere ne kwrere tä dirire ñakare ne ngwane, munkwe ñan ka ngäbti ja gwiriete die mikakäre amne munkwe ñan köbö ngwiantari ie, ¹¹ ñobtä ñan angwane nire nire käkwe ni ye kwrere kadre ngäbti ja gwiriete abko käkwe sribi käme ye die mikadi siba, aisete ni dirikä kore, ye munkwe ñan ka ngäbti jire chi.

¹² Kukwe tä kabre mda tikwe niedre munye akwa, ti ñan tö tikai jökrä täräbtä munye, ñobtä ñan angwane ti tö rikai ja tuen gwärere munbe yete bli-takäre munbe. Angwane nikwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä, abkokäre ti tö rikai yete. ¹³ Angwane nitre gätäkä Jesu käbti nete abko Ngöbökwé dianinkä jakrä arato, käta köbö kuin juen mun jökrä kräke. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bämäkäre Juankwe 3 Juan

Juan ne ara käkwe tärä 1 Juan amne 2 Juan tikani arato. Niarakwe tärä ne tikani niara kukwe muko iti kädian nämane Gayo kräke. Gayo nämane nüne, ye kánti Juan käkwe ni juani ruäre kukwe kuin Jesubtä dirire, akwa ni iti kädian nämane Diótrerefes nämane bike kri, aisete ñan tö namani nitre ye kain ngäbti. Ye ñan namani mate kuin Juanbtä, aisete niarakwe tärä ne tikani Gayoye, Gayo mikakäre mokre Diótrerefetä. Gayo abko nämane dirikätre kaen ngäbti kuin abko namani tuen kuin Juanye abko Juan tö namani niere Gayoye. Erere arato, Gayo käkwe nitre dirikä ye kadre ngäbti janknu abko ie Juan tö namani, aisete tärä ne tikani kwe Gayoye.

Juanta köbö kuin juen Gayoye

¹ Ti unbre amne ti nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka. Ti ne ara kätä köbö kuin juen makrä ti mräkä tare kri tikwe Gayo. Tikwe mun taredre diribare Ngöbökwe, ye kwrere tita ma tarere era metre Gayo.

² Ti mräkä, ma tare kri tikwe. Ma tä nüne kuin jäme jabtä Ngöböbe, ye kwrere arato jändrän jökrä raba neme bare kuin mae amne ma ñan rabadre bren nike abko tita kärere Ngöböye makrä, ³ ñobtä ñan angwane kukwe era metre Ngöbökwe mata mike ütiäte janknu jae amne kukwe era metre Ngöbökwe diribare mae abko erere ma tä nüne, ye abko ni ruäre rükaba nete, käkwe nieba tie abko käi rababa nuäre kri tibtä. ⁴ Kukwe era metre Ngöbökwe tä nünamna nie, ye kwrere ti ngäbriänkätre tikwe Jesu käfti ma kwrere tä nüne abko tita gain angwane, bäri kätä neme nuäre tibtä.

⁵ Ti mräkä tare tikwe, ni mräkä menteni tödekaka Jesubti, kräke ma tä sribi kuin nuene täte niaratre die mikakäre, kätä kaen ngäbti kuin, ye abko tuen bäri kuin tie. ⁶ Mata nitre menteni tödekaka Jesubti ye tarere kri, ye abko ja mräkätre gätäkä Jesu käfti tä nete abko ngwärekre tätre niere, aisete jändrän ñakare kwetre, yebtä makwe die mika. Makwe niaratre die mikadre ño, ie Ngöbö tö, ye kwrere makwe die mika niken mentokwäre ji ngrabare abko tita ribere mae, ⁷ ñobtä ñan angwane niaratre tä dikekä kwäräkwärä sribikäre Jesukristo kräke amne tä ja di kärere ñakare nitre tödekaka ñakare Jesubti yeye.

⁸ Ni ye kwrere abko nikwe kadre ngäbti kuin ja gwiriete die mikakäre, ñobtä ñan angwane ye kwrere nikwe niaratre die mikadi kukwe kuin era metre Jesubtä ngwiankäre kwäräkwärä.

Kukwe Diótrerefetä

⁹ Mdakäre abko, nitre gätäkä Jesu käfti tä yete, ie tikwe tärä tikaba, akwa Diótrerefes abko ñan tö nun kukwei mikai ütiäte jae, ñobtä ñan angwane tö rabai bäri ji dokwäte ni jökräbti abko erere tä bike kri kaibe, aisete ñan tö nun kukwei mikai ütiäte jae. ¹⁰ Ne aisete, ti näin nebe yete angwane, tikwe mäträdi btä mun jökrä ngwärekre, ñobtä ñan angwane tä näin blite ngwarbe nun ruere, ye kwe ñan tä neme dbe amne, ñan tä ja mräkätre Jesu kukwei dirikätre ye kaen ngäbti. Mdakäre abko, ni ruäre töta neme ja mräkätre ye kain ngäbti angwane, tä dokwä täke kän. Erere arato, ni ruäre tä Jesu kukwei dirikätre ye kaen ngäbti abtä niara tä kitekä mento nitre gätäkä Jesu käfti ye ngätäite, aisete tikwe mäträdi btä.

¹¹ Ti mräkä tikwe, ni mdakwe jändrän käme nuen ma okwäbti Diótrerefes kwrere, ye kwrere makwe ñan nuen siba, akwa ni mdakwe jändrän kuin nuen ma okwäbti, ye kwrere makwe jändrän kuin nuen siba, ñobtä ñan

angwane ni jen Ngöbökwe abko käta jändrän kuin nuene, akwa ni jändrän käme nuenkä abko ie Ngöbö gare ñakare. ¹² Ni jökrä okwäbti abko, Ngöbö kukwei kuin era metre Jesubtä käta nünamna nie, ye kwrere Demetrio tä nüne abko tätre niere Demetriobtä. Erere arato, Demetrio tä nüne metre abko nunta niere btä arato. Ne abko, nunta kukwe era erere niere abko gare kuin mae, ruen tie ti mräkä.

¹³ Ti mräkä, kukwe näma kabre tikwe niedre mae, akwa ti ñan tö tikai jökrä tärbtä mae, ¹⁴ ñobtä ñan angwane bä jötrö ti tö ja tuai mabe angwane, tikwe blitadi gwäre mabe.

¹⁵ Ngöbökwe kä jäme mika mabtä, ie ti tö. Mdakäre abko, ma kukwe muko jökrä tä nete käta köbö kuin juen makrä. Erere arato, nunta köbö kuin juen nun kukwe muko yete kräke abko makwe nie itire itire ie nunkrä. Abko kore se. Ne ngöra.

Tärä Tikani Judakwe Judas

Tärä ne tikaka abko kädian nämane Judas. Niara abko nire gare ñakare metre, akwa niara abko Jesu kukwei ngwianka kädian nämane Judas btä täräta tikani Lucas 6.16; Hechos 1.13 abko ni ruäre tä nütüre. Erere arato, Judas mdara jire abko ni Dänkien Jesu etba bati Santiago kwrere abko käkwe tärä ne tikani abko ni kwati tä nütüre arato, ñobtä ñan angwane Mateo 13.55; Marcos 6.3 käta blite Jesu etba kädian nämane Judabtä. Tärä ne tikaka abko ñakare Judas Iscariote.

Judas käkwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti mikakäre mokre dirikätre blobtä, ñobtä ñan angwane ni ruäre bikaka tödekaka Jesubti nükani nitre tödekaka Jesubti ngätäite niaratre ngökakäre amne niaratre ngwiankäre ji blobti. Nitre ye ngäniene nitre tödekaka Jesubti käkwe ja ngibiadre abko Judakwe niebare ietre. Ngöböta ja moto mike kuin ni kräke, käkwe ni ngite dianinkä mento nibtä, aiseite ni rabadre ja mike ngite janknu abko rabadre dbe abko nitre ni ngökaka nämane dirire, akwa ñakare kore abko Judakwe niebare. Nitre nünanka kira käkwe nünabare Ngöbö rüere angwane, Ngöbökwé mikani ja ngie nuen kri, ye kwrere Ngöbökwé nitre ni ngökaka ye mikadi ja ngie nuen kri arato abko Judas tö namani mikai gare nitre tödekaka Jesubti yeye, aiseite tärä ne tikani kwe kräke.

Judata köbö kuin juen

¹ Ti Judas käta tärä ne tike munkrä. Ti abko ni klabore Jesukristo kräke amne ti abko Santiago etba. Ngöbö ni Rün nikwe käkwe mun käräbare jakrä, käta mun tarere amne, mun ye arabe Ngöböta ngibiarebti Jesukristo kräke. Mun ye mden kräke tita köbö kuin juen. ² Ngöbö raba mun ngwen ruentari tare jae amne mun mika nüne bäri jäme kwe. Erere arato, raba mun tarere bäri kri abko ie ti tö.

³ Ti mräkätäre tare tikwe, nita dianintari gwaire siba Ngöbökwé, kukwe yebtä bäri ti tö rababa tärä tikai munye, akwa mtare kukwe mdara jire btä tikwe tärä tikadre jötrö munye ruen tie, aiseite ti bike tärä tike munye, nebtä ti bike ribere krörö munye: Kukwe kuin Jesubtä ye abko Ngöbökwé biani batibe juta deme kweye abko ñan rabadre kwitani. Kukwe ye dokwäre munkwe rü abko ti tö nibi ribei munye, ⁴ ñobtä ñan angwane ni nükani ruäre mun ngätäite. Nükani tiebe mun ngökakäre abko käta bike dirikätre kuin kwrere, akwa ñakare kore. Nitre ye ara Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen abko Ngöbö Kukwei käkwe niebare kira. Ni ye abko ni ngututu moto kämekäme Ngöbö rüere. Ngöböta ni tarere ja moto kuinbti, aiseite ni rabadre kukwe kämekäme nuene bätäkä ngwarbe, akwa Ngöbökwé ñan ni mikadre ja ngie nuen, tätre niere, erere tätre nuene. Erere arato, Jesukristo ni Dänkien amne ni Bkänkä itibe abko ie tä trö kwite, käta rükente.

⁵ Ti bike kukwe niere, ne garera munye, akwa ti bike miketa töre jirekäbe munye abko krörö: Ngöbökwé nitre israelita dianinkä Egipto bäre mento angwane, nire nire käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani era ye abko Ngöbökwé ganinkä jökrä kä kaibete. ⁶ Bobukäre abko, angele ruäre nämane sribire Ngöbökrä, sribi ye abko kitani temen kwetre amne, namani bike kri, käkwe kä kuin Ngöbö kánti mikaninkä. Ye mden dokwäre abko kä iko te Ngöbökwé kitani ngite kärekäre abti kä mrä angwane, Ngöbökwé kukwe ukadite kräke abko tä ngibiadre kä ye kánti. ⁷ Mdakäre abko, kukwe nakaninkä angelebtä, ye kwrere nakaninkä arato nitre Sodomaböbtä amne nitre Gomorraböbtä. Erere arato, nitre nünanka juta känimekänime Sodoma amne Gomorra bäre

temen, yebtä nakaninkä. Nitre nünanka juta yete ye namani ja mike gure bati bati nekwäre sekwäre amne, nitre brare abko namani bike merire jae kwärikwäri. Erere arato, nitre merire namani bike brare jae kwärikwäri amne kukwe kämekäme kore ye aibe mdei namani krübäte ietre abkobtä ja kitani kwetre. Abtä Ngöbökwé mikani ja ngie nuen, käkwe ganinkä kärekäre ñukwä jutrate. Kukwe nakaninkä kore, ye abko namani ja töikrä ni jökrä kräke.

⁸ Kukwe nakaninkä kore ja töikrä, akwa nitre kirakira käkwe ja mikani ngite kore, ye kwrere jire nitre dirikä blo käta ja mike ngite mtare mun ngätäite. Ja mikadre ngite bätäkä ngwarbe kwetre abko dbe, ye abko mikata tuadre ietre köböre, tätre niere abko erere tätre ja mike ngite. Erere arato, ni Dänkien Jesukristo di kri, ye abko mikata ngwarbe kwetre. Erere arato, üai kämekäme amne angeletré Ngöbökwé tuen ñakare abko rüere ñan ñäkädre jire, akwa niaratre abko tä ñäke rüere. ⁹ Akwa angele ütiäte kri kädianta Miguel nämane ja kwete Moisés ngwäkäbtä diablube angwane, angele Miguel ye ie ja nukani töre ñakare ñäke taretare diabluye au jakrä, aiseté Ngöbökwé diablu kada ketadre abkokäre, niebare krörö kwe diabluye: ¡Ni Dänkien Ngöbö käkwe ma kada keta! niebare kwe ie. ¹⁰ Akwa dirikätre blo ye abko ie üai kämekäme amne jändrän mda mda gare ñakare, akwa tätre ñäke taretare rüere. Erere arato jändrän ngwarbe töi ñakare käta jändrän gare ie aibe nuene, ye kwrere jire nitre ye tä nüne amne tätre kukwe nuene kämekäme. Ye dokwäre abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen abko känänta au kwetre jakrä.

¹¹ ¡Aiteeje, dirikätre blo ye bobre jakän! ñobtä ñan angwane Caín käkwe nünabare ño, ye kwrere niaratre tä nüne. Erere arato, kira ni iti kädian nämane Balaam abko nämane Ngöbö Kukwei niere ngwian ganainkrä jae, ye kwrere nitre dirikä blo käta dirire ngwian ganainkrä jae. Mdakäre abko, ni iti kädian nämane Coré abko moto namani romon Moisés rüere abko dokwäre Ngöbökwé kämikani, ye kwrere rakadikä arato niaratrebtä.

¹² Mdakäre abko, dänta jübente bäta nebe käme, ye kwrere abko nitre dirikä blo tä mun ngätäite, ñobtä ñan angwane munta ja tarere kwärikwäri, ye bä mikakrä munta mröre ketetibe, ye kanti abko dirikätre blo käta mröre kabrekabre, tä dö ñaen kabrekabre abko käita nebe nuäre btätre amne tätre mun mike ütiäte ñakare. Ye abko, kukwe gaidre kri abko tätre nuene. Erere arato, tätre ja bä mike ni mda mda ngibiabükä kwrere, akwa tätre ja ngibiare au. Mdakäre abko, müta aibe tä kite jüben amne ñü ñakare te, aiseté müreta niken juenkä mentokwäre, ye kwrere jire niaratre tä nüke, bti näin ta, akwa ñan tä ni die mike jire chi. Erere arato, kri rabadre ngwäre ngwäre abko käita nüke amne ngwäta nebe ñakare btä, ye kwrere jire niaratre tä amne, kri ngatanina kwrere jire bäta nebe abti diankata ngätri ngöi kuin, ye kwrere jire niaratre tä arato. ¹³ Erere arato, mrenta nebe romon, tä niken nakwenkä käta niken däi dobrore kämekäme kite jate jate, ye kwrere jire nitre dirikä blo tä kukwe kämekäme gaidre kri ye nuene. Erere arato, muke tä niken mentokwäre amne ñan tä näin metre ta, ye kwrere jire tätre näin, ye dokwäre abko kä bäri iko krübäte, te Ngöbökwé kitadi ngite kärekäre.

¹⁴ Mdakäre abko ni iti kädian nämane Enoc käkwe nünabare kira Adán mräkä ni kükü ja täritäri Adán täbti abko käkwe kukwe niebare krörö nitre dirikä blo yebtä: ¡Tuen nete! Angele deme mili kabre kabre krübäte abko ben ni Dänkien jatadi. ¹⁵ Angwane nitre ngututu moto kämekäme Ngöbö rüere käkwe kukwe nuenbare diän diän, erere arato ñäkäbare taretare kwetre Ngöbö rüere, ye dokwäre ni Dänkien jatadi mike ja ngie nuen jökrä, niebare Enokwe nitre dirikä blo yebtä. ¹⁶ Jändrän jökrä Ngöbökwé btä tätre ñäke amne jändrän keta kabre abko rüere tätre blite taretare. Erere arato, kukwe kämekäme mdei

ietre, ye aibe jiebti tätre nakwen. Mdakäre abko, tätre ja käikitekä krübäte au amne tätre niken blite nuäre nuäre ni mda mdabe jändrän diankakäre kån.

Nünandrekä dite

¹⁷ Akwa ti mräkätre tare tikwe, kukwe tä nakenkä mtare, yebtä nitre Jesukristo kukwei ngwianka käkwe diribare ño ño, ye munkwe ngwian töre jae. ¹⁸ Niaratre käkwe niebare krörö munye: Kä mrä angwane, ni jatadi ruäre abko käkwe Ngöbö mikadi yakrä jae amne kukwe kämekäme mdei ietere, ye aibe jiebti rabadi nakwen abko erere nünandi kwetere, niebare kwetere munye, ye munkwe ngwian töre jae. ¹⁹ Nitre dirikä blo ye abko tä mun mike rüre jabe kwärikwäri amne kukwe kämekäme mdei ietere, ye aibe jiebti tätre nakwen amne Ngöbö Üai ñakare btätre.

²⁰ Akwa ti mräkätre tare tikwe, kukwe kuin deme Jesukristobtä diribare munye, mikata era munkwe, yebtä munkwe ja die mika nünenkä bäri dite mda amne munkwe blita Ngöböbe Ngöbö Üai Deme köböire. ²¹ Erere arato, Ngöböta mun tarere kri, yebtä munkwe nuna janknu amne, ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mikadi kuin nikrä, käkwe ni mikadi nüne kärekäre jabe, ye munkwe ngibia ngäbti.

²² Angwane nitre ruäre käkwe tödekadre janknu Jesukristobti abko töita niken kwäräkwärä, ni ye abko munkwe ngwian ruentari tare jae, töi mikakäre kwatibe ni Dänkienbti. ²³ Amne ni mda mda kebera Jesukristo rükente, abtä bikera niken ja tare nike ñukwä jutrate, ye abko munkwe diantari ñukwä jutra ngäniene, niaratre ñan rabadre nianinte kärekäre abkokäre. Amne ni mda mda abko munkwe ngwian ruentari tare jae, akwa ni bren krübäte abtä kä jüräta nebe nißtä kise mike dån kwebtä, ye kwrere jire nitre ye abko krübäte, aisetere munkwe ja ngibia niaratre ngäniene arato. ²⁴⁻²⁵ Mrä abko, Ngöbö itibe ni Diantarikä nikwe abko di tarä täte mun ngibiakrä, mun ñan rikadre niara bäre mento abkokäre. Amne kä bä nuäre Ngöbö kanti, ye te Ngöbö rabadre nebe mun ngwena kuin deme amne kä rabadre nuäre munbtä nebe yete, abkokäre Ngöbö di tarä täte arato, aisetere Ngöbö aibe bä nuäre, yebtä raba mikani ütiäte amne, niara aibe raba mikani ütiäte jrei kwrere. Erere arato, niara aibe di kri jändrän jökräbti ta amne niara aibe jändrän jökrä bkänkä, yebtä abko kira dekä, mtare amne kärekäre Ngöbö aibe rabadre mikani ütiäte kri ni Dänkien Jesukristo köböire. Amen. Abko kore se. Ne ngörä.

Kukwe Mikani Tuare Juanye Apocalipsis

Ni ja tōitikaka Jesube kādian nāmane Juan kākwe tārā ne tikani. Niarakwe tārā mda mda tikani arato abko krōrō: Kukwe Kuin Jesubtā Tikani Juankwe, 1 Juan, 2 Juan, 3 Juan. Juan nāmane kitani ngite kā butu kādianta Patmos ye kānti angwane, niarakwe tārā ne tikani.

Jesu ara jire kākwe tārā ne tikamna Juanye. Nita jāndrān tuen ño kōbōre, ye kwrere jire kukwe jōkrā tā tikani tārā nebtā abko Jesukristo kākwe mikani tuare Juanye, amne kukwe jōkrā niebare Ngōbōkwe Juanye abko Juankwe kukwei nuani kōbōre, ye abko Jesukristo kākwe tikamna tārāre ie. Kāne abko, Jesukristo kākwe ja mikani tuare kōbōre Juanye angwane, Jesukwe kukwe tikamna tārābtā biandre nitre gātākā Jesu kābti nūnanka juta keta kükü kānti kā Asiate.

Mdakāre abko, Satana tā rüre kāre Ngōbō rüere, ye abko rakadrekā ño ño Juan nāire mentokwāre abko Juankwe tikani tārābtā Ngōbō amne Ngōbō Odei Jesukristo kākwe Satana btā sribikā kwekwe ganaindi kwārābe rükadre gare metre nitre tōdekaka Jesubti yeye abkokāre.

Kukwe kāne

¹ Kukwe mden mden rakadikā bā jōtrō abko rabadre gare nie abko Ngōbōkwe mikani Jesukristo kisete mikakāre gare sribikā kwekwe ie. Akwa kukwe ye rabadre gare, abkokāre Jesukristo kākwe angēle kwe juani niere ti Juan sribikā kwe neye. ² Ye abko, tikwe dre dre tuaba Ngōbō kukweibtā amne Jesukristo kākwe kukwe mikani tuare ño ño tie abko tita niere metre jōkrā arato. ³ Kukwe biani Ngōbōkwe ni Ngōbō kukwei niekā neye, nebtā nire nire kākwe ñākadre amne nire nire kākwe kukwe nuadre amne mikadre tāte kwe, ni yebtā abko kā rabadi nuāre kri amne Ngōbōkwe ja di biandi ie, ñobtā ñan angwane kukweta tikani tārā nebtā kebera nakenkā.

⁴⁻⁵ Nitre gātākā Jesu kābti kā keta kükü te kā Asiate, krāke ti Juan tā kōbō kuin juen krōrō: Ngōbō tā nire amne Ngōbō nāmanena nire amne arabe jatadi, erere arato ūai ni kükü tā kūrā gobrankrā Ngōbōkwe ye ngwāreki, erere arato Jesukristo kāta kukwe niere era metre Ngōbōbtā amne niara aibe nūkaninta nire kāne amne niara tā gobrane jrei jōkrā kā nebtā btā ta—niaratre kākwe ja moto mika kuin munkrā amne mun mika nūne jāme kwetwe, ie ti tō.

Jesukristo kāta ni tarere amne ja dārie ianinte krusobtā kwe angwane, ni tikaninte kwe, ni nāmane ngite Ngōbō rüere ye ngāniene. ⁶ Niarata gobrane nibtā. Erere arato, niarakwe ni mikani blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre sribikāre Ngōbō niara Rūn krāke, aisetē jkristo raba kāikitaninkā kārekāre amne niara di raba kri kārekāre! Amen.

⁷ Olo ketete munkwe.

Kristo jatadita mūtābtī, ye ni jōkrā kākwe tuadi.

Nitre kākwe niara dākāninte bukobti, ye ara jire kākwe tuadita arato.

Ye ngwane ni kā jōkrābtī temen rabadi nekwetekā ja jiebtī, kā rabadi ja müaire. Abko kore se. Amen.

⁸ Ni Dānkien Ngōbō kāta niere krōrō: Ti abko tārā okwā kena kādianta alfa amne tārā okwā mrā kādianta omega. * Ti nāmanena jāndrān jōkrā kānenkri kena amne ti rabadi jāndrān jōkrā tābtī mrā. Ti abko Ngōbō Di Kri Jāndrān Jōkrā Nuenkrā kāta niere.

* **1:8** alfa amne omega. Alfa abko tārā okwā kāne alfabeto griegorebtā amne omega abko tārā okwā mrā alfabeto griegorebtā, ye kwrere Jesukristo abko nāmane kāne amne niara rabadi jāndrān jōkrā tābtī mrā.

Ni bā Ni Kā Nebtā Ngobo kwrere abko Juankwe tuani

⁹ Ti abko Juan. Jesu kābti ti ne mun mrākā munkwe amne, munta ja tare nike tōdekabtā Jesubti, ye kwrere tita ja tare nike arato. Erere arato, Ngōbōta gobrane munbti, ye kwrere tā gobrane tibti arato amne, munta nūnenkā dite jabtā tōdekakāre janknu Jesubti, ye kwrere jire tita nūne arato. Ye abko, Ngōbō Kukwei kuin metre ti nāmane dirire amne kukwe kuin Jesubtā ti nāmane niere, dokwāre ti kitaba ngite, aisete ti nāma ngite kā butu kādianta Patmos ye kānti. ¹⁰ Angwane bati bāmānte, Ngōbō Ūai nāma tāte tibtā angwane, ti trōkri ni kukwei jaraba krikri bāsi drū kukwei kri kwrere tie se kwrere. ¹¹ Ni kukwei ye abko kake tike nieba krōrō tie:

Jāndrān tuata makwe, ye erere tike jōkrā tārābtā, bti nitre gātākā Jesu kābti tā juta keta kükü te kā Asiate, ye kānti makwe juan abko krōrō: juta Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia amne Laodicea ye ie makwe tārā ye juan, nieba kwe tie.

¹² Ye btārābe ti rikwitateba angwane, ni nāma blite abko tikwe tuaba angwane, oro dātebare űotra grāre nāma krā kükü, btā ti okwā rababa. ¹³ Akwa űotra grā krā kükü ye ngātāite abko ni nāma iti abko bā rababa Ni Kā Nebtā Ngobo kwrere abko btā dān nga nūke mate ngotobtā temen nāma amne, koria orore abko nāma kitani ja kōtābti ta kwe, btā ti okwā rababa. ¹⁴ Angwane niara dokwā drūen abko ngwen būrere jōkrā obeja drūen bātāninte kuin deme kā lana bā ngwen būrere, kwrere jire bā rababa tuen tie amne, nieve ngwen būrere, kwrere jire bā rababa tuen tie amne okwā abko rababa trā ngitiekā űukwā jutra kwrere jire rababa tuen tie. ¹⁵ Erere arato, bronse kukwata kuin űukwāte abko tā nebe trā ngitiekā, ye kwrere jire niara ngoto rababa tuen tie amne űōta kite kri abko ngōta nebe juuu, ye kwrere jire niara kukwei rababa ruen kri tie. ¹⁶ Amne niara kise ruenkri abko te muke nāma kwā kükü rababa tuen tie. Erere arato, ngitra tu grine grine jabtā jūtre kwārikwāri ye kwrere kukwe rababa betekā kadate, rababa ruen tie amne, űānā trāta ngitiekā dirare, ye kwrere jire niara ngwāre, rababa tuen tie.

¹⁷ Ni ye btā ti okwā rababa kore angwane, ti rikaba ngitiekā ngwākāre kwrere niara ngotobtā temen, akwa niarakwe ja kise ruenkri mikaba tibtā, bti nieba kwe tie:

Ma űān rekwetaka tibtā. Ti nāmanena jāndrān jōkrā kānenkri kena amne ti rabadi jāndrān jōkrā tābti mrā. ¹⁸ Ti abko tā nūne kārekāre. Ti ne mden krūtani bati, akwa ti nūkaninta nire amne mtare tita nūne kārekāre. Mdakāre abko, ti bāri di kri gata yekrā, aisete tita gata dānkiene amne ti di tārā ni juankrā kārekāre Ngōbō okwā bāre mento amne ti di tārā ni diantarikrā gata ngāniene, ye bā mikakrā llabe gatakwe kā nakebtā tā ti kisete.

¹⁹ Ne aisete, makwe jāndrān turi, ye erere tike jōkrā tārābtā. Dre tā nakenkā mtare amne dre rakadikā mtare mentokwāre, ye tike jōkrā tārābtā. ²⁰ Amne muke kwā kükü tā ti kise ruenkri makwe turi, erere arato űotra grā orore krā kükü makwe turi, ye abko tā dre bā mike abko tā tiebe, aisete űān nibi nūke gare mae, ye abko ti bike niere mae abko krōrō: űotra grā orore krā kükü, ye abko nitre gātākā ti kābti juta keta kükü kānti kā Asiate abko bā mikata amne, muke kwā kükü ye abko angele tre ni kükü tā nitre gātākā ti kābti juta keta kükü ngibiabtikā abko bā turi kore makwe abko nieba kwe tie.

2

Tārā nitre gātākā Jesu kābti juta Efesote krāke

¹ Angwane angele tā nitre gātākā ti kābti juta Efesote ngibiare, ye ie tārā tike krōrō:

Ti kise ruenkri abko te muketa kwä kükü amne ñotra grä orore krä kükü, ngätäite tita dikekä die mikakäre, ti ne mden käta niere krörö: ² Dre dre nuenta munkwe, ye gare jökrä tie abko krörö: Munta sribire tare krübäte Ngöbökrä, ye garera tie amne ja tare nikabtä munta nünenkä dite jabtä, ye gare tie. Mdakäre abko, ni ruäre diän diän tä nüne Ngöbö rüere, tä kite ja Ngöbö kukwei ngwianka niere abko ben munta ja gete ñakare, akwa munkwe mikani ñäräre kuin amne nämane näin ni ngökö, ye abko munkwe gani btätre, aisete munkwe juantari, ye abko gare kuin tie arato. ³ Mdakäre abko, munta nünenkä dite tibtä amne munta ja tare nike kri ti dokwäre, akwa mun nebe dräre ñakare tödekabtä tibti, ye abko gare kuin tie arato, yebtä käta nebe nuäre tibtä.

⁴ Akwa mun jatani tödeke krire tibti angwane, mun nämane ti tarere kri, ye kwrere munta ti tarere ñakare mda, ye aibe tuen blo munbtä tie. ⁵ Ne aisete mun nämane ti tarere kri kena, ye ngwenta töre jae, bti mun jata ja maketa Ngöböbe angwane, mun nämane ti tarere kri kena, ye kwrere munkwe nuenta. Akwa munkwe ñan nuendreta kore ne ngwane, ñotra grä tä mun bä mike yete, ye ti bike denkä mento nitre gätäkä ti käbti mda mda ngätäite. Akwa munkwe ja makädita Ngöböbe ne ngwane, tikwe ñan ñotra grä ye diandikä mento munkän. ⁶ Akwa kukweta keteti munta nuene kuin abko nitre nicolaita käta kukwe nuene diän diän, kukwe yebtä mun mätä kri, ye abko kuin tuen tie, ñobtä ñan angwane kukwe nuenta kwetre yebtä ti mätä kri arato.

⁷ Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tarä, aisete Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte. Angwane nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Ni ye ie tikwe kä biandi kri ngwäkä ni mikakrä nüne ye kwetadre angwane, rabadi nüne kärekäre kä kuin Ngöbökwete abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Esmirnate kräke

⁸ Yebti nieba mda kwe tie:

Angele tä juta Esmirnate nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye ie tarä tike krörö: Ti Jesukristo nämänena jändrän jökrä känenkri kena amne rabadi jändrän jökrä täbti mrä. Ti krütani akwa nukaninta nire abko käta niere krörö: ⁹ Munta ja tare nike amne mun bobre, jändrän ñakare munkwe, ye gare kuin tie, akwa jändrän Ngöbökwete tarä kabre munkwe kä kämbti sete, aisete Ngöbö ngwärekre mun jändrän bkäne kabre amne ñakare bobre era metre. Mdakäre abko, nitre ruäre tä ja israelita era metre niere abko tä ñäke blo mun rüere, ye gare kuin tie, akwa Ngöbökrä niaratre abko ñakare israelita era metre, ñobtä ñan angwane tä tödeke ñakare tibti, akwa niaratre tä gätäre Satanakrä. ¹⁰ Mdakäre abko, mun kebera ja tare nike tödekabtä tibti angwane, diablukwe ni juandi mun ruäre kite ngite kä teri, akwa munkwe ñan ja tare nikadi raire. Köbö jätäbe munkwe ja tare nikadi. Mun raba ja tare nike kore angwane, munkwe nünanka dite jabtä abti mun krütadi tödekabtä tibti. Mun krütadre kore ti dokwäre, ye ngwane munkwe mun rüe ganandi. Ye ütiäre tikwe mun mikadi nüne kärekäre Ngöböbe.

¹¹ Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tarä aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwetre mikakäre täte. Nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Ngöbökwete kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöbökwete ñan juandi ja okwä bäre mento, akwa kadi ngäbti kwe nünakäre kärekäre ben, aisete ñan krütadi bobukäre abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Pérgamote kräke

12 Yebti nieba krörö kwe tie:

Angele tä juta Pérgamote nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye ie tärä tike krörö:

Ti Jesukristo kwe ngitra tu grine jabtä jütre kwärükwäri tä abko käta niere krörö: ¹³ Satana tä gobrane Pérgamote, kánti munta nüne, ye abko gare kuin tie. Satana tä gobrane yete, akwa mun tä tödeke kwatibe tibti, käta nünenkä dite tibtä. Juta munkwe, kánti Satana tä nüne, ye kánti ni iti tödekaka tibti kädian nämane Antipas nämä nüne, akwa kämikani kwetre tödekabtä tibti, akwa ti rükaninte ñakare kwe. Ye näire mun nämä tödeke kwatibe tibti arato amne munkwe ti rükaninte ñakare, yebtä käta nebe nüäre tibtä.

¹⁴ Akwa kukwe ruäre tä mun ngätäite yete abko ñakare dbe tuen tie abko ti bike niere munye abko krörö: Mekera Moisés näire nitre israelita käkwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, abkokäre jändrän kämikani ngöbö ngwarbeye abko nitre israelita käkwe kwetadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae amne, ja mikadre gure bati bati kwetre* abko ni iti kädian nämane Balaam käkwe diribare kira Balaye abko erere Balakwe bä mikani nüäre nuendre nitre israelita okwäte. Mtare, ni ruäre mun kánti yete tä kukwe ye kwrere mike ütiäte jae, käta ja mike ngite kore, ye abko tuen blo tie. ¹⁵ Mdakäre abko, kukwe diribare kira Balaamkwe, ye kwrere arato kukwe dirita nitre nicolaitakwe abkokri ni ruäre mun kánti yete tä neketete, ye abko tuen blo tie. ¹⁶ Ne aisete, munkwe kukwe käme ye kita temen amne munkwe ja makäta Ngöböbe! Munkwe ñan nuendre kore ne ngwane, ngitra tu grine jabtä jütre kwärükwäri, kwrere jire ti kukweita betekä ti kadate, yebti ti näin rüre jökrä niaratrebe yete.

¹⁷ Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tärä aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe. Kira Ngöbökwé mrö kädianta mana biani kwetadre nitre israelitaye nünakäre. Angwane mtare nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere abko ie mana tä ükani tiebe abko tikwe biandi kwetadre ie. Erere arato, tikwe jä ngwen büreere biandi ie nänkrä kä känbnti amne jä yebtä abko ni käi btin tädi tikani abko gare ñakare ni mda mdaye, akwa nire nire ie tikwe jä ye biandi, aibe ie ni käi btin ye rükadi gare.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Tiatirate kräke

18 Yebti nieba krörö mda kwe tie:

Angele tä juta Tiatirate nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye kräke tärä tike krörö:

Ngöbö Odei okwä bä ñukwä jutra kwrere amne bronse bätäninte kuin tä nebe trä ngitiekä, kwrere jire ngoto bä ie abko käta niere krörö: ¹⁹ Munta dre dre nuene, ye gare jökrä tie abko krörö: Munta Ngöbö tarere amne ni mda mda tarere amne, munta tödeke kwatibe Ngöböbti amne, munta sribire kuin amne munta ja tare nike tödekabtä tibti angwane, munta nünenkä dite jabtä, ye gare kuin tie. Mdakäre abko, munkwe tödekani krire tibti angwane, mun nämane jändrän kuinkuin nuene, akwa mtare munta nuene bäri kuin, ye abko gare kuin tie arato.

²⁰ Akwa jändrän ketetibe nuenta munkwe abko tuen blo tie abko krörö: Meri tä iti mun ngätäite yete abko ja Ngöbö kukwei niekä tä niere au jabtä, ye abko tä näin dirire sribikä tikwetikwe ngökakäre, käta näin niere krörö: ja mikadre gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae amne mrö ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko kwetadre tä näin dirire. Meri kädian

* **2:14** ja mikadre gure bati bati kwetre. Números 25.1-2 tä blite kukwe nebtä. Nitre israelita käkwe ja mikani gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae.

nãmane Jreina Jezabel kãkwe diribare kira, ye kwrere jire meri ye tã nãin dirire abko munta tuemetre dirire mun ngãtãite yete. Ye abko tuen ñakare dbe tie. ²¹ Meri ye abko kãkwe kukwe kãme Ngõbõ rüere ye kitadre temen, bti tõdekadre Ngõbõbti kwe, abkokãre tikwe kã bianina ie, akwa tõ ja mikai gure bati bati janknu, ye abko ñan tõ mikai temen arato. ²² Ne aisete, ti bike mike ja ngie nuen, kãkwe mikadi bren jume amne rabadi ja tare nike jãnbti. Erere arato, nire nire kãta niara kukwei mike tãte amne tã nãin ja mike gure bati bati ben, ye abko tikwe mikadi ja tare nike kri krübãte meri ye kukwei mikabãtã tãte, akwa kukwe kãme ye kitadre temen kwetre angwane tikwe ñan mikadi ja tare nike kore. ²³ Erere arato, nire nire tã nekete niarakri, ye abko tikwe gadikã jõkrã. Yebtã abko kukwe kaibe ni jõkrã tõibtã abko gare jõkrã tie abko rükadi gare tibãtã ni jõkrã gãtãkã ti kãbti kã ketareketare temen ie amne, ni itire itire kãkwe dre nuendre, ye erere tikwe ütã biandi ie.

²⁴ Angwane mun mda mda tã juta Tiatirate yete arato, akwa meri dirikã blo, jiebti munta nãin ñakare amne, kukwe ütãte Satanakwe tã ùkani kaibe tiebe nieta kwetre abko gare ñakare munye. Mun ye abko kõtãrã tikwe ñan kukwe mdara jire mikadi mda, ²⁵ akwa munta tõdeke metre tibti, ye kwrere munkwe nuen janknu abti ti jatadi nüketa abko ti tõ niei kore munye.

²⁶ Erere arato, nire nire kãkwe ja tare nikadre tõdekabãtibti, kãkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkã kwrere amne nire nire kãkwe ti kukwei mikadi tãte, ye abko tikwe mikadi gobrane nitre nünanka kã ketareketare temen yebti. Ti Rün kãkwe ja di biani gobrankrã kore tie, ye kwrere tikwe ja di biandi ietre gobrankrã. Ti abko tã gobrane krõrõ:

²⁷ Angwane niara kãkwe gobrandi ja di kribti amne, bãsi dobro sribeta kantrare metata krito ribi jierore bti amne tã ngidiente kiakia jõkrã, ye kwrere gobrandi kwe. *Salmos 2.9*

²⁸ Erere arato, nitre ganainkã abko ie tikwe muke kri tã kite kãin dekã biandi. ²⁹ Ye abko, nitre gãtãkã ti kãbti tã nüne juta keta küküte kã Asiate, ye olo tãrã aisete, Ngõbõ Üai tã dre niere, ye ie olo ketate kwetre mikakãre tãte abko nieba kwe tie.

3

Tãrã nitre gãtãkã Jesu kãbti juta Sardite krãke

¹ Yebti nieba kwe tie: Angele tã juta Sardite nitre gãtãkã ti kãbti ngibiare, ye abko krãke tãrã tike krõrõ:

Ti Jesukristo, kwe üai Ngõbõkwe ni kükü amne muke kwã kükü tã abko tã niere krõrõ munye: Munta dre dre nuene, ye gare jõkrã tie. Munta nüne kuin metre Ngõbõkrã ni mda mda ngwãrekri, aisete mun tuen kuin ni mda mdaye, akwa ni krütani kwrere jire munta Ngõbõ ngwãrekri, ñobã ñan angwane munta nüne kãme, kãta ja mike ngite krübãte Ngõbõ rüere. ² ¡Ne aisete mokrere jabti munkwe amne munta dre dre nuene, yebtã munkwe tõbika kuin ja kãne! Kukwe ruãre kuinkuin munta nuene, akwa kitera neme munye, ye kãnentarita ja dibti ja kãne, tita niere munye, ñobã ñan angwane sribi nuenta munkwe Ngõbõkrã, nin munta nuene tãte jõkrã tuen tie. ³ Ne aisete, kukwe diribare munye, munkwe kani ngãbti, ye munkwe ngwianta tõre jae abko jiebti mun rankwata, amne munta ja mike ngite Ngõbõ rüere, ye kita temen munkwe, kãkwe ja mãkãta Ngõbõbe abko tita niere munye. Akwa munkwe ñan mokredre jabti ne ngwane, ni gokã rükadre ñongwane gare ñakare nie, akwa batibe tã nuke, ye kwrere batibe ti rükadi mun mike ja ngie nuen yete.

⁴ Akwa nitre gätäkä ti käfti, ye ngätäite ni tarä ruäre juta Sardite yete abko tä nüne metre, ñan tä ja mike ngite ni mda mda kwrere, ye abko ni ngämi dän ngwen büre kwtre mike dobroro kwrere. Ne aiset, niaratre abko käkwe dän ngwen büre kitadi jabtä, nünabare metre amne deme bä mikakäre. Niaratre rabadi dikekä tibe dän ngwen büre te, ñobtä ñan angwane ganainbare jökrä kwtre aiset. ⁵ Ye abko, nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tifti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Nitre ye käkwe dän ngwen büre kitadi jabtä, niaratre abko metre Ngöbö ngwäreki bä mikakäre, erere nünandre kärekäre Ngöböbe kwtre. Erere arato, nünandi kärekäre kwtre, aisete kaita tikani tarä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare yebtä amne tikwe ñan kä diandrekä mento. Mdakäre abko, ni ye abko ni jen tikwe, tikwe niedi ti Rün ngwäreki amne angeletere Ngöböke ngwäreki arato. ⁶ Ye abko, nitre gätäkä ti käfti tä nüne juta keta küküte, ye olo tarä aiset, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käfti juta Filadelfiate kräke

⁷ Yebtä nieba kwe tie: Angele tä juta Filadelfia nitre gätäkä ti käfti ngibiare, ye ie tarä tike krörö:

Ti Jesukristo abko kuin deme amne kukwe era metre niekä. Erere arato, llabe jrei Davikwe jukwe juta Jerusalén btin ye tikakrä abko tä kisete amne, jukwe dikadre kwe angwane, ni mda ñan raba tiketa jire chi. Erere arato, jukwe tikadre kwe angwane, ni mda ñan raba diketa jire chi. Ti Jesukristo ye abko kätä niere krörö munye: ⁸ Munta dre dre nuene, ye gare kuin jökrä tie. Tikwe jukwe tikani kwati mun känenkri, ye ni mda ñan raba diketa jire munkän abko tuen nete. Mun abko di ñakare bökan nünankrä tikrä, akwa munkwe ti kukwei mikani täte jökrä amne munkwe ti rükaninte ñakare. ⁹ Ye abko, nitre ruäre därebare ni israelitakri tä ja israelita niere au jabtä, akwa niaratre tödeke ñakare tifti, aiset ñakare israelita era metre Ngöbö ngwäreki. Niaratre tä ngwarbe ni ngökö amne niaratre abko Satanakwe era metre. Niaratre ye abko tikwe ngwiandi nuke ja mike bobre ngukudokwäfti mun ngotobtä temen angwane, tita mun tarere kri abko niedi kore kwtre.

¹⁰ Angwane munkwe ja tare nikadre tödekabtä tifti angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä, tikwe nieba, erere munkwe mikani täte jökrä. Ye mden kisete, Ngöböke kukwe juandi kri ni jökrä kä nebtä nünanka Ngöbö rüere ye rüere, niaratre nuatekäre ja käne angwane, nitre ye käkwe ja tare nikadi kri, akwa mun abko käkwe ti kukwei mikani täte abko ütiäre tikwe mun ngibiadi ja tare nika ye ngäniene. ¹¹ Ti abko jatadita jötrö ngwarbe, aiset munta nüne metre ti ngwäreki, ye kwrere munkwe ja ngibia janknu, ñobtä ñan angwane munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe abko korona kwrere, ye ni mda mda käkwe ñan diandrekäta munkän, abkokäre munkwe ja ngibia janknu. ¹² Angwane nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tifti, akwa ti rükandrete ñakare kwe abko rüe ganainkä kwrere. Ni ye abko ürä nökani nguse Ngöbö tikwe jue ye täni ñan rabadre denkä jire, ye kwrere jire ni mda ñan rabadre ni ganainkä denkä tikän Ngöbö käfti mento. Erere arato, niara abko jen Ngöböke, abkokäre tikwe Ngöbö tikwe käi tikadi ni ganainkäbtä amne, juta Jerusalén btin Ngöböke tä kä käfti, akwa kebera kite temen, ye käi tikadi tikwe ni ganainkäbtä niara abko nünanka juta Jerusalén btinte bä mikakäre. Angwane niara abko jen tikwe arato, ye bä mikakäre tikwe ja käi btin tikadi btä arato. ¹³ Ye abko, nitre gätäkä ti käfti tä nüne juta keta küküte, ye olo tarä aiset, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Laodiceate kräke

¹⁴ Yebti nieba mda kwe tie: Angele tä juta Laodiceate nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye kräke tärä tike krörö mda:

Jesukristo abko kä Amen, ñobtä ñan angwane niara abko käta ja kukwei mike täte metre amne niara abko kukwe era erere niekä. Jesukristo köböire jändrän jökrä namani bare Ngöböye kena. Niara ara käta niere krörö munye: ¹⁵ Munta dre dre nuene, ye gare kuin jökrä tie. Ni tibo abko ni tödekaka ñakare tibti kwrere amne ni ngire abko ni nüne ja di ngöi jökrä tikrä kwrere, akwa mun abko ñakare tibo amne mun ñakare ngire arato. ¡Mun ye rabadre tibo ni tödekaka ñakare tibti kwrere näre o mun rabadre ngire ni nünanka ja di ngöibti tikrä kwrere näre! ¹⁶ Akwa mun abko ñakare tibo amne mun ñakare ngire. Mun krube jirekåbe, aisete mun abko ni ütiäte ñakare jire kwrere, ye dokwåre abko tikwe mun yaidi jirekåbe mentokwåre.

¹⁷ Mdakåre abko, mun jändrän bkåne kri, munta niere. Erere arato, munta jändrän mdei nike ñakare, aisete munta nüne kuin, munta niere. Akwa mun abko ni bobre, ngwarbe, amne jändrän bäri ütiäte Ngöbökwå ñakare munkwe amne kä iko mun okwåte, ñobtä ñan angwane kukwe era metre Ngöbökwå nuke gare ñakare munye. Erere arato, munta ja mike ngire krübåte, abtä munkwe ja gaidre, ye abko munta dikekå bütiere Ngöbö okwåbti ye kwrere abko munta gain ñakare jabtå, aisete mun abko bobre Ngöböta nütüre munbtå. ¹⁸ Ne aisete, mun rabadre jändrän Ngöbökwå bkåne era metre, abkokåre mun jata kökö tie. Ye abko, jändrän ütiäte kri krübåte Ngöbökwå oro kuin kukwani ñukwåte mikakåre orore metre, kwrere tärå tikwe makrä, aisete mun jata kökö tie. Erere arato, tikwe mun mikadre metre ja ngwårekri, ye bä mikakåre dån ngwen bürere ye mun jata kökö jökrå tie, bti munkwe mun bütiokrå gaidre kri ye jue mika angwane, mun ñan rabadre dikekå bütiere mda. Mdakåre abko, kukwe Ngöbökwå ye gare ñakare munye, aisete kä iko mun okwåte kwrere, ye kråke abko mun jata kråkå kökö tie kitadre ja okwåte, ye köböire abko Ngöbö kukwei rabadi gare metre munye abko tita niere.

¹⁹ Nire nire taretå tikwe abko btå tita mätråre töi diankåre. Ne aisete, munkwe ja di mikata kri kårekåre nünakåre ja di ngöibti tikrä amne, munkwe kukwe kåme kita jökrå temen amne munkwe ja makåta Ngöböbe amne tibe. ²⁰ ¡Tita nete! Ti abko tä jukwebtå, kåta ñåke, ye mike ñåråre. Nire nire, ie ti kukwei jaradre, kåkwe ti kårådre gwå angwane, ti nån kånti nebe gwi abko ben tikwe mrödi siå kwatibe te. ²¹ Angwane tikwe ja tare nikaba, akwa tikwe Ngöbö rükanteba ñakare abti ti krütaba, aisete tikwe kukwe blo ganainbare kwåråbe jökrå, ütiåre Ngöbökwå ti mikani tåkåninthe gobrane ketetibe jabe, ye kwrere nire nire kåkwe ja tare nikadre, akwa ti rükandrete ñakare kwe abko rabadre kukwe blo ganaine kwåråbe jökrå arato. Nitre ye abko tikwe mikadi tåkåninthe gobrane ketetibe jabe arato. ²² Ye abko, nitre gätäkå ti käbti tä nüne juta keta küküte, ye olo tärå aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakåre täte abko nieba kwe tie.

4

Kürå gobrånkrå, bti Ngöbö nämåne tåkåninthe

¹ Yebti tikwe nikraba angwane, jukwe nämå tikani kä kåmbti, btå ti okwå rababa. Angwane ni kukwe kri, drü kri kwrere tikwe kukwe nuaba kåne, ye kwrere jire kukwe jarabata tie abko kåkwe nieba krörö tie:

Jakwe kä kåinbti nete amne, kukwe rakadikå ño ño mda abko ti bike mike tuadre mae, nieba kwe tie.

² Ye btäräbe Ngöbö Üai rükaba täte jökrä tibtä angwane, kürä gobrankrä, yehti ni näma täkänintbe iti gobrane kä käinbti, btä ti okwä rababa. ³ Angwane niara bä rababa tuen trä ngitiekä tie. Já ngwen bürere kädianta brillante, kwrere jire rababa tuen tie. Erere arato, já bä tain trä ngitiekä, kwrere jire bä rababa tuen tie amne, kürä niara täkräre, ye bäre temen abko mrüträ näma krati. Mrüträ ye abko rababa trä ngitiekä rerebare bäsi já tuäre trä rerebare kädianta esmeralda, kwrere bä rababa tuen tie. ⁴ Mdakäre abko, kürä gobrankrä ye bäre ta abko kürä mdara jire näma kwä gre bti kobkä. Kürä yehti abko nitre unbren näma täkänintbe ni gre bti nibkä. Nitre ye abko metre amne deme, ye bä mikakrä dän bä ngwen bürere näma kitani btätre amne korona orore orore näma mikani dokwäbti, btä ti okwä rababa. ⁵ Angwane kürä gobrankrä ye kanti merabe rababa trä ngitiekä amne kä ngö rababa ruen krikri be tie. Erere arato, unsuni aibe ngö rababa ruen tie amne kürä gobrankrä ye känenkri ñotra näma jutra ngitiekä krä kükü. Ñotra krä kükü näma trä ngitiekä ye abko Ngöbö üai ni kükü, btä ti okwä rababa. ⁶ Mdakäre abko, kürä gobrankrä ye känenkri abko mren trä ngitiekä bidrio kwrere näma.

Angwane kürä gobrankrä ye bäre ta abko jändrän nire näma kräbkä. Jändrän ye abko okwä jökrä ngrabare, okwä jökrä ngwärekri amne trökri abko tikwe tuaba. ⁷ Jändrän kräbkä tikwe tuaba, ye abko krati rababa tuen lion kwrere jire tie. Krobukäre abko rababa tuen buey kwrere tie amne, krämäkäre abko ngwäre rababa tuen ni kwrere tie amne kräbkäkäre abko mü kri tä nakenkä käinta, ye kwrere jire rababa tuen tie. ⁸ Jändrän kräbkä tuaba tikwe, ye abko kratirekratire ngike krä ti rababa tuen tie amne ngike btä abko okwä rababa tuen jökrä btärükri amne terükri tie. Angwane jändrän ye abko käre dibire rare näma jadüke ñakare, näma niere krörö: Ngöbö ni Dänkien Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä, ma abko deme, deme, deme. Ma nämanena nüne kena amne, mata nüne amne ma ara jatadi, näma niere. ⁹⁻¹⁰ Angwane Ngöbö näma täkänintbe gobrane kürä gobrankräbti, ye abko jändrän kräbkä ye näma käikitekä batire batire amne, näma mike ütiäte kri jae, kä näma kuin niere Ngöbö nünanka kärekäre yeye. Angwane nitre unbren ni gre bti nibkä ye tä nebe ngukudokwäbti niara ngwärekri, käta korona jakwe mike temen Ngöbö ngwärekri, Ngöbökwä kä biani gobrane ietre bä mikakäre, käta niere krörö:

¹¹ Ni Dänkien Ngöbö,
 ma aibe ngöräbe käikitadrekä amne
 ma aibe raba mikani ütiäte amne
 ma aibe di kri,
 ñobtä ñan angwane makwe jändrän jökrä dätebare amne,
 ma aibe köböire jändrän jökrä tä mtare,
 abko nitre unbren unbren näma niere kore, rababa tuen tie.

5

Kordero abko ütiäte täräkwa mrianinkä ye metatekä

¹ Angwane kürä gobrankrä, bti Ngöbö näma täkänintbe. Niara kise ruenkri abko täräkwa mrianinkä ketaninte näma, btä ti okwä rababa. Täräkwa ye abko näma tikani jökrä terükri amne btärükri amne, näma ketaninkä kuin bä kükü ja täritäri munkwatabti, rababa tuen tie. ² Angwane angele bäri di kri näma iti, btä ti okwä rababa amne, angele ye käkwe ngrateba kri käkwe nieba: ¿Nire bäri ütiäte kri abko käkwe täräkwa ne metadite amne, munkwata keta kükü mikani ja täritäri täräkwa ketakakrä abko nirekwe diandikä täräkwatabtä amarebti ye? rababa niere kore. ³ Akwa kä käinbti, kä temenbtä, amne dobo täni abko ni kwanba ñakare jire iti täräkwa ye

metatekā amne ñākākā btā. ⁴ Ni ūtiāte ñan kwanba jire iti tārākwata ye metatekā amne ñākākā tārābtā ti okwābti, yebtā abko ti rababa mūen krūbāte. ⁵ Abtā nitre unbre unbre nāma siba yete abko iti kākwe nieba tie:

Makwe ñan mūa mda, ñobtā ñan angwane ni iti Judā mrākākri abko dite kwra lion kwrere, niara abko jatani David bkūnkri amne niarakwe jāndrān jōkrā Ngōbō rūere ganainbare kwārābe, aisete niara abko bāri ūtiāte kākwe tārā se metadite amne ketaninkā bā kükū ja tārītāri se diandikā kwe arato, ni unbre ye kākwe nieba kore tie.

⁶ Ye btārābe, Ngōbō nāma tākānintbe kūrā gobrankrābti, ye ngātāite amne jāndrān krābkā ye ngātāite amne nitre unbre unbre ni gre bti nibkā ye ngātāite ni nāma iti abko rababa tuen Kordero kwrere tie. Ni ye abko nāma nūnaninkā, akwa Kordero mūre ketani, kwrere jire rababa tuen tie. Erere arato, ni ye abko di kri, aisete niara di ye abko rababa tuen kroture krā kükū tie amne niara okwā rababa tuen kwā kükū tie, ye abko Ngōbō ūai ni kükū tā nāin kā jōkrābti temen abko tikwe tuaba. ⁷ Angwane Ngōbō nāmane tākānintbe kūrā gobrankrā yebti, ye kise ruenkri tārākwata nāma, ye ni Kordero kwrere ye kākwe dianba kisete ti okwābti. ⁸ Niarakwe tārākwata ye dianba kisete, ye btārābe jāndrān krābkā nāma yete amne nitre unbre unbre ni gre bti nibkā nāma yete, ye rikaba ngitiekā ngukudokwābti temen ni Kordero kwrere ye ngwārekri, niara mikākāre ūtiāte jae. Angwane nitre unbre unbre ye kisetekisete abko arpa nāma amne, blato kiakia orore orore ngwian nāma kisetekisete kwetre arato abko te kri ngwāri mnūne rā bāne nāma kwetre. Kri ngwāri mnū rā bāne nāma blatote kwetre, ye abko ni itire itire tōdekaka Jesubti tā nūne kuin deme Ngōbōkrā kāta blite Ngōbōbe abko bā nāma kore kwetre. ⁹ Angwane niaratre rababa ka btin niere krōrō ni Kordero kwrere ie:

Ma aibe ūtiāte kri, kā raba tārākwata ye den kisete amne ketaninkā munkwatabti, ye ma aibe raba denkā mento,
ñobtā ñan angwane ma abko mūre ketani ni krāke amne,
ja dāriehti makwe ni bātākā ngwarbe kōkanintarita Ngōbōkrā.

Ye abko, ni kukwe bātākā ngwarbe amne
ni juta kwatirekwatire te amne
ni nūnanka kā ketareketare temen,
te makwe ni kōkanintarita ruāre rabakāre ni jen Ngōbōkwe.

¹⁰ Amne ma kōbōire Ngōbōta gobrane ni tōdekaka mahti yebti
amne makwe mikani sribire ni blitaka Ngōbōbe ni mda mda diāre
kwrere Ngōbō nikwe krāke.

Amne niaratre kākwe gobrandi kā nebtā mabe,
abko nieba kwe ti okwābti.

¹¹ Yebti tikwe nikrabata mda angwane, Ngōbō nāma tākānintbe kūrā gobrankrābti, ye bāre temen amne jāndrān krābkā ye bāre temen, erere arato nitre unbre unbre nāma ye bāre temen angele kukwei rababa ruen kwati krūbāte tie. Ye erere bkānā, angeletre nāma kwati kwati krūbāte abko ni ñan rabadre tanre ¹² amne rababa Jesu bā mike Kordero kwrere, kā rababa ngrente ja dibti, kā rababa niere:

¡Kordero ye mūre ketani ni diantarikāre,

ye ūtiāre abko Ngōbōkwe ja di kri mikani niara kisete amne raba jāndrān jōkrā bkānel!

¡Erere arato, niara aibe raba tōbtā kri amne di raba jāndrān jōkrā bti ta amne,
niara aibe raba mikani ūtiāte jae amne
raba kākītaninkā amne demainbare!
abko angele kukwei rababa ruen kore tie.

¹³ Yehti jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe tä nüne kä käinbti, kä temenbtä, dobo täni amne mrente abko kukwei rababa ruen krörö tie arato: ¡Ngöböta takäninbe gobrane küräbti amne Jesu Kordero kwrere, niaratre nibu ye aibe raba demainbare amne raba mikani ütiäte kri!
 ¡Erere arato, raba käikitaninkä amne raba ja di bkäne kri kärekäre!
 abko jändrän jökrä rababa niere kore. ¹⁴ Angwane jändrän kräbkä nämä kürä gobrankrä bäre temen, ye abko rababa niere: ¡Jän, ye kwrere raba bare!
 ¡Amen! rababa niere. Angwane nitre unbre unbre ni gre bti nibkä, ye rababa jökrä ngukudokwäbti temen Ngöbö amne ni Kordero kwrere ye ngwärekre, niaratre mikakäre ütiäte jae abko tikwe tuaba kore.

6

Munkwata diandrekä täräbtä angwane dre dre rakadrekä

¹ Yehti ni Kordero kwrere ye kärke munkwata täräkwata ketakakrä keta kükü ye diankaba keteti käne ti okwäbti angwane, jändrän kräbkä nämä kürä gobrankrä bäre temen, ye krati kärke näkäba krikeri be abko kukwe rababa ruen unsuni ngö kwrere tie abko kärke nieba: ¡Jakwe! nieba kwe.
² Ye btäräbe tikwe nikraba angwane, mdä ngwen büre näma, btä ti okwä rababa. Angwane ni nämä näin mdä yehti abko nämä tukwen rükrä ngwena kisete amne, niarakwe rüe ganaindre ye bä mikakäre korona bianba ie, bti niara rikaba ni jökrä ganaine rübtä.

³ Yehti ni Kordero kwrere ye kärke munkwata ketebu täräkwata ketakakrä ye diankaba angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen ye krobukäre kukwei jaraba tie, kärke nieba krörö: ¡Jakwe! nieba kwe. ⁴ Ye btäräbe, mdä mda jatata tuen tie. Mdä ye abko bä tain amne ni nämä näin bti abko kärke kä jäme diandrekä jökrä nikän kä nebtä amne, ni rabadre ja kämike jökrä kwärikwäri, abkokäre ja di bianba ie angwane, ngitra kri bianba rükrä ie arato.

⁵ Yehti ni Kordero kwrere kärke munkwata täräkwata ketakakrä diankaba ketamakäre angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen ye krämäkäre kukwei jaraba tie, kärke ¡Jakwe! nieba. Ye btäräbe tikwe nikraba angwane, mdä bä drüne, btä ti okwä rababa amne, ni nämä näin mdä yehti abko nämä jändrän däbä nuatekrä ngwena kisete. ⁶ Angwane jändrän ketabkä, ye ngätäite Ngöbö kukwei jaraba krörö tie:

Makwe mrö gaka kä jökräbti temen. Yebtä abko ngwian ganaindre köböiti abko biandre jökrä trigo kilo kratibe btä. Erere arato, ngwian ganaindre köböiti abko bti sebada kökadre kilo krämäbe jökrä, akwa olibo köi amne uba döi,* ye abko makwe ñan juan ngwarbe jire chi, nieba kore kwe abko jaraba tie.

⁷ Yehti ni Kordero kwrere ye kärke munkwata täräkwata ketakakrä diankaba bäbkäkäre angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen, ye abko kräbkäkäre kärke ¡Jakwe! nieba. ⁸ Ye btäräbe tikwe nikraba angwane, mdä bä ngwen büre nita kite krüte bäta nebe kwrere, btä ti okwä rababa. Mdä yehti abko ni kädekata Gata nämä näin amne Gata jiehti abko ni kä nakebtä ngibiabtikä nämä näin, ni kämikani Gatakw ngwiandre ja tare nike kä nakebtä abkokäre. Ngöbökwe köbö biani ietre ni kämikakrä krörö: Nita nüne kä ketareketare temen abko tä näkäninbe ketabkä ye abko kämikadre keteti rübtä. Erere arato ni krütadre mrö miare, bren kisete amne kwra krübätekrübäte kärke ni ye kämikadre abko erere Ngöbökwe köböi biani ietre.

* **6:6** olibo köi amne uba döi. Mrö mda mda nämäne krüte jökrä angwane olibo köi amne uba döi aibe nämäne angwane yehti rabadre nüne, aiseite mrö jökrä ngätäite ye abko bäri ütiäte nünankrä.

⁹ Yebti ni Kordero kwrere ye kākwe munkwata tārākwata ketakakrā diankaba bārikekāre angwane, nitre Ngōbö kukwei mikaka gare kākwe nūnankabare dite Jesubtā amne niara rūkaninte űakare kwetere abtā kāmikani abko űai nāma űukwā grā tāni, sribi kwekwe Ngōbökrā nāmane dbe krāke bā mikakrā, btā ti okwā rababa. ¹⁰ Angwane niaratre űai nāma űāke ja dibti krōrō:

Ngōbö, ma abko Gobranka jāndrān jōkrābti amne ma deme amne ma abko kukwe era niekā kāre. Nitre nūnanka ma rūere kā temenbtā kākwe nun kāmikani tōdekabtā Jesubti, ye abko űűongwane kukwe űkadite krāke, kākwe mikadi ja ngie nuen nun dokwāre amarebti ye? nāma niere kore. ¹¹ Angwane dān bā ngwen būere bianba ietre, niaratre abko metre Ngōbö ngwāreki bā mikakāre. Kukwe űkarete nitre niaratre kāmikaka krāke, ye abko ngibiadre ken kwetere abti niaratre mrākā sribikā Ngōbökrā mda mda kāmikadre tāte jōkrā abko rabadre jōkrā ketetibe bentre angwane, Ngōbökwē kukwe űkadite niaratre rūekrā, kākwe rūe mikadi ja ngie nuen niaratre dokwāre, nieba kwe ietre.

¹² Yebti ni Kordero kwrere ye kākwe munkwata tārākwata ketakakrā di- ankaba bā tikāre angwane, tikwe mikaba űārāre angwane, dobo rababa nakaenkā kri krūbāte kā temenbtā, rababa tuen tie amne űānā abko bā rikwitaba iko jōkrā. Bāsi dān drūne, ye kwrere jire űānā bā rababa. Sō abko bā rikwitaba tain būere dāri kwrere rababa tuen tie. ¹³ Angwane kri ngwākā kādekata higo abko tā kite tain mrā abko mūrēta kite mate ribi kāta mūnente jōkrā higo kriēbtā, ye kwrere jire muke rababa betekā timontimon kā temen nebtā rababa tuen tie. ¹⁴ Angwane tārākwata mriakata, ye kwrere jire kā kāinbti se rikaba nibrenkā, nibrenkā, nibrenkā angwane, űān rababa mda rababa tuen tie amne, Ngōbökwē kā tokwā krikri amne kā butu mrente mrente diankaba jōkrā mento arato, rababa tuen tie.

¹⁵ Angwane nitre jreire kā nebtā gitiaba jōkrā kā mkāte amne jākwata mkāte ngitiobti Ngōbö ngāniene. Erere arato, nitre gobranka krikri amne nitre rūkā dānkien amne ni jāndrān bkānkā krikri amne ni űtiāte krikri, btā nitre klābore amne nitre űakare klābore nūnanka Ngōbö rūere gitiaba jire jōkrā kā mkāte jrei ben gwaire Ngōbö ngāniene, ¹⁶ kā rababa niere krōrō ngitioye amne jākwataye: Ngōböta tākānintbe kūrā gobrankrābti amne ni Kordero kwrere mātā kri, se ngāniene nun űke ja tāni amne jakwe nunbti temen, ¹⁷ űōbtā űān angwane Ngōbökwē ni mikadre ja ngie nuen kri krūbāte abko kāi nūra, űse abko nirekwe nūnandrekā jabtā Ngōböbe se? nitre nūnanka Ngōbö rūere rababa niere kore ti okwābti.

7

Ngōbökwē ni jen kwe ngibiadi jenena jakrā

¹ Yebti angele nāma nibkā, btā ti okwā rababa mda. Angele nāma iti kā driri, iti nindrini, iti ngwitārāki amne iti mōtarikri. Angwane mūrē űān rabadre mate mda kā nebtā, mrenbtā amne kribtā, abkokāre niaratre nāma mūrē ketēbtā. ² Ye btārābe angele mdara jire nāma kā driri jatāba arato abko Ngōbö nire kāi nāma tikani jābtā abko ngwian nāma kisete kwe. Angele ye rūkaba angwane, angele nibkā ie Ngōbökwē ja di biani kā juankrā ngwarbe amne mren juankrā ngwarbe nūrēbti, yebti angele rūkaba mrā kākwe ngrateba kri ja dibti, kākwe nieba krōrō:

³ Nitre sribikā Ngōbö nikwe krāke, ye okōbtā Ngōbö kāi ketaka ngāmi ngibiakāre Ngōbö mātā kri ye ngāniene, ye kānenkri munkwe űān kā temen ye juan ngwarbe. Erere arato, munkwe űān mren amne kri juan ngwarbe nūrēbti, nieba kwe ietre ti okwābti.

⁴ Angwane nitre israelita nibe btā Ngōbö kāi ketadrekā ngibiakāre kukwe taretare ngāniene nieba jōkrā abko 144,000 abko ni kukwei jaraba kore tie.

⁵ Nitre därebare juta Judákri btä Ngöbö käi ketakaba abko 12,000.

Nitre därebare juta Rubénkri abko 12,000,
juta Gakri abko 12,000.

⁶ Juta Aserikri abko 12,000,

juta Neftalíkri abko 12,000,

juta Manasékri abko 12,000.

⁷ Juta Simeónkri abko 12,000,

juta Levíkri abko 12,000,

juta Isacarekri abko 12,000.

⁸ Juta Zabulónkri abko 12,000,

juta Josékri abko 12,000,

juta Benjamínkri abko 12,000 arato.

Ni kwati dän ngwen bürere kitani btä käkwe Ngöbö käikitaninkä

⁹ Yebti tikwe nikraba angwane, ni kä jökräbti temen nämä kwati, btä ti okwä rababa. Ni bätäkä ngwarbe amne ni kukwe bätäkä ngwarbe nämä, erere arato ni nünanka juta bätäkä ngwarbe, ye nämä kwati kwati krübäte nünaninkä kürä gobrankrä Ngöbökwé ken amne ni Kordero kwrere ye ngwärekri, btä ti okwä rababa. Nitre rababa kwati krübäte, aisete ñan rababa tanre jire chi. Nitre ye abko ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btätre, ye bä mikakrä abko dän bä ngwen bürere bürere te nämä näin amne nämä datile kriekä* ngwena kisetekisete kä ngwiankäre nuäre jabtä. ¹⁰ Angwane rababa ngrente ja dibti, kä rababa niere krörö:

¡Ngöböta tákänintbe kürä gobrankräbti amne ni Kordero kwrere, ye aibe köböire nita nebe dianintari jökrä!
rababa niere kore.

¹¹ Angwane kürä gobrankrä bti Ngöbö nämä tákänintbe ye bäre temen, nitre unbre unbre bäre temen btä jändrän kräbkä ye bäre temen angeletre nämä nünaninkä jökrä, käkwe ja okokrä mikaba neme doobotä temen, käkwe Ngöbö käikitakaba, ¹² krörö:

¡Amen!

Ni jökrä raba Ngöbö demaine amne käikitekä amne, Ngöbö aibe töbtä kri amne ni jökrä raba kuin niere kärekäre ie.

Erere arato, Ngöbö aibe mika ütiäte jae amne niara aibe di kri jändrän jökrä bti ta.

Ye aisete Ngöbö nikwe ye aibe abko mika ütiäte kri kärekäre ni jökräkwé. Abko kore se.

¡Amen!

abko angeletre rababa niere kore.

¹³ Ye btäräbe nitre unbre unbre iti käkwe nieba krörö tie:

¿Nitre dän ngwen bürere ngwen bürere kitani jabtä, se abko nire amarebti se? Mdakäre abko, ¿niaratre kä mdenbo tä näin ruen? nieba kwe tie.

¹⁴ Angwane tikwe nieba mda ie:

Ne abko. Niaratre garera mae ti mräkä, aisete makwe nie tie, tikwe nieba ie.

Abtä niarakwe nieba krörö mda tie:

Ja tare nikani kri tödekabtä Jesubti angwane, nitre se käkwe ja tare nikani arato, akwa krütani tödekabtä bti abko mden se. Angwane dän bätäteta kuin tä nebe ngwen bürere, ye kwrere niaratre käkwe tödekani Jesubti angwane, ja bätäninte ni Kordero kwrere däriete kwetre angwane, Ngöbökwé niaratre ngite dianinkä mento btä abko dän ngwen bürere bürere bä mikata btä mtare.

* **7:9** datile kriekä. Datile krie abko dba krie kwrere, akwa tukwä ñakare btä amne ngwä abko mane amne bänänte, aisete kuin kwetadre.

¹⁵ Ye mden kisete kürä gobrankrä Ngöbökwé, bti Ngöböta tākānintbe gobrane abko kánti niaratre tā sribire Ngöbökrä dibire rare mtare.

Ngöbökwé niaratre ngibiadi kärekkäre.

¹⁶ Ye kánti ñan mrö nikadre mda kwetre amne ja tare nikadi ñakare mda kwetre tomna miare.

Erere arato, ñānānkwe ñan kukwadre jire chi mda amne kā ngire kākwe ñan nikadre jire chi mda,

¹⁷ ñobtä ñan angwane ni Kordero kwrere tā kürä gobrankrä Ngöbökwé kánti abko kākwe niaratre ngibiadi.

Nitre obeja ngibiaka tā obeja ngibiare, ye kwrere ngibiadi kwe.

Angwane ño ni mikaka nūne kärekkäre, ye kánti ñāin niaratre ngwena ño tuen jae.

Amne kukwe taretare btä tätre müen, ye ñan rabadi jire chi mda amne Ngöbökwé okwä ñoi rötadi jökrä ietere, abko nieba kore kwe tie.

8

Tärä ketaninkä bä kükükäre amne blato orore

¹ Yehti ni Kordero kwrere kākwe munkwata täräkwatera ketakakrä diankaba bä kükükäre angwane, ñānā okwä ötare näre kā rababa kwekkebe kā kāminti sete.

² Yehti tikwe nikraba angwane, angele nāma nūnaninkä ni kükü Ngöbö ngwärekre, btä ti okwä rababa angwane, angeletre ye abko ie drü bianba krä kükü. ³ Bti angele mdara jire jataba. Angele ye abko nāma blato chi orore kri ngwäri mnü rä bāne kukwakrä ye ngwena kisete abko rükaba ñukwä grä ye kánti, rababa nūnaninkä. Ye btäräbe, kri ngwäri mnü rä bāne bāne bianba kabre kukwadre ñukwä grä ororebti kürä gobrankrä Ngöbökwé ye kánti amne, juta deme Ngöbökwé kākwe kukwe ribeba Ngöböye ye ben gwaire. ⁴ Angele rababa kri ngwäri mnü rä bāne kukwe ye ngübü rababa niken angele ye kisete kukwāne nebe Ngöbö ngwärekre, juta deme Ngöbökwé namani blite Ngöböbe abko bä mikaba kore. ⁵ Angwane angele rikaba ñukwä grä kánti, kākwe ñukwä bda diankaba, mikaba blato orore kri ngwäri mnü rä bāne kukwakrä te kwe, bti ñukwä bda ye kitaba kā temen nebtä kwe. Ye btäräbe unsuni ngö rababa krikri be. Erere arato, kā ngö rababa ruen krikri, mera trä rababa amne dobo rababa nakaenkä se kwrere.

Drü jükani krä kükü ja täritäri

⁶ Angwane angeletre ni kükü ye abko kākwe ja mikani juto biare drü krä kükü ye jükakäre. ⁷ Ye erere bkänä, angele iti kākwe drü jükaba kāne, ye btäräbe ñü büre jä kukwān kwrerekwere amne ñukwä jutra mritani dāribe mni mni abko Ngöbökwé juanba kā temen nebtä, ye abko kätä ñākānintbe ketamä abko kukwaba keteti jire temen. Erere arato, kri krikri kukwaba keteti jire, akwa mikä rerebare kukwaba jire jökrä kwe.

⁸ Yehti angele nibukäre kākwe drü mda jükaba angwane, jändrän bäsi ngitio kri jutra ngitiekä jökrä, kwrere jire kitaba mrente angwane, mrenta ñākānintbe ketamä abko keteti rikwitaba dārire. ⁹ Angwane jändrän jökrä nūnanka mrente rabadre ñākānintbe ketamä abko gataba keteti näre. Erere arato, ru mrente ñākānintbe ketamä abko juanba ngwarbe keteti näre.

¹⁰ Yehti angele nimäkäre kākwe drü jükaba. Ye btäräbe muke kri jutra ngitiekä ñotra kwrere nāma kā kāminti, betakaba timon abko rikaba mate ño krikri amne ño kiakia ketamä abko keteti te rikaba mate. ¹¹ Muke ye abko kädian nāma Kwaka abko rikaba mate ñöte, ñobtä ñan angwane ñöta

ñākānintbe ketamā abko keteti rikwitaba kwaka jōkrā. Ñō kwaka, ye kisete ni krūtaba kwati krübāte ñō ye ñābtā.

¹² Yehti angele nibkākāre kākwe drū jūkaba angwane, kāta ñākānintbe ketamā ñānānte amne sōte abko keteti rikaba ngwarbe amne muketa ñākānintbe ketamā abko keteti rikaba ngwarbe arato. Ne aisete, kā keteti nāre ñānānte amne sōte abko rikwitaba iko jōkrā amne muke keteti nāre rababa iko arato. Ye mden kisete, ñānā okwā krā kwā kā ngwenbti kā trā rababa ñakare. Erere arato, ñānā okwā krā kwā deo kā trā rababa ñakare arato.

¹³ Yehti tikwe nikraba angwane, mü kri nāma nikenkā kāinta abko ngō jaraba tie amne mü ye rababa ñāke ja dibti, kā rababa niere krörō: ¡Angwaree, nitre nūnanka Ngōbö rüere kā temenbtā abko bobre jakān, ñobtā ñan angwane angele nimā mda kebera drū jūke ja taitāri aisete! rababa niere kore.

9

¹ Yehti angele nirikekāre kākwe drū jūkaba angwane, angele bā muke kwrere nāma kā kāinbti betaninkāra timon nūke kā temen nebtā abko tikwe tuaba. Angwane kā mkā kri kādianta Kā Timonbti krāke llabe bianba ie jukwe Kā Timonbti ye tikakrā. ² Ye erere bkānā, angele ye kākwe jukwe tikaba Kā Timonbti angwane, ngübū tā nebe neen krikri be, ye kwrere jire ngübū rababa kite kabre kukwāne abko kākwe ñānā trā mikaba diore amne kā kāinta rababa diore ngübū kisete arato. ³ Angwane ngübū yete abko trōda jataba kwati krübāte mda abko rikaba kā jōkrābti temen kā nebtā. Trōda ye abko ie kā bianba ni tākātekāre bāsi dribe kwrere. ⁴ Trōda ye abko kākwe ñan mikā kwetadre amne kri mu jōkrā rerebare ñan kwetadre kwetre. Erere arato, kri jōkrā ñan kwetadre jire chi kwetre, nieba Ngōbökwē ietre; akwa nire nire tōdekaka ñakare Jesubti, aisete Ngōbö kā ñakare ketaninkā okokrā btā, ni ye kwrerekwrere aibe mikadre bren kwetre, nieba Ngōbökwē ietre. ⁵ Akwa trōda ye abko ie Ngōbökwē kā bianba ni mikakrā bren jume jirekābe, akwa kā bianba ñakare kwe ietre ni kāmikakrā. Angwane dribe tā ni tākete abko tā nebe tare krübāte nie, ye kwrere trōda ye kākwe nitre ye mikadre bren, kākwe ja tare nikadre krübāte sō krārike, Ngōbökwē nieba ietre. ⁶ Ne aisete nitre rababa ja tare nike trōda kisete, ni ye abko tō rabadi krūtai jōtrō, akwa rabadi krüte ñakare.

⁷ Angwane trōda nitre mikaka bren ye abko bā krörō: mdā mikata biare ngwiandre rübtā, ye kwrere jire bā rababa amne, dokwābti bāsi korona orore kwrerekwrere nāma angwane, ngwāre bā rababa ni ngwāre kwrere.

⁸ Mdakāre abko, dokwā drūen rababa tuen nga meri dokwā drūen kwrere tie amne tu rababa tuen kri krübāte lion tu kwrerekwrere. ⁹ Amne jāndrān ribi ribi jiero kwrerekwrere nāma mikani mātrābtā ngbiakāre rüe ngāniene amne, kareta krati krübāte jākāta niken mdākwe rübtā ngōta nebe krikri, ye kwrere jire trōda ye ngike ngō rababa ruen nikenkā kāinta. ¹⁰ Erere arato, trōda ye abko niretu aibe rababa tuen kūbarate dribe kūbara kwrerekwrere. Trōda kūbara ye abko di rababa ni mikakrā bren jume sō krārike. ¹¹ Angwane ūai kāme tā dāнкиene Kā Timonbti abko tā trōda ye dāнкиene. Ūai kāme trōda dāнкиene ye abko kādianta Abadón hebreore amne Apolión griegore. Ye abko Ni Gakaka nieta.

¹² Kukwe tare kri krübāte jatadre ketamā niebare mü krikwe abko erere trōda ye kōböite kukwe tare rikaba bati kāne ta, akwa kukwe tare kri tā ketebu mda.

¹³ Yehti angele ni tikāre kākwe drū jūkaba angwane, ñukwā grā orore kri ngwāri rā bāne kukwakrā Ngōböye nāma Ngōbö ngwārekri, yehtā jāndrān kroture krābkā nāma abko te ni kukwei jaraba tie. ¹⁴ Angwane angele

ni ti kisete drü nâma, ye ie ni kukwei kâkwe nieba krörö: Angele nibkâ tâ mäkâninte Nö Eufrates kânti ye tikete, nieba kwe. ¹⁵ Ye erere bkânâ, ñânâ okwâ nuâi, köbö mden te amne sô mdenbtâ amne kâ mdenbtâ angele nibkâ ye rabadre tikaninte abko nâma mikanintbe, ye erere angele rababa tikaninte abko kâkwe ni kâmikadre ketamâ temen, abkokâre rababa tikaninte. ¹⁶ Angwane nitre rükâ nâma nâin mdâbti mdâbti abko 200,000,000 nieba kore abko ni kukwei jaraba tie.

¹⁷ Ye ngwane abko, bási köböre kwrere Ngöbökwe mdâ mikaba tuare tie angwane, nitre nâma nâin mdâ yehti abko jândrän ribi ribi nâma mikani ja mâtrâbti kwetre ja ngibiakâre rüe ngâniene. Jândrän ye abko bâ rababa tain ñukwâ jutra kwrere, bâ mire drüne amne bâ nâma sübrüre asufre kwrere abko nâma kitani jabtâ kwetre. Mdakâre abko, lion krübâte dokwâ, ye kwrere jire mdâ ye dokwâ rababa tuen tie angwane, mdâ ye kadate abko ñukwâ jutra, ngübü amne asufre rababa betekâ. ¹⁸ Ñukwâ jutra, ngübü amne asufre rababa betekâ mdâ kadate ye abko kâkwe ni ketamâ kâ temen nebtâ nünanka Ngöbö rüere kâmikaba, ¹⁹ ñobtâ ñan angwane mdâ ye abko di rababa kadate amne kübarate ni kâmikakrâ. Mdâ ye abko kübara rababa tbi kwrere abko bti rababa ni kwete amne rababa ni kâmike arato.

²⁰ Akwa ni mda mda rababa nire ja tare nika ye näire abko kâkwe kukwe kâmekâme Ngöbö rüere ye kitaba ñakare temen, aisete nâma ja mike ngite janknu abko krörö: ùai kâme gibiakaba ñakare kwetre. Mdakâre abko oro, plata, bronse, jâ amne kri sribebare ngöbö ngwarbere abko ie kâ tuen ñakare amne ni kukwei ruen ñakare ie amne dikekâ ñakare abko mikaba ütiâte janknu kwetre arato. ²¹ Mdakâre abko, nitre ye nâma ni kâmike, ye erere tâ nuene janknu amne, kwra neme ñakare ietre amne, ja mika gure bati bati neme ñakare ietre amne tâ goro janknu arato.

10

Angele kâkwe târâkwata chi biani Juanye

¹ Yehti angele mda bâri dite jataba kâ kâinbti timonkwäre mütate, btâ ti okwâ rababa. Angwane angele ye abko dokwâbti kâinta mrütrâ nâma amne, ngwäre abko rababa trâ ngitiekâ ñânâ trâ kwrere amne, ngüre abko rababa tuen ürâ kri ñukwâ jutra kwrere. ² Angwane angele ye abko nâma nâin târâkwata chi metaninte ngwena kisete. Angele ye abko kâkwe ngoto küde ruenkri mikaba mrenbti amne ngoto küde ngeberekri abko mikaba dobo nôtabti jate. ³ Bti lion tâ ngwâne krikri ja dibti, ye kwrere jire angele ye kâkwe ngrateba kri ja dibti angwane, unsuni krâ kükü ngö rababa ruen tie. ⁴ Unsuni krâ kükü kukwei kâkwe kukwe nieba, ye ti rikabara tike târâbtâ angwane, ni kukwei rababa ruen kâ kâinbti tie, kâkwe nieba krörö: Unsuni kukwei nibi krâ kükü kâkwe dre nini ye tuemetre tiebe. Makwe ñan tika târâbtâ abko ni kukwei jaraba kore tie. ⁵ Angwane tikwe angele tuaba ngoto mike mrenbti amne dobo nôtabti jate, angele ye ara kâkwe kise ruenkri kakaba kâin amne kukwe niedi kwe abko kukwe era erere bâ mikakâre, ⁶ bti nieba krörö kwe: Ngöbö Nünanka Kârekâre amne Ngöbö kâ kâin, kâ temen dâtekâ ara kâkwe mren dâtebare amne jândrän jökrâ tâ te dâtekâ, Ngöbö ye kâbti ti bike kukwe era erere niere krörö: ¡Ngöbökwe ñan kâ ngibiadi jire chi mda! ⁷ Akwa angele ni kükükâre kâkwe drü jükadi angwane, batibe kukwe kaibe tiebe Ngöbökwe ye rabadi bare tâte jökrâ, Ngöbökwe niebare niara kukwei niekâ jökrâye ye kwrere.

⁸ Angwane ni kukwei jaraba krire kâ kâinbti tie ye kâkwe niebata krörö mda tie: Angele tâ nünaninkâ amne ngoto kwârâ tâ mrenbti amne ngoto kwârâ

abko tä dobo nõtabti jate abko täräkwaata chi metaninte tä kisete kwe, ye nän kärere ie, nieba kwe tie. ⁹Ye erere ti rikaba käkwe nieba krörö angele yeye:

Täräkwaata chi tä ma kisete, ye ngwen tie, tikwe nieba ie.

Angwane angele ye käkwe nieba mda tie:

Täräkwaata ne, amne kweta makwe. Täräkwaata ye bänän rabadi mane munkö kwrere ma kadate, akwa ma bülete abko bänän rabadi kwaka, nieba kwe tie.

¹⁰Ye erere bkänä, täräkwaata chi nämä angele kisete, ye tikwe dianba kisete, bti tikwe kwetaba. Angwane bänän rababa mane munkö kwrere ti kadate, akwa täräkwaata ye rikaba mate ti teri angwane, bänän rababa kwaka.

¹¹Angwane nieba krörö mda kwe tie: Mtare nitre juta kabre te amne nitre kukwei bätäkä ngwarbe amne, nitre nünanka kä ketareketare te amne nitre gobranka gobranka, yebtä makwe Ngöbö kukwei nieta btin mda abko nieba kore kwe tie.

11

Ni nibu Ngöbö kukwei niekä

¹Yehti angelekw krito bäsi nörä kroko kwrere bianba kä ñäkärä tie, käkwe nieba krörö tie:

Ju blitakrä Ngöböbe amne ñukwä grä, ye nän ñäke amne ni nibe tä Ngöbö käikitekä yete, ye makwe tan jökrä. ²Akwa kä mikani jenena nitre ñakare israelitarekrä ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye abko makwe ñan ñäkä, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare, ie kä ye bianina. Sö gre ketebu bti krobu niaratre käkwe rätädi jökrä juta deme Jerusalén yehti, mikakäre ja tare nike.

³Angwane tikwe ni juandi nibu abko käkwe blitadi tikrä. Tikwe ja di biandi ietre amne niaratre rikadi Ngöbö kukwei niere köbö 1,260. Ye abko, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira nämäne dän jüräre kite jabtä, ye kwrere nitre ye käkwe dän jüräre kitadi jabtä. ⁴Ni nibu ye abko tä olibo krie dobu kwrere amne ñotra grä krobu kwrere tä kä temenbtä ni Dänkien ngwärecri. ⁵Nane ni mda mda tö rabadre niaratre nibu ye mikai bren angwane, niaratre kukwei tä betekä ñukwä jutra kwrere kadate käkwe rüe kukwadre jökrä. Ne aisete nire nire tö mikai bren abko gatadre jökrä kore. ⁶Mdakäre abko nitre nibu ye tä näin Ngöbö kukwei niere angwane, niaratre di tärä kä mikakrä töre, ñü ñan räkandre jüre chi temen abkokäre. Erere di tärä ñö jökrä kwitakrä därere amne tö rabadre ni mikai bren jume bätäkä ngwarbe, ye erere di tärä ni mikakrä ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete arato.

⁷Akwa nitre nibu ye käkwe blitadi ünän jökrä Ngöbökrä angwane, ni bä jändrän kri krübäte kwrere abko di Satanakri, aisete tä Kä Timonbti abko jatadi rüere nitre nibu ye rüere, bti ni jändrän krübäte kwrere ye käkwe niaratre nibu ganaindi kwäräbe amne kämikadi kwe. ⁸Angwane juta ütiäte kri Jerusalén, kánti ni Dänkien müre ketani krusobtä, juta ye kánti nitre nibu ye ngwäkä rabadi kitanintbe tementa ji ngrabare. Juta kri ye mden abko kädianta Sodoma amne Egipto arato, nitre nünanka juta yete tä nüne diän diän bä mikakrä. ⁹Angwane köbömä bti ötare ni kä jökräbti temen, ni kwke bätäkä ngwarbe amne ni bätäkä ngwarbe amne ni juta bätäkä ngwarbe te käkwe nitre nibu ye ngwäkä tuadi amne ñan doboi mikadre niedi kwetre.

¹⁰Angwane nitre nibu kämikani ye abko käi rabadi nuäre nitre nünanka Ngöbö rüere btä, käkwe jändrän biandi ngwarbe jae kwärikwäri kä ngwiankäre nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane nitre nibu Ngöbö kukwei niekä ye abko nämäne ni nünanka Ngöbö rüere kä nebtä mike ja tare nike krübäte, aisete kämikani angwane, käi rabadi nuäre btätre.

¹¹ Akwa yehti kä rikaba köbömä bti ötäre ta angwane, Ngöbökwe nitre nibu ye mikabata nire amne rababa tākānintbe krö. Ni jökrä kākwe tuaba nüketa nire abko rababa nekwetekä krübäte. ¹² Angwane ni nibu ye ie ni kukwei jaraba kri kä kāinbti, kākwe nieba krörö ietre: Mun jakwe kä kāinbti nete, nieba kwe ietre. Ye btäräbe rikaba mütate kāin amne rüe kākwe tuaba jökrä niken kä kāinbti.

¹³ Ye btäräbe dobo rababa nakaenkä kri krübäte. Dobo rababa nakaenkä, ye kisete abko juta Jerusalén nāma ñākānintbe keta jätä abko keteti rikaba ngwarbe temen amne ni kāmikaba mili krä kükü dobo yekwe arato. Angwane nitre ruäre nāma nire abko btä kä jürä rababa krübäte amne Ngöbö kä kāinbti se kākikakaba kwetre.

¹⁴ Ye kwrere kukwe tare krübäte abko rikaba bobu ta, akwa kukwe tare ketamäkäre abko kebera nūke mda.

Angelekwē drü krä kükükäre jükani

¹⁵ Yehti angele ni tikäre kākwe drü jükaba angwane, nitre kukwei rababa ruen krikri ja dibti kä kāinbti, kä rababa niere:

Ni Dänkien Ngöbö amne Jesu Dianinkä Ngöbökwe abko kitera gobrane ni ngätäite.

Niaratrekwe gobrandi kärekäre, rababa niere.

¹⁶ Angwane nitre unbre unbre ni gre bti nibkä nāma tākānintbe Ngöbö ngwärekre kürä gobrankrä kwekwebti rikaba, rababa ja okokrä mike nebe dobobtä temen Ngöbö mikakäre ütiäte jae amne rababa Ngöbö kākiketekä, ¹⁷ kä rababa niere krörö:

Ni Dänkien Ngöbö, ma di kri jändrän jökrä bti ta amne ma tä kärekäre.

Nunta kuin niere mae, ñobtä ñan angwane ma di kribti ma kitera gobrane ni ngätäite.

¹⁸ Nitre kä jökräbti temen tä nüne ma rüere abko moto romon krübäte makrä, akwa makwe kukwe ükarete ni krütani kräke, mikakäre ja ngie nuen abko käi nūra.

Amne nitre sribikä makwe käta ma kukwei niere, ye abko ie ma kitera sribi ütiä bien.

Erere arato, ni ütiäte krikri ya, o ni bobre bobre ütiäte ñakare, akwa tä ma kākiketekä, ye abko juta deme makwe, ye ie makwe sribi ütiä biandi.

Amne nire nire käta kä temen ne juen ngwarbe abko makwe juandi ngwarbe arato,

abko nitre unbre unbre rababa niere.

¹⁹ Angwane ju blitakrä Ngöböbe nāma kä kāinbti abko jukwe tikaba amne ju yete abko kaja nāma, btä ti okwä rababa. Kaja ye abko te kukwe ükaninte Ngöbökwe nitre israelitabe abko nāma ükani abko btä ti okwä rababa. Angwane mera trä rababa, kä ngö rababa ruen amne unsuni ngö rababa amne dobo rababa nakaenkä amne ñü järe järe rababa näkäen kabre temen ti okwäbti.

12

Meri amne mökata kri

¹ Ye btäräbe Ngöbökwe jändrän kuin, ütiäte kri bä mikaba kä kāinbti abko tikwe tuaba. Ye abko, Ngöbökwe dre nuendi bä mikaba abko krörö: Meri iti nāma kä kāinbti abko btä ñānā trä nāma dän kwrere amne, sö abko nāma niara ngoto täni. Erere arato, korona nāma niara dokwäbti abko btä muke bä nāma kwä jätäbti kubu. ² Meri ye ñakare mobe bren kwe kisete, aisete jataba ja ngibiare amne rababa ngrente krikri be ja ngibiabtä.

³ Yebti jändrän mdara jire rababa kä käinbti sete abko mökata kri krübäte bä tain rababa tuen tie. Mökata ye abko Satana ara bä mika nämä. Mökata ye abko dokwä kwä kükü amne korona nämä mikani dokwä kwatirekwatire bti amne krotu krä jätä ie, niara bäri dite bä mikakrä. ⁴ Angwane muke kä käinbti* se nämä ñäkänintbe ketamä abko mökata ye kākwe muke sökakaba keteti ja kübarabti, bti kitaba timon kwe kä temen nebtä. Abti meri nämä ja ngibiare amne ngäbäkre däredre kwe abko mökata ye tö rababa kwetai jötrö kån, abkokäre rababa nünaninkä meri kánti yete. ⁵ Angwane ngäbäkre däreba brare meri yekwe abko Jesu Dianinkä Ngöbökwē bä mikata. Ngäbäkre ye abko kākwe gobrandi ja di kribti juta jökräbti, kākwe juta jökrä mikadi ja ngoto täni. Akwa ngäbäkre ye däreba angwane, batibe Ngöbökwē dianinkä jenena mökata ngäniene amne jirikaba nebe Ngöbö kánti, kürä gobrankrä Ngöbökwē ye kánti gobrane Ngöbö ben gwaire. ⁶ Akwa meri ngäbäkre ngibiaka ye abko gitiaba kä kaibete. Ngöbökwē kä ükaninante biare kräke, kánti gitiaba. Ye kánti abko Ngöbökwē bukadre köbö 1,260 abkokäre gitiaba yete.

⁷ Yebti rüba krörö mda kä käinbti: angele Miguel btä angele mda mda kākwe rüba mökata amne angele üai käme kwekwe rüere. ⁸ Akwa niaratre abko di ñakare ganainkrä, aiseite angele Miguel btä angele mda mda ye kākwe mökata ye ganainba kwäräbe, aiseite kä ñan rababa mda niaratrekrä nünankrä kä käinbti. ⁹ Abtä mökata kri kädekata tbi kira, arabe kädekata Diablu amne Satana tä näin ni ngökö kwati kä jökräbti temen, ñan rikadre ji Ngöbökwēbti abkokäre. Mökata ye btä angele üai käme kwekwe ben kitaba jökrä timon nuke kä nebtä. ¹⁰ Angwane ni kukwei jaraba kri ja dibti kä käinbti tie, kä rababa niere krörö:

Kä ni diantarikrä nūra.

Ngöbö nikwe di kri kitera gobrane amne, Ni Dianinkä Ngöbökwē abko nūra gobrane arato,

ñobtä ñan angwane dibire rare ni mräkä rüe Satana kä nämäni ni mräkä tödekaka Jesubti kite ngise Ngöbö nikwe ngwärecri abko kitaninkära kä kån bäre mento nuke kä temen nebtä.

¹¹ Ni Kordero kwrere däräie ianinte krusobtä ni ngite diankakäre mento btätre, ye köböire ni mräkä tödekaka niarabti kākwe Satana ganainbare. Erere arato, ni mräkä kākwe kukwe kuin Jesubtä nieba angwane, ja kwata namani ruentari tare ñakare ietre, kākwe kä jürä ngwiani ñakare jabtä, aiseite nämäni biare ngataen kukwe kuin niebtä.

Yebti Satana ganainbare kwetre arato.

¹² Ne aiseite mun nünanka kä käinbti kä ngwen nuäre jabtä munkwe.

Akwa aingwaree mun nünanka kä temenbtä amne mun nünanka kä butubti mreente.

Mun ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane kä kitera neme braibe diabluyē rükäre Ngöbö rüere, aiseite mätä kri mun nünanka kä temenbtä ye rüere,

abko ni kukwei rababa ruen tie.

¹³ Mökata kitaba timon kä temen nebtä angwane, meri kākwe ngäbäkre ngibiabare ye jiebti mökata rikaba kisere mikakäre ja tare nike. ¹⁴ Akwa meri ye abko gitiadreta kä kaibete tbi ngäniene, abkokäre mü kri ngike kwrere Ngöbökwē bianba ie rikakakrä, ye erere bkänä meri ye gitiabata mobe tbi ye ngäniene. Ye kánti Ngöbökwē ngibiaba kä komä bti ötare. ¹⁵ Angwane tbi ye kākwe ño yaiba kabre meri ye rüere mda, ño ye abko rabadre kri, kä rikadre meri ye ngwena nguse, abkokäre yaiba kwe. ¹⁶ Akwa dobo temen ye kākwe

* 12:4 Muke ye abko angele ngökani Satanakwe Ngöbö rüere bä mikata nütüta.

meri ye die mikaba amne, ño kri yaiba mökatakwe, ye dobokwe ñakaba jökrä, aiseté mökatakwe meri kämikani ñakare.

¹⁷⁻¹⁸ Yebtä abko mökata ye mäta rababa kri krübäte meri yebtä angwane, rikaba rüre meri ye bkün mda mda rüere. Meri bkün mda mda abko ni Ngöbö kukwei mikaka täte era metre amne ni blitaka Jesu kräke, ye rüere mökata rikaba rüre.

13

Ni jändrän kri krübäte kwrere jataba mrente käin

¹ Yebti mökata rababa nünaninkä mren köräbti. Yebti ni jändrän kri krübäte kwrere jire abko jataba mrente käin ti okwäbti mda. Ni ye abko dokwä kwä kükü amne krotu krä jätä ie, niara bäri dite bä mikakrä, btä ti okwä rababa. Angwane kukwe diän taretare tikani Ngöbö rüere näma ketaninkä kwati dokwä kwatirekwatire btä amne korona näma mikani krotu kratirekratire btä abko tikwe tuaba. ² Ni jändrän kri krübäte kwrere tikwe tuaba, ye abko bä rababa tuen kwra leopardo kwrere tie amne ngoto abko rababa tuen oso ngoto kri kwrere tie amne kada abko rababa tuen krübäte lion kada kwrere tie. Ni ye abko ie mökata käkwe ja di bianba kri gobrankrä nibtä. ³ Ni jändrän kri krübäte kwrere ye abko träin kri dokwä kwatibtä abko kisete gatadre, akwa träin ye abko rababa kuinta ie, bä rababa tuen tie. Yebtä abko ni jökrä ñan töi rababa krütare amne ni jökrä rikaba niara jiebtä. ⁴ Angwane mökata käkwe ja di bianba ni jändrän kri krübäte kwrere ie. Yebtä abko ni jökrä rababa mökata ye mike ütiäte Ngöbö kwrere. Erere arato, ni jändrän kri krübäte kwrere ye mika rababa ütiäte kwetre arato, kä rababa niere krörö: Ni jändrän kri krübäte kwrere tä nete, ne kwrere ni ñakare jire mda. ¿Nirekwe rüdre ni ne kwrere rüere se? rababa niere.

⁵ Mdakäre abko, ni jändrän kri krübäte kwrere ye abko ie ja di bianba kri kä nebtä sö gre ketebu bti krobu. Erere arato, niarakwe bikadre kri, käkwe ñäkadre kämekäme Ngöbö rüere, abkokäre kä bianba kore ie. ⁶ Ye erere bkänä, ni ye käkwe ñäkäba kämekäme krübäte Ngöbö rüere amne kä käinta, kanti Ngöböta nüne, ye rüere ñäkäba diän diän kwe. Erere arato, nitre nünanka kä käinbti, ye rüere ñäkäba kwe. ⁷ Erere arato, juta deme Ngöbökwere rüere rüdre kwe, ye ganaindre kwäräbe kwe amne kämikadre kwe, abkokäre kä bianba ie rükäre bentre. Erere arato, ni bätäkä ngwarbe amne juta bätäkä ngwarbe amne ni kukwe bätäkä ngwarbe amne kä bätäkä ngwarbe bti rabadre gobrane, abkokäre ja di bianba ie arato. ⁸ Angwane Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri ni Kordero kwrere nämane mikani biare kämikadre ni mdaye ni jökrä kräke. Ye abko, nire nire ñakare jen niarakwe abko kä tä tikani ñakare tärä ni nünandi kärekäre mikakrä gare yebtä, ni ye abko käkwe ni jändrän kri krübäte kwrere mikadi ütiäte jae Ngöbö kwrere.

⁹ Nire nire olo tärä abko käkwe olo ketate kukwe neye:

¹⁰ Nire nire jirikadre ngite tödekabtä Jesubti,
ye erere jänäin ngite.

Nire nire kämikadre ngitrabti tödekabtä Jesubti,
ye erere kämikadi ngitrabti.

Kukwe rakadikä kore angwane, juta deme Ngöbökwere käkwe nünandrekä dite jabtä bätärekä ja täritäri amne Jesu rükandrete ñakare kwetre, akwa tödekadre kwatibe Jesubti janknu.

Ni jändrän krübäte kwrere mda jatani dobote käin

¹¹ Yebti ni mdara jire jataba dobote käin, akwa niara abko ni jändrän krübäte kwrere jataba, rababa tuen tie. Ni ye abko krotu krobu ie abko rababa tuen kordero krotu kwrere tie, akwa ñan ñäkäba jäme kordero kwrere

kwe, akwa rababa ñake mökata kwrere. ¹² Amne ni jändrän kri krübäte káne ye di rababa jökrä kwe, kä rababa sribire ni káne ye diäre. Ni jändrän kri krübäte káne abko träin kri dokwä kwatibtä abko kisete gatadre akwa namaninta kuinta ie, ye kräke ni mda ye rababa sribire, kä rababa ni káne ye mikamna ütiäte Ngöbö kwrere ni jökrä kä nebtäye. ¹³ Erere arato, ni ye rababa sribi kri ñan tuabare nuene, kä rababa ñukwä kä káinbti mike kite timonkwäre ni mda mda okwäbti, niara di kri Ngöbö kwrere abko ni jökrä kákwe nütüdre, abkokäre sribi kri ñan tuabare nuenbare kore kwe ni ngökakäre. ¹⁴ Angwane ni jändrän kri krübäte kwrere nāma káne, ye mikakäre ütiäte, ni mda ye rababa sribi kri ñan tuabare nuene. Yebtä abko ni kwati ngökaba kwe. Erere arato, ni jändrän kri krübäte kwrere abko dokwä kwati tikaninkä ngitrabti kāmikakäre, akwa träin namaninta kuinta ie amne namani nüne janknu, ye bā sribemna kwe mikakäre ütiäte Ngöbö kwrere, ye erere ni jökrä kákwe sribebare. ¹⁵ Angwane ni jändrän krübäte kwrere nibukäre, ie ja di bianba bā ye mikakrä nire abko erere nuenba kwe. Amne nire nire kákwe ñan ni káne ye bā mikadre ütiäte jae Ngöbö kwrere abko kāmikadre kwe abko jändrän bā nāma niere.

¹⁶ Mdakäre abko, ni ngwarbe amne ni ütiäte, ni ngwian bkänkä krikri amne ni bobre bobre, ni klaboré ñakare amne ni klaboré abko btā ni jändrän kri krübäte kwrere nāma káne ye kä tikadre ni kise ruenkri btā o ni okobtä abko ni mda ye kákwe nieba abko erere mikani nuene. ¹⁷ Akwa nire nire btā ni jändrän kri krübäte kwrere nāma káne ye kä nāma tikani ñakare, ni ye ñan rabadre jändrän rürümoine amne jändrän kókó jae. Ni kái ye abko ni jändrän kri krübäte kä o niara kä tikani kó okwä jändrän tankrābti. ¹⁸ Amne kó okwä jändrän tankrā, bti ni jändrän kri krübäte kwrere káita tikani, ye abko nire nire töbtā aibe ie ni ye raba nūke gare. Kó okwä jändrän tankrā yebti, aiseti ni ye abko kä tikata kó okwä jändrän tankrābti abko 666.

14

Ni 144,000 abko Ngöbökwé mikani jenena jakrä

¹ Yebti ni Kordero kwrere nāma nūnaninkä ngitio Siónbti, btā ti okwä rababa angwane, ni ye ben abko ni mda nāma 144,000. Angwane nitre okobtä Kordero ye kä nāma tikani amne Kordero rün kä nāma tikani arato niaratre nāma nitre ye bkáne bā mikakrä abko rababa tuen tie. ² Yebti ñö ngöta nebe kri, ye kwrere jire kä ngö rababa ruen kä káinbti tie. Erere arato, unsuni ngöta nebe krikri ja dibti, ye kwrere kä ngö rababa ruen tie. Mdakäre abko, ni kwati rababa arpa kabre táke gwaire jökrä abko kwrere jire kä ngö rababa ruen tie. ³ Angwane kūrā gobrankrā Ngöbökwé ye ngwärekre nitre 144,000 rababa ka btin niere. Erere arato, jändrän kräbkä nāma kūrā bäre temen ye ngwärekre amne nitre unbre unbre ngwärekre ka btin ye nieba kwetere arato. Akwa ka btin, yebtä ni mda mda ñan rababa töi ngitiekä jire chi amne nitre 144,000 kókanintarita Ngöbökwé jakrä, ye aibe ie ka btin ye rababa nūke gare. ⁴ Nitre ye abko, ni deme ja mike gure ñakare meribe, ye kwrere jire nitre ye kákwe ja ngibiabare deme, kákwe ngöbö ngwarbe ngwarbe mikani ütiäte ñakare jae. Ni Kordero kwrere nāma niken mdente erere abko jiebti niaratre nāmane niken. Erere arato, ni Kordero kwrere krütani krusobtä angwane, ni jökrä ngätäite niarakwe ni ye kókani Ngöbökrä, bti nura ngwä ötata káne, ye bianta ngwarbe Ngöböye kuin niekäre ie, ye kwrere niaratre nāmane biani Ngöböye amne ni Kordero kwrereye kuin niekäre ietre. ⁵ Amne blitabare era metre kwetere Ngöbökrä amne ni mda ngókani ñakare jire chi kwetere, aiseti ni mda mda ñan rababa kite ngise jire chi. Nitre ye mden abko ie ka btin rababa nūke gare.

⁶ Yebti tikwe angele mdara jire tuaba abko rababa nikenkä käinta sete. Angele ye abko nāma Ngöbö kukwei kuin kärekäre ngwena niedre ni jökrä nūnanka Ngöbö rüere kä temenbtä yeye. Ye mden kisete, ni kä jökräbti temen amne ni bätäkā ngwarbe amne ni kukwe bätäkā ngwarbe amne ni nūnanka juta kwatirekwatire te abko kräke angele ye nāma Ngöbö kukwei kuin ye ngwena, ⁷ kä rababa niere krörö ja dibti: Ngöbö jürä ngwian jabtä munkwe amne niara käikitaka munkwe, ñobtä ñan angwane niarakwe kukwe ükarete ni kräke mikakäre ja ngie nuen abko käi nūra amne, Ngöbö kä käinbti btä kä tementa dätäkā amne Ngöbö mren dätäkā btä ñö dätäkā, Ngöbö ye abko mika ütiäte munkwe abko angele ye rababa niere kore ti okwäbti.

⁸ Yebti angele jataba nibukäre mda abko käkwe juta Roma bä mikaba juta Babilonia kwrere, kä jataba niere krörö: Meri bti kä ngwarbe käta ni brare brare näkwite ja mikakäre ngite, ye kwrere jire nitre nūnanka juta kri Babilonia käkwe ni kwati kä jökräbti temen näkwitani, aisete ni kwati töi nikwitani jäme käkwe ja mikani ngite ben Ngöbö rüere, akwa juta kri ye abko nikira ngwarbe jökrä, angele ye rababa niere.

⁹ Yebti angele jataba nimäkäre mda. Angele ye abko jataba ñäke ja dibti, kä jataba niere krörö: Ni jändrän kri krübäte kwrere arabe bä sribebare, ye nire nire käkwe mikadre ütiäte ngöbö kwrere jae amne nire nire käkwe ja tuadremetre ni ye kä tike ja okobtä o ja kisebtä, ¹⁰ nitre ye abko btä Ngöbö mätä rabadi kri krübäte abko uba döi kwaka ñata kwrere jire rabadi kräke, ñobtä ñan angwane uba döi ngätäre kwaka ye kwrere jire Ngöbö mätä nibi, aisete nitre ye abko käkwe ja tare nikadi kri krübäte ñukwä jutrate amne asufrete angele deme Ngöbökwē ngwärekre amne ni Kordero kwrere ngwärekre arato. ¹¹ Ne aisete, nitre ni jändrän kri krübäte kwrere mikaka ütiäte jae amne ni ye arabe bä sribebare abko nire nire käkwe kä tikani jabtä abko käkwe ja tare nikadi kärekäre dibire rare, aisete kä rabadi ñakare jadükakrä ietre. ¹² Ngöbökwē ni ye mikadre ja tare nike kore, kukwe nebtä abko juta deme Ngöbökwē tödekaka Jesubti, käta Ngöbö kukwei mike täte ye abko käkwe ja die mikadre nüne dite Ngöbökrä.

¹³ Yebti ni kukwei jaraba mda kä käinbti tie, käkwe nieba krörö tie: Tärä tike krörö: Mtare mentokwäre nire nire tödekaka ni Dänkienbti tä krüte, ni yebtä kä rabadi nuäre amne Ngöbökwē ja di biandi ie.

Jän, abko kore era metre nieta Ngöbö Üaikwe, ñobtä ñan angwane nitre ye käkwe jadükadi, ñan sribidre mda kwe, amne sribibare kuin kwetre, ye abko Ngöbökwē ütiä biandi ietre abko tike kore täräbtä, nieba kwe tie.

Ni jökrä ükaninkrö kukwe ükatekäre kräke

¹⁴ Yebti tikwe nikraba mda angwane, müta ngwen bürere, btä ti okwä rababa. Angwane müta yebti abko ni iti Ni Kä Nebtä Ngobo kwrere rababa tuen tākänintbe tie. Angwane korona orore nāma dokwäbti amne ngitra tänene tu grine ngwian nāma kisete kwe. ¹⁵ Ye btäräbe ju blitakrä Ngöböbe kä käinbti te angele nāma abko jataba ju bäre käkwe ñäkäba ja dibti ni nāma tākänintbe mütabti yeye, käkwe nieba krörö ie: Ni kä jökräbti abko nura ngwä nena tain jökrä kwrere, aisete nura ngwä öta käi nūra, aisete ngitra tänene tä ma kisete, yebti nura ye tikekä, bti makwe ngwä öta, erere makwe ni jökrä ükärö Ngöbökrä, nieba kwe ie. ¹⁶ Ye erere bkänä, ni nāma tākänintbe mütabti käkwe ni jökrä ükaninkrö Ngöbökrä ye bä mikakäre, ni ye käkwe ngitra mñianteba nura tikakakrä kä temen nebtä amne, ni jökrä ükäröba kwe kä nebtä.

¹⁷ Abti angele mdara jire nāma Ngöbö ngwärekre ju blitakrä Ngöböbe te kä käinbti, angele ye abko nāma ngitra tänene tu grine ngwena kisete arato.

¹⁸ Angwane ñukwä grä kri ngwäri mnü rä bäne kukwakrä Ngöböye, ye kanti

angele mdara jire nāma. Angele ye abko di nāma ñukwā jutrabti. Angele ye abko kākwe ñākāba ja dibti angele ngitra tānene ngwianka kisete yeye angwane, ni jōkrā nūnanka Ngōbō rüere bā mikaba uba kwrere kwe, kākwe nieba krōrō ie: Uba nena tain btā amne kā uba ngwā ōtakrā nūra, aisete ngitra ye mniene kā temenbtā amne, makwe uba ngwā ōta küdekrā ngōi ngōi, nieba kwe. ¹⁹ Ye erere bkānā, angele ye kākwe ngitra tānene tu grine ye mnianteba kā temen nebtā angwane, uba ngwā tīkakaba jōkrā kwe uba kōkrāibtā. Yehti jāndrān kri uba tūkakakrā, te uba kitaba jōkrā kwe tūkakakrā. Uba tūkarekā ngotobti, ne abko Ngōbō mātā kri nitre nūnanka niara rüere btā bā mikata, erere niarakwe gadite jōkrā abko bā mikata kore. ²⁰ Angwane uba ye abko tūkakaba juta Jerusalén bāre mento, akwa jāndrān uba tūkakakrā te uba tūkakaba, ye kānti dāri aibe rababa betekā kabre krübāte. Dāri rababa neen kwata kri temen kilometro siento krāmā jire amne rababa mate mdā kadabtā rababa tuen tie.

15

Angele ni kükü jāndrān taretare ngwianka ni rüere

¹ Yehti jāndrān mda krikri rakadrekā abko bā rababa kā kāinbti abko btā ti ñan tōi rababa krütare mda abko krōrō: Ngōbō mātā kri ye abko rabadre bare tāte jōkrā nitre nūnanka niara rüere btā abko angele ni kükü nāma nāin jāndrān taretare keta kükü mrā ngwena kisete, ni nūnanka Ngōbō rüere mikakāre ja tare nike kri abko rababa tuen tie. ² Mdakāre abko, jāndrān mdara jire tuaba tikwe abko bā rababa tuen mren bidriore kwrere abko nāma mritani ñukwā jutrabe ketetibe rababa tuen tie. Mren bidriore ye kānti abko nitre nāma nūnaninkā arpa ketaninte kisetekisete rababa tuen tie. Ni jāndrān kri krübāte kwrere amne bā dātebare, ye nire nire kākwe mikani ñakare ūtiāte ngōbōre jae kākwe ganainbare kwārābe amne niara kā tikani ñakare kwetre jabtā amne kō okwā jāndrān tankrā ni yekwe abko mikani ñakare kwetre jabtā, ye mden ie Ngōbōkwe arpa biani abko nāma kisete tākākrā Ngōbō kākītakakāre. ³ Moisés, sribikā Ngōbōkwe kākwe Faraón ganainbare angwane, ka niebare kwe Ngōbō kākītakakāre, ka ye kwrere niaratre nāma niere amne ni Kordero kākwe ka niebare, ye kwrere abko niaratre nāma niere abko krōrō: Ni Dānkien Ngōbō Di Kri Jāndrān Jōkrā Nuenkrā, makwe jāndrān krikri krübāte nuenbare, ye abko bā nuāre jōkrā.

Amne ma abko tā gobrane kākēkäre.

Ma abko era metre amne ji makwe abko kuin metre jōkrā.

⁴ Ni jōkrā kākwe ma jūrā ngwiandre ni Dānkien.

Erere arato, ni jōkrā kākwe ma mikadi ūtiāte jae ni Dānkien, ñobtā ñan angwane ma aibe kuin deme amne metre.

Erere arato, ni jōkrā jatadi, kākwe ma kākītakadikā, ñobtā ñan angwane mata kukwe ūkete era metre ni jōkrā krāke abko nena gare aisete, abko nitre ye rababa ka niere kore.

⁵ Yehti tikwe nikrabata angwane, ju blitakrā Ngōbōbe nuāre ngwiandre nāma kā kāinbti abko jukwei gitiaba, rababa tuen tie amne, ju yete abko kukwe keta jātā biani nuendre nie Ngōbōkwe abko nāma ūkani. ⁶ Angwane ju blitakrā Ngōbōbe ye te angele ni kükü nāma abko jataba ju bāre. Angeletre ye abko nāma kukwe taretare krübāte nuendre keta kükü Ngōbōkwe abko ngwian nāma kisete kwetre. Angeletre ye abko nāma dān merebe trā ngitiekā kādekata lino kitani jabtā te nāma nāin amne koria orore nāma kitani ja kōtābti ta kwetre abko jataba tie. ⁷ Angwane jāndrān krābkā nāma Ngōbō bāre temen, jāndrān ye krati abko kākwe blato orore te Ngōbō mātā kri nitre nūnanka niara rüere btā nāma mikani abko bianba kwe angele itire itire ie. Ngōbō ye mden tā nūne kākēkäre. ⁸ Angwane ju blitakrā Ngōbōbe nuāre ngwiandre abko te

Ngöbö di kri bä rababa abko ngübü aibe rababa gwita temen amne, kukwe tare kri krübäte ngwian nāma angele ni kükükwe ye ngāmi niken ta, kānenkri ni ñan raba neme jire gwī ju yete, rababa tuen tie.

16

Blato kwā kükü te Ngöbö mātā kri nāma mikani

¹ Abti ju blitakrā Ngöböbe te ni kukwei rababa ruen kri ja dibti tie, kā rababa niere angele ni küküye: Ngöbö mātā kri tā mikani blato kwā küküte, ye mun nān iente kā temenbtā amne ni nūnanka kā temenbtā sebti, nieba kore angeletreye. ² Ye kwrere bkānā, angele rikaba iti kāne kākwe Ngöbö mātā kri nāma blatote ye ianteba kā temen yehti angwane, ni jōkrā, btā ni jāndrān kri krübäte kwrere ye kā nāma tikani amne, ni jāndrān kri krübäte kwrere abko bä sribebare, ye nire nire nāma mike ütiāte ngöböre jae, nitre ye abko kwata rababa ngütüete kāme jōkrā ietre abko bä rababa kāme amne rababa tare krübäte ietre.

³ Yehti angele nibukāre kākwe Ngöbö mātā kri nāma blatote ye ianteba mrenbti angwane, ñō mrente ye rikwitaba dārire jōkrā. Dāri ye abko rikrakaba ribi ribi bāsi ni kāmikata angwane, ni dārie tā nikrenkā ye kwrere jire mren ñōi rababa, asete jāndrān nūnanka mrente mrente ye gataba jire jōkrā.

⁴ Yehti angele nimākāre kākwe Ngöbö mātā kri nāma blatote ye ianteba ñō krikribti amne ñō okwā kiakiabti. Angwane ñō amne ñō okwā ye rikwitaba dārire jōkrā arato. ⁵ Angwane angele mdara jire abko ñō ngibiabtikā kukwei jaraba tie, kākwe nieba Ngöböye:

Ngöbö Deme, ma nāmanena kira kena amne ma tā kāre mtare.

Mata ni mike ja tare nike kore, se abko mata nuene kuin era metre, ⁶ ñōbtā ñan angwane nitre nūnanka ma rüere kākwe juta deme makwe kāmikani angwane, niaratre dārie ianinte kabre kā temen nebtā.

Erere arato, nitre ma kukwei niekā dārie ianinte kwetre.

Ye mden ütiāre abko mata dāri bien ñadre ietre mtare.

Niaratre kākwe kukwe nuenbare kore, ye mden ütiāre mata nuene kore btātre arato ye. Abko kore se, nieba angelekwe Ngöböye.

⁷ Yehti ñukwā grā kānti abko ni kukwei jaraba mda tie, kākwe nieba Ngöböye: Ni Dānkien Ngöbö Di Kri Jāndrān Jōkrā Nuenkrā, ma abko tā kukwe ükete kuin era metre nitre nūnanka ma rüere krāke, rababa niere kore Ngöböye.

⁸ Angwane angele nibkākāre kākwe Ngöbö mātā kri nāma blatote ye ianteba ñānānbtī angwane, ñānā ye ie ja di bianba ni kukwakrā ñukwā kwrere.

⁹ Angwane ñānānkwe ni jōkrā kwata kukwaba tare krübäte angwane, Ngöbö kukwe taretare kri juanka, ye rüere rababa ñāke kāmekāme jirekābe mda, akwa kukwe kāmekāme kitaba ñakare temen kwetre amne Ngöbö mikaba ütiāte ñakare jire chi kwetre jae.

¹⁰ Yehti angele nirikekāre kākwe Ngöbö mātā kri nāma blatote ye ianteba ni jāndrān kri krübäte kwrere nāma gobrane yehti. Angwane kā gobrankrā kwe, ye kānti kā rababa iko jōkrā. Ye ngwane kukwe taretare nakaninkāra nibtā, abtā ni jōkrā rababa ja tare nike kri, kā rababa ja tüdrā kwete be tute ja tare nikabtā. ¹¹ Akwa niaratre nāmane ja mike ngite ñō ñō Ngöbö rüere abko kitaba ñakare temen kwetre amne jirekābe rababa ngütüete jōkrā ngrabare, kisete rababa ja tare nike kri krübäte, abtā rababa ñāke kāmekāme Ngöbö kā kāinbti se rüere.

¹² Yebti angele ni tikäre käkwe Ngöbö mätä kri näma blatote ye ianteba ñö kri Eufratebti angwane, nitre gobranka btä rükä kwekwe kä driri jatani abko rikadre kä nõtabti ta, abkokäre ñö kri Eufrates ye grõtaba jökrä.

¹³ Yebti tikwe jändrän tuaba krörö mda: Mökata kadate, ni jändrän kri krübäte kwrere kadate amne ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä abko kadatekadate üai käme gwre kwrerekwrere jataba komä mentokwäre ti okwäbti. ¹⁴ Angwane üai käme komä bä rababa gwre kwrere ye rababa sribi kri ñan tuabare nuene abko rikaba nitre gobranka krikri kä jökräbti temen üekrö rükäre Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye rüere. Ye näire Ngöbökwäre rüe ganaindi kwäräbe.

¹⁵ Angwane ni Dänkien abko käkwe nieba: Ni gokä tä kite batibe, ye kwrere ti jatadita, aisete munkwe mokre jabti amne nire nire tädi mokrere jabti käkwe ja ngibiadre kukwe kämekäme Ngöbö rüere ye ngäniene angwane, ñan tädre dikekä ni bütiere kwrere, abkokäre tä dän ngibiare kuin jökrä jabtä amne bütiekrä gaidre kri kräke abko ñan tuadre ie, abkokäre tä dän ngibiare kuin jakrä, ye abko tädre ja ngibiare kukwe kämekäme Ngöbö rüere ngäniene. Ni ye abko btä kä rabadi nuäre amne Ngöbökwäre ja di biandi ie. Abko kore se, nieba ni Dänkienkwe.

¹⁶ Yebti üai käme nimä ye käkwe nitre gobranka krikri ükkröba jökrä kä kädianta Armagedón hebreore ye kanti rükäre Ngöbö rüere.

¹⁷ Angwane angele ni kükükäre käkwe Ngöbö mätä kri näma blatote ye ianteba mürete kainta. Ye btäräbe ju blitakrä Ngöböbe, kanti Ngöbö nämäne tākänintbe kürä gobrankrābti, ye kanti ni kukwei rababa kri, kä rababa niere krörö: jändrän jökrä nibira bare täte jökrä! ni kukwei rababa niere. ¹⁸ Angwane mera rababa trä ngitiekä, kä ngö rababa, unsuni ngö rababa krikri krübäte amne dobo jataba nakaenkä abko rababa dobo mike grükekä jökrä, ye abko ni nükani nüne kä nebtä angwane dobo ñan rakakabare kri krübäte abko erere dobo rakakaba. ¹⁹ Dobo rakakaba kri krübäte ye abko käkwe juta kri Babilonia* ñākänintbe ketamä temen amne ju krikri juta mda mdate rikaba jökrä temen. Angwane Ngöbö mätä kri bä mikata uba döi kwaka kwrere jire, bti juta Babilonia mikadre ja ngie nuen kwe ye abko rükabata töre ie. ²⁰ Angwane kä butu mrente amne kä ngitiore krikri mentokwäre abko rikaba ngwarbe jökrä amne rababa tuen ñakare mda amne, ²¹ nü jä kukwän kwrere kä kainti rababa näkäen temen nibti. Nü järe ye abko däbä kilo gre ketebu näre abko rababa näkäen temen. Ngöbö rababa ni mike ja tare nike kri krübäte kore, yebtä abko ni jökrä rababa ñäke kämekäme Ngöbö rüere.

17

Meri tākänintbe jändrän krübäte yebti

¹ Abti angele ni kükü kisete Ngöbö mätä kri näma blatote abko ianteba kwetre, angele ye abko iti jataba käkwe nieba krörö tie:

Meri bti kä ngwarbe kri krübäte abko tä tākänintbe ñö bätäkä ngwarbe bti, se mikadi ja ngie nuen ñö Ngöbökwäre abko ti bike mike tuare mae, aisete jakwe tuen, nieba kwe tie. ² Angwane nitre jreire kä jökräbti temen käkwe kä kwita kwitaba jabti meri ye ben gwaire. Erere arato, nita nebe dröbare angwane, käta nebe nenkä ni dokwäbti, ye kwrere jire nitre nünanka kä nebtä dokwäbti kä rababa nenkä, aisete kä rababa ngwarbe bti meri ye kwrere amne kukwe diän diän nämäne nuene.

* 16:19 Juta Babilonia käta juta Roma bä mike nütüta.

³ Yehti Ngöbö Üai rükaba täte jökrä tibtä angwane, angele ye rikaba ti ngwena kä kaibete mda. Ye kánti tikwe meri tuaba iti amne, ni jändrän kri krübäte kwrere bä tain, bti meri ye näma takänintbe. Ni jändrän kri krübäte kwrere töi näma jökrä Ngöbö rüere, aisete kwatabtä kukwe kämekäme taretare näma tikani Ngöbö rüere. Mdakäre abko, ni jändrän kri krübäte kwrere dokwä kwä kükü amne krotu krä jätä ie abko bti meri ye näma. ⁴ Meri tuaba tikwe ye abko btä dän ütiäte kri bä mikibare näma amne dän tain näma btä. Erere arato, meri ye käkwe ja dätebare kuin jändrän ororebti, jä tuäretuäre bti amne perlabti. Meri ye kisete abko baso orore näma arato. Baso yete abko jändrän kämekäme Ngöbö rüere btä ni mätä kri Ngöbö rüere amne jändrän ngwarbe käme nuen näma niarakwe kä mikakrä ngwarbe jabti abko näma basote kwe. Ye abko meri näma töbike kore amne näma nüne kore Ngöbö rüere abko bä mikata baso yebtä. ⁵ Amne meri ye kä näma tikani krörö okobtä:

MERI NE ABKO NIRE ABKO TÄ ÜKANI TIEBE.

MERI NE ABKO TÄ JUTA KRI BABILONIA BÄ MIKE.

MERI JÖKRÄ, BTI KÄ NGWARBE ABKO NIARA KWRERE, AISETE DÄREBARE NIARAKRI.

AMNE KUKWE KÄME DIÄN DIÄN NGÖBÖ RÜERE JATANI NIARAKRI,

abko näma tikani kore meri ye okobtä. ⁶ Yehti këta neme nuäre nibtä dröba kisete, ye kwrere meri yebtä kä näma nuäre juta deme Ngöbökwä ye däre kisete, ñobtä ñan angwane niarakwe nitre tödekaka Jesubti kämikani blitabtä Jesukrä, ye käi ngwian näma nuäre kwe jabtä abko kisete näma ni dröbare kwrere tikwe gaba mda.

Angwane meri tuaba tikwe, yebtä ti töi ñan rababa krütare. ⁷ Abtä angele ye käkwe nieba krörö tie:

¿Ye ñobtä abko ma ñan töi nebe krütare meri se tuare ye? Meri se tä kukwe ño bä mike abko tä kaibe tiebe abko ti bike niere mae. Ni jändrän kri krübäte kwrere dokwä kwä kükü ie amne krotu krä jätä ie këta meri se ngwena abko këta dre bä mike abko ti bike niere mae abko krörö: ⁸ Ni jändrän kri krübäte kwrere turi makwe, ye abko nämane nüne kira, akwa mtare tä nüne ñakare mda, akwa jändrän ye abko juan ngämi ngwarbe Ngöbökwä, känenkri nämane Kä Timonbti abko jatadita kä temen nebtä angwane, Ngöbökwä juandi ngwarbe. Angwane Ngöbökwä ni dätebare kira kena, ye ngwane mentokwäre tärä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare, yebtä nire nire këita tikani ñakare abko käkwe ni jändrän kri krübäte kwrere ye tuadi angwane, niaratre ñan töi rabadi krütare ni jändrän kri krübäte kwrere yebtä, ñobtä ñan angwane niara nämane nüne kira akwa mtare tä nüne ñakare, akwa jatadita bobuta aisete.

⁹ Mdakäre abko, kukwe ne ti bikera niere mae abko ni töbtä ie rükadre gare abko krörö: Ni jändrän kri krübäte dokwä kwä kükü, ye abko ngitio kwä kükü, bti merita takänintbe abko bä mikata. Erere arato, jändrän dokwä kwä kükü ye abko tä jrei ni kükü bä mike. ¹⁰ Akwa jrei ni kükü ye ngäite abko jrei nirike käkwe gobranbarera, bti nikanina ngwarbe amne tä gobrane ñakare mda. Jrei iti abko gwängware tä gobrane amne, iti mda abko ngämi nuke gobrane, akwa rükadi angwane ñan gobrandre raire kwe. ¹¹ Angwane ni jändrän kri krübäte kwrere nämane nüne kira akwa mtare tä nüne ñakare mda, ye abko jrei ni kwäkäre abko bä mikata. Jrei ye abko käkwe sribidi ja kwrere jrei ni kükü yebe, akwa mrä Ngöbökwä juandi ngwarbe.

¹² Angwane krotu krä jätä turi makwe ye abko jrei ni jätä ngämi nuke gobrane, akwa niaratre rükadi gobrane angwane, kä biandi ñänä okwä kratibe ietre gobrankrä ni jändrän kri krübäte kwrere ye ben gwaire. ¹³ Jrei ni jätä ye abko töi ja kwrere jökrä, aisete ni jändrän kri krübäte kwrere ye ie ja di biandi kwetre, aisete ni jändrän kri krübäte tö dreye, erere nuendi kwetre

kräke. ¹⁴ Angwane niaratre käkwe rüdi ni Kordero kwrere ye rüere, akwa ni Kordero kwrere ye käkwe ganaindi kwäräbe, nitre käräbare Ngöbökwé dianinkä jakrä tä nüne janknu Jesukrä ye ben gwaire. Ni Kordero kwrere käkwe ganaindi, ñobtä ñan angwane ni Kordero kwrere ye abko tä nitre dänkien krikri dänkiene amne tä gobrane nitre gobranka krikri bti arato aiseite.

¹⁵ Mdakäre abko, ñö bti meri bti kä ngwarbe tä tākänintbe turi makwe, ye abko ni jökrä amne ni kukwe bätäkä ngwarbe blitaka amne ni kä jökräbti temen abko turi ñö kwrere makwe. ¹⁶ Angwane krotu krä jätä turi makwe amne ni jändrän kri krübäte kwrere turi makwe ye abko mätä rabai kri meri bti kä ngwarbe yebtä angwane, meri juandi ngwarbe amne meri mikadite kaibe bütiere kwe. Erere arato, meri ye ngätä kwetadi jökrä kwetwe amne kroko kiakia abko kukwadi jökrä ñukwäte kwetwe. ¹⁷ Dre nuendre, ie Ngöbö tö namani, erere mikani kwe niaratre töite, aiseite niaratre töi rabadi ja näre, käkwe ja di gobrankrä ye biandi ni jändrän kri krübäte kwrere yeye abti Ngöbökwé dre niebare, ye erere rabadi bare täte jökrä. ¹⁸ Mdakäre abko, meri bti kä ngwarbe turi makwe ye abko nitre nünanka juta kri tä gobrane jrei jökräbti abko turi kore makwe ye, nieba angelekwé tie.

18

Ngöbökwé juta Babilonia juani ngwarbe

¹ Yebti angele mda nämä kä känbti jataba timonkwäre ti okwäbti. Angele ye abko bäri di kri abko jataba angwane, trä gitiaba ngwen jökrä kä nebtä,

² käkwe ñäkäba ja dibti krörö:

Juta kri Babilonia nikira ngwarbe!

Üai käme bätäkä ngwarbe, kräke kä nebe nete amne, nukwä bätäkä ngwarbe, ñakare dbe Ngöbö ngwäre kri aibe nebe ja juda mike nete.

Erere arato, jändrän ngwarbe ngwarbe, btä ni mätä aibe kräke kä nebe nete.

³ Ngöbökwé juta ye juandi ngwarbe kore, ñobtä ñan angwane ni dröbare uba döi kwaka kisete tä ja mike ngite meri bti kä ngwarbe ben, ye kwrere ni kä jökräbti temen namani ja mike ngite nitre nünanka juta yebe.

Angwane meri bti kä ngwarbe ben ja mika ngite, kwrere jire jrei kä jökräbti temen käkwe ja mikani ngite.

Erere arato, nitre jändrän rürümoinkä abko namani jändrän bkäne kabre jändrän bäri kuinquin kwetwe ye rürümoinbtä ütiäte ütiäte, niebare angelekwé.

⁴ Yebti ni mdara jire kukwei jaraba kä känbti tie, käkwe nieba krörö:

Mun jen tikwe abko käkwe ñan ja mikadre ngite siba nitre nünanka juta nete kwrere angwane, ja tare nika jatadre kri niaratre rüere arato, ye ngwane munkwe ñan ja tare nikadre arato, abkokäre mun jen tikwe ye nän mento juta ne bäre,

⁵ ñobtä ñan angwane kukwe käme nuenbare kwetwe ye nena kabre Ngöbö ngwäre kri kä känbti angwane, kukwe kämekäme nuenta kwetwe, ye abko kännikwitekä ñakare Ngöböbti, aiseite Ngöbökwé mikadi ja tare nike jötrö.

⁶ Niara käkwe dre nuenbare ni mda rüere, ye kwrere nuen niara rüere arato. Niara käkwe dre nuenbare, yebti ta jändrän nuen bobu btä kukwe käme nuen dokwäre.

Erere arato, niarakwe ni mda mikani ja tare nike krübäte, ye abko ni bukata uba döi kwakate kwrere, yebti ta uba döi bäri kwaka bobu mda abko bian ie abko erere makwe mika ja tare nike bobu bti ta.

7 Mdakäre abko, niara namani bike kri amne kä namani bäri nuäre kri btä nüne bäri kuin,
ye kwrere arato makwe nika janknu amne makwe mika ja tare nike kri.
Meri se tä bike kri, käta töbike krörö:

Ñan meri kån kwäräi krütani, kwrere tita nete amne ñan tita ja tare nike, akwa tita tåkänintbe kuin nete jreina kwrere, tä nütüre jabtä.

8 Ye mdenbtä abko köbötira jire ja tare nika jatadi kri kräke abko krörö:

Ni rabadi krüte kwati krübäte amne

ni kwati rabadi müen jiebti amne

ni kwati rabadi mrö nike amne kukwadi ñukwäte arato,

ñobtä ñan angwane Ngöbö ni Dänkien di kri käkwe mikadi ja ngie nuen bikabtä kri kore, aisete rakadikä kore btä.

9 Angwane meri bti kä ngwarbe, ben ja mikata ngite bati bati, ye kwrere jire ja mikani ngite. Jrei kä jökräbti temen käkwe ja mikani ngite amne ja mikani nuäre kwetre ben, ye abko juta rabadi nukwe amne ngübü rabadi tuen neen kukwäne ietre angwane, rabadi müaire, kä rabadi ngrente krikri be jiebti. 10 Akwa nane mikadre ja ngie nuen arato, abtä kä jürä rabadi jrei kä jökräbti temen btätre, aisete rabadi nünaninkä mobe temen, käkwe niedi krörö:

¡Aingwaree, juta kri Babilonia juta di kri abko bobre jakän!

Ye ñobtä amarebti batibe mata ja ngie nuen jötrö dikaro ye,

niedi jreikwe.

11 Mdakäre abko, nitre jändrän rürümoinkä käkwe juta ye müaidi amne rabadi ngrente krikri be arato, ñobtä ñan angwane ni ñan rabadre mda jändrän kökaka ietre aisete. 12 Nitre ye abko nämane oro, plata, jä ütiäte ütiäte amne jändrän jä kwrere kädekata perla rürümoin. Erere arato, dän ütiäte kri kädekata lino amne dän sedare amne dän bä tain drüne amne dän tain rürümoin nämane kwetre nitre nünanka juta yete yeye. Erere arato, kri rä bäne bäne amne marfil sribebare jändrane amne kri kuinquin sribebare jändrän ütiäte kwrere, bronse amne jiero sribebare jändrane amne jä kuin ütiäte kri kädekata mármol abko rürümoin nämane kwetre ietre. 13 Erere arato, canela amne jändrän rä bäne bäne mikadre ja dokwäte amne kri ngwäri rä bäne kukwadre kädekata incienso amne ñö rä bäne bäne amne kri ngwäri rä bäne kädekata mirra abko rürümoin nämane nitre nünanka juta yete yeye. Erere arato, uba döi, kri olibo köi amne arina kuinquin, trigo amne nbi, obeja, mdä, kareta jakadre mdäye amne ni klabore, ni ye abko ni ütiäte Ngöbökrä, akwa rürümoin nämane jändrän mda mda kwrere nitre jändrän rürümoinkäkwe.

14 Ni ye käkwe niedi krörö juta yebtä: ¡Kri ngwäkä kuin amne jändrän jökrä mda mda nämane nebe bänänte mun kadate, ye abko ñakare mda makwe! jändrän kabre makwe, bti mata nüne bä nuäre, ye abko nikanina ngwarbe jökrä makän! niedi kwetre. 15 Nitre jändrän rürümoinkä nämane jändrän rürümoin juta yete abko köböire namani jändrän bkäne kabre, niaratre ye abko btä kä jürä rabadi, aisete rabadi nünaninkä mobe temen, kä rabadi müen amne rabadi ngrente krikri be juta ye jiebti. 16 Angwane rabadi niere krörö:

¡Aingwaree juta kri, ma bobre jakän!

Dän ütiäte kri kädekata lino, ye ma nämane kite jabtä.

Erere arato, dän bä mikibare amne dän bä tain drüne, bti ma nämane ja dättere.

Erere arato, oro amne jä tuäre mda mda ütiäte ütiäte amne perla, bti ma nämane ja dättere.

17 Angwane batibe jändrän kabre ye nikira ngwarbe jötrö makän, abko rabadi niere.

Mdakäre abko, nitre ru ngwianka amne nitre nänkä rute mrenbti amne ni mda mda ru ngwianka mrenbti abko rabadi mobe temen juta mike ñäräre arato. ¹⁸ Angwane juta ye rabadi nukwe abko ngübü jatadi ietre, abtä rabadi ngrente krörö: Juta ütiäte kri ne kwrere tua ñakare jire abko rabadi niere. ¹⁹ Rabadi ulire abko bã mikakrä niaratre käkwe dobro mnü kitadi ja dokwäbti amne rabadi müen amne ngrente krikri be, kä rabadi ñäke ja dibti krörö: jAingwaree juta kri, ma bobre jakän!

Nitre nünanka ma kánti abko jändrän bkäne kabre, ye köböire nun ru ngwianka mrenbti namani jändrän bkäne kabre arato, akwa batibe Ngöbökwé ma junina ngwarbe jökrä, rabadi niere.

²⁰ Yebti angele ye abko käkwe nieba mda:

Juta niki ngwarbe se abko kä ngwen nuäre jabtä munkwe kä káinbti yete.

Amne mun juta deme Ngöbökwé ye käkwe kä ngwian nuäre jabtä.

Erere arato, mun kukwe kuin Jesubtä ngwianka amne mun Ngöbö kukwei niekä ye käkwe kä ngwian nuäre jabtä, ñöbtä ñan angwane Ngöbökwé juta juni ngwarbe, ye abko mun dokwäre juni ngwarbe kwe, aiseté munkwe käi ngwian nuäre jabtä, nieba angelekwe.

²¹ Yebti angele dite kri käkwe jäkwa kri bäsi krü kri trigo ukwakrä kwrere jire dianba kiseté, bti kitaba kwe mrente, käkwe nieba krörö:

Jäkwa kri kiti mrente, se kwrere makwe juta kri Babilonia juandi ngwarbe amne ni mda mda käkwe ñan ma tuadreta jire mda.

²² Mdakäre abko, arpa, tolero amne drü, ye abko ñan kukwei nuadi jire chi mda ma käite yete.

Erere arato, krü trigo ukwakrä ñan ngö nuadre jire chi mda yete.

²³ Erere arato, ñotra trä ñan tuadreta jire chi kwati yete amne, ni ja mikaka gure käi ngwianta nuäre jabtä yete,

ye kwrere käi ñan ngwianre nuäre jabtä mda yete, ñöbtä ñan angwane nitre jändrän rürümoinkä yete abko namani jändrän bkäne kabre kabre abti namani dite dite.

Erere arato, nitre nünanka juta yete käkwe ni kä keta kabre te ngökani kwrasibti, abtä ja ngie nuadi kore kwe.

²⁴ Juta yete nitre Ngöbö kukwei niekä abko kámikani.

Erere arato, nitre deme Ngöbökwé kámikani amne ni kä jökräbti temen tödekaka Ngöböbti abko kámikani juta yete, aiseté Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen kore,

nieba angelekwe juta Babiloniabtä.

19

Aleluya niebare kä káinbti Ngöböye

¹ Yebti ni kwati kukwei rababa ruen ja dibti tie, kä rababa niere krörö kä káinbti:

jAleluya! Ngöbö níkwé aibe ni diantariká, aibe ütiäte kri amne di kri.

² Ye ñöbtä ñan angwane meri bti kä ngwarbe tä ni brare nákwite, ye kwrere jire juta ne námáne ni kwati nákwite kukwe kámekáme jiebti kä jökräbti temen abko kráke Ngöbö tä kukwe úkete kuin era metre.

Amne nitre deme Ngöbökwé kámikani nitre nünanka juta yetekwe, ye dokwäre abko Ngöbökwé mirira ja ngie nuen krübáte.

³ Yebti nieba krörö mda kwetre:

jAleluya! Juta ne ngübüe rabadi kárekáre kukwáne, ñöbtä ñan angwane rabadi nukwe kárekáre aiseté.

⁴ Angwane nitre unbren unbren ni gre bti nibkä amne jändrän kräbkä nämáne nüne ye rababa ja okokrä mike nebe doobtä temen, käkwe Ngöbö nämá tákänintbe kürä gobrankräbti ye mike ütiäte jae abko rababa niere krörö: ¡Amen! ¡Aleluya! rababa niere.

⁵ Ye btäräbe kürä gobrankrä Ngöbö kwe kánti ni kukwei rababa, käkwe nieba krörö:

¡Ngöbö nikwe ye káikitekä munkwe!

¡Mun ütiäte kri amne mun bobre káta sribire Ngöbökrä, káta Ngöbö mike ütiäte jae, ye kákwe Ngöbö nikwe káikitaka! rababa niere.

⁶ Yebti ni kwati kukwei rababa ruen tie bási ñóta neme betekä jákwatabtä timon ngöta neme kri, ye kwrere jire ni kukwei rababa ruen tie amne, bási unsuni ngö kri, ye kwrere ni kukwei rababa ruen tie, ká rababa niere:

¡Aleluya!

¡Ngöbö ni Dánkien Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä kitera gobrane!
rababa niere.

⁷⁻⁸ Ni Kordero kwrere kitera ja mike gure amne meri bati abko käkwe ja dátenirira rabakäre ben abko ie dán kuin lino trá ngítiekä bini kitakrä jabtä ja mikakäre gure.

Ne aisete ari ká ngwen nuäre jabtä amne ari ká ngwen juto jabtä amne ari niara káikitekä.

Nitre deme jen Ngöbö kwe kákwe sribi kuin era metre nuenbare Ngöbökrä.

Sribi kuin era metre, ye abko dán kuin lino abko bá mikata kore.

⁹ Yebti angelekwie nieba mda tie:

Kukwe tike krörö täräbtä: Ni Kordero kwrere käkwe ja miri gure, ye kánti nire nire tá núbaibare, ye abko btä ká raba nuäre kri krübäte, nieba kwe tie.

Abti jötrö nieba krörö mda kwe:

Tikwe kukwe nini, ye abko Ngöbö Kukwei era metre, erere tikwe nini mae, nieba kwe tie.

¹⁰ Angwane ti rikaba ngítiekä ngukudokwäbti temen angele ye ngotobtä mikakäre ütiäte jae, akwa angele ye käkwe nieba tie:

Ma amne ma mräkä mda mda káta nünenkä dite jabtä kukwe era metre Jesukwe btä, káta sribire Jesukrä, ye kwrere tita sribire arato, aisete makwe Ngöbö aibe mika ütiäte jae, ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekä era metre, ye mden abko nämáne blite Jesubtä, nieba angelekwie tie.

Jesujatani mdä bá ngwenbti

¹¹ Angwane ká káinbti gitiaba sete, rababa tuen tie amne mdä bá ngwen nämá kratí. Mdä yebti ni nämá nänin iti abko kádian nämá Ni Ja Kukwei Mikaka Täte amne Ni Era Metre. Niara nämá kukwe úkete metre ta ni jökrä kräke amne kukwe era metre dokwäre nämá rüre Ngöbö rüebe. ¹² Angwane niara okwä abko rababa tuen trá ngítiekä ñukwä jutra kwrere tie jändrän jökrä

gare ie bá mikakrä amne, dokwäbti abko korona nämá kabre kabre, niara abko gobran kri bá mikakrä amne, niara ká nämá tikani mda ye abko niara aibe ie nämá gare kaibe. ¹³ Mdakäre abko, dán jükani dáríre jökrä nämá kitani jabtä kwe niara krütani ni diantarikäre bá mikakrä amne, niara kádian nämá Ngöbö Kukwei arato. ¹⁴ Niara ye jiebti abko nitre rükä ká káinbti nämá nänin kwati krübäte abko dán ngwen lino nämá kitani jabtä. Dán lino ye abko ütiäte amne merebe amne, niaratre nämá nänin mdä ngwen ngwenbti. ¹⁵ Niara rababa ñáke angwane, bási ngitra tu gríne jabtä kwárikwári, ye kwrere jire kukwe rababa betekä kadate nitre ká jökräbti temen núnanka Ngöbö rüere kámikakäre. Erere arato, “mökän jierore ni kámikakäre, bti niarakwe gobrandi tare,” amne bási uba tükakata ngotobti amne ñoi aibe diankata, ye kwrere jire niarakwe rátdi Ngöbö rüebti, yebti abko Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä,

Ngöbö ye abko mätä kri krübäte abko bá mikata kore kwe. ¹⁶ Dánbtä ie amne

uliebtä abko niara kä näma tikani mda abko krörö: JREI BÄRI KRI JREI MDA MDA KRÄKE AMNE DÄNKIEN BÄRI KRI DÄNKIEN MDA MDA KRÄKE abko näma tikani kore btä.

¹⁷ Yehti ti okwä rababa angelehtë angwane, angele ye rababa nūnaninkä ñānānbtī angwane, nukwä jōkrā ngri kwetakakwetaka jūden kwrere tā nikenkā kānta, ie angele ye rababa ñāke krikri ja dibti krörö mda: Ngōbö kite mrö sribere kri krübāte mun bukakrā, aiseite mun jakwe ja ūkekrö jōkrā mröre. ¹⁸ Angwane munkwe jrei ngrie kwetadre, munkwe nitre rükä dānkien ngrie kwetadre, munkwe nitre rükä baliente baliente ngrie kwetadre, munkwe mdā rükā ngrie kwetadre, munkwe nitre nānkā mdābtī rūbtā ngrie kwetadre. Erere arato, munkwe ni jōkrā ngrie kwetadre abko ni ñakare klabore, ni klabore, ni bobre amne ni ūtiāte kri ngrie kwetadre munkwe, aiseite jakwe, nieba angelekwe nukwāye.

¹⁹ Angwane ni jāndrān kri krübāte kwrere ye kākwe rükā kwekwe amne jrei kā jōkrābtī mikabara biare rükāre ni nānkā mdā ngwenbtī ye rūere amne rükā kwekwe rūere arato. Nikani rūre, ²⁰ akwa ni jāndrān kri krübāte kwrere ye kaba ngite amne ni ngōbö ngwarbe ngwarbe kukwei niekā kākwe sribi kri ñān tuabare nuenbare abko kaba ngite arato. Ni ngōbö ngwarbe kukwei niekā kākwe sribi kri ñān tuabare nuenbare, yehti abko ni kwati ngōkani kwe amne, nitre yehtë abko ni jāndrān kri krübāte kwrere ye kā tikani. Erere arato, ni jāndrān kri krübāte abko bā sribebare ngōbö ngwarbere abko mikani ūtiāte kwetre, yehtë abko ni jāndrān kri krübāte kwrere btā ni ngōbö ngwarbe kukwei niekā kaba ngite, ye abko ñukwā jutra ngitiekā asufrebe, ye te kitaba nire jōkrā ja tare nikakāre. ²¹ Angwane ni mda mda nāmāne rūre Jesukristo rūere abko Jesukristo nāmā nāin mdābtī ye kākwe kāmikaba jōkrā ja kukwei aibehti, ñōbtā ñān angwane niara kukwei abko rababa betekā ngitra tu kwrere, aiseite ni kāmikaba jōkrā kwe. Angwane nukwā ngri kwetakakwetaka jūden kwrere kākwe nitre ye ngrie kwetaba trinetrine jōkrā.

20

Kā mili krati

¹ Yehti angele nāmā iti kā kāinbtī, jatāba timonkwāre ti okwābtī. Angele ye abko nāmā nāin llabe jukwe Kā Timonbtī ngwena kisete amne kadana kri ngwian nāmā kisete kwe arato. ² Angele ye abko kākwe mōkata kaba ngite. Mōkata ye abko tbi nāmāne kira, arabe abko kādianta Diablu amne Satana arato. Mōkata ye abko angelekwe makāteba kadenānbtī kā mili krati, ³ kākwe kitaba ngite Kā Timonbtī, bti jukwe dikaba kuin bti kwe, bti Ngōbö kā tikani jukwehtë, ni mdakwe ñān tikadre abkokāre. Niara ñān rikadreta nitre ngōkōta kā jōkrābtī temen, abkokāre kā mili krati ngāmi niken ta niara ñān tikaditeta. Akwa yehti mōkata ye tikaditeta bā jōtrö.

⁴ Yehti kūrā gobrankrā nāmā kabre kā kāinbtī btā ti okwā rababa. Kūrā yehti abko nitre ie ja di biani Ngōbökwē kukwe ūkatekāre nikrā abko nāmā tākānintbe, tikwe tuaba. Erere arato, nitre kākwe ja tare nikani blitābtā Jesubtä amne kukwe kuin Ngōbökwē Jesubtä mikābtā gare ni mda mdaye, akwa nūnankabare dite jābtā kwetre, kākwe Jesu rukaninte ñakare abko dokwāre dokwā tikaninkā, ye abko ūai nāmā siba yete. Mdakāre abko nitre ye kākwe ni jāndrān kri krübāte kwrere ye mikani ñakare ngōböre jae amne niara bā mikani ñakare ūtiāte jae ngōbö kwrere. Erere arato, nitre ye okōbtā o kisehtë abko ni jāndrān kri krübāte kwrere ye kā tikani ñakare abko ūai tuaba tikwe. Niaratre ye abko rükabata nire jōkrā, kākwe gobranba kā mili krati Kristobe gwaire tikwe tuaba. ⁵ Ni ruāre mikabata nire kāne kore Ngōbökwē, akwa ni mda mda abko mikadita nire ñakare kwe abti kā rikaba mili krati ta.

⁶ Nitre rükabata nire kore, ye abko deme amne ni yebtä kä rabadi nuäre kri. Niaratre ñan krütadre mda, ye abko Ngöbökwé ñan mikadi ja ngie nuen akwa, nünandi kärekwé kwetre Ngöböbe angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä sribire, ye kwrere sribidi kwetre Ngöbökrä amne Kristokrä amne gobrandi kä mili krati kwetre ben gwaire arato.

Ngöbökwé Satana juani ngwarbe mrä

⁷ Yebti kä mili krati rikadi ta angwane, Satana tä ngite Kä Timonbti abko tikadite angwane, ⁸ näin ni ngökö kä jökräbti temen nebebe kä ñäre jökrä amne kākä Gog amne Magog angwane, ni ükadikrö kwati kwe rükäre Ngöbö rüere. Ye abko, mren ümain kwrere jire ni rabadi ja ükaninkrö rükäre Ngöbö rüere. ⁹ Angwane nitre rükä kwati ye rikaba mobe käkwe ja ükäröba jökrä juta deme Ngöbökwé bäre temen amne juta Jerusalén tarebare Ngöbökwé ye bäre temen, ni ye juankäre ngwarbe, akwa batibe ñukwä kä käinbti jataba timonkwäre käkwe ganinkä jökrä se kwrere. ¹⁰ Angwane diablu nämane niaratre ngökö, ye abko ñukwä jutra ngitiekä asufrebe mni mni te kitaba. Kä ye arabe kánti ni jändrän kri krübäte kwrere kitanina käne amne ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä kitanina arato, ye kánti diablu kitaba. Kä ye kánti mikadi ja tare nike kärekwé dibire rare.

Ngöbökwé kukwe ükaninte ni krütanikrütani kräke

¹¹ Yebti kürä gobrankrä kri, ngwen bürere tuaba mda tikwe. Kürä yebti abko ni nämä tākänintbe iti. Niara ngwäreki abko kä temen ne amne kä káinta se gitiaba batibe jökrä abko ñan tuaba jire chi mda tikwe. ¹²⁻¹³ Angwane nitre müre neketani mrente, ye erere nukaninta nire jökrä. Erere arato, ni müre ketaniketani abko üai nämane kä nakebtä, ye erere nukaninta nire jökrä arato, aisete nitre ütiäte krikri ya, o bobre bobre ya, krütanikrütani abko nämä nünaninkä jökrä kürä gobrankrä Ngöbökwé ye ngwäreki, btä ti okwä rababa. Ye btäräbe tarä metateba keteti. Erere arato, tarä ni nünanka kärekwé Ngöböbe mikakrä gare abko metateba arato. Angwane ni itire itire ngämi krüte, känenkri dre dre nuenbare kwetre, ye erere btä Ngöbökwé kukwe ükateba kräke, aisete ni itire itire käkwe dre dre nuenbare nämä tikani taräbtä, ye erere kukwe ükateba kräke Ngöbökwé. ¹⁴ Yebti gata ara amne kä nakebtä kitaba ñukwä jutrate kä Timonbti juankäre ngwarbe. Ñukwä jutra kä Timonbti ne kánti abko nita krüte bobukäre. ¹⁵ Tarä ni nünanka kärekwé Ngöböbe mikakrä gare, tarä yebtä nire nire kä kwani ñakare, ye erere kitani jökrä ñukwä jutrate ja tare nikakäre kärekwé.

21

Juta Jerusalén btin

¹ Yebti kä káinta btin amne kä temen ne btin tikwe tuaba mda, ñobtä ñan angwane kä káinta se btä kä temen ne amne mren dátebare käne Ngöbökwé abko nikanina ta, aisete ñan rababa jire mda. ² Yebti juta Jerusalén btin kuin deme nämä Ngöbö kánti kä käinbti abko jataba timonkwäre tikwe tuaba bäsi meri tä ja ükaninte kuin bä nuäre brare ngäbti ja mikakäre gure ben, ye kwrere jire juta ye rababa tuen tie. ³ Angwane btäräbe kürä gobrankrä Ngöbökwé tuaba tikwe, ye kánti ni kukwei jaraba btä tie, kä rababa niere krörö:

Mtare Ngöböta nüne ni jen kwe ben juta btin nete. Ngöbökwé nünandi bentre amne niaratre rabadi juta jen Ngöbökwé, aisete Ngöbö ara jire tädi bentre Ngöbö jen kwetre kwrere. ⁴ Angwane Ngöbökwé niaratre okwä ñoi sökadite jökrä ietre amne ni ñan krütadre jire iti mda amne ñan ja müaidre jire chi mda amne ñan ja müaidre ja tare nikabtä, ñobtä ñan angwane kukwe

nāmame ūkaninte ño kānekāne, erere nikanina jōkrā ta. ⁵ Angwane Ngōbö nāma tākānintbe kürā gobrankrābti ye kākwe nieba krōrō:

Jāndrān jōkrā tita sribereta btin, nieba kwe.

Bti niebata kwe tie:

Kukwe ne abko kukwe era metre, abtā ni jōkrā rabadre tōdeke bti, aisete tike tārābtā, nieba kwe tie.

⁶ Yebti Ngōbökwē nieba krōrō tie:

Jāndrān jōkrā nibira bare. Ti abko tārā okwā kena kādianta alfa amne tārā okwā mrā kādianta omega kwrere. Ti nāmanena jāndrān jōkrā kānenkri kena amne ti rabadi jāndrān jōkrā tābti mrā. Mdakāre abko, nire nire ie tomna ye abko ie tikwe ño okwā kuin nire kāta ni mike nūne kārekāre ye biandi ngwarbe tomnane. ⁷ Mdakāre abko, nire nire kākwe ja tare nikadre tōdekabtā tibti, kākwe ti rükandrete ñākare abko ni rüe ganainkā kwrere abko ie tikwe jāndrān kuin kuin jōkrā ne biandi amne, ti rabadi Ngōböre kwetwe amne niara rabadi ti ngābriānkā tikwe. ⁸ Akwa ni kāta ja ngwen ngwarbe amne ni tōdeke ñākare Jesubti, akwa tā niara rükente, amne ni ñan tō Ngōbö Kukwei mikai era jae, erere arato ni ngututu diān diān, ni ni mda mda kāmikaka amne ni ja mikaka gure tiebetiebe amne ni kwrarekwrare, amne ni sukiare sukiare, amne ni jāndrān ngwarbe mikaka ngōböre jae amne ni ni ngōkaka, ye abko ñukwā jutra ngitiekā asufrebe mni mni abko te kitadi. Ye kānti krūtadi bobukāre. ⁹ Yebti angele ni kükü kisete blato nāma abko te Ngōbö mātā kri nāma iandrete, angele ye abko jataba iti, kākwe nieba mda tie:

Meri ben ni Kordero kwrere rabai, meri ye abko ti bike mike tuare mae. Jakwe tuen, nieba kwe tie.

¹⁰ Yebti Ngōbö Ūaikwe ti mikani jāndrān tuen kōböre kwrere angwane, ngitio kri mobe kāin, kānti angele rikaba ti ngwena, kākwe juta Jerusalén deme nāma kā kāinbti Ngōbö kānti abko jataba timonkwāre, tikwe tuaba.

¹¹ Juta ye abko Ngōbö trā bā nuāre abko bti rababa trā ngitiekā amne bāsi jā tuāre ūtiāte kri kādekata jaspe, kwrere jire juta ye rababa trā ngitiekā.

¹² Angwane juta ye bāre temen abko ki nāma mikani kri amne mobe kāin. Ki yebtā abko jukwe nāma kwā jātābti kubu amne jukwe kwatirekwatire btā angele nāma nūnaninkā iti ngibiare. Erere arato, Jacob ngābriānkā ni jātābti nibu abko kā nāma tikani itire itire jukwe kwatirekwatire btā. ¹³ Jukwe ye abko nāma kwā jātābti kubu: komā kā dririkri, komā ngwitārākri, komā mōtarikri amne komā nindrinikri. ¹⁴ Amne ki mikani jutabti, ye abko jā nāma mikani kwā jātābti kubu grāre. Jā yebtā abko nitre Jesu kukwei ngwianka ni jātābti nibu kā nāma tikani.

¹⁵ Angwane angele nāma blite tibe ye nāma nōrā orore ngwena krati kisete juta ñākākrā, jukwe ñākākrā amne ki jutabti ñākākrā arato. ¹⁶ Juta ye abko ja nāre jōkrā kwārikwāri, aisete kōrā ja nāre kwārikwāri. Angelekwe juta ye ñākāba nōrā yebti angwane, rababa 2,200 kilometro ja nāre kōrā ngakri, kwatakri amne kukwāne rababa ja nāre jōkrā. ¹⁷ Yebti ki nāma jutabti, ye ñākāba kwe arato angwane, ki ye abko rababa 65 metro ie, ye abko ni kā nebtā tā jāndrān ñāke ño, ye kwrere angele nāma juta ye ñāke. ¹⁸ Amne ki nāma mikani juta yebti abko jā kuin ūtiāte kri kādekata jaspe nāma mikani kire, akwa juta ara jire abko oro kuin trā ngitiekā bidrio kwrere. ¹⁹ Angwane jā kwā jātābti kubu mikani ki grāre abko btā jā tuāretuāre ūtiāte kri bātākā ngwarbe nāma mikani abko krōrō: jā kāne btā abko jā kuin ūtiāte kri kādekata jaspe nāma mikani, jā kubukāre abko btā jā kādekata zafiro nāma mikani, jā komākāre abko btā jā kādekata ágata nāma mikani, jā kobkākāre abko btā jā kādekata esmeralda nāma mikani amne ²⁰ jā kwārikekāre abko btā jā kādekata ónice nāma mikani, jā kwā tikāre abko btā jā kādekata cornalina nāma mikani,

jä kwä kükükäre abko btä jä kädekata crisólito nāma mikani, jä kwä kwäkäre abko btä jä kädekata berilo nāma mikani amne jä kwä ökänkäre abko btä jä kädekata topacio nāma mikani, jä kwä jätäkäre abko btä jä kädekata crisopraso nāma mikani amne jä kwä jätäbti kwatikäre abko btä jä kädekata jacinto nāma mikani amne jä kwä jätäbti kubukäre abko btä jä kädekata amatista nāma mikani.

²¹ Angwane jukwe kwä jätäbti kubu juta yebtä abko perla aibe mikani jukwere, aisete jukwe kwatirekwatire abko perla kwatibe nāma mikani jukwere amne ji juta ye ngätäite ta abko oro kuin ara jire mikani jire amne nāma trä ngitiekä bidrio kwrere jire abko tikwe tuaba.

²² Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe tikwe tuaba ñakare juta Jerusalén btin yete, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä abko tä yete amne ni Kordero kwrere tä yete abko ben ni raba blite gwärere, aisete ju blitakrä Ngöböbe ñakare yete. ²³ Erere arato, ñänä amne sö trä rabadre juta yete abko ñakare ütiäte, ñobtä ñan angwane Ngöbö trä kuin bä nuäre ye abko tädi juta yete amne ni Kordero kwrere abko tä ñotrare yete arato. ²⁴ Ye abko nitre nünanka kä jökräbti temen abko kākwe dikadikä ñotra ye träte nebebe juta Jerusalén btin ye kanti amne nitre jreire kä jökräbti temen abko kākwe jändrän ütiäte kwekwe biandi Ngöböye niara mikakäre ütiäte jae juta yete. ²⁵ Angwane jukwe juta yete abko ñan dikadre jire chi rare amne juta ye kanti kä ñan rabadre iko arato, aisete jukwe ñan dikadre jire chi. ²⁶ Erere arato, nitre nünanka kä jökräbti temen abko jatadi jändrän ütiäte ütiäte kwekwe ngwena biandre Ngöböye niara mikakäre ütiäte jae juta yete. ²⁷ Akwa jändrän kāmekāme ñan rikadi jire chi nebe juta yete amne, ni diän diän amne ni ni ngökaka ñan rikadi jire chi yete arato; akwa nire nire kākwe nünandre kärekäre Ngöböbe abko kätä tikani tärä ni Kordero kwrere yebtä, ni ye aibe abko rikadi nüne juta yete abko angelekwé mikani tuare tie.

22

Ñö kri ni mikakrä nire kärekäre

¹ Yebti ñö kri kuin dirare angelekwé mikaba tuare tie. Ñö ye abko ni mikakrä nüne kärekäre amne ñö ye abko kuin merebe jä cristal bä merebe ye kwrere. Erere arato, kürä gobrankrä Ngöbökwé amne kürä gobrankrä ni Kordero kwrere kwe, ye kanti ñö ye nāma neen. ² Angwane ji kri juta yete abko ötöbu ta ñö ye tä neen amne kri ni mikakrä nüne kärekäre nāma niren ñöbtä kwärükwäri. Kri ye abko ngwä nāma nebe sö kratirekratire, aisete kri ye ngwä nāma nebe bä jätäbti bobu btä kä kwatirekwatire amne kri ye abko kä nāma ni jökrä mikakrä quinta. ³ Mdakäre abko, juta Jerusalén btin yete abko jändrän btä ngürün mikani Ngöbökwé abko ñan rabadi jire chi. Angwane kürä gobrankrä Ngöbökwé amne kürä gobrankrä ni Kordero kwrerekwé abko tädi juta yete, aisete nitre sribikä kwekwe abko erere kākwe niaratre käikitadikä kärekäre. ⁴ Angwane niaratre jökrä kākwe ja tuadi gwärere Ngöböbe, kä nāin niaratre kä ngwena tikani ja okobtä, niaratre abko ni jen Ngöbökwé bä mikakrä. ⁵ Juta yete abko kä ñan rabadre iko jire chi, aisete nitre nünanka juta yete, kräke ñotra ñan rabadre ütiäte. Erere arato, ñänä trä ñan rabadre ütiäte kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbö ni Dänkien ara jire kākwe kä trä biandi nitre nünanka yete ie. Niaratre kākwe gobrandi kärekäre.

⁶ Yebti angelekwé nieba mda tie:

Kukwe nieta tikwe mae, ne abko era amne kukwe kuin tödekakrä. Ye abko, ni Dänkien Ngöbö ara jire kätä nitre niara kukwei niekä töi tike ja kukwei niere, Ngöbö ye ara kākwe angele kwe juani abko kukwe mden mden rakadikä bä jötrö mikakäre tuare sribikä kwekwe ie, nieba kwe tie.

Jesu jatadita

⁷ Angwane ni Dänkien Jesu abko kākwe nieba mda tie:

¡Ti rükadita jötrö! Kukwe biani Ngöbökwé nitre Ngöbö kukwei niekä köböire tä tikani tärä nebtä, ye nire nire tä mike era jae, yebtä abko kä rabadi nuäre amne Ngöbökwé ja di biandi ie, nieba kwe tie.

⁸ Angwane ti Juan, ti ne abko kākwe kukwe ne tuaba amne tikwe kukwe nuaba arato. Tikwe kukwe tuaba amne tikwe kukwe nuaba ünän jökrä, ye btäräbe angele kākwe kukwe mikaba tuare tie, ye ngotobtä ti rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen mikakäre ütiäte jae. ⁹ Akwa angele ye kākwe nieba mda tie:

Ma mräkä mda mda kätä kukwe tä tikani tärä nebtä mikaka täte ye kätä sribire Ngöbökrä, ye kwrere tita sribire arato, aiseté makwe ñan ti mika ütiäte jae, akwa Ngöbö aibe makwe mika ütiäte jae, nieba kwe tie.

¹⁰ Erere arato, angelekwé nieba krörö mda tie:

Ngöbö Kukwei biani niedre mae abko tä tikani tärä nebtä, ye abko kebera nebe bare, aiseté makwe ñan üka kaibe tiebe, akwa makwe mika gare ni mda mdaye. ¹¹ Angwane kä kitera neme braibe ja töi kwitakrä nie, aiseté nire nire kätä kukwe kämekäme nuene Ngöbö rüere, ye tuametre nuene janknu amne, nire nire kätä kukwe diän diän nuene, ye tuametre nuene janknu; akwa nire nire kätä jändrän kuinquin nuene ye kākwe jändrän kuin nuen janknu Ngöbökrä. Erere arato, nire nire kätä nüne deme amne metre, ye kākwe nuna deme janknu Ngöbökrä, nieba angelekwé tie.

¹² Angwane ni Dänkien Jesukristo kākwe niebata tie:

¡Ti rükadita jötrö! Akwa ni itire itire tä dre dre nuene, ye abko ti jatadi ütiä ngwena kräke amne, ¹³ ti abko tärä okwä kena kädianta alfa amne tärä okwä mrä kädianta omega. Ti nämanena jändrän jökrä känenkri kena amne ti rabadi jändrän jökrä täbti mrä.

¹⁴ Mdakäre abko, dän bätäteta tä nebe ngwen büre, ye kwrere nire nire kākwe tödekadre tibtí rabakäre merebe Ngöbö ngwärecri abko rabadi nebe kri ni mikakrä nüne kärekäre kánti amne juta Jerusalén btin, ye kánti rabadi niken amne ni ye abko btä kä rabadi nuäre. ¹⁵ Akwa ni ngututu diän diän, ni kwrarekwrare, ni sukiare sukiare, ni ja mikaka gure bati bati, ni ni mda mda kämikaka, ni jändrän ngwarbe mikaka ngöböire jae amne ni jökrä kätä ni ngöka tarere amne tä käi ngwen nuäre jabtä ni ngökakäre, nitre korekore abko rabadi jökrä Ngöbö okwä bäre mento.

¹⁶ Ti Jesu, ti ne mden kākwe angele tikwe juani kukwe ne mike gare jökrä mae abko erere makwe mikadre gare nitre gätäkä ti kábti nyeye. Ti abko Jrei David bkün amne ti abko Muke Trä Dirare Dekä kwrere, nieba Jesukwe tie.

¹⁷ Ye abko, Ngöbö Üai Deme amne ni Kordero kwrere nän muko kätä ¡jakwe! niere Jesuye amne, nire nire tä ti kukwei nuen kākwe ¡jakwe! nie Jesuye arato. Mdakäre abko, nire nire ie tomna abko tö tomna ñain nünakäre kärekäre, ye abko jata Jesuye, kākwe ñö ni mikakrä nüne kärekäre ye ña ngwarbe tomnane.

¹⁸ Angwane Ngöbö Kukwei niebare tä tikani tärä nebtä, ye nire nire tä kukwe nuen ye abko ie ti bike niere krörö: Kukwe tä tikani tärä nebtä, nebti tä nire nire kākwe kukwe mdara jire tikadi, ye dokwäre abko kukwe taretare tä tikani tärä nebtä abko bti Ngöbökwé mikadi ja tare nike kri krübäte.

¹⁹ Angwane kukwe tä tikani tärä nebtä, ne nire nire kākwe diandrekä ruäre, yebtä abko kri ni mikakrä nüne kärekäre, ye Ngöbökwé diandikä kán amne kri ye ngwäkä ñan kwetadre kwe, aiseté ñan nünandi kärekäre kwe Ngöböbe. Erere arato, juta deme Jerusalén ye Ngöbökwé diandikä kán, aiseté ñan nünandi kwe yete.

²⁰ Ti Jesu käta kukwe tikani tärä nebtä niere metre, käta niere krörö: ¡Ti näinta jötrö kä temenbtä! abko tita niere.

Ti Juan, ti ne abko käta niere krörö ni Dänkien Jesuye: ¡Amen! ¡Jakweta ti Dänkien Jesu! tita niere Jesuye.

²¹ Ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin ni jen Ngöbökwe kräke abko ie ti tö. Amen. Abko kore se. Ne ngöra.